[illegible] emit
Simon ab Hoorn
amstelodamensis
anno. 1637

ΗΛΙΟΔΩΡΟΥ
ΑΙΘΙΟΠΙΚΩΝ
ΒΙΒΛΙΑ ΔΕΚΑ.

HELIODORI
AETHIOPICORVM
LIBRI X.

Ad fidem Mss. ab HIERONYMO COMMELINO *emendati, multis in locis aucti, eiusdémque* NOTIS *illustrati.*

Accessit huic editioni Sententiarum ex hoc opusculo collectarum series.

Item rerum insigniorum INDEX.

LVGDVNI,
APVD VIDVAM ANT. DE HARSY,
ad insigne Scuti Coloniensis.

M. DC XI.

CODICES MSS. QVORVM OPE ad emendationes & notas vsus HIERONYMVS COMMELINVS.

I. PALATINVS.
II. VATICANVS.
III. G. XYLANDRI.
IV. BASILIENSIS.

LECTORI.

EN illibatam Theagenis & Charicleæ pudicitiam, Lector, en iocos illos recreandis inter seria studiorum ingeniis, iuuentuti offero. quanquam nec iocos quidem. Cur enim sic appellem, vbi ip[illegible] omnia venustatem, Amor castitatem, Venus pudicitiam? vbi habent iuuenes quod cum fructu legant, senes quo in melius edoceantur? ut rectè exemplar omnium pene hic dixeris virtutum, cùm eius potißimùm, quæ (ut autoris nostri verbis uti liceat) φρόνημα βασίλειον χαρακτηρίζει, *regÿ animi character est; tum in aduersis pietatis & constantiæ. Quid enim leue est, intem[illegible]rata contra tot peccandi licentias pudicitia? quanta in puella prudentiæ & relligionis est, amatoris sui, cuius in fidem & custodiam se permisit, stimulos tam arcto iureiurando coercere? Cui verò non admirandam ad omnes fortunæ vices & instabilitatem; ac, dum [illegible]os casus noua semper excipiunt pericula, imper-*

Inter multa, quibus prodest, tantùm hæc pauca exempli causa notentur. Primùm prouidentia & bonitas diuina: quòd puella infans (postea Chariclea nominata) à matre, Æthiopiæ Regina, propter certam causam exposita, non perit: sed reperta & educata, forma venustate, ingenij viuacitate, magnitudine animi excellens: è Græcia, variis terræ marísque periculis, mirè in patriam Æthiopiam reducitur. Deinde, suam cuique culpam, malorum & calamitatum causam esse: vt, quòd Theagenes Thessalu hanc virginem Delphis rapiens, cum ea multis durissimi casibus conflictatur. Factum puellæ non laudabile illu quidem: deserentis eum, qui loco parentis erat: & promis sione matrimonij, iuuenem ad incerta casuum sequenti (sicut ipsa tandem ignoscit) insignis tamen inter hæc casti tas, fides, constantia, in amore, vtriusque: donec ad extre mum optata tranquillitate & dulci coniugio, potiuntu Pœnæ quoque interim atroces conspiciuntur adultera rum Demænetæ & Arsacæ. Iusti denique Regis, pruden tis, fortis, clementis, munifici, felicis, sapientibus Consili riis firmati, exemplum in Hydaspe. Insperguntur vbiq graues, eruditæ, vitæ conducibiles sententiæ, βιωφελεῖς γνώ μαι. His & similibus rebus Heliodorus Lectori prodest.

Iisdem verò idem, alijsq;, delectat: in primis, dispositio illius, cuius suprà memini, mirabili artificio: dum à m diis rebus initio facto, Lectorem statim in solitudine quandam tragicam ducit: ibique τῷ ξενίζοντι φοβερῷ κ χλώοντα (ignoratione tristi suspensum, quid nam hæc si quorsum euasura) diu relinquit: dum ἐπεισοδίοις quibusda personas, quarum alia aliud præcedentium rerum narr inducit (interim nouarum etiam rerum semina, quæ tempore excrescant, spargens) dum quinto demum & se timo libro, post tam longam ἀνάρτησιν, intelligentiam rum, quæ in primo sunt, perficit: dum à septimo ad ext mum ordine pergens, ibi rursus è superioribus personas

res accersens, ad postremum omnia, inter se connexa & apta (ceu magnifici & multiplicis ædificij fastigium, trabibus multifariàm compactum) concludit. οὕτως ἄρα πολυπλόκων ἀρχῶν κατακλειθεισῶν, ἡ σύμπασα συμπλοκή τε καὶ ἀνεύρεσις, διὰ μακροτέρων ἀνακαλύπτεται, κάλλιστά τε συμπεραίνεται: *id est, quorum variè intricata initia sunt, totum negotium & inuentio longioribus ambagibus retegitur, & melius peragitur, vt sic ex 9. libro dicam. Hinc* ἄγνοιαι, *hinc* προσδοκίαι, *hinc* συμπάθειαι καὶ ἀγωνίαι, *hinc* ἀπάται, *hinc* περιπέτειαι καὶ ἀναγνωρισμοὶ παράδοξοι: *hinc denique multiplicia & dulcissima* πάθη· ἐλπίδες καὶ φόβοι, λῦπαι καὶ χαραί· *condimenta nimirum Poëmatum excellentium insignia. Horum omnium hic Scriptor, artifex & pictor mirandus est. Totam verò Historiam, veluti Tragicocomœdiam dicentes, haud errauerimus: sicut ex Theagenis verbis lib. 5. patet.* Ἄχρι τίνος, *inquit,* φευξόμεθα τὴν πανταχοῦ διώκουσαν εἱμαρμένην; οὐχ ὁρᾷς, ὡς φυγαῖς ὁ δαίμων ἐπισυνάπτει πειρατήρια· καὶ τοῖς ἐκ θαλάσσης ἀτόποις, τὰ ἐκ γῆς φιλοτιμεῖται χαλεπώτερα; τοῦτον παίζει καθ' ἡμῶν πόλεμον, ὥσπερ σκηνὴν τὰ ἡμέτερα καὶ δρᾶμα πεποιημένος. *id est, Quousque tandem fugiemus fatum quod nos vbique insequitur? An non vides quemadmodum exilio coniungat piratarum latrocinia, & periculis marinis longè asperiora in continenti, magno studio & contentione conflare nitatur? Tale bellum quasi per lusum contra nos suscepit; nostras rationes non secus quàm scenam aut fabulam repræsentans. Et ex vltimis operis verbis: quando Theagenes & Chariclea,* σὺν εὐφημίαις καὶ κρότοις, καὶ χορείαις, ἐπὶ τὴν Μερόην παρεπέμποντο· τῶν ἐπὶ τῷ γάμῳ μυστικωτέρων κατὰ τὸ ἄστυ φαιδρότερον τελεσθησομένων. *id est, cum gratulationibus, plausu ac tripudijs, Meroën deducebantur, vt reliqua quæ ad nuptias pertinent, magis arcana in vrbe maiore cum solennitate celebrarêtur. Ergo & nostris Poetis, si velint, hinc occasio & materia compe-*

tam violentum quò pertrahi possim. In uno me tantùm scio mihi moderatam non esse, nimirum in amore quo te ab initio complexa sum; verumtamen hoc quoque legitimo & honesto. Non enim tanquam amatori obtemperans; sed veluti cũ viro principio pacta tradidi me tibi. Theagene, libidinosæ Arsaces iniurias patienter ferente, vt dilecta sponsa Charicleæ fidem suam probaret: lib. 8. scribitur: ὅτι ἦν πλέον ἀνὴρ τότε· καὶ πλέον ἀπεμάχετο πρὸς τὰς πείρας· τὸ μὲν σῶμα καταπονούμενος, τὴν δὲ ψυχὴν ἐπὶ σωφροσύνῃ ῥωννύμενος· καὶ μεγαλαυχούμενος ἅμα πρὸς τὴν τύχην, καὶ χαίρων εἰ λυποῦσα τῷ πλείστῳ μέρει, τῷ καιριωτάτῳ χαρίζοιτο· ἐπιδείξεως ἀφορμὴν, τῆς εἰς Χαρίκλειαν εὐνοίας τε καὶ πίστεως, παρεσχημένη· μόνον, εἰ γιγνώσκοι ταῦτα ἐκείνη, μέγιστον ἀγαθὸν τιθέμενος· καὶ συνεχῶς Χαρίκλειαν, καὶ φῶς, καὶ ψυχὴν, καὶ ζωὴν, ἀνακαλῶν. *Id est, Ille autem magis virum se præbebat; & tunc præcipuè repugnabat conatibus; corpus quidem affligi sinens, cæterùm animos castitatis conscientia attollens, & glorians in illa fortuna ac exultans, quòd cùm maximam partem affligeret, præcipua præstantissimaq́; gratificaretur; insuper occasione declarandæ beneuolentiæ erga Charicleam oblata: Tantùm, si sciret hæc illa, optimè secum agi existimans: & continuè Charicleam, lucem & animam & vitam appellans.*

EIVS

EIVSDEM CRVSII ARGVMENTVM & ordo directus totius Historiæ.

1 PErſina Æthiopiæ regina, Hydaſpis Regis vxor, filiam infantem expoſuit cum pretioſis rebus & faſcia cauſam facti habente: ne ſcilicet ipſa iudicaretur, eam aliunde, quàm ex viro ſuo concepiſſe. cùm contra quàm Aethiopes, alba eſſet nata. libr. 2 & 4.

2 Eam puellam ſapiens vir Siſimithres ſuſtulit, & ad ſeptimum annum ætatis educauit. lib. 2.

3 Eandem Sacerdos Delphici Apollinis Charicles, Catadupis fluminis Nili à Siſimithre ſibi commendatam, vt honeſtè educaret, ſeptennem accepit Delphóſque deportauit. Ibidem.

4 Calaſiris quidam, qui Memphi (hodie Cairo Delphos venerat (lib. 2.) in Chariclis familiaritatem aſcitus, Theagenis & Charicleæ (hoc enim iam nomen ſuprà dictæ puellæ erat) amorem (in quem mutuo in ludis Neoptolemi funebribus aſpectu inciderant) adiuuat: & Theagenes ipſam rapiens, ſ cum ea in fidem Calaſiridis confert. Tunc reditu in Aethiopiam parabatur. lib. 3 & 4.

5 Veniunt cum Tyriis mercatoribus Zacynthum Inde nauigantes, à pirata Trachino illis eripiuntur Tum funeſtum huius nuptiale ob Charicleam in littore Aegypti conuiuium: piratis ſe propter illam mutua cæde conficientibus. lib. 5.

6 Miſeræ conuiuij reliquiæ, Theagenes vulneratus, & Chariclea lugens, à paluſtribus latronibus Ægypti (quorum dux Thyamis, Calaſiridis filius erat

erat)capiuntur. Ibi multa eis Cnemo Atheniensis de nouerca sua Demænete, & infideli ancilla Thisbe, narrat. Rursus Thyamis, à Mitrane, Persici Satrapæ Oroondatæ præfecto, capitur: idque instinctu fratris sui Petosiridis (qui ei Pontificatum Cairi eripuerat) Nausiclisque Naucratitæ: ad quem Calasiris & Cnemo in pagũ Chemmin venit. lib. 1. & 2.

7 Capiuntur in prædictorum latronum insula Theagenes & Chariclea, traduntúrque Mitranæ: qui illum ad Oroondaten mittere constituit: hanc verò Nausicli dat, à quo Calasiris eam recipit. lib. 5.

8 Theagenem Thyamis, Mitrane cæso, recipit: & Pontificatum Memphidis (quo improbè spoliatus fuerat) singulari certamine fratris victor, recuperat. Ibi Calasiris & Chariclea Theagenem repetiunt. lib. 6. & 7.

9 Calasiride in patria Memphi mortuo: Theagenes & Chariclea ab Oroondatæ vxore Arsaca, Theagenis amore insaniente, variis modis nequicquam vexantur. lib. 7. & 8.

10 Hydaspe, Æthiopum Rege, bellum cum Persis propter Smaragdea metalla gerente: capiuntur ab Aethiopibus Theagenes & Chariclea. lib. 8. Syenen capit Hydaspes, & Oroondaten: quem tamen liberaliter ad sua dimittit lib. 9. Theagenes & Chariclea (17. anno ætatis in patriam relata) Diis Aethiopum immolandi, vix ægre liberantur, coniugióque exoptato tandem potiuntur. lib. 10.

HELIODORI
ÆTHIOPICORVM
PERIOCHE.

A GVLIELMO CANTERO
Vltraiect. conſcripta.

E Legantem ſanè Heliodori hiſtoriam nonnul li cùm ſemel legerunt, à ſecunda tamen ter tiáque lectione non abſtinent, partim ob vo luptatis non exiguum fructum, partim etiam quòd ita ſcriptum hoc, ordine poetico, & artificio planè mi rabili contextum eſt, vt integram eius hiſtoriam non faci lè quis vna lectione poſſit aſſequi. Quod cùm nobis etiam viſum fuiſſet, quo planior poſthac lectoribus vel minùs at tentis foret lepidiſſima narratio, breue totius operis argu mentum non leui ſtudio concinnauimus, ac rectam vni uerſæ hiſtoriæ ſeriem paucis periodis complexi ſumus. E ſic habet:

Ex Hydaſpe rege Aethiopum & Perſina naſcitu quondam Chariclea: quæ Siſimithri gymnoſophiſtæ cum crepundiis exponenda datur. is eam ſeptennem in Aegy pto, legatus ad Oroondatem miſſus, apud Chariclem collo cat. hic enim Pythius ſacerdos cùm eſſet, caſu in Aegy ptum venerat. itaque puellam hinc Delphos defert, & i templo apud ſe Dianæ ſacerdotem educat. Paullo poſt a Pythia profectus, inter cæteros, Theagenes Theſſalus, c Charicleæ amore captus, eam rapit, iuuante Calaſi Aegyptio, qui forte ibidem aderat, & agnita Charicle

cui

cuius iampridem inquirendæ curam à matre habebat, suis eam cupiebat restituere. Itaque naui vtrunque imponens, postquam Cretam attigit, à Trachino pirata (is puellam in littore Zacynthio fortè conspicatus, deperibat) capitur: cúmque ille virginem in Aegyptum appulsus ducere pararet, Pelorum eius præfectum riualem opponit, sic vt orta propter prædam contentione, latrones omnes mutuis cædibus pereant. Heic Thyamis latro Memphiticus superueniens, præda potitur. is cùm Charicleam itidem ducere pararet, superuenientibus itidem aliis latronibus, illam quidem in speluncam quandam reponit, ipse autem capitur, Theagene interim & Cnemone aufugientibus. Paullo tamen pòst ad Charicleam Theagenes redit. Iam cùm è spelunca vterque exiisset, à Mitrane præfecto Oroondatis (hic Aegypti erat satrapa) capitur. & Chariclea quidem Nausicli, qui Thisben sibi ereptam conquiri iusserat, pro Thisbe traditur: Theagenes autem ad Oroondatem, vt regi Persarum Babylone seruiat, mittitur. Ad Nausiclem porrò Calasiris casu deueniens, Charicleam recuperat. At in itinere Theagenes à Thyamide Bessæ præfecto intercipitur. Quo cognito Mitranes eos adortus, cum suis interimitur. Id cum Oroondates non inultum relicturus videretur, statuunt Memphim profecti eum anteuertere. Memphi verò, cùm Oroondates abesset, Arsaces vxoris iussu Petosirim iubent cum fratre Thyamide singulari certamine congredi, qui ab illo simul & sacerdotio priuatus, & vrbe pulsus fuerat. Iam Calasiris & Chariclea Theagenem vt quærerent profecti, commodùm in certamen ipsum incurrunt: ac filios ille diremptos, hæc Theagenem recuperat. Arsace interim Theagenem nequicquam tentat. Quod cùm Oroondates Thebis accepisset, vbi cum Hydaspe *bellum gerebat, vtrumque celeri-*

ter ad se mitti curat. at hi rursum ab Æthiopibus inter cipiuntur. Hos Hydaspes Oroondate deuicto, sacris trium phalibus victimas destinat. Itaque Meroën reuersus cum sacra fieri iuberet, Chariclea quidem statim prolatis cre pundiis, & Sisimithre teste citato, filiam se Hydaspis & Persinæ decimo pòst anno probat: paullo pòst autem, cum legatis Oroondatis veniens Charicles, qui raptam Chari cleam diu à se quæsitam, huc tandem delatam cognouerat, Theagenem primum, deinde Sisimithrem, tum Chariclea agnoscit. Simul etiam parentes, re tota cognita, Chariclea Theageni denique bonis auibus vxorem dant.

IN H.

IN HELIODORVM.

AT nunc Liuoris certè noctémque gelúque
Perfregit genij vis radiosa tui,
Heliodore; nec est alibi tam barbara linguis,
Támque suilla animis inueniunda cohors,
Quin te suspiciat, quin te veneretur, vt acre
Inter Graiorum tot monumenta iubar:
Acre iubar, sed dulce iubar; quódque, omne per æuum,
Ille perannantis Veris amicet honor:
Non etiam Ambitionis edace cor excoquat æstu,
Incutiátve sitim iugis Auaritiæ;
Inuidiæve hyemem venis inspiret acutam;
Luxuriæve olida desuper instet aqua.
Sancta sed immittat Pietatis semina menti,
Vímque Pudicitiæ non sinat esse rudem.
Aptaque constanti præcordia fingat Amori;
Fibrarúmque beet quamque tenace Fide.
Induretque animi vires, fauor obuius ipsas
Ne soluat crepero stantis in Orbe Deæ:
Neue minis eædem Sortis frangantur atrocis;
Stent sed vti medio Petra creata mari.
O lepidissima, nec scriptis Scripta vlla secunda;
Ingenij siue est, seu genij artis opus!
Scripta, Caballino quæ lauit Musa fluento,
Leuit & ambrosio deinde liquore Charis.
Scripta, quibus fixit plus basia mille iuuentas,
Adiecit decoris vímque Diona sui.
Scripta, Cupidineis ferri dignissima pennis
Templa ad Olympiaci lucidiora poli:
Et splendere illic minui metuente nitore,
Seu fuerint noctis tempora, siue dies.
Hoc vti naufrago circumuentæ æquore vitæ
Esse Helice nobis aut Cynosura queant.

IANVS GRVTERVS.

Ἀδέσποτον.

PEr terras comitem dat se Chariclea, per vndas,
    Theagenémque suum, sed patienter, amat.
Fidus amans sociam, sed castè, asseruat amantem;
    Oscula eunt teneræ plena pudicitiæ:
Et quum legitimis venerunt tempora tædis,
    Senserunt Veneris gaudia prima sua.
Vos, ô vos omnes huc appellamus amantes,
    Vt tam castus agat, non furiatus, amor.

ΗΛΙΟΔΩΡΟΥ
ΑΙΘΙΟΠΙΚΩΝ
ΠΡΩΤΟΝ.

HELIODORI ÆTHIOPICORVM LIBER I.

STANISLAO VVARSCHEVVICZKI POLONO INTERPRETE.

ARGVMENTVM.

Piraticam exercentes viri nauim vectore carentem & nauigantibus vacuam occupant; inter infausti conuiuij reliquias, hominum recèns cæsorum cadauera, & palpitantium adhuc nonnullorum membra spectant: nec non stirpe nobili semianimem iuuenem ad pedes Dominæ iacentem conspiciunt. Puella nobilis formæ, decoris, & in amantem officia pietatis & amoris plena, & ad illos generosa oratio: inter quæ secunda prædonum manus aduenit, vnde hi in fugam vertuntur: quid ab illis circa Theagenem & Charicleam gestum.

ΚΕΦ. Α.

ΗΜΕ'ΡΑΣ ἄρτι διαγελώσης, καὶ ἡλίου τὰς ἀκρωρείας καταυγάζοντος, ἄνδρες ἐν ὅπλοις λῃστρικοῖς ὄρους ὑπερκύψαντες, ὃ δὴ κατ' ἐκβολὰς τοῦ Νείλου, καὶ στόμα τὸ καλούμενον Ἡρακλεωτικόν, 5

CAP. I.

CVM primùm dies illucesceret, & sol cacumina montium illustraret, viri ex armis & rapto viuere soliti, supra montem qui ad influxum Nili in mare, & ostium quod Heracleoticum appellatur,

protenditur, erecti, paululum consistentes, mare subiectum contemplabantur. Cúmque initio in pelagus oculos coniecissent, nec quicquam applicaret quod spem prædæ ostenderet, in propinquum littus aspectum referebant. Erant autem in ipso res eiusmodi.

Prædonum oculi, vt in omnes partes prædæ intenti.

Nauis rudentibus ad continentem religata quiescebat, vacua nauigantibus, sed plena oneris: quod vel iis qui procul aberant, coniectura assequi licuit. onus enim vsque ad tertiam zonam nauis aquam premebat. At in littore plena erant omnia recens cæsorum hominũ, partim prorsus extinctorum, partim semimortuorum, partibus corporum adhuc palpitantium, & nuper esse finitum bellum declarantium.

Cæterùm non fuerant iusti prælij notæ ac indicia, quæ apparebant, sed mixtæ fuerunt infelicis & infausti conuiuij, ac eiusmodi finem sortiti miserabiles reliquiæ: Mensæ nimirum dapibus refertæ, quarum aliæ humi in manibus cæde stratorum iacebant, cùm armorum loco quibusdam in pugna, (vt ex improuiso orto bello) fuissent: aliæ eos qui se absconderant, vt opina-

Miserabiles infausti conuiuij reliquiæ.

ὑπέρτεινε, μικρὸν ἐπιστάντες, τὴν ὑποκειμένην θάλατταν ὀφθαλμοῖς ἐπήρχοντο· καὶ τῷ πελάγει τὰς ὄψεις [τὸ πρῶτον] ἐπαφέντες, ὡς οὐδὲν ἄγρας λῃστρικῆς ἐπηγγέλλετο μὴ πλεόμενον, ἐπὶ τὸν πλησίον αἰγιαλὸν τῇ θέᾳ κατήγοντο· καὶ ἦν τὰ ἐν αὐτῷ, τοιάδε.

Ὁλκὰς ἀπὸ πρυμνησίων ὥρμει, τῶν μὲν ἐμπλεόντων χηρεύουσα, φόρτου δὲ πλήθουσα· καὶ τοῦτο παρῆν συμβάλλειν καὶ τοῖς πόρρωθεν. τὸ γὰρ ἄχθος, ἄχρι καὶ ἐπὶ τρίτον ζωστῆρα τῆς νεὼς τὸ ὕδωρ ἀνέθλιβεν. ὁ δὲ αἰγιαλὸς, μεστὰ πάντα σωμάτων νεοσφαγῶν, τῶν μὲν ἄρδην ἀπολωλότων, τῶν δὲ ἡμιθνήτων, καὶ μέρεσι τῶν σωμάτων ἔτι σπαιρόντων, ἄρτι πεπαῦσθαι τὸν πόλεμον κατηγορούντων. Ἦν δὲ οὐ πολέμου καθαροῦ τὰ φαινόμενα σύμβολα, ἀλλ᾽ ἀνεμέμικτο καὶ εὐωχίας οὐκ εὐτυχοῦς, ἀλλ᾽ εἰς τοῦτο ληξάσης, ἀλεεινὰ λείψανα· τράπεζαι τῶν ἐδεσμάτων ἔτι πλήθουσαι, καὶ ἄλλαι πρὸς τῇ γῇ τῶν κειμένων ἐν χερσὶν ἀνθ᾽ ὅπλων ἐνίοις παρὰ τὴν μάχην γεγενημέναι (ὁ γὰρ πόλεμος ἐσχεδίαστο) ἕτεραι δὲ ἄλλους ἔκρυπτον ὡς ᾤ-

οντο

οντο ὑπελθόντας, κρατῆρες ἀνατετραμμένοι, καὶ χειρῶν ἔνιοι τῶν ἐσχηκότων ἀπορρέοντες, τῶν μὲν πινόντων, τῶν δὲ ἀντὶ λίθων κεχρημένων. Τὸ γὰρ αἰφνίδιον τοῦ κακοῦ τὰς χρείας ἐκαινοτόμει, καὶ βέλεσι χρῆσθαι τοῖς ἐκπώμασιν ἐδίδασκεν. ἔκειντο δὲ ὁ μὲν πελέκει τετρωμένος, ὁ δὲ κόχλακι βεβλημένος, αὐτόθεν ἀπὸ τῆς ῥαχίας πεπορισμένῳ, ἕτερος ξύλῳ κατεαγώς, ὁ δὲ δαλῷ καταφλεχθείς, καὶ ἄλλος ἄλλως. οἱ δὲ πλεῖστοι βελῶν ἔργον καὶ τοξείας γεγενημένοι· καὶ μυρίον εἶδος ὁ δαίμων ἐπὶ μικροῦ τοῦ χωρίου διεσκεύασεν, οἶνον αἵματι μιάνας, καὶ συμποσίοις πόλεμον ἐπιστήσας· φόνους καὶ πότους, σπονδὰς καὶ σφαγὰς ἐπισυνάψας, καὶ τοιοῦτον θέατρον λῃσταῖς Αἰγυπτίοις ἐπιδείξας. Οἱ γὰρ δὴ κατὰ τὸ ὄρος θεωροὺς ἑαυτοὺς τῶνδε καθίσαντες, οὐδὲ συνιέναι τὴν σκηνὴν ἐδύναντο, τοὺς μὲν ἑαλωκότας ἔχοντες, οὐδαμοῦ δὲ τοὺς κεκρατηκότας ὁρῶντες· καὶ τὴν μὲν νίκην λαμπράν, τὰ λάφυρα δὲ ἀσκύλευτα, καὶ τὴν μὲν ναῦν μόνην, ἀνδρῶν μὲν ἔρημον, τἄλλα δὲ ἄσυλον, ὥσπερ ὑπὸ πολλῶν φρουρουμένην, καὶ

bantur, occultabant. Præterea pateræ euersæ, & ex manibus quædam effluentes, partim eorum qui biberant, partim eorum qui pro lapidibus illis vsi fuerant. Subitum enim malum, nouum vsum afferebat. & iaculorum loco poculis vti docebat. Iacebant verò, hic securi vulneratus, ille cochlea ictus, quæ indidem ex littore suppeditarat: alius ligno confractis membris, non nemo torre adustus, alij alio modo. Plurimi autem iaculis arcu emissis confixi. Denique multiplicem speciem paruo in spacio numen exhibuerat, vinum sanguine imbuens, & conuiuio bellũ adiungẽs, cædes potionibus, libationes mactationib⁹ promiscuè miscens, & tale theatrũ prædonibus Ægyptiis instruens. Hi enim cùm se in monte spectatores harum rerum præbuissent, spectaculum intelligere neutiquam potuerũt, cùm prostratos ibi aliquos cernerent, nusquam autem victores conspicerent: tum victoriam manifestã, spolia verò non detracta: & nauem solam vacuam quidem viris, sed quod ad alia attinet, intactam, non secus ac multorum præsidio munitam, &

Subitũ malum nouas dat inuentiones, & noua arma ministrat.

tanquam in tranquillo vacillantem intuerentur.

Tametsi autem quid esset rei ignorarent, nihilo minùs tamen lucrum & prędam spectabant. Se igitur victores esse cùm statuissent, progressi sunt. Cumque iam non procul abessent à naui, & iis qui iacebant, spectaculum illis contingit, longè quàm priora perplexius. Virgo sedebat in rupe, insigni quadam forma prædita, quæque Dea credi posset, ob pręsentem quidem sortem non mediocri dolore affecta, verùm generosos spiritus adhuc gerēs. Lauro caput redimitum habebat: pharetra verò pendebat ab humeris: porrò sub sinistro brachio arcus collocatus fuit: reliqua manus negligenter demissa. Dextro autē femori cubito alterius manus incumbens, ac digitis amplexa genas, deorsum spectās, & quendam procul iacentem ephebum contuens, caput immotum tenebat. At ille vulneribus laceratus erat: & paululum tātum sese erigere, tāquam ex profundo somno ferè ipsius mortis, videbatur. Verùm vel in his florebat virili pulchritudine, & gena defluxu sanguinis cruentata, magis tamen albedine

Chariclea infelix status.

Generosi spiritus in rebus afflictis.

Theagenis lacerū vulneribus corpus.

ὥσπερ ἐν εἰρήνῃ σαλεύουσαν.

Ἀλλὰ καίτοι τὸ γεγονὸς ὅ, τι ποτὲ ἐστὶν ἀπορεῦντες, εἰς τὸ κέρδος ἔβλεπον καὶ τὴν λείαν. ἑαυτοὺς οὖν νικητὰς ἀποδείξαντες, ὥρμησαν. ἤδη δὲ αὐτοῖς κεκινηκόσιν ἄποθεν μικρὸν, τῆς [τε] νεὼς καὶ τῶν κειμένων, θέαμα προσπίπτει τῶν προτέρων ἀπορώτερον.

Κόρη καθῆστο ἐπὶ πέτρας, ἀμήχανόν τι κάλλος, καὶ θεὸς εἶναι ἀναπείθουσα, τοῖς μὲν παροῦσι περιαλγοῦσα, φρονήματος δὲ εὐγενοῦς ἔτι πνέουσα, δάφνῃ τὴν κεφαλὴν ἔστεπτο, καὶ φαρέτραν τῶν ὤμων ἐξῆπτο, καὶ τῷ λαιῷ βραχίονι τὸ τόξον ὑπεστήρικτο, ἡ λοιπὴ δὲ χεὶρ ἀφροντίστως ἀπῃωρεῖτο· μηρῷ δὲ τῷ δεξιῷ τὸν ἀγκῶνα θατέρας χειρὸς ἐφεδράζουσα, καὶ τοῖς δακτύλοις τὴν παρειὰν ἐπιτρέψασα, κάτω νεύουσα. καί τινα ἀποκείμενον ἔφηβον περισκοποῦσα, τὴν κεφαλὴν ἀνεῖχεν. ὁ δὲ τραύμασι μὲν κατῄκιστο, καὶ μικρὸν ἀναφέρων, ὥσπερ ἐκ βαθέος ὕπνου, τοῦ παρ' ὀλίγον θανάτου κατεφαίνετο. ἤνθει δὲ καὶ ἐν τούτοις ἀνδρείῳ τῷ κάλλει, καὶ ἡ παρειὰ καταῤῥέοντι τῷ αἵματι φοινιττομένη, λευκότητι πλέον

ἀντέ

ἀντέλαμπεν. ὀφθαλμοὺς δὲ ἐκείνῃ, οἱ μὲν πόνοι κατέσπων· ἡ δὲ ὄψις τῆς κόρης ἐφ᾽ ἑαυτὴν ἀνεῖλκε· καὶ τοῦτο ὁρᾶν αὐτοὺς ἠνάγκαζεν, ὅτι ἐκείνην ἑώρων. ὡς δὲ πνεῦμα συλλεξάμενος, καὶ βύθιόν τι ἀσθμήνας, λεπτὸν ὑπεφθέγξατο, καὶ,

Ὦ γλυκεῖα, ἔφη, σώζῃ μοι ὡς ἀληθῶς, ἢ γέγονας καὶ αὐτὴ τοῦ πολέμου πάρεργον; οὐκ ἀνέχῃ δὲ ὅλως, οὐδὲ μετὰ θάνατον ἀποστατεῖν ἡμῶν, ἀλλὰ φάσμα τὸ σὸν καὶ ψυχὴ τὰς ἐμὰς περιέπει τύχας; Ἐν σοί, ἔφη, τὰ ἐμά, ἡ κόρη, σώζεταί τε καὶ μή. τοῦτο γοῦν ὁρᾷς, (δείξασα ἐπὶ τῶν γονάτων ξίφος) εἰς δεῦρο ἠργήσεν ὑπὸ τῆς σῆς ἀναπνοῆς ἐπεχόμενον.

Καὶ ἅμα λέγουσα, ἡ μὲν τῆς πέτρας ἀνέθορεν. οἱ δὲ ἐπὶ τοῦ ὄρους, ὑπὸ θαύματος ἅμα καὶ ἐκπλήξεως, ὥσπερ ὑπὸ πρηστῆρος τῆς ὄψεως βληθέντες, ἄλλος ἄλλον ὑπεδύετο θάμνον· μεῖζον γάρ τι καὶ θειότερον αὐτοῖς ὀρθωθεῖσα ἔδοξε. τῶν μὲν βελῶν τῇ ἀθρόᾳ κινήσει κλαγξάντων, χρυσοϋφοῦς δὲ τῆς ἐσθῆτος πρὸς τὸν ἥλιον ἀνταυγαζούσης, καὶ τῆς κόμης ὑπὸ τῷ στεφάνῳ βακχεῖον σοβουμένης, καὶ τοῖς νώτοις

resplendebat. Oculos verò ipsius dolor deprimebat, vultus autem virginis ad sese trahebat ac erigebat, 5 Atque hæc videre cogebãtur, quòd illam videbant. Vt verò spiritum collegit, difficulter admodum respirans, languidè pro- 10 locutus est, &,

Theagenis ægrè respirantis ad Charicleam verba.

O suauium, inquit, saluáne es reuera, an & tu quoq; obiter ad belli cladem accessisti? Non potes 15 omnino, ne post mortem quidem, à nobis diuelli, sed spectrum & manes tui obeundo obseruant fortunas meas? In te sita sunt, 20 inquit virgo, mea omnia: denique, vt viuã, aut non. Hic igitur, vides (ostenso cultro supra genua) hactenus cessauit, propter tuam 25 respirationem cohibitus.

Chariclea ad Theagenem.

Ac simulatque elocuta est, illico de petra desiluit. Illi verò supra montem præ admiratione simul & 30 terrore, tanquam fulguris aspectu perculsi, alius aliud subibat arbustum. Maius enim quiddam, magísque diuinum erecta il- 35 lis esse videbatur, cùm sagittæ repentina commotione clangorem edidissent, auro verò intexta vestis ad solem resplen- 40 deret, & capillus sub corona Bacchico more iactaretur, ac magnam ter-

Prædonum animi perculsi aspectu Charicleæ.

gi partem occuparet. Hos quidem hæc perterrefaciebant: multóque magis eorum quæ videbantur, quàm quæ patrata fuerãt, 5 ignorantia. Quidam enim Deam quandam esse dicebant, & Deam quidem Dianam, aut eius loci præsidem Isim: quidã verò sa- 10 cerdotem diuino furore afflatam, quæ ingentẽ stragem, quæ apparebat, edidisset. Hæc igitur indicabant, rem ipsam nondum 15 sciebant. At illa subitò delata ad adolescentem, & illi vndiquaque circumfusa, flebat, osculabatur, abstergebat cruorem, eiula- 20 bat, & quamuis illum teneret, vix tamen ipsa sibi credebat.

Chariclea in Theagenem officia.

Amor quod tenet vix tenere se credit.

Quod cùm animaduerterent Ægyptij, mentem 25 in aliam mutauere sententiam. An hæc sunt opera Deæ dicentes. mortuúmne oscularetur numẽ, tanta cõmiseratione? Auden- 30 dum sibi esse, ac abeũdum, & quid reuera esset cognoscendum censebant. Cùm itaque se recepissent, decurrunt, virginémque ad- 35 huc apud vulnera adolescentis deprehendunt: & à tergo consistentes, reprimunt sese, nihil neque loqui amplius, neque agere 40 ausi. Circumsonante verò strepitu, & vmbra illorum

Intẽtus virginis ad curationem iacentis animus.

πλεῖστον ὅσον ὑπόβεχοι[...] τοὺς μὲν ταῦτα ἐξεδειμά[...] καὶ πλέον τῶν ὁρωμένων, 5 γιγνομένων ἄγνοια. οἱ μὲ[ν] Θεόν τινα ἔλεγον, καὶ Θεὸ[...] τεμιν, ἢ τὴν ἐγχώειον [...] οἱ δὲ ἱέρειαν ὑπὸ τοῦ Θε[...] 10 μεμηνεῖαν, καὶ τὸν ὁρώμενο[ν] λὺν φόνον ἐργασαμένη[ν] οἱ μὲν ταῦτα ἐγίγνωσκο[ν] ὄντα δὲ, οὔπω ἐγίγνωσκ[...] 15 δὲ ἀθρόον κατενεχθεῖσα τὸν νεανίαν, καὶ πανταχόθε[ν] τῷ περιχυθεῖσα, ἐδάκρυε φίλει, κατέματτεν, ἀνῴμ[...] 20 ἠπίστει κατέχουσα.

Ταῦτα ὁρῶντες οἱ [...] πτιοι πρὸς ἑτέρας ἐννοία[ς] γνώμην μετέβαλον, κα[ὶ] 25 ταῦτα ἂν εἴη Θεοῦ τὰ [...] λέγοντες· ποῦ δ' ἂν νεκρὸ[...] μα φιλοίη δαίμων οὕτω[ς] παθῶς; τολμᾶν ἑαυτοῖ[ς] 30 ρεκελεύοντο· καὶ προσ[...] ἔγγυθεν, λαμβάνειν τὴν [...] ληθινῶν γνῶσιν. ἀναλα[...] ὖν ἑαυτοὺς, καταθέουσι, 35 κόρην ἔτι πρὸς τοῖς τρ[αύμα]σιν οὖσαν τοῦ νεανίου κατα[λα]βάνουσι· καὶ ὀπισθέντες [...]θεν, εἶχον ἑαυτοὺς, οὔτε 40 γειν, οὔτε τι πράττειν θαρροῦντες, κτύπου δὲ [...] χήσαντος, καὶ τῆς ἐξ αὐτῶν

τοῖς ὀφθαλμοῖς παρεμπεσούσης, ἀνένευσεν ἡ κόρη· καὶ ἰδοῦσα, αὖθις ἐπένευσε· πρὸς μὲν τὸ ἀήθες τῆς χροιᾶς, καὶ τὸ λῃστρικὸν τῆς ὄψεως ἐν ὅπλοις δεικνυμένης, οὐδὲ κατὰ μικρὸν ἐκπλαγεῖσα· πρὸς δὲ τὴν θεραπείαν τοῦ κειμένου πᾶσαν ἑαυτὴν τρέψασα· οὕτως ἄρα πόθος ἀκριβὴς, καὶ ἔρως ἀκραιφνὴς, τῶν μὲν ἔξωθεν προσπιπτόντων ἀλγεινῶν τε καὶ ἡδέων πάντων ὑπερφρονεῖ· πρὸς ἓν δὲ τὸ φιλούμενον, καὶ ὁρᾷν, καὶ συννεύειν τὸ φρόνημα καταναγκάζει. ὡς δὲ παραμείψαντες οἱ λῃσταὶ κατὰ πρόσωπον ἔστησαν, καί τι καὶ μέλλειν ἐπιχειρεῖν ἐῴκεσαν, αὖθις ἡ παῖς ἀνένευσε, καὶ μέλανας ἰδοῦσα τὴν χροιὰν, καὶ τὴν ὄψιν αὐχμηρούς,

Εἰ μὲν εἴδωλα τῶν κειμένων ἐστὲ, φησὶν, οὐκ ἐν δίκῃ παρενοχλεῖτε ἡμῖν· οἱ μὲν γὰρ πλεῖστοι χερσὶ ταῖς ἀλλήλων ἀνῄρησθε. ὅσοι δὲ πρὸς ἡμῶν, ἀμύνης νόμῳ καὶ ἐκδικίας καὶ εἰς σωφροσύνην ὕβρεως πεπόνθατε. εἰ δέ τινες τῶν ζώντων ἐστὲ, λῃστρικὸς μὲν ὑμῖν, ὡς ἔοικεν, ὁ βίος, εἰς καιρὸν δὲ ἥκετε, λύσατε τῶν περιεστηκότων ἀλγεινῶν, φό-

incidente in oculos, erexit sese virgo: & postquam respexit, rursus deorsum inclinauit, inusitato coloris conspectu, & prædonum armatorum specie ne minimum quidem perterrita, ad curationem autem iacentis totam sese componens. Sic omnino desiderium vehemens, & syncerus amor, omnia quæ extrinsecus adueniunt molesta, aut iucunda, despicit: in vnum verò id quod egregiè animo charum est, intueri, & in eo totum animum atque omnem curam ponere cogit. Cùm verò prætereuntes prædones in frōte constitissent, & aliquid aggressuri esse viderentur, rursus sese sustulit, & colore nigro esse conspicata, ac facie squalida:

Mens imperterrita prædonum conspectu.

Desiderij vehementis & synceri amoris vires.

Si iacentium estis, inquit, spectra, immeritò nobis negotium facessitis: plurimi enim vestris ipsorum manibus interfecti estis. quòd si qui à nobis, iure defensionis, ad depellendam à pudicitia iniuriam susceptæ, id accidit. Sin estis aliqui ex iis qui viuunt: prædonum vitam, vt apparet, amplectimini. Per tempus autem aduenitis. Liberate præsentib' calamitatibus, cæ-

Chariclea ad prædones imperterrita & generosa oratio.

gi partem occuparet. Hos quidem hæc perterrefaciebant: multóque magis eorum quæ videbantur, quàm quæ patrata fuerãt, ignorantia. Quidam enim Deam quandam esse dicebant, & Deam quidem Dianam, aut eius loci præsidem Isim: quidã verò sacerdotem diuino furore afflatam, quæ ingentẽ stragem, quæ apparebat, edidisset. Hæc igitur iudicabant, rem ipsam nondum sciebant. At illa subitò delata ad adolescentem, & illi vndiquaque circumfusa, flebat, osculabatur, abstergebat cruorem, eiulabat, & quamuis illum teneret, vix tamen ipsa sibi credebat.

Chariclea in Theagenem officia.

Amor quod tenet vix tenere se credit.

Quod cùm animaduerterent Ægyptij, mentem in aliam mutauere sententiam. An hæc sunt opera Deæ? dicentes. mortuúmne oscularetur numẽ, tanta cõmiseratione? Audendum sibi esse, ac abeũdum, & quid reuera esset cognoscendum censebant. Cùm itaque se recepissent, decurrunt, virginémque adhuc apud vulnera adolescentis deprehendunt: & à tergo consistentes, reprimunt sese, nihil neque loqui amplius, neque agere ausi. Circumsonante verò strepitu, & vmbra illorum

Intentus virginis ad curationem iacentis animus.

πλεῖστον ὅσον ὑπορβεχούσης. τοὺς μὲν ταῦτα ἐξεδειμάτου, καὶ πλέον τῶν ὁρωμένων, ἡ τῶν γινομένων ἄγνοια. οἱ μὲν γὰρ θεόν τινα ἔλεγον, καὶ θεὸν Ἄρτεμιν, ἢ τὴν ἐγχώειον Ἶσιν. οἱ δὲ ἱέρειαν ὑπό τε θεοῦ ἐκμεμηνεῖαν, καὶ τὸν ὁρώμενον πολὺν φόνον ἐργασαμένην. καὶ οἱ μὲν ταῦτα ἐγίγνωσκον· τὰ ὄντα δὲ, οὔπω ἐγίγνωσκον. ἡ δὲ ἀθρόον κατενεχθεῖσα ἐπὶ τὸν νεανίαν, καὶ πανταχόθεν αὐτῷ περιχυθεῖσα, ἐδάκρυεν, ἐφίλει, κατέματτεν, ἀνῴμωζεν, ἠπίστει κατέχουσα.

Ταῦτα ὁρῶντες οἱ Αἰγύπτιοι πρὸς ἑτέρας ἐννοίας τὴν γνώμην μεθίσαλον, καὶ ποῦ ταῦτα ἂν εἴη θεοῦ τὰ ἔργα; λέγοντες· ποῦ δ' ἂν νεκρὸν σῶμα φιλοίη δαίμων οὕτω περιπαθῶς; τολμᾶν ἑαυτοῖς παρεκελεύοντο· καὶ προσελθόντες ἐγγύθεν, λαμβάνειν τὴν τῶν ἀληθινῶν γνῶσιν. ἀναλαβόντες οὖν ἑαυτοὺς, καταθέουσι, καὶ τὴν κόρην ἔτι πρὸς τοῖς τραύμασιν οὖσαν τοῦ νεανίου καταλαμβάνουσι· καὶ ὀπισθέντες ὄπισθεν, εἶχον ἑαυτοὺς, οὔτε τι λέγειν, οὔτε τι πράττειν ἀποθαρροῦντες. κτύπου δὲ περιηχήσαντος, καὶ τῆς ἐξ αὐτῶν σκιᾶς

τρὶς δὲ τοσούτοις ἐπελθόντας θεασάμενοι. καὶ οἱ μὲν ἀμφὶ τὴν κόρην δεύτερον ἤδη ἡλίσκοντο, οὐδέπω ληφθέντες. οἱ δὲ λῃσταὶ πρὸς τὴν διαρπαγὴν, καὶ ταῦτα σπεύδοντες, ὑπὸ τῆς τῶν ὁρωμένων ἀγνοίας ἅμα καὶ ἐκπλήξεως, τέως ἀνεστέλλοντο. τοὺς μὲν γὰρ πολλοὺς φόνους, ὑπὸ τῶν προτέρων γεγενῆσθαι λῃστῶν εἴκαζον. τὴν κόρην δὲ ὁρῶντες ἐν ξένῃ καὶ περιβλέπτῳ τῇ στολῇ, καὶ τῶν μὲν περιεστηκότων φοβερῶν ὡς ἂν μηδὲ γινομένων ὑπερορῶσαν, ὅλην δὲ τοῦ νεανίου πρὸς τοῖς τραύμασιν οὖσαν, καὶ ὡς ἴδιον τὸ ἐκείνου πάθος ἀλγοῦσαν, τὸ μὲν τοῦ κάλλους καὶ τοῦ φρονήματος ἐθαύμαζον, τὸν δὲ καὶ τραυματίαν ἐξεπλήττοντο, τοιοῦτος τὴν μορφὴν, καὶ τοσοῦτος τὸ μέγεθος ἔκειτο, κατὰ μικρὸν ἤδη πως ἀντιληφθεὶς ἑαυτὸν, καὶ πρὸς τὸ σύνηθες βλέμμα ἀποκαταστησάμενος. ὀψὲ δὴ οὖν ποτε πλησιάσας ὁ λῄσταρχος, ἐπιβάλλει τε τῇ κόρῃ τὴν χεῖρα, καὶ ἀνίστασθαί τε, καὶ ἕπεσθαι ἐκέλευεν. ἡ δὲ τῶν μὲν λεγομένων οὐδὲν συνιεῖσα, τὸ δὲ προσταττόμενον συμβαλοῦσα, συνεφείλκετο τὸν νεανίσκον, οὐδὲ αὐτὸν μεθιεῖσα·

triplo autem numerũ aduenientium superare cernerent. Ac virgo quidẽ secundò iã capiebatur, nondum tamen capta. Prædones autẽ, etsi ad direptionem festinabant, tamẽ præ inscitia eorum quæ videbant, ac formidine aliquãdiu se reprimebant. Magnam enim stragem illam, à prioribus prædonibus editam esse arbitrabantur, Virginem autem intuentes, cum peregrina & conspicua stola, eas formidines, quæ in illam irruebãt, non secus ac si nullæ essent, contemnẽtem, totam verò in vulnera adolescẽtis intentam, & illius dolorem perinde ac suũ grauiter molestéq; ferentem, cùm huius pulchritudinẽ, & magnitudinẽ animi mirabantur, tum saucij aspectu percellebãtur: tali forma præditus, & tã procera statura corporis iacebat: iam enim paululum sese collegerat, & vultus pristinum statum reuocarat. Tandẽ post longũ tempus, cùm appropinquasset is qui illis prędonibus imperabat, iniicit manũ virgini, & surgere ac sequi iubet. Illa verò, etsi nihil intelligebat eorum quæ dicebantur, tamen id quod imperabatur coniectura assequens, trahebat vnà adolescentem, alioqui neque ipsum eam dimittentem;

Prædones alij etiã formidine aliquandiu repressi.

Virginis imperterritus animus.

Thyamis prædonum dux virgini manum iniicit,

Virginis, dũ abducere.

de hunc actum nostrum terminantes. Illa quidem ad hunc modum tragicè lamentabatur.

At illi, cùm neque ea quæ dicerentur intelligere possent, eos ibi relinquunt, firma illis custodia imbecillitate ipsorum adhibita. Ad nauem verò properantes, onus exponebant: aliis spretis (multá autem erant, & varia) auri & argenti, & lapidum pretiosorum, & serici quantum quisque poterat efferentes. Cúmque iam satis esse videretur, & tot res erant vt & prædonum cupiditatem satiarent, præda in littore posita, eam in onera & portiones distribuebant, non dignitate singulorum quæ accepta fuerant, sed æquali pondere partitionem instituentes. Quod ad virginem & adolescentem attinebat, id postea fuerant curaturi.

Firma cōtra fugá custodia, imbecillitas.

Prædæ æqualis diuisio.

Interim altera multitudo prædonum aduenit, duobus equitibus ordinem ducentibus. Quod cùm vidissent priores, ne quidem manus contra leuare ausi, nec vlla re ex spoliis ablata, ne insequendi hosti ansam darent, concitato cursu fugiebant: cùm non plures essent quàm decem,

Chariclea primis prædonibus liberata, in alios incidit.

Prædonum sapiens consilium.

νῳ τῷ καθ' ἡμῶν δράματι τὸ περὶ ἡμᾶς καταστρέψαντες. ἡ μὲν ταῦτα ἐπετραγῴδει.

Οἱ δὲ, οὐδὲ συνιέναι τῶν λεγομένων ἔχοντες, τοὺς μὲν αὐτοῦ καταλείπουσιν, ἰσχυρὰν αὐτοῖς φυλακὴν τὴν ἀσθένειαν αὐτῶν ἐπιστήσαντες. ἐπὶ δὲ τὴν ναῦν ὁρμήσαντες τὸν φόρτον ἐξήντλουν, τῶν μὲν ἄλλων ὑπερορῶντες (πολλὰ δὲ ἦν, καὶ ποικίλα) χρυσοῦ δὲ καὶ ἀργύρου καὶ λίθων πολυτίμων, καὶ σηρικῆς ἐσθῆτος, ὅση δύναμις ἑκάστοις, ἐκφοροῦντες. ἐπεὶ δὲ ἅλις ἔχειν ἐδόκει, καὶ τοσαῦτα ἦν ὡς καὶ λῃστρικὴν κορέσαι πλεονεξίαν, τὴν λείαν ἐπὶ τοῦ αἰγιαλοῦ καταθέντες, εἰς φορτία καὶ μοίρας κατενέμοντο. οὐ πρὸς τὴν ἑκάστου τῶν ληφθέντων ἀξίαν, ἀλλὰ πρὸς τὸ ἴσον βάρος τὴν νέμησιν ποιούμενοι. τὰ δὲ περὶ τὴν κόρην καὶ τὸν νεανίαν, ἐν δευτέροις πράξειν ἔμελλον.

Κἂν τούτῳ πλῆθος ἕτερον ἐφίσταται λῃστρικὸν, ἱππέων δύο τοῦ τάγματος ἡγουμένων, ὅπερ ὡς εἶδον οἱ πρότεροι, οὔτε χεῖρας ἀνταράμενοι, οὔτε τι τῶν σκύλων ἐπενεγκάμενοι, τοῦ μὴ ἐπιδιωχθῆναι ἕνεκεν, ὡς δρόμου εἶχον, ἔφευγον· αὐτοὶ μὲν δέκα τὸν ἀριθμὸν ὄντες,

τρὶς

ARGVMENTVM CAP. II.

Pascui prædonum Aegyptiorum descriptio. Ducuntur eò Theagenes & Chariclea. Cnemoni viro Græco in custodiam traduntur. Chariclea tragici questus. Cnemon amantes sortis fere pari commiseratione ductus solatur: & dolores suos aperit: Demaneta nouercæ fraudes, dolos & insidias sibi apud Aristippum patrem structas, aperit. Thisbes ancillæ in Cnemonem proditoriæ artes. Cnemon à patre Aristippo reus coram populo accersitur, & exilio damnatur. Falsi criminis notitia post patuit, & pœna de nouerca sumpta.

ΚΕΦ. Β.

ΒΟΥΚΟΛΙΑ μὲν σύμπας κέκληται πρὸς Αἰγυπτίων ὁ τόπος. ἔστι δὲ 5
κοιλὰς τῆς αὐτόθι γῆς, τοῦ Νείλου ὑπερχύσεις τινὰς ὑποδεχομένη, καὶ λίμνη γινομένη· τὸ μὲν κατὰ μέσον 10
βάθος ἄπειρον· ἐπὶ δὲ τὰς ἄκρας, εἰς ἕλος ἀποτελευτῶσα. ὃ γὰρ ταῖς θαλάτταις αἰγιαλοί, τοῦτο ταῖς λίμναις τὰ ἕλη γί- 15
νεται. ἐν δὴ τούτοις ὅσον Αἰγυπτίων λῃστρικὸν πολιτεύεται· ὁ μὲν ἐπὶ γῆς ὀλίγης, εἴ πού τις ὑπερέχει τοῦ ὕδατος, καλύβην 20
πηξάμενος· ὁ δὲ ἐπὶ τοῦ σκάφους βιοτεύων, πορθμεῖον τὸ αὐτὸ καὶ οἰκητήριον ἔχων. ἐπ' αὐτοῦ μὲν αὐτοῖς αἱ γυναῖκες ἐριθεύου- 25
σιν, ἐπ' αὐτοῦ δὲ ἀποτίκτουσιν· ἐπὰν δὲ γένοιτο παιδίον, τὰ μὲν πρῶτα τῷ μητρῴῳ γάλακτι,

CAP. II.

PASCVVM vocatus est totus locus ab Ægyptiis. Est autem vallis in illo ipso tractu, exundationes quasdam Nili recipiens, & lacus existens, in medio altitudine infinita, circa oras autem in paludem desinens. Quod enim mari littora, hoc paludes lacubus fiunt. Ibi prædones Ægyptij, quotquot sunt, suam Rempublicam habent. Et alius, sicubi pauxillum terræ ex aqua eminet, tugurio compacto: alius supra nauigium vitam agit, eodem in transuectione & habitando vtens. In hoc illis mulieres seruiunt, in eodem quoque pariunt. Edito autem infante, primùm materno lacte, po

Pascui prædonum Aegyptiorum descriptio.

In pascuis respublica.

Educando infantiū ĩrū ritu rum.

tur, circa Thcagenem res gestæ.

& cultrum pectori admouens, minabatur se sibi mortem conscituram esse, nisi vtrunque abducerent. Quod cùm dux, partim ex sermone, ac magis ex ipso gestu intellexisset: simul etiam se adolescente ad res maximas adiutore vsurum sperans, si mansisset incolumis, descendens ex equo ipse, ac idem scutifero facere iusso, imponit captiuos. Reliquis quidem, vt spoliis collectis sequerentur imperans: ipse autem e uestigio iuxtà currens, & sustollens ac suffulciens, si fortè quis ex ipsis laberetur. Nec vacabat gloria, id quod fiebat. Seruire is, qui imperabat, videbatur; & victor ministrare captis in animum inducebat. Sic enim nobilitatis specimen, & pulchritudinis aspectus, vel prædonum ingenium sibi subiicere, & vincere feriores potest. Emensi igitur ad duo stadia itineris iuxta littus, deflexerunt rectà ad radices montis: & mari ad dextram relicto, ac superato cacumine montis, ad lacum quendam ad alterum latus montis protensum properabant: qui erat eiusmodi.

Seruiens, qui imperabat, & captiuis ministrás victor.

Nobilitatis specimen & pulchritudinis aspectus, vel prædonū ingenia sibi subiicit.

καὶ τὸ ξίφος ἐπιφέρουσα τοῖς στέρνοις, ἑαυτὴν ἀποσφάξειν ἠπείλει, εἰ μὴ ἀμφοτέρους ἄγοιεν. συνεὶς οὖν ὁ λῄσταρχος τὸ μέν τι τοῖς λεγομένοις, πλέον δὲ τοῖς νεύμασι, καὶ ἅμα συνεργὸν ἕξειν εἰς τὰ μέγιστα τὸν νεανίαν εἰ περισωθείη προσδοκήσας, καταβιβάσας τόν τε ὑπασπιστὴν, καὶ ἑαυτὸν τῶν ἵππων, ἀνατίθεται τοὺς αἰχμαλώτους. τοὺς μὲν ἄλλους τὰ λάφυρα συσκευασαμένους ἕπεσθαι προστάξας· αὐτὸς δὲ ἐκ ποδὸς παραθέων καὶ προσανέχων, εἴ ποι τις αὐτῶν περιτρέποιτο. καὶ ἦν δόξης οὐκ ἐκτὸς τὸ γιγνόμενον· δουλεύειν ὁ ἄρχων ἐφαίνετο, καὶ ὑπηρετεῖσθαι ὁ κρατῶν τοῖς ἑαλωκόσιν ᾑρεῖτο. οὕτως εὐγενείας ἔμφασις καὶ κάλλους ὄψις, καὶ λῃστρικὸν ἦθος οἶδεν ὑποτάττειν, καὶ κρατεῖν [καὶ] τῶν αὐχμηροτέρων δύναται. παραμείψαντες οὖν ὅσον δύο στάδια τὸν αἰγιαλὸν, ἐκτραπέντες, εὐθὺ τοῦ ὄρους πρὸς τὰ ὄρθια ἐχώρουν, τὴν θάλατταν ἐν δεξιᾷ ποιησάμενοι, καὶ ὑπερβάντες χαλεπῶς τὰς ἀκρωρείας ἐπί τινα λίμνην κατὰ θάτερον τοῦ ὄρους πλευρὰν ὑποτείνουσαν ἠπείγοντο. ἦν δὲ τοιάδε τις.

ARGV

τοὺς νέους· καὶ τὴν λείαν ἐνετίθεντο τοῖς σκάφεσιν. ὁ δὲ πολὺς τῶν κατὰ χώραν [μεινάντων] λῃστῶν ὅμιλος, ἄλλος ἄλλοθεν τοῦ ἕλους ἐκδὺς, ἀνεφαίνετο, καὶ συνέθεον, καὶ τὸν λῄσταρχον οἱονεὶ βασιλέα τινὰ ἑαυτῶν προσαπαντῶντες ὑπεδέχοντο. τῶν δὲ λαφύρων τὸ πλῆθος ὁρῶντες, καὶ τὸ κάλλος τῆς κόρης θεσπέσιόν τι χρῆμα προσκοποῦντες, ἱερά τινα ἢ ναοὺς πολυχρύσους ἀποσεσυλῆσθαι παρὰ τῶν ὁμοτέχνων ὑπελάμβανον· προσαφηρῆσθαι δὲ καὶ τὴν ἱέρειαν αὐτὴν, ἢ καὶ αὐτὸ ἔμπνουν μετῆχθαι τὸ ἄγαλμα διὰ τῆς κόρης, ὑπ' ἀγνοίας εἴκαζον· καὶ πολλὰ τὸν λῄσταρχον τῆς ἀνδραγαθίας εὐφημοῦντες, ἐπὶ τὴν οἴκησιν αὐτοῦ παρέπεμπον. ἡ δὲ, νησίον ἦν ἄποθεν τῶν ἄλλων, εἰς καταγώγιον μόνῳ σὺν ὀλίγοις τοῖς περὶ αὐτὸν ἀποτετμημένον.

ἐνταῦθα ὡς κατήχθη, τοὺς μὲν πολλοὺς οἴκαδε ἀπιέναι προσέταττεν, εἰς τὴν ὑστεραίαν ἅπαντας ἥκειν ὡς αὐτὸν ἐπιστείλας. αὐτὸς δὲ σὺν ὀλίγοις τοῖς εἰωθόσιν ὑπολειφθεὶς, καὶ δείπνου πρὸς βραχὺ τοῖς τ' ἄλλοις μεταδοὺς, καὶ

iuuenes,& prædā nauigiis imponebāt. At magna turba eorum prædonum qui illic manserant, alio aliunde ex palude egresso apparebant, certatimque concurrebant: & præfecto obuiam progressi, tanquā regem suum quendam excipiebant. Cúmque multitudinem spoliorum considerarent, & formam virginis diuinam quandam rem esse cernerent, templa aliqua aut delubra à consortibus sui operis spoliata esse suspicabantur. Ablatam verò esse & ipsam sacerdotem, vel ipsum Deæ simulachrum viuum abductum esse, coniecturam ex virgine, eo quòd negociū illis ignotū fuit, faciebant. Ac multis modis præfecto ob res bene ac strenuè gestas gratulantes, ad illius domiciliū eum deducebāt. Hoc verò erat exigua insula, procul ab aliis, ad receptaculum illius tantum, cū paucis aliis qui illi adesse solebāt, abscisa. Quò cùm fuisset deductus, reliquam multitudinem in suam quemque domū abire iubebat, datis mandatis, vt postridie omnes ad eum conuenirent: ipse verò cum paucis qui manere consueuerant relictus, cùm breui interuallo aliis cœnam impertiuisset, & ipse

Thyamis vi à suis exceptus in palude.

Thyamidis domicilium.

postea piscibus ex lacu ad solem assis eum nutrit. Quòd si senserit eum reptare cupere, funiculo religato ad talos, ad extremum tantum nauigij procedere permittit, nouum quendam ductorem vinculum pedis illi adhibens. Atque ita quispiam bubulcus natus est in lacu, eundémque nutricem habuit, ac patriam sibi & idoneum propugnaculum ad tuendos latrones esse duxit. Idcirco quoque ad illum confluit tale genus hominum. Aqua enim omnes tanquam muro vtuntur. Porrò magna vis arundinis, quæ est in palude, pro vallo ante illos obiecta est. Cùm enim obliquas quasdam semitas, & multis anfractibus implicatas excidissent, & sibi propter peritiam faciles, aliis verò perplexas transmissiones effecissent, maximam munitionem ad id, ne ex incursione aliquo detrimento afficiantur, excogitarunt. Ac ea quidem quæ ad lacum & eos qui illum incolunt bubulcos attinent, sic habent.

Aqua tanquam muro vti mos est.

Cæterùm sole iam ad occasum vergente, peruenit ad eum præfectus cũ reliquo comitatu. Et hi quidem deponebant ex equis

τὸ δ' ἀπὸ τούτου τοῖς ἀπὸ τῆς λίμνης ἰχθύσι πρὸς ἥλιον ὀπτωμένοις ἐκτρέφει. ἕρπειν δὲ ὀρεγόμενον εἰ αἴσθοιτο, ἱμάντα τῶν σφυρῶν ἐξάψας, ὅσον ἐπ' ἄκρου τοῦ σκάφους ἢ τῆς καλιᾶς περιβαίνειν ἐπέτρεψε, καινόν τινα χειραγωγὸν αὐτῷ τὸν δεσμὸν τοῦ ποδὸς ἐπιστήσας. καί που τις βουκόλος ἀνὴρ, ἐτέχθη τε ἐν τῇ λίμνῃ, καὶ τροφὸν ἔχε ταύτην, καὶ πατρίδα τὴν λίμνην ἐνόμισεν, ἱκανὴν δὲ φρούριον ἰσχυρὸν εἶναι λῃσταῖς. διὸ καὶ συρρεῖ ἐπ' αὐτὴν ὁ τοιοῦτος βίος. τῷ μὲν ὕδατι πάντες ὡς ἅτε τείχει χρώμενοι, τὸν δὲ πολὺν κατὰ τὸ ἕλος κάλαμον, ἀντὶ χαρακώματος προβεβλημένοι· σκολιὰς γάρ τινας ἀτραποὺς τεμόμενοι, καὶ πολλοῖς ἑλιγμοῖς πεπλανημένας, καὶ σφίσι μὲν διὰ τὴν γνῶσιν ῥᾳστας, τοῖς δ' ἄλλοις ἀπόρους τοὺς διέκπλους κατασκευάσαντες, μέγιστον ὀχύρωμα πρὸς τὸ μὴ ἄν τι παθεῖν ἐξ ἐπιδρομῆς ἐμηχανήσαντο. καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν λίμνην καὶ τοὺς ἐνοικοῦντας αὐτῇ βουκόλους ὧδέ πως ἔχει.

Ἤδη δὲ ἡλίου πρὸς δυσμὰς ἰόντος, ἀφικνοῦνται ἐπ' αὐτὴν οἱ ἀμφὶ τὸν λῄσταρχον· καὶ οἱ μὲν, τῶν τε ἵππων ἀπεβίβαζον

νά σοι πρὸς τιμωρίαν τὰ παρελθόντα; στέρησις τῶν οἰκείων [καὶ] καταποντιστῶν ἅλωσις, καὶ θαλασσῶν μυρίος κίνδυνος, καὶ λῃστῶν ἐπὶ γῆς ἤδη δευτέρα σύλληψις, καὶ πικρότερα τῶν ἐν πείρᾳ τὰ προσδοκώμενα; καὶ ποῖ ταῦτα στήσεις; εἰ μὲν εἰς θάνατον ἀνύβριστον, ἡδὺ τὸ τέλος· εἰ δέ με γνώσεταί τις αἰσχρῶς, ἣν μηδέπω μηδὲ Θεαγένης, ἐγὼ μὲν ἀγχόνῃ προλήψομαι τὴν ὕβριν, καθαρὰν ἐμαυτὴν ὥσπερ φυλάττω, καὶ μέχρι θανάτου φυλάξασα, καὶ καλὸν ἐντάφιον τὴν σωφροσύνην ἀπενεγκαμένη. σοῦ δὲ οὐδεὶς ἔσται δικαστὴς πικρότερος. καὶ ἔτι λεγούσης ἐπεῖχεν ὁ Θεαγένης, Παῦε, λέγων, ὦ φιλτάτη καὶ ψυχὴ ἐμὴ Χαρίκλεια· θρηνεῖς μὲν εἰκότα, παροξύνεις δὲ πλέον ἢ δοκεῖς τὸ θεῖον. οὐ γὰρ ὀνειδίζειν, ἀλλὰ παρακαλεῖν χρεών. εὐχαῖς, οὐκ αἰτίαις, ἐξιλεοῦται τὸ κρεῖττον. ἡ δέ, Εὖ μὲν λέγεις· οὐδέ μοι πῶς ἔχεις; διηρώτα. Ῥᾷον, ἔφη, καὶ βέλτιον ὑπὸ τῆς ἑσπέρας, ἐκ τῆς τοῦ μειρακίου θεραπείας, ἢ τὰ φλεγμαίνοντά μοι τῶν τραυμάτων ἐπικουφίσειν. ἀλλὰ καὶ μᾶλλον εἰς ἕω

ficiunt tibi hæc ad vindictam, quæ præterierunt? quòd necessariis & propinquis caremus, quòd à piratis capti fuimus, quòd aliis præterea sexcentis in mari periculis iactati, nūc à prædonibus in terra iterum iam comprehensi sumus? Prætereáne grauiora his quæ experti sumus, expectanda sunt? Vbi tandem hæc sistes? Siquidem in morte vacante omni contumelia, dulcis est exitus: sin me quispiam turpiter cogniturus est, quā neque Theagenes vnquam: næ ego quidem laqueo iniuriam anteuertā, integram me & castam (quemadmodum adhuc feci) ad mortem vsque seruans, & pulchrum epitaphium pudicitiæ inde referens. te verò nullus erit iudex crudelior. Hęc adhuc loquentem repressit Theagenes: Desine, dicens, charissima, & anima mea Chariclia. Meritò tu quidem lamentaris: verùm exacerbas magis, quàm existimas, numen. Neque enim probris incessere, verùm orare necesse est: Precibus, non criminibus, placatur id quod est potentius. At illa: Bene admones, inquit. Sed quomodo vales, obscuro? Meliùs, inquit, à vespera, ex adolescentis curatione, quę mihi inflāmata vulnera leniit, imò magis leniri senties sub

In morte contumelia vacante dulcis exitus.

Chariclea pudicitia illibata.

Asperiora in Apollinem verba.

A Theagene prudenter & pie repressa.

Precibus placatur quod est potentius.

Theagenis & Charicleæ colloquium.

Herbarum vires.

auroram, ſubiecit is qui ad cuſtodiam illius adhibitus fuerat. Nanciſcat enim tibi eiuſmodi herbam, quæ tertia vice coniunget vulnus. Atque hanc eſſe vim eius, experientia compertum habeo. Ex quo enim hi me huc captiuum adduxerunt, ſi quis vnquam horum qui huic præfecto parent, ſaucius poſt conflictum venit, non multis diebus ad curationem indiguit. Quòd autem afficior conditione veſtrarum rerum, non eſt quòd miremini. Videmini enim mecum communi eſſe fortuna, ſimulque vos qui Græci eſtis miſeror, cùm & ipſe Græcus ſim natus. Græcus, dij immortales! exclamauunt repentè præ voluptate hoſpites. Græcus profectò voce & genere. Talis poſt dabitur aliqua à malis reſpiratio. Sed quem te appellare oportet? inquit Theagenes. At ille, Cnemonem. Cuiatem autem agnoſcis? Atheniensem. Porrò qua fortuna vſum? Deſine, inquit. Quid hæc moues, & eruere conaris, & tragœdias noſtras redintegramus? Neque enim per tempus hoc auctario meorum malorum veſtra cumulare: præterea nec reliquum

Eadem fortuna miſeratio ueram amicitiam ſancit.

Theagenes & Chariclea cum Cnemone Atheniensi ſermones iungunt, à quo & nomen & patriam inquirunt.

κουφισθήσῃ, ἔφη ὁ τὴν φρουρὰν αὐτοῦ ἐπιτετραμμένος, τοιαύτην σοι πορίσομαι βοτάνην, ἣ διὰ τρίτης ἑνώσει τὰς πληγάς. ἐγὼ δὲ αὐτῆς ἔργῳ τὴν πεῖραν λαβών. ἐξ οὗ γάρ με δεῦρο αἰχμάλωτον οἵδε ἤγαγον, εἴ τις ποτὲ τῶν ὑπηκόων τῷδε τῷ ἄρχοντι συμβολῆς γενομένης τραυματίας ἧκεν, οὐ πολλῶν ἐδεήθη πρὸς ἴασιν ἡμερῶν, ἣν λέγω ταύτην βοτάνην γευσάμενος. εἰ δέ μοι μέλει τῶν ὑμετέρων, οὐκ ἄξιον ὑμῖν θαυμάζειν. τύχης τε γάρ μοι τῆς αὐτῆς ἐοίκατε κοινωνεῖν, καὶ ἅμα Ἕλληνας ὄντας οἰκτείρω καὶ αὐτὸς Ἕλλην γεγονώς. Ἕλλην; ὦ Θεοί, ἐπεβόησαν ὑφ' ἡδονῆς ἅμα οἱ ξένοι. Ἕλλην ὡς ἀληθῶς τὸ γένος καὶ τὴν φωνήν. τάχα τις ἔσται τῶν κακῶν ἀνάπαυσις. ἀλλὰ τίνα σε χρὴ καλεῖν, ἔφη ὁ Θεαγένης. ὁ δέ, Κνήμωνα, [εἶπε.] πόθεν δὲ γνωρίζειν; Ἀθηναῖον. τύχῃ τινὶ κεχρημένον; παῦε, ἔφη. τί ταῦτα κινεῖς καὶ ἀναμοχλεύεις; τοῦτο δὴ τὸ τῶν τραγῳδῶν. οὐκ ἐν καιρῷ γένοιτ' ἄν, ἐπεισόδιον τῶν ὑμετέρων τὰ ἐμὰ ἐπεισάγειν κακά· καὶ ἅμα οὐδ' ἂν ἐπαρκέσειε τὸ

τὸ λειπόμενον πρὸς τὸ διήγημα
τῆς νυκτός· ὕπνου καὶ ταῦτα δεο-
μένοις ὑμῖν ἀπὸ πολλῶν τῶν πόνων
καὶ ἀναπαύσεως. ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀνίε- 5
σαν, ἀλλὰ παντοίως λέγειν ἱκέ-
τευον, μεγίστην ἡγούμενοι παρα-
ψυχὴν, τὴν τῶν ὁμοίων ἀκοὴν,
ἄρχεται ὁ Κνήμων ἐντεῦθεν. 10

Ἦν μοι πατὴρ Ἀρίστιππος,
τὸ μὲν γένος Ἀθηναῖος, βουλῆς
δὲ τῆς ἄνω, τὴν περιουσίαν τῶν μέ-
σων. οὗτος ἐπειδὴ μοι τὴν μητέρα 15
τελευτῆσαι συνέβη, πρὸς δευ-
τέρους ἀπεκλίνετο γάμους, ὡς ἐπὶ
μόνῳ μοι παιδὶ σαλεύειν ἐπι-
μεμφόμενος, καὶ τοῖς οἴκοις 20
ἐπεισάγει γύναιον ἀστεῖον μὲν,
ἀλλ' ἀρχέκακον, ὄνομα Δη-
μαινέτην. ὡς γὰρ τάχιστα εἰ-
σῆλθεν, ὅλον ὑπεποιεῖτο, καὶ 25
πράττειν ὅ, τι βούλοιτο ἔπει-
θε· τῇ τε ὥρᾳ τὸν πρεσβύ-
την ἐπαγομένη, καὶ τἄλλα ὑπο-
θεραπεύουσα· δεινὴ δέ, εἴπερ τις 30
γυναικῶν, ἐφ' ἑαυτὴν ἐκμῆναι,
καὶ τέχνην τὴν ἐπαγωγὸν ἐκτό-
πως ἠκριβωμένη. προόδοις τε
τοῦ ἐμοῦ πατρὸς ἐπιστένουσα, 35
καὶ εἰσόδοις προστρέχουσα,
καὶ βραδύνοντι μεμφομένη,
καὶ ὡς ἀπώλετ' ἄν, εἰ ὀλίγον

noctis sufficeret ad narrationem, præsertim cùm somno vobis & requie post multos labores opus sit. Cùm autem illi nihil remitterent, & vt omnino narraret orarent, maximam consolationem esse ducentes, si similia suorum casuum audirent: orditur inde Cnemon.

Fuit mihi pater Aristippus, genere Atheniensis, ex senatu superiori, fortunis cuiuis mediocrium ciuium par. Is, cùm accidisset vt mea mater è vita discederet, ad secundas nuptias animum adiecit: indignum ratus, propter me vnum filium, incerto animo atque parum constanti viuere. Introducit itaque in ædes mulierculam, vrbanam quidem, sed inueteratæ malitiæ, nomine Demænetam. Vt primùm enim ingressa est, totum in suam potestatem redigere conabatur, & ad id quod ipsa vellet faciendum adducebat: forma senem alliciens, & cùm aliis in rebus ambitiosè obseruans (nam si vlla alia mulier, maximè poterat furibundum sui desiderium excitare: & artem alliciendi, exactiùs quàm credibile est, nouerat) tum egressibus patris mei ingemiscens, & ad ingressus accurrens, & tardiùs venientem accusans, quòd videlicet periisset, si paululum

Consolatio similes suis casus audire.

Cnemon casus suos exponit.

Aristippus Cnemonis pater.

Demæneta nouerca.

Nouercales artes.

commoratus fuisset, & amplectens post singula verba, denique lacrymas addens osculis. Quibus omnibus pater irretitus, totam illam & spirabat & cōtuebatur. Illa verò & me primùm nō secus ac si suus essem filius, in oculis ferre simulabat, hoc etiam sibi Aristippum deuinciens: & interdum osculata est accedens, & subinde vt mecum se oblectare posset optauit. Quod ego admittebam, nihil eorum quæ suberant suspicans; admirans autem, quod maternum erga me declararet affectum. Quum verò petulātiùs accederet, & calidiora essent oscula quàm decebat, & aspectus modestiam excederet, in suspicionem iam apud me illam multa adducebant, & subterfugiebam, ac abblandientem repellebam. Omitto alia, quæ molestum esset prolixius commemorare, quibus rationibus me adorta sit, quas pollicitationes proposuerit: nunc pusionem, nunc suauissimum appellans, & rursus hæredem, & paulo pòst animam suam cognominans. Denique pulchra nomina illecebris admiscens, & quibus potissimùm rebus caperet considerans: ita

Nouercalis amor illicitus erga Cnemonē.

Illecebræ.

ἐμέλλησε, καὶ περιβάλλουσα ἐφ' ἑκάστῳ ῥήματι, καὶ ἐπιδακρύουσα τοῖς φιλήμασιν. Οἷς ἀγαπητῶς ὁ πατὴρ μου σαγηνευθεὶς, ὅλην ἐκείνην καὶ ἔπνει καὶ ἔβλεπεν. ἡ δὲ καὶ ἐμὲ τὰ πρῶτα, ἴσα καὶ παῖδα ὁρᾶν ἐπλάττετο, καὶ τοῦτο τὸν Ἀρίστιππον ὑποποιουμένη, καὶ ποτὲ καὶ ἐφίλησε προσιοῦσα, καὶ συνεῖναί με συνεχῶς ηὔξατο. κἀγὼ προσιέμην, τῶν μὲν ὄντων οὐδὲν ὑποπτεύων· ὅτι δὲ μητρῴαν ἐπιδείκνυται περὶ ἐμὲ θαυμάζων διάθεσιν. ἐπεὶ δὲ ἰταμώτερον προσῄει, καὶ θερμότερα ἦν τὰ φιλήματα τοῦ πρέποντος, καὶ τὸ βλέμμα τοῦ σώφρονος ἐξιστάμενον, πρὸς ὑποψίαν ἦγεν ἤδη τὰ πολλὰ, καὶ ὑπέφευγον, καὶ πλησιάζουσαν ἀπωθούμην. καὶ τὰ μὲν ἄλλα, τί δεῖ μηκύνοντα ἐνοχλεῖν; τὰς πείρας ἃς καθῆκε, τὰς ὑποσχέσεις ἃς ἐπηγγείλατο, νῦν μὲν παιδίον, νῦν δὲ γλυκύτατον ὀνομάζουσα, καὶ αὖθις κληρονόμον, καὶ μετ' ὀλίγον ψυχὴν ἑαυτῆς ἀποκαλοῦσα, καὶ ἁπλῶς τὰ καλὰ τῶν ὀνομάτων τοῖς ἐπαγωγοῖς παραμιγνῦσα, καὶ οἷς ποι μᾶλλον περιτρέχω περισκοποῦσα. ὡς

ὡς ἐν μὲν τοῖς σεμνοτέροις μητέρα ἑαυτὴν ἀναπλάττουσα, ἐν δὲ τοῖς ἀτοποτέροις τοῦτο ἐκεῖνο λαμπρῶς ἐρωμένην ὑποφαίνουσα. τέλος [δὲ] γίνεται τι τοιοῦτον. Παναθηναίων τῶν μεγάλων ἀγομένων, ὅτε τὴν ναῦν Ἀθηναῖοι διὰ γῆς τῇ Ἀθηνᾷ πέμπουσιν, (ἐτύγχανον μὲν ἐφηβεύων) ᾄσας δὲ τὸν εἰωθότα παιᾶνα τῇ θεῷ, καὶ τὰ νενομισμένα προπομπεύσας ὡς εἶχον στολῆς, αὐτῇ χλαμύδι, καὶ αὐτοῖς στεφάνοις, ἔρχομαι οἴκαδε ὡς ἐμαυτόν. ἡ δὲ, ἐπειδὴ τὸ πρῶτον εἶδεν, ἐκτὸς ἑαυτῆς γίνεται, καὶ οὐδὲ ἐσοφίζετο ἔτι τὸν ἔρωτα, ἀλλ' ἀπὸ γυμνῆς τῆς ἐπιθυμίας προσέτρεχε, καὶ περιβαλοῦσα, ὁ νέος Ἱππόλυτος, ὁ Θησεὺς ὁ ἐμὸς ἔλεγε. τίνα με οἴεσθε γεγενῆσθαι, ὃς καὶ νῦν ἐρυθριῶ διηγούμενος; ἑσπέρας γενομένης, ὁ μὲν πατὴρ εἰς τὸ πρυτανεῖον ἐσιτεῖτο, καὶ ὡς ἂν ἐν τοιαύτῃ πανηγύρει, καὶ πότῳ πανδήμῳ, καὶ διανυκτερεύειν ἔμελλεν. ἡ δὲ ἐπιγίνεταί μοι νυκτὸς, καὶ ἐπειρᾶτο τινὸς τῶν ἀθεμίτων τυγχάνειν. ὡς δὲ παντελῶς ἀντεῖχον, καὶ πρὸς πᾶσαν θεραπείαν καὶ ὑπόσχεσιν καὶ ἀπειλὰς

vt in grauioribus negociis simularet matris habitum, in ludicris autem amare se manifestè declararet. Ad extremum, tale quiddam accidit.

Cùm Quinquatria magna celebrarentur, quando nauem Athenienses Palladi terra mittunt (nondum autem tum excesseram ex ephebis) postquam cecini vsitatum pæanem Deæ, & legitimo ritu & pompa prosecutus sum, quemadmodum eram amictus, vna cum chlamyde & coronis redeo domum. Illa verò cùm primùm aspexit, excedit ex potestate mentis, neque ampliùs astu amorem texit, sed præ mera cupiditate accurrit, & amplexa, Iuuenis Hippolytus, Theseus meus, dicebat. Quo animo verò tum me fuisse putatis, quem & nunc narrare pudeat? Vesperi pater in Prytaneo cœnabat: & quemadmodum in eiusmodi conuentu, & publico conuiuio, ibidem pernoctaturus erat. Illa autem venit ad me noctu, & conata est contra fas quippiam assequi. Sed cùm prorsus resisterem, & omnibus blanditiis, pollicitationibus & minis

Atheniensium Quinquatria.

Impudicitiæ voces.

In Prytaneo cœnantes ibidem pernoctantes.

repugnarem, grauiter & ab imo pectore ingemiscens abiit: & vna tantùm nocte interposita, insidias mihi struere scelerata cœpit. Ac primùm quidem neque è lecto surrexit, sed venienti patri, & quid esset rei percontanti, infirma se esse valetudine simulabat. Cùm verò instaret, & quid illi accidisset, sæpius quæreret.

...nor in fu-
...rem ver-
...io

...fidæ De-
...meneti o-
...tio, & no-
...rcæ malus
...laus.

Egregia pietate, inquibat, etiam erga me adolescens, communis noster filius, quē ego (Deos contestor) plus etiam quàm te sæpe dilexi, cùm me grauidam esse quibusdam ex rebus sensisset (quod ego te tamdiu celaui, quoad aliquid certi scire possem) & absentiam tuam obseruasset, dum illum solito more moneo, & ad temperantiam adhortor, néve scortis & ebrietati animum dederet oro (neque enim me id latebat: tibi verò non dicebam, ne in aliquam nouercæ suspicionem venirem) de his inquam dum colloquor sola cum solo, ne erubesceret: alia quidem pudet dicere, quibus me & te cōtumelia affecit: in vterum autem mihi insiliens, vt ita valeam, quemadmodum vides, effecit.

ἀπομαχομένην, βαρύ τι καὶ βύθιον στενάξασα, ἀπιοῦσα ᾤχετο· καὶ μόλις ἡ παλαμναία τὴν νύκτα ὑπερθεμένη, τὴν ἐπιβουλὴν τὴν εἰς ἐμὲ κατήρχετο. καὶ πρῶτον μὲν οὐδὲ διανίστη τότε τῆς εὐνῆς· ἀλλ' ἥκοντι τῷ πατρὶ, καὶ τί τοῦτο πυνθανομένῳ, μαλακῶς τε ἔχειν ἐσκήπτετο, καὶ οὐδὲν ἀπεκρίνατο τὴν πρώτην. ὡς δὲ ἐνέκειτο, καὶ τί πεπόνθοι πολλάκις ἀνηρώτα.

Ὁ θαυμαστὸς, φησὶ, καὶ εἰς ἐμὲ νεανίας ὁ κοινὸς ἡμῶν παῖς, ὃν ἐγὼ πλέον καὶ σοῦ πολλάκις ἠγάπησα (καὶ μάρτυρες οἱ θεοὶ) κύειν με πρός τινων αἰσθόμενος, ὃ δή σε τέως ἔκρυπτον, ἕως ἂν τὸ ἀσφαλὲς γνοίην, τὴν σὴν ἀπουσίαν ἐπιτηρήσας, ταῦτα δὴ τὰ εἰωθότα παραινοῦσαν, καὶ σωφρονεῖν παρακελευομένην, μηδὲ πρὸς ἑταίραις ἔχειν τὸν νοῦν καὶ μέθαις· (οὐ γάρ με ἐλάνθανεν οὕτως ἔχων, σοὶ δὲ οὐκ ἔφραζον, μή τινα λάβοιμι μητρυιᾶς ὑπόνοιαν) ταῦτα λέγουσαν μόνην πρὸς μόνον, τοῦ μὴ ἐρυθριᾶν αὐτὸν ἕνεκεν, τὰ μὲν ἄλλα ὅσα περί σέ τε κἀμὲ πεπαρῴνησεν, αἰσχύνομαι λέγειν· λὰξ δὲ κατὰ τῆς γαστρὸς ἐναλλόμενος, οὕτως ἔχειν, ὡς ὁρᾷς, διέθηκε.

Ταῦτα

Ταῦτα ὡς ἤκουσεν, οὐκ εἶπεν, οὐκ ἠρώτησεν, οὐκ ἀπολογίαν προὔθηκεν, ἀλλὰ πιστεύων μηδ᾽ ἂν ψεύσασθαι κατ᾽ ἐμοῦ, τὴν οὕτω περὶ ἐμὲ διακειμένην, εὐθὺς ὡς εἶχε κατά τι μέρος τῆς οἰκίας περιτυχὼν, οὐδὲν εἰδότα, πύξ τε ἔπαιε, καὶ παῖδας προσκαλεσάμενος, μάστιξιν ᾐκίζετο, μηδὲ τὸ κοινὸν δὴ τοῦτο διότι ξαινοίμην γιγνώσκοντα. ὡς δὲ ἐνεπέπληστο τῆς ὀργῆς, Ἀλλὰ νῦν γε, ἔφην, ὦ πάτερ, εἰ καὶ μὴ πρότερον, δίκαιος ἂν εἴην τὴν αἰτίαν τῶν πληγῶν μαθεῖν. ὁ δὲ, μᾶλλον παροξυνθεὶς, ὢ τῆς εἰρωνείας, φησί· τὰς πράξεις αὐτὸς τὰς ἀνοσίας παρ᾽ ἐμοῦ βούλεται μανθάνειν. καὶ ἀποστραφεὶς, ἐπὶ τὴν Δημαινέτην ἔσπευδεν. ἡ δὲ, οὔπω γὰρ κεκόρεστο, δευτέρας ἐπιβουλῆς κατ᾽ ἐμοῦ τοιᾶσδε ἥπτετο.

Θίσβη παιδισκάριον ἦν αὐτῇ, ψάλλειν τε πρὸς κιθάραν ἐπιστάμενον, καὶ τὴν ὄψιν οὐκ ἄωρον· τοῦτο ἐπ᾽ ἐμὲ καθίησιν, ἐρᾶν μου δῆθεν προστάξασα· καὶ ἤρα παραχρῆμα ἡ Θίσβη. καὶ ἡ πολλάκις πειρῶντα με ἀπωσαμένη, τότε παντοίως ἐφείλκετο, βλέμμασι, νεύμασι, συνθήμασιν. ἐγὼ δὲ

Hæc vt audiuit, non dixit quicquam, non interrogauit, non defensionem præposuit: sed sibi persuadens, nullo modo eam de me aliquid mentitam esse, quæ eo animo erga me fuerit, extemplo vt me offendit quadam in parte domus, nihil scientem pugnis feriebat: & aduocatis famulis, cædebat flagris: ne id quidem, quod vtique commune est, quamobrem cæderer, scientem. Postea verò quàm iram expleuit, Vel nunc saltem (inquio) pater, meritò, quandoquidem priùs non licuit, causam harum plagarum scire debeo. At ille eò magis exacerbatus: O simulatum, inquit, hominem: facta sua impia ex me scire vult. & auersus, ad Demænetam festinabat. Illa verò (nondum enim satiata fuerat) alium dolum talem contra me aggrediebatur.

Erat illi ancilla Thisbe, callens canere ad citharam, forma & vultu non inuenusto. Hanc in me emittit, vt me amaret imperans. Ac amabat repentè Thisbe: & quæ me tentantem antea sæpius reiecerat, tum prorsus alliciebat ad sese, aspectu, nutibus, notis. Ego verò

Fallacibus vxorum verbis temerè non habenda fides.

Cnemō flagris Aristippi patris iussu cæsus, fraude nouercæ, causam percontatur.

Demænete fecūdos dolos Cnemoni struit, Thisbes ancillæ artibus adiuta.

Thisbe in thorũ Cnemonis recepta.

vanus, quòd repentè pulcher essem, crediderain, & ad extremum in thalamum noctu venientem recepi. Illa verò iterum rediit, & deinceps continuè veniebat. Verùm cùm aliquando multùm illam adhortarer, sibi vt caueret, ne à domina deprehenderetur: O Cnemon, inquit, quàm nimium simplex mihi videris esse, si me ancillam, & argento emptam, tecum deprehendi periculosum putas. Qua porrò pœna illam dignam iudicabis, quæ se ingenuam esse prædicans, & legitimo iure coniugij cohabitatorem habens, denique mortem sibi finẽ sceleris esse propositũ sciens, adulterium committit? Desine, inquibam, neque enim tibi fidem habere possum. Imò si tibi videbitur, in ipso facto adulterum tradam. Siquidem ita volueris, inquibam. Maximè volo, respondit: & tua causa, qui ab illa tam insigni iniuria affectus es: & non minùs mea quoque vt quæ extrema omnia quotidie patiar ab illa, vanam zelotypiam erga me exercente. Quamobrem si vir es deprehende. Cùm autem ita fore promisissem, tunc quidem abiit: tertia verò postea nocte dormientem me excitat, &

Thisbes dolosa oratio.

ὁ μάταιος, ἄθροον καλὸς γεγενῆσθαι ἐπεπείσμην. καὶ τέλος ἐπὶ τὸν θάλαμον ἐλθοῦσαν νυκτὸς ὑπεδεχόμην. ἡ δὲ καὶ αὖθις ἀνῆκε, καὶ πάλιν, καὶ τοῦ λοιποῦ συνεχῶς ἐφοίτα. ἐπεὶ δέ ποτε φυλάττεσθαι αὐτῇ τὰ πολλὰ παρῄνουν, μὴ γνωσθείη περὶ τῆς δεσποίνης, Ὦ Κνήμων, ἔφη, ὡς λίαν ἁπλοϊκός τις εἶναι μοι δοκεῖς· εἰ γὰρ ἐμὲ θεράπαιναν οὖσαν καὶ ἀργυρώνητον ἡγῇ χαλεπὸν εἶναι προσομιλοῦσαν ἁλῶναι. τίνος ἂν ἐκείνην ἀξίαν εἴποις εἶναι τιμωρίας, ἣ καὶ εὐγενὴς εἶναι φάσκουσα, καὶ νόμῳ τὸν συνοικοῦντα ἔχουσα, καὶ θάνατον τὸ τέλος τοῦ παρανομήματος γινώσκουσα, μοιχᾶται; παῦε, ἔφην, οὐ γὰρ ἔχω σοι πιστεύειν. καὶ μήν, εἴ σοι δόξειεν, ἐπ' αὐτοφόρῳ παραδώσω τὸν μοιχόν. εἰ γὰρ οὕτω βουληθῇς, ἔφην. καὶ μὴν βουλήσομαί γε, ἀπεκρίνατο, σοῦ τε ἕνεκεν οὕτω πρὸς αὐτῆς περιυβρισμένου, καὶ ἐμαυτῆς δὲ οὐκ ἔλαττον, ἣ πάσχω τὰ ἔσχατα, ἐφ' ἑκάστης ζηλοτυπίαν ματαίαν ἐκείνης ἐπ' ἐμὲ γυμναζούσης. ἀλλ' ὅπως ἀνὴρ ἔσῃ καταλαβεῖν. Ἐπεὶ δὲ οὕτως ἕξειν ὑπεσχόμην, τότε μὲν ἀπιοῦσα ᾤχετο· τρίτῃ δὲ ὕστερον νυκτὶ καθεύδοντά με ἐξανίστησι, καὶ

τὸν

καὶ τὸν μοιχὸν ἔνδον εἶναι κατε-
μήνυε· τὸν πατέρα μὲν εἰς ἀ-
γρὸν αἰφνιδίου τινὸς χρείας κα-
λούσης πεπορεῦσθαι λέγουσα· τὸν
δὲ, οὕτω συγκείμενον αὐτῷ
πρὸς τὴν Δημαινέτην, ἄρτι πα-
ρεισδεδυκέναι· προσήκειν δὲ καὶ
πρὸς ἄμυναν εὐτρεπίζεσθαι, καὶ
ξιφήρη ποιεῖσθαι τὴν ἔφοδον
τοῦ μὴ διαδρᾶναι τὸν ὑβριστήν.
Ἐποίουν οὕτως· καὶ λαβὼν ἐγχει-
ρίδιον, τῆς Θίσβης ἡγουμένης,
καὶ δᾷδας παραπτούσης, ἐπὶ
τὸν θάλαμον ᾔειν. ἐπεὶ δὲ ἐ-
πέστην, λύχνου τέ τινος ἔνδον
αὐγὴ διεξέπιπτε, καὶ τὰς θύ-
ρας ἐπικειμένας ὡς ὀργῆς εἶ-
χον ἐρράγεις, ἀνοίγω· καὶ εἰσδρα-
μὼν, Ποῦ ποτε ὁ ἀλιτήριος,
ἐβόων, ὁ λαμπρὸς τῆς πάντα
σωφρονούσης ἐρώμενος. καὶ ἅ-
μα λέγων, ἐπῄειν ὡς ἀμφῶ
διαχειρισόμενος. ἐκ δὲ τῆς εὐ-
νῆς ὁ πατὴρ, ὦ θεοὶ, περιτραπεὶς
προσπίπτει μου τοῖς γόνασι, καὶ,
Ὦ τέκνον, ὀλίγον μικρὸν ἔλε-
γεν· οἴκτειρον τὸν γεννήσαντα·
φεῖσαι πολιῶν αἵ τε σε ἀνέθρε-
ψαν. ὑβρίσαμέν σε, ἀλλ' οὐ
μέχρι θανάτου τιμωρητέος· μὴ
γίνου τῆς ὀργῆς ὅλος, μηδὲ
φόνῳ πατρῴῳ χεῖρας μιάνῃς
τὰς σάς. ὁ μὲν ταῦτα, καὶ ἕτερα
πρὸς τούτοις ἐλεεινῶς ἱκέτευεν.

adulterum intus esse signi-
ficat: patrem in agrum subi-
tæ cuiusdã necessitatis cau-
sa abiisse dicens: istum ve-
rò, vt erat constitutum, ad
Demænetam nuper clàm
ingressum esse. Conuenire
autem, vt & ad vindictam
me apparatem, & armatus
gladio ingrederer, ne im-
probus effugeret. Facie-
bam ita: & accepto pugio-
ne, Thisbe præeunte, &
faces subiiciente, ad tha-
lamum ibam. Cæterùm vt
astiti, lychni cuiusdam
qui intus erat splendor,
penetrabat, & ego foribus
obseratis (vt eram com-
motus ira) effractis, ape-
riebam: & incurrens, Vbi
est consceleratus, clama-
bam, præclarus castæ om-
ni ex parte amasius? & si-
mul atque prolocutus sum,
accessi vtrunque confossu-
rus. At pater ex lecto (dij
boni) deuolutus, percul-
sus accidit ad genua mea,
&, O fili, cohibe te pau-
lulum, dicebat, miserere
parentis, parce canis qui
te enutrierunt. Iniuria te
affecimus, sed non tamen
adeò vt ad mortem vsque
vindicta de me expeten-
da sit: ne indulgeas iræ,
neque cæde paterna ma-
nus tuas contamines. Ille
quidem his, & aliis præter-
ea modis, miserabiliter
supplex pro se precabatur.

Cnemō frātr de Thisbes arrepto pugione in patrem Aristippum irruere paratū adulterum credens.

Aristippus ad Cnemonis filij genua deuolutus & supplex.

Cnemon fraudem agnoscit.

Ego autē tanquam fulgure percussus, tacitus & attonitus stabam, Thisben circūspiciens, quæ nescio quo pacto subduxerat sese: lectum & thalamū in orbem oculis lustrabam, nec quid dicerem sciens, nec ad agendum cōsilij quicquam habens. Excidit mihi & pugio è manibus. Et hunc quidē Demæneta properè accurrens arripuit. Pater autem cùm iā extra periculū esset, iniicit mihi manus, & ligare iubebat, Demæneta multis modis irritante, &, An non hæc erāt quæ prædicebam, clamante, quòd caueri oporteret adolescentem, vtpote occasione oblata moliturum aliquid? Intuebar vultum, mentem intelligebam. Ille autem, Prædicebas, cùm dixisset, sed non credebam: me tum in vinculis detinuit, & exponere quippiam vt gestum erat volenti, ne dicendi quidem potestatem fecit. Quamprimùm autem illuxit, prehensum sic, vt eram vinctus, produxit ad populum, & asperso capiti puluere,

Pugio è manibus labitur.

Cnemon à patre extra periculū cōstituto & à nouerca vt tractatus.

Non ad hanc spem, ô Athenienses, hunc educabam, dicebat: sed bacillum senectutis meæ futurum

Ad populum delatus vt pœnæ de eo sumātur Aristippi oratio.

ἐγὼ δὲ ὥσπερ τυφῶνι βληθεὶς, αὖθ@, ἀπόπληκτος, ἑστήκειν, τὴν Θίσβην περιβλέπων, οὐκ οἶδ' ὅπως ἑαυτὴν ὑποστείλασαν, τὴν κλίνην καὶ τὸν θάλαμον ἐν κύκλῳ περιεσκόπουν, εἰπεῖν τι διαπορῶν, πρᾶξαι ἀμηχανῶν. ἐκπίπτει μου καὶ τὸ ξίφος τῶν χειρῶν· καὶ τὸ μὲν ἡ Δημαινέτη προσδραμοῦσα σπουδαίως ἀνήρπασεν. ὁ δὲ πατὴρ ἐν τῷ ἀκινδύνῳ γεγονὼς, ἐπιβάλλει τέ μοι τὰς χεῖρας, καὶ δεσμεῖν ἐκέλευε, πολλὰ τῆς Δημαινέτης παροξυνούσης, καὶ, ΟΥ ταῦτα ἦν ἃ προηγόρευον βοώσης, ὡς φυλάττεσθαι προσήκει τὸ μειράκιον, ὡς ἐπιβουλεύσειε καιροῦ λαβόμενον. ἑώρων τὸ βλέμμα, συνίειν τῆς διανοίας. ὁ δὲ, Προηγόρευες εἰπὼν, ἀλλ' ἠπίστουν· τότε μὲν ἐν δεσμοῖς εἶχε, λέγειν τι βουλομένῳ τῶν ὄντων, καὶ φράζειν, οὐκ ἐπιτρέψας. ἅμα δὲ τῇ ἕῳ, λαβὼν οὕτως ὡς εἶχον δεσμῶν, ἐπὶ τὸν δῆμον ἦγε, καὶ τῆς κεφαλῆς κόνιν καταχεάμενος.

ΟΥ'κ ἐπὶ τοιαύταις μὲν ἐλπίσιν, ὦ Ἀθηναῖοι, τόνδε ἀνέτρεφον, ἔλεγεν· ἀλλὰ τοῦ γήρως τοὐμοῦ βακτηρίαν ἔσεσθαι

προσδο-

προσδοκῶν, ἐπειδὴ τάχιστά μοι ἐγένετο, ἐλευθερίου τε τροφῆς μεταδοὺς, καὶ τὰ πρῶτα τῶν γραμματέων διδαξάμενος, εἰς τοὺς φράτορας καὶ γεννήτορας εἰσαγαγὼν, εἰς ἐφήβους ἐγγράψας, πολίτην ὑμέτερον καὶ τοῖς νόμοις ἀποφήνας, πάντα τὸν βίον ἐπὶ τούτῳ τὸν ἐμὸν ἐσάλευον. ἐπεὶ δὲ τούτων ἁπάντων λήθην λαβὼν, ἐμὲ μὲν ὕβρει πεπαρῳκότα, καὶ πληγαῖς ταυτηνὶ τὴν κατὰ νόμους συνοικοῦσαν μοι ᾐκίζατο· τέλος δὲ καὶ ξιφήρης νύκτωρ ἐπῆλθε, καὶ παρὰ τοσοῦτον γέγονε πατραλοίας, παρ' ὅσον ἀντέσχεν ἡ τύχη ἀπροσδοκήτῳ φόβῳ τὸ ξίφος τῆς τούτου χειρῶν ἐκπεσεῖν παρασκευάσασα, καταπέφευγά τε πρὸς ὑμᾶς, καὶ προσαγγέλλω τοῦτον· αὐτόχειρ μὲν αὐτοῦ γενέσθαι κατὰ τοὺς νόμους ἐξὸν, οὐ βουληθεὶς, ὑμῖν δὲ τὸ πᾶν καταλιπὼν, νόμῳ βέλτιον ἡγούμενος, ἢ φόνῳ παιδὸς τὴν δίκην λαμβάνειν· καὶ ἅμα ἐπεδάκρυεν. ἐπεκώκυε δὲ καὶ ἡ Δημαινέτη, καὶ περιαλγεῖν ἐπ' ἐμοὶ δῆθεν ἐπεδείκνυτο, τὸν ἄθλιον ἀποκαλοῦσα, τὸν ἐν δίκῃ μὲν, ἀλλὰ πρὸ ὥρας τεθνηξόμενον, τὸν ὑπὸ

aliquando ſperans, vt primùm mihi natus eſt, liberaliter eductum, & initiis literarum inſtitutum, cùm in tribules & gentiles introduxiſſem, in epheborum album retuliſſem, ciuem noſtrum etiam legibus effeciſſem, totam vitam meam ob hunc parum tranquillè agebam. Cæterùm poſtquam horum omnium oblitus, me iniuriis primùm & hanc quæ mihi ſecundùm leges cohabitat, verberibus affecit: ad extremum & gladio armatus noctu aduenit, & eatenus tantum ab eo quominus parricida fieret, abfuit, quatenus fortuna reſtitit, inopinato terrore vt illi gladius è manibus excideret comparans, confugi ad vos, nomenque iſtius defero. tametſi enim mihi per leges liceret, mea manu illum interimere, tamen nolui, idque totum veſtro reliqui arbitrio, meliùs me facturum exiſtimans, ſi de filio, lege, non cæde, ſumerem pœnam. Et ſimul illacrymabat. Eiulabat quoque Demæneta, & ſe ob meum caſum dolore affici, ſimulabat: miſerum appellans, ac iuſtè quidem, ſed ante tempus moriturum, à

malis Geniis aduersus parentes incitatum, non lugens magis, quàm testificans lacrymis, & ceu veram accusationem ploratu confirmans. Cùm autem & mihi dicendi potestatem dari postularem, scriba accedens, angustam quæstionem instituit, An patrem armatus gladio aggressus essem? Me verò, Aggressus sum quidem, dicente, sed quemadmodum, audite: exclamarunt omnes, ac neque causæ dicendæ ius ad me pertinere iudicantes, alij me lapidibus obrui debere, alij carnifici tradi, & in barathrum præcipitari censebant. Me verò, toto hoc tumultu & temporis interuallo quo de pœna statuebant, O nouerca, clamante, heu propter nouercam tollor, nouerca me iniudicatum perimit: adhæsit ad multos id quod à me dicebatur, & subibat eos suspicio rei ipsius vt erat acta: verùm ne tum quidem audiebar. Ingens enim tumultus & perturbatio populũ præoccupauerat. Cùm autem calculi discernerentur, mortem mihi decernentes circiter mille & septingenti reperti, quorum alij lapidibus me obruendum esse, alij in barathrum mittendum iudicabant.

Fictæ lacrymæ, falsum testimonium ferentes.

δαιμόνων ἀλαστόρων ἐπὶ το
γεννήσαντας ἐλαθεῖσα· οὐ θρ
νοῦσα μᾶλλον ἢ καταμαρτ
ροῦσα τοῖς θρήνοις, καὶ ὡς 5
ληθῆ τὴν κατηγορίαν
βαιοῦσα τοῖς γόοις. Ἐπεὶ
μεταδοθῆναι κἀμοὶ λόγων
ξίουν, ὁ γραμματεὺς προσ 10
ελθὼν, ἠρώτα στενὸν ἐρ
τημα· Εἰ τῷ πατρὶ ξιφ
ρης ἐπῆλθον. ἐμοῦ δὲ, ἐπῆ
θον μὲν, εἰπόντος· ἀλλ' ὅπ 15
ἀκούσατε· ἀνεβόησαν ἅπ
τες, καὶ οὐδὲ ἀπολογίας μοι
τεῖναι κρίναντες· οἱ μὲν
θοις βαλεῖν, οἱ δὲ τῷ δη 20
παραδιδόναι καὶ ὠθεῖσθαι
τὸ βάραθρον ἐδοκίμαζον. ἐ
δὲ παρὰ πάντα τὸν θόρυ
καὶ τὸν χρόνον ὃν περὶ τῆς 25
μωρίας διεχειροτόνουν, ὦ
τρυιὰ, βοῶντος, διὰ μητρ
ἀναιροῦμαι, μητρυιά με
κριτον ἀπόλλυσι, προσέστη 30
πολλοῖς τὸ λεγόμενον, καὶ
σπεῖ τῶν ὄντων ὑποψία.
ἠκούσθην μὲν οὐδὲ τότε· προσ
τετάραπτο γὰρ ὁ δῆμος ἀκα 35
παύστῳ θορύβῳ. τῶν δὲ ψή
διακρινομένων, οἱ μὲν τὸν
νατον καταχειροτονήσαντες
σαν εἰς ἑπτακοσίους καὶ χιλ 40
οἱ μὲν καταλεῦσαι, οἱ δὲ
τὸ βάραθρον πέμψαι κρίναν

οἱ λοιποὶ δὲ εἰς χιλίους, ὅσοι τι καὶ τῇ ὑπονοίᾳ τῇ κατὰ τὴν μητρυιᾶς διδόντες, φυγῇ με ἐς τὸ διηνεκὲς ἐζημίωσαν. ἀλλ' ὅμως 5 ἡ τούτων ἐκράτει ψῆφος. τῶν μὲν γὰρ ἄλλων ὁμοῦ πάντων ἦσαν ἐλάττους· ἐκείνων δὲ διάφορα ψηφισαμένων, εἰς τὸ μέ- 10 ρος οἱ χίλιοι πλείους ἐγίνοντο. κἀγὼ μὲν οὕτως ἐξηλαυνόμην ἑστίας τε πατρῴας καὶ τῆς ἐνεγκούσης. 15

Οὐ μὴν ἀτιμώρητός γε ἡ θεοῖς ἐχθρὰ Δημαινέτη περιελείφθη· τὸν δὲ τρόπον εἰσαῦθις ἀκούσεσθε. τὸ δὲ νῦν καὶ 20 ὕπνου μεταληπτέον. τότε γὰρ πολὺ προήκει τῆς νυκτὸς, καὶ ὑμῖν πολλῆς δεῖ τῆς ἀναπαύσεως.

Καὶ μὴν προσεπιτρίψεις γε ἡ- 25 μᾶς, ἔφη ὁ Θεαγένης, εἰ τὴν κακίστην ἀτιμώρητον ἐάσεις ἐν τῷ λόγῳ Δημαινέτην. Οὐκοῦν ἀκούοιτ' ἄν, ἔφη ὁ Κνήμων, ἐ- 30 πειδὴ παρ' ὑμῖν οὕτω φίλον. ἐγὼ μὲν ὡς εἶχον μετὰ τὴν κρίσιν εἰς τὸν Πειραιᾶ κατέβην, καὶ νεὼς ἀναγομένης ἐπιτυχὼν, 35 τὸν πλοῦν εἰς Αἴγιναν ἐποιούμην, ἀνεψιοὺς εἶναί μοι τῆς μητρὸς ἐνταῦθα πυνθανόμενος. κατάρας δὲ, καὶ τοὺς ἐπιζητουμένους, ἀνδρῶν, οὐκ ἀηδῶς τὰ πρῶτα διῆγον. εἰκοστῇ δὲ

Reliqui verò ad mille, qui aliquid dantes suspicioni de nouerca, exilio me in perpetuum damnabant. Ni- 5 hilominus tamen horum vicit sententia. Tametsi enim erant aliis simul coniunctis pauciores, tamen cùm illi diuersa tulissent 10 suffragia, sigillatim collatione facta, mille maiorem numerum efficiebant. Atque ego quidem ita laribus paternis & patria pel- 15 lebar.

Exilio damnatur Cnemon.

Nec tamen diis inuisa Demæneta hoc deinceps impunè tulit: quo autem pacto, pòstea au- 20 dietis. Nunc autem vobis est somno indulgendum: nam & ad multam noctem processit, & vobis longa quiete opus est. I- 25 mò maiore molestia nos afficies, inquit Theagenes, si pessimam hanc inultam in narratione reliqueris. Audite igitur, in- 30 quit Cnemon, quandoquidem vobis ita lubet. Ego ita vt eram, post iudicium descendi in Piræum, & nactus nauem quæ tum 35 soluebat, nauigabam Æginam, resciscens illic me habere consobrinos matris. Eò cùm applicuissem, & eos quos inquirebam inuenissem, non insuauiter primò tempus degebam. Vigesimo verò pòst

pòst die solito more expacians descendi ad portum. Ecce autem lembus appellebat. Paululum igitur commoratus, vnde esset, & quos apportaret considerabam. Necdum pons rectè iacebat, cùm exiluit quidam, & me accurrens amplectebatur. Erat autem Charias, vnus ex meis synephebis: &, ô Cnemon, lætum nuncium tibi affero, inquibat: Luit iam tibi inimica pœnas: Demęneta mortua est, O vtinam sis saluus Charia. cur autem pręteris hoc quicquid est læti nuntij, tanquam quippiam importunum afferens? Expone quæso & modũ. Quàm metuo, ne vsitato more sit mortua, & effugerit mortem, qua digna fuerat. Non omnino deseruit nos (inquit Charias) iustitia, secundùm Hesiodi sententiam: sed quamuis interdum aliquantisper connixerit in sceleribus hominum, in lõgum tempus vltionem protrahens, tamen in eiusmodi nefarios acrẽ iniicit oculum: quæ & de cõscelerata Demęneta supplicium sumpsit. neque me quicquam latuit eorũ quæ dicta aut facta fuerunt, Thisbe mihi pro cõsuetudine quę illi mecum intercedebat, omnia narrante.

Nuntius mortis Demænetæ Cnemoni aduenicns.

Iustitia vindex oculus.

Chariæ cum Thisbe colloquio.

ὑστεραίᾳ ἡμέρᾳ συνήθως ἀλύων, ἐπὶ λιμένα κατῆλθον· καὶ λέμβος ἄρτι κατεφέρετο. μικρὸν οὖν ἐπιστὰς, ὁπόθεν τε εἴη καὶ τίνας ἄγει περιεσκόπουν. οὔπω δὲ τῆς ἀποβάθρας ἀκριβῶς κειμένης, ἐξήλατό τις, καί με περιδραμὼν περιέβαλεν. ἦν δ' ἄρα Χαρίας τῶν ἐμῶν συνεφήβων· καὶ ὦ Κνήμων, εὐαγγέλιά σοι κομίζω φησίν· ἔχεις παρὰ τῆς πολεμίας τὴν δίκην· Δημαινέτη τέθνηκεν. ἀλλὰ σώζοιο μὲν ἔφην ὦ Χαρία. τί δὲ παρατρέχεις τὸ εὐαγγέλιον, ὥσπερ τι τῶν ἀτόπων ἀπαγγέλλων; εἰπὲ δὲ καὶ τὸν τρόπον. ὡς σφόδρα δέδοικα μὴ τῷ κοινῷ κέχρηται θανάτῳ, καὶ διέδρα τὸν πρὸς ἀξίαν. οὐ παντάπασιν, ἔφη ὁ Χαρίας, ἐκλέλοιπεν ἡμᾶς ἡ δίκη καθ' Ἡσίοδον· ἀλλὰ μικρὸν μὲν αὖ τι καὶ παρίδοι ποτὲ, τῷ χρόνῳ τὴν ἄμυναν παρέλκουσα· τοῖς δὲ οὕτως ἀθέσμοις ὀξὺ μὲν ἐμβάλλει τὸν ὀφθαλμόν. ὡς δὴ καὶ τὴν ἀλιτήριον μετῆλθε Δημαινέτην. ἔλαθε δὲ με τῶν γενομένων ἢ λεχθέντων οὐδὲν, τῆς Θίσβης, ὡς οἶσθα, κατὰ τὴν πρός με συνήθειαν, πάντα διηγουμένης.

τῆς

τῆς γὰρ ἀδίκου σοι φυγῆς ἐπενεχθείσης, ὁ μὲν ἄθλιός σοι πατὴρ ἐπὶ τοῖς πραχθεῖσι μεταμελούμενος, εἰς ἀγρόν τινα καὶ ἐσχατιὰν ἑαυτὸν ἀπῴκισε, κἀκεῖ διῆγεν — ὃν θυμὸν κατέδων, τοῦτο δὴ τὸ τοῦ ἔπους· τὴν δὲ εὐθὺς ἐριννύες ἤλαυνον, καὶ μανικώτερον ἤρα σου μὴ παρόντος, καὶ θρήνων οὐκ ἐπαύετο, δῆθεν μὲν τὴν ἐπὶ σοὶ, τὸ δ' ἀληθὲς, τὴν ἐφ' ἑαυτῇ, καὶ Κνήμων ἐβόα νύκτα τε καὶ μεθ' ἡμέραν, παιδίον γλυκύτατον, ψυχὴν ἑαυτῆς ὀνομάζουσα. ὥστε καὶ αἱ γνώριμοι τῶν γυναικῶν φοιτῶσαι παρ' αὐτὴν, σφόδρα μὲν ἐθαύμαζον καὶ ἐπῄνουν, εἰ μητρὸς ἡ μητρυιὰ πάθος ἐπιδείκνυται· παραμυθεῖσθαί τε καὶ ἐπιρρωννύναι ἐπειρῶντο. ἡ δὲ, ἀπαραμύθητον εἶναι τὸ κακὸν, καὶ οἷον ἐγκεῖσθαι τῇ καρδίᾳ κέντρον ἀγνοεῖν τὰς ἄλλας ἔλεγεν. εἰ δέ ποτε γένοιτο καθ' ἑαυτὴν, πολλὰ τὴν Θίσβην ἐμέμφετο, ὡς οὐ προσηκόντως ὑπηρετησαμένην. ἡ σπουδαία περὶ τὰ δεινὰ λέγουσα, ἡ πρὸς μὲν τὸν ἔρωτα μὴ συμπράξασα, ἐπὶ δὲ τὸ στερηθῆναι με τοῦ φιλτάτου, καὶ λόγου ταχίων ἀποδειχθεῖσα,

Cùm enim tibi exiliũ iniustum decretum attulisset, pater infelix, horum quæ fecerat pœnitentia ductus, in agrum quendam & solitariam villam sese à consuetudine hominum abduxit, & ibi degebat ætatem, suum animum exedens, vt ait poeta. Illam verò statim furiæ agitabant, & maiore cum furore te absentem amabat, neque luctum intermittebat vnquam, quasi tuum casum deplorans, reuera autem magis sortem suam: & Cnemon, clamabat noctu ac interdiu, pusio suauissime, animam suam te appellans: vt etiam notæ mulieres illam inuisentes, magnopere mirarentur, eámque laudarent, quòd nouerca materno amore esset prædita, & consolari & confirmare conarentur. Illa verò maius malum esse, quàm vt consolatione leniri posset, & alias ignorare, quantus stimulus cor illius premeret, dicebat. Cùm verò ad se rediisset, multis modis Thisben accusabat, quòd non commodè illi inseruiuisset: Quàm nimium prompta & ad res atroces, inquiens, quæ in amore quidẽ me non adiuuisti, at vt charissimo priuarer, dicto citiùs effecisti, neque

Aristippus facti pœnitentia ductus.

Demænete à furiis exagitata.

Iniquorum officiorum iniqua remuneratio.

neque ſpatium mutandi conſilij mihi conceſſiſti: & prorſus manifeſtas dabat ſignificationes, quòd eſſet illi mali aliquid molitura. Illa verò grauiter indignantem videns, & omnino mœrore perditam, paratámque ad inſidias comparandas, ira ſimul & amore inſanientem, ſtatuit illam anteuenire, inſidiis illi ſtructis ſaluti ſuæ conſulens, & ingreſſa ad eam, Quid eſt hoc, ô domina, dicebat, cur fruſtrà accuſas famulam tuam? Ego quidem voluntati tuæ, cùm antea ſemper, tum etiam nunc ſum obſecuta: quòd ſi aliquid non euenit ex animi ſententia, illa ſunt fortunæ aſcribenda. Atqui & nunc ſi iubes, in excogitando leuamine præſentis mœroris, ſtudium meum tibi non deerit. Quod autem, mea tu, inquit illa, reperiri poſſit, cùm is qui hæc leuare potuiſſet, magno locorum interuallo à nobis diſiunctus ſit, & me eorum qui iudicabant inſperata lenitas peremerit? Si enim lapidibus obrutus fuiſſet, omnino & in me vnà extincta fuiſſent & mortua hæc cupiditatis incendia. Cuius enim ſpes abiecta ſemel eſt, tollitur ex animo; & quod non amplius expect[...]

Thisbe ancilla inſidias dominæ inſidiis repellit & anteuertit.

Cuius ſpes abiecta ſemel eſt tollitur ex animo.

καὶ μηδὲ μεταβουλεύσασθαί [...]
συγχωρήσασα. καὶ δήλη παντο[...]
ἐγένετο κακόν τι διαθήσουσα
5 Θίσβην. ἡ δὲ βαρυμηνιῶσα[...]
ρῶσα, καὶ πάντη λυπηθεῖσ[...]
ἐπιβουλεῦσαι πρόχειρον, καὶ [...]
ἥκιστα τῷ τε θυμῷ καὶ ἔρωτι [...]
10 μανῆ τυγχάνουσαν, ἔγνω [...]
λαβεῖν καὶ φθῆναι, τῇ [...]
ἐκείνης ἐπιβουλῇ σωτηρίαν ἑ[...]
τῆς πειποιοῦσα. καὶ εἰσ[...]
15 θοῦσα, Τί ταῦτα, ὦ δέσπο[...]
ἔλεγε, τί μάτην ἔχεις ἐν αἰ[...]
θεραπαινίδα τὴν σήν; ἐγὼ [...]
σοὶ πρὸς τὸ βούλημα τὸ [...]
20 ἀεί τε καὶ νῦν ὑπηρετησάμ[...]
εἰ δέ τι τῶν μὴ κατὰ γ[...]
μην ἐκβέβηκεν, ἐκεῖνα [...]
τῇ τύχῃ λογιστέον. ἑτοιμ[...]
25 δὲ, εἰ κελεύεις, ἐπινοεῖν [...]
να τῶν παρόντων λύσιν. ἡ [...]
Καὶ τίς ἂν εὑρεθείη φιλ[...]
τη, ἔφη, τοῦ δυναμένου λ[...]
30 τὰ νῦν ἐκποδὼν γεγονότος, [...]
με τῆς παρ᾽ ἐλπίδα τῶν δ[...]
ζόντων φιλανθρωπίας ἀνει[...]
σης; εἰ γὰρ ἐβέβλητο τοῖς [...]
35 θοις, εἴ γ᾽ οὖν ἀνῄρητο. πάντα[...]
κἀμοὶ συνετεθνήκει τὰ τῆ[...]
θοις. τὸ γὰρ ἀπελπισθὲν ἅ[...]
ἐξῄρηται τῆς ψυχῆς, καὶ τὸ [...]
40 δαμόθεν ἔτι προσδοκώμ[...]

ἀπαλγεῖν παρασκευάζει τοὺς κάμνοντας. νῦν δὲ ὁρᾶν φαντάζομαι, παρόντος ἀκούειν ἀπατῶμαι, ὀνειδίζοντα τὴν ἄδικον ἐπιβουλὴν, αἰσχύνομαι συντεύξεσθαι. ποτὲ δὲ ἐπελθόντι καὶ ἀπολαύσειν, ἢ καὶ αὐτὴ παρ' ἐκεῖνον φοιτήσειν ὅπου ποτ' ἂν ᾖ γῆς ὑποτίθεμαι. ταῦτα ὑπεκκαίει, ταῦτα ἐκμαίνει, δίκαια μὲν, ὦ θεοὶ, πάσχω, τί γὰρ οὐ περιεῖπον, ἀλλ' ἐπεβούλευον; τί δὲ οὐχ ἱκέτευον, ἀλλ' ἐδίωκον; ἠρνήσατο τὴν πρώτην; ἀλλὰ προσηκόντως. ἀλλοτρίαν μὲν, ἀλλ' οὖν γε πατρῴαν εὐνὴν ᾐσχύνετο. τυχὸν ἂν μετεπείσθη χρόνῳ πρὸς τὸ ἡμερώτερον, καὶ πειθοῖ μεταπλαττόμενος. ἀλλ' ἡ θηριώδης ἐγὼ καὶ ἀνήμερος, ὥσπερ οὐκ ἐρῶσα τινὸς, ἀλλ' ἄρχουσα δεινὸν, ὅτι μὴ ἐξ ἐπιτάγματος ἐπήκουσεν, ἐτιμωρησάμην, καὶ εἰ τῆς Δημαινέτης ὑπερεῖδε πολὺ τὴν ὥραν αὐτῆς ὑπερβάλλων. ἀλλ' ὦ γλυκεῖα Θίσβη, τίνα λύσιν ὠνόμαζες ῥᾳδίαν.

Ὦ δέσποινα, ἔφη, τοῖς πολλοῖς μὲν ὁ Κνήμων ὑπεξῆλθε τοῦ ἄστεος, καὶ τῆς Ἀττικῆς ἐξώρμησε τῇ κρίσει πει-

efficit vt ad omnem sensum doloris ægri animi occallescant. Nunc videre me illum videor, per errorem præsentem audire arbitror, cum iniustas insidias mihi obiiciente, vt probrum, colloqui erubesco. Interdum verò & adueniente fruituram esse me existimo, & nonnunquam ipsa ad illum vbi vbi terrarum sit, ire statuo. Hæc me inflammant, hæc ad furorem adigunt. Iusta quidem, ô dij, patior: cur enim illum non beneuolentia complectebar, sed insidiis petebam? cur non supplex fui, sed hostiliter sum persecuta? Non admisit primùm, & meritò quidem, vt alienam. Cubile paternũ reuerebatur. Fortassis adductus fuisset, cùm tempore tum persuasionibus in leniorem sententiam traductus. Sed ego fera & immanis, quasi non amarem quempiam, sed illi imperarem, crudele facinus, quòd imperio non paruisset, & quòd Demænetam contempsisset, quam longè forma superabat, perpetraui. Cæterùm, ô mea Thisbe, quam leuationem facilem nominasti?

O domina, inquit, multorum opinione Cnemon ex vrbe abiit, & Attica regione iudicio obtẽperans

Impudici & insani nouercæ questus.

Cubilis paterni reuerentia.

excessit. Me verò non latuit, propter te anxiè omnia inquirentem, quòd hîc quodã in loco ante vrbem occultaretur. De Arsinoe audisti proculdubio, de tibicina scilicet: cum hac consueuerat. Post calamitatem recipit eũ puella, & promittens se vnà emigraturã esse, detinet domi suæ absconditum tamdiu, quoad sese compararit. Demænera autem, O beatam, inquit, Arsinoẽ, tum propter priorem consuetudinẽ quę illi cum Cnemone intercessit: tum propter hoc exilium, quod ipsi cũ illo contigit. Sed hæc quid ad nos pertinent? Magnoperè, ô domina. Amare me ego Cnemonem simulabo, rogabóque Arsinoen iampridem mihi notam ex arte, vt me introducat noctu ad eum, suum in locum. Quod si à me obtinebitur, tuum erit, vt te iam Arsinoen esse putes, & tanquam illa ad eum ingrediaris. Curabo autem id quoque, vt cùm aliquantum adbiberit, cubitum eat. Si igitur adepta fueris id quod cupis, maximè tum conuenit vacare amori. Multis primo experimento extinctum est cupiditatis incendium.

θορυβούμενος. ἐμὲ δὲ ἅπαντα διὰ σὲ πραγματευομένην οὐκ ἔλαθεν, αὐτοῦ που πρὸ τοῦ ἄστεος κρυπτόμενος. Ἀρσινόην ἀκούεις που πάντως τὴν αὐλητρίδα; ταύτῃ ἐκέχυντο. μετὰ δὲ τὴν δυστυχίαν, ὑποδέχεται αὐτὸν ἡ μεῖραξ, καὶ συναπαίρειν ἐπαγγελλομένη, παρ' ἑαυτῇ κατέχει, κρυπτομένον τέως, ἕως ἂν συσκευάσηται. καὶ ἡ Δημαινέτη, Μακαρία μὲν Ἀρσινόη, φησὶ, τῆς τε πρότερον πρὸς Κνήμωνα συνηθείας, καὶ τῆς σὺν αὐτῷ νυνὶ προσδοκωμένης ἐκδημίας. ἀλλὰ τί ταῦτα, ἂν εἴη πρὸς ἡμᾶς; Μεγάλα, ἔφη, ὦ δέσποινα. ἐρᾶν μὲν ἐγὼ προσποιήσομαι τοῦ Κνήμωνος. παρακαλέσω δὲ τὴν Ἀρσινόην, οὖσαν μοι πάλαι γνωρίμην ἀπὸ τῆς τέχνης, εἰσαγαγεῖν με ὡς αὐτὸν νύκτωρ ἀνθ' ἑαυτῆς. ὅπερ εἰ γένοιτο, σὸν ἂν εἴη τὸ ἐντεῦθεν Ἀρσινόην εἶναι δοκεῖν, καὶ φοιτᾶν παρ' αὐτὸν ὡς ἐκείνην. μελήσει δέ μοι καὶ ὑποβεβρεγμένον αὐτὸν κατακλῖναι παρασκευάσαι. εἰ δὲ τύχῃς ὧν βούλει, μάλιστα μὲν εἰκὸς χαλάσαι τὸν ἔρωτα. πολλοῖς κατὰ τὴν πρώτην πεῖραν ἐναπεσβέσθη τὰ τῆς ἐπιθυμίας.

Thisbes insignis dolus in dominã. Arsinoe tibicina.

Multis primo experimento extinctum cupiditatis incendium.

χόρ

κόρος γὰρ ἔρωτος, τῶν ἔργων τὸ τέλος. εἰ δὲ ἐναπομείνειεν ὃ μὴ γένοιτο, δεύτερος ἔσται φασὶ πλοῦς, καὶ ἑτέρα βουλή. τὸ παρὸν τέως θεραπεύομεν.

Ἐπῄνει ταῦτα ἡ Δημαινέτη· καὶ προσπιθέναι τάχιστα τοῖς δεδογμένοις ἱκέτευεν. ἡ δὲ μίαν ἡμέραν ἐνδοθῆναι αὐτῇ πρὸς τὸ διανύσαι ταῦτα παρὰ τῆς δεσποίνης αἰτήσασα, παρὰ μὲν τὴν Ἀρσινόην ἐλθοῦσα, Τελέδημον οἶσθα; ἔλεγε. τῆς δὲ ὁμολογούσης· ὑποδέξαι ἡμᾶς ἔφη τὸ τήμερον, ὑπεσχόμην γὰρ αὐτῷ συγκαθευδήσειν. ἥξει δὲ πρότερος· ἐγὼ δὲ, ὅταν κατακλίνω τὴν δέσποιναν. πρὸς δὲ τὸν Ἀρίστιππον εἰς ἀγρὸν διαδραμοῦσα, Ὦ δέσποτα, ἔλεγεν, ἥκω σοι κατήγορος ἐμαυτῆς, καὶ κόλαζε ὅ, τι βούλει· τὸν παῖδα δι' ἐμὲ ἀπολώλεκας· οὐχ ἑκοῦσαν μὲν, ἀλλ' ὅμως συναιτίαν γενομένην. αἰσθομένη γὰρ τὴν δέσποιναν οὐκ ὀρθῶς βιοῦσαν, ἀλλ' εὐνὴν τὴν σὴν ἐνυβρίζουσαν, αὐτή τε περὶ ἐμαυτῆς δείσασα, μὴ ποτε κακὸν λάβοιμι τὸ πρᾶγμα εἰ δι' ἄλλου φωραθείη,

Amoris enim, quo res prosequimur, finis est satietas. Quòd si tum quoque manserit, quod absit, secunda erit, vt aiunt, nauigatio, & aliud consilium. Interea curemus id quod in præsentia licet.

Approbabat hæc, & collaudabat Demæneta: & vt quamprimùm aggrederetur ad ea quæ fuerunt constituta, orabat. Illa verò diem vnum sibi ad hæc peragenda concedi à domina cùm postulasset, Arsinoen quidem conueniens: Teledemum nosti? dicebat. hac verò annuente: Recipe nos, inquit, hodie: pollicita sum enim illi hanc noctem. veniet autem prior, at ego subsequar, cùm dominam cubitum deduxero. Ad Aristippum autem cùm percurrisset in agrum, sic locuta est:

Venio ad te here, accusatrix meiipsius, & statuas in me pœnam arbitrio tuo: filium per me amisisti, non quidem volentem, sed tamen adiutricem. Cùm enim sensissem, dominam haud rectè viuere, sed cubili tuo iniuriam inferre, tum mihi ipsi metuens, ne si res per alium quempiam deprehensa fuisset, non effugerem malum:

Amoris que res prosequimur, finis satietas.

Aristippo. Thisbe sponte illicitos appetitus Demænetæ v. xoris.

tum præcipuè tuam vicem doleas, quòd cùm tanto amore coniugẽ tuam complecteréris, talem tamen ab illa referres gratiam: ipsa tibi nunciare verita, iuueni verò indico, quum noctu ad illum venissem, vt nullus scire posset: & dicebam, quòd adulter cum dominâ incestam consuetudinem haberet. At ille (erat enim ab illa, vt scis, antea exacerbatus) putans me tum adulterum intus esse dicere, irâ vehementi incitatus, arrepto pugione, me sæpius retinere cupientem, & quòd tum nihil tale esset dicentem, parum curans, vel etiam pœnitere indicij, & sententiam mutasse arbitratus, ad thalamum tanquam amens ibat: reliqua iam nosti. Nunc verò tibi licet, vt te de filio, quamuis in exilio degat ætatem, in præsentiâ purgès: & de ea quæ vtrumque vestrũ iniuria affecit, sumas pœnas. Ostendam enim tibi hodie Demænetam cum adultero, in domo (quod vel maximè indignitatem auget) alienâ, extra vrbem, cubantem.

Crimen suũ & dolos Cnémoni structos fatetur

Si hæc ita demõstraueris, inquit Aristippus, tibi quidem libertatis pretiũ persoluetur: mihi verò tum fortè viuere libebit,

Libertatis pretium seruis magnum munus.

καὶ ἐπὶ σοὶ περιαλγήσασα, εἰ οὕτω περιέπων τὴν συνοικοῦσαν τοιαῦτα ἀντιπάσχοις, αὐτὴ μὲν σοι προσαγγεῖλαι κατώκνησα, φράζω δὲ τῷ νέῳ δεσπότῃ, νύκτωρ παρ' αὐτὸν ἐλθοῦσα, ὡς ἂν γνοίη μηδεὶς, καὶ ἔλεγον, ὡς μοιχὸς ἅμα τῇ δεσποίνῃ συγκαθεύδοι. ὁ δὲ, (προϋλελύπητο γὰρ, ὡς οἶσθα, πρὸς αὐτῆς,) ἔνδον εἶναι τότε με λέγειν τὸν μοιχὸν νομίσας, ὀργῆς ἀκατασχέτου πληρωθεὶς, ἀνελόμενος τὸ ἐγχειρίδιον, ἐμοῦ πολλάκις κατέχειν πειρωμένης, καὶ ὡς οὐδὲν εἴη τοιοῦτον ἐπὶ τοῦ παρόντος λεγούσης, μικρὰ φροντίσας, ἢ καὶ μεταβαλέσθαι προσδοκήσας, ἐπὶ τὸν θάλαμον ἐμμανὴς ἵεται· καὶ τὰ λοιπὰ γινώσκεις. τὸ δὲ παρὸν ἔνεστί σοι βουλομένῳ πρὸς τὸν παῖδα, καὶ εἰ φεύγει τὰ νῦν ἀπολογήσασθαι, καὶ παρὰ τῆς ἀμφοτέρους ὑμᾶς ἀδικούσης, τιμωρίαν λαβεῖν. ἐπιδείξω γάρ σοι τήμερον ἅμα τῷ μοιχῷ τὴν Δημαινέτην, ἐν οἰκίᾳ, καὶ ταῦτα ἀλλοτρίᾳ, ἐκτὸς τοῦ ἄστεος, κατακεκλιμένην.

Εἰ γὰρ ταῦτα οὕτως ἐπιδείξειας, φησὶν ὁ Ἀρίστιππος, σοὶ μὲν ἐλευθερίας μισθὸς ἀποκείσεται· ἐγὼ δὲ τάχα ἂν ἐπιβιῴην

τὴν

τὴν πολεμίαν ἀμυνόμενος. ὡς
πάλαι γε σμύχομαι ἐμαυτῇ, καὶ
τὸ πρᾶγμα δι' ὑποψίας ἔ-
χων, ἀπορίᾳ τῶν ἐλέγχων ἡ- 5
σύχαζον. Ἀλλὰ τί δεῖ ποιεῖν.
ἡ δὲ, τὸν κῆπον οἶσθα, ἔλε-
γεν, ἔνθα τὸ μνῆμα τῶν Ἐπι-
κουρείων; ἐνταῦθα εἰς ἑσπέραν 10
ἐλθὼν περίμενε. καὶ ἅμα εἰ-
ποῦσα, ἀπέτρεχε καὶ πρὸς τὴν
Δημαινέτην ἐλθοῦσα, Κόσμει,
ἔφη, σαυτὴν, ἁβροτέρως ἔχου- 15
σαν ἥκειν προσήκει· πάντα σοι
τὰ ἐπηγγελμένα ηὐτρέπισται.
ἡ δὲ, περιέβαλέ τε, καὶ ἔπραττ-
τεν ὡς ἐκέλευσεν. ἤδη δὲ ἑσπέ- 20
ρας οὔσης, ἀναλαβοῦσα, ἦ-
γεν ὡς συνετέτακτο. ἐπεὶ δὲ
ἐπλησίαζον, τὴν μὲν ἐπιστῆ-
ναι μικρὸν ἐκέλευεν· αὐτὴ δὲ 25
προλαβοῦσα, παρεκάλει τὴν
Ἀρσινόην, εἰς ἕτερον μετα-
στῆναι δωμάτιον, καὶ σχολὴν
αὐτῇ παρασχεῖν. ἐρυθριᾶν γὰρ 30
ἔφη τὸ μειράκιον, ἄρτι τῶν
ἀφροδίτης μυούμενον. τῆς δὲ
πεισθείσης, ἐπανελθοῦσα πα-
ρελάμβανε τὴν Δημαινέτην. 35
καὶ εἰσαγαγοῦσα κατακλίνει τε,
καὶ τὸν λύχνον ἀφαιρεῖ, τοῦ μὴ
γνωρισθῆναι αὐτὴν παρὰ σοῦ
δῆθεν τοῦ ἐν Αἰγίνῃ διάγον- 40
τος, καὶ σιωπῶσαν πληροῦν
τὴν ἐπιθυμίαν παρεγγυήσασα.

vbi inimicam illam vltus
fuero. Quandiu ego iã an-
gor animo: nihilominus
tamen, etsi rem suspicabar,
cùm manifesta argumenta, 5
quibus conuincere possem,
non habere, quiescebã. Sed
quid faciendũ est? Hortum
scis, inquit, vbi est monu-
mentum Epicureorum? Ibi 10
me sub vesperã veniẽs op-
perito. Hoc elocuta, recur-
rebat: & ad Demænetã ve-
niens, Adorna te, inquit:
delicatiùs comptã venire 15
decet. Omnia, quæ tibi à
me promissa fuerũt, parata
sunt. Illa autem amiciebat
sese, & faciebat ita quẽad-
modũ iusserat. Postea verò 20
quàm aduenit vespera, se-
cũ assumptam ducebat, vt
erat constitutum. Cúmque
iam propè accederent, eam
quidẽ subsistere paululum 25
iussit: ipsa verò anteuertẽs,
rogabat Arsinoën, in alte-
ram vt emigraret domun-
culam, & sibi quietem con-
cederet. Erubescere enim 30
aiebat adolescentulum, nu-
per Veneriis rebus initia-
tum. Hac verò sibi persua-
deri facilè passã, reuersa ad
iungebat sibi Demænetam: 35
& cùm introduxisset, depo-
nit in lectum, & candelam
aufert (ne scilicet agno-
sceretur à te, qui id tempo-
ris in Ægina versabaris) 40
cúmque tacentem imple-
re cupiditatem mandasset:

Insimkca vitio vita est.

Demænetæ thalamos Cnemonis ingredi se credens, elusa.

neque ſpatium mutandi conſilij mihi conceſſiſti: & prorſus manifeſtas dabat ſignificationes, quòd eſſet illi mali aliquid molitura. Illa verò grauiter indignantem videns, & omnino mœrore perditam, paratámque ad inſidias comparandas, ira ſimul & amore inſanientem, ſtatuit illam anteuenire, inſidiis illi ſtructis ſaluti ſuæ conſulens, & ingreſſa ad eam, Quid eſt hoc, ô domina, dicebat, cur fruſtrà accuſas famulam tuam? Ego quidem voluntati tuæ, cùm antea ſemper, tum etiam nunc ſum obſecuta: quòd ſi aliquid non euenit ex animi ſententia, illa ſunt fortunæ aſcribenda. Atqui & nunc ſi iubes, in excogitando leuamine præſentis mœroris, ſtudium meum tibi non deerit. Quod autem, mea tu, inquit illa, reperiri poſſit, cùm is qui hæc leuare potuiſſet, magno locorum interuallo à nobis diſiunctus ſit, & me eorum qui iudicabant inſperata lenitas peremerit? Si enim lapidibus obrutus fuiſſet, omnino & in me vnà extincta fuiſſent & mortua hæc cupiditatis incendia. Cuius enim ſpes abiecta ſemel eſt, tollitur ex animo; & quod non amplius expectatur, efficit

Thisbe ancilla inſidias dominæ inſidiis repellit & anteuertit.

Cuius ſpes abiecta ſemel eſt tollitur ex animo.

καὶ μηδὲ μεταβουλεύσασθαί μοι συγχωρήσασα. καὶ δήλη παντοίως ἐγίνετο κακόν τι διαθήσουσα τὴν Θίσβην. ἡ δὲ βαρυμηνιῶσαν ἀ- 5 ρῶσα, καὶ πάντη λυπηθεῖσαν, ἐπιβουλεύσαι προχειρον, καὶ οὐχ ἥκιστα τῷ τε θυμῷ καὶ ἔρωτι παρα- 10 μανῆ τυγχάνουσαν, ἔγνω προλαβεῖν καὶ φθῆναι, τῇ κατ' ἐκείνης ἐπιβουλῇ σωτηρίαν ἑαυτῆς περιποιοῦσα. καὶ εἰσελ- 15 θοῦσα, Τί ταῦτα, ὦ δέσποινα, ἔλεγε, τί μάτην ἔχεις ἐν αἰτίᾳ θεραπαινίδα τὴν σήν; ἐγὼ μὲν σοι πρὸς τὸ βούλημα τὸ σὸν, 20 ἀεί τε καὶ νῦν ὑπηρετησάμην· εἰ δέ τι τῶν μὴ κατὰ γνώμην ἐκβέβηκεν, ἐκεῖνα μὲν τῇ τύχῃ λογιστέον. ἕτοιμος 25 δὲ, εἰ κελεύεις, ἐπινοεῖν τινα τῶν παρόντων λύσιν. ἡ δὲ, Καὶ τίς ἂν εὑρεθείη φιλτάτη, ἔφη, τοῦ δυναμένου λύσαι 30 τὰ νῦν ἐκποδὼν γεγονότος, καὶ με τῆς παρ' ἐλπίδα τῶν δικαζόντων φιλανθρωπίας ἀνελούσης; εἰ γὰρ ἐβέβλητο τοῖς λί- 35 θοις, εἰ γοῦν ἀνῄρητο. πάντως ἂν καὶ μοὶ συνετεθνήκει τὰ τοῦ πάθους. τὸ γὰρ ἀπελπισθὲν ἅπαξ ἐξῄρηται τῆς ψυχῆς, καὶ τὸ μηκέτι 40 δαμόσθεν ἔτι προσδοκώμενον,

ἐνταῦθα ἀθρόον τοῦ πρεσβύτου παρέξασα τὰς χεῖρας, ὤσεν ἑαυτὴν ἐπὶ κεφαλήν. καὶ ἡ μὲν ἔκειτο κακὴ κακῶς. ὁ δὲ Ἀρίστιππος, ἔχω παρά σου καὶ πρὸ τῶν νόμων τὴν δίκην, εἰπὼν τότε, τῷ δήμῳ πάντα εἰς τὴν ἑξῆς ἀνεκοινοῦτο. καὶ μόλις συγγνώμης τυχὼν, τοὺς φίλους περιενόστει, καὶ γνωρίμοις, εἴ πῃ σοὶ κάθοδον λάβοι πρυτανευόμενος. καὶ εἰ μὲν τι πέπρακται τούτων, οὐκ ἔχω λέγειν. ἔφθην γὰρ δεῦρο, ὡς ὁρᾷς κατά τι χρέος ἐμὸν ἴδιον ἐκπλεύσας. ἐλπὶν ἀλλὰ χρή σε προσδοκᾶν, τὴν τε κάθοδον ἐπινεύσειν τὸν δῆμον, καὶ τὸν πατέρα σοι κατὰ ζήτησιν ἥξειν· οὕτω γὰρ ἐπηγγέλλετο. ταῦτά μοι ὁ Χαρίας ἀπήγγειλε. τὰ δὲ ἑξῆς, καὶ ὅπως δεῦρο ἀφικόμην ἢ τίσι ποτὲ κεχρημένος τύχαις, μακροτέρου δεῖται καὶ λόγου καὶ χρόνου· καὶ ἅμα ἐδάκρυεν. ἐδάκρυον δὲ καὶ οἱ ξένοι. τῷ μὲν ἐκείνου προφάσει, μνήμῃ δὲ τῶν ἰδίων ἕκαστος. καὶ οὐδ᾽ ἂν ἔληξαν θρηνοῦντες, εἰ μή τις ὕπνος ἐπιπτὰς ὑφ᾽ ἡδονῆς τῶν γόων ἔπαυσε τῶν δακρύων. καὶ οἱ μὲν οὕτως ἐκάθευδον.

repentè diuulsis senis manibus, in caput se præcipitē dedit. Et illa quidem iacebat mala malè. Aristippus autem, Dedisti mihi pœnas etiam ante leges, tum cùm dixisset, postridie omnia populo exponebat: & vix dum veniam consecutus, amicos obibat, quibus rationibus reditum tibi impetraret, cùm illis consultans. An autem sit peractum aliquid, non possum dicere: Nam, vt vides, antequā aliquid fieret, priuatæ cuiusdam necessitatis causa huc nauigaui. Verùtamen sperare debes, populum ad tuum reditum consensurum, & patrem ad inquisitionem & reductionem tui venturum esse.

Hęc ita mihi Charias nūciauit. Quæ verò deinceps consecuta sunt, & quo modo huc veni, & qua fortuna sum vsus, longiore indigent cùm oratione, tum tempore: & simul collacrymauit. Flebant quoque hospites, prætextu quidem illius calamitatis, reipsa autem quisque suorum casuum memoria: neque desiissent à ploratu, nisi quodammodo somnus aduolans, præ voluptate fletus lacrymas sedasset. Et hi quidem ita se somno dederunt.

ARGVMENTVM CAP. III.

Thyamidis somnium, eiúsque interpretatio. Oratio ad commili[…] nes, qua Charicleam sibi in matrimonium & partem prædæ de[…] scit, concordi omnium assensu. Charicleæ artes & verba Thyam[…] data. Inito cum Theagene colloquio, hostium aduentus rem tot[…] interturbat. Amantum separatio. Antro clauditur virgo. Thyami[…] apparantis se ad pugnam, oratio ad milites; sacrificium, pugna[…] manus hostium renitentis deditio.

CAP. III.

Thyamis prædonum præfectus.

THYAMIS verò (hoc enim erat nomen præfecto prædonũ) 5 cùm maxima parte noctis placidè quieuisset, à quibusdam visis somniorum errantibus deinde perturbatus, repentè somno solutus est: & in soluendis illis laborans, inuigilabat 10 meditationibus. Quo enim tempore galli canunt, siue (vt ferunt) naturali sensu 15 conuersionis qua sol nobis appropinquat, ad Dei salutationem commoti: siue præ caliditate, & motus ac escæ maturioris appe- 20 titu, vnà habitantes sua denunciatione ad operas excitantes: tale quoddam insomnium diuinitus illi apparuit. 25

Cantus matutinus gallorum vnde moueatur.

Thyamidis somnium.

Memphi in vrbe sua, tẽplum Isidis ingrediẽs, visus est sibi videre totum facibus accẽsis igne resplendescere: repletas verò esse o- 30 mni genere animátiũ aras,

ΚΕΦ. Γ.

Ὁ δὲ Θύαμις (τοῦτο γ[…]
ὄνομα τῷ λῃστάρχ[…]
τῆς νυκτὸς τὸ πλεῖ[…] 5
ἐνηρεμήσας ὑπό τινων ὀνειράτ[…]
πεπλανημένων τεταραγμένος
ἀθρόον τῶν ὕπνων ἀποσεσύλητο
τὴν ἐπίλυσιν διαπορῶν, ἐπηγ[…] 10
πνει τοῖς φροντίσμασι. καθ' ὃν
καιρὸν ἀλεκτρυόνες ᾄδουσιν, ε[…]
(ὡς λόγος) αἰσθήσει φυσικῇ,
τοῦ ἡλίου καθ' ἡμᾶς περιστροφ[…] 15
ἐπὶ τὴν τοῦ θεοῦ πρόσρησιν
νούμενοι, εἴτε ὑπὸ θερμότητ[…]
ἅμα, καὶ τῆς περὶ τὸ κινεῖσθαι
σιτεῖσθαι θᾶττον ἐπιθυμίας, τ[…] 20
συνοικοῦντας ἰδίῳ κηρύγμ[…]
ἐπὶ ἔργον ἐγείροντες· ὄναρ
τῷ θεῖον ἔρχεται τοιόνδε.

Κατὰ τὴν Μέμφιν μὲν 25
ἑαυτοῦ πόλιν, καὶ τὸν νεὼν
Ἴσιδος εἰσερχόμενος, λαμ[…]
δίῳ πυρὶ τὸν ὅλον ἐδόκει κα[…]
λάμπεσθαι· πεπλῆσθαι δὲ βωμ[…] 30
μὲν καὶ ἐσχάρας ζώων παντοί[…]

αἵματι διαβρόχοις· προπύλαια δὲ καὶ περιδρόμοις, ἀνθρώπων κρότου καὶ θορύβου συμμιγοῦς πάντα πληρούντων. ἐπεὶ δὲ καὶ αὐτῷ ἐντὸς ἥκειν τῶν ἀνακτόρων, τὴν Θεὸν ὑπαντῶσαν, ἐγχειρίζειν τε τὴν Χαρίκλειαν, καὶ λέγειν, ὦ Θύαμι, τήνδε σοι τὴν παρθένον ἐγὼ παραδίδωμι. σὺ δὲ οὐχ ἕξεις· ἀλλ' ἄδικος ἔσῃ, καὶ φονεύσεις τὴν ξένην· ἡ δὲ οὐ φονευθήσεται. ταῦτα ὡς εἶδεν, ἀμηχάνως διῆγε, τῇδε κἀκεῖσε τὸ δηλούμενον ὅ τι ποτὲ ἐστὶν ἀναστρέφων. ἤδη δὲ ἀπειρηκὼς, ἕλκει πρὸς τὴν ἑαυτοῦ βούλησιν τὴν ἐπίλυσιν. τὸ μὲν γὰρ, ἕξεις καὶ οὐχ ἕξεις, γυναῖκα καὶ οὐκ ἔτι παρθένον ὑπετίθετο· τὸ δὲ, φονεύσεις, τὰς παρθενίας τρώσεις εἰκάζειν, ὑφ' ὧν οὐκ ἀποθανεῖσθαι τὴν Χαρίκλειαν. καὶ τὸ μὲν ὄναρ τοῦτον ἔφραζε τὸν τρόπον, οὕτως αὐτῷ τῆς ἐπιθυμίας ἐξηγουμένης.

Ἅμα δὲ τῇ ἕῳ, τούς τε πρώτους τῶν ὑφ' αὐτὸν ἥκειν ἐκέλευε, καὶ λάφυρα τὰ σκῦλα σεμνότερον ὀνομάζων φέρειν εἰς μέσους ἐπέταττε· καὶ τὸν Κνήμωνα ὡς αὐτὸν μετεπέμπετο, ἄγειν καὶ τοὺς φρουρουμένους ἐντειλάμενος.

sanguine redundantes: ingressus verò templi, & circuitum hominibus, crepitu & tumultu mixto omnia complentibus. Cùm verò venisset in intimum tẽpli palatium, Deam obuiã progressam, tradere sibi in manum Chariclam, ac dicere: Thyami, hanc virginẽ tuæ commendo fidei: veruntamen habens non habebis, sed iniquus eris, & occides hospitem, nec tamẽ illa occidetur. Hæc vt vidit, angebatur animo, huc atque illuc id quod erat significatum, quónã modo esset intelligendũ, voluens. Postremò iã defessus, ad suã sententiam trahit explicationem: hoc quidem, Habebis, & non habebis, vxorem scilicet, non ampliùs virginem arbitrabatur. At id, Occides, hymenem vulnerabis, significare coniectabatur: vnde non morituram esse Charicliã. Ac somnum quidem hac ratione interpretabatur, sic illi cupiditate ipsius exponente.

Quamprimùm autẽ dies illuxit, præcipuos qui sub eius potestate fuerant, venire iubebat, & prædã spoliorũ nomine specioso appellans, in medium proferri imperabat: & Cnemonẽ ad sese accersebat, præcipiẽs vt eos qui in custodia habebãtur, vnà adduceret.

Somnij ænigma.

Somnij interpretatio vana.

Vulgarem Venerē despicit propheticū genus.

Cùm enim vulgarē Venerem despiciat propheticum genus, non ad voluptatis vsum, sed ad propagationē sobolis hāc mihi adiungere constitui. Ac ipsas causas, quibus sum ad id adductus, vobis recēsere volo. Initio mihi bono genere nata esse videtur. Eius rei conjecturā facio, cùm ex his opibus quæ circa illā repertę sunt, tum quòd neutiquam calamitatib⁹ fracta est, sed inde vsq; ab initio animos cōtra fortunam attollit. Deinde indolem & ingenium probum & modestū, certis argumētis perspicio. Si enim forma superat omnes, & aspectus verecundia, etiam illā intuētes ad grauitatem quandā inuitat, an nòn egregiam quoq; de se existimationē meritò relinquet? Quodq́ue omnium eorum quę dicta sunt, maximū est, sacerdos cuiusdam deæ videtur esse. Sacrā igitur stolam, & coronas, etiā in aduersa fortuna dimittere, intolerabile & nefas sibi esse ducit. Nū quod igitur coniugium, ô vos qui adestis, hoc conuenientius esse potest, homine prophetico dicatam deo ducente?

Bono genere nati est non frangi calamitatibus, sed animos contra fortunā attollere.

Sacram stolam & coronas etiam in aduersa fortuna nō dimittit Chariclea.

Approbarunt omnes, & matrimonium inire bonis auibus iubebāt. At ille iterato sermone: Vobis quidē, inquit, habeo gratiam:

Ἐπειδὴ γὰρ τὴν πάνδημον Ἀφροδίτην τὸ προφητικὸν ἀτιμάζει γένος, οὐ τῆς καθ' ἡδονὴν χρείας, ἀλλὰ τῆς εἰς διαδοχὴν σπορᾶς, τήνδε ἐμαυτῷ γενέσθαι διεσκεψάμην. ἐγὼ δὲ καὶ τὰς αἰτίας ὑμῖν ἀπολογίσασθαι βούλομαι. πρῶτον μὲν εὐγενὴς εἶναί μοι δοκεῖ. τεκμαίρομαι δὲ τῷ τε ἀμφ' αὐτὴν εὑρεθέντι πλούτῳ, καὶ ὅτι πρὸς τὰς παρούσας οὐ πέπτωκε συμφορὰς, ἀλλὰ τὸ φρόνημα πρὸς τὴν ἐξ ἀρχῆς ἀναφέρει τύχην. ἔπειτα τὴν ψυχὴν ἀγαθήν τε καὶ σώφρονα στοχάζομαι. εἰ γὰρ εὐμορφίᾳ νικῶσα τὰς πάσας, αἰδοῖ τοῦ βλέμματος καὶ τοὺς ὁρῶντας καταστέλλει πρὸς τὸ σεμνότερον, πῶς οὐ τὴν βελτίονα περὶ αὐτῆς εἰκότως παρίστησι φαντασίαν; ὃ δὲ μέγιστόν ἐστι τῶν εἰρημένων, ἱέρεια θεῶν τινος εἶναί μοι φαίνεται, τὴν γοῦν ἱερὰν στολὴν καὶ τὰ στέμματα μεθεῖναι καὶ δυστυχοῦσα, δεινὸν καὶ οὐ θεμιτὸν ἡγεῖται. τίς οὖν γένοιτ' ἂν, ὦ παρόντες, γάμος ἁρμοδιώτερος, τοῦ προφητικοῦ τὴν ἱερωμένην λαμβάνοντος;

Ἐπευφήμησαν ἅπαντες, καὶ γαμεῖν ἐπ' αἰσίοις ἐκέλευον. ὁ δὲ ἀναλαβὼν τὸν λόγον, Ὑμῖν μὲν ἔχω τὴν χάριν, ἔφη,

εἰκότω

εἰς τὴν ἄχρι τοῦδε διήγαγον, οὐδὲν τῶν πολλῶν ἐμαυτῷ πλέον ἀπονέμων· ἀλλ' εἴτε χρημάτων νέμησις, ἰσομοιρίαν ἠγάπησα· εἴτε αἰχμαλώτων διάπρασις, εἰς τὸ κοινὸν κατέθηκα, προσήκειν ἡγούμενος τὸν οὕτω δὴ καλῶς ἐξηγούμενον, τῶν μὲν ἔργων πλεῖστον μετέχειν, τῶν δὲ ποριζομένων τὸ ἴσον. τῶν δὲ ἁλισκομένων, τοὺς μὲν ἄνδρας ὑμῖν αὐτοῖς ἐγκαταλέγων, ὅσοι τῇ ῥώμῃ σώματος ὠφελήσειν ἔμελλον· τοὺς δὲ ἀσθενεστέρους ἀπεμπολῶν· γυναικῶν δὲ ὕβρεως ἀπείρατος, τὰς μὲν εὖ γεγονυίας, ἢ χρημάτων ἀφεὶς ἢ τῆς τύχης μόνης οἰκτείρων· τὰς δὲ ἐλάττους, καὶ ἃς δουλεύειν οὐχ ἡ αἰχμαλωσία μᾶλλον, ἀλλὰ συνήθεια κατηνάγκαζε, θεραπαίνας ἑκάστοις διανέμων. τὸ δὲ νῦν παρὸν, ἕν τι τῶν λαφύρων αἰτῶ παρ' ὑμῶν, τὴν κόρην ταυτηνὶ τὴν ξένην· ἣν δυνατὸν ἐμαυτῷ με δοῦναι, βέλτιον παρὰ τοῦ κοινοῦ λαβεῖν ἡγοῦμαι. καὶ γὰρ εὔηθες τὸ αἰχμάλωτιν βιαζόμενον, ἀκόντων τι τῶν φίλων φαίνεσθαι διαπραττόμενον, ἀλλὰ καὶ ταύτην αἰτῶ παρ' ὑμῶν οὐ προῖκα τὴν χάριν, ἀλλ' ἀντιδοὺς τὸ μηδὲν αὐτὸς τῶν ἄλλων τῆς λείας μεταλαβεῖν.

hactenus vobiscum vitam egi, nihil mihi præ cæteris ex multitudine præcipui tribuens. Sed, ſeu pecuniæ diſtribuendæ fuerãt, æqualitatem amaui: ſeu captiui diuenditi, ſummam in medium attuli, iudicans eius qui prȩclarè velit imperare muneris eſſe, vt ipſe plurimas res gerat, partorum cũ aliis æqualiter ſit particeps. Ex captis verò, viros quidem vobis adiudicabam ſemper, qui robore corporis vſui erant futuri: imbecilliores diuendebam. Iniuriæ autẽ in mulieres prorſus ſum expers, cùm ingenuas, aut pecunia redẽptas, aut ipſius fortunæ cõmiſeratione adductus dimitterem: inferioris verò conditionis, quas nõ tam ius belli captiuas, quàm cõſuetudo ſeruire cogebat, ſingulis ad obſequia diſtribuerẽ.

Præclarè imperátis quæ ſint partes.

In præſentia verò, vnum tantum ex reliquis ſpoliis peto à vobis, hanc peregrinã virginẽ. Quam cùm poſſem mihi ipſe dare, meliùs me facturũ exiſtimo, ſi cõmuni conſenſu veſtro accepero. Stultũ eſt enim, captiuæ vi allata inuitis amicis videri aliquid facere conari. Quocirca hoc à vobis peto beneficium, nõ gratis, ſed ita vos viciſſim remunerãs vt reliquarum rerũ ex præda particeps non ſim futurus.

Charicleam ſibi depoſcit Thyamis in partem prædæ.

Stultum eſt captiuæ vi allata inuitis amicis aliquid agere.

& hoc primũ humanitatis
indicium exhibetis, vt suadendo
potiùs quàm vi id
quod æquũ est obtinere conenimi,
maximè cũ omnia
quę sunt dicta in me potissimùm
dirigãtur: egredi cogor
ex his legibus quas mihi
ipsi præscripsi, quæque
virginum sunt propriæ: &
ad interrogationẽ victoris
respondere, in tanta tot virorũ
frequentia. Igitur nostræ
rationes sic se habent.

Virginum [le]ges pro[pria]e.

Natione Iones sumus, Ephesi
in illustri familia nati.
Cùm autẽ pubertatis annos
ingressi essemus, lege
tales ad sacerdotij munus
vocante, ego Dianæ, frater
autem hic meus Apollinis
designatus est sacerdos. Cęterùm
cùm sit annuus honor,
& tempus impleretur,
profecti sumus in Delum
cũ sacro apparatu, ibi musicos
& gymnicos ludos
exhibituri, & sacerdotium
more & instituto maiorum
depositури. Quamobrẽ nauis
onerabatur auro, & argento,
& vestibus, & aliis
rebus necessariis, quantum
ad ludorum apparatum
& epulas populo publicè
instruendas satis esse
videbatur. Soluebamus
igitur ex portu, cùm parentes
tum ob ætatem prouectiorem,
tum ob metum
nauigationis & iactationis
in mari domi mansissent:

[C]haricleæ s[ermo] ad Thyamidem
[e]undem vers[u]s de suo &
[T]heagenis [g]enere.

καὶ τοῦτο πρῶτον ἔνδειγμα φιλανθρωπίας
παρέχεσθε, τὸ πειθοῖ μᾶλλον ἢ βίᾳ τῶν δικαίων
5 πειρᾶσθαι τυγχάνειν· ἄλλως τε δὲ ὅτι καὶ τὸ πᾶν εἰς ἐμὲ τείνει
τῶν εἰρημένων, ἐκβαίνειν ἀναγκάζομαι τοὺς ἐμαυτῆς τε καὶ
10 παρθένων νόμους, καὶ πρὸς τὴν πεῦσιν τοῦ κρατοῦντος ἀποκρίνασθαι
περὶ γάμου, καὶ ταῦτα καὶ ἐν ὁμίλῳ τοσούτων ἀνδρῶν.
15 ἔστι δὲ τὰ περὶ ἡμῶν τοιάδε. Γένος μὲν ἐσμὲν Ἴωνες Ἐφεσίων
δὲ τὰ πρῶτα γεγονότες, καὶ ἀμφιθαλεῖς ὄντες, νόμου τοὺς
20 τοιούτους καλοῦντος ἱερατεύειν, ἐγὼ μὲν Ἀρτέμιδος Ἀπόλλωνος
δὲ ὁ ἐμὸς ἀδελφὸς οὗτος ἐλαχάνομεν. ἐπετείου δὲ τῆς τιμῆς
25 οὔσης, καὶ τοῦ χρόνου πληρουμένου, θεωρίαν εἰς Δῆλον ἤγομεν,
ἔνθα μουσικούς τε καὶ γυμνικοὺς ἀγῶνας διαθήσεσθαι
30 καὶ τὴν ἱερωσύνην ἀποθήσεσθαι κατά τι πάτριον ἐμέλλομεν. ὁλκὰς
οὖν ἐπληροῦτο χρυσοῦ τε καὶ ἀργύρου, καὶ ἐσθήτων, καὶ
35 τῶν ἄλλων ὅσα πρός τε τοὺς ἀγῶνας, καὶ τὴν πάνδημον
εὐωχίαν ἐπαρκέσειν ἔμελλε. καὶ ἀνηγόμεθα, τῶν μὲν πα-
40 τέρων γήρᾳ τε προηκόντων, καὶ δέει τοῦ πλοῦ καὶ τῆς θα-
λάττης οἴκοι δὲ καταμενόντων,

ἀλλ' οὖν,

εἰκότα δ' ἂν ποιοῖμεν, εἰ καὶ τὴν γνώμην ὅπως ἔχει πρὸς τοῦτο τῆς κόρης μάθοιμεν. εἰ μὲν γὰρ ἔδει τῷ τῆς ἀρχῆς ἀποχρήσασθαι νόμῳ, πάντως ἐξήρκει μοι τὸ βούλεσθαι. βιάζεσθαι γὰρ οἷς ἐξὸν, τὸ πυνθάνεσθαι περιττόν. εἰ δὲ γάμος τὸ γινόμενον, τὸ παρ' ἀμφοτέρων βούλημα, συννεύειν ἀναγκαῖον. καὶ ἀποστρέψας τὸν λόγον, Πῶς οὖν ἔχεις, ὦ κόρη, πρὸς τὸ συνοικεῖν ἡμῖν, διηρώτα· καὶ ἅμα τίνες εἶεν, ἢ ἐκ τίνων, φράζειν ἐκέλευεν. Η δὲ πολύν τινα χρόνον τὸ βλέμμα τῇ γῇ προσερείσασα, καὶ πυκνὰ τὴν κεφαλὴν ἐπισείουσα, λόγον τινὰ καὶ ἐννοίας ἀθροίζειν ἐῴκει· καὶ δή ποτε πρὸς τὸν Θύαμιν ἀντωπήσασα, καὶ πλέον ἢ πρότερον αὐτὸν τῷ κάλλει καταστράψασα (καὶ γὰρ πεφοίνικτο τὴν παρειὰν ὑπὸ τῶν ἐνθυμημάτων πλέον ἢ συνήθες, καὶ τὸ βλέμμα κεκίνητο πρὸς τὸ γοργότερον, ἑρμηνεύοντος τοῦ Κνήμωνος.

Μᾶλλον, ἔφη, ὁ μὲν λόγος ἥρμοζεν ἀδελφῷ τῷ ἐμῷ Θεαγένει τούτῳ. πρέπειν γάρ οἶμαι, γυναικὶ μὲν σιγὴν, ἀνδρὶ δὲ ἀπόκρισιν ἐν ἀνδράσιν. ἐπειδὴ δὲ καὶ μοὶ λόγου μεταδεδώκατε,

cæterùm cõuenienter præsenti instituto fecerimus, si quę sit puellę hac de re sententia, cognouerimus. Si enim imperij lege vtendum fuisset, prorsus mihi velle suffecisset. Quibus enim vi cogere licet, percontari superuacaneum est. Verùm, cùm nunc de legitimo agatur coniugio, vtriusq; voluntatem cõgruere necesse est. & cùm conuertisset sermonem: Quo igitur animo accipis id, ô virgo, quod de habitando nobiscũ proponitur? interrogabat: & simul, quinã essent, & à quibus oriũdi, dicere iubebat. At illa, cùm longo tempore vultu humi defixo stetisset, subinde caput cõmouens, orationem quandam præmeditari videbatur. Tandẽ Thyamidem contuita, & plus quàm antea pulchritudine tanquam fulgore quodam obruens (rubore enim magis quàm solebant, præ intentione cogitationis illi genæ suffusæ fuerant, & oculi quodã modo vehementius & acriùs sese intenderant) interpretante Cnemone.

Conueniebat (inquit) potiùs fratri huic meo Theageni oratio. Decere enim puto mulierem silentium, virum verò responsionem inter viros. Cùm verò mihi dicẽdi potestatẽ feceritis,

Ad Charicleam Thyamidis vero a æquitatis nihil habentia.

Prudẽs Charicleæ ad Thyamidem responsum.

Decet mulierem silentium: & virum inter viros loqui.

&

& quòd iis qui mortẽ metuebant, de coniugio deliberandi facultas est data: quod neutiquam recusare volo. Nam cùm captiuam victoris thalamo dignam iudicari, omnem superet felicitatem: tum diis dicatam, antistitis filio, paulo pòst etiam annuente deo antistiti cohabitare, omnino singulari prouidentia diuina vacare non videtur. Vnum tantùm vt mihi largiaris, Thyami, à te peto. Permitte me primùm cùm in ciuitatem venero, vel eò vbi ara Apollini aut templum dicatum sit, sacerdotium & eius indicia deponere. Commodius quidem esset Memphi, cùm recuperares antistitii dignitatem. Eo enim pacto eueniret, vt nuptiæ cum victoria coniunctæ, & post res bene gestas celebratæ, essent hilariores. Veruntamen an id priùs fieri debeat, tuo relinquo arbitrio: tantùm a me patrij ritus antè perficiantur. Scio autem te assensurum esse, qui & à puerò, vt ais, sacris rebus sis destinatus, & grauiter ac piè de Diis sentias.

Postulatum Charicleæ ad Thyamidem.

Illa quidem post hæc dicendi finẽ, lacrymarum verò fecit initiũ. At omnes alij qui aderãt, collaudare,

καὶ οἱ περὶ θανάτου δεδιότες, περὶ γάμου σκοπεῖν ἐπιτετραμμένοι· ὃν οὐ βούλομαι κατ' οὐδένα τρόπον ἀρνήσασθαι. τό τε γὰρ αἰχμάλωτον οὖσαν τῆς τοῦ κρατοῦντος εὐνῆς ἀξιοῦσθαι, πᾶσαν εὐδαίμονα τύχην ὑπερβέβληκε. τό τε θεοῖς ἀνακειμένην προφήτου παιδὶ μετ' ὀλίγον θεοῦ νεύοντος καὶ προφήτῃ συνοικεῖν, οὐ παντάπασιν ἔοικεν εἶναι τῆς ἐκ τοῦ θείου κηδεμονίας ἀμοιρεῖν. ἓν μόνον αἰτῶ, καὶ δός, ὦ Θύαμι· συγχώρησον εἰς ἄστυ με πρότερον ἐλθοῦσαν, ἢ ἔνθα βωμὸς ἢ ναὸς Ἀπόλλωνι νενόμισται, τὴν ἱερωσύνην καὶ τὰ ταύτης ἀποθέσθαι σύμβολα. βέλτιον μὲν γὰρ εἰς Μέμφιν, ὅταν καὶ τὴν τιμὴν ἀνακτήσῃ τῆς προφητείας, οὕτω καὶ ὁ γάμος εὐθυμότερος ἄγοιτο νίκῃ συναπτόμενος, καὶ ἐπὶ κατορθουμένοις τελούμενος. εἰ δὲ καὶ πρότερον, ἐπὶ σοὶ καταλείπω τὴν σκέψιν. μόνον τελεσθείη μοι τὰ πάτρια πρότερον· καὶ οἶδα ὡς ἐπινεύσεις, ἱεροῖς τε ἐκ παίδων, ὡς φής, ἀνακείμενος, καὶ τὸ περὶ τοὺς θεοὺς ὅσιον ἀποσεμνύνων.

Καὶ ἡ μὲν ἐνταῦθα τὸν λόγον ἐπαύσατο, δακρύων δὲ ἦρξατο. τῶν δὲ παρόντων οἱ μὲν ἄλλοι πάντες ἐπῄνουν, καὶ

ἄλλων δὲ πολιτῶν εἰς πλῆθος, τῶν μὲν κατὰ τὴν αὐτὴν ὁλκάδα συνεισβάντων, τῶν δὲ σκάφεσιν ἰδίοις χρωμένων. ἐπεὶ δὲ τὸ πολὺ τοῦ πλοῦ διήνυστο, κλυδώνιον ἀθρόως ἐμπεσὸν, καὶ ἄνεμος ἐξαίσιος, καὶ λαίλαπες συμμιγεῖς καὶ πρηστῆρες τὴν θάλατταν καταιγίζουσαι, τὴν ναῦν τοῦ εὐθέος παραφέρουσι, τοῦ κυβερνήτου πρὸς τὸ ὑπερβάλλον κακὸν ἐνδόντος, καὶ τῷ βιαίῳ τῆς ὁλκάδος ἐκστάντος, καὶ τῇ τύχῃ κυβερνᾶν ἐπιτρέψαντος. ἠγόμεθα οὖν ὑπὸ τοῦ ἀεὶ πνέοντος, ἡμέρας μὲν ἑπτὰ, νύκτας δὲ ἴσας, καὶ τέλος εἰς τὴν ἀκτὴν ἐξωκείλαμεν, ἔνθα πρὸς ὑμῶν ἑάλωμεν· οὗ καὶ τὸν πολὺν ἑωράκατε φόνον, τῶν ναυτῶν ἡμῖν παρὰ τὴν εὐωχίαν, ἣν ἐπὶ σωτηρίοις ἤγομεν, ἐπιθεμένων, ἀνελεῖν τε διὰ τὰ χρήματα βουλομένων, ἕως σὺν πολλῷ τῷ κακῷ καὶ ὀλέθρῳ τῶν οἰκείων ὁμοῦ πάντων, αὐτῶν δὲ ἐκείνων ἀλλυώτων καὶ ὀλλυμένων, ἐπεκρατήσαμεν ἐξ ἁπάντων, (ὡς μή ποτε ὄφελον) οἰκτρὸν περιλειφθέντες λείψανον· ἓν μόνον ἐν δυστυχήμασιν εὐτυχοῦντες, ὅτι θεῶν τις εἰς χεῖρας τὰς ὑμετέρας ἤγαγε.

porrò alij ciues, magna frequentia, pars eandem nauim conscendissent, pars suis nauigiis vterētur. Postquam autem maxima pars nauigationis confecta est, improuisò tempestas orta, & ventus vehemens, turbinésque mixti, & presteres mare concitantes, nauem à proposito cursu abripiunt: cùm gubernator magnitudine mali superatus remisisset, & tempestatis violentia ex holcade excessisset, fortunæque gubernationem permisisset. Ferebamur igitur continuo venti flatu dies septem, & noctes totidem. Ad extremum in littus eiecti sumus, quo in loco nos cepistis, atque etiam magnam conspexistis stragem. Vbi cùm nautæ, super conuiuium, quod propter salutem quæ nobis contigerat, agitabamus, nos aggressi essent, & propter pecuniam interimere statuissent, non sine iactura omnium amicorum ac necessariorum, & illorum pariter internecione cædētium & cadentium, soli victoriam obtinuimus, & seruati sumus (quod vtinam non accidisset) miserabiles reliquiæ. Quod cùm ita sit, hoc nomine tamen in aduersa fortuna felices sumus, quòd in manus vestras Deus aliquis nos adduxit:

Pecunia magnum malorum incitamentum.

Etiam pr[...] dentibus b[...] na verba [...] tur à cap[...] nis

&

inflammaret vehemens desiderium, quod illum excruciabat, atque ita aliquid contra ea quæ communi consensu decreta fuerant, quæque iam sunt commemorata, facere cogeretur. Thyamis igitur has ob causas aspectum virginis defugiebat: haudquaquam possibile esse, vt simul aspicere quis, & intra temperantiæ metas continere se possit, existimans. Cnemon autem, postquam omnes celerrimè dilapsi sunt, alius aliud in lacu latibulum subeuntes, herbã quam pridie Theageni promiserat, quæsitum ibàt aliquantum à lacu.

Virginem aspicere & intra metas temperantiæ continere se haud facile.

Sub hoc tempus vacationẽ nactus Theagenes, flebat & eiulabat: cum Chariclia quidem nihil omnino loquens, cæterùm sine intermissione Deos contestans. Hac verò quærente, nunquid solito more communem tantum fortunam deploraret, an etiã noui aliquid illi accidisset? Quid autem, inquit Theagenes, tam nouum aut magis contra fas fieri possit, quàm cùm iusiurandum & pacta violantur? Chariclia verò mei oblita est, & alienũ approbat coniugium. Dij meliora, inquit virgo: neque mihi sis calamitatibus meis grauior: néve, cùm multis argumentis, rebus ipsis comprobatis, quo sim animo erga te, antea sis expertus

Theagenis questus & eiulatus.

...eam ...olatæ ...it. ...ariclea ...latam ...ui a... ... spe.

ὑπέκκαυμα γίγνεσθαι τοῦ ἐγκειμένου πόθου, καὶ πρᾶξαί τι παρὰ τὰ δόξαντα καὶ προδηλωθέντα καταναγκασθείη. καὶ ὁ μὲν Θύαμις ἐκ τούτων παρῃτεῖτο τὴν ὄψιν τῆς κόρης, ὡς ἀδύνατον βλέπειν ἅμα καὶ σωφρονεῖν ἡγούμενος, ὁ δὲ Κνήμων ἐπειδὴ τάχιστα πάντες ἐκποδὼν ἦσαν, ἄλλος κατ᾽ ἄλλο τῆς λίμνης καταδύντες, ἣν τῷ Θεαγένει βοτάνην ὑπέσχετο τῇ προτεραίᾳ, μαστεύων ὀλίγον τῆς λίμνης ἄποθεν ἐπορεύετο.

Κἀν τούτῳ σχολῆς ἐπιλαβόμενος ὁ Θεαγένης, ἐδάκρυέ τε καὶ ἀνῴμωζε, πρὸς μὲν τὴν Χαρίκλειαν οὐδ᾽ ὅτι οὖν διαλεγόμενος, Θεοὺς δὲ συνεχῶς ἐπικαλούμενος μάρτυρας. τῆς δὲ, εἰ τὰ συνήθη καὶ κοινὰ ταῦτα θρηνεῖ πυνθανομένης, ἢ εἰ μή τι πεπόνθοι καινότερον· καὶ τί γένοιτ᾽ ἂν, ἔφη ὁ Θεαγένης, καινότερον, ἢ τί ἀθεμιστότερον, ἢ ὅρκων μὲν καὶ σπονδῶν παραβαινομένων, Χαρικλείας δὲ λήθην ἐμοῦ λαβούσης, καὶ πρὸς ἄλλων γάμους ἐπινευσάσης; Εὐφήμησον, ἔφη ἡ κόρη· μὴ δέ μοι γίγνου τῶν συμφορῶν βαρύτερος· μηδὲ τοσαύτην ἔχων ἐκ τῶν παρελθόντων τὴν κατ᾽ ἐμοῦ διὰ τῶν ἔργων δοκιμασίαν,

καὶ πράττειν οὕτως ἐκέλευόν
τε, καὶ ἑτοίμως ἔχειν ἐβόων. ἐ-
πήνει δὲ καὶ ὁ Θύαμις, ἑκών τε
τὸ μέρος καὶ ἄκων· ὑπὸ μὲν τῆς
περὶ τὴν Χαρίκλειαν ἐπιθυμίας,
καὶ τὴν παροῦσαν ὥραν, ἀπέ-
ραντον χρόνου μῆκος εἰς ὑπέρ-
θεσιν ἡγούμενος· ὑπὸ δὲ τῶν λό-
γων, ὥσπερ τινὸς σειρῆνος κε-
κηλημένος, καὶ πρὸς τὸ πείθεσθαι
κατηναγκασμένος· ἅμα δέ τι
καὶ πρὸς τὸ ἐνύπνιον ἀναφέ-
ρων. καὶ τὸν γάμον κατὰ τὴν
Μέμφιν ἔσεσθαι καταπιστεύων·
Καὶ διαλύει μὲν τὸν σύλλογον,
τὴν λείαν πρότερον διανείμας,
πολλὰ τῶν ἐξαιρέτων αὐτὸς ἑ-
κόντι παραχωρούντων κομισά-
μενος. ἐπέστελλε δὲ εἰς δεκά-
την εὐτρεπισμένους εἶναι, τὴν ὁρ-
μὴν ὡς ἐπὶ τὴν Μέμφιν ποιησο-
μένους. τοῖς δὲ Ἕλλησι τὴν προ-
τέραν ἀπεκλήρου σκηνήν. συν-
εσκήνου δὲ αὐτοῖς καὶ ὁ Κνή-
μων αὖθις ἐκ προστάγματος,
οὐ φρουρὸς ἔτι τὸ ἐντεῦθεν,
ἀλλὰ συνόμιλος ἀποδεδειγμέ-
νος, καὶ δίαιτάν τε τὴν ἀ-
βροτέραν τῆς οὔσης παρεῖχεν ὁ
Θύαμις. καὶ εἶτα καὶ τὸν Θεα-
γένην εἰς αἰδῶ τῆς ἀδελφῆς ὁ-
μοδίαιτον ἐποιεῖτο. αὐτὴν δὲ τὴν
Χαρίκλειαν οὐδὲ ὁρᾶν τὰ πολ-
λὰ διεγνώκει, τοῦ μὴ τὴν θέαν

& sic facere iubere, & se
paratos esse ad omnia exe-
quenda, clamore promit-
tere. Approbabat & Thya-
5 mis, partim volens, partim
inuitus. Nam præ cupidi-
tate quâ incendebatur er-
ga Chariclíam, etiam illam
horam qua hæc gereban-
10 tur, infinitum esse tempus
dilationis ducebat. Rursus
autem illius oratione, tan-
quam alicuius Syrenis can-
tu demulcebatur, & ad as-
15 sensionem impellebatur: si-
mul etiam aliquid ad som-
nium referebat, Memphi
nuptias celebratum iri cre-
dens. Soluit deinde con-
20 cionē, initio præda distri-
buto, multa ipse præcipuis
ex rebus, sponte illi conce-
dentibus aliis, auferēs. Por-
rò mandat in decimū diem
25 paratos esse, tanquā Mem-
phim iter habituros. Græ-
cis autem idem quod an-
tea tabernaculum attri-
buebat. Ac aderat vnà in
30 eodem tabernaculo Cne-
mon, iussu Thyamidis, non
amplius vt custodiæ, sed
colloquij causa adhibitus:
& cibum lautiorem quàm
35 quo ipse vtebatur, præ-
bebat Thyamis: atque e-
tiam Theagenem, sororis
reuerentia, eiusdem vi-
ctus participem faciebat.
40 Ipsam verò Charicliam, ne
aspicere quidem sæpius
constituerat, ne aspectus
in

Thyam postulatis sensum d.

Amici Theagenis & Chariclia vt à Thymide tract.

Thyamis in virgine amatâ m destia.

atque efficiés vt nobis vnà esse tutò liceat. Intelligebã quorsum tenderent & illa, quæ de Ionia, & de errore circa Delum dicebantur. erant enim verarum rerum inuolucra, & reuera audiẽtes in errorem inducentia. Cæterùm tã promptè coniugium approbare,& pacisci palàm, & tempus præscribere, hæc quid significarent,coniicere nec poteram, nec volebam. Optabam autem, vt hiatu terræ absorberer potiùs, quàm talem laborum propter te susceptorum, & spei exitum aspicerem.

Chariclea Theagenem amplexa, & sexcẽtis modis exosculata, & profusis lacrymis humectans: Quàm suauiter,inquit,accipio has formidines, quas mea causa sustines. Hinc enim declaras, quòd non labascas in amore erga me, quamuis multis calamitatibus incumbentibus. Cæterùm certò scito Theagenes, quòd neque in præsentia nobiscum sermones cõtulissemus, nisi hæc ita promissa fuissent. Vim enim vehemẽtis cupiditatis tergiuersatio contrario nixu intendit : oratio verò cedens, & ad motum voluntatis apposita, primum ardentémq; impetũ sedauit, & cõcitatam appetitionem

Chariclea ...ibus oscu...,quibus la...ymis amã... excipiat.

...im vehe...tis cupi...atis quid ...mus in ...dat. ...tio cedẽs ...d posit.

καὶ συνεῖναι ἡμᾶς ἀλλήλοις ἀδεῶς παρασκευάζον. συνίην καὶ τῆς Ἰωνίας καὶ τῆς κατὰ τὴν Δῆλον πλάνης, ὅτι τῶν ὄντων ἦν καὶ ἀληθῶν ἐπικαλύμματα, καὶ πλάνην τῷ ὄντι τοῖς ἀκούουσιν ἐπάγοντα. τὸ δὲ ἑτοίμως οὕτως ἐπινεύειν τὸν γάμον, καὶ συντίθεσθαι διαῤῥήδην, καὶ καιρὸν ὁρίζειν, ταῦτα συμβάλλειν οὔτε ἐδυνάμην οὔτε ἐβουλόμην. εὐχόμην δὲ καταδῦναι μᾶλλον ἢ τοιαύτην ἐπιδεῖν τῶν ἐπί σοι πόνων τε καὶ ἐλπίδων τὴν τελευτήν.

Η Χαρίκλεια περιβαλοῦσα τὸν Θεαγένην, καὶ μυρία φιλήσασα, καὶ διάβροχον ποιήσασα τοῖς δάκρυσιν, Ὡς ἡδέως, ἔφη, δέχομαί σου τοὺς ἐπ᾽ ἐμοὶ τούτοις τοὺς φόβους. ἐνδείκνυσαι γὰρ εἰ κἀκ τούτων, μὴ ὀκλάσας τὸν ἐπ᾽ ἐμοὶ πόθον ὑπὸ τῶν πολλῶν συμφορῶν. ἀλλ᾽ εὖ ἴσθι Θεάγενες, οὐδ᾽ ἂν τὸ παρὸν τοῦτο ἀλλήλοις διελεγόμεθα, μὴ τούτων οὕτως ἐπηγγελμένων. ὁρμὴν γὰρ, ὡς οἶσθα, κρατούσης ἐπιθυμίας, μάχη μὲν ἀντίτυπος ἐπιτείνει. λόγος δὲ εἴκων, καὶ πρὸς τὸ βούλημα συντρέχων, τὴν πρώτην καὶ ζέουσαν φορὰν ἀνέστειλε, καὶ τὸ κάτοξυ τῆς ὀρέξεως,

τῷ

ἐκ λόγων ἐπιχαίρων, καὶ πρός τι χρειῶδες εἰρημένων, ἄγε δὴ ὑποψίας· εἰ δὲ μὴ γίγνεται τοὐναντίον, καὶ μᾶλλον αὐτὸς μεταβαλλόμενος δόξεις, ἢ μεταβαλλομένην εὑρήσεις. ἐγὼ γὰρ δυστυχεῖν μὲν οὐκ ἀρνοῦμαι, μὴ σωφρονεῖν δὲ, οὐδὲν οὕτω βίαιον ὥστε με μεταπεισθῆναι. ἐν μόνον οἶδα μὴ σωφρονοῦσα τὸν ἐξ ἀρχῆς ἐπὶ σοὶ πόθον, ἀλλὰ καὶ τοῦτον ἔννομον. οὐ γὰρ ὡς ἐραστῇ πειθομένη, ἀλλ' ὡς ἀνδρὶ συνθεμένη τότε πρῶτον ἐμαυτὴν ἐπέδωκα, καὶ εἰς δεῦρο διετέλεσα, καθαρὰν ἐμαυτὴν καὶ ἀπὸ σῆς ὁμιλίας φυλάττουσα πολλάκις μὲν ἐπιχειροῦντα διωσαμένη, τὸν δὲ ἐξ ἀρχῆς ἡμῖν συγκείμενόν τε καὶ ἐνώμοτον ἐπὶ πᾶσι γάμον, ἔνθεσμον εἴ πῃ γένοιτο περισκοποῦσα. Πῶς οὖν οὐκ αὐτόθεν ἄτοπος, εἰ τὸν βάρβαρον με τοῦ Ἕλληνος, τὸν λῃστὴν τοῦ ἐρωμένου πιστεύοις ἐπιπροσθεν ἄγειν;

Τί οὖν ἐβούλετό σοι τὰ τῆς καλῆς δημηγορίας ἐκείνης; ἔφη ὁ Θεαγένης. τὸ μὲν γὰρ ἀδελφόν με σαυτῆς ἀναπλάττειν, σοφὸν εἰς ὑπερβολὴν καὶ πόρρω τὸν Θύαμιν τῆς ἐφ' ἡμῖν ζηλοτυπίας ἀπάγον,

ex sermone ad tempus accommodato, & in aliquem vsum prolato, de me quippiam suspiceris, nisi cōtrarium potiùs eueniat, & tu faciliùs sententiam mutes, quàm me de sententia discessisse comperias. Ego enim nō defugio, neque deprecor calamitatem: verùm vt non castè moderatéque viuam, nihil est tam violētum quò pertrahi possim. In vno me tantùm scio mihi moderatā non esse, nimirū in amore quo te ab initio complexa sum: veruntamen hoc quoque legitimo & honesto. Non enim tanquam amatori obtēperās, sed veluti cū viro principiò pacta, tradidi me tibi, & ad hoc vsque tempus castè cōsuetudinis expertē asseruaui, sæpius tentantem repellens: & coniugii, quod à primo inter nos est constitutū, & iureiurando post omnia stabilitum, occasionem sicubi legitimè cōtrahi posset, circumspiciens. Porrò considera quàm sis ineptus, si me barbarū Græco, prædonem ei quem amo, anteferre putes.

Quid autē sibi volebāt illa, quæ in præclara illa cōcione sunt à te recitata? inquit Theagenes. Nā quòd me fratrē tuū esse finxisti, perquàm sapiens inuētum est, & procul Thyamim abducens à zelotypia nostri amoris,

Ex sermone ad tēpus accommodato non est mala suspicio trahenda.

Chariclea amores casti.

Sæpius virginē tentans repulsam passus Theagenes.

Quamobrẽ etiam si aliqua suspicione attigerit aliquando res nostras, initio negãdum est. Pulchrum est enim mendacium, cùm authori cõmodat, & audienti non nocet.

Pulchrum mendacium authori commodat, audienti non nocet.

Hęc & multa alia in eam sententiam Chariclia optimè suggerẽte, Cnemon incurrit nimiùm festinans, & magnam perturbationem vultu declarãs, &, O Theagenes, herbam tibi affero, dicebat, quam apponens curato vulnera. Cæterùm oportet ad alia vulnera & mutuas cædes paratos esse. Hoc verò petente, vt quæ dixisset, vberiùs & planiùs exponeret: Ratio temporis non fert, inquit, vt nunc audias. Metuendum est enim, ne verba rebus anteuertantur. Verùm sequere ocyus, sequatur autem vnà & Chariclia: & assumptum vtrunque ducebat ad Thyamidem. Cùm autem illum galeam polientem, & acuentem hastam deprehendisset: Tempestiuè, inquit, versaris circa arma: sed & ipse ea indue, & idem vt alij faciant impera. Multitudo enim hostium tanta, quanta nunquam antea, nobis imminet: & iam exiguo interuallo distat,

Cnemon Theageni herbam profert, [illegible]

Nuntius Thyamidi imminentium hostium acceßit.

διὸ κἂν ἔκ τινος ὑποψίας ἐπιψαύσῃ ποτὲ τῶν ἡμετέρων, ἀρνητέον τὴν προσφοράν. Καλὸν γάρ ποτε καὶ τὸ ψεῦδος, ὅταν ὠφελοῦν τοὺς λέγοντας, μηδὲν καταβλάπτῃ τοὺς ἀκούοντας.

Ταῦτα τῆς Χαρικλείας καὶ τοιαῦτα πρὸς τὸ βέλτιστον ὑποτιθεμένης, ὁ Κνήμων εἰστρέχει λίαν ἐσπουδασμένως, καὶ πολὺν ἐκ τῶν ὄψεων θόρυβον ἐπαγγελλόμενος· καὶ, ὦ Θεάγενες, τὴν μὲν πόαν ἥκω σοι φέρων, ἔλεγε, καὶ θεράπευε τὰς πληγὰς ἐπιθέμενος. χρὴ δὲ πρὸς ἕτερα τραύματα καὶ φόνους ἴσους εἶναι παρεσκευασμένους. τοῦ δὲ σαφέστερον ὅτι λέγοι δηλοῦν ἱκετεύοντος, Οὐ καιρὸς, ἔφη, τὸ παρὸν ἀκούειν. δέος γὰρ προληφθῆναι τοὺς λόγους ὑπὸ τῶν ἔργων· ἀλλ' ἕπου τὴν ταχίστην. συνεπέσθω δὲ καὶ ἡ Χαρίκλεια· καὶ παραλαβὼν ἄμφω παρὰ τὸν Θύαμιν ἦγε. καὶ κράνος τι διασμῶντα καὶ παλτὸν θήγοντα καταλαβὼν, Εἰς καιρὸν, ἔφη, πρὸς ὅπλοις τυγχάνεις. ἀλλ' αὐτός γε ἐνδύναι καὶ τοὺς ἄλλους κέλευε· πλῆθος γὰρ πολεμίων ὅσον οὐδέπω περὶ ἡμᾶς, καὶ τοσοῦτον ἀπολειπόμενον ὅσον τοῦ λόφου

τῶ

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] μεγ[illegible]

[illegible]

[illegible] Κνήμων [illegible]

[illegible] ἄγε εἰς τὸ [illegible]

[illegible] πρὸς [illegible]

καὶ τὰ [illegible] ἡμῶν ἐν [illegible]

[illegible] καὶ [illegible]

[illegible], καὶ τὸ [illegible] τὸ [illegible],

ὡς [illegible] ἀγαγὼν [illegible]

[illegible] ἡμᾶς ὁ δὲ [illegible]

μὲν [illegible]. [illegible]

[illegible] ἄγειν [illegible], ὡς [illegible]

[illegible] [illegible]

τῶν τῆς μάχης [illegible]

Κνήμων τὸ [illegible]

[illegible] καὶ πολλὰ τῆς Χαρικλείας

[illegible], καὶ [illegible]

Θεαγένην ἐπι[illegible] [illegible].

καὶ ἐς τὸ [illegible]. [illegible]

[illegible] οὐ φύσεως [illegible]

πολλά [illegible] γῆ τε καὶ [illegible]

αὐτόματα [illegible], [illegible]

[illegible] τὸ [illegible]

[illegible], καὶ [illegible] Αἰγυπτίων

foſſio ad cuſtodienda ſpolia affabrè excauata. Erat autem factũ tali quodammodo. Os illius anguſtum fuit, conclauis cuiuſdam abditi foribus ſubiectum, vt limen altera ianua in deſcenſu fieret, cùm neceſſitas poſtularet. Incidebat autem facilè, & aperiebatur: reliqua pars inde in obliquos cuniculos variè & promiſcuè ſecta. Siquidem interiores meatus & ſulci, alicubi ſeparatim magna arte errantes, alicubi in ſeſe incidentes, & radicum in morem implicati, ad vnam planiciem in fundo confluentes, coaleſcebant: quò & lumẽ exiguum quadam rima à ſummitate lacus incidebat. Eò cùm demiſiſſet Charicliam Cnemon, peritia loci deductam, & quum aliis multis modis confirmaſſet, tum quòd ad illam cum Theagene ſub veſperam venturus eſſet, promiſiſſet, (neque enim ſe illi permiſſurum eſſe, vt cum hoſtibus manus conſerat, ſed illum effugiturum eſſe prælium) nihil prolocutam, ſed mala veluti morte ictam, & tanquam anima Theagene priuatam,

Confirmare animos Chariclex conatur Cnemõ.

ὄρυγμα, πρὸς σκύλων φυ
κὴν περιέργως κοιλαινόμε
εἴργαστο δὲ ὧδέ πως· Στό
ην αὐτοῦ στενόπορόν τε καὶ
φῶδες, οἰκήματος κρυφίου
ραις ὑποκείμενον, ὡς τὸν
δὸν θύραν ἄλλην τῇ κα
δῳ γίγνεσθαι ὡς πρὸς
χρείαν. ἐνέπιπτέ τε αὐτῇ
δίως καὶ ἀνεπτύσσετο· τὸ
αὐτόθεν εἰς αὐλῶνας σκολ
ἀτάκτως σχιζόμενον. οἱ γ
πὶ τοὺς μυχοὺς πόροι καὶ
λακες, πῇ μὲν ἕκαστος
τεχνικῶς πλανώμενοι, π
ἀλλήλοις ἐμπίπτοντες, καὶ
ζηδὸν πλεκόμενοι, πρὸς μ
εὐρυχωρίαν τὴν ἐπὶ τὸν πυθ
να συρρέοντες, ἀνεστομου
καθ' ὃ καὶ φέγγος ἀμυ
ἔκ τινος διατρήσεως πρὸ
κροις τῆς λίμνης ἐνέπι
Ενταῦθα ὡς καθῆκε τὴν
ρίκλειαν ὁ Κνήμων, καὶ
τὸ ἔσχατον τοῦ ἄντρου δι
βασε τῇ πείρᾳ χειραγωγῶ
πολλὰ καὶ ἐπιθαρσύνας,
ὡς εἰς ἑσπέραν ἅμα τῷ Θ
γένει φοιτήσειν κατεπα
λόμενος, οὐ γὰρ ἐπιτρέ
αὐτῷ συμπλακῆναι τοῖς
λεμίοις, ἀλλὰ διαδρᾶναι
τὴν μάχην, οὐδὲν φθεγξαμένην, ἀλλ' ὥσπερ θανάτῳ τι
κῷ βεβλημένην, καὶ ὥσπερ ψυχῆς τοῦ Θεαγένους ἀφῃρημένη

ἀπ

ἄπνοιαν καὶ σιγῶσαν ἀπολιπὼν, ἀνεδύετο τοῦ σπηλαίου· καὶ τὸν οὐδὸν ἐπαγαγὼν, καί τι καὶ ἐπιδακρύσας, αὐτόν τε τῆς ἀνάγκης, κἀκείνην τῆς τύχης, ὅτι μονονουχὶ ζῶσαν εἴη καταθάψας, καὶ τὸ φαιδρότατον τῶν ἐν ἀνθρώποις Χαρίκλειαν νυκτὶ καὶ ζόφῳ παραδεδωκὼς, ἀπέτρεχεν ὡς τὸν Θύαμιν, καὶ καταλαμβάνει ζέοντα πρὸς τὴν μάχην, καὶ αὐτόν τε ἅμα τῷ Θεαγένει λαμπρῶς ἐξωπλισμένον, καὶ τοὺς ἤδη παρ' αὐτὸν συνειλεγμένους, πρὸς τὸ μανικώτερον τῷ λόγῳ παρασκευάζοντα. στὰς γὰρ εἰς μέσους ἔλεγε·

Συστρατιῶται, προτρέπειν μὲν ὑμᾶς, οὐκ οἶδ' ὅτι δεῖ διὰ πλειόνων, αὐτούς τε ὑπομνήσεως οὐδὲν δεομένους, ἀλλὰ βίον ἀεὶ τὸν πόλεμον ἡγουμένους, καὶ ἄλλως τῆς ἀπροσδοκήτου τῶν ἐναντίων ἐφόδου τὸ παρέλκον τῶν λόγων ὑποτεμνομένης. ὧν γὰρ ἐν ἔργοις οἱ πολέμιοι, τούτοις μὴ διὰ τῶν ὁμοίων σὺν τάχει τὴν ἄμυναν ἐπάγειν, παντάπασίν ἐστιν τῶν προσηκόντων ὑστερούντων. εἰδότες οὖν ὡς οὐχ ὑπὲρ γυναικῶν ἐστὶ καὶ παίδων λόγος (ὃ δὴ πολλοῖς εἰς τὸ παροξῦναι καὶ μόνον πρὸς μάχην ἤρκεσε,

spiritu & voce linquentem relinquens, egressus est ex antro:& limine clauso aliquantum illacrymans,tum propter necessitatem sibi impositam,tum propter illius fortunam, quòd propemodum viuam defodisset: & latissimum inter mortales nomen Chariclix nocti & caligini tradidisset, recurrit ad Thyamidem. Quem deprehēdit studio pugnandi ardentem,& vnà cum Theagene egregiè armatum, & eos qui circa illum congregati fuerant, propemodum ad rabiem oratione incitantem. Stans enim in medio,dicebat:

Commilitones, non video quid attineat vos pluribus hortari,qui admonitione nulla indigeatis, sed vitam præcipuam bellum semper ducatis, præsertim inopinato hostium aduentu verborum prolixitatem præcedēte. Cùm enim iam hostes re ipsa vim inferāt, eam non iisdem rationibus à nobis propulsare, prorsus est eorum qui consilio rei conuenienti destituantur. Scientes igitur, quòd non de vxoribus, neque de liberis agatur(quod vel solum plerisque ad excitādos animos ad præliū suffecit:

Cnemon illacrymatur super sorte Charicleæ.

Virgo quasi viua defossa.

Thyamidis oratio ad suos.

Cogitatio de vxoribus aut liberis animos ad prælium excitat.

tametsi & hęc minoris momenti, & alia quæcunque victores manent, si vicerimus, habere licebit) sed de vita & animabus nostris (neque enim vnquam pactis bellum inter prædones compositum est, neque fœderibus finitum: sed aut superstites esse victores, aut mori victos necesse est) ita cum inimicissimis, animo & corpore incitati concurramus.

De vita & animabus periculum magis excitat.

Bella & pax inter prædones qualia.

Hæc locutus, scutiferum circumspiciebat, & nomine sæpius Thermutim vocabat. Cùm verò nusquam addesset, vehementer minatus, ad traiectum cursu contendit. Iam enim prælium commissum fuerat: & licuit videre etiam è longinquo, eos qui extremas partes lacus, & aditum ipsum incolebant, iam venire in hostium potestatem. Nam ii qui aduenetant, cadentium, vel fuga [illegible]consulentium naues & tuguria succenderant: à quibus flamma in vicinam paludem proiecta, & arundinem, cuius magna vis in ea erat, acceruatim vorante, ingens quidam & intolerabilis splendor ab igne redditus in oculos, in aures autem fragor & strepitus incurrebat,

Thermutis scutifer Thyamidis.

Initium pugnæ.

ταῦτα γὰρ ἡμῖν ἐλάττονος λόγου, καὶ τοσαῦτα ἔχειν ἐξέσται, ὅσα καὶ νικᾶν περιγίνεται) ἀλλ' ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ εἶναι, καὶ ψυχῶν τῶν ἡμετέρων (οὐ γὰρ ἐπὶ ῥητοῖς ποτὲ λῃστρικὸς ἔληξε πόλεμος, οὐδὲ ἐν σπονδαῖς ἔσχε τὴν τελευτήν· ἀλλ' ἢ περιεῖναι κρατοῦντας, ἢ τεθνάναι τοὺς ἁλόντας ἀναγκαῖον) οὕτω τοῖς ἐχθίστοις, ψυχήν τε ἅμα καὶ σῶμα τεθηγμένοι συμπίπτωμεν.

Ταῦτα εἰπὼν, τὸν ὑπασπιστὴν περιεσκόπει, καὶ ὀνόματι Θέρμουθιν ἐκάλει πολλάκις. ὡς δὲ ἦν οὐδαμοῦ, πολλὰ διαπειλήσας, ἐπὶ τὴν πορθμίδα δρομαῖος ἐσσεύετο· ὁ γὰρ πόλεμος ἤδη συνέρρακτο, καὶ παρῆν ὁρᾶν καὶ πόρρωθεν τοὺς τὰ ἔσχατα κατὰ τὰς εἰσβολὰς τῆς λίμνης οἰκοῦντας ἁλισκομένους. οἱ γὰρ ἐπεληλυθότες, τῶν ὑποπιπτόντων ἢ καὶ φυγῇ χρωμένων τὰ σκάφη καὶ τὰς καλύβας ἐνεπίμπρασαν· ὑφ' ὧν τῆς φλογὸς ἐπὶ τὸ πλησίον ἕλος διαρριπιζομένης, καὶ τὸν πολὺν κατ' αὐτὸ κάλαμον σωρηδὸν νεμομένης, ἄφραστόν τι καὶ ἀφόρητον ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς σέλας ἐμπυρὸν, ἐπὶ δὲ τὴν ἀκοὴν ἠχὴ κατάκροτος ἐπεφέρετο.

καὶ

καὶ πολέμου πᾶν εἶδος καὶ ἐνηργεῖτο καὶ ἐξηκούετο, τῶν μὲν ἐγχωρίων προθυμίᾳ καὶ ῥώμῃ πάσῃ τὴν μάχην ὑφισταμένων, τῶν δὲ τῷ τε πλήθει καὶ τῆς ἐφόδου τῷ ἀπροσδοκήτῳ πλεῖστον ὑπερφερόντων, καὶ τοὺς μὲν ἐπὶ γῆς ἀναιρούντων, τοὺς δὲ εἰς τὴν λίμνην αὐτοῖς σκάφεσι καὶ αὐτοῖς οἰκήμασι βαπτιζόντων. ὑφ' ὧν ἁπάντων δοῦπός τις πρὸς τὸν ἀέρα συμμιγὴς ᾔρετο, πεζομαχούντων ὁμοῦ καὶ ναυμαχούντων, ὀλλύντων τε καὶ ὀλλυμένων, αἵματι τὴν λίμνην φοινιττόντων, πυρὶ δὲ καὶ ὕδατι συμπλεκομένων.

Ἀτὰρ ὡς εἶδέ τε καὶ ἤκουσεν ὁ Θύαμις, ἐνθύμιον αὐτῷ τὸ ὄναρ γίγνεται, καθ' ὃ τὴν Ἶσιν ἑώρα, καὶ τὸν νεὼν ἅπαντα λαμπάδων καὶ θυσιῶν ἀνάμεστον· καὶ ταῦτα ἐκεῖνα εἶναι τὰ νῦν ὁρώμενα. καὶ πρὸς τὰ ἐναντία τῶν προτέρων τὴν ὄψιν συνέβαλεν, ὡς ἔχων οὐχ ἕξει τὴν Χαρίκλειαν, ὑπὸ τοῦ πολέμου ταύτης ἀφαιρεθείσης· καὶ ὡς φονεύσει καὶ οὐ τρώσει, ξίφει καὶ οὐκ Ἀφροδίτης νόμῳ. καὶ πολλὰ τὴν θεὰν ὡς δολερὰν ὀνειδίσας, καὶ δεινὸν ἡγησάμενος εἴ τις ἄλλος ἐγκρατὴς ἔσται Χαρικλείας,

& omnis belli ſpecies ciebatur ac exaudiebatur, indigenis omni contentione & robore prælium ſu-5 ſtinentibus: illis verò multitudine & improuiſo acceſſu longè ſuperantibus, & quoſdam in terra cædentibus, quoſdam in lacu 10 vnà cum ipſis nauigiis, atque etiam domunculis deprimentibus. Ex quibus omnibus ſonitus quidam conflatus in aërem fereba-15 tur, cùm pedeſtri prælio & nauali decernerent, cæderent & caderent, ſanguine lacum cruentarent, igni & aqua implicaren-20 tur.

Quæ cùm vidit & audiuit Thyamis, ſomnium illi in mentem venit, quo Iſim viderat, & totum templum 25 facibus & victimis refertum. atque illa eſſe hęc, quæ nunc viderentur, animaduertebat: & ex ſomni viſione contrariam priori col-30 ligebat ſententiam, quòd habens non habiturus eſſet Chariclíam, vtpote bello ereptam: & quòd interfecturus eſſet, & non vul-35 neraturus: gladio ſcilicet, & non venerea lege. Denique cùm Deam vt fraudulentam conuiciis oneraſſet, indignum ratus ali-40 quem aliū Chariclia potiri,

Somnium reuocat in mentē Thyamis, & nou[am] ei dat interpretationē.

Iſis Dea ex[cus]patur à Thyamide, & c[on]uitiis oner[a]tur.

Alium qui[d]ſe Chariclia potiri no[n] vult Thyamis.

ſuis aliquantiſper ſe continere iuſſis, ac ſi in loco manentibus præliandum eſſet, furtim circa inſulam pugnando, & occultis eruptionibus ex paludibus in circuitu faciendis: ſufficere enim vel ſic multitudini hoſtium reſiſtere. Ipſe tanquam Thermutim inquiſiturus, & diis penatibus vota nuncupaturus, nulli vt illum ſequeretur permittens, ad domunculam reuertebatur. Haud facilè autem inde, quò ſemel contendit, reuocari, aut deflecti poteſt barbaricum ingenium: & ſi ſaluti ſuæ deſperauerint, priùs tollere conſueuerunt quoſcunque charos habent barbari, aut ſecum vnà eſſe velle, etiam poſt mortem oberrantes, aut à vi hoſtium & iniuria vindicari. Eandem ob cauſam & Thyamis omnium quæ erant præ manibus oblitus, præcipuè cùm veluti retibus, hoſtium copiis circumdatus eſſet: amore verò, zelotypia & ira furens, cùm ad antrum contento curſu veniſſet, deſiliens, altáque voce inclamans, & Aegyptiacè multa proferens, vt circa os ipſum offendit quandam, quæ illum Græcè alloquebatur, ex voce ad illam deductus,

arbarica nia qua- iat.

μικρὸν ἐπισχεῖν τοὺς σὺν αὐτῷ κελεύσας, καὶ ὡς κατὰ τόπον μένοντας ποιεῖσθαι δεήσει τὴν μάχην φράσας, κλοπεύοντας περὶ τὸ νησίδιον, καὶ διὰ τῶν περιελῶν κρυφίους τὰς ἐμβολὰς ποιουμένους· ἀγαπητῶς γὰρ ἂν καὶ οὕτως ἀντισχεῖν πρὸς τὸ πλῆθος τῶν πολεμίων· αὐτὸς, δῆθεν ὡς τὸν Θέρμουθιν ἐπιζητήσων, καὶ τοῖς ἑστίοις θεοῖς κατευξόμενος, ἕπεσθαί τε μηδενὶ συγχωρήσας ἐπὶ τὸ δωμάτιον ἐμμανὴς ἀνέστρεφε. Δυσανάκλητον δὲ πρὸς ὅ,τι περ ἂν ὁρμήσῃ τὸ βάρβαρον ἦθος· κἂν ἀπογνῶ τὴν αὐτοῦ σωτηρίαν, προαναιρεῖν ἅπαν τὸ φίλον εἴωθεν, ἤτοι συνέσεσθαι αὐτοῖς καὶ μετὰ θάνατον ἀπατώμενον, ἢ χειρὸς πολεμίας καὶ ὕβρεως ἐξαιρούμενον. ὑφ' ὧν καὶ ὁ Θύαμις τῶν μὲν ἐν χερσὶ πάντων ἀμνημονήσας, καὶ ταῦτα ὥσπερ ἄρκυσι τοῖς πολεμίοις κεκυκλωμένος, ἔρωτι δὲ καὶ ζηλοτυπίᾳ καὶ θυμῷ κάτοχος, ἐπὶ τὸ σπήλαιον ἐλθὼν ὡς εἶχε δρόμου καθαλλόμενος, ἐμβοῶντε μέγα καὶ πολλὰ αἰγυπτιάζων, αὐτοῦ που περὶ τὸ στόμιον ἐντυχών τινι Ἑλληνίδι γλώττῃ προσφθεγγομένῃ, ἀπὸ τῆς φωνῆς ἐπ' αὐτὴν χειραγωγηθεὶς

ἐπιβάλ-

ἐπιβάλλει τε τῇ κεφαλῇ τὴν λαιὰν χεῖρα, καὶ διὰ τῶν στέρνων παρὰ τὸν μαζὸν, ἐλαύνει τὸ ξίφος.

Καὶ ἡ μὲν ἔκειτο πικρῶς, ἐλεεινόν τε ἅμα καὶ ἔσχατον κωκύσασα. ὁ δὲ ἀναδραμὼν, καὶ τὸν οὐδὸν ἐπαγαγὼν, καὶ χοῦν ὀλίγον ἐπιφορήσας, καὶ ταῦτά σοι τὰ παρ' ἡμῶν νυμφικὰ δῶρα σὺν δάκρυσιν εἰπὼν, ἐπί τε τὰ σκάφη παραγινόμενος, τούς τε ἄλλους καταλαμβάνει δρασμὸν ἤδη βουλεύοντας, τῶν πολεμίων ἐγγύθεν ὁρωμένων, τόν τε Θέρμουθιν ἥκοντα, καὶ τὸ ἱερεῖον μεταχειριζόμενον· καὶ τὸν μὲν λοιδορησάμενος, εἰπών τε, ὡς ἔφθη τὸ κάλλιστον θυμάτων ἱερουργήσας, ἐπιβαίνει τε τοῦ σκάφους αὐτὸς καὶ ὁ Θέρμουθις, καὶ τρίτος ὁ ἐρέτης· οὐ γὰρ πλείονας οἷά τε φέρειν τὰ λιμναῖα σκάφη, ἀπὸ μόνου ξύλου καὶ πρέμνου παχέος ἑνὸς ἀγροικότερον κοιλαινόμενα, συνεπαίρει δὲ καὶ ὁ Θεαγένης ἅμα τῷ Κνήμωνι καθ' ἕτερον σκάφος, καὶ ἄλλος κατ' ἄλλο πορθμεῖον, καὶ οὕτως ἅπαντες. ἐπεὶ δὲ τῆς νήσου μικρὸν ἄποθεν ἄραντες, καὶ περιπλεύσαντες μᾶλλον ἢ ἀποπλεύσαντες, ἐπέσχον τὴν εἰρεσίαν,

iniicit capiti sinistram manum, & pectus iuxta mammam gladio traiicit.

Atque hæc quidem hoc tam tristi modo iacebat, miserabili & vltimo eiulatu edito. Ille autem cùm excurrisset, & limen clausisset, tumulumque aliquantum accumulasset, cum lacrymis, & his verbis, Hæc tibi à nobis sponsalia dona dantur: ad nauigia perueniens, alios quidem fugam adornare deprehendit, cùm iam hostes ex propinquo conspicerentur, Thermuthim verò venire, & sacrificium inchoare. Et hoc quidem cum conuiciis obiurgato, quòd à se iam antè pulcherrimum sacrificium factum esset, conscendit ipse cum Thermuthi, & tertio remige. Neque enim plures ferre possunt nauigia, quibus in lacubus nauigantur, ex ligno tantummodo & trunco vno crasso agrestiùs excauata. Soluit simul & Theagenes cum Cnemone in altero nauigio, eadem ratione alius in alia cymba, atque ita deinceps reliqui omnes. Postquam autem profecti sunt non procul ab insula, circumnauigantes potiùs quàm in altum nauigantes: cohibuerunt remigium, &

Thyamis loco Charicleæ Thisben gladio transfodit.

Prædonum nauigia plures tribus ferre non poterant.

heagenis nō me-

yamidis is.

& nauigia instruebant in fronte, tanquā hostium impetum ex aduerso excepturi. Deinde appropinquātes tantummodo, neque vndarum impetū sustinentes; reliqui omnes simulatque viderunt hostes, illicò fugiebant, vt ne primum quidem clamorē & strepitum belli pertulerint. Discedebāt quoq; sensim ex pugna Theagenes & Cnemon, nō ob metum præcipuè terga dantes. Solus Thyamis fugere sibi indignum fortasse ratus, præterea Chariclìæ ne superstes quidē esse volens, immisit sese in confertos hostes. Cumq́ue iā ventum esset ad manus, exclamauit quidam: Hic est ille Thyamis, intentus sit in eū quilibet. Itaque repentè in orbem conuersis nauigiis, conclusum eum tenebant in medio. At illo strenuè dimicante, & alios vulnerante, alios interficiēte, dignum erat admiratione id quod deinceps fiebat. Nemo enim tanto ex numero gladiū vel deiiciebat, vel educebat, sed quilibet omni studio annitebatur vt viuum capere posset. Ille autem diu admodum repugnabat: sed tandem priuatur hasta, cùm simul eum plures obruissent. Amittit & armigerum, qui præclarè quidem illum adiuuerat:

καὶ τὰ σκάφη διέταττον ἐπὶ μέτωπον, ὡς ἐναντίοι τοὺς πολεμίους δεξόμενοι, πλησιάσαντες μόνον, καὶ μηδὲ τὸ ῥόθιον ὑπενεγκόντες, οἱ μὲν ἄλλοι πάντες, ὁμοῦ τε εἶδον καὶ ἔφυγον, οὐδὲ τὸν ἐνυάλιον ἔνιοι κέλαδον ἀνασχόμενοι, ὑπεχώρουν δὲ Θεαγένης τε καὶ ὁ Κνήμων, οὐ πρὸς τὸν φόβον τὸ πλέον ἐνδόντες. μόνος δὲ ὁ Θύαμις, τὸ μέν τοι τὴν φυγὴν ἴσως αἰσχυνόμενος, τάχα δέ που καὶ εἶναι μετὰ Χαρίκλειαν οὐκ ἀνεχόμενος, ἐνέβαλεν ἑαυτὸν τοῖς πολεμίοις. ἤδη δὲ εἰς χεῖρας ὄντων, ἀνεβόησέ τις· ΟΥ̃τος ἐκεῖνος ὁ Θύαμις· φυλαττέτω πᾶς. καὶ παραχρῆμα τὰ σκάφη πρὸς κύκλον ἐπιστρέψαντες, εἶχον ἐν μέσῳ. τοῦ δὲ ἀμυνομένου, καὶ τῷ δόρατι τοὺς μὲν τρώσαντος, τοὺς δὲ ἀνελόντος, θαύματος ἦν ἐπέκεινα τὸ γινόμενον. εἷς γὰρ οὐδεὶς ξίφος οὔτε ἔβαλεν, οὔτε ἔφερεν, ἀλλ' ἅπασαν ἕκαστος εἰσεφέρετο σπουδὴν ζῶντα λαβεῖν. ὁ δὲ ἀντεῖχεν ἐπιπλεῖστον, ἕως ἀφαιρεῖται μὲν τοῦ δόρατος πλειόνων ἅμα ἐπιλαβομένων. ἀποβάλλει δὲ καὶ τὸν ὑπασπιστὴν, λαμπρῶς μὲν συναγωνισάμενον,

ἐσχά

τραύματιαν δὲ ὥσπερ ἐδόκει καιρίως γεγενημένον, καὶ πρὸς τὸ ἀνέλπιστον ἐνδόντα, εἴς τε τὴν λίμνην ἑαυτὸν καθιέντα, καὶ βολῆς ἐκτὸς ἐμπειρίᾳ τοῦ νεῖν ἀναδύντα, χαλεπῶς τε πρὸς τὸ ἕλος ἀπονηξάμενον καὶ ταῦτα οὐδενὸς τὴν ἐπιδίωξιν φροντίσαντος. ἤδη γὰρ τὸν Θύαμιν ᾑρήκεσαν· καὶ νίκην ὁλόκληρον τὴν ἑνὸς ἀνδρὸς ἅλωσιν ἡγοῦντο.

Καὶ τοσούτοις τοῖς φιλίοις ἐλάττους γεγονότες, πλέον ἔχαιρον τὸν αὐτόχειρα ζῶντα περιέποντες, ἢ τινὰς οἰκείους ὤχλεσαν ἀποβεβληκότες. οὕτως ἄρα λῃσταῖς καὶ ψυχῶν αὐτῶν ἔτι χρήματα τιμιώτερα· καὶ τὸ φιλίας ὄνομα καὶ συγγενείας, πρὸς ἓν τὸ κέρδος ὁρίζεται. ὡς δὴ καὶ τούτοις συνέβαινεν. Ἐτύγχανον μὲν γὰρ ὄντες τῶν τὸν Θύαμιν καὶ τινὰς σὺν αὐτῷ κατὰ τὰς Ἡρακλεωτικὰς ἐκβολὰς ἀποδράντων· ἀγανακτήσαντες δὲ ὅτι τῶν ἀλλοτρίων ἐστέρηντο, καὶ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν σκύλων, ὡς ἰδίων περιαλγήσαντες, τούς τε ὑπολειφθέντας αὐτῶν οἴκοι συλλεξάμενοι, καὶ τὰς περιξ ὁμοίως κώμας ἐπικαλεσάμενοι, ἐπὶ ὁμοίᾳ καὶ ἴσῃ τῶν ληφθησομένων διανομῇ,

sed letali vulnere, vt videbatur, saucius, desperata salute in lacum sese immisit, difficultérque in paludem enauit. quandoquidem nemini, vt illum persequeretur, in mentem veniebat. Iam enim Thyamidem ceperant: & eo capto, totam victoriam se adeptos esse arbitrabantur.

Cumque tot sociis orbati essent, magis tamen cùm istum viuum, à quo interfecti fuerant, stipa-rent, lætabantur, quàm cognatos amissos lugebant. Sic omnino prædonibus, animabus ipsis pecuniæ maiore precio æstimantur, & amicitiæ nomen ac necessitudinis ad vnum lucri finem destinatur. Quod & istis accidit. Erant enim ij, qui antea metu Thyamidis, & eius comitum, ad Heracleoticum ostium fugam fecerant. Indignantes igitur, quòd alienis rebus priuati essent, & adeptorum spoliorum iacturam non secus ac propriarum facultatum iniquo ferentes animo, tum iis qui domi fuerant collectis, tum vicinis pagis conuocatis: ad parem & æqualem sortem eorum quæ accepturi essent,

Prædonibus pecuniæ animabus ipsis maiore precio æstimantur.

Prædones à quibus Thyamis captus, quos prius fugarat ad Heracleoticum ostium.

expeditionis fuerunt duces & signiferi.

Thyamidem autem ea de causa capiebant: Petosiris illi Memphi frater erat. Hic insidiis sacerdotium antistitij contra morem & institutum patrium Thyamidi cùm eripuisset (erat enim minor natu) & maiorem natu fratrem prædonum ducem esse audiret, metuens ne occasionem nactus adueniret aliquando, néve tempus ipsum insidias à se factas patefaceret, ad hæc sentiens multorum de se suspicionem, existimantium quòd ille sustulisset Thyamidem, vt qui nusquam compareret: missis nunciis in prædonum pagos, pecuniæ magnam vim & pecudum, proposuit præmium iis qui viuum illum adduxissent. Quibus illecti latrones, neque in ipso feruore belli memoria lucri amissa, postquam quidam eum agnouit, multorum morte viuum adepti sunt. Et hunc quidem in terram ablegant, dimidia parte ad illius custodiam adhibita, multifariam illis lenitatem qua videbantur esse vsi, obiicientem, vt probrum, & vincula grauiùs ac molestiùs ferentem quàm mortem. Reliqui ve-

osiris fra Thyami- natu mi- r, cuius u Thya- i captus.

rones nec pso feruo belli me- riam lu- amittũt.

yamis vin a grauiùs ens quàm rtem.

τῆς μὲν ἐφόδου κατέστησαν ἡγεμόνες.

Τὸν δὲ Θύαμιν ἐζώγρουν κατὰ τοιάνδε τινὰ αἰτίαν. Πετόσιρις ἀδελφὸς ἦν αὐτῷ κατὰ τὴν Μέμφιν. οὗτος ἐπιβουλῇ τὴν ἱερωσύνην τῆς προφητείας παρὰ τὸ πάτριον τὸν Θύαμιν παρελόμενος, νεώτερος αὐτὸς ὤν, τὸν πρεσβύτερον ἐξάρχειν λῃστρικοῦ πυνθανόμενος, δεδιὼς μὴ καιροῦ λαβόμενος ἐπέλθοι ποτὲ, ἢ καὶ χρόνος τὴν ἐπιβουλὴν φωράσειεν, ἅμα δὲ καὶ δι' ὑποψίας εἶναι παρὰ τοῖς πολλοῖς αἰσθανόμενος, ὡς ἀνῃρηκὼς τὸν Θύαμιν, οὐ φαινόμενον, χρήματα πάμπολλα καὶ βοσκήματα τοῖς ζῶντα προσκομίσασιν εἰς τὰς κώμας τὰς λῃστρικὰς διαπέμπων ἐπεκήρυξεν. Ὑφ' ὧν ἁλόντες οἱ λῃσταὶ, καὶ μηδὲ παρὰ τὸ ζέον τῆς μάχης τῆς μνήμης τὸ κέρδος ἀποβαλόντες, ἐπειδή τις ἐγνώρισε, πολλῶν θανάτων ἐζώγρησαν. καὶ τὸν μὲν δέσμιον ἐπὶ τὴν γῆν παραπέμπουσι, τὴν ἡμίσειαν αὐτῶν μοῖραν εἰς τὴν φυλακὴν ἀποκληρώσαντες, καὶ πολλὰ τῆς δοκούσης φιλανθρωπίας ἐπιμεμφόμενον, καὶ τὸν δεσμὸν ἀγανακτοῦντα μᾶλλον ἢ θάνατον. οἱ δὲ ὑπό-

λοιποι

λοιποὶ πρὸς τὸ νησίον ἐτράπησαν, ὡς τὰ ἐπιζητούμενα κειμήλια καὶ σκῦλα κατ' αὐτὸν εὑρήσοντες.

Ὡς δὲ πᾶσαν ἐπιδραμόντες, καὶ μέρος οὐδὲν ἀζήτητον ἀπολιπόντες, οὐδενὶ τῶν ἐλπισθέντων, ἢ μικροῖς ἐπετύγχανον, εἴ τι καὶ περιλέλειπτο κατὰ τὸ σπήλαιον ὑπὸ τῇ γῇ κρυπτόμενον, πῦρ ἐπὶ τὰς σκηνὰς ἐμβαλόντες, ἑσπέρας ἤδη προσιούσης, καὶ φόβον ἐγκαταμεῖναι τῇ νήσῳ παρεχούσης, δεδιότες μὴ λοχηθεῖεν πρὸς τῶν διαδράντων, ἐπὶ τοὺς οἰκείους ἀπεχώρησαν.

rò ad inſulam verſi ſunt, ea ſpe quòd theſauros quos quærebant, illic eſſet inuenturi.

Sed vbi totam percurrerunt, neque vllam partem intactam aut inexploratam reliquerunt, nihil eorum quibus ſpe iam atque animo incubabant, adepti, paruis quibuſdam exceptis, ſi quid fortè circa antrum, dum reliqua conderentur, ſub terram relictum fuerat: igne tabernaculis iniecto, veſpera iam aduentante, & prohibente illos in inſula diutius manere, metuentes ne in inſidias eorum qui effugerant ex prælio, venirent, ad ſuos reuerſi ſunt.

Latrones ex inſula ſe recipiunt.

FINIS LIBRI PRIMI.

ΗΛΙΟΔΩΡΟ

ΑΙΘΙΟΠΙΚΩΝ

ΛΟΓΟΣ Β.

HELIODORI ÆTHIOI

CORVM LIBER II.

ARGVMENTVM CAP. IV.

Prædonum insula incendio vastatur. Theagenis tragici qu propter incendium desperantis de salute Charicleæ. Ad antri quo relicta fuerat, acceleratio, Cnemonis ductu. Ad os speluni uento Thisbes cadauere, credit esse Charicleam eam quæ iaceba in lamentabiles questus iterum erumpit, donec agnito corpore veritate, ad virginem in profundo cauernæ, quo loco derelicta rat, voce vocantem, peruenit. Gaudia inter amantes agitata & quia. Thisbes iniquæ artes: Fuga Athenis cum Nausicle. Collo tis cadaueris index libellus consiliorum Thisbes à Cnemone i tus. Theageni expositio libelli facta.

CAP. IV.

Prædonum insula incendio vastata.

AC insula quidem sic igni atque incendio vastabatur: Theagenem autem & Cnemonem, quamdiu sol erat supra terram, malum latebat.

ΚΕΦ. Δ.

5

ΗΜΕΝ σος ὧδε πολεῖτο δὲ ἀμφ Θεαγέν τὸν Κνήμωνα, ἕως μὲν ἥλ ὑπὲρ γῆς, τὸ κακὸν ἐλάν

ἡ γὰρ πυρὸς ὄψις ἀμαυροῦται δι' ἡμέρας, ὑπὸ τῶν ἀκτίνων τοῦ θεοῦ καταυγαζομένη. ἐπειδὴ δὲ ἔδυ, καὶ νύκτα ἐπήγαγεν, ἥ τε φλὸξ ἀπρόσμαχον τὴν αὐγὴν ἀπολαβοῦσα καὶ πορρωτάτω διεφαίνετο, αὐτοί τε τοῦ ἕλους τῇ νυκτὶ θαρροῦντες προέκυψαν, καὶ λαμπρῶς ἤδη τὴν νῆσον ὑπὸ τοῦ πυρὸς ἐχομένην ὁρῶσι. καὶ ὁ μὲν Θεαγένης παίων τὴν κεφαλὴν καὶ τίλλων τὰς τρίχας,

Ἐρρίφθω, φησὶν, ὁ βίος εἰς τὴν τήμερον· ἠνύσθω, λελύσθω πάντα, φόβοι, κίνδυνοι, φροντίδες, ἐλπίδες, ἔρωτες· οἴχεται Χαρίκλεια, Θεαγένης ἀπόλωλε. μάτην ὁ δυστυχὴς δειλὸς ἐγενόμην, καὶ δρασμὸν ὑπέστην ἄνανδρον, σοὶ, γλυκεῖα, περισώζων ἐμαυτόν. οὐ μὴν ἐπιζήσομαι σοῦ, φιλτάτη, κειμένης, οὐδὲ τῷ κοινῷ τῆς φύσεως νόμῳ τὸ χαλεπώτατον, οὐδὲ ἐν χερσὶν ἀπολιπούσης τὸν βίον αἷς ἠβουλήθης. ἀλλὰ πυρὸς, οἴμοι, γέγονας ἀνάλωμα. τοιαύτας ἐπὶ σοὶ λαμπάδας ἀντὶ τῶν νυμφικῶν τοῦ δαίμονος ἅψαντος· καὶ δεδαπάνηται τὸ ἐξ ἀνθρώπων κάλλος, ὡς μηδὲ λείψανον τῆς ἀψευδοῦς ὡραιότητος, διὰ νεκροῦ γοῦν ἀπολελεῖφθαι τοῦ σώματος.

ignis enim ſpecies de die attenuatur, radiis Dei illuſtrata. Poſtea verò quàm occubuit, noctémque reduxit, & ignis non impedito ſplendore recuperato, procul apparebat, ipſi ex palude nocte confidentes ſeſe erexerunt, inſulámque prorſus iam flamma comprehenſam animaduerterunt. Tum verò Theagenes caput feriens, ac vellens crines:

Ignis ſpecies & ſplendor de die attenuatur.

Theagenis tragici queſtus deſperantis de ſalute Charicleæ.

Valeat, inquit, iam vita hodie, terminentur ac diſſoluantur omnia, metus, pericula, curæ, ſpes, amores: interit Chariclia, periit Theagenes. Necquicquam ego infelix timidus fui, & fugam viro indignam capeſſere in animum induxi, tibi me ſuauium ſeruans. Enimuerò non ampliùs ero ſuperſtes, chariſſima, te iacente præter naturæ cõmunem legem, quod eſt omnium grauiſſimum: & præter opinionem tuam, haud ſanè in iis manibus, in quibus volebas, vitam relinquente. Igni, heu me miſerum, conſumpta es, cùm tibi faces huiuſmodi numen pro nuptialibus facibus accendiſſet. Conſumpta eſt præcipua inter homines forma, vt neque reliquiæ non fucatæ pulchritudinis in corpore mortuo remánſerint.

Fuga Theagenis vt ſe incolumem ſeruaret Charicleæ.

O crudelitatem singularem, & infandam numinis acerbitatem. Erepta est mihi facultas supremi complexus : vltimis osculis & examinibus orbatus sum.

Theagenes ianus sibi iferre vult.

Hæc dicenti, & gladium circumspicienti, subitò Cnemon manum repulit, &, Quid sibi volũt hæc Theagenes, dicebat? quid luges eam quæ viuit? est Chariclia, & quidem salua: esto fidenti animo. Cùm autem hic, Amentibus ista & pueris, Cnemon, dixisset: perdidisti me, qui mihi quoque dulcissimam mortem eripueris: iurabat Cnemon, & omnia dicebat, mandatum Thyamis, antrum, quo pacto ipse demisisset, quæ sit antri natura, quòd nihil omnino sit metuendum ne in profunditatem ignis perueniat, ab sexcentis anfractibus fractus & repulsus. Respirauit ad hæc Theagenes, & ad insulam properabat, iámque veluti præsentem animo circumspiciebat, & cubiculum sibi antrum fingebat, luctus in quibus ibi erat futurus, ignorans. Prouehebantur igitur summo ardore, ipsi remigum officio fungentes. Portitor enim ipsorum in primo con flictu, clamore sublato, tanquam pertica quadam excussus fuerat.

nemon eū ..latur, & hariclea viuere asse... t.

ὢ τῆς ὠμότητος, καὶ τῆς ἀρρήτου τοῦ δαίμονος βασκανίας· περιῄρηταί με καὶ τὰ τελευταῖα περιβαλεῖν· ἐσχάτων φιλημάτων καὶ ἀψύχων ἀπεστερήθην.

Καὶ ταῦτα λέγοντος, καὶ τὸ ξίφος περισκοπουμένου, ὁ Κνήμων ἀθρόον τῆς χειρὸς ἀπεκρούσατο· καὶ, Τί τοῦτο, ἔλεγεν, ὦ Θεάγενες, τί τὴν οὐκ οὖσαν θρηνεῖς; ἔστι Χαρίκλεια καὶ σώζεται· θάρσει. τοῦ δὲ, Πρὸς ἄφρονας ταῦτα καὶ παῖδας ὦ Κνήμων, εἰπόντος, ἀπολώλεκάς με τὸν ἥδιστον ἀφελόμενος θάνατον· ἐπώμνυεν ὁ Κνήμων, καὶ ἅπαντα ἔλεγε, τὸ πρόσταγμα τοῦ Θυάμιδος, τὸ σπήλαιον, ὡς καθῆκεν αὐτὸς, ὡς ἔχει φύσεως τὸ ἄντρον, ὡς οὐδὲν δέος εἰς τὸ βάθος διϊκνεῖσθαι τὸ πῦρ, ὑπὸ τῶν ἀπείρων ἑλιγμῶν ἀνακοπτόμενον. Ἀνέπνει πρὸς ταῦτα ὁ Θεαγένης, καὶ πρὸς τὴν νῆσον ἔσπευδε, καὶ τὴν οὐ παροῦσαν τῷ νῷ περιέβλεπε, καὶ θάλαμον ἑαυτῷ τὸ σπήλαιον ἀνέπλαττε, τοὺς ἐσομένους αὐτῷ κατ' αὐτὸ θρήνους ἀγνοῶν. Ἠνύγοντο οὖν ἐσπουδασμένως, αὐτερέται τὸ πλεῖν ἀνύοντες· ὁ γὰρ δὴ πορθμεύων αὐτοῖς, κατὰ τὴν πρώτην συμβολὴν καθάπερ ἀπὸ ὕσπληγγος τῆς βοῆς ἀποσφενδόνητο.

τῇδε

τῇ δὲ οὖν κἀκεῖσε παρεφέροντο τοῦ εὐθέος, οἷα δὴ ἀπειρίᾳ τε τὴν εἰρεσίαν οὐχ ὁμοζυγοῦντες, καί τι καὶ ἀνέμου πρὸς ἐναντίον ἐμπίπτοντος, ἀλλ' ἐνίκα τὴν ἀτεχνίαν τῆς γνώμης τὸ πρόθυμον. Χαλεπῶς τε καὶ σὺν ἱδρῶτι πολλῷ τῇ νήσῳ προσορμίσαντες, ὡς εἶχον τάχους ἐπὶ τὰς σκηνὰς ἀνέτρεχον· καὶ τὰς μὲν καταλαμβάνουσιν ἤδη κατηθαλωμένας, καὶ τῷ τόπῳ μόνῳ γνωριζομένας· τὸν λίθον δὲ τὸν οὐδὸν τοῦ σπηλαίου τὸ κάλυμμα διαφαινόμενον. ὁ γὰρ ἄνεμος ἐπίφορος ταῖς καλύβαις ἐμπνεύσας, καὶ οἷα δὴ λεπτοῖς καλάμοις, καὶ τούτοις ἑλείοις διαπλακεῖσι τῇ ῥιπῇ κατὰ πάροδον καταφλέξας μικροῦ, καὶ ἰσόπεδον ἐπεδείκνυ τὸ ὑποκείμενον, τῆς μὲν φλογὸς ὀξέως μαρανθείσης καὶ εἰς τέφραν ἀναλυθείσης, τῆς δὲ σποδιᾶς τῆς μὲν πολλῆς τῷ ῥοίζῳ παρενεχθείσης, ὀλίγης δὲ τῆς ὑπολιπομένης, πρὸς τὸ πλεῖον ἁπάσης σχεδὸν ἀποσβεσθείσης, καὶ πρὸς τὸ βάσιμον ἀποψυγείσης. δᾷδας οὖν ἡμιφλέκτους ἀνελόντες, καὶ λείψανα καλάμων ἐξάψαντες, καὶ τὸ στόμιον ἀνοίξαντες κατέθεον ἡγουμένου τοῦ Κνήμωνος.

Huc igitur atque illuc de recto cursu deferebantur, tum quòd inscitia non pariter, nec æqualibus interuallis, remigabãt: tum quòd ex aduerso ventus incidebat. Veruntamen vincebat inscitiam promptitudo animi.

Inscitiam promptitudo animi quandoque vincit.

Cùm igitur difficulter & multo cum sudore ad insulam appulissent, quanta potuerunt celeritate ad tabernacula cucurrerunt. Et hæc quidem iam conflagrasse deprehendunt, & ex loco tantùm cognosci: lapidem verò, qui limen fuerat, tegmentúmque antri, eminere & conspici. Ventus enim vehemens tuguriis illatus, cùm ea vtpote de tenui arundine, atque hac ipsa palustri texta, sufflando igne in transitu combussisset, propemodum planiciem subiectam ostendebat, flamma quidem acriter emarcescente, & in cinerem resoluta: cinere verò plurimo quidem impetu venti vehementis ablato, reliquo autem qui manserat pauco admodum, flatu extincto, & ad transitum præbendum arefacto. Facibus igitur semiustis inuentis, & reliquiis arundinis incensis, ingressu antri aperto, Cnemone duce decurrebant,

ΗΛΙΟΔΩΡΟΥ ΑΙΘΙΟΠΙΚΩΝ

ΛΟΓΟΣ Β.

HELIODORI ÆTHIOPICORVM LIBER II.

ARGVMENTVM CAP. IV.

Prædonum insula incendio vastatur. Theagenis tragici questus, propter incendium desperantis de salute Charicleæ. Ad antrum in quo relicta fuerat, acceleratio, Cnemonis ductu. Ad os speluncæ inuento Thisbes cadauere, credit esse Charicleam eam quæ iacebat, & in lamentabiles questus iterum erumpit, donec agnito corpore & rei veritate, ad virginem in profundo cauernæ, quo loco derelicta fuerat, voce vocantem, peruenit. Gaudia inter amantes agitata & colloquia. Thisbes iniquæ artes: Fuga Athenis cum Nausicle. Collo iacentis cadaueris index libellus consiliorum Thisbes à Cnemone inuentus. Theageni expositio libelli facta.

CAP. IV.

Prædonum insula incendio vastata.

AC insula quidem sic igni atque incendio vastabatur: Theagenem autem & Cnemonem, quamdiu sol erat supra terram, malum latebat.

ΚΕΦ. Δ.

Η ΜΕΝ δὴ νῆσος ὧδε ἐπυρπολεῖτο· τοὺς δὲ ἀμφὶ τὸν Θεαγένην καὶ τὸν Κνήμωνα, ἕως μὲν ἥλιος ἦν ὑπὲρ γῆν, τὸ κακὸν ἐλάνθανεν. 5

ὁ γὰρ

πυρὸς ὄψις ἀμαυρεῦται ἐρας, ὑπὸ τῶν ἀκτίνων τοῦ ἀταυγαζομένη. ἐπειδὴ δὲ καὶ νύκτα ἐπήγαγεν, ἥτε ἀπρόσμαχον τὴν αὐγὴν ϐοῦσα καὶ πορρωτάτω διε-το, αὐτοί τε τοῦ ἕλους τῇ θαρροῦντες προέκυψαν, κατεφῶς ἤδη τὴν νῆσον ὑπὸ ρὸς ἐχομένην ὁρῶσι. καὶ Θεαγένης παίων τὴν κεφαλὴν καὶ τίλλων τὰς τρίχας, ἐρρίφθω, φησὶν, ὁ βίος ν τήμερον· ἠνύσθω, λελύπαντα, φόϐοι, κίνδυνοι, ἵδες, ἐλπίδες, ἔρωτες· υ Χαρίκλεια, Θεαγένης λε. μάτην δειλὸς δυστυχὴς δεινόμενος, καὶ δρασμὸν ὑ-ἄνανδρον, σοὶ, γλυκεῖα, ζων ἐμαυτόν. οὐ μὴν ἐπ-ομαι σοῦ, φιλτάτη, κει-, οὐδὲ τῷ κοινῷ τῆς φύ-νόμῳ τὸ χαλεπώτατον, ν χερσὶν ἀπολιπούσης τὸν ἷς ἠϐουλήθης. ἀλλὰ πυ-ἴ μοι, γέγονας ἀνάλωκαύτας ἐπὶ σοὶ λαμπάδων τῶν νυμφικῶν τοῦ δαί-ἀψαντος· καὶ δεδαπάνη-ὸ ἐξ ἀνθρώπων κάλλος, δὲ λείψανον τῆς ἀψευδοῦς πτος, διὰ νεκροῦ γοῦν λεῖφθαι τοῦ σώματος.

ignis enim species de die attenuatur, radiis Dei illustrata. Postea verò quàm occubuit, noctémque reduxit, & ignis non impedito splendore recuperato, procul apparebat, ipsi ex palude nocte confidentes sese erexerunt, insulámque prorsus iam flamma comprehensam animaduerterunt. Tum verò Theagenes caput feriens, ac vellens crines:

Ignis species & splendor de die attenuatur.

Valeat, inquit, iam vita hodie, terminentur ac dissoluantur omnia, metus, pericula, curæ, spes, amores: interit Chariclia, periit Theagenes. Necquicquam ego infelix timidus fui, & fugam viro indignam capessere in animum induxi, tibi me suauium seruans. Enimuerò non ampliùs ero superstes, charissima, te iacente præter naturæ cõmunem legem, quod est omnium grauissimum: & præter opinionem tuam, haud sanè in iis manibus, in quibus volebas, vitam relinquente. Igni, heu me miserum, consumpta es, cùm tibi faces huiusmodi numen pro nuptialibus facibus accendisset. Consumpta est præcipua inter homines forma, vt neque reliquiæ non fucatæ pulchritudinis in corpore mortuo remanserint.

Theagenis tragici questus desperantis de salute Charicleæ.

Fuga Theagenis vt se incolumem seruaret Charicleæ.

O crudelitatem singularem, & infandam numinis acerbitatem. Erepta est mihi facultas supremi complexus: vltimis osculis & examinibus orbatus sum.

Hæc dicenti & gladium circumspicienti, subitò Cnemon manum repulit, &, Quid tibi vult hæc Theagenes, dicebat? quid luges [illegible] est Chariclia & eandem saluam [illegible]

[illegible]

ὢ τῆς ὠμότητος, καὶ τῆς ἀῤῥήτου τοῦ δαίμονος βασκανίας, ἀφῄρηταί με καὶ τὰ τελευταῖα περιβάλλειν· ἐσχάτων φιλημάτων καὶ ἀψύχων ἀπεστερήθην.

Καὶ ταῦτα λέγοντος, καὶ τὸ ξίφος περισκοπουμένου, ὁ Κνήμων [illegible]

[illegible]

κεῖται Χαρίκλεια, καὶ πολεμίας χειρὸς ἔργον ἡ φιλτάτη γεγένηται· δῆλον μὲν ὡς σωφροσύνης ἀντεχομένη, καὶ ἐμοὶ δῆθεν ἑαυτὴν φυλάττουσα. κεῖται δ' οὖν ὅμως ἡ δυστυχής, οὐδὲν μὲν αὐτὴ τῆς ὥρας ἀπονάμενη, εἰς οὐδὲν ὄφελος ἐμοὶ γενομένη. ἀλλ' ὦ γλυκεῖα, πρόσφθεγξαι τὰ τελευταῖα καὶ εἰωθότα. ἐπίσκηψον εἴ τι καὶ κατὰ μικρὸν ἐμπνεῖς. οἴμοι, σιωπᾷς, καὶ τὸ μαντικὸν ἐκεῖνο καὶ θεηγόρον στόμα σιγὴ κατέχει, καὶ ζόφος τὴν πυρφόρον, καὶ χάος τὴν ἐκ τῶν ἀνακτόρων κατείληφεν· ὀφθαλμοὶ δὲ ἀφεγγεῖς, οἱ πάντας τῷ κάλλει καταστράψαντες, οὓς οὐκ εἶδεν ὁ φονεύσας, οἶδα ἀκριβῶς. ἀλλ' ὦ τί ἄν σε τίς ὀνομάσειε, νύμφην; ἀλλ' ἀνύμφευτος· γαμετὴν; ἀλλ' ἀπείρατος· τίνα οὖν ἀνακαλέσω; τίνα προσφθέγξομαι λοιπὸν, ἢ ἄρα τὸ πάντων ὀνομάτων ἥδιστον, Χαρίκλεια; ὦ Χαρίκλεια, θάρσει, πιστὸν ἔχεις τὸν ἐρώμενον. ἀπολήψῃ με μικρὸν ὕστερον. ἰδοὺ γάρ σοι χοὰς ἐπάξω τὰς ἐμαυτοῦ σφαγὰς, καὶ σπείσομαι τὸ σοὶ φίλιον αἷμα τοὐμόν. ἕξει δὲ ἡμᾶς αὐτοσχέδιον μνῆμα τὸ δὴ τὸ σπήλαιον.

Iacet Chariclia, & hostili manu charissima perempta est: haud dubiè pudicitiam propugnans, & mihi se asseruans. Nihilominus tamen iacet infelix, neq; ipsa quenquam ex forma fructũ cepit, neque mihi vlli vsui fuit. Cæterum ô suauium, alloquere me iam vltimò, solito more: manda quippiam, si quid adhuc spiras. Heu me miserum, taces. fatidicum illud & diuino lepôre præditũ os silentium premit, caligo facis gestatricem, ac chaos ex sacrario Deorum ministram occupauit. Oculi verò lumine carent, qui omnes pulchritudine illustrabant, quos non vidit interfector, certò scio. Cæterùm quo te nomine quispiam appellet? sponsæne? at desponsata non es. An porrò nuptæ? enimuerò expers es coniugij. Quem igitur appellabo? quem postremò alloquar? an omnium suauissimum nomen Charicliæ? O Chariclia, adesto animo, fidum habes amatorem, haud ita multo pòst me recuperabis. Iam enim tibi inferias peragam mea ipsius cæde, & libabo tibi sanguine amico meo, continebítque nos rude sepulchrum hoc antrum.

Chariclea Theagenes in alieno corpore luget

Inferias parat Charicleæ Theagenes sua ipsius cæde

Poſtquam autem paululum proceſſerunt, repentè exclamauit Cnemon, O Iupiter, quid hoc rei eſt? perimus, interfecta eſt Chariclia: tum facem in terram deiectam extinxit, & manibus oculis applicatis in genua collapſus lugebat. Theagenes autem, tãquam aliquo vi protundente ad corpus iacentis delapſus, diu illud immotus tenebat, & adhærebat vndiquaque amplectens. Cnemon itaque cùm omnino dolori illum ſuccubuiſſe & in calamitatem inciſum eſſe intellexiſſet, metuerétque ne ſibi aliquid mali conſciſceret, gladium illi clàm aufert ex vagina quæ ſub latere pendebat: & ſolo relicto, excurrit tanquam faces accenſurus.

emon in- fectã Ch- leam eſſe tat, eam s erat ube.

adiũ Thea- us prudē- ſubdu-

Interea tragicè & lugubriter fremẽs Theagenes, O dolorem, inquit, intolerabilem, & calamitatem diuinitus immiſſam: quænam vſq; adeò inſatiabilis Erynnis, in noſtram perniciem ira percita furit, quæ exilium à patria impoſuit, periculis in mari, periculis piraticis obiecit, prædonibus multoties tradidit, facultates à nobis alienauit? Vnum erat pro omnibus relictum ſolatium, ſed & hoc ereptum eſt.

Theagenis gici que- s.

Ἐπεὶ δὲ ὀλίγον ἀπέβησαν, ἀθρόον ὁ Κνήμων ἀνέκραγεν· Ὦ Ζεῦ, τί τοῦτο; ἀπολώλαμεν, ἀνῄρηται Χαρίκλεια· καὶ τότε λαμπάδιον εἰς τὴν γῆν καταβαλὼν ἀπέσβεσε, καὶ τὼ χεῖρε τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐπαγαγὼν, εἰς γόνυ τε ὀκλάσας, ἐθρήνει. ὁ δὲ Θεαγένης ὥσπερ τινὸς πρὸς βίαν ὤσαντος ἐπὶ τὸ σῶμα τῆς κειμένης κατενεχθεὶς, ὁ μὲν ἐπὶ πλεῖστον ἀπρὶξ εἴχετο, καὶ προσεπεφύκει πανταχόθεν ἐναγκαλιζόμενος. ὁ δὲ Κνήμων ὅλον ὄντα πρὸς τῷ πάθει καταμαθὼν, καὶ τῇ συμφορᾷ βεβαπτισμένον, δεδιώς τε μή τι κακὸν ἑαυτῷ ἐργάσηται, τὸ ξίφος ὑφαιρεῖ λάθρα τῆς θήκης ὑπὸ τὴν πλευρὰν αἰωρουμένης, καὶ μόνον καταλιπὼν ἀνέδραμεν ὡς τὰς δᾷδας ἀναψόμενος.

Κἂν τούτῳ τραγικόν τι καὶ γοερὸν ὁ Θεαγένης βρυχώμενος, ὦ πάθους ἀτλήτου, φησίν· ὦ συμφορᾶς θεηλάτου· τίς οὕτως ἀκόρεστος ἐριννὺς τοῖς ἡμετέροις κακοῖς ἐνεβάκχευσε, φυγὴν τῆς ἐνεγκούσης ἐπιβαλοῦσα, κινδύνοις θαλασσῶν, κινδύνοις πειρατηρίων ὑποβαλοῦσα, λῃσταῖς παραδοῦσα πολλάκις, τῶν ὄντων ἀλλοτριώσασα. ἓν μόνον ἀντὶ πάντων ὑπελείπετο, καὶ τοῦτο ἀνήρπασται.

καὶ

ἀπατῶν με πολλάκις; Καὶ μὴν ἀπατῶ σε καὶ ἀπατῶμαι τὸ μέρος, εἶπεν ὁ Κνήμων, εἰ Χαρίκλειαν οὖσαν ταυτηνὶ τὴν κειμένην εὕρωμεν· καὶ ἅμα λέγων ἀνέστρεφεν ἐπ' ὄψιν τὴν κειμένην· καὶ ἰδὼν, τί τοῦτο ἀνέκραγεν ὦ δαίμονες τεράστιοι! Θίσβης ἡ ὄψις. ὑπέβη δὲ εἰς τοὐπίσω, καὶ τρόμῳ συσχεθεὶς, ἀχανὴς εἱστήκει. ὁ δὲ Θεαγένης, ἔμπνους ἐκ τῶν δὲ γινόμενος, καὶ πρὸς τὸ εὔελπι τὴν γνώμην ἐπιστρέφων, ἀνεκαλεῖτο τε λειποψυχοῦντα τὸν Κνήμωνα, καὶ παρὰ τὴν Χαρίκλειαν ὡς ἐν τάχιστα ποδηγεῖν ἱκέτευε. μικρὸν οὖν διαλιπὼν εἰς ἑαυτόν τε γενόμενος ὁ Κνήμων, τὴν κειμένην αὖθις ἐπεσκόπει. ἡ δὲ ἦν ἀληθῶς ἡ Θίσβη· καὶ ξίφος τε πλησίον ἐκπεπτωκὸς ἐγνώριζεν ἀπὸ τῆς λαβῆς, ὃ παρὰ τὸν φόνον ὁ Θύαμις ὑπὸ θυμοῦ καὶ σπουδῆς ἐναπέλιπε τῇ σφαγῇ. καὶ δέλτον τινὰ τῶν στέρνων ὑπὸ τῇ μασχάλῃ προκύπτουσαν ἀνελκόμενος, ἐπειρᾶτό τι τῶν ἐγγεγραμμένων ἐπιέναι. ἀλλ' ὁ Θεαγένης οὐκ εἴα, λιπαρῶς ἐγκείμενος, καὶ τὴν φιλτάτην, λέγων, κομιζώμεθα πρότερον, εἰ μή τις ἡμᾶς

me toties frustrari ac decipere. Atqui decipio te, dixit Cnemon, ac vicissim ipse decipior, si hanc quæ iacet Charicliam esse compererimus, extemploque iacentem obuertebat in faciem. quam vt vidit, Quid hoc est portenti, ô Dij prodigiorum authores! exclamat. Thisbes facies appa-ret: retulitque pedē, ac tremēs immotus cum quodam stupore stetit. Theagenes autem iā inde collecto spiritu, & in bonam spem animo cōuerso, tum reuocabat Cnemonem, quem iam deficiebat animus: tum vt quamprimum ad Chariclīā duceret, orabat. Paruo autē spacio intermisso, cùm ad sese rediit Cnemon, iterum iacentem circunspiciebat. Erat autem reuera Thisbe. Nam & gladium qui propè exciderat, ex ansa agnoscebat esse Thyamis, quem ille iuxta cædem præ ira & festinatione in ipso vulnere reliquerat. Denique tabella quadam eminente supra pectus, sub axilla sublata, volebat quid esset in ea scriptum legere: sed non sinebat Theagenes, sine intermissione incumbens, &, Charissimam (dicens) prius excipiamus: nisi nunc etiam nos

Cnemon agnita Thisbe quam prius Charicleam esse crediderat, vt perculsus.

Theagenem ante solabatur Cnemō, nunc Cnemonē Theagenes.

Tabella eminens supra Thisbes pectus.

Amor impatiens moræ.

ΗΛΙΟΔΩΡΟΥ ΑΙΘΙΟΠΙΚΩΝ ΛΟΓΟΣ Β.

HELIODORI ÆTHIOPICORVM LIBER II.

ARGVMENTVM CAP. IV.

Prædonum insula incendio vastatur. Theagenis tragici questus, propter incendium desperantis de salute Chariclea. Ad antrum in quo relicta fuerat, acceleratio, Cnemonis ductu. Ad os spelunca inuento Thisbes cadauere, credit esse Charicleam eam quæ iacebat, & in lamentabiles questus iterum erumpit, donec agnito corpore & rei veritate, ad virginem in profundo cauerna, quo loco derelicta fuerat, voce vocantem, peruenit. Gaudia inter amantes agitata & colloquia. Thisbes iniquæ artes: Fuga Athenis cum Nausicle. Collo iacentis cadaueris index libellus consiliorum Thisbes à Cnemone inuentus. Theageni expositio libelli facta.

CAP. IV.

Prædonum insula incendio vastata.

AC insula quidem sic igni atque incendio vastabatur: Theagenem autem & Cnemonem, quamdiu sol erat supra terram, malum latebat.

ΚΕΦ. Δ.

ΗΜΕΝ δὴ νῆσος ὧδε ἐπυρπολεῖτο· τοὺς δὲ ἀμφὶ τὸν Θεαγένην καὶ τὸν Κνήμωνα, ἕως μὲν ἥλιος ἦν ὑπὲρ γῆς, τὸ κακὸν ἐλάνθανεν.

ἡ γὰρ

ὡς δὲ συναίτιον τῆς τε εἰς Δημαινέτην ἐπιβουλῆς καὶ τῆς ἐμῆς ἀδίκου φυγῆς τοῦ τε ἄστεος ἐδίωξε, καὶ δημεύσει τῶν ὄντων ἐζημίωσε, τοιαύτης τῶν δευτέρων γάμων τῆς πείρας ἀπονάμενον. οὕτω μὲν ἡ κακίστη Θίσβη καὶ δίκας ὑπ' ὄψεσι νυνὶ ταῖς ἐμαῖς ὑπέχουσα, τῶν Ἀθηνῶν ἐξέπλευσε.

Καὶ ταῦτα μόνον ἔχω γινώσκειν, Ἀντικλέους τινὸς κατὰ τὴν Αἴγιναν ἐξαγγείλαντος, ᾧ καὶ δεύτερον εἰς τὴν Αἴγυπτον συνέπλευσα, εἴ πῃ κατὰ τὴν Ναυκρατίαν εὕροιμι τὴν Θίσβην καὶ εἰς τὰς Ἀθήνας ἐπαναγαγὼν λύσαιμι μὲν τὰς κατὰ τοῦ πατρὸς ὑπονοίας τε καὶ αἰτίας, ἀπαιτήσαιμι δὲ τὴν εἰς πάντας ἡμᾶς ἐπιβουλῶν τὰς δίκας. ἐνθάδε νυνὶ καὶ σὺν ὑμῖν ἐξετάζομαι. τὴν δὲ αἰτίαν, καὶ ὅπως, καὶ ὅσα τοὺς μεταξὺ χρόνοις ὑποστὰς, εἰσαῦθις ἀκούσεσθε. τὸ δὲ ὅπως ἡ Θίσβη κατὰ τὸ ἄντρον, καὶ πρὸς τίνων ἀνῄρηται, Θεοῦ τινὸς ἂν ἴσως δεήσει φράζοντος. ἀλλ' εἰ δοκεῖ τὴν δέλτον ἣν πρὸς τοῖς στέρνοις αὐτῆς εὑρήκαμεν, ἐπισκοπῶμεν· εἰκός τι πλέον ἐντεῦθεν ἡμᾶς ἐκμαθεῖν. ἐδόκει ταῦτα· καὶ διανοίξας, ἐπήρχετο· καὶ ἦν τὰ γεγραμμένα τοιάδε.

veruntamen vt adiutorem insidiarum contra Demænetam, & exilii mihi iniustè inducti, ex vrbe pepulit, & proscriptione bonorum mulctauit, eiuscemodi fructum ex secũdis nuptiis quæsitis consecutum. At sceleratissima Thisbe, quæ quidem nunc in conspectu meo dat pœnas, ea ratione nauigauit Athenis.

Aristippus vrbe pulsus & bonorum proscriptione multatus.

Atque hæc tantum scire potui, quæ mihi Anticles quidam in Aegina narrauerat: cum quo cùm iterum in Aegyptũ nauigassem, vt si fortè Naucratiæ Thisben reperissem, reducẽs Athenas liberarem patrem suspicionibus & criminibus in eum illatis, sumerem verò de illa insidiarum nobis omnibus factarum pœnas: nunc hîc, & vnà vobiscum, rem inquiro. Porrò quid fuerit in causa, & modum, & casus quos hoc interuallo passus sum, deinceps audietis. At quomodo Thisbe in hoc antro, & à quibus sit interfecta, Deo quopiam fortasse, qui nobis exponat, opus erit. Cæterùm si videtur, tabellam, quam in pectore ipsius inuenimus, aspiciamus. Cõsentaneum est, fore, vt inde aliquid præterea addiscamus. Placuit sententia: & aperiẽs, incipiebat in eã sententiã scripta legere.

CNE

In tabella pectori Thisbes appensa quæ continerentur.

CNEMONI HERO, hostis & vindex Thisbe. Initiò nuncio tibi Demænetæ mortem, quæ illi à me tua causa comparata est. Rationem autē, qua id fecerim, si me receperis, coràm exponam. Porrò scito me in hac insula esse decimū iam diē, à quodam prædone ex eorum numero qui hîc sunt, captam, qui se etiā armigerū esse præfecti gloriatur, & me conclusam detinet, ne prospiciēdi quidem vel extra fores facultatem concedens: hac pœna mihi, vt ipse dicit, propter amorem quo me prosequitur, at quemadmodū ego coniectura assequi possum, propter metū ne à quopiā auferar imposita. Veri tamen ego te deo quodā offerente prætereuntē here, conspexi, & cognoui: atque hanc tibi tabellam clam per cōtubernalem anum transmisi, formoso & Græco, & amico principis tradere imperans. Eripe me quæso ex manibus prædonis, & suscipe ancillam tuam: & si tua voluntas feret, serua hoc cognito, quòd ea quibus in te delinquere sum visa, necessitate coacta: quibus autem inimicam tuam vlta sum, ea spōte fecerim. Quòd si tā vehemēs ira tua est, vt mutari non possit vtere hac cōtra me vt lubet,

Thermutis armigeri ducis, in antro cōclusa Thisbe.

Thisbes ad Cnemonem postulata.

ΚΝΗΜΩΝΙ Τῼ ΔΕΣΠΟΤΗ, ἡ πολεμία καὶ ἐπαμύνασα Θίσβη. Πρῶτα μὲν εὐαγγελίζομαί σε τὴν Δημαινέτης τελευτήν· δι᾽ ἐμοῦ μὲν ὑπὲρ σοῦ γενομένην. τὸ δὲ ὅπως, εἴ με προσδέξαιο, παροῦσα διηγήσομαι. ἔπειτα φράζω, κατὰ τήνδε με νυνὶ εἶναι τὴν νῆσον δεκάτην ἤδη ταύτην ἡμέραν, πρός τινος τῶν τῇδε λῃστῶν ἁλοῦσαν· ὃς καὶ ὑπασπιστὴς εἶναι τοῦ λῃστάρχου θρύπτεται, κἀμὲ κατακλείσας ἔχει, μηδὲ ὅσον προκύψαι τῶν θυρῶν ἐπιτρέπων· ὡς μὲν αὐτὸς φησὶ διὰ φιλίαν τὴν περὶ ἐμὲ, ταύτην ἐπιθεὶς τὴν τιμωρίαν· ὡς δὲ ἐγὼ συμβάλλειν ἀφαιρεθῆναί με πρός τινος δεδιώς. ἀλλ᾽ ἐγώ σε θεῶν τινος ἐνδόντες, καὶ εἶδον ὦ δέσποτα παριόντα καὶ ἐγνώρισα, καὶ τήνδε σοὶ τὴν δέλτον διὰ τῆς συνοίκου πρεσβύτιδος λάθρα διεπεμψάμην. τῷ καλῷ καὶ Ἕλληνι καὶ φίλῳ τοῦ ἄρχοντος ἐγχειρίζειν φράσασα. ἐξελοῦ δή με χειρῶν λῃστρικῶν, καὶ ὑπόδεξαι τὴν σαυτοῦ θεραπαινίδα. καὶ εἰ μὲν βούλει σῶζε μαθὼν ὡς ἃ μὲν ἀδικεῖν ἔδοξα, βιασθεῖσα· ἃ δὲ τετιμώρημαι τὴν σοὶ πολεμίαν ἑκοῦσα διαπραξαμένη. εἰ δὲ ἔχει σέ τις ἀμετάκλητος ὀργὴ, κέχρησο ταύτῃ κατ᾽ ἐμοῦ πρὸς ὃ βούλει,

μόνον

Ταῦτα μὲν οὐκ ἔχω λέγειν, ἀπεκρίνατο πρὸς αὐτὴν ὁ Κνήμων. ἃ δ' οὖν ἔχω γιγνώσκειν ἀμφ' αὐτῇ, τοιάδε ἐστίν.

Ἐπειδὴ γὰρ ἡ Δημαινέτη μετὰ τὴν ἀπάτην εἰς τὸν βόθρον ἑαυτὴν ἀπεκρήμνισεν, ὁ δὲ πατὴρ ἐξήγγειλε τῷ δήμῳ τὸ γεγενημένον· παρὰ μὲν τὴν πρώτην, ἐτύγχανε συγγνώμης· καὶ αὐτὸς μὲν ὅπως ἂν κάθοδον ἐμοί τε λάβοι παρὰ τοῦ δήμου, καὶ κατὰ ζήτησιν ἐκπλεύσειε τὴν ἐμὴν διεπράττετο. ἡ δὲ Θίσβη τὴν ἀσχολίαν τὴν ἐκείνου, σχολὴν ἑαυτῆς ἐποιεῖτο, καὶ τοῖς συμποσίοις ἀδεῶς ἑαυτήν τε καὶ τὴν τέχνην ἐξεμίσθου. καί ποτε καὶ παρευδοκιμήσασα τὴν Ἀρσινόην ἀναβεβλημένον αὐλοῦσαν, ἐπίτροχον αὐτὴ ψάλλουσα, καὶ γλαφυρὸν τῇ κιθάρᾳ προσάδουσα, ἔλαθεν ἑταιρικὴν ζηλοτυπίαν σὺν πολλῷ καθ' ἑαυτὴν κινήσασα τῷ φθόνῳ, καὶ πλέον ὅτε τις αὐτὴν, Ναυκρατίτης ἔμπορος ὑπόχρυσος, ὄνομα Ναυσικλῆς, ἐνηγκαλίζετο, τὴν Ἀρσινόην, καὶ ταῦτα πρότερον γινωσκομένην αὐτῷ, παραγκωνισάμενος· ἐπειδὴ κυρτουμένην αὐτῇ τὴν παρειὰν ἐν τοῖς αὐλήμασιν εἶδε, καὶ πρὸς τὸ βίαιον τῶν φυσημάτων,

De Thisbe Cnemoni quæ esset comperta.

De his non habeo quod dicam, respondit ipse Cnemon. Cæterùm quæ de illa comperi, sunt eiusmodi.

Demæneta in puteũ se præcipitata.

Postquam enim Demæneta dolo circumuenta in puteum se præcipitauit, & pater retulit ad populum de eo quod factum fuerat: initiò quidem veniam est consecutus, & in eo, vt mihi reditum impetrare posset apud populum, & ad inquisitionem mei nauigaret, erat occupatus. Thisbe autem ex illius occupatione vacationem sibi faciebat, & in conuiuiis securè tum se, tum artem suam prostituebat.

Thisbes ars meretricia.

Cùm autem aliquando gratia superasset Arsinoen, remissum quid fistula canentem, ipsa celeriter fides pulsans, & concinnè ac suauiter citharæ accinens, non animaduertit se sibi apud illam conflasse meretriciam inuidiam & æmulationem, coniunctam cum indignatione singulari: præcipuè cùm eam quidam mercator Naucratites, cognomento Nausicles, amplecteretur: Arsinoe, cum qua primùm consueuerat, contempta, ea de causa quòd illi intumescere genas inter canendum videbat, & vehementer inflando, præter

Apud Arsinoen meretriciam inuidiam & æmulationem sibi parit.

Fistula canentium indecori gestus.

An non tandem deſines (inquit Theagenes) nimiū eſſe fortis, ſimulachra & vmbras reformidās? Neque enim dixeris, quòd & mihi, aſpectuſque meo, aliquibus præſtigiis impoſuerit, cùm ego nulla ex parte huius fabulæ ſim particeps. Sed hæc quidem iacet reuera exanime corpus, & hac de cauſa nihil eſt quòd labores Cnemō. Cæterùm quiſnā ſit author huius erga te beneficij, qui illā interfecit, & quomodo huc demiſſam, aut quando, egomet vehementer ambigēs obſtupui. Alia nō poſſum tibi dicere, inquit Cnemon, at interfector eius omnino eſt Thyamis: ſi quidē coniectura facienda eſt ex gladio, quem iuxta cædē inuenimus. Illius enim eſſe cognoſco, & inſigne hoc anſæ: aquila enim ebore cælata eſt. Dicas igitur, inquit Theagenes, quomodo cædē hāc, & quādo, & qua de cauſa patrarit. Quo pacto autem hoc ſcire poſſem? reſpōdit Cnemon: neq; enim me fatidicū hoc antrū effecit, quemadmodū adytum Delphicū: & ſicuti iis qui Trophonij ſpecum ſubierunt, vſu venire ferūt, vt diuino furore afflati vaticinentur. Collacrymarūt ſubitò Theagenes & Chariclia, atque, ô Pitho & Delphi, plorantes clamabant.

Thyamis isbet in- fector ex dio con- tur.

Id moue- ad cædē isbet per- nurThea es.

Οὐ παύσῃ, ἔφη ὁ Θεαγένης, ἄγαν ἀνδρειζόμενος, εἴδωλά τε καὶ σκιὰς εὐλαβούμενος; οὐ γὰρ δὴ κἀμέ τε καὶ τὴν ἐμὴν ὄψιν εἴποις ἂν ὡς ἐγοήτευσεν, οὐδὲν κοινωνοῦντα τοῦ δράματος. ἀλλ' ἡ μὲν κεῖται σῶμα νεκρὸν ὡς ἀληθῶς, καὶ τούτου γε ἕνεκα θάρσει παντοίως, ὦ Κνήμων. τίς δὲ ἄρα ποτέ ἐστιν ὁ σὸς εὐεργέτης, ὁ ταύτην ἀνῃρηκώς; ἢ πῶς δεῦρο καθημάγην, ἢ πότε, σφόδρα διαπορῶν ἐκπέπληγμαι. τὰ μὲν ἄλλα οὐκ ἔχω λέγειν, ἔφη ὁ Κνήμων. ὁ δὲ ἀνῃρηκὼς ὡς ἐπίπαν ἐστὶ Θύαμις, εἰ δεῖ τῷ ξίφει τεκμαίρεσθαι, ὃ παρὰ τὴν σφαγὴν εὑρήκαμεν. ἐκείνου γὰρ εἶναι γνωρίζω, καὶ τὸ ἐπίσημον τουτὶ τῆς λαβῆς, ἐλέφας εἰς ἀετὸν ἐκτετόρνευται. Ἆρ' οὖν εἴποις ἄν, φησὶν ὁ Θεαγένης, καὶ ὅπως, καὶ πότε, καὶ δι' ἣν αἰτίαν ἔδρα τὸν φόνον; Καὶ πῶς ταῦτα ἂν εἰδείην, ἀπεκρίνατο. οὐ γὰρ δὴ μαντικόν με τόδε τὸ σπήλαιον ἀνέδειξε, καθάπερ τὸ ἄδυτον τὸ Πυθοῖ, καὶ ἐν Τροφωνείου λόγος θεοφωνεῖν τοὺς ὑπεισελθόντας. Ἀνῴμωξαν ἀθρόον ὁ Θεαγένης καὶ ἡ Χαρίκλεια· καὶ, ὦ Πυθοῖ καὶ Δελφοί, θρηνοῦντες ἐβόων.

ὁ δὲ

ὁ δὲ Κνήμων ἐκπέπληκτο, καὶ ὅ,τι πεπόνθοιεν πρὸς τὸ ὄνομα τῆς Πυθοῦς οὐκ εἶχε συμβάλλειν. καὶ οἱ μὲν ἐν τούτοις ἦσαν.

Cnemon autem perculsus est, nec potuit coniicere quidnam illis à nomine Pythonis accidisset. Ac hi quidem hisce erant occupati.

ARGVMENTVM CAP. V.

Thermuthis Thisben Nausicli ereptam, in antrum demissam quo clausa iã erat Chariclea, antrum post pugnam repetens, interfectam reperit. Interfector erat Thyamis, credens Charicleam abs se transfossam. Thermuthis rei nouitate perculsus. Chariclea insomniũ. Cnemon de Thyamide cogniturus cum Thermuthi accingit se ad iter. Thermuthis obitus. Cnemoni Chemmum pagum transmissuro oblatus in ripa senex. Inter eos inita colloquia & salutationes. In Chemmi pago vt hospitio excepti. Sacrificium Diis à sene factum, Theageni & Chariclea. De quorum statu docetur à Cnemone, & vicissim Cnemon à sene.

ΚΕΦ. Ε.

Ὁ δὲ Θέρμουθις ὁ τοῦ Θυάμιδος ὑπασπιστής, ἐπειδὴ κατὰ τὴν μάχην τρωθεὶς ἀπενήξατο πρὸς τὴν γῆν, νυκτὸς ἐπιγινομένης, πορθμείῳ φερομένῳ κατὰ τὸ ἕλος ἐκ τῶν ναυαγίων ἐπιτυχὸν, ἑαυτόν τε ἐνθέμενος, ἐπὶ τὴν νῆσον καὶ παρὰ τὴν Θίσβην ἔσπευδε, ταύτην ὀλίγων πρόσθεν ἡμερῶν ἀγομένην ὑπὸ τοῦ ἐμπόρου τοῦ Ναυσικλέους, κατά τινα στενὴν τῆς ὑπωρείας ὁδὸν λοχήσας ὁ Θέρμουθις ἀφῄρητο. παρὰ δὲ τὸν τοῦ πολέμου θόρυβον,

CAP. V.

PORRÒ Thermuthis scutifer Thyamidis, postquã è prælio saucius in terrã enauit, cùm nox superuenisset, nauigiũ quoddam, quod ex naufragio iuxta paludem ferebatur, nactus, & conscendens, ad insulam ac Thisbẽ festinabat. Hanc paucis ante diebus, cùm duceretur à Nausicle mercatore, in angusta quadam via ad latus montis, ex insidiis, Thermuthis interceperat. Vt autem tumultus belli perstrepuit,

Thermuthis in antrum repetit, Thisben quæsiturus.

Thisbe quomodo à Thermuthi intercepta.

& hoſtes aduentabãt, quando illum ad afferendam victimam Thyamis mittebat, extra teli iactum collocans & ſeruare ſibi incolumem cupiens, clàm eam in antrum demiſerat, atque adeò præ perturbatione & feſtinatione circa ipſum os reliquerat. Quo in loco, vt iniecta erat initiò, metu præſentium periculorum, & inſcitia ſemitarum in profunditatem fundi ferentium, manentem Thisben Thyamis offendens, tanquam Charicliam, interfecerat. Ad hanc igitur (vt qui effugerat periculum belli) properans Thermuthis, poſtquam ad inſulam applicuit, contento curſu ad tabernacula perrexit. At hæc quidem, præter cinerem nihil erant amplius. Ore verò ex lapide vix tandem inuento, & arundine, ſicubi adhuc reliquiæ manſerant, accenſa, decurrit ſummo ſtudio, nominatim Thisben appellans, tantúmque nomine Græciſans: verùm vt vidit iacentem, diu ſtupens, immotus ſtetit. Ad extremum, cùm murmur & ſonos quoſdam ſenſiſſet, ex concauis antri partibus efferri (colloquebantur enim adhuc Theagenes &

Vt in antrũ demiſſa.

Quomodo Thisbe loco Charicleæ ſit interfecta.

Thisbe mortua conſpecta Thermuthis quid agat.

καὶ τὴν τῶν ἐναντίων ἔφοδον,
αὐτὸν οἴσοντα τὸ ἱερεῖον ἀ
στελλεν ὁ Θύαμις, ἔξω βελῶν
5 ἐσόμενον, καὶ περισώζειν
τῷ βουλόμενος, ἔλαθεν εἰ
σπήλαιον καθεὶς, καὶ
τὸν τάραχον καὶ τὴν σπου
10 αὐτοῦ που περὶ τὸ στόμιον κα
λιπών. ἔνθα ὡς ἐνεβλήθη
τὰ πρῶτα ἐγκατα
μείνασαν, δέει τε τῶν παρό
15 φόβων, καὶ ἀγνοίᾳ τῶν
τὰ βάθη φερουσῶν ἀτρα
ἐντυχὼν ὁ Θύαμις, ὡς
ρίκλειαν ἀνῄρει τὴν Θίσ
20 Παρὰ δὴ ταύτην, ὡς δια
σὰς τὸν ἐκ τοῦ πολέμου κ
νον, ὁ Θέρμουθις ἐπειγόμε
ἐπειδὴ τῇ νήσῳ προσέσχ
25 εἶχε τάχους, ἐπὶ τὰ σκηνώ
νέτρεχε. καὶ αἱ μὲν ἦσαν οὐδ
πλὴν ὅτι τέφρα. τὸ δὲ στόμιο
τοῦ λίθου χαλεπῶς ἀνε
30 καλάμοις τε, εἴ πη τινὲς ἔτι
χόμενοι περιελείφθησαν ἀ
μενος, κατέθεεν ὡς εἶχε
δῆς ὀνομαστί τε Θίσβην
35 λει, μέχρι τοῦ ὀνόματος ἑλλ
ζων. ὡς δὲ εἶδε κειμένην
πολὺ μὲν ἀχανὴς εἱστήκει· τ
δὲ θροῦν τινα καὶ βόμβον ἀ
40 μενος ἐκ τῶν κοίλων τοῦ ἀντ
φερόμενον· διελέγοντο γὰ
πρὸς ἑαυτοὺς Θεαγένης

τούτους ἐκείνους, εἶναι τοὺς
τῆς Θίσβης εἴκαζε, καὶ
ιως. εἶχε ὅ,τι καὶ δρά-
τὸ μὲν θυμῷ λῃστρικοῦ καὶ
ῶς ὀργῆς, πλέον τότε δι'
ἀποτυχίαν ἐπιτεινο-
ὥστε χωρεῖν αὐτόθι τοῖς
οις αἰτίοις ἐπειγό-
ἀπορία δὲ ὅπλων καὶ ξί-
κων πρὸς ἐγκράτειαν
λόμενος. ἐδόκει δὲ αὐ-
τισον εἶναι, μὴ ὡς πολε-
τυγχάνειν τῷ φορτίῳ· εἰ
ρήσειεν ἀμυντηρίου με-
τοὺς πολεμίοις· καὶ ὑπὸ
ἐφίσταται τοῖς ἀμφὶ τὸν
ῃ, ἄγριόν τε καὶ τραχὺ
τῶν, καὶ τὸ κρυπτόμενον
τῆς ψυχῆς τῷ βλέμματι
μύων.
δὲ, ὡς εἶδον ἄνδρα γυ-
προσδόκητον, τραυ-
, φοινῶντα τὴν ὄψιν, ἡ
ἔκλινα καὶ πρὸς τὰ κοι-
τοῦ σπηλαίου κατεδύε-
χα μὲν καὶ εὐλαβηθεῖσα,
δὲ ἄρα καταισχυνθεῖσα τὴν
καὶ οὐκ εὐσχήμονα τοῦ φα-
ὄψιν. ὁ δὲ Κνήμων, ἠρέ-
ὑπεδίδρασκε, γνωρίζων
Θέρμουθιν, ὁρῶν δὲ παρ'
, καί τι τῶν ἀπροσδοκή-
τον ἐγχειρήσειν προσδο-
ἀλλὰ τὸν Θεαγένην

Cnemon) illos ipsos esse
interfectores Thisbes su-
spicabatur : angebatúrque
animo, cogitans quid sibi
5 faciendum esset : cùm fero-
cia quidem latronibus in-
sita, & ira barbarica ma-
gis tum etiam propter a-
moris frustrationem inten-
10 sa, ad impetum ibidem in
eos quos putabat esse au-
thores, faciendum impelle-
retur : rursus autem inopia
armorum & gladij, vel in-
15 uitus ad moderationem re-
uocaretur. Visum est ita-
que illi consultissimum es-
se, initiò non hostiliter su-
peruenire : si verò suppedi-
20 tarent arma, deinde hostes
aggredi. Atque hoc apud a-
nimum constituto, venit ad
Theagené toruis trucibúsque
que oculis circunspectans,
25 & occultam animi senten-
tiam vultu declarans.

Illi autem vt viderűt vi-
rum nudum, ex improuiso
superuenientem, saucium,
30 cruenta facie, non eodem
modo se gesserűt: sed Cha-
riclia ad interiores partes
antri descẽdit, fortassis ve-
rita nudi & deformis viri,
35 qui apparuerat, cõspectum:
Cnemon autem quiescebat,
& pedem referebat, cùm
agnosceret quidẽ Thermu-
thim, sed tamẽ præter spem
40 conspiceret, & aliquid no-
ui aggressurũ esse arbitra-
retur. Verùm Theagenem

Barbarica ira & furor.

Consilium anceps.

Thermuthis malo animo ad Theagenem accedens.

Charicleæ verecundia nudi & deformis viri conspectum veritæ.

Cnemonis pauor.

Theagenis impauidus animus vt Thermuthim exceperit.

non magis terrebat ſpectaculum, quàm irritabat: & gladium intentabat, tanquam percuſſurus, ſi quid temerarium aggrederetur, &, Siſte gladium, dicebat, aut vulnus accipies: quòd autem nondum accepiſti, in cauſa eſt, quòd te paululum agnoſcam, & qua mente venias ambiguum ſit. Deprecabatur accidens Thermuthis, ſupplex, temporis magis ratione, quàm morum, factus: & Cnemonem in auxilium vocabat, meritúmque ſe eſſe vt ſeruaretur, dicebat: nulla in re vnquam ſe illum iniuria affeciſſe, & ſocium pridie, fuiſſe, & ad amicos venire aſſeuerans. Permotus eſt his Cnemon, & accedens erexit amplexum genua Theagenis, & vbi eſſet Thyamis, continuè quærebat. Ille autem omnia dicebat, quomodo conflixerat cum hoſtibus, quomodo in mediam aciem ſeſe immittẽs dimicabat, nec illorum nec ſuæ ſaluti parcens: quomodo quemque obuium trucidabat, ipſum verò tuebatur ac protegebat edictum, quo vnicuique mandabatur, Thyamidi parceret: denique quòd quid ad extremum illi acciderit, non poſſet dicere, & ipſe ſaucius in terram enaſſet,

Thermuthis ad genua Theagenis prouoluti ſupplex oratio.

Cnemon vita Thermuthis impetrata, de Thyamide percontatur.

οὐ κατέπληττεν ἡ θέα
ἢ παρώξυνε· καὶ τότε
παρενετείνετο ὡς πατά
παρὰ λόγον ἐγχειρεῖν· κ
ἔλεγεν στῆθι, ἢ βεβλήσ
σαι· τὸ δ' οὐδέπω, διότι
τὰ μικρὸν ἐγνώρισα, καὶ
φίβολος ἥκεις τὴν
Ἐδεῖτο ὑποπεσὼν ὁ Θ
ἱκέτης ἐκ τοῦ καιροῦ
τοῦ τρόπου γιγνόμενος
Κνήμωνα πρὸς ἐπικουρ
καλεῖτο, καὶ σώζεσθαι
εἶναι πρὸς αὐτὸν ἔλεγε
τε οὐδέν, καὶ τὴν φ
τὴν παρελθοῦσαν ἡμ
γενέσθαι, καὶ παρὰ
κειν διατεινόμενος.
το πρὸς ταῦτα ὁ Κνή
προσελθὼν, ἀνέστησε τ
νάτων ἐχόμενον τοῦ Θ
καὶ ποῦ Θύαμις ἐπ
συνεχῶς. ὁ δὲ πάντ
ὡς συνέρραξε τοῖς π
ὡς ἐμβαλὼν εἰς μέσους
το, οὔτε ἐκείνων, οὔ
φειδόμενος· ὡς ἀνῄρει
τὸν ὑπὸ χεῖρας γιγνόμ
ρυφορεῖτο δ' αὐτὸς ὑπ
ματος, πάντα τινὰ
δος φείδεσθαι παρεγγυ
τέλος ὡς ἐκεῖνος μὲν ἀπ
νεν, οὐκ ἔχοι λέγειν· αὐτὸ
μαλίας ἀπονήξαιτο πρὸ

καὶ τὸ παρὸν κατὰ ζήτησιν ἥκοι
τῆς Θίσβης ἐπὶ τὸ σπήλαιον. οἱ
δὲ, τί διαφέρουσιν αὐτῷ ἡ πό-
θεν γενομένην ἐπιζητοίη Θί- 5
σβην, ἠρώτων. ἔλεγε καὶ ταῦτα
ὁ Θέρμουθις καὶ διηγεῖτο, ὡς
ἐμπόρων ἀφέλοιτο, ὡς ἠράσθη
μανικῶς, καὶ τὸν μὲν ἄλλον 10
ἐκρύπτεν ἔχων χρόνον, παρὰ δὲ
τὴν ἔφοδον τῶν πολεμίων, καθῆ-
κεν εἰς τὸ σπήλαιον, καὶ νῦν εὑρί-
σκει πρός τινων ἀνῃρημένην, οὓς 15
οὐκ ἔχει μὲν γινώσκειν, μάθοι
δ' ἂν ἡδέως, ὑπὲρ τοῦ γνῶναι
καὶ τὴν αἰτίαν. καὶ ὁ Κνήμων
ἄγαν ἐσπουδασμένως, Θύαμίς 20
ἐστιν ὁ σφαγεὺς, ἔλεγεν, ἀπο-
λύσασθαι τῆς ὑποψίας ἑαυ-
τὸν ἐπειγόμενος, καὶ μαρτύριον
ἐπεδείκνυ τὸ ξίφος, ὃ παρὰ 25
τὴν σφαγὴν εὑρήκεσαν. ὡς δὲ
εἶδεν ὁ Θέρμουθις ἔτι καὶ τοῦ αἵ-
ματος ἀποστάζον, καὶ τὸν πρὸ
ὀλίγου φόνον θερμὸν ἔτι τὸν 30
σίδηρον ἀποπτύοντα, ἐγνώρισέ τε
ὂν Θυάμιδος, βαθύ τι καὶ βύ-
θιον στενάξας, καὶ τὸ γεγονὸς ὅ-
πως εἶχεν ἀμηχανῶν, ἀχλύϊ 35
καὶ σιγῇ κάτοχος, ἐπὶ τὸ στόμιον
ἀνεδύετο τοῦ σπηλαίου, καὶ παρὰ
τὸ σῶμα τῆς κειμένης ἥκων, ἐ-
πιθεὶς τε τοῖς στέρνοις τὴν κε- 40
φαλὴν, ὦ Θίσβη, ἔλεγε, καὶ
τοῦτο πολλάκις, καὶ πλέον οὐδὲν,

in præsentia verò ad in-
quisitionem Thisbes in an-
trum veniret. Illi autem
quid ipsius interesset, This-
ben inquirere, aut vnde 5
ipsam adeptus esset percon-
tabantur. Dicebat & hæc
Thermuthis, ac enarrabat,
quomodo mercatorib' ab-
stulisset, quomodo illam 10
deperiisset, quomodo alio
quidem tẽpore clàm apud
sese asseruasset, sub aduen-
tum autem hostium in an-
trum demisisset: nũc autem 15
inueniat à quibusdã inter-
emptam, quos qui sint sci-
re non possit: veruntamen
libenter resciscat, causæ &
occasionis cædis cognoscẽ- 20
dæ gratia. Cnemon itaque
singulari studio cupiens se-
se quamprimùm suspicione
liberare, Thyamis est inter-
fector dicebat: & in testi- 25
moniũ adducebat gladium,
quem iuxta cædem inuene-
rant. Eũ vt vidit Thermu-
this adhuc cruore manan-
tem, calido adhuc ferro re- 30
centem cædem exsudante,
& cognouit esse Thyami-
dis, vehementius atque imo
à pectore ingemiscens, &
quomodo confectum esset 35
negotium ignorans, cali-
gine ac silentio oppres-
sus exibat ex antro, & ad
corpus iacentis veniens, ac
pectori capite imposito, ô 40
Thisbe subinde, neque præ-
terea quicquam dicebat:

Itẽ de Thisbe, & quomodo illam adeptus.

Thermuthis gladio Thyamidis viso & agnito, ad corpus iacẽtis Thisbes redit.

Super Thisbe lamentatur & somno opprimitur.

vsque dum nomen paulatim mutilans, & paulo pòst ipse deficiens, somno clàm oppressus est.

Theagenem autem & Charicliam, vnà cum Cnemone, subibat de statu rerum suarum cogitatio, & videbantur quidem quasi consultare velle: sed tum ærumnarum quæ prætcrierat, multitudo: tum præsentium calamitatum moles, & imminentium incertitudo, obscurabat atque impediebat partem animæ ratiocinatricem: seipsos verò sæpissime intuebantur, & quilibet alterum quippiam in rem præsentem dicturum esse expectans, deinde spe lapsus, in terram vultum demittebat, ac rursus attollens suspirabat, gemitu dolore leuato. Postremò reclinat sese in terram Cnemon, collabitur in saxum Theagenes, reiicit sese in eum Chariclia: & somnum quidem vrgentem diu repellebant, consilium aliquod capere de præsentibus rebus cupientes: verùm angoribus & labore fracti, legi naturæ vel inuiti parebant, & in dulcem somnum vt ex ingenti mœstitia lapsi sunt. Sic equidem cum affectione corporis,

Somno ex lege naturæ vel inuitis parendum est.

ἕως τὸ ὄνομα κατὰ μέρος ἀποτέμνων καὶ κατὰ μικρὸν ἐκλείπων, ἔλαθεν εἰς ὕπνον ἐμπεσών.

Τῷ δὲ Θεαγένει καὶ τῇ Χαρικλείᾳ συνάμα τῷ Κνήμωνι, πάντων ἔννοια τῶν καθ᾽ ἑαυτοὺς ἀθρόον ἐπῄει, καὶ σκοπεῖν μέν τι βουλομένοις ἐῴκεσαν. τῶν δὲ παρεληλυθότων ἀλγεινῶν τὸ πλῆθος, καὶ τῶν παρουσῶν συμφορῶν τὸ ἄπορον, καὶ τῶν προσδοκωμένων τὸ ἄδηλον, ἐζόφου τῆς ψυχῆς τὸ λογιζόμενον. εἰς ἀλλήλους δὲ ἐπιπλεῖστον ἑώρων, καὶ ἕκαστος τὸν ἕτερον εἰπεῖν τι προσδοκῶν, εἶτα ἀποτυγχάνων εἰς γῆν τὸ βλέμμα ἐπέστρεφε, καὶ ἀνανεύσας αὖθις ἀνέπνευσε, στεναγμῷ τὸ πάθος ἐπικουφίσας. καὶ τέλος, κλίνει μὲν ἑαυτὸν εἰς τὴν γῆν ὁ Κνήμων· ὀκλάζει δ᾽ ἐπὶ πέτραν ὁ Θεαγένης, ῥίπτει δὲ ἐπὶ τοῦτον ἑαυτὴν ἡ Χαρίκλεια, καὶ τὸν ὕπνον ἐπιπολὺ μὲν ἐπιφερόμενον διωθοῦντο, βουλήν τινα εὑρέσθαι τῶν παρόντων ἐπιθυμοῦντες, λειποθυμίᾳ δὲ καὶ πόνοις ἐνδόντες, φύσεως νόμῳ καὶ ἄκοντες ἐπείθοντο, καὶ πρὸς ἡδὺ κῶμα διὰ τὸ ὑπερβάλλον τῆς λύπης ὠλίσθησαν. οὕτως ἄρα ποτὲ σώματος πάθει,

καὶ

νοερὸν τῆς ψυχῆς συν-
γεῖν ἠνείχετο.
ἐπεὶ δὲ μικρὸν ἐπαπαν-
πνου, καὶ τοσοῦτον ὅσον
ρα τῶν βλεφάρων ὅπ-
ι, τῇ Χαρικλείᾳ τῇδε
ειμένῃ, ὄναρ ἐφοίτησεν.
τὴν κόμην αὐχμηρὸς, καὶ
λέμμα ὑποκαθήμενος,
ῇ χεῖρα ἔναιμος, ἐμ-
ν τὸ ξίφος, τὸν ὀφθαλ-
ν τῇ τὸν δεξιὸν ἐξηρη-
δὲ, ἀνέκραγέ τε αὐτίκα,
ὶ τὸν ὀφθαλμὸν ἀνηρπα-
λέγουσα, τὸν Θεαγένην ἐ-
. καὶ ὁ μὲν παρῆν αὐτί-
ρὸς τὴν κλῆσιν, καὶ τὸ
ος ὑπήλγει καθάπερ καὶ
υπνίων συναισθανόμενος.
ρῶτε προσώπῳ τὴν χεῖ-
έβαλε, καὶ τὸ μέρος ὃ κα-
ὄναρ ἀπώλεσεν ἐπαφω-
πάντοθεν ἐπεζήτει. ὡς δὲ
ἦν, ὄναρ ἦν, ἔλεγεν· ἔχω
θαλμόν· θάρσει Θεάγε-
ἀνέπνευσε πρὸς τὴν ἀκοὴν
γένης, καὶ εὖ μὲν ποιοῦσα,
τὰς ἡλιακὰς ἀκτῖνας ἀπο-
ς. τί δὲ ἦν ὅ μοι πέπον-
τίς ἡ περὶ σὲ πτοία γέγο-
ἀνὴρ ὑβριστὴς, ἔφη, καὶ ἀ-
λος, καὶ οὐδὲ τὴν σὴν
ον καταδείσας ῥώμην,
ἦν μοι πρὸς τοῖς σοῖς γόνασιν ἐπεκώμαζε ξιφήρης,

& animæ pars intelligens consentire cogebatur.

Postea verò quàm paululum somnum produxerunt, ita vt palpebræ tantum nonnihil leuarentur; Chariclíæ ibi vnà cubanti insomnium tale venit. Vir squalida coma, & truci ac insidioso aspectu, manibus cruentis oculum eius eruebat. Illa autem statim exclamauit, & sibi ereptum oculum esse dicens, Theagenem vocabat. Atque hic vocatus statim aderat; & illius casum, quasi etiam eum in somnis sentiret, deplorabat. Porrò illa manum faciei admouebat, & partẽ quam in somnis amiserat, attrectans, vbique inquirebat. Vt verò somnium fuisse intellexit, Somnium fuit, dicebat: habeo oculum, ades animo & omitte timorem Theagenes. Respirauit his auditis Theagenes, &, Bene est, inquit, quòd solares illos radios incolumes seruaueris: cæterùm quid tibi accidit, aut quis terror te inuaserat? Vir, inquit, sceleratus & proteruus, neque tuum inuictum robur pertimescens, iacenti mihi ad tua genua insultabat gladio armatus;

Chariclea insomnium.

atque adeò illum mihi dextrum exemisse oculum omnino putabam. Vtinam autem reuera id mihi accidisset, potiùs quàm in somnis apparuisset. Hoc verò, Dij meliora, dicente, & hoc quamobrē diceret sciscitāte: Quoniam sanè, inquit, melius fuerat, altero oculo me priuari, quàm de te esse solicitam. Quàm metuo ne te hoc insomnium petat, quem ego oculum & animam, & fortunas meas omnes esse duxi. Desine subiecit Cnemon: (nā exaudierat omnia, ad primum clamorē Chariclię de somno excitatus) Mihi enim aliud quiddam somnium videtur significare, & vtrùm parentes habeas, responde. Hac verò annuente, & si quando erant dicente: Igitur patrem tibi esse mortuum existima, dicebat. Inde autem eius rei coniecturam facio. Siquidem vt egrediamur in hanc vitam, & hac luce fruamur, parentes scimus esse authores. Quocirca non abs re patrem & matrem oculorum pari, tanquam sensu capaci lucis, & eorum quæ videri possunt ministro, somnia occultè significant. Graue & hoc est, inquit Chariclia: veruntamen sit potiùs verū, quàm illud alterum: & vincat tuus tripus,

Somnij interpretatio.

Altera interpretatio.

Pater & mater sunt par oculorum.

καὶ τὸν ὀφθαλμὸν ᾤμην ὃς ἐξεῖλε τὸν δεξιόν. καὶ εἴθε γε ὕπαρ ἦν, καὶ μὴ ὄναρ ὦ Θεάγενες τὸ φανέν. τοῦ δὲ Εὐφήμησον εἰπόντος, καὶ διότι τοῦτο λέγοι πυνθανομένου· διότι βέλτιον ἦν, ἔφη, θατέρου με τῶν ὀφθαλμῶν ἐλαττωθῆναι, ἤπερ ἐπὶ σοὶ φροντίζειν. ὡς σφόδρα δέδοικα, μὴ εἰς σὲ τείνοι τὸ ἐνύπνιον, ὃν ὀφθαλμὸν ἐγὼ καὶ ψυχὴν καὶ πάντα ἐμαυτῆς πεποίημαι. Παῦσαι ἔλεγεν ὁ Κνήμων (ἐπηκροᾶτο γὰρ ἁπάντων πρὸς τὴν ἐξ ἀρχῆς βοὴν τῆς Χαρικλείας ἀφυπνισμένος·) ἐμοὶ γὰρ ἄλλῃ πῃ φράζεσθαι τὸ ὄναρ καταφαίνεται· καὶ εἴγε σοι πατέρες εἰσὶν, ἀπόκριναι. τῆς δὲ ὁμολογούσης καὶ εἴποτε ἦσαν εἰπούσης· Οὐκοῦν τὸν πατέρα σοι τεθνηκέναι νόμιζε, ἔλεγε. τοῦτο δὲ ὧδε συμβάλλω· τοῦ παρελθεῖν εἰς τὸν τῆδε βίον, καὶ τοῦδε τοῦ φωτὸς μεταλαβεῖν, τοὺς φύντας ἴσμεν αἰτίους. ὥστε εἰκότως ἐπὶ πατέρα καὶ μητέρα τὴν ὀμμάτων συζυγίαν, ὡς αὖ φωτεινῆς αἰσθήσεως καὶ ὁρατῶν ὑπουργὸν οἱ ὄνειροι σοφίζονται. Βαρὺ μὲν ἔφη καὶ τοῦτο ἡ Χαρίκλεια. πλὴν ἀλλ᾽ ἔστω γε ἀληθὲς μᾶλλον ἢ τὸ ἕτερον, καὶ νικήσειεν ὁ παρὰ σοὶ τρίπους·

ἐγὼ

ἐγὼ δὲ ψευδόμαντις ἀποφανθείην. ταῦτα μὲν οὕτως ἔσται, καὶ χρὴ πιστεύειν ἔλεγεν ὁ Κνήμων. Ἡμεῖς δὲ ὀνειρώττειν ὡς ἀληθῶς ἐοίκαμεν, ἐνύπνια μὲν καὶ φαντασίας ἐξετάζοντες, τὴν δὲ καθ' ἑαυτοὺς περίσκεψιν οὐδ' ὑπονοίᾳ προθέντες, καὶ ταῦτα ἕως ἔξεστι, τοῦ Αἰγυπτίου τούτου (ἔλεγε δὲ τὸν Θέρμουθιν) ἀπολειπομένου, καὶ νεκροὺς ἔρωτας ἀναπλάττοντες καὶ θρηνοῦντες. Ὑπολαβὼν οὖν ὁ Θεαγένης, ἀλλ' ὦ Κνήμων, ἔφη, ἐπειδή σε θεῶν τις ἡμῖν συνῆψε, καὶ συνέμπορον τῶν δυστυχημάτων πεποίηκεν, ἄρχε βουλῆς· τόπων τε γὰρ τῶν τῇδε καὶ φωνῶν ἔμπειρος, καὶ ἄλλως ἡμεῖς νωθέστεροι συνιέναι τὸ δέον, πλείονι κλύδωνι κακῶν βεβυθισμένοι. Μικρὸν οὖν ἐπιστήσας ὁ Κνήμων, τοιάδε ἔφη.

Κακῶν μὲν, ὦ Θεάγενες, ἄδηλον ὅστις πλεονεκτεῖ· ἀφθόνως γὰρ κἀμοὶ τῶν συμφορῶν ὁ δαίμων ἐπήντλησεν. ἐπειδὴ δὲ τὰ παρεστάμενα ὡς προγενεστέρῳ κελεύετε λέγειν, ἡ μὲν νῆσος ἥδε, ὡς ὁρᾶτε, ἔρημος, καὶ πλέον ἡμῶν οὐδέν·

ac ego falsa vates esse pronuncier. Hæc quidem ita euenient, & in iis acquiescere oportet, dicebat Cnemon. 5

Nos autem reuera somniare videmur, insomnia & imaginationes expendentes, nostrarum autem 10 rationum considerationem nullam in medium proponentes, præsertim quandiu licet, Ægyptio hoc (significabat autem Thermuthim) à nobis separato, & 15 exanimes amores fingente, ac lugente. Excipiens itaque eius verba Theagenes: Enimero Cnemon, inquit, quoniam te Deus ali- 20 quis nobis copulauit, & socium calamitatum fecit, auspicare consilium. Nam & locorum in hisce regionibus, & linguæ peritus es: 25 & nos alioqui minùs apti sumus ad id quod sit necessarium intelligendum, vtpote maiore fluctu ærumnarum obruti. Paululum 30 igitur immoratus Cnemon, sic locutus est:

Cnemon somnijs & valere iussis quid agendum deliberare suadet amantes.

Malis quidem qui magis abundet, incertum est. Satis enim magnum onus 35 calamitatum & mihi numen imposuit. Veruntamen quoniam me vt maiorem natu, dicere de præ- 40 sentibus rebus iubetis, sic accipite. Hæc insula, vt videtis, deserta est, & neminem præter nos continet.

Sententiam primus proponit.

non magis terrebat spectaculum, quàm irritabat: & gladium intentabat, tanquam percussurus, si quid temerarium aggrederetur, &, Siste gladium, dicebat, aut vulnus accipies: quòd autem nondum accepisti, in causa est, quòd te paululum agnoscam, & qua mente venias ambiguum sit. Deprecabatur accidens Thermuthis, supplex, temporis magis ratione, quàm morum, factus: & Cnemonem in auxilium vocabat, meritúmque se esse vt seruaretur, dicebat: nulla in re vnquam se illum iniuria affecisse, & socium pridie, fuisse, & ad amicos venire asseuerans. Permotus est his Cnemon, & accedens erexit amplexum genua Theagenis, & vbi esset Thyamis, continuè quærebat. Ille autem omnia dicebat, quomodo conflixerat cum hostibus, quomodo in mediam aciem sese immittẽs dimicabat, nec illorum nec suæ saluti parcens: quomodo quemque obuium trucidabat, ipsum verò tuebatur ac protegebat edictum, quo vnicuique maudabatur, Thyamidi parceret: denique quòd quid ad extremum illi acciderit, non posset dicere, & ipse saucius in terram enasset,

Thermuthis ad genua Theagenis prouoluti supplex oratio.

Cnemon vita Thermuthis impetrata, de Thyamide percontatur.

οὐ κατέπληττεν ἡ θέα μᾶλλον ἢ παρώξυνε· καὶ τότε ξίφος ἐπανετείνετο ὡς πατάξων εἴ τι παράλογον ἐγχειρείη· καί, Στῆθι ἔλεγεν αὐτοῦ, ἢ βεβλήσῃ. βέβλησαι δὲ οὐδέπω, διότι σε καὶ κατὰ μικρὸν ἐγνώρισα, καὶ τίσιν ἀμφίβολος ἥκεις τὴν γνώμην. Ἐδεῖτο ὑποπεσὼν ὁ Θέρμουθις, ἱκέτης ἐκ τοῦ καιροῦ μᾶλλον ἢ τοῦ τρόπου γινόμενος, καὶ τὸν Κνήμωνα πρὸς ἐπικουρίαν ἐπεκαλεῖτο, καὶ σώζεσθαι δίκαιος εἶναι πρὸς αὐτὸν ἔλεγεν, ἀδικῶν τε οὐδέν, καὶ τὴν φιλίαν εἰς τὴν παρελθοῦσαν ἡμέραν γεγενῆσθαι, καὶ παρὰ φίλους ἥκειν διατεινόμενος. Ἐπεκλᾶτο πρὸς ταῦτα ὁ Κνήμων, καὶ προσελθὼν, ἀνέστησέ τε τῶν γονάτων ἐχόμενον τοῦ Θεαγένους, καὶ ποῦ Θύαμις ἐπυνθάνετο συνεχῶς. ὁ δὲ πάντα ἔλεγεν· ὡς συνέρραξε τοῖς πολεμίοις· ὡς ἐμβαλὼν εἰς μέσους ἐμάχετο, οὔτε ἐκείνων, οὔτε ἑαυτοῦ φειδόμενος· ὡς ἀνῄρει μὲν ἀεὶ τὸν ὑπὸ χεῖρας γινόμενον. ἐδορυφορεῖτο δὲ αὐτὸς ὑπὸ κηρύγματος, πάντα τινὰ Θυάμιδος φείδεσθαι παρεγγυῶντος· καὶ τέλος ὡς ἐκεῖνος μὲν ἄπη καὶ γέγονεν, οὐκ ἔχοι λέγειν· αὐτὸς δὲ θαυμασίως ἀπενήξατο πρὸς τὴν γῆν,

καὶ

παρὸν κατὰ ζήτησιν ἥκοι
σβης ἐπὶ τὸ σπήλαιον. οἱ
διαφέρουσαν αὐτῷ ἡ πυ-
νομένῳ ἐπιζητοίη Θί- 5
ηρώτων. ἔλεγε καὶ ταῦτα
μουθις καὶ διηγεῖτο, ὡς
ιν ἀφέλοιτο, ὡς ἠράσθη
ὅς, καὶ τὸν μὲν ἄλλον 10
εν ἔχων χρόνον, παρὰ δὲ
οδον τῶν πολεμίων, καθῆ-
τὸ σπήλαιον, καὶ νῦν εὑρί-
κός τινων ἀνῃρημένην, οὓς 15
αι μὲν γιγνώσκειν, μάθοι
ἡδέως, ὑπὲρ τοῦ γνῶναι
τὴν αἰτίαν. καὶ ὁ Κνήμων
ἐσπουδασμένως, Θύαμις 20
σφαγεὺς, ἔλεγεν, ἀπο-
ναι τῆς ὑποψίας ἑαυ-
ιγόμενος, καὶ μαρτύριον
κει τὸ ξίφος, ὃ παρὰ 25
φαγὴν εὑρήκεσαν. ὡς δὲ
ὁ Θέρμουθις ἔτι καὶ τοῦ αἵ-
ἀποστάζον, καὶ τὸν πρὸ
φόνον θερμὸν ἔτι τὸν 30
ν ἀποπλύοντα, ἐγνώρισέ τε
άμιδος, βαθύ τι καὶ βύ-
εναξας, καὶ τὸ γεγονὸς ὅ-
ἔχων ἀμηχανῶν, ἀχλύϊ 35
ἡ κάτοχος, ἐπὶ τὸ στόμιον
ετο τοῦ σπηλαίου, καὶ παρὰ
μα τῆς κειμένης ἧκων, ἐ-
τε τοῖς στέρνοις τὴν κε- 40
, Ὦ Θίσβη, ἔλεγε, καὶ
πολλάκις, καὶ πλέον οὐδὲν

in præſentia verò ad in-
quiſitionem Thisbes in an-
trum veniret. Illi autem
quid ipſius intereſſet, Thiſ-
ben inquirere, aut vnde 5
ipſam adeptus eſſet percon-
tabantur. Dicebat & hæc
Thermuthis, ac enarrabat,
quomodo mercatorib' ab-
ſtuliſſet, quomodo illam 10
deperiiſſet, quomodo alio
quidem tẽpore clàm apud
ſeſe aſſeruaſſet, ſub aduen-
tum autem hoſtium in an-
trum demiſiſſet: nũc autem 15
inueniat à quibuſdã inter-
emptam, quos qui ſint ſci-
re non poſſit: veruntamen
libenter reſciſcat, cauſæ &
occaſionis cædis cognoſcẽ- 20
dæ gratia. Cnemon itaque
ſingulari ſtudio cupiens ſe-
ſe quamprimùm ſuſpicione
liberare, Thyamis eſt inter-
fector dicebat: & in teſti- 25
moniũ adducebat gladium,
quem iuxta cædem inuene-
rant. Eũ vt vidit Thermu-
this adhuc cruore manan-
tem, calido adhuc ferro re- 30
centem cædem exſudante,
& cognouit eſſe Thyami-
dis, vehementius atque imo
à pectore ingemiſcens, &
quomodo confectum eſſet 35
negotium ignorans, cali-
gine ac ſilentio oppreſ-
ſus exibat ex antro, & ad
corpus iacentis veniens, ac
pectori capite impoſito, ô 40
Thiſbe ſubinde, neque prę-
tereà quicquam dicebat:

Itẽ de Thiſbe, & quomodo illam adeptus.

Thermuthi gladio Thymidis viſo agnito, ad corpus iacẽtis Thisbe redit.

Super Thisbe lamentatur & somno opprimitur.

vſque dum nomen paulatim mutilans, & paulo pòſt ipſe deficiens, ſomno clàm oppreſſus eſt.

Theagenem autem & Charicliam, vnà cum Cnemone, ſubibat de ſtatu rerum ſuarum cogitatio, & videbantur quidem quaſi conſultare velle: ſed tum ærumnarum quæ præterierat, multitudo: tum præſentium calamitatum moles, & imminentium incertitudo, obſcurabat atque impediebat partem animæ ratiocinatricem: ſeipſos verò ſæpiſſime intuebantur, & quilibet alterum quippiam in rem præſentem dicturum eſſe expectans, deinde ſpe lapſus, in terram vultum demittebat, ac rurſus attollens ſuſpirabat, gemitu dolore leuato. Poſtremò reclinat ſeſe in terram Cnemon, collabitur in ſaxum Theagenes, reiicit ſeſe in eum Chariclia: & ſomnum quidem vrgentem diu repellebant, conſilium aliquod capere de præſentibus rebus cupientes: verùm angoribus & labore fracti, legi naturæ vel inuiti parebant, & in dulcem ſomnum vt ex ingenti mœſtitia lapſi ſunt. Sic equidem cum affectione corporis,

Somno ex lege naturæ vel inuitis parendum eſt.

ἕως τὸ ὄνομα κατὰ μέρος ἀπο-
τέμνων καὶ κατὰ μικρὸν ἐκλεί-
πων, ἔλαθεν εἰς ὕπνον ἐμπεσών.
Τῷ δὲ Θεαγένει καὶ τῇ Χα- 5
ρικλείᾳ συνάμα τῷ Κνήμω-
νι, πάντων ἔννοια τῶν καθ' ἑαυ-
τοὺς ἀθρόον ἐπῄει, καὶ σκοπεῖν
μέν τι βουλομένοις ἐῴκεσαν. 10
τῶν δὲ παρεληλυθότων ἀλγεινῶν
τὸ πλῆθος, καὶ τῶν παρουσῶν
συμφορῶν τὸ ἄπορον, καὶ τῶν
προσδοκωμένων τὸ ἄδηλον, ἐ- 15
ζόφου τῆς ψυχῆς τὸ λογιζό-
μενον. εἰς ἀλλήλους δὲ ἐπὶ
πλεῖστον ἑώρων, καὶ ἕκαστος τὸν
ἕτερον εἰπεῖν τι προσδοκῶν, εἶ- 20
τα ἀποτυγχάνων εἰς γῆν τὸ
βλέμμα ἐπέστρεφε, καὶ ἀνα-
νεύσας αὖθις ἀνέπνευσε, στε-
ναγμῷ τὸ πάθος ἐπικουφί- 25
σας. καὶ τέλος, κλίνει μὲν ἑαυ-
τὸν εἰς τὴν γῆν ὁ Κνήμων·
ὀκλάζει δ' ἐπὶ πέτραν ὁ Θεα-
γένης, ῥίπτει δὲ ἐπὶ τοῦτον ἑαυ- 30
τὴν ἡ Χαρίκλεια, καὶ τὸν ὕ-
πνον ἐπιπολὺ μὲν ἐπιφερόμε-
νον διωθοῦντο, βουλήν τι-
να στήσασθαι τῶν παρόντων ἐ- 35
πιθυμοῦντες, λειποθυμίᾳ δὲ
καὶ πόνοις ἐνδόντες, φύσεως
νόμῳ καὶ ἄκοντες ἐπείθοντο, καὶ
πρὸς ἡδὺ κῶμα διὰ τὸ ὑπερ- 40
βάλλον τῆς λύπης ὠλίσθησαν.
οὕτως ἄρα ποτὲ σώματος πάθει

καὶ

καὶ τὸ νοερὸν τῆς ψυχῆς συνομολογεῖν ἠνείχετο.

Ἐπεὶ δὲ μικρὸν ἐσπάσαντο ὕπνου, καὶ τοσοῦτον ὅσον τὰ ἄκρα τῶν βλεφάρων ἐπιλεαῖναι, τῇ Χαρικλείᾳ τῇδε ξυγκειμένῃ, ὄναρ ἐφοίτησεν. ἀνὴρ τὴν κόμην αὐχμηρὸς, καὶ τὸ βλέμμα ὑποκαθήμενος, καὶ τὴν χεῖρα ἔναιμος, ἐμβαλὼν τὸ ξίφος, τὸν ὀφθαλμὸν αὐτῇ τὸν δεξιὸν ἐξήρητο. ἡ δὲ, ἀνέκραγέ τε αὐτίκα, καὶ οἱ τὸν ὀφθαλμὸν ἀνηρπάσθαι λέγουσα, τὸν Θεαγένην ἐκάλει. καὶ ὁ μὲν παρῆν αὐτίκα πρὸς τὴν κλῆσιν, καὶ τὸ πάθος ὑπήλγει καθάπερ καὶ τῶν ἐνυπνίων συναισθανόμενος. ἡ δὲ τῷ τε προσώπῳ τὴν χεῖρα ἐπέβαλε, καὶ τὸ μέρος ὃ κατὰ τὸ ὄναρ ἀπώλεσεν ἐπαφωμένη, πάντοθεν ἐπεζήτει. ὡς δὲ ὄναρ ἦν, ὄναρ ἦν, ἔλεγεν· ἔχω τὸν ὀφθαλμόν· θάρσει Θεάγενες. Ἀνέπνευσε πρὸς τὴν ἀκοὴν ὁ Θεαγένης, καὶ εὖ μὲν ποιοῦσα, ἔφη, τὰς ἡλιακὰς ἀκτῖνας ἀποσώζεις. τί δὲ ἦν ὃ μοι πέπονθας; ἢ τίς ἡ περὶ σὲ πτοία γέγονεν; Ἀνὴρ ὑβριστής, ἔφη, καὶ ἀπάθαλος, καὶ οὐδὲ τὴν σὴν ἄμαχον καταδείσας ῥώμην, κειμένῃ μοι πρὸς τοῖς σοῖς γόνασιν ἐπεκώμαζε ξιφήρης,

& animæ pars intelligens consentire cogebatur.

Postea verò quàm paululum somnum produxerunt, ita vt palpebræ tantum nonnihil leuarentur, Chariclïæ ibi vnà cubanti insomnium tale venit. Vir squalida coma, & truci ac insidioso aspectu, manibus cruentis oculum eius eruebat. Illa autem statim exclamauit, & sibi ereptum oculum esse dicens, Theagenem vocabat. Atque hic vocatus statim aderat, & illius casum, quasi etiam eum in somnis sentiret, deplorabat. Porrò illa manum faciei admouebat, & partẽ quam in somnis amiserat, attrectans, vbique inquirebat. Vt verò somnium fuisse intellexit, Somnium fuit, dicebat: habeo oculum, ades animo & omitte timorem Theagenes. Respirauit his auditis Theagenes, &, Bene est, inquit, quòd solares illos radios incolumes seruaueris: cæterùm quid tibi accidit, aut quis terror te inuaserat? Vir, inquit, sceleratus & proteruus, neque tuum inuictum robur pertimescens, iacenti mihi ad tua genua insultabat gladio armatus,

Chariclex insomnium.

atque adeò illum mihi dextrum exemisse oculum omnino putabam. Vtinam autem reuera id mihi accidisset, potiùs quàm in somnis apparuisset. Hoc verò, Dij meliora, dicente, & hoc quamobrẽ diceret sciscitãte: Quoniam sanè, inquit, melius fuerat, altero oculo me priuari, quàm de te esse solicitam. Quàm metuo ne te hoc insomnium petat, quem ego oculum & animam, & fortunas meas omnes esse duxi. Desine subiecit Cnemon: (nã exaudierat omnia, ad primum clamorẽ Chariclíæ de somno excitatus) Mihi enim aliud quiddam somnium videtur significare, & vtrùm parentes habeas, responde. Hac verò annuente, & si quando erant dicente: Igitur patrem tibi esse mortuum existima, dicebat. Inde autem eius rei coniecturam facio. Siquidem vt egrediamur in hanc vitam, & hac luce fruamur, parentes scimus esse authores. Quocirca non abs re patrem & matrem oculorum pari, tanquam sensu capaci lucis, & eorum quæ videri possunt ministro, somnia occultè significant. Graue & hoc est, inquit Chariclia: veruntamen sit potiùs verũ, quàm illud alterum: & vincat tuus tripus,

Somnij interpretatio.

Altera interpretatio.

Pater & mater sunt par oculorum.

καὶ τὸν ὀφθαλμὸν ᾤμην ὃς ἐξεῖλε τὸν δεξιόν. καὶ εἴθε γε ὕπαρ ἦν, καὶ μὴ ὄναρ ὦ Θεάγενες τὸ φανέν. τοῦ δὲ εὐφημεῖν εἰπόντος, καὶ διότι τοῦτο λέγοι πυνθανομένου· διότι βέλτιον ἦν, ἔφη, θατέρου με τῶν ὀφθαλμῶν ἐλαττωθῆναι, ἢ περὶ σοῦ φροντίζειν. ὡς σφόδρα δέδοικα, μὴ εἰς σὲ τείνοι τὸ ἐνύπνιον, ὃν ὀφθαλμὸν ἐγὼ καὶ ψυχὴν καὶ πάντα ἐμαυτῆς πεποίημαι. Παῦσαι ἔλεγεν ὁ Κνήμων (ἐπηκροᾶτο γὰρ ἁπάντων πρὸς τὴν ἐξαρχῆς βοὴν τῆς Χαρικλείας ἀφυπνισμένος) ἐμοὶ γὰρ ἄλλῃ πῃ φράζεσθαι τὸ ὄναρ καταφαίνεται· καὶ εἴγε σοι πατέρες εἰσὶν, ἀπόκριναι. τῆς δὲ ὁμολογούσης καὶ εἴποτε ἦσαν εἰπούσης· Οὐκοῦν τὸν πατέρα σοι τεθνηκέναι νόμιζε, ἔλεγε. τοῦτο δὲ ὧδε συμβάλλω· τοῦ παρελθεῖν εἰς τὸν τῇδε βίον, καὶ τοῦδε τοῦ φωτὸς μεταλαβεῖν, τοὺς φύντας ἴσμεν αἰτίους. ὥστε εἰκότως ἐπὶ πατέρα καὶ μητέρα τὴν ὀμμάτων συζυγίαν, ὡς ἂν φωτεινῆς αἰσθήσεως καὶ ὁρατῶν ὑπουργὸν οἱ ὄνειροι σοφίζονται. Βαρὺ μὲν ἔφη καὶ τοῦτο ἡ Χαρίκλεια. πλὴν ἀλλ' ἔστω γε ἀληθὲς μᾶλλον ἢ τὸ ἕτερον, καὶ νικήσειεν ὁ παρὰ σοὶ τρίπους·

ἐγὼ

ἐγὼ δὲ ψευδόμαντις ἀποφανθείην. ταῦτα μὲν οὕτως ἔσται, καὶ χρὴ πιστεύειν ἔλεγεν ὁ Κνήμων. Ἡμεῖς δὲ ὀνειρώττειν ὡς ἀληθῶς ἐοίκαμεν, ἐνύπνια μὲν καὶ φαντασίας ἐξετάζοντες, τὴν δὲ καθ' ἑαυτοὺς περίσκεψιν οὐδ' ἐν ὑπνασμῷ προτεθέντες, καὶ ταῦτα ἕως ἔξεστι, τοῦ Αἰγυπτίου τούτου (ἔλεγε δὲ τὸν Θέρμουθιν) ἀπολειπομένου, καὶ νεκροὺς ἔρωτας ἀναπλάττοντος καὶ θρηνοῦντος· ὑπολαβὼν οὖν ὁ Θεαγένης, ἀλλ' ὦ Κνήμων, ἔφη, ἐπειδή σε θεῶν τις ἡμῖν συνῆψε, καὶ συνέμπορον τῶν δυστυχημάτων πεποίηκεν, ἄρχε βουλῆς· τόπων τε γὰρ τῶν τῇδε καὶ φωνῶν ἔμπειρος, καὶ ἄλλως ἡμεῖς νωθέστεροι συνιέναι τὸ δέον, πλείονι κλύδωνι κακῶν βεβυθισμένοι. Μικρὸν οὖν ἐπιστήσας ὁ Κνήμων, τοιάδε ἔφη.

Κακῶν μὲν, ὦ Θεάγενες, ἄδηλον ὅστις πλεονεκτεῖ· ἀφθόνως γὰρ κἀμοὶ τῶν συμφορῶν ὁ δαίμων ἐπήντλησεν. ἐπειδὴ δὲ τὰ παρεστάμενα ὡς πρεσβυτέρῳ κελεύετε λέγειν, ἡ μὲν νῆσος ἥδε, ὡς ὁρᾶτε, ἔρημος, καὶ πλέον ἡμῶν οὐδέν·

ac ego falsa vates esse pronuncier. Hæc quidem ita euenient, & in iis acquiescere oportet, dicebat Cnemon.

Nos autem reuera somniare videmur, insomnia & imaginationes expendentes, nostrarum autem rationum considerationem nullam in medium proponentes, præsertim quandiu licet, Ægyptio hoc (significabat autem Thermuthim) à nobis separato, & exanimes amores fingente, ac lugente. Excipiens itaque eius verba Theagenes: Enimero Cnemon, inquit, quoniam te Deus aliquis nobis copulauit, & socium calamitatum fecit, auspicare consilium. Nam & locorum in hisce regionibus, & linguæ peritus es: & nos alioqui minùs apti sumus ad id quod sit necessarium intelligendum, vtpote maiore fluctu ærumnarum obruti. Paululum igitur immoratus Cnemon, sic locutus est:

Cnemon [...]maijs & lere iussi quid agendum deli rare sua amantes.

Malis quidem qui magis abundet, incertum est. Satis enim magnum onus calamitatum & mihi numen imposuit. Veruntamen quoniam me vt maiorem natu, dicere de præsentibus rebus iubetis, sic accipite. Hæc insula, vt videtis, deserta est, & neminem præter nos continet.

Sentent primus ponit.

Deinde argenti quidem, & auri, & vestium magna copia: (multa enim sunt hæc quæ in hoc antro cùm nobis erepta, tum aliis adempta, Thyamis, & qui illi aderant, deposuerũt,) cæterùm frumenti, & eorum quæ sunt ad victum necessaria, ne nomen quidem relictum est. Periculum est igitur, ne si diutius hîc manserimus, vel fame sit nobis pereundum, vel aduentu siue hostium reuertentium, siue horum qui nobiscum fuerunt, si collecti (quoniam hũc thesaurum non ignorant) propter pecunias aduenerint. Tunc enim effugere non possemus, quin interimeremur: aut saltem, si lenius nobiscum agerent, contumeliis eorum & petulantiæ obiiceremur. Cùm enim semper sit infidum bubulcorum genus, tum nunc præcipuè, cùm duce, pro imperio reuocante illorum animos ad moderationem, caret. Reliquenda igitur nobis, & fugienda tanquam retia quædam, aut carcer, insula: ablegantibus primùm Thermuthim, eo pretextu, vt interroget & curiose inquirat, si quid de Thyamide possit cognoscere. Faciliùs enim ipsi seorsim consultabimus, &

...litiæ & a... in antro ...onditæ.

...iens con...im.

...bulcorũ ...us sem... infidum.

...ermuthis ...prætex... ablega...

καὶ χρυσοῦ μὲν καὶ ἀργύρου καὶ ἐσθῆτος ἀφθονία (πολλὰ γὰρ τάδε ἃ κατὰ τὸ σπήλαιον ὑμῶν τε ἀρπαζόμενοι, ἄλλων τε ἀποσυλήσαντες, ὁ Θύαμις καὶ οἱ σὺν αὐτῷ κατέθεντο) σίτου δὲ καὶ ἐπιτηδείων ἄλλων, οὐδὲ ὄνομα περιλέλειπται. δέος δὲ διαφθαρῆναι μὲν καταμείναντας λιμῷ· διαφθαρῆναι δὲ ἐφόδῳ τινῶν, ἤτοι τῶν ἐναντίων πάλιν ἐλθόντων, ἢ καὶ διὰ τῶν σὺν ἡμῖν γεγονότων, εἰ καθ' ἕνα ποτὲ συλλεγέντες, καὶ τὸν ἐνθάδε θησαυρὸν οὐκ ἀγνοοῦντες, ἐπέλθοιεν διὰ τὰ χρήματα· τότε οὐκ ἂν φθάνοιμεν παραπολλύμενοι, ἢ ταῖς ὕβρεσι ταῖς ἐκείνων, τὸ φιλανθρωπότερον, ἐκκείμενοι. ἄλλως τε γὰρ ἄπιστον τὸ βουκόλων γένος, καὶ νῦν πλέον, ὅτε τοῦ καταστέλλοντος τὴν γνώμην πρὸς τὸ σωφρονέστερον ἄρχοντος ἀμοιροῦσιν. ἀπολειπτέον οὖν ἡμῖν καὶ φευκτέον ὡς ἄρκυς τινὰς καὶ δεσμωτήριον τὴν νῆσον, ἀποπέμψαντας πρότερον τὸν Θέρμουθιν, πρόφασιν ὡς πευσόμενον καὶ πολυπραγμονήσοντα, εἴ τι περὶ τοῦ Θυάμιδος ἔχοι μανθάνειν. ῥᾷον τε γὰρ ἐφ' ἑαυτῶν ἂν σκοποῖμεν καὶ

ἕξει

ἐγχειρήσωμεν τὰ πρακτέα· καὶ ἄλλως ἄνδρα ἐκποδὼν ποιήσασθαι καλὸν, φύσει τε ἀβέβαιον καὶ λῃστρικὸν καὶ δύσεριν τὸ ἦθος, πρὸς δὲ καὶ ὑποψίας τι φέροντα εἰς ἡμᾶς τῆς Θίσβης ἕνεκα, καὶ οὐκ ἂν παυσόμενον εἰ μὴ ἐπιβουλεύσειεν, εἰ καιροῦ λάβοιτο.

Ἐπῄνεσαν ταῦτα, καὶ ἐδόκει γίγνεσθαι· καὶ ὁρμήσαντες ἐπὶ τὸ στόμιον τοῦ σπηλαίου (καὶ γάρ τι καὶ ἡμέρας ἤδη ξυνίεσαν) διανιστῶσί τε τὸν Θέρμουθιν ὁλοσχερῶς τῷ ὕπνῳ κατεχόμενον, καὶ ὅσα εἰκὸς ἦν τῶν βουλευθέντων φράσαντες, καὶ ῥᾳδίως ὑπόκουφον ἄνδρα πείσαντες, τό τε σῶμα τῆς Θίσβης εἰς τι κοῖλον ἐνθέντες, καὶ τὴν τέφραν τὴν ἐκ τῶν σκηνῶν ὅσα γ' ἦν ἐπιφορήσαντες, καὶ τὰ εἰωθότα διὰ τὴν ὁσίαν ἐξ ὧν ὁ καιρὸς ἐδίδου πληρώσαντες, καὶ δάκρυα καὶ θρήνοις ἀντὶ πάντων τῶν νομιζομένων ἐναγίσαντες, ἐξέπεμπον ἐφ' ἣν ἔδοξε βουλὴν τὸν Θέρμουθιν. ὁ δὲ βραχὺ προελθὼν, ἀνέστρεφέ τε, καὶ οὐκ ἂν ἔφη μόνος πορεύεσθαι, οὐδὲ ἀναρρίψειν τοσοῦτον κίνδυνον κατασκοπῆς, εἰ μὴ καὶ Κνήμων ἐθέλοι κοινωνεῖν τῆς πράξεως.

aggrediemur ad ea quæ facienda sunt: & alioquin virum à nobis remouere consultum est, natura inconstantem, & feris ac immanibus moribus præditum, præterea aliquid de nobis suspicantem Thisbes causa: neque priùs conquieturum: quàm nos, si occasionem nactus fuerit, insidiis circumueniat.

Consilium Cnemonis approbatũ.

Approbata sunt hæc, & visum est vt fierent: & abeuntes ad os antri (iam enim & diem esse intellexerant) excitarunt Thermuthim, prorsus somno torpentem, & cùm deliberatorum quæ verisimilia erant exposuissent, ac facilè viro leui persuasissent, corpus autem Thisbes in alueum quendam imposuissent, & quãtum pulueris ex tabernaculis relictũ fuerat, id totũ supra illã aggessissent, & ea quæ fieri assolẽt propter religionẽ, eo apparatu quẽ tempus suppeditabat, peregissent, lacrymísque ac luctu pro omnibus cæremoniјs parentassent, Thermuthim ad id consilium perficiendũ, quod antea fuit cõstitutum, emiserunt. Sed ille paululum progressus, reuersus est: neque se solũ iturũ esse dixit, neque temerè obiecturũ tãto periculo explorationis, nisi Cnemõ particeps negocij esse vellet.

Thisbes exequiæ.

Quod

hermuthis
Pyamidem
quisiturus
nemonem
tium ex-
orationis
se vult.

Quod cùm detrectare vidisset Cnemonem Theagenes (referens enim ea quæ dicta fuerat ab Aegyptio , videbatur angi animo, & formidare) Tu verò, inquit, consilio valueras, at animis es aliquanto imbecillior: atque id de te comperi, cùm ex aliis rebus , tum præcipuè ex præsenti tempore. Enimuerò excita spiritus, & ad fortitudinem erige animum. In præsentia enim ne aliquam suspicionem de fuga concipiat, necessarium esse videtur , ita cum eo pacisci, & initiò vnà ire. (nihil est enim periculi, cum inermi iter facere, ei qui gladium habeat, & sit munitus armis) deinde occasione oblata clàm eum relinquere , & venire ad nos in eum locum quem constituerimus. Constituemus autem pagum aliquem propinquum, si quem alibi nosti in quo homines mansueti.

nemon se
im se ad-
ngere re-
midat.

Bene monere Cnemoni est visus: & Chemmim quendam pagum sic appellatum indicabat, opulentum, & frequentem hominibus , denique ad ripas Nili in colle munitionis causa contra incursum bubulcorum situm: distare verò transmisso lacu , stadiis propemodum centum:

emmis pa
quò se
pere cõ-
unt a-
ntes.

ἀποδειλιῶντα δὴ πρὸς ταῦτα τὸν Κνήμωνα θεασάμενος ὁ Θεαγένης (καὶ γὰρ φράζων τὰ λεχθέντα πρὸς τοῦ Αἰγυπτίου δῆλος ἦν ὑπεραγωνιῶν) Σὺ δὲ, ἔφη, τὴν μὲν γνώμην ἐρρωμένος τις ἄρα ἦσθα, τὸ λῆμμα δὲ ἀσθενέστερος· γνωρίζω (σε) ἄλλοις τε, καὶ οὐχ ἥκιστα τοῖς νῦν. ἀλλὰ θῆγε τὸ φρόνημα, καὶ πρὸς τὸ ἀνδρειότερον ὄρθου τὴν γνώμην. τὸ μὲν γὰρ παρὸν, ἀναγκαῖον δοκεῖ οὕτω συνθέσθαι, τοῦ μή τινα τοῦ δρασμοῦ λαβεῖν αὐτὸν ὑπόνοιαν, καὶ συμπορεύεσθαι τὴν πρώτην. (δέος δὲ δήπουθεν οὐδὲν, ἀνόπλῳ τὴν χεῖρα ξυνιέναι, ξιφήρη καὶ πεφραγμένον αὐτὸν) καιροῦ δὲ λαβομένου ἐγκαταλείψειν διαλαθόντα, καὶ ἥκειν παρ' ἡμᾶς οὗπερ ἂν συνθώμεθα. συνθώμεθα δὲ, εἰ δοκεῖ, κώμην τινὰ πλησίον, εἴ πῃ γιγνώσκεις ἥμερον. Εὖ λέγειν ἔδοξε τῷ Κνήμωνι· καὶ Χέμμιν τινὰ κώμην οὕτω καλουμένην ἔφραζεν, εὐδαίμονά τε καὶ πολυάνθρωπον, καὶ ταῖς ὄχθαις τοῦ Νείλου πρὸς ἐπιτειχισμὸν τῶν βουκόλων ἐπὶ λόφου περιῳκισμένην· ἀπέχειν δὲ περαιωθεῖσι τὴν λίμνην, στάδια οὐ πολλῷ λειπόμενα τῶν ἑκατόν.

Δεῖν δὲ εὐθὺς πρὸς μεσημβρίαν ὁρῶντας ἰέναι. χαλεπῶς μὲν, ἀπεκρίνατο ὁ Θεαγένης, Χαρικλείας γε ταύτης ἕνεκα, τὸ βαδίζειν μακρότερον ἀήθως ἐχούσης· ἐλευσόμεθα δ' οὖν ὅμως εἰς πτωχοὺς καὶ τοὺς διὰ τροφὴν ἀγύρτας, ἑαυτοὺς μεταπλάσαντες. Νὴ Δία εἶπεν ὁ Κνήμων. καὶ γὰρ τὴν ὄψιν σφόδρα διεφθαρμένως ἔχετε (ἡ δὲ Χαρίκλεια καὶ πλέον, ἅτε καὶ τὸν ὀφθαλμὸν ἀρτίως ἐκκεκομμένη) καί μοι δοκεῖτε τοιοίδε ὄντες, οὐκ ἀκόλους, ἀλλ' ἄορας τε καὶ λέβητας αἰτήσειν. πρὸς ταῦτα ἐμειδίασεν ὀλίγον καὶ βεβιασμένον, καὶ μόνοις τοῖς χείλεσιν ἐπιτρέχον. ὅρκοις δὲ πιστωσάμενοι τὰ δόξαντα, καὶ μή ποτε ἀπολείψειν ἑκόντες, ἐπιμαρτυρόμενοι τοὺς θεοὺς ἔπραττον ὡς ἐβούλετο ἡ σκέψις.

Ὁ μὲν δὴ Κνήμων καὶ ὁ Θέρμουθις, ἅμα ἡλίῳ τὴν λίμνην περαιωθέντες, ἐχώρουν δι' ὕλης τινὸς βαθείας καὶ τὸ λάσιον δυσδιέξοδον παρεχομένης. ἡγεῖτο δὲ ὁ Θέρμουθις, τοῦτο τοῦ Κνήμωνος καὶ εἰπόντος καὶ βουληθέντος, πρόφασιν μὲν αὐτῷ τὴν ἐμπειρίαν τῆς δυσχωρίας ἀναθέντος, καὶ ἡγεμονεύειν τὴν ὁδὸν ἐπιτρέψαντος, πλέον δὲ τὸ ἀσφαλὲς αὐτῷ προεκποιοῦντος,

oportere autem, vt meridiem versus rectà eāt. Difficulter quidem, respondit Theagenes, præsertim propter Chariclíam, quæ longioribus itineribus assueta non est: attamen ibimus, mendicos nos esse, & eos qui victus quærendi causa cum præstigiis quibusdam circumuagētur, assimulantes. Hercle, inquit Cnemon: etenim estis nimis deformi & distorto aspectu (Chariclia præcipuè, vtpote cui oculus nuper sit elisus) quare mihi videmini, tales cùm sitis, non stipem frusta panis, sed cultros & lebetes petituri. Ad hæc arrisit leuiter, & dicis causa, ita vt summa labra tantum risus percurreret. Iureiurando verò, firmatis iis quæ decreuerant, & quòd nunquam sponte se essent deserturi, contestãtes deos, exequebantur ea quæ constituta fuerant.

Mēdicorũ habitum imitentur.

Cnemon igitur & Thermuthis multo manę transmisso lacu, iter faciebant per densam quandam syluam, trãsitu difficilem. Præcedebat autē Thermuthis, cùm hoc Cnemon dixisset & voluisset, peritiam difficultatis itineris, qua ille prędítus esset, prætexens, & illi prouinciam monstrãdæ viæ demandans: magis verò suę securitati consulens,

Cnemon Thermuthi vnà iter faciunt.

& oc

& occasionem sibi ad effugiendum præparans. Cùm autem longiùs progressi in armenta incidissent, & ij qui pascebant ea, diffugissent, densioresque syluæ partes subiissent, ariete quodam ex iis qui gregem præcedebant mactato, & ad ignem à pastoribus præparatum torrefacto, carnes vorabant, neque exactam assationes expectantes, ventre quòd fame stimularetur properãte. Tanquam igitur lupi quidam, aut thoes, degluticbant abscisa quælibet, & paululum tantummodo igne denigrata, ita vt quædam adhuc semiusta inter mãdendum sanguine stillarent. Postquam autem sese expleuerunt, & lacte sitim restinxerunt, iter propositum tendebant: & iam tempus consilij exequendi erat. Itaque cùm collem quendam ascendissent (sub hoc situm esse pagum Thermuthis dicebat, atque ibi Thyamidem captum, aut detineri in vinculis aut interemptum esse coniectabatur) affligi sibi ventrem ob nimiam repletionẽ causabatur, & magno cum cruciatu ex lacte profluere dicebat Cnemon, atque Thermuthim vt progrederetur, orabat, se verò assecuturum esse. Hoc semel atque iterum faciens,

randium ... orum & ... uuies.

... hemonis ... ius vt fu- ... sibi con- ... it.

καὶ καιρὸν τοῦ διαδρᾶναι προε-
τοιμάζοντος. ἐπεὶ δὲ προϊόν-
τες, ἐνέτυχον ποίμναις, οἱ δὲ νο-
5 μεύοντες ἀπέδρασαν, καὶ πρὸς τὰ
πυκνότερα τῆς ὕλης κατέδυσαν.
κριόν τινα τῶν ἡγουμένων κατα-
θύσαντες, ἐπί τε τοῦ πυρὸς ὃ
10 προητοίμαστο τοῖς νομεῦσιν ἀ-
φανήσαντες, ἐνεφοροῦντο τῶν
κρεῶν· οὐδὲ τὴν ἀποχρῶσαν ὀ-
πτησιν ἀναμείναντες, ἐπειγο-
15 μένης ὑπὸ τοῦ λιμοῦ τῆς γαστρός.
Οἷον οὖν λύκοι τινὲς ἢ θῶες ἐ-
λάφυσσον τὰ ἀεὶ τετμημένα,
καὶ πρὸς ὀλίγον τῷ πυρὶ μεμο-
20 λυσμένα. τὰ δὲ ἡμίοπτα, ταῖς
παρειαῖς ἐν τῇ βρώσει τοῦ αἵμα-
τος ἀπέσταζεν. ὡς δὲ ἐνεφορή-
θησαν γάλακτος ἐμπιόντες, ὁδοῦ
25 τῆς προκειμένης εἴχοντο. καὶ ἦν
μὲν ὥρα περὶ βουλυτὸν ἤδη. ἐ-
πεὶ δὲ λόφον τινὰ ἀνιόντες,
ὑπὸ τοῦτον εἶναι τὴν κώμην ἔ-
30 φραζεν ὁ Θέρμουθις, οὗ
τὸν Θύαμιν συνειλημμένον, ἢ
κατέχεσθαι, ἢ καὶ ἀνῃρῆσθαι εἴ-
καζεν, διαφθορέναι οἱ τὴν γα-
35 στέρα πρὸς τῆς ἀδηφαγίας ᾐ-
τιᾶτο, καὶ ῥυΐσκεσθαι χαλε-
πῶς ἐκ τοῦ γάλακτος ἔλεγεν
ὁ Κνήμων, προφθάνειν τε
40 τὸν Θέρμουθιν παρεκελεύετο,
αὐτὸς δὲ ἐπικαταλήψεσθαι. τοῦ-
το ποιῶν ἅπαξ μὲν καὶ αὖθις,

καὶ τρίτον ἐπαληθεύσας ὤφθη, καὶ καταλαμβάνειν χαλεπῶς ἔλεγεν. ὡς δὲ εἰς ἔθος τὸν Αἰγύπτιον ἀνεβίβασεν, ἔλαθε τὸ τελευταῖον ἐναπομείνας, καὶ πρὸς τὰ χαλεπώτερα τῆς λάσιας κατὰ τῆς πρανοῦς ἑαυτὸν ὡς εἶχε τάχους ἐπαφεὶς, διαδέδρακε.

Καὶ ὁ μὲν, ἐπειδὴ πρὸς ταῖς ἀκρωρείαις ἐγένετο τοῦ ὄρους, ἀνέπαυεν ἑαυτὸν ἐπί τινος πέτρας, ἑσπέραν τε καὶ νύκτα ἀναμένων· καθ' ἣν συνέκειτο αὐτοῖς ἥκουσιν εἰς τὴν κώμην, τὰ περὶ τὸν Θύαμιν πολυπραγμονεῖν, καὶ ἅμα καὶ τὸν Κνήμωνα περισκοπῶν, εἴ ποι ποτὲ ἐπέλθοι, βουλὴν εἰς αὐτὸν ποιούμενος ἀτοπωτέραν· οὐ γὰρ ἀνίει τῆς γνώμης τὸ εἰς αὐτὸν ὕποπτον ὡς ἀνελόντα τὴν Θίσβην, καὶ ὅπως ἂν οἱ ποτὲ διαχειρίσαιτο ἐνενόει, ἐπιθέσθαι τε μετὰ τοῦτον καὶ τοῖς περὶ τὸν Θεαγένην ἐλύττα. Ὡς δὲ ὁ Κνήμων ἐφαίνετο οὐδαμοῦ, τῆς δὲ νυκτὸς ἐγίνετο ἀωρί, πρὸς ὕπνον τραπεὶς ὁ Θέρμουθις, χάλκεόν τινα καὶ ὕστατον ὕπνον εἵλκυσεν, ἀσπίδος δήγματι, μοιρῶν τάχα ἐκκλήσει πρὸς οὐκ ἀνάρμοστον τοῦ τρόπου τὸ τέλος καταστρέψας.

Ὁ δὲ Κνήμων, ἐπειδὴ τὴν ἀρχὴν ἀπέλιπε τὸν Θέρμουθιν,

& tertiò sincerè agere visus est, & difficulter se illum assequi confirmabat. Postquam autem Ægyptium assuefecit, ad extremum mansit illo inscio, & in densitatem profundiorem, quanta celeritate potuit, per decliuem sese coniiciens profugit.

Et ille quidem cùm in cacumen montis euasisset, requiescebat in quodam saxo, vesperam & noctem operiens qua constituerant, cùm venissent in pagum, Thyamidis statum explorare: simul & Cnemonem circumspiciens si fortè superueniret, quiddam nefarium illi moliens. Neque enim relinquebat de illo conceptam animo suspicionem, quòd Thisben interemisset: & quo pacto illū vicissim interficere posset, cogitabat: ac deinde ad aggrediendum Theagenem rabie quadam incitabatur. Cùm verò Cnemon nusquam appareret, & nox intempesta iam esset, in somnum versus Thermuthis, æneum quendam & vltimum somnum dormiuit, aspidis morsu, fatorum fortasse volūtate, non inconuenientem vitæ finem sortitus.

At Cnemon initiò cùm Thermuthim reliquisset, non

Barbari b[arbarus] s[u]per anim[o]...

In Cne[monem] & T[heage]nem n[efa]ria molie[ns]

Thermut[his] obitus as[pi]dis morsu.

non prius respirauit in fuga, quàm nocturnæ venientes tenebræ cohibuerunt eius impetum, eodémque loco vbi nox illum occuparat, sese abscondit, & foliorum quantum poterat supra se accumulauit: sub quibus iacens, magna ex parte insomnem ducens noctem excruciabatur, omnem strepitum & quamlibet auram, ac foliorum motum Thermuthim esse existimans. Quòd si quando vincebatur paululum à somno, fugere se putabat, & statim conuertebat sese, & circũspiciebat à tergo eum qui nusquam insequebatur: & dormire volẽs, auersabatur id quod volebat, in grauiora somnia quàm res ipsa erat incidens. Ad extremum nocti irasci videbatur, longiorem esse cæteris existimans.

emonis r & fu.

nus intus.

Vt autẽ diẽ summo desiderio vidit, primùm præcidit ex comæ prolixitate tãtum, quãtum ad comparandam speciem prædonibus cõuenientẽ apud bubulcos alucrat, ne illum obuij quique auersarẽtur, aut suspectũ haberent. Bubulci enim cùm alia faciunt vt formidabiliores appareant, tum etiam comam ad fastũ promittũt, & quatiũt super humeros sparsam, nón ignorantes quòd coma eos qui

ue quipræcik cur.

οὐ πρότερον ἀνέπνευσε τὴν φυγὴν, ἕως τὸ νυκτὸς ἐπελθὸν κνέφας, ἐπέδησεν αὐτῷ τὴν ὁρμήν. αὐτοῦ τε οὗ κατειλήπτο ἑαυτὸν ἔκρυψας, καὶ τῆς φυλλάδος ὅσον πλεῖστον ἠδυνάτο ἐφ' ἑαυτὸν ἐφαμήσας· ὑφ' ᾗ κείμενος, τὰ πολλὰ μὲν ἄϋπνος ἐταλαιπωρεῖτο, πάντα καὶ κτύπον, καὶ ἀνέμου ῥιπὴν, καὶ φύλλου κίνησιν, Θέρμουθιν ἡγούμενος. εἰ δέ πῃ καὶ κατὰ μικρὸν ἐκνικηθείη πρὸς ὕπνου, φεύγειν ἐδόκει, καὶ θαμὰ πρὸς τὰ κατόπιν ἐπέστρεφε, καὶ περιεσκόπει τὸν οὐδαμοῦ διώκοντα, καὶ βουλόμενος, καθεύδειν ἀπηύχετο τοῦθ' ὃ ἐβούλετο, χαλεπωτέροις ὀνείρασι τῆς ἀληθείας ἐντυγχάνων. πρός τε τὴν νύκτα καὶ χαλεπαίνειν ἐῴκει, μακροτέραν τῶν ἄλλων ὑποπτευόμενος.

Ὡς δὲ ἡμέραν ἄσμενος εἶδε, πρῶτα μὲν ἐκτέμνει τῆς κόμης τὸ περιττότερον, καὶ ὅσον αὐτῆς εἰς τὸ λῃστρικώτερον εἶδος παρὰ τοῖς βουκόλοις ἤσκητο, τοῦ μὴ ἀποτρόπαιος ἢ ὕποπτος εἶναι τοῖς ἐντυγχάνουσι. Βουκόλοι γὰρ ἄλλα τε πρὸς τὸ φοβερώτερον φαίνεσθαι, καὶ δὴ καὶ τὴν κόμην εἰς ὀφρὺν ἕλκουσι καὶ σοβοῦσι τῶν ὤμων ἐπιβαίνουσαν, εὖ τοῦτο εἰδότες, ὡς κόμη τοὺς μὲν

ἐρωτι-

τὺς ἱλαρωτέρους, τοὺς δὲ
κὺς φοβερωτέρους ἀποδεί-
ι. ἀποτεμὼν οὖν ὁ Κνήμων
ἱκὸς ἦν ἔλαττον κομᾷν
φικοῦ τὸν ἁβρότερον, ἐπὶ
Χέμμιν τὴν κώμην, οὗ
εαγένει συνετέτακτο, ἔ-
εν.

ῆν δὲ αὐτῷ πλησιάζοντι
ίλῳ, καὶ πρὸς τὴν Χέμ-
εραιοῦσθαι μέλλοντι, πρε-
ς τις ἀνὴρ ἐνδύων ταῖς
ις ἐφάνη, καὶ δολιχόν τι-
ῥείθρῳ πολλάκις ἄνω καὶ
περιθέων, καὶ ὥσπερ τῷ
ῷ φροντίδων τινῶν κοι-
ος· ἡ κόμη πρὸς τὸ ἱε-
ον καθεῖτο, καὶ ἀκριβῶς
κή. τὸ γένειον λάσιον καὶ
τερον βαθυνόμενον· στολὴ
ῆς ἡ ἄλλη πρὸς τὸ Ἑλλη-
ερον βλέπουσα. Μικρὸν
ὑτὸν ἐπιστήσας ὁ Κνήμων,
ὑποπαρέθει πολλάκις ὁ
ύτης, οὐδὲ ὅτις αὐτῷ πα-
ισθάνεσθαι δοκῶν, (οὕτως
λος τῶν φροντισμάτων
ἐς πρὸς μόνην τὴν σκέ-
νοῦς ἐσχόλαζε,) κατὰ
πον ὑπαντιάσας, πρῶ-
ν χαίρειν ἐκέλευε. τοῦ δὲ
ασθαι φήσαντος, ἐπειδὴ
ῷ συμβαίνειν αὐτῷ παρὰ
χης, θαυμάσας ὁ Κνήμων,

amori operam dant acceptiores, prædones autem terribiliores efficiat. Cùm igitur præcidisset Cne- 5 mon tantum comæ, quantum comptiori alere conuenit, minùs prædone, ad Chemmim quendam pagum qui ad conueniendum cum Theagene con- 10 stitutus fuerat, properabat.

Coma eos qui amori operam dant, acceptiores; prædones reddit terribiliores.

Iam verò Nilo appropinquanti, & ad Chemmim pagum transmissuro, se- 15 nex quidam vir in ripa oberrans apparuit, diu sursum ac deorsum iuxta alueum deambulans, & tanquam cum fluuio cogita- 20 tiones quasdam communicans, comam sacro quodam situ promissam habuit, prorsus canam, mentum hirsutum, angustio- 25 re profunditate: pallium & reliquum vestitum, Græcum habitum repræsentantem. Paululum igitur cohibuit sese Cnemon: sed 30 cùm sæpius prætercurreret senex, neque adesse quenquam sentire videretur (adeò totus erat cogitationi intentus, & 35 mens soli meditationi vacabat) à fronte accedens, in primis illum auere iubebat. Hoc verò se non posse dicente, quòd non 40 ita illi à fortuna acciderer: admiratus Cnemon,

Cnemoni Chemmim pagum trāsmissuro senex vir oblatus in ripa.

Senis descriptio.

Inter eos colloquia & salutationes.

An, inquit, Græcus hoſpes? aut vnde? Neq; Græcus, neque hoſpes, ſed hinc Aegyptius. Qui fit igitur ꝙ pallio Græcos imitaris? Calamitates, inquit, mihi hunc ſplendidũ habitũ, alio veſti. tu cõmutarunt. Cnemone autẽ aliquẽ ſe ornare poſſe ob calamitates demirante, & hæc cognoſcere volẽte: Ex Ilio me fers, inquit ſenex, & malorum examen, atque ex his infinitũ murmur erga te commoues. Cæterùm quò iter inſtituiſti, aut vnde venis adoleſcens, aut quomodo Græcè loqueris in Aegypto? Rẽ, inquit Cnemon, ridiculam poſtulas. Cùm enim nihil de tuis rationibus mihi dixeris, prçſertim priùs interrogatus, mearũ rerum cognitionẽ expetis. Non accipio vt probrũ: videris enim eſſe Græcus & quædam te quoque, vt apparet, fortuna in aliã figuram trãsformat: tum omnino deſiderio audiendi rationes noſtras teneris. Atqui dolor meus iã diu parturit aliquibus exponere, & fortaſſe huic arũdini expoſuiſſem, iuxta fabulã, niſi in te incidiſsẽ. Ripas igitur has Nili, & ipſum Nilum relinquamus: neque enim eſt idonea lõgioribus narrationibus extremitas ripæ, locus meridionali ardori ſolis expoſitus: ad pagum verò, quẽ videmus ex aduerſo

Prouerbiũ.

Dolores iuuat alicui exponere, vel & arundini.

Ἕλλην δὲ, εἶπεν ὁ ξένος, ἢ πόθεν; ὁ δὲ, Οὔτε Ἕλλην, οὔτε ξένος, ἀλλ' ἐντεῦθεν Αἰγύπτιος. πόθεν, οὖν ἑλληνίζεις τὴν στολήν; Δυστυχήματα ἔφη τὸ λαμπρόν με τοῦτο σχῆμα μετημφίασε. τοῦ δὲ Κνήμωνος, εἰ φαιδρύνεταί τις ἐπὶ συμφοραῖς θαυμάζοντος, καὶ ταῦτα μαθεῖν ἀξιοῦντος· Ἰλιόθεν με φέρεις, ἀπεκρίνατο ὁ πρεσβύτης, καὶ σμῆνος κακῶν, καὶ τὸν ἐκ τούτων βόμβον ἄπειρον ἐπὶ σεαυτὸν κινεῖς. ἀλλὰ ποῖ δὴ πορεύῃ καὶ πόθεν, ὦ νεανία; πῶς δὲ τὴν φωνὴν Ἕλλην ἐν Αἰγύπτῳ; Γελοῖον, ἔφη ὁ Κνήμων· σὺ γὰρ κατὰ σεαυτὸν οὐδὲν ἐνδιδάξας πρότερος, καὶ ταῦτα ἐρωτηθεὶς, τὴν ἐμὴν γνῶσιν ἐπιζητεῖς: Οὐκ ὄνειδος, ἐπειδὴ Ἕλληνι ἔοικας ἀνδρὶ, καί σέ τις ὡς ἔοικε μετασχηματίζει τύχη, καὶ πάντως τὰ ἡμέτερα ποθεῖς ἀκούειν, ὠδίνω γὰρ καὶ οὕτω πρός τινας ἐξειπεῖν, εἶπον ἂν τάχα καὶ τοῖς δὲ τοῖς καλάμοις κατὰ τὸν μῦθον, εἰ μή σοι περιέτυχον. ὄχθας μὲν Νείλου τάς δε καὶ Νεῖλον ἀπολίπωμεν. οὐ γὰρ ἡδὺ μακροτέρων διηγημάτων ἀκροατήριον, τόπος ἡλίου μεσημβρίᾳ φλεγόμενος· πρὸς δὲ τὴν κώμην ἣν ὁρᾷς ἀντικρὺ

ἰω, ἰωμεν, εἰ μή σε τι
μαίτερον ἀπασχολεῖ. ξενιῶ
σε ἐν ἐμαυτοῦ, ἀλλ' ἐν ἀν-
ἀγαθοῦ, κἀμὲ ὡς ἱκέτην 5
ἐξαμένου, παρ' ᾧ γνώσῃ
ἐα βουλόμενος, ἀναθήσῃ
μέρει καὶ τὰ κατὰ σεαυ-
ἴωμεν ἔφη ὁ Κνήμων, καὶ 10
ας καὶ ἄλλως ἡ πρὸς τὴν
ν ὁδὸς σπουδάζεται, ἀ-
αί τινας ἐν ταύτῃ τῇ ἐ-
ίων συντεταγμένῳ. 15
σκάφους οὖν ἐπιβάντες
ὰ δὲ περὶ τὴν ὄχθην ἐσα-
εἰς χρείαν τοῦ διαπορ-
ν ἐπὶ μισθῷ παρεσκευα- 20
) περαιοῦνται πρὸς τὴν κώ-
ἰς τε τὴν καταγωγὴν ἀφι-
ται, οὗ κατέλυεν ὁ πρε-
ς. καὶ τὸν μὲν τοῦ οἴκου δε- 25
υ οὐ καταλαμβάνουσιν·
χονται δὲ αὐτοὺς προθυ-
α, θυγάτηρ τε τοῦ ἐπάτε-
η γάμου ὡραία, θεραπαι- 30
ρ ὅσαι κατὰ τὴν οἰκίαν, αἳ
νον ἴσα καὶ πατέρα ἦγον.
οἶμαι πρὸς τοῦ κεκτη-
διατεταγμένον· καὶ ἡ μὲν 35
ἔνιζε τὼ πόδε, καὶ τῆς κό-
ηλλαξε τὰ ὑπὸ κνή-
η δὲ ἐφρόντιζε τῆς εὐ-
αὶ μαλθακὴν ηὐτρέπιζε 40
στάμνον, ἑτέρα κάλ-
φερε καὶ πυρὰν ἔκαιε, καὶ ἄλλη τράπεζαν εἰσέφερεν,

situm esse, pergamus, nisi te fortè negotium magis arduum auocat. Ibi te hospitio excipiam, non in 5 mea domo, sed in viri boni, qui & me vt supplicem recepit: apud quem meas rationes, si volueris cognosces, & vicissim tuas me- 10 cum communicabis. Eamus, inquit Cnemon. Nam alioquin iter ad hunc pagum habeo, vt qui quosdam necessarios hîc expe- 15 ctare debeam.

Conscendentes igitur nauigium (multa autem ad ripam fluctuabant, ad vsum trāsuectionis pro mer- 20 cede parata) transmittunt in pagum, & in ædes in quibus diuersabatur hospes, perueniunt. Ac patremfamiliâs quidem non 25 deprehendunt: excipiunt autem eos summo studio, filia herilis iam nubilis, & reliquæ ancillæ quotquot domi erant, quæ 30 hospitem colebant in patris loco. Sic enim, vt opinor, erat à domino imperatum. Et hæc quidem lauabat pedes, & 35 puluerem abstergebat sub tibia: alia lectum curabat, & mollem præparabat accubitum: alia vrnam ferebat, & pyram accende- 40 bat, alia mensam inferebat,

Hospitalitas laudanda.

panibus triticeis & fructibus varijs refertam. Quod Cnemon miratus, Fortasse, inquit, in domicilia Iouis Hospitalis venimus pater, adeò sedula colimur obseruantia, & singularem animi beneuolentiam declarante. Non in Iouis, inquit, sed in eius viri qui Iouem Hospitalem, & supplicum patronum, exactè nouit. Vitam enim, fili, ille quoque in peregrinationibus & mercatu agit, multæque vrbes, & multarum gentium mores ac studia sunt illi nota. Quam ob causam, vt est consentaneum, cùm alios, tum me quoque non multos ante dies errantem & vagabundum tecto recepit.

Quisnam autem erat error, pater, quem narras? Liberis, inquit, à latronibus priuatus, & maleficos noscens, sed vlcisci non valens, versor in hoc loco, & luctu dolorem prosequor: non secus atque auis quæpiam, cùm illius nidum draco populatur, & præ oculis sobolem vorat, accedere quidem reformidat, fugere autem non potest: amor enim in ipsa repugnat, ac dolor: sed stridens circumuolat obsidionis calamitatem, in aures immanes, & quas natura misericordiam non docuit,

rēdꝰ à la-
nibus li-
ris priua-
quès vl-
d non va-
cum auc
us draco
lois de-
tăt; cōpa-
io.

ἄρτου τε πυρίνου, καὶ ὡραίων παντοίων βρίθουσαν. ὁ δὲ καὶ Κνήμων θαυμάσας, Ἀλλ᾽ ἦ ξενίου Διός, ὡς ἔοικεν, εἰς αὐλὰς ἥκομεν, ὦ πάτερ, οὕτως ἀπερ-φάστος ἡ θεραπεία, καὶ πολὺ τὸ εὔνουν τῆς γνώμης ἐμφαίνουσα. οὐκ εἰς Διός, ἔφη, ἀλλ᾽ εἰς ἀνδρὸς Δία τὸν ξένιον καὶ ἱκέσιον ἀκριβοῦντος. βίος γὰρ ὢν καὶ κἀκείνῳ πλάνος καὶ ἔμπορος, καὶ πολλαὶ μὲν αἱ πόλεις, πολλῶν τε ἀνθρώπων ἤθη τε καὶ νοῦς εἰς πεῖραν ἥκασιν· ὅθεν, ὡς τὸ εἰκός, ἄλλους τε καὶ με οὐ πρὸ πολλῶν τῶνδε ἡμερῶν ἀλύοντα καὶ πλανώμενον, ὁμωρόφιον ἐποιήσατο.

Καὶ τίς ἦν ἡ πλάνη, ὦ πάτερ, ἣν λέγεις; Παίδων, ἔφη, πρὸς λῃστῶν ἀφαιρεθείς, καὶ τοὺς μὲν ἀδικοῦντας γινώσκων, ἐπαμύνειν δὲ οὐκ ἔχων, εἰλοῦμαι περὶ τὸν τόπον, καὶ θρήνοις παραπέμπω τὸ πάθος ὥσπερ οἶμαί τις ὄρνις, ὄφεως αὐτῆς τὴν καλιὰν πορθοῦντος, ἐν ὀφθαλμοῖς τε τὴν γονὴν θοινουμένου, προσελθεῖν μὲν ὀκνεῖ, φεύγειν δὲ οὐ φέρει· πόθος γὰρ ἐν αὐτῇ καὶ πάθος ἀνταγωνίζεται· τετριγυῖα δὲ περιίπταται τὴν πολιορκίαν, εἰς ὦτα ἀνήμερα, καὶ οἷς ἔλεον οὐκ ἐγνώρισεν ἡ φύσις,

ἀπ

ν ἱκετηρίαν τ μητρῷον
κα θρῆνον.

ουῦ ἂν ἐθέλοις, ἔφη ὁ
', καὶ ὅπως καὶ πότε
ν τοῦτον ὑπέστης πό-
ἐξειπεῖν. Εἰσαῦθις ἔ-
δὲ ὥρα καὶ τὴν γα-
ραπεύειν. ἐς τάδε ἀπο-
Ὅμηρος, καὶ ὡς πάντα
ι αὐτῆς ποιεῖται, θαυ-
: οὐλομένην ὠνόμασεν.
πρῶτον ἡμῖν ὡς νόμος
ίων σοφοῖς, ἐπισπείσω τὰ
ιὺς θεούς. οὐ γὰρ δή με
το ὑπερβῆναι πείσει, μὴ
ο]ὲ πάθος ἰσχύσειεν, ὡς
ι τὴν εἰς τὸ θεῖον ἐπ-
. καὶ ταῦτα εἰπών, ἀπὸ
: φιάλης ἄκρατον τὸ ὕ-
ιῦτο καὶ σπένδω μὲν ἔλεγε
γχωρίοις τε καὶ Ἑλληνίοις,
ῳ γε Ἀπόλλωνι Πυθίῳ
ροῖτι Θεαγένει καὶ Χαρι-
τοῖς καλοῖς τε καὶ ἀγα-
πεὶ δὴ καὶ τούτους εἰς θεοὺς
:φω· καὶ ἅμα ἐδάκρυσεν,
τέραν αὐτοῖς σπονδὴν ἐ-
' τοῖς θρήνοις.
πεγη πρὸς τὴν ἀκοὴν
'ομάτων ὁ Κνήμων· ἄ-
καὶ κύκλῳ τὸν πρεσβύ-
ηθεωρήσας, Τί λέγεις,
παῖδες εἰσί σοι τῷ ὄν-
αγένης καὶ Χαρίκλεια;

nequicquam maternum & supplicem luctum ingerens.

Velis igitur, Cnemon inquit, quomodo & quando graue hoc bellum sustinuisti, enarrare. Postea, inquit. Nunc verò tempus est, vt etiam ventrem curemus. Ad hoc respiciens Homerus, & quòd ipso omnia minoris ducantur, præclarè perniciosum eum appellauit. Sed primùm à nobis, pro Ægyptiorum sapientum disciplina, libetur Diis immortalibus. Neque enim me quicquam adducet vt hoc violem: nec vnquam tantùm dolor inualescet, vt memoriam & obseruantiam numinis ex animo excutiat meo. Hæc locutus, effundebat ex phiala meram aquam, &, Libo (dicebat) Diis huius terræ, & Græcis, & ipsi Apollini Delphico, ac insuper Theageni & Chariclíæ, bonis & honestis. Siquidem & hos in deorum numerum refero. simúlque collacrymauit, tanquam aliam libationem illis præterea faciens mœrenti fletu.

Obstupuit auditis his nominibus Cnemon, & vndiquaque senem oculis lustrans. Quid dicis? inquit. tuíne sunt reuera liberi Theagenes & Chariclia?

Homerus rectè ventrem perniciosum appellauit.

Aegyptiorũ disciplinã.

Religiosus senis erga Deos cultus.

Theageni & Chariclea libationes à sene factæ ex aqua.

Stupet Cnemon audito amantũ nomine.

Liberi, dixit, hospes: qui mihi absque matre nati sunt. Casu enim meos filios Dij eos designarunt, & ediderunt animi dolores, & constitutio animi erga illos à me pro natura habita est: ex qua illi me quoque patrem & putarunt esse & nominarunt. Cæterùm dic mihi vnde tu illos noris? Non tantùm noui, inquit Cnemon, sed etiam illos esse saluos & incolumes tibi nũcio. O Apollo, inquit exclamans, ac Dij cæteri, vbínam terrarum sint isti, ostende. Seruatorẽ te meum, ac Dijs ipsis æqualẽ esse ducam. Præmium autem, inquit, quódnam erit? In præsentia quidẽ, ait ille, gratitudo, viro sapienti pulcherrimum munus multósque noui qui hoc donum tanquã thesaurũ in animo reposuerunt. Quòd si in patriam venerimus (quod futurum esse breui, Dij mihi prænunciant,) haurics opes quàm maximas. Futura, inquit, & incerta promittis, cùm liceat ex præsẽti copia remunerari. Indica, si quid in presentia vides. Adeò cupidè vel partẽ aliquã corporis amittã, vt nullo mẽbro me mutilatum esse, sed integra omnia habere sim existimaturus. Hoc, inquit, postulo, vt de his mihi vnde sint, & quib[us] parẽtibus nati,

enex de ...agene & ...ricles ...tium ac...te.

...atitudo ...sapien... ...ulchrum ...nus. ...tis tan...m the...us.

Παῖδες, εἶπεν, ὦ ξένε, ἀμήτορες ἐμοὶ γεγονότες· τύχη γάρ μου Θεοὶ τούτους ἀνέδειξαν, καὶ ἀπέτεκον αἱ ψυχῆς ὠδῖνες, καὶ φύσις ἡ διάθεσις ἐπ' αὐτοῖς ἐνομίσθη, καὶ πατέρα με ἀπὸ ταύτης ἐκεῖνοι καὶ ἐνόμισαν καὶ ὠνόμασαν. ἀλλὰ σὺ δὴ πόθεν εἰπέ μοι τούτοισι ἐγνώρισας; οὐκ ἐγνώρισα μόνον ἔφη ὁ Κνήμων, ἀλλὰ καὶ σώζεσθαί σοι αὐτοὺς εὐαγγελίζομαι. Ἄπολλον, ἔφη, ἀναβοήσας, καὶ Θεοί, καὶ ποῦ γῆς οὗτοι δείκνυε· σωτῆρά σε καὶ Θεοῖς ἰσοστάσιον ἡγήσομαι. μισθὸς δέ μοι τίς ἔσται, ἔφη. τὸ μὲν παρὸν, ἦ δ' ὅς, εὐχαριστία. ξενίων δὲ οἶμαι τὸ κάλλιστον ἀνδρὶ νοῦν ἔχοντι. καὶ οἶδα πολλοὺς ὡς θησαυρὸν τῇ ψυχῇ παραθεμένους τὸ δῶρον. εἰ δὲ καὶ τῆς ἐνεγκούσης ἐπιβαίημεν (ἔσεσθαι δέ μοι τοῦτο οὐκ εἰς μακρὰν οἱ Θεοὶ προσημαίνουσιν) ἀρύσῃ πλοῦτον ὅσον ἂν δύναιο πλεῖστον. μέλλοντα, εἶπε, καὶ ἄδηλα κατεπαγγέλλῃ, ἐξὸν ἐκ τῶν παρόντων ἀμείβεσθαι. ἐπάγγελλε εἴ τι παρὸν ὁρᾷς· ὡς ἕτοιμος ἐγὼ καὶ μέρος τι προΐεσθαι τοῦ σώματος. οὐδὲν δεῖ μέλος ἀκρωτηριάζειν, ἀλλ' ἅπαν ἔχειν ἡγήσομαι. εἰ τούτους ὁπόθεν εἰσὶν, ἢ ἐκ τίνων φύντες, ἢ πῶς δεῦρο ἀφιγμένοι,

καὶ

τον ἱκετηρίαν τ μητρῷον
ινουσα θρῆνον.
α οὖν ἂν ἐθέλοις, ἔφη ὁ
ν, καὶ ὅπως καὶ πότε 5
ρὸν τοῦτον ὑπέστης πό-
ἐξειπεῖν. Εἰσαῦθις ἔ-
ν δὲ ὥρα καὶ τὴν γα-
ραπεύειν. ἐς τάδε ἀπο- 10
ν Ὅμηρος, καὶ ὡς πάντα
ια αὐτῆς ποιεῖται, θαυ-
ις οὐλομένην ὠνόμασεν.
πρῶτον ἡμῖν ὡς νόμος 15
πτίων σοφοῖς, ἐσπείσθω τὰ
τοὺς θεούς. οὐ γὰρ δή με
ὑπο ὑπερβῆναι πείσει, μὴ
ποτὲ πάθος ἰσχύσειεν, ὡς 20
ω τὴν εἰς τὸ θεῖον ἐκ-
ι. καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἀπὸ
ις φιάλης ἄκρατον τὸ ὕ-
τοῦτο καὶ σπένδω μὲν ἔλεγε 25
ἐγχωρίοις τε καὶ Ἑλληνίοις,
περ γε Ἀπόλλωνι Πυθίῳ
σοίτη Θεαγένει καὶ Χαρι-
, τοῖς καλοῖς τε καὶ ἀγα- 30
παιδὶ καὶ τούτους εἰς θεοὺς
άφω· καὶ ἅμα ἐδάκρυσεν,
ἑτέραν αὐτοῖς σπονδὴν ἐ-
ν τοὺς θρήνοις. 35
πεγη πρὸς τὴν ἀκοὴν
νομάτων ὁ Κνήμων· ἄ-
καὶ κάτω τὸν πρεσβύ-
θεωρήσας, Τί λέγεις, 40
παῖδες εἰσί σοι περ ὄν-
εαγένης καὶ Χαρίκλεια;

nequicquam maternum & supplicem luctum ingerens.

Velis igitur, Cnemon inquit, quomodo & quando graue hoc bellum sustinuisti, enarrare. Postea, inquit. Nunc verò tempus est, vt etiam ventrem curemus. Ad hoc respiciens Homerus, & quòd ipso omnia minoris ducantur, præclarè perniciosum eum appellauit. Sed primùm à nobis, pro Ægyptiorum sapientum disciplina, libetur Diis immortalibus. Neque enim me quicquam adducet vt hoc violem: nec vnquam tantùm dolor inualescet, vt memoriam & obseruantiam numinis ex animo excutiat meo. Hæc locutus, effundebat ex phiala meram aquam, &, Libo (dicebat) Diis huius terræ, & Græcis, & ipsi Apollini Delphico, ac insuper Theageni & Chariclia, bonis & honestis. Siquidem & hos in deorum numerum refero. simúlque collacrymauit, tanquam aliam libationem illis præterea faciens mœrenti fletu.

Obstupuit auditis his nominibus Cnemon, & vndiquaque senem oculis lustrans. Quid dicis? inquit. tuíne sunt reuera liberi Theagenes & Chariclia?

Homerus recte ventrem perniciosum appellauit.

Aegyptiorũ disciplinã.

Religiosus senis erga Deos cultus.

Theageni & Chariclea libationes à sene factæ ex aqua.

Stupet Cnemon auditis amantũ nominis.

Vbi autem tum esset inter-
rogabat Cnemō, postquam
nomen Nausiclis agnouit.
Ad venationem, inquit,
profectus est. Qualem? ite-
rum quærente: Ferarum, in-
quit, immanium, quæ vo-
cantur quidem homines &
bubulci, cæterùm latroci-
nijs exercendis vitam a-
gūt, & difficulter circumue-
niri possunt, tāquam lustris
& cauernis palude vtentes.
Cuius autem criminis illos
reos facit? Atticæ, inquit,
amicæ raptus, quam Thiſ-
ben ille nominabat. Papæ,
dixit Cnemon, atque illicò
conticuit, veluti sese repri-
mens. Sene verò, quid illi
accidisset, percontante: ad
alia Cnemon eum abdu-
cens, Demiror, inquit, quî,
aut quibus copijs confisus,
illos aggredi in animū in-
duxerit. At ille: A rege ma-
gno, inquit, satrapa Ægy-
pti Oroondates est consti-
tutus, cuius iussu, præfectus
excubiarū Mitranes, sorti-
tus est hunc pagum. Hunc
Nausicles magna sūma pe-
cuniæ conductū, ducit cum
equitibus & peditibus mul-
tis. Molestè autem fert ere-
ptionem Atticæ puellæ, vt
non tantùm amicæ & egre
giè canētis fidibus, sed mul-
tò magis, quòd eam ad re-
gem Aethiopum secum ab-
ducturus fuerat, quemad-
modum ipse dicebat, vxori

Nē de Thisba.

Oroondates Aegypti satrapa.

Mitranes magna pecuniæ summa à Nausicle cōductus vt Thisben reciperet, & ad quid.

ποῦ δ' ἂν εἴη τανῦν ἠρώτα ὁ
Κνήμων, ὡς τοὔνομα τοῦ Ναυ-
σικλέους ἐπέγνω. Ἐπ' ἄγραν, ἔ-
5 φη, πεπόρευται. τοῦ δὲ ὁποίαν πά-
λιν ἐρομένου, θηρίων ἔφη τῶν χα-
λεπωτάτων, οἳ καλοῦνται μὲν
ἄνθρωποι καὶ βουκόλοι, λῃσταὶ
10 δέ εἰσι τὸν βίον, καὶ δυσάλωτοι
παντάπασιν, ὅσα φωλεοῖς καὶ
σήραγξι τῷ ἕλει χρώμενοι.
ἐγκαλεῖ δὲ αὐτοῖς τίνα αἰτίαν;
15 Ἀττικῆς ἔφη ἐρωμένης ἁρπα-
γὴν, ἣν Θίσβην ἐκεῖνος ὠνό-
μαζε. Φεῦ, εἶπεν ὁ Κνήμων, καὶ
ἀθρόον ἐσιώπησεν, ὥσπερ ἑαυ-
20 τοῦ λαβόμενος. τοῦ δὲ πρεσβύ-
του, τί πέπονθας ἐρομένου, πρὸς
ἄλλα ὁ Κνήμων ἀπάγων, Θαυ-
μάζω, ἔφη, πῶς, ἢ τίνι χειρὶ πε-
25 ποιθὼς ἐνεθυμήθη τὴν ἔφοδον.
καὶ ὃς, Βασιλεῖ ἔφη, ξένε, τῷ με-
γάλῳ σατραπεύει τὴν Αἴγυ-
πτον Ὀροονδάτης· οὗ κατὰ πρό-
30 σταγμα φρούραρχος Μιτράνης
τήνδε κεκλήρωται τὴν κώμην.
τοῦτον δὴ ὁ Ναυσικλῆς ἐπὶ
χρήμασι μεγάλοις ἄγει σὺν ἵπ-
35 πῳ καὶ ἀσπίδι πολλῇ· χαλεπαί-
νει δὲ τὴν ἀφαίρεσιν τῆς Ἀττι-
κῆς κόρης, οὐχ ὡς ἐρωμένης
μόνον καὶ μουσουργίαν ἀρίστης,
40 ἀλλ' ὅτι αὐτὴν καὶ βασιλεῖ τῶν
Αἰθιόπων ἀπάξειν ἔμελλεν,
ὡς αὐτὸς ἔφασκε γαμετῇ τῇ

ἐκεῖ

ἐκείνου συμπαίστριαν καὶ συνόμιλον τῶν Ἑλλήνων ἐσομένην. ὡς οὖν ἐπὶ μεγάλων καὶ πολλῶν τῶν ἐπ' αὐτῇ προσδοκωμένων χρημάτων ἐστερημένος, πᾶσαν ἐπιχείρει καὶ κινεῖ μηχανήν. ἐπῄρουν τε καὶ αὐτὸς πρὸς τὴν πρᾶξιν, εἴ πῃ ἄρα καὶ τοὺς παῖδάς μοι περισώσειεν ἐνθυμούμενος.

Ὑπολαβὼν οὖν ὁ Κνήμων, ἅλις ἔφη βουκόλων καὶ σατραπῶν καὶ βασιλέων αὐτῶν· ἔλαθες γάρ με μικρὸν καὶ εἰς πέρας τῷ λόγῳ διαβιβάζων. ἐπεισόδιον δὴ τοῦτο, οὐδὲν φασὶ πρὸς τὸν Διόνυσον ἐπεισκυκλήσας. ὥστ' ἐπάναγε τὸν λόγον πρὸς τὴν ὑπόσχεσιν. εὕρηκα γάρ σε κατὰ τὸν Πρωτέα τὸν Φάριον, οὐ κατ' αὐτὸν τρεπόμενον εἰς ψευδομένην καὶ ῥέουσαν ὄψιν, ἀλλά με παραφέρειν πειρώμενον. μανθάνοις ἄν, ἔφη ὁ πρεσβύτης. διηγήσομαι δέ σοι τὰ ἐμαυτοῦ πρότερον ἐπιτεμὼν, οὐ σοφιστεύων, ὡς αὐτὸς οἴει, τὴν ἀφήγησιν, ἀλλ' εὔτακτόν σοι καὶ προσεχῆ τῶν ἑξῆς παρασκευάζων τὴν ἀκρόασιν.

illius in lusum sociam, & familiarem Græcorum more futuram. Tanquam igitur ingenti pecunia, quam pro illa expectabat, priuatus, omnem ad eam rem comparat & adhibet machinam. Author etiam ipse fui, & hortator illi ad eam rem aggrediendam: fieri posse, vt alicubi liberos meos repertos mihi seruaret, cogitans.

Senex Calasiris dě Nausicli consilium dat, sibi etiā dat.

Excipiens autem Cnemon: Satis est, inquit, iam bubulcorum, & satraparum, & regum ipsorum. Parum enim aberat quin me non aduertentem animum, prorsus aliorsum sermone traduceres. Appendicē hanc nihil (vt aiunt) ad Bacchum annexisti. Quare reducas orationē ad id quod à te promissum est. Inueni enim te quasi Proteum Pharium, non quidem vt illum in commentitiam & fluxam speciem verti, sed me abducere à proposito conari. Cognosces, inquit senex. Exponā autem initiò meas res breuiter, non fucum tibi faciens in narratione, vt tu existimas, sed distinctam & cohærentem cum iis quæ sequentur, tibi præparans orationem.

Prouerbiū.

Proteus Pharius.

ARGVMENTVM CAP. VI.

Senis Calasiridis, patria, genus, vita status, res aduersæ, voluntarium exilium: Oraculum Pythicum seni redditum. De Nilo quæstiones. Eiusdem Nili proprietates. Chariclis & Calasiridis mutua colloquia. Circa Charicleam gestorum à Charicle narratio. Puellæ expositio, forma, mores, educatio. Aenianum præfecti patria, genus, forma, venustas, Delphos aduentus. Oraculum eidem redditum.

CAP. VI.

Senis patria, pater, cognomen, vitæ genus.

MIHI est vrbs Mēphis patria, pater autem & cognomē Calasiris. Porrò genere vitæ nunc erro, non multò autem antè antistes fueram. Habui autem & vxorem vrbis instituto, sed amisi lege naturæ. Hæc cùm è corpore in aliam requiem excessisset, aliquanto tempore ætatem agebam expers malorum, in duobus filijs ex ea susceptis me oblectans. Non post multos autem annos luminariū cælestis circuitus fatis definitus, mutat totū statum nostrarum rerum, &

Oculus Saturnius.

oculus Saturnius in domū irruit, in deterius afferens mutationem, quam quidem mihi sapiētia præmonstrauit, cæterùm effugiendi facultatem non dedit.

Fatorum decreta prouidere quis potest: effugere non. Prospicientia, lucrum in aduersis.

Nam fatorum decreta immutabilia prouidere quis potest, effugere verò nō potest. lucrum verò vt in talibus rebus prospicientia est,

ΚΕΦ. ϛ.

ἘΜοὶ πόλις Μέμφις· πατὴρ δὲ καὶ ὄνομα Καλάσιρις· βίος δὲ νῦν μὲν ἀλήτης, πρότερον δὲ οὐ πάλαι προφήτης. ἐγένετό μοι καὶ γυνὴ νόμῳ τῆς πόλεως, καὶ ἀπεγένετο θεσμῷ τῆς φύσεως ταύτης εἰς τὴν ἑτέραν λῆξιν ἀναλυθείσης, χρόνον μέν τινα διῆγον ἀπαθὴς κακῶν, ἐπὶ παισὶ δύο τοῖς ἐξ αὐτῆς ἀβρυνόμενος. Οὐ πολλοῖς δὲ ὕστερον ἔτεσιν, οὐράνια φωστήρων εἱμαρμένη περίοδος τρέπει τὰ καθ᾽ ἡμᾶς, καὶ ὄμμα Κρόνιον εἰς τὸν οἶκον ἐνέσκηψε, τὴν ἐπὶ τὸ χεῖρον μετάγων μεταβολήν, ἣν ἐμοὶ σοφία μὲν προέφηνε, διαδρᾶναι δὲ οὐκ ἔδωκε. Τοὺς γὰρ μοιρῶν ἀτρέπτους ὅρους προϊδεῖν μὲν δυνατόν, ἐκφυγεῖν δὲ οὐκ ἐφικτόν. Κέρδος δὲ ὡς ἐν τοῖς τοιούτοις ἡ πρόγνωσις,

ἀμβλύ

ου συμπαίστριαν καὶ συνό-
τα Ἑλλήνων ἐσομένην. ὡς
μεγάλων καὶ πολλῶν τῶν
ντῇ προσδοκωμένων χρη-
ἐστερημένος, πᾶσαν ἐ-
καὶ κινεῖ μηχανήν. ἐπέρ-
τε καὶ αὐτὸς πρὸς τὸ πρᾶ-
πη ἄρα καὶ τοὺς παῖδας 10
εισώσειεν ἐνθυμούμενος.
πολαβὼν οὖν ὁ Κνήμων,
ἔφη βουκόλων καὶ σα-
ῶν καὶ βασιλέων αὐτῶν· 15
ες γάρ με μικρὸν καὶ εἰς
τῷ λόγῳ διαβιβάζων.
όδιον δὴ τοῦτο, οὐδὲν φασι
τὸν Διόνυσον ἐπεισκυκλή- 20
ς ἐπάναγε τὸν λόγον πρὸς
όσχεσιν. εὕρηκα γάρ σε κα-
ν Πρωτέα τὸν Φάριον, οὐ
ωτὸν τρεπόμενον εἰς ψευ- 25
λῆ καὶ ῥέουσαν ὄψιν, ἀλ-
ε παραφέρειν πειρώμενον.
ινοις αὖ, ἔφη ὁ πρεσβύ-
ηγήσομαι δέ σοι τὰ ἐμαυτοῦ 30
ρὸν ἐπιτεμὼν οὐ σοφι-
, ὡς αὐτὸς οἴει. τὴν ἀφή-
ἀλλ' εὔτακτόν σοι καὶ
χῇ τῶν ἑξῆς παρασκευά- 35
τὴν ἀκρόασιν.

illius in lusum sociam, & familiarem Græcorum more futuram. Tanquam igitur ingenti pecunia, quam pro illa expectabat, priuatus, omnem ad eam rem comparat & adhibet machinam. Author etiam ipse fui, & hortator illi ad eam rem aggrediendam: fieri posse, vt alicubi liberos meos repertos mihi seruaret, cogitans.

Senex Calasius dū Nausicli consilium dat, sibi etiā dat.

Excipiens autem Cnemon: Satis est, inquit, iam bubulcorum, & satraparum, & regum ipsorum. Parum enim aberat quin me non aduertentem animum, prorsus aliorsum sermone traduceres. Appendicē hanc nihil (vt aiunt) ad Bacchum annexisti. Quare reducas orationē ad id quod à te promissum est. Inueni enim te quasi Proteum Pharium, non quidem vt illum in commentitiam & fluxam speciem verti, sed me abducere à proposito conari. Cognosces, inquit senex. Exponā autem initiò meas res breuiter, non fucum tibi faciens in narratione, vt tu existimas, sed distinctam & cohærentem cum iis quæ sequentur, tibi præparans orationem.

Prouerbiū.

Proteus Pharius.

vincebat & continentia,
quam in vita summo studio
seruaueram. Ac diu quidem
multúmque oculis corpo-
ris, animi oculis resistebam:
ad extremum tamē victus,
& affectu amatorio, tanquā
aliquo onere, pressus sum.
Cùm igitur initium mole-
stiarum & ærumnarū diui-
nitus mihi incumbentium,
quas iam antea prescieram,
mulierē esse deprehendis-
sem, & intellexissem quòd
esset fatalis necessitatis in-
uolucrū, quódq; is cui tum
sors obtigerat Deus, illam
sibi tanquā personā induis-
set: statui non dedecorare
sacerdotale munus, cui à
pueritia innutritus fueram
(& restiti) neque delubra
Deorum & aras prophana-
re. Atque eorum quæ erant
fatis destinata, non ob rem
ipsā (quod absit) sed sola a-
nimi cōstitutione cōueniē-
ti mihi mulcta imposita, &
ratione in iudiciū adhibi-
ta, exilio punio cupiditatē,
& ex patria discessi infelix:
tum cedens Parcarū neces-
sitati, & illis quiduis statuē-
di in nos arbitriū permit-
tens: tum etiam execran-
dam Rhodopin fugiēs. Me-
tuebam enim, hospes, ne eo
qui tū dominabatur in vr-
bem vim faciēte, vel ad tur-
pius opus impellerer. Cæ-
terùm quod me in primis
& post omnia expellebat,

Sapiens Calasiridis cōsiliū & mulcta.

ἐνίκα τὴν διὰ βίου μοι μελετηθεῖ-
σαν ἐγκράτειαν. ἐπὶ πολύ τι
τοῖς σώματος ὀφθαλμοῖς τοὺς
5 τῆς ψυχῆς ἀντιστήσας, ἀπῆλθον
τὸ τελευταῖον ἡττηθεὶς, καὶ
πάθος ἐρωτικὸν ἐπιφορτισάμε-
νος. ἀρχὴν δὴ τῶν ἐσομένων καὶ
10 προαγορευθέντων μοι πρὸς τοῦ
θείου δυσχερῶν, τὴν γυναῖκα φω-
ράσας, καὶ συνεὶς ὡς τῶν πεπρω-
μένων ἐστὶν ὑπόκρισις, καὶ ὡς ὁ
15 τότε εἰληχὼς δαίμων οἱονεὶ
προσωπεῖον αὐτὴν ὑπῆλθε, τὴν
μὲν ἐκ παίδων μοι σύντροφον ἱε-
ρωσύνην, ἔγνωκα μὴ καταισχῦ-
20 ναι, καὶ ἀντέσχον μηδὲ ἱερὰ καὶ
τεμένη θεῶν βεβηλῶσαι. τῶν δὲ
ἡμαρτημένων οὐκ ἔργῳ (μὴ γέ-
νοιτο) ἀλλ' ἐφέσει μόνῃ, τὴν ἁρ-
25 μόζουσαν ἐπιβαλὼν ζημίαν, δι-
καστὴν ἐμαυτοῦ τὸν λογισμὸν ἀ-
ναδείξας, φυγῇ κολάζω τὴν ἐ-
πιθυμίαν, καὶ τῆς ἐνεγκούσης
30 ὁ βαρυδαίμων ἐξῄειν· ὁμοῦ μὲν
εἴκων ταῖς μοιρῶν ἀνάγκαις,
καὶ πράττειν ὅ,τι καὶ βούλοιντο
τὰ καθ' ἡμᾶς ἐπιτρέπων· ὁμοῦ
35 δὲ τὴν ἀποτρόπαιον Ῥόδωπιν ἀ-
ποφεύγων. ἐδεδίειν γὰρ, ὦ ξένε,
μὴ τοῦ τότε ἐπικρατοῦντος ἀ-
στέρος ἐπιβρίσαντος, καὶ πρὸς
40 τὸ αἰσχρότερον τῶν ἔργων ἐκνι-
κηθείην. ὃ δέ με πρὸς πάν-
των καὶ ἐπὶ πᾶσιν ἐξήλαυνεν,

οἱ

ἀμβλύνουσα τοῦ δεινοῦ τὸ φλεγμαῖνον. συμφορᾶς γὰρ, ὦ παῖ, τὸ μὲν ἀπροσδόκητον, ἀφόρητον· τὸ δὲ προεγνωσμένον οἰστότερον. τὸ μὲν γὰρ, ἡ διάνοια φόβῳ προληφθεῖσα καθέπληξε· τὸ δὲ ἡ συνήθεια τοῦ λογισμοῦ διήτησε. γίνεται δὲ περὶ ἐμὲ τοιόνδε.

Γυναιον Θρᾳκικὸν τὴν ὥραν ἀκμαῖον, καὶ τὸ κάλλος δεύτερον μετὰ Χαρίκλειαν ἔχουσα, ὄνομα Ῥοδῶπις, οὐκ οἶδ᾽ ὁπόθεν ἢ ὅπως κακῇ μοίρᾳ τῶν ἐγνωκότων ὁρμηθὲν, ἐπεπόλαζε τὴν Αἴγυπτον, καὶ ἤδη καὶ εἰς τὴν Μέμφιν ἐκώμαζε, πολλῇ μὲν θεραπείᾳ, πολλῷ δὲ πλούτῳ δορυφορουμένη, πᾶσι δ᾽ ἀφροδισίοις θηράτροις ἐξησκημένη. οὐ γὰρ ἦν ἐντυχόντα μὴ ἡλωκέναι· οὕτως ἄφυκτόν τινα καὶ ἀπρόσμαχον ἑταιρίας σαγήνην ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν ἐπεσύρετο. ἐφοίτα δὴ θαμὰ καὶ εἰς τὸν νεὼν τῆς Ἴσιδος, ἧς προεφήτευον, καὶ τὴν θεὸν συνεχῶς ἐθεράπευε, θυσίαις τε καὶ ἀναθήμασι πολυταλάντοις. αἰσχύνομαι λέγειν, ἀλλ᾽ εἰρήσεται· γίνεται δὴ κἀμοῦ κρείττων ὀφθεῖσα πολλάκις.

obtundens aduersorum casuum aciem & ardorem. Calamitates enim, fili, quæ inopinatò adueniunt, sunt intolerabiles: at præuisæ, æquiore animo perferūtur. Illas enim animus metu occupatus reformidat, & ægrè fert: has autem consuetudo rationis familiares reddit. Accidit autem mihi tale quiddam.

Calamitates quæ inopinatò adueniunt sunt intolerabiles: at præuisæ, minùs.

Muliercula Thracica, maturo ætatis flore, pulchritudine autem post Charicliam secundas tenens, nomine Rhodopis, nescio vnde, aut quomodo, aduerso fato eorum qui illam cognouerunt, profecta peragrabat Ægyptum, atque etiam Memphim petulāter veniebat, magna pedissequarum & seruorum caterua, & multis opibus stipata, omnibus Venereis illecebris atque lasciuia exactè instructa. Neque fieri potuit, vt non quiuis, qui in illam incidisset, caperetur: adeò ineuitabilem quendam & inuictum fascinum meretricium ex illius oculis attrahebat. Ingrediebatur etiam sæpe templum Isidis, cuius ego eram antistes, & Deam continuè colebat & venerabatur sacrificijs ac donarijs quæ multis talentis constabant. Pudet dicere, attamen non celabo: & me vicit, sæpiùs visa:

Senis infortunia vnde cœperint, narrat.

Rhodopis mulierculæ, opes, Venereæ illecebræ.

Illecebræ amatoriæ & fascinus meretrici' quid possint.

habebam ad illam iter, conueniēs homini prophetico receptaculū, sacris rebus & cæremonijs distinatam vrbem proponens. Et cùm per Crissæum sinum ad Cirrhū appulissem, ex naui cucurri ad vrbem. Postquam verò astiti, vox proculdubio diuina protinus aures meas incessit: & cùm aliis de causis vrbis mihi cōmoratio meliorum visa est, tum non minimè natura situs. Prorsus enim veluti munitio quædam & arx natura constituta, Parnassus dependet, prominentibus lateribus vrbem quasi quodam sinu complectens. Optimè dicis, inquit Cnemon, & vt aliquis qui reuera afflationem Pythicam sensit. Eum enim esse situm vrbis, etiā pater mihi quondam dicebat, quando illum ad consilium Amphictyonicum augurem vrbs Atheniensium miserat. Igitur Atheniensis es, fili? Ita, inquit. Nomen verò quod tibi est? Cnemon, respondit. Qua fortuna vsus es? deinceps audies: nunc autē continua narrationem. Continuabo, inquit.

Ascendebam in vrbem. Collaudato igitur à curriculis, agris, & fontibus, oppido, & ipso Castalio fonte, ex quo me etiam aspersi, ad templum festinabam.

Situs vnde maximè cōmendatus.

ἔστελλον εἰς ταύτην ἐμαυτὸν, ἁρμόδιον τῷ προφητικῷ καταγώγιον, τὴν ἱεροῖς καὶ τελεταῖς ἀνακειμένην ὁριζόμενος. διά τε τοῦ Κρισσαίου κόλπου τῇ Κίρρᾳ προσορμισθεὶς, ἐκ νεὼς ἐπὶ τὴν πόλιν ἀνέθεον. ἐπεὶ δὲ ἐπέστην, ὀμφή με ὡς ἀληθῶς θεία προσέβαλεν αὐτόθεν. καὶ τά τε ἄλλα ἡ πόλις διαίτημα κρειττόνων ἔδοξε, καὶ οὐχ ἥκιστα τῇ φύσει τῆς περιοχῆς. οἷον γὰρ φρούριον ἀτεχνῶς καὶ αὐτοσχέδιος ἀκρόπολις ὁ Παρνασσὸς ἀπαιωρεῖται, προπόδων λαγόσι τὴν πόλιν ἐγκολπισάμενος. Ἄριστα, ἔφη, λέγεις, ὦ Κνήμων, καὶ ὡς ἄν τις ἐπιπνοίας ὡς ἀληθῶς Πυθικῆς ἐπαισθόμενος. τῇ δὲ γὰρ πῇ καὶ ὁ πατήρ μου θέσεως ἔχειν τοὺς Δελφοὺς ἔφραζεν, ὅτε αὐτὸν ἱερομνήμονα ἡ πόλις Ἀθηναίων ἔστειλεν. Ἀθηναῖος ἄρα ἦσθα, ὦ παῖ; Ναὶ ἔφη. Ὄνομα δὲ τίς; Κνήμων, ἀπεκρίνατο. τύχῃ τίνι κεχρημένος; Εἰσαῦθις ἔφη, ἀκούσῃ· νῦν δὲ ἔχου τῶν ἑξῆς. Ἕξομαι ἔφη.

Καὶ ἐπανήειν πρὸς τὴν πόλιν. ἐπαινέσας οὖν τήν τε δρόμων καὶ ἀγορῶν καὶ κρηνῶν τὸ ἄστυ, καὶ Κασταλίαν αὐτὴν, ἧς δὴ καὶ περιρραντήριον ἐποιησάμην, ἐπὶ τὸν νεὼν ἔσπευδον.

καὶ

[illegible]

[illegible]

inquirebã aliquid & scru-
tabar, aut cum philosophis
colloquebar. Non paruus
autem numerus eiusmodi
hominum confluit ad tem- 5
plum Delphicum, & pror-
sus est Musæum ipsa vrbs,
sub Musarum duce deo va-
ticiniis dedita. Ac initio
quidem alias de aliis rebus 10
quæstiones à nobis moue-
bantur. Erát enim, qui quo-
modo nos Aegyptij Deos
coleremus, quæreret: alius
quamobrem alia apud alios 15
animalia sacra & diuina
haberentur, & quæ esset de
quolibet narratio, percon-
tabatur. Quidam pyrami-
dum formam & constru- 20
ctionem, nonnulli fistula-
rum ductus & anfractus sci-
scitabantur. Quid multa?
Aegyptiarum rerum nihil
non inquisitũ relinquebãt. 25
Etenim, omnis Ægyptiaca
narratio mirum in modum
Græcas delectat aures.

Ad extremum tandem &
de Nilo, qui essent eius fon- 30
tes, & quæ præter alios flu-
uios peculiaris natura, &
vnde æstiuo tempore solus
inter omnes crescat aquis,
quæstionem mihi quidam 35
ex vrbanioribus propone-
bat. Me dicẽte ea quæ scie-
bam, & quæ de hoc fluuio
sacris libris perscripta, solis
antistib' cognoscere ac le- 40
gere licet: & narrante, quòd
in supremis Aethiopiæ,

Delphica vrbs, Musæũ est, sub Musarũ duce Deo vaticiniis dedita.

Aegyptiacarum rerum narratio delectabilis.

De Nilo quæstiones.

ἢ φιλοσοφοῦσι διηγεγόμην
λόγος δὲ ὁ τοιοῦτος βίος
ῥεῖ περὶ τὸν νεὼν τοῦ Πυθ
μουσεῖον ἐστὶν ἀτεχνῶς κ
ὑπὸ μουσηγέτῃ θεῷ φ
μένη. τὸν μὲν δὴ πρότερο
νον, ἄλλοτε περὶ ἄλλων
ζητήσεις ἀνεκινοῦντο. καὶ
τις ὅπως τοὺς ἐγχωρίους
γύπτιοι σέβομεν Θεοὺς ἀν
ὁ δὲ, δι' ἣν αἰτίαν ἄλλ
ἄλλοις τῶν ζώων ἐκθειάζε
τίς ὁ περὶ ἑκάστου λόγος
θάνετο. ἄλλος πυραμίδων
σκευὴν, ἕτερος συρίγγων π
καὶ συνελόντι τῶν κατ' Αἰ
ἐν οὐδὲν ἀπελίμπανον
τες. Αἰγύπτιον γὰρ ἄκουσμ
διήγημα πᾶν, Ἑλληνικῆς
ἐπαγωγότατον.

Τέλος δέ ποτε καὶ τ
Νείλου, καὶ τίνες μὲν αὐτοῦ
τίς δὲ ἡ παρὰ τοὺς ἄλλους πο
ἰδιάζουσα φύσις· καὶ ὅπ
θερινὴν ὥραν μόνος τῶν π
πλημμυρεῖ, πεῦσίν τις ἐμο
σίγε τῶν ἀστειοτέρων. Ἐμοῦ
ἐγίγνωσκον εἰπόντος,
περὶ τοῦ ποταμοῦ τούτου β
ἱεραῖς ἀναγεγραμμένα,
τοῖς προφητικοῖς καὶ γιν
καὶ ἀναγινώσκειν ἔξεστι.
διηγηθόντος ὡς τὰς μὲν ἀ
ἐκ τῶν ἄκρων τῆς Αἰθι

των δὲ τῆς Λιβύης [illegible]
[illegible] τὸ ἀνατολικὸν [illegible],
[illegible]
[illegible] ἀντικρὺ πνεόντων ἀνα- [illegible] ἀλλ᾽ αὐτῶν [illegible]
[illegible]
[illegible] καὶ [illegible]
[illegible]
[illegible] τῆς [illegible] καὶ μικρὸν [illegible] καὶ [illegible]
[illegible]
[illegible] ὡς τὸ εἰκὸς, [illegible]

[illegible] autem. Luna partibus oritur . [illegible] parte orientale clima declinans, initium [illegible] praebet: [illegible] vero [illegible] tempore, non vt quidam putarunt Etesiarum aduerso flatu reiectus, sed iis ipsis ventis circa solstitium aestiuum, a septentrionalibus partibus versus meridiem, omnes nubes pellentibus ac trudentibus, donec in zona quae torretur ardore solis, colligantur, in qua illorum motus retunditur propter incredibilem circumstantis aestus vehementiam, toto quod antea fuerat paulatim congregatus & condensatus, humore liquescente, & inde copiosis imbribus cadentibus. Superfluens Nilus, nec se [illegible] tur, sed [illegible] pis, & [illegible] quorum Aegyptum operiens, [illegible] cuadat agro [illegible] bendum [illegible] ber aqua [illegible] lentibus [illegible] tent: & [illegible] ac lenis. [illegible] dus, [illegible] runtamen [illegible], vt in [illegible] tus. Quam ob causam [illegible] ius ex [illegible], vapores non exhalat: omnino e- nim consentaneum [illegible]

si exhalaret, eum ex niue liquefacta, quod quidam docti apud Græcos voluerunt, incrementum capere.

Cùm de hisce in eam sententiam dissererem, sacerdos Apollinis mihi maximè familiaris, Charicli erat illi nomen, Præclarè, inquit, dicis, & ipse assentior huic sententiæ: sic enim etiam à sacerdotibus in Catadupis Nili audiui.

Charicles.

Et ego ad illũ, ô Charicles, nunquid etiam eò veneras? Veneram, dixit, sapiens Calasiri. Quæ autem necessitas eò deducebat? rursus quærebam. Ille autem, Aduersa fortuna rei domesticæ, respondit: quæ mihi & felicitatis causa extitit. Me verò illud in speciem absurdum mirante, Non miraberis, inquit, si rem ita vt gesta est, expositam audieris. Audies autem, quandocunque placuerit. Igitur tempus est, inquibam, vt exponas: nunc enim placet. Charicles autem remota multitudine, Cognosce, inquit: siquidem te mihi iã dudum vtilitatis cuiusdam causa auditorem meorum casuum exoptabam. Ego cùm iniissem matrimonium, liberos non habui. Serò tandem, & ætate prouecta, assiduè Deum supplex orans,

Chariclis res aduersæ.

εἰ καθώς τινες ἐβουλήθη
πυνθάνομαι, τῶν παρ' Ἑλλ
δοκίμων, χρόνῳ τινο
πλήρωμα ἐλάμβανε.

Ταῦτα μου καὶ τὰ
διεξιόντος, ὁ ἱερεὺς
θεοῦ γνώριμος ἐμοὶ γ
τὰ μάλιστα, Χαρικλῆς ὀ
αὐτῷ, Θαυμασίως, ἔφη
καὶ ταύτῃ τῇ γνώμῃ τί
αὐτὸς, οὕτω καὶ παρὰ τῶ
ταδούποις ἱερέων τῶ
πυθόμενος.

Κἀγὼ πρὸς αὐτὸν,
κλῆς, ἔφην· ἦλθες γὰρ
Ἦλθον, εἶπε, ὦ σοφὲ Κ
Τίς δέ σε χρεῖος ἤγαγε;
ρώτων. ὁ δὲ, Δυσπραξία
τὴν οἰκίαν, ἀπεκρίνατ
μοι καὶ εὐπραξίας αἴτ
νεν. ἐμοῦ δὲ τὸ παράδοξ
μάσαντος· Οὐ θαυμάσ
πρᾶγμα ὡς γέγονεν εἰ
πεύσῃ δὲ ὅταν σοι β
γίγνηται. Οὐκοῦν ὥρα
δεῖν, ἦν δ' ἐγώ· νῦν γὰ
μαι. Μάνθανε, εἶπεν ὁ Χ
τοὺς πολλοὺς μεταστησ
καὶ γάρ σε καὶ διά τι χ
ἐμὸν ἀκροατὴν γενέσθ
βεβηκότων πάλαι ἐβ
ἐμοὶ γήμαντι, παιδία ο
το. ὀψὲ δέ ποτε καὶ βραδ
λικίας, πολλὰ τὸν Θεὸν ἱκ

θυγατρίου πατὴρ ἀνηγορεύθην, οὐκ ἐπ' αἰσίοις ἔσεσθαί μοι ταύτην τοῦ Θεοῦ προαγορεύσαντος. ἦλθε καὶ εἰς ὥραν γάμου, καὶ ἐξεδόμην τῷ μνηστευομένῳ (πολλοὶ δὲ ἦσαν) τῷ παρ' ἐμοὶ κριθέντι καλλίστῳ· καὶ καθ' ἣν νύκτα συγκατεκλίθη τῷ γήμαντι, κατ' αὐτὴν ἡ δυστυχὴς ἐτελεύτα, σκηπτοῦ τινος ἢ χειροποιήτου πυρὸς τοῖς θαλάμοις ἐμπεσόντος· καὶ τὸν ὑμέναιον ᾀδόμενον ἔτι, διεδέχετο θρῆνος· καὶ ἀπὸ τῶν παστάδων ἐπὶ τὸ μνῆμα παρεπέμπετο· καὶ δᾷδες αἱ τὸ γαμήλιον ἐκλάμψασαι φῶς, αὗται καὶ τὴν ἐπικήδιον πυρκαϊὰν ἐξῆπτον. ἐπετραγῴδει τούτῳ τῷ δράματι καὶ ἕτερον πάθος ὁ δαίμων, καὶ τὴν μητέρα μοι τῆς παιδὸς ἀφαιρεῖται τοῖς θρήνοις ἐγκαρτερήσασαν. Τὸ δὲ θεήλατον τοῦ κακοῦ μὴ φέρων, ἐμαυτὸν μὲν οὐκ ἐξάγω τοῦ βίου, τοῖς θεολογοῦσιν ὡς ἀθέμιτον τὸ πρᾶγμα πειθόμενος· ὑπεξάγω δὲ τῆς ἐνεγκούσης, καὶ τὴν ἐρημίαν τῆς οἰκίας ἀποδιδράσκω. Μέγα γὰρ εἰς λήθην κακῶν ἡ δι' ὀφθαλμῶν τῆς ψυχῆς ὑπόμνησις ἀμαυρουμένη, καὶ πολλοῖς ἐμπλανηθεὶς τόποις, ἦλθον δὴ καὶ εἰς τὴν σὴν Αἴγυπτον, καὶ Καταδούπους αὐτούς,

filiolæ pater sum appellatus, cùm Deus mihi non feliciter eam nascituram esse prædixisset. Peruenit ad nuptiarum tempus, & elocaui eam in matrimonium ambienti (multi autem erant) qui meo iudicio erat honestissimus. Eadē autem nocte, qua marito accubuerat, mortua est infelix, cùm fulmen quoddam, seu manu excitatus ignis, in cubile incidisset. Atque ita hymenæum, qui canebatur adhuc, excepit luctus, & ex porticibus ad sepulchrum deducebatur, & faces quæ lumen ediderant nuptiale, eædem ipsæ funebrem rogum succendebant. Addebat ad hanc fabulā, & aliam Tragicam calamitatem numen, dum matrem puellæ dolori & luctui indulgentem, mihi aufert. Diuinitus igitur immissum malū non ferēs, non expello me quidem è vita, iis qui de rebus diuinis disserentes, id facere nefas esse docent, obtemperans: expello verò me patria clàm, & solitudinem domus procul fugio. Magnū est enim adiumentū ad obliuionem malorum recordatio animi, oculorum amotione obscurata. Cúmque multa loca vagabūdus peragrassem, veni tandem aliquādo & in tuam Aegyptum, & ipsos Catadupos,

Virginis faustæ nuptiæ.

Tragicæ calamitates.

Expellere è vita, nef[as]

Magnum adiumentum ad obliuionem malorum recordatio animi oculorum motione obscurata.

ad visendas cataractas Nili. Rationem igitur profectionis meæ in ea loca, tibi exposui, amice. Corollarium autem, vel, vt veriùs dicam, caput ipsum narrationis, te in primis cognoscere cupio.

Circa Chariclem gestorum Charicli narratio.

Cùm deambularem per ocium in vrbe, & quædam quorum est inopia apud Græcos coemerē (iam enim nimio angore animi, temporis interuallo decocto, in patriam redire properabam) vir quidam me accedit grauis, & prudentiam vultu declarans, nuper quidem adolescentiæ annos egressus, colore verò prorsus nigro, & me salutabat, ac de re quadam colloqui se velle mecum dicebat, non exactè Græcè loquens. Promptéque obtemperantem, in templum quòddam vicinum introducit, &, Folia quædam, inquit, & radices Indicas & Aethiopicas te emere vidi: quòd si hæc à me sincerè & absque omni fraude emere volueris, libenter tibi proponam. Volo, inquam, & ostende. At hic, vide sis, inquit, ne in emendo parcum nimis te exhibeas. Tu fac, inquam, ne in vendēdo grande nimis pretium exigere videaris.

Charicli oblata.

Neque parcum nimis in emendo esse oportet neque in vēdendo grāde nimis pretium exigere.

καὶ ἱστορίαν τῶν καταῤῥα
Νείλου. Τῆς μὲν οὖν ἐκε
φίξεως ἔχεις τὴν ἀπολογ
φίλος, ἣν δέ σε βούλομ
ρεργότερον γνῶναι τῆς διηγ
μᾶλλον δὲ ἀληθέστερον
αὐτὸ δὴ τὸ κεφάλαιον.

Ἀλύοντί μοι κατὰ τὴν π
διατιθεμένῳ πόλιν, καὶ
παρ' Ἕλλησι σπανίων
(ἤδη γάρ μοι τὴν λίαν ἀλ
τῷ χρόνῳ πεπτωμένης, ἡ
ἐνεστήκει ἐπάνοδος ἐσπουδ
ἀνήρ τις πρόσεισι, τὸ
σεμνὸς ἰδεῖν, καὶ ἀγχίνοι
τοῦ βλέμματος ἐμφανίζ
μὲν τὸν ἔφηβον παραλλ
χροίαν δὲ ἀκριβῶς μέλ
με ἠσπάζετο, καί τι βο
διαφράζειν ἔλεγεν, Ἑλλ
οὐ βεβαίως. ἐμοῦ δὲ ἑτο
πακούσαντος, εἴς τινα ν
ρακείμενον εἰσαγαγὼν,
τινάς σε καὶ ῥίζας, ἔφη, τ
κῶν καὶ Αἰθιοπικῶν κ
πίων ὠνούμενον ἑώρακα.
ἀκραιφνῶς ταῦτα καὶ δό
τος ἐκτὸς ὠνεῖσθαι βού
ἕτοιμος παρέχειν. Βούλ
φημι, καὶ δείκνυε· ὁ δέ, Ο
εἶπεν, ὅπως δὲ μὴ μικρο
ἔσῃ περὶ τὴν ἀγοράν. Σαυτ
ἐγγύα, ἔφην, μὴ βαρύτ
περὶ τὴν διάπρασιν.

ſuſcipere volueris, longè his præſtantius. Ridebam iam tum, his auditis. Hoc verò cauſam ſciſcitante. Ridiculum enim, inquam, mihi videtur, quòd tanta dona promittens, præmium inſuper pollicearis, longè dona ſuperans. Crede, dixit: ſed iura etiam ipſe, quòd optimè ſis vſurus dono, & ita quemadmodum ego docuero. Mirabar quidem hæſitans: iurabam tamen, tantarum rerum ſpe adductus. Poſtquam autem iuſiurandum à me factum eſt, ita quemadmodum ille mandabat, ducit me ad ſeſe, & oſtendit puellam inſigni & diuina forma præditam, quã ipſe annos ſeptem natam eſſe dicebat, mihi verò iam nõ procul abeſſe à tempore apto coniugio videbatur. Sic enim formæ excellentia, multum etiam addit ad proceritatis ſpeciem. Et ego quidẽ ſtabam ſtupens, tum propter inſcitiam eorum quæ fiebant, tum propter inſatiabilem cupiditatem ea ſpectandi quæ videbam. Ille verò eiuſmodi verba fecit:

Formæ excellẽtia multum addit ad proceritatis ſpeciem.

Hanc quã vides, hoſpes, mater quãdam ob cauſam, quam paulo poſt audies, faſciis inuolutam expoſuit, fortunæ ambiguitati eius rationes permittens. Ego autẽ fortè in eam cùm incidiſſem, ſuſtuli. Neq; enim

Chariclea vt expoſita & fortunæ permiſſa.

ὑποδέξασθαι βουληθεὶ
τούτων τιμιώτερον.
πρὸς ταῦτα. τοῦ δὲ τὴ
πυνθανομένου. ὅτι γε
φημι, εἰ τηλικαῦτα δῶ
προξενούμενος, προσέτι
ἐπαγγέλλῃ, πολὺ τῶν δ
τῶν ὑπερφέροντα. πίς
πε. ἀλλ' ἐπόμνυε καὶ σ
μὴν ἄριστα χρήσασθαι
καὶ ὡς ἂν αὐτὸς ὑφη
ἐθαύμαζον μὲν, ἀπορ
μνυον δὲ τηλικαῦτα ἐλ
πειδὴ δέ μοι ὁ μὲν ὅρκος
νος ἐπέσκηπτεν, ἄγε
αὐτὸν, καὶ δείκνυσι κόρη
χανόν τι καὶ δαιμόνιον
ἣν αὐτὸς μὲν ἑπταέτη
ἔλεγεν, ἐμοὶ δὲ καὶ ὥρα
πλησιάζειν ἐῴκει. Οὕ
κάλλους ὑπερβολὴ, καὶ
θους ἔμφασιν φέρει πρ
κἀγὼ μὲν ἀχανὴς εἰς
γνοίᾳ τε τῶν γιγνομένων
ρέστῳ θέᾳ τῶν ὁρωμένων
χετο λόγων τοιῶνδε.
Ταύτην ἣν ὁρᾷς, ξ
σιν ἡ μὲν τεκοῦσα, δι' α
γνώσῃ μικρὸν ὕστερον, ἐ
γάνοις ἐξέθετο, τύχ
βολίᾳ τὰ κατ' αὐτὴν
ψασα, ἐγὼ δὲ περιτυχ
νελόμην. οὐδὲ γὰρ ἦν μοι

in periculo [illegible] ... corpus. [illegible] ... gügere. Erit enim hoc etiam vnum ex preceptis gymnosophistarum, qui sunt apud nos: quorum vt auditor essem, aliquanto antè sum dignus iudicatus. Alioqui tũ etiã ex oculis infantis, magnum & diuinum quiddam elucebat, adeò me circumspiciẽtem acriter & blandè intuebatur. Expositus autẽ fuerat vnà cũ illa cumulus lapidum quẽ nuper ostendi, & fascia quædam de serico filo texta, literis vernaculis & narratione de rationibus infantis insignita, matre (vt opinor) has notas & indicia puellę procurante. Quæ vt legi, vnde & quæ esset cognoui, atque in agrum asportaui, longè dissitum ab vrbe, pastoribus nutriendam tradens, & interminans ne cuiquam dicerent. Ea verò quæ vnà erant exposita, apud me detinebam, ne quæ insidiæ propter ea puellę struerentur. Primum igitur ita res erat occulta.

Postquam autem [illegible] su temporis puella [illegible] tatis & forma [illegible] ... [illegible]

Diuinum quiddam in facie Chariclea oculis emicans.

Mater expositæ puellæ quæ cura sollicitudine prospiciens.

metuens ne illius ratio-
nes patefierent, & ipsa ne-
caretur, & ego aliquid mo-
lestiæ inde caperem, dedi
operam vt legatus ad Sa- 5
trapam Aegypti mitterer,
& venio, hanc vnà mecum
adducens, eiúsque res con-
stituere cupiens. Ac huic
quidem illico, quamobrem 10
veniam, exponam: si qui-
dem se hodie legationi au-
diendę vacaturum mihi de-
nunciauit. Tibi verò &
Diis, qui hæc ita guberna- 15
runt, in manum do puel-
lam: conditionibus iureiu-
rando firmatis, quòd hanc
liberam habiturus sis, &
libero in matrimonium 20
daturus, sicuti eam à no-
bis accipitis: vel potiùs à
matre, quæ illam expo-
suit. Confido autem te
omnia de quibus collocu- 25
ti sumus, expleturum esse,
iureiurando fretus, & tuis
moribus, quos per mul-
tos dies, quibus hîc ver-
saris, reuera Græcos esse 30
cognoui. Hæc habui, quæ
tibi in præsentia breui-
ter dicerem, iam me auo-
cante negotio legationis:
planiùs verò & exactiùs 35
arcanis puellæ crastino die
initiaberis, circa tem-
plum Isidis mecum conue-
niens.

Faciebam ita, quemadmo- 40
dum ille voluerat: & as-
sumptam puellãducebã te-

Chariclea saluti & rationibus vt prospectum.

Moribꝰ Græcum esse & agnosci, Chariclem quid iuuerit.

δείσας μὴ φωραθείη τ
αὐτήν, καὶ ἀπόλοιτο μὲν
παραπολαύσω δέ τινος
τὸς ἀηδοῦς, ἐκπεμφθῆναι
σβευτὴς παρὰ τὸν Αἰγύπ
τράπην ἐπραγματευσ
καὶ ἥκω ταύτην συνεπαγ
διαθέσθαι τὰ κατ' αὐτὴν
μενος. καὶ τοῦ μὲν, ὅ
δέπω περὶ ὧν ἥκω διδ
σομαι· χρηματίσαι γὰρ ἡμ
μερον ἐπηγγείλατο. σοὶ
θεοῖς τοῖς οὕτως ἐπιτ
ἐγχειρίζω τὴν κόρην ὅτ
θήκαις ταῖς ἐνωμόταις ἠ
νομέναις, ἢ μὴν ἐλευθέρα
την ἕξειν, καὶ ἐλευθέρ
γάμον ἐκδώσειν ταύτην,
καὶ αὐτὸς κομίζῃ παρ'
μᾶλλον ἢ τῆς ἐκθεμένης
πιστεύω δέ σε πάντα ἐκ
σειν τὰ ὡμιλημένα, τοῖς
κοις ἀποθαρσῶν, καὶ τὸν σ
πον ἐκ πολλῶν τῶν ἡμερ
ἐνθάδε διάγεις, Ἑλλην
τὰ τῷ ὄντι πεφρασμένος
ταῦτα νῦν εἶχον λέγειν
τημένως, καλούσης με τ
τὰ τῆς πρεσβείας χρείας·
φέστερα δὲ καὶ ἀκριβέστερα τ
τῆς κόρης, εἰς αὔριον μυ
περὶ τὸν νεὼν τῆς Ἴσιδος ἐντ

Ἐποίουν οὕτως· καὶ
λαβὼν τὴν κόρην, ἦγον

λύσας ὡς ἐμαυτόν. κἀκείνην μὲν τὴν ἡμέραν εἶχον ἐν θεραπείᾳ, πολλὰ φιλοφρονούμενος, καὶ πολλὴν τοῖς θεοῖς ὁμολογῶν χάριν, αὐτόθεν τε ἐμαυτοῦ θυγατέρα, καὶ ἐνόμιζον καὶ ὠνόμαζον.

Εἰς δὲ τὴν ὑστεραίαν ἅμα ἡμέρᾳ, λίαν ἐσπουδασμένως ἐπὶ τὸ νεὼν τῆς Ἴσιδος, οὗ γὰρ συνετέτακτό μοι πρὸς τὸν ξένον, ὡρμησα, καὶ πλεῖστα ἐμπεριπατήσας, ἐπειδὴ ὅπῃ ἐφαίνετο οὐδαμοῦ, παραγενόμενος εἰς τὰ σατραπεῖα, τὸν πρεσβευτὴν Αἰθιόπων εἴ τις ἑώρα ἐπυνθανόμην. καί μοι τις ἀπήγγελλεν, ὡς ἐξώρμησε, μᾶλλον δὲ ἐξήλατο, πρὸ ἡλίου δυσμῶν, εἰ μὴ τῶν ὅρων ἐκτὸς γένοιτο, θάνατον αὐτῷ τοῦ σατράπου διαπειλήσαντος. ἐμοῦ δὲ ἐρομένου τὴν αἰτίαν· ὅτι, ἔφη, ὁ ἀπαγγέλλων ἐπέταττεν, ἀπέχεσθαι τῶν σμαραγδείων μετάλλων ὡς Αἰθιοπίᾳ προσηκόντων. ὑπέστρεφον ἀνιαρῶς ἄγαν διατεθεὶς. καὶ ὥσπερ οἱ βαρεῖαν τινὰ πληγὴν εἰληφότες, ὅτι δή μοι γνῶναι μὴ ἐξεγένετο τὰ κατὰ τὴν κόρην, τίς, ἢ πόθεν, ἢ τίνων. Μὴ θαυμάσῃς, εἶπεν ὁ Κνήμων· ἀχθομαι γὰρ καὶ αὐτὸς οὐκ ἀκούσας, ἀλλ' ἴσως ἀκούσομαι. Ἀκούσῃ, ἔφη ὁ Καλάσιρις. νυνὶ

ctam ad me domum. Ac illo quidem die tractabam puellam honorificè & reuerenter, variis blanditiis deliniens:& agebam Deo magnas gratias, ex eo tempore filiam meam existimans eam esse,& nominans.

Postridie autem properè ad templum Isidis, qui locus mihi fuerat cum hospite ad colloquium constitutus, abij: & cùm diu obambulassem, neque vsquam appareret, veniens in domicilia Satrapæ, an aliquis legatum Aethiopum vidisset, quærebam. Ibi quidam mihi renũciauit, quòd esset profectus, imò potiùs expulsus, ante solis occubitum: cùm Satrapa illi, nisi finibus excederet, mortem minatus esset. Me autem quærẽte causam, Quòd, inquit, legationem exponẽs, imperabat vt abstineat à smaragdinis fodinis, tanquam ad Aethiopiam pertinentibus. Reuersus sum admodum ægrè ferens, non secus atque ij qui grauem plagam acceperunt: quòd cognoscere non potuissem quicquam de puella, quæ, aut vnde, aut ex quibus esset nata. Ne mireris (interpellans inquit Cnemon) & ipse enim molestè fero, quòd non audierim, sed tamen fortassis audiam. Audies, inquit Calasiris. Nunc

Charicl[ea] nouum d[o]minũ & h[o]spitem [...]

Legatus Satrapã Aegypti mi[s]sus, finib[us] excedere i[us]sus, & cur.

verò quæ deinceps Charicles subtexuit, à me dicentur.

Postquam enim in domunculam, inquit ille, veni, prodit mihi obuiã puella, & nihil quidem dicebat, vt quæ nondum Græcam linguam percepisset, Salutabat autem manu apprehensum, & me visa tantùm exhilarabat. Mirabárque, quòd sicut generosi catuli, cuius vel paululũ noto abblandiuntur, ita & illi meæ erga se beneuolentiæ sensus inerat acris, & me vt patrem complectebatur. Statui igitur non diu Catadupis commorari, ne aliqua maleuolentia numinis & altera filia me priuaret: & per Nilum deuectus ad mare, ac nauem nactus, nauigabam domum. Et est nunc hîc filia mecum: filia, inquam, mea, & meo cognomine appellata: perturbatam enim, ob ipsam, vitam ago. Et quod ad alia quidem attinet, etiam voto melior est, tanta celeritate Græcum sermonem didicit, tam celeriter ad florem tãquam ramus aliquis præclarè florens peruenit: pulchritudine autem corporis sic omnes superauit, vt omnium oculi, peregrinorum æquè ac Grecorum,

Gratiæ & ...orum ve...stas, in te...re ætate ...aricleæ.

Generoso...m catulo...m, cõpara...

...aricleæ à ...ricle co...minata.

δὲ ἀπὸ τοῦ ἑξῆς ἐπέραινεν ὁ Χαρικλῆς, εἰρήσεται.

Ἐπειδὴ γάρ, φησίν, εἰς τὸ δωμάτιον ἦλθον, ὑπαντᾷ τέ μοι ἡ παῖς, καὶ ἔλεγε μὲν οὐδέν, οὔπω τῆς Ἑλλάδος συνιεῖσα φωνῆς· ἀπὸ δὲ τῆς χειρὸς ἠσπάζετο, καὶ με πρὸς τὸ φαιδρότερον ὀφθεῖσα μόνον ἀνίησιν. ἐθαύμαζόν τε ὅτι καθάπερ οἱ ἀγαθοὶ καὶ εὐγενεῖς τῶν σκυλάκων, πάντα τινὰ καὶ ἐπ' ὀλίγον ἐγνωσμένον σαίνουσιν, οὕτω κἀκείνη τῆς ἐμῆς περὶ αὐτὴν εὐνοίας ὀξέως ᾔσθετο, καὶ ὡς πατέρα ἐδεξιοῦτο. Ἔγνων οὖν μὴ ἐνδιατρίβειν τοῖς Καταδούποις, μή δή τις καὶ δαίμων βασκανίᾳ τῆς δευτέρας με θυγατρὸς στερήσειε· καὶ διὰ τοῦ Νείλου κατάρας ἐπὶ θάλατταν, ἐπιτυχών τε νεώς, ἀνηγόμην τὴν ἐπ' οἴκου. καὶ ἔστι νῦν ἡ παῖς ἐνταῦθα σὺν ἐμοί, παῖς μὲν οὖσα ἐμή, καὶ ὄνομα τοὐμὸν ὀνομαζομένη· σαλεύω γὰρ ἐπ' αὐτῇ τὸν βίον· καὶ ἔστι τὰ μὲν ἄλλα καὶ εὐχῆς κρείττων· οὕτω τάχιστα μὲν τὴν Ἑλλάδα γλῶτταν εἵλκυσε· τάχιστα δὲ εἰς ἀκμὴν καθάπερ ἔρνος τι τῶν εὐθαλῶν ἀνέδραμεν· ὡραιότητι δὲ σώματος οὕτω δή τοι τὰς πάσας ὑπερβέβληκεν, ὥστε πᾶς ὀφθαλμὸς Ἑλληνικός τε καὶ ξένος

ἐπ'

ἐπ' αὐτὴν φέρεται· καὶ ὅπου δὴ φανομένη ναῶν, ἢ δρόμων, ἢ ἀγορῶν, καθάπερ ἀρχέτυπον ἄγαλμα πᾶσαν ὄψιν καὶ διάνοιαν ἐφ' ἑαυτὴν ἐπιστρέφει.

Ἀλλ' αὕτη τοιαύτη τις οὖσα, λυπεῖ με λύπην ἀνίατον. ἀπηγόρευται παρ' αὐτῇ γάμος· καὶ παρθενεύειν τὸν πάντα βίον διατείνεται, καὶ τῇ Ἀρτέμιδι ζάκορον ἑαυτὴν ἐπιδοῦσα, θήραις τὰ πολλὰ σχολάζει, καὶ ἀσκεῖ τοξείαν. ἐμοὶ δὲ ἐστὶν ὁ βίος ἀφόρητος, ἐλπίσαντι μὲν ἀδελφῆς ἐμαυτοῦ παιδὶ ταύτην ἐκδώσειν, καὶ μάλα γε ἀστείῳ καὶ χαρίεντι λόγον τε καὶ ἦθος νεανίσκῳ, ἀποτυγχάνοντι δὲ διὰ τὴν ταύτης ἀπηνῆ κρίσιν. οὔτε γὰρ θεραπεύων, οὔτε ἐπαγγελλόμενος, οὔτε λογισμοὺς ἀνακινῶν, πεῖσαι δεδύνημαι. ἀλλά, τὸ χαλεπώτατον, τοῖς ἐμοῖς (τὸ τοῦ λόγου) κατ' ἐμοῦ κέχρηται πτεροῖς, καὶ τὴν ἐκ λόγων πολυπειρίαν, ἣν ποικίλην ἐδιδάξαμην πρὸς κατασκευὴν τοῦ τὸν ἄριστον ᾑρῆσθαι βίον, ἐπανατείνεται· ἐκθειάζουσα μὲν παρθενίαν, καὶ ἐγγὺς ἀθανάτων ἀποφαίνουσα, ἄχραντον καὶ ἀκήρατον καὶ ἀδιάφθορον ὀνομάζουσα. ἔρωτας δὲ καὶ Ἀφροδίτην

in illam coniiciantur. Denique vbicunque apparuerit, seu in delubris, seu cursibus, seu in foro, tanquam recens facta statua Dei cuiuspiam, omnium mentes ac vultus in se vertit. 5

Cúmque talis sit, tamen me dolore intolerabili afficit. Nuncium remisit omnino coniugio, & in virginitatis statu agere totã vitam constituit: & Dianæ ministram se præbens, venationibus vt plurimùm vacat, & iaculandi artem exercet. Mihi verò iã vel vita ipsa acerba est, qui sperarim me ipsam nepoti meo ex sorore daturum in vxorem (sanè vrbano, & morũ ac sermonis cõmendatione gratioso adolescenti) sed frustra, propter immite eius iudicium. Hactenus enim nec obseruantia, nec pollicitationibus, nec argumentis vllis illi persuadere potui. Sed, quod est grauissimum, meis (vt dicitur) contra me vtitur pennis, & multiplicem in dicendo experientiam, atque apparatum, ad id demonstrãdum, quod optimum vitæ genus delegerit, confert, diuinis laudibus virginitatem ornans, & prope Deos immortales collocans, immaculatã & illibatam, & incorruptibilem appellans. Amores verò, & Venerem, 10 15 20 25 30 35 40

&

Chari. virginita statum [illegible] git.

Chariclea nepoti in xorem dere vult

Virgini laudes.

Amoris tuperati

& omnem nuptialem pompam ac cæremoniam, extremè vituperans. In hac re vt mihi sis auxilio, te imploro: & propterea nactus occasionẽ, quę se vltro quodammodo obtulit, lõgiore narratione apud te necessariò sum vsus. Largiaris mihi gratiam hanc, bone Calasiri, sapientiam aliquam aut incantationem adhibe, persuadeas aut verbis, aut factis, vt naturam suã agnoscat, & quòd mulier sit nata perpendat. Facilè autem id negotium exequi poteris, si volueris. Neque enim illa abhorret à colloquiis virorum, sed vt plurimùm cum illis conuersans est educata, & habitat ibi tecum in eodem domicilio, hîc inquam in circuitu & in ambitu templi. Ne me, qui tibi sum supplex, despicias, neque patiaris sine liberis & consolatione, sine successoribus in graui senectute ætatem agere, per Apollinem ipsum oratus, & Deos tuos patrios. Collacrymaui his auditis, mi Cnemon: quoniam & ille non sine lacrymis preces supplices afferebat, & promittebam me illum pro virili adiuturum.

Charicles ad Calasiridis consilia confugit.

Adhuc nobis hisce de rebus deliberantibus, incurrens quidem nunciabat, præfectum legationis

Aenianum legationis præfectus.

καὶ πάντα γαμήλιον θίασον ἀποσκορακίζουσα. πρὸς ταῦτα δή σε βοηθὸν ἐπικαλοῦμαι, καὶ διὰ τοῦτο καιροῦ λαβόμενος, καὶ ἀφορμῆς τῆς ἐκ ταυτομάτου πως ἐνδοθείσης, μακροτέρου πρός σε τοῦ διηγήματος ἐδεήθην, καὶ δὸς τὴν χάριν ὦ γαθὲ Καλάσιρι, σοφίαν τινὰ καὶ ἴυγγα κίνησον ἐπ' αὐτὴν Αἰγυπτίαν. πεῖσον ἢ λόγοις ἢ ἔργοις γνωρίσαι τὴν ἑαυτῆς φύσιν, καὶ ὅτι γυνὴ γέγονεν εἰδέναι. βουλομένῳ δέ σοι τὸ πρᾶγμα ῥᾴδιον. οὔτε γὰρ ἀπρόσμικτος ἐκείνη πρὸς τοὺς λόγους τῶν ἀνδρῶν, ἀλλὰ τὸ πλεῖστον τούτοις συνόμιλος ἐπαρθενεύθη. καὶ οἴκησιν οἰκεῖ σοι τὴν αὐτὴν ἐνταῦθα, ἐντὸς φημὶ τοῦ περιβόλου καὶ περὶ τὸν νεών. ἱκέτην με γενόμενον μὴ παρίδῃς, μηδὲ συγχωρήσῃς ἄπαιδα καὶ ἀπαραμύθητον καὶ διαδόχων ἔρημον ἐν γήρᾳ βαρεῖ διάγειν· μὴ πρὸς Ἀπόλλωνος αὐτοῦ καὶ τῶν ἐγχωρίων σοι θεῶν. Ἐδάκρυσα ταύτων ἀκούων, ὦ Κνήμων, ἐπειδὴ κἀκεῖνος οὐκ ἀδάκρυτον τὴν ἱκεσίαν προσῆγε, καὶ ἐπηγγελλόμην, εἴ τι δυναίμην, συλλήψεσθαι.

Καὶ ἔτι περὶ τούτων διασκοπουμένων ἡμῶν, εἰσδραμών τις ἀπήγγειλε τὸν ἀρχιθέωρον

τῶν

ἢ χαρίζεσθαι ταῦτα, ἢ καὶ ἐπαληθεύειν ἑαυτοῖς. τὸν δὲ ἀρχιθέωρον εἰσκαλεῖσθαι πρόσταξον, ὡς ἔγωγε αὐτοῦ μανικῶς ἀνεπτέρωμαι πρὸς τὴν θέαν.

Ἐπένευσεν ὁ Χαρικλῆς· καὶ εἰσῆλθεν ὁ νεανίσκος, Ἀχίλλειόν τι τῷ ὄντι πνέων, καὶ πρὸς ἐκεῖνον τὸ βλέμμα καὶ τὸ φρόνημα ἀναφέρων· ὄρθιος τὸν αὐχένα, καὶ ἀπὸ τοῦ μετώπου τὴν κόμην κατὰ τὸ ὄρθιον ἀναχαιτίζων· ἡ ῥὶς ἐν ἐπαγγελίᾳ θυμοῦ, καὶ οἱ μυκτῆρες ἐλευθέρως τὸν ἀέρα εἰσπνέοντες· ὀφθαλμὸς, οὔπω μὲν χαροπὸς, χαροπώτερον δὲ μελαινόμενος, σοβαρώτερόν τε ἅμα καὶ οὐκ ἀνέραστον βλέπων, οἷον θαλάσσης ἀπὸ κύματος εἰς γαλήνην ἄρτι λεαινομένης.

Ἐπεὶ δὲ ἡμᾶς τὰ εἰωθότα ἠσπάσατο, καὶ τῶν ἀμοιβαίων ἔτυχεν, ὥραν εἶναι τοῦ τὴν θυσίαν τῷ θεῷ προσάγειν ἔλεγεν, ὡς ἂν καὶ τὸν ἐναγισμὸν τῷ ἥρωι καὶ τὴν ἐπ' αὐτῷ πομπὴν κατὰ καιρὸν ἐν δευτέροις ἐπιτελεῖν ἐγγένοιτο. Γινέσθω, ἔφη ὁ Χαρικλῆς. καὶ ἀναστάμενος, ὄψει, ἔφη πρός με, καὶ τὴν Χαρίκλειαν τήμερον, εἰ μὴ πρότερον εἶδες. συμπαρεῖναι γὰρ καὶ τὴν ζάκορον τῆς Ἀρτέμιδος τῇ πομπῇ καὶ τοῖς ἐναγισμοῖς τοῦ Νεοπτολέμου πάτριον.

siue hæc sibi ita largiantur, siue etiam verè vendicent. cæterum præfectum sacræ legationis vocari intrò iube: incredibili enim desiderio illius videndi teneor.

Annuente Charicle, ingressus est adolescens, Achilleios quosdam spiritus gerens, & ad illum vultum & animos referens, erecto collo, atque à fronte comam etiam in altum refrenans, & cohibens: nasus & nares liberè aërem attrahentes, signum iræ & impetus: oculi non prorsus rauidi, attamen cum rauo colore nigricantes, aspectum acriorem, neque tamen inamabilem habentes, tanquam maris post fluctus nuper in tranquillitatem compositi.

Legati ... nianum q... commen... rent. Achilleij ... ritus, fro... & oculor... gratia & ...lia.

Postea verò quàm nos, vt est moris, salutauit, & vicissim est resalutatus, tempus esse vt sacrificium Deo offerretur dicebat, vt & inferias heroi, & coniunctam cum illis pompam in tempore perficere liceret. Fiat, inquiebat Charicles: & cōsurgens, Videbis (ad me inquit) Chariclìam hodie, si antea non vidisti. Adesse enim & ministram pompæ & parentationi Neoptolemi, consuetudo est.

A mē

A me autem puella, Cnemon, fuerat iam antea visa, & vnà sacrificia celebrabat, & de sacris narrationibus interdum aliquid inquirebat. Sed tamen tacebam, futura expectans: simúlque ibamus ad templum. omnia enim quæ ad sacrificium pertinebant, erant iam apparata à Thessalis. Vt autem accessimus ad aram, & adolescens rem diuinam incipiebat, precato antea sacerdote, ex adyto effatur hæc Pythia:

Oraculum Pythiæ.

Gratia cui orditur, sed finit gloria nomen,
Hanc canite ô Delphi, progeniémque deæ.
Qui mea linquentes delubra, salúmque ruentes,
Ad solis venient torridum ab igne solum.
Magna vbi præcipua virtutis præmia tandem
Temporibus fuscis, candida serta gerent.

Multiplex dubitatio circa oraculum.

Hæc vt est Deus elocutus, multiplex dubitatio eos qui circumstabāt, subibat, quid vellet oraculum interpretari nequeuntibus. Alius enim aliò responsum detorquebat: & vt quisque

ἐμοὶ δὲ ἡ παῖς, ὦ Κνήμων, ἑ-
ρατο ἤδη πολλάκις, καὶ ϛ
σιῶν συνεφήπτο, καὶ λόγων
5 ρων εἴ τί ποτε ἐπύθετο. ἀ
ὅμως ἐσιώπων, τὸ μέλλον
πεκδεχόμενος· καὶ ἅμα
ὁρμὴν ὡς ἐπὶ τὸν νεὼν ἐποι-
10 μεθα· πάντα γὰρ ἤδη πα-
σκεύαστο τὰ πρὸς τὴν θυσ
τοῖς Θετταλοῖς. ἐπεὶ δὲ
μεῖς τε πρὸς τοῖς βωμοῖς
15 γενόμεθα, καὶ ὁ νεανίας ἱ
τῶν ἱερῶν κατῆρχε, προκατ-
ξαμένου τοῦ ἱερέως, ἐκ τοῦ
δύτου ἀναφθέγγεται ἡ Π
20 θία τοιάδε·

Τὴν χάριν ἐν πρώτοις, αὐ
κλέος ὕστατ᾽ ἔχουσαν,
Φράζεσθ᾽ ὦ Δελφοὶ, τόν
θεᾶς γενέτην.
25 Οἳ νηὸν προλιπόντες ἐμὸν
κῦμα τεμόντες,
Ἥξοντ᾽ ἠελίου πρὸς χθ
κυανέην.
30 Τῇπερ ἀριστοβίων μέγ᾽ ἄεθλ
ἐξάψονται
Λευκὸν ἐπὶ κροτάφων στ
μα μελαινομένων.

35 Ταῦτα μὲν ὡς ἀνεῖπεν ὁ Θε
ἀμηχανία πλείστη τοὺς περιεσ
τας εἰσεδύετο, τὸν χρησ
ὅ,τι βούλοιτο φράζειν ἀπορο
40 τας. ἄλλος γὰρ πρὸς ἄλλο
τὸ λόγιον ἔσπα, καὶ ὡς ἕκα

βελτίστεως, οὕτω καὶ ὑ-
ἰμβανεν. οὕτω δὲ αὐ-
τῆς ἀληθῶν ἐφίεστο
μοὶ γὰρ καὶ ὄνειροι τὰ
.ὰ τοῖς τέλεσι κρίνονται.
ἄλλως οἱ Δελφοὶ πρὸς
πομπὴν ἐπτοημένοι, με-
σπουδῶς ἠπειγμένην, ἢ-
ντο, τὰ χρησθέντα πρὸς
ἐνεχυρεύειν ἀκριβῶς ἀμε-
ντες.

volebat, ita & coniecturam faciebat: nondum autem quisquam vera assequebatur. Oracula enim & somnia vt plurimùm ex euentibus 5 iudicantur. Alioquin autem Delphi stupentes & attoniti ad pompam magnificè instructam properabant, neglecta cura de iis 10 quæ responsa fuerant, accuratiùs inquirendi.

Oracula & somnia vt plurimum ex euentibus iudicantur.

FINIS LIBRI SECVNDI.

I

ΗΛΙΟΔΩΡΟ ΑΙΘΙΟΠΙΚΩΝ
ΛΟΓΟΣ Γ.

HELIODORI ÆTHIOCORVM LIBER III.

ARGVMENTVM CAP. VII.

Calasiris narrationem plenam eorum quæ transacta forei moni præstat: Thessalorum pompam describit. Præfecti Thes leg. tioni genus aperit. Theagenis & Charicleæ animi & dotes percenset. Calasiridis libationes nocturnis Diis facta.

CAP. VII.

POstquam autem pompa & parentatio peracta est: Atqui haud peracta est, pater, excipiens Cnemon: siquidem me nondum spectatorem tua reddidit oratio, sed magis quàm credi possit, audiendi desiderio superatum, & spectare panegyrim festinantem, non secus ac post festum venientem (vt dicitur prætercurris, cùm simul & aperue-

ΚΕΦ. Ζ.

ΕΠΕΙ ἡ πὴ καὶ τας ἐναγ τελέσθη. ὄν ἐτελέσθη, πάτερ, ὑπ ὁ Κνήμων· ἐμὲ γοῦν οὔπ τλὼ ὁ σὸς ἐποίησε ἀλλ᾽ εἰς πᾶσαν ὑπ βολ τημένον τῆς ἀκροάσεως, τοπλῆσαι σπεύδοντα τῆς εἰν, ὥσπερ καὶ τὸ τὴν ἑορτὴ τα (τὸ τοῦ λόγου,) χεις· ὁμοῦ τε ἀνοίξας κα

θέατρον. Ἐγὼ μὲν, ὦ Κνή-
φη ὁ Καλάσιρις, ἥκιστά σε
ξωθεν καὶ τοιούτοις βουλοί-
οχλεῖν, ἐπὶ τὰ καιριώ-
τε τῆς ἀφηγήσεως καὶ ὧν
τεις ἐξ ἀρχῆς συνάγου-
ναι δὲ ἐκ παρόδου θεωρὸς
βεβούλησαι, σὺ μὲν Ἀτ-
ῶν, κἀκ τούτων οὐ λέλη-
νῶ δέ σοι τὴν πομπὴν ὀνο-
ἐν ὀλίγαις γενομένην,
τε ἕνεκεν, καὶ τῶν ἐξ αὐ-
οβάντων, ἐπιτεμὼν δι-
ιαι.

ετο μὲν ἑκατόμβη τῶν τε-
ίων ἀνδρῶν, ἀγροικότε-
ιον τε καὶ στολὴν ἐφελκο-
. τὸ μὲν ζῶσμα ἑκάστῳ χι-
λευκὸν εἰς ἀγκύλην ἀνέ-
χεὶρ δὲ ἡ δεξιὰ σὺν ὤμῳ
ζῷ παραγυμνουμένη, πέ-
λεκυν ἐπεκράδαινεν. οἱ
μέλανες πάντες, τὸν αὐ-
χένα σφριγῶντες, καὶ πρὸς κύρ-
μέτριον ἐγειρόντες, τὸ
ρας ἄπειρον καὶ ἀδιά-
ἐξυμώντες, ὁ μὲν ἐπί-
ν, ὁ δὲ ἀνθινοῖς στεφά-
κατάπλοκον, σιμοὶ τὴν κνή-
καὶ βαθεῖαν τὴν φάρυγγα
γόνασιν ἐπιμωροῦντες. ὁ δὲ
ὡς ἀκριβῶς ἑκατόμβη,
ἀλήθειαν τὸ ὄνομα πλη-
ς. ἐπηκολούθει τούτοις ἄλλων ἱερείων διάφορον πλῆθος.

ris theatrum, & clauseris. Ego quidem: ô Cnemon (inquit Calasiris) minimè te vellem hisce ab instituto alienis perturbare, ad præcipuas narrationis partes, & ea quæ à principio flagitasti deducens: cæterùm quoniam, è diuerticulo spectator esse voluisti, tu quidem, vel hinc te Atticū esse declaras: ego autem tibi pompam celebrem inter paucas cùm ipsius causa, tū eorum quæ ex ipsa euenerunt, breuiter exponam.

Pompæ descriptio.

Præcedebat hecatombe, viris mysterijs initiatis, incultiore vita & habitu eam ducentibus. cinctura cuique vestem albam in nodum collibat: manus verò dextra cum humero & mammilla nudata, securim ancipitem vibrabat. Boues omnes nigri, collo lasciuientes, & ad mediocrem conuexitatem illud attollentes cornua paria & minimè intorta gerentes: pars deaurata, pars coronis ex floribus confectis implicitasimis tibiis, & profundo gutture supra genua dependente. Numero autem exactè Hecatombe, & reuera nomen implente. Subsequebatur hos aliarū victimarum diuersa multitudo.

Vera Hecatombe quæ nomen impl.

Cuiuslibet autem animantis genus, seorsum & ordine ducebatur, cùm tibia & fistula initiatoriam quandam & denunciatricem sacrificij partem inciperet. Hæc armenta & ductores boum, Thessalicæ virgines excipiebant, pulchra quadam & profunda cinctura, & capillis solutis. Distribuebantur autem in duos choros. Quæ in primo choro fuerant, ferebant quassillos florum & fructuum plenos. In altero autem bellaria & aromata calathis ferentes, locum odoris fragrantia replebant. Nec verò manuum ministerio in hisce vtebantur, sed supra caput gestantes, ad choream iusto ordine & transuersim ducendam sese mutuò tenebant, vt incedere simul & choreas ducere commodè liceret. Cantilenæ autem præscriptum alter chorus illis dabat: huic enim, vt totum hymnum caneret, negocium datum fuerat. Hymnus autem erat, in quo Thetis laudabatur, & Peleus, & postea horum filius, ac huius deinceps. Post hos, ô Cnemon. Sed quid Cnemon? inquit Cnemon. Iam enim me iterum suauissimis rebus priuas pater, ipsum hymnum mihi non exponens,

Thessalicæ virgines pôpam ornantes.

Hymnus virginum quid ferret.

ἑκάσου ζώου γέν@ ἰ
εἰς κόσμον ἀγόμϐμον,
καὶ σύριγγος τελεστικό
λ@ ᾗ καθηγητικὸν 5
σίας ὑπαρχόντων. ται
ἀγέλας καὶ τοὺς αὐδ
βουλάτας, κόραι Θεττ
δέχοντο καλλίζωνοί τε 10
θύζωνοι, καὶ τὴν κόμην
διῄρηντο δ' εἰς δύο χο
αἱ μὲν ἔφερον καλαθ
πρῶτ@ χορὸς, ἄνθε 15
ὡραίων πλήρεις· αἱ
πεμμάτων τε καὶ θυ
των κανηφοροῦσαι τ
εὐωδίας κατέπνεον. ἠ 20
δὲ οὐδὲν εἰς ταῦτα τα
ἀλλ' ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς
φοροῦσαι πρὸς χορὸν στ
ἐγκάρσιον ἀλλήλων 25
ὡς ἂν βαδίζειν τε ἅ
χορεύειν αὐταῖς ἐγχ
δ' μέλους αὐταῖς τὸ ἐν
ὁ ἕτερ@ χορὸς ὑπεστ 30
οὗτος γὰρ τὸν ὅλον ἐπετ
μελῳδεῖν ὕμνον. ὁ δὲ
λῶν, ἡ Θέτις ἐπῃνεῖτο κ
λεύς· κἀπὶ τούτοις 35
γων παῖς· καὶ ὁ τοῦ
λιν. μετὰ τούτοις ὦ Κ
Τί Κνήμων; ἔφη ὁ Κ
πάλιν γάρ με τῶν ἡδ 40
ποστερεῖς, ὦ πάτερ, αὐ
τὸν ὕμνον οὐ διεξιών.

ὥσπερ θεατήν με μόνον τῶν κατὰ τὴν πομπὴν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἀκροατὴν καθίσας. Ἀκούοις ἄν, ἔφη ὁ Καλάσιρις, ἐπειδήπερ οὕτω σοι φίλον· εἶχε γὰρ ὧδέ πως ἡ ᾠδή· 5

Τὰν Θέτιν ἀείδω, χρυσοέθειρα Θέτι. 10
Νηρέως ἀθανάταν εἰναλίοιο κόραν.
Τὰν Διὸς ἐννεσίῃ Πηλεῖ γημαμέναν. 15
Τὰν ἁλὸς ἀγλαΐαν, ἁμετέραν Παφίαν·
Ἃ τὸν δουριμανῆ τόν τ' Ἄρεα πτολέμων, 20
Ἑλλάδος ἀστεροπὰν ἐξέτεκεν λαγόνων
Δῖον Ἀχιλλῆα, τοῦ κλέος οὐράνιον. 25
Τῷ ὑπὸ Πύρρα τέκεν παῖδα Νεοπτόλεμον,
Περσέπολιν Τρώων, ῥυσίπολιν Δαναῶν. 30
Ἵλαος ἥρως ἄμμι Νεοπτόλεμε·
Ὄλβιε Πυθιάδι νῦν χθονὶ κειόμενε. 35
Δέχνυσο δ' ὑμνείαν τάνδε θυηπολίαν·
Πᾶν δ' ἀπέρυκε δέος ἁμετέρας πόλιος. 40
Τὰν Θέτιν ἀείδω, χρυσοέθειρα Θέτι.

tanquam me spectatorem tantùm eorum ex quibus pompa constabat, & non auditorem etiam constitueres. Audies, inquit Calasiris; siquidem ita lubet. Erat autem talis cantilena:

Hymnus seu cantilena.

Canto Thetin, nitidis ô Theti pulchra comis:
Immortale genus Nereos aequorei.
Quae nupsit Peleo virgo, iubente Ioue.
O Venerem nostram, lumen & aequoreum:
Quae belli Martem magnanimum peperit,
Déque furente hasta mater Achille fuit,
Fulmine Graecorum: laus adit vnde deos.
cui peperit puerum Pyrrha Neoptolemum,
Excidium Troum, praesidium Danaum.
Tu facilis nobis esto, Neoptoleme:
Felix quem tumulo Pythia terra tegit.
Accipe nunc hymnos munera sacra pios:
Pelle omnem nostra promptus ab vrbe metum.
Canto Thetin, nitidis ô Theti pulchra comis.

Hymnus igitur, Cnemō, hac ratione, quantum meminisse queo, fuerat compositus: tantumq́ue concinnitatis inerat in choreis, & sic strepitus saltationis ad cantum quadrabat, vt oculi in contemptū eorum quæ cernebantur, ab auditu adducerentur: & ij qui aderāt, virgines semper transeuntes, tanquam à sono cantus pertracti, sequerentur. Vsque dum à tergo epheborum equitatus, & horum præfectus cùm resplenduisset, omni auditu melius egregiarum rerum spectaculum repræsentauit. Turma ephehorum quinquagenario numero constabat, in vicenos & quinos vtrinque in medio equitantem præfectum sacræ legationis stipantes diuiso. Ocreæ quidem ipsis purpureo loro intertextæ supra talos contrahebantur: chlamys verò alba, aurea fibula in pectore nectebatur, cæruleis capitibus in orbem ad oram inferiorem picta. Equi autē Thessalici omnes, & illorum camporū amœnitatem hilaritate aspectus repræsentates: frenum quidē, veluti dominum recusarent despuebant, & spuma complebant: cæterùm

Hymni, choreară & saltationis venustas.

Epheborum equitatus in pompa.

Equorū iucūdus in bac pompa aspectus.

Ο μὲν οὖν ὕμνος, ὦ [...]
μων, τῇ δὲ πῃ συνέκει[...]
θόσον ἔχω διαμνημο[...]
5 τοσοῦτον δέ τι ἐμμελεία[...]
ἦν τοῖς χοροῖς, καὶ οὕτ[...]
βαίνων ὁ κρότος τοῦ β[...]
πρὸς τὸ μέλος ἐρρυθ[...]
10 ὡς τὸν ὀφθαλμὸν τῶν [...]
νων ὑπερφρονεῖν ὑπὸ τ[...]
ἀναπείθεσθαι, καὶ συμπ[...]
θαι μεταβαινούσαις ἀ[...]
15 παρθένοις τοὺς παρόντα[...]
ὑπὸ τῆς κατὰ τὴν ᾠ[...]
χοῦς ἐφελκομένους· ἕω[...]
πιν ἐφήβων ἱππικὸν κα[...]
20 των ἵππαρχος ἐκλ[...]
ἀκοῆς κρείττονα πάση[...]
καλῶν θέαν ἀπέδειξεν[...]
οὖν ἀριθμὸς τοὺς ἐφή[...]
25 πεντήκοντα συνέταττεν[...]
ζε δὲ πέντε καὶ εἴκοσιν ἑκ[...]
θεν, μεσεύοντα τὸν ἀρχ[...]
δορυφοροῦντας. κρηπὶς [...]
30 τοῖς ἱμάντι φοινικῷ διε[...]
ὑπὲρ ἀστράγαλον ἐσφ[...]
χλαμὺς δὲ λευκὴ περόν[...]
σῃ πρὸς τοῖς στέρνοις ἐ[...]
35 το, τὴν εἰς ἄκρον [...]
κυανῇ τῇ βαφῇ κεκυκλ[...]
ἡ δὲ ἵππος, Θετταλ[...]
πᾶσα, καὶ τῶν ἐκεῖθεν [...]
40 τὸ ἐλεύθερον βλέπου[...]
γὰρ χαλινὸν ὅσα μὲν
τὴν ἠρνεῖτο, διαπτύουσαι καὶ θαμὰ περισαφρίζουσαι,

τὸν νῶτον ὑφηρμοσμένον τοῦ ἀναβάτου φέρειν ἠνείχετο. φαλάροις δὲ καὶ προμετωπιδίοις ἀργυροῖς καὶ ἐπιχρύσοις ἐξησκημένοι, καθάπερ ἀγώνισμα τῶν ἐφήβων τοῦτο πεποιημένον.

Ἀλλὰ τούτοις, ὦ Κνήμων, τοιούτοις οὖσιν, οὕτως ὑπερεῖδε καὶ παρέδραμε ἡ τῶν παρόντων ὄψις, καὶ πρὸς τὸν ἵππαρχον, (ἦν δὲ τὸ μέλημα τὸ ἐμὸν Θεαγένης) ἅπασ ἐπέστρεψεν. ὥστε ἔδοξεν ἂν ὑπ' ἀστραπῆς τὸ φαινόμενον πρότερον ἅπαν ἠμαυρῶσθαι, τοσοῦτον ἡμᾶς ὀφθεὶς κατέλαμψεν. ἱππεὺς μὲν καὶ αὐτὸς καὶ ὁπλίτης τυγχάνων, καὶ δόρυ μελίαν χαλκόστομον ἐπισείων· τὸ δὲ κράνος οὐχ ὑπηγμένον, ἀλλ' ὑπὸ γυμνῆς τῆς κεφαλῆς πομπεύων, φοινικοβαφῆ χλαμύδα καθειμένος, ἧς τὰ μὲν ἄλλα χρυσὸς ἐποίκιλλε, τοὺς Λαπίθας ἐπὶ τοὺς Κενταύρους ὁπλίζων· ἡ πόρπη δὲ, Ἀθηνᾶν ἠλεκτρίνην ἐστέφε, τὴν Γοργοῦς κεφαλὴν εἰς θώρακα προασπίζουσα. προσεπόσμει δέ τι χάριτος τοῖς γινομένοις, καὶ ἀνέμου λιγεῖα ῥιπὴ, μείλιχον γὰρ ἐπέπνει, τὴν μὲν κόμην ἠρέμα κατὰ τὸν αὐχένα διαξαίνουσα, καὶ τοῦ μετώπου τοὺς βοστρύχους παρασέλλουσα.

menti rectrici sessoris, quocunque verteret, obtemperabant: phaleris verò & frontalibus argenteis ac deauratis ita exornati erant, vt hac in parte certamen de gloria inter ephebos esse videtur.

Sed hos, Cnemō, sic exornatos, adeò despiciebant & præteribant oculi eorum qui aderant, & in præfectum equitum (erat autem cura mea Theagenes) conjiciebantur, vt videretur tanquam à fulgure totum id quod prius lucebat, obscuratum esse. Tantam lucem nobis conspectus attulerat, cū eques quoque ipse esset, & armatus, & hastam fraxineam æterea cuspide vibraret, nō tectus galea, sed aperto capite sese ostentans, purpurea chlamyde indutus, cuius alias partes aurū variabat, Lapithas contra Centauros armans: fibula verò Palladem ex electro repręsentabat, Gorgonis caput in scuto pectori pręferentem. Addebat autem aliquid gratiæ & commendationis iis quę fiebant, venti placida aura. Blandè enim aspirabat, comam tranquillè circa collum carpens, & capillos in fronte discernēs,

Theagenes præfectus omniū oculos ab aliis rebus in se conuertit.

Eius armatura.

ac oras chlamydis tergo equi & femoribus injiciens. Dixisses & equum ipsum intelligere formam domini, & quòd pulcher ipse pulcherrimum gestaret rectorem sentire. Ita collum commouens, & arrectis auribus caput attollēs, & trux supercilium supra oculos versans, ferebat & ferebatur exultans ac superbiēs: & laxato freno alacriter progrediens, ac in vtrumque latus alternis sese librās, extremaque vngula terram leniter pulsans, cōmotionē cum incessus trāquillitate temperabat. stuporem incutiebat omnibus illud spectaculū, & victricia fortitudinis & formæ suffragia omnes adolescēti tribuebant. Denique peruulgatæ mulieres, & quæ affectum animi continentia occultare non poterāt, malis & floribus eum petebant, beneuolentiam quandam ab ipso, vt videbatur, captantes. Idem enim iudicium apud omnes valebat, non posse quicquā humani apparere, quod Theagenis pulchritudinem superaret.

At roseis postquam digitis
Aurora refulsit,

(vt Homerus dixit,) ac è templo Dianæ euecta est pulchra & sapiens Cha-

Equi, veluti dominum sessorē agnoscentis, & exultātis, descriptio.

Coniectura Theagenis futuræ fortitudinis.

Malis & floribus impetendi eos quos amarent mulierum mos.

τῆς δὲ χλαμύδος τὰς ἄκρας τοῖς νώτοις τοῦ ἵππου καὶ μηροῖς ἐπιβάλλουσα. εἶπες ἂν καὶ τὸν ἵππον αὐτὸν συνιέναι τῆς ὡραιότητος τοῦ δεσπότου, καὶ ὡς καλὸν κάλλιστον φέρειν τὸν ἡνίοχον αἰσθάνεσθαι· οὕτω τὸν αὐχένα κυμαίνων, καὶ εἰς ὀρθὸν οὖς τὴν κεφαλὴν ἐγείρων, καὶ σοβαρὰν τὴν ὀφρὺν κατὰ τῶν ὀφθαλμῶν ἐπιδινεύων, ἔφερέ τε καὶ ἐφέρετο γαυρούμενος· εὐήνιά τε προποδίζων, καὶ ἐφ' ἑκάτερον ὦμον ἑαυτὸν ἐν μέρει ταλαντεύων, ἄκραν τε τὴν ὁπλὴν τῇ γῇ λεπτὸν ἐπικροτῶν, εἰς γαληνὸν κίνημα τὸ βῆμα κατερρύθμιζεν. ἐξέπληττε μὲν δὴ καὶ πάντας τὰ ὁρώμενα, καὶ τὴν νικητήριον ἀνδρείας τε καὶ κάλλους ψῆφον τῷ νεανίᾳ πάντες ἀπένεμον. ἤδη δὲ ὅσαι δημώδεις γυναῖκες, καὶ τὸ τῆς ψυχῆς πάθος ἐγκρατείᾳ κρύπτειν ἀδύνατοι, μήλοις τε καὶ ἄνθεσιν ἔβαλλον, εὐμένειαν ἀπ' αὐτοῦ τινα, ὡς ἐδόκουν, ἐφελκόμεναι. κρίσις γὰρ αὕτη μία παρὰ πᾶσιν ἐκρατύνετο, μὴ ἂν φανῆναί τι κατ' ἀνθρώπους ὃ τὸ Θεαγένους ὑπερβάλλοι τὸ κάλλος.

Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς, (ὡς Ὅμηρος ἂν εἴπεν·) ἐπεὶ δὲ τοῦ νεὼ τῆς Ἀρτέμιδος ἐξήλασεν ἡ καλὴ καὶ σοφὴ Χαρίκλεια

μείζω, τότε ὅτι καὶ θεαγέ-
νην ἡττηθῆναι ποτὲ δυνατὸν
ἔγνωμεν· ἀλλ' ἡττηθῆναι το-
σοῦτον, ὅσον ἀκραιφνὲς γυναι- 5
κεῖον κάλλος τοῦ κρείττονος παρ'
ἀνδράσιν ἐπαγωγότερον. ἤγετο
μὲν γὰρ ἐφ' ἁρμαμάξης ὑπὸ
ζεύγους λευκῶν βοῶν ἐ- 10
ζευγμένη. χιτῶνα δὲ ἁλουρ-
γὸν ποδήρη χρυσαῖς ἀκτῖσι
καταπαστὸν ἠμφιεσμένη. ζώνην δὲ
περιεβέβλητο τοῖς στέρνοις, ἣν ὁ 15
τεχνησάμενος, εἰς ἐκείνην
τὸ πᾶν τῆς ἑαυτοῦ τέχνης κα-
τέκλεισεν, οὔτε πρότερόν τι
τοιοῦτον χαλκευσάμενος, οὔ- 20
τε αὖθις δυνησόμενος. δυοῖν
γὰρ δρακόντοιν τὰ μὲν οὐραῖα
κατὰ τῶν μεταφρένων ἐδέσμευε·
τοὺς δὲ αὐχένας ὑπὸ τοὺς 25
μαζοὺς παραμείψας, καὶ εἰς
βρόχον σκολιὸν διαπλέξας, καὶ
τὰς κεφαλὰς διολισθῆσαι τοῦ
βρόχου συγχωρήσας, ὡς περίτ- 30
τωμα τοῦ δεσμοῦ κατὰ πλευ-
ρὰν ἑκατέραν ἀπῃώρησεν. εἴ-
ποις ἂν τοὺς ὄφεις οὐ δοκεῖν
ἕρπειν, ἀλλ' ἕρπειν· οὐχ ὑ-
πὸ βλοσυρῷ καὶ ἀπηνεῖ τῷ 35
βλέμματι φοβερούς, ἀλλ' ὑ-
γρῷ κώματι διαρρεομένους,
ὥσπερ ἀπὸ τοῦ κατὰ τὰ στέρ- 40
να τῆς κόρης ἱμέρου κατευνα-
ζομένους. οἱ δὲ ἦσαν τὴν μὲν ὕλην χρυσοῖ, τὴν δὲ χροιὰν

[illegible], tunc [illegible] & Theagenes vinci aliquando [illegible] posse cognouimus: sed eatenus vinci, quatenus natiua muliebris formæ venustas prima viris cōparēs, maiorem quandam & singularē ad alliciendum vim habet. Vehebatur enim in rheda, quam iugum boum album trahebat: veste vero purpurea ad pedes vsque demissa, & aureis radiis variata, induta fuerat. Zona porrò pectus præcinxerat, in quam artifex totā suam artē concluserat, cùm neque antea quicquā eiusmodi fabricauisset, neque iterū pari arte cōficere potuisset. Duorum enim draconum caudas ad partem dorsi inter scapulas connectebat: porrò colla sub mammillas permutatim producens, & in nodū tortuosum implicans: capita verò elabi è nodo sinens, tanquam appendicē nodi ab vtroque latere suspenderat. Dixisses serpentes non videri serpere, sed reuera serpere: neque rigido & terribili aspectu formidabiles, sed humido somno diffluentes, vel uti hoc illicio sopiti quòd circa puellæ pectus essent. Ac illi quidem erant, quod ad materiam attinet, aurei, cæterùm colore [illegible]

Zona.

Aurum enim arte denigrabatur, vt asperitatem & varietatem squammæ nigrū fuluo mixtum repræsentaret. talis quidem erat zona puellæ. Coma autem neque omnino complicata, neque dissoluta, sed præcipua illius pars & à collo producta, super humeros iactabatur. Cæterùm eam quæ à vertice & à fronte descendit, lauri tenelli rami coronabant, rosis similem & candidam, turbarique immodicè & præter decorum spiratione aurarum non sinebant. Ferebat autem sinistra arcum deauratum, à dextro humero pharetra dependēte, altera verò facem accēsam. Cúmque eo habitu esset, maius tamē ab ipsius oculis lumē quàm à face reddebatur.

Coma.

Oculi.

Illi ipsi, Theagenes & Chariclia exclamauit Cnemon. Vbínam terrarum sunt isti, ostende dicebat, per Deos obtestans Calasiris, conspici eos à Cnemone arbitratus. Ille autem: Videre me, inquit, pater, etiam absentes putabam: adeò illos propriè, & quales visos noui, animoq; retineo. tua narratio expressit. Haud scio, inquit, an tales videris, quales illo die Græcia & sol est cōspicat⁹:

ὁ γὰρ χρυσὸς ὑπὸ τῆς τέχνης ἐμελαίνετο, ἵνα τὸ τραχὺ καὶ μεταβάλλον τῆς φολίδος, τῷ ξανθῷ τὸ μέλαν εἰσκραθὲν ἐπιδείξηται. τοιαύτη μὲν ἡ ζώνη τῆς κόρης. ἡ κόμη δὲ, οὔτε πάντῃ διάπλοκος, οὔτε ἀσύνδετος, ἀλλ' ἡ μὲν πολλὴ καὶ ὑπαυχένιος, ὤμοις τε καὶ νώτοις ἐπεκύμαινε· τὴν δὲ ἀπὸ κορυφῆς καὶ ἀπὸ μετώπου δάφνης ἁπαλοὶ κλῶνες ἔστεφον, ῥοδοειδῆ τε καὶ ἡλιῶσαν διαδέοντες, καὶ σοβεῖν ταῖς αὔραις ἔξω τοῦ πρέποντος οὐκ ἐφιέντες. ἔφερε δὲ τῇ λαιᾷ μὲν τόξον ἐπίχρυσον· ὑπὲρ ὦμον τὸν δεξιὸν τῆς φαρέτρας ἀπηρτημένης. τῇ ἑτέρᾳ δὲ λαμπάδιον ἡμμένον· καὶ οὕτως ἔχουσα, πλέον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν σέλας ἢ τῶν δᾳδῶν ἀπηύγαζεν.

Οὗτοι ἐκεῖνοι Χαρίκλεια καὶ Θεαγένης, ἀνεβόησεν ὁ Κνήμων. καὶ ποῦ γῆς οὗτοι, δεῖξον, πρὸς θεῶν ἱκετεύων ὁ Καλάσιρις, ὁρᾶσθαι αὐτοὺς τῷ Κνήμωνι προσδοκήσας. Ὁ δὲ, ὦ πάτερ, θεωρεῖν αὐτοὺς καὶ ἀπόντας ᾠήθην, οὕτως ἐναργῶς τε καὶ οὓς οἶδα ἰδὼν, ἡ παρὰ σοῦ διήγησις ὑπέδειξεν. Οὐκ οἶδα, εἶπεν, εἰ τοιούτους εἶδες, οἵους αὐτοὺς κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἡ Ἑλλάς τε καὶ ὁ ἥλιος ἐθεάσατο·

οὕτω μὲν περιβλέπτοις, οὕτω δὲ εὐδαιμονιζομένοις· καὶ τὸν μὲν, ἀνδράσιν· τὴν δὲ, γυναιξὶν εὐχὴν γινομένοις. τὸ γὰρ πρὸς θάτερον αὐτῶν συζυγίαν, ἴσα καὶ ἀθανασίαν ἦγον. πλὴν ὅσον τὸν μὲν νεανίαν οἱ ἐγχώριοι· τὴν κόρην δὲ οἱ Θετταλοὶ πλέον ἐθαύμαζον· ὃ πρῶτον ἔβλεπον ἑκάτεροι, μᾶλλον ἀγάμενοι. ξένη γὰρ ὄψις τῆς συνήθους ἑτοιμότερον εἰς ἔκπληξιν. ἀλλ᾽ ὦ τῆς ἡδείας ἀπάτης· ὦ τῆς γλυκείας οἰήσεως· ὅπως με ἀνεπτέρωσας, ὁρᾷν τοὺς φιλτάτους καὶ δείκνυσθαι προσδοκηθείς, ὦ Κνήμων. σὺ δέ με καὶ παντάπασιν ἔοικας ἐξαπατᾷν. ἥξειν γὰρ αὐτοὺς ὅσον οὐδέπω καὶ φανήσεσθαι παρὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ λόγου διεγγυώμενος, κἀπὶ τούτοις καὶ μισθὸν τὴν κατ᾽ αὐτοὺς ὑφήγησιν αἰτήσας, ἑσπέρας οὔσης ἤδη καὶ νυκτὸς, οὐδαμοῦ δεικνύσθαι παρόντας ἔχεις. καὶ ὅς, Θάρσει, ἔφη, καὶ θυμὸν ἔχε ἀγαθὸν, ὡς ἐκείνων ἀληθῶς ἡξόντων. νῦν δὲ ἴσως τι κώλυμα γέγονε, καὶ βράδιον ἢ κατὰ τὰ συγκείμενα ἀφικνοῦνται. καὶ ἄλλως οὐδ᾽ ἂν παρόντας ἔδειξα μὴ τὸ πᾶν τοῦ μισθοῦ κομισάμενος. ὥστε, εἰ σπεύδεις τὴν θέαν,

adeò conſpicuos, adeò beatos, vt huius quidem, viris: illius, mulieribus optabilis eſſet felicitas. Illorum enim coniunctum par immortalitatem eſſe ducebāt: 5 præterquam quòd adoleſcentem indigenæ, virginē autem Theſſali magis admirabantur: id quod pri- 10 mùm videbāt, vtrique præcipuè ſuſpicientes. Nouus enim & inuſitatus conſpectus, facilius quàm conſuetus, poteſt animum percel- 15 lere. Sed ô dulcem deceptionem, ô ſuauem opinionem, quomodo me in ſpem ſuſtuliſti, quum te videre chariſſimos, & oſtēſu- 20 rū eſſe expectarē, Cnemō? Tu verò me omnino decipere videris. Cùm enim ipſos iamiam vēturos eſſe, & in conſpectu futuros, initiò 25 oratione promiſeris, obque iſtæc præmium à me hanc ipſam de illis narrationē petieris, veſpera iā & nocte aduentāte, nuſquam 30 præſentes oſtendere potes. Ille autem: Ades animo, inquit, & omitte timorem, eo quòd ſint reuera venturi. Nunc autem fortaſſis a- 35 liquod impedimentum interceſſit, quòd tardius veniant quàm inter nos conuenerat. alioqui ne præſentes quidem oſtenderem, in- 40 tegra mercede prius non reportata. Quamobrem ſi ad conſpectum illorum properas, imple

Nouus & inuſitatus conſpectus, facili' quàm conſuetus animum poteſt percellere.

imple id quod tu vicissim promisisti, & deduc ad finem, inchoatam narrationem.

Ego, inquit, & alioqui sponte defugio negocium, quod me ad recordationem eorum ex quibus dolorem capio, ducit, & me molestum esse tibi tanta garrulitate satiato existimaui. Cæterùm cùm tam cupidus audiendi esse videaris, & honestis narrationibus insatiabilis, age, ad eam partem à qua sum digressus, aggrediamur, accenso priùs lychno, & libationibus ante somnum dijs nocturnis factis: vt vsitatis cæremoniis peractis, pernoctare nobis vacantibus hisce narrationibus tranquillè liceat. Hæc dixit, statímque lychnus accensus ab ancilla senis iussu inferebatur: & libationem faciebat, cùm alios deos, tum præ cæteris Mercurium inuocans: ac petebat felicem insomnijs noctem: & vt sibi apparerent charissimi in somnis, supplex orabat.

Negotium onte defu mus quod s ad recordatiõe icit eorum quibus lorem capimus.

ibationes e somnum Dijs cturnis fie olitæ.

πλήρου τὴν ἐπαγγελίαν, καὶ εἰς τέλος ἄγε τὴν διήγησιν.

Ἐγὼ μὲν, εἶπεν, ἄλλως τε ὀκνῶ τὸ πρᾶγμα πρὸς ὑπόμνησίν με τῶν λυπούντων ἄγον, καί σε ἀποκναίειν ᾤμην, ἀδολεσχίᾳ τοσαύτῃ προσκορῆ γεγενημένον. ἐπεὶ δὲ φιλήκοός τις εἶναι φαίνῃ, καὶ καλῶν ἀκουσμάτων ἀκόρεστος, φέρε ὅθεν ἐξέβην τὸν λόγον εἰσβάλωμεν· ἀψάμενοί τε λύχνον πρότερον, καὶ τὰ κοιταῖα τοῖς νυχίοις θεοῖς ἐπισπείσαντες, ὡς ἂν τῶν εἰωθότων τετελεσμένων, ἐννυκτερεύειν ἡμῖν ἐπ᾽ ἀδείας τοῖς διηγήμασιν ἐγγίνοιτο. ταῦτα εἶπε. καὶ λύχνος τε ἡμμένος εἰσεφέρετο θεραπαινίδι, τοῦτο τοῦ πρεσβύτου προστάξαντος, καὶ τὴν σπονδὴν ἀπέχεεν, ἄλλους τε τῶν θεῶν, καὶ τὸν Ἑρμῆν ὅτι πᾶσιν ἐπικαλούμενος· εὐόνειρόν τε ᾔτει τὴν νύκτα, καὶ φανῆναι αὐτῷ τοὺς φιλτάτους κατὰ γοῦν τὸν ὕπνον ἱκέτευε.

CAP.

ARGVMENTVM CAP. VIII.

Pergit in narratione Calasiris. Thessalorum sacrificium. Circa Theagenem & Charicleam gesta, vt sese propius conspexerant. Fascinationis vis. Epula à Theagene exhibita. Amoris vires in Theagene Calasiridi in somnis oblata. De vera Deorum apparitione. Statua Deorum apud Aegyptios. Homeri genus, patria, exilium: patriam & genus cur taceret.

ΚΕΦ. Η.

ΚΑΙ τούτων τετελεσμένων, Ἐπειδὴ τοίνυν, ἔφη, ὦ Κνήμων, τὸ μνῆμα τοῦ Νεοπτολέμου περιεσχήσατο ἡ πομπὴ, καὶ τρίτον οἱ ἔφηβοι τὸν ἵππον περιήλασαν, ὠλόλυξαν μὲν αἱ γυναῖκες· ἠλάλαξαν δὲ οἱ ἄνδρες. τότε ὥσπερ ὑφ' ἑνὶ συνθήματι, βόες, ἄρνες, αἶγες ἱερεύοντο, καθάπερ μιᾷ χειρὶ πᾶσι τῆς σφαγῆς ἐπενεχθείσης. βωμόν τε παμμεγέθη σχίζαις μυρίαις φορτώσαντες, καὶ τὰ νενομισμένα τῶν ἱερείων ἄκρα πάντα ἐπιθέντες, καὶ ἄρχειν τῆς σπονδῆς τὸν ἱερέα τοῦ Πυθίου καὶ τὸν βωμὸν ἀνάπτειν ἠξίουν. ὁ δὲ Χαρικλῆς τὴν μὲν σπονδὴν αὐτῷ προσήκειν ἔλεγε· τὸν βωμὸν δὲ ὁ τῆς θεωρίας ἄρχων ἀπτέτω, παρὰ τῆς ζακόρου τὴν δᾷδα κομισάμενος· τοῦτο γὰρ ἔθος ὁ πάτριος γινώσκει νόμος. ταῦτα εἶπε. καὶ ὁ μὲν ἔσπενδε· τὸ πῦρ δὲ Θεαγένης ἐλάμβανεν.

CAP. VIII.

HIs autem peractis: Postquam igitur, inquit, ô Cnemon, sepulchrum Neoptolemi pompa circuiuit, & tertiò ephebi equis sunt circumuecti, ploratum sustulerunt mulieres, & viri inconditum clamorem ediderunt. Tum quasi ad vnum quoddam signum, boues, arietes, capræ mactabantur, tanquam vna manu cæde omnibus illata. Denique ara insigni magnitudine sexcentis lignis fissis onerata, & desuper legitimis omnibus victimis impositis, vt inciperet libationem sacerdos Apollinis, & aram succenderet, petebant. Charicles autem libationem quidem ad se pertinere dicebat, aram autem præfectus sacræ legationis ab æditua face accepta succendebat. hanc enim consuetudinem patria sancit lex. Hoc dixit, ac ipse libabat. Theagenes autem facem accipiebat.

Circa sacrl legationem obleruata.

Sanè

Sanè, vt statuamus quid sit, mi Cnemon, & quòd diuinum quiddam anima, cognatúmque superiori naturæ, ex operibus & functionibus eius cognoscimus. Simul enim se inuicem intuebantur, tanquam anima sui simile primo cõgressu cognoscente, & ad cognatum præstãtia dignitateque par accurēte. Principio igitur repentè, quasi consternati constiterũt: & facem hæc quidem constãtius tradebat, ille autem recipiebãt, vno obtutu in sese defixis oculis, non secus ac hi qui se alicubi antea nouerunt, aut viderũt, alter in alterius memoriã redeũtes. Deinde leniter arriserunt, & furtim, ita vt risum diffusio tantùm vultus redargueret. Postea tanquam illos facti puderet, rubore sunt suffusi: & rursus cùm affectus, vt arbitror, cor peruasisset, expalluerũt. denique sexcẽtæ species intra exiguum tẽpus in illorum vultu vagabãtur, ac mutatio omnis generis, tum coloris, tum oculorũ, significans animi cõmotionem. Hæc latebant vulgum, vt consentaneũ est, cùm alius in aliã rem & cogitationẽ animum intendisset. Latebant, & Chariclem, cõsuetã precationem & inuocationem recitantẽ. Ego autem

Ὅτε, ὦ φίλε Κνήμων
τι θεῖον ἡ ψυχὴ καὶ συγγ
νωθεν τοῖς ἔργοις ἐπισ
5 ὁμοῦ γὰρ ἀλλήλοις ἑώρ
ασιν τῆς ψυχῆς ἐκ προσ
τεύξεως τὸ ὅμοιον ἐπι
καὶ πρὸς τὸ κατ' ἀξίαν
10 προσδραμούσης. Πρῶτο
ἀθρόον τι καὶ ἐπτοημένοι
καὶ τὴν δᾷδα ὀκνηρότερον ἡ
χείριζεν, ὁ δὲ ὑπεδέχ
15 τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀτεν
πολὺ κατ' ἀλλήλων πήξ
ὥσπερ εἴ που γνωρίζοντ
δόντες πρότερον, τὴν μνήμ
20 ναπεμπάζοντες, εἶτα ἐμ
βραχύ τι καὶ κλεπτόμεν
μόνῃ τῇ διαχύσει τοῦ βλ
τος ἐλεγχόμενον. ἔπειτ
καταιδεσθέντες τὸ γενο
25 πυρρίασαν· καὶ αὖθις, τοῦ
οἶμαι καὶ τὴν καρδίαν ἐ
μόντος, ὠχρίασαν. καὶ ο
μυρίον, εἶδος ἐν ὀλίγῳ τ
30 νῳ τὰς ὄψεις ἀμφοῖν ἐ
νήθη, καὶ μεταβολὴ π
χροιᾶς τε καὶ βλέμματος
ψυχῆς τὸν σάλον κατηγο
35 Ταῦτα δὲ τοὺς μὲν πολ
εἰκός, ἐλάνθανεν, ἄλλον
ἄλλην χρείαν τε καὶ δι
οντας. ἐλάνθανε δὲ καὶ τὸν
40 κλέα, τὴν πάτριον εὐχὴν κ
κλῆσιν καταγγέλλοντα. ἐ

Diuinum quiddam anima, cognatúmque superiori naturæ.

Circa Theagenẽ & Charicleam gesta, vt sese propiùs cõspexerunt.

[illegible]
ὁλούμενοι, ἐξ ἐκείνου,
, ἐξ ὃ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
ἀλλ᾽ οὐδὲ ἀκριβῶς οὐ-
ἑξῆς [illegible]
[illegible]
[illegible]
Θεαγένης ὑπέθηκέ τε
[illegible]
ἐλέλυτο μὲν ἡ πομπὴ,
[illegible] Θετταλῶν
[illegible] ὁ δὲ ἄλλος δῆμος
τὸν ἴδιον ἕκαστος ἀ-
[illegible] ἡ Χαρίκλεια δὲ ἐ-
λευκῷ ἐπιβλημένη,
[illegible] τοῖς συνήθεσιν ἐ-
[illegible] περιβόλῳ τοῦ νεὼ
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible] Χαρι-
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] tinentem vacuum. post [illegible] tempus quam [illegible] Theagene [illegible] sacrificante in templo oraculum [illegible] ea quæ [illegible] fuerant, ex nominum coniectura commotus. Sed tamen adhuc nihil exactè de ijs quæ in reliqua parte oraculi prædicta fuerant, conjiciebam, Cæterùm postquam serò aliquando, & quasi per vim à virgine auulsus Theagenes, facem subiecit, & aram succendit, soluta est tandem pompa, Thessalis conuiuia ineuntibus. Reliqui autem ex populo in suam quisque domum discesserunt. Charicliа quoque albo pallio sese operiens, cum paucis familiaribus ad conclaue suum quod erat in ambitu templi, contendit. Neque enim habitabat cũ credito patre. quo magis [illegible] persuaderi posset omnino [illegible] ab illo separans.

Ego igitur [illegible] ex his [illegible] & videram, [illegible] Chariclia [illegible] [illegible] rogabat. [illegible] [illegible] Chariclia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Theagenis à virgine inuita separatio.

[illegible]

fed & vnà mecum non ra-
rò facrificauit, & de diui-
nis ac humanis rebus, fi
quid aliquando ambige-
bat, me interrogauit, & ex
me didicit. Quid igitur ti-
bi vifa eft in præfentia?
Num etiam aliquem orna-
tum pompæ attulit? Bona
verba, inquibam, Charicle:
non fecus ac fi luna ftellis
cæteris antecellat, interro-
gas. Atqui laudabant qui-
dam, inquit, & Theffalum
adolefcentem, fecundas il-
li tribuentes. imò & ter-
tias, ego inquam. Cæterùm
coronidem pompæ & ocu-
lum reuera tuam filiam a-
gnofcebant. Voluptatē in-
de capiebat Charicles (mi-
hi verò ex veris ad fcopum
iter præparabatur, id præ-
cipue cupienti, vt fidenti
animo vir effet) & arri-
dens: Eo nunc ad ipfam, di-
cebat. Quod fi tibi placet,
eas vnà, & ne fortè aliquid
moleftiæ ceperit ex tur-
bæ tumultu, mecum re-
uifas. Gaudens quidem
annuebam: veruntamen
præ me ferebam alij oc-
cupationi anteferre illius
negocium.

Poftquam autem perue-
nimus eò quò fefe recipie-
bat, ingreffi deprehendi-
mus eam in lecto languen-
tem, & conquiefcere ne-
queuntem, & oculos a-
more madentes. Cúmque

Charicle: præ amore languens, in lecto decūbebat.

ἀλλὰ καὶ συνέθυσα πολ-
λάκις, καὶ περὶ θείων τε
ἀνθρωπίνων εἴ τί ποτε ἀ-
5 πορεῖ, ἠρώτησέ τε καὶ ἔμα-
θεν. Τί δή σοι τανῦν ἔδοξ
γαθὲ, ἆρά τινα τῇ πο
σμὸν ἤνεγκεν; Εὐφήμ
10 πον, ὦ Χαρίκλεις, ὥ
τὴν σελήνην εἰ διαπρέπ
λων ἠρώτας ἀστέρων. Κα
πῄνουν τινὲς, εἶπε, καὶ τ
15 λὸν νεανίσκον· τὰ δεύ
δ' ἐγὼ, καὶ τρίτα ν
τὴν δὲ κορωνίδα τῆς πομ
ὀφθαλμὸν ἀληθῶς τ
20 θυγατέρα γνωρίζοντε
τούτοις ὁ Χαρικλῆς (
σκοπὸς ἐκ τῶν ἀληθῶν
θαρσεῖν μοι τὸν ἄνδρα
25 μένῳ παντοίως) καὶ μει
Πορεύομαι νῦν ἐπ' α
λεγεν· εἰ δέ σοι φίλο
προθυμήθητι, καὶ μή
30 τῆς ὀχλικῆς ἀηδίας
τετάραται συνεπίσκεψα
ρων μὲν ἐπένδον· ε
μην δὲ ὡς ἀσχολία
35 προυργιαίτερον τίθε
κατ' αὐτόν.

Ἐπεὶ δὲ παρεγενό
κατήγετο, καταλαμ
40 εἰσελθόντες ἐπὶ τῆς
λύουσαν, καὶ τοὺς ὀφ
τῷ ἔρωτι διαβρέχους.

πατέρα τὰ εἰωθότα πε-
ύξατο, πυνθανομένῳ τί
ἔχοι, τῆς κεφαλῆς ἀλγη-
χλεῖν ἔλεγεν· ἡδέως τε 5
ἠρεμεῖν, εἴ τις ἐπιτρέψοι.
ταῦτα διαταραχθεὶς ὁ
κλῆς, ὑπεξῄει τε τοῦ θα-
σὺν ἡμῖν, ἡσυχίαν ταῖς 10
παίναις ἐπιτάξας. προελ-
τε τῆς οἰκίας. Τί ἄρα
, ἔλεγεν, ὦγαθε Καλά-
; τίς ἡ προσπεσοῦσα τῷ 15
τρίῳ μαλακία; Μὴ θαύ-
, εἶπον, εἰ τοσούτοις ἐμ-
νεύσασα δήμοις, ὀφθαλ-
να βάσκανον ἐπεσπάσα- 20
λάσας οὖν εἰρωνικὸν, Καὶ
ρ, εἶπεν, ὡς ὁ πολὺς
, εἶναί τινα βασκανίαν
νας, εἴπερ τι καὶ ἄλλο τῶν 25
ὄν, ἔφην. Εἶχε γὰρ οὕ-
περικεχυμένος ἡμῖν ἀὴρ
ὀφθαλμῶν τε καὶ ῥι-
καὶ ἄσθματος καὶ τῶν ἄλλων 30
εἰς τὰ βάθη διικνούμενος,
ξωθεν ποιότητας συνει-
μενος, οἷος ἂν εἰσρεύσῃ,
καὶ τοῖς δεξαμένοις πά- 35
κατέσπειρεν. ὥστε ὁπόταν
θόνῳ τις ἴδοι τὰ καλὰ,
χον τε δυσμενοῦς ποιό-
ἐπλησε, καὶ τὸ παρ' ἑαυτοῦ 40
πικρίας ἀνάμεστον εἰς
ησίον διέρριψε. τὸ δὲ

patrem solito more amplexu excepisset, quærenti quid illi accidisset, dolorem capitis sibi molestum esse dixit: libentérque se quieturam, si liceat. Turbatus his Charicles, exiuit è thalamo nobiscum vnà, ancillis vt pax esset rebus imperans, & progressus ante ædes. Quid hoc autem est, bone Calasiri, dicebat? Quis langor filiolam inuasit? Ne mireris, dixi, si cùm in tanta populi frequentia sese ostentarit, attraxit inuidum aliquem oculum. Subridens igitur ironicè, Tu quoque, dixit, vulgi more fascinationem esse aliquam fortasse credis. Vt aliud quidpiam quod maximè verum sit, inquam, atque hoc ita existit. Hic aër vndiquaque nobis circunfusus, per oculos, nares, & anhelitum, & alios poros intus penetrans, & vnà secum exteriores qualitates, quibus imbutus est, inferens, qualis influxerit, talem quoque affectum iis qui illum exceperunt, inseminat. Quamobrem cùm aliquis cũ inuidia res præclaras est intuitus, simul & circumstantẽ aërem infesta qualitate impleuit, & spiritum à se amarulentia plenum in id quod propinquũ est trãsmisit. Ille autẽ,

Charicles sollicitus super lãguore filiæ

Fascinationis vis.

vt tenue & subtilis, vsque ad ossa ipsa & medullas penetrat: atque ita plerisque fuit inuidia morbi causa, qui proprium nomen fascinationis accepit. Iam autem & illa considera, Chariclés, quàm multi dolorem oculorum & pestis contagionem hauserint, cùm haudquaquam attigissent illis morbis laborantes, imò ne lecti quidem, nec mensæ eiusdem, se tantum aëris fuissent participes. Argumento tibi sit, si quicquam aliud, tum etiam amorum ortus, quibus obiecta visa initium & ansam dant: & tanquam subuentaneos affectus per oculos in animas adjiciũt. Ac verisimili quidem ratione. Cùm enim inter cæteros poros & sensus qui sunt in nobis, aspectus plurimarum mutationum sit capax. & calidissimus, facilius recipit affectiones circunstantes, feruenti spiritu transmigrationes amorum ad sese trahens.

Pleris que inuidia morbi causa.

Amorũ ortus per obiecta visa initiũ & ansam accipiũt.

Aspectus inter cæteros sensus qualis.

Quòd si opus est, exempli causa narrationem aliquam tibi ex libris sacris, à naturæ consideratione sumptam, proferam: Charadrius, ictericis medetur: quæ auis, si isthoc morbo laborans aliquis eam conspexerit,

Charadrius auis ictericis mederi creditur.

ὀξὺ λεπτομερὲς, ἄχρι
καὶ μυελῶν αὐτῶν εἰ
νόσος γέγονε πολλοῖ
5 οἰκεῖον ὄνομα βασκα
νίας ἐξάψας ἤδη δὲ κα
τρόπον. ὦ Χαρίκλεις,
ὀφθαλμίας, ὅσοι δὲ τῆς
10 καταστάσεως ἀνεπλη
σθέντες μὴ ψαύσαν
των, ἀλλ᾽ οὐδὲ εὐνῆ
ς τραπέζης τῆς αὐτῆς με
15 ἀέρος δὲ μόνου τοῦ
ἡσαντες. τεκμηριού
τω λόγῳ, εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο
τῶν ἐρώτων γένεσις
20 ὁρώμενα τὴν ἀρχὴν ἐν
οἷον ὑπήνεμα διὰ τῶν
μάτων τὰ πάθη ταῖς ψ
τοξεύοντα. καὶ μά
25 πως. τῶν γὰρ ἐν ἡμῖ
καὶ αἰσθήσεων, πολυ
καὶ θερμότατον οὖσ
δεκτικωτέρα πρὸς
30 ῥοίας γίνεται, τῷ κ
ἐμπύρῳ πνεύματι
βάσεις τῶν ἐρώτων
μένη.

35 Εἰ δὲ χρή σοι καὶ
γματος ἕνεκα, λόγο
σικώτερον παραδί
δὲ ἱεραῖς ταῖς περὶ ζ
40 γραπτόν· ὁ Χαραδρι
κτεριῶντας ἰᾶται· κἂν
χων, εἰ τῷ ὀρνέῳ

[illegible]

[illegible] πρῶτα τὰ πε-

[illegible]

[illegible]. 10

[illegible]

[illegible] ἀφαι-

[illegible] 15

[illegible] ἀλλήλοις. εἰ δὲ π-

ποὺς φιλτάτους, καὶ εἰς

[illegible]

οὐ χρὴ θαυμάζειν· φθο- 20

θονερῶς ἔχοντες, οὐχ ὃ

αι δρῶσιν, ἀλλ' ὃ π-

ταῦτα μικρὸν ἐπισχ- 25

[illegible] ἀπορήματα, ἔφη, σο-

καὶ πιθανώτατα διέλυ-

ν δὲ καὶ αὐτὴ πόθου

ἔρωτος αἰσθοιτο· τότε 30

[illegible] αὐτὴν, οὐ νοσεῖν

ιον. οἶσθα ὡς ἐπὶ τοῦτο

παρεκάλεσα. νῦν δὲ

δέος εἰ μὴ τοῦτο πέπον- 35

ιοὺλεκτρος καὶ ἀνέραστος

[illegible] ἔοικε τῷ ὄντι

καὶ δῆλον ὡς καὶ ταύτην

αι βουλήσῃ. φίλος τε ὢν, 40

πάντα σοφός. ἐπηγγελ-

[illegible] τι πάσχουσαν αἰσθοίμην,

[illegible] & [illegible] ter[illegible]

[illegible]

[illegible] & [illegible]

[illegible]

[illegible] & cha-

rissimos, ac eos quibus pene

volunt, fascinant, mirum

non est. Cùm enim natura

sint inuidi, non hoc, quod

volunt, sed quod a natura

est illis insitum, faciunt.

Ad hæc paulisper cõmora-

tus, Hãc controuersiam, in-

quit, sapientissime, & maxi-

mè probabilibus argumen-

tis dissoluisti. Vtinã autem

etiam ipsa desiderium & a-

morem aliquando sentiret:

tunc equidem illam rectè

valere, non ægrotare exi-

stimarem. Scis quòd hac e-

tiam in re tuam opẽ implo-

rauerim. Nunc verò nihil

minus metuendũ est, quàm

ne hoc illi acciderit, quę le-

ctũ odit, & amorẽ auersa-

tur, sed fascinatione reuera

laborare videtur. Neq; mi-

hi dubiũ est, quòd & hanc

dissoluere voles, pro nostra

amicitia, & sapientia tua o-

mnibus in rebus singulari.

Promittebam, si eam ex a-

liquo laborare sensissem,

me pro virili opem laturũ.

Cúmque adhuc de his deliberaremus, accurrit quidam properans, &, O præclari, inquibat, vos verò tanquam ad prælium, aut ad bellũ, & non ad conuiuium vocati, ita cunctamini, cùm quidem illud apparet optimus Theagenes, præses auté sit illius maximus heros Neoptolemus. Huc ite, neque ad vesperam conuiuium protrahite, cùm soli ex omnibus abstis. Inclinatus igitur Chaʀicles, in aurem mihi: Hic, inquit, adest baculo inuitãs. Quàm sublimis est Bacchus, precipuè humectatus. Sed eamus: metuendum est enim, ne ad extremum plagas nobis inferat. Tu quidem iocaris, eamus tamen, inquibam. Postquam auté venimus, prope seipsum collocauit Chariclẽ Theagenes. Mihi quoque tribuebat aliquid honoris, Chariclis causa. Iam quid tibi molestus sim, narrans illa quæ in conuiuio fuerunt, choreas virginum, tibicinas, armatã & pyrrhichiam saltationem epheborum, & alia cum quibus lautos & opiparos cibos Theagenes temperauerat, familiare & magis aptum compotationi cõuiuium efficiens.

Chariclès & Calasiris ad conuiuium à Theagene apparatum, vocantur.

A viro ebrio sibi metuendum.

εἰς δύναμιν βοηθήσειν

Καὶ περὶ τούτων
σκοπουμένοις ἡμῖν, ἐ
τις ἐσπουδασμένως· χ
5 θοί, φησιν, ὑμεῖς δὲ ὡ
μάχην ἢ πόλεμον, ο
εὐωχίαν κληθέντες
10 μέλλετε· ἣν παρασκ
ὁ κάλλιστος Θεαγένη
πρεύει δὲ ὁ μέγιστος ἡρώ
πτόλεμος. δεῦρ' ἴτε· μ
15 ἑσπέραν τὸ συμπόσιον π
τε, μόνοι τῶν πάντων ἀπ
μένοι. προσκύψας οὖν μ
τὸ οὖς ὁ Χαρικλῆς, οὐ
20 τὴν ἀπὸ ξύλου κλῆσιν
ρων. ὡς λίαν ἀπ
σος καὶ ταῦτα ἀποβε
νος. ἀλλ' ἴωμεν, ὡς δ
25 καὶ πληγὰς ἡμῖν ἐμφορ
λάθῃ. σὺ μὲν παίζεις
δ' οὖν ἔφην. ἐπεὶ δὴ
μεν, ἑαυτῷ πλησίον τ
30 ρικλέα κατέκλινεν ὁ
νης. ἔνεμε δὲ ἄρα τι κα
μῆς τῷ Χαρικλέους ἕνε
μὲν οὖν ἄλλα τῆς εὐω
35 αὐλέγων ἐνοχλοίην, το
θενικοὺς χορούς, τὰς αὐ
δας, τὴν ἐνόπλιον τῶν
καὶ πυρρίχιον ὄρχησιν,
40 οἷς τὸ πολυτελὲς τῶ
σμάτων ὁ Θεαγένης δι

δὴ μάλιστα σοί τε ἀ-
ναγκαῖον, ἐμοί τε λέ-
ν, ἐκεῖνα ἦν.
Θεαγένης ἀνεδείκνυτο
ρὸς ἐμ, καὶ φιλοφρο-
τοὺς παρόντας ἐβιάζε-
κετο δὲ πρὸς ἐμοῦ τὴν
ὅποι φέροιτο· νῦν
ὄμμα ἐνεμμαθη,
βύθιόν τι καὶ ἀπεφρά-
ισεῖνων· καὶ ἄρτι μὲν κα-
τε καὶ ὥσπερ ἐπ' ἐν-
ντι ἢ ἀθρόον ἐπὶ τὸ φαι-
ν ἑαυτὸν μεταπλάττων,
ν συναισθήσει γιγνό-
ναι ἑαυτὸν ἀνακαλού-
ὴ πρὸς πᾶσαν μεταβο-
δίως ὑποφερόμενος.
γὰρ ἐρῶντος, ὅμοιόν τι
ιοντος, εὐκίνητόν τι
ἐμίαν ἕδραν ἀνεχό-
ἅτε τῆς ψυχῆς ἀμ-
ς ἐφ' ὑγροῦ τοῦ πά-
λδουούσης. διὸ καὶ πρὸς
ὁ ἐρῶν, καὶ πρὸς τὸ ἐρᾶν
ν ἐπίφορος. ὡς δὲ καὶ
ς ἀδημονούσης ἀνά-
φαίνετο, τότε δὴ καὶ τοῖς
τῶν παρόντων κατάδηλος
ὑγιαίνων· ὥστε καὶ τὸν
ιέα καθεωρακότα ἀλλ'
νώμαλον, ἡσυχῇ πρός
ιν, καὶ τοῦτον βάσκανος
φθαλμός· καὶ ταυτόν μοι δοκεῖ πεπονθέναι τῇ Χαρικλείᾳ.

Sed quæ & te audire in primis necesse est, & mihi narrare iucũdũ, hæc sic accipe.
Theagenes prę se ferebat quidẽ lætitiam, & seipsum frangebat, vt humaniter ac festiuè tractare præsentes videretur: cæterùm à me deprehendebatur quorsum animo tenderet, cùm iam oculos versaret, iam vehementiùs & sine vlla causa ingemisceret, nunc tristis esset & veluti cogitabundus, mox vultum hilariorem sumeret, tanquam sibi conscius & seipsum reuocans, denique in omnem mutationem facilè delaberetur. Mens enim amantis, perinde atque ebrij, flexibilis est, & quę nulla certa sede manere queat, tanquam animo vtrisque in humido affectu fluctuante. Proinde & in ebrietatem amans, & in amorem ebrius procliuis est. Postea verò quàm oscitatione mœrenti & anxia plenus apparebat, iam & cæteris qui aderant præsentes, manifestum erat quòd non rectè valeret. Vt etiam Charicles qui præter varietatẽ hãc nihil animaduerterat, submissè ad me diceret: & hunc inuidus vidit oculus: idémq; mihi videtur, quod & Charicliæ, illi accedisse.

Amoris vires in Theagene.

Mens amantis perinde atque ebrij flexibilis.

Ebrij & amantis comparatio.

Theagenes fascinationẽ passus.

Idem, inquibam ego, per Iſim: nec iniuria, quandoquidem in pompa poſt illam excellebat. Hæc quidem nos. Cæterùm vbi calices circumagi oportuit, propinabat quidem Theagenes cuique vel inuitus, beneuolentiæ ergô. Ad me autem vt peruenit, cùm me accipere ab illo officium beneuolentiæ dixiſſem, ſed poculum non recepiſſem, acriter & ardentibus oculis obtuebatur, contemni ſe exiſtimans. Quod cùm intellexiſſet Charicles: A vino, inquit, & cibis animantium abſtinet. Illo autem cauſam interrogante: Ægyptius eſt, inquit, Memphites, & antiſtes Iſidis. Thagenes igitur cùm Ægyptium me eſſe, & antiſtitem, cognouit, ſubitò ingenti voluptate eſt affectus: & ſicuti ij qui in theſaurum aliquem inciderunt, ſeſe erigens, aquam popoſcit: & cùm ebibiſſet: O ſapientiſſime, inquit, ad hanc potionem, qua tibi ex iis quæ tibi ſunt ſuauiſſima propinaui, & amicitiæ fœdus inter nos hæc menſa faciat. Faciat, inquam, optime Theagenes, quæ mihi iampridem tecum intercedit: & recipiens bibebam.

Ac tũc quidẽ in hæc deſiit

Theagenis propinationes.

Calaſiridis à vino & cibis animantium abſtitia.

Theagenes & Calaſiris familiaritatẽ ineunt.

Theagenes votionẽ aqu Calaſiridi propinat, & adeo fœdus init.

Ταυτὴν, ἔφην ἐγὼ, νὴ τ
σιν· ὀρθῶς τε καὶ οὐκ ἀ
τως, εἴπερ καὶ ἐν τῇ
μετ' ἐκείνην διέπρεπε.
μὲν ἡμεῖς. ἐπεὶ δὲ τὰς κ
ἔδει περιάγεσθαι, προέπ
Θεαγένης, καὶ ἄκων, ἑκάσ
λοτησίαν. ὡς δὲ εἰς ἐμὲ
θεν, ἔχω τῆς φιλοφροσύνη
πότου, ἀποδεξαμένου
δαμῶς, ὀξύ τε καὶ διά
ἐνεῖδεν, ὑπεροπᾶσθαι
κήσας. Συνεὶς οὖν ὁ Χαρ
οἴνου καὶ ἐδεσμάτων, εἰ
ἐμψυχωμένων, ἀπέχετ
δὲ τὴν αἰτίαν ἐρομένου,
φίτης ἐστὶν, εἶπεν,
πτιος, καὶ προφήτης τῆ
δος. ὁ δὴ Θεαγένης ὡ
Αἰγύπτιον καὶ τὸν προ
ἤκουσεν, ἡδονῆς τε ἀθρό
πλησθη, καὶ, ὥσπερ οἱ θ
ρῷ τινὶ περιτυχόντες,
σας ἑαυτὸν, ὕδωρ τε αἰ
καὶ πιὼν, Ὦ σοφώτατε,
ἀλλὰ σύγε, ταύτην
τὴν φιλοτησίαν τῶν
ἡδίστων σοι προπίνω· κ
λίαν ἤδε ἡμῖν ἡ τράπεζα
δέσθω. Σπενδέσθω ἔφην,
Θεάγενες, ἐμοὶ καὶ πάλα
πρὸς σέ· καὶ ἀποδεξάμ
πινον.

Καὶ τότε μὲν εἰς ταῦτα

τὸ συμπόσιον. καὶ ἀπηλλαττόμεθα ἐπ' οἶκον τὸν ἴδιον ἕκαστος, πολλά με τοῦ Θεαγένους καὶ θερμότερα ἢ κατὰ τὴν προϋπάρχουσαν γνῶσιν κατασπασαμένου. 5

Ἐπεὶ δὲ ἦλθον οὗ κατηγόμην, ἄυπνος τὰ πρῶτα διῆγον ἐπὶ τῆς εὐνῆς, ἄνω καὶ κάτω τὴν περὶ τῶν νέων φροντίδα στρέφων, καὶ τοῦ χρησμοῦ τὰ τελευταῖα τί ἄρα βούλοιτο ἀνιχνεύων. ἤδη δὲ μεσούσης τῆς νυκτὸς ὁρῶ τὸν Ἀπόλλω καὶ τὴν Ἄρτεμιν, ὡς ᾤμην (εἴ γε ᾤμην, ἀλλὰ μὴ ἀληθῶς ἑώρων) καὶ ὁ μὲν τὸν Θεαγένην, ἡ δὲ τὴν Χαρίκλειαν ἐνεχείριζεν, ὀνομαστί τέ με προσκαλοῦντες, ὥρα σοι, ἔλεγον, εἰς τὴν ἐνεγκοῦσαν ἐπανήκειν, οὕτω γὰρ ὁ μοιρῶν ὑπαγορεύει θεσμός. αὐτός τε οὖν ἔξιθι, καὶ τούσδε ὑποδεξάμενος ἄγε συνεμπόρους, ἴσα τε παισὶ ποιούμενος, καὶ παράπεμπε ἀπὸ τῆς Αἰγυπτίων ὅπη τε καὶ ὅπως τοῖς θεοῖς φίλον. Ταῦτα εἰπόντες, οἱ μὲν ἀπεχώρησαν, ὅτι μὴ ὄναρ ἦν ἡ ὄψις ἀλλ' ὕπαρ, ἐνδειξάμενοι. ἐγὼ δὲ τὰ μὲν ἄλλα συνίην ὡς ἑωράκειν· εἰς τίνας δὲ ἀνθρώπους, ἢ εἰς τίνα γῆν παραπέμπεσθαι τοὺς νέους τοῖς θεοῖς

coniuium, & discedebamus in suam quisque domum, cùm me Theagenes sæpius & calidius quàm priore notitia, amanter & cum osculis complexus esset.

Postquam autem veni eò quò me recipiebam, insomnis primùm noctem traducebam in lecto, sursum ac deorsum cogitationem de iuuenibus versans, & quid vellent extremæ partes oraculi, inquirens. Cùm autem ad mediam noctem processisset, video Apollinem & Dianam, vt rebar: (siquidem rebar, & non potius verè videbam) ac ille Theagenem, hæc autem Charicliam mihi tradebat, & nomine me compellantes: Tempus est, dicebant, vt in patriam redeas: id enim postulat Parcarum lex. Ipse igitur egredere, & hos receptos adiunge tibi comites, in liberorum diligens loco, & deduc ex Ægyptia terra, quò & quomodo Diis placet, hæc cùm dixissent, illi quidem discesserunt, data significatione, quòd non somni visio fuisset, sed res ipsa sic se habuisset. Ego verò alia intelligebam ita quemadmodum videram, cæterùm ad quos homines, aut ad quam terram deducendi es-

Calasiridi i somnis obla ta.

adolescentes, dubitabam. Hæc quidem, inquit, pater, siquidem, ipse postea cognouisti, deinceps mihi quoque narrabis. Cæterùm quónam modo dicebas tibi ostensos esse deos, quòd non in somnis venerint, sed manifestè apparuerint? Eo modo, inquit, fili, quem sapiens Homerus quasi ænigmate significat: multi autem ænigma prętereunt:

De vera Deorum apparitione & non per somnium, quæstio agitata.

Namque pedum (vt alicubi ille dicit) *crurúmque simul vestigia pone.*
Perfacilè agnoui remeante, auráśque secante:
Dij quoque cognosci possunt, certóque notari.

Homeri locus.

Atqui ipse videor ex multorum numero esse: & huius me fortasse redarguere volens Calasiri, horũ versuum fecisti mentionem, quorum ego sententiam vulgatam teneo, inde vsque ab eo tẽpore quo & verba ipsa edoctus sum: Cęterùm inspersam illis theologiæ doctrinam ignoro.

Paululum igitur immoratus Calasiris, & mentem ad arcanam significationem eruendam excitans: Dij, inquit, & numina, Cnemon, venientia ad nos, & à nobis recedentia, in alia animalia rarissimè, in homines autem vt plurimùm sese transformant, similitudine magis, vt visum insomnij esse opinemur, nobis imponentes.

Calasiris quæstioni soluendæ immoratur.

φίλον, ἠπόρουν. καὶ ὁ Κνήμων, ταῦτα μέν, ἔφη, ὦ πάτερ, ἐς ὕστερον αὐτός γε ἐγνωκὼς ἐρεῖς πρὸς ἡμᾶς· ἀλλὰ τίνα δὴ τρόπον ἔφασκες ἐνδεδεῖχθαί σοι τοὺς θεούς, ὅτι μὴ ἐνύπνιον ἦλθον, ἀλλ' ἐναργῶς ἐφαίνοντο; ὃν τρόπον, εἶπεν, ὦ τέκνον, καὶ ὁ σοφὸς Ὅμηρος αἰνίττεται· οἱ πολλοὶ δὲ τὸ αἴνιγμα παρατρέχουσιν·

Ἴχνια γὰρ μετόπισθε (ὡς ἐκεῖνός που λέγει) ποδῶν ἠδὲ κνημάων,
Ῥεῖ' ἔγνων ἀπιόντος· ἀρίγνωτοί τε θεοί περ·

Ἀλλ' ἦ καὶ αὐτὸς ἔοικα τῶν πολλῶν εἶναι· καὶ τοῦτο ἴσως ἐλέγχειν, ὦ Καλάσιρι, βουλόμενος, τῶν ἐπῶν ἐμνημόνευσας· ὧν ἔχω τὴν μὲν ἐπιπολῆς διάνοιαν, ὅτε περ καὶ τὴν λέξιν οἶδα ἐκδιδαχθείς· τὴν δὲ συγκατεσπαρμένην αὐτοῖς θεολογίαν ἠγνόηκα.

Μικρὸν οὖν ἐπιστήσας ὁ Καλάσιρις, καὶ τὸν νοῦν πρὸς τὸ μυστικώτερον ἀνακινήσας, Θεοὶ καὶ δαίμονες εἶπεν, ὦ Κνήμων, ἐπιφοιτῶντές τε εἰς ἡμᾶς καὶ ἀποφοιτῶντες, εἰς ἄλλο μὲν ζῷον ἐπ' ἐλάχιστον, εἰς ἀνθρώπους δὲ ἐπὶ πλεῖστον ἑαυτοὺς εἰδοποιοῦσι, τῷ ὁμοίῳ πλέον ἡμᾶς εἰς τὴν φαντασίαν ὑπαγόμενοι.

[illegible]

Αἰγυ[illegible]

[illegible]

Αἰγυ[illegible]

[illegible]

Pα[illegible]

[illegible]

neque credere non possum, & vehementer admirans obsecro, ne prætereas hanc partem orationis inexcussam. Et si alienum est Cnemon ab instituto meo, nũc de his disserere, tamen audies breuiter.

Homerus quomodo Aegyptius dicatur.

Homerus ab aliis quidẽ aliunde nominetur: & patria cordato fit vrbs quæuis viro. Erat autem reuera nostras, Ægyptius: & vrbs illi Thebæ centiportes, vt ex ipso cognoscere licet: pater autem opinione hominum antistes, sed non mentitus, Mercurius. Atqui erat illius existimatus pater antistes, eò quòd cum eius vxore celebrante quædam sacra patria, & in templo dormiente, coiuit deus, & Homerum procreauit, ferentem notam incestæ consuetudinis. In vtroque enim femore inde vsque ab ipso partu, ingẽs longitudo crinium innatabat. Vnde cùm inter alios, tum inter Græcos oberrans, & poëma canens, nomen est nactus: ipse quidem nomen proprium non dicens, neque patriam aut genus nominans, ceterùm iis qui sciebant illam corporis affectionem, vt in nomen illi verteretur perficiẽtibus.

Patria Homeri, Thebæ centiportes

Mercurius pater.

Homerus notã ferens incestæ consuetudinis Mercurii cũ matre.

Vnde nomẽ nactus.

Patriam aut genus cur taceret.

ὃ τῶν πάντων ἴσως οὐδεὶς ἀκήκοεν εἰς τὴν σήμερον, οὐδ' ἀπιστεῖν ἔχω, καὶ σφόδρα θαυμάζων ἱκετεύω, μὴ παραδραμεῖν σε τοῦ λόγου τὴν ἀκρίβειαν, ὦ Κνήμων, εἰ καὶ ἔξωρον τὸ περὶ τούτων νυνὶ διαλαμβάνειν, ἀλλ' ὅμως ἀκούοις ἂν ἐπιτέμνοντος.

Ὅμηρος, ὦ φίλος, ὑπ' ἄλλων μὲν ἄλλοθεν ὀνομαζέσθω. καὶ πατρὶς ἔστω τοῦ σοφοῦ πᾶσα πόλις. νῦν δὲ εἰς ἀλήθειαν ἡμεδαπός, Αἰγύπτιος· καὶ πόλις αὐτῷ, Θῆβαι αἱ ἑκατόμπυλοί εἰσι κατ' αὐτὸν ἐκεῖνον. πατὴρ δέ, τῷ μὲν δοκεῖν, προφήτης· τὸ δὲ ἀψευδὲς Ἑρμῆς· οὗ γὰρ ἦν ὁ δοκῶν πατὴρ προφήτης. τῇ γὰρ τούτου γαμετῇ τελούσῃ τινὰ πάτριον ἁγιστείαν, καὶ κατὰ τὸ ἱερὸν καθευδούσῃ, συνῆλθεν ὁ δαίμων, καὶ ποιεῖ τὸν Ὅμηρον, φέροντά τι τῆς ἀνομοίου μίξεως σύμβολον. θατέρῳ γὰρ τοῖν μηροῖν αὐτόθεν ἐξ ὠδίνων, πολύ τι μῆκος θριχῶν ἐπεπόλαζεν, ὅθεν περ ἄλλοις τε, καὶ οὐχ ἥκιστα παρ' Ἕλλησιν ἀλητεύων, καὶ τὴν ποίησιν ᾄδων, τοῦ ὀνόματος ἔτυχεν· αὐτὸς μὲν τὸ ἴδιον οὐ λέγων, ἀλλ' οὐδὲ πόλιν ἢ γένος ὀνομάζων, τῶν δὲ ἐγνωκότων τὸ περὶ τὸ σῶμα πάθος εἰς ὄνομα κρατησάντων.

σω

κ[illegible]τοῦ, ὦ [illegible] ἐπι-
[illegible] τι-
[illegible]
[illegible] τοῦ παιδὸς, ἐπεὶ δὲ
εἰς τοὺς ἱερωμένους ἐ-
το, ἀπὸ τοῦ [illegible] φέ-
τοῦ σώματος, [illegible]ος
[illegible]θεὶς· ἢ καὶ τοῦτο σοφί-
ζόμενος, κἀκ τοῦ τὴν
ποκρύπτειν, πᾶσαν ἑαυ-
λιν πατρίδα μνώμενος.
μὲν εὖ τε καὶ ἀληθῶς
γειν ἔδοξας, τεκμαιρό-
τε ποιήσεως τοῦ ἀνδρὸς,
μένον τε καὶ ἡδονῇ πάσῃ
τεν ὡς Αἰγύπτιον, καὶ
φύσεως ὑπερέχον, ὡς οὐκ
τοὺς πάντας ὑπερβαλ-
ν, εἰ μή τινος θείας καὶ
ίας ὡς ἀληθῶς μετέχε
λῆς.

Quorum autem [illegible], [illegible] ex [illegible]. ex eo quod [illegible] in corpore [illegible] cognitas vel hoc etiam sapienti consilio fecit: ac dum veram celaret, omnem vrbem patriam sibi vendicabat. Hæc quidem rectè & verè dicere mihi visus es, facienti coniecturam ex poëmate viri, cum omni voluptate & oblectatione quasi Aegyptia temperato, & ex naturæ excellentia: quæ certè ita omnes non superaret, nisi è diuinis quibusdam reuera fundamentis extitisset.

[illegible]

Homeri poema.

Homeri excellentia.

ARGVMENTVM CAP. IX.

ptiorum ſapientia: altera vilis & vulgata, altera vera ſapien-
ita. Theagenes Calaſiridi mentem omnem aperit, & quo a-
Charicleam feratur. Petit amores iuuari. Parte alia Chari-
laſiridem rogat ægra Chariclea opem ferre. Inuiſunt ægram
quo ſtatu puellam deprehendunt.

ΚΕΦ. Θ.

ἈΛΛ' ἐπεὶ τοὺς
θεοὺς Ὁμηρικῶς ἐ-
φράσας, ὦ Καλά-
τίνα τὰ μετὰ ταῦτα εἰ-
ρε.

CAP. IX.

SED postquam deos [illegible] ce de[illegible] Cala[illegible] deinceps [illegible] expone.

Prioribus, Cnemon, similia: rursus insomniæ, & deliberationes, & amicæ nocti cogitationes. Gaudebam, aliquid me eorum quæ non cogitabam, inuenisse sperans, & reditum in patriam expectans: excruciabar autem, fore vt Charicles filia priuaretur, cogitans. Dubitabam qua ratione iuuenes essent vnà abducendi, & excogitandus modus comparandi exitus. De fuga eram solicitus, quo modo illā clàm capessere, & quò dirigere deberemus: & vtrùm terra, an mari: denique procella quædam cogitationum me obruebat, & insomne reliquum traducebam noctis.

Calasiridis e fuga cum mentibus [c]ogitantis [a]nceps ni[m]ius.

Necdum exactè dies illuxerat, perstrepebat ostium atrij, & sensi quendam puerum vocantem. Interrogante autem famulo, quis pulsaret fores, & quam ob causam? dixit is qui vocabat, quòd Theagenes Thessalus adesset. Delectatus sum nuncio de adolescente, & vocari intrò iubebam: offerri mihi vltrò & quasi casu initium consilii capiendi, quod præ manibus habebam, existimans. Coniectabat enim, quòd cùm me in symposio Aegyptiū & antistitem esse audisset,

Theagenes [Ca]lasirin a[dit].

Τοῖς προτέροις, ὦ Κνήμων, ὅμοια· πάλιν ἀγρυπνίαι καὶ βουλεύματα, καὶ νυκτῶν φίλαι φροντίδες. ἔχαιρον, εὑρηκέναι τι τῶν οὐ προσδοκωμένων ἐλπίζων, καὶ εἰς τὴν ἐνεγκοῦσαν ἐπανήξειν προσδοκῶν. ἠνιώμην δέ, ὅτι ὁ Χαρικλῆς στερήσεται τῆς θυγατρὸς ἐννοῶν· ἠπόρουν ὅτῳ δεήσει τρόπῳ τοὺς νέους συναγαγεῖν καὶ κατασκευάσαι τὴν ἔξοδον συμφρονεῖν. τὸν δρασμὸν ἠγωνίων ὅπως μὴ λησόμεθα, ὅποι δὲ τραπῶμεν· καὶ πότερον διὰ γῆς ἢ θαλαττεύοντες. Καὶ ἁπλῶς, κλύδων μέ τις εἶχε φροντισμάτων, ἄϋπνός τε τὸ λειπόμενον ἐταλαιπώρουν τῆς νυκτός.

Οὔπω δὲ ἡμέρας ἀκριβῶς ὑποφαινούσης, ἐψόφει τε ἡ μέταυλος καί τινος ἠσθόμην καλοῦντος παιδίου. ἐρομένου δὲ τοῦ ὑπηρέτου τίς ὁ κόπτων τὴν θύραν, ἢ κατὰ ποίαν τὴν χρείαν ἀπαγγέλλει· εἶπεν ὁ καλῶν, ὅτι Θεαγένης ὁ Θετταλός. ἥσθην ἀπαγγελθέντα μοι τὸν νεανίαν, καὶ εἰσκαλεῖν ἐκέλευον, ἐνδιδόναι μοι ταὐτόματον ἀρχὴν τῆς ἐν χερσὶ βουλῆς ἡγησάμενος. Ἐτεκμαιρόμην γὰρ ὅτι με παρὰ τὸ συμπόσιον, Αἰγύπτιον καὶ προφήτην ἀκηκοώς,

ἥκει

[illegible]

[illegible] anima [illegible] [illegible] [illegible] que immaculatorum ministra est. & nunc mortuorum corpora volunt [illegible] [illegible] & incu[illegible] [illegible] neque ad virum bonum [illegible] pertinentiens [illegible] ille [illegible] decurrens [illegible] in malos etiam ipsi [illegible] demonibus offendens. [illegible] vero gratiam & [illegible] interdum praestans: [illegible] videntes eorum [illegible] non sunt tamen effecti & [illegible] permanent [illegible] [illegible] & [illegible] [illegible]. Altera vero [illegible] sapientia [illegible] & [illegible] [illegible] & [illegible] genus [illegible] excelsum, supra res celestes contemplationem [illegible], & [illegible] praestantioris [illegible] astrorum motus [illegible], & [illegible] providentiam in [illegible] potentiam [illegible] quidem [illegible] remota. omnia vero ad honestatem & vtilitatem hominū institutas.

Pro

Propter quam & ego patria cessi ad tempus, si quo modo quæ tibi antea narraui, mihi ab ipsa prædicta, & bellum filiorum meorum inter sese possem euitare. Sed hæc cùm Diis aliis, tum Parcis commendata sint: in quorum, vt hæc faciant, aut nòn, potestate situ͂ est: qui etiam mihi exilium non magis propter hæc, vt videtur, quàm propter Charicliæ inuentionem imposuerunt. Id autem quomodo euenerit, ex iis quæ sequentur cognosces.

Deorum potestas.

Cæterùm Theagenem, postquam ingressus est, & salutauit, resalutatum prope me in lecto collocabam, & , Quæ necessitas tam manè te ad me adducit? interrogabã: Ille autem cùm diu demulsisset faciem: Anxius sum, inquit, de summa rerum: erubesco autem aperire, & conticuit. Animaduerti igitur tempus esse mentiendi apud ipsum, & diuinandi ea quæ sciebam. Itaque hilariùs eum contuitus, Etiamsi ipse dicere cunctaris (inquam) tamen sapientiæ nostrę & diis nihil est ignotũ. Et cùm paululum me erexissem, & calculos quosdã nihil numerantes in digitis cõposuissem,

Theagenes rubescit Calasiridi mentem suã aperire.

Errore diuinatorũ astatorũ [...]tus.

δι' ἣν καὶ ἐγὼ τῆς ἐνεγκούσης εἰς καιρὸν ἐξέστην, εἴ πῃ, καθὼς καὶ πρότερόν σοι διῆλθον, τὰ προρρηθέντα μοι παρ' αὐτῆς, καὶ τὸν τῶν ἐμῶν παίδων πόλεμον κατ' ἀλλήλων διαγράψαιμι. ταῦτα μὲν οὖν θεοῖς τε τοῖς ἄλλοις καὶ μοίραις ἐπιτετράφθω, οἷς τοῦ ποιεῖν τε καὶ μὴ, τὸ κράτος ἔχουσιν· οἳ καὶ τὴν φυγήν μοι τὴν ἐκ τῆς ἐνεγκούσης οὐ διὰ ταῦτα πλέον ὡς ἔοικεν, ἢ τῆς Χαρικλείας εὕρεσιν ἐπέβαλον. καὶ τοῦτο μὲν ὅπως, εἴσῃ τοῖς ἑξῆς.

Τὸν δὲ Θεαγένην ἐπειδήπερ εἰσῆλθεν, ἀσπασάμενον ἀμειψάμενος, ἐμαυτοῦ τε πλησίον ἐπὶ τῆς εὐνῆς ἐκάθιζον, καί τι χρέος ὄρθριόν σε ἄγει παρ' ἡμᾶς ἠρώτων. ὁ δὲ τὸ πρόσωπον ἐπὶ πολὺ καταψήσας, ἀγωνιῶ μὲν, ἔφη, περὶ τοῦ παντός. ἐρυθριῶ δὲ ἐκφαίνειν· καὶ ἐσιώπησεν. ἔγνων οὖν καιρὸν εἶναι τερατεύεσθαι πρὸς αὐτὸν, καὶ μαντεύεσθαι ἅπερ ἐγίνωσκον. φαιδρότερον οὖν αὐτῷ προσβλέψας, Εἰ καὶ αὐτὸς λέγειν ὀκνεῖς, ἔφην, ἀλλὰ τῇ γε ἡμετέρᾳ καὶ θεοῖς οὐδὲν ἄγνωστον. καὶ ἐπιστήσας ὀλίγον, καὶ ψήφους τινὰς οὐδὲν καταριθμούσας ἐπὶ δακτύλων συνθεὶς,

τὴν

κόμlω διασείσας, καὶ
ατόχοις μιμούμενος, ἔ-
πον, ὦ τέκνον. ἀνήλατε
lὼ μαντείαν. ὡς δὲ ὅτι
αρικλείας προσέθηκα,
τοῦτο θεοκλυτεῖν με νο-
μικροῦ μὲν καὶ προσε-
πεσών. ἐμοῦ δὲ ἐπί-
ν, ἐφίλει πολλὰ τlὼ κε-
προσιών. τοῖς δὲ
ὡμολόγει χάριν, οὐκ ἐ-
ίνος προσεδόκησε· σω-
ε με γενέσθαι παρεκά-
γὰρ ἂν περισωθῆναι βοη-
καὶ ταύτης ταχείας, ἀ-
ντα· τοσοῦτον αὐτῷ τὸ
ἐνσκῆψαι, καὶ οὕτως
τοῦ πόθου φλέγεσθαι,
ν καὶ ταῦτα πειρώμενον
ὁμιλίας γὰρ ἔτι γυ-
ἀπείρατος εἶναι δι-
, πολλὰ διομνύμενος·
διαπτύσαι πάσας, καὶ
αὐτὸν καὶ ἔρωτας, εἰ
ἀκούσειεν, ἕως τὸ
λείας αὐτὸν ἤλεγξε κάλ-
ὅτι μὴ φύσει καρτε-
ῶ, ἀλλ' ἀξιεράστου γυ-
εἰς τlὼ παρελθοῦσαν ἀ-
. καὶ ταῦτα λέγων ἐπε-
ν, ὥσπερ ὅτι πρὸς βίαν
κόρης ἐνδεικνύμενος·
ιβανον οὖν αὐτόν, καὶ
ἔλεγον, ἐπειδὴ περ ἅπαξ καταπέφευγας ἐφ' ἡμᾶς.

& comam ſparſiſſem, afflatos vi numinis imitans, Amas (dixi) ô fili. Exiluit ad illud vaticinium. 5 Poſtea verò quàm & Charicliam addidi, iam tum id me diuinitus cognouiſſe exiſtimans, parum aberat quin procũbens adoraret. 10 At cùm inhiberem, oſculabatur ſæpe caput, accedens, & diis agebat gratias, quòd ſpe ſua lapſus non eſſet, vtque illi ſeruator eſſem precabatur: ne- 15 que enim ſe ſuperſtitem eſſe poſſe, ſi auxilio, atque hoc ipſo celeri, deſtitueretur. Tantum malum ſe in- 20 uaſiſſe, atque ita flammis affectus vri, præcipue tum primùm amorem ſentientem. Conſuetudinis enim muliebris expertem ſe eſſe dicebat, multis modis iu- 25 rans: ſempérque reſpuiſſe omnes, & coniugia ipſa, & amores ſi alicuius audiſſet, quoad illũ Chariclia forma conuiciſſet: quòd non 30 naturali abſtinentia & robore fuiſſet præditus, ſed vſque ad illum diem mulierem amore dignam non vidiſſet: & hæc dicens la- 35 crymabat, veluti inuitum & per vim à virgine ſe victum eſſe declarans. Erigebã illum, & conſolabar, &, Eſto fidẽti animo, dicebã, 40 cũ ſemel ad nos cõfugeris:

Calaſiris ipſum ante uertentis v ticinio adiuuatur.

Fatetur ſuos amores Theagenes.

Amore dignam nõ vidit præter Charicleam.

οὐχ

non enim erit illa noſtra ſapientia fortior. Eſt quidem auſterior, & difficulter in amorem delabi poteſt, Venerem & coniugium contemnens, vel ſi nomines tantum. Sed propter te omnia mouenda ſunt. Ars & naturam frangere poteſt: tantum confidentem eſſe oportet, & imperanti neceſſaria parere. Promiſit ſe omnia facturum, ſicut ego imperaſſem.

Opem promittit Calaſiris.

Ars & naturam frangere poteſt.

Ita illo obſecrante ac obteſtante, & præmium omnes ſuas facultates mihi pollicente, veniens quidam à Charicle: Petit à te Charicles, dicebat, vt ad ſe venias. Eſt autem hîc propè in templo Apollinis, & hymno deum placat, propterea quòd turbatus eſt neſcio quomodo in ſomnis. Conſurgo ſubitò, & Theagene ablegato, in templum perueniens, deprehendo Chariclem ſedentem in ſella, admodum triſtem, & continuè ingemiſcentem. Accedens igitur, Quid ita triſtis es & mœrens? interrogabã. Ille autem: Cur enim non debeam eſſe, cùm & inſomnia me turbauerint, & filia mea ſicuti audiui ægra ſit & totã noctẽ inſomnẽ ducat?

Nuntius Calaſiridi à Charicle.

Inſomnia Chariclis. Chariclea ægra.

οὐχ οὕτως ἐκείνη κρείττων ἔσται τῆς ἡμετέρας σοφίας. ἔστι μὲν αὐστηροτέρα, καὶ κατενεχθῆναι πρὸς ἔρωτα δύσμαχος, Ἀφροδίτην καὶ γάμον ἀτιμάζουσα, καὶ μέχρις ὀνόματος. ἀλλὰ διά σε, πάντα κινητέον· Τέχνη καὶ φύσιν οἶδε βιάζεσθαι. μόνον εὔθυμον εἶναι, καὶ ὑφηγουμένῳ τὰ δέοντα πείθεσθαι πράττειν. ἐπηγγέλλετο ἅπαντα ποιήσειν, ὡς ἂν ἐγὼ προστάττω, κἂν εἰ ξιφῶν ἐπιβαίνειν κελεύοιμι.

Λιπαροῦντος δὴ περὶ τούτων καὶ μισθὸν ἅπασαν ὑπισχνουμένου τὴν οὐσίαν, ἥκων τις παρὰ τοῦ Χαρικλέους, δεῖταί σου Χαρικλῆς, ἔλεγεν, ἀφικέσθαι παρ᾽ αὐτόν· ἔστι δὲ πλησίον ἐνταῦθα ἐν τῷ Ἀπολλωνίῳ, καὶ ὕμνον ἀποθύει τῷ θεῷ, τεταραγμένος τι κατὰ τοὺς ὕπνους. ἐξανίσταμαι παραχρῆμα, καὶ τὸν Θεαγένην ἀποπέμψας, ἐπὶ τὸν νεὼν ἀφικόμενος, ἐπὶ θώκου τινὸς καταλαμβάνω τὸν Χαρικλέα καθήμενον, ἄγαν περίλυπον, καὶ συνεχῶς ἐπιστένοντα. προσελθὼν οὖν, Τί σύννους καὶ σκυθρωπός; ἠρώτων. ὁ δὲ, Τί γὰρ οὐ μέλλω, φησὶν, ὀνειράτων τέ με διαταραξάντων, καὶ τῆς θυγατρὸς, ὡς ἐπυθόμην, ἀηδέστερον διατεθείσης, καὶ τὴν νύκτα πᾶσαν ἄϋπνον διαγούσης

ἐμέ

ἱ λυπεῖ μὲν καὶ ἄλλως
χαίνουσα, πλέον δὲ ὅτι
ιας τοῦ ἀγῶνος εἰς τὴν
ιεστηκυίας, εἰς ἣν τοῖς ὁ-
ς δρομεῦσι δᾷδας ἀνα-
καὶ βραβεύειν τὸν ζάκο-
μιμον. δυοῖν θάτερον, ἢ
ι ταύτην ἀπολιμπανομέ
νμαίνεσθαι τὸ πάτριον,
κουσαν ἀφικνουμένην,
θῆς χαλεπώτερον. ὥστε
μὴ πρότερον, ἀλλὰ νῦν
ικῶν, καὶ τινα προσάγων
, δικαίως μὲν ἂν πρὸς
καὶ φιλίαν τὴν ἡμετέ-
σεβῶς δὲ πρὸς τὸ θεῖον
. οἶδα ὡς οὐδὲν ἐργῶ-
ραμένῳ σοι τὸ πρᾶγμα,
ιαν, ὡς αὐτὸς ἔφης,
ι. προφήταις καὶ τὰ μέ-
τορθοῦν οὐκ ἀδύνατον.
γουν ἠμεληκέναι, συ-
ιν καὶ πρὸς ἐκεῖνον, καὶ
ρεσύνην ἐνδοῦναι παρε-
. ἔχει γάρ τι συνθεῖναι
ν ἴασιν. τὸ δὲ νυνὶ παρὰ
ρθένον ἴωμεν, ἔφην, ἐπισκε-
ύ τι ἀκριβέστερον, καὶ
μυθησόμενοι πρὸς ὅσον
ἅμα δὲ, ὦ Χαρίκλεις,
ιαί σε λόγους τινὰς ὑπὲρ
ποιῆσαι πρὸς τὴν παῖδα,
ιειμότερον ἀποφῆναι
ρπαθέμενον, ὅπως ἂν

Me verò cùm alioqui dolore afficiat illius aduersa valetudo, tum præcipuè quòd cùm sequens sit certamini destinatus dies, quo armatis cursoribus æditua faciem sustollere, & præesse legitimum est, alterum ex duobus euenire necesse sit: vt aut absens peruertat ac destruat morem vsitatum, aut vel inuita veniens, grauiùs etiã affligatur. Quamobrem si quidem priùs fieri non potuit, nunc saltem opem illi ferens, & adhibens medicamentum aliquod, officium iustũ erga nos amicitiámque nostram, coniunctum cum pietate erga Deum feceris. Scio quod minimè sit tibi difficile, si modò volueris, fascinationem (vt ipse ais) curare. Antistibus enim vel maxima præstare, haud est impossibile. Fatebar me neglexisse, illi quoque fucum faciens, & vt mihi spacium præsentis diei concederet postulabam, quòd essem aliquid compositurus in vsum medicamenti. Nunc autem ad virginem eamus, inquam, diligentius consideraturi, & quoad fieri potest eã consolaturi. Simul verò, Charicles, velim te de me verba aliqua facere apud puellam, & me commendatum illi notiorẽ efficere, vt

Charicles ad Calasiridis opẽ confugit.

Antistibus vel maxima præstare, haud est impossibile.

Calasiridis dolus.

mihi reddita familiarior, confidentius quoque sanantem admittat. Sit ita, inquit.

Postquam autem venimus ad Charicliam, multa quidem quid attinet dicere? Succubuerat enim prorsus affectui, & ex genis flos iam fugerat, & ardor vultus lacrymis tanquam aqua restinctus esse videbatur: tamen sese componebat, cùm nos vidisset, & consuetum vultus habitum omnibus modis reuocare conabatur. Complexus autem eam Charicles, & multùm dissuauiatus, & nihil blanditiarum omittens, O filiola, ô nata, dicebat, méne patrem celas, ex quo labores? & cùm fascinata sis, taces, quasi iniuria affeceris, & non affecta sis ab oculis qui te malè aspexerunt? Sed ades animo. Oratus est enim à me Calasiris hic sapiens, vt tibi sanationis aliquam rationem inueniat, potest autem id præstare. Excellit enim, si quisquam alius, in arte diuina, tanquam genere vitæ antistes: & quod maius est additamentum, nobis in primis amicus. Quare meritò feceris, si illum admiseris absque vllo impedimento,

'ultus compositio in Chariclea quamuis arte.

Chariclis alloquia.

Calasiridi sananda traditur Charicles.

οἰκειότερον ἔχουσα πρός με θαῤῥαλεώτερον ἰώμενον προσίηται. Γιγνέσθω ταῦτα, ἔφη, καὶ ἀπίωμεν.

Ἐπειδὴ οὖν ἐπέστημεν τῇ Χαρικλείᾳ, τὰ μὲν πολλὰ τί ἄν τις λέγοι; ἐδεδούλωτο μὲν γὰρ ὁλοσχερῶς τῷ πάθει, καὶ τήν τε παρειὰν ἤδη τὸ ἄνθος ἔφευγε, καὶ τὸ φλέγον τοῦ βλέμματος καθάπερ ὕδασιν ἐῴκει τοῖς δάκρυσιν ἀποσβεννύμενον. κατέστελλε δ' οὖν ὅμως ἑαυτὴν, ἐπειδὴ γὰρ ἡμᾶς ἐθεάσατο, καὶ πρὸς τὸ συνῆθες βλέμμα καὶ φθέγμα παντοίως ἐπανάγειν ἐβιάζετο. περιβαλὼν δὲ αὐτὴν ὁ Χαρικλῆς, καὶ μυρία φιλήσας, καὶ θεραπείας οὐδὲν ἀπολιπὼν, Ὦ θυγάτριον, ὦ τέκνον, ἔλεγεν, ἐμὲ τὸν πατέρα κρύπτεις ὃ πάσχεις; καὶ βασκανίαν ὑποστᾶσα, σιωπᾷς ὥσπερ ἀδικοῦσα καὶ οὐκ ἀδικουμένη, ἠδικημένη παρὰ τῶν κακῶς ἰδόντων σε ὀφθαλμῶν; ἀλλὰ θάρσει. παρακέκληται Καλάσιρις ὅδε σοφὸς, ἴασίν τινά σοι πορίσασθαι. δυνατὸς δὲ ὁ ἀνὴρ, ἄριστος ὢν, εἴπερ τις ἄλλος, τὴν θείαν τέχνην, ἅτε προφητικὸς τὸν βίον καὶ ἱεροῖς ἐκ παίδων ἀνακείμενος· καὶ τὸ μεῖζον εἰς προσθήκην, ἡμῖν ἐς τὰ μάλιστα φίλ☉. ὥστε εἰκότα ἂν ποιῇς, εἰ προσδέχοιό τε ἀκωλύτως,

ἐπεὶ

ιν τὸ ἢ καὶ ἄλλως ἰᾶσθαι
μένῳ σαυτὴν παρέξεις,
ἄλλως οὖσα πρὸς τὸ λό-
γον ἀπρόσμικτος.
ώπα μὲν, ἐπένευε δ'
Χαρίκλεια, καθάπερ
ν τὴν ἐπ' ἐμοὶ συμβου-
ροσιεμένη. καὶ τότε μὲν
ύτως ἀπηλλάγημεν; ὑ-
σαντός με τοῦ Χαρικλέους
πρότερον παρεκάλεσεν
ηθῆναι καὶ φροντίζειν,
τὴν Χαρίκλειαν δυναίμην
πνα γάμων καὶ ἀνδρῶν
ῖσαι. ἀπέπεμπον οὖν εὖ-
, οὐκ εἰς μακρὰν αὐτῇ ἐπιθή-
αυτῷ τὴν βούλησιν ἐ-
λάμενος.

siue incantatione vti, siue alio modo sanare volenti, teipsam tradens: cùm alioqui à sapientum generis consuetudine non abhorreas.

Tacebat quidem, annuebat tamen Chariclia, tanquam libenter consilium de me datum admittens. Et tunc hisce constitutis, discessimus, reducente mihi in memoriam Charicle, vt ea quæ à me petierat curarem, & cogitarem quomodo in Chariclia cupiditatem aliquam coniugij & virorum efficerem. Deducebam igitur lætum, cùm illius voluntati breui satisfactum iri promisissem.

Consilium Chariclis tacite probat Chariclea.

INIS LIBRI TERTII.

ΗΛΙΟΔΩΡΟΥ
ΑΙΘΙΟΠΙΚΩΝ
ΛΟΓΟΣ Δ.

HELIODORI ÆTHIOPICORVM LIBER IIII.

ARGVMENTVM CAP. X.

Pythius agon in quo victor Theagenes. Negotium amantum & curam suscipit Calasiris. Init cum Chariclea colloquium, post cum Theagene. Credula mens Chariclis & stulta. Morbus virginis detectus. Amantum amoris indicia. Chariclis stulta semper fides in Calasiride. Calasiridis artes. Fascia cum virgine exposita. Exarata Æthiopico charactere in fascia litera in quibus exposita virginis sors & fortuna continerentur.

CAP. X.

Pythius agon.

Amoris certamen & athletæ duo.

POSTRIDIE verò Pythius quidem agon desinebat: iuuenilis autem feruebat, arbitro (vt existimo) & præside Cupidine, & per hos duos athletas, quos coniunxerat, maximum certaminum suum ostendere contendente. Accidit enim tale quiddam.

ΚΕΦ. Ι.

ΤΗ δὲ ὑστεραίᾳ, ὁ μὲν Πυθίων ἀγὼν ἔληγεν. ὁ δὲ 5 τῶν νέων ἐπήκμαζεν, ἀγωνοθετοῦντος, οἶμαι, καὶ βραβεύοντος Ἔρωτος, καὶ διὰ ἀθλητῶν δύο τούτων καὶ μόνων 10 οὓς ἐζεύξατο, μέγιστον ἀγώνων τὸ ἴδιον ἀποφῆναι φιλονεικήσαντος. γίγνεται γάρ τοι τοιοῦτον.

Ἐθεώ

ώρει μὲν ἡ Ἑλλάς, ἠθλο-
δὲ οἱ Ἀμφικτύονες. ἐ-
ποίνων τὰ ἄλλα μεγαλο-
; ἐτετέλεστο, δρόμων ἅ- 5
, καὶ πάλης συμπλοκαί,
μῆς χειρονομία, τε-
δὲ κῆρυξ, ἄνδρες ὁπλί-
εσόντων ἀνεβόησεν. ἡ 10
δὲ ἡ Χαρίκλεια κατ'
τὸ στάδιον ἀθρόον ἐξέ-
ν' ἀφιγμένη καὶ ἄκουσα
πάτριον· ἢ πλέον, ἐ- 15
κεῖν, ὄψεσθαί που τὸν
ἐλπίζουσα. τῇ λαιᾷ
μένον πυρφοροῦσα λαμ-
θατέρᾳ δὲ φοίνικος ἔρ- 20
βεβλημένην. καὶ φανεῖσα,
τὸ θέατρον ἐφ' ἑαυτὴν
εν. ἔφθη δὲ τάχα οὐ-
ν Θεαγένους ὀφθαλμόν. 25
ὁ ἐρῶν ἰδεῖν τὸ ποθού-
κεῖνος δὲ ἄρα καὶ προμα-
τὸ ἐσόμενον, πρὸς μίαν
ἤσχολει τὴν παρατήρη- 30
οὔτε σιωπᾶν ἐκαρτέρη-
ἠρέμα πρός με, καθῆ-
ου πλησίον ἐξεπίτηδες,
ἐστιν, ἔφη, Χαρίκλεια. 35
ἠρεμεῖν ἐπέταττον.
δὲ τὴν κλῆσιν τοῦ
, παρῄει τις εὐσταλῶς
, μέγα τι φρονῶν, 40
ἐπίδοξος ὡς ἐδόκει,

Spectabat Græcia, iudices autem erant Amphictyones. Postquam igitur alia magnificè peracta sunt, cursus, certamina, luctæ consertiones, cæstuum pugnæ: ad extremum præco, Armati prodeant proclamauit. & æditua Chariclia in extremitate stadij statim resplenduit. Venerat enim quamuis inuita, propter morem patrium, vel magis, mea quidem sententia, se visurā alicubi Theagenem sperans, sinistra ferens accensam facem, altera autem ramum palmæ prætendens. & cùm comparuisset, continuò totum theatrum ad sese conuertit. Cæterùm haud scio an nemo oculum Theagenis anteuerterit. Velox est enim amans, ad videndum id cuius desiderio tenetur. Atqui ille insuper cùm audisset antea id quod erat futurum, in eam solam obseruationem animo vacabat. Quapropter nec tacere quidem potuit, sed submissè ad me, (sedebat autem proximus mihi dedita opera) Illa ipsa, inquit, Chariclia est. Et hunc quidem quiescere iubebam.

Ad edictū autem præconis, veniebat quidam eximia in habilibus armis specie, & magnos spiritens, solusque inter cæteros clarus, vt videbatur:

Chariclea quamuis ægra, cur aduenerit.

Theagenis oculus omnia anteuertens.

Velox est amans ad videndum id cuius desiderio tenetur.

Theagenes ad certamen prouocatur b Ormeno Arcade.

ſed commouebatur illius gradus, & pedes præ exultatione ſaliebãt, tãquã animo vnà cum Theagene ſublato, & illum in curſu adiuuante: ac ſpectatorũ quiuis pẽdebat ab euentus expectatione, & ſolicitudinis plenus erat. Ego verò etiã magis, qui iã apud me conſtitueram, vt illius non ſecus ac filij curam ſuſpicerẽ. Nihil mirũ eſt, inquit Cnemon, quòd videntes & pręſentes ſoliciti ſunt: nam & ego nunc Theageni metuo, & à te peto vt eò citius, ſi victor eſt renunciatus, exponas. Cùm iam medium ſtadiũ conficeretur, Cnemon, paululum cõuerſus & Ormenum toruè cõtuitus, alleuat ſcutum in altum, & erecto collo, & viſu prorſus in Charicliã intenſo, in eã ceu ſagitta ad ſcopũ ferebatur: & tãtũ anticipauit Arcadẽ, vt ille multis orgijs à tergo relinqueretur: quod interuallũ poſteà mẽſum eſt. Accurrẽs igitur ad Charicliam, totus ex induſtria in illius pectus incidit quaſi impetum curſus continere nõ poſſet: & cùm palmam auferret, me non latuit quòd virginis manum oſcularetur.

Beaſti, dixit Cnemon, quòd & vicit & oſculatus eſt. Sed quænam deinceps conſecuta ſunt?

Theageni metuit, & eum animis adiuuat.

Theagenis pedum pernicitas vincit.

Callidè manum Charicleæ oſculator Theagenes.

ἀλλ' ἐσφάδαζεν ἡ βάσις καὶ οἱ πόδες ἐσκίρτων, ὥσπερ οἶμαι τῆς ψυχῆς τῷ Θεαγένει συνεξαιρομένης, καὶ τὸν δρόμον συμπροθυμουμένης. οἱ μὲν δὴ θεαταὶ, μετέωρος ἅπας ἐπὶ τὸ μέλλον καὶ ἀγωνίας ἀνάμεστος· ἐγὼ δὲ καὶ πλέον, ἅτε δή μοι λοιπὸν ὡς παιδὸς ὑπερφροντίζειν προῃρημένῳ. Οὐδὲν θαυμαστὸν, ἔφη ὁ Κνήμων, ὁρῶντας καὶ παρόντας ἀγωνιᾶν, ὅτε κἀγὼ νυνὶ περὶ τῷ Θεαγένει δέδια· καί σου δέομαι, θᾶττον εἰ νικῶν ἀνηγορεύθη, διελθεῖν. ἐπεὶ δὴ μέσον, ὦ Κνήμων, ἤνυστο τὸ στάδιον, ὀλίγον ἐπιστρέψας καὶ ὑποβλέψας τὸν Ὅρμενον, ἀνακουφίζει τὴν ἀσπίδα πρὸς ὕψος, καὶ τὸν αὐχένα διεγείρας, τὸ βλέμμα τε ὅλον εἰς τὴν Χαρίκλειαν τείνας, βέλος ἐπὶ σκοπὸν ἐφέρετο, καὶ τοσοῦτον παρῆλθε τὸν Ἀρκάδα ὀργυιῶν πλῆθος, ὃ διαλείπον εἰς ὕστερον ἐμετρήθη. προσδραμὼν δὲ τῇ Χαρικλείᾳ, πολύς τε ἐξεπίτηδες, εἰς τὸ στέρνον ἐμπίπτει, τοῦ δρόμου δῆθεν τὴν ῥύμην οὐκ ἐνεγκών· καὶ τὸν φοίνικα κομιζόμενος, οὐκ ἔλαθέ με τὴν χεῖρα τῆς κόρης φιλῶν.

Ἀπέσωσας, εἶπεν ὁ Κνήμων, ὅτι καὶ ἐνίκησε καὶ ἐφίλησεν. ἀλλὰ τίνα δὴ τὰ ἑξῆς;

οὐ μό

ὐ δὴ βεβήλοις κἂν δια-
, τῷ δὲ σοφοῦ γνῶσιν ἐκ
φύγοιεν· ἀλλὰ τοῖς τε
·οῖς ἂν γνωσθεῖεν ἀτενὲς
λέποντες καὶ τὸ βλέφα-
οτε ἐπιμύοντες· καὶ τῷ
απ πλέον, οὐ κατὰ διά-
ῖν ποδοῖν οὐδὲ μετάθε-
μένῳ, ἀλλὰ κατά τινα
ιέριον, καὶ ὁρμὴν ἀπαρα-
,τεμνόντων μᾶλλον τὸ
ἢ διαπορευομένων. διὸ
τὰ ἀγάλματα τῶν θεῶν
ιοι τὼ πόδε ζευγνύ-
ὥσπερ ἑνοῦντες ἱστᾶσιν.
ὁ Ὅμηρος εἰδὼς, ἅτε
ιος, καὶ τὴν ἱερὰν παί-
κδιδαχθεὶς, συμβο-
ῖς ἔπεσιν ἐναπέθετο,
αμένοις συνιέναι γνω-
·ταλιπών.
ῆς Ἀθηνᾶς,
ὁ δέ οἱ ὄσσε φάανθεν,
Ἐπὶ δὲ τοῦ Ποσει-
το
κ γὰρ μετόπισθε ποδῶν
δὲ κνημάων,
ἔγνων ἀπιόντος.
ιος ἐν τῇ πορείᾳ. τοῦτο
ῥεῖ' ἀπιόντος, καὶ οὐχ
ἠπάτηνται, ῥᾳδίως
πολαμβάνοντες. ταῦτα
ιότατε μεμύηκας ἔφη
, Αἰγύπτιον δὲ Ὅμηρον ἀποκαλοῦντος σου πολλάκις,

Quomodo se transformẽ Dij & quibu hominibus videndos se præbeant.

Quamuis igitur prophanos homines latuerint, tamen quin à sapiente cognoscantur, effugere non possunt: sed ex oculis notari possunt, cùm continuo obtutu intueantur, & palpebras nunquam concludant: & magis etiam ex incessu, qui non ex dimotione pedum, neque transpositione existit, sed ex quodam, impetu aërio, & vi expedita, findentium magis auras quàm transeuntium.

Statuæ Deorũ apud Aegyptios.

Quamobrem statuas quoque Deorum Aegyptij ponunt, coniungentes illis pedes, & quasi vnientes.

Homerus Aegyptius & Doctrina sacra instructus.

Quæ etiam Homerus sciens, vt Aegyptius, & doctrina sacra instructus, occultè & inuolutè versibus reddidit, relinquens intelligenda iis qui possent. De Pallade quidem:

Atque truces oculi fulsere tueti.

De Neptuno autem:

Namque pedum crurúmque simul vestigia ponè,
Perfacilè agnoui remeante.

Homeri locus explicatus

tanquam fluente in incessu. Hoc enim est, Perfacilè remeante: non vt quidam decepti, Perfacilè agnoui, putarunt. His quidem me, ô diuinissime initiasti, inquit Cnemon. Cùm verò sæpe Homerum Ægyptium appelles:

neque credere non possum, & vehementer admirans obsecro, ne prætereas hanc partem orationis inexcussam. Et si alienum est Cnemon ab instituto meo, nūc de his disserere, tamen audies breuiter.

Homerus quomodo Aegyptius dicatur.

Homerus ab aliis quidē aliunde nominetur: & patria cordato sit vrbs quæuis viro. Erat autem reuera nostras, Ægyptius: & vrbs illi Thebæ centiportes, vt ex ipso cognoscere licet: pater autem opinione hominum antistes, sed non mentitus, Mercurius. Atqui erat illius existimatus pater antistes, eò quòd cum eius vxore celebrante quædam sacra patria, & in templo dormiente, coiuit deus, & Homerum procreauit, ferentem notam incestæ consuetudinis. In vtroque enim femore inde vsque ab ipso partu, ingēs longitudo crinium innatabat. Vnde cùm inter alios, tum inter Græcos oberrans, & poëma canens, nomen est nactus: ipse quidem nomen proprium non dicens, neque patriam aut genus nominans, ceterùm iis qui sciebant illam corporis affectionem, vt in nomen illi verteretur perficiētibus.

Patria Homeri, Thebæ centiportes.

Mercurius pater.

Homerus notā ferè incestæ consuetudinis Mercurii cū matre.

Vnde nomen nactus.

Patriam aut genus cur taceret.

ὃ δὲ πάντων ἥκιστα οὐ
κήκοα εἰς τὴν σήμερ
ἀπιστεῖν ἔχω, καὶ σφόδ
μάζων ἱκετεύω, μὴ πα
μεῖν σε τοῦ λόγου τὸ ἀκ
ὦ Κνήμων, εἰ καὶ ἔξωρε
ρὶ τούτων νυνὶ διαλα
ἀλλ' ὅμως ἀκούσεις αἰ
μισοτος.

Ὅμηρος, ὦ φίλος
ἄλλων μὲν ἀλλαχόθεν ὀ
θω. καὶ πατρὶς ἔστω τῷ
πᾶσα πόλις. ἦν δὲ εἰ
θεῖαν ἡμεδαπός, Αἰγύ
καὶ πόλις αὐτῷ, Θῆβαι
ἑκατόμπυλοί εἰσι κατ' αὐ
τον. πατὴρ δέ, τὸ μὲν
προφήτης· τὸ δὲ ἀψευ
μῆς· οὗ γὰρ ἦν ὁ δοκῶν
προφήτης. τῇ γὰρ τούτου
τελούσῃ τινὰ πάτριον ἁ
καὶ κατὰ τὸ ἱερὸν καθ
συνῆλθεν ὁ δαίμων, καὶ
Ὅμηρον, φέροντά τι τῆς
μίου μίξεως σύμβολον
ρῷ γὰρ τοῖν μηροῖν ἀπ
ὠδίνων, πολύ τι μῆκος
ἐπεπόλαζεν, ὅθεν παρ
τε, καὶ οὐχ ἥκιστα παρ
ἀλητεύων, καὶ τὴν ποίησιν
τοῦ ὀνόματος ἔτυχεν· ὁ
τὸ ἴδιον οὐ λέγων, ἀλλ
πόλιν ἢ γένος ὀνομάζει
ἐγνωκότων τὸ περὶ τὸ σῶμα πάθος εἰς ὄνομα κρατη

σιωπῶν, ὦ πάτερ, ἐσιώ-
ἐνεδρεύουσαν; ἤτοι τὸ φυ-
γαδευόμενος· ἠλαύ-
ὑπὸ τοῦ πατρὸς, ὅτε ἐξ
εἰς τοὺς ἱερωμένους ἐ-
το, ἀπὸ τοῦ κηλίδα φέ-
τοῦ σώματος, νόθος
ἐλεγχθείς· ἢ καὶ τοῦτο σοφίᾳ
αζόμενος, κἀκ τοῦ τὴν
ἀποκρύπτειν, πᾶσαν ἑαυ-
λιν πατρίδα μνώμενος.
μὲν εὖ τε καὶ ἀληθῶς
έγειν ἔδοξας, τεκμαιρό-
τε ποιήσεως τοῦ ἀνδρὸς,
μένον τε καὶ ἡδονῇ πάσῃ
ιτον ὡς Αἰγύπτιον, καὶ
φύσεως ὑπερέχον, ὡς οὐκ
τοὺς πάντας ὑπερβαλ-
ον, εἰ μή τινος θείας καὶ
νίας ὡς ἀληθῶς μετεῖχε
ολῆς.

Quorſum autem ſpectans, pater, tacebat patriam? Aut quòd pudebat illum exilij: erat enim pulſus à patre, quando ex ephebis inter conſecratos recenſebatur, ex eo quòd notam ferret in corpore ſpurius cognitus vel hoc etiam ſapienti conſilio fecit: ac dum veram celaret, omnem vrbem patriam ſibi vendicabat. Hæc quidem rectè & verè dicere mihi viſus es, facienti coniecturam ex poëmate viri, cum omni voluptate & oblectatione quaſi Aegyptia temperato, & ex naturæ excellentia: quæ certè ita omnes non ſuperaret, niſi è diuinis quibuſdam reuera fundamentis extitiſſet.

Homeri exilium.

Homeri poema.

Homeri excellentia.

ARGVMENTVM CAP. IX.

...yptiorum ſapientia: altera vilis & vulgata, altera vera ſapien... ...bita. Theagenes Calaſiridi mentem omnem aperit, & quo a... ...Charicleam feratur. Petit amores iuuari. Parte alia Chari... ...laſiridem rogat agra Chariclea opem ferre. Inuiſunt agram & quo ſtatu puellam deprehendunt.

ΚΕΦ. Θ.

Ἀλλ' ἐπεὶ τοὺς θεοὺς Ὁμηρικῶς ἐφώρασας, ὦ Καλάσιρι, τίνα τὰ μετὰ ταῦτα εἰπέ.

CAP. IX.

Sed poſtquam deos Homericè deprehendiſti Calaſiri, quid deinceps ſit conſecutum, mihi expone.

Prio

<table>
<tr>
<td>

Prioribus, Cnemon, similia: rursus insomniæ, & deliberationes, & amicæ nocti cogitationes. Gaudebam, aliquid me eorum quæ non cogitabam, inuenisse sperans, & reditum in patriam expectans: excruciabar autem, fore vt Charicles filia priuaretur, cogitans. Dubitabam qua ratione iuuenes essent vnà abducendi, & excogitandus modus comparandi exitus. De fuga eram solicitus, quo modo illã clàm capessere, & quò dirigere deberemus: & vtrùm terra, an mari: denique procella quædam cogitationum me obruebat, & insomne reliquum traducebam noctis.

Necdum exactè dies illuxerat, perstrepebat ostium atrij, & sensi quendam puerum vocantem. Interrogante autem famulo, quis pulsaret fores, & quam ob causam? dixit is qui vocabat, quòd Theagenes Thessalus adesset. Delectatus sum nuncio de adolescente, & vocari intrò iubebam: offerri mihi vltrò & quasi casu initium consilii capiendi, quod præ manibus habebam, existimans. Coniectabar enim, quòd cùm me in symposio Aegyptiũ & antistitem esse audisset,

</td>
<td>

Τοῖς προτέροις, ὦ Κνή-
μων, ὅμοια· πάλιν ἀγρυπνίαι κ
λεύματα, καὶ νυκτῶν
φροντίδες. ἔχαιρον, εὑρηκ
τ οὐ προσδοκωμένων ἐλπ
καὶ εἰς τ ἐνεγκοῦσαν ἐπα
προσδοκῶν. ἠνιώμην δ
Χαρικλῆς στερήσεται τ θυ
ἐννοῶν. ἠπόρουν ὅτῳ δεῖ
τρόπῳ τοὺς νέους συναγαγ
κατασκευάσαι τ ἔξοδον
φροντίζειν. τὸν δρασμὸν ἠγ
ὅπως μὲ λήσομεν, ὅποι δ
πῶμεν· καὶ πότερον διὰ
θαλαττεύοντες. Καὶ ἁ
κλύδων μέ τις εἶχε φροντ
των, ἄϋπνος τε τὸ λειπ
ἐπαλαιπώρουν τῆς νυκτ

Οὔπω δὲ ἡμέρας
βῶς ὑποφαινούσης,
φει τε ἡ μέταυλος κο
νος ᾐσθόμην καλοῦντος
δίου. ἐρομένου δὲ τοῦ ὑ
του τίς ὁ κόπτων τὴν θύ
κατὰ ποίαν τὴν χρείαν
ἀπαγγέλλει· εἶπεν ὁ κα
ὅτι Θεαγένης ὁ Θετ
ἥσθην ἀπαγγελθέντα μ
νεανίαν, καὶ εἰσκαλεῖν ἐκέ
ἐνδιδόναι μοι ταὐτόματ
χὴν τῆς ἐν χερσὶ βουλῆ
σάμενος. Ἐτεκμαιρόμην
με παρὰ τὸ συμπόσιον, Α
πτιον καὶ προφήτην ἀκη

</td>
</tr>
</table>

Calasiridis de fuga cum amentibus cogitantis inceps nimus.

Theagenes Calasirim adit.

ὑπέργον πρὸς τὸν ἔρωτα
εν@· πάσχων, οἶμαι, τὸ
λῶν πάθος, οἱ τὴν Αἰ-
ν σοφίαν, μίαν κατὰ τὴν
ἡγοῦνται, κακῶς εἰδό-
μὲν γάρ τις ἐστὶ δημώ-
δι, ὡς ἄν τις εἴποι χα-
ρομένη, εἰδώλων θεράπ-
και περὶ σώματα νεκρῶν
ἡη· βοτάναις προστε-
καὶ ἐπῳδαῖς ἐπανέχου-
ὃς οὐδὲν ἀγαθὸν τέλος
υτῇ προσφέρουσα, οὔτε τοὺς
οις φέρουσα, ἀλλ' αὐτὴ
αὐτὴν τὰ πολλὰ πλανω-
ρὰ δέ τινα καὶ γλίσχρα
ε κατορθοῦσα, φαντα-
ρ μὴ ὄντων, ὡς ὄντων,
υχίας τῶν ἐλπιζομένων,
ων ἀθεμίτων εὑρετὶς,
δνῶν ἀκολάστων ὑπη-
δὲ ἑτέρα, τέκνον, ἡ
ς σοφία, ἧς αὕτη πα-
ς ἐνοθεύθη, ἣν ἱερεῖς
φητικὸν γένος ἐκ νέων
ν, ἄνω πρὸς τὰ οὐρά-
ἔπει, θεῶν συνόμι-
φύσεως κρειττόνων μέ-
στρων κίνησιν ἐρευνῶσα,
όντων πρόγνωσιν κερ-
α· τῶν μὲν γηΐνων τού-
ῶν ἀποστατοῦσα, πάντα
τὸ καλὸν καὶ ὅ τι ὠφέλι-
θρώποις ἐπιτηδεύουσα.

veniret adiutorem sibi in
amore assumpturus, ita vt
plerique (sicuti exstimo)
animo affectus, qui Aegy-
5 ptiorum sapientiam vnam
& eandem esse existimant,
haud rectè iudicantes. Est
enim quædam vulgata, &
vt ita dicam, humi serpens,
10 quæ simulachrorum mini-
stra est, & circa mortuo-
rum corpora voluitur, her-
bis intabescens, & incan-
tationibus dedita, neque
15 ad vllum bonum finem
perueniens, neque hos qui
illa vtuntur deducens: sed
in multis etiam ipsa suis
rationibus offendens, tri-
20 stia verò quædam & sordi-
da interdum præstans: ni-
mirum visiones eorum quę
non sunt, tanquam essent,
& frustrationes speratarũ
actionũ, flagitiorũ inuen-
25 trix, & profusarũ volupta-
tum ministra. Altera verò,
fili, quæ reuera sapiẽtia est,
& à qua illa adulterina de-
generauit, quam nos sacer-
30 dotes & antistitum genus
ab ineunte ętate excolim⁹,
suprà res cæleſtes cõtem-
platur, deorum conuictrix,
& naturæ præstantioris
35 particeps, astrorum motus
inquirens, & futurorum
præscientiam in lucro po-
nens: ab his quidem terre-
nis malis remota, omnia
40 verò ad honestatem & vti-
litatem hominũ institues.

Aegyptiorũ sapientia: altera vilis & vulgata, & mala.

Altera vera sapientia eximiata.

Pro

Propter quam & ego patria cessi ad tempus, si quo modo quæ tibi antea narraui, mihi ab ipsa prædicta, & bellum filiorum meorum inter sese possem euitare. Sed hæc cùm Diis aliis, tum Parcis commendata sint: in quorum, vt hæc faciant, aut nón, potestate sitũ est: qui etiam mihi exilium non magis propter hæc, vt videtur, quàm propter Charicliæ inuentionem imposuerunt. Id autem quomodo euenerit, ex iis quæ sequentur cognosces.

Deorum potestas.

Cæterùm Theagenem, postquam ingressus est, & salutauit, resalutatum prope me in lecto collocabam, & , Quæ necessitas tam manè te ad me adducit? interrogabã: Ille autem cùm diu demulsisset faciem: Anxius sum, inquit, dé summa rerum: erubesco autem aperire, & conticuit. Animaduerti igitur tempus esse mentiendi apud ipsum, & diuinandi ea quæ sciebam. Itaque hilariùs eum contuitus, Etiamsi ipse dicere cunctéris (inquam) tamen sapientiæ nostrę & diis nihil est ignotũ. Et cùm paululum me erexissem, & calculos quosdã nihil numerantes in digitis cõposuissem,

Theagenes erubescit Galasiridi mentem suã aperire.

Furore diuino afflatorũ gestus.

5 10 15 20 25 30 35 40

δι' ἣν κἀγὼ τῆς ἐνεγκού- καιρὸν ἐξέστην, εἴ πῃ, καὶ πρότερόν σοι δεδήλωκα, τὰ ρηθέντα μοι παρ' αὐτῆς, τὸν ἐμῶν παίδων πόλεμον ἀλλήλων περιγράψαιμι. ἀλλὰ μὲν οὖν θεοῖς τε τοῖς ἄλλ μοίραις ἐπιτετράφθω, οἷς εἶν τε καὶ μὴ, τὸ κράτος σιν· οἳ καὶ τὴν φυγήν μοι τῆς ἐνεγκούσης οὐ διὰ ταῦτα ὡς ἔοικεν, ἢ τὴν Χαρικλει ρεσιν ἐπέβαλον. καὶ τοῦτο πως, εἴσῃ τοῖς ἑξῆς.

Τὸν δὲ Θεαγένην ἐπ ὡς εἰσῆλθεν, ἀσπασάμενος μεταψάμενος, ἐμαυτοῦ πλ σίον ἐπὶ τῆς εὐνῆς ἐκά καί τι χρέος ὄρθριον σε παρ' ἡμᾶς ἠρώτων. ὁ δὲ τὸ σωπον ἐπιπολὺ καταψ ἀγωνιῶ μὲν, ἔφη, περὶ τῶ τος. ἐρυθριῶ δὲ ἐκφαίνει ἐσιώπησεν. ἔγνων οὖν ρὸν εἶναι τερατεύεσθαι αὐτὸν, καὶ μαντεύεσθαι θεν ἅπερ ἐγίνωσκον. ἱλ τερον οὖν αὐτῷ προσ ψας, Εἰ καὶ αὐτὸς λέγει νεῖς, ἔφην, ἀλλὰ τῇ γε τέρᾳ καὶ θεοῖς οὐδὲν ἄγν καὶ ἐπιστήσας ὀλίγον. καὶ φους τινὰς οὐδὲν καταρι σας ἐπὶ δακτύλων συ

τε κόμην διασείσας, καὶ τοὺς κατόχους μιμούμενος, ἐρᾷς, εἶπον, ὦ τέκνον. ἀνήλατο πρὸς τὴν μαντείαν. ὡς δὲ ὅτι καὶ Χαρικλείας προσέθηκα, τοῦτ᾽ ἐκεῖνο θεοκλυτεῖν με νομίσας, μικροῦ μὲν καὶ προσεκύνησε πεσών. ἐμοῦ δὲ ἐπέχοντος, ἐφίλει πολλὰ τὴν κεφαλὴν προσελθών. τοῖς δὲ θεοῖς ὡμολόγει χάριν, οὐκ ἐσφαλμένος προσεδόκησε· σωτῆρά τε με γενέσθαι παρεκάλει· μὴ γὰρ ἀντισωθῆναι βοηθείας, καὶ ταύτης ταχείας, ἀποτυχόντα· τοσοῦτον αὐτῷ τὸ κακὸν ἐνσκῆψαι, καὶ οὕτως ὑπὸ τοῦ πόθου φλέγεσθαι πρῶτον καὶ ταῦτα πειρώμενον ἔρωτος· ὁμιλίας γὰρ ἔτι γυναικὸς ἀπείρατος εἶναι διετείνετο, πολλὰ διομνύμενος· ἀεὶ γὰρ διαπτύσαι πάσας, καὶ γάμον αὐτὸν καὶ ἔρωτας, εἴ τινος ἀκούσειεν, ἕως τὸ Χαρικλείας αὐτὸν ἤλεγξε κάλλος, ὅτι μὴ φύσει καρτερικὸς ἦν, ἀλλ᾽ ἀξιεράστου γυναικὸς εἰς τὴν παροῦσαν ἀθέατος. καὶ ταῦτα λέγων ἐπεδάκρυεν, ὥσπερ ὅτι πρὸς βίαν ἥττηται κόρης ἐνδεικνύμενος· ἀνελάμβανον οὖν αὐτὸν, καὶ Θάρσει ἔλεγον, ἐπειδή περ ἅπαξ καταπέφευγας ἐφ᾽ ἡμᾶς.

& comam ſparſiſſem, afflatos vi numinis imitans, Amas (dixi) ô fili. Exiluit ad illud vaticinium. 5 Poſtea verò quàm & Charicliam addidi, iam tum id me diuinitus cognouiſſe exiſtimans, parum aberat quin procũbens adoraret. 10 At cùm inhiberem, oſculabatur ſæpe caput, accedens, & diis agebat gratias, quòd ſpe ſua lapſus non eſſet, vtque illi ſeruator eſſem precabatur: 15 neque enim ſe ſuperſtitem eſſe poſſe, ſi auxilio, atque hoc ipſo celeri, deſtitueretur. Tantum malum ſe inuaſiſſe, 20 atque ita flammis affectus vri, præcipue tum primùm amorem ſentientem. Conſuetudinis enim muliebris expertem ſe eſſe dicebat, 25 multis modis iurans: ſempérque reſpuiſſe omnes, & coniugia ipſa, & amores ſi alicuius audiſſet, quoad illũ Chariclíæ forma conuiciſſet: 30 quòd non naturali abſtinentia & robore fuiſſet præditus, ſed vſque ad illum diem mulierem amore dignam non vidiſſet: 35 & hæc dicens lacrymabat, veluti inuitum & per vim à virgine ſe victum eſſe declarans. Erigebã illum, & conſolabar, &, Eſto fidẽti animo, dicebã, 40 cũ ſemel ad nos cõfugeris:

Calaſiridi ipſum anteuertentis vaticinio adiuuatur.

Fatetur ſuos amores Theagenes.

Amore dignam nõ vidit præter Charicleam.

οὐκ

non enim erit illa nostra sapientia fortior. Est quidem austerior, & difficulter in amorem delabi potest, Venerem & coniugium contemnens, vel si nomines tantum. Sed propter te omnia mouenda sunt. Ars & naturam frangere potest: tantum confidentem esse oportet, & imperanti necessaria parere. Promisit se omnia facturum, sicut ego imperassem.

Opem promittit Calasiris.

Ars & naturam frangere potest.

Ita illo obsecrante ac obtestante, & præmium omnes suas facultates mihi pollicente, veniens quidam à Charicle: Petit à te Charicles, dicebat, vt ad se venias. Est autem hîc propè in templo Apollinis, & hymno deum placat, propterea quòd turbatus est nescio quomodo in somnis. Consurgo subitò, & Theagene ablegato, in templum perueniens, deprehendo Chariclem sedentem in sella, admodum tristem, & continuè ingemiscentem. Accedens igitur, Quid ita tristis es & mœrens? interrogabã. Ille autem: Cur enim non debeam esse, cùm & insomnia me turbauerint, & filia mea sicuti audiui ægra sit & totã nocte insomnẽ ducat?

Nuntius Calasiridi à Charicle.

Insomnia Chariclis.

Charicles ægra.

οὐ γ' οὕτως ἐκείνη κρείσσων τῆς ἡμετέρας σοφίας. ἔστι μὲν αὐστηροτέρα, καὶ χαλεπῶς πρὸς ἔρωτα ἀγομένη, Ἀφροδίτην καὶ γάμον ἀτιμάζουσα, καὶ μέχρις ὀνόματος. ἀλλὰ διά σε, πάντα κινητέον. τέχνη καὶ φύσιν οἶδε βιάζεσθαι. μόνον εὐθυμεῖν σε, καὶ ὑφηγουμένῳ τὰ δέοντα δεῖ πράττειν. ἐπηγγέλλετο πάντα ποιήσειν, ὡς προστάττοιμι, κἂν εἰ ξίφος ἐμβαίνειν κελεύοιμι.

Λιπαροῦντος δὴ περὶ ταῦτα καὶ μισθὸν ἅπασαν ὑπισχνουμένου τὴν οὐσίαν, ἧκέ τις παρὰ τοῦ Χαρικλέους, Δεῖταί σου Χαρικλῆς, ἔλεγεν, ἀφικέσθαι παρ' αὐτόν· ἔστι δὲ πλησίον ταύτῃ ἐν τῷ Ἀπολλωνίῳ, ὕμνον ἀποθύει τῷ θεῷ, ταραττόμενός τι κατὰ τοὺς ὕπνους. ἐξανίσταμαι πρὸς ταῦτα, καὶ τὸν Θεαγένην ἀποπέμψας, ἐπὶ τὸν νεὼν ἀφικόμενος, ἐκεῖ τινος καταλαμβάνω Χαρικλέα καθήμενον, ἄγαν λυπηρὸν, καὶ συνεχῶς ἐπιστενάζοντα. Τί σύννους καὶ σκυθρωπός; ἠρώτων. ὁ δὲ οὐ μέλλω, φησίν, ὀνειράτων με διαταραξάντων, καὶ τῆς θυγατρὸς, ὡς ἐπυθόμην, ἐπισφαλῶς διατεθείσης, καὶ τὴν νύκτα πᾶσαν ἄυπνον διαγ-

λυπεῖ μὲν καὶ ἄλλως
ιαίνουσα, πλέον δὲ ὅτι
ας τοῦ ἀγῶνος εἰς τὴν
ισηκυίας, εἰς ἣν τοῖς ὁ-
δρομοῦσι δᾳδὰς ἀνα-
ὲ βραβεύειν τῷ ζάκο-
ιμον. δυεῖν θάτερον, ἢ
ταύτην ἀπολιμπανομέ
μαίνεσθαι τὸ πάτριον,
κουσαν ἀφικνουμένην,
ἰὼ χαλεπώτερον. ὥστε
ει πρότερον, ἀλλὰ νῦν
ιῶν, καὶ τινα προσάγων
δικαίως μὲν ἂν πρὸς
ὶ φιλίαν τὴν ἡμετέ-
εβῶς δὲ πρὸς τὸ θεῖον
οἶδα ὡς οὐδὲν ἐργῶ-
ομένῳ σοι τὸ πρᾶγμα,
ίαν, ὡς αὐτὸς ἔφης,
ι προεστῶσι καὶ τὰ με-
παρθοῦν οὐκ ἀδύνατον.
ουν ἠμεληκέναι, συ-
ι καὶ πρὸς ἐκεῖνον, καὶ
εροῦσαν ἐνδοῦναι παρε-
, ἔχει γάρ τι συνθεῖναι
ν ἴασιν. τὸ δὲ νῦν παρὰ
λῶν ἴωμεν, ἔφην, ἐπισκε-
τε ἀκριβέστερον, καὶ
θησόμενοι πρὸς ὅσον
ι. ἅμα δὲ, ὦ Χαρίκλεις,
ά σε λόγους τινὰς ὑπὲρ
νῆσαι πρὸς τὴν παῖδα,
νειμώτερον ἀποφῆναι
ποθέμενον, ὅπως ἂν

Me verò cùm alioqui dolore afficiat illius aduersa valetudo, tum præcipuè quòd cùm sequens sit certamini destinatus dies, quo armatis cursoribus æditꝰam facem sustollere, & præesse legitimum est, alterum ex duobus euenire necesse sit: vt aut absens peruertat ac destruat morem vsitatum, aut vel inuita veniens, grauiùs etiã affligatur. Quamobrem si quidem priùs fieri non potuit, nunc saltem opem illi ferens, & adhibens medicamentum aliquod, officium iustũ erga nos amicitiámque nostram, coniunctum cum pietate erga Deum feceris. Scio quod minimè sit tibi difficile, si modò volueris, fascinationem (vt ipse ais) curare. Antistibus enim vel maxima præstare, haud est impossibile. Fatebar me neglexisse, illi quoque fucum faciens, & vt mihi spacium præsentis diei concederet postulabam, quòd essem aliquid compositurus in vsum medicamenti. Nunc autem ad virginem eamus, inquam, diligentius consideraturi, & quoad fieri potest eã consolaturi. Simul verò, Chariclés, velim te de me verba aliqua facere apud puellam, & me commendatum illi notiorẽ efficere, vt

Charicles ad Calasiridis opẽ cõfugit.

Antistibus vel maxima præstare, haud est impossibile.

Calasiridis dolus.

mihi reddita familiarior, confidentius quoque sanantem admittat. Sit ita, inquit.

Postquam autem venimus ad Chariclíam, multa quidem quid attinet dicere? Succubuerat enim prorsus affectui, & ex genis flos iam fugerat, & ardor vultus lacrymis tanquam aqua restinctus esse videbatur: tamen sese componebat, cùm nos vidisset, & consuetum vultus habitum omnibus modis reuocare conabatur. Complexus autem eam Charicles, & multùm dissuauiatus, & nihil blanditiarum omittens, O filiola, ô nata, dicebat, méne patrem celas, ex quo labores? & cùm fascinata sis, taces, quasi iniuria affeceris, & non affecta sis ab oculis qui te malè aspexerunt? Sed ades animo. Oratus est enim à me Calasiris hic sapiens, vt tibi sanationis aliquam rationem inueniat, potest autem id præstare. Excellit enim, si quisquam alius. in arte diuina, tanquam genere vitæ antistes: & quod maius est additamentum, nobis in primis amicus. Quare meritò féceris, si illum admiseris absque vllo impedimento,

Vultus compositio in Chariclea quamuis ægra.

Chariclis alloquia.

Calasiridi sananda traditur Chariclea.

οἰκειότερον ἔχουσα π
θαῤῥαλεώτερον ἰωμένη
σηται. Γιγνέσθω ταῦτ
5 ἀπίωμεν.

Ἐπειδὴ οὖν ἐπέστημεν τ
κλείᾳ, τὰ μὲν πολλὰ
λέγοι; ἐδεδούλωτο μὲν γ
10 ρῶς τῷ πάθει, καὶ τὴν τε
ἤδη τὸ ἄνθος ἔφθει, καὶ
γον τοῦ βλέμματος καθά
σιν ἐῴκει τοῖς δάκρυσιν
15 νυμένῳ. κατέστελλε δ' ο
ἑαυτὴν, ἐπειδὴ γὰρ ἡμᾶ
σατο, καὶ πρὸς τὸ
βλέμμα καὶ φθέγμα τ
20 ἐπανάγειν ἐβιάζετο. πε
δ' αὐτὴν ὁ Χαρικλῆς
ρία φιλήσας, καὶ θ
οὐδὲν ἀπολιπὼν, θύ
25 τριον, ὦ τέκνον, ἔλεγεν
πατέρα κρύπτεις ὃ πάσ
βασκανίαν ὑποστᾶσα,
ὥσπερ ἀδικοῦσα καὶ οὐκ
30 μένη, ἠδικημένη παρ
κῶς ἰδόντων σε ὀφθ
ἀλλὰ θάρσει. προσκέκ
λάσειεις ὅδε σοφὸς, ἰα
35 σοι πορίσασθαι. δυνατ
ἀνὴρ. ἄριστος ὢν, εἴπερ τι
τὴν θείαν τέχνην, ἅτε
κὸς τὸν βίον καὶ ἱεροῖς ἐκ
40 ἀνακείμενος· καὶ τὸ με
προσθήκην, ἡμῖν ἐς τὰ

φίλος. ὥστε εἰκότως ἂν ποιῇς, εἰ προσδέχοιό τι ἀκα

ἐπᾴδειν τῷ ἢ καὶ ἄλλως ἰᾶσθαι βουλομένῳ σαυτὴν παρέχοις, οὐδὲ ἄλλως οὖσα πρὸς τὸ λόγιον γένος ἀπρόσμικτος.

Ἐσιώπα μὲν, ἐπένευε δ' αὐτῷ ἡ Χαρίκλεια, καθάπερ ἰσμένη τὴν ἐπ' ἐμοὶ συμβουλὴν προσιεμένη. καὶ τότε μὲν ἐπὶ τούτοις ἀπηλλάγημεν; ὑπομνήσαντός με τοῦ Χαρικλέους μὲ ὧν πρότερον παρεκάλεσεν ἐπιμεληθῆναι καὶ φροντίζειν, εἴ πῃ τὴν Χαρίκλειαν δυναίμην ἔφεσίν τινα γάμων καὶ ἀνδρῶν ἐμποιῆσαι. ἀπέπεμπον οὖν εὔθυμον. οὐκ εἰς μακρὰν ἀνυσθήσεσθαι αὐτῷ τὴν βούλησιν ἐπαγγειλάμενος.

siue incantatione vti, siue alio modo sanare volenti, teipsam tradens: cùm alioqui à sapientum generis consuetudine non abhorreas.

Tacebat quidem, annuebat tamen Chariclia, tanquam libenter consilium de me datum admittens. Et tunc hisce constitutis, discessimus, reducente mihi in memoriam Charicle, vt ea quæ à me petierat curarem, & cogitarem quomodo in Chariclia cupiditatem aliquam coniugij & virorum efficerem. Deducebam igitur lætum, cùm illius voluntati breui satisfactum iri promisissem.

Consilium Charicles tacite probat Chariclea.

FINIS LIBRI TERTII.

ΗΛΙΟΔΩΡΟ[Υ]

ΑΙΘΙΟΠΙΚΩΝ

ΛΟΓΟΣ Δ.

HELIODORI ÆTHIOP[I]CORVM LIBER IIII.

ARGVMENTVM CAP. X.

Pythius agon in quo victor Theagenes. Negotium amantum curam suscipit Calasiris. Init cum Chariclea colloquium, post c[um] Theagene. Credula mens Chariclis & stulta. Morbus virginis d[e]ctus. Amantum amoris indicia. Chariclis stulta semper fides in C[a]lasiride. Calasiridis artes. Fascia cum virgine exposita. Exar[ata] Æthiopico charactere in fascia literæ in quibus exposita virg[inis] sors & fortuna continerentur.

CAP. X.

Pythius agon.

Amoris certamen & athletæ duo.

POSTRIDIE verò Pythius quidem agon desinebat: iuuenilis autem feruebat, arbitro (vt existimo) & præside Cupidine, & per hos duos athletas, quos coniunxerat, maximum certaminum suum ostendere contendente, Accidit enim tale quiddam.

ΚΕΦ. Ι.

ΤΗ δέ ὑστεραίᾳ μὲν Πυθίων γὼν ἔληγεν. ὁ τῶν νέων ἐπήκμαζεν, ἀ νοθετοῦντος, οἶμαι, βραβεύοντος Ἔρωτος, καὶ ἀθλητῶν δύο τούτων καὶ νων οὓς ἐζεύξατο, μέγιστον γώνων τὸ ἴδιον ἀποφῆναι λονεικήσαντος. γίγνεται τοι τοιοῦτον.

ιώρει μὲν ἡ Ἑλλὰς, ἠθλο-
δὲ οἱ Ἀμφικτύονες. ἐ-
σοίνυν τὰ ἄλλα μεγαλο-
ς ἐτετέλεστο, δρόμων ἅ-
, ϗ πάλης συμπλοκαὶ,
γμῆς χειρονομία, τε-
μὲν κήρυξ, ἄνδρες ὁπλί-
ιεσόντων ἀνεβόησεν. ἡ
ϑ δὲ ἡ Χαρίκλεια κατ'
τὸ ςάδιον ἀθρόον ἐξέ-
ν' ἀφιγμένη ϗ ἄκουσα
ι πάτριον· ἢ πλέον, ἐ-
κεῖν, ὄψεσθαί που τὸν
'ὴν ἐλπίζουσα. τῇ λαιᾷ
μένον πυρφοροῦσα λαμ-
θατέρᾳ δὲ φοίνικος ἔρ-
βεβλημένη. ϗ φανεῖσα,
τὸ θέατρον ἐφ' ἑαυτὴν
ἐν. ἔφθη δὲ τάχα οὐ-
ν Θεαγένους ὀφθαλμόν.
ὁ ἐρῶν ἰδεῖν τὸ ποθού-
κεῖνος δὲ ἄρα ϗ προεγ-
τὸ ἐσόμενον, πρὸς μίαν
ἠσχόλει τὴν παρατήρη-
οὔτε σιωπᾶν ἐκαρτέρη-
ἠρέμα πρὸς με, καθῆ-
ου πλησίον ἐξεπίτηδες,
κείνη, ἔφη, Χαρίκλεια.
ἠρεμεῖν ἐπετάττον.
ς δὲ τὴν κλῆσιν τοῦ
, παρῄει τις εὐςαλῶς
, μέγα τε φρονῶν,
ἐπίδοξος ὡς ἐδόκει,

Spectabat Græcia, iudices autem erant Amphictyones. Postquam igitur alia magnificè peracta sunt, cursus, certamina, luctæ con- 5 sertiones, cæstuum pugnæ: ad extremum præco, Armati prodeant proclamauit. & æditua Chariclia 10 in extremitate stadij statim resplenduit. Venerat enim quamuis inuita, propter morem patrium, vel magis, mea quidem senten- 15 tia, se visurã alicubi Theagenem sperans, sinistra ferens accensam facem, altera autem ramum palmæ prætendens. & cùm com- 20 paruisset, continuò totum theatrum ad sese conuertit. Cæterùm haud scio an nemo oculum Theagenis anteuerterit. Velox est e- 25 nim amans, ad videndum id cuius desiderio tenetur. Atqui ille insuper cùm audisset antea id quod erat futurum, in eam solam 30 obseruationem animo vacabat. Quapropter nec tacere quidem potuit, sed submissè ad me, (sedebat autem proximus mihi de- 35 dita opera) Illa ipsa, inquit, Chariclia est. Et hunc quidem quiescere iubebam.

Ad edictũ autem præconis, veniebat quidam exi- 40 mia in habilibus armis specie, & magnos spirirens, solusque inter cæteros clarus, vt videbatur:

Chariclea quamuis ægra, cur aduenerit.

Theagenis oculus omnia anteuertens.

Velox est amans ad videndum id cuius desiderio tenetur.

Theagenes ad certamen prouocetur ab Ormeno Arcade.

qui ... iam antea
cer... coronatus
fuit ... autem concer-
tatorem non habebat: ne-
mine, vt existimo, in cer-
tamen prodire auso. Re-
mittebant igitur eum Am-
phictyones. Neque enim
lex permittit vt ei qui non
inierit certamen, corona
decernatur. Ille autem pro-
uocari à præcone in certa-
men, eum qui vellet postu-
labat. Imperabant iudices,
proclamauit præco, vt pro-
diret aliquis, qui certamen
inire vellet. Theagenes au-
tem ad me: Hic me vocat,
inquit. Me autem, Quomo-
do hoc dicis? quærente: Sic
erit, inquit, pater. Neque e-
nim quisquam alius præ-
sente & vidente me, ex ma-
nibus Charicliæ victoriæ
præmium auferet. Frustra-
tionẽ autẽ, inquã, & igno-
miniam quæ hanc conse-
quitur, nihil omnino cu-
ras, nec expendis? Quis
autem, inquit, tam furio-
se videre & appropinquare
Charicliæ contenderit, vt
me anteuertat? cui verò pe-
rinde atque mihi, aspectus
illius alas addere possit, &
eum in sublime rapere? An
nescis, quòd Amorem e-
tiam alatum faciunt picto-
res: agilitatem illorũ qui eo
detinentur, quasi ænigmate
cuiusdam significãtes? Quòd
si oportet iactationem accedere ad ea quæ dicta s

Addit animos amor Charicleæ.

...morem a... cur fa... lant picto... res.

καὶ πολλοῖς ἤδη προτέ
τας ἀναδησάμενος. τότε δὲ
ἀνταγωνιστὴν οὐκ εἶχε
δένα, οἶμαι, διακινδυνεύειν
μέλλον. Ἀπέπεμπον οὖν
οἱ Ἀμφικτύονες. οὐ γὰρ ἐπιτ-
τρέπει ὁ νόμος τῷ μὴ ἀγωνισαμένῳ
φανοῦσθαι. ὁ δὲ ἠ-
ξίου τὸν βουλόμενον ἀνα-
κηρυχθῆναι εἰς τὴν ἀγωνί-
ζεσθαι. ἐπέταττον οἱ ἀθλο-
θέται· ἀνεῖπεν ὁ κῆρυξ, ἐκάλει τὸν
ἀγωνιούμενον. ὁ δὲ Θεαγένη-
ς, ἐμὲ καλεῖ, πρός με
ἔφη. ἐμοῦ δὲ Πῶς τοῦτο λέγεις
...ντος· Οὕτως εἶπεν ὡς ἔ-
σται· οὐ γάρ τις ἐμοῦ πα-
ρόντος, ἕτερος ἐκ τῶν
Χαρικλείας χειρῶν τὸ νικη-
τήριον οἴσεται. Τὴν δ' ἀποτυ-
χίαν, καὶ τὴν ἐκ ταύτης
ζημίαν οὐδαμοῦ τίθεσαι; καὶ
εἶπον, οὕτως ἰδεῖν καὶ πλησιά-
σαι Χαρικλείᾳ μανικῶς ἔσπου-
δακεν, ὥστε με προφθάσαι; τί-
να δὲ οὕτως ἡ ὄψις ἐκείνη
χα καὶ πτερῶσαι δύναται
μετάρσιον ἐπισπάσασθαι.
οἶσθα ὅτι καὶ τὸν Ἔρωτα πτε-
σιν οἱ γράφοντες, ...
σῶν αὐτῷ κεκρατη...
νιττόμενοι; εἰ δεῖ καὶ
πον προσθεῖναι τοῖς εἰρημ

n

οὐδεὶς ἐς τὴν ἡμέραν ποσί με παρελθὼν ἐσεμνύνατο.

Ταῦτα εἶπε καὶ ἀνήλατο· παρελθών τε εἰς μέσους, τό τε ὄνομα προσηγγέλλετο, καὶ τὸ ἔθνος ἐδήλου, καὶ τοῦ δρόμου τὴν χώραν ἐκληροῦτο. καὶ τὴν πανοπλίαν ἐνδὺς ἐφειστήκει τῇ βαλβῖδι τὸν δρόμον ἀσθμαίνων, καὶ τὸ παρὰ τῆς σάλπιγγος ἐνδόσιμον ἄκων καὶ μόγις ἀναμένων, σεμνόν τι θέαμα καὶ περίβλεπτον, καὶ οἷον Ὅμηρος τὸν Ἀχιλλέα τὸν ἐπὶ Σκαμάνδρῳ μάχην ἀθλοῦντα παρίστησιν. ἐκεκίνητο μὲν δὴ καὶ πᾶσα πρὸς τὸ παράδοξον ἡ Ἑλλάς, καὶ Θεαγένει νίκην ηὔχετο, καθάπερ αὐτός τις ἕκαστος ἀγωνιζόμενος. ἐπακτικὸν γάρ τι καὶ πρὸς τοὺς ὁρῶντας εἰς εὔνοιαν τὸ κάλλος. ἐκεκίνητο δὲ ἡ Χαρίκλεια πρὸς πᾶσαν ὑπερβολήν. καὶ εἶδον ἐκ πολλοῦ παρατηρῶν, παντοίας μεταβαλλομένην ἰδέας. ὡς γὰρ εἰς ἀκοὴν πάντων ὁ κῆρυξ τοὺς δραμουμένους κατήγγειλεν, ἀνειπών τε, Ὅρμενος Ἀρκάς, καὶ Θεαγένης Θετταλός, ἐχάλαστο μὲν ἡ ὕσπληξ, ἐτέτατο δὲ ὁ δρόμος μικροῦ καὶ τὴν ὀφθαλμῶν κατάληψιν ὑποτεμνόμενος. ἐνταῦθα οὔτε ἀτρεμεῖν ἔτι κατεῖχεν ἡ κόρη.

nemo ad hunc vsque diem quòd me pedibus præcurrerit, gloriatus est.

Hæc dixit, & prosiluit, ac 5 progressus in mediũ, nomẽ edebat, & indicabat gentem, & locum cursus sortiebatur: & induta tota armatura, stetit ad carceres, 10 studio currendi anhelans, & signum tubæ inuitus & vix expectans. Præclarum quoddam erat spectaculum, & conspicuum, & quale 15 Homerus, in quo Achilles prælio ad Scamandrum certat, introducit. Commota enim erat Græcia tota ad illud factum, quod præ- 20 ter opinionem accidebat, & Theageni victoriam precabatur, nõ secus ac si quilibet certamen iniret. Magnam enim vim habet e- 25 tiam ad concliandam aspicientiũm beneuolentiam, formæ venustas. Commota quoque fuerat & Chariclia supramodum: & vi- 30 di, cùm id diu obseruarem, subinde in alium atque aliũ vultum eã commutari. Nam postquã ita vt exaudirẽt omnes, præco cursu 35 certantes nunciauit, & proclamauit, Ormenus Arcas & Theagenes Thessalus, relinquebantur carceres, cursus autem conficieba- 40 tur propemodum oculorum comprehensionem effugiens. Ibi ne quieta quidẽ manere amplius virgo potuit,

Theagenes curandi studio vt ardet.

Cum Achille Homerico confertur.

Magnã vim habet ad cõciliandã aspiciẽtium beneuolentiã, formæ venustas.

Commota d certamen Chariclea.

Theagenes [illegible]

Sed commouebatur illius gradus & pedes prae exultatione saltabat, tanquam animo vna cum Theagene sublato, & illum in cursu adiuuante: ac spectatorum quiuis pendebat ab euentus expectatione, & solicitudinis plenus erat. Ego vero etiam magis, qui iam apud me constitueram, vt illius non secus ac filij curam susciperem. Nihil mirum est, inquit Cnemon, quod videntes & praesentes soliciti sunt: nam & ego nunc Theageni metuo, & à te peto vt eò citius, si victor est renunciatus, exponas. Cum iam medium stadium conficeretur, Cnemon, paululum conuersus & Ormenum toruè contuitus, attollit scutum in altum, & erecto collo, & visu prorsus in Charicliam intenso, in eam ceu sagitta ad scopum ferebatur: & tantum anticipauit Arcadem, vt ille multis orgijs à tergo relinqueretur: quod interuallum postea mensum est. Accurrens igitur ad Charicliam, totus ex industria in illius pectus incidit quasi impetum cursus continere non posset: & cùm palmam auferret, me non latuit quòd virginis manum oscularetur.

Theagenis pedum pernicitas vincens.

Callidè manum Charicleae osculatur Theagenes.

Beasti, dixit Cnemon, quòd & vicit & osculatus est. Sed quaenam deinceps consecuta sunt?

ἀλλ' ἐσκίρταζεν ἡ βάσις καὶ τοὺς [illegible], ὥσπερ οἶμαι τῆς ψυχῆς τῷ Θεαγένει συνεξαιρομένης, καὶ τὸν δρόμον συμπροθυμουμένης. οἱ θεαταὶ δὲ πάντες, μετέωροι ἦσαν ὅτι τὸ μέλλον καὶ ἀγωνίας ἀνάμεστοι. ἐγὼ δὲ καὶ πλέον, ἅτε δὴ μέλλοντα τὸν ὡς παῖδος ὑπερασπίζειν προῃρημένος. Οὐδὲν θαυμαστόν, ἔφη ὁ Κνήμων, εἰ οἱ παρόντες καὶ ὁρῶντες ἀγωνιῶσιν, ὅτε κἀγὼ νῦν περὶ τοῦ Θεαγένους δέδια, καί σου δέομαι, ὅπως εἰ νικῶν ἀνηγορεύθη, δηλοῦν. ἐπεὶ δὲ μέσον, ὦ Κνήμων, ἤνυστο τὸ στάδιον, ὀλίγον ἐπιστρέψας καὶ ὑποβλέψας τὸν Ὅρμενον, ἀνακουφίζει τὴν ἀσπίδα πρὸς ὕψος, καὶ τὸν αὐχένα διεγείρας, τὸ βλέμμα τε ὅλον εἰς τὴν Χαρίκλειαν τείνας, βέλος ὥσπερ ἐπὶ σκοπὸν ἐφέρετο, καὶ τοσοῦτον περιῆλθε τὸν Ἀρκάδα ὀργυιῶν πλῆθος, ὃ διαλεῖπον εἰς ὕστερον ἐμετρήθη. προσδραμὼν δὲ τῇ Χαρικλείᾳ, πολύς τε ἐξεπίτηδες, εἰς τὸ στέρνον ἐμπίπτει, τὴν δρόμου δῆθεν τὴν ῥύμην οὐκ ἐνεγκών· καὶ τὸν φοίνικα κομιζόμενος, οὐκ ἔλαθέ με τὴν χεῖρα τῆς κόρης φιλῶν.

Ἀπέσωσας, εἶπεν ὁ Κνήμων, ὅτι καὶ ἐνίκησε καὶ ἐφίλησεν. ἀλλὰ τίνα δὴ τὰ ἑξῆς;

ον ἀκουσμάτων ἀκόρε-
α ἤδη ὦ Κνήμων, ἀλλὰ
ιῳ δυσάλωτος. ἤδη γοῦν
κήης μοίρας τῆς νυκτὸς 5
ηκυίας, ἀντέχεις ἐγρηγο-
, τὴν διήγησιν μηκυνομέ-
ποκναίεις. ἐγὼ καὶ Ὁμή-
ιφομαι, ὦ πάτερ, ἄλλων 10
φιλότητος κόρον εἶναι φή-
πράγματος ὃ, κατ' ἐ-
ιτὴν, οὐδεμίαν φέρει
ωνήν. οὔτε τὸ καθ' ἡδο- 15
νόμενον, οὔτε εἰς ἀκοὴν
φον. εἰ δέ τις καὶ τοῦ Θεα-
καὶ Χαρικλείας ἔρωτος
νεύοι, τίς οὕτως ἀδά- 20
ος ἢ σιδηροῦς τὴν καρ-
ς μὴ θέλγεσθαι καὶ εἰς ἐνι-
κούων; ὥστε ἔχου τῶν ἑξῆς.
ἐν Θεαγένης, ὦ Κνή- 25
τεφανοῦτο, καὶ νικῶν ἀνη-
το, καὶ παρεπέμπετο ὑπὸ
άντων εὐφημίαις. ἡ Χα-
α δὲ ἥττητο λαμπρῶς, καὶ 30
λωτο τῷ πόθῳ πλέον ἢ
σον, αὖθις ἰδοῦσα τὸν Θεα-
ἡ γὰρ τῶν ἐρωτικῶν ἀντί-
ς, ἀνάμνησις τοῦ πάθους 35
'εται, καὶ ἀναφλέγει τὴν
ιαν ἡ θέα, καθάπερ ὕλη
ιγνομένη. κἀκείνη μὲν οἰ-
λθοῦσα, συνήθη νύκτα τῶν 40
αις ἢ καὶ δριμυτέραν
. ἐγὼ δὲ αὖθις ἄυπνος ἦν,

Non tantùm audiẽdo non satiari, Cnemon, sed etiam à somno haud facilè opprimi potes: & cùm iam non parua pars noctis præterierit, vigilias sustines, & ex producta in lõgum narratione tædium non contrahis. Ego verò & Homerum reprehendo, pater, qui cùm aliarum rerum, tum amoris satietatem esse dixerit, quæ res (me iudice) nullam satietatem admittit, neque cùm fruitur quispiam, neque cùm auditu percipit. Quòd si ab aliquo Theagenis & Chariclìæ amoris fiat mentio, quis est vsqueadeo adamãtino corde, aut ferreo, vt non se oblectet, totum licèt audiat annum? Quam ob rem continua narrationem.

Homerus malè dixisse Amoris satietatem esse, reprehenditur.

Theagenis & Charicleæ amorũ quam iucunda recitatio.

Theagenes quidem, Cnemõ, coronabatur, & renunciabatur victor, ac deducebatur omnium gratulationibus: Chariclia verò planè victa erat, & mãcipata amori, magis quàm priùs, cùm iterũ Theagenẽ vidisset. Amantiũ enim mutuus aspectus, affectus recordatio ac redintegratio est: & inflãmat mentẽ conspectus, perinde atque ignis materiæ admotus. Ac illa quidẽ domum veniens, similem noctẽ prioribus, vel etiã acerbiorem traducebat. Ego autem rursus insomnis eram,

Chariclea Theagenis amori mancipata.

Amantium mutuus aspectus, affectus recordatio ac redintegratio est.

Conspectus mentem inflãmat, perinde atque ignis materiæ admotus.

non enim erit illa noſtra ſapientia fortior. Eſt quidem auſterior, & difficulter in amorem delabi poteſt, Venerem & coniugium contemnens, vel ſi nomines tantum. Sed propter te omnia mouenda ſunt. Ars & naturam frangere poteſt: tantum confidentem eſſe oportet, & imperanti neceſſaria parere. Promiſit ſe omnia facturum, ſicut ego imperaſſem.

Opem promittit Calaſiris.

Ars & naturam frangere poteſt.

Ita illo obſecrante ac obteſtante, & præmium omnes ſuas facultates mihi pollicente, veniens quidam à Charicle: Petit à te Charicles, dicebat, vt ad ſe venias. Eſt autem hîc propè in templo Apollinis, & hymno deum placat, propterea quòd turbatus eſt neſcio quomodo in ſomnis. Conſurgo ſubitò, & Theagene ablegato, in templum perueniens, deprehendo Chariclem ſedentem in ſella, admodum triſtem, & continuè ingemiſcentem. Accedens igitur, Quid ita triſtis es & mœrens? interrogabã. Ille autem: Cur enim non debeam eſſe, cùm & inſomnia me turbauerint, & filia mea ſicuti audiui ægra ſit & totã noctẽ inſomnẽ ducat?

Nuntius Calaſiridi à Chariclе.

Inſomnia Chariclis. Charicleа ægra.

οὐχ οὕτως ἐκείνη κρείττων ἔσται τῆς ἡμετέρας σοφίας. ἔστι μὲν αὐστηροτέρα, καὶ κατενεχθῆναι πρὸς ἔρωτα δύσμαχος, Ἀφροδίτην καὶ γάμον ἀτιμάζουσα, καὶ μέχρις ὀνόματος. ἀλλὰ διά σε, πάντα κινητέον· Τέχνη καὶ φύσιν οἶδε βιάζεσθαι. μόνον εὔθυμον εἶναι, καὶ ὑφηγουμένῳ τὰ δέοντα πείθεσθαι πράττειν. ἐπηγγέλλετο ἅπαντα ποιήσειν, ὡς ἂν ἐγὼ προστάττω, κἂν εἰ ξιφῶν ἐπιβαίνειν κελεύοιμι.

Λιπαροῦντος δὴ περὶ τούτων καὶ μισθὸν ἅπασαν ὑπισχνουμένου τὴν οὐσίαν, ἥκων τις παρὰ τοῦ Χαρικλέους, δεῖταί σου Χαρικλῆς, ἔλεγεν, ἀφικέσθαι παρ' αὐτόν· ἔστι δὲ πλησίον ἐνταῦθα ἐν τῷ Ἀπολλωνίῳ, καὶ ὕμνον ἀποθύει τῷ θεῷ, τεταραγμένος τι κατὰ τοὺς ὕπνους. ἐξανίσταμαι παραχρῆμα, καὶ τὸν Θεαγένην ἀποπέμψας, ἐπὶ τὸν νεὼν ἀφικόμενος, ἐπὶ θώκου τινὸς καταλαμβάνω τὸν Χαρικλέα καθήμενον, ἄγαν περίλυπον, καὶ συνεχῶς ἐπιστένοντα. προσελθὼν οὖν, Τί σύννους καὶ σκυθρωπός; ἠρώτων. ὁ δὲ, Τί γὰρ οὐ μέλλω, φησὶν, ὀνειράτων τέ με διαταραξάντων, καὶ τῆς θυγατρὸς, ὡς ἐπυθόμην, ἀηδέστερον διατεθείσης, καὶ τὴν νύκτα πᾶσαν ἄϋπνον διαγαγούσης;

ἐμὲ

λυπεῖ μὲν καὶ ἄλλως
ιαίνουσα, πλέον δὲ ὅτι
ίας τοῦ ἀγῶνος εἰς τὴν
ισηκυίας, εἰς ἣν τοῖς ὁ-
δρομοῦσι δᾳδοὺς ἀνα-
καὶ βραβεύειν τῇ ζάκο-
ιμον. δυοῖν θάτερον, ἢ
ταύτην ἀπολιμπανομέ
μαίνεσθαι τὸ πάτριον,
κουσαν ἀφικνουμένην,
ις χαλεπώτερον. ὥστε
μὴ πρότερον, ἀλλὰ νῦν
κῶν, καί τινα προσάγων
δικαίως μὲν αὖ πρὸς
αὶ φιλίαν τὴν ἡμετέ-
ρεως δὲ πρὸς τὸ θεῖον
. οἶδα. ὡς οὐδὲν ἐργῶ-
θέν σοι τὸ πρᾶγμα,
ιαν, ὡς αὐτὸς ἔφης,
α. προφήταις καὶ τὰ μέ-
τορθοῦν οὐκ ἀδύνατον.
ουν ἠμεληκέναι, συ-
ν καὶ πρὸς ἐκεῖνον, καὶ
εῦσαι ἐνδοῦναι παρε-
. ἔχει γάρ τι συνθεῖναι
ν ἴασιν. τὸ δὲ νυνὶ παρὰ
λὺν ἴωμεν, ἐφ᾽ ἣν, ἐπισκε-
ί τε ἀκριβέστερον, καὶ
υθησόμενοι πρὸς ὅσον
ἅμα δὲ, ὦ Χαρίκλεις,
αὐ σε λόγους τινὰς ὑπὲρ
ιῆσαι πρὸς τὴν παῖδα,
ωτέραν ἀποφῆναι
ν παραθέμενον, ὅπως αὖ

Me verò cùm alioqui do-
lore afficiat illius aduersa
valetudo, tum præcipuè
quòd cùm sequens sit cer-
5 tamini destinatus dies, quo
armatis cursoribus ædi-
tuam facem sustollere, &
præesse legitimum est, alte-
rum ex duobus euenire ne-
10 cesse sit: vt aut absens per-
uertat ac destruat morem
vsitatum, aut vel inuita
veniens, grauius etiã affli-
gatur. Quamobrem si qui-
15 dem prius fieri non potuit,
nunc saltem opem illi fe-
rens, & adhibens medica-
mentum aliquod, officium
iustũ erga nos amicitiámque
20 que nostram, coniunctum
cum pietate erga Deum fe-
ceris. Scio quod minimè
sit tibi difficile, si modò
volueris, fascinationem
25 (vt ipse ais) curare. Anti-
stitibus enim vel maxima
præstare, haud est impos-
sibile. Fatebar me negle-
xisse, illi quoque fucum
30 faciens, & vt mihi spacium
præsentis diei concederet
postulabam, quòd essem ali-
quid compositurus in vsum
medicamenti. Nunc autem
35 ad virginem eamus, in-
quam, diligentius conside-
raturi, & quoad fieri potest
eã consolaturi. Simul verò,
Charicles, velim te de me
40 verba aliqua facere apud
puellam, & me commenda-
tum illi notiorẽ efficere, vt

Chariclee ad Calasiridis opẽ confugit.

Antistibus vel maxima præstare, haud est impossibile.

Calasiridis dolus.

mihi reddita familiarior, confidentius quoque sanantem admittat. Sit ita, inquit.

Postquam autem venimus ad Chariclíam, multa quidem quid attinet dicere? Succubuerat enim prorsus affectui, & ex genis flos iam fugerat, & ardor vultus lacrymis tanquam aqua restinctus esse videbatur: tamen sese componebat, cùm nos vidisset, & consuetum vultus habitum omnibus modis reuocare conabatur. Complexus autem eam Charicles, & multùm dissuauiatus, & nihil blanditiarum omittens, O filiola, ô nata, dicebat, méne patrem celas, ex quo labores? & cùm fascinata sis, taces, quasi iniuria affeceris, & non affecta sis ab oculis qui te malè aspexerunt? Sed ades animo. Oratus est enim à me Calasiris hic sapiens, vt tibi sanationis aliquam rationem inueniat, potest autem id præstare. Excellit enim, si quisquam alius, in arte diuina, tanquam genere vitæ antistes: & quod maius est additamentum, nobis in primis amicus. Quare meritò féceris, si illum admiseris absque vllo impedimento,

Vultus compositio in Chariclea quamuis ægra.

Chariclis alloquia.

Calasiridi sananda traditur Chariclea.

οἰκειότερον ἔχουσα πρός με θαρραλεώτερον ἰώμενον προσίηται. Γινέσθω ταῦτα, ἔφη, καὶ ἀπίωμεν.

Ἐπειδὴ οὖν ἐπέστημεν τῇ Χαρικλείᾳ, τὰ μὲν πολλὰ τί ἄν τις λέγοι; ἐδεδούλωτο μὲν γὰρ ὁλοσχερῶς τῷ πάθει, καὶ τήν τε παρειὰν ἤδη τὸ ἄνθος ἔφευγε, καὶ τὸ φλέγον τοῦ βλέμματος καθάπερ ὕδασιν ἐῴκει τοῖς δάκρυσιν ἀποσβεννύμενον. κατέστελλε δ' οὖν ὅμως ἑαυτήν, ἐπειδήπερ ἡμᾶς ἐθεάσατο, καὶ πρὸς τὸ συνῆθες βλέμμα καὶ φθέγμα παντοίως ἐπανάγειν ἐβιάζετο. περιβαλὼν δὲ αὐτὴν ὁ Χαρικλῆς, καὶ μυρία φιλήσας, καὶ θεραπείας οὐδὲν ἀπολιπών, Ὦ θυγάτριον, ὦ τέκνον, ἔλεγεν, ἐμὲ τὸν πατέρα κρύπτεις ὃ πάσχεις; καὶ βασκανίαν ὑποστᾶσα, σιωπᾷς ὥσπερ ἀδικοῦσα καὶ οὐκ ἀδικουμένη, ἠδικημένη παρὰ τῶν κακῶς ἰδόντων σε ὀφθαλμῶν; ἀλλὰ θάρσει. παρακέκληται Καλάσιρις ὅδε σοφὸς, ἴασίν τινά σοι πορίσασθαι. δυνατὸς δὲ ὁ ἀνὴρ ἄριστος ὤν, εἴπερ τις ἄλλος, τὴν θείαν τέχνην, ἅτε προφητικὸς τὸν βίον καὶ ἱεροῖς ἐκ παίδων ἀνακείμενος· καὶ τὸ μεῖζον εἰς προσθήκην, ἡμῖν ἐς τὰ μάλιστα φίλος. ὥστε εἰκότα ἂν ποιῇς, εἰ προσδέχοιό τε ἀκωλύτως

ἐπ

ὑπᾴδειν τὶ ἢ καὶ ἄλλως ἰᾶσθαι βουλομένῳ σαυτὴν παρέξεις, οὐδὲ ἄλλως οὖσα πρὸς τὸ λόγιον γένος ἀπρόσμικτος.

Ἐσιώπα μὲν, ἐπένευσε δ' οὖν ἡ Χαρίκλεια, καθάπερ ἀσμένη τὴν ἐπ' ἐμοὶ συμβουλὴν προσιεμένη. καὶ τότε μὲν ἐπὶ τούτοις ἀπηλλάγημεν· ὑπομνήσαντός με τοῦ Χαρικλέους καὶ ὧν πρότερον παρεκάλεσεν ἐπιμεληθῆναι καὶ φροντίζειν, εἴ πῃ τὴν Χαρίκλειαν δυναίμην ἔφεσίν τινα γάμων καὶ ἀνδρῶν ἐμποιῆσαι. ἀπέπεμπον οὖν εὔθυμον. οὐκ εἰς μακρὰν ἀνυσθήσεσθαι αὐτῷ τὴν βούλησιν ἐπαγγειλάμενος.

siue incantatione vti, siue alio modo sanare volenti, teipsam tradens: cùm alioqui à sapientum generis consuetudine non abhorreas.

Tacebat quidem, annuebat tamen Chariclia, tanquam libenter consilium de me datum admittens. Et tunc hisce constitutis, discessimus, reducente mihi in memoriam Caricle, vt ea quæ à me petierat curarem, & cogitarem quomodo in Chariclia cupiditatem aliquam coniugij & virorum efficerem. Deducebam igitur lætum, cùm illius voluntati breui satisfactum iri promisissem.

Consilium Chariclis tacite probat Chariclea.

FINIS LIBRI TERTII.

ΗΛΙΟΔΩΡΟ

ΑΙΘΙΟΠΙΚΩΝ

ΛΟΓΟΣ Δ.

HELIODORI ÆTHIO

CORVM LIBER IIII.

ARGVMENTVM CAP. X.

Pythius agon in quo victor Theagenes. Negotium amant curam suscipit Calasiris. Init cum Charielea colloquium, po Theagenē. Credula mens Chariclis & stulta. Morbus virgini ctus. Amantum amoris indicia. Chariclis stulta semper fides lasiride. Calasiridis artes. Fascia cum virgine exposita. Ex Æthiopico charactere in fascia literæ in quibus exposita vi sors & fortuna continerentur.

CAP. X.

Pythius agon.

Amoris certamen & athletæ duo.

POSTRIDIE verò Pythius quidem agon desinebat: iuuenilis autem feruebat, arbitro (vt existimo) & præside Cupidine, & per hos duos athletas, quos coniunxerat, maximum certaminum suum ostendere contendente. Accidit enim tale quiddam.

ΚΕΦ. Ι.

Τῇ δὲ ὑστεραί μὲν Πυθίων γὼν ἔληγεν. τῶν νέων ἐπήκμαζεν, νοθετοῦντος, οἶμαι βραβεύοντος Ἔρωτος, κ ἀθλητῶν δύο τούτων κα νων οὓς ἐζεύξατο, μέγισ γώνων τὸ ἴδιον ἀποφῆνα λονεικήσαντος. γίγνεται τοι τοιοῦτον.

ὥρει μὲν ἡ Ἑλλὰς, ἠθλο-
δὲ οἱ Ἀμφικτύονες. ἐ-
ποίνων τὰ ἄλλα μεγαλο-
ς ἐτετέλεστο, δρόμων ἅ-
, καὶ πάλης συμπλοκαὶ,
μῆς χειρονομία, τε-
ἀθλ κήρυξ, ἄνδρες ὁπλι-
εσόντων ἀνεβόησεν. ἡ 10
δὲ ἡ Χαρίκλεια κατ'
τὸ στάδιον ἀθρόον ἐξέ-
ν' ἀφιγμένη καὶ ἄκουσα
πάτριον· ἡ πλέον, ἐ- 15
κεῖν, ὄψεσθαί που τὸν
ἐλπίζουσα. τῇ λαιᾷ
μένον πυρφοροῦσα λαμ-
θατέρᾳ δὲ φοίνικος ἔρ- 20
βεβλημένη. καὶ φανεῖσα,
τὸ θέατρον ἐφ' ἑαυτὴν
ἐν. ἔφθη δὲ τάχα οὐ-
ν Θεαγένους ὀφθαλμόν. 25
ὁ ἐρῶν ἰδεῖν τὸ ποθού-
κεῖνος δὲ ἄρα καὶ προα-
τὸ ἐσόμενον, πρὸς μίαν
ἠσχόλει τὴν παρατήρη- 30
οὔτε σιωπᾶν ἐκαρτέρη-
ἠρέμα πρὸς με, καθῆ-
ου πλησίον ἐξεπίτηδες,
κείνη, ἔφη, Χαρίκλεια. 35
ἠρεμεῖν ἐπετάττον.
ς δὲ τὴν κλῆσιν τοῦ
, παρῆν τις εὐσταλῶς
ὅπλ, μέγα τε φρονῶν, 40
ἐπίδοξος ὡς ἐδόκει,

Spectabat Græcia, iudices autem erant Amphictyones. Postquam igitur alia magnificè peracta sunt, cursus, certamina, luctæ consertiones, cæstuum pugnæ: ad extremum præco, Armati prodeant proclamauit. & æditua Chariclia in extremitate stadij statim resplenduit. Venerat enim quamuis inuita, propter morem patrium, vel magis, mea quidem sententia, se visurã alicubi Theagenem sperans, sinistra ferens accensam facem, altera autem ramum palmæ prætendens. & cùm comparuisset, continuò totum theatrum ad sese conuertit. Cæterùm haud scio an nemo oculum Theagenis anteuerterit. Velox est enim amans, ad videndum id cuius desiderio tenetur. Atqui ille insuper cùm audisset antea id quod erat futurum, in eam solam obseruationem animo vacabat. Quapropter nec tacere quidem potuit, sed submissè ad me, (sedebat autem proximus mihi dedita opera) Illa ipsa, inquit, Chariclia est. Et hunc quidem quiescere iubebam.

Ad edictũ autem præconis, veniebat quidam eximia in habilibus armis specie, & magnos spirirens, solusque inter cæteros clarus, vt videbatur:

Chariclea quamuis ægra, cur aduenerit.

Theagenis oculus omnia anteuertens.

Velox est amans ad videndum id cuius desiderio tenetur.

Theagenes ad certamen prouocetur ab Ormeno Arcade.

sed commouebatur illius gradus, & pedes præ exultatione saliebāt, taquā animo vnà cum Theagene sublato, & illum in cursu adiuuante: ac spectatorū quiuis pēdebat ab euentus expectatione, & solicitudinis plenus erat. Ego verò etiā magis, qui iā apud me constitueram, vt illius non secus ac filij curam suspicerē. Nihil mirū est, inquit Cnemon, quòd videntes & præsentes soliciti sunt: nam & ego nunc Theageni metuo, & à te peto vt eò citius, si victor est renunciatus, exponas. Cùm iam medium stadiū conficeretur, Cnemon, paululum cōuersus & Ormenum toruè cōtuitus, alleuat scutum in altum, & erecto collo, & visu prorsus in Charicliā intenso, in eā ceu sagitta ad scopū ferebatur: & tātū anticipauit Arcadē, vt ille multis orgijs à tergo relinqueretur: quod interuallū posteà mēsum est. Accurrēs igitur ad Charicliam, totus ex industria in illius pectus incidit quasi impetum cursus continere nō posset: & cùm palmam auferret, me non latuit quòd virginis manum oscularetur.

Beasti, dixit Cnemon, quòd & vicit & osculatus est. Sed quænam deinceps consecuta sunt?

Theageni metuit, & eum animis adiuuat.

Theagenis pedum pernicitas vincit.

Callidè manum Charicleæ osculatur Theagenes.

ἀλλ' ἐσφάδαζεν ἡ βάσις καὶ οἱ πόδες ἐσκίρτων, ὥσπερ οἶμαι τῆς ψυχῆς τῷ Θεαγένει συνεξαιρομένης, καὶ τὸν δρόμον συμπροθυμουμένης. οἱ μὲν δὴ θεαταὶ, μετέωροι ἅπας ἐπὶ τὸ μέλλον καὶ ἀγωνίας ἀνάμεστοι· ἐγὼ δὲ καὶ πλέον, ἅτε δή μοι λοιπὸν ὡς παιδὸς ὑπερφροντίζειν προῃρημένῳ. Οὐδὲν θαυμαστὸν, ἔφη ὁ Κνήμων, ὁρῶντας καὶ παρόντας ἀγωνιᾶν, ὅτε κἀγὼ νυνὶ περὶ τῷ Θεαγένει δέδια· καί σου δέομαι, θᾶττον εἰ νικῶν ἀνηγορεύθη, διελθεῖν. Ἐπεὶ δὴ μέσον, ὦ Κνήμων, ἤνυστο τὸ στάδιον, ὀλίγον ἐπιστρέψας καὶ ὑποβλέψας τὸν Ὄρμενον, ἀνακουφίζει τὴν ἀσπίδα πρὸς ὕψος, καὶ τὸν αὐχένα διεγείρας, τὸ βλέμμα τε ὅλον εἰς τὴν Χαρίκλειαν τείνας, βέλος ἐπὶ σκοπὸν ἐφέρετο, καὶ τοσοῦτον παρέφθη τὸν Ἀρκάδα ὀργυιῶν πλῆθος, ὃ διαλεῖπον εἰς ὕστερον ἐμετρήθη. Προσδραμὼν δὲ τῇ Χαρικλείᾳ, πολύς τε ἐξεπίτηδες εἰς τὸ στέρνον ἐμπίπτει, τοῦ δρόμου δῆθεν τὴν ῥύμην οὐκ ἐνεγκών· καὶ τὸν φοίνικα κομιζόμενος, οὐκ ἔλαθέ με τὴν χεῖρα τῆς κόρης φιλῶν.

Ἀπέσωσας, εἶπεν ὁ Κνήμων, ὅτι καὶ ἐνίκησε καὶ ἐφίλησεν. ἀλλὰ τίνα δὴ τὰ ἑξῆς;

οὐ μο

νον ἀκουσμάτων ἀκόρε-
α ἦσθα ὦ Κνήμων, ἀλλὰ
νῳ δυσάλωτος. ἤδη γοῦν
λίγης μοίρας τῆς νυκτὸς 5
χηκυίας, ἀντέχεις ἐγρηγο-
καὶ τὴν διήγησιν μηκυνομέ-
ἀποκναίεις. ἐγὼ καὶ Ὁμή-
μέμφομαι, ὦ πάτερ, ἄλλων 10
φιλότητος κόρον εἶναι φή-
πράγματος ὃ, κατ' ἐ-
ιτην, οὐδεμίαν φέρει
μονήν. οὔτε τὸ καθ' ἡδο- 15
νυόμενον, οὔτε εἰς ἀκοὴν
μον. εἰ δέ τις καὶ τοῦ Θεα-
ς καὶ Χαρικλείας ἔρωτος
νεύοι, τίς οὕτως ἀδα- 20
νος ἢ σιδηροῦς τὴν καρ-
ς μὴ θέλγεσθαι καὶ εἰς ἐνι-
ἀκούων; ὥστε ἔχου τῶν ἑξῆς.
μὲν Θεαγένης, ὦ Κνή- 25
στεφανοῦτο, καὶ νικῶν ἀνη-
το, καὶ παρεπέμπετο ὑπὸ
πάντων εὐφημίαις. ἡ Χα-
α δὲ ἥττητο λαμπρῶς, καὶ 30
λωτο τῷ πόθῳ πλέον ἢ
ρον, αὖθις ἰδοῦσα τὸν Θεα-
. ἡ γὰρ τῶν ἐρωτικῶν ἀντί-
ς, ὑπόμνησις τοῦ πάσχον- 35
νεται, καὶ ἀναφλέγει τὴν
ιαν ἡ θέα, καθάπερ ὕλη
γνομένη. κἀκείνη μὲν οἴ-
ελθοῦσα, συνήθη νύκτα τῶν
ραις ἢ καὶ δριμυτέραν
. ἐγὼ δὲ αὖθις ἄϋπνος ἦν,

Non tantùm audiẽdo non satiari, Cnemon, sed etiam à somno haud facilè opprimi potes: & cùm iam non parua pars noctis præterierit, vigilias sustines, & ex producta in lõgum narratione tædium non contrahis. Ego verò & Homerum reprehendo, pater, qui cùm aliarum rerum, tum amoris satietatem esse dixerit, quæ res (me iudice) nullam satietatem admittit, neque cùm fruitur quisspiam, neque cùm auditu percipit. Quòd si ab aliquo Theagenis & Chariclíæ amoris fiat mentio, quis est vsqueadeo adamãtino corde, aut ferreo, vt non se oblectet, totum licèt audiat annum? Quam ob rem continua narrationem.

Homerus malè dixisse Amoris satietatem esse, reprehenditur.

Theagenis & Charicleæ amorũ quàm iucunda recitatio.

Theagenes quidem, Cnemõ, coronabatur, & renunciabatur victor, ac deducebatur omnium gratulationibus: Chariclia verò planè victa erat, & mãcipata amori, magis quàm priùs, cùm iterũ Theagenẽ vidisset. Amantiũ enim mutuus aspectus, affectus recordatio ac redintegratio est: & inflãmat mentẽ conspectus, perinde atque ignis materiæ admotus. Ac illa quidẽ domum veniens, similem noctẽ prioribus, vel etiã acerbiorem traducebat. Ego autem rursus insomnis eram,

Chariclea Theagenis amori mancipata.

Amantium mutuus aspectus, affectus recordatio ac redintegratio est.

Conspectus mentem inflãmat, perinde atque ignis materiæ admotus.

Calasiris de fuga sollicitus.

quónam verteremur fugæ celandæ causa considerans, & in quam regionem mittat iuuenes Deus cogitans.. Ac fugam quidem per mare intellexi capessendam esse, ex oraculo coniecturam faciens, vbi dicebat:

-- Salúmque ruentes,
Ad solis venient torridum ab igne solum.

Quid consilii apud se iniat.

Cæterùm quò essent deducendi, vnam saltem ad cognoscendum rationem inueniebam, si quo modo possem adipisci expositam cum Chariclia fasciam, quam illius rationibus insignitam esse, Charicles dicebat se audisse. Consentaneum enim mihi videbatur, quòd inde & patriam & parentes puellæ, quos iam suspicabar, essem cogniturus, quò fortassis etiam fatis mitterentur.

Circa Chariclem & Charicleam ab eo gesta.

Manè igitur ad Charicliam cùm venissem, & alios necessarios lacrymantes deprehendo, & non minimè Chariclem, Accedens igitur, Quid est tumultus? interrogabam. Ille autem: Intensior est, inquit, redditus morbus filiæ, & grauiorem hanc, quàm antea, noctem experta est. Secede, inquam, & reliqui omnes exeatis: tripodem

τήν τε φυγήν, ὅποι τραπόμενοι λάθοιμεν ἀνεπισκοπῶν, καὶ πρός τινα χώραν παραπέμποι τοὺς νέους ὁ θεὸς ἐννοῶν. τὸν μὲν δὴ δρασμὸν ἔσεσθαι κατὰ θάλατταν εἶναι ποιητέον, ἀπὸ τοῦ χρησμοῦ τὸ συνοῖσον λαβὼν, ἔνθα ἔφασκεν, αὐτοὺς,

—κῦμα τεμόντας,
Ἥξεσθ' ἠελίου πρὸς χθόνα κυανέην.

τὸ δὲ ὅπου παραπεμπτέον αὐτοὺς, μίαν μόνην λύσιν εὕρισκον, εἴ πῃ δυνηθείην ἐπιτυχεῖν τῆς συνεκτεθείσης τῇ Χαρικλείᾳ ταινίας· ἐν ᾗ τὸ κατ' αὐτὴν διήγημα κατεστίχθαι ὁ Χαρικλῆς ἀκηκοὼς ἔλεγεν. εἰκὸς γὰρ εἶναι καὶ πατρίδα, καὶ τοὺς ὑπονοηθέντας ἤδη παρ' ἐμοῦ γεννήτορας τῆς κόρης ἐντεῦθεν ἐκμαθεῖν· καὶ ἴσως ἐκεῖ πέμπεσθαι αὐτοὺς ὑπὸ τῆς εἱμαρμένης.

Ὄρθριος γοῦν παρὰ τὴν Χαρίκλειαν ἥκων, ἄλλους τε τῶν οἰκείων καταλαμβάνω δεδακρυμένους, καὶ οὐχ ἥκιστα τὸν Χαρικλέα. πλησιάσας οὖν, τίς ὁ θόρυβος ἠρώτων. ὁ δὲ, ἐπέτεινεν ἡ νόσος, ἔφη, τῆς θυγατρὸς, καὶ χαλεπωτέρας ἢ πρότερον πεπείραται τῆς παρηκούσης νυκτός. ἀνίστω ἔφην· καὶ οἱ λοιποὶ πάντες ἔξιτε. τρίποδά

τις καὶ δάφνην καὶ πῦρ καὶ λιβανωτὸν παραθέσθω μόνον. ἐγκλείσθω δὲ μηδὲ εἷς, ἕως ἂν ἐγὼ προσκαλέσωμαι. προσέταττε ταῦτα ὁ Χαρικλῆς, καὶ ἐγίνετο. ἐπειδὴ δὲ σχολῆς ἔλαβον, ὥσπερ ἐπὶ σκηνῆς τῆς ὑποκρίσεως ἠρχόμην, καὶ τοῦ τε λιβανωτοῦ ἐθυμίων, καί τινα διαθέειν τοῖς χείλεσι κατευξάμενος, τὴν δάφνην ἐκ κεφαλῆς εἰς πόδας ἄνω καὶ κάτω πυκνὰ τῆς Χαρικλείας ἐπεσόβουν· καὶ ὑπνῶδές τι, μᾶλλον δὲ γραῶδες, ἐπιχασμώμενος, ὀψέ ποτε καὶ βραδέως ἐπαυσάμην, πολύν τινα λῆρον ἐμαυτοῦ τε καὶ τῆς κόρης καταχέας. ἡ δὲ πυκνὰ τὴν κεφαλὴν ἐπισείουσα, καὶ σεσηρὸς ὑπομειδιῶσα, πλανᾶσθαί με τινάλως καὶ τὴν νόσον ἀγνοεῖν ἐνδεικνυμένη, καθεσθεὶς δὴ πλησίον, Θάρσει θύγατερ ἔλεγον· εὐτελὴς ἡ νόσος, καὶ ἰαθῆναι ῥᾳδία. βασκανίᾳ σου καθήψατο, τάχα μὲν καὶ ὅτε ἐπόμπευες, πλέον δὲ ὅτε ἠγωνοθέτεις. ἐγὼ δὲ καὶ ὑπονοῶ τὸν μᾶλλον βασκήναντα. Θεαγένης ἐστὶν, ὁ τὸν ἐνόπλιον δραμών· οὐκ ἔλαθέ με παρατηρῶν σε πολλάκις, καὶ τὸν ὀφθαλμὸν ἰταμώτερον ἐπιβάλλων. ἡ δὲ, Ἐκεῖνος μὲν, εἴτε οὕτως εἶδεν, εἴτε μὴ, πολλὰ χαιρέτω.

autem quispiam tantum, & laurum, & ignem ac thus apponat: neque me prius quisquam interturbet, quàm aduocauero. Imperauit hæc Charicles, & fiebant. Nactus igitur ocium, quasi in scena repræsentationem fabulæ incipiebam: & thus adolebam, & quædam susurrantibus labris, precatus, laurum à capite ad pedes Chariclíæ sursum ac deorsum subinde commouebam: & somnolenter, vel potius aniliter oscitans, serò tandem desij, cùm multas quasdam nugas in me & in puellam effudissem. Illa autem identidem caput commouebat, & subridebat, errare me frustrà & morbũ ignorare significãs. Assidẽs igitur propius, Esto bono animo filia, dicebam: morbus enim vulgaris est, & curatu facilis, fascinatio te impetiuit haud dubiè, cùm pompæ interesses: magis verò, cùm præesses certamini. Ego autem suspicor eum qui fascinauit, Theagenes est, qui certauit armato cursu. Neque enim me latuit, quòd in te sępius intentus esset, & oculos petulantius iniiceret. Illa autem: Ipse siue ita me vidit, siue nõ, multùm valeat.

Chariclea Calasiridis nugas circa fascinationẽ suam ridet.

De Theagene vaticinii libens excipit, de quo & de eius genere & patria interrogat.

Cæte

[illegible]

[illegible] pro-
[illegible], Alii
[illegible] confir-
[illegible] non
[illegible] insolens,
[illegible] ferociā
[illegible] lenit ac
[illegible] Quod cum ita sit,
[illegible] ipse pati-
[illegible] habeat li-
[illegible] & te aspe-
[illegible] O pater, in-
[illegible] gra-
[illegible] à doles, &
[illegible] quid fiu-
[illegible] eā, qui nos
[illegible] Neque
[illegible] laboro,
[illegible] vt videtur)
[illegible] Quid igitur celas,
[illegible] nō potiùs au-
[illegible] vt eò faci-
[illegible] inuenire possi-
[illegible] pater sum tibi
[illegible] beneuolē-
[illegible] notus,
[illegible] studiis cō-
[illegible] labores:
[illegible] velis etiam
[illegible] Dic
[illegible] vires
[illegible] ppedites,

[illegible] εἶεν, ἢ πόθεν; ὅτι
[illegible] περὶ αὐτὸν ἐ-
[illegible]. ὡς μὲν Θετταλὸς
5 [illegible] ἀκούσασα καὶ
[illegible], ὅτι αὐτὸν ἀγ-
[illegible] ἀπασιν δὲ αὐτὸν
[illegible], καὶ μὴ
10 [illegible], εἰ δὴ
[illegible] μεγέθει καὶ τῷ κάλλει
[illegible] προσού-
μενος τὴν Ἀχιλλέως εὐγένειαν
15 πλὴν ὅσον οὐχ ὑπερφρονῶν οὐδ᾽
ἀγ[illegible], ἀλλὰ τῆς
διανοίας [illegible] κα-
τα[illegible]. ἀλλὰ καὶ [illegible] τοι-
20 οῦτος ὢν, πάθει δριμύτερα
ὧν [illegible], ὅπερ [illegible] ἔχω
τὸ βλέμμα, καί τε τῇ θέᾳ κα-
τε[illegible], ὦ πάτερ, ἔφησε
25 μὲν χάρει [illegible] τὰ ἡ-
μέτερα. τί δὲ κατασχ[illegible] μάτην
τὸ τάχα οὐδὲν ἠδικηκότι. [illegible]
[illegible] οὐ βασκανίαν ἀλλ᾽ ἑτέραν
30 τινὰ ὡς ἔοικε, νόσον. εἶτα ἀπο-
κρύπτεις ἔφην, ὦ τέκνον, ἀλλ᾽
οὐχὶ θαρσοῦσα λέγεις, ὅπως ἂν
καὶ βοηθείας εὐπορήσαιμεν; οὐχὶ
35 πατὴρ εἰμί σοι τὴν ἡλικίαν, καὶ
πλέον τὴν εὔνοιαν; οὐ πατρὶ τῷ
σῷ γνώριμος καὶ ὁμόψυχος; ἐκ-
φανὲς ὃ κάμνεις. ἔχεις ἐν ἐμοὶ
40 τὸ πιστὸν, εἰ βούλει καὶ ἐνώμοτον.
λέγε θαρσήσασα, μηδὲ χορήγει
τῷ λυποῦντι μέγεθος σιωπῶσα.

πάθος

ὸ ἅπαν τὸ μὲν ὀξέως
μενον, εὐβοήθητον· τὸ δὲ
παραπεμπόμενον, ἐγγὺς
. Τροφὴ γὰρ νόσων, ἡ
τὸ δὲ ἐκλαλούμενον,
ύθητον.
ον οὖν ἐπισχοῦσα πρὸς
καὶ μυρίας τοῦ νοῦ τρο-
καὶ ὁρμὰς ἐκ τῆς ὄψεως
σα· Συγχώρησον, ἔφη,
ἡμέραν· ἀκούσῃ δὲ εἰ-
, εἰ μὴ γνοίης προλα-
τε μαντικὸς εἶναι βουλό-
ἐξῄειν αὐτόθεν, ἀνα-
διδοὺς τῇ κόρῃ διαστῆ-
ν μεταξὺ τῆς ψυχῆς
μενον. ὁ δὲ Χαρικλῆς
καὶ Τί φράζειν ἔχεις, ἠ-
άντα δεξιῶς, ἔλεγον·
ὑστεραίαν τοῦ μὲν ἐνο-
ς πάθους ἀπαλλάξεται.
ἔτι τῶν σοι καθ' ἡδο-
σήσεται· κωλύει δὲ οὐ-
ατρόν τινα εἰσκαλεῖν.
ον ταῦτα εἰπὼν, τὸ μὴ
τὸν Χαρικλέα πυθέσθαι.
ρὼν δὲ ὅσον τοῦ δω-
προήκων, ὁρῶ τὸν
ω αὐτοῦ που περὶ
ν καὶ τὸν περίβολον εἰ-
ν, καὶ πρὸς ἑαυτὸν
ενον, ὥσπερ ἀποχρῶν
αὶ μόνην τὴν οἴκησιν
ικλείας θεωμένῳ.

Omnis enim affectio quæ citò cognóscitur, facilè curari potest: sed quæ tempore inueterascit, propemodum est insanabilis. Alimentum est enim morborum, silentium: cæterùm quod enunciatur, leniri consolatione facilè potest.

Affectio quæ citò cognoscitur, facilè curatur: tempore inueterascens, propemodū insanabilis.

Alimentum morborū silentium: & quod enunciatur, leniri consolatione potest.

10 Paululum igitur immorata ad hæc, & varias animi mutationes & affectus vultu declarās: Concede mihi, inquit, hodiernum diem, 15 audies verò postea, nisi ipse antea cognoueris, quandoquidem vaticinandi artis peritum te esse vis. Abibam consurgens, dans facultatem puellæ, vt interim animi pudorem moderaretur. 20 Charicles autem mihi occurrebat, &, Quid habes quod dicas? quærebat. Omnia fausta, dicebam, cras 25 enim dolore, qui illi molestus est, liberabitur. et aliud quidpiā ex quo voluptatē magnā percepturus es, incaptabit. Inter ea nihil vetat 30 quominus medicum accersi iubeas. Atque his dictis recurrebā ne plura ex me Charicles sciscitaretur.

Diem concedi sibi postulat præ pudore Chariclea, apeziendis amoribus.

Charicles circa ægrā sollicitudo.

35 Et cùm paululū tātū progressus essem extra domūculā, video Theagenem ibidē circa tēplū & ambitū tēpli obābulantē, & secum 40 colloquētem, tanquā sufficeret illi, si habitaculum tantum Chariclіæ videret. Desle

Amanti vel habitaculū amatæ cernere sufficit.

Theagenes Calasiris vt obseruat.

Deflectens igitur præteribam, quasi illum non conspexissem. Ille autē: Salue, inquit, Calasiri: & audi: te enim expectabam. Conuersus sum subitò, &, Theagenes est, dicebam, formosus. Non hercule animaduerteram. Quî formosus, qui Chariclíæ non placet? Simulabam vultu, me indignari: &, Non desines, dicebam, me & artem meam afficere cōtumelia, à qua iā illa capta, & te amare coacta est, tanquam aliquē præstantiorem se videre optat? Quid dicis, inquit, pater? videre me Chariclia? Quāobrem igitur non ducis ad ipsam? & simul procurrebat. Apprehendens igitur eum pallio: Sta hîc, inquio, etiam si valeas currēdi celeritate. Neq; enim est negocium hoc tanquā prēda, nec ad consequendum facile, & cuiuis volenti expositum: sed magno consilio indiget, vt cōmodè perfici: & magno apparatu, vt securè agi possit. An ignoras, quòd pater virginis primum dignitatis locum Delphis obtinet? An nō legū tibi venit in metē, quæ capitalem pœnam in tales constituūt? Haud multùm refert, inquit, etiāsi moriar, potitus Chariclia: sed tamē si videtur, petamus illam in matrimoniū mihi dari,

Amborum colloquia.

Calasiridis prudens obseruatio.

Theagenes non potitur Charicliā legum capitales pœnas non [illegible]

ἐκτραπόμενος οὐν ...
ὥσπερ οὐχ ἑωρακώς. ὁ ἢ ...
εἶπεν, ὦ Καλάσιρι, καὶ ...
σὲ γάρ τοι περιέμενον. ...
φον ἀθρόον· καὶ Θεαγέν...
λεγον, ὁ καλὸς, ἀλλ' οὐχ ...
κεν. Ποῖος καλὸς, ἔφη, ...
εικλείᾳ μὴ ἀρεστός; ἠγαν...
ἐγὼ μέχρι τῆς ὄψεων· ...
παύσῃ, ἔλεγον, ὑβρίζων ...
καὶ τὴν ἐμὴν τέχνην, ...
ηλωκεν ἤδη καὶ ἐρᾷν σ...
τηνάγκασται, καὶ ὁρᾶν ...
τινα τῶν κρειττόνων εὔχε...
λέγεις, ἔφη, ὦ πάτερ· ὁρ...
Χαρίκλεια; τί οὖν οὐκ ἄ...
δὴ παρ' αὐτήν; καὶ ἅμα ...
τρέχειν. ἐπιλαμβανόμενος ...
τῆς χλαμύδος, Στῆθι, ἔφ...
τος, εἰ καὶ ὀξὺς δραμεῖν. οὐ...
πάγκοινα τὸ πρᾶγμα, οὐδ...
νον, καὶ τῷ ἐν μέσῳ τῷ β...
μένῳ προκείμενον· ἀλλὰ ...
λῆς μὲν βουλῆς, ὥστε πρ...
τως ἀνυσθῆναι· πολλῆς δ...
σκευῆς ὥστε ἀσφαλῶς ...
χθῆναι, δεόμενον. ἢ τὸν π...
τῆς κόρης ἠγνόηκας, ὡς ...
φῶν ἐστὶ τὰ πρῶτα; τοὺς δ...
μους οὐκ ἐννοεῖς, οἳ θάνατοι...
τοιούτοις ἐπιβάλλουσιν; Ἐγ...
πε, καὶ τελευτᾶν οὐ διαφέ...
τυχὼν Χαρικλείας. ἀλλ' ὅ...
εἰ δοκεῖ, πρὸς γάμον αἰτῶ...

ιτέρα προσιόντες. οὐ γὰρ δὴ
ἀξιοί γε ὄντες τῷ Χαρι-
κηδεύσομεν. Οὐκ ἂν τύ-
ι, ἔφην· οὐχ ὅτι τῶν κατὰ σὲ
ιατὸν ἐπιμέμψασθαι, ἀλλ'
ρικλῆς ἀδελφῆς ἑαυτοῦ
τὴν κόρην πάλαι κα-
ησεν. Οἰμώξει, ἔφη Θεα-
ὅς τις ποτέ ἐστιν. οὐ γάρ τις,
ῶντος, ἕτερος θαλαμεύσει
κλειαν· οὐχ οὕτως ἥδε ἡ
καὶ ξίφος τοὐμὸν ἀργήσει.
ται, ἔφην. οὐδενὸς δεήσει
του· μόνον ἐμοὶ πείθου, καὶ
-ειν ὡς ἂν ὑφηγήσωμαι.
δὲ ἀποχώρει, καὶ φυλάττου
χῶς φαίνεσθαι πλησιάζων,
ἐφ' ἡσυχίας καὶ μόνος
τὰς ἐντεύξεις. Ἀπῄει κα-
ς.
δὲ Χαρικλῆς εἰς τὴν ὑστε-
ἐντυχὼν, ὁμοῦ τε εἶδε,
ροσέδραμεν· ἐφίλει πολλὰ
κεφαλήν· τοῦτο σοφία, τοῦτο
, συνεχῶς ἀναβοῶν. ἤνυ-
τοι μέγα ἔργον· ἑάλωκεν ἡ
λωτος, καὶ νενίκηται ἡ δυσ-
μάχητος· ἐρᾷ Χαρίκλεια.
ταῦτα ἐθρυπτόμην, ἀνέ-
τε τὴν ὀφρὺν, καὶ βλακωδές
ον, εὔδηλον ἦν, ἔλεγον, ὡς
πρὸς τὴν πρώτην ἀνθέξει
ροσβολὴν ἐμοῦ. καὶ ταῦτα μη-
τῶν μειζόνων ὀχλήσαντος.

patrem accedentes. Neque enim indigni sumus, qui cum Caricle affinitatem contrahamus. Non obtinebimus, inquam, non quòd aliquid in te reprehẽdi aut desiderari possit: sed Charicles sororis suæ filio virgininem iampridem despondit. Plorabit, inquit Theagenes, quicunq; tandem sit: neque quisquam alius, me viuo, in thalamos ducet Chariclliam: non vsqueadeò manus hæc & gladius torpet meus. Desine, inquam, nulla re eiusmodi opus erit: tantum mihi obtempera, & fac sicut ego præcepero. Nunc verò discede, & caue ne sæpius me cõuenire deprehẽdaris, sed quietè & solus mecũ congredere. Abibat subtristis.

Matrimoniũ virginis exposcẽti quæ obstent.

Minatur ei quicunque virginem duxerit.

Charicles autẽ postridie mihi factus obuiam, quam primũ me vidit, accurrens, multoties caput osculabatur. Tantum valet sapiẽtia, tantum amicitia: continuè exclamans: perfectũ est à te magnũ opus. Capta est, quę difficilis captu fuit: & victa est inexpugnabilis antea: Amat Chariclia. Ad hæc lasciuiebã, & contrahebã supercilium, & superbè incedẽs: Minimè dubium erat, dicebam, quòd ne primum quidem impetum sustinere posset, cùm quidem adhuc nihil maius admouerim.

Chariclis & Calasiridis occursus & colloquia.

Verùm

Chariclea amans Calasiridis medicos accersit.

Verùm vnde, Charicle, amantem deprehendistis. A te persuasi, inquit. Medicos enim probatæ fidei, quemadmodum admonueras, cùm aduocassem, ad inspectionem ducebam: præmium opes quas haberem pollicens, si illi adiumento esse posset. Illi autem quàprimum ingressi sunt, interrogabant, ex quo laboraret? Hac verò auersa, & carmen Homericum exclamante,

Inter Achiuos Pelida præstantior omnes.

Acestinus medicus.

sapiens Acestinus (nouisti fortasse virum) manum carpo etiam inuitæ iniiciens, videbatur ex arteria affectionem indicare, cordis motus (vt existimo) indicante. Cumque non paruo tempore arteriam tentasset, & sursum deorsumque sæpius contemplatus esset, O Charicles, inquit, frustra huc nos aduocasti. Medica enim nihil in hac profecerit opera. Me verò, O dij, quid hoc dicis? exclamante: perit igitur mihi filiola, & iam extra omnem spem salutis posita est. Ne tumultueris vtique, inquit, sed audi, & cùm me abduxisset seorsum à puella & ab aliis:

ἀλλὰ πόθεν, ὦ Χαρι-
κλεῖ, ἐγνώκατε; Σ
ἀπὸ σοῦ, ἔφη, πεισθεὶς· ἰα-
τρῶν, ὡς αὐτὸς
παρήνεσας, τοὺς
δοκιμωτάτους, ἀμοιβὴν
τὰ ὑπάρχοντα
εἴ τι δύναιντο ἐπικουρ-
ῆσαι. εἰσῆλθον,
ὅ,τι πάσχοι. τῆς δὲ
μένης, καὶ πρὸς μὲν
οὐδὲν ἀποκρινο-
μένης δὲ Ὁμηρικὸν
ἐπιβοώσης,

Ὦ Ἀχιλλεῦ Πηλέ-
[ως υἱὲ μέ]γα φέρτατ' Ἀχ-
ὁ λόγιος Ἀκεσῖνος (οἶσ-
θα που τὸν ἄνδρα) τῷ καρ-
πῷ καὶ ἀκούσης ἐπιβα-
λὼν ἐγίνωσκεν ἀπὸ τῆς ἀρτη-
ρίας τὸ πάθος, ὥσπερ ἐ-
καρδίας κινήματα μη-
νύοντα. οὐκ ὀλίγον τε χρόνον
[ποιη]σας τὴν ἐπίσκεψιν, ἄνω
[τε καὶ] κάτω πολλὰ ἐπιθεωρ-
[ήσας] Χαρίκλεις, ἔφη, μάτην
ἐνθάδε εἰσκέκληκας· ἰα-
[τρικὴ] οὐδὲν ἂν ὀνήσειε
πρὸς ταύτην. ἐμοῦ
Θεοί, τί τοῦτο λέγεις;
αὐτός, οἴχεταί οὖν μοι
θυγάτριον, καὶ ἐλπίδος ἔ-
ξω γέγονεν; Οὐ θορύβου δεῖ,
ἀλλ' ἄκουε. καὶ παραλαβών με τῆς κόρης καὶ τῶν ἄλλων

ἡ ἡμᾶς, ἔφη, τέχνη σώ-
ἡ πάθη θεραπεύειν ἐπαγ-
ῃ· ψυχῆς δὲ οὐ προηγη-
μως· ἀλλὰ τότε μόνον,
συμπάσχῃ μετὰ τοῦ σώματι
ιμένῳ, συνωφελεῖται θε-
ομένου. τὸ δὲ τῆς κόρης,
μὲν, ἀλλ' οὐ σώματος. οὐ
υμῶν τις περιττεύει, οὐ
ῆς ἄλγημα βαρύνει, οὐ
τὸς ἀναφλέγει, οὐκ ἄλλο
σώματος, οὐ μέρος, οὐχ
νοσεῖ που. τοῦτο οὐκ ἄλλό
μιστέον. ἐμοῦ δὲ λιπαροῦν-
καὶ φράζειν εἴ τι κατενοη-
ξιοῦντος. Οὐ γὰρ καὶ παισὶ
ἡμον, ἔφη, ψυχῆς εἶναι τὸ
ς, καὶ τὴν νόσον ἔρωτα λαμ-
; οὐχ ὁρᾷς ὡς κοιλοῦνται
τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ τὸ
μα διέρριπται, καὶ τὸ
ωπον ὠχριᾷ, σπλάγχνον
πωμένη, τὴν διάνοιαν δὲ ἀ-
καὶ τὸ ἐπελθὸν ἀναφθέγγε-
, καὶ ἀπροφάσιστον ἀγρυ-
ὑφίσταται, καὶ τὸν ὄγκον ἀ-
ς καθῄρηται; ζητητέος σοι
ικλῆς ὁ ἰασόμενος. γένοιτο
μόνος ὁ ποθούμενος. ὁ μὲν
εἰπὼν ἀπῄει.
ρὸς σὲ δὲ ἐγὼ δρομαῖος τὸν
καὶ σωτῆρα καὶ θεὸν, ὃν μό-
γὰ εὐεργετῆσαι δύνασθαι,

Nostra, inquit, ars affecti corporis curationem profitetur, animi verò non principaliter, sed tum tantum cùm compatitur corpori afflicto: vicissim illo sanato, iuuatur simul, & cōualescit. Cæterùm puella morbo quidem laborat, sed nō corporis. Non enim humor aliquis redundat, nō capitis dolor illā grauat, nō febris inflāmat, non aliud quicquam in corpore, neque pars, neque totum morbo detinetur. Hoc profectò, nequa aliud quicquam, pro vero habendum est Me autem obsecrante, & vt diceret, si quid intellexisset, postulante: An non inquit, etiā ipsi puellæ notū est? affectum esse animę, & morbum, amorem manifestum. An non vides quòd illi oculi turgescunt, & aspectus distortus est, & facie pallet, cor nō accusans? adhæc animo errat, & quiduis oblatum loquitur, & vigilias absq; causa sustinet. denique succum corporis & iustā amplitudinē subitò amisit. Inquirēdus est tibi, Charicles, si modò fieri possit, aliquis qui illam sanet. Præstiterit autem id cupitus solus. & hæc cùm dixisset, discedebat

Ad te autem ego cursim abij, meum seruato-, & deum: quem solum beneficio nos afficere posse,

Profitetur medicorum ars corporis curationem nō animi, nisi quādo compatitur corpori afflicto.

Amantium morbus.

Medicorum consilium.

Chariclea [illegible] Acesinidis medicos accersit.

Verùm vnde, Chariclе, a-
mantem deprehendistis. A
te persuasi, inquit. Medi-
cos enim probatæ fide
quemadmodum admonu-
ras, cùm aduocassem, ad in-
spectionem ducebam, p
mium opes quas habere
pollicens, si illi adium-
to esse posset. Illi an
quāprimùm ingressi
interrogabant, ex q
boraret? Hac verò
& carmen Home
clamante,

Inter Achiuos
stantior

Acesinus medicus.

sapiens Ac
sti fortasse
num carpo
iniiciens
arteria affec
re, cordis m
mo) indica
non paruo
riam tem
deorsum
templatu
cles, inqu
aduocas
hil in h
Me ver
dicis
gitar
extra
posit
vtiqu
cùm
sam

ἀλλ

...s
...
quid-
...
...ca-
...na-
...etiam
...ecto
...adhuc
..., alta
...monit,

..., ὡς
...
... π παρ' αὐ
... σὺ δὴ κα
...λον, ὡς ὑπὸ
...ελωκεν. Ἆρ' ο
..., πρὸς αὐτὸν
...ος, ἔχεις αὖ λέγ
... Ἄπολλω, ἔφη
... πόθεν τοῦτο εἰδείη
μὴν δὲ Ἀλκαμένους
...ῶν, ἡ πάντα χρή
τῆς ἀδελφῆς παιδὸς
ὃν πάλαι αὐτῇ νυ
ἄγει εἰς βούλησιν ἥκ
25 μὴν, καταγνοῦσα,
εἰπόντος ὡς ἔξεστι πε
βαίνειν, εἰσήγοντα π
καὶ δεικνύοντα τὸ μεν
30 παρνέσας ἀπῄει.

Καὶ περὶ πλήθου
ραν αὖθις μοι συντυχ
ρὸν ἀκούσῃ πρᾶγμα,
35 παῖς δαιμονᾷν ἔοικε
ἀλλόκοτόν τι τὸ κατ
εἰσῆγον, ὡς ἐκέλευσας
μένη, καὶ ἁβρότερον
40 ἡ δὲ, ὥσπερ τὴν Γοργοῦ
μένη κεφαλὴν, ἤ τι τῆ
γέρων, ὀξύ τι καὶ μέγα

πρὸς θάτερα τοῦ οἰ-
πέστρεφε, καὶ τὰς χεῖ-
όχον ἐπάγουσα πρὸ
διαχρήσασθαι ἠπεί-
μυνεν, εἰ μὴ θᾶττον
κείνης ἡμῖν δὴ, καὶ λό-
ν, ἀπηλλάγημεν. τί
ποιεῖν, ἀτοπίαν το-
ὄντας; σοῦ δὲ ἱκέται καὶ
νόμεθα, μήτ᾽ ἐκεί-
ειν ἀπολλυμένην, μὴ
κατ᾽ εὐχὰς ἀποτυ-
. Ὦ Χαρίκλεις, ἔφην,
τες εἰπὼν δαιμονᾶν
υ. ὀχλεῖται γὰρ ὑπὸ
ας αὐτὸς κατέπεμ-
ούτων οὐκ ἐλαχίστων·
ικὸς ἦν ἐκείνη. ἃ μὴ
ει μή τε ἐβούλετο, καί-
ται πράττειν. ἀλλά
εός τις ἔοικεν ἐμπο-
πρᾶξιν, καὶ διαμά-
ος τοὺς ἐμοὺς ὑπηρέ-
ρα σοι πάντως ἐπι-
μοι τὴν ταινίαν ἣν
κτεθεῖσαν ὑπο-
ι μετὰ τῶν ἄλλων γνω-
ἔλεγες· ὡς ἔγωγε
ὡ τινος ἐμπέπλησαι
καὶ μαγγανείας τυγ-
αχυιούσης τὴν ψυχὴν
λος, ἐχθροῦ τινος αὐτὴν
ἀνέραστον ἀποβιῶναι
ν ἐπιβουλεύσαντος.

& vultum ad aliam partem
conclauis auertit, & manus
tãquam laqueum collo ad-
mouens, se sibi mortẽ consci-
turam esse minabatur: &
iureiurãdo cõfirmabat, ni-
si quàm primùm exiremus.
Ab illa quidem vel dicto
citiùs discessimus: quid e-
nim faciendum fuit, absur-
ditatem tantam videtibus?
Tibi autem supplices facti
sumus, néve illam interire,
néue nos voto nostro fru-
strari patiaris. O Chari-
cles, inquã, haud falso di-
xisti insanire puellam: Cõ-
mouetur enim à copiis
quas illi immisi, & his non
minimis, sed quæ illam (vt
conueniebat) ad ea faciẽ-
da, à quibus & natura & a-
nimi constitutione abhor-
rebat, cogerent. Sed mihi
videtur contrarius quispiã
Deus, impedire negotium,
& cum meis ministris di-
gladiari. Quamobrem tẽ-
pus est omnino, vt mihi
fasciam ostendas, quam cũ
filia expositam, te cum cæ-
teris indiciis recepisse di-
cebas. Quàm metuo, ne
præstigiis aliquibus im-
buta sit, & imposturis exa-
cerbantibus animam picta:
cùm inimicus aliquis illi
statim ab initio, vt aliena
ab amore, & absque pro-
le totum tempus vitæ de-
geret, ita insidias struere
voluisset.

Charicles ad opem Calasiridis recurrit.

Fasciam cum puella expositam qua forte ostendi sibi procurauit Calasiris.

Aprobabat hæc & paulo post afferebat fasciam. Tempus mihi ab illo dari peto: obsequitur. ego ad hospitem reuersus, ne vel tantillum quidem differens, fasciam perlegi, literis AEthiopicis non vulgaribus, sed regiis notatã, quæ AEgyptiis sacris cognominatis sũt similes. Et cũ percurrerẽ, talia quædã inueni scriptum exponere:

Characteres Aethiopici & quales in […]ia.

Persina Regina AEtiopum, quodcumque tandem cognomen habituræ, & solis doloribus filiæ, donum vltimum exaro hanc inscriptam lamentationem.

Fratatæ in fascia literæ. Charicleæ genus.

Obrigui, Cnemon, postquam nomẽ Persinæ audiui: attamẽ ea quę sequebãtur, legebam, quę erant talia:

Quod ob nullum scelus, filiola te natam exposui, & patrem tuum Hydaspem conspectũ tuum celaui, testis mihi sit Sol, author nostri generis: verũtamen excusatã iri me tibi aliquando cupio, filia, si superstes maoseris, & ei qui te sublaturus est, si quem Deus adduxerit, toti deniq; vitæ hominum retegẽs causã expositionis. Nobis maiores ex diis quidem sunt,

Expositæ sors & fortuna.

Ἐπῄνει ταῦτα καὶ ἧκε
μετὰ μικρὸν τὴν ταινίαν. ἐ
δή μοι χρόνον πρὸς αὐτ
πων, ὡς εἶχον ἐπειθύμει
ξόντε οὐ κατηγόμενι, ὁ
ἐπάρεσι ὡς ὑμεῖς, ἐπ
μίαν τὴν ταινίαν γράμμασι
θιοπικοῖς, οὐ δημοτικοῖ
βασιλικοῖς ἐστιγμένην
τοῖς Αἰγυπτίων ἱερατικ
λουμένοις ὡμοίωνται.
χόμενος, τοιάδε ηὗρ
γράμμα διηγούμενον.

ΠΕΡΣΙΝΑ Β
ΛΙΣΣΑ ΑἸΘΙΟΠ

τῇ ὅτῃ δὴ κληθησομέ
μέχρι μόνων ὠδίνων
δῶρον ἔσχατον χαράττω
τὸν ἔγγραφον θρῆνον.

Ἐπάγην ὦ Κνήμων
Περσίνης ὀνόματος
τὰ δὲ ἑξῆς ὅμως ἐπελε
ὄντα τοιάδε·

Ὅτι μὲν οὐδὲν ἀδι
παιδίον, ὅτε σε γενομέν
θέμην, οὐδὲ πατέρα τὸν
δάσπην τὴν σὴν θέαν ἀ
ψάμην, ὅπη κεκλήσθω μ
γενάρχης ἡμῶν Ἥλιος·
μως ἀπολογοῦμαι πρό
ποτε θύγατερ εἰ
πρός τε τὸν ἀναιρησόμ
τινά σοι θεὸς ὀπισήσειε, πρός τε αὐτὸν ὅλον τὸν τῶν ἀνθρώπω
ἀνακαλύπτουσα τὴν αἰτίαν τῆς ἐκθέσεως. Ἡμῖν πρόγονοι θε

Ἥλιός τε καὶ Διόνυσος ἡρώων δὲ Περσεύς τε καὶ Ἀνδρομέδα. καὶ Μέμνων ἐπὶ τούτοις. οἱ δὴ τὰς βασιλείους αὐλὰς κατὰ καιροὺς ἱδρυσάμενοι τῶν ἀπὸ τούτων γραφαῖς ἐκόσμησαν. τοὺς μὲν δὴ τῶν ἄλλων εἰκόνας τε καὶ πράξεις ἀνδρῶσί τε καὶ περιδρόμοις ἐνέγραφον. τοὺς δὲ θαλάμους τοῖς Ἀνδρομέδας τε καὶ Περσέως ἔρωσιν ἐποίκιλλον. ἐνταῦθα ποτὲ ἡμᾶς δεκάτου παρήκοντος ἔτους ἐξ οὗ μεγαμετὴν Ὑδάσπης ἐγνώριζεν, οὔ ποτε παίδων ἡμῖν γεγονότων, ἠρεμεῖν τὸ μεσημβρινὸν συνέβαινεν, ὕπνου θερινοῦ καταλίναντος. καί μοι καὶ προσομίλει τότε ὁ πατὴρ ὁ σός, ὄναρ αὐτῷ τοῦτο κελεύειν ἐπομνύμενος· ἠσθόμην τὸ παραχρῆμα. κυοφορήσασα τὴν καταβολὴν ὁ μὲν δὴ μέχρι τοῦ τόκου χρόνος, ἑορτὴ πάνδημος ἦν, καὶ χαριστήριοι θυσίαι τοῖς θεοῖς, ὡς τοῦ βασιλέως διάδοχον τοῦ γένους ἐλπίζοντος. Ἐπειδὴ δέ σε λευκὴν ἀπέτεκον, ἀπρόσφυλον Αἰθιόπων χροιὰν ἀπαυγάζουσαν, ἐγὼ μὲν τὴν αἰτίαν ἐγνώριζον, ὅτι μοι παρὰ τὴν ὁμιλίαν τὴν πρὸς τὸν ἄνδρα, προσβλέψαι τὴν Ἀνδρομέδαν ἡ γραφὴ παρασχοῦσα, καὶ πανταχόθεν ἐπιδείξασα γυμνήν, (ἄρτι γὰρ αὐτὴν ἀπὸ τῶν πετρῶν ὁ Περσεὺς

Sol & Bacchus. Porrò ex numero heroũ, Perseus & Andromeda, & Memnon post hos. Hi igitur qui regia domicilia successu tẽporis extruxerunt, picturis ea sumptis ab illorum rebus gestis, exornarunt. Ac aliorum quidem imagines & res gestas in habitaculis virorum & porticibus depinxerunt: thalamos autem Andromedæ Perseíque amoribus variarunt. Ibi aliquando nos decimo iam elapso anno, postquam me Hydaspes vxorem cognouit, necdum essent nobis liberi, sub meridiem quiescere contigit, somno æstiuo compellente. Tum quoque mecũ rem habuit pater tuus, somniũ illi hoc præcipere iurãs: & sensi me cõtinuò grauidã esse. Tẽpus igitur vsque ad partũ, festum publicum erat, & sacrificia gratiarum actionis ergo diis fiebant, tanquam rege sperante successorem generis. Postquam autẽ te albam peperi, inusitatũ Aethiopibus colorem referẽtem, ego quidem causam cognoscebam, quòd cùm aspectui, in cõsuetudine cũ viro pictura Andromedam obtulisset, & vndiquaque ostendisset nudam, (tum primùm enim eam Perseus,

Andromedæ & Persei amores pingebantur in thalamis Persinæ.

Vnde albus partus Persinæ aduenerit.

ex rupibus deducebat (simile illi in præsentia infœliciter formasset. Veruntamen statui & meipsam liberare ignominiosa morte (pro certo habens tuum colorem adulterij crimen mihi conciliaturum, nec quenquam crediturum esse casum exponenti) & tibi natæ incertitudinem fortunæ largiri, longè morte manifesta, aut omnino spurio nomine optatiorem, téque mortuam esse continuò, apud virum fingens, clanculum & occultè exposui: quàm maximas opes potui, præmium ei qui te sustulisset vnà exponens: & cùm aliis rebus te ornans, tum hac fascia, & miserabili narratione tuarũ mearúmque rationum inuoluens, quam lacrymis propter te profusis & sanguine sculpsi, cùm simul primò enixa essem, & in multiplicẽ lectum incidissem. Cæterùm, ô suauium, & ad exiguũ tempus filia, si superstes fueris, memineris preclari tui ortus, colens pudicitiam, quæ sola muliebris virtutis & animi regij character est: & parẽtes imitare, eam exercens. Memineris autẽ ante omnia, vt inter pignora tecum exposita, annulum quendam inquiras, & tibi vendices:.

Incertitudinem fortunæ largiri, haud incertam mortem manifestam.

Persinæ preclarum monitum. Pudicitia, muliebris virtutis & animi regij character.

Annulus repertus in fascia cum Chariclea expositus.

τεθηκυῖα) ὁμοιότης
ἀπειργάσατο δυστυχῶς.
Ἔγνων οὖν ἐμαυτήν τε
ξαι τοῦ μετ' αἰσχύνης
(πεπεισμένη τὴν σὴν χ
μοιχείαν ἐμοὶ προξεν
γὰρ πιστεύσειν οὐδένα
τὴν περιπέτειαν) καὶ
τῆς τύχης ἀμφιβολία
σαι, θανάτου προδήλ
τως ἐσόμενον νόθου
περ γενομένη, σέ τε
παρασχοῦσα πρὸς τ
πλασαμένη, λάθρα
τως ἐξεθέμην, ὅσον
δυνάμην πλοῦτον τ
ζοντι μισθὸν συνεκθε
λοις τε σε κοσμήσασα
νίᾳ τῇδε καὶ ἐλεεινῷ
τι περὶ σοῦ καὶ ἐμαυτῆς
σα, ἣν ἀπὸ δακρύων
καὶ αἵματος ἐχάραξ
πρωτοτόκος καὶ πο
γενομένη. ἀλλ' ὦ γλυ
μέχρις ὥρας θυγάτη
περιγένοιο, μέμνησ
νείας, τιμῶσα σωφροσ
μόνη γυναικείαν ἀρ
ρακτηρίζει, καὶ φρόνη
λειον ἔχουσα πρὸς τοὺς φυ
φέρον ἀσκοῦσαν. μέμνη
πάντων τῶν συνεκτεθέ
κειμηλίων, δακτύλιό
ζητεῖν, καὶ σεαυτῇ πε

ὃν πατὴρ ὁ σὸς ἐμοὶ παρὰ τὴν μνηστείαν ἐδωρήσατο, βασιλείῳ μὲν συμβόλῳ τὸν κύκλον ἀνάγραπτον, λίθῳ δὲ παντάρβῃ καὶ ἀπορρήτῳ δυνάμει τὴν σφενδόνην καθιερωμένον. ταῦτά σοι διείλεγμαι, τὸ γράμμα διάκονον εὑραμένη, τὰς ἐμψύχους καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς ὁμιλίας τοῦ δαίμονος στερήσαντος. τάχα μὲν κωφὰ καὶ ἀνήνυτα· τάχα δὲ καὶ εἰς ὄφελός ποτε ἥξοντα. τὸ γὰρ ἄδηλον τῆς τύχης ἀνθρώποις ἄγνωστον· καὶ ἔσται σοι τὰ τῆς γραφῆς (ὦ μάτην ὡραία, καὶ ἔγκλημα τὸ κάλλος ἐμοὶ προσάψασα) εἰ μὲν σωθείης, γνωρίσματα εἰδ', ὅπερ καὶ ἀκοὴν λάθοι τὴν ἐμήν, ἐπιτύμβια καὶ μητρὸς ἐπικήδεια δάκρυα.

quem pater tuus mihi, cùm illi desponsarer, donauit, regio quidem signo in circulo sculptũ, lapide autem Pantarbe & occulta vi prædito, in pala consecratum. Hæc tecum sum locuta, scriptum ád hunc vsum inueniens, cùm me numen viuo colloquio & coràm in oculis posito priuasset: quæ vt facilè muta & irrita esse, ita & ad vtilitatem aliquando peruenire possunt. Etenim incertitudo fortunę hominibus ignota est. Denique hæc quæ sunt à me scripta (ô nequicquam formosa, quæ nobis crimen forma conciliasti) siquidem seruata fueris, indicia tibi erunt: sin, quod vtinam semper aures meas lateat, sepulchrales matris & funebres lacrymæ.

Pantarbe lapidis occulta vis.

Incertitudo fortunæ hominibus ignota est.

ARGVMENTVM CAP. XI.

Animi agitationes in Calasiri ad fortuna vices in Chariclea: senex quid ineat consilij: quod & virgini aperit: ab eadem puella, de suo genere & rebus circa ipsam gestis, & quid agendum, edocetur. Chariclis insomnia. Eorundem falsa per Calasirin interpretatio. Consilium Charicli datum super Alcamenis & Chariclea nuptijs. Quid inter amantes & Calasirim constitutum: quid cum Phœnicijs mercatoribus actum.

ΚΕΦ. ια.

ΤΑῦτα, ὦ Κνήμων, ὡς ἀνέγνων, ἐγνώριζον μὲν, καὶ

CAP. XI.

HÆc postquam legi, Cnemon, cognoscebã, &

decorũ gubernationẽ admirabar, ac voluptate simul & dolore implebar, & affectu quodam nouo detinebar, lacrymans simul & gaudens soluto in lætitiam animo propter eorum quæ antea fuerant ignota inuentionem, & oraculo respõsorum euolutionem: cæterùm anxio, & de euentu consequentis temporis: & humanam vitam miserante, vt rem quandã instabilem & infirmam, & aliàs aliò inclinantem, tunc autem in primis ex fortuna Chariclíæ cognitam. Subibat enim multarum rerum cogitatio, ex qualibus orta, qualium putaretur, quanto locorũ interuallo à patria esset abducta, & sortita filiæ adulterinum nomen, amisso natiuo AEthiopum & regio genere. Denique diu steti anceps, cùm meritò sortem illius præteritam miserari & deplorare possem, futuram autem predicare & laudare non auderem. Donec tandem reuocato ad sobrietatem animo, statui non cunctandum esse, sed continuandum inceptum negotium. Et cùm ad Chariclíam venissem, deprchendo solam iam prorsus affectu fessam, & animo quidem eluctari conantem, corpore

Fortunæ vices in Chariclea.

Ad Charicleam redit Calasiris.

τ ἐκ θεῶν οἰκονομίαν ἐ ζον. ἡδονῆς ᾗ ἅμα καὶ λ νεπλήσθην καὶ πάθους τ τερον ὑπέστην, ὁμοῦ καὶ χαίρων, διαχεομ τ ψυχῆς πρὸς τὴν τ μένων εὕρεσιν, καὶ τ χρ ἤδη τ ἐπίλυσιν, ἀδ ᾗ πρὸς τ τῶν ἐσομένω σιν, καὶ τὸν ἀνθρώπ οἰκτίζοντος, ὡς ἄστατ βέβαιον, καὶ ἄλλοτε πρ τρεπόμενον, τότε ᾗ λόντως τ Χαρικλείας γνωριζόμενον. εἰσῄει πολλῶν ἔννοια, τίνων μένη, τίνων ἐνομίσθη, τοῦ μεταξὺ τ ἐνεγκε πίχθη· κεκλήρωτο ᾗ ὄνομα νόθου, ἀποβα γνήσιον Αἰθιόπων κα λειον γένος. ἐπὶ πολὺ φίβολος εἱστήκειν, τ ζθόντων οἰκτείρειν ἐ ᾗ ἐσομένων εὐδαιμοι θαρσῶν, ἕως τ λογισ τὸ νῆφον ἀνακαλεσά ἔγνων μὴ διαμέλλειν, γου ἔχεσθαι.

Καὶ παρὰ τ Χαρίκλ θὼν, καταλαμβάνω μ πείρηκυῖαν ἤδη πρὸς τ καὶ τοῦ μὲν φρονήματ μένην ἀναφέρειν, τοῦ

ι πεπονημένην, ἐνδοῦ-
ῦν νόσον, καὶ ἀντέχειν
τι πρὸς τὸ δεινόν. με-
ένος οὖν τοὺς παρόντας,
να διοχλεῖν ἐπιτεί-
ὴ τινας εὐχὰς καὶ ἐπι-
ῇ κόρῃ προσάξων· ὥ-
ρα, ὦ Χαρίκλεια, λέ-
γεις· οὕτω γὰρ ὑπέσχου
ραίαν· καὶ μὴ κρύπτειν
ι τε εὐνοοῦν, καὶ γνῶναι
α καὶ σιωπώσης οὐκ ἀ-
ν. ἡ δὲ λαβομένη μου τῆς
φίλει τε καὶ ἐπεδά-
ι σοφὲ Καλάσιρι, τοῦτο
εὐεργέτησον, ἔλεγεν·
σιωπῶσαν δυστυχεῖν·
βούλει γνωρίσαι τὴν
ι τὴν γοῦν αἰσχύνην
ιν κρύπτουσαν, ἃ καὶ
αἰσχρὸν, καὶ ἐκλαλεῖν
ερον. ὡς ἐμέ γε λυπεῖ
σος ἀκμάζουσα, πλέον
κρατῆσαι τῆς νόσου τὴν
ἀλλ' ἡττηθῆναι πάθους,
ὔκ μὲν ἐμοὶ τὸ πρὸ τοῦ-
α χρόνον· λυμαινομένου
ἔχεις ἀκοῆς, τὸ παρ-
ημα σεμνότατον. ἐπιρ-
αὐτὴν, ὦ θύγατερ, ἔ-
ν ἕνεκα εὖ ποιεῖς ἀπο-
τὰ κατὰ σαυτήν. ἐγώ
ν δέομαι μανθάνειν, ἃ
παρὰ τῆς τέχνης ἔγνωκα.

autem omnino aflictam, cùm cessisset morbo, & resistere ingruenti magno impetu non quiuisset. Cùm igitur procul remouissem eos qui aderant, & ne quisquam tumultuaretur imperassem, tanquam preces quasdam & inuocationes puellæ admoturus: Tempus adest, inquio, Chariclia (sic enim pridie promisisti) decendi quid patiaris, & nō celādi virū te beneuolentia prosequētē, qui etiā te tacente omnia scire possit. Illa autem apprehēsam meam manū osculabatur, & illacrymabat: &, O sapiēs Calasiri, da nobis hāc gratiā primū dicebat, sine me tacētē infelicē esse, cùm ipse, vt vis, morbū cognoueris: & ignominiam euitatā in lucro ponere, occultātē ea quæ cùm pati turpe, tum enūciare multò turpius est. Me autē etsi dolore afficit morbus inualescens, tamē illud magis, quòd initiò morbū nō superarim, sed victa sim ab affectu, qui mihi sēper ante hoc tēpus odiosus fuit, & vel auditu ipso venerādū virginitatis nomē cōtaminat. Cōfirmās igitur ipsā: O filia, inquibā, duab. de causis rectè facis, quòd premis rationes tuas. Nā & mihi nihil opus est vt ea cognoscā, quæ iampridē ex arte mihi sunt nota:

Calasiridis & Charicleæ mutua colloquia.

Amorem fateri pudet Charicleam.

Venerandū virginitatis nomen.

In præſentia verò, an ea quibus eſt inſignita ſcias, dic mihi. At cũ illa neſcire ſe cõfiteretur: genus, dicebam, & gentẽ, & fortunam tuam exponit. denique vt aperirem illi quæ ſcirem, obſecranti referebam omnia, ſcriptũ alternis legens, & ad verbum interpretans. Poſtquam autem ſeipſam agnouit, & animũ erexit, magis ad genus ſuum ferebatur, & Quid facere oportet? interrogabat. Iam tum conſilium manifeſtius incipiebam, omnia ita vt ſe habebãt retegens. Ego dicebã, filia, etiam Æthiopes adij, ſtudio illorum ſapientiæ cognoſcẽdæ. Fui & matri tuæ Perſinę notus. Semper enim hoſpitium & receptaculum ſapientum generis, eſt aula regia: & alioqui conſecutus eram aliquantum gloriç, Ægyptiacæ ſapientiæ, acceſſione AEthiopicæ, maiorem addens authoritatẽ. Poſtquã autem me domũ diſceſſurũ ſenſit, tuas rationes omnes mihi exponit, iureiurando primùm fidẽ ſilentij à me accipiens, & dicebat, ſapientibus indigenis dicere ſe non auſuram fuiſſe: à me autem petere, vt ſciſciter Deos, primùm an expoſita ſeruata ſis: deinde, qua in terra degas ætatem. Neque enim ſe audire in

Quæ in tænia continerentur exponit Calaſiris.

Chariclea animos erigit quũ genus ſuũ intellexit.

Calaſiris iã antè Perſinæ in AEthiopia notus.

Hoſpitium & receptaculum ſapientum, aula regia.

Calaſiridi iã antè nota per Perſinã omnia quæ circa Charicleam geſta.

Τὸ δὲ παρὸν, εἰ τὰ ἐγκεχαραγ-
μένα γνωρίζεις, εἰπέ μοι. τῆς
δὲ, οὐκ εἰδέναι πόθεν ὁμολο-
γούσης, γένος, ἔλεγον, καὶ ἔ- 5
θνος τὸ σὸν καὶ τύχην φράζει.
ὡς δὲ ἀνακαλύπτειν ὅσα ἐγί-
νώσκειν ἱκέτευεν, ἔλεγον ἅ-
παντα, τήν τε γραφὴν ὅλην ἐν 10
μέρει, καὶ πρὸς ἔπος ἑρμηνεύων.
ὡς δὲ ἐγνώρισεν ἑαυτὴν καὶ τὸ
φρόνημα διαναστᾶσα, πλέον τῷ
γένει προσέδραμε· καὶ, Τί οὖν 15
χρὴ ποιεῖν ἠρώτα. τότε ἤδη
συμβουλῆς τῆς φανερωτέρας ἠρ-
χόμην, ἅπαντα ὡς εἶχεν ἀνα-
καλύπτων. Ἐγὼ, λέγω, ὦ θύγα- 20
τερ, ἦλθον καὶ εἰς Αἰθίοπας, ἐ-
πιθυμίᾳ τῆς παρ' ἐκείνοις σο-
φίας. ἐγενόμην καὶ Περσίννῃ τῇ
σῇ μητρὶ γνώριμος· οἰκεῖον 25
γὰρ ἀεὶ τὸ σοφῶν γένος ἡ βασί-
λειος αὐλή· καὶ ἄλλως εἶχόν τι
καὶ δόξης πλέον, τὴν Αἰγυπτίαν
σοφίαν προσθήκῃ τῆς Αἰθιόπων 30
ἐκθειάζων. ἐπεὶ δὲ ἀπαίρειν μέλ-
λοντά με οἴκαδε ᾔσθετο, τὰ κα-
τὰ σέ μοι πάντα διηγεῖται, τὸ πι-
στὸν τῆς σιωπῆς ὅρκῳ πρότερον 35
κομισαμένη· καὶ ἔλεγε, τοῖς μὲν
ἐγχωρίοις σοφοῖς οὐ θαρσήσειν
εἰπεῖν· ἐμὲ δὲ ἱκέτευεν ἐρωτᾶν
τοὺς θεοὺς, εἰ πρῶτα μὲν ἐκτεθεῖσα 40
διεσώθης· ἔπειτα ὅπῃ γῆς οὖσα
τυγχάνεις. οὐ γὰρ πυθέσθαι κατὰ

τὸ

ἔφη, γάμον ὀνομάζεις, καὶ τοῦτον αἱρεῖσθαι προτρέπεις, ὥσπερ δῆλον ὄν, ἢ τὸν πατέρα συνθησόμενον, ἢ τὸν ἐμοὶ πολέμιον ἀντιποιησόμενον. Τὸ μὲν κατὰ τὸν νεανίαν ἔρρωται ἡμῖν, ἔφην· καὶ πλέον ἢ σὺ τάχα κἀκεῖνος ἑάλωκεν, ἀπὸ τῶν ὁμοίων σοι κεκινημένος. ὡς γὰρ ἔοικεν, αἱ ψυχαὶ πως ὑμῖν ἀπὸ πρώτης ἐντεύξεως, τὰς ἀλλήλων ἀξίας ἐγνώρισαν καὶ πρὸς τὸ ἴσον πάθος κατηνέχθησαν. ἐπέτεινα δὲ αὐτοῦ κἀγώ, σοὶ χαριζόμενος, σοφίᾳ τὴν ἐπιθυμίαν. ὁ δὲ νομιζόμενός σοι πατήρ, ἄλλον εὐτρεπίζεται νυμφίον, Ἀλκαμένην, ὃν οὐκ ἠγνόηκας· ἡ δέ, Ἀλκαμένει μέν, ἔφη, τάφον πρότερον ἢ γάμον τὸν ἐμὸν εὐτρεπιζέτω. ἐμὲ γὰρ ἢ Θεαγένης ἄξεται, ἢ τὸ τῆς εἱμαρμένης διαδέξεται. σὺ δ', ὅτι μὴ ἐστί μοι πατήρ, ἀλλὰ νομίζεται, Χαρικλῆς, ἱκετεύω λέγε πόθεν ἐγνώρισας. Ἐκ ταύτης, ἔφην, ἐπιδείξας τὴν ταινίαν. Ἔχεις δὲ πόθεν, ἢ ὅπως; ἐξ οὗ γάρ με κατὰ τὴν Αἴγυπτον παρὰ τοῦ θρεψαμένου λαβών, οὐκ οἶδ' ὅπως δεῦρο ἤγαγεν, ἀφελόμενος εἶχεν ἀποκειμένην ἐν κυψέλῃ, τοῦ μὴ τὸν χρόνον αὐτὴν λυμήνασθαι. Τὸ μὲν ὅπως ταύτην ἐκομισάμην εἰσαῦθις, ἔφην, ἀκούσῃ.

inquit matrimonium nominas, & hoc amplecti iubes, tanquam manifestũ esset, aut patrem assensurum esse, aut inimicũ meũ illud ambiturũ. Quod ad adolescentem attinet, firmum est, inquibã. Magis etiam ille quàm tu captus est, simili ratione commotus. Siquidẽ vt est consentaneũ, animę vtriusq; vestrûm, primo congressu mutuam alterius dignitatẽ cognouerũt, & in parẽ affectum sunt delapsæ: auxi verò & ego ipse, tibi gratificans, illius cupiditatem. Cæterùm qui putatur tuus esse pater, aliũ tibi parat sponsum, Alcamenem, tibi non ignotum. Illa autem: Alcameni quidem sepulchrum pri⁹quàm matrimoniũ meũ paret. Me enim aut Theagenes ducet, aut id quod est fatale excipiet. Tu verò vnde cognoueris quòd nõ sit meus pater sed putetur esse, Charicles, quæso expone. Ex hac, inquam, tænia: simul eã demonstrãs. Vnde autẽ eã adeptus es, aut quo modo? Postquam enim me in Aegypto à nutritio acceptam, nescio quomodo huc adduxit, abstrahens illam à me, repositam in cistella asseruauit, ne temporis iniuria corrumperetur. Quomodo recuperauerim (inquam) deinceps audies. In

Chariclea matrimoniũ probat, & anceps animi ametur me à Theagene.

Animæ nobilis mutuã alterius dignitatẽ primo congressu cognoscit.

Alcamenis nuptias vt auersatur Chariclea.

Chariclem non suum patrẽ educetur nunc primum Chariclea.

In præsentia verò, an ea quibus est insignita scias, dic mihi. At cũ illa nescire se cõfiteretur: genus, dicebam, & gentẽ, & fortunam tuam exponit. denique vt aperirem illi quæ scirem, obsecranti, referebam omnia, scriptũ alternis legens, & ad verbum interpretans. Postquam autem seipsam agnouit, & animũ erexit, magis ad genus suum ferebatur, & Quid facere oporteret interrogabat. Iam tum consilium manifestius incipiebam, omnia ita vt se habebãt retegens. Ego dicebã, filia, etiam Æthiopes adij, studio illorum sapientiæ cognoscẽdæ. Fui & matri tuæ Persinę notus. Semper enim hospitium & receptaculum sapientum generis, est aula regia: & alioqui consecutus eram aliquantum glorię, Ægyptiacæ sapientiæ, accessione AEthiopicæ, maiorem addens authoritatẽ. Postquã autem me domũ discessurũ sensit, tuas rationes omnes mihi exponit, iureiurando primùm fidẽ silentij à me accipiens, & dicebat, sapientibus indigenis dicere se non ausuram fuisse: à me autem petere, vt scisciter Deos, primùm an exposita seruata sis: deinde, qua in terra degas ætatem. Neque enim se audire in

Quæ in tænia continerentur exponit Calasiris.

Chariclea animos erigit quũ genus suũ intellexit.

Calasiris iã antè Persinæ in AEthiopia notus.

Hospitium & receptaculum sapientum, aula regia.

Calasiridi iã antè nota per Persinã omnia quæ circa Charicleam gesta.

Τὸ δὲ παρὸν, εἰ τὰ ἐγγεγραμμένα γνωρίζεις, εἰπέ μοι. τῆς δὲ, οὐκ εἰδέναι πόθεν ὁμολογούσης· γένος, ἔλεγον, καὶ ἔθνος τὸ σὸν καὶ τύχην φράζει. ὡς δὲ ἀνακαλύπτειν ὅσα ἔχω γινώσκειν ἱκέτευεν, ἔλεγον ἅπαντα, τήν τε γραφὴν ὅπου ἐν μέρει, καὶ πρὸς ἔπος ἑρμηνεύων. ὡς δὲ ἐγνώρισεν ἑαυτὴν καὶ τὸ φρόνημα διαναστᾶσα, πλέον τῷ γένει προσέδραμε· καὶ, Τί οὖν χρὴ ποιεῖν ἠρώτα. τότε ἤδη συμβουλῆς τῆς φανερωτέρας ἠρχόμην, ἅπαντα ὡς ἔχει ἀνακαλύπτων. Ἐγὼ, λέγω, ὦ θύγατερ, ἦλθον καὶ εἰς Αἰθίοπας, ἐπιθυμίᾳ τῆς παρ᾽ ἐκείνοις σοφίας. ἐγενόμην καὶ Περσίννῃ τῇ σῇ μητρὶ γνώριμος· οἰκεῖον γὰρ ἀεὶ τὸ σοφῶν γένος ἡ βασίλειος αὐλή· καὶ ἄλλως εἶχόν τι καὶ δόξης πλέον, τὴν Αἰγυπτίαν σοφίαν προσθήκῃ τῆς Αἰθιόπων ἐκθειάζων. ἐπεὶ δὲ ἀπαίρειν μέλλοντά με οἴκαδε ᾔσθετο, τὰ κατὰ σὲ μοι πάντα διηγεῖται, τὸ πιστὸν τῆς σιωπῆς ὅρκῳ πρότερον κομισαμένη· καὶ ἔλεγε, τοῖς μὲν ἐγχωρίοις σοφοῖς οὐ θαρρῆσαι εἰπεῖν· ἐμὲ δὲ ἱκέτευεν ἐρωτᾶν τοὺς θεοὺς, εἰ πρῶτα μὲν ἐκτεθεῖσα διεσώθης· ἔπειτα ὅπη γῆς οὖσα τυγχάνεις. οὐ γὰρ πυθέσθαι κατὰ τὸ

ος οὐδεμίαν τοιαύτην,
περιεργασαμένη. ἐμοῦ
πάντα μαθόντος ἐκ
καὶ εἶναί τε καὶ ὅπου
τες, αὖθις ἱκέτευεν ἐπι-
καὶ ἐπιστρέφειν ἥκειν εἰς
'εδικοῦσαν· ἄγονον γὰρ καὶ
ν ἐκ τῆς ἐπὶ σοὶ διατέλειν
ἑτοίμως τε ἔχειν, εἰ-
φανείης, ὁμολογεῖν τῷ
γὶ τὸ συμβεβηκός· εἰδέ-
αὐτὸν πεισθησόμενον,
τε τῆς συμβιώσεως τὴν
τῇ δοκιμασίαν ἔχοντα,
κ παίδων διαδοχῆς τῆς
ἀνὰ παρ' ἐλπίδα δοκοῦντως λαμ-
ι. Ταῦτα ἐκείνη μὲν
μὲ ποιεῖν ἱκέτευεν, ἐπι-
ιοῦσα μοι πολλὰ τὸν ἥλιον
ι οὐδενὶ σοφῶν ὑπερβῆναι
ν.

ὁ δὲ ἥκω τὴν ἔνορκον
ἐκτελέσων· οὐ διὰ τοῦ-
τὸ ἐπὶ τάδε σπουδάσας
, Θεῶν δὲ ὑποθήκῃ
ἐκ τῆς ἄλης τοῦτο κερ-
ὼν πολλοῦ τε, ὡς οἶσθας
Γρεύω χρόνου. θεραπείας
ς περὶ σὲ καὶ πάλαι τῆς
ἰσης οὐδὲν ἀπολιπών,
ν δὲ τὰ ὄντα χαρισοῦ
ς καὶ τὴν ταινίαν μηχανῇ
ιασαμένῳ εἰς πίστιν τῶν πρὸς
...ομένων, περιμένων.

gente Æthiopum vllam talem esse, etsi id anxiè inquisiuerit. ego autem cùm omnia à Dijs didicissem, & superstitem te esse, & vbi vitã degeres dixissem, rursus petebat vt inquirerem, & in patriam reuerti iuberẽ. Se enim sine prole & liberis, ex dolore quo propter te afficiatur, manere: paratamque esse, si quando apparueris, confiteri patri tuo id quod accidit. Scirẽque illũ persuasum iri, tum diuturnitate temporis quo secũ vixerit, experimẽtum de se habentẽ, tũ successionis liberorum præter opinionem oblatę, ductũ cupiditate ac desiderio. Hæc illa dicebat, & vt facerem obsecrabat, multis modis me per iusiurãdum Solis obtestans: quod violare nemini sapientum fas est.

Solis iusiurãdum quale & quantum.

Ego autem venio, preces iureiurando firmatas executurus: quãuis nõ eam ob causam hoc iter susceperim, tamen Deorũ monitu, maximo ex errore hoc lucri reportãs. Et iam longo tempore in id intentus, nec quicquã conuenientis obseruantiæ erga te iampridẽ intermittens: tacens autẽ rẽ ipsam, vt occasionem nancisci, & tæniã arte aliqua, fidei faciendæ causa iis quæ tibi docturus eram, adipisci possem, expectans.

Quam

Consilium Calasiridis Charicleæ datum de fuga cũ Theagene.

Quamobrem licèt tibi obtemperanti, & fugam hinc nobiscũ capessenti (priusquam aliquid vel per vim, quod minimè velles, sustineas, Charicle tibi iam Alcamenis nuptias apparante summo studio) genus, & patriam, & parentes recuperare, & Theageni viro cohabitare, quascunque in terras voluerimus, sequi nos parato: & cum peregrina & extranea vita, genuinam & principem commutare, vnà cum charissimo regnanti. Siquidem oportet cùm diis & aliis rebus, tum oraculo Apollinis fidem habere, & simul reducebam in memoriam oraculum, & quid vellet exponebam. Neque enim ignotum fuit Chariclíæ, cùm alioqui vulgò esset decantatum, & illius interpretatio à multis quæsita. Adhæsit ad hæc.

Oraculi in memoriã reductio & expositio.

Postquam igitur Deos ita velle & tu dicis, & ego credo, quid est tandem faciendum, pater? Fingendum, aio, quasi approbes Alcamenis nuptias. Graue quidem est, inquit, & alioqui turpe, vel pollicitis alium anteferre Theageni: cæterùm quoniam me in Deorum potestatem, & tuam, pater, tradidi, quemnam scopum habet, & modum, commentum hoc,

Calasiridis commentum.

ὥστε ἔνεστί σοι πειθομένῃ
ἐμοί τε τῆς ἐνθένδε σὺν ἡ
μῖν φυγῆ (πρίν τι καὶ πρὸς
βίαν παρὰ γνώμην ὑπο 5
τοῦ Χαρικλέους ἤδη σοι
καμένους γάμον ἐσπουδ
γένος μὲν καὶ πατρί
τοὺς φύντας κομίζεσθαι 10
γένει τε ἀνδρὶ συνεῖναι
ποι καὶ βουλόμεθα συν
παρεσκευασμένῳ· ξένου
ὀθνείου γνήσιον καὶ ἐ 15
βίον ἀνταλλάξασθαι σ
φιλτάτῳ βασιλεύουσα
δεῖ Θεοῖς τε καὶ τοῖς
καὶ τῷ χρησμῷ τοῦ Πυθ 20
πιστεύειν. καὶ ἅμα ὑπε
σκον τὸν χρησμὸν, καὶ ὅ
λοιτο ἔφραζον. οὐ γὰρ
τῇ Χαρικλείᾳ παρὰ 25
καὶ ᾀδόμενος καὶ ζη
νος. ἐπάγει πρὸς ταῦτα.

Κἀπειδὴ θεοὺς εἶπ
βούλεσθαι, σύ τε φῂς, ἐγὼ 30
θομαι, τί χρὴ πράττειν
τερ; Πλάττεσθαι, εἶπον,
νεύουσαν τὸν Ἀλκαμέ
μον. ἡ δὲ, Βαρὺ μὲν, ὑφ 35
ἄλλως αἰσχρὸν, τὸ καὶ
ἐπαγγελίας ἕτερον προ
γένους αἱρεῖσθαι. πλὴν
πεὶ Θεοῖς τε καὶ σοὶ πάτερ 40
τὴν ἐπίτρεψα, τίνα σκο
χει τὸ πλάσμα, καὶ τίνα

ταν εἰς ἔργον ἀχθῆναι, δια-
ήσεται; Γνώσῃ τοῖς ἔργοις,
υ. τινὰ προαγορευόμενα
γυναιξὶν, ἔστιν ὅτε χρόνιον 5
νκεν· ἐπιτελούμενα δὲ ἐκ
ραχρῆμα, θαρραλεώτερον
ἤη πολλάκις. ἕπου μόνον
ἐμαῖς ὑποθήκαις, τά τε 10
ι καὶ τὸ παρὸν τῷ Χαρικλεῖ
τρεχε τὰ πρὸς τὸν γάμον,
ὐδὲν ἐκείνου πράξαντος
τῆς ἐμῆς ὑφηγήσεως. ὡ- 15
όγει ταῦτα. καὶ τὴν μὲν
λείπω δακρύουσαν.

ρτι δὲ τοῦ δωματίου προελ-
, ὁρῶ τὸν Χαρικλέα πρὸς 20
ολλὴν περίλυπον, καὶ πά-
ατηφείας ἀνάπλεων. καὶ,
υμάσιε, πρὸς αὐτὸν ἔ-
, ὅτε σε ἐχρῆν ἕπεσθαι καὶ 25
ειν, ἀποθύειν τε χαριστή-
ῖς θεοῖς, ἐπιτυχόντα τῶν
υ σοι δι' εὐχῆς, καὶ Χα-
είας ὀψέ ποτε καὶ σὺν τέ- 30
πολλῇ καὶ σοφίᾳ τῇ ἐμῇ
ἐπιθυμίαν γάμων ἐπι-
θείσης, τότε σκυθρωπὸς καὶ
ῦς, καὶ μονονοὺ θρηνεῖς, οὐκ 35
ι, τι πεπονθώς. καὶ ὅς, Τί δὲ
λω, τῆς φιλτάτης μοι τὸν
τάχα πρότερον μεθιστα-
, ἢ πρὸς γάμον, ὡς φῄς, 40
θησομένης, εἴ τι δεῖ προσ-
ὀνείρασι, τοῖς τε ἄλλοις,

vt priusquam ad rem deducatur, dissolui possit? Reipsa cognosces, inquam. Quædam prædicta mulieribus, interdum cunctationem attulerunt: eadem subitò agi cepta, maiore cum audacia plerunque peracta sunt. Sequere tantùm consilia mea, cùm in aliis, tum in præsentia, vt te accommodes ad sententiam Chariclis de nuptiis, tanquam illo nihil acturo sine meo ductu & auspiciis. Promittebat hæc. Atque illam relinquo lacrymantem.

Quædã prædicta mulieribus interdum cunctationem attulerunt.

Vix autem ex ædiculis egressus, Chariclem conscipio tristem admodum, & omni mœrore plenum. Et, O præclare, ad ipsum inquio: Quando te oportebat sequi, & lætari, & Diis sacrificia facere, gratiarum actionis ergô, ea quæ iampridem optabas consecutum, Chariclia serò tandem arte multiplici & sapientia, ad cupiditatem nuptiarum inclinata, tum tristis es, & mœstus, & tantum non lacrymas, haud scio quem ob casum. Ille autem: Sed cur non esse debeant? cùm sit futurum, vt charissima mihi in vita, fortassis antè in alias sedes transferatur: siquidem assentiri oportet somniis cùm aliis, tum

Chariclem verbis fallit Calasiris.

Chariclis somnia. Turbatus animus.

ΗΛΙΟΔΩΡΟΥ
ΑΙΘΙΟΠΙΚΩΝ
ΛΟΓΟΣ Ε.

HELIODORI ÆTHIOPICORVM LIBER V.

ARGVMENTVM CAP. XIII.

Vela facit cum amantibus Calasiris classe Phœnicia: maria pererrata: Calasiridis somnus interruptus aduentu Nausiclis. Chariclea, quæ cum Nausicle aduenerat, questus, sub falso nomine Thisbes. Ad nomen Thisbes Cnemonis perturbatus animus. Circa Thyamin, Thermutim, Cnemonem & amantes gesta. Notæ inter amantes compositæ quibus si seiungi contingeret, se inuestigare possent. In Mitranem incidunt; varia agitant inter se consilia: Amantum separatio, Theagene ad Oroondatem cum literis misso, Chariclea Nausicli antè tradita.

CAP. XIII.

VRBS igitur Delphorum his erat occupata, quicquid tádem effecerit: neque enim scire possum. Mihi verò occasionem fugæ illorũ persecutio attulit: & assumptos iuuenes ducebam ad mare, vt erant eadẽ nocte,

5

10

Occasio fu. commo. vt fit a. ...tibus o. ...

ΚΕΦ. ΙΓ'.

Η ΜΕΝ δὴ πόλις ἡ Δελφῶν ἐν τούτοις ἦν, καὶ ἔδρασεν ὅ,τι δὴ καὶ ἔδρασεν· οὐ γὰρ ἔχω γινώσκειν· ἐμοὶ δὲ τὸν καιρὸν τῆς φυγῆς ἡ ἐκείνων ἐπιδίωξις ἐπέδωκεν. ἀναλαβὼν τε τοὺς νέους ᾔειν ἐπὶ θάλατταν, αὐτῆς ὡς εἶχον τῆς νυκτὸς,

ἐμβά

ὁ σὸς ἐμοὶ πατὴρ τὴν
ἐδωρήσατο, βασιλείῳ
ὅλῳ τὸν κύκλον ἀνά-
, λίθῳ δὲ παντάρβῃ 5
ἀρρήτῳ δυνάμει τὴν
ν καθιερωμένον. ταῦ-
διείλεγμαι, τὸ γράμ-
τον εὑραμένη, τὰς 10
ς καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς ὁ-
δαίμονος στερήσαντος.
κωφὰ καὶ ἀνήνυτα·
καὶ εἰς ὄφελός ποτε,
τὸ γὰρ ἄδηλον τῆς τύ- 15
ώποις ἄγνωστον· καὶ ἔσται
ῆς γραφῆς (ὦ μάτην
καὶ ἔγκλημα τὸ κάλ-
περιστᾶσα) εἰ μὲν 20
ίης, γνωρίσματα εἰδῆ,
ἀκολουθεῖ λάθοι τὴν ἐ-
ύμβια καὶ μητρὸς ἐπι-
δάκρυα.

quem pater tuus mihi, cùm illi desponsaret, donauit, regio quidem signo in circulo sculptũ, lapide autem Pantarbe & occulta vi præ- 5 dito, in pala consecratum. Hæc tecum sum locuta, scriptum ád hunc vsum inueniens, cùm me numen 10 viuo colloquio & coràm in oculis posito priuasset: quæ vt facilè muta & irrita esse, ita & ad vtilitatem aliquando peruenire possunt. Etenim in- 15 certitudo fortunę hominibus ignota est. Denique hæc quæ sunt à me scripta (ô nequicquam formosa, quæ nobis crimen forma 20 conciliasti) siquidem seruata fueris, indicia tibi erunt: sin, quod vtinam semper aures meas lateat, sepulchrales matris & funebres lacrymæ.

Pantarbes Lapidis occulta vis.

Incertitudo fortunæ hominibus ignota est.

ARGVMENTVM CAP. XI.

*i agitationes in Calasiri ad fortunæ vices in Charicleæ: se-
ineat consilij: quod & virgini aperit: ab eadem puella, de
e & rebus circa ipsam gestis, & quid agendum, edocetur.
i insomnia. Eorundem falsa per Calasirin interpretatio.
n Charicli datum super Alcamenis & Charicleæ nuptijs.
ter amantes & Calasirim constitutum: quid cum Phœni-
atoribus actum.*

ΚΕΦ. ια΄. CAP. XI.

Αὕτα, ὦ Κνήμων, ὡς ἀνέγνων, ἐγνώριζον μὲν, καὶ

HÆc postquam legi, Cnemon, cognoscebã, &

Ille autem, virgines quidē dicebat iam egressas esse, ideo vt lentiùs iter faciant præmissas: cæterùm ephebos neque ampliùs ferre moram, tumultuantes, & se ad reditum in patriam impellentes. Quæ vt cognoui, & quæ illis dicenda essent, ac sibi facienda, vtque obseruaret cùm à me daretur signum occasionis & temporis imperaui: ab hoc discedebam.

Ad templum autē Apollinis contendebam, supplicaturus Deo, vt me oraculo de fuga vnà cū iuuenibus facienda edoceret. Sed erat vel quauis cogitatione celerius numen: & iis qui actiones suas ad illius voluntatem accommodāt: auxiliatur etiam non imploratum, beneuolentia sæpius preces anteuertens. quemadmodum & tunc, nōdum sciscitationem factam anticipauit Apollo responsione, réque ipsa significabat suum ductum & voluntatem. Siquidem me solicitum de iis quæ cogitabam exequendis, & ad vatem (vt dixi) properantem, cohibuit quædam vox prætereuntem: Præclarè, properes, hospites cùm te vocent. Celebrabant autē cum cantu tibiarū, conuiuium in honorē Herculis.

Oraculū de fuga cū iuuenibus facienda consulit Calasiris.

Numen etiam nō imploratū, beneuolentia sæpius preces anteuertens, & quo tum.

Oraculum Calasiridi redditum.

Conuiuium in honorem Herculis.

δὲ, τὰς μὲν κόρας ἔφασκεν ἐξωρμηκέναι, τοῦ σχολαίτερον βαδίζειν ἕνεκεν προαπεσταλμένας· τοὺς δὲ ἐφήβους οὐδὲ φέρειν ἔτι δι᾽ ὄχλου γινομένους, καὶ πρὸς τὴν ἐπάνοδον τὴν οἴκαδε συνελαύνοντας. ἀτὰρ ὡς ἔγνων, παρεγγυήσας τά τε ἐκείνοις ῥητέα καὶ αὐτῷ πρακτέα, καὶ τὸ παρ᾽ ἐμοῦ δοθησόμενον τοῦ καιροῦ καὶ τῆς ὥρας ἐνδόσιμον ἐπιτηρεῖν ἐπιστείλας, τὸ μὲν ἀπεχώρουν·

Ἐπὶ δὲ τὸν νεὼν τοῦ Πυθίου τὴν ὁρμὴν ἐποιούμην, τὸν ἅμα τοῖς νέοις δρασμὸν ὑφηγήσασθαι χρηστηρίῳ τὸν Θεὸν ἱκετεύσων. ἀλλ᾽ ἦν ἄρα καὶ νοῦ παντὸς ὀξύτερον τὸ θεῖον, καὶ τοῖς κατὰ βούλησιν αὐτοῦ δρωμένοις ἐπίκουρον γίνεται, καὶ ἄκλητον εὐμενείᾳ πολλάκις φθάνον τὴν αἴτησιν. ὡς δὴ καὶ τότε πρὸς τὴν οὐδέπω γινομένην πεῦσιν, ἔφθη τὴν ἀπόκρισιν ὁ Πύθιος· καὶ τοῖς ἔργοις ἐπεσήμαινε τὴν ὑφήγησιν. ἐσπουδακότα γάρ με τὰ φροντιζόμενα, καὶ παρὰ τὴν πρόμαντιν, ὡς ἔφην, ἐπειγόμενον, ἐπέσχε τις βοὴ παριόντα. Σὺ σπεῦδε ὦ γαθὲ, ξένων καλούντων· ἔθυον δὲ ἄρα σὺν αὐλήμασιν Ἡρακλεῖ τὴν εὐωχίαν

ἐπάγον

ὴ ὁρμὴν ὡς τούτων
ὐδὲ γὰρ ἦν μοι θεμι-
λῆσιν παραδραμεῖν.
τοῦ λιβανωτοῦ. λα-
σα, καὶ ὕδατος ἐσπει-
ιάζουσι μὲν ἐῴκεσαν
λὲς τῶν ἐμῶν θυμά-
δ' οὖν καὶ τῆς εὐω-
ιετέχειν ἠξίουν. ὑ-
πρὸς τοῦτο· καὶ κατα-
ὶ τῆς στιβάδος, ἣν
, δάφναι τοῖς ξένοις
, τῶν τε ἐξ ἔθους ἀ-
υος, ἀλλ' ὦ 'γαθοὶ
ις ἔφην, δαιτὸς μὲν
υδεὶς, ἀκοῆς δ' ἔτι
ν ἀμαθής. ὥστε ὥρα
, οἵτινες ἢ πόθεν
ες γὰρ οἶμαι καὶ τὴν ἀ-
, σπονδῶν καὶ τρα-
ωνήσαντας, καὶ φι-
ὶ ἱεροὺς ἅλας ποι-
μὴ οὐχὶ καὶ τὴν περὶ
νῶσιν ἔχοντας ἀ-
ερον δὴ οὖν εἶναι μὲν
ύνειοι, τέχνην δὲ
λεῖν δ' ἐπὶ Καρχη-
ιβύων, ὁλκάδα μυ-
νδικῶν τε καὶ Αἰ-
ρὶ τῶν ἐκ Φοινίκης
φέροντες. τὸ δὲ
λεῖ Τυρίῳ τήνδε
ἀποθύειν τὴν εὐω-
τοῦ νεανίσκου, δείξαντες

Cohibui impetum, post-
quum hæc sensi: neque enim
mihi fas erat, diuinam vo-
cationem præterire. Post-
ea verò quàm accepto (5)
thure adoleui, & aqua li-
bationes feci, videbantur
mirari sumptum mearum
oblationum: vt tamen vnà
particeps essem conuiuij, (10)
petebant: obtemperabam
& hac in parte, & cùm re-
cubuissem in thoro, quem
myrthi & lauri hospitibus
strauerant, ac ea quæ so- (15)
litus eram degustassem: O
præclari, ad ipsos inquam:
conuiuio quidem suauissi-
mo non ampliùs indigeo,
cæterùm rationum vestra- (20)
rum omnino adhuc sum
ignarus. Quare tempus est
vt mihi dicatis, qui, aut
vnde sitis. Indecorum e-
nim est & agreste, eos qui (25)
eiusdem libationis & men-
sæ fuerint participes, &
sacrum salem initium ami-
citiæ fecerint, non etiam
cognitis mutuò suis ratio- (30)
nibus discedere. Dicebãt i-
gitur se esse Phœnices Ty-
rios, mercatores artificio.
Nauigare autem Carthagi-
nem, sitam in Africa: na- (35)
uem onustam Indicis ac
Aethiopicis, & ex Phœnice
mercibus, eò ferentes. In
præsentia verò Herculi Ty
rio pro victoria parta epu- (40)
lationem instituere, quòd
hic adolescens (ostenso

Calasiris per contatur genus & patriã eorum cum quibus fugã capessere parat.

Mensæ eiusdem participes & qui sacrum salẽ initium amicitiæ fecerint, non cognitis mutuò suis rationibus, discedere est indecorum.

Hercules Tyrius.

co qui ante me ſedebat) ornatus ſit hic corona palæſtrica, & victricem Tyrum inter Græcos declararit. Hic enim, poſtquam ſuperata Malea, ventis aduerſis vſi ad Cephalenorũ inſulam applicabamus, ſomniũ illi prędicere futurã victoriã in Pythiis, per patriũ hunc deum iurans, cùm nobis vt deflecteremus à propoſita nauigatione, & huc applicaremus, perſuaſiſſet, reipſa fidem fecit vaticinio, victor nobis præclarus, paulo antè mercator cùm eſſet declaratus: & hoc ſacrificium deo monſtratori, ob victoriam partam, & gratitudinis ergo celebrat. Diluculo enim optimè ſoluemus, ſi venti noſtræ voluntati aſpirauerint. Sic igitur reuera ſtatuiſtis, inquio. Ita omnino reſpõderunt. Quamobrem comitem me habebitis, ſi volueritis. Mihi enim propoſita eſt nauigatio in Siciliam, quadam de cauſa. Hæc autem inſula, vt ſcitis, pręter nauiganda vobis eſt, Africam petentibus. Si volueris, dicebant. Neque enim quicquam commoditatis defuturũ nobis exiſtimamus, cum viro ſapiente & Græco, & vt teſtatur experiẽtia, diis grato verſãtib.

Paciſcitur Calaſiris cũ Phœniciis mercatorib. de ſe comite adiungẽdo.

τὸν προκατακειμένον, ἀναδησαμένου τ' ἀπὸ τῆς παλαιστρικῆς ἐνταῦθα στέφανον, καὶ νικῶσαν τὴν Τύρον ἐν Ἕλλησιν ἀναγορεύσαντος. οὗτος γὰρ, ἐπειδὴ Μαλέαν ὑπερβαλόντες, ἀνέμοις τε ἐναντίοις χρησάμενοι, τῇ Κεφαλληνίᾳ προσέχομεν, ὄναρ αὐτῷ προμαντεύειν τὴν μέλλουσαν πυθιονίκην, τὸν πάτριον ἡμῶν τοῦτον θεὸν ἐπομνύμενος, ἐκβῆναί τε τοῦ προκειμένου πλοῦ, καὶ τῇδε καταῖραι πείσας, ἔργοις ἐπιστώσατο τὴν μαντείαν, καλλίνικος ἡμῖν ὁ τέως ἔμπορος ἀναδειχθείς· καὶ τὴν δὲ τὴν θυσίαν ἄγει τῷ θεῷ τῷ φήναντι, νικητήριόν τε καὶ χαριστήριον, ἅμα δὲ καὶ ἐμβατήριον. εἰς ἕω γὰρ ἀφήσειν ὡς λῶστε μέλλομεν, εἰ τὰ ἐκ τῶν ἀνέμων τῇ βουλήσει συμπνεύσειε. Μέλλετε δῆτα ἀληθῶς ἔφην; Ναὶ μέλλομεν, ἀπεκρίναντο. συνέμπορον ἄρα ἕξετέ με βουλόμενοι. πλοῦς γάρ μοι πρόκειται κατά τι χρέος εἰς Σικελίαν· ἡ δὲ νῆσος, ὡς ἴστε, παράπλους ὑμῖν ἐπὶ τὴν Λιβύην ἐσπουδακόσιν· Εἰ γὰρ βουληθείης, ἔλεγον, ἀγαθὸν οὐδὲν ἀπεῖναι νομιοῦμεν ἀνδρὶ σοφῷ τε καὶ Ἕλληνι, καὶ ὡς δίδωσιν ἡ πεῖρα συμβάλλειν, τάχα που καὶ θεοῖς κεχαρισμένῳ συνόντες

βουλ-

...οντο γυναικὸς λαθραῖόν τι καὶ
γοερὸν, οἷον ἀρτίως ἀηδόνος ἐ-
αρινῆς φθόγγον ἐν νυκτὶ μινυριζού-
σης. ὥστε τὸ δωμάτιον ὑπὸ
τοῦ θρήνου χειραγωγούμενος ἀφ-
ικνεῖται· καὶ ταῖς θύραις, καθ' ὃ
συνέπιπτον ἀλλήλαις, τὸ οὖς
προσθέμενος, ἐπηκροᾶτο, καὶ
ταύτην κατελάμβανεν ἔτι θρη-
νοῦσαν.

Ἐγὼ δὲ ἡ παναθλία, χεῖρα
ληστρικὴν ἐκπεφευγέναι, καὶ
μιαιφόνον φόνον θάνατον ἐλ-
πισθέντα διαδεδρακέναι, βιώ-
σεσθαί τε τὸ λειπόμενον ἅμα
τῷ φιλτάτῳ, ξένον μὲν καὶ ἀ-
λήτην βίον, ἀλλὰ μετ' ἐκεί-
νου γιγνόμενον ἥδιστον. οὐδὲν γὰρ
ὅπως ἐμοὶ χαλεπὸν, ὃ μὴ μετ'
ἐκείνου φορητόν. νυνὶ δὲ ὁ μη-
δέπω κακορεστούμενος ἐμὲ ἐξαρ-
χῆς εἰληχὼς δαίμων μικρὸν
τῶν ἡδονῶν ὑποδείξας, εἶτα
ἐνέπαισε. δουλείαν φυγεῖν ἐκπε-
φευγέναι, καὶ δουλεύω πάλιν. δε-
σμωτήριον, καὶ φρουροῦμαι. νῆσος
εἶχε με καὶ σκότος, ὅμοια ταῦτα
ἐκείνοις, ἀληθέστερον δὲ εἰπεῖν,
καὶ πικρότερα· τῷ καὶ βουλο-
μένῳ καὶ δυναμένῳ ταῦτα πα-
ραμυθεῖσθαι κεχωρισμένῃ. σπή-
λαιον τὸ μοι ληστρικὸν εἰς τὴν
προελθοῦσαν τὸ καταγώγιον ἄ-
δυτον καὶ βάραθρον· καὶ τί γὰρ

sensit mulierem clã & lugubriter tanquam vernam lusciniã, lugubri & miserabili cantilena lamentantem: & ad domunculam luctu quasi manu ductus contendit, & foribus qua parte inter se cõmittebantur, aurem admouens, audiebat, talíque modo adhuc lamentantem deprehendit.

Ego verò misera, ex manibus prædonum me elapsam esse, & mortem cruẽtam expectatam effugisse arbitrabar, & acturam me deinceps cum charissimo peregrinam & erraticam vitam, sed cum illo suauissimam futuram. Nihil est enim mihi tam molestũ, aut graue, quod non cum illo sit tolerabile. Nunc autem nondum satiatum, me autem initiò sortitum numẽ, cùm parum voluptatũ proposuisset, rursus decepit. Seruitutẽ me effugisse existimabam, at seruio rursus: carcerẽ, & in custodia detineor. Insula me habuit antea, & tenebræ: præsẽs status illi iã est similis, vel, vt veriùs dicã, etiã acerbior: eo qui hæc cõsolatione lenire & voluisset & potuisset, separato à me, & auulso. antrum prædonum die qui præcessit, diuersorium mihi fuit: infern᷒ & barathrũ, denique quid aliud quã sepul-

Chariclea nihil tã molestum, nihil tam graue, quod non esset Theagene illi foret tolerabile.

Calamitates suas & aduersa mala recẽset Chariclea.

ARGVMENTVM CAP. XII.

Chariclea raptus: eiusdem pudicus animus iusiurandum à Theagene exigit. Chariclis domus luctu turbata. Calasiridis in raptores eidem datum consilium. Chariclis ad populum conuocatum oratio & lugubris habitus. Hegesiæ in raptores item oratio grauis & sententia lata: in quos Thessali egrediuntur.

CAP. XII.

SEQVENTI autem die talia fiebãt. Cùm mediç noctes somno vrbem mergerent, globus iuuenum armatus ædes Charicliæ occupabat. Dux autem erat Theagenes huius amatorij belli, ex pompa in cohortem ephebis instructis. Qui subitò ingenti clamore edito, & sonitu scutorum iis qui paululum sentiebant perterrefacti, cum facibus accensis irruperunt in domunculam, emota haud difficulter ianua: quòd iam antea vt repagula facilè aperiri possent, præparatum fuerat: Charicliámque instructam, & omnia præuidentem, ac vim sponte sustinentem, rapiunt: non paucam supellectilem, quam virgo volebat, simul efferentes. Postquam autem domo egressi sunt, hi quidẽ bellico clamore

Theagenes cum globo iuuenum amatorũ Chariclez ædes occupat.

Chariclez raptus.

ΚΕΦ. ΙΒ'.

ΚΑΙ εἰς τὴν ἑξῆς τοιάδε ἐγίγνετο. ἐπειδὴ μέσαι νύκτες ὕπνῳ τὴν πόλιν ἐβάπτιζον, ἔνοπλος κῶμος τὴν οἴκησιν τῆς Χαρικλείας κατελάμβανεν. ἐστρατήγει δὲ Θεαγένης τὸν ἐρωτικὸν τοῦτον πόλεμον εἰς λόχον ἀπὸ τῆς πομπῆς τοὺς ἐφήβους συντάξας. οἳ δὴ μέγα τι καὶ ἀθρόον ἐμβοήσαντες, καὶ δούπῳ τῶν ἀσπίδων τοὺς κατὰ μικρὸν αἰσθομένους ἐμβροντήσαντες, ὑπὸ λαμπάσιν ἡμμέναις εἰσελάσαντες εἰς τὸ δωμάτιον, τὴν αὔλειον οὐ χαλεπῶς ἐκμοχλεύσαντες, ἅτε τῶν κλείθρων εἰς ῥᾳδίαν ἄνοιξιν ἐπιβεβουλευμένων, καὶ τὴν Χαρίκλειαν εὐτρεπῆ καὶ ἅπαντα προειδυῖαν, καὶ τὴν βίαν ἑκοῦσαν ὑφισταμένην, ἀναρπάζουσιν, οὐκ ὀλίγα τῶν ἐπίπλων ὅσα κατὰ βούλησιν ἦν τῇ κόρῃ συνεκφοφορήσαντες. κἀπειδὴ τῆς οἰκίας ἐκτὸς γεγόνεσαν, οἱ μὲν τὸν ἐνυάλιον ἀλα-

ἀλλαλάξαντες, καὶ βαρύν τινα πάταγον ἐκ τῶν ἀσπίδων ἐπικτυποῦντες, διὰ πάσης ἐχώρουν τῆς πόλεως, εἰς ἄφραστόν τι δεῖμα τοὺς ἐνοικοῦντας ἐμβαλόντες, ἅτε νυκτός τε ἀωρίᾳ τὸ φοβερώτεροι δοκεῖν προειληφότες, καὶ τοῦ Παρνάσου πρὸς τὴν βοὴν ὑπόχαλκον αὐτοῖς συνεπηχοῦντες. καὶ οἱ μὲν οὕτω τοὺς Δελφοὺς διεξῆλθον, ἐπολλήλόν τι Χαρίκλειαν καὶ συνεχὲς ἀναφθεγγόμενοι, Κἀπειδὴ τοῦ ἄστεος ἐκτὸς ἦσαν, ὡς τάχους εἶχον ἐπὶ τὰ Λοκρῶν ὄρη καὶ Οἰταίων ἀφιππεύσαντο.

Ὁ δὲ Θεαγένης καὶ ἡ Χαρίκλεια τὰ προδεδογμένα πράττοντες, ὑπολείπονται μὲν τῶν Θετταλῶν, ὡς ἐμὲ δὲ λαθραῖοι καταφεύγουσι, καί μου τοῖς γόνασιν ἅμα προσπεσόντες ἐπιπλεῖστον εἴχοντο, τρόμῳ τε παλλόμενοι, καὶ σῶζε πάτερ συνεχὲς ἐπιφθεγγόμενοι· ἀλλ' ἡ μὲν Χαρίκλεια, τοῦτο καὶ μόνον εἰς γῆν τε νεύουσα, καὶ τὴν πρᾶξιν ἄρτι καινοτομουμένην ἐρυθριῶσα. ὁ δὲ Θεαγένης καὶ ἕτερα προσεπέσκηπτε, σῶζε λέγων, ὦ Καλάσιρι, ξένους καὶ ἀπολίδας ἱκέτας, πάντων ἀλλοτριωθέντας ἵν' ἐκ πάντων μόνους ἀλλήλους κερδήσωσι· σῶζε τύχης λοιπὸν ἀγώγιμα σώματα,

sublato, & horrendũ quendam strepitum scutis edentes, transibant per totam vrbem, in incredibilem quendam terrorem incolas coniicientes: quòd & intempestam noctem ideo, vt formidabiliores viderentur, elegerant: & Parnassus ad illum sonitum ab ære redditum, vicissim resonabat. Postquam autem egressi sunt ex vrbe, quanta celeritate potuerunt, in Locrensium & OEtæos montes equis auecti sunt.

At Theagenes & Chariclia antea constituta facientes, deserunt Thessalos, & ad me clanculum cõfugiunt, & simul prouoluti ad genua, diu amplectebantur, trementes, & Serua pater, continuè dicentes. Ac Chariclia quidem hoc solum, etiam demisso in terram vultu, tanquam recens factum erubescens; cæterùm Theagenes & alia me obtestans adiiciebat, Serua (dicens) Calasiri peregrinos, & vrbe carentes supplices, omnibus priuatos, vt ex omnibus se solos lucrifaciant: Serua fortunę deinceps addicta corpora,

Theagenes & Chariclea Thessalos amites deserunt & Calasiridi fidei se permittit

& caſto amori mancipata exules, volũtarios quidem, ſed alacres, & qui omnem ſpem ſalutis in te collocarunt. Confuſus ſum his dictis: & cùm animo magis quàm oculis ſupra iuuenes collacrymaſſem, ita vt illos lateret, meum autem dolorem leuaret, erigebam eos, & cõfirmabam. Denique bona ſpe euentus illis propoſita, quòd diuino auſpicio negotium inchoatum eſſet: Ego quidem ad reliqua exequenda, inquam, abeo: vos verò me hoc in loco operimini, in id omni cura & diligẽtia incumbentes, ne ab aliquibus conſpiciamini. & hoc cùm dixiſſem, recurrebam.

Chariclea pudicus & generoſus animus.

Sed Chariclia me veſte apprehendebat, ac retinebat &, O pater, Iniuſtitiæ (dicebat) initium hoc, vel magis proditionis, ſi me ſola relicta diſcedes, Theageni noſtris rationibus commendatis: neque cogitabis, quàm infidus ſit ad cuſtodiam amator, ſi in illius poteſtate fuerit id, vt amore perfrui poſſit, & iis qui illi pudorem incutere poſſint careat. Magis enim incẽditur, vt exiſtimo, cùm omni præſidio deſtitutum id quod expetit, expoſitum ſibi videt.

Infidus ad cuſtodiã amator quãdo ſit.

καὶ σωφρονοῦντος ἔρωτος αἰχμάλωτα. φυγάδας αὐθαιρέτους μὲν, ἀλλ' εὐθύμους, καὶ πᾶσαν εἰς σὲ προσδοκίαν σωτηρίας ἀναῤῥίψαντας. συνεχύθην τοῖς εἰρημένοις, καὶ νῷ πλέον ἢ ὀφθαλμῷ τοῖς νέοις ἐπιδακρύσας, καὶ ὅσον ἐκείνους μὲν ἔλαθεν, ἐμὲ δὲ ἐπεκούφιζεν, ἀνίστων τε καὶ ἀνελάμβανον. καὶ χρηστὰς ὑποθέμενος τὰς ἐσομένας τὰς ἐλπίδας, σὺν γὰρ θεῷ τὴν ἀρχὴν ἐπικεχειρῆσθαι, ἐγὼ μὲν ἐπὶ τὰ ἑξῆς τῆς πράξεως ἄπειμι, ἔφην· ὑμεῖς δὲ με κατὰ χώραν περιμένειν, τὸ μή ποι ὀφθῆναι πλείστην ὅσην φροντίδα ἔχοντες. καὶ εἰπὼν ἀπέτρεχον.

Ἀλλ' ἡ Χαρίκλεια θοιματίου τε ἐπελαμβάνετο καὶ ὑπεῖχε καὶ, ὦ πάτερ, ἀδικίας, ἔλεγεν, ἀρχὴ τοῦτο, μᾶλλον δὲ προδοσίας, εἰ μόνην οἰχήσῃ με καταλιπὼν, Θεαγένει τὰ καθ' ἡμᾶς ἐπιτρέψας, οὐδὲ ἐννοήσεις ὡς ἄπιστον εἰς φυλακὴν ἐραστὴς, εἰ γένοιτο τῶν ἐρωτικῶν ἐγκρατὴς, καὶ οὐχ ἥκιστα τῶν καταιδεσόντων μονούμενος. ἀναφλέγεται γὰρ, ὡς οἶμαι, πλέον, ὅταν ἀπρόσμαχον βλέπῃ τὸ ποθούμενον, προκείμενον

ι προτερόν σε μεθήσω,
ϛή μοι, τῆς τε παρόν-
εκα, καὶ ἔτι μᾶλλον τῆς
των, ὅρκῳ πρὸς Θεα- 5
τὸ ἀσφαλὲς ἐμπεδω-
ὡς οὔτε ὁμιλήσῃ τὰ Ἀ-
της πρότερον, ἢ γέν☉-
οἶκον τὸν ἡμέτερον ἀπο- 10
. ἢ εἴπερ τοῦτο κωλύει
ν, ἀλλ' οὖν γε πάντως
θέλουσαν γυναῖκα ποιεῖσθαι.
μὴ, μηδαμῶς. ἐμοῦ 15
εἰρημένα θαυμάσαντος,
ο ποιητέον εἶναι πάντως
αντος, τήν τε ἑστίαν,
ἰ εἰς βωμὸν ἀνάψαντος, 20
ιβανωτὸν ἀποθύσαντος,
υεν ὁ Θεαγένης, ἀδικεῖ-
φάσκων ἐν προλήψει τὸ
τὸ πιστὸν τοῦ τρόπου 25
οτέμνεσθαι. οὐ γὰρ ἐπιδείξειν
προαίρεσιν φύσει τὸ χρεῖτ-
καταναγκάσθαι νομιζο-
ἐπώμνυε δ' ὅμως, Ἀ- 30
τὸ Πύθιον, καὶ Ἄρτεμιν
οδίτην αὐτὴν, καὶ Ἔρω-
ἡν ἅπαντα οὕτω ποι-
ς βουλήθη Χαρίκλεια καὶ 35
ψε. καὶ οἱ μὲν ταῦτα καὶ
ετα πρὸς τούτοις ἐπὶ
ν τοῖς θεοῖς ὡμολόγουν
ις. 40
γὼ δὲ ὡς τὸν Χα-
δρομαῖ☉ ἥκων,

Quamobrem non priùs te dimittam, quàm mihi tum præsentis temporis, tum magis etiam consequentis gatia, iureiurando à Theagene securitas firmetur, quòd consuetudinem Veneream non sit mecum antè habiturus, quàm genus & domum meum recuperauero: aut si hoc numen prohibuerit, saltem, priùs quàm me sponte cōsentientem in vxorem acceperit: sin minùs, nequaquam. Cúmque ego ea quæ dicta fuerāt, miratus, omnino ita faciendum esse decreuissem, & domesticum focum in aram succēdissem, thúsque adoleuissem, iurabat Theagenes, iniuria se quidem affici dicens, quòd anticipatione iurisiurandi fides sponte animi cōstitutione præstanda præcideretur: neque se laudare posse eam voluntatem, quæ metu potentioris coacta esse videatur: iurabat tamen per Apollinem Delphicum, & Dianam, & Venerem ipsam, & Amores, ita se omnia facturum, sicuti Chariclia vellet. Et hi quidem hæc, & quæcunque tandem alia præterea contestantes Deos, paciscebantur inter sese.

Chariclea iusiurandum à Theagene exigit.

Iusiurādum datum.

Ego autem ad Chariclem contento cursu veniens,

Chariclis domus luctu turbata & plena ad raptū Charicleæ.

tumultu plenā & luctu domum deprehendo: cùm iam ministri ad ipsum venissent, & raptum virginis nunciassent: & ciues frequentes confluerent, & Chariclem lugentem circumsisterent: denique inscitia eorum quæ fierent, & inopia cōsilij ad ea statuēda quæ facienda essent, laborarent. Intonans igitur magna voce, O infelices, inquio: Quamdiu tandem stupidis haud absimiles, muti & ignaui sedebitis, tanquā vnà cum aduersa fortuna mens etiam vobis erepta sit? An non armati iam persequimini hostes? Non comprehendetis & supplicio afficientis eos, qui vos iniuria affecerunt? Charicles autem: Superuacaneum est fortassis, deinceps certare cum præsenti fortuna. Intelligo enim, quòd ob iram Deorum luo hanc pœnam: quam ab eo tempore, quo intempestiuè in adytū ingressus, vidi quę fas non fuerat, Deus mihi prędixit, propter ea his quę animo meo charissima essent, me priuatum iri. Attamen nihil impedit, etiam cum diis (vt aiūt) pugnare: siquidem qui sint persequēdi, & eum qui tantam cladē nobis intulit, sciremus. Thessalus, inquio (qui apud te fuit in admiratione, quē

Calasiris Chariclem adit.

Consilium dat in raptores.

Charicles iram Deorū in se agnoscit.

Intempestiue in adytū ingressu videre quæ fas non sit, periculosum.

θορύβου τε πλήρη καὶ ὀδυρμῶν
καταλαμβάνω τὴν οἰκίαν· οἰ-
κετῶν ἤδη παρ' αὐτὸν ἀφιγμέ-
5 νων, καὶ τὴν τῆς κόρης ἁρπαγὴν
ἐξαγγειλάντων, καὶ πολιτῶν εἰς
πλῆθος συῤῥεόντων, καὶ τὸν Χα-
ρικλέα θρηνοῦντα περιεστοιχι-
10 σμένον, ἀγνοίᾳ τε τῶν γεγονότων
καὶ ἀμηχανίᾳ τῶν πρακτέων
συνεχομένων. ἐμβοήσας οὖν, ὦ
δυσδαίμονες ἔφην, ὑμεῖς δὲ ἐν-
15 νεοῖς προσεοικότες, ἄχρι τίνος
ἄναυδοι καὶ ἄπρακτοι καθε-
δεῖσθε, ὥσπερ ἅμα τῇ δυστυχίᾳ
καὶ τὸ φρονεῖν προσαφῃρημένοι,
20 οὐκ ἐν ὅπλοις ἤδη καὶ ἐπιδιώξετε
τοὺς πολεμίους; οὐ καταλήψεσθε
καὶ τιμωρήσεσθε τοὺς ἐξυβρικό-
τας; καὶ ὁ Χαρικλῆς, περιττὸν
25 μὲν ἴσως διαμάχεσθαι πρὸς
τὰ παρόντα· συνίημι γὰρ ὡς ἐκ
Θεῶν μήνιδος ταυτηνί τινα τὴν
δίκην, ἣν ἐξ οὗ περ εἰς τὸ ἄδυ-
30 τον ἀωρὶ παρελθὼν, εἶδον ὀ-
φθαλμοῖς ἃ μὴ θέμις, ὁ Θεός
μοι προεῖπεν, ἀνθ' ὧν οὐ προσή-
κόντως εἶδον, τῆς τῶν φιλτάτων
35 ὄψεως στερήσεσθαι. ὅμως δὲ οὐδὲν
κωλύει καὶ πρὸς δαίμονα φασὶ
μάχεσθαι, εἰ καί τινας χρὴ με-
ταθέειν, ἢ εἴπι ὁ τὸν βαρὺν τοῦ-
40 τον ἐπενεγκὼν κίνδυνον ἐγι-
γνώσκομεν. Ὁ Θετταλὸς ἔφην
καὶ παρὰ σοὶ θαυμαστὸς, ὃν

ίλον εἰσεποίεις, Θεα-
ι, καὶ οἱ σὺν αὐτῷ μει-
ὐκοῦν εὕροις ἄν τινὰ
τὰ τ̃ πόλιν, οἱ μέχρι
ἑσπέρας ἐπεχωρίαζον.
ισο, καὶ εἰς βουλὴν κά-
μον. ἐγίγνετο ταῦτα,
ατηγοὶ σύγκλητον ἐκ-
ἐκήρυττον, σάλπιγξ τὸ
πρὸς τὴν πόλιν ἐπι-
τες· καὶ ὁ δῆμος αὐτί-
, καὶ τὸ θέατρον ἐγί-
τερινὸν βουλευτήριον.
ικλῆς εἰς μέσους πα-
πρὸς οἰμωγὴν τε ἀ-
ς τὸ πλῆθος· καὶ μόνον
ῆτα τε μέλαιναν ἀμ-
ς, καὶ κόνιν τοῦτο προ-
κεφαλῆς καταχεά-
δε ἔλεγεν. Ἴσως μὲν, ὦ
ροσαγγεῖλαι με βου-
αυτοῦ ἥκειν εἰς μέσους,
υγκεκληκέναι τ̃ ἐκ-
ιᾶσθε, πρὸς τ̃ ὑπερβο-
ν συμφορῶν ἀφορῶν-
ὐχ οὕτως. πράττω
άτου καὶ πολλάκις ἀ-
νιῶ, ἔρημος καὶ θεή-
μόνη λοιπὸν οἰκία,
ια τ̃ φιλτάτων κε-
ιοι συνομιλῶν. ὅμως
οινὴ πάντων ἀπά-
ος ἐλπὶς ἐπιμε καρ-
τείδει, τ̃ εὑρήσειν τ̃ θυγατρὸς ἐνδεχομένην ὑποτιθεμένη.

etiam mihi amicum fecisti) Theagenes est, & ij qui cũ eo fuerunt adolescentuli. Atq; ita possis inuenire aliquem adhuc in vrbe, qui vsque ad hanc vesperã hîc morabantur. Quamobrem surge, & in concilium cõuoca populum. Fiebat ita: duces indictiuam concionem denunciabant, tuba præconiũ vrbi significãtes: populus statim aderat: theatrũ nocturna curia fiebat.

Thessalus Theagenes raptor accusatur.

Charicles in mediũ progressus, subitò omnib. lacrymas excussit, tali habitu visus, & facie atq; capite cinere sparsis talia dicebat: Fortassis me, ô Delphi, meas ipsi' rationes nũciare volẽtẽ, in mediũ progredi, & tantã cõnuocasse cõcionẽ existimatis, magnitudinẽ mearũ calamitatũ intuẽtes. Cęterũ aliter se res habet. Etsi .n. sæpius ea sustineã, quæ vel cũ morte ipsa cõparari possint: & nunc deserta, & diuinitus vastata, & sola in posterũ mihi sit domus, omnibus simul charissimis, in quorum consuetudine & suauitate acquiescebã, orbata: tamen omnium communis frustratio & inanis spes adhuc me sustentat, & ad tolerantiam vocat, inuentionem filiæ, cuius res ipsa facultatẽ dat, pollicẽs.

Chariclis ad populũ conuocatũ habita oratio, & lugubris habitus.

Spes recuperandæ filiæ.

Sed

Sed me magis vrbs mouet:
quam victricem, sumpta
pœna de his qui illam in-
iuria affecerunt, priùs me
videre expeto & expecto.
Nisi fortè nobis animum
generosum, & indignatio-
nem pro patria, & Diis pa-
triis, Thessalici adolescen-
tuli etiã abstulerunt. Nam
quod est grauissimum,
pueri tripudiones pauci,
& sacræ legationis mini-
nistri, abeunt, primaria vr-
be inter Græcas vastata, &
templo Apollinis pretio-
sissimo thesauro spoliato,
hei mihi, meis oculis
Chariclia. O implacabi-
lem numinis erga nos,
& pertinacem iram. Pri-
mùm mihi, vt scitis, ge-
nuinam filiam, vnà cum
sponsalibus facibus ex-
tinxit: matrem præ dolo-
re, quem ceperat ex il-
lius morte, simul abduxit:
me patria expulit. Sed erãt
omnia tolerabilia, post
Charicliæ inuẽtionẽ, Cha-
riclia mihi vita erat, spes &
successio generis. Chariclia
sola solatium; & vt ita di-
cam, ancora. Et hanc abru-
pit, ac abstulit, quæcun-
que est quæ me inuasit
tempestas. Nec quidem
simpliciter, neq; fortuitò,
sed quo tempore consueuit

Chariclis lamentationes & de aduersa fortuna questus.

Duabus filiabus vt priuatus.

καὶ ἔτι πλέον ἡ πόλις, ἣν ἔδει
πρότερον τιμωρίαν εἰσπεπρα-
γμένην παρὰ τῶν ἐξυβρισάν-
5 των ἀναμένειν· εἰ μὴ ἄρα καὶ ἡ-
μῶν τὸ φρόνημα τὸ ἐλεύθε-
ρον, καὶ τὴν ὑπὲρ τῆς ἐνεγκού-
σης καὶ Θεῶν τῶν πατρῴων ἀ-
10 γανάκτησιν, τὰ Θετταλὰ μει-
ράκια προσαφήρηται. τὸ γὰρ
δὴ πάντων βαρύτατον, ὅτι
χορευταὶ παῖδες, εὐαρίθμητοι,
15 καὶ θεωρίας ὑπηρέται, πόλιν
οἴχονται τῶν Ἑλληνίδων τὴν
πρώτην πατήσαντες, καὶ τὸν
νεὼν τοῦ Πυθίου τοῦ τιμιωτάτου
20 κτήματος ἀποσυλήσαντες, Χα-
ρικλείας οἴμοι τῶν ἐμῶν ὀφθαλ-
μῶν. ὢ τῆς ἀμειλίκτου καθ' ἡμῶν
τοῦ δαίμονος φιλονεικίας. τὴν
25 προτέραν μοι καὶ γνησίαν, ὡς ἴστε,
θυγατέρα ταῖς νυμφικαῖς λαμ-
πάσι συναπέσβεσε· τὴν μητέρα
μοι τὴν ἐκείνης, ὀλίγου νεαρῷ τῷ
30 πάθει συναπήγαγεν· ἐμὲ τῆς
ἐνεγκούσης ἐξήλασεν. ἀλλ' ἦν
πάντα φορητὰ μετὰ τὴν Χαρι-
κλείας εὕρεσιν. Χαρίκλεια μοι
35 βίος ἦν, ἐλπὶς καὶ διαδοχὴ τοῦ
γένους· Χαρίκλεια μόνη πα-
ραψυχή, καὶ ὡς εἰπεῖν ἄγκυ-
ρα. καὶ ταύτην ὑπετέμε-
το καὶ παρήνεγκεν, ὅτι ποτέ
ἐστι τὸ εἰληχός με κλυδώνιον·
οὐχ ἁπλῶς τοῦτο οὐδ' ὅτε ἔτυχεν, ἀλλὰ καθ' ὃν εἴωθε καιρὸν

ἀωρί

ὶ ὦμα κατ' ἐμοῦ κω-
, ἀπ' αὐτῆς μικροῦ τῆς
ν, ἄρτι τ γάμων ἀπα-
' προκεκηρυγμένων.
λέγοντα ταῦτα, καὶ ὅ-
θρῆνον παραφερόμενον,
γὸς Ἡγησίας ἐπεῖχε τε
ιούετο. καὶ ὦ παρόντες
Χαρικλεῖ μὲν ἐξέσται
, μετὰ ταῦτα θρηνεῖν,
ε μὴ συμβαπτιζώμεθα
του πάθει, μηδὲ λά-
ὕδατος ῥεύμασι τοῖς τού-
κρίων ὑποφερόμενοι. καὶ
ὸν προϊέμενοι· πρᾶ-
μεγίστην ἐν ἅπασιν ἔχει
μοις οὐχ ἥκιστα τὴν ῥο-
νῦν μὲν καὶ ἀπὸ τῆς ἐκ-
ἐξιόντων, ἐλπὶς κατα-
αι τοὺς πολεμίους, ἕως
τέραν αὐτοῖς τὴν πο-
προσδοκία τῆς ἡμετέ-
οιεῖ παρασκευῆς. εἰ δὲ
θῶσι, μᾶλλον δὲ γυναι-
οι, πλείονα τῇ μελλήσει
στέρησιν αὐτοῖς παρά-
οὐδὲν ἀλλ' ἢ καταγε-
καὶ ταῦτα πρὸς μει-
πελείπεται· οὓς ἐ-
ι χρῆναι αὐτοὺς τέως
ισα καταλαμβάνοντας
οπίσω, καὶ τοὺς ἐξ αὐ-
ῶσαι, διαβιβάσοντας
ι γένος τὴν τιμωρίαν.

intempestiuè & crudeliter nobis insultare; propemodum ab ipsis thalamis, tanquam nuptiis vobis omnibus iam antè denunciatis. 5

Adhuc hæc dicentem, & totum in luctum à proposito delabentem, dux 10 Hegesias cohibebat, & amouebat. Et, O vos qui adestis, inquit, Charicli quidem & postea lugere 15 licebit. Nos verò non mergamur huius dolore, neque inconsideratè illius lacrymis, tanquam aquæ impetu, auferamur, oc- 20 casionem negligentes, quæ cùm omnibus in rebus, tum in bellis maximum momentum habet. Nam nunc nobis ex concione 25 exeuntibus, spes est aliqua hostes posse comprehendi, dum vt neglectim iter faciant, efficit nostri apparatus expectatio. Quòd 30 si adhuc miserantes, vel potiùs muliebri gestu deplorantes, cunctatione maiorem illis facultatem ad effugiendum præbuerimus, nihil aliud nisi vt 35 irrideamur, atque idipsum ab adolescentulis, relinquitur. Quos ego aio quamprimùm comprehensos, cruci affigi opor- 40 tere: & quosdam ex illis ignominia affici, translata etiam in familiam pœna,

Hegesias dux, accingi citò populū iubet ad recuperationem puellæ.

Occasio omnibus in rebus non in bellis maximū momentum habens, non negligenda.

Muliebris gestus sunt deplorationes.

Hegesias in raptores sententia fert,

Hoc autem facilè fieri poſſit, ſi ad indignationem cõmouerimus Theſſalos, contra hos ipſos qui effugerint, & eorum poſteros, interdicentes illi decreto ſacra legatione, & iuſtis funebribus herois, quæ vt ærarij publici ſumptu conſtarẽt, decreueramus. Cùm hæc adhuc collaudarentur, & decreto populi comprobarentur: Confirmetur ſuffragiis veſtris, inquit dux, ſi videtur, illud, vt non amplius oſtendatur æditua his qui curſu in armis certant. Quantum enim conijcere poſſum, inde initium impietatis in Theagene flammas concepit, & de hoc raptu, vt videtur, ex primo aſpectu cogitauit. Bonum eſt enim, in conſequens tempus tollere occaſionem talis aliquorum conatus.

Decretum de nõ oſtendenda amplius æditua, curſu in armis certantibus.

Initium impietatis in Theagene.

Poſtquam autem & hæc vno calculo, & manu omnium obtinuit, Hegeſias exitus ſignum dabat, tuba bellicũ canebat, theatrum in bellum diſſoluebatur, & curſus effuſus ex concione in prælium fiebat, non tantùm robuſtæ & armatæ ætatis: ſed etiã multi pueri & puberes promiſcuè, promptitudinis acceſſione

τοῦτο δ' ἂν γένοιτο ῥᾳδίως, εἰ πρὸς ἀγανάκτησιν κινήσαιμεν Θετταλούς, τῶν κατ' αὐτῶν τε τούτων εἴ τινες διαφύγοιεν, καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν ἀπειπόντες αὐτοῖς ἐκ ψηφίσματος τὴν θεωρίαν, καὶ τὸν ἐναγισμὸν τοῦ ἥρωος, ἐκ τοῦ δημοσίου τοῦ ἡμετέρου τελεῖσθαι τοῦτον ἐπικρίναντες. Ἐπὶ τούτων ἐπαινουμένων, καὶ δόγματι τοῦ δήμου κυρουμένων, Ἐπικεχειροτονείσθω, ἔφη ὁ στρατηγός, εἰ δοκεῖ, κἀκεῖνο, μηκέτι τὴν ζάκορον ἀναφαίνειν, τοῖς τὸ ἐνόπλιον τρέχουσιν. ὡς γὰρ ἔχω συμβάλλειν, ἐκεῖθεν ἡ ἀρχὴ Θεαγένει τῆς ἀσεβείας ἐξήφθη, καὶ τὴν ἁρπαγήν, ὡς ἔοικεν, ἐκ τῆς πρώτης θέας ἐνεθυμήθη. Καλὸν οὖν περιγράψαι τὸν ἑξῆς χρόνον τὴν ὁμοίαν τινῶν ἐπιχείρησιν.

Ὡς δὲ καὶ ταῦτα μιᾷ ψήφῳ καὶ χειρὶ τῇ πάντων ἐκράτησεν, ὁ μὲν Ἡγησίας ἐδίδου τῆς ἐξόδου τὸ σύνθημα, καὶ πολεμικὸν ἡ σάλπιγξ ὑπεσήμαινεν, τὸ δὲ θέατρον εἰς τὸν πόλεμον διελύετο, καὶ δρόμος ἀκάθεκτος ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας ἐπὶ τὴν μάχην ἐγίνετο, οὐ τῆς ἐνόπλου μόνον καὶ ἰσχυούσης ἡλικίας, ἀλλὰ πολλοὶ μὲν παῖδες, καὶ ἀμφιβόλως ἔφηβοι, τὴν προθυμίαν εἰς ἀκμῆς

ποιησάμενοι, τῆς
στρατείαν ἐκείνης ἐ-
πε. πολλαὶ δὲ γυναῖ-
ότερον τῆς φύσεως ἐ- 5
, καὶ τὸ προστυχὸν
ἁρπασάμεναι, με-
ίνυτα· καὶ τὸ θῆλυ
ἀσθενὲς ὑστερίζου- 10
των ἐγνώριζον. Εἶ-
πρεσβύτου πρὸς τὸ
λω, καὶ ὥσπερ ἑλ-
σῶμα τὴν διάνοιαν, 15
ιζομένην τὴν ἀσθέ-
ὸ τῆς προθυμίας. οὕ-
πᾶσα ἡ πόλις ὑπερ-
λη τῆς Χαρικλείας 20
, καὶ ὥσπερ ἑνὶ πά-
μένη πρὸς τὴν δίω-
οει, καὶ οὐδὲ ἡμέραν
σα, πάνδημον ἐσυ- 25
μήκει.

florem ætatis augentes, audebant illius expeditionis esse participes. Multę quoque mulieres, fortiores quàm pro natura animos 5 gerebant, & eo quod cuique fuit obuium armorum loco arrepto, nequicquam insequebantur: & 10 fœmineam, suíque sexus imbecillitatem conatu frustratæ cognouerunt. Vidisses & senis cum senectute pugnam, & tanquam 15 trahentem corpus animum, ac illi præ ardore & promptitudine infirmitatem vt probrum obijcientem. Tantum omnino 20 dolorē vrbs cepit ex raptu Charicleæ: & tanquam vno affectu commota, ad persecutionem subitò, nę diem quidem expectans, 25 publicè sese effudit.

Ad recuperationē puellæ, omnium ætatū & sexus expeditio.

Ad raptum Charicleæ vrbis commotæ dolor.

NIS LIBRI QVARTI.

ΗΛΙΟ

ΗΛΙΟΔΩΡΟΥ
ΑΙΘΙΟΠΙΚΩΝ
ΛΟΓΟΣ Ε.

HELIODORI ÆTHIOPICORVM LIBER V.

ARGVMENTVM CAP. XIII.

Vela facit cum amantibus Calasiris classe Phœnicia: maria peterrata: Calasiridis somnus interruptus aduentu Nausiclis. Charicleæ, quæ cum Nausicle aduenerat, questus, sub falso nomine Thisbes. Ad nomen Thisbes Cnemonis perturbatus animus. Circa Thyamin, Thermutim, Cnemonem & amantes gesta. Notæ inter amantes compositæ quibus si seiungi contingeret, se inuestigare possent. In Mitranem incidunt; varia agitant inter se consilia: Amantum separatio, Theagene ad Oroondatem cum literis misso, Chariclea Nausicli antè tradita.

CAP. XIII.

VRBS igitur Delphorum his erat occupata, quicquid tādem effecerit: neque enim scire possum. Mihi verò occasionem fugæ illorū persecutio attulit: & assumptos iuuenes ducebam ad mare, vt erant eadē nocte,

Occasio fugæ commoda vt sit amantibus oblata;

ΚΕΦ. ΙΓ'.

ΗΜΕΝ δὴ πόλις ἡ Δελφῶν ἐν τούτοις ἦν, καὶ ἔδρασεν ὅ,τι δὴ καὶ ἔδρασεν· οὐ γὰρ ἔχω γινώσκειν· ἐμοὶ δὲ τὸν καιρὸν τῆς φυγῆς ἡ ἐκείνων ἐπιδίωξις ἐπέδωκεν. ἀναλαβών τε τοὺς νέους ᾔειν ἐπὶ θάλατταν, αὐτῆς ὡς εἶχον τῆς νυκτὸς,

[illegible]

ὄν τι εἰς τὴν ναῦν
ιοσαν, ἄρτι τὰ πρυ-
ύειν μέλλουσαν· καὶ γὰρ
τὸν καὶ ὄρθρου ὑπο-
ς, οὐδὲ παραβαίνειν
πρός με ὅρκον οἱ φοί-
ιέραν καὶ νύκτα ἀνα-
νῦν συνθέμενοι. λίαν
ςντες ἥκοντας ἡμᾶς
ται. καὶ παραχρῆμα
ἐκτὸς ὑπ' εἰρεσία
ον ἀνήγοντο· ὡς δὲ
ύματος ἐκ γῆς προσ-
ι, κῦμα χθαμαλὸν ὑ-
τε, καὶ οἷον προσεγέλα
ῃ, τότε δὴ ναῦν τοῖς
οφέρειν ἐπέτρεπον.
μὲν δὴ κόλποι, καὶ
ὑπερόποδες, Αἰτω-
ιαλυδώνιοι σκόπελοι
ἐπιλιμένην τὴν ὁλκάδα
ντο· νῆσοι δὲ Ὀξεῖαι
ι, καὶ ὄνομα, θάλατ-
ινθιος, ἄρτι πρὸς δύ-
νεύοντος ἀνεφαίνοντο.
ταῦτα ἀωρὶ μηκύνω;
λανθάνω ἐμαυτὸν καὶ ὑμᾶς,
ν τὴν διήγησιν, εἰς πό-
τοις ἀφεὶς τὸ ἑξῆς.
ποι τὸν λόγον ἐπίσχω-
ν δὲ καὶ ὕπνου σπάσω-
καὶ λίαν ἄοκνος ὑ-
ὢν ἀκολῶ, καὶ ἐρρω-
ομάχῃ πρὸς τὸν ὕπνον

& imponebam in nauem Phœniciam, continuò funes soluturam. Etenim iam diluculo aliquomodo apparente, nō existimabāt se ampliùs iusiurandum mihi datum violaturos Phœnices, diem tantum & noctem vnam expectandi mecum pacti. Magno igitur cum gaudio venientes nos recipiunt, & statim è portu remigio primùm in altum prouehebantur: deinde postquam placido vento à terra aspirante, fluctus humiles subibant, & quasi arridebant puppi, nauem velis passis ferri permittebant. Atque ita Cyrrhæi sinus, & eminentiæ Parnassi, ac Aetoli & Calydonii scopuli propemodùm transuolantem holcadem præteribant: & insulæ Acutæ figura ac nomine, ac mare Zacynthium, sole tum primùm ad occasum vergente, apparebant.

Insulæ Acutæ.

Sed quid hæc intempestiua produco? Quid porrò mei ipsius & vestri sum oblitus, & narrationem extendo, pelago vos deinceps reuera committēns? Hic reliquum sermonis cohibeamus, vicissimque paululum somni capiamus. Etsi enim minimè sis in audiendo tædiosus, & fortiter somno repugnes,

Cnemon, tamen existimo te iam deinceps labascere, cùm ego meos affectus ad multam noctem produxerim. Et me alioqui, fili, cùm senectus grauat, tum calamitatum recordatio mentē

Calasiris somno victus, sermonē abrumpit.

dissoluens, in somnum defert. Cohibe, dixit Cnemon, pater, non tāquam me narrationem submouente; nā mihi quidem, etiamsi multas noctes, & dies plures cōiungas, id accidere nō posse videtur, adeò insatiabili quadam suauitate & Syrenijs illecebris condita est.

Murmur & sonitus circa ædes Calasiridis.

Sed me iam pridem murmur quoddam, & sonitus tumultus cuiusdā circa ædes circumsonat. Et quidē nō eram perturbatione vacuus, sed tacere per vim conabar, cùm cupiditate à te dicendorum traherer. Ego quidem non sensi, inquit Calasiris, tum quòd sim vel ob ætatem hebetiori ac lāguidiori auditu: (senectus enim cùm aliarum partiū, tum aurium pręcipuè morbus est) tū fortassis eò quòd narrationi animo vacarim.

Senectus cū aliarum partium, tū aurium præcipuè morbus.

Nausiclis domini ædiū aduētus.

Videtur autem mihi Nausicles venire, ędium Dominus: sed quid tandē, ô dii, effecit? Omnia, vt volebā, inquit Nausicles, cùm subitò illis apparuisset. Neq; enim me latuit, bone Calasiri, quòd sollicit[9] esses de meis actionibus, & tanquam

ὦ Κνήμων, ἀλλ' ἡγοῦμαί σε λοιπὸν ὀκλάζειν ἐμοῦ τὰ ἐμαυτοῦ πάθη μέχρι πόῤῥω τῆς νυκτὸς ἀποτείναντος. κἀμὲ δὲ λοιπὸν ὦ τέκνον, γῆράς τε βαρύνει, καὶ ἡ τῶν συμφορῶν ὑπόμνησις παραλύουσα τὴν διάνοιαν, εἰς ὕπνον καταφέρει. Ἐπίσχες, εἶπεν ὁ Κνήμων, ὦ πάτερ· οὐχ ὡς ἐμοῦ τὴν διήγησιν ἀποσκεδαζομένου· δοκῶ γάρ μοι μηδ' εἰ πολλὰς μὲν νύκτας, πλείους δὲ ἡμέρας ἐπισυνάπτοις, τοῦτο ἄν ποτε παθεῖν, οὕτως ἀκόρεστόν τι καὶ σειρήνιον τὸ κατ' αὐτήν.

Ἀλλά με πάλαι θροῦς τις καὶ βόμβος ὄχλου κατὰ τὴν οἰκίαν περιηχεῖ. καὶ ἦν μὲν οὐκ ἐκτὸς τοῦ θορυβεῖσθαι, σιωπᾶν δὲ ἐβιαζόμην, ἐπιθυμίᾳ τῶν ἀεὶ πρὸς σοῦ λεχθησομένων ἑλκόμενος. ἐγὼ μὲν οὐκ ᾐσθόμην, ἔφη ὁ Καλάσιρις, τάχα μέν τι καὶ δι' ἡλικίαν νωθρότερος ὢν τὴν ἀκοὴν (νόσος γὰρ ἄλλων τε καὶ ὤτων τὸ γῆρας) ἴσως δὲ καὶ πρὸς τὴν διήγησιν ἠσχολημένος. ἔοικε δέ μοι Ναυσικλῆς ἥκειν ὁ τῆς οἰκίας δεσπότης· ἀλλὰ τί ἄρα ποτὲ ὦ θεοὶ διαπεπραγμένος; ἅπαντα ὡς ἐβουλόμην, ἔφη, ὁ Ναυσικλῆς, ἀθρόον αὐτοῖς ἐπιφανείς. οὐ γάρ με ἔλαθες ὦ ἀγαθὲ Καλάσιρι φροντίζων τὰς ἐμὰς πράξεις, καὶ ὥσπερ τὴν

δι-

πωνεκδημῶν. ἀλλά σε
τῷ τε ἄλλῳ σου περὶ
φ. καὶ οἷς ἐνταῦθα εἰ-
ιλήφα διαλεγόμενον.
ὁ δὲ ὁ ξένος; Ἕλλην, ἔ-
άσιρις. τὰ δ' ἄλλα εἰ-
κούσῃ. σὺ δὲ εἴπ σοι
ἐξιὸν, ἀπάγγελλε
ὡς αὖ τοῦ χαίρειν γ' ἔ-
ωνουῶτας. ἀλλὰ καὶ ὑ-
εν ὁ Ναυσικλῆς, εἰς ἕω
τὸ δὲ παρὸν ὑμῖν, ὅτι
Θίσβην ἐκτησάμην,
αθεῖν ἐμοὶ γὰρ τὴν τε
δοιπορείας καὶ τῶν ἀλ-
τίδων κάκωσιν, ὕπνῳ
μοι ἐστὶ παραμυθη-
ταῦτα εἰπὼν ἀπέ-
ς εἰρήκει ποιήσων.
Κνήμων αὖθις ἐγεγόνει
ἀκούων τῆς Θίσβης·
μηχανίας πάσης ἐν-
πορῶν ἀνέστρεφε, βαρὺ
νωνεχὲς ἐπιστένων, τὸ
ον ἐταλαιπώρει τῆς
ε οὐδὲ τὸν Καλάσιριν
τελευτῆς, ὕπνῳ καὶ
θεῖ κατεχόμενον. ἀλ-
ὢν ἑαυτὸν ὁ πρεσβύ-
τοῦ ἀγκῶνος ἠρεί-
πεπόνθοι διηρώτα, καὶ
ίαν οὕτως ἐκτόπως ἀ-
ἰδὼν τι τῶν μεμηνότων
ον. εἶπε, Οὐ μὴ μανῶ,

animo vnà peregrinareris. Sed te perspexi, cùm aliàs ex tua erga me obseruantia & voluntate, tum ex his de quibus te hîc colloquentẽ ingressus deprehendi. Sed quis est hic hospes? Græcus (inquit Calasiris) alia verò deinceps audies. Tu verò si quid à te dextrè confectũ est, nuncia citius, vt habeas quoque gaudij participes. Sed & vos, inquit Nausicles, diluculo audietis: in præsentia autem vobis, quòd meliorem Thisben acquisiuerim, scire sufficiat. Mihi enim cùm ex itinere, tum ex aliis cogitationibus molestia somno breui vtique est lenienda. Hic quidem cùm hæc dixisset, recurrebat facturus vt dixerat.

De Thisbe nuntium accipit Cnemon.

Cnemon autem contristatus est, audito Thisbes nomine, præque solicitudine omnem cogitationẽ retrò conuertebat anxius, & grauiter continuéque ingemiscens, reliquum noctis sese discrucians traducebat: vt neq; Calasiridẽ ad extremum lateret, quamuis arctiore somno detineretur: sed erigens se senex, & cubito innixus, quid illi accidisset interrogabat, & quam ob causam tantopere inquietus esset, non multùm distans ab insanis. An non meritò insaniam:

Tristatur & anxius manet reliquũ noctis ad nomẽ Thisbes.

ad ipsum Cnemon, cùm quòd Thisbe sit superstes, audierim? Quæ autem est hęc Thisbe, inquit Calasiris, aut vnde auditam agnoscis, & nuncio allato quòd viuat, sollicitus es? Et ille: Alia quidem audies postea, quando tibi & meas rationes exponam: cæterũ illam interfectam hisce oculis ego agnoui, & apud bubulcos hisce meis manibus sepeliui. Dormi, dixit Calasiris. Hæc autem quomodo se habeant, non ita multo post cognoscemus. Non potero, inquit. Sed tu quidẽquiesce immotus: ego autem haud scio an possim viuere, nisi quamprimũ clàm egressus, aliquo modo curiosiùs inquisiero, in quo errore Nausiles versetur, & quomodo apud solos Aegyptios mortui reuiuiscant. Arrisit ad hęc leniter Calasiris, & rursus lapsus est in somnum.

Viuere credit quã interfectã viderat.

Cnemon autem egressus conclaui, inhibuit quidem sese vt consentaneum erat, eum qui noctu & in tenebris in ignota domo oberraret: attamen omnia sustinebat, metu propter Thisben, & suspicione exonerare se quamprimùm properans. Donec serò tandẽ, & sæpius iisdem locis, eãquã in aliis sese voluens:

Cnemon auidus plura cognoscendi de Thisba.

Chariclea plãctus qui Nausicles loco Thisbes receperat.

πρὸς αὐτὸν ὁ Κνήμων, Θίσβην ὅτι περίεστιν ἀκηκοώς; καὶ τίς ἡ Θίσβη, ἔφη ὁ Καλάσιρις, ἢ πόθεν; γνωρίζεις γε ἀκούσας, καὶ ζῶσαν ἀγγελλομένην φροντίζεις; καὶ ὅς, τὰ μὲν ἄλλα ἀκούσῃ μετὰ ταῦτα, ὅταν ποτὲ καὶ τὰ ἐμαυτοῦ διηγήσωμαι. ἐκείνην δὲ ἀνῃρημένην τούτοις ἐγὼ τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐγνώρισα, καὶ παρὰ τοῖς βουκόλοις χερσὶ ταύταις ταῖς ἐμαῖς κατέθαψα. καθεῦδε εἶπεν ὁ Καλάσιρις· ταῦτα δὲ ὅπῃ ποτὲ ἔχει, οὐκ εἰς μακρὰν εἰσόμεθα. οὐκ ἂν δυναίμην, ἔφη, ἀλλὰ σὺ μὲν ἀτρέμας ἔχε σαυτόν· ἐγὼ δὲ οὐκ ἔστιν ὅπως ἂν βιώην, εἰ μὴ θᾶττον ὑπεξελθὼν, τρόπον ὅν τινα δὴ πολυπραγμονήσαιμι τίς ποτε πλάνη τὸν Ναυσικλέα κατείληφεν, ἢ ὅπως παρὰ μόνοις Αἰγυπτίοις οἱ τεθνεῶτες ἀναβιώσκουσιν. Ἐμειδίασε πρὸς ταῦτα μικρὸν Καλάσιρις, καὶ αὖθις ὑπηνέχθη πρὸς ὕπνον.

Ὁ δὲ Κνήμων τοῦ δωματίου προήκων ἔπασχε μὲν οἷα εἰκὸς ἦν τὸν νύκτωρ καὶ σκότοις καὶ κατ' οἰκίαν ἄγνωστον ἀλύοντα· πλὴν ἀλλὰ πάντα γε ὑπέμενε, τὸ δεῖμα τὸ ἐκ τῆς Θίσβης καὶ τὴν ὑπόνοιαν ἀποδύσασθαι σπεύδων, ἕως ὀψέ ποτε καὶ πολλάκις τοὺς αὐτοὺς ὡς ἄλλοτε ἄλλους ἀνελίττων τόπους,

Τούτων συγκειμένων, ἀνε-
ῄεσαν τοῦ σπηλαίου, κειμηλίων
μὲν ἄλλων τῶν ἐναποκειμένων,
οὐδ' ὁτιοῦν ἅψαντες· τὸν γὰρ ἀπὸ
σύλων πλοῦτον, βέβηλον ἐδο-
κίμαζον· ἃ δὲ αὐτοὶ μὲν ἐκ
Δελφῶν ἐπήγοντο, οἱ λῃσταὶ
δὲ αὐτῶν ἀφείλοντο, ταῦ-
τα συνεσκευάζοντο. ἡ Χαρί-
κλεια δὲ καὶ μετημφίασεν ἑαυ-
τὴν, ἐνθεμένη μὲν πηριδίῳ
τούς τε ὅρμους καὶ τὰ στέμ-
ματα, καὶ τὴν ἱερὰν ἐσθῆτα, ὡς
δὲ λανθάνειν αὐτοὺς, καὶ ἄλ-
λα ἄττα τῶν εὐτελῶν ἐπιβα-
λοῦσα· τὸ δὲ τόξον καὶ τὴν
φαρέτραν Θεαγένει φέρειν ἐγ-
χειρίσασα, φόρτον ἥδιστον ἐκεί-
νῳ καὶ θεοῦ τοῦ κρατοῦντος ὅ-
πλον οἰκειότατον.

Ἄρτι δὲ τῇ λίμνῃ πλησιάσαν-
τες, καὶ σκάφους ἐπιβήσεσθαι
μέλλοντες, πολὺν ὁρῶσι πλῆ-
θος ἐπὶ τὴν νῆσον περαιού-
μενον· ἰλιγγιάσαντες οὖν πρὸς
τὴν θέαν, ἐπὶ πλεῖστον ἀχανεῖς
εἱστήκεσαν, οἷον ἀπαλγοῦντες
πρὸς τὴν τύχην οὕτως ἐπηρεά-
ζουσαν. ὀψὲ δ'
οὖν ποτε καὶ μονονοῦ προσορμι-
ζομένων, ἤδη τῶν ἐπιόντων,
ἀποδιδράσκειν ἡ Χαρίκλεια καὶ
τῷ σπηλαίῳ κρύπτειν ἑαυτοὺς εἰ
διαλάθοιεν ἠξίου· καὶ ἅμα

His ita inter se cõstitutis,
antro egrediebãtur, omni-
no thesauros qui ibi erant
reconditi, non attingentes.
Etenim opes ex spoliis par-
tas, impuras ducebãnt. Cæ-
terùm quæ secum ipsi Del-
phis aduexerant, prædones
autem eripuerant, ea col-
lecta ad iter secum appara-
uerant. Chariclia verò etiã
vestem mutauit, imposito
in sarcinulam quandã mo-
nili, & coronis, & sacra ve-
ste: atque vt occultiora es-
sent, etiam alia supellectili
viliori desuper iniecta:
arcu autem & pharetra
Theageni ad ferendũ tra-
dita, onere illi suauissimo,
& armis Dei imperium in
illum obtinentis propriis.

Quamprimùm autem la-
cui appropinquarunt, &
nauigiũ conscensuri erant,
multitudinem armatam ad
insulam transmittentem
conspiciunt. Cùm igitur in
vertiginem ex illo formi-
dabili spectaculo incidis-
sent, diu steterunt obstupe-
facti, tanquam præ magni-
tudine doloris occalluis-
sent ad fortunæ iniurias,
ita sine intermissione in il-
los sæuientis. Serò igitur
tandẽ & propemodũ appli-
cantibus iis qui aduenie-
bant, Chariclia vt refuge-
rent, & antro sese abscon-
derẽt, atq; ita clã delitesce-
re possẽt, petebat: simúlque
ipsa

Opes ex spoliis partæ, impuræ.

Amantibus antro egressis noua armatorũ manus superuenit.

Calamitas calamitatem excipit.

Amantes quid inter se cõsilij ineãt.

chrum illa habitatio? Ceterum & hæc omnium mihi charissimus, præsens leuabat. Illic & viuentem luxit, & propter mortuam (vt rebatur) lacrymas profudit, tanquámque interfectam deplorauit. Nũc & his sum orbata. Perit particeps mearum calamitatum, mecum dolores tanquam onera partiri solitus. Ego autẽ sola, & deserta, & captiua, & multis modis deploranda relinquor, acerbæ fortunę arbitrio exposita, & eò tantũ vitam retinens, quòd superstitem esse charissimũ spero: Sed, ô anima mea, vbi tãdẽ es? aut quæ te excepit fortuna? An & ipse, hei mihi, seruis, libero animo, & seruitutis impatiẽte, pręter amoris, prędiitus? Sed superstes sis tãtùm, & conspicias aliquando Thisben tuã. Ita enim me vocabis ẽt nolens. Nõ ampliùs se continere potuit Cnemon, vt hæc audiuit: neq; expectabat vt reliqua audiret, sed ex primis alia suspicatus: ex his autem quæ sub finẽ audierat, Thisben esse prorsus statuens, parum aberat quin collaberetur apud ipsas propemodum fores.

Cęterùm cũ vix restitisset, metu ne ab aliquo deprehenderetur (iam enim galli secundò occinebant)

Liber animus & seruitutis impatiens, præterquàm amoris.

Cnemon secundo credit prorsus adesse Thisben quæ reuixerat.

ἀλλ' ἡ τάφος ὁ σπάνιος, ἐπεσκίαζε· καὶ ταῦτα παρὼν ὁ πάντων ἐμοὶ φίλτατος ἐκεῖ μὲν καὶ ζῶσαν ἐθρήνησε, καὶ τεθνεῶσαν, ὡς ᾤετο, ἐδάκρυσεν· ὡς ἀνῃρημένην ἐπένθησεν. ἀπεστέρημαι νυνὶ καὶ τούτων· οἴχεται ὁ κοινωνὸς τῶν δυστυχημάτων, καὶ ὃς ἄχθη τὰ πάθη πρός με νεμόμενος. ἐγὼ δὲ μόνη καὶ ἔρημος, αἰχμάλωτος καὶ πολύθρηνος, τύχης βουλήμασι πικρᾶς ἐκκειμένη, καὶ ζῆν τέως ἀντεχομένη, διότι μοι περιεῖναι τὸν γλυκύτατον ἐλπίζω· ἀλλ' ὦ ψυχὴ ἐμὴ, ποῖ ποτε ἄρα τυγχάνεις. τίς δέ σε διεδέξατο τύχη; ἆρα μὴ καὶ αὐτὸς, οἴμοι, δουλεύεις τὸ μόνον ἐλεύθερον, ἀδούλωτον πλὴν ἔρωτος φρόνημα; ἀλλὰ σώζοιό γε μόνον, καὶ θεάσαιό ποτε Θίσβην τὴν σήν· τοῦτο γάρ με καλέσεις καὶ μὴ βουλόμενος. οὐκέτι κατέχειν ἑαυτὸν ἐκαρτέρησεν ὁ Κνήμων, ὡς τούτων ἤκουσεν, οὐδὲ ὑπέμεινε τὴν τῶν ὑπολοίπων ἀκρόασιν· ἀλλ' ἐκ τῶν προτέρων ἕτερα ὑπονοήσας, ἐκ τῶν ἐπὶ τέλους τὴν Θίσβην εἶναι τῷ ὄντι πιστεύσας, ὀλίγου μὲν ἐδέησε καὶ κατενεχθῆναι παρ' αὐταῖς σχεδὸν ταῖς θύραις.

Ἀντισχὼν δὲ χαλεπῶς, καὶ δείσας τὸ μὴ πρός τινος ἁλῶναι, (καὶ γὰρ καὶ ἀλεκτρυόνες ἤδη τὸ δεύτερον ᾖδον) ἀπ-

χε σφαλλόμενος· καὶ νῦν
πόδε προσπταίων, νῦν
τοίχοις ἀθρόον ἐμπι-
καὶ ἄρτι μὲν ὑπερθύροις, 5
ἐ σκεύεσιν, εἴ πῃ τι τῆς
ἤρτητο τὴν κεφαλὴν
άσσων, ἐπὶ τὸ δωμά-
κατήγοντο μετὰ πολ- 10
ὴν πλάνην ἀφικόμενος,
ἐπὶ τὴν εὐνὴν καταφέ-
ιαὶ αὐτῷ τὸ μὲν σῶμα
ς εἶχε, τῶν δὲ ὀδόντων 15
πολὺς ἐγίνετο. καὶ
ν κἂν εἰς ἔσχατον ἦλθε κιν-
, εἰ μὴ θᾶττον ὁ Κα-
ς αἰσθόμενος, ἔθαλπέ τε 20
ιν, καὶ λόγῳ παντοίως
ιεσαιεν. Ἐπεὶ δὲ μικρὸν
σε, τὴν αἰτίαν ἐξε-
ιεν. ὁ δέ, Ἀπόλωλά σοι, 25
γὰρ ὡς ἀληθῶς ἡ κα-
ίσβη. καὶ εἰπὼν, αὖθις
καὶ ὁ Καλάσιρις αὖθις
ατα εἶχεν, ἐπιρρωννύ- 30
ώμενος. ἔπαιζε δ᾽ ἄρα
Κνήμωνα δαιμόνιον, ὃ
ἄλλα χλεύην ὡς ἐπίπαν
ρώπεια καὶ παιδιὰν πε- 35
καὶ οὐδὲ τῶν ἡδίστων ἀλύ-
τέχειν ἐπέτρεπεν, ἀλλ᾽
τ᾽ ὀλίγον ἡσθήσεσθαι ἔ-
, ἤδη τὸ ἀλγεινὸν ἐπι- 40
τάχα μὲν οὕτως ἔθος ὂν
καὶ νῦν ἐπιδεικνύμενον·

recurrebat lapsans, & nunc pedes offendens, nūc verò in parietes subitò incidens,& iam liminibus superis, iam vasis, sicubi fortè laqueati dependebant, caput impingens. Cùm autē ad domunculam, in quam se recipiebant, longum tādem post errorem venisset, continuò in lectū corruit: & ipsius quidem corpus tremor inuadebat,dentiū autē multa collisio existebat. & fortasse ad extremum periculū deuenisset, nisi statim Calasiris, postquā id sensit, assiduè illū fouisset,& sermone omnino vt ad se rediret effecisset. Vtque paululum respirauit,causam ex eo sciscitabatur. Ille autē: Actū est de me,inquit. Viuit enim reuera pessima Thisbe. & cùm hæc dixisset,iterum emoriebatur. Calasiris autem rursus multū negocij habuit, dum confirmare illum conaretur. Enimuerò illudebat planè Cnemoni quoddam numen, quod, vt alioqui vt plurimū res humanas in ludibrij & lusus loco collocat, ita neque tū suauissimus trāquillè & absque molestia frui permittebat: sed ei quòd magnam voluptatem allaturam paulo post fuerat,casum aduersum implicabat: vel quòd ea sit ipsius consuetudo, etiam tunc ostendens:

Calasiris circa Cnemonem occupatur, & eum reficit.

Numen aliquod illudēs Cnemoni.

vel quod natura humana meri & non temperatam lætitiam capere non possit. Quamobrem Cnemon quoque tum fugiebat ea, quæ illi omnium maximè fuerant expetẽda: & suauissima, formidabilia esse existimabat. Muliercula enim quæ plorabat, non erat Thisbe, sed Chariclia. Ita autem sese res illius habebant.

Quæ circa Thyamin Cnemonem, Thermutim & amantes gesta.

Postquam Thyamis viuus venerat in hostium potestatẽ, & captiuus detinebatur, (insula aut! incẽsa fuerat, & incolis bubulcis vacua) Cnemõ quidẽ & Thermutis, scutifer Thyamis, matutini lacum transmiserunt, qua conditione esset prefectus apud hostes exploraturi. Talis autem fuit ratio illorũ itineris, qualis antea exposita est. Porrò soli Theagenes & Chariclia in antro relinquuntur, dilationẽ præsentiũ calamitatum maximum bonũ æstimãtes. Tum primùm enim seorsim, & omni qui obturbare potuisset liberati, secũ versantes, non impeditis & consummatis complexibus & osculis se explebant, & in omnium obliuionẽ delapsi, in amplexu mutuo diutissimè hærebant, veluti in vnum corpus coaluissent: casto quidem adhuc & pudico amore se satiantes,

Castis osculis & in plena libertate amantium pudicitia.

παχαλί που καὶ τῆς ἀνθρώπων φύσεως ἀμιγῆς καὶ ἄκρατον τὸ χαίρειν οὐκ ἐπιδεχομένης. ὡς δὴ καὶ τότε ὁ Κνήμων ἔφευγε τὰ πάντων μᾶλλον αἱρετὰ καὶ φοβερὰ τὰ ἥδιστα ὑπελάμβανεν. οὐ γὰρ οὖν Θίσβη τὸ θρηνοῦν γύναιον, ἀλλὰ Χαρίκλεια. εἶχε δὲ τὰ περὶ αὐτὴν ὧδε.

Ἐπειδὴ γὰρ ὁ μὲν Θύαμις ἑαλοὺς ἐζώγρητο, καὶ εἴχετο αἰχμάλωτος, (ἡ δὲ νῆσος ἐνεπέπρηστο, καὶ τῶν ἐνοίκων ἐκεκένωτο βουκόλων) ὁ μὲν Κνήμων καὶ ὁ Θέρμουθις ὁ τοῦ Θυάμιδος ὑπασπιστὴς, ἕωθεν τὴν λίμνην διεπλέοντο, ὅ τι ποτὲ τὸν λήσταρχον ἔδρασαν οἱ πολέμιοι κατασκεψόμενοι. εἶχε τε τὰ καθ᾽ αὐτοὺς ὡς δὴ καὶ εἴρηται. μόνοι δὲ Θεαγένης καὶ Χαρίκλεια κατὰ τὸ σπήλαιον ὑπολειπόμενοι, τὸ ἀναβάλλον τῶν παρόντων δεινῶν ἀγαθὸν μέγιστον ἐθέμεθα. τότε γὰρ πρῶτον ἰδίᾳ καὶ παντὸς ἀπηλλαγμένοι τοῦ ἐνοχλήσοντος, ἀλλήλοις ἐντυχόντες, ἀπαραποδίστων καὶ ὁλοσχερῶν περιπλοκῶν τε καὶ φιλημάτων ἐνεπίμπλαντο, καὶ πάντων ἅμα εἰς λήθην ἐμπεσόντες, εἴχοντο ἐπὶ πλεῖστον ἀλλήλων οἱονεὶ συμπεφυκότες, ἁγνεύοντες μὲν ἔτι καὶ παρθενεύοντες ἔρωτος κορεννύμενοι, δακρύω

ισι δὲ ὑγροῖς τε καὶ θερ-
ς ἀλλήλοις κεραννύμε-
καθαροῖς μόνον μιγνύ-
τοῖς φιλήμασιν. ἡ γὰρ Χα- 5
α τὸν Θεαγένην, εἴ τι
ιν ὄντα αἰδοῖτο καὶ ἀν-
μενον, ὑπομνήσει τῶν ὅρ-
νέστελλεν· ὁ δὲ οὐ χαλε- 10
ἐπανήγετο· καὶ σωφρονῶν
ς ἠνείχετο, ἔρωτος μὲν ἐ-
ων, ἡδονῆς δὲ κρείττων
ος. 15
νεὶ δ᾽ ὀψέ ποτε τῶν πραχ-
εὶς ἔννοιαν ἐλθόντες, δό-
ρον ἔχειν ἐδίδασκε, ἄρ-
Θεαγένης λόγων τοιῶν- 20
μὲν συνεῖναι ἡμᾶς ἀλλή-
Χαρίκλεια, καὶ τοῦτο ἔχειν
των τε προτιμότερον ἐ-
μεθα, καὶ διὸ πάντα ὑπέ- 25
ηλεῖς τε εὐχόμεθα, θεοί
λιοι παρέχοιεν. ἐπεὶ δὲ
ωπόν τι τὸ ἀνθρώπινον καὶ
ε πρὸς ἄλλα φερόμενον, 30
λὰ μὲν πεπόνθαμεν, πολ-
ἐλπίζομεν, πρόκειται δὲ
ντα τὰ συγκείμενα πρὸς
να πάντως ἐπὶ Χέμ- 35
ν κώμην ἐπείγεσθαι, καὶ
ν ἥ τις ἡμᾶς διαδέξε-
ται, πολὺ δὲ καὶ ἄπει-
ἔοικε, διάστημα τῆς ἐλ- 40
μένης ἡμῖν γῆς ὑπολεί-
, φέρε σύμβολά τινα

lacrymis autem humidis & calidis secum temperati, purisque tantum mixti osculis. Etenim Chariclia, si quid Theagenem molientem, & decori fines egredientem, senserat, commemoratione iurisiurãdi coërcebat. Ille autem haud difficulter reduci se in viam patiebatur, & ad moderationem reuocari, cùm amore quidem inferior, voluptate autẽ superior esset.

Theagenem, si decori fines interdũ egrederetur, quæ coercerent.

Theagenes amore inferior voluptate superior.

Cæterùm cùm serò tandẽ in memoriam corũ quæ essent agenda, rediissent, necessitate coacti, se satiatos esse statuerũt: & Theagenes eiusmodi orationẽ exorsus est: Vt mutua cõsuetudine præsẽtes fruamur Chariclia, & hoc consequamur quod omnib. rebus anteposuimus, & propter quod omnia sustinuimus, & nos optamus, & Dii Græcanici præbeant. Atqui cùm humanarum rerũ ratio sit instabilis, & aliàs aliò inclinet, & multa passi sumus, & multa speramus, propositũ est nobis etiam, sicuti pacti sumus cum Cnemone, omnino ad Chemmim pagum properare: tum incertum est, quæ nos fort una sit exceptura: & magnum, immensúmque (vt videtur) interuallum, ad terrã quæ speratur à nobis, conficiẽdũ restat: age notas aliquas

Consilium ineunt de rebus agendis Theagenes & Chariclea.

Humanarũ rerum ratio instabilis.

componamus per quas & præsentes arcana cognoscemus, & si aliquando vt seiungamur acciderit, absẽtes nos vestigabimus mutuó. Bonum est enim erroris compendium, amicorũ tessera, quæ inuentionis causa asseruatur. Collaudabat hæc Chariclia: & visum est, si à se inuicem separarentur: vt templis aut statuis insignibus, hermis & lapidibus in triuiis, Theagenes quidem, Pythicus: Chariclia verò, Pythias inscriberent, ad dextram, an ad sinistram abierit, ad hãc vrbem, pagum, aut gentem, diem insuper & horam exprimentes. Quòd si conuenirent, sufficere quidem vt alter ab altero tantùm cõspiciatur. Nullum enim tẽpus obscurare in illorum animabus amatorias notiones posse: attamẽ Chariclia paternum annulum secum expositũ ostendebat: cicatricem autem in genu, ex vulnere inflicto à syluestri sue, Theagenes. Porrò verborum tesseras, illa quidem facem, hic autem palmam vt haberet, inter se constituerunt. Ad hæc confirmanda, complectebantur se inuicem, & rursus plorabant, lacrymas (vt existimo) tanquã libationes fundere incipientes; & oscula iurisiurandi loco figentes:

Notæ inter amantes cõpositæ quibus si seiungi contingeret, se se inuestigare possent.

Bonum erroris compendium, amicorũ tessera, quæ inuentionis causa asseruatur.

Nullum tẽpus in animabus amatorias notiones obscurat.

Cicatrix in genu Theagenis, à syluestri sue inflicta.

Lacrymæ pro libationibus, oscula iurisiurandi loco.

ποιησώμεθα, δι' ὧν ἀπόῤῥη-
τά τε γνωριοῦμεν παρόντες, καὶ
εἰ χωρισθῆναί ποτε συμβαίνοι,
5 μαστεύσομεν ἀλλήλους. ἀγα-
θὸν γὰρ πλάνης ἐφόδιον, σύν-
θημα φιλικὸν εἰς ἀνεύρεσιν
φυλαττόμενον. Ἐπῄνει ταῦτα
10 ἡ Χαρίκλεια· καὶ ἐδόκει ναοῖς
ἐπιγράφειν εἰ χωρισθεῖεν, ἢ ἀ-
γάλμασιν ἐπισήμοις, ἑρμαῖς
15 τε καὶ λίθοις ἐπὶ τριόδων,
τὸν μὲν Θεαγένην, ὁ Πυθικὸς·
τὴν δὲ Χαρίκλειαν, ἡ Πυθιάς,
ἐπὶ δεξιὰ ἢ ἐπ' ἀριστερὰ πε-
20 πόρευται, πόλιν ἐπὶ τήνδε ἢ
κώμην ἢ ἔθνος, ἡμέραν καὶ
ὥραν προσδιορίζοντας. εἰ δὲ εἰς
ταυτὸν γίγνοιντο, ἀρκεῖν μὲν
25 τῷ ἑτέρῳ τὸν ἕτερον καὶ μόνον
ὀφθῆναι. οὐδένα γὰρ χρόνον εἶ-
ναι ὃς ἀμαυρώσει αὐτοῖς τῶν
ψυχῶν τὰ ἐρωτικὰ γνωρίσμα-
30 τα, ὅμως δ' οὖν ἡ μὲν Χαρί-
κλεια τὸν συνεκκείμενον αὐτῇ
πατρῷον ἐδείκνυ δακτύλιον·
οὐλὴν δὲ ἐπὶ τοῦ γόνατος ἐκ
θήρας συὸς ὁ Θεαγένης. ἐκ δὲ
35 λόγων σύμβολα, ἡ μὲν λαμπά-
δα, ὁ δὲ φοίνικα συνετίθεν-
το. ἐπὶ τούτοις περιέβαλλον
ἀλλήλους, καὶ αὖθις ἔκλαιον,
40 ὥσπερ οἶμαι σπονδὰς τῶν δα-
κρύων ἀπάρχοντες, καὶ ὅρ-
κια τὰ φιλήματα ποιούμενοι.

Τοῦ

των συγκειμένων, ἀνε-
τ σπηλαίου, κειμηλίων
ων τῶν ἐναποκειμένων,
: ἀξιοῦντες· τὸν γὰρ ἀπὸ 5
πλοῦτον, βέβηλον εἶν-
ν· ἃ δὲ αὐτοὶ μὲν ἐκ
ν ἐπήγοντο, οἱ λῃσταὶ
τῶν ἀφείλοντο, ταῦ- 10
ισκευάζοντο. ἡ Χαρί-
ὲ καὶ μετημφίασεν ἑαυ-
ἐνθέμενη μὲν πηρίδιῳ
ύς τε ὅρμους καὶ τὰ στέμ- 15
ματα τὴν ἱερὰν ἐσθῆτα, καὶ
νθάνειν αὐτοὺς, καὶ ἄλ-
ύη τῶν εὐτελῶν ἐπιβα-
· τὸ δὲ τόξον καὶ τὴν 20
αν Θεαγένει φέρειν ἐγ-
σα, φόρτον ἥδιστον ἐκεί-
Θεοῦ τοῦ κρατοῦντος ὀ-
κειότατον. 25
δὲ τῇ λίμνῃ πλησιάσαν-
αι σκάφεσι ἐπιβήσεσθαι
τες, ἔνοπλον ὁρῶσι πλῆ-
ὶ τὴν νῆσον περαιοῦ- 30
λιγγιάσαντες οὖν πρὸς
ιαν, ἐπιπλεῖστον ἀχανεῖς
ισαν, οἷον ἀπαλγοῦντες
τὴν τύχην οὕτως ἐπαλ- 35
ἐπηρεάζουσαν. ὀψὲ δ'
τε καὶ μονονοὺ προσορμι-
ιν, ἤδη τῶν ἐπιόντων,
ράσκειν ἡ Χαρίκλεια καὶ
ιλαίῳ κρύπτειν ἑαυτοὺς εἰ 40
μάθοιεν ἠξίου· καὶ ἅμα

His ita inter se cōstitutis, antro egrediebātur, omnino thesauros qui ibi erant reconditi, non attingentes. Etenim opes ex spoliis partas, impuras ducebant. Cæterùm quæ secum ipsi Delphis aduexerant, prædones autem eripuerant, ea collecta ad iter secum apparauerant. Chariclia verò etiā vestem mutauit, imposito in sarcinulam quandā monili, & coronis, & sacra veste: atque vt occultiora essent, etiam alia supellectili viliori desuper iniecta: arcu autem & pharetra Theageni ad ferendū tradita, onere illi suauissimo, & armis Dei imperium in illum obtinentis propriis.

Opes ex spoliis partæ, impuræ.

Quamprimùm autem lacui appropinquarunt, & nauigiū conscensuri erant, multitudinem armatam ad insulam transmittentem conspiciunt. Cùm igitur in vertiginem ex illo formidabili spectaculo incidissent, diu steterunt obstupefacti, tanquam præ magnitudine doloris occalluissent ad fortunæ iniurias, ita sine intermissione in illos sæuientis. Serò igitur tandē & propemodū applicantibus iis qui adueniebant, Chariclia vt refugerent, & antro sese absconderēt, atq; ita clā delitescere posset, petebat: simúlque ipsa

Amantibus antro egressis noua armatorū manus superuenit.

Calamitas calamitatem excipit.

Amantes quid inter se cōsilij ineāt.

ipſa refugiebat. At Theagenes illam retinebat, &, Quouſque tandẽ (dicebat) fugiemus fatum, quod nos vbiq; inſequitur? Cedemus fortunæ, & nõ opponemus nos impetui qui in nos irruit. Quid aliud quàm errorẽ irritum, & vitã erraticã, & inſultũ numinis, aliũ alij ſuccedentem, lucrabimur? An nõ vides, quemadmodũ exilio coniungat piratarũ latrocinia, & periculis marinis lõgè aſperiora in cõtinenti, magno ſtudio & contẽtione conflare nitatur? Bella nõ ita pridẽ excitauit, prædones paulo pòſt abduxit: captiuos paulo antè detinuit, ſolitarios rurſus & deſertos effecit, liberationẽ & fugã liberã propoſuit, e veſtigio interfectores admouit. Tale bellũ quaſi per luſũ cõtra nos ſuſcepit, noſtras rationes non ſecus quàm ſcenã aut fabulam repræſentans. Cur nõ igitur præcidim⁹ & abrũpimus hoc tragicũ ipſius poëma, & nos iis, qui volũt interficere, tradimus? ne ſi fortè intolerãdũ finẽ fabulæ imponere conetur, nobis ipſis manus afferre cogat. His dictis nõ omnib. aſſẽtiebatur Chariclia. Fortunã quidẽ iuſtè ab illo accuſari, dicens: cęterũ hoſtibus ſpõte ſeſe tradere, neutiquã conſultũ eſſe cẽſens:

Interfectionibus ſe permittere vult Theagenes.

Abnuit Charicleа, & ſpõte hoſtibus ſe tradere neutiquam conſultum eſſe ait.

ἀπέτρεχεν. ἀλλ' ἐπεῖχέ τε, καὶ, ἄχ[ρι] λεγε, φευξόμεθα διώκουσαν εἱμαρ[μένην] ... μὲν τῇ τύχῃ, κα[ὶ] ὁμόσε τῷ φέρον[τι] ... μὲν ἄλλην ἀνήν[υ]ητα βίον, καὶ ... λον τοῦ δαίμονος πομπείαν. Οὐχ ... ῥαῖς ἐπισυνάπτει καὶ τοῖς ἐκ θαλάσ[σης] τὰ ἐκ τῆς γῆς φιλ... λεπώτερα; πολέ[μους] ... σας μετ' ὀλίγον α... μικρῷ πρόσθεν ἐ... αὖθις ἀπέδειξεν ... φυγὴν ἐλευθέραν ... τοὺς ἀναιρήσοντ[ας] ... τοιοῦτον παίζει κα[ὶ] ... λεμον, ὥσπερ σκη[νὴν] ... τερα ἢ δράμα πε... οὖν οὐχ ὑποτέμνο[μεν] ... τραγικὴν ταύτην ... τοῖς βουλομένοις ἀ... ρίζομεν. μή πη ἡ ... τέλος τοῦ δράματ... μενος, καὶ αὐτόχειρ... ἐκβιάσηται γενέσθ[αι] ... μένοις οὐ πᾶσιν ἡ Χ... ἐπήνει τὸ μὲν τύχη[ν] ... κατηγορεῖσθαι πρὸς α... τὸ δὲ τοῖς πολεμίο[ις] ... αὐτοὺς ἐγχειρίζειν

ἐπὶ πρόδηλον ὡς ἀναιρή-
σοντες. οὐ γὰρ οὕτω χρῆ-
δαίμονι προσπαλαίειν,
χεῖαν τῶν συμφορῶν ἀ-
γὴν συγχωρῆσαι, ἀλλ'
όμενον βουληθῆναι καὶ
ὑζειν ἑαυτοὺς εἰς δου-
ὃ τί ποτ' οὐκ ἂν γένοιτο
ου πικρότερον; ὀλεθρίοις
ροις ἐκκεῖσθαι πρὸς ὕ-
πίρρητον καὶ δυσώνυμον,
ὑπὲρ τρόπον καὶ ὡς δυνα-
κλίνωμεν, ἐπιτυχίας ἐλ-
τῇ πεῖραν τῶν παρελθόντων
μενοι, πολλάκις ἤδη καὶ
στοτέρων περιγενόμενοι.
νῶμεν ὡς βούλει φή-
Θεαγένης, εἵπετο ἡγου-
ὥσπερ ἑλκόμενος. οὐ
θησάν γε πρὸς τὸ σπή-
ελθόντες, ἀλλ' ἕως
κατὰ πρόσωπον ἐπιόντας
ιόπτευον, ἔλαθον ὑπὸ μοί-
πολεμίων, ἣ κατ' ἄλλο
ἀπέβη τῆς νήσου καταδό-
κλωθέντες. καὶ οἱ μὲν ἐκ-
ντες ἔστησαν, ὑποδραμούσης
γένην τῆς Χαρικλείας,
καὶ τεθνάναι δεήσειεν, ἐν
ταῖς ἐκείνου γένοιτο.
πελθόντων ἐπανετείναν-
τινες ὡς πατάξοντες

Neque enim exploratum esse, an sint illos comprehensos statim interfecturi: neque se cum tam facili ac beneuolo numine luctari, vt celerem calamitatum exitum & liberationem concessurum sit, sed fieri posse vt ipsos etiam reseruare seruituti velit. Quód quã tandem morte non esset acerbius? barbaris sceleratis ac perditis expositum esse ad iniuriam indignam & ominosam: quã omnibus modis, & quoad fieri potest declinemus, spem, successus, experimento casuũ qui præterierunt metientes: cùm sæpe iam etiam illinc vnde minùs credibile fuerat, superstites euaserimus.

Faciamus, vt vis, cùm dixisset Theagenes, sequebatur præeuntem, non secus ac si traheretur. Neque tamẽ hostes, fuga ad antrum anteuerterunt: sed dum eos qui à frõte adueniebãt, circumspicerent, non animaduerterunt se à parte hostium quæ in aliam partem insulæ descenderat, à tergo cinctos & conclusos esse. Et hi quidem percursi steterunt, confugiente sub Theagenem Chariclia, vt si etiã mori opus esset, in manibus Theagenis id fieret. Ex his autem qui inuadebant, intentauerant iam quidam ictum:

Metuẽs magis seruitutem quàm mortem.

Seruitus morte acerbior.

Amantes se in antrum recipere parant vndiquaque conclusi.

Chariclia in manibus Theagenis mori vult.

Concidit latronibus animus, & torpent dextræ dum in amantes irruere parāt.

Formosos etiam barbaricæ manus verentur, & ad amabilē cōspectum immanis oculus mansuescit.

cæterùm postquam contuito suo iuuenes illustrarunt eos qui irruebant, concidit illis animus, & torpebant dextræ. Formosos etiam barbaricę manus verentur, vt videtur: & ad amabilem aspectum, etiam immanis oculus mansuescit. Comprehensos igitur ducebant ad ducem, magnopere cupientes spoliorum pulcherrimum in primis adducere. Et quidem hoc vnum tantùm allaturi fuerant: Neque enim quicquam aliud vllus est adeptus, quamuis ab oris ad oras insulam percurrissent, & armis tanquam retibus totam vndiquaque circumdedissent. Nam reliqua quidem insula priore bello conflagrauerat: solum antrū relictum fuit, quod ignorabatur. Et hi quidem ita ad Polemarchum ducebantur. Is autem erat Mitranes, præfectus excubiarum Oroondatis, satrapiam Ægypti Regi magno administrantis, magna summa pecuniæ (vt dictum est) à Nausicle conductus, inquisitionis Thisbes gratia ingressus insulam.

Ad Mitranem capitani ducuntur Theagenes & Chariclea.

Postquā igitur Theagenes & Chariclia adducti sunt propiùs in cōspectum, seruatores deos sæpius inuocātes, mercatorio quodam

Mitranes à Nausicle cōductus ad inquisitionem Thisbes.

ὡς δὲ ἐπιβλέψαντες οἱ νέοι κατέπληξαν τοὺς ἐπιτρέχοντας, ὤκλαζεν αὐτοῖς ὁ θυμὸς, καὶ παρεῖντο αἱ δεξιαί. Τοὺς γὰρ καλοὺς καὶ βάρβαροι χεῖρες, ὡς ἔοικε, δυσωποῦνται, καὶ πρὸς τὴν ἐράσμιον θέαν καὶ ἀπρόσφιλος ὀφθαλμὸς ἡμεροῦται. συλλαβόντες οὖν ἦγον ἐπὶ τὸν ἄρχοντα, λίαν ἐσπουδακότες λαφύρων τὸ κάλλιστον πρῶτοι προσάγειν. ἔμελλον δὲ ἄρα καὶ μόνον προσφέρειν· ἄλλο γὰρ οὐδενὶ τῶν ἄλλων οὐδεὶς ἐπετύγχανεν, ἐκ περάτων καὶ ταῦτα εἰς πέρατα τῆς νήσου ἐπιδραμόντες, καὶ ὡς ἄρκυσι τοῖς ὅπλοις πανταχόθεν πᾶσαν περιβαλόντες· ἡ μὲν γὰρ ἄλλη, πυρὶ πρὸς τοῦ προτέρου πολέμου κατηνάλωτο, μόνον δὲ λειπόμενον τὸ σπήλαιον ἠγνοεῖτο. καὶ οἱ μὲν οὕτως ἤγοντο ἐπὶ τὸν πολέμαρχον. ἦν δ' ἄρα Μιτράνης ὁ φρούραρχος Ὀροονδάτου τοῦ τῷ βασιλεῖ τῷ μεγάλῳ τῆς Αἰγύπτου σατραπεύοντος, ἐπὶ χρήμασι πολλοῖς ὑπὸ Ναυσικλέους, ὡς δεδήλωται, κατὰ ζήτησιν τῆς Θίσβης ἀφιγμένος ἐπὶ τὴν νῆσον.

Ὡς οὖν ἀγόμενοι πλησίον οἱ περὶ τὸν Θεαγένην ὤφθησαν, Θεοὺς σωτῆρας ἐπιβοώμενοι πολλάκις, ἐμπορικόν τι

καὶ

ιςήριον ἐννοήσας ὁ Ναυ-
,ἐξήλατό τε, καὶ προσ-
ν, αὕτη ἐκείνη Θίσβη,
ὃν ἔλεγον, ἣν ἀφῃρέθην
ὸς τῶν ὀλεθρίων βουκό-
νῦν δὲ διὰ σὲ Μιτράνη καὶ
θεούς. ἐδράττετό τε τῆς
λείας, καὶ χαίρειν εἰς ὑπερ-
ενεδείκνυτο· καὶ τῇ Χαρί-
θίσβην ὁμολογεῖν ἑαυτὴν,
σιτο σώζεσθαι, παρεκελεύε
ια καὶ Ἑλληνιστὶ προσφθεγ-
μενος, ὡς λανθάνειν τοὺς
'ας, καὶ τὸ σοφίσματος εἶχ-
δὲ δὴ Χαρίκλεια, γλώσ-
Ἑλληνίδος αἰσθομένη, καὶ
ιμοῖσον ἀνύειν πρὸς τὸ
ς στοχαζομένη, συνύφαινε
γον· καὶ τῷ Μιτράνῃ πυν-
ένῳ, τίς ποτε καλοῖτο,
ω ἑαυτὴν ὡμολόγει. τότε
ραμὼν, ἐφίλει τε πολλὰ
ἀλὴν τοῦ Μιτράνου, καὶ τὴν
ὑπερθαυμάζων, ἐφύσα τὸν
ρον, ὡς ἄλλα τε πλεῖστα
θωκότα ἐν πολέμοις, καὶ
ἐπ' στρατείαν εὐδαιμόνως
ημένον. ὁ δὲ χαυνωθεὶς
παίνοις, καὶ ἅμα τὸ πρᾶ-
τως ἔχειν ὑπὸ τοῦ ὀνόμα-
ἐπατηθεὶς, ἐξεπέπληκτο
ρας, ἀπ' εὐτελοῦς γὰρ καὶ
τῆς ἐσθῆτος οἷον νέφους αὐ-
ελληναίας διεξέλαμπεν.

& callido consilio inito Nausicles exiluit, & accurrens, Illa ipsa est Thisbe, magna voce dicebat, qua priuatus fueram à perditis bubulcis, nunc autem eam tuo & deorum beneficio recupero Mitrane. Tum apprehédebat Chariclíam, magnoperéque se gaudere simulabat; & Charicliam, vt se Thisben esse fateretur, siquidem salua esse vellet, adhortabatur, submissè & Græcè illam alloquens, vt latêret id eos qui aderant. Succesśitque illi sophisma. Chariclia enim cùm sensisset linguã Græcam, & aliquid quod esset sibi profuturum à viro agi coniectaretur, accommodabat se quoque & componebat ad scopum, & Mitrani interroganti quænã cognominaretur, Thisben se vocari fatebatur. Tunc accurrens ille, osculabatur diu Mitranis caput, & fortunam ipsius demirans, inflabat barbarum, quòd cùm alia multa præclarè gesśisset in bellis, tum præsentem expeditionem prosperè & feliciter suscepisset. Ille autem inflatus laudibus, & simul rẽ ita se habere, ex nomine falso, existimans, etsi perculsus est forma quæ ex veste, atque hac vili, tanquam ex nube lunæ splendor relucebat;

Nausiclis callidum & mercatorum consilium vt sibi compararet Charicleam.

Virgo fraudẽ ingeniosè probat.

Thisbes nomen assumit.

Barbara ingenia vt tractentur.

tamen

tamen cùm leuitas mentis illius, fraudis celeritate comprehensa & conclusa esset, & tempus pœnitendi præreptum: Hanc igitur, inquit, cùm tua sit, recuperatam ducito. & cùm hoc dixisset, tradebat illi in manus, respiciens in illam continuè, & quòd inuitus, ac propter præmium antè acceptum cederet de possessione puellæ, significans. Hic autem, quicunq; tandem est (Theagenem innuens) sit nostrum spolium: & sequatur, custodia illi adhibita, mittendus Babylonem. Siquidem ea inest corpori dignitas, vt ad mensam regiam ministrare possit. His dictis, trāsmittebant lacum, & separati à se inuicem, Nausicles quidem Chemmim, habens Charicliam, peruenit: Mitranes verò, cùm ad alios pagos suæ ditionis deflexisset, nulla mora interposita, Theagenem vnà cum literis, ad Oroondatem, qui tū erat Memphi, emisit. Sic autem erat scriptum in literis:

Virgo Nausicli tradita.

Theagenes in spolium cedit Mitranai.

Theagenes ad Oroondatem Memphim missus. Ad Oroondatē literæ.

OROONDATI SATRAPAE, MITRANES PRAEFECTVS. Adolescentem Græcum, præstantiorem quàm vt sub meo degat imperio, & dignum qui in dei regis maximi solius conspectu versetur,

ὅμως δ᾽ οὖν τὸ κοῦφον τοῦ φρονήματος ἀπάτης ὀξύτητι συσχεθεὶς, καὶ τὸν καιρὸν τῆς μεταμελείας προληφθεὶς, Ταύτην μὲν οὖν, ἔφη, σὴν οὖσαν ἀπολαβὼν ἄγε. καὶ εἰπὼν ἐνεχείριζεν, ἀφορῶν τε εἰς αὐτὴν συνεχῶς, καὶ ὅτι ἄκων καὶ προλήψει τοῦ μισθοῦ παραχωρεῖν τῆς κόρης ὑποσημαίνων. οὗτος δὲ ὅστις ποτὲ ἐστὶ, λέγων τὸν Θεαγένην, λάφυρον ἡμέτερον ἔστω· καὶ ἐπέσθω φρουρούμενος, ἀναπεμφθησόμενος εἰς Βαβυλῶνα· τραπέζῃ γὰρ τῇ βασιλέως διακονεῖν ἐμπρέπει. τούτων εἰρημένων, ἐπεραιοῦντο τὴν λίμνην· καὶ χωρισθέντες ἀλλήλων, ὁ μὲν εἰς τὴν Χέμμιν, ὁ Ναυσικλῆς ἔχων τὴν Χαρίκλειαν, ἔρχεται· Μιτράνης δὲ ἐπὶ ἑτέρας κώμας τῶν ὑπηκόων ἐκτραπεὶς, οὐδὲν ὑπερθέμενος, ἅμα γράμμασι τὸν Θεαγένην πρὸς Ὀροονδάτην ὄντα κατὰ τὴν Μέμφιν ἐξέπεμπεν. εἶχε δὲ ὧδε τὰ ἐπεσταλμένα.

ὈΡΟΟΝΔΆΤῌ ΣΑΤΡΆΠῌ ΜΙΤΡΆΝΗΣ ΦΡΟΎΡΑΡΧΟΣ. Ἕλληνα νεανίσκον ὑπερφέροντα τὴν ἐμὴν δεσποτείαν, καὶ θεῷ βασιλεῖ τῷ μεγίστῳ μόνῳ, καὶ φαίνεσθαι

καὶ

ἰείδῃ ἄξιον, αἰ- εἰληφὼς, πρός σε μην, ἐγχωρῶν σοι καὶ τοιοῦτον δῶ- 5 νῷ δεσπότῃ προσ- ἡ βασίλειος αὐ- ὁτερον εἶδεν, οὔτε αι. ταῦτα μὲν ἐκεῖ- 10 λεν.

& illi sit ab obsequiis, captum ad te trāsmisi, concedens tibi vt tantum & tale donum hero communi offeras, quale aula regia nec vnquam antea vidit, nec postea conspectura est. Hæc ille quidem per literas significauit.

ARGVMENTVM CAP. XIV.

es Calasiridis & Cnemoni negotium suum vt confecerit uenta loco Thisbes Chariclea, quam conspiciendam exurio sacra peragit Nausicles. Pretium redimenda Chalasiri recipit, amethistum Æthiopicum, cuius eximia s describuntur. Calasiris inceptam orationem persealydonium fretum vt transierit: cur inquietum & n fretum, rationes reddit. Zacynthum appulsus. Cum ene hospitium, & amicitia cum eodem inita. Mercaj Charicleam in coniugem deposcentis, amores: item rchipirata. Calasiridis insomnia quibus monitus ve-

ΚΕΦ. ΙΔ'.

Ἔπω δὲ ἡμέρας ἀκριβῶς ὑποφαινούσης, ὁ Καλάσιρις ἀ- μωνι παρὰ τὸν Ναυ- 5 εύδων μαθεῖν τι τῶν ὧν ἔρχεται· καὶ πυν- τίνα εἴη διαπεπρα- πάντα ὁ Ναυσικλῆς 15 ἦλθεν ὅτι τὴν νῆσον, αβεν ἔρημον· ὡς προσῆτα συνέτυχεν,

CAP. XIV.

CÆTERVM cùm nondum dies exactè illuxisset, Calasiris cum Cnemone sperans se aliquid cogniturum quod ignoraret, ad Nausiclem venit. Atque ita quærenti, quid confecisset: omnia Nausicles dicebat, quòd venisset ad insulam, quòd desertā deprehendisset, quòd primùm nemo illi obuius fuisset,

Nausicles vt sua negotia cōfecerit exponit.

quòd Mitranem fraude circumuenisset, quòd quãdam virginem quæ apparuerat, tanquam Thisben accepisset: & quòd melius illi successisset hanc nacto, quàm si illam inuenisset. Neque enim paruum discrimen esse, sed quantũ fieret in comparatione deæ ad hominem. Adeò nullam esse præstantiam formæ, quæ illius pulchritudinem superet: neque se id exponere verbis dignè posse, præsertim cùm liceat præsentem demonstrare. Hæc vt audierũt, statim suspicari rẽ ipsam incipiebant, & obnixè orabant, vt quãprimùm adesse puellam iuberet. Ineffabilem enim pulchritudinẽ Chariclíæ esse cognoscebant. Sed postquã est adducta, & (cùm incederet occulis in terrã deiectis, & faciem vsq; ad supercilia velaret) Nausicle vt bono animo esset adhortãte, paululũ oculos sustulit, viditq; ac visa est præter omnẽ spẽ & opinionẽ: repente ploratus ab omnib. simul sublatus est, & tãquã ad vnum signum aut plagã eandem eiulare cœperunt. Licebátque audire vt plurimùm eas voces, ô pater, ô filia reuera Chariclea, non Thisbe Cnemonis. Nausicles autem præ stupore & penè obliuione sui, obmutescebat, cùm

Præstanti forma in Chariclea.

Cha[illegible] Calasi[illegible] Cnemoni exhibita.

Planctus & eiulatus v[illegible] gine conspecta.

ὡς ἀπάτῃ τὸν Μι
ειλῆφε, καὶ τινα φ
ρὴν ὡς Θίσβην ἀπ
5 ὅτι βέλτιον εἴη
ξμένος ταύτης ἐπ
ἐκείνην ἀνδρῶν·
εἶναι τὸ διάφορον, ὁ
10 τις γένοιτο θεοῦ π
πον. οὕτως οὐκ εἶναι τῶ
ὑπερβολὴν, οὐδὲ αὐτ
εἶναι τῷ λόγῳ φράζ
15 ἐξὸν παροῦσαν ἐπ
ταῦτα ὡς ἤκουσαν
εὐθὺς τῶν ἀληθῶν ἐ
ἱκετεύόν τε προσ
20 ὅτι τάχιστα παρεῖνα
ρην· τὸ γὰρ ἄφραστ
Χαρικλείας ἐγνώει
ἤχθη, καὶ (τὰ πρ
25 νεύουσα καὶ τὸ πρόσ
φρυὰς σκέπουσα) τοῦ Ν
θαρσεῖν παρακελ
κρὸν ἀνένευσεν, εἶδέ
30 παρ᾽ ἐλπίδας· ὀδυρμ
ἀθρόον ἀνεκινήθη,
ἐξ ἑνὸς συνθήματ
γῆς τῆς αὐτῆς ἀν
35 ἦν τε ἀκούειν πλε
τερ, καὶ, ὦ θύγατερ,
Χαρίκλεια, καὶ οὐχ ἡ
Κνήμωνος. ὁ δὲ Ναυ
40 νεὸς ἐγεγόνει· τόν τε

τον περιελθὼν τὴν Χαρί-
ν ἐδάκρυσεν, ἀφορῶν καὶ
περιθάπερ ἐπὶ σκηνῆς ἀνα-
μὸς [ἀγνοῶν καὶ] δια-
', ἕως αὐτὸν ὁ Καλάσειρις 5
τον πλεῖστον φιλήμασι κα-
κατάμψα,
βέλτιστε ἀνδρῶν ἔλεγε, σοὶ 10
ὰ τούτων οἱ Θεοὶ παρα-
ἶεν, ὅσα κατὰ γνώμην ὄν-
την εἰς κόρον τελεσθῆναι.
μου τῆς θυγατρὸς ἀνέλπ- 15
στης ἔτι θυγατρὸς γέγο-
, δέδωκας ἰδεῖν τὴν ἐμὴν
ων ἥδιστην θέαν. ἀλλ' ὦ
τερ, ὦ Χαρίκλεια, Θεαγέ- 20
τοῦ κατέλιπες; ἀνωλόλυ-
ὸς τ ἐρώτησιν, καὶ διαλι-
μικρὸν, Αἰχμάλωτον, εἶ-
γει λαβὼν, ὅς τίς ποτέ ἐ- 25
κἀμὲ τούτῳ παραδέδω-
κετο ἐν οὖν ὁ Καλάσειρις
ωσικλέα μηνύειν ἃ γινώ-
περὶ τοῦ Θεαγένους, καὶ τίς 30
νων διαφόρων, ὅποι δ' ἀ-
ιζων. ἔλεγε πάντα ὁ Ναυ-
ις, συνεὶς ἐκείνους εἶναι τὺ-
περὶ ὧν διείλεκτο πολλά- 35
ρὸς αὐτὸν ὁ πρεσβύτης,
κατὰ ζήτησιν ἀλώμενον
λύπαις ἐγίνωσκε. προσετί-
, αὐτοῖς μηδὲν εἶναι πλέον 40
ύσεως ἀνθρώποις ἀπόρου-
, τοῦ Μιτράνου θαυμαστὸν,

amplexum Chariclíam, lacrymas non tenuisse intueretur: & quænam esset tanquam in scena agnitio mutua, ignoraret ac dubitaret: donec illum dissuauiatus Calasiris, allocutus est:

Tibi quidem, vir optime, dij tanta largiantur, quanta tuo desiderio & voluntati satisfacient. Seruator meæ filiæ nunquam speratæ extitisti, & effecisti, vt fruar conspectu mihi longè omnium iucundissimo. Sed ô filia, ô Chariclia, vbinam Theagenem reliquisti? Ploratum sustulit ad interrogationem, & paruo spacio intermisso, Comprehensum, inquit, captiuum ducit, quicunque tandem est, qui & me huic tradit. Petebat igitur Calasiris à Nausicle, vt indicaret ea quæ de Theagene sciret, quis esset qui in illum imperium haberet, & quò illum captum duceret. Dicebat omnino Nausicles, cũ intellexisset illos esse hos, de quibus sæpe cum illo senex collocutus fuerat, iísque inquirendis oberrare ipsum in luctu sciebat. Addebat autem, nihil illis inde accessurum esse præter cognitionem, hominibus inopibus & egentibus: cùm mirum sit futurũ,

Calasiris recuperata filia, de Theagene interrogat.

si vel magna summa pecuniæ proposita inducat in animum Mitranes, vt dimittat adolescentem. Sunt nobis & pecuniæ clam ad Calasirim Chariclia, & promitte summam quantamcunque vis. Monile, quod tute scis, asseruo, & mecum fero. Erectus igitur animo ad hæc Calasiris, cæterum metuens ne aliquam suspicionem rei, vt sese habebat, caperet Nausicles, & eorum quæ Chariclia offerebat: Bone Nausicles, inquit, nunquã sapiens laborat inopia, sed facultates voluntate metitur: tantum accipiens à prestãtioribus, quantum petere honestum esse iudicat. Quamobrem dic tantùm vbi sit is, à quo detinetur Theagenes: siquidem diuina beneficẽtia nobis non deerit, sed suppeditabit quantum, voluerimus, vt auaritiæ Persicæ hac ratione medeamur. Subrisit ad hæc Nausicles, &, Tunc (inquit) efficies vt credam, te posse repentè tanquam ex machinatione ditescere, si pro hac mihi prius precium quo redimatur deposueris. Omnino autem scis, quòd Persicum & mercatorium genus perinde studeat opib. Scio, dicit Calasiris, & habebis. Cæterũ cur non cũctaris, & nedum nullum genus beneficentiæ erga nos intermittis,

De recuperando Theagene consilia.

Prudentia Calasiridis in non ostẽdis opibus.

Nunquam sapiẽs laborat inopia.

Persarum & mercatorum perinde auarum genus.

εἰ καὶ ἐπὶ πολλοῖς αὖ ἀφθονωτέροις χρήμασιν ἀφεῖναι τὸν νεανίαν. Ἔστιν ἡμῖν ἔφη χρήματα (λάθρᾳ πρὸς τὸν Καλάσιριν ἡ Χαρίκλεια) καὶ ἐπάγγειλαι (5) πλῆθος ὁπόσον βούλει. τὸν ὅρμον ὃν οἶδας, διασώζω καὶ ἔχω φέρουσα. Θαρσήσας οὖν πρὸς (10) ταῦτα ὁ Καλάσιρις, δεδιὼς δὲ μή τινα λάβοι τῶν ὄντων ὁ Ναυσικλῆς ὑπόνοιαν, καὶ ὧν ὑπισχνεῖτο Χαρίκλεια, ὦ γαθὲ Ναυσίκλεις ἔφη, οὐκ ἔστιν ὅτε (15) ἐστὶν ἐνδεὴς ὁ σοφός· ἀλλ᾽ ὑπόταξιν ἔχει τῆς βουλήσεως. τοσαῦτα λαμβάνων παρὰ τῶν κρειττόνων, ὅσα καὶ αἰτεῖν οἶδε καλόν. (20) ὥστε καὶ φράζε μόνον ὅπου ποτέ ἐστιν ὁ κρατῶν Θεαγένης, ὡς πάντως ἐκ τῶν θεῶν ἡμᾶς οὐ προλείψεται, ἀλλ᾽ ἐπαρκέσει πρὸς ὅσον ἂν βουληθῶμεν (25) τὸ Περσικὸν θεραπεῦσαι φιλοχρήματον. Ἐμειδίασε πρὸς ταῦτα ὁ Ναυσικλῆς· ἐγὼ τότε, ἔφη, δώσεις ἐμοὶ πιστεύειν (30) δύνασθαι καθάπερ ἐκ μηχανῆς ἀθρόον πλουτεῖν, εἴπερ ἐμοὶ πρότερον τὰ ὑπὲρ τῆς δε λύτρα καταθοῖο. πάντως γὰρ ἐννοεῖς ὡς τὸ (35) Περσικὸν καὶ τὸ ἐμπορικὸν ἐν ἴσῳ φιλόπλουτον. Οἶδα, εἶπεν ὁ Καλάσιρις· καὶ ἕξεις. τί γὰρ οὐ μέλλεις φιλανθρωπίας οὐδὲν ἀπο-

ον, ἀλλὰ φθάνων τε τὰς ἡ-
ας παρακλήσεις, καὶ τὴν ἀπο-
τῆς θυγατρὸς αὐτεπάγγελ-
πεύων; εὐχῆς δὲ δεῖ μοι
ερον. Οὐδεὶς φθόνος ἔφη ὁ
ικλῆς· μᾶλλον δὲ εἰ δοκεῖ,
γὰρ μέλλω χαριστήρια τοῖς
·) ἐπεύχου παρὼν τοῖς ἱε-
θεοῖς, καὶ τὸ πλοῦτον ἡμῖν μὲν
σαυτῷ δὲ λάμβανε. Μὴ
μηδ' ἄπιστος ἔσο [ἔφη]
αυτὸ ὁ Καλάσιρις· ἀλλ' ἡ-
ὶ εὐτρέπιζε τὰ πρὸς τὴν
ν· ἡμεῖς δὲ παρεσόμεθα
ον ἡτοιμασμένων. Ἐποίουν
καὶ μετ' οὐ πολὺ παρὰ τοῦ
ικλέους ἥκων τις ἐκάλει
ειν ἐπὶ τὴν θυσίαν· οἱ δὲ,
ρακτέα γὰρ αὐτοῖς ἤδη
κειντο) χαίροντες ἐπορεύ-
οντο· οἱ μὲν ἅμα τῷ Ναυσι-
ῃ, ἄλλῳ πλήθει τῶν κεκλη-
(δημοτελῆ γὰρ ηὐτρέπιστο τὴν
ν) ἡ Χαρίκλεια δὲ σὺν τῇ
ρὶ τοῦ Ναυσικλέους, καὶ
ξὶ τῶν ἄλλαις ὅσαι παρη-
ι πολλὰ καὶ λιπαροῦσαι,
: ἔπεισαν ἅμα βαδίζειν·
ὐκ ἄν ποτε πεισθεῖσαν, εἰ
ἡ προφάσει τῆς θυσίας εἰς
ὑπὲρ Θεαγένους εὐχὰς ἀ-
ησασθαι διενοήθη.

Ὡς δὲ οὖν ἐπὶ τὸν
τοῦ Ἑρμοῦ παρεγένοντο

mittis, sed etiã anticipas nostras petitiones, & restitutionẽ filiæ spõtè adprobas ac denuncias? me autem prius precari oportet. Nihil inuideo, inquit Nausicles. Quin etiam si ita videtur, (faciam enim rem diuinam,) adesto sacris, & precare deos, & nobis quidem opes petito, tibi autẽ accipe. Ne ludas, neque sis tam incredulus, ad ipsum inquit Calasiris: sed incipe & instrue sacrificium pro facultatibus, nos autẽ aderimus omnib. paratis. Faciebant ita: & paulo pòst à Nausicle quidã veniens, vocabat vt properarent ad sacrificium. Illi autem (iam enim quæ essent facienda, inter illos conuenerat) læti & alacres ibant: hi quidem vnà cum Nausicle, & reliqua multitudine inuitatorum (publicum enim instruxerat sacrificium) Chariclia verò cum filia Nausiclis, & aliis mulieribus, quæ varias cõsolationes adhibentes, & obsecrantes, vix illi vt vnà irent persuaserant: & haud scio an vnquam sibi persuaderi passa fuisset, nisi pretextu sacrificij defungi precibus pro Theagene cogitasset. Postquã igitur ad templũ Mercurij peruenerunt

Calasiridis sacrificium pro facultatibus imperandis quibus pretio redimat amantes.

Virginis pro Theagene suo preces.

(huic enim ſacrificium faciebat Nauſicles, tanquam forenſi & mercatorum prçſidi, præ cæteris diis ipſum colẽs & venerans) & ſacrificium fiebat, paululum exta Calaſiris contẽplatus, & varium ſignificari rerũ futurarum euentum, iucũdarum pariter ac triſtium, mutationib. vultus declarans, iniicit manus altari adhuc flagrãti, & tanquã è pyra extraxiſſet ea quæ iãpridem ipſe ferebat, Hoc tibi inquit, pretium redimendæ Chariclíæ, ô Nauſicles, dij per nos offerunt: & ſimul tradebat annulum quendam regium, eximiã rem & diuinam, quod ad circulum attinet ex electro confectum, cæterùm in pala amethyſta Æthiopica, relucentem, tanta magnitudine, quãtam oculus virginalis circũſcribit & occupat: pulchritudine autẽ longe Ibericum & Britannicũ ſuperante. Hçc enim inerti, & cui nullus adeſt ſplendor, flore rubet: ſimiliſq; eſt roſæ, quæ primùm ex baccis in folia finditur, & tum radiis ſolis rubeſcere incipit. at amethyſtus Aethiopica valde & ex profundo rutilat. Quòd ſi tenẽs illam circumuerſes,

Mercurius mercatorum præſes, cui etiam ſacrificant.

Calaſiridi oblatũ præmiũ redimendæ Charicleæ, annulus.

Amethiſtus Aethiopica, Iberica, Britannica.

(τούτῳ γὰρ ἦγε τὴν θυσίαν Ναυσικλῆς, ὡς ἀγοραίῳ τε καὶ ἐμπορικῷ διαφερόντως τῶν ἄλλων θεῶν αὐτὸν θεραπευόμενος) καὶ τὰ ἱερὰ τάχιστά τε· οὕτω καὶ πρὸς βραχὺ τὰ σπλάγχνα ὁ Καλάσιρις ἐπιθεωρήσας, καὶ ποικίλην ἀνλεῦσθαι τῶν μελλόντων συντυχίαν, ἡδέων τε καὶ λυπηρῶν, ταῖς τοῦ προσώπου τροπαῖς ἐμφήνας, ἐπιβάλλει τὼ χεῖρε τοῖς βωμοῖς ἐπιφθεγγόμενος, καὶ ὡς τῆς πυρᾶς ἔνδοθεν ἀνασπώμενος ἃ πάλαι ἐπεκομίζετο, ταῦτά σοι ἔφη λύτρα Χαρικλείας, ὦ Ναυσίκλεις οἱ θεοὶ δι' ἡμῶν προσάγουσι. καὶ ἅμα ἐνεχείριζε δακτυλιόν τινα τῶν βασιλικῶν, ὑπερφυές τι χρῆμα καὶ θεσπέσιον· τὸν μὲν κύκλον ἠλέκτρῳ διάδετον, ἀμεθύσῳ δὲ Αἰθιοπικῇ τὴν σφενδόνην φλεγόμενον, μέγεθος μὲν ὅσον ὄμμα παρθενικὸν περιγράφει, κάλλος δὲ μακρῷ τῆς Ἰβηρίδος τε καὶ Βρεττανίδος ὑπερφέρουσα. ἡ μὲν γὰρ ἀδρανεῖ τῷ ἄνθει φοινίσσεται, καὶ ῥόδῳ προσέοικεν ἐκ καλύκων ἄρτι πρὸς πέταλα σχιζομένῳ, καὶ πρῶτον ἡλιακαῖς ἀκτῖσιν ἐρυθαινομένῳ· ἀμεθύσου δὲ Αἰθιοπίδος, ἀκραιφνὴς μὲν καὶ ἐκ βάθους ἐαρινή τις ὥρα πυρσεύεται. εἰ δὲ κατέχων περιστρέφοις,

ἀκτῖ

α περιβάλλει χρυσῆν, οὐκ ρούσαν τραχύτητι τὴν ἀλλὰ φαιδρότητι περι-πουσαν. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ 5 ως αὐτῇ γνησιωτέρα τῶν ρίων ἐγκαθίδρυται. οὐ γὰρ ίδεται τὴν προσηγορίαν, ἀληθῶς ἀμέθυσος τῷ 10 π γίγνεται, νηφάλιον ἐν ιμποσίοις διαφυλάττου-αύτη μὲν καὶ πᾶσα ἐξ Ἰν-ὶ καὶ Αἰθιόπων ἀμέθυσος. 15 ποτε τῷ Ναυσικλεῖ προσ-ιζεν ὁ Καλάσιρις, μακρῷ ύτας ἐπλεονέκτει. γραφῇ εσο, καὶ εἰς μίμημα ζώων 20 ύνετο. καὶ ἦν ἡ γραφή, ιδαρίσκος ἐποίμαινε πρό-, χαμαιζήλῳ μὲν πέτρᾳ ριωπὴν ἐφεστώς, τὴν δὲ νο- 25 ι ἀγέλῃ πλαγίοις αὐλή-ματάττων. τὰ δὲ ἐπεί-ως ἐδόκει, καὶ ἠνείχετο, ρὰ ἐνδόσιμα τῆς σύριγγος 30 ινόμενα. εἴπεν ἄν τις αὐ-χρυσοῖς βεβριθέναι τοῖς , οὐ τῆς τέχνης τοῦτο χαρι-ις, ἀλλ' οἰκεῖον ἐρύθημα 35 ήσου τοῖς νώτοις ἐπανθοῦ-ἐγκάπτο καὶ ἀρνῶν ἀπα-ρτήματα· καὶ οἱ μὲν ἀγεληδὸν τὴν πέτραν ἀναθέοντες, 40 ρὶ τὸν νομέα κύκλοις ἀγε-ἐξελίττοντες, ποιμενικὸν

radium proiicit aureũ, nõ obſcurantem asperitate viſum, ſed gratia & puritate ſingulari illuſtrantem. Atqui & vis ipſi ineſt genuina præ occidentalibus. Neque enim falsò ſibi vẽdicat appellationẽ, ſed verè arcet ebrietatem ab eo è quo fertur, ſobrium illũ in conuiuiis retinens. Ac eiuſmodi quidẽ eſt omnis Indica & Aethiopica amethyſtus: cæterùm illa quã Nauſicli offerebat Calaſiris, longè vel has ſuperabat. Pictura enim fuerat exornata, & ad imitationẽ animalium exculpta. Ac pictura quidem talis erat.

Amethyſtus arcet ebrietatem.

Indica amethyſtus & Aethiopica.

Puer paſcebat oues, non admodum editæ rupi circumſpiciendi cauſa tanquam ſpeculæ inſiſtens, paſcua gregi obliquis tibiæ cantibus diſtribuens: illæ autem parebant, vt videbatur, & ad ſignum ac præcentum fiſtulæ in paſtione perſeuerabant. Dixiſſet quiſpiam eas etiam aurea vellera habere, non arte id gratiæ addente, ſed amethyſto proprio rubore in tergis illarum rutilante. Depictæ erant & agnorum teneræ laſciuiæ: & quidam gregatim curſu petram conſcendentes, quidam circa paſtorem petulentiùs ſeſe in orbem intorquentes, paſtorale

Quæ in annulo ſculpta forent.

cæterùm postquam conspectu suo iuuenes illustrarunt eos qui irruebant, concidit illis animus, & torpebant dextræ. Formosos etiam barbaricę manus verentur, vt videtur: & ad amabilem aspectum etiam immanis oculus mansuescit. Comprehensos igitur ducebant ad ducem, magnopere cupientes spoliorum pulcherrimum in primis adducere. Et quidem hoc vnum tantùm allaturi fuerant: Neque enim quicquam aliud vllus est adeptus, quamuis ab oris ad oras insulam percurrissent, & armis tanquam retibus totam vndiquaque circumdedissent. Nam reliqua quidem insula priore bello conflagrauerat: solum antrũ relictum fuit, quod ignorabatur. Et hi quidem ita ad Polemarchum ducebantur. Is autem erat Mitranes, præfectus excubiarum Oroondatis, satrapiam Ægypti Regi magno administrantis, magna summa pecuniæ (vt dictum est) à Nausicle conductus, inquisitionis Thisbes gratia ingressus insulam.

Postquã igitur Theagenes & Chariclia adducti sunt propiùs in cõspectum, seruatores deos sæpius inuocãtes, mercatorio quodam

Concidit latronibus animus, & torpent dextræ dum in amantes irruere parãt.

Formosos etiam barbaricæ manus verentur, & ad amabilẽ aspectum immanis oculus mansuescit.

Ad Mitranem capti ducuntur Theagenes & Chariclea.

Mitranes à Nausicle cõductus ad inquisitionem Thisbes.

ὡς δὲ ἐπέλαμψαντες οἱ νέοι τῇ προ-
σόψει τοὺς ἐπερχομένους, ἐξ-
έλυσεν αὐτοῖς ὁ θυμὸς, καὶ ἐπε-
5 σχέθησαν αἱ δεξιαί. Τοὺς γὰρ κα-
λοὺς καὶ βάρβαροι χεῖρες, ὡς ἔοι-
κε, δυσωποῦνται, καὶ πρὸς τὸ ἐ-
ράσμιον θέαν καὶ ἀλλόφυ-
10 λος ὀφθαλμὸς ἡμεροῦται.
συλλαβόντες οὖν ἦγον ἐπὶ τὸν
ἄρχοντα, λίαν ἐσπουδακότες
λάφυρον τὸ κάλλιστον πρῶ-
15 τοι προσάγειν. ἔμελλον δὲ ἄ-
ρα καὶ μόνοι προσφέρειν· ἄλλο
γὰρ οὐδέν τι οὐδ' ἄλλον οὐδεὶς ἐ-
πιτυχεῖν, ἐκ περάτων καὶ
20 ταῦτα εἰς πέρατα τῆς νήσου ἐκ-
δραμόντες, καὶ ὡς ἄρκυν τοῖς
ὅπλοις πανταχόθεν πάσης πε-
ριβαλόντες· ἡ μὲν γὰρ ἄλλη, πυρὶ
25 πρὸς τὸν πρότερον πόλεμον κα-
τηνάλωτο, μόνον δὲ λεγόμενον
τὸ σπήλαιον ἠγνοεῖτο. καὶ οἱ μὲν
οὕτως ἤγοντο ἐπὶ τὸν πολέμαρ-
30 χον. ἦν δ' ἄρα Μιτράνης ὁ φρού-
ραρχος Ὀροονδάτου τοῦ τῷ βα-
σιλεῖ τῷ μεγάλῳ τῆς Αἰγύπτου
σατραπεύοντος, ἐπὶ χρήμασι
35 πολλοῖς ὑπὸ Ναυσικλέους, ὡς
δεδήλωται, κατὰ ζήτησιν τῆς Θί-
σβης ἀφιγμένος ἐπὶ τὴν νῆσον.
Ὡς οὖν ἀγόμενοι πλη-
40 σίον οἱ περὶ τὸν Θεαγένην ὤφ-
θησαν, θεοὺς σωτῆρας ἐπιβώ-
μενοι πολλάκις, ἐμπορικόν τι

καὶ

ἑρμοῦ τοῦ καλλίστου καὶ
ὑπάτου τῶν θεῶν, ἥκειν
ωνήθως καὶ τόδε τὸ εὔ-
διὰ τοῦ πυρός σοι τῶν
τὸ δῶρον διακονήσαν-
φὴν γοῦν πάρεστι τῇ φλο-
λαμπόμενον. καὶ ἄλλως
κέρδος κάλλιστον, ὃ μὴ
τῷ παρέχοντα, εὐπορώτε-
ραίνει τὸν λαμβάνοντα.
ῦτα ὡς εἰπὼν ἐποίησεν,
ὐωχίαν αὐτόν τε καὶ
λλοις ἐπέτρεπεν. ἰδίᾳ μὲν
ιαξὶ τὸ ἐνδοτέρω τοῦ ἱε-
ραν ἀποκληρώσας, τοὺς δὲ
ἐν τῷ προτεμενίσματι
λίνας. ἐπεὶ δὲ εὐφροσύ-
ς ἐκ τῶν ἐδεσμάτων εἰς
ἦσαν, καὶ τοῖς κρατῆρσιν
ἐπεζαι παρεχώρουν, οἱ
ρες ἐμβατήρια τὸν Διο-
καὶ ἦδον καὶ ἔσπενδον· αἱ
ναῖκες ὕμνον τῇ Δήμη-
τειστήριον ἐχόρευον. ἡ
λεια δὲ χωρισθεῖσα, τὸ
ἔπραττεν· ηὔχετο Θεα-
σώζεσθαι, κἀκεῖνον ἐ-
φυλάττεσθαι. τοῦ πότου
μπρεπῶς ἤδη βράζον-
καὶ ἄλλου πρὸς ἄλλο
τερπόντων ἀποκλίναν-
ντος ἀπαραχύτου φιά-
ετείνας ὁ Ναυσικλῆς,
Καλάσιρι, ἔφη, ὦ θεράς σοι τὰς νύμφας ὡς σοὶ φίλον,

& hoc inuentum mihi venire more solito, à Mercurio Deorum optimo & beneficentissimo, qui tibi omnino donum per ignem subministrauit: vnde & videre est, eum flamma relucere. Et alioqui iudicio lucrum esse pulcherimum, quod cum nulla iactura prębentis, ditiorem efficit accipientem.

Lucrū pulcherrimum quod cū nulla iactura præbentis, ditiorē efficit accipiē tem.

His dictis, cùm consummasset sacrificium, epulas cum aliis vnà iniit: mulieribus seorsim in interiori templi parte loco attributo, viris autem in vestibulo collocatis. Postquam autem oblectationis ex cibis satietas illos cepit, & poculis mensæ cedebant, viri quidem Bacchum inuocabant, cum libatione & cantu vsitato in ingressu in nauim: mulieres autem ad hymnum in honorem Cereris compositum saltabant. Chariclia verò secedens, res suas agebat: orans vt Theagenes saluus & incolumis sibi seruaretur. Cæterùm iam egregiè feruente compotatione, & alio ad aliam oblationem verso, phialam sinceræ aquæ protensa Nausicles: Tibi ô bone Calasiri, inquit, nymphis quando ita placet,

tamen cùm leuitas mentis illius, fraudis celeritate comprehensa & conclusa esset, & tempus pœnitendi præreptum: Hanc igitur, inquit, cùm tua sit, recuperatam ducito. & cùm hoc dixisset, tradebat illi in manus, respiciens in illam continuè, & quòd inuitus, ac propter præmium antè acceptum cederet de possessione puellæ, significans. Hic autem, quicunq; tandem est (Theagenem innuens) sit nostrum spolium: & sequatur, custodia illi adhibita, mittendus Babylonem. Siquidem ea inest corpori dignitas, vt ad mensam regiam ministrare possit. His dictis, trãsmittebant lacum, & separati à se inuicem, Nausicles quidem Chemmim, habens Charicliam, peruenit: Mitranes verò, cùm ad alios pagos suæ ditionis deflexisset, nulla mora interposita, Theagenem vnà cum literis, ad Oroondatem, qui tũ erat Memphi, emisit. Sic autem erat scriptum in literis:

Virgo Nausicli tradita.

Theagenes in spolium cedit Mitrani.

Theagenes ad Oroondatem Memphim missus.

Ad Oroondatẽ literæ.

OROONDATI SATRAPAE, MITRANES PRAEFECTVS. Adolescentem Græcum, præstantiorem quàm vt sub meo degat imperio, & dignum qui in dei regis maximi solius conspectu versetur,

ὅμως δ' οὖν τὸ κοῦφον τοῦ φρονήματος ἀπάτης ὀξύτητι συσχεθεὶς, καὶ τὸν καιρὸν τῆς μεταμελείας προληφθεὶς, Ταύτην μὲν οὖν, ἔφη, σὴν οὖσαν ἀπολαβὼν ἄγε. καὶ εἰπὼν ἐνεχείριζεν, ἀφορῶν τε εἰς αὐτὴν συνεχῶς, καὶ ὅτι ἄκων καὶ προλήψει τοῦ μισθοῦ παραχωρεῖ τῆς κόρης ἐπισημαίνων. οὑτοσὶ δὲ ὅστις ποτὲ ἐστι, λέγων τὸν Θεαγένην, λάφυρον ἡμέτερον ἔστω· καὶ ἑπέσθω φρουρούμενος, ἀναπεμφθησόμενος εἰς Βαβυλῶνα· τραπέζῃ γὰρ τῇ βασιλέως διακονεῖν ὑπερέπει. τούτων εἰρημένων, ἐπεραιοῦντο τὴν λίμνην καὶ χωρισθέντες ἀλλήλων, ὁ μὲν εἰς τὴν Χέμμιν, ὁ Ναυσικλῆς ἔχων τὴν Χαρίκλειαν, ἔρχεται· Μιτράνης δὲ ἐπὶ ἑτέρας κώμας τῶν ὑπηκόων ἐπιστραφεὶς, οὐδὲν ὑπερθέμενος, ἅμα γράμμασι τὸν Θεαγένην πρὸς Ὀροονδάτην ὄντα κατὰ τὴν Μέμφιν ἐξέπεμπεν. εἶχε δὲ ὧδε τὰ ἐπεσταλμένα.

ὈΡΟΟΝΔΆΤῌ ΣΑΤΡΆΠῌ ΜΙΤΡΆΝΗΣ ΦΡΟΥΡΑΡΧΟΣ. Ἕλληνα νεανίσκον ὑπερφέροντα τὴν ἐμὴν δεσποτείαν, καὶ θεῷ βασιλεῖ τῷ μεγίστῳ μόνῳ, καὶ φαίνεσθαι

καὶ

ι δοκεῖς καὶ τῆ δαιμο-
ἄλλιστα συνιέναι, τὸν Ἑρ-
τῷ Διονύσῳ συγκαθι-
, καὶ λόγων ἥδυσμα τῷ 5
συναναχέων. ὡς ἐγώ σε
ἄλλην μὲν τῆς οὐσίας πο-
ειαν. ἔχω θαυμάσας, οὐκ
ὅπως μᾶλλον ἄν τις τὸν 10
ἱλάσαιτο, ἢ τῷ οἰκειότα-
είνῳ λόγοις εἰς εὐωχίαν
ὁμῶν.
είθετο ὁ Καλάσιρις, ἅ- 15
ὶ τῷ Κνήμωνι χαριζό-
, ἅμα δὲ τὸν Ναυσι-
ῶν μετὰ ταῦτα ἕνεκεν ὑ-
ούμενος. καὶ ἅπαντα ἐ- 20
τὰ μὲν προῦντα καὶ ἤδη
ντα πρὸς Κνήμωνα, ἐπι-
θμὸς. καὶ ὥσπερεὶ κεφα-
ων ὁ, καὶ τινα καὶ ἑκὼν 25
ίνων, ὅσα τὸν Ναυσι-
νώσκειν οὐ συμφέρειν ἐ-
ζε, τὰ δ' ἔτι ἀδιήγη-
ὶ ἐχόμενα τῶν εἰρημένων 30
ιλών.
ἐπειδὴ τῆς Φοινίσ-
λκάδος ἐπέβησαν, τοὺς
ὺς ἀποδράντες, τὰ 35
ρῶτα πλεῖν κατὰ γνώ-
εὐκραεῖ τῷ πνεύματι,
νώτων ὑποφερομένοις
κατὰ τὸν Καλυδώνιον 40

Et mihi quidem videris: numinis vim & naturam optimè intelligere, qui Mercurium iuxta Bacchum colloces, & sermonum oblectationem potationi misceas. Quamobrem etsi reliquum sacrificij splendorem & apparatum iustè sum miratus, tamen haud scio an quisquam magis vlla ratione Mercurium placare possit, quàm si narrationum illius in primis propriam symbolam in conuiuium conferat.

Mercuriū iuxta Bacchū collocare est cùm sermonum oblectationem potationi miscemus.

Mercurius quomodo meliùs placetur.

Parebat Calasiris, & cùm Cnemoni gratificans, tum Nausiclem sibi propter ea quæ consecutura erāt, deuinciens, omnia dicebat: prima quidem, & quæ iam Cnemoni exposita fuerāt, contrahens, præcipua tātùm quasi capita repetens: quædam autem sponte transgrediens; quæ Nausiclem scire, non esse operæprecium iudicabat. Porrò ea quæ nondum erant narrata, & cohærebāt cum his quæ dicta fuerant, continuabat, inde inducto exordio;

Ipsos, cùm nauem onerariam Phœnicum conscendissent, postquam Delphos effugerunt, primùm nauigasse ex sententia, cùm secundo vento e-
à tergo impellerentur: at cùm ad Calydonium fretum

fretum peruenissent, non mediocriter turbatos esse, cùm incidissent in mare natura inquietum ac turbulentum.

Calydonii fretum natura inquietum.

Cnemone autem vt neque hoc prætermitteret petéte, sed diceret, si quam causam commotionis illo in loco existentis inuestigasset:

Causa.

Pelagus, inquit, Ionium, ex magna latitudine ibi in angustias redactum, & tanquam per ostiũ quoddam sese in sinum Crissæum infundens, & misceri cum mari AEgeo properans, ab Isthmo Pelopõnesiaco inhibetur ac retunditur: prouidentia numinis fortasse, ne ex aduerso sitam terram eluuione obruat, obiecto collo interclusum. Et cùm inde vt consentaneum est, refluxus existat, & circa hoc fretum magis quàm in reliquo sinu cogatur & coarctetur, eo quod adhuc influit, in id quod reciprocatur, sæpius incidēte bullitionem aqua efficit, & æstum feruentem excitat, ex mutuo concursu & collisione in fluctum cumulatum. Quæ cùm plausu & laudibus excepta essent, his qui aderant veram esse causam contestantibus.

Calasiridis rerum peritia.

πορθμὸν γένοιντο, διατ[…]
ναι σφᾶς οὐ μικρῶς, τ[…]
δὴ τὰ πολλὰ φύσει
περιστυχόντας. 5

Τοῦ δὲ Κνήμων[ος …]
δὲ τοῦτο παραλειπεῖν
τος, ἀλλὰ φράζειν
κατάμεμάθηκοι τῆς ἐ[…] 10
ζούσης τῷ τόπῳ τα[…]
αἰτίαν.

Τὸ πέλαγος ἔφη, […]
νιον ἐκ πολλῆς εὐρυχ[…] 15
ταῦθα στενούμενον, καὶ
διὰ στομίου τινὸς εἰς
σαῖον κόλπον εἰσχεόμ[ενον …]
μίξαι τε πρὸς τὴν […] 20
θάλασσαν ἐπειγόμενο[ν …]
Πελοποννησίων ἰσθμ[…]
πρόσω φυρᾶς ἀνα[…]
προμηθείᾳ κρεῖττον […] 25
ἔοικεν, ἐπικλύσαι τὴν […]
τον προβολῇ τοῦ αὐχέ[νος …]
τειχιζόμενον. κἀκ τοῦ δ[…]
ῥοίας ὡς τὸ εἰκὸς, γ[…] 30
καὶ περὶ τόνδε τὸν […]
πλεῖον ἢ κατὰ τὸν ἄλλο[ν …]
θλιβομένης, τοῦ ἐπιρρ[…]
τι τῷ ἀνατρέχοντι […] 35
ἐμπίπτοντος, βρασμὸ[ν …]
τὸ ὕδωρ καὶ κῦμα φλ[…]
ἐγείρει πρὸς τῆς ἀ[…]
εἰς κλύδωνα κορυφούμ[ενον …]
πὶ τούτοις κρότου γεν[…]
ἐκείνου, τῶν παρόντων ἀληθῆ εἶναι μαρτυρούντων τ[…]

...άσιρις εἴχετο τῆς ἑξῆς.
...περβαλόντες δὴ, λέγων, τὸ
...ὸν καὶ νήσους Ὀξείας ἀπο-
...ντες, τὸ Ζακυνθίων ἀ-
...προσκοπεῖν ἀμφεβάλλο-
...σιν ἀμυδρόν τι νέφος
...ἐκ ἡμῖν ὑποδραμοῦν. καὶ
...ερνήτης τὸ ἱστίον παρὰ στέλ-
...ἐπέτρεπεν. ἡμῶν δὲ πυν-
...νων διότι παραλύει τὸ
..., τῆς νεὼς οὐριοδρομούσης·
...η, πλησίστῳ χρώμενοι τῷ
...ιαπι, περὶ πρώτην αὖ
...μὴν τῇ νήσῳ προσορμι-
... καὶ δέος προσκεῖλαι
...οις τόποις ὑφάλοις τα-
... καὶ κρημνώδεσι. Καλὸν
...νυκτερεῦσαι τῷ πελά-
...τὸ πνεῦμα ὑφιεμένους δέ-
...συμμετρουμένους ὅσον αὖ
... αὔταρκες, ἕως ἡμᾶς
...προσπελάσαι. ταῦτα εἶπε
...βερνήτης, οὐκ ἐγίνετο δὲ, ὦ
...κλῆς, ἀλλ' ἅμα ἥλιός τε
... καὶ ἡμεῖς ἄγκυραν κα-
... οἱ δὲ τῆς νήσου περὶ
...ον οἰκοῦντες, ἀπέχοντα
...ἡ τῆς πόλεως, καθάπερ
...παράδοξον τὴν θέαν τῆς
...ιν συνέρρεον, ἀγάμενοι
...ις ἐφαίνετο, καὶ τὸ τῆς
...ος εὐάγωγον, εἰς κάλλος
... καὶ μέγεθος αἰρόμενον

Calasiris continuabat narrationem.

Cùm superassemus, dicens, fretum, & conspe-
5 ctum insularum Acutarum amisissemus, Zacynthiorũ promontoriũ prospicere nos coniectabamur, tanquam obscurã quandã nu-
10 bem in oculos nostros incurrentem: & gubernator velum cõtrahere iubebat. Nobis autem percontantibus, quamobrem dissol-
15 ueret & laxaret impetum, cùm nauis secundũ vẽtum haberet: Quoniã si secundis auris vela permiserimus, circa primã noctis vi-
20 giliam ad insulam appellemus: cùm interim metuendũ sit, ne in tenebris, in loca saxis latentibus magna ex parte plena, & prærupta
25 impingamus. Cõsultum est igitur pernoctare in mari, & vẽtũ cessim & leuiter excipere ea proportione, qua sufficere possit vt manè ad
30 terrã applicemus. Hæc dixit quidẽ gubernator, ceterũ non fiebãt, Nausicles: sed vnà Oriẽte sole, nos quoq; anchorã demittebam⁹. Por-
35 rò insulæ incolæ, qui habitabãt circa portũ, nõ procul distãtẽ ab vrbe, ad spectaculũ nostri aduẽtus tãquã nouum & insitatum
40 quippiã cõfluebãt, admirãtes (vt apparebat) habilita-

Sapiẽtis nauis gubernatoris prudentia.

...nis onerariæ, ad pulchritudinẽ simul & altitudinem

elabo

Phœnicum industria & prudentia.

elaboratæ, Phœnicum industriam & artificij gloriam vel inde cognoscentes: & quòd incredibili & inusitata fortuna vsi essemus, qui tranquillam nauigationem & secundam hyberno tempore, & iam occidentibus Pleiadibus confecissemus. Reliqui igitur omnes, cùm adhuc funes religarentur, relicta naui, ad vrbem Zacynthum negociaturi currebant.

Calasiridis prudentia.

Ego verò, audierã enim forte a gubernatore, quòd in insula essent hybernaturi, ibam quæsiturus alicubi diuersorium circa litus: nauem, quòd esset inconueniens nobis habitaculum futurum, propter turbam nauticam: vrbem autem, quòd parum tutum propter fugam iuuenum, deuitans. Cùm igitur paululum progressus essem, video senem piscatorem, sedentem pro foribus, & retis lacerati nexus reficientem.

Cum surdo colloquia.

Accedens igitur propius: Salue, dicebam, vir optime, & dic vbínam diuersoriũ quispiam adipisci possit? Ille autẽ, Circa propinquũ promontoriũ (inquit) saxo latenti hesterno die illisũ, laceratũ est. Rursus ego: Hoc quidẽ cognoscere mea nihil interfuit:

κατεπεπληγμένους, φοινικὴν ἐπιστήμην γνωρίζοντες, ὅσοι δὲ ἐκτοπιωτάτῃ τῇ τύχῃ μέγας, εὐδίαν τε καὶ ναυτιλίαν ἐν χειμῶνι καὶ Πλειάδων ἤδη δυομένων. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι τε πάντες, ἔτι τῶν πεισμάτων ἀναδουμένων, ἐκ τῆς νεὼς, εἰς τὸ Ζάκυνθον ἀγοράσοντες ἔτρεχον.

Ἐγὼ δὲ (τοῦ κυβερνήτου ἀκηκοὼς ἐπιχειμάζειν μέλλειν) χρηστήν τινα καταγωγὴν ἐπεζήτουν τὸ που περὶ τὴν ἀκτὴν μένειν· τὴν μὲν ναῦν ὡς τῆς οἰκήσεως διὰ τὴν ναυτικὴν τύρβην· τὴν πόλιν ὡς ἀσφαλὲς διὰ τὴν φυγὴν παραιτούμενος. Ὀλίγον ὅσον προελθὼν, ὁρῶ τινὰ ἁλιευτικὸν πρὸ θυρῶν τῶν αὐτοῦ καθήμενον, δίκτυον διερρωγότος ἀκεούμενον. πλησιάσας, Χαῖρε, εἶπον, ὦ βέλτιστε, καὶ ὅποι τις ἂν τύχοι καταγωγῆς. ὁ δὲ, Περὶ τὴν ἄκραν, ἔφη, χοιράδι τῇ προτεραίᾳ ἐνσχεθὲν διεσπάρακται. Κἀγὼ, Τοῦτο μὲν, ἔφην, οὐδὲν ἐδεόμην

ρῶν χρησῶς αὖ ποιῇς καὶ
ρώπως, ἢ αὐτὸς ὑποδέ-
ος, ἢ ἕτερον ὑφηγούμε-
ος, Οὐκ αὐτὸς, φησίν· οὐ
ἔπλεον. μὴ γὰρ οὕτω ποτὲ
ιη, μηδὲ ὑπὸ γήρως πε-
υῤῥηνός· ἀλλ' ἐστὶ παί-
παιδαρίων, ἀπειρία τῶν
ν οὐ μὴ ἐχρῆν τὰ δίκτυα
υσάντων.
ὲ δὴ οὖν συνεὶς ὡς πα-
ον ἔχει τῆς ἀκοῆς, μέγα
ν ἐμβοήσας, Χαίρειν κε-
τοι, ἔφην, καὶ φράζειν ἡ-
ένοις οὗ ἐστι καταγωγή.
καὶ αὐτὸς χαίρειν ἀπε-
ε, καὶ μένειν, εἰ βούλοιο,
μῖν, εἰ μή τις τυγχάνοις
υχλίνους οἴκους ἐπιζη-
ν, ἢ θεραπείαν εἰς πλῆ-
ηγμένων. Ἐμοῦ δὲ εἰπόν-
παῖδές εἰσί μοι δύο, καὶ
ἐγώ. Χαίρειν, ἔφη, τὸ
ζυγ. ἑνὶ γὰρ πλείους ἡμᾶς
τε. κἀμοὶ γὰρ παῖδες εἰ-
δύο συσσιτοῦντες· οἱ
ύτεροι δὲ γήμαντες, οἴκοι
καὶ τετάρτη τροφὸς ἡ τοῦ
· ἡ γὰρ μήτηρ αὐτοῖς οὐ
ολλοῦ τέθνηκεν. ὥστε, ὦ
ὴ μέλλε, μηδὲ ἀμφίβαλ-
οὐ χαίροντες ὑποδεξό-
νδρα καὶ ἐκ πρώτης ἐν-

5 10 15 20 25 30 35 40

cæterùm officiosè feceris, & humaniter, si aut ipse me hospitio receperis, aut alterum demonstraris. At ille: Non ipse, inquit, neque enim vnà nauigabam (absit enim vt ita offendat, aut tantopere à senectute prematur Tyrrhenus) sed est puerorum culpa, qui inscitia saxorum sub mari latentium, vbi non oportebat, retia tetenderunt.

Nomen senis.

Serò igitur tandem cùm intellexissē, quòd hebetiorem haberet auditum, alta voce intonans, Saluere te iubeo, dicebam, & vt nobis hospitibus diuersoriū ostēdas, oro. Sed & ipse vicissim, Sis saluus, respondit, & maneas si vis apud nos: nisi fortè es aliquis ex eorum numero, qui domos multis lectis exornatas inquirūt, aut famulitij ad seruorum turbam secum adducunt. Ego verò cùm dixissē, quòd liberi mihi essēt duo, & ego tertius: Grata est, inquit, pportio: vno enim plures vos inuenietis. Etenim & mihi sunt duo filij cōuictores (maiores autem natu, ductis vxorib⁹, sunt ipsi patresfamiliâs) & quarta, nutrix infantū. Siquidem mater ipsis est non ita pridem mortua. Quamobrem optime, ne cuncteris, neque dubites quin te simus læti & s exceptui, virum etiam ex primo colloquio generositatis

Senis surdi humanitas & hospitalitas.

ſitatis ſpecimẽ exhibẽtem.

Faciebam ita, & non multo pòſt cum Theagene & Chariclia me venientem, lubens Tyrrhenus excipit, & partem calidiorem domus nobis attribuit. Sanéque non inſuauiter hybernum tẽpus initiò tranſigebamus, dies quidem ſimul conſumentes: ſeiunctim autem cùm dormiendum fuit cum nutrice quidem Chariclia: ego autem ſeparatim & Theagenes, Tyrrhenus verò in altero conclaui cum ſuis liberis, requieſcentes. Mẽſa nobis etiam communis apponebatur, alia quidem nobis præbentibus, Tyrrheno verò obſonia affatim ex mari iuuenibus ſuppeditante, cùm partim ipſe piſcaretur, partim nos quoque interdum per ociũ in captura adiuuaremus, quã variam, & ad omne tempus accõmodatam inſtruxerat. Et erat locus iaciendis retibus idoneus, & piſcoſus, adeò vt pleriq; quod capiebat ex arte commodum, fortunæ beneuolentiæ referrent acceptum.

Hoſpitium Calaſiridi & amantibus exhibitum.

Menſa apposita.

Sed haud fieri potuit, quin (vt dicitur) ſemel infelices, nõ ſẽper aduerſa fortuna laborarẽt. Neq; in ſolitudine turbis & moleſtiis caruit forma Chariclíæ:

Aduerſa, aduerſis vt cumulentur.

τεύξεως εὐγένειαν ἐμφ[...]

Ἔπραττον οὕτως. καὶ [...]
πολὺ σὺν τῷ Θεαγέν[...]
5 Χαρικλείᾳ παρόντα μ[...]
νος ὁ Τυῤῥηνὸς ὑποδ[...]
μέρος τὸ ἀλεεινότερον ὁ[...]
ρου τῆς οἰκήσεως. καὶ [...]
10 ἀηδῶς τὴν χειμέριον [...]
ρεῖα διηνύομεν, τὰ[...]
συνδιημερεύοντες, χω[...]
νοι δὲ ὅτε καθεύδειν ἔ[...]
15 τῇ τροφῷ μὲν ἡ Χαρίκλ[...]
δὲ ἰδίᾳ καὶ Θεαγένης· [...]
ῥηνὸς δὲ σὺν τοῖς παι[...]
καθ᾽ ἕτερον δωμάτιον [...]
20 παυόμενοι. ἡ τράπεζα [...]
κοινὴ προυτίθετο· τὰ [...]
ἡμῶν παρεχόντων· τοῦ [...]
δὲ ὄψον ἄφθονον ἐκ θα[...]
25 τοὺς νέους ἑστιῶντος, τὰ [...]
αὐτὸν ἁλιεύοντος, τὰ [...]
μῶν ἔστιν ὅτε τὴν ἄγρ[...]
τιθεμένων καὶ συνεφαπ[...]
30 τῆς ἄγρας, ἣν ποικίλη[...]
πρὸς πᾶσαν ὥραν ἁρμό[...]
ξήσκητο. καὶ ἦν εὔβολόν τ[...]
καὶ πολύιχθυον· ὥστε καὶ ο[...]
35 τὴν ἐμπειρίαν αὐτοῦ [...]
χνης, εἰς εὐμένειαν [...]
προσῆπτον.

Ἀλλ᾽ οὐ γὰρ ἦν, φησ[...]
40 δυστυχοῦντας, μὴ οὐχ[...]
ταχοῦ δυστυχεῖν, οὐ[...]

τῆς ἐρημίας ἀνενόχλητον εἶχεν ἡ Χαρίκλεια τὸ κ[...]

Γύειος ἐκεῖνος ἔμπο-
υθιονίκης, ᾧ συνεπλεύ-
, ἰδίᾳ μοι προσιὼν,
ει πολλάκις, καὶ ἀ-
λιπαρῶν, καὶ εἰς γάμον
παρὰ πατρὸς αἰτῶν τὴν
ειαν, πολλὰ σεμνυνόμενος
, καὶ τοῦτο μὲν γένος ἐν-
ἐπιλέγων, τοῦτο δὲ τὸν
ι πλοῦτον καταριθμού-
, τήν τε ὁλκάδα ὡς ἰ-
τὸ κτῆμα τυγχάνει, καὶ
πλεῖον φόρτου τῶν ἄ-
ων δεσπόζει, χρυσοῦ τε
καὶ λίθων πολυτελῶν
σηρικῆς ἐσθῆτος. οὐκ ὀλί-
εἰς εὐδεξίας προσθή-
ὴ τὴν Πυθιονίκην ὠνό-
, ἕτερά τε αὖ πολλὰ
ὑπτεις.
ου δὲ τήν τε παροῦ-
ενίαν προβαλλομένου,
οὐκ ἄν ποτε τῷ χώραν
οἰκοῦντι καὶ ἔθνος ὃ το-
κεχώρισται τῆς Αἰγύ-
εκδοῦναι τὸ θυγάτριον
μένου, πέπαυσο τούτων
, ὦ πάτερ· τὴν μὲν γὰρ
ἀπέχειν ἡγήσομαι καὶ
ὶ τάλαντα καὶ πλοῦ-
ον τὴν κόρην. ἔθνος δὲ
τρίδα τὴν ὑμετέραν ἀλ-
μαι, τῆς μὲν ἐπὶ Καρ-
ους ὁρμῆς ἐκτραπείς·

Sed Tyrius ille mercator, victor in Pythiis renunciatus, cum quo nauigaueramus, seorsim me conueniens, sæpius mihi molestus erat, & dolorem afferebat, obsecrans, ac in matrimonium sibi dari tanquam à patre Chariclia petens: multa de se prædicans, & partim genus illustre exponens, partim præsentes opes enumerās, holcadem quòd illius propria possessio esset, quódque maiorem partem mercium præ cæteris possideret, quæ essent auri, lapidum multis talentis constantium, & serici. Nec paruum momentum ad accessionem splendoris & gloriç, etiam victoriam in Pythiis partam nominabat, & alia prçter hæc multa.

Mercator Tyrius in matrimonium Charicleam expoſcens.

Me verò præsentem inopiam prætendente, & id quod nunquam in animū inducturus essem, vt in alia regione & gente habitanti, quæ tanto interuallo distet ab Aegypto, filiolam meam elocarem: Omittas hæc, pater, dicebat. Dotem quidem me tulisse multorū talentorum, & vniuersarúm opum, ipsam puellā, arbitrabor. Gentem verò & patriam vestram cum mea permutabo, deflectens à proposita nauigatione versus Carthaginem:

Line numbers: 5, 10, 15, 20, 25, 30, 35, 40

vobis autem me comitem, quò volueritis, adiungens. Cùm igitur viderem Phœnicem non remittere, sed & vehementi calore, in ea voluntate & proposito persistere, & diem nullum quin de iisdem mihi molestus esset, intermittere, statui in præsentia rem blandis pollicitationibus differre, ne aliquid per vim in insula pateremur: & omnia me facturum, cùm venissem in Ægyptum, pollicebar.

Vbi vis timetur, blandis pollicitationibus rem interdũ differimus.

Ita cùm hunc, paululũ remouissem, rursus fluctum (vt aiunt) supra fluctum numen aduoluit. Nam Tyrrhenus nõ multis pòst diebus, cùm me in littus quoddam flexuosum assumpsisset: O Calasiri, inquit, per Neptunum iuro, & alios marinos deos, me & te non secus ac si meus esses frater, & tuos liberos perinde atque meos ferre in oculis. Dicturus sum autẽ tibi negocium quod contra te struitur, molestum quidem & acerbum, cæterùm quod & me reticere fas non est, cùm iidem lares fuerint mihi tecum communes: & tua scire omnino interest. Insidiatur holcadi Phœnicię piratica officina, sub latere huius promõtorij eos regẽte & amplectente delitescẽs,

Fluctus supra fluctum Calasiridi aduoluitur.

Senex Tyrrhenus insidias aperit Calasiridi holcadi Phœniciæ structas.

ὑμῖν δὲ συμπλόοις οὗ δὴ καὶ βούλεσθε γενομένοις. Ὁρῶν δὲ τὸν Φοίνικα μὴ ἀνιέντα, ἀλλ' εἰς ὑπερβολήν τε πρὸς τὸ βούλημα θερμαινόμενον, καὶ ἡμέραν οὐδεμίαν τοῦ διοχλεῖν μοι περὶ τῶν αὐτῶν ἀπολειπόμενον, ἔγνων τὸ παρὸν ὑπερθέσθαι χρησταῖς ἐπαγγελίαις, μὴ καὶ βίαιόν τι κατὰ τὴν νῆσον ὑποσταίημεν, καὶ ἅπαντα ποιήσειν ἐλθὼν εἰς τὴν Αἴγυπτον ἐπηγγελλόμην.

Οὕτω δέ μου τούτων ἐπ' ὀλίγον ἀποσκεδασαμένου, κῦμα (φησὶν) ἐπὶ κῦμα ἐπεσέβαλλεν ὁ δαίμων. ὁ γὰρ Τυρρηνὸς οὐ πολλαῖς ὕστερον ἡμέραις εἴς τινά με παρηγκωνισμένην ἀκτὴν παραλαβὼν, ὦ Καλάσιρι, ἔφη, τὸν Ποσειδῶ σοι τὸν πελάγιον ἐπόμνυμι, καὶ τοὺς ἄλλους ἐναλίους θεοὺς, ἦ μὴν αὐτόν τέ σε ὡς ἀδελφὸν, παῖδάς τε τοὺς σοὺς ἴσα καὶ παισὶν ὁρᾶν τοῖς ἐμοῖς. Ἥκω δή σοι φράσων ἐγειρόμενόν τι πρᾶγμα, ἀνιαρὸν μὲν, ἀλλ' ἐμοί γε σιωπᾶσθαι ἀθέμιτον, ἑστίας ἡμῖν τῆς αὐτῆς κεκοινωνηκότι, σοί τε γνῶναι πάντως ἀναγκαῖον. Ναυλοχεῖ τὴν ὁλκάδα τὴν Φοίνισσαν πειρατικὸν ἐργαστήριον, κατὰ τὴν περιπτύσσουσαν τῆς δὲ τῆς ἄκρας πλευρὰν ὑποκαθήμενοι,

ἐπ'

ῖς ἀμοιβάδην τ' ἔκπλουν
εὼς ἐπιτηρούμενον. ὅρα
ῦ, φυλάττου, καὶ λογίζου
ποιῇς. σοῦ γὰρ δὴ ἕνεκεν,
ον δὲ θυγατρὸς τῆς σῆς, τὸ
ἀπηνὲς ἔργον, ἐκείνοις
ἠθες, διανοοῦνται. κἀγὼ
ὐτόν·
μὲν, ἔφην, ἀντὶ τούτων οἱ
κατ' ἀξίαν ἀμείψαιντο.
δὲ ὦ Τύρρηνε συνείλη-
ν ἐπιβουλήν; καὶ ὃς, ἀπὸ
έχνης, ἔφη, τοῖς ἀνδράσι
ζομαι, καὶ ὄψον αὐτοῖς
κομίζων, πλέον ἢ παρὰ τ
ν τὸ τίμημα κομίζομαι.
ὑστεραίᾳ δὴ κύρτους ἀναλε-
ν μοι περὶ τοὺς κρημνοὺς
ὼν ὁ λῄσταρχος, πότε ἄρα
νικες ἐξορμᾶσθαι μέλλου-
κε πέπυσαι, διηρώτα. κἀ-
νεὶς τὴν ἐνέδραν τοῦ ἐρω-
ος, τὸ μὲν ἀκριβὲς, ἔφην,
χῖνε, οὐκ ἔχω λέγειν· εἰς
ὶ πρῶτον ἡγοῦμαι αὐτοὺς
σθαι. ἆρ' οὖν, ἔφη, καὶ ἡ
αὐτοῖς ἡ παρὰ σοὶ κατα-
συμπλεύσεται; ἄδηλον
ον· ἀλλά τι πολυπραγμο-
ὅτι αὐτῆς, ἔφη, ἐρῶ μανι-
παξ θεασάμενος· οὐ γὰρ οἶ-
ἐντυχὼν τοιούτῳ κάλ-
πολλὰς καὶ ταῦτα καὶ οὐκ
ς αἰχμαλώτους ᾑρηκώς.

&, speculatoribus per vices
egressum nauis obseruans.
Quamobrem vide vt ca-
ueas, & cogites quidnam
5 tibi faciundum sit. Siqui-
dem propter te, magis au-
tem propter filiam tuam,
hoc tam crudele facinus,
illis autem vsitatum, con-
10 ceperunt. Ego autem ad
ipsum:

Tibi quidem Diis pro
his dignas referãt gratias:
cæterùm vnde insidias de-
15 prehendisti Tyrthene? At
ille: Ex arte, inquit, viris
sum notus, & cùm illis o-
psonia affero, maius pre-
cium quàm ab aliis repor-
20 to. Itaque heri cùm nassas
colligerem circa præcipi-
tia, mecum congressus ar-
chipirata, Nũ audisti quã-
do Phœnices è portu sũt so-
25 luturi? quærebat. Ego autẽ
cùm intellexissem insidias
sermonis, Certi quidẽ (in-
quio) quod dicã habeo ni-
hil, Trachine, cæterùm in-
30 eunte vere primùm illos so-
luturos puto. Igitur, inquit
& virgo quę apud te diuer-
satur, vnà cũ illis nauiga-
bit? Incertũ est quidẽ, dixi,
35 verũ cur tã curiose & an-
xiè id scrutaris? quòd depe-
reo illã, ita vt vix sim cõpos
mẽtis, cùm semel tantũ vi-
derim. Neq; me scio vnquã
40 incidisse in talẽ formã, pręc-
sertim cũ multas & nõ de-
formes captiuas ceperim.

Trachini archipiratæ sciscitantis verba, ad senem Tyrrhenum.

Chariclea laudata forma.

Occultè igitur eum pertra
hens eò vt mihi totius cõ-
ſilii ſui rationem explica-
ret: Quid igitur, inquie-
bam, te opus eſt conſerere
manus cum Phœnicibus?&
non potiùs ſine ſanguine,
& priuſquam conſcendãt,
adipiſci ex ædibus meis?
Seruatur, inquit, & apud
prædones conſcientia erga
notos, officij & humani-
tatis. Tua igitur cauſa par-
co, ne tibi ea res difficulta-
tem & laborem pariat, cùm
à te hoſpites amiſſi repoſ-
cerentur: tum vna opera
duo maximè cõſequi volo,
opes nauis, & matrimoniũ
virginis: quorum altero o-
mnino me fruſtrari neceſſe
eſt, terra negotium aggre-
dientem: & alioqui neque
tutum eſt, cùm ſi quid eiuſ-
modi accideret propè ſita
vrbe, continuò & factum
ſentiretur, & perſecutio
futura eſſet. Cùm igitur eũ
multis modis ob pruden-
tiam collaudaſſem, ab illo
diſcedebam. Tibi verò in-
dicans inſidias, quæ ab his
ſtruuntur piaculis, magno-
pere oro & obteſtor, vt in
id curam & cogitationem
intendas, quo pacto teipſũ
& tuos ſeruare poſſis.

Seruatur & apud prædones conſciẽtia erga notos, officij & humanitatis.

Diſcedebam triſtis, cùm
hæc audiſſem, & varia
verſabam apud me conſi-
lia: donec fortè caſu mihi
obuiam factus mercator,

ὑπαγόμενος οὖν αὐτὸν ὥστε μοι
ἀναπτύξαι τὸ βούλευμα· τί οὖν,
ἔφην, δεῖ σε συμπλέκεσθαι τοῖς
5 Φοίνιξιν, ἀλλὰ μὴ ἀναιμωτὶ
καὶ πρὸ τῆς θαλάσσης ἔχειν, ἐκ
τῆς οἰκίας ἁρπάσαντα τῆς ἐμῆς;
σώζεται καὶ παρὰ λῃσταῖς, ἔφη, τὸ
10 συνειδὸς καὶ πρὸς τοὺς γνω-
ρίμους φιλάνθρωπον· σοῦ τε οὖν
φείδομαι, μὴ πραγμάτων πει-
ραθείης τοὺς ξένους ἐπιζητού-
15 μενος. ἐγὼ δὲ δι' ἑνὸς ἔργου
δύο τὰ μέγιστα βούλομαι κτή-
σασθαι, τόν τε πλοῦτον τῆς νεὼς,
καὶ τὸν γάμον τῆς κόρης· ὧν θα-
20 τέρου πάντως ἐστὶν ἀποτυχεῖν
κατὰ γῆν ἐγχειροῦντα τὴν
πρᾶξιν. καὶ ἄλλως οὐδὲ ἀκίν-
δυνον εἴπερ τούτων γένοιτο πλη-
25 σίον τῆς πόλεως, ἐκ τοῦ πα-
ραχρῆμα τῆς τε αἰσθήσεως καὶ τῆς
ἐπιδιώξεως ἐσομένης. πολλὰ δὴ
τῆς συνέσεως αὐτὸν ἐπαινέσας,
30 ἐκείνου μὲν ἀπηλλαττόμην.
σοὶ δὲ καταμηνύων τὴν σκευ-
ωρουμένην πρὸς τῶν ἀλαστόρων
ἐπιβουλὴν, ἱκετεύω φροντίδα
35 ποιεῖσθαι τοῦ σαυτόν τε καὶ τοὺς
σεαυτοῦ διασώζειν.

Ἀπῄειν κατηφὴς τούτων
ἀκούσας, καὶ παντοίας ἔστρε-
40 φον παρ' ἐμαυτῷ βουλάς,
ἕως ἐκ ταὐτομάτου μοι πά-
λιν ἐντυχὼν ὁ ἔμπορος,

καὶ

ερὶ τῶν αὐτῶν διαλεγό
–, σκέμματός τινος ἐνδό-
παρεῖχεν. ἀποκρύπτων γὰρ
ὰ τοῦ Τυῤῥηνοῦ μηνυθέν-
ἰ τῶν ἐβουλόμην, ἐκεῖνο
τὸ μέρος ἐξέφαινον· ὡς
καί τις τῶν ἐγχωρίων δια-
υ τὴν κόρην, πρὸς ὃν οὐκ
ξιόμαχος ἀντιτάξασθαι.
δέ σοι μᾶλλον ἄν, ἔ-
, ἐβουλόμην αὐτὴν κα-
ῆσαι διά τε τὴν προϋπάρ-
αν γνῶσιν, διά τε τὴν
ιαν· καὶ πρὸ πάντων ὅτι
μετέραν οἰκεῖν, εἰ τοῦ γά-
τύχοις ἔφησθα ἐπαγγελλό-
. ὥστε, εἴ σοι πάντως φί-
πουδαστέον ἡμῖν τὸν ἐνθένδε
σιν, πρίν τι καὶ πρὸς τό
τον προληφθῆναι παθόν-
σφόδρα τούτων ἀκούσας·
γε ὦ πάτερ, ἔφη, καὶ ἅμα
ι προσιὼν τὴν κεφαλὴν
θάνετο τε πότε ἀνάγεσθαι
νοιμι· καὶ γὰρ εἰ μηδέπω τῆς
τὰ πλόϊμα, ἀλλ' ὑ-
ιν μεταστησαμένοις εἰς ἕ-
ὅρμον, ἐπιβουλῆς τε
ς γενέσθαι τῆς ὑπονοουμέ-
ς τὸ ἀκριβὲς τοῦ ἔαρος πε-
ῖναι. Οὐκοῦν, ἔφην, εἰ δὴ
ι τὸ ἐμὸν ἰσχύειν πρόσταγ-
, τῆς ἀρχομένης ἂν βου-
λὴν ἀποπλεῦσαι νυκτός. καὶ ὁ μὲν, Οὕτω γενήσεται, εἰπὼν,

& de iisdem mecum colloquens, ansam cuiusdam cõsilii præbuit. Occultans enim ex iis quæ erant indicata à Tyrrheno, quæ volebam, illam tantùm partem retegebam, quòd quidam indigenarum cogitaret rapere virginem, cui resistere ipse & se opponere nõ posset. Ego autẽ tibi potius, inquiebam, mallem ipsam desponsare, tum propter notitiã quæ mihi tecũ iam antea intercedit: tum propter opes tuas: & in primis quòd te in nostra patria habitaturum, si matrimonium consecutus fueris, antè promisisti. Quamobrem si id tibi omnino cordi est, properè hinc abnauigemus, priusquam anticipemur, aliquid vel per vim passi. Vehementer est delectatus, his auditis: &, Rectè pater, inquit: simúlq; accedẽs caput osculabatur, & quærebat quando soluere iuberem? Etsi enim nondum tempestiua esset nauigatio, licere tamen in aliũ portum sese transferentibus, insidias quæ struuntur euitare, & veris cõstantiam operiri. Iugitur, inquiebã, siquidẽ valebit meũ imperiũ, sub initium noctis nauigare velim. Et ille quidẽ sic futurum cùm dixisset,

Consilium in re noua à Calasiride initum.

discedebat.

Ego autem domum reuersus, Tyrrheno quidem nihil, liberis autem dicebam, quòd post crepusculum rursus holcadem conscendere oportebit. His autem repetinum illud factum mirantibus, & causam quærentibus, distuli, postea me dicturum pollicens: nunc autem conducere vt ita fiat, dicebam. Cæterùm postquam sumpta cœna modica in somnum lapsi sumus, in somnis mihi apparuit quidam senex, reliquo quidem corpore arefactus: verùm succincta veste genu paululum ostendens, satis apparebat, quę ipsius ętate vegeta vires fuissent: galerũ in capite gerens, & sapientiam ac versutiam aspectu declarans, & tanquam ex vulnere aliquo femur claudicans post se trahens. Cùm igitur ad me propius accessisset, & minaci oris habitu subrisisset: O præclare, inquit, tu verò nullam rationem nostri habuisti, sed solus omnibus quicunque Cephalenem præternauigarunt, & nostram domum contemplati sunt, gloriámque nostram cognoscere magni æstimarunt, adeò nos contempsisti, vt neque vel hoc quod vulgare est, allocutus sis,

Senex in somnis Calasiridi apparens.

ἀπεχώρει.

Ἐγὼ δὲ οἴκαδε ἐλθ
μὲν τὸν Τυῤῥηνὸν
πρὸς δὲ τοὺς παῖδας
ὡς μεθ' ἑσπέραν βαδ
θεὶς ἐπιβαίνειν δεήσει
κάδος. τοῦ δὲ τὸ αἰφνίδ
μαζόντων καὶ τὴν αἰτί
θανομένων, ὑπερεθέμ
θεὶς ἐρεῖν· νυνὶ δὲ οὕτ
χθῆναι συμφέρειν ἔλεγ
δὲ δείπνου πρὸς ὀλίγο
λαβόντες εἰς ὕπνον
μεν, ὄναρ μοί τις πρεσ
φαίνεται, τὰ μὲν ἄλλα
σκληκὼς, ἐπιγουνίδα
φανὸν τὴν ἐφ' ἡλικίας ἰσχ
σαλμένου ζώματος ὑπο
κυνῆν μὲν τῆς κεφαλῆς
μενος, ἀγχίνουν δὲ
πολύτροπον περισκοπῶ
οἷον ἐκ πληγῆς τινος
σκάζοντα παρέλκων.
σας δή μοι καὶ σεσηρὸς
διάσας, Ὦ θαυμάσιε
μόνος ἐν οὐδενὸς λό
τέθεισαι τὰ καθ' ἡμᾶς
πάντων ὅσοι δὴ τὴν Κ
νων παρέπλευσαν, εἰ
ἡμέτερον ἐσκεμμένων
δόξαν γνῶναι τὴν ἡ
ἐν σπουδῇ θεμένων, αὐ
ὀλιγώρως ἔχεις. ὡ
τοῦτο δὴ τὸ κοινὸν προ

οντων καὶ ταῦτα οἰκοῦντα.
ἄρ τοι τούτων ὑφέξεις ἀ
ρὰν τὴν δίκην, καὶ τῶν ὁ-
μοίων παθῶν αἰσθήσῃ, ὥσ-
τε ἅμα καὶ γῇ πολεμίοις
ἰών. τὴν κόρην δὲ ἣν ἄ-
παρὰ τῆς ἐμῆς γαμετῆς
τε· χαίρειν γὰρ αὐτῇ φησί,
ὄντων ἐπίπροσθεν ἄγει
προσωπην· καὶ τέλος αὐτῇ
εὐαγγελίζεται.
λάμην ὑπὸ τῆς ὄψεως
μενος· καὶ τοῦ Θεαγένους,
ποντα ἐρομένου· Τάχα
ἐφίεμεν τῆς ἀναγω-
τεθορύβημαι ἀφυπνί-
ς τὴν ἔννοιαν. ἀλλ' αὐ-
ενίσω, καὶ τὰ ὄντα συ-
ου, τὴν Χαρίκλειάν τε
ἐπελεύσομαι. παρῆν ἡ
οὐ τοῦτο σημήναντος. καὶ
νὸς αἰσθόμενος δια-
ὑπὸ γινόμενον ἐπυνθά-
ἐγὼ Τὸ μὲν γινόμενον
γον ἡ σὴ συμβολή. δια-
πειρώμεθα τοὺς ἐπιβου-
ς. σὺ δὲ αὐτός τε σώζοιο
ῶν θεῶν, ἀνδρῶν βέλτι-
ὶ ἡμᾶς γεγενημένος,
δὲ δίδου τελευταίαν
θὲ διαπλεύσας εἰς Ἰ-
ὑπὲρ ἡμῶν Ὀδυσσεῖ, καὶ
ς μήνιδος ἀνεῖναι τῆς
ῶν, ἣν ἀγανακτεῖν,

presertim in vicinia habitantem. Ac tu quidem horum non multo pòst lues pœnas, & senties eosdem 5 casus & calamitates, quas ego sum expertus, mari ac terra simul in hostes incidens. Virginem verò quam ducis, meæ coniugis nomi-10 mine alloquere: Salutat illam, quòd in primis colat & omnibus rebus antefe-rat castitatem, finémque illi prosperum ac felicem annunciat.

Charicleæ castitas laudata.

Proripui me, præ visione 15 tremens: & Theagne, quidnam mihi accidisset, quærente: Propemodū (inquiebā) exitum nauis è portu neglex imus & expergiscēs, 20 ea cogitatione sum perturbatus. Sed & ipse surge, ac tuas res collige. Chariclíam autē ego accersam. Aderat filia, cùm significas-25 sem. Tyrrhenus quoque cùm sensisset, surrexit, & de eo quod fieret, inquirebat. At ego, id quod in præsentia fit, tuum consiliū est, di-30 cebā: effugere conamur insidiatores. te verò dii saluū & incolumem conseruent, qui optimi viri officio erga nos functus es. Hāc autem da nobis vltimam gra-35 tiam ac beneficium: Transmittēs in Ithacam, sacrifica pro nobis Vlyssi, & pete vt iram suam erga nos mi-40 tiget, qua se cōmotū esse,

Senex qui apparuit Vlysses est.

tanquam ſpretum & contemptum, cùm nobis hac nocte apparuiſſet, ſignificauit. Promittebat ſe ita facturum eſſe, & vſque ad nauem deducebat, magnā vim lacrymarū profundēs: & vt nobis nauigatio feliciter, & ex animi ſententia ſucccederet, à Deo deprecās. Quid multis opus eſt?

Cùm primū lucifer illuxiſſet, in altum prouehebamur, initio quidem nautis magnopere contradicentibus, ad extremum autum à Tyrio mercatore perſuaſis, cùm ſe fugere ad uētum piratarum ſibi prænunciatum dixiſſet. Et illum quidem latebat, quòd vera diceret, cùm figmentō vti voluiſſet.

Cum Tyrio mercatore vela facit Calaſiris.

Interdum vera dicimus cū figmento vti nos putamus.

ὡς παρεωραμένος, τῆς δὲ νυκτὸς ἐπιφανεὶς, ἐξηγόρευσεν. ἐπηγγέλλετο ποιήσειν οὕτω, καὶ ἄχρι τῆς νεὼς παρέπεμπεν, ἐπιδακρύων τε πλεῖστα, καὶ τὸν πλοῦν ἡμῖν ἀπήμονά τε γενέσθαι καὶ κατὰ νοῦν ἐπευχόμενος. τί δεῖ μηκύνοντα ἐνοχλεῖν;

Ἄρτι φωσφόρου διαλάμψαντος ἀνηγόμεθα, πολλὰ μὲν τῶν ναυτῶν τὴν πρώτην ἀντιτεινόντων, τέλος δὲ πρὸς τοῦ Τυρίου τοῦ ἐμπόρου πεισθέντων, λῃστρικὴν προαγγελθεῖσαν ἔφοδον διαδιδράσκειν εἰπόντος, καὶ ὁ μὲν ἐλάνθανε τὰ ὄντα ὡς πλάσμα λέγων.

ARGVMENTVM CAP. XV.

Calaſiris & cum eo amantes in piraticum acatium incidunt. Ad littus quoddam iuxta Nili oſtium vi tempeſtatis deferuntur. Trachinus prædonum præfectus tot maria & pericula propter Charicleam emenſus, ſacrificio peracto, nuptias cum Chariclea parat. Mentem aperit Calaſiridi, à quo reſponſum retulit pro conditione loci. Calaſiridis artes conſilio cum amantibus inito. Pelorus in Trachinum dolo in igno excitatus, Trachinum interficit. Theagenes Pelorum. Theagenes ſemianimis & penè vulneribus confeſſus, in prædonum Aegyptiorum manus, cum Chariclea, deuenit.

CAP. XV.

NOs autem ventis aduerſis ac violentis vſi, & tēpeſtatem infeſtam,

ΚΕΦ. ΙΕ΄.

Ἡμεῖς δὲ πνεύμασι βιαίοις χειμῶσι, ζάλαις τε ἀπομαχόμενοι,

ἀφράστου πειρα-
θαί τε παρὰ μι-
, εἰς ἄκραν τινὰ
ποικίλαιμεν, τῶν
θάτερον ἀποβα-
τῆς κεραίας τὸ
ἴψαντες. Ἔδο-
ς τε ἕνεκεν τῆς
λῶν αὐτῶν ἀνα-
τινὰς ἐπιμεῖναι
ύτων οὕτω γενο-
ἡμῖν αὖθις πα-
ύτην ἡμέραν τῆς
τὴν πρὸς ἥλιον
ποιούσης.

ἰόντες ἤδη ζεφύ-
ιχουμένων ἐφερό-
ὶ ἡμέραν ἐπὶ
ῆν τοῦ κυβερνή-
ι χειραγωγοῦν-
ενδέχεσθαι μὲν
ὶ διαμπὰξ πε-
λαγος τοῦ πνεύ-
ντος ἐπείγεσθαι
νὸς ἠπείρου καὶ
κὸν εἶναι τὸ σκ
φαινον ἀκάτιον
οὐ γὰρ, ἔφη, τῆς
ἄκρας, ἐ-
θ, καὶ ἀπαραλ-
θεῖ τὸν ἡμέ-
ὥσπερ τῆς αὐτῆς
ων· ἐφώρασά τε
παραφερόμενον,

& fluctum ineffabilem experti, & eò propemodum vt non procul ab interitu abessent peruenientes, ad promontorium quoddam Creticum appulimus, altero clauo amisso, & maxima parte antennarum confracta. Visum est igitur, reficiendæ nauis causa, & nostrum ipsorum recreandorum, dies aliquot in insula commorari. & his ita factis nauigatio nobis iterum denunciabatur in primum diem Lunæ accensæ, post coniunctionem cum sole.

Et prouecti in altum, spirantibus iam zephyris vernis, ferebamur diem & noctem, gubernatore ad Africæ terram holcadem dirigente. Dicebat enim, rectà, & continuo cursu, vento impellente, pelagus transmitti posse. Accelerare autem se, vt possit continentem attingere, aut portum. Piraticum enim esse acatium, quod ex puppi apparet. Nam postquam à Cretico promontorio soluimus, sequitur vestigiis nostris insistens, & nusquam declinans, persequitur nostram nauigationem, tanquam ex eodem cursu suspensum: deprehendíque illud sæpius vnà circumuehi,

Piraticum acatium vela facientibus apparet.

cùm ego nauem ex industria à recto cursu deflecterem. Hæc cùm dicta essent, quidam commoti sunt, & reliquos adhortabantur vt se ad defensionem appararent: quidam verò negligebant: Solere dicentes, in mari breuiores naues, magnas consequi, tanquam maiori experientia & certitudine viam demonstrãtes. Cùm hæc adhuc in vtramque partem disputarentur, erat diei tempus, quo aratro bouem eximit agricola, & ventus iam ex nimio impetu lãguescebat, & paulo pòst remissus, inefficaciter & molliter in vela incedebat, cõcutiẽs magis quàm promouens aut protrudens lintea. Ad extremum & in tranquillitatem subsedit, tanquam vnà cum sole occidens, vel (vt veriùs dicam) persequentibus inseruiens. Nam hi qui erant in acato, quãdiu impulsu venti nauigabamus, longè à tergo nauis onerariæ, vt est consentaneum, relinquebantur, maioribus velis plus venti capientibus. Cæterùm postquam tranquillitas mare strauit, & necessitas remos aduocabat, celerius quàm diei potest superuenerunt, cum (vt existimo) omnes remigum officio fungerentur,

[Margin:] Solent in ...ari breuiores naues, ...aiores cou...equi, ob ma...rem experientiam & ...æ certitu...inem.

[Margin:] ...anquilli... maris fa... magis ...domibus.

ἐμοῦ τὴν ναῦν ἐξεπίτηδες ἔστιν ὅτε τοῦ εὐθέος παρατρέποντος. τούτων οἱ μὲν ἐλέχθησαν εἰρημένων, καὶ πρὸς ἄμυναν εὐτρεπίζεσθαι παρῄνουν· οἱ δὲ ὀλιγώρως εἶχον, ἔθος εἶναι φάσκοντες ἐν τοῖς πελάγεσιν ἕπεσθαι ταῖς ὑπερόγκοις ναυσὶ τὰς βραχυτέρας, ὥσπερ ὑπὸ πλείονος ἐμπειρίας ὁδηγουμένας· ἔτι τούτων ἐπὶ θάτερα γυμναζομένων, ἦν μὲν ἤδη τῆς ἡμέρας, ὅτε ἀρότρου βοῦν ἐλευθεροῖ γηπόνος· ὁ δὲ ἄνεμος τῆς ἄγαν φορᾶς ὤκλαζε, καὶ κατ' ὀλίγον ἐνδιδοὺς, ἄπρακτός τε καὶ μαλακὸς τοῖς ἱστίοις ἐνέπιπτε, καὶ σοβῶν μᾶλλον ἢ προωθῶν τὴν ὀθόνην. τέλος καὶ εἰς γαλήνην ἐξενικήθη, καθάπερ τῷ ἡλίῳ συγκαταδυόμενος, ἢ ἀληθέστερον εἰπεῖν τοῖς ἐπιδιώκουσιν ὑπηρετούμενος. οἱ γὰρ κατὰ τὴν ἄκατον, ἕως μὲν ἡμῖν ὁ πλοῦς ὑπήνεμος ἠνύετο, μακρῷ τῆς ὁλκάδος, ὡς τὸ εἰκὸς ἀπελείποντο, μείζοσι τοῖς ἱστίοις πλέον τὸ πνεῦμα δεχομένης. ἐπειδὴ δὲ τὴν θάλασσαν ἐστόρεσεν ἡ γαλήνη, καὶ τὰς κώπας ἡ χρεία παρεκάλει, θᾶττον ἡμῖν ὥστε εἰπεῖν ἐπέστησαν, ἅτε οἶμαι πρόσκωποί τε πάντες οἱ ἐμπλέοντες,

κοῦφον ἀκάτιον, καὶ
εἰρεσίαν εὐπιτηδειότερον ἔ-
οντες. ἤδη δὲ πλησιαζ-
ων, ἀνέκραγέ τις τῶν συμ-
ιοτῶν, ἀπὸ τῆς Ζακυν-
τοῦτο ἐκεῖνο ἄνδρες, ἀ-
ἰλαμεν· πειρατικὸς ὁ
: Τραχίνου γνωρίζω τὴν
ον.
σείσθη πρὸς τὴν ἀγγελίαν
άς· ἔν τε γαλήνῃ κλύδω-
ιεπίμπλητο, θορύβοις, ὀλο-
ιοῖς, διαδρομαῖς καται-
ζίν· τῶν μὲν εἰς τὰ κοῖλα
ιῶς καταδυομένων· τῶν δὲ
μάχην ἐπὶ τῶν ἰκρίων
λοις παρακελευομένων.
εἰς τὸ σκάφος τὸ ὑπηρε-
άλλεσθαι καὶ διαδρᾶναι βου-
μένων. ἕως ἐν τῷ μέλλειν
κοντας αὐτοὺς προλαβὼν
ν ὁ πόλεμος, τῷ προστυ-
ι πρὸς ἄμυναν ὁπλίσας.
καὶ ἡ Χαρίκλεια τῷ Θεα-
περιφύντες, ὅλον ἐνθου-
τα πρὸς τὴν μάχην καὶ ζέον-
όλις ἐπείχομεν· ἡ μὲν ἵνα
παρὰ τὸν θάνατον, ὡς ἔφα-
χωρίζοιτο· ξίφει δὲ ἑνὶ καὶ
νῇ μιᾷ τοῦ πάθους ὁμοίου
ινάσειεν· ἐγὼ δὲ ὡς Τραχῖ-
) τὸν ἐπιόντα ἔγνων, συνοι-
φοῦς τὰ μέλλοντά τι προ-
μενος. ὅπερ δὴ καὶ συνέβη.

leuéque acatium, & ad remigium magis accommódatum, impellerent. Cùm autem iam in propinquo essent, exclamauit quidã ex Zacynthiis qui nobiscum vnà conscenderant: Hoc illud est, viri, periimus: piratica classis: agnosco Trachini acatum.

Trachinus pirata agnoscitur.

Concussa est ad nuncium holcas, & in tranquillitate tempestate implebatur, tumultu, lamentis, & transcursationibus incitata: aliis in concauas partes nauis subeuntibus, aliis sese ad pugnam in tabulatis adhortantibus: quibusdam descendendum esse in scapham & effugiendum censentibus: donec interim dum cunctarentur, vel inuitos ipsos anticipans bellum sedauit & cohibuit, eo quod obuium fuit cuique, armatos. Ego autem & Chariclia amplexi Theagenem, totum æstuantem & ardentem pugnandi studio, vix cohibuimus: illa quidem, vt neque in morte (vt dicebat) ab eo separaretur, sed vno gladio, & eodem vulnere communicatam cum illo calamitatem sustineret: ego verò, postquam Trachinum esse qui adueniebat agnoui, aliquid quod esset in posterũ profuturum, prouidens. Quod & ita euenit.

Theagenes æstuans pugnandi studio.

Cùm

Cùm enim appropinquassent piratæ, & transuersum essent aduecti, periculum facientes, si quo modo incruenti holcadem occupare, & in suam potestatem redigere possent, tela non conijciebant sed tantum circumnauigationibus orbicularibus, nusquam nauem progredi permittebant denique obsidentibus erant similes, & iis, qui pactis ac deditione nauem capere omnino cuperent: &, O infelices, dicebant, cur ita amentes estis, & cótra vires adeò inuictas, & longè vestris superiores, aduersas manus tollentes, manifestum vobis interitũ accersitis? adhuc humaniter vobiscũ agimus. Permittimus vt scaphã conscendatis, & seruetis vos incolumes, si velitis. Illi quidẽ hæc proponebant. At ij qui erãt in holcade, quamdiu prælio sine discrimine & bello incruento decernebãt, audaces erant, & neutiquam se excessuros esse dicebant.

Pelorus ex piratis prior in nauẽ insilit, & obuios interficit.

Sed postquam quidam ex piratis audacior, insiliens, & gladio obuium quemque feriens, cæde & morte bella geri docuit: tum pœnitebat facti Phœnices, & procumbentes, vt ipsis parcerent, quòd imperata facturi essent, orabant. Illi autem,

καί περ ἤδη φονῶντες, αἵματος γὰρ ὄψις, φρονήματος γίνεται σόμωσις, ἐκ προςάγματος τοῦ Τραχίνου, παρ' ἐλπίδα πᾶσαν ἐφείδοντο τῶν ὑποπεσόντων. ἐγίνετο δὲ ἄσπονδος ἐκεχειρία, καὶ πόλεμος ἔργοις ὁ χαλεπώτατος, εἰρήνης ὀνόματι νόθῳ παραλυόμενος, συνθήκης βαρυτέρας πλέον ἢ τῆς μάχης ὁριζομένης. σὺν ἑνὶ γὰρ χιτωνίσκῳ τῆς ὁλκάδος ἐξίςασθαι προηγορεύετο, καὶ θάνατος τῷ παραβαίνοντι διηπειλεῖτο. ἀλλ' ἔςιν, ὡς ἔοικεν, ἀνθρώποις ψυχὴ πάντων προτιμότερον. δι' ἣν καὶ τότε οἱ Φοίνικες ἐλπίδος πλούτου τῆς νεὼς ἀποσυλώμενοι, καθάπερ οὐ στερούμενοι, κερδαίνειν δὲ μέλλοντες, ὅςις πρότερος τὸν ἕτερον φθάσας ἐπιβαίη τοῦ σκάφους, ἠπείγοντο, θᾶττον ἐν τῷ βεβαίῳ τοῦ περιεῖναι γενέσθαι πᾶς τις ἁμιλλώμενος.

Ἐπεὶ δὲ καὶ ἡμεῖς τῷ δόγματι πειθόμενοι παρῄειμεν, ὁ Τραχῖνος τῆς Χαρικλείας ἐπιλαβόμενος, οὐδὲν, ἔφη, πρὸς σὲ ὅδε ὁ πόλεμος, ὦ φιλτάτη, ἀλλὰ διὰ σὲ γεγένηται· καὶ σοὶ πάλαι καὶ ἐξ οὗ γε ἀπολελοίπατε τὴν Ζακυνθίων, ἕπομαι, τοσοῦτον ἕνεκα σοῦ καὶ πέλαγος καὶ

quamuis iam cæde grassabantur (conspectus enim sanguinis, irritatio & excitatio fit animi) tamen iussu Trachini præter omnem spem parcebant procumbentibus. & erant induciæ atroces, & bellum reipsa quidem crudelissimum: pacis autem falso & adulterino nomine dissolutum, conditione prælio ipso grauiore proposita. Siquidem vt cum vna tantùm veste naue excederent, pronũciabatur: & mors ei qui violasset, edicebatur. Sed est hominibus, vt videtur, anima omnib. rebus precioſior: propter quam tum quoque Phœnices, spe opum nauis spoliati, tanquam iacturam non fecissent, sed lucrum cõsecuturi essent, vt alius alio priùs scapham conscenderet, accelerabãt: quilibet se in primis, & celeriùs quàm cæteros, superstitem esse magna contentione expetens.

Postquã autem & nos decreto obtemperantes aderamus, Trachinus erecta Chariclia: Nihil ad te, inquit, pertinet hoc bellum, charissima, sed propter te susceptum est. Et te iampridem inde vsq; ab eo tempore quo Zacynthum reliquistis, sequor, tantum propter te & pelagus & peri

Trachini prædonis humanitas.

Conspectus sanguinis, irritatio & excitatio animi.

Induciæ atroces.

Anima omnibus rebus homini pretiosior.

Trachinus propter Charicleam tantum pelagus & periculum emensus.

periculũ aggreſſus. Quamobrem omitte timorem, & ades animo, & ſcito te dominam omnium horũ mecum eſſe futuram. Hæc ille quidem dicebat. At illa (eſt enim prudentis conſilij, temporis rationem conſiderare, & in bonum commodiſſimè vertere) induſtria ſingulari, & nonnihil ex mea admonitione mœrore ob circumſtantia mala vultu excuſſo, & ad venuſtatem ac illecebras compoſito: At ego, inquit, diis ago gratias, qui hoc in animũ tuum, vt lenius in nos ſtatuas, inducunt. Quòd ſi me vis omnino confidentem eſſe, & manere, exhibe hanc primam ſignificationem tuæ erga me beneuolentiæ: fratrem hunc meũ & patrem ſerua, neque iubeas illos nauem deſerere. Nã his ſeparatis, nulla ratio eſt quæ me in vita retinere queat. & ſimul hæc dicens, procumbebat ad illius genua, & diu tenebat ſupplex, Trachino ſe amplexibus oblectante, & promiſſionem ex induſtria protrahente. Tandem cùm & ob lacrymas in commiſerationem deduceretur, & vultu ad obſequendum manciparetur, erecta virgine: Fratrem quidem, inquit, dono tibi ſumma voluntate.

Prudentis conſilij eſt, temporis & rationẽ conſiderare & in bonum commode vertere.

Sapiens Chariclea oratio.

Trachinus prædo Charicleæ ad genua aduolutæ, amplexibus ſe oblectat, & de induſtria promiſsionem protrahens.

κίνδυνον ἀναδεξάμενος. ὥστε θάρσει, καὶ ἴσθι δέσποινα σὺ ἡμῖν τῶν δὲ ἁπάντων ἐσομένη. ταῦτα ἐκεῖνος μὲν ἔλεγεν. ἡ δὲ (ἔστι γάρ τι χρῆμα σοφώτατον, καιρὸν διαθέσθαι δραστήριος) ἅμα δέ τι καὶ τῆς ἐμῆς ὑποθήκης ἀνύουσα, τὸ κατηφὲς τῶν περιεστηκότων τοῦ βλέμματος ἀποσκεδασαμένη, καὶ πρὸς τὸ ἐπαγωγότερον ἐκβιασαμένη· Ἀλλὰ Θεοῖς μὲν, ἔφη, χάρις τοῖς τὰ φιλανθρωπότερα περὶ ἡμῶν ἐπὶ νοῦν τὸν σὸν ἄγουσιν. εἰ δὲ βούλει με τῷ ὄντι θαρροῦσαν καὶ ἔχειν καὶ μένειν, πρώτην [ἔφη] δίδου ταύτην αἴσθησιν τῆς σῆς εὐνοίας· ἀδελφὸν τουτονὶ τὸν ἐμὸν καὶ πατέρα περίσωζε, μηδὲ ἐπίτρεπε τὴν ναῦν ἀπολιπεῖν· ὡς οὐκ ἔστιν ὅπως βιώσομαι τούτων χωριζομένων. καὶ ἅμα λέγουσα, τοῖς γόνασι προσέπιπτε, καὶ εἴχετο ἐπιπλεῖστον ἱκετεύουσα, τοῦ Τραχίνου ταῖς περιπλοκαῖς ἐντρυφῶντος, καὶ τὴν ὑπόσχεσιν ἐπίτηδες παρέλκοντος. Ὡς δὲ ὑπό τε τῶν δακρύων πρὸς οἶκτον ἤγετο, καὶ πρὸς τῶν βλεμμάτων πρὸς τὸ ὑπήκοον ἐδουλοῦτο, τὴν κόρην ἀναστήσας, Τὸν μὲν ἀδελφὸν, ἔφη, δωροῦμαί σοι καὶ μάλα χαίρων

ὁρᾷ

Video enim adolescentem plenum fortitudinis, & qui rationibus nostris adiumento esse possit. Senex autem hic, inane pondus, in gratiam tuam tantùm adsit.

Hæc cùm dicerentur & fierēt, sol quidem, cùm circuitu suo exactè ad occasum peruenisset, spatiū inter diem & noctem interpositum, obscurum & opacum reddidit: mare autem repentè seu causa mutationis à tempore accepta, seu fortunæ alicuius voluntate transmutatum commouebatur, & murmur descendentis venti exaudiebatur: flatúsque nimius ac violentus irruens, tumultu inopinato, & perturbatione piratas implebat, cùm propriam acatum reliquissent, & in holcade in direptione mercium deprehensi essent, & quónam modo magnitudine nauis vsuri essent ignorarent. Quælibet igitur nauigationis pars, à quouis obuio ex tempore & inconsultè tractabatur, & artem alius aliam, quam nunquam didicerat, proprio marte audacter aggrediebatur, quibusdā vela tumultuariè & perturbatè remittentibus, aliis funes imperitè [illegible]buentibus. Atque ali[illegible] imp[illegible]

Motus lacrymis eius & precibus, Theagenem & senē seruat.

Noua maris tempestas.

Piratarum perturbatio qui acato propria deserta, holcadem in tempestate, gubernare non valerent.

Imperitorum nautarum pericula.

tanquam ſpretum & contemptum, cùm nobis hac nocte apparuiſſet, ſignificauit. Promittebat ſe ita facturum eſſe, & vſque ad nauem deducebat, magnã vim lacrymarũ profundẽs: & vt nobis nauigatio feliciter, & ex animi ſententia ſuccederet, à Deo deprecãs. Quid multis opus eſt?

Cùm primũ lucifer illuxiſſet, in altum prouehebamur, initio quidem nautis magnopere contradicentibus, ad extremum autum à Tyrio mercatore perſuaſis, cùm ſe fugere ad uẽtum piratarum ſibi prænunciatum dixiſſet. Et illum quidem latebat, quòd vera diceret, cùm figmentõ vti voluiſſet.

Cum Tyrio mercatore vela facit Calaſiris.

Interdum vera dicimus cũ figmento uti nos putamus.

ὡς παρεωραμένος, τῆς δὲ μετὰ τῆς νυκτὸς ἐπιφανείς, ἐξηγόρούσεν. ἐπηγγέλλετο ποιήσειν οὕτω, καὶ ἄχρι τῆς νεὼς παρέπεμπεν, ἐπιδακρύων τε πλεῖστα, καὶ τὸν πλοῦν ἡμῖν ἀπήμονά τε γενέσθαι καὶ κατὰ νοῦν ἐπευχόμενος. τί δεῖ μηκύνοντα ἐνοχλεῖν;

Ἄρτι φωσφόρου διαλάμψαντος ἀνηγόμεθα, πολλὰ μὲν τῶν ναυτῶν τὴν πρώτην ἐναντιουμένων, τέλος δὲ πρὸς τοῦ Τυρίου τοῦ ἐμπόρου πεισθέντων, λῃστρικὴν προαγγελθεῖσαν ἔφοδον διαδιδράσκειν εἰπόντος, καὶ ὁ μὲν ἐλάνθανε τὰ ὄντα ὡς πλάσμα λέγων.

ARGVMENTVM CAP. XV.

Calaſiris & cum eo amantes in piraticum acatium incidunt. Ad littus quoddam iuxta Nili oſtium vi tempeſtatis deferuntur. Trachinus prædonum præfectus tot maria & pericula propter Charicleam emenſus, ſacrificio peracto, nuptias cum Chariclea parat. Mentem aperit Calaſiridi, à quo reſponſum retulit pro conditione loci. Calaſiridis artes conſilio cum amantibus inito. Pelorus in Trachinum dolo magno excitatus, Trachinum interficit. Theagenes Pelorum. Theagenes ſemianimis & penè vulneribus confeſſus, in prædonum Ægyptiorum manus, cum Chariclea, deuenit.

CAP. XV.

NOs autem ventis aduerſis ac violentis vſi, & tẽpeſtatem infeſtam,

ΚΕΦ. ΙΕ΄.

Ἡμεῖς δὲ πνεύμασι βιαίοις χρησάμενοι, ζάλης τε ἀπειρομάχου, καὶ

δυοῖν δι' ἑνὸς τὸ παρὸν
ειν. βραχείας ῥαςώνης
νων· ἐξ οὗ τὴν ἄκα-
ειπεῖν, οὐ μὴν παντά-
ς δεινῶν ἀπαλλαγέν-
α τρικυμίαις τὲ ἐπαλ-
λαινομένων, καὶ πολ-
έως ἀποβαλόντων, καὶ
ν πᾶν εἶδος ὑφιςα-
ως ἐκείνης τε τῆς νυ-
ις διαδραμούσης, καὶ
ἐχομένης ἡμέρας περὶ
ἀκτῇ τινι κατὰ τὸ
τῦ Νείλου τὸ Ἡρα-
ν πεοσποκείλαμεν, καὶ
υπτίας ἀβουλήτως οἱ
νες ἐπιβαίνομεν, οἱ
ι χαίροντες, ἡμεῖς
δυοι, καὶ πολλὰ σω-
λὴν θάλατταν ὀνει-
, ὡς ἀνυβρίςου θα-
θονήσασαν, καὶ φο-
γῇ, καὶ πεοσδο-
αδοῦσαν, ἀθεσμοις
π λῃςῶν ἐκκει-

αρ καὶ ἐπιχείρεσιν,
ἐδὸν τῆς γῆς ἐ-
ες οἱ ἀλιτήριοι,
δῆθεν Ποσειδῶνι
ιεσθαι φήσαντες, οἶ-
Τύριον, καὶ ἄλλα
νεὼς ἐξεκόμιζον.

cere, & duabus in rebus vno facto consilium suum probare. cùm breuem remissionem sensissent, postquam acatum separauit: quamuis non omnino periculis liberati essent, sed fluctibus continuis sine intermissione iactarentur, & multas nauis partes amisissent: denique omnem periculi speciem sustinerent, donec illa nocte vix elapsa, circa occasum consequentis diei, ad littus quoddam, iuxta ostium Nili, quod Heracleoticum appellamus, appulimus, & in terram Aegyptiam fortuitò, & præter nostram voluntatem infelices descendimus: alij quidem læti, nos autem magno cum dolore, mari salutis beneficium vt probrum obiicientes, quòd nobis mortem omnis expertem iniuriæ inuidisset, & terræ formidabiliori, & expectationi tradidisset, nefario ac scelerato piratarum arbitrio expositos.

Ad littus quoddam, iuxta ostium Nili perueniunt prædones.

Calasiris cũ amantibus mari salutis beneficiũ vt probrũ, obiiciunt.

Quod cernere licebat ex iis, quæ cùm nondum descendissent, piacula, aggrediebatur. Nam cùm se Neptuno sacrificia gratiarum actionis ergò facturos dixissent, vinum Tyrium, & alia id genus ex naui efferebant:

Piratarum licẽtia qualis.

cùm ego nauem ex industria à recto cursu deflecterem. Hæc cùm dicta essent, quidam commoti sunt, & reliquos adhortabantur vt se ad defensionem appararent: quidam verò negligebant: Solere dicentes, in mari breuiores naues, magnas consequi, tanquam maiori experientia & certitudine viam demonstrãtes. Cùm hæc adhuc in vtramque partem disputarentur, erat diei tempus, quo aratro bouem eximit agricola, & ventus iam ex nimio impetu lãguescebat, & paulo pòst remissus, inefficaciter & molliter in vela incedebat, cõcutiẽs magis quàm promouens aut protrudens lintea. Ad extremum & in tranquillitatem subsedit, tanquam vnà cum sole occidens, vel (vt veriùs dicam) persequentibus inseruiens. Nam hi qui erant in acato, quãdiu impulsu venti nauigabamus, longè à tergo nauis onerariæ, vt est consentaneum, relinquebantur, maioribus velis plus venti capientibus. Cæterùm postquam tranquillitas mare strauit, & necessitas remos aduocabat, celerius quàm dici potest superuenerunt, cum (vt existimo) omnes remigum officio fungerentur,

Solent in mari breuiores naues, maiores consequi, ob maiorem experientiam & viæ certitudinem.

Tranquilli- maris fa- magis domibus.

ἐμοῦ τὴν ναῦν ἐξεπίτηδες ἐστιν ὅτε τοῦ εὐθέος παρατρέποντος. τούτων οἱ μὲν ἐδυχθησαν εἰρημένων, καὶ πρὸς ἄμυναν εὐτρεπίζεσθαι παρῄνουν· οἱ δὲ ὀλιγώρως εἶχον, ἔθος εἶναι φάσκοντες ἐν τοῖς πελάγεσιν ἕπεσθαι ταῖς ὑπερόγκοις ναυσὶ τὰς βραχυτέρας, ὥσπερ ὑπὸ πλείονος ἐμπειρίας ὁδηγουμένας. ἐπὶ τούτων ὅτι θάτερα γυμναζομένων, ἦν μὲν ἤδη τῆς ἡμέρας, ὅτε ἀρότρου βοῦν ἐλευθεροῖ γηπόνος· ὁ δὲ ἄνεμος τῆς ἄγαν φορᾶς ὤκλαζε, καὶ κατ' ὀλίγον ἐνδιδοὺς, ἄπρακτός τε καὶ μαλακὸς τοῖς ἱστίοις ἐνέπιπτε, καὶ σοβῶν μᾶλλον ἢ προωθῶν τὴν ὀθόνην. τέλος καὶ εἰς γαλήνην ἐξενικήθη, καθάπερ τῷ ἡλίῳ συγκαταδυόμενος, ἢ ἀληθέστερον εἰπεῖν τοῖς ἐπιδιώκουσιν ὑπηρετούμενος. οἱ γὰρ κατὰ τὴν ἄκατον, ἕως μὲν ἡμῖν ὁ πλοῦς ὑπήνεμος ἠνύετο, μακρῷ τῆς ὁλκάδος, ὡς τὸ εἰκὸς ἀπελείποντο, μείζοσι τοῖς ἱστίοις πλέον τὸ πνεῦμα δεχομένης. ἐπειδὴ δὲ τὴν θάλασσαν ἐστόρεσεν ἡ γαλήνη καὶ τὰς κώπας ἡ χρεία παρεκάλει, θᾶττον ἡμῖν ὥστε εἰπεῖν ἐπέστησαν, ἅτε οἶμαι πρόσκωποί τε πάντες οἱ ἐμπλέοντες,

καὶ

τὰ εἰρημένα, καὶ
ιμύμιν, τοῖς τε
ὁμιλογεῖν ἥτις
ἴδρα τὸν δεσπο-
θυγατρὸς ἀπο-
χωρήσας τε μι-
τῶν πρακτέων
αυτοῦ φροντί-
ὸν ἱκέτευον σε-
σθῆναι τὰ δρώ-
μον ἀποφῆναι τῇ
ᾳδε, ἐπεισιέναι
μηδὲ ὀχλεῖν κε-
ς αὖ καὶ κόσμου
τῆς ἄλλης [ἐ-
| εὐπρεπείας ἐ-
κατὰ καιρὸν εἶ-
ἂν εἴη πάντων
τὴν εὐγενείᾳ καὶ
καὶ, τὸ μέγιστον,
μετὴν ἐσομένην,
ἐστιν ἀβρωνέσθαι.
φότερα τῆς γα-
ῆς ὁ καιρὸς ἡμᾶς
ἀφήρηται.
ἰς ταῦτα ὁ Τρα-
ην οὕτω προσά-
ετο. καὶ προσέ-
πάντα κομισα-
ίζοιεν, τὸ λοιπὸν
σιάζειν. Καὶ οἱ
μένα ἔπραττον·
πέζας, κρατῆρας,
καταπετάσματα,

Collaudabã hæc ab illo dicta, gaudereque me assimulabam, & gratias agere Deo quàm maximas, qui dominum filiæ maritum designassent. Cúmque discessissem paululum, ac animum intendissem in cogitationẽ eorum quæ facienda essent, reuersus obsecrabã, vt grauiùs celebrarentur ea quę inchoata essent, vt thalamũ puellę holcadẽ designaret, datis mandatis ne quispiam ingrediatur, aut molestus sit: vt etiam ornatus sponsæ conuenientis, ac reliqui cultus ac decoris cura in tempore suscipi possit. Etenim esset omnium absurdissimum, si ea quæ generis dignitate & opibus efferatur, & quod est maximum, Trachini coniunx sit futura, neque his quibus licet comeretur, etiamsi nobis splendidiorem pompæ nuptialis apparatum, tempus & locus ademissent.

Calasiridis artes & consiliũ, cogni ta Trachini voluntate.

Diffusus est gaudio, his auditis, Trachinus: & lubens se ita facturum promittebat, iussítque vt statim omnibus quibus illis esset opus, exportatis, deinceps ad nauem non appropinquarent. Et hi quidem quæ fuerant imperata, faciebant: efferebant mensas pocula, tapetes, aulæa.

Sidoniarũ manuum & Tyriarum opera, & alia eorum in instruendo conuiuio vsus est: omnes denique profuse & sine vllo ordine in humeris exportabant opes, quas multi labores & frugales cumulauerant, eas profusi conuiuij petulantię tradente fortuna.

Opes multis laboribus & frugaliter partæ vt à prædonibus euertantur.

Ego vero assumpto Theagene, cùm ad Charicliam venissem, illam lacrymantem inuenissem: O filia, inquam, hæc tibi iam sunt vsitata, & non peregrina, attamen luges, & haud scio an eandem quæ prius, vel etiam aliquid noui. Illa autem: Omnia quidem, inquit, præ omnibus autem, ea quæ expecto, & mihi inuisam Trachini beneuolentiam, quam consentaneum est illi rationem tẽporis intendere. Solent enim successus inopinati, ad petulanter agendũ prouocare. Cęterũ Trachinus, & Trachini odiosus amor lugebit, qui à me anticipatione mortis euitabitur. Mea autẽ de te, & de Theagene, cogitatio, si quidem me à vobis separari ante finem continget, ad luctum deduxit. Rem ipsam, inquã, cõiectaris. Nam Trachinus in nuptias suas & tuas, post sacrificiũ, conuiuiũ trãsmutat, & mihi vt patri consilium exposuit,

Chariclea in lacrymis, propter instantes nuptias.

Successus inopinati, ad petulanter agendũ prouocare soliti.

Trachini inuentem circa nuptias Chariclea aperit Calasiris.

Σιδονίων [illegible] καὶ Τυρίων, τἄλλα [illegible] [illegible] καὶ ὅτι [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] τῆς [illegible] [illegible] [illegible].

Ἐγὼ δὲ τὸν Θεαγένην λαβὼν, καὶ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ἢ [illegible] ἔφη [illegible] πάντων [illegible] [illegible] καὶ τὴν [illegible] [illegible] πολεμίαν εὔνοιαν [illegible] τὸν καιρὸν [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Τράχινος μὲν οὖν [illegible] [illegible] ἔρω[illegible] [illegible], θανάτου μοι [illegible]. [illegible] ἡ ἔννοια καὶ ἡ Θε[illegible] πρὸ τοῦ τέλους [illegible] πρὸς θρήνους κατήγα[illegible] τὰ ἔφην εἰκάζεις. [illegible] Τράχινος εἰς γάμον [illegible] καὶ σὸν ἀπὸ τῆς θυσίας ποιεῖ τὴν εὐωχίαν [illegible] πατρὶ, τὴν βουλὴν ἐξ[illegible]

μὲν αὐτῷ καὶ πάλαι
σοὶ μανιώδη κίνησιν,
ὁ Τυῤῥηνός μοι κατὰ
κυνθίων διείλεκτο· σιω-
δὲ πρὸς ὑμᾶς, ὡς ἂν
ἔλλουσιν ἀλγεινοῖς μὴ
ινοιτε τὰς γνώμας, ἐν-
θον καὶ διαδρᾶναι τὴν
λήν.
εἰ δὲ, ὦ παῖδες, πρὸς
ὁ δαίμων ἀντέπεσ-
αὐτοῖς δὲ τοῖς δεινοῖς
καμεν, φέρε τι γενναῖον
ότολμον ἐγχειρήσαντες, ὁ-
τῇ ἀκμῇ τοῦ κινδύνου
ομεν, ἢ τὸ εἶναι γενναίως
θέρως κατορθώσαντες,
τεθνάναι σωφρόνως καὶ
ως κερδήσαντες. ὡς δὲ
ν ὅ,τι ἂν κελεύω καθυ-
το, ὑποδεξάμενος τὸ πρα-
ἐκείνους μὲν ἀπολείπω
ἐαζομένους.
δὲ τὸν δευτερεύοντα
ίνου λῃστὴν, ἐκαλεῖτο
αι Πέλωρος, ἀφικόμε-
ειν τι φράζειν αὐτῷ κερ-
τερον ἔλεγον. ἐκείνου δὲ
ς ὑπακούσαντος, καὶ οὗ
ἀκροάσεται παραγαγόν-
Ἀκούοις ἂν ἔφην ὦ τέ-
πτετμημένως. τὸ γὰρ στενὸν

iampridem cognitam habenti illius erga te furibūdam commotionem, ex his quæ mecum Tyrrhenus in Zacyntho collocutus est; tacenti autem apud vos, ne ob impendentes calamitates animo ante tempus frãgeremini, præsertim cùm fieri potuerit vt insidias effugeremus.

Generosum consiliū init cum amantibus Calasiris, vt arceāt nuptias.

Cæterùm, ô liberi, quoniam quò minus id fieret, Deus restitit, & in extrema pericula venimus, age generosum & abruptum facinus aggressi, contra periculi summum incrementū eamus: aut re bene gesta præstaturi, vt nobis generosè & liberè viuere liceat: aut saltem id, vt castè & fortiter moriamur, in lucro posituri. Postquam autem se facturos esse quicquid iuberem promiserunt, & quid faciendum esset ego docui, illos quidem relinquo sese apparantes.

Ad eum autem prædonem, qui secundas post Trachinum tenebat, (vocabatur autem Pelorus, vt opinor) cùm venissem, habere me quidpiam vtile, quod cū illo communicarem, dicebam. Cúmque ille promptè obtemperasset, & eò vbi nullus exauditurus esset, peruenisset: Audias,

Pelorus secundas post Trachinum tenens.

Calasiridis dolus.

m, fili, breuiter & compendio: neque enim augustia

temporis prolixitatem orationis admittit. Amat te filia mea : siquidem vt à præstantiore victa est. Suspicatur autem, quòd archipirata conuiuium nuptiarum causa apparet: nam eiusmodi quidpiam significauit, cùm vt elegantiùs exornetur imperasset. Quamobrem vidi, quomodo id discutere, & tibi potiùs filiam vendicare possis. Dicit enim se priùs morituram esse, quã nupturam Trachino. Tum ille : Esto fidenti animo. Nam cùm iampridem & ipse perinde sim affectus animo, atque puella, optabam me adytum aliquem ad rem,& occasionem nancisci posse. Itaque aut sua sponte mihi sponsa Trachinus cedet, aut acerbas sentiet nuptias, ab hac dextra quæ conuenit passus.

Pelorus in Trachinum excitatur.

Recurrebam cùm hæc audissem, ne aliqua oriretur suspicio : & ad liberos veniens, confirmabam eos animo, consilium rectam tenere viam nuncians.

Cœnabamus paulo pòst. Tum ego, quando iam madidos vino, & in petulantiam procliues, videbam, submissè ad Pelorum (sedebam autem proximè ipsum dedita opera)

τῆς καιροῦ πολυλογίαν ... χεται. ἐρᾷ σου θυγάτηρ ... θαυμαστὸν οὐδέν· ἡ ... βελτίονος. ὑφορᾶται δ' ... χον, ὡς εἰς γάμον παρα-... ζοντα τὸ συμπόσιον· καὶ ... τοιοῦτο ἀνέφηνεν, εὐπρ... αὐτὴν κοσμηθῆναι προσ... ρα δὴ πῶς αὐτὸ τοῦτο δια... καὶ σεαυτῷ μᾶλλον τὴν π... εισποιήσῃ. φησὶ γὰρ ἀπο... πρότερον ἢ Τραχίνῳ ... θήσεσθαι. καὶ ὅς, Θάρσει ... λαι γάρ τοι καὶ αὐτὸς ... προσπεπονθὼς, ἐφοδ... βέσθαι τινὸς ηὐχόμην ... παραχωρήσει μοι Τρα... ἑκὼν εἰς τὰ πρωτεῖα ... φης, ἃ χρεωστοῦμαι ... βάτης τῆς ὁλκάδος ... νὼς, ἢ πικρόγαμος ἔστ... τῆς δὲ τῆς δεξιᾶς ἃ π... παθών.

Ἀπέτρεχον τούτων ... ὡς μή τινα ἐγγενέσθαι ὑπ... καὶ τοὺς παῖδας ἥκων ἐθ... ὁδῷ βαδίζειν τὴν σκέ... αγγελιζόμενος.

Ἐδειπνοῦμεν ὀλίγον ὕσ... ὅτε διαβεβρεγμένους ... πρὸς τὸ ὑβριστικώτερον ... φερομένους ἠσθόμην, ... πρὸς τὸν Πέλωρον (ἐκεί... αὐτοῦ πλησίον ἐπιτηδ...

ἐφίλῳ ὅπως ἡ κόρη κεκό-
; τοῦ δ' Οὐδαμῶς εἰπόν-
οῦ μὴν ἔξεστιν, εἶπον, [ἰ-
υτὴν,] εἰ λάθρα παρέλ-
ις τῆ ναῦν. οἶσθα γὰρ ὡς καὶ
διεκώλυσεν ὁ Τραχῖνος.
τὴν Ἄρτεμιν ὄψει προκα-
ω. ἀλλ' ὅπως τὸ παρὸν
σωφρόνως, μὴ σαυτῷ τε
ἢ θάνατον προξενήσῃς.
ἰδὲν μελλήσας, ὥς τινος τῶν
γίων ἐπειγόντων, ἀνίστα-
αὶ λαθὼν εἰστρέχει τὲ
ὴ ὁλκάδα.
αὶ ἰδὼν τὴν Χαρίκλειαν
ης τε φέρουσαν ἐπὶ τῆς
ς στέφανον, καὶ χρυ-
ῃ στολῇ καταυγάζουσαν,
γὰρ ἐκ Δελφῶν ἱερὰν
ἠμφίεστο, ὡς ἢ νικη-
ὴ ἐντάφιον ἐσομένην)
ἄλλα περὶ αὐτὴν φαι-
ενα, καὶ σχῆμα πα-
ἀπομιμούμενα, διε-
(ὡς εἰκὸς) τῇ θέᾳ, πό-
θου καὶ ζήλου προσ-
ων· καὶ δῆλος ἦν αὐτό-
ήκων ἀπὸ τοῦ βλέμματ-
ανές τι διανοούμενος,
σχεδόν τι κατακλινεὶς,
ἔφη, τὸ γέρας τὸ προσ-
ιεῖον, τίνος ἕνεκεν οὐ-
μίζομαι; Ὅτι, ἔφη Τρα-
ὐκ ᾔτησας. ἀλλ' οὐδὲ

Vidiſtíne, inquiebam, quo modo puella exornata eſt? Hoc verò, Nequaquam, dicente: Atqui licet, dixi, ipſam videre, ſi clàm perueneris ad nauē. ſcis enim, quòd & hoc Trachinus prohibuit. ipſam Dianam ſedentem videbis: ſed ita vt in præſētia moderatè aſpicias, ne & tibi ipſi mortem concilies. Ille autem nihil cunctatus, tanquam vrgente aliquo neceſſario negotio, ſurgit, & clàm incurrit in holcadem.

Cúmque vidiſſet Charícliam, coronam ex lauro capite gerentem, & auro intexta veſte refulgentem, ſiquidem ſacra veſte Delphis aſportata, amicta fuerat tanquam aut victoriæ ornamento, aut funeri parentationi futura) & alia circa ipſā exornata, & ſpaciē thalami nuptialis referentia, incenditur (vt eſt conſentaneum) ſpectaculo, cùm ſimul deſideriū ac æmulatio concurriſſent. Erátque manifeſtum indicium in vultu redeuntis, quòd infeſtum quidpiā & furibundum cogitaret. Siquidem cùm vixdum accubuiſſet: Ego verò, inquit, pręmium, quod debetur ei qui primus nauem conſcēdit, quamobrem non reporto? Quoniā, inquit, Trachinus, nō poſtulaſti: ſed ne

Chariclea habitus & ornamenta pretioſa ad thalamū inuita.

Pręmium debitum inter piratas ei qui primus nauem hoſtilē aſcēdit.

diuiſio quidē adhuc eſt pro poſita eorū quæ capta ſunt. Tū ille: Igitur virginē captiuā mihi depoſco. At cū Trachinus, Præter ipſam quod vis accipe dixiſſet: Pelorus ſermonē excipiēs, Diſſoluis igitur, & abrogas piratarū legem, quæ ei qui primus nauem hoſtilē conſcendit, & ſe pro omnibus certamini periculoſiſſimo obtulit, electionē pro ipſi° arbitrio tribuit. Non hāc, inquit Trachinus, optime, diſſoluo, ſed alterius legis authoritate & patrocinio nitor, quæ vt præfectis cedatur imperat. Sane affectus ſum ſingulariter erga puellā: & accipio mihi illā in vxorē: anteferri me tibi iuſtū eſſe pronuncio. Tu verò niſi id quod lex imperat feceris, non multo pòſt plorabis, percuſſus hoc poculo. Pelorus autem eos qui aderant intuitus: Videtis, inquit, quæ ſint laborum præmia? Sic & veſtrum quilibet aliquando præmio priuabitur, & tyrannicam hanc legem experietur.

Quid igitur deinceps videre licuit Nauſicles? Mari comparaſſes viros repentino turbine cōcitatos: adeò cæcus quidam & ſtultus impetus ad ineffabilem tumultum eos impellebat,

Pelorus virginem ſibi depoſcit.

Piratarum leges.

Altera lex qua vt præfectis cedant alij, imperatur.

Trachini ſuperior oratio.

Pugna verbis accenditur.

[illegible] προυτέθη τῶν εἰλημμένων. καὶ ὅς, Οὐκοῦν εἶπε τὴν κόρην τὴν αἰχμάλωτον. τοῦ Τραχίνου δὲ πλὴν αὐτὴν ὃ βούλει λάμβανε εἰπόντος, ὁ Πέλωρος ὑπολαβὼν, Καταλύεις οὖν τὸν νόμον τὸν λῃστρικὸν, ὃς τῷ πρώτῳ ἐπιβάντι νεὼς πολεμίας καὶ τὸν ὑπὲρ πάντων ἀγῶνα προκινδυνεύσαντι, τὴν κατὰ βούλησιν ἐκλογὴν ἀπονέμει. Οὐ τοῦτον, εἶπεν ὁ Τράχινος, ὦ βέλτιστε, καταλύω, ἀλλ' ἑτέρῳ νόμῳ διισχυρίζομαι, τοὺς ὑπηκόους εἴκειν τοῖς ἄρχουσι κελεύοντι. τούτου δὴ τῆς πρὸς τὴν κόρην, καὶ γαμετὴν ἐμαυτῷ λαμβάνων προτιμᾶσθαι δικαιῶ· σὺ δὲ εἰ μὴ τὸ κελευόμενον πράττεις, αὐτίκα μακρὰν οἰμώξῃ, τῷδε τῷ κρατῆρι βαλλόμενος. ὁ δὲ Πέλωρος ἀπιδὼν εἰς τοὺς παρόντας, Ὁρᾶτε ἔφη τἀπίχειρα τῶν πόνων; οὕτω καὶ ὑμῶν ἕκαστος τοῦ γέρως ποτὲ στερηθήσεται, καὶ τυραννικοῦ τούτου νόμου πειραθήσεται.

Τί ἂν ἰδεῖν τὸ ἐντεῦθεν ὦ Ναυσίκλεις, θαλάττῃ προσεικάσας αὐτοὺς ἄνδρας αἰφνιδίως ἀπλάδι κατασεισθέντας, οὕτως ἄλογός τις ὁρμὴ πρὸς ἄφραστον αὐτοὺς ἦγεν τάραχον.

ἀπ

ἅτε οἴνῳ καὶ θυμῷ κατόχοις γεγενημένοις. οἱ μὲν γὰρ ὡς τοῦτον, οἱ δ' ὡς ἐκεῖνον ἀποκλίναντες· οἱ μὲν αἰδεῖσθαι τὸν ἄρχοντα, οἱ δὲ μὴ καταλύεσθαι τὸν νόμον ἐθορύβουν.

Καὶ τέλος ὁ μὲν Τραχῖνος ἐπανετείνετο, ὡς τῷ κρατῆρι πατάξων τὸν Πέλωρον. ὁ δὲ, προπαρεσκεύαστο γὰρ, ἐγχειριδίῳ φθάνει διηλαύνων τὸν μαζόν. καὶ ὁ μὲν ἔκειτο καιρίᾳ βεβλημένος· τοῖς λοιποῖς δὲ ἄσπονδος ἐκτέτατο πόλεμος· ἔπαιόν τε συμπεσόντες ἀλλήλους ἀφειδῶς· οἱ μὲν, ὡς ἐπαμύνοντες τῷ ἄρχοντι, οἱ δὲ, ὡς τῷ Πελώρῳ σὺν τῷ δικαίῳ προασπίζοντες. καὶ ἦν οἰμωγὴ μία, ξύλοις, λίθοις, κρατῆρσι, [δαλοῖς,] τραπέζαις, βαλλόντων καὶ βαλλομένων. ἐγὼ δὲ ὡς πορρωτάτω χωρίσας ἐμαυτὸν, ἐπί τινος λόφου θέαν ἀκίνδυνον ἐμαυτῷ κατένεμον. οὐ μὴν οὐδὲ Θεαγένης ἀπόλεμος ἦν, οὐδὲ ἡ Χαρίκλεια. τὰ γὰρ συγκείμενα πράττοντες, ὁ μὲν ξιφήρης θατέρῳ τὰ πρῶτα μέρει συνεμάχει, πανταπασιν ἐνθουσιῶντι προσεοικώς. ἡ δὲ, ὡς συνερρωγότα τὸν πόλεμον 40

vino simul & ira tanquam furore quodam correptos. Cùm igitur alii in huius, alii in illius partes inclinassent, hi honorem & reuerentiam tribui prӕfecto, illi non dissoluendam esse legem tumultuabantur. Ad extremum Trachinus quidem intentabat ictum, tanquam poculum impacturus Peloro: at eum hic (erat enim instructus antea) prӕuertit, pugione mammam traiiciens. Itaque ille iacebat mortifero vulnere accepto. inter reliquos autem atrox continuabatur bellum: & concurrentes sese feriebant, nihil omnino sibi parcentes: illi quidem tanquam præfectum vlciscentes, hi autem tanquam Pelorum iustè protegentes. Erátque vnus gemitus omnium, fustibus, lapidibus, poculis; mensis, pulsantium & pulsatorum. Ego autem cùm me longissimè remouissem ac seiunxissem, in quodam tumulo spectaculum ab omni periculo vacuum mihi præbebam. Cæterum neque Theagenes erat expers belli, neque Chariclia. Siquidem ea quæ constituta fuerant facientes, ille armatus gladio, alteri parti sese initiò adiungebat socium, omnino furore afflati similis: hæc postquam commissum esse prælium

Trachinu pugione su mammā tra iectus, occu bit.

Atrox pugn inter prædo nes.

Spectacul ab omni pe riculo vacu sun. it co fultus senex

vidit, è naui iaculabatur, singulari certitudine sagittas dirigens, & tantum Theageni parcens. Iaculabatur autẽ nõ in vnã prælij partẽ, sed quẽ in primis viderat, eum cõficiebat: cùm ipsa nõ videretur, sed hostes facilè ad ignẽ cõspiraretur, & perlustraret: illis interea malum ignorantibus, & quibusdam diuinas esse plagas suspicantibus: vsquedũ, cũ alij cecidissent, solus Theagenes relictus est, cũ Peloro singulari certamine dimicãs, viro valde strenuo, & plurimis cædib. exercitato: cùm ne Chariclię quidẽ iaculatio prodesse quicquã posset amplius, dolẽtis quidẽ quòd auxiliũ non ferret, metuentis autem frustrationem, cùm iã cominus & consertis manibus prælium inirent. Veruntamen ad extremum non sustinuit illius impetum Pelorus. Postquam enim ad inopiã auxilij reipsa ferẽdi redacta Chariclia, sermonem auxiliarem Theageni eiaculata est, Strenuus esto, charissime, exclamans, tum iam longè Pelorũ superabat Theagenes, tanquã robur & audaciã illi voce subministrãte ac suppeditãte, & quod pugnæ præmium superesset indicante. Nam erecto animo, multis vulneribus

Theagenes & Pelorus soli relicti, de certamine inter se pugnant.

Vox Charicleæ animos addit Theageni.

εἶδεν, ἀπὸ τῆς νεὼς ἐτόξευεν εὔσκοπά τε, καὶ μόνου τοῦ Θεαγένους φειδομένα. καὶ ἔβαλλεν οὐ καθ' ἓν τῆς μάχης μέρος, ἀλλ' ὃν ἄν τινα πρῶτον ἴδοι, τοῦτον ἀνήλισκεν· αὐτὴ μὲν οὐχ ὁρωμένη, ἀλλὰ ῥαδίως πρὸς τὴν πυρκαϊὰν τοὺς ἐναντίους κατοπτεύουσα. τῶν δὲ ἀγνοούντων τὸ κακὸν, καὶ δαιμονίους εἶναι τὰς πληγὰς ἐνίων ὑπονοούντων, ἕως τῶν ἄλλων πεσόντων, μόνος ὁ Θεαγένης ὑπελείφθη τῷ Πελώρῳ μονομαχῶν, ἀνδρὶ τὰ πάντα γενναίῳ, καὶ φόνοις ἐγγεγυμνασμένῳ παμπόλλοις, οὐδὲν οὔτε τῆς Χαρικλείου τοξείας ἐπαμύνειν ἔτι δυναμένης, ὀδυνώσης μὲν εἰς τὴν βοήθειαν, δεδοικυίας δὲ τὴν ἀποτυχίαν αὐτοσχέδιον, καὶ ἐν χερσὶ τῆς μάχης αὐτοῖς ὠθουμένης. οὐ μὴν εἰς τέλος γε ἀντέσχεν ὁ Πέλωρος. ὡς γὰρ ἀπορῶσα πρὸς τὴν ἔργον συμμαχίαν ἡ Χαρίκλεια, λόγον ἐπικουρον τῷ Θεαγένει διετόξευσεν, Ἀνδρίζου φίλτατε, ἐμβοήσασα· ἐνταῦθα ἤδη μακρῷ τοῦ Πέλωρον ὑπερεῖχεν ὁ Θεαγένης, ὥσπερ ἰσχὺν αὐτῷ καὶ θάρσος τῆς φωνῆς διακονούσης, καὶ ὅτι τῆς μάχης περίεστι τὸ ἔπαθλον μηνυούσης. ἐγείρας γὰρ τὸ φρόνημα, πολλοῖς ἤδη τοῖς τραύμασι

πτ

μένον, ἐφήλατό τε τῷ [illegible] καὶ τῇ κεφαλῇ τὸ ξί[illegible] ἐπιβαλών, τοῦ μὲν ἀπε[illegible] ἐκείνου μικρὸν [illegible] ἄκρον δὲ τὸν ὦμον [illegible] τὴν χεῖρα κατὰ τὴν συμ[illegible] τοῦ ἀγκῶνος ἀπέκοψε. [illegible] δὲ ὁ μὲν ἐτράπετο [illegible] ὁ δὲ ἐδίωκε.

[illegible] μὲν ἄλλα τὰ μετὰ ταῦ[illegible] ἔχω λέγειν, πλὴν ὅτι γε [illegible] ἐλαθεν ἐπανελθὼν, ἐγ[illegible] ἐναντία τῷ λόγῳ, καὶ [illegible] αὐτὰ τῆς νυκτὸς ἐπιμίξαι [illegible] πολεμουμένῳ· τὴν Χα[illegible] δὲ οὐδαμῶς. ἀλλ' ἐ[illegible] ἡμέρας γενομένης, τὸν μὲν [illegible] νεκρῷ [illegible] [illegible] [illegible] καὶ [illegible] καὶ βούλεσθαι [illegible] [illegible] ἑαυτὴν [illegible] [illegible] ὑπὸ δὲ ὀλίγης ἐλ[illegible] τοῦ πάνυ αὖ καὶ [illegible] τὸν νεανίσκον ἐπι[illegible] οὐδὲ ἐφθην ὁ [illegible] εἰπεῖν τι καὶ μαθεῖν, [illegible] κουφίσαι [illegible] [illegible] συμφοράν, οὐδέ τι [illegible] ἐπιμεληθῆναι, τὰ ἐκ [illegible] καὶ [illegible], τὴν ἐκ γῆς [illegible] διαδεξαμένου.

[illegible] ἐμοῦ καὶ ὅτι [illegible] [illegible], τὸν λόφον καταπέ[illegible] λῃστικῶν Αἰγυπτίων

iam fracto & afflicto, insiluit in Pelorum, & gladio caesim in caput deiecto, ab hoc quidem aberrauit, cum ille paululum ictum declinasset: caeterum summitate humeri praesecta, manum illi in commissura cubiti abscidit: & inde il- 10 le quidem versus est in fugam, hic autem insequebatur.

De aliis, quae hic sunt confecta, nō habeo quod dicam, nisi quod [illegible] 15 reuersus est, [illegible] sem in [illegible] aciem noctu [illegible] co hosti [illegible] 20 scia Charicleia. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hanc autem [illegible] 25 rare, & [illegible] confoderet [illegible] re: [illegible] quod [illegible] esset, [illegible] 30 stentaret. At ego [illegible] nec [illegible] neque [illegible] eius [illegible] calamitatem, [illegible] 35 fieri [illegible] etiam [illegible] strea [illegible] suo, excepit [illegible].

Cum primum [illegible] 40 [illegible] è tumulo [illegible], praedonum Aegyptiorum [illegible]

[illegible]

vidit, è naui iaculabatur, singulari certitudine sagittas dirigens, & tantum Theageni parcens. Iaculabatur autẽ nõ in vnã prælij parte, sed quẽ in primis viderat, eum cõficiebat: cùm ipsa nõ videretur, sed hostes facilè ad ignẽ cõspiraretur, & perlustraret: illis interea malum ignorantibus, & quibusdam diuinas esse plagas suspicantibus: vsquedũ, cũ alij cecidissent, solus Theagenes relictus est, cũ Peloro singulari certamine dimicãs, viro valde strenuo, & plurimis cædib. exercitato: cùm ne Chariclię quidẽ iaculatio prodesse quicquã posset ampliùs, dolẽtis quidẽ quòd auxiliũ non ferret, metuentis autem frustrationem, cùm iã cominus & consertis manibus prælium inirent. Veruntamen ad extremum non sustinuit illius impetum Pelorus. Postquam enim ad inopiã auxilij reipsa ferendi redacta Chariclia, sermonem auxiliarem Theageni eiaculata est, Strenuus esto, charissime, exclamans, tum iam longè Pelorũ superabat Theagenes, tanquã robur & audaciã illi voce subministrãte ac suppeditãte, & quod pugnæ præmium superesset indicante. Nam erecto animo, multis vulneribus

Theagenes & Pelorus soli relicti, de certamine inter se pugnant.

Vox Charicleæ animos addit Theageni.

εἶδεν, ἀπὸ τῆς νεὼς ἐτόξευεν εὔ-
σκοπά τε, καὶ μόνου τοῦ Θεαγένους
φειδομένη. καὶ ἔβαλλεν οὐ καθ'
5 ἓν τῆς μάχης μέρος, ἀλλ' ὅν τι-
να πρῶτον ἴδοι, τοῦτον ἀνήλι-
σκεν· αὐτὴ μὲν οὐχ ὁρωμένη,
ἀλλὰ ῥᾳδίως πρὸς τὴν πυρκαϊὰν
10 τοὺς ἐναντίους κατοπτεύουσα. τῶν
δὲ ἀγνοούντων τὸ κακὸν, καὶ δαι-
μονίους εἶναι τὰς πληγὰς ἐνίων ὑ-
πονοούντων, ἕως τῶν ἄλλων πεσόν-
15 των, μόνος ὁ Θεαγένης ὑπε-
λείφθη τῷ Πελώρῳ μονομα-
χῶν, ἀνδρὶ τὰ πάντα γενναίῳ,
καὶ φόνοις ἐγγεγυμνασμένῳ
20 παμπόλλοις, οὐδὲν οὔτε τῆς Χα-
ρικλείου τοξείας ἐπαμύνειν ἔτι
δυναμένης, ὀδυνώσης μὲν εἰς
τὴν βοήθειαν, δεδοικυίας δὲ τὴν
25 ἀποτυχίαν αὐτοσχέδιον, καὶ ἐν
χερσὶ τῆς μάχης αὐτοῖς ἀθυμού-
νης. οὐ μὴν εἰς τέλος γε ἀν-
τέσχεν ὁ Πέλωρος. ὡς γὰρ ἀπο-
30 ρῶσα πρὸς τὴν ἔργον συμμα-
χίαν ἡ Χαρίκλεια, λόγον ἐπίκου-
ρον τῷ Θεαγένει διετόξευσεν,
Ἀνδρίζου φίλτατε, ἐμβοήσασα·
35 ἐνταῦθα ἤδη μακρῷ τοῦ Πελώ-
ρου ὑπερεῖχεν ὁ Θεαγένης, ὥ-
σπερ ἰσχὺν αὐτῷ καὶ θάρσος τῆς
φωνῆς διακονούσης, καὶ ὅτι τῆς
40 μάχης περίεστι τὸ ἔπαθλον μη-
νυούσης. ἐγείρας γὰρ τὸ φρόνημα,
πολλοῖς ἤδη τοῖς τραύμασι

πεπο-

'ον, ἐφήλατο τε τῷ
καὶ τῇ κεφαλῇ ἤτο ἐξ-
ἐπιδὼν, τ μὲ ἀπέ-
είνου μικρὸν ἀποκλί-
ίκρον δὲ τὸν ὦμον πα-
ρ χεῖρα κατὰ τ συμ-
ἀγκῶνος ἀποκόπτει.
δὲ ὁ μὲ ἐξάπτη πρὸς
ἐδίωκε.
ὶ ἄλλα τ μετὰ ταῦ-
ι λέγειν, πλὴν ὅτι γε
ιθεν ἐπανελθὼν, ἐγ-
ωτα τῷ λόφῳ, καὶ ὃ
α τ νυκτὸς ἐπιμίξαι
ἐμουμένῳ· τ Χα-
ρὲ οὐδαμῶς. ἀλλ' εἰ-
ς γενομένης, τὸν μὲν
'εκρῷ προσκείμενον,
προσκαθημένην καὶ
, καὶ βούλεσθαι μὲν
ιν ἑαυτὴν ἐνδει-
ὑπὸ δὲ ὀλίγης ἐλ-
ὐ τάχα αὖ καὶ περι-
τὸν νεανίσκον ἐπι-
ιὐδὲ ἔφθην ὁ δυς-
πεῖν τε καὶ μαθεῖν,
ινφίσαι παραμυθίᾳ
ιραν, οὐδὲ τὰ ἐνδε-
πιμελη θῆναι, τὰ ἐκ
κακὰ, τὴν ἐκ γῆς
ς διαδεξαμένων.
ἐμοῦ καὶ ὅτε ἡμέ-
τὸν λόφον κατιόν-
σειχῶν Αἰγυπτίων

iam fracto & afflicto, insiluit in Pelorum, & gladio cæsim in caput deiecto, ab hoc quidem aberrauit, cùm 5 ille paululum ictum declinasset: cæterùm summitate humeri præsecta, manum illi in commissura cubiti abscidit: & inde il- 10 le quidem versus est in fugam, hic autem insequebatur.

Pelori fuga, & Theagenis insecutio.

De aliis, quæ hæc sunt consecuta, nō habeo quod 15 dicam, nisi quòd clam me reuersus est, cùm mansissem in tumulo, nec ausus essem noctu versari in loco hostili: sed minimè in- 20 scia Chariclia. Nam animaduerti, postquam dies illuxit, illum quidem non absimilem mortuo iacere: hanc autem assidere, & plo- 25 rare, & quòd se desuper confodere vellet declarare: cæterùm parua spe quòd superstes mansurus esset, reprimere se, ac su- 30 stentare. At ego infelix, nec alloqui priùs potui, neque rem cognoscere, neque consolatione leuare calamitatem, nec ea quæ 35 fieri potuissent curare, quàm marina mala, terrestria nullo spacio interposito, excepissent.

Theagenes semianimis iacens.

Chariclea spemque metumque inter.

Cùm primùm enim, si- 40 mulatque diem conspexi, è tumulo descenderem, prædonum AEgyptiorum manus,

Prædonum AEgyptiorū manus.

manus, ex monte qui illac protenditur, vt videbatur decurrebat: & iam ceperat adolescentes, ac paulo post abducebat, quęcunque ferre poterat, e naui exportans. Ego autem nequicquam è longinquo loquebar, meas & illorũ deplorans fortunas, cùm neque defendere possem, neque illis immisceri consultum esse iudicarem, ad spem auxilij me reseruans. Cæterùm minimè equidem par fui, procul relictus, senectute impediente, vt per ardua loca cum Ægyptiis vnà decurrere possem: nũc autem in inuentione filiæ, deorum clementia, & tua Nausicle beneuolentia vsus, cùm quidem ipse nihil ad id cõtulissem, sed luctus tantùm solos & lamentationes affatim largirer.

Amantes captiui abducuntur.

Ad hæc lacrymabat ipse, lacrymabant & ij qui aderant: deniq; in fletum cum voluptate quadam temperatum, transmutatũ fuerat conuiuium. (Vinum enim procliues quodammodo in lacrymas efficit.) vsque dum Nausicles confirmans Calasiridem, O pater, inquit, tu verò iam in posterum esto lætus, ac hilaris, quandoquidem filiam hanc recuperaueris: & ne non filium videas, so-

Vinum procliues quodammodo facit in lacrymas.

τέρα ἤδη τήνδε κεκομισμένος

πλῆθος ἐκ τοῦ ὑπερκειμένου ὄρους, ὡς ἐφαίνετο, κατατρέχουσα. εἶχε τε ἤδη τοὺς νέους, καὶ ἀπῆγε μικρὸν ὕστερον, ὅσα φέρειν ἠδύνατο τῆς νεὼς ἐπικομιζομένη. ἐγὼ δὲ τὰ μὲν ἄλλως πόρρωθεν ἐπῴμωζον ὀδυρόμενος τὰς ἐμαυτοῦ τε κἀκείνων τύχας, οὔτε δὲ ἐπαμύνειν ἔχων, οὔτε ἐπιμίγνυσθαι δοκιμάζων, εἰς ἐπικουρίας ἐλπίδα ἐμαυτὸν ταμιεύμενος. οὐ μὴν ἐπήρκεσά γε πόρρωθεν, ἀπολειφθεὶς μὲν τότε, τοῦ γήρως ἐμποδίσαντος ἐν τοῖς ὀρθίοις μέρεσι συνεκδραμεῖν τοῖς Αἰγυπτίοις, ὅτι τε νῦν παρόντος εἰς τὴν ἀνεύρεσιν τῆς θυγατρὸς, θεῶν μὲν εὐμενείᾳ, σῇ δὲ ὦ Ναυσίκλεις εὐνοίᾳ χρησάμενος, αὐτὸς δὲ οὐδὲν ἐρανισάμενος, θρήνων δὲ μόνον τῶν ἐπ᾽ αὐτοῖς καὶ ὀδυρμῶν ἀφθόνων χαριζόμενος.

Ἐπὶ τούτοις ἐδάκρυε μὲν αὐτός. ἐδάκρυον δὲ οἱ παρόντες καὶ εἰς θρῆνον ἡδονῇ τινι σύγκρατον μετεβέβλητο τὸ συμπόσιον· ἐπίφορον γάρ τι πρὸς δάκρυον οἶνος· ἕως ὁ Ναυσικλῆς ἐπιθαρρύνων τὸν Καλάσιριν, ὦ πάτερ, ἔφη, σὺ δὲ εἰς τὸ ἑξῆς χρόνου εὔθυμος ἴσθι, τὴν μὲν θυγατέρα ἤδη τήνδε κεκομισμένος τὸν παῖδα δὲ ἰδεῖν ὑπὸ τῆς

νυκτὸς

νυκτὸς μόνης εἰργόμενος. εἰς ἕω γὰρ ἀφιξόμεθα πρὸς τὸν Μιτράνην, καὶ πάντα τρόπον, λύσασθαί σοι τὸν ἄριστον Θεαγένην πειρασόμεθα. Βουλοίμην ἄν, εἶπεν ὁ Καλάσιρις. νῦν δὲ ὥρα γε διαλύειν τὸ συμπόσιον. μνήμη τοῦ δαιμονίου γινέσθω, καὶ τὰς λυτηρίους τῇ σπονδῇ περιαγέσθω. ἐκ τούτου περιήγοντο μὲν αἱ σπονδαί· ἐλύετο δὲ τὸ συμπόσιον· ὁ Καλάσιρις δὲ τὴν Χαρίκλειαν ἐσκοπεῖτο· καὶ ὡς τὴν πάροδον τοῦ πλήθους παρατηρῶν οὐκ ἐφεύρισκεν, ὀψέ τινος γυναικὸς φράσαντος, εἰς τὸ ἄδυτον παρελθὼν, καταλαμβάνει τοῖς ἴχνεσι τοῦ ἀγάλματος περιπεφυκυῖαν, καὶ λύπης προσβολῇ, πρὸς ὕπνον βαθὺν ὀλισθήσασαν. ἐπιδακρύσας οὖν ὀλίγα, καὶ πρὸς τὰ βελτίονα τρέψαι τὰ κατ' αὐτὴν ἱκετεύσας τὸν θεὸν, ἡσυχῇ τε ἀφυπνίσας, ἦγεν εἰς τὴν καταγωγὴν ἐρυθριῶσαν ὡς ἐφαίνετο, διότι λάθοι πρὸς τοῦ ὕπνου κεκρατημένη. καὶ ἡ μὲν εἰς τὴν γυναικωνῖτιν χωρήσασα, σὺν τῇ θυγατρὶ τοῦ Ναυσικλέους κατακλινεῖσα, τὰς παρούσας ἀγρυπνίᾳ διετίθετο φροντίδας.

la nocte prohibearis. Manè enim Mitranem conueniemus, & omni ratione liberare, & redimere optimum Theagenem conabimur. Vellem omnino, dixit Calasiris. Nunc verò tēpus est dissoluendi conuiuij. Recordatio fiat numinis, & gratiarum actio pro liberatione, cum libatione coniungatur. Post hæc circumducebantur libationes, dissoluebatur conuiuium: Calasiris autem Chariclíam circumspiciebat. Cúmque transitum multitudinis obseruans, eā non inuenisset, serò tandē indicio cuiusdam mulierculę adytum ingressus, deprehēdit vestigia simulachri amplexā: & cùm orationis prolixitate, tum doloris accessione, in arctiorem somnū delapsam. Cùm igitur paululū collacrymasset, & à Deo, vt eius rationes in melius verteret, supplex petiisset, paulatimque ipsam excitasset de somno, ducebat ad conclaue erubescentem, vt videbatur, quòd esset à somno victa imprudens. Hæc igitur cùm se in gynæceo seorsum cum filia Nausiclis ad somnū composuisset, & vigilando vacabat curis, & cogitationibus, quæ illi incumbebant.

FINIS LIBRI QVINTI.

Charicleā in somniū lapsa.

Deprehensa erubescit.

ΗΛΙΟΔΩΡΟΥ
ΑΙΘΙΟΠΙΚΩΝ
ΛΟΓΟΣ ϛ.

HELIODORI ÆTHIOPICORVM LIBER VI.

ARGVMENTVM CAP. XVI.

Calaſiris & Cnemon cum Nauſicle accingunt ſe ad Theagenem recuperandum. Nauſiclis percontationes de pauore Cnemonis ad nomen Thisbes. De Theagene nuntium accipiunt vt à Thyamide ſit interceptus, dum ad Oroondatem à Mitrane mitteretur. In Chemnium pagum reditus ad Charicleam, Nauſiclis filia Cnemoni deſponſata.

CAP. XVI.

CAlaſiris autem, & Cnemon, cùm in quadam parte conclauis virilis quieuiſſent: poſtquam reliquum noctis tardiùs quidem quàm volebant, celeriùs autem quàm exiſtimabāt, elapſum eſt: quòd illius maxima pars ſuper conuiuium, & narrationū prolixitatē inſatiabili conditam ſuauitate prœterierat: neq; exactum diem expectantes, ad Nauſiclem veniunt,

ΚΕΦ. ΙϚ'.

ΟΔΕ Καλάσιρις καὶ ὁ Κνήμων, κατά τι τοῦ ἀνδρῶνος ἑαυτοὺς ἀναπαύσαντες· ἐπειδὴ τὸ λειπόμενον τῆς νυκτὸς, βράδιον μὲν ἢ ἐβούλοντο, θᾶττον δὲ ἢ ᾤοντο, διέδραμεν, οἷα δὴ παρά τε τὴν εὐωχίαν καὶ τὸ ἀπρόσκορον μῆκος τῶν διηγημάτων τῆς πλείστης παρῳχηκυίας· οὐδὲ ἀκριβῶς ἡμέραν ἀναμείναντες· ὡς τὸν Ναυσικλέα παραγίνονται,

καὶ

ὅποι τὸν Θεαγένην
ιτο, καὶ ἄγειν ὡς ὅτι
ρεκάλουν. ὁ δ' ἐπεί-
ελαβὼν ἦγεν. ἡ Χα-
πολλὰ συνέπεσθαι ἱ-
ωλίεν κατὰ χώραν
ὔτε πόῤῥω που ἀ-
ὡς αὐτίκα σὺν τῷ
οισι διεγγυωμένου τ
ις. καὶ τ μὲν λύπης κα-
λύπης τε ἐπὶ τῷ
αι χαρᾶς ἐπὶ τοῖς
ις ἐν μεταιχμίῳ
ι.
δ' ἄρτι τ κώμης ἐκ-
ις, καὶ τὰς ὄχθας
παραμείβοντες, κρο-
ῶσιν ἀπὸ τ δεξιῶν
διερπύζοντα, καὶ
πολαμὸ σὺν ὀξεῖ χ
ταδυόμενον. οἱ μὲν
ωήθως τε καὶ ἀδο-
θὲν ἦγον· πλὴν ὅ-
ισεις κώλυμά τι
ὁδὸν ἐπισημαίνε-
ιεν· ὁ δὲ Κνήμων
ἐπτοεῖτο πρὸς τὴν
ἀκειβῶς αὐτῷ τὸ
τῷ, ἀλλὰ σκιᾶς
χθαμαλῆς ὑπο-
καὶ ὀλίγον ἔδει καὶ
ὁ δὴ Καλάσιρις
του Ναυσικλέους
, ὦ Κνήμων, ἔφη,

& vt exponeret, vbi Theagenẽ degere arbitraretur, ac eò quamprimùm duceret, orabat. Atque hic quidem illis morem gerebat, 5 & secum sumptos ducebat. Clariclia verò cùm multis modis vt sequeretur oraret, manere coacta 10 est: Nausicle, quòd neque procul essent progressuri, & quamprimùm cũ Theagene redituri, affirmante. Hanc igitur ibi, relin- 15 quunt: inter mœrorem, propter illorum discessum, & lætitiam, propter ea quæ sperabat, fluctuantem.

Ad Theagenem recuperandum se accingunt Calasiris & Cnemō cum Nausicle.

20 Ipsi verò cùm primùm è pago egressi essent, & ripas Nili præterirent, crocodilum conspiciunt, qui à dextra parte in alteram 25 reptabat, & alueum fluuij concitato impetu subibat. Alij igitur illo viso, vt consueto minimè mouebantur: præterquàm quòd 30 Calasiris impedimentum quoddam in itinere futurum significari prędicebat: Cnemon autem vehementer etiam fugerat, conspe- 35 ctu perterritus, quamuis non exactè illi animal apparuisset, sed vmbra potiùs tenuis illum subiisset: adeò vt parum abesset 40 quin refugeret. Calasiris igitur, Nausicle in risum effuso, Cnemon (inquit) puta

Crocodilus in itinere oblatus.

Omen.

Cnemonis pauor.

Pictura [illegible]

putabā ego te nocturnam tantum timiditatem infestare, atq; eā tibi ex strepitu obscuro, ac tenebris inuoluto accidere: tu vero & interdiu nimiū es, vt videtur, animosus: & nō nomina tātum exaudita, sed iam etiam spectacula vulgaria, & cuiuis obuia, ac minime metuenda, tibi terrorē incutiunt. Cuius autem Dei, Nausicles inquit, aut numinis appellationem audiens bonus hic ferre nō potest?

A Nausicle percontatio de pauore alterio Cnemonis, audito Thisbes nomine.

Sane si ex diis alicuius, respondit, aut numinibus, non haberem quod dicerem: cæterum ad nomen hominis, quod magis est mirandum, neque viri cuiuspiam, aut eorum qui gloria fortitudinis sunt illustres, sed mulieris, & huius (vt ipse dicit) mortuæ, si quis illud commemoret, cohorrescit. Hac enim nocte qua venisti a bubulcis: incolumem nobis adducēs Chariclıam: nescio quo pacto, aut vnde, hoc de quo dico exaudito nomine: ne paululum quidem somni me capere permisit, continuè præ metu emoriens: vt multum negotij habuerim, illo reuocando ad sese, & reficiendo: & nisi illum dolore affecturus essem, aut perterrefacturus, & nunc dicerem, Nausicles, nomen, vt rideas magis:

ἐγὼ ᾤμην νυκτός σοι μόνον τὴν δειλίαν ἐπιχωριάζειν, καὶ πρὸς τὸ σκότους τε καὶ τοῦ ψοφώδους ἐπιγίγνεσθαι· σὺ δὲ ἄρα καὶ μεθ᾽ ἡμέραν λίαν, ὡς ἔοικας, πλημμελὴς· καὶ οὐκ ὀνόματα μόνον ἀκούων, ἀλλ᾽ ἤδη καὶ θεάματα τὰ πολλὰ καὶ ἀδεᾶ πτοεῖσθαι. Τίνος θεῶν, ἔφη ὁ Ναυσικλῆς, ἢ τίνος δαιμόνων ἀκούων τὴν ἐπωνυμίαν ὁ χρηστὸς ἡμῖν οὗτος οὐκ ἀνέχεται;

Εἰ μὲν καὶ θεῶν ἀπηγόρευεν ἢ δαιμόνων, οὐκ ἂν ἔλεγον· ἀνθρώπου δὲ, ὃ καὶ θαυμαστόν ἐστι θαυμάσεις, οὐδὲ ἀνδρός τινος ἢ τῶν ἐπ᾽ ἀνδρείᾳ βεβοημένων, ἀλλὰ γυναικὸς καὶ ταύτης νεκρᾶς, ὡς αὐτός φησιν, εἴ τις λέγοι τοὔνομα πέφρικε. Τῆς γοῦν νυκτὸς καθ᾽ ἣν σὺ ἐκ τῶν βουκόλων ἐπανῆκες ἀνασώζων ἡμῖν, ὦ 'γαθὲ, τὴν Χαρίκλειαν, οὐκ οἶδ᾽ ὅπως ἢ ὅθεν οὗ λέγω, τούτου κατακούσας τοῦ ὀνόματος· οὐδὲ ὅσον πρὸς βραχὺ γοῦν ὕπνου μοι μεταλαβεῖν ἐνδέδωκε, συνεχῶς ὑπὸ τοῦ δέους ἐκθνήσκων, καί με πράγματα ἔχειν ὥστε ἀναλαμβάνειν. καὶ εἰ μὴ λυπεῖν αὐτὸν ἢ πλέον ἔμελλον, εἶπον ἂν καὶ νῦν τοὔνομα ὦ Ναυσίκλεις, ὡς ἂν πλέον γελάσειας καὶ ἅμα

ἐπῆγε τὴν Θίσβην.
Ναυσικλῆς ἐγέλα μὲν
μεγάλη δὲ πρὸς τὸ ἀ-
τωνος ἐπιπλεῖστον εἰ-
περῶν περιφράσεως ἐκ
ήμων, ἢ τίνος κοινω-
πεπόνθοι πρὸς τοὔνο-
βης. ἐξεκάγχασε δὴ
τα ὁ Κνήμων· καὶ δὲ
άσιρι, ὁρᾷς εἶπεν, ὅτι
μαῖος ἡ δύναμις, καὶ
ὶ μόνον μορμολύκειον,
φὴς, ἀλλ᾽ ἤδη καὶ
εἰ γίνεται; μᾶλλον δὲ
ῥῆς γέγονε τῆς μετά-
στασις καὶ τοὔμπα-
μὲ γελῶ γινώσκων ὡς
ὁ δὲ γεννάδας ἡμῖν
ῆς, καὶ πολλῷ γέλωτι
ν κατεπαιζόν· ἐ-
πέπαυσο ἔφη ὁ Ναυ-
άλις σοι τὸ εἰς ἐμὲ ἀ-
Κνήμων. ἀλλὰ πρὸς
ς φιλίων θεῶν, πρὸς
τραπέζης, ὧν, ὡς οἶ-
νθρώπων ἐν ἡμετέρῳ
ης, πόθεν τὸ Θίσβης
ς γνωρίζετε, εἴτε πτ-
εἴτε παιδιὰν ἐμὴν πε-
καταμηνύσατε. καὶ ὁ
ς, Σὸς ἔφη ὁ λόγος, ὦ
ὃν πολλάκις μοι διή-
σίν τε τῶν κατὰ σαυ-
ἡμῖν ἐπαγγειλάμενος,

simúlque Thisben commemorabat.

Nausicles autẽ non amplius ridebat, sed contristatus est, cùm audisset: & diu stetit cogitabũdus, hæsitans & quærens apud animũ, qua de causa Cnemoni, aut quo commercio, aut quid à Thisbe accidisset. Tum verò miros risus edidit, pre nimia lætitia, Cnemõ: &, O bone Calasiri, Vides, dicebat, quanta sit huius nominis vis, & quòd non mihi tãtum est personæ instar ac terriculi, sed etiã Nausicli nostro. Quinetiam planè mirificam affectus mutationem attulit. ego enim vicissim rideo: scio enim non ampliùs esse superstitẽ: generosus autẽ Nausicles antea multo risu aliis illudebat. Desine inquit Nausicles: satis enim nos vltus es Cnemon. Sed per hospitij & amicitiæ custodes Deos, per sales & mensam, quæ in nostra domo experti estis, vt arbitror, sũma voluntate vobis exhibita, vnde sit Thisbes nomen, siue scitis, siue me terretis, siue iocũ in me cõposuistis, indicate. Calasiris autem: Tibi iam incumbit, inquit, narratio, Cnemõ: quam cùm sæpius mihi te expositurum promiseris, & communicaturum mecum de rationibus tuis,

Nausicles quem antea pudebat Cnemõ, nũc mœrorem fert.

Ridetur à Cnemone.

Nausicles percontatur quid Cnemõ de Thisbe nouit.

φράζειν ὅποι τὸν Θεαγένην
ἄγειν οἴοιτο, καὶ ἄγειν ὡς ὅτι
τάχιστα παρεκάλουν. ὁ δὲ ἐπεί-
θετο· καὶ ἀναλαβὼν ἦγεν. ἡ Χα-
ρίκλεια δὲ πολλὰ συντείνασα ἱ-
κετεύουσα, μένειν κατὰ χώραν
ἐκελεύσθη, ὡς οὔτε πόρρω που ἀ-
πιόντων, καὶ ὡς αὐτίκα σὺν τῷ
Θεαγένει ἥξουσι διεγγυωμένου τοῦ
Ναυσικλέους. καὶ τὴν μὲν αὐτοῦ κα-
ταλείπουσι, λύπης τε ἐπὶ τῷ
χωρισμῷ, καὶ χαρᾶς ἐπὶ τοῖς
ἐλπιζομένοις ἐν μεταιχμίῳ
σαλεύουσαν.

Αὐτοὶ δὲ ἄρτι τῆς κώμης ἐκ-
τὸς γεγονότες, καὶ τὰς ὄχθας
τοῦ Νείλου παραμείβοντες, κρο-
κόδειλον ὁρῶσιν ἀπὸ τῶν δεξιῶν
ἐπὶ θάτερα διερπύζοντα, καὶ
τὸ ῥεῖθρον τοῦ ποταμοῦ σὺν ὀξείᾳ
τῇ ῥύμῃ καταδυόμενον. οἱ μὲν
δὴ ἄλλοι συνήθως τε καὶ ἀδεῶς
τὸ ὀφθὲν ἦγον· πλὴν ὅ-
σον ὁ Καλάσιρις κώλυμά τι
τῆς κατὰ ὁδὸν ἐπισημαίνε-
σθαι προύλεγεν· ὁ δὲ Κνήμων
καὶ σφόδρα ἐπτοεῖτο πρὸς τὴν
ὄψιν, οὐδὲ ἀκριβῶς αὐτῷ τοῦ
ζῴου φανέντος, ἀλλὰ σκιᾶς
αὐτὸν πλέον χθαμαλῆς ὑπο-
δραμούσης· καὶ ὀλίγου ἔδει καὶ
ἀποφεύγειν· ὁ δὴ Καλάσιρις
ἔτι πλεῖστον τοῦ Ναυσικλέους
καταγελῶντος, Ὦ Κνήμων, ἔφη,

& vt exponeret, vbi Theagenē degere arbitraretur, ac eò quamprimùm duceret, orabat. Atque hic quidem illis morem gerebat, & secum sumptos ducebat. Clariclia verò cùm multis modis vt sequeretur oraret, manere coacta est: Nausicle, quòd neque procul essent progressuri, & quamprimùm cū Theagene redituri, affirmante. Hanc igitur ibi, relinquunt: inter mœrorem, propter illorum discessum, & lætitiam, propter ea quæ sperabat, fluctuantem.

Ad Theagenem recuperandum se accingunt Calasiris & Cnemō cum Nausicle.

Ipsi verò cùm primùm è pago egressi essent, & ripas Nili præterirent, crocodilum conspiciunt, qui à dextra parte in alteram reptabat, & alueum fluuij concitato impetu subibat. Alij igitur illo viso, vt consueto minimè mouebantur: præterquàm quòd Calasiris impedimentum quoddam in itinere futurum significari prędicebat: Cnemon autem vehementer etiam fugerat, conspectu perterritus, quamuis non exactè illi animal apparuisset, sed vmbra potiùs tenuis illum subiisset: adeò vt parum abesset quin refugeret. Calasiris igitur, Nausicle in risum effusō, Cnemon (inquit) puta

Crocodilus in itinere obiatus.

Omen.

Cnemonis pauor.

ἡ Θίσβη τ' Ἀθηνῶν ἅ-
σιω τῷ ἐραςῇ τῷ ἐμ-
δ Ναυκρατίτῃ. καὶ τέλος
ὁ Κνήμων, ὅτι σιω τῷ
εἰ κατὰ ζήτησιν τ' Θι-
πλεύσας ὡς ἐπὶ τ' Αἰ-
εἰ δή πως ἀνεύρων, ἀγα-
ὶς τὰς Ἀθήνας, λύσῃε μ-
ι τ' συκοφαντίαν, τιμω-
ὃ ἐκείνην. καὶ πολλοῖς μ-
κινδύνοις, πολλαῖς δὲ
τοὺς μεταξὺ χρόνοις
ὤν, ἄλλους δὲ καὶ ὑπὸ κα-
ισῶν, εἶτα πῶς δια-
ὶ Αἰγύπτῳ προσορμι-
θεὶς ὑπὸ τ' βουκόλων λη-
ηςῶν· ἔνθα καὶ τ' πρὸς
ην καὶ Χαρίκλειαν αὐτῷ
ωντυχίαν· καὶ τ' Θίσβης
ιν ἅμα καταλέξων, καὶ
ἑτοις ἑξῆς, ἄχρι τ' γνω-
ων τῷ δὲ Καλασίριδι καὶ
υσικλεῖ πάντων.

οἷς ὁ Ναυσικλῆς μυ-
ιφε βουλάς· νῦν μὲν ἐ-
τὰ ἀμφ' αὐτῷ τε καὶ
βη διανούμενος, νῦν δὲ
ς ὑπερθέσθαι κρίνων. καὶ
μόλις ἐπέσχε· τὰ μέν τοι
ον δοκιμάζων, τὰ δὲ καὶ
ντυχίας ἑτέρας ἐμποδι-
ρτι γὰρ ἑξήκοντα πε σά-
ηνύσαντες, καὶ ἤδη τῇ κώ-
μῃ ὁ Μιτράνης διῆγε,

Denique quo pacto Thisbe fugisset Athenis, cum amatore quodam, mercatore Naucratensi. Ad extremum commemorabat Cnemon, quòd cum Anticle ad inquisitionem Thisbes nauigans in Aegyptum, vt si fortè illam ibi inuenisset, reducens Athenas, liberaret patrem calumnia, & de illa pœnas sumeret: cùm in multa alia pericula incidisset, & varios casus medio temporis interuallo fuisset expertus, etiam in piratarum potestatem venisset. Deinde, cùm quodam modo effugisset, & ad Aegyptum rursus appulisset, à bubulcis captus fuerit, atque ibi cum Theagene Charicliáque familiaritatem inierit. Simul etiam Thisbes interitum adtexebat, & reliqua deinceps ordine, vsque ad ea quæ erant Calasiridi & Nausicli nota omnia.

Quibus auditis, Nausicles sexcenta versabat in animo consilia, nunc aperire suas & Thisbes rationes cogitans, & rursus differre statuens. Postremò vix se se continuit, partim ipse commodius esse iudicans, partim alio casu impeditus. Cùm enim circiter sexaginta stadia fuissent emensi, & ad pagum in quo Mitranes habitabat,

propiùs accederẽt, cuidam qui fuit Nausicli notus, fiũt obuiã, & quò contenderet tãto studio, rogabãt. Ille autem, O Nausicles, inquit, quæris quò properem? tanquam ignores, quid mihi in præsentia incumbat? A me omnia studia ad vnum diriguntur scopũ, vt Isiadis Chemmitensis imperata faciam. Illi colo agrum, illius causa quæro & comparo omnia, propter illã noctes diésque insomnes duco, nihil omnino recusans (quamquam inde nihil pręter mulctam, & laboris molestiã reportem) quod mihi imperarit, seu magnum, seu paruũ fuerit, Isias illa. Et nũc accelero, auem quãdã hanc, vt vides, Niloticã phœnicopterũ charissimæ mandato ferens. Quàm facilem es, inquit Nausicles, amasiam cõsecutus, & quã exigua sunt illius imperia, quòd tibi phœnicopterum, & non ipsam phœnicẽ potiùs, quæ auis ab Aethiopibus aut Indis huc ad nos peruenit, afferre iusserit. Et ille rursus: Illa quidem, inquit, more solito ex me meísque rationibus lusum facit. Cæterùm quò vos vicissim, & quam ob causam iter instituistis? Postquam autem, quòd ad Mitranẽ contẽderent, responderunt: Inane est, inquit,

Nausicles scilicet ab obuio & alia & de Theagene.

Dominæ imperium.

De Mitrane nuntium accipiunt Nausicles & Calasiris.

πλησιάζοντες, γνωρίμῳ τινὶ τοῦ Ναυσικλέους ἐντυγχάνουσι, καὶ ὅπου προθυμοῖτο οὕτως ἐσπουδασμένως ἀνηρώτων. ὁ δὲ, ὦ Ναυσίκλεις, ἔφη, τὴν ἐμὴν ἐκπυνθάνῃ τὴν ἐμὴν; ὥσπερ ἀγνοῶν ὅτι μοι τὸ παρὸν πάντα πρὸς ἕνα σπουδάζεται σκοπὸν, ὅπως ἂν Ἰσιάδι τῇ Χεμμιάτιδι τὰ προσταττόμενα ὑπηρετοίμην. ἐκείνῃ γεωργῶ, πάντα ἐκείνῃ πορίζω· δι᾽ ἐκείνην ἀγρυπνῶ νύκτα τε καὶ ἡμέραν, οὐδὲν ἀπαγορεύων· ἀλλά μοι ζημία καὶ μόχθος, ὃ ἂν μοι ἐπιτάττῃ μέγα ἢ μικρὸν Ἰσιὰς ἐκείνη. καὶ νυνὶ δὲ θέω, ὄρνιν τινὰ τοῦτον, ὡς ὁρᾷς, Νειλῷον φοινικόπτερον, τῆς φιλτάτης ἐπίταγμα κομίζων. Ὡς εὐγνώμονι, ἔφη ὁ Ναυσικλῆς, ἐρωμένῃ συμπέπλεξαι, καὶ ὡς μικρὰ λίαν αὐτῆς τὰ ἐπιτάγματα, εἴγε φοινικόπτερον, ἀλλ᾽ οὐκ αὐτόν σοι τὸν φοίνικα τὸν ἐξ Αἰθιόπων ἢ Ἰνδῶν εἰς ἡμᾶς ἀφικνούμενον ὄρνιν ἐπέταττε. καὶ ὃς, Ταῦτα μὲν ἐκείνη, ἔφη χλεύην ἐμὲ συνήθως, καὶ τὰ ἐμὰ πεποίηται. ἀλλὰ ποῖ δὴ καὶ ὑμεῖς καὶ ἐπὶ τίνα τὴν χρείαν; Ὡς δὲ ὅτι παρὰ τὸν Μιτράνην ἐσπουδάκασιν ἀπεκρίναντο· ἀλλὰ μάτην ὑμῖν, ἔφη,

ἐσ

νὸν ἡ σπουδὴ, Μιτρά-
κατὰ χώραν ἐκ ὄν-
ἐπὶ τοὺς Βησσαῖς τῆς κώ-
ουῶντας βουκόλους ταύ-
τος ἐκστρατεύσαντος,
ἀ νεανίσκον αἰχμά-
λωτα πρὸς Ὀροονδά-
Μέμφιν ἀπεσταλκό-
ἂν ἐκεῖθεν οἶμαι βα-
μεγάλῳ δῶρον ἀνα-
, Βησσαεῖς καὶ ὁ τούτων
ἀποδειχθεὶς ἔξαρχος
ἐξ ἐπιδρομῆς ἑλόντες
ὁ μὲν ἔτι λέγων, ἀπι-
ῶν δὲ ἐπὶ τὴν Ἰσιάδα
ἴπων, ἥπου με νῦν
τοῖς ὀφθαλμοῖς περι-
ἤδη τι μοὶ καὶ πρό-
ἐρωτικὸν ἡ βραδυτὴς
ἐνη δὲ ἐκείνη καὶ ἀ-
ῶς αἰτίας, ἐγκλήμα-
ἀκκισμοὺς ἀναπλά-
ἐμοῦ.
ὡς τούτων ἤκουσαν,
ἐπιπλεῖστον εἱστήκεσαν,
ἀνελπίστου τῆς ἀπο-
τῶν προσδοκηθέντων·
ποτε αὐτοὺς ὁ Ναυ-
ἀνελάμβανεν, ὡς οὐ
πρὸς ὀλίγον καὶ πρὸς
εὐτυχίαν τέλεον ἀπι-
τῶν ἐν χερσὶν σπουδ-
ἀλλὰ νῦν μὲν χρῆναι
ἡμῖν ἐπανιέναι· τῆς

& irritum vestrum studiũ; quòd Mitranes in præsentia hîc non sit, sed contra incolas Bessæ bubulcos hac nocte exercitum duxerit. Adolescentem enim quendam captiuũ, quẽ ille Memphim ad Oroondatẽ miserat vt inde (vt arbitror) ad regem magnum muneris loco perueniret, Bessaenses & eorum dux declaratus Thyamis, incursione facta ereptum detinent. Et ille quidem his dictis abibat: Mihi verò ad Isiadem est properandum, inquiens, quę me nunc forsitan suis acribus oculis circumspicit, ne mihi aliquam offensam in amore mora & cunctio afferat. Est autem nimium callida in accusationibus etiam sine causa, & criminibus ac insimulationibus contra me fingendis.

Vt Thyamis captiuum tenet Theagenem.

Mora & cũctatio in amore possit offensam afferre.

Illi verò vt hæc audiuerunt, taciti & stupentes diũ steterunt, quòd præter opinionem spe & expectatione sua frustrati essent. Donec serò tandem ipsos Nausicles reuocauit ad sese, & confirmauit, admonens nõ oportere breuis frustrationis causa, & quæ ad tempus tantùm acciderit, omnẽ spem & curam eorum quæ præ manibus essent, abiicere: sed nunc quidem Chemmim redeundum esse, &

Nausiclis consilium.

cùm consilium gerendæ rei capere, tum peregrinationem, maiore viatico instructos, ad inquirendum Theagenem, siue apud bubulcos, siue apud alios quoscumque illum esse audiuerint, suspicere: bona spe inuentionis vbique sibi proponenda. Nam neque nunc absque numine & prouidentia Deorum videri factum esse, quòd cùm in quendam ex notis incidissent, iis quæ nunciata sunt quasi manu ducantur eò vbi Theagenem inquirere oportebit, iter ad bubulcorum pagum tanquam ad scopum dirigentes.

Hæc quum dixisset, haud difficulter illi persuasit, simul (vt existimo) alia spe ex iis quæ nunciata fuerant, elucente: & Cnemone seorsim etiam Calasirim bono animo esse, quòd Thyamis Theagenem seruaturus esset, iubente. Placuit igitur, vt redirent. Reuersi Chariclíam in vestibulo deprehendunt, procul & in omnes regiones illorum causa circumspectantem. Cùm verò nusquam cum illis Theagenem cerneret, lugubri ploratu edito: An soli, inquit, pater, & quemadmodum hinc existis, rursus reuertimini?

Charicleæ metus anxi. pro reditu Theagenis, & pro salute.

δεῖ παρακλίτων ἐν ἐπισκέψει ἐγχειρένοις, καὶ ὡς πρὸς ἐκδημίαν πλείονα συνεσκευασμένους, πρὸς τὴν τοῦ Θεαγένους ἐπιζήτησιν, εἴτε παρὰ τοῖς βουκόλοις, εἴτε καὶ παρ᾽ ἄλλοις τισὶ πυνθάνοιντο τετράφθαι, ἀγαθὴν τὴν ἀνδρειοτέρως ἐλπίδα πανταχοῦ περιβαλλομένους. ὡς καὶ νῦν οὐκ ἀθεεὶ γενέσθαι δοκεῖν, τὸ δή τινι τῶν γνωρίμων ἐντυχόντας, χειραγωγηθῆναι πρὸς τῶν ἀγγελθέντων, ὅποι δεήσει τὸν Θεαγένην μαστεύειν, τὴν ὁρμὴν τῆς πορείας, οἷον ἐπὶ σκοπὸν τὴν βουκολικὴν κώμην τείνοντας.

Ταῦτα λέγων, οὐ χαλεπῶς ἔπειθεν. ἅμα τε, οἶμαι, καὶ ἑτέρας ἐλπίδος τοῖς ἀγγελθεῖσι ἀναφαινομένης· καὶ τοῦ Κνήμωνος πρὸς τὸν Καλάσιριν ἰδίᾳ πάνυ θαρσεῖν ὡς ὁ Θύαμις περισώσει τὸν Θεαγένην, διϊσχυριζομένου. ἐδόκει οὖν ἐπανιέναι. καὶ ἐπανήεσαν· τήν τε Χαρίκλειαν ἐπὶ τοῖς προθύροις καταλαμβάνουσι, πόρρωθεν αὐτοὺς καὶ ἐκ πάντων κλιμάτων περισκοποῦσαν. Καὶ ὡς οὐδαμοῦ τὸν Θεαγένην ἑώρα σὺν αὐτοῖς, λιγύ τι ἀνακωκύσασα, ἀλλ᾽ ἢ μόνοι μοι πάτερ, ἔφη, καὶ οἷοί περ ἐντεῦθεν ἐξωρμήκατε, πάλιν ἐπανήκετε;

ἐπα

δὲ ἄρα, ὡς ἔοικε,
; εἴ τι φράζειν ἔχε-
τον ἐξείπατε, πρὸς
δὲ ἐπιτείνητέ μοι τ
παρέλκῃ τ ἐπαγγε-
τι φιλάνθρωπον ὁ-
υχημάτων δήλωσις.
τε χώρησιν πρὸς τὸ
ψυχῇ, καὶ ταχεῖαν
ν παρασκευάζουσα.
μενος δὴ δυσφο-
αν ὦ Κνήμων, οἷς ἔρ-
ιν τοῦτο, ἔφη, ὦ Χα-
ἐπίφορός τις ἀεὶ
ς τὰ χείρονα μαν-
ψευδῆ μέν ἄμα, καὶ
τοῦτο ποιοῦσα. Θεα-
ὕ ἐστι καὶ σώζεται
λομένων· καὶ ὅπως
πεν, ἐπιτεμὼν ἔ-
ὁ Καλάσιρις, Οὔ-
ἠράσθης, εἶπεν, ἐξ
, ὦ Κνήμων. ἦ γὰρ
, ὡς καὶ τὰ ἀδεᾶ
τοῖς ἐρῶσι, καὶ μό-
αλμοῖς μάρτυσι πι-
ὑπὲρ τῶν παιδικῶν
ιων ἀπουσία, δεῖ-
ν ἤδη καὶ ἀγωνία
ἐρωτικαῖς γίνεται.
ἱ, πεπείκασι ἑαυ-
ὅλως πώποτε σφῶν
θαι τοὺς φιλτάτους,
:erque alteri chariſſimi

Theagenes verò proculdubio, vt coniicere licet, occubuit? Exponite, per deos orati, quamprimùm ſi quid habetis, neque augeatis mihi calamitatẽ nuncij dilatione. Cũ humanitate quadam coniunctũ eſt, feſtinũ aduerſæ fortunæ indiciũ, vt quod animum ad reſiſtendũ magnitudini mali præparet, & ſatietatem doloris citò afferat. Præcidens igitur eius mœrorem, admodum ægræ animo, Cnemon: Quæ malum eſt, inquit, iſta conſuetudo Charielia? Procliuis es quodammodo in augurium deteriorum, ſed falſorum vtique: qua quidem in parte rectè facis. Theagenes enim eſt, & Diis volentibus manet incolumis: quomodo & apud quos, breuiter referebat: Calaſiris autem: Apparet te nondum amorem expertum eſſe, Cnemon, ex iis quæ locutus es, dicebat. Scires enim profectò, quòd & ea quæ nihil habent periculi, formidoloſa amantibus exiſtunt: ſoliſque oculis, in iis quæ iucundiſſima & gratiſſima ſunt, fidem habent. Illorum verò abſentia, metum iam & ſolicitudinem in animabus amore captis efficit. Porrò in cauſa eſt, quòd ſibi perſuaſerque alteri chariſſimi nunquam ſe relicturos eſſe,

Cum humanitate coniunctum eſt feſtinum aduerſæ fortunæ indicium.

Etiam quæ nihil habeant periculi, formidoloſa amantibus exiſtunt.

nisi illorum coniunctioni aliquod triste obstet impedimentum. Quare, mi Cnemō, Chariclīæ quidem veniam damus, quæ verè exacti amoris affectu laboret, ipsi verò ingressi ostiū, de iis quæ sunt agenda, cogitemus. His dictis, acceptam à manu Charicliam, cum quadam obseruantia paterna in ædes introduxit.

Nausiclis conuiuium hospitibus suis exhibitum.

Nausicles autem recreare illos à curis volens, atque etiā aliquid aliud moliens, cōuiuium splēdidius quàm solebat instruxit, & solis cū filia symposium cōcessit, vt delicatior & cōptior solito appareret, illā instruēs & sumptuosius exornans. Cùm autem conuiuio satis esse oblectatos existimaret, ita ad illos est locutus: Mihi inquiens, hospes (Dij sūt testes eorum quæ à me dicentur) præsentia vestra est iucunda, etiamsi hîc apud me totum velitis degere tēpus, communi iure facultatum, & eorum quæ mihi charissima sunt. Cúmque vos non in aduenarum hospitum loco, sed amicorum in posterum, amantium mei, & verorum habeam, nihil erit mihi oneri quod in vos collatū fuerit. Quin etiam quandiu vobis adfuero, paratus sum, id si velitis à necessariis meis

Nausiclis hospitalitas.

μηδὲ ἔχει κωλύματος ἀνδρῶν ἐμποδίζοντος, ὥστε, ὦ φίλος, Χαρίκλεια μὲν ξυγγινώσκωμεν, ὡς τὰ ἐρώτων πάθη καὶ ἀκριβῶς νοσούσῃ· αὐτοὶ δὲ ἐντὸς θυρῶν γενόμενοι, τῶν πρακτέων φροντίζωμεν. καὶ ἅμα λαβόμενος τῆς χειρὸς μετὰ δή τινος πατρικῆς θεραπείας εἰσῆγε τὴν Χαρίκλειαν.

Ὁ δὲ Ναυσικλῆς τὸ ἐντεῦθεν ἀνεῖναι τῶν φροντίδων αὐτοὺς βουλόμενος, καί τι καὶ ἕτερον πραγματευόμενος, ἑστίασίν τε λαμπροτέραν ἢ κατὰ τὸ εἰωθὸς παρεσκεύασε, καὶ μόνοις σὺν τῇ θυγατρὶ τὸ συμπόσιον ἀφῆκεν, ἁβροτέραν τε τοῦ εἰωθότος ὀφθῆναι τὴν παῖδα καλλωπίσας, καὶ πολυτελέστερον κοσμήσας. κἀπειδὴ τῆς εὐωχίας ἱκανῶς ἔχειν ἐδόκει, λόγων πρὸς αὐτοὺς ἄρχεται τοιῶνδε· Ἐμοὶ λέγων, ὦ ξένοι, Θεοὶ μάρτυρες τῶν λεχθησομένων· ἡδὺ μὲν καὶ εἰσὺ αὐτοῦ τῇδε καὶ παρ' ἐμοὶ μένοντες ἐθέλοιτε τὸν πάντα διάγειν χρόνον, ἐπὶ κοινοῖς μὲν τοῖς οὖσι, κοινοῖς δὲ τοῖς φιλτάτοις. οὐ γὰρ ὡς ἐπιδημίους ξένους, ἀλλὰ φίλους λοιπὸν, εὔνους τε ἐμοὶ καὶ γνησίους γενομένους, βάρος οὐδ' ὁποῖον ἄπαν τὸ εἰς ὑμᾶς ἐσόμενον ἡγήσομαι. ἕτοιμος δὲ καὶ τοὺς οἰκείους ἀναζητεῖν

ζητεῖν ὑμῖν βουλομένοις, τὰ εἰς δύναμιν, ἕως ἂν παρεῖναί με συμβαίνῃ, συμπράττειν. ἀλλὰ ἴστε που καὶ αὐτοὶ πάντως, ὅτι μοι βίος ἐστὶν ἐμπορικὸς, καὶ ταύτην γεωργῶ τὴν τέχνην· καὶ ὡς λάμπροι ζέφυροι πάλαι καταπνέοντες, ἀνέῳξαν μὲν εἰς ναυτιλίαν τὴν θάλατταν. τὰ πλόϊμα δὲ τοῖς ἐμπόροις εὐαγγελίζονται. καί με καθάπερ κήρυγμα ἡ χρεία καλεῖ, πρὸς τὴν εἰς Ἕλληνας ἐκδημίαν. δίκαια τοίνυν ἂν ποιοῖτε, τί ποτε καὶ ὑμῖν βουλομένοις ἐστὶ, κοινούμενοι, ὡς ἂν καὶ αὐτὸς πρὸς τὸν ἡμέτερον σκοπὸν, τὰ κατ' ἐμαυτὸν διαθοίμην.

Μικρὸν δὴ ἐφησυχάσας τοῖς εἰρημένοις ὁ Καλάσιρις, ὦ Ναυσίκλεις, ἔφη, σοὶ μὲν ἐπ' αἰσίοις ὁ ἔκπλους στέλλοιτο· καὶ Ἑρμῆς μὲν κερδῷος, Ποσειδῶν δὲ ἀσφάλειος, συνέμποροι καὶ πομποὶ γίγνοιντο· πᾶν μὲν ἐπὶ πέλαγος εὔδιον καὶ εὐλίμενον παραπέμποντες. πάντα δὲ ὅρμον εὐλίμενον, καὶ πᾶσαν πόλιν εὐπρόσοδον καὶ φιλέμπορον ἀποφαίνοντες, οὕτως ἡμᾶς καὶ παρόντας περιέποντι, καὶ ἀπιέναι βουλομένους προπέμποντι, καὶ τοὺς ξενίους τε καὶ φιλίους θεσμοὺς ἀκριβοῦντι.

postulare, vt operam suam vobis & auxilium quibuscunq; in rebus possint, impertiantur. Cæterùm haud dubiè ipsi scitis, quòd mihi ratio vitæ ad mercaturam est instituta, & hanc artem colo & exerceo tanquam agrum. Cùm itaque iam Zephyri egregiè flātes, vt nauigationi mare pateat efficiant & nauigandi commoditatem mercatoribus promittant, me quoque negotium tanquam præconium quoddam ad peregrinationem in Græciā euocat. Rectè igitur feceritis, si mecum vicissim vestram sententiam communicaueritis, vt & ipse ad scopum vobis propositum, meas rationes constituere possim.

Zephyri mercatorib. nauigandi cōmoditatem promittētes

Post hæc dicta paululū quiescēs Calasiris: O Nausicles, inquit, Tu quidem bonis auibus nauigationē pares, Mercuriúsque lucrum præstans, & Neptunus tranquillitatis effector, comites & deductores tibi adsint, téque in omne pelagus latum & tranquillum deducant: omnem portum tutum, & omnem vrbem accessu facilem, & mercatorum studiosam efficiant, quòd & præsentes nos tanta beneuolentia cōplexus es, & discedere volētes dimittis hospitij & amicitię leges exactè seruās.

Mercurius Deus lucr præstans. Neptunus tranquillitatis affector

Nobis autem etsi graue & molestum est, à te & domo tua, quam vt nostram esse existimemus effecisti, separari: necessarium est tamen & irrecusabile, ad inquisitionẽ charissimorũ omnino aggredi. Et hæc quidem mea est & Chariclíæ sententia. Cnemon autem quid habeat in animo, & siue nobiscum vnà oberrare,& gratificari nobis,siue aliud quidpiam facere statuit, ipse dicat in præsentia.

Volens igitur ad hæc respondere Cnemon, & iamiam aliquid prolocuturus, singultiuit subitò,& repentè illi calidæ lacrymæ profusæ, linguam obstruxere: donec serò tandem spiritu collecto, & gemitu edito: O fortunæ, inquit, humanæ omnis mutationis plena & instabilissima ratio, quantum malorum, refluxum, cùm in aliis multis sæpius, tum in me declarasti. Genere & domo paterna me priuasti, patria & vrbe quæ mihi est charissima, extorrem egisti: ad Aegyptiam terram (vt multos intercapedinis casus taceam) impegisti, prædonibus bubulcis tradidisti:

Cnemonis singultus & lacrymæ pro fusæ de aduersa fortuna queréns.

ἀλλ' ἡμῖν ἀλγεινὸν μὲν ἴσως τὸ χωρίζεσθαι σοῦ τε καὶ οἰκίας τῆς σῆς, ἣν ἰδίαν ἡμῶν ἡγεῖσθαι
5 παρεσκεύασας· ἀναγκαῖον δὲ καὶ ἀπαραίτητον τὸ τῶν φιλτάτων ἀνδρέσεως παντοίως ἀντιλαμβάνεσθαι. ἐμοὶ μὲν οὕτως
10 καὶ Χαρικλείᾳ ταύτῃ· Κνήμωνι δὲ, τί ποτε ἡ γνώμη, καὶ εἴτε συνδημητεύειν ἡμῖν καὶ χαρίζεσθαι ἕτοιμος, εἴτε ἄλ-
15 λη τῃ διέγνωκεν, αὐτὸς ἂν λέγοι παρών.

Βουλόμενος δὴ ὁ Κνήμων πρὸς ταῦτα ἀποκρίνεσθαι, καὶ
20 μέλλων τι ἤδη καὶ φθέγγεσθαι, ἔλυξέ τε αἰφνίδιον, καὶ ἀθρόον αὐτῷ δάκρυον θερμὸν προχυθὲν, ἐπεστόμιζε τὴν
25 γλῶτταν· ἕως ὀψέ ποτε τὸ πνεῦμα συλλεξάμενος καὶ ἐπιστενάξας, Ὦ πάσης, ἔφη, τροπῆς ἀνάμεστον καὶ ἀσταθ-
30 μητότατον τύχης ἀνθρωπίνης κίνημα. ὅσην παλίρροιαν κακῶν, ἐπί τε ἄλλων δὴ πολλῶν πολλάκις, καὶ κατ' ἐμοῦ
35 πεφιλοτίμησαι· γένους μὲν καὶ οἰκίας πατρῴας ἐστέρησας, πατρίδος τε καὶ πόλεως τῆς τῶν φιλτάτων ἐξένωσας· Αἰγυπτίᾳ με γῇ (πολλὰ τὰ μεταξὺ σιωπῶν τι) προσώκειλας· λῃσταῖς βουκόλοις παρέδωκας·

μακράν

ἐν τινα χρηστὴν ἐλπίδα
ὑμᾶς, ἀνδρῶν συμπυ-
, δυστυχῶν μὲν καὶ τού-
πλὴν ἀλλ' Ἑλλήνων, προ-
ίσασα, μεθ' ὧν τὸ λειπό-
τοῦ χρόνου βιώσεσθαι ἤλ-
· καὶ ταύτην, ὡς ἔοικεν,
ἐμὴν τὴν παραμυθίαν.
ὶ τράπωμαι; τί δέ με καὶ
ράττειν; καταλείπω Χα-
ιαν, οὔπω Θεαγένην ἀ-
υῖαν; ἀλλὰ δεινόν, ὦ γῆ,
θέμιτον. ἀλλ' ἕπεσθαί με
, συναναζητεῖν; εἰ μὲν ἐπὶ
ήλῳ τῇ εὑρέσει, καλὸν
χθεῖν, ἐπ' ἐλπίδι τοῦ κα-
σειν. εἰ δὲ ἄδηλον τὸ
ν καὶ πλέον τὸ δυσχερές,
ον [καὶ] ποῖ ποτε στήσε-
οι τὰ τῆς ἄλης. τί δὲ
συγγνώμην παρ' ὑμῶν
Θεῶν φιλίων αἰτήσας,
ιῶν ποτε τῆς ἐπὶ τὰ πα-
καὶ τὸ γένος ἐπανό-
μνησθήσομαι, καιροῦ καὶ
: εἰς καλὸν ἐκ τῶν θεῶν,
κε, παρεμπεπτωκότος;
τινὶ Ναυσικλέους, ὡς ἐ-
Ἑλλάδα ἀφήσειν μέλ-
-, μὴ δή μοί τι καὶ τοῦ πα-
τούτῳ παθόντος, ἔρημος
παντελὴς διαδόχου, καὶ
ος ὁ οἶκος ἀπολειφθείη. καὶ
ὶ εἰ πένεσθαι μέλλοιμι,

Paululum quidem bonæ
spei ostenderas, familiari-
tatem virorum, etsi cala-
mitosorum, Græcorum ta-
5 men, concilians: cum qui-
bus ego me reliquum tem-
pus vitæ transacturum pu-
tabam. Sed & hanc, vt vi-
detur, præcidis consolatio-
10 nem. Quò enim vertar?
quídve mihi faciendum
est? An relinquam Chari-
cleam, quæ nondum Thea-
genem inuenit? Sed intole-
15 randum, ô terra, & nefas
factu est. An sequar, & vnà
inquiram? Siquidem cer-
ta est inuentio, præclarum
est subire laborem spe fe-
20 licis exitus: sin inexplora-
ta est futurorum ratio, &
maior molestia nos exci-
piet, incertum est vbi tan-
dem consistet, aut quem
25 finē consequetur hic meus
error. Quid si à vobis &
Diis amicitiæ præsidibus,
veniam deprecatus, nunc
tandem in familiam &
30 patriam reditus mentio-
nem faciam? præsertim
cùm occasio opportunè di-
uina prouidentia, vt vide-
tur, inciderit, & Nausicles
35 hic (vt ait) in Græciam sit
soluturus, ne vel interim
si patri aliquid accide-
rit, omnino successore or-
ba & exhæres domus re-
40 linquatur. Etenim, etiam
si in inopia victurus sim,
serua

Anceps quid agat animus.
Quum certa est inuentio, præclarū est subire laborem spe felicis exitus.

Cnemon de reditu in patriā cogitat.

Seruari reliquias generis honestum & propter se expetendum.

Cnemonis oratio ad Charicleam conuersa.

seruari tamen per me aliquas reliquias generis honestum est, & propter se expetendum. Sed, ô Chariclia, tibi enim me præcipuè excusatum velim, & à te veniam peto, ac deprecor, da mihi hoc beneficium: vsque ad bubulcos sequar, à Nausicle, vt paurumper expectet, etsi nimiùm properet, impetrâs: vt si te fortè tradidero in manus Theageni, sedulus depositi custos fuisse declarer: bona quoque spe futurarum rerum, cum bona conscientia factorum à vobis separer. Sin autem, quod absit, spe lapsi fuerimus, sic quoq; veniam merear: neque te solam tum relinquens, sed adhibens tibi Calasirim húc bonum & custodem & patrem.

Acris est amans in deprehendendo eo qui simili affectui succubuit.

Chariclea amores Cnemonis erga filiam Nausiclis deprehendit.

Chariclia verò & Cnemonem multis argumentis coniiciens erga Nausiclis filiam commotum esse (acris enim est amans in deprehendendo eo qui simili affectui succubuit) & Nausiclem ex iis quæ ab eo dicta fuerant vt affinitas contraheretur iampridem moliri, & Cnemonem variis illecebris allicere intelligens, simúlque ne conuenientem quidem

σώζεσθαι γοῦν τι λεί-ψανον δι' ἐμοῦ τῷ γένει καλὸν καὶ εὐπρεπές. ἀλλ', ὦ Χαρίκλεια, σοὶ γὰρ 5 προηγουμένως ἀπολογοῦμαι, καὶ συγγνώμην αἰτῶ, καὶ δέομαι, δός· ἄχρι μὲν τῶν βουκόλων ἕψομαι, μικρὸν ἐπιμεῖναι 10 Ναυσικλέα, κἂν σφόδρα ἐπείγηται, παρακαλέσας· εἴ πως σε Θεαγένει παρόντι ἐγχειρίσας, χρηστὸς μὲν παρακαταθήκης φύλαξ 15 ἀποδειχθείην· ἐπὶ χρησταῖς δὲ καὶ αὐτὸς ταῖς μελλούσαις ἐλπίσι μετὰ ἀγαθοῦ τοῦ συνειδότος χωριζοίμην. 20 εἰ δὲ ἀποτύχοιμεν, ὃ μὴ γένοιτο, καὶ οὕτω συγγνωστός, ὅ τι γε δὴ μόνην σε οὐδὲ τότε καταλιπών, ἀλλ' ἀγαθόν σοι 25 φύλακα καὶ πατέρα Καλάσιριν τουτονὶ παρακαταστήσας.

Ἡ δὲ Χαρίκλεια τόν τε Κνήμωνα ἐκ πολλῶν ἤδη συμ- 30 βάλλουσα τοῦ Ναυσικλέους ἐπὶ τὸ θυγάτριον ἐπτοημένον (ὀξὺς γὰρ ὁ ἐρῶν φωράσαι τὸν ἀπὸ τῶν ἴσων παθῶν κεκρα- 35 τημένον) καὶ τὸν Ναυσικλέα πρὸς τῶν ὑπ' αὐτοῦ λεχθέντων συνεῖσα, ὡς ἀσμένως γένοιτο ἂν τὸ κῆδος, καὶ 40 πάλαι τοῦτο πραγματεύεται, καὶ τὸν Κνήμωνα ἐμπορεύεται ποικίλως ἐφελκόμενος, καὶ ἅμα οὐδὲ εὐπρεπῆ λοιπὸν

τῆς

τῆς ὁδοῦ κοινωνὸν, οὐδὲ ἀνύπο-
πτον ἡγουμένη τὸν Κνήμωνα.
Ὡς δὴ σοι φίλον ἔφη, τῆς μὲν
ἐπὶ τοῖς προϋπηργμένοις παρὰ 5
σοῦ χρηστοῖς εἰς ἡμᾶς χάριτος,
κεχρεωστημένης καὶ ὁμολογουμέ-
νης. ἐπὶ δὲ τοῖς λειπομένοις, οὐ
πάντως ἐπούσης ἀνάγκης τὰ 10
ἡμέτερα ἐκφροντίζειν, οὐδὲ ἀλ-
λοτρίαις τύχαις καὶ ἄκοντα συν-
αποκινδυνεύειν. Ἀλλὰ σὺ μὲν Ἀ-
θήνας τὰς σὰς, καὶ γένος καὶ οἶ- 15
κον τὸν σὸν κομίσαιο, Ναυσικλέα
τουτονὶ, καὶ τὴν δι' αὐτοῦ πα-
ραπεσοῦσαν, ὡς φῂς, πρόφασιν οὐ-
δαμῶς παρωσάμενος. ἐγὼ δὲ καὶ 20
Καλάσιρις πρὸς τὰ συμπίπτον-
τα μαχεσόμεθα, ἕως ἂν τὸ τέ-
λος τῆς πλάνης εὕρωμεν· εἰ καὶ
ἀνθρώπων μηδεὶς συνεφά- 25
πτοιτο, Θεοὺς συνεμπόρους ἕ-
ξειν καταπιστεύοντες.

Ὑπολαβὼν δὲ πρὸς ταῦτα
ὁ Ναυσικλῆς, Χαρίκλεια μὲν 30
ἔφη κατ' εὐχὰς ἀποβαίη, καὶ
Θεοὶ συνέμποροι κατὰ τὴν αὐ-
τῆς αἴτησιν γένοιντο, καὶ τοὺς
οἰκείους κομίζοιτο, οὕτως οὖσα 35
γενναία μὲν τὸ λῆμα, συνετὴ δὲ
τὸ φρόνημα. Σὺ δὲ ὦ Κνήμων,
μή τι, εἰ Θίσβην οὐκ ἄγεις εἰς
τὰς Ἀθήνας, ἄσχαλλε, καὶ 40
ταῦτα ἔχων ὑπόδικον ἐμὲ τῷ-
ξενὶ τῆς κατ' ἐκείνην ἁρπαγῆς,

Sapiens & honestũ Charicleæ consilium.

itineri comitem, & suspicione vacantem in posterum futurum Cnemonem existimans. Quemadmodum lubet, inquit. Ac pro 5 officiis quidem antea nobis præstitis, habeo tibi gratiam, & debere confiteor: quod autem ad consequens tempus attinet, 10 non omnino incumbit necessitas vt nostrarum rerum curam suscipias, & in aliena fortuna vel inuitus vnà pericliteris. Sed tu quidem Athenas tuas, & familiam, & domum tuam recuperes: 15 Nausiclem hũc, & occasionem, quæ cum ipso offertur, neutiquam negligens & contemnens. 20 Ego verò & Calasiris cum iis quæ acciderint, pugnabimus tamdiu, quoad finem erroris inuenerimus: 25 etiam si nemo hominũ adiuuet, Deos comites nos habituros esse confidentes.

Chariclea excipit verba Cnemonis.

Hæc verba Nausicles excipiens, Chariclię quidem, 30 inquit, ex animi sententia quæ vult eueniant, & Dij comites iuxta illius preces adsint, & propinquos recuperet, 35 quandoquidem tam excelso animo, & prudentia singulari prædita est. Tu verò Cnemon, quòd Thisben Athenas nõ reducas, non ampliùs ægrè feras, 40 præsertim cùm me habeas reum raptus illius, &

Nausicles verba Charicleæ

& clandestinæ Athenis auectionis. Ille enim mercator, Naucratites, Thisbes amator, ego sum. Quòd si tibi perinde atque mihi placebit, & pecuniæ magnam copiam consequeris, & domum & patriam tuam recuperabis, reducente me: denique si vxorem ducere volueris, hanc meam Nausicliã tibi coniungente, & maximam dotem addente: & illam, quod à te vicissim expectandum est, accepisse statuente, postquam genus & familiam tuam cognoui. Ad hæc ne paululum quidem cunctatus Cnemon, sed quæ optans antea & expetens non sperabat, ea tum præter spem oblata arripiens: Omnia, inquit, lubens accipio quæ promittis, simúlque dexterã porrigenti, filiam Nausicles tradebat: & despondebat: & hymenæum cani à suis iubens, choream primus incipiebat, subitas nuptias ex præsenti conuiuio efficiens. Alij igitur in cœtu reliquo erant, & hymenæum non denunciatum, in thalamis cum saltationibus & cantu celebrabant, & nuptiali face tota nocte domus collucebat.

Nausicles Cnemoni filiã tradit.

καὶ τῆς ἐκ τῶν Ἀθηνῶν ὑπεξαγωγῆς. ὁ γὰρ ἔμπορος ὁ Ναυκρατίτης ὁ Θίσβης ἐραστὴς οὗτος εἰμί. 5 μήτε πενίαν ὀδύρου, πλουτεῖν ἔτι προσδοκήσας. εἰ γάρ σοι φίλον ἂν καὶ ἐμοὶ φανείη, χρημάτων τε εὐπορήσεις συχνῶν, 10 οἶκόν τε ἀπολήψῃ καὶ πατρίδα τὴν σὴν, ἐμοῦ κατάγοντος· γῆμαί τε βουλομένῳ, θυγατέρα ταυτηνὶ τὴν ἐμὴν ἁρμόζω Ναυσίκλειαν, 15 προῖκα ἐπιδιδοὺς αὐτὸς μὲν πλείστην ὅσην· τὴν παρὰ σοῦ δὲ πάλιν εἰληφέναι κρίνων, ἐξ οὗ γένος καὶ οἶκον καὶ ἔθνος τὸ σὸν 20 ἐγνώρισα. Πρὸς ταῦτα οὐδὲ πρὸς βραχὺ διαμελλήσας ὁ Κνήμων, ἀλλὰ πάλαι δι' εὐχῆς τε καὶ ἐπιθυμίας ἔχων ἃ μὴ 25 ἤλπιζε, ταῦτα ὑπὲρ εὐχὴν καὶ ἀπροσδόκητα λαμβάνων, ἅπαντα ἔφη δέδεγμαι ἃ καταγγέλλεις ἀσμενος. καὶ ἅμα τὴν 30 δεξιὰν προτείναντι τὸ θυγάτριον ὁ Ναυσικλῆς ἐνεχείριζε καὶ κατηγγύα· καὶ τὸν Ὑμέναιον ᾄδειν πρὸς τὴν οἰκείαν ἐγκε- 35 λευσάμενος, χορείας ἐν πρώτοις ἐξῆρχεν, εἰς αὐτοσχέδιον γάμον τὸ παρὸν συμπόσιον ἀναδείξας. οἱ μὲν δὴ ἄλλοι πρὸς χορείαις ἦσαν, καὶ τὸν Ὑμέναιον ἀπρόσκλητον ἐπὶ τοῖς θαλάμοις ἐκώμαζον, καὶ γαμήλιος παννυχὶς τὴν οἰκίαν κατέλαμπε.

ARGV

ARGVMENTVM CAP. XVII.

ricleæ questus & lamenta, interea dum celebrant amores suos ptias Cnemon & Nausiclis filia. Agitata cum Calasiri col- . Pauor audito Theagenem in Thyamidis manus incidisse. in Thyamidis patrem esse edocetur. Nausicle & Cnemone noribus valere iusso, mendicorum habitu Calasiris Cha- le Theagene inquisituri Nausiclis ædes relinquunt. Nausiclis litas & grata officia. In itinere edocentur à vetula quid heagenem & Mitranem gestum. Quid circa Thyamim rum. Eiusdem anus præstigiæ circa cadauer defuncti filij, vt ocem & responsa ferat.

ΚΕΦ. ΙΖʹ.

Χαρίκλεια δὲ χω- ειαθεῖσα μόνη τῶν ἄλλων, ἐπὶ τὸ σύνη- θες δωμάτιον· καὶ τὰς θύ- 5 τὸ ἀσφαλὲς ἐπικλεισα- ρὸς οὐδενός τε ὀχλεῖ- βακχεύουσα, βακχεῖον. θεῖσα, τὰς τε κόμας ἀ- 10 λύεται, καὶ θοιμάτιον πε- ρήξασα, Φέρε, ἔφη, καὶ ἡ- ίμονι τῷ εἰληχότι χο- ρὸν κατὰ τὴν ἐκείνου τρό- 15 ποιῶμεν αὐτῷ θρήνοις, καὶ ρχησώμεθα· ζόφος δὲ ἔ- ω, καὶ νὺξ ἀλαμπὴς ἐ- δρωμένων, τῆς δὲ τῆς λύ- 20 χνου προσαρραχθέντος. δὴ καὶ ἐφ᾽ ἡμῖν τὰς πα- ξατο; οἷον τὸν θάλα- δέξε; μόνην μὲ ἔχει με καὶ ὅπον [δαίμων ὁ εἰλη- ς τῷ δὲ μέχρις ὀνόματος 25

CAP. XVII.

Hariclia verò separata ab aliis, consuetū ingreditur cōclaue, ac ostiū claudens ac muniens, à nulloq; se impeditum iri cōfidens, quasi furore quodā Bacchico percita, capillos nihil omnino sibi parcēs soluit & turbat, & veste scissa: Age, inquit, & nos numini, quod res nostras sortitū est, qua postulat ratione, choreas ducamus. Canamus illi ploratus, & lamentis tripudiem⁹: tenebræ autē resonent, & nox obscura hac face terræ impacta, iis quæ agentur præsit. Quales enim etiam nostra caussa porticus extruxit? quémve thalamum nobis comparauit? Solam & orbatam sponso numen habet, quód me sibi vendicauit, eo inquam, hei mihi miseræ', qui nomine tantùm est spon

Chariclea conclaue ingressa, in ploratus & lamenta erumpit.

Choreas ducit Cnemon, coniugiũ contrahit: Theagenes verò errat, atq; adeò captiuus fortassis & vinctus. Atque hic quidẽ esset benignioris fortunæ casus, si modò maneret incolumis. Nausiclia nubit, & à me disiuncta est, quæ vsq; ad præteritam noctem vnà cubarat: Clariclia verò & sola, & deserta. Nec offendimur illorum fortuna, ô Dii & numina: quinetiam vt illis ex animi sententia succedat, optamus: sed nostris rationibus, quòd non æquè nobis hæc impertiamini. Sic hunc actũ nostrũ in immensum produxistis, vt vltra omnes scenas repræsentetur. Sed quid importunè de calamitatibus diuinitus immissis queror? Perficiantur & reliqua, quò vsq; diis placet. Sed, ô Theagenes, ô sola mihi cura suauis: si quidẽ mortuus es, & hoc audiero (quod vtinam nunquam resciã) neque ipsa differam, quin vnà sim tecum futura. In præsentia verò has tibi perago inferias (simúlque vellebat crines, & in lectũ imponebat) & has tibi desuper fũdo libationes ex oculis, qui tibi chari sunt (móxq; humectabatur stratum lacrymis:) Si manes incolumis, sicuti meritò debes, huc ades, & vnà requiesce,

Ad Theagenem conuersa lamenta.

Inferias Theageni viuo peragit, crines vellens & lacrymis stratũ rigans.

ἀνάμματος νυμφίου, οἴμοι, χορεύει Κνήμων, γαμεῖ· Θεαγένης δὲ ἀλητεύει, καὶ ταῦτα αἰχμάλωτος, ἢ τάχα δέσμιος. καὶ ταῦτα ἂν εἴη τὰ εὐτυχέστερα, σώζοιτο μόνον. Ναυσίκλεια νυμφεύεται, κἀμοῦ διέζευκται, ἡ μέχρι τῆς παρελθούσης ὁμόκοιτος· Χαρίκλεια δὲ καὶ μόνη, καὶ ἔρημος. καὶ οὐ τῆς ἐπ' ἐκείνοις ἡμῖν μέμψεως, ὦ τύχη καὶ δαίμονες, ἀλλὰ καὶ πράττοιεν κατὰ γνώμην· τῆς δὲ καθ' ἡμᾶς, ὅτι μηδὲ τούτοις ἡμῖν ἐξ ἴσου κέχρησθε. οὕτω τὸ δρᾶμα τὸ περὶ ἡμᾶς εἰς ἄπειρον ἐμηκύνατε, καὶ πᾶσαν λοιπὸν σκηνὴν ὑπερβέβληται. ἀλλὰ τί ταῦτα ἀωρὶ θεηλατοῦμαι. τελείτω καὶ τὰ ἑξῆς ὅπῃ τοῖς Θεοῖς φίλον. Ἀλλ' ὦ Θεάγενες, ὦ μόνη μοι γλυκεῖα φροντίς· εἰ μὲν τέθνηκας, καὶ τοῦτο πείθοιμι (ὃ μή ποτε γνοίην) τότε μὲν σοι συνεῖναι οὐχ ὑπερθήσομαι. τὸ παρὸν δέ σοι, τάσδε ἐπιφέρω χοάς. καὶ ἅμα ἔτιλλε τὰς τρίχας, καὶ ἐπὶ τῇ κλίνῃ ἐπέβαλλε· καὶ τάσδε ἐπιχέω τὰς σπονδὰς ἐκ τῶν σοι φίλων ὀφθαλμῶν· καὶ αὐτίκα διάβροχος ἦν ἡ στρωμνὴ τοῖς δάκρυσιν. εἰ δέ μοι περισώζῃ, καλῶς γε ποιῶν, δεῦρο καὶ συναναπαύσαι φίλος,

ὄναρ

ν ὀφθεὶς. φεῖσαι δὲ καὶ
καθὲ, καὶ φύλαττε νομί-
ου τὴν παρθένον. [μη-
υπνοις συγγένη.] ἰδού σε
πλύσσομαι, παρεῖναι ὁ-
πθεμένη. καὶ ἅμα λέ-
ἵπτει κατὰ τῆς κλίνης
ὕπτιον ἑαυτὴν ἀθρόον 10
ιθεῖσα περιέβαλλε. λύ-
καὶ βρύχιον ἀναςέ-
ς αὖ αὐτὴν ὑπὸ τῆς ἄ-
ης, ἀχλύς τε καὶ ἰλιγ- 15
ποδραμὼν, καὶ τὸ νοε-
ψυχῆς ζοφώσας πρὸς
χθεν ὑποφέρων, καὶ
ὡ ἤδη λαμπρᾶς κα- 20

ῃ ὁ Καλάσιρις θαυ-
ὑπὲρ γε τὸ εἰωθὸς
ζητῶν, ἐπὶ τὸν 25
ἀφικόμενος, ἐπαί-
τερον τὰς θύρας, καὶ
ωνεχῶς Χαρίκλειαν
ἀφύπνιζεν. ἡ δὲ 30
ἰφνίδιον τῆς κλήσεως
θη τε, καὶ ὡς κατε-
μαλος ἐπὶ τὰς θύ-
ισα, τόν τε μοχλὸν 35
, καὶ πρὸς εἴσοδον τῷ
διέςελλεν. ὁ δὲ, ὡς
ὁμης τὸ ἄτακτον, καὶ τὸ
ὑπερρωγότα περὶ τοῖς 40
όμμα ἔτι κυμαῖνον,
τὸν ὕπνον ἐμμανὲς

in somnis mihi apparens. Parce tamen tum quoque mi Theagenes, & custodi connubiali lege tuam virginem, neque commercium vllum cum illa in somnis habeas. Ecce te & amplector, adesse te & me intueri existimans. Atque elocuta, deiicit sese in lectum repentè pronam, & circumfusa hærebat in amplexu singultiens, atque vehementius ingemiscẽs: donec illam præ nimio dolore stupor & vertigo subiens, & parti animæ intelligenti caliginẽ quandam offundens, clàm in somnum deduxit, & ad diem vsque claram detinuit.

Etiam amor in somnis cautus.

Somno victa succumbit.

Quamobrem Calasiris mirans & quòd nusquam præter consuetudinem appareret, inquirens, ad thalamum venit, pulsánsque fores vehementiùs, & nominatim continuè Chariclìam compellans, excitauit è somno. Illa verò subita vocatione turbata est, & eo habitu in quo deprehensa fuerat, ad hostium sese proripiens, vectem remouit, & ad ingressum senis fores aperuit. Ille verò vt vidit capillos turbatos, vestem scissam circa pectus, aspectúmque adhuc fluctuantem, & quo fui ore antequam in somnum

A Calasiri deprehensa arguitur.

laberetur, agitata esset, satis indicantē, causā intellexit. Cúmque illam ad lectum reduxisset, & collocatam exornasset, palliúmque illi imposuisset: Quid hæc malùm, inquit, Chariclia? Cur tam grauiter & absque modo te excrucias? Cur ita omni abiecta ratione succumbis casibus? in præsentia te non agnosco, quam semper generosam & modestam antea cognoui. An non ab hac ingenti amentia desines? An non cogitabis hominē te esse natam, rem instabilem, & leuibus momentis ad vtramque partem declinantem? Cur te ipsa interimis ante spes fortasse meliores? Parce nobis nata, parce inquam, si non tua ipsius causa, saltē Theagenis, cui vita tecum tantùm est optabilis, & te superstite in lucro ponitur.

Ad meliorē mentem reuocatur.

Instabilis sors humana.

Erubuit his auditis Chariclia, maximè cùm reputaret ea in quibus deprehensa fuerat. Cúmque diu tacuisset, Calasiri responsionem flagitāte: Veras quidem ob causas, inquit, obiurgas pater, sed tamen mihi fortasse condonādas. Neq; enim me peruulgata, aut noua quædam cupiditas ad hæc impulit miserā,

Honestè se excusat Chariclea.

ἐπισημαῖνον, συνίησι μὲν τὴν αἰτίαν· ἀγαγὼν δὲ αὖθις ἐπὶ τὴν κλίνην καὶ καθίσας, ἐφεστρίδα τε ἐπέβαλε· καὶ πρὸς τὸ εὔσχημον περιστείλας, Τί ταῦτα, ἔφη, Χαρίκλεια. Τί λίαν οὕτω καὶ ἄμετρα δυσφορεῖς· τί δὲ οὕτως ἀφρόνως ἥττων γίγνῃ τῶν προσπιπτόντων; οὐδὲ σε γνωρίζω τὸ παρὸν, ἀεὶ γενναίαν καὶ σώφρονα τύχας ἐνεγκεῖν τὸ πρόσθεν ἐγνωκώς. οὐ παύσῃ τῆς ἄγαν ταύτης ἀνοίας; οὐκ ἐννοήσεις, ἄνθρωπος οὖσα, πρᾶγμα ἀστάθμητον, καὶ ὀξείας ῥοπὰς ἐφ' ἑκάτερα λαμβάνον; τί σεαυτὴν προαναιρεῖς βελτιόνων ἴσως ἐλπίδων; φεῖσαι καὶ ἡμῶν, ὦ τέκνον, φεῖσαι, εἰ μὴ σεαυτῆς, ἀλλὰ γοῦν Θεαγένους, ᾧ βίος ὁ σὺν σοὶ μόνος αἱρετὸς, καὶ ἐπὶ σοὶ σωζομένῃ τὸ ζῆν ἐστι κέρδος.

Ἠρυθρία τούτων ἀκούσασα ἡ Χαρίκλεια, καὶ πλέον ἐν οἵοις κατείληπτο ἐννοοῦσα· σιωπῶσά τε ἐπιπλεῖστον, ὡς ἐνέκειτο πρὸς τὴν ἀπόκρισιν ὁ Καλάσιρις· Ἀληθῆ μὲν, ἔφη, ἐπιτιμᾷς· ἀλλ' ἴσως ἐμοὶ συγγνωστὰ, ὦ πάτερ. οὐ γάρ με δημώδης, οὐδὲ πατερίζουσά τις ἐπιθυμία πρὸς ταῦτα διεξάγει τὴν ἀθλίαν,

ἀλλὰ

αϑαρός τι καὶ σωφρο-
κρατου μὲν, ἀλλ' ἐμοί
ὃς πόθος, καὶ τοῦτο
ις, λυπηρότερος μὲν καὶ ὅτι
τι, πλέον ἢ εἰ περίεστιν ἢ
ὄντος. Ἀλλὰ τούτου γε
ὕρσει, ἔλεγεν ὁ Καλάσι-
ροντος ἐκείνου, καὶ σοὶ
θεῶν νευόντων,
ἐν τοῖς προθεσπισθεῖ-
μῶν· χρὴ δὲ πιστεύειν καὶ
γείλαντι χθιζὸν, ὡς
ὑπὸ Θυάμιδος, εἰς
μφιν ἀναπεμπόμενος.
ηται δῆλον ὡς καὶ σώ-
ιλίας αὐτῷ πρὸς τὸν
καὶ γνώσεως προϋπαρ-
καιρὸς δὴ μὴ μέλλειν,
πευστέον ὡς ἔνεστιν ἡμῖν
ἢ Βήσσαν τὴν κώμην,
ζητητέον, σοὶ μὲν τὸν
, ἐμοὶ δὲ πρὸς τούτῳ
όν. οἶσθα που πάντως
ουγα, παῖδα ἐμὸν εἶ-
μιν.

ἡ Χαρίκλεια γνουμένη
εἰ μὲν δὴ, ἔφη, παῖς ἐστι
μις, καὶ ἔστιν ὁ σὸς, ἀλ-
ἢ καὶ ἄλλος, νῦν μὲν δὴ
ρα πρὸς κίνδυνον ἔ-
ν μέγιστον. θαυμάσαν-
μὲ τὴν αἰτίαν ἐρομένου τ
λος· Οἶσθα, εἶπεν, ὡς
αὐτὸς ἐλήφθην ὑπὸ

sed purum & castũ vtique, quãquam me non attigerit, desiderium, atque hoc ipsũ Theagenis, qui me mœrore afficit quòd vnà mecum nõ est: ac magis etiã terret, quòd vtrum viuat, an non, scire non possim Quod ad hanc rẽ attinet, bono animo esto, dicebat Calasiris, tanquã illo superstite, & tecum vnà victuro, Diis annuentibus: siquidẽ oportet iis quæ sunt de vobis oraculo prædicta, fidẽ habere: atque etiam credendum est ei, qui heri, quòd à Thyamide cùm Memphim duceretur, captus esset, nũciauit. Quòd si captus est, haud dubiè quoq; seruatur incolumis, cùm illi iã antea amicitia & familiaritas eũ Thyamide intercedat. Quocirca non est cunctandum, sed properandum quãtum fieri potest ad Bessam pagum, & inquirendi, tibi quidem Theagenes, mihi verò insuper filius. Audiuisti enim omnino antea, filium meum esse Thyamidem.

Tum Chariclia cogitabunda, Siquidem, inquit, filius tibi est Thyamis, & est tuus, & non alterius cuiuspiam, & alius, nunc res nostræ in summum discrimen adducuntur. Mirante & causam quærente Calasiri: Scis, inquit, quòd veneram in potestatem bubul-

Chariclea metuit audito nomine Thyamidis & cur.

Causas Calasiridi aperit.

corum captiua. Ibi igitur & Thyamidem impulerat in amorem mei infausta qua prædita esse videor forma: & periculum est, ne si inquirentes in eum inciderimus, conspectam me, illam ipsam esse recordatus, nuptias quas aliquando mihi ab illo propositas fallaciis eluseram, ad rem deduci cogat. Calasiris autem: Absit vt tanta sit vis cupiditatis, vt etiam paternum vultum conspectum audeat contemnere, & oculos patris non reuereatur filius, & non reprimat, si quæ est, prauam cupiditatem. Sed tamen quid prohibet, quominus aliquam machinam ad eludenda ea quæ tibi sunt formidabilia, excogites? Videris autem, esse industria, & callida, ad excogitanda contra eos qui te adoriuntur effugia, & dilationes.

Charicleæ ars.

Exhilarata est his Chariclea, &, Siue seriò dicis, inquit, siue iocaris, omittatur in præsentia. Ego verò artem etiam prius cum Theagene compositã, à fortuna verò præcisam, & nunc quod faustum felixque sit, introducam. Cùm enim, vt fugeremus ex insula bubulcorum,

τῶν βουκόλων· ἐκεῖ τοίν
Θύαμιν ὑπηγάγετο π
κατ' ἐμοῦ πόθον ἡ δυστυχ
5 προσεῖναι δοκοῦσα τῶν
ὥρα· καὶ δέος, εἰ ἀναζ
τες ἐκτὺ χοιμῶ, μὴ ἰφ
ἐκείνην εἶναι μετ' αὐτὴν ὑ
10 θεὶς. τὸν γάμον ὃν τ
προτεινόμενον παρ' αὐτ
κρυσάμην ἐπινοίαις, εἰ
ἄγειν βιάσηται. καὶ ὁ Καλ
15 Μὴ οὕτω μὲν ποτὲ, φη
θυμία κρατήσειεν, ὡς κ
πατρῴαν ὄψιν ὁρωμένην
φθῆσαι, καὶ ὄμματα τοῦ
20 μὴ καταιδέσαι τὸν παῖδα
σαι τὴν, εἴπερ καὶ ἔστιν, ἄ
μον ὄρεξιν. ὅμως δ' οὖν,
γὰρ οὐδὲν, τί οὐχὶ καὶ μη
25 τινα πρὸς περιγραφὴν
βούντων ἐπινοεῖς; δεινὴ
ἔοικας εἶναι σοφισεῦσαι κ
ἐπιχειρούντων, διαδύσει
ὑπερθέσεις.
30
Ἀνεῖ θη πρὸς ταῦτα
ἡ Χαρίκλεια· καὶ, Εἰ μ
θεύεις, εἶπεν, ἢ παιδιὰν
35 ποιήσαι, παρείσθω τὸ παρ
τὴν τέχνην ἅμα τῷ Θεαγ
καὶ πρότερον ἐπιχειρη
ὑπὸ δὲ τῆς τότε τύχης
πεῖσαν, εἰσηγήσομαι τ
40 ἐπ' ἀμείνοσι ταῖς τ
τῆς γὰρ νήσου τῆς βουκ

ᾶναι διανοηθεῖσαν, ἐ-
τ ἐσθῆτα μεταμφιάσα-
ἐς τὸ λυπρότατον, καὶ
ς ἑαυτοὺς ἀπεικάσαν-
τας ἐπιμίγνυσθαι κώ-
ι καὶ πόλεσιν. εἰ δὴ συμ-
, πλαττώμεθα τὸ σχῆμα
χεύωμεν. οὕτω γὰρ ἧττον
ευλευσόμεθα πρὸς τῶν
όντων. ἀσφάλεια γὰρ ἐν
ιούτοις ἡ εὐτέλεια. οἶ-
μᾶλλον ἢ φθόνου πε-
νία. τῆς τε καθ' ἡμέραν
ιου τροφῆς ῥᾷον εὐπο-
. ξένη γὰρ ἐν γῇ, τὸ μὲν
πωλεῖν τοῖς ἀγνοοῦσι
τούμενον, εὐμετάδοτον
ιοῦσιν.

νει ταῦτα ὁ Καλάσιρις
θαι τῆς ὁδοιπορίας ἐ
ι τοῖς τε περὶ τὸν Ναυ-
ὶ Κνήμωνα ἐντυγχά-
τήν τε ἔξοδον κοινω-
, εἰς τρίτην ἐξώρμη-
ὑποζύγιον καί τοι δι-
, οὔτε ἀνθρώπων οὐδένα
ρον ἀναχόμενοι. τοῦ τε
λέους καὶ Κνήμωνος
πόντων, καὶ ἄλλου τῆς
λήθους, προέπεμπε δὲ
Ναυσίκλεια, πολλὰ τὸν
ἐπιτρέψαι καθικετεύ-
νυμφικῆς αἰδοῦς ὑπὸ
τοῦ περὶ τὴν Χαρίκλειαν

necessitas postularet, placuerat permutato habitu, pannosos, & ad mendicorum similitudinem, versari in pagis & vrbibus. Quam ob rem si placet, fingamus hunc habitum, & mendicorum personam agamus. Sic & minus erimus obnoxij insidiatorum iniuriis. Securitas enim inter eiuscemodi tenuitate cōparatur: feréque commiserationi propior est paupertas, quàm inuidiæ: & quotidie necessarium victum facilius adipiscemur. Etenim peregrina terra empturis ignorantibus loci consuetudinem, omnia cariùs venduntur: mendicantibus verò dantur faciliùs.

Commiserationi propior paupertas quàm inuidiæ.

In peregrina terra empturis, omnia cariùs venduntur.

Collaudabat hæc Calasiris, & quam primùm iter ingredi properabat. Itaque cùm Nausiclem & Cnemonem accessissent, & exitum cum illis communicassent, peri ⁊ die sunt egressi, (neque iumentum vllum, etsi dabatur, neque hominem quemquam comitem sibi adesse patientes Nausicle & Cnemone deducente, & reliqua domus multitudine. Deducebat etiam Nausiclia, multis modis patrem vt hoc illi concederet orans sponsæ conuenientem pudorem amore erga Charicliam

Nausiclem & Cnemonem valere iubēt Calasiris & Charicleam.

Nausiclea amor erga Charicleam.

superante. Ad quinque autem ferè stadia progressi, valedicebant sibi inuicem vltimò, pro sexus ratione, & dexteras iungebãt. Cúmque magnam vim lacrymatum profudissent & vt prosperè ac feliciter à se inuicẽ separarentur precati essent: ac etiam Cnemon veniam quòd vnà non iret, quòd recens illi thalamus coaluisset, peteret: & quòd illos esset assecuturus, occasionem nactus, fingeret, digressi sunt à se inuicem: hi quidẽ ad Chemmim: Chariclia verò & Calasiris in mendicorum fictum habitum se transformarunt: pannis sese, antea præparatis, vilibus admodum, operientes. Postea verò Chariclia & faciem conspurcauit, intersa fuligine, & luto illito contaminãs, & fasciæ conspurcatæ oram desuper à fronte demissam, circa oculos incompositè loco tegmenti iactari sinens. Porrò perã sub hala eo pretextu, tanquam bucc̨ellarum & viatici promptuariũ esset: re ipsa verò ad receptaculum sacræ vestis, Delphis asportatæ, & coronarum ac monimentorum cum illa à matre expositorum, indiciorúmque suspendens.

Lacrymæ in eorum à se inuicem separatione.

Charicleæ & senis mendicus habitus.

Chariclea faciem conspurcat.

Artes eiusdẽ ad secum auferendas sacras vestes & reliqua à matre exposita.

ἐκινηθεῖσα. καὶ ὅσον πέ-
δίοις πεζῇ ἐλθόντες, ἠσ-
πάζοντό τε ἀλλήλους τὰ τε-
5 κατὰ γένος: καὶ τὰς δε-
ξιὰς ἐδίδοσαν. ἐπιδακρύσαντ-
ες ὅσον πλεῖστον, καὶ ὅτι βέλτι-
στα ἀπαλλαγῆναι ταῖς τύχαις ἐ-
10 πευξάμενοι, τοῦ Κνήμωνος τὴν
γνώμην αἰτουμένοις εἰ μὴ
πορεύοιτο, νεοπήκτους γά-
μους ἔχων, ἐπικαταλή-
ψεσθαί τε εἰ καιρὸς γένοιτο, ὑ-
15 ποσχομένου, διεχωρίσθησαν· οἱ
μὲν ἐπὶ Χέμμιν· ἡ Χαρίκλεια
δὲ καὶ ὁ Καλάσιρις, εἰς τὸ
πτωχικὸν πλάσμα μετα-
20 σχηματίζονται, ῥάκεσιν εὐτελέσι
παρεσκευασμένοις ἐξ-
αμφιάσαντες. ἔπειτα δὲ ἡ Χαρί-
25 κλεια τό τε πρόσωπον ἐρρύ-
παινε, ἀσβόλου τε ἐπιχρί-
σει καὶ πηλοῦ καταχρί-
σει κηλιδώσασα· καὶ κρήδεμνον
30 ῥυπῶντος τὸ κράσπεδον ἐκ
μετώπου κατὰ θατέρου
ὀφθαλμοῦ, εἰς ἄτακτον
κάλυμμα ἐπισείουσα, πήραν
35 γε ὑπὸ μάλης, οὕτω
δῆθεν ψωμῶν τινῶν καὶ
ἐφοδίων ταμιεῖον, χρήματα
μὲν δὲ τῆς ἱερᾶς ἐκ Δελφῶν
40 ἐσθῆτος καὶ τῶν στεμμάτων
τε συνεκτεθέντων μη-
τρὶ κειμηλίων καὶ γνωρισμάτων εἰς ὑποδοχὴν,

μάσεις τ μ φαρέτραν τ
λείας τετρυχωμένοις κα-
ειλήσας, ὡς δή τι φορ-
τίον, ἐπὶ τῶν ὤμων ἐγ-
ν ἔφερε· τὸ δὲ τόξον τῆς
ς παραλύσας, ἐπειδὴ πά-
ρὸς τὸ εὐθύτερον ἀνε-
θη, βακτηρίαν ταῦτ χ-
ποιεῖτο· πολύς τε αὐτῇ
ρὺς ἐμπίπτων. καὶ εἴ ποι
ἐντεύξόμενόν τῳ προΐδοι,
πω τε πλέον ἐπιτηδεῦσαν
γῆρας ἐπηνάγκαζε. καὶ
κελοῖν θάτερον παρεσύρε-
ρὸς τῆς Χαρικλείας ἔσθ'
ηραγωγούμενος.
ἐπεὶ δὴ τὰ τ ὑποκρίσεως
ς ἠκρίβωτο, μικρὰ καὶ
ψαντες εἰς ἀλλήλους,
ς περίπει τὸ σχῆμα θατε-
τέρῳ ἐπιχλευάσας, τὸν-
ιηχότα δαίμονα στῆσαι
'α, μέχρι γοῦν τούτων κ
ῆναι παρακαλέσαντες,
ἐπὶ Βῆσσαν τὴν κώ-
οὗ τὸν Θεαγένην καὶ τὸν
ιν ἐλπίσαντες εὑρήσειν,
ἔσχανον. ἄρτι γὰρ τῇ Βήσ-
ρὶ δύσιν ἡλίου πλησιά-
ς, πλῆθος τι κειμένων νε-
ρῶσι νεοσφαγῶν· τῶν μ
ν Περσῶν ἐκ τῆς στολῆς τε
πλίσεως γνωριζομένων,
ν δέ τινων ἐγχωρίων.

Calasiris autem pharetram quidem Chariclię corrupto & inutili corio inuoluens: tanquam onus aliquod aliud, transuersum in humeris ferebat: arcum verò neruo laxato, postquam celerrimè ad rectitudinem rediit, loco baculi sumpsit, totus illi, & magno onere incumbens. Etsi fortè se venturum alicui obuiã prę uiderat, dedita opera maiorem gibbum simulabat, quàm senium cogebat, & altero pede claudicabat, à Chariclia interdum manu ducturus.

Calasiris claudum se fingit.

Postquã autem persona eiuscemodi fuerat illis propè assimulata ac effecta, paucísque scômatibus sese petierunt, & alter alterius habitum vt cõuenit ioco perstrinxit, à Deo illorum rationes gubernante, vt mala ibi sisteret, & præteritis esset cõtentus, deprecati, ad Bessam pagum properant: vbi cùm Theagenem & Thyamim se inuẽturos fuisse sperauissent, optato euẽtu frustrati sunt. Propius enim ad Bessam circa solis occubitum accedentes, ingentem stragem recens cęsorum hominum conspiciunt, plurimorum quidem Persarum qui ex habitu & armatura cognoscebantur, paucorum verò quorundam etiam indigenarum.

Alterius in alterũ scommata.

Theagenem & Thyamim loco sperato nõ inueniũt.

Stragem & cæsorum hominum conspiciunt co dictc

Et belli quidem esse repræsentationem coniectabantur; cæterùm à quibus & cum quibus gesti ignorabant. Donec circumeuntes cadauera, simúlque circumspicientes ne fortè aliquis ex propinquis alicubi iaceret (cùm enim sint meticulosi & soliciti animi de iis quæ charissima sunt, facilè etiam acerbiora augurantur) inciderunt in quãdam vetulam mulierẽ, corpori cuiusdã indigenæ adhærentem, & multiplices edentẽ ploratus. Statuerunt igitur conari aliquid, si fieri posset, ex anu cognoscere. Et cùm potiùs assedisset, principió quidem consolari & sedare illius vehementem luctum conabantur: deinde cùm consolationem admitteret: quem lugeret, & quódnam bellum esset gestum percontabantur, Calasiride cum muliere, Ægyptiaca lingua loquente. Illa autem dicebat omnia breuiter: Propter filium quidem iacentem se lugere, & ex industria ad cadauera venisse, vt aliquis armatus decurrens illam tollat è vita: interea verò iusta filio pro facultatibus, lacrymantem & lamentantem, soluere. Quod ad bellũ attinet, ita narrabat.

Deducebatur quidam peregrinus adolescens, forma & proceritate excellens, ad

Soliciti animis de iis quæ charissima sunt, etiam acerbiora augurantur.

In vetulam incidunt plorantem super filij cadauer.

καὶ πολέμου μὲν εἶναι τὸ δρᾶμα εἴκαζον· τίνων δὲ, καὶ πρὸς τίνας, ἠπόρουν· ἕως ἐπιπαριόντες τοὺς νεκροὺς καὶ ἅμα διερευνώμενοι, μή που τις καὶ τῶν οἰκείων (δειλαὶ γὰρ αἱ ψυχαὶ περὶ τοῖς φιλτάτοις δεινότερα μαντεύεσθαι) γυναικὶ περιτυγχάνουσι πρεσβυτικῇ, σώματι τῷ ἐγχωρίων προσπεφυκότι καὶ παντοίοις ἐχομένῃ θρήνοις. Ἔγνωσαν οὖν ἐπιχειρεῖν τι παρὰ τῆς πρεσβύτιδος, εἰ οἷόν τε, ἀναμαθεῖν. καὶ παρακαθίσασαι, πρῶτα μὲν παραμυθεῖσθαί τε καὶ κατευνάζειν τὸ ἄγαν θρηνῶδες ἐπειρῶντο. ἔπειτα προσιεμένης, τίνα πενθοίη, καὶ τίς ὁ πόλεμος ἠρώτων, τῆς Καλασίριδος πρὸς τὴν γυναῖκα αἰγυπτιαζούσης. ἡ δὲ ἔλεγεν ἅπαντα ἐπιτεμνομένη. ἐφ' υἱῷ μὲν εἶναι κειμένῳ τὸ πένθος, καὶ ἐπιτετηδευκέναι τὴν εἰς τοὺς νεκροὺς ἄφιξιν, εἴ πῃ τις διαχρήσας τοῦ ζῆν ἀπαλλάξειε, τέως μέντοι τὰ νομιζόμενα τῷ παιδὶ ἐκ τῶν ἐνόντων δακρύουσά τε καὶ θρηνοῦσα ἐπιφέρειν. τὸν πόλεμον ἔλεγεν ὧδε.

Ἤγετο ξένος νεανίας τις, κάλλει τε καὶ μεγέθει διαπρεπὴς,

ροονδάτην τοῦ μεγάλου βα-
ς ὕπαρχον, εἰς τὴν Μέμφιν.
λλετο δὲ οἶμαι παρὰ Μι-
ς τοῦ φρουράρχου ληφθεὶς 5
άλωτος, ὥς τι τῶν με-
δώρων, ὡς φασί. τοῦτον οἱ
ώμης τῆς ἡμετέρας παρ-
δείξασα τὴν ἐχομένην, 10
όντες, γνωρίζειν, εἴτ' ουν
νοντες, εἴτε καὶ πρόφα-
άσαντες, ἔλεγον. ὁ δὴ
ώνης ταῦτα πυθόμενος, 15
τὰ τὸ εἰκὸς ἀγανακτήσας,
τευε τῇ κώμῃ, δυσὶ
ις πρότερον ἡμέραις. καὶ
μαχιμώτατον ἡ κώμη 20
βίον ἀεὶ τὴν λῃστείαν πε-
οι, καὶ θανάτου παντὸς
αι [καὶ] πολλὰς δὴ διὰ
λλάκις ἄλλας τε, κἀμὲ 25
ν, ἀνδρῶν τε καὶ παίδων
ντες) ἐπειδὴ τὴν ἔφοδον
ω ἐτεκμήραντο, προλο-
τε τινὰς, καὶ δεξάμε- 30
ς ἐναντίους, ἐπικρατέ-
γίνονται. οἱ μὲν κατὰ
ὶ ἐκ τοῦ εὐθέος μα-
ν· οἱ δὲ κατόπιν ἐκ τῶν 35
ἀπροφυλάκτοις συν
ς Πέρσαις ἐπελθόντες.
πτει μὲν ὁ Μιτράνης ἐν
ς μαχόμενος. πίπτου- 40
σὺν αὐτῷ σχεδόν τι
οἷα δὴ κυκλωθέντες,

ad Oroondatem regis magni principem, Memphim. Missus autem fuerat à Mitrane, vt existimo, excubiarum præfecto, captus, tanquam maximum quoddam donum, vt ipsi aiunt. Hunc nostri ex hoc pago, (ostendens in vicinia situm) aduenientes eripuerunt, cognoscere se vt suum, siue reuera, siue prætextum fingentes, dicebant. Mitranes igitur cùm hæc audiisset, vt est consentaneum, iratus, adduxit exercitum contra pagum, ante hoc biduum. Est autem bellicosissimum genus hominum in hoc pago, sempérque prædando vitam agunt, & mortem despiciunt omnino: multásque propterea sæpius aliàs, & me in præsentia, viris & filiis orbas reddiderunt. Postquam igitur aduentum illius certis argumentis cognouerunt, occupant insidiis loca quędam occultandis copiis idonea, & exceptos hostes vincũt: pars collatis signis, & à fronte prælium ineuntes, pars à tergo ex insidiis cum clamore incautos Persas adorti. Cadit igitur inter primos Mitranes prælians, cadunt & reliqui propemodum omnęs cum eo, tanquam circundati,

A vetula de Theagene percontati, audiunt vbi inquirendus Theagenes.

Mitranes interfectus.

Seruari reliquias generis honestum & propter se expetendum.

seruari tamen per me aliquas reliquias generis honestum est, & propter se expetendum. Sed, ô Chariclia, tibi enim me præcipuè excusatum velim, & à te veniam peto, ac deprecor, da mihi hoc beneficium: vsque ad bubulcos sequar, à Nausicle, vt parumper expectet, etsi nimiùm properet, impetrãs: vt si te fortè tradidero in manus Theageni, sedulus depositi custos fuisse declarer: bona quoque spe futurarum rerum, cum bona conscientia factorum à vobis separer. Sin autem, quod absit, spe lapsi fuerimus, sic quoq; veniam merear: neque te solam tum relinquens, sed adhibens tibi Calasirim hũc bonum & custodem & patrem.

Cnemonis oratio ad Charicleam conuersa.

Chariclia verò & Cnemonem multis argumentis coniiciens erga Nausiclis filiam commotum esse (acris enim est amans in deprehendendo eo qui simili affectui succubuit) & Nausiclem ex iis quæ ab eo dicta fuerant vt affinitas contraheretur iampridem moliri, & Cnemonem variis illecebris allicere intelligens, simúlque ne conuenientem quidem

Acris est amans in deprehendendo eo qui simili affectui succubuit.

Chariclea amores Cnemonis erga filiam Nausiclis deprehendit.

σώζεσθαι γοῦν τι λείψανον δι' ἐμοῦ τῷ γένει καλὸν καὶ αὔταρκες. ἀλλ', ὦ Χαρίκλεια, σοὶ γὰρ
5 προηγουμένως ἀπολογοῦμαι καὶ συγγνώμην αἰτῶ, καὶ δέομαι, δός· ἄχρι μὲν τῶν βουκόλων ἕψομαι, μικρὸν ἐπιμεῖ-
10 ναι Ναυσικλέα, κἂν σφόδρα ἐπείγηται, παρακαλέσας· εἴ πως σε Θεαγένει παρόντι ἐγχειρίσας, χρηστὸς μὲν παρακα-
15 ταθήκης φύλαξ ἀποδειχθείην· ἐπὶ χρησταῖς δὲ καὶ αὐτὸς ταῖς μελλούσαις ἐλπίσι μετὰ ἀγαθοῦ τοῦ συνειδότος χωριζοί-
20 μην. εἰ δὲ ἀποτύχοιμεν, ὃ μὴ γένοιτο, καὶ οὕτω συγγνωστὸς, ὅτι γε δὴ μόνην σε οὐδὲ τότε καταλιπὼν, ἀλλ' ἀγαθόν σοι
25 φύλακα καὶ πατέρα Καλάσιριν τουτονὶ παρακαταστήσας.

Ἡ δὲ Χαρίκλεια τόν τε Κνήμωνα ἐκ πολλῶν ἤδη συμ-
30 βάλλουσα τοῦ Ναυσικλέους ἐπὶ τὸ θυγάτριον ἐπτοημένον (ὀξὺς γὰρ ὁ ἐρῶν φωράσαι τὸν ἀπὸ τῶν ἴσων παθῶν κεκρα-
35 τημένον) καὶ τὸν Ναυσικλέα πρὸς τῶν ὑπ' αὐτοῦ λεχθέντων συνεῖσα, ὡς ἀσμένως γένοιτο ἂν τὸ κῆδος, καὶ
40 πάλαι τοῦτο πραγματεύεται καὶ τὸν Κνήμωνα ἐμπορεύεται ποικίλως ἐξηγούμενος, καὶ ἅμα οὐδὲ εὐπρεπῆ λοιπὴν

φῆναι τὴν Ὀροονδάτου
σκευὴν, ἀπροσδοκητί τε
πεσόντες, ἢ προσαναιλεῖν
ἶνον εἰ κατὰ τὴν Μέμ-
ὄντα καταλάβοιεν, ἢ εἴπερ
μῶν τυγχάνει, πολέ-
πινὸς αὐτὸν ὥς φασι Αἰ-
κοῦ ταυνῦ ἀπασχολου-
ράον τε τὴν πόλιν παρα-
ῶς τῶν ὑπερμαχομένων ἐ-
, καὶ αὐτοί τε ἐκτὸς κινδύ-
ενέσθαι τὸ παρὸν, καὶ προσ-
ρθώσειν τῷ Θυάμιδι λη-
ζῷ τῷ σφῶν, τὴν τῆς προ-
ίας ἱερωσύνην [καὶ] οὐ
νόμον παρ᾽ ἀδελφοῦ νεω-
κατεχομένην, ἀνακομί-
ὁ εἴπερ καὶ ἀποτυγχάνειν
αίνοι, πολέμου γοῦν ἔργον
μένοις γενέσθαι, μηδὲ ἀλ-
ἁλῶναι, καὶ ταῖς Περσι-
αἰκίαις καὶ ὕβρεσιν ἐκκεῖ-
Ἀλλ᾽, ὦ ξένοι, ποῖ δὴ
ῦ ἀφίξεσθε; Εἰς τὴν
ὁ Καλάσιρις εἶπεν.
Οὐκ ἀσφαλὲς ὑμῖν, ἔφη,
τε ὥρας ἀωρὶ καὶ οὐδὲ
ζομένοις, ἐπιμίξαι τοῖς
πομένοις. ἀλλ᾽ εἰ ξενα-
ἔφη ὁ Καλάσιρις, οὐκ
πίδα ἡμῖν καὶ τὰ τῆς
λείας. οὐ μοὶ καιρὸς ἀπε-
ιτο ἡ πρεσβῦτις· νυ-
ιοὺς γάρ τινας ἐναγισμοὺς ἐπιτελέσαι μοι πρόκειται.

& anteruetere Oroondatis apparatum: existimantes se cùm inopinatò aduenerint, aut illum etiam sublaturos esse, si Memphi deprehenderint: aut si absit, bello quodam (vt aiunt) Æthiopico nunc occupatus, & faciliùs vrbem ad deditionẽ compulsuros tanquam propugnatoribus desertam, & ipsos extra periculum in presentia futuros: insupérque Thyami suo præfecto egregiam nauaturos operam: & antistiti sacerdotium, quod iniustè à fratre natu minore per vim tenetur, cum illo recuperaturos esse. Sin spe frustrari illos acciderit, præliantes tamẽ occubituros esse, neq; aliter venturos in Persarũ potestatem, & illorum cruciatibus & ludibriis expositos fore. Cæterùm hospites quò nunc ibitis? Ad pagum, dixit Calasiris. Illa verò: Nõ est tutum vobis, inquit, & intempestiuè, & præterea ignotis, versari inter nos qui relicti sunt. Sed si eos hospitio exceperis, inquit Calasiris, nõ desperamus nos securos fore. Verùm temporis ratio nõ patitur, anus respondit. Siqui dem nocturnas quasdam inferias agere constitui.

Anus fanum consiliũ dat Calasiridi & Charicleæ.

Atta

Attamen si ferre potestis, necesse est autem fortasse, etiamsi nolitis, alicubi à cadaueribus seiuncti vacuo in loco, noctem transigatis. Diluculo verò, ego vobis me securitatis conciliatricem, hospitio exceptis, recipio fore.

Hæc illa elocuta, Calasiris omnia Chariclia exponens & eam secũ assumens, secessit. Cúmque paululum cadauera prætergressi essent, in quendam tumulum humilem incidunt. Ibi ille quidem recubuit, capiti pharetra supposita: Chariclia verò sedebat, pera loco sellæ subiecta, oriente tum primùm luna, & lumine suo illustrante omnia: tertia enim dies post plenilunium fuerat. Et Calasiridem quidem, vt & alioqui senem, & itineris labore fessum, arctior somnus complectebatur: Chariclia verò præ curis quæ illam angebant, peruigilem noctem ducens, scenæ cuiusdam impiæ quidem & abominandæ, cæterum indigenis vsitatæ, spectatrix fiebat. Anus enim vacationem se, vt à nullo neque interturbari, neque videri, posset, nactam esse existimans, primùm quidem scrobem

Impiæ & abominandæ cenæ genus super filij cadauer.

ἀλλ' εἰ δὴ φορητὸν ὑμῖν, ἐπάναγκες δὲ καὶ μὴ βουλομένοις, αὐτοῦ που καὶ τῶν νεκρῶν ἐν καθαρῷ 5 μικρὸν ἀναχωρίσαντες, τὴν μὲν νύκτα ἐγκαρτερήσατε· τὴν ἕω δὲ ὑμῖν πρόξενος ἐγὼ τῆς ἀδείας ξεναγοῦσα γενήσομαι.

10 Ταῦτα εἰπούσης ὁ Καλάσιρις ἅπαντα πρὸς τὴν Χαρίκλειαν φράσας, καὶ παραλαβὼν μεθίστατο. καὶ μικρὸν ὅσον 15 τοὺς κειμένους ὑπερβάντες βουνῷ τινι χαμαιζήλῳ προστυγχάνουσι. κἀνταῦθα ὁ μὲν κατέκλινεν ἑαυτὸν, τῇ κεφα- 20 λῇ τὴν φαρέτραν ὑποθέμενος· ἡ Χαρίκλεια δὲ καθῆστο, τὴν πήραν εἰς καθέδραν ποιησαμένη. ἄρτι δὲ τῆς σελη- 25 ναίας ἀνισχούσης, καὶ φωτὶ λαμπρῷ τὰ πάντα καταυγαζούσης, τρίτη γὰρ μετὰ πανσέληνον ἐτύγχανεν, ὁ μὲν Κα- 30 λάσιρις, εἶχε δὴ πρεσβυτικός τε ἄλλως, καὶ πρὸς τῆς ὁδοιπορίας κεκοπωμένος, ὕπνῳ κατείχετο· ἡ Χαρίκλεια δὲ 35 ὑπὸ τῶν περιεχόντων φροντισμάτων διαγρυπνοῦσα, σκηνῆς τινος οὐκ εὐαγοῦς μὲν, τοῖς δὲ Αἰγυπτίαις ἐπιχωριαζού- 40 σης, θεωρὸς ἐγίγνετο. ἡ γὰρ πρεσβῦτις ἀνενοχλήτου καὶ ἀκατόπτου σχολῆς ἐπειλῆφθαι νομίσασα, πρῶτα μὲν βόθρον

ὤρυ

;ατο· ἔπειτα πυρκαϊὰν ἐκ
ἑου μέρους ἐξῆψε. καὶ μέ-
ἀμφοῖν τὸν νεκρὸν τοῦ παι-
ροθεμένη, κρατῆρα τε
κοιοῦ ἔκ τινος παρακειμέ-
τρίποδ☉ ἀνελομένη, μέ-
ϑ ἐπέχει τῷ βόθρῳ· καὶ
ς ἐξ ἑτέρου γάλακτ☉, καὶ
ἐκ τρίτου ἐπέσπενδεν. εἶ-
ἰμμα στέατινον εἰς ἀνδρὸς
ιμα πεπλασμένον, δάφνῃ
μαράθρῳ καταστέψασα,
τὸν βόθρον ἐνέβαλεν. ἐφ'
τι δὲ ξίφ☉ ἀνελομένη, καὶ
τὸ ἔνθουσιῶδες σοβηθεῖ-
σὶ πολλὰ πρὸς τὴν σελη-
βαρβάροις τε καὶ ξενί-
τῇ ἀκοῇ ὀνόμασι κατευ-
ύη, τὸν βραχίονα ἐντεμοῦ-
καὶ δάφνης ἀκρεμόνι τὸ αἷ-
ϑ ἀποψήσασα, τὴν πυρ-
ἐπεψέκαζεν· ἄλλα τε
τερατευσαμένη πρὸς
ις ἐπὶ τὸν νεκρὸν τοῦ παι-
ρακύψασα, καί τινα πρὸς
ἐπᾴδουσα, ἐξήγειρέ τε, καὶ
ιν ἑστάναι τῇ μαγγανείᾳ
νάγκαζεν.
ιαρίκλεια δὴ οὖν οὐδὲ τὰ
τα ἀδεῶς κατοπτεύουσα,
δὴ καὶ ἐπέφριττε. καὶ πρὸς
ομένων ἀήθων ἔκδειμα
ίσα, τὸν Καλάσιριν ἀ-
ίζεται [τε] καὶ θεατὴν γενέσθαι τῶν δρωμένων παρεσκεύαζεν

fodit, postea rogum ex vtraque parte succendit, & medium inter vtrumque cadauer filij collocans, & craterem fictilem ex quodam tripode qui iuxtà aderat promens, mel in fossam infundebat, rursus autem ex altero lac, ex tertio porrò tanquam libationem faciebat: deniq; pistam quandam farinæ massam, ad viri similitudinem effictam, lauro & marathro siue bdellio coronatam, in fossam iniecit. Deinde gladio inter scuta sublato, tanquam furore quodam percita, multa ad lunam peregrinis auditu nominibus precata, brachium incîdit, & lauri surculo sanguine absterso, rogum conspergebat: aliáque multa potenti similia præter hæc faciens, tandem ad cadauer filij inclinata, & quædam illi ad aurem accinẽs, excitauit, & subitò consistere præstigiarum vi coëgit.

Cadauer excitatum & præstigiarũ vi subitò cõsistere coactum.

Chariclia verò, quæ neque antea sine metu & formidine spectabat, tum quidem & cohorruit: & inusitato spectaculo prorsus consternata, Calasiridem de somno excitauit, & vt spectator esset eorum quæ fiebant, effecit.

Ipsi

Ipſi igitur vt in tenebris
non conſpiciebantur, con-
ſpiciebant verò ea quæ a-
gebantur ad lucem & ad
rogum faciliùs, atq; ea quæ
dicebantur, quòd non pro-
cul aberant, exaudiebant,
anu iam clariùs etiam ca-
dauer percontante. Erat au-
tem interrogatio hæc: An
frater quidem illius, filius
verò ſuus, ſuperſtes eſſet
ſaluus rediturus? Illud autē
nihil reſpondit, ſed an-
nuens tantum, & matri
ſpem quandam ſucceſſus ex
animi ſententia ambiguè
præbens, collapſum eſt ſu-
bitò, & iacebat pronū. Illa
verò conuertit corpus, vt
ſupinum iaceret, & non
intermittebat quæſtionē,
ſed vehementioribus coa-
ctionibus (vt videtur)
multa ad aures rurſus ac-
cinens, tranſiliens arma-
ta gladio, & nunc ad ro-
gum, ad foſſam, ex-
citauit rurſus & erectum
de iiſdem rebus interro-
gabat, non nutibus tan-
tum, ſed voce etiam, va-
ticinium manifeſtè & per-
ſpicuè indicare cogens. In-
terea verò multis modis
Calaſiridem orabat Chari-
clia, vt propius accedentes
ad ea quę fiebant, & ipſi in-
quirerent aliquid ab anu

Anus percõtatio à cadauere mortui filii de altero filio.

Cadauer mortui ſecũdò excitatũ.

Chariclia vult cadauer mortuum interrogari de Theagene.

Calaſiris abnuit.

αὐτοὶ μὲν οὖν, ἅτε ἐν σκότῳ
διάγοντες, οὐχ ἑωρῶντο· κα-
τάδηλον δὲ τὰ ἐν τῷ φωτὶ, καὶ
5 πρὸς τῇ πυρκαϊᾷ ῥᾷον καὶ τῶν
λεγομένων οὐ πόρρωθεν ὄντες
ἐπηκροῶντο, τῆς γραὸς ἤδη καὶ
γεγωνότερον ἐκπυνθανομένης
10 παρὰ τοῦ νεκροῦ. καὶ ἦν ἡ πεῦ-
σις, εἴπερ ὁ ἀδελφὸς μὲν ὁ
ἐκείνου, παῖς δὲ αὐτῆς ὁ λει-
πόμενος, ἐπανήξει σω-
15 θείς. ὁ δὲ ἀπεκρίνατο μὲν
οὐδὲν· ἐπινεύσας δὲ μόνον, καὶ
τῇ μητρὶ τὰ κατὰ γνώμην
ἐλπίζειν ἀμφιβόλως ἐνδοὺς,
20 κατηνέχθη τε ἀθρόον, καὶ ἔ-
κειτο ἐπὶ πρόσωπον. ἡ δὲ, ἐ-
πέστρεψέ τε τὸ σῶμα πρὸς τὸ
ὕπτιον. καὶ οὐκ ἀνίει τὴν πεῦ-
25 σιν, ἀλλὰ βιαιοτέραις ὡς ἔοι-
κε ταῖς κατανάγκαις πολλὰ
τοῖς ὠσὶν αὖθις ἐπᾴδουσα· καὶ
μεταλλομένη ξιφήρης, ἄρτι
30 μὲν πρὸς τὴν πυρκαϊὰν, ἄρτι
δὲ ἐπὶ τὸν βόθρον, ἐξήγειρέ τε
αὖθις· καὶ ὀρθωθέντος, περὶ
τῶν αὐτῶν ἐξεπυνθάνετο, μὴ
35 νεύμασι μόνον, ἀλλὰ καὶ φωνῇ
τὴν μαντείαν ἀεισήμως δη-
λοῦν ἐπαναγκάζουσα. καὶ τοῦ
πρεσβύτου ἐν τούτοις ὄν-
40 τος, ἡ Χαρίκλεια πολλὰ τὸν
Καλάσιριν καθικέτευε τοῖς γι-
γνομένοις πλησιάσαντας, πυνθάνεσθαί τι καὶ αὐτοὺς περὶ

ὀρύξατο· ἔπειτα πυρκαϊὰν ἐκ ἑκατέρου μέρους ἐξῆψε. καὶ μέσον ἀμφοῖν τὸν νεκρὸν τοῦ παιδὸς προθεμένη, κρατῆρα τε ὀστρακινὸν ἔκ τινος παρακειμένου τρίποδος ἀνελομένη, μέλιτος ἐπέχει τῷ βόθρῳ· καὶ αὖθις ἐξ ἑτέρου γάλακτος, καὶ οἶνον ἐκ τρίτου ἐπέσπενδεν. εἶτα μίμημα στάπνου εἰς ἀνδρὸς μίμημα πεπλασμένον, δάφνῃ καὶ μαράθρῳ καταστέψασα, εἰς τὸν βόθρον ἐνέβαλεν. ἐφ' ἅπασι δὲ ξίφος ἀνελομένη, καὶ πρὸς τε ἐνθουσιώδης σοβηθεῖσα, καὶ πολλὰ πρὸς τὴν σελήνην βαρβάροις τε καὶ ξενίζουσι τὴν ἀκοὴν ὀνόμασι κατευξαμένη, τὸν βραχίονα ἐντεμοῦσα, καὶ δάφνης ἀκρέμονι τὸν αἱματος ἀποψήσασα, τὴν πυρκαϊὰν ἐπέψεκαζεν· ἄλλα τε ἐπὶ τούτοις πολλὰ τερατευσαμένη πρὸς τὸν νεκρὸν τοῦ παιδὸς προσκύψασα, καί τινα πρὸς τὰ ὦτα ἐπᾴδουσα, ἐξήγειρέ τε, καὶ ὀρθὸν ἑστάναι τῇ μαγγανείᾳ κατηνάγκαζεν.

Ἡ Χαρίκλεια δὴ οὐδὲ τὰ πρῶτα ἀδεῶς κατοπτεύουσα, τότε δὴ καὶ ὑπέφριττε· καὶ πρὸς τῶν γινομένων ἀήθων ἐκδειμα τωθεῖσα, τὸν Καλάσιριν ἀφυπνίζεται [τε] καὶ θεατὴν γενέσθαι τῶν δρωμένων παρεσκεύαζεν.

fodit, postea rogum ex vtraque parte succendit, & medium inter vtrumque cadauer filij collocans, & craterem fictilem ex quodam tripode qui iuxta aderat promens, mel in fossam infundebat, rursus autem ex altero lac, ex tertio porrò tanquam libationem faciebat: deniq; pistam quandam farinæ massam, ad viri similitudinem effictam, lauro & marathro siue bdellio coronatam, in fossam iniecit. Deinde gladio inter scuta sublato, tanquam furore quodam percita, multa ad lunam peregrinis auditu nominibus precata, brachium incîdit, & lauri surculo sanguine absterso, rogum conspergebat: aliáque multa potenti similia præter hæc faciens, tandem ad cadauer filij inclinata, & quædam illi ad aurem accinēs, excitauit, & subitò consistere præstigiarum vi coëgit.

Cadauer excitatum præstigiarū vi subitò cōsistere coactum.

Chariclia verò, quæ neque antea sine metu & formidine spectabat, tum quidem & cohorruit: & insitato spectaculo prorsus consternata, Calasiridem de somno excitauit, & vt spectator esset eorum quæ fiebant, effecit.

Ipsi

ſed etiam loqui corpus mortuum cogis, ſepulturam meam negligens, & venire in cœtum reliquarum animarum prohibens, priuatæ neceſſitatis cauſa: audi iam ea, quæ iampridem tibi indicarę verebar. Neque filius tuus incolumis redibit: neq; ipſa mortem, quam à gladio debes occumbere, effugies: ſed quæ tuam vitam in tam nefandis actionibus conſumpſeris, violentam mortem deſtinatam talibus omnibus, non ita multo pòſt obibis: quæ non ſola ſeorſim, ſed in cõſpectu etiam aliorum, hæc tam arcana & ſilentio occultanda myſteria agere ſis auſa, ac teſtibus his mortuorum enuncias & prodis fortunas: ex quibus alter eſt antiſtes. Et hoc quidem eſſet leuius: ſcit enim, quæ eſt eius ſapiẽtia, talia ne euulgentur, ſilentio apud ſe obſignata occultare: & alioqui Diis eſt charus, ac filios ſuos in cruentum certamẽ armatos deſcendentes, & monomachia dimicaturos, interuentu ſuo prohibebit, rem componet, ſiquidem accelerauit. Sed illud eſt multò grauius, quòd & virgo quædam, horum quæ hîc circa me aguntur, eſt ſpectatrix,

Anus vaticiniũ accipit de morte violenta & proxima.

Arcana & ſilentio occultãda myſteria ſine teſtibus agẽda.

Vaticinium Calaſiridi datum de Thyamide.

ἀλλὰ καὶ φθέγγεσθαι σῶμα νεκρὸν ἐκβιαζομένη, κηδείας μὲν τῆς ἐμῆς ἀμελοῦσα, καὶ ταῖς λοιπαῖς ἐπιμίγνυσθαι ψυχαῖς ἐμποδίζουσα, χρείας δὲ μόνης γενομένης τῆς σῆς, ἄκουε ταῦθ' ἃ πάλαι σοι μηνύειν ἐφυλαττόμην· οὔτε ὁ παῖς σοι περισωθεὶς ἐπανήξει, οὔτε αὐτὴ τὸν ἀπὸ ξίφους ἐκφεύξῃ θάνατον, ἀλλ' ἤδη τὸν σαυτῆς βίον ἐν οὕτως ἀθέσμοις πράξεσι καταναλώσασα, τὸν ἀποκεκληρωμένον πᾶσι τοῖς τοιούτοις, βίαιαν ἐν εἰς μακρὰν ἀποστήσῃ τελευτήν· ἥτις πρὸς τοῖς ἄλλοις, οὐδὲ ἐπὶ σαυτῆς, τὰ οὕτως ἀπόρρητα καὶ σιγῇ καὶ σκότῳ φυλαττόμενα μυστήρια δρᾶν ὑπομένεις, ἀλλ' ἤδη καὶ ἐπὶ μάρτυσι τοιούτοις τὰς τῶν κειμένων ἐξορχῇ τύχας· ἑνὶ μὲν προφήτῃ (καὶ τοῦτο μὲν ἔλαττον, σοφὸς γὰρ τὰ τοιαῦτα σιγῇ πρὸς τὸ ἀνεκλάλητον ἐπισφραγίσασθαι, καὶ ἄλλως Θεοῖς φίλος· τοὺς γοῦν παῖδας εἰς τὸν δι' αἵματος ἀγῶνα καὶ ξιφήρεις καθισταμένους, καὶ μονομαχήσειν μέλλοντας, ἀποκωλύσει τε καὶ παύσει φανεὶς, εἴπερ ἐπισπεύσειεν·) ἀλλ' ὃ δὴ βαρύτερον, ὅτι καὶ κόρη τις τῶν ἐπ' ἐμοὶ γίνεται θεωρὸς,

καὶ πάν

ἐπακροᾶσθαι, γλῶσσαν
ἢ σεσοβημένον, καὶ
ἰπιὼν, ἐρωμένου πρὸς
ἔχειν ἀλώμενον· ᾧ
ς μὲν μόχθους, μυ-
ρίους, γῆς ἐπ' ἐσχά-
τύχῃ σὺν λαμπρᾷ
τῇ συμβιώσεσθαι. Τού-
μων, ὁ μὲν ἔκειτο κα-

ς δὲ συνεῖσα τοὺς
ι τοὺς κατασκόπους,
ὡπλισμένη, ξιφήρης τε
ῆς πρὸς αὐτοὺς ἵεται,
τῶν μέρος τῶν κει-
ετο, τοῖς νεκροῖς ἐγ-
αὐτοὺς ὑποπτεύουσ-
α δὲ ποιουμένη, δια-
εἰ ἀνεύροι, ὡς ἐπιβου-
πρὸς ἐναντίοις τοῖς
αγγανεύμασι κατα-
γεγενημένους, ἕως ἀπο-
ὑπὸ θυμοῦ τὴν κα-
νεκροὺς ἔρευναν ποιου-
θεν ὀρθωμένῳ κλά-
ρατος, κατὰ τοῦ βου-
βῶνα παρεῖσα· καὶ ἡ μὲν
ἐκ τοῦ παιδὸς μαν-
τευμάτων ἐκπληρώσασα ἐν δί-
κασι.

& exaudit omnia: muliercula inquam amore concita, & omnem, vt ita dicam, terram, amasij cuiusdam causa pererrans. Cum quo post infinitos labores, & sexcenta pericula, in extremis terræ terminis, eandem in prçclara fortuna & regia vitam transiget. His dictis, illud quidem iacebat corruens.

De Thegone.

Anus verò intelligens, hospites esse eos qui spectabant, quo fuerat habitu gladio armata, & furibunda ad ipsos contendit, & per omnes partes iacentium ferebatur, inter cadauera ipsos latitare suspicans: in animo autem habens interimere, si inuenisset, tanquam insidiatores, & eos qui speculatores illius prçstigiis aduersi fuissent, donec dum incautius præ ira inter cadauera illos inquirere pergit, fragmento hastæ erecto per inguen traiecta est imprudens. Hæc igitur ita iacebat, vaticinium redditum à filio extemplò iustè implens.

Anus implet vaticiniū sibi à filio redditum.

V

ΗΛΙΟΔΩΡΟΥ
ΑΙΘΙΟΠΙΚΩΝ
ΛΟΓΟΣ ζ.

HELIODORI ÆTHIOPICORVM LIBER VII.

ARGVMENTVM CAP. XVIII.

Eorum quæ de cadauere prædicta erant, experientia: Thyamidis cum Theagene Memphim aduentus, vt de fratre Petosiride pœnas sumat, à quo antistitij dignitate pulsus erat. Cum Arsace Oroondatis vxore, de causis aduentus sui colloquia. Singulari certamine fratrum dimicatio, & Petosiridis fuga. Calasiridis circa muros insecutio, aduentu Calasiridis repressa. Chariclea in Theagenis amplexus simul ruit. In templo Isidis gratia beneficij vtrinque persoluta. Arsaces amores conspecto Theagene: & consilia cum Cybele, vt medeatur, agitata.

CAP. XVIII.

Calasiris autem & Chariclia cũ proximè tantum discrimen essent, tum segregantes sese à præsentibus terroribus, tam etiam propter ea quæ vaticinio prædicta fuerant accelerantes, iter Memphim festinatò continuabant.

Quid consilii inedit Calasiris & Chariclea.

ΚΕΦ. ΙΗ.

Ὁ ΔΕ Καλάσιρις καὶ ἡ Χαρίκλεια παρὰ τοσοῦτον ἐλθόντες κινδύνου, καὶ ἅμα μὲν τῶν παρόντων φόβων ἐκτὸς ἑαυτοὺς ποιούμενοι, ἅμα δὲ τῶν μαντευθέντων ἕνεκεν ἐπισπεύδοντες, τὴν ἐπὶ τὴν Μέμφιν ὁδὸν σπουδαιότερον εἴχοντο.

Καὶ

δὴ καὶ ἐπλησίαζον τῇ
τῆς ἐκ τῆς νεκυίας με-
θρίων, ἤδη κατ᾽ αὐτὸν
ναι. ὡς γὰρ ὁ Θύαμις
ῆς Βήσσης λῃστρικὸν ἐ-
φίσατο, οἱ μὲν κατὰ
ριν ὀλίγον ὅσον ἔφθη-
πύλας ἐπικλεισάμενοι,
ιυ τινὸς τὴν ὑπὸ Μι-
διαδράντων τὴν κατὰ
νσαν μάχην προειδόν-
-λὴν ἔφοδον, καὶ τοῖς ἐν
προμηνύσαντος. ὁ δὲ
περί τι μέρος τοῦ τεί-
ὅπλα καταθέσθαι κε-
διανέπαυέ τε ἅμα ἐκ
υ τῆς ὁδοιπορίας τὸ
καὶ ὡς πολιορκήσων διή-
ειτο γνώμην. οἱ δὲ κατὰ
λιν, πρότερον μὲν ὡς
τὸ ἔπιὸν καταδείσαντες,
ῆς ἐκ τῶν τειχῶν κατα-
ὀλίγοις εἶναι τοὺς ἐπελ-
-ματαγνόντες, ὁρμῶσαι
υτίκα τοὺς ἐγκαταλε-
οις ὀλίγοις εἰς φρου-
πόλεως τοξότας τε καὶ
ἀναλαβόντες, καὶ τὸν
δῆμον τοῖς προστυχοῦ-
λίσαντες, ἐξελθεῖν τε καὶ
εῖν εἰς μάχην τοῖς ἐναν-
πρεσβυτικοῦ δέ τινος καὶ
δόξης διακωλύσαντος,
διδάξαντος, διότι καὶ εἰ τὸν σατράπην Ὀροονδάτην

Et quidem accedebant ad vrbem, cùm iam ea fierent, quæ mortuus quem euocauerat mater, prædixerat. Hi enim qui erant Memphi, paulò antè quàm aduenisset prædonum manum è Bessa ducens Thyamis portas clauserant, milite quodam qui sub Mitrane meruerat, & ex prælio ad Bessam effugerat, aduentū illius præuidente, & iis qui erant in vrbe prænunciante, Thyamis igitur circa quandam muri partem arma deponere imperans, simul quiete post continuū laborem itineris reficiebat exercitum, & obsidionem vrbis inchoare statuebat. Oppidani autem qui priùs metu magnarum copiarum aduentus consternati fuerant, cùm paucos esse ex muris despicientes cognouissent, extemplò collectis sagittariis & equitibus, qui pauci ad præsidium vrbis relicti fuerant, & reliqua multitudine ciuium armis quæ cuique casus obtulerat, instructa, exire ex vrbe, & cum hostibus prælium committere properabant: grandiore quodam & claro viro contradicente, & docente, etiam si satrapam Oroondatem

A cadauere prædicta de iis quæ circa Mēphin futura essent experientia monstrat.

Viri clari & grandioris consilium ad ciues vrbis Mempheos.

Vt absente Oroondate ad Arsacen coniugem rem deferat.

abesse cōtigisset, ad Aethiopicum bellum profectum, attamen ad Arsacen illius coniugem rem priùs deferri conuenire, quòd illius consensu milites qui in vrbe reperirentur, facilius essent & promptiùs ad opē ferendam ciuitati, concursuri.

Cúmque rectè dixisse videretur, contenderunt omnes ad domicilia regia, in quibus absente rege satrapæ habitant. Arsace autem erat alioqui formosa & procera, & singulari industria in rebus administrandis prædita, atque animo elato propter ortus sui nobilitatem: qualem extitisse in ea, quæ soror magni regis nata esset, consentaneum est: cæterùm propter voluptatem illicitam ac dissolutam in vita, culpa & reprehensione nō carebat. Inter cætera quoque & Thyamidi aliqua ex parte causa aliquando extiterat exilij, quo Memphi cedere coactus est. Cùm enim, simulatque Calasiris propter ea quæ illi diuinitus de filiis responsa fuerant, Memphi clam emigrasset, ac nusquam compareret, atque etiam periisse putaretur: illicò Thyamis, tanquā filius natu maior, esset ad dignitatē antistitij vocatus,

Arsaces forma, splendor & genus.

Causa ex parte aliqua, Arsace Thyamidis exilij.

ἀπεῖναι συμβαίνει, τὸ
τὸν Αἰθιοπικὸν ἐκστρατε
πόλεμον, ἀλλὰ Ἀρσάκῃ
ἐκείνου γαμετῇ δίκαιον
εἶναι ἀνακοινῶσαι τὸ πρᾶ
αὖ μετὰ γνώμης τῆς ἐκ
ευρισκόμενον κατὰ τὴν
στρατιωτικὸν, ῥᾷόν τε συ
βαίνοι καὶ προθυμότερον.

Ἐδόκει δὲ ταῦτα
εἰρῆσθαι· καὶ ἐπὶ τὰ βα
πάντες ὡρμηντο, ταῦτα ἔχ
εἰς κατοίκησιν τῶν σατρ
βασιλέως μὴ παρόντος
Ἀρσάκη τὰ μὲν ἄλλα κα
λὴ καὶ μεγάλη, καὶ συνεῖνα
στεῖος, τό τε φρόνημα
γενείας ὑπέρογκος, καὶ ο
κὸς τὴν ἀδελφὴν βα
τοῦ μεγάλου γεγονυῖαν·
δὲ τὸν βίον ἐπίμωμος, κ
δονῆς παρανόμου καὶ ἀκ
ἐλάττων. πρὸς γοῦν
καὶ τῷ Θυάμιδι παραιτ
ἐκ Μέμφεως ποτὲ φυγ
γεγόνει. ἄρτι γὰρ τοῦ Κα
ειδος διὰ τὰ ἐκ θεῶν
περὶ τῶν παίδων προ
θέντα, τῆς Μέμφεως ἐ
λάθρα πάντων ἐξοικήσαν
ἀφανοῦς ὄντος, ἢ καὶ ἀπολ
ναι δοκοῦντος· τοῦ δὲ Θυάμ
ὡς ἂν πρεσβυτέρου παιδὸ
τὴν προφητείαν κληθ

τηρίοις θυσίας παν-
λοῦντος, ἐντυχοῦσα
ἐν τῷ Ἴσιδος ἡ Ἀρσάκη
χαρίεντι καὶ ἀκμάζον-
ς τῷ ἐν χερσὶ πανηγύ-
ωραϊσμένῳ, ὀφθαλ-
ἐπέβαλλεν οὐ σωφρο-
ματα τῶν αἰσχροτέρων
καὶ ταῦτα ὁ μὲν Θύα-
κτὰ μικρὸν προσίετο,
ἐκ παίδων εὖ πεφυ-
σωφροσύνην· καὶ τὰ
νης δρώμενα πόρρω
ἐδρᾶτο ὑποπτεύειν·
ἄλλως πῶς γίνεσθαι
τῶν ἱερῶν ὅλος γινό-
μὲν ἀδελφὸς αὐτοῦ
καὶ πάλαι ζηλοτυ-
αὐτῷ νοσῶν τῆς ἱερω-
ἄς τε προσβολὰς τῆς
παρατηρήσας, ἀφορ-
ἐβούλευ τοῦ ἀδελφοῦ
οὐκ ἔννομον πεῖραν
καὶ τῷ Ὀροονδάτῃ
γωνῶν κατεμήνυεν,
ὄρεξιν μόνον, ἀλλ'
ὁ Θύαμις συγγί-
προσεπιψευδόμε-
ιαδίως ὑποπτευθεὶς
Ἀρσάκην προϋπω-
μὲν κατ' οὐδὲν ἠνώ-
τε ἔλεγχον οὐκ ἔχων,

& sacrificia in ingressu celebraret publicè, cùm incidisset in tēplo Isidis Arsace in adolescentē gratiosum, & ætate florentem, atq; etiam in illa panegyri magis cōspicuum & exornatum, oculis illum petiit intemperantibus, & nutibus turpiorum rerū inuolucris. Quæ quidē Thyamis ne paululum quidē ad animū admittebat, cùm natura ad temperantiam idoneus, tum à puero præclarè institutus. Alioqui etiam ea quæ ab illa agebantur, longiùs fuerant petita, quā vt ille suspicari posset: & fortassis aliter quodāmodo fieri existimabat, cū totus esset sacris rebus itentus. Cæterùm frater Petosiris, qui & iampridem illi antistitij dignitatē inuideret, & illecebras Arsaces obseruasset, occasionem ad insidias fratri faciēdas, illius illegitimā solicitationē arripuit. Et Oroondatē clàm accedens, indicauit non illius tantùm cupiditatem, sed insuper, quòd Thyamis iam cum illa pacisceretur: falsò id adiiciēs. Ille autē facilè sibi persuaderi passus est, propter suspicionem quam iam antea de Arsace conceperat: veruntamen molestus illi nō fuit, tum quòd manifestum ...um, quo illam conuincere posset, non haberet:

Arsaces libidinis intemperantia.

Thyamidis castitas & puritas.

Petosiris vnde occasionē ad insidias fratri struendas arripiat apud Oroondatem.

Insidias Petosiridi struit fratris apud virum accusatione.

sumere, insidiarum sibi factarū, & criminum aerariorum quorum cum fratre illam apud Oroondatem insimulasset, & ipsi apud virum illicitæ turpisque cupiditatis suspicionem. & sibi exilium e patria, dolo & insidiis comparasset.

Ad hæc perturbata est tota Memphitarum multitudo, cum & Thyamim cognoscerent, & inopinati illius exilij causam, quam initiò tum cū pelleretur, ignorabant, ex his quæ dicta fuerant, suspicarentur, & verā esse crederent. Arsace autem omnium maximè perturbatione plena erat tanquam procella cogitationū vndiquaq; premebatur. Nam ira contra Petosiridem inflammata, & ad eorum quæ iampridem acciderāt cogitationem animum reuocans, quo pacto illum vlcisci posset, deliberabat: Thyamidem verò aspiciens, & rursus Theagenem, distrahebatur animo, & alternis in cupiditatem erga vtrūque rapiebatur: erga alterum quidem, veterem amorem renouans: erga alterum autem, acrioris adhuc & vehementioris initia flammáſque concipiens, vt neque circūstātes latuerit illa animi anxietas ac sollicitudo.

Arsacem in Petosiridem iram intemperantia distrahitur animus.

καὶ τὴν ἀδικίαν τῶν διαβολῶν ὡς Θυάμιδος πρὸς Ὀροονδάτην, ἑαυτῷ δὲ πρὸς τὸν ἄνδρα ὑποψίας ἐπιθυμίας ἀθεμίτου, καὶ τὴν ἐκ τῆς πατρίδος φυγὴν ἐπιβεβουλευκὼς τύχοι.

Πρὸς ταῦτα διετετάρακτο μὲν καὶ σύμπασα ἡ Μεμφιτῶν πόλις, τόν τε Θύαμιν ἀναγνωρίζοντες, καὶ τῆς ἀπροσδοκήτου φυγῆς αὐτοῦ τὴν αἰτίαν, ἣν ἀρχῇ μὲν καὶ ἡνίκα ἐγίγνετο ἠγνόουν, ἐκ δὲ τῶν λεχθέντων δὲ ὑπονοίας τε ἀληθείας εἰς πίστιν. ἡ δὲ Ἀρσάκη τὸ μὲν ἐν ὁ σύμπαντες συνεχύθη τὴν διάνοιαν, καὶ κλύδωνι φροντισμάτων ἀντεστοίχει, θυμοῦ μὲν ἐπὶ τὸν Πετόσιριν πλημμυροῦσα, καὶ πρὸς τὰ πάλαι συμβάντα τὴν διάνοιαν ἀναπεμπάζουσα, ὅπως αὐτὸν τιμωρήσαιτο συνέταττε. τὸν δὲ Θύαμιν ὁρῶσα, καὶ αὖθις τὸν Θεαγένην, διεσπᾶτο τὴν διάνοιαν, καὶ ἐμερίζετο εἰς τὴν πρὸς ἑκάτερον ἐπιθυμίαν, ἔρωτα ἐπ᾽ ἀμφοτέροις, τὸν μὲν ἀνανεουμένη, τὸν δὲ σφοδρότερον ἄρτι τὴν ψυχὴν καταβαλλομένη, ὥστε οὐδὲ τοὺς παρεστηκότας ἔλαθεν ἀδημονοῦσα.

ἀλλὰ μικρὸν δὴ διαλι-
, καὶ ὥσπερ οἱ ἐξ ἐπιλή-
αυτὴν ἀναλαβοῦσα.
λέγω μὲν, ὦ βέλτιστοι ἐ-
νίαν ἐνοσήσατε· πάν-
ν Βησσαηνεῖς, οὐχ ἥκιστα
ς, ἀκμαῖοι καὶ χαρίεν-
τω νεανίαι καὶ εὖ γεγο-
ὡς γινώσκω τε, καὶ εἰ-
πάρεστιν, εἰς προῦπτον
ον, ὑπὲρ λῃστῶν καὶ τού-
υπους καθέντες· οὐδὲ
ὲ πρώτην προσβολὴν,
ις δυνήσειεν, ἀρκέσοντες.
οὕτω τὰ μεγάλου βασι-
σθενήσειεν, ὡς εἰ καὶ τὸν
ην ἀπεῖναι συμβαίνει,
τῶν λειψάνων γοῦν τ
ς στρατιᾶς, ἅπαντας ὑ-
γκλεισθῆναι· ἀλλ' οὐ-
ναι δεῖ τρίβεσθαι τοὺς
, καὶ τῆς κατὰ τὴν ἐ-
προφάσεως ἰδίας τι-
νος, ἀλλ' οὐ δημοσίας ἐ-
ις, μὴ οὐχὶ καὶ ἰδίᾳ τ
ἰκητικὴν κρίνεσθαι· καὶ πέ-
ι θεῶν τε καὶ δίκης αὐ-
θησομένων ἐνδέχεσθαι.
νιμαι, ἔφη, καὶ προστάττω
ἄλλους Μεμφίτας τε καὶ
ν, ἡσύχους εἶναι, μηδὲ ἀ-
τον ἀλλήλοις ἐπιφέρειν
ι· τοὺς δὲ τῆς προφη-
ἀμφισβητοῦντας, πρὸς

Verumtamen cùm se paruo spatio intermisso, non secus ac ij qui ex morbo sacro redeunt ad sese, recepisset.

Arsaces oratio.

Optimi, inquit, sanè vos ad bellum amentia quædã impulit, cùm omnes Bessaenses, tum vos etiam florentes ætate, & venustos adolescentes, & bono genere natos; qui vos (vt animaduerto, & coniecturam facere licet) in manifestum discrimen pro prædonibus coniecistis: cùm ne primum quidem impetum, si prælium sit committendum, sustinere possitis. Non enim eò angustiæ redactæ sunt regis magni rationes, vt etiamsi satrapam abesse contingat, non à reliquiis exercitus qui est in vrbe omnes vos cingi possitis. Sed nihil attinet, vt existimo, vulgus affligi: præstátq; cùm priuata quorundam iniuria, aduentus sit caussa, non publica, neque communis, priuatim etiam controuersiam componere, & finem qui à diis & æquitate illis designabitur, ratum habere. Aequum igitur mihi esse videtur, & impero, vt reliqui Memphitæ quieti sint, neque sibi vicissim sine caussa bellum inferant. Hi autẽ quibus est de antistitio controuersia, singulari certa-

Petosiridis cum Thyamide litem singulari certamine amborum dirimi iubet Arsace.

mine dimicent, ea conditione, vt victori sacerdotium præmium proponatur.

Hæc cùm Arsace fuisset elocuta, omnes qui erant Memphi, exclamarunt, & ea quæ dicta fuerant, collaudabant: cũ & Petosirim in suspicioné sceleratæ voluntatis & propositi vocarent: & periculum ob oculos positum & imminés, alieno se quisque certamine depulisse lætaretur. Multitudo verò Bessaensium, non vtique decreto contenta esse, neque periculo exponere suum ducem velle videbatur, tamdiu, quoad illis Thyamis, vt assentirentur, persuasit, imbecillas vires Petosiris & inscitiam bellandi exponens: & quòd longè meliore conditione, propter peritiam, prælium ipse initurus esset, eos confirmans. Quod etiam, vt est verisimile, Arsace cogitans, singulare certamen proposuerat: animaduertens fore, vt sine vlla suspicione, id quo animo expetebat, ex illius sententia eueniret: & quòd conueniente modo Petosiris illi daturus esset pœnas, cum Thyamide longè generosiore dimicans. Ibi conspici potuit, vel dicto citius ea quę fuerant imperata perfici,

Bessaensium prædonum fidelitas erga ducẽ suũ.

Callida Arsaces de Petosiride vltio.

ἀλλήλοις μονομαχήσοντας, ἆθλον τῷ νικῶντι προθεῖσα τὴν ἱερωσύνην.

Ταῦτα τῆς Ἀρσάκης εἰπούσης, οἱ μὲν κατὰ τὴν πόλιν ἅπαντες ἀνεβόησαν, καὶ τὰ εἰρημένα ἐπῄνουν· ἅμα μὲν εἰς ὑποψίαν μοχθηρᾶς προαιρέσεως καὶ τοῦ Πετοσίριδος κεκινημένοι, ἅμα δὲ καὶ τὸν ἐν ὀφθαλμοῖς καὶ ὅσον οὔπω προσδοκώμενον κίνδυνον, αὐτός τις ἕκαστος εἰς τὸν δι᾽ ἑτέρων ἀγῶνα διώσασθαι δοκιμάζων. οἱ πολλοὶ δὲ Βησσαέων ἐῴκεσαν οὐκ ἀρεσκομένοις, οὐδὲ ἐκδοῦναι προκινδυνεύειν σφῶν τὸν ἔξαρχον βουλομένοις, ἄχρις ὁ Θύαμις ἔπεισε συγκαταθέσθαι, τό τε ἀσθενὲς καὶ τὴν εἰς πολέμους ἀπειρίαν τοῦ Πετοσίριδος κατειρωνευόμενος, καὶ ὡς ἐκ πολλοῦ τοῦ κρείττονος ἔσται αὐτῷ τὰ τῆς μάχης ἐπιθαρρύνων. ἅπερ, ὡς ἔοικεν, ἡ Ἀρσάκη λαβοῦσα ἐνθυμηθεῖσα τὴν μονομαχίαν προὔθηκεν, ἀνύποπτον ἑαυτῇ κατορθώσεσθαι τὸν σκοπὸν συνορῶσα· καὶ ὡς ὁ Πετόσιρις ἁρμοδίως αὐτῇ δίκην ὑφέξει πρὸς πολλῷ γενναιότερον τὸν Θύαμιν διαγωνιζόμενος. Ἦν οὖν καὶ λόγου θᾶττον ὁρᾶν τὰ τῆς προστάξεως περαινόμενα.

cùm Thyamis omnì studio ad id quod denunciatum fuerat, properaret, ac reliquum armorum quod desiderabatur ad iustam armaturam, alacriter sumeret: Theagene quoque multis modis illi animum addente, & galeam capiti imponente egregiè cristatam, & deaurato fulgore micantem, & reliqua arma firmiter circumligante: Petosiris autem vi, prout imperatum fuerat, extra portas truderetur, multa ad deprecandum certamen clamans, & arma inuitus & coactus capiens. Cùm igitur illum conspexisset Thyamis: Bone, inquit, Theagenes, an non vides, quantopere præ metu tremat Petosiris? Video, inquit. Cæterùm quo modo iis quæ sunt præ manibus, vteris? Neque enim simplex hostis, sed frater tibi obiectus est. Ille autem: Rectè dicis, inquit, & proximè scopũ meę mentis attigisti. Ego verò vincere, annuente deo, nõ interficere decreui. Absit enim, vt tantopere ira & indignatio propter ea quæ antea sum passus, in me efferuescat, vt cum sanguine fratris, & germani cæde atque contaminationẽ vindictam iniuriæ præteritæ, honorem autem

Thyamis ad monomachiam armatur alacriter.

Petosiris trepidatio.

Theagenis & Thyamidis pietas.

...ιμιδ(ος) περιθυμία πά-
...ρόκλησιν ἐπαινοῦντος,
...πόμενα τῶν ὅπλων ἐν
... γινομένων γεγηθότως
...ιβαίνοντος πολλὰ καὶ τοῖς
...οις ἐπιθαρσύνοντος, καὶ
...άνος τῇ κεφαλῇ περι-
..., εὔλοφόν τε καὶ ὑπο-
...μαρμαρυγῇ πυρσούμε-
...ἄλλα τῶν ὅπλων πρὸς
...ῆς διαδέοντος· τοῦ δὲ
...ιδὸς καὶ ὑπ' ἀνάγκης,
...τε ἐκτὸς ἐκ περισά-
...καὶ τῆς Ἀρσάκης ὠθου-
...πολλά τε καὶ εἰς παραί-
...ῶντος, καὶ πρὸς βίαν
...ομένου· θεασάμενος
...ὁ Θύαμις, ὦ γαθέ,
...έγενες, οὐχ ὁρᾷς ὅπως
...πάλλεται ὁ Πετόσι-
..., ἔφη, ἀλλὰ πῶς χρή-
...περικειμένοις; οὐ γὰρ
...πολέμιος, ἀλλὰ καὶ
...ς ὁ ἐναντίος. ὁ δέ,
...ς, εἶπε, καὶ τοῦ σκοποῦ
...ς διανοίας ἐστοχασμέ-
...ἐμοὶ δ' οὖν, θεοῦ νεύον-
...κ ἀποκτεῖναι προῄ-
...μὴ γὰρ οὕτω ποτὲ ὀργὴ
...ς ἐφ' οἷς πέπονθα
...ιεν, ὡς αἵματος ἀυ-
...καὶ φόνου καὶ μιάσματος
...ιου ἀμύνων μὲν ἐ-
...περγάσομαι, τιμὴν δὲ

futurū commutare velim. Generosi hominis verba sunt, inquit Theagenes, & naturę vim egregiè intelligentis. Mihi verò quid vt obseruem imperas? Tū ille Certamen quidem propositum nihil habet periculi, ita vt facilè contemni possit: veruntamen quoniā multa, atque ab opinione hominum aliena sæpius fortunæ humanæ varietas efficit, si victor euasero, vnà ingredieris vrbem, & habitabis mecū æquali iure: sin aliquid præter spem acciderit, Bessaentium istorū, qui tibi magnopere fauent, dux eris, & prædonū vitā ages, donec aliquē finem tui rationibus dexteriorē Deus ostenderit. His ita compositis, cōplectebātur se mutuò cùm lacrymis & osculis. Et hic quidem ibi quo fuerat habitu, sedebat, circumspiciens id quod futurum erat: & Arsacæ præbebat, inscius ipse, occasionem voluptatē capiendi ex suo spectaculo, vndiquaque illum circum spicienti, & oculis tum cupiditate frui permittenti. Thyamis verò ad Petosiridem contendit. Cæterùm ille non sustinuit eius aduentum: sed cū illum se commouisse vidisset, conuersus ad portā, recipere se in vrbē voluit.

Thyamidis generositas.

Multa ab opinione hominum aliena fortunæ humanæ varietas sæpius efficit.

Tyhamis Bessaentes suos Theageni tradit, si quid sibi deterius cōtingeret.

Arsace oculos pascit Theagenis aspectu.

Petosiridis turpis retrocessio.

τινα ἐπὶ τοῖς μέλλουσιν ἀλλά-
ξαιμι. γενναίου τὸ ῥῆμα, ἔ-
φη ὁ Θεαγένης, καὶ γνωρίζοντος
5 εὖ τὴν φύσιν. ἀλλ' ἐμοὶ δή τι
παραφυλάττειν ἐπιστέλλεις; καὶ
ὅς, ὁ μὲν προκείμενος ἀγὼν
εὐκαταφρόνητος· ἀλλ' ἐπειδὴ
10 πολλὰ καὶ παράδοξα πολλάκις
αἱ κατ' ἀνθρώπους τύχαι και-
νουργοῦσιν, εἰ μὲν ἐγκρατοίημι,
συνεισελεύσῃ τε εἰς τὸ ἄστυ, καὶ
15 συνοικήσεις ἐπὶ τοῖς ὁμοίοις.
εἰ δέ τι τῶν παρ' ἐλπίδας ἀπο-
βαίνοι, Βησσαέων ἡγήσῃ τού-
των, εὔνοιαν πρός σε πολλὴν
20 ἐχόντων· καὶ τὸν λῃστρικὸν δια-
θλήσεις βίον, ἕως ἄν τι τέλος
τῶν κατὰ σὲ δεξιώτερον ὑπο-
φήνῃ Θεός. ἐπὶ τούτοις ἠσπά-
25 ζοντό τε ἀλλήλους σὺν δάκρυ-
σιν ἅμα καὶ φιλήμασι. καὶ ὁ μὲν
αὐτοῦ καθῆστο ὡς εἶχε προσκο-
πῶν τὸ μέλλον. καὶ τῇ Ἀρσά-
30 κῃ παρεῖχεν οὐκ εἰδὼς ἐντρυ-
φᾶν αὐτοῦ τῇ θέᾳ, πανταχόθεν
αὐτὸν περισκοπούσῃ, καὶ τοῖς
ὀφθαλμοῖς τέως ἀπολαύειν
35 τῆς ἐπιθυμίας ἐπιτρεπούσῃ. ὁ
δὲ Θύαμις ἐπὶ τὸν Πετόσιριν
ὥρμησεν. οὐ μὴν ὑπέστη γ' ἐ-
κεῖνος τὴν ἔφοδον. ἀλλὰ
παρὰ τὴν πρώτην κίνησιν στρα-
40 φεὶς ἐπὶ τὰς πύλας εἰσφρῆσαι
εἰς τὸ ἄστυ προθυμούμενος.
ἀλλ'

Sed nihil proficiebat, cùm ab iis qui ad portas stabant, reiiceretur: & hi qui erant in muro, ad quam partem cursum direxisset, ne à quoquam reciperetur, adhortarentur. Fugiebat igitur quanta celeritate potuit, in circuitu vrbis iam & abiectis armis. Currebat autem vnà quoque à tergo Theagenes, propter Thyamidem sollicitus, & & non continens sese quin videret omnia quæ fiebant: verùm non armatus, ne veniret in suspicionem, quòd Thyamidi esset opem laturus: sed ad eam partem muri, ad quam consederat, in conspectu Arsaces, scutum & hastam deponens, & spectanda illi rursus pro se exhibens, sequebatur illorum cursum: neque adhuc Petosiride capto, neque longè præcurrente, sed iamiam comprehendendo simili, & tantum catenus effugiente, quatenus consentaneum fuerat armatū Thyamim à tergo inermis relinqui. Semel igitur atque iterum ita decurrerunt circa murum.

Sed quando tertium orbē conficiebant, iam hastam Thyamide dorso fratris intentāte, & manere, nisi vulnꝰ accipere mallet, iubēte, ciuitate

A ciuibus suis expulsio.

Fuga eiusdē.

Theagenes de Thyamide sollicitus.

ὐϛ τε ὐδὲν, ὑπὸ τ͂ ἐφε-
ταῖς πύλαις ἀποκρουό-
καὶ τῆ ἐπὶ τῦ τείχοις
ιδέχεϑζ καθὸ μέρος ὁρ-
ἐπικελδομϑύων. ἀπε-
ε δή τε ὡς εἶχε τά-
ι τ͂ κύκλον τ͂ ἄστεος, ἤδη
λα ἀποβαλών. συμπα-
καΊόπιν ἡ ὁ Θεαγένης,
νιῶν τε τῦ Θυάμιδος,
ομϑύων μὴ πάντα ὁρᾶν,
ιν' ὐ μίω ἐνοπλος γε, τῦ
λαϐεῖν ὑπόνοιαν ὡς
ιμιδι τ͂ ἔργου συνεργα-
, ἀλλ' ἔνθα καθῆστο τῦ
ὑπ' ὄψει τ͂ Ἀρσάκης
καὶ τὸ δόρυ καταθέ-
ταῦτα πεισκοπεῖν αὐ.
ιν ἀνθ' ἑαυτῦ παρα-
συμπαρωμάρτει τοῖς
, ὔτε ἁλισκομένου τῦ
ιδος, οὔτε κατὰ πολὺ
ϑάνοντος, ἀλλ' ἀεὶ
ϑύῳ προσεοικότος, ἡ
ν ὑπεκφεύγοντος, ὅσον
τῦ ἀνόπλου καθυστερεῖν
ινον τὸν Θύαμιν. Εἰς
ᾧ οὖν ἡ δεύτερον οὕτω
ταν τὸ τεῖχος·
τὸ ϛ́ίτος αὐτοῖς ἠνύετο
, ἤδη τὸ δόρυ τῦ Θυά-
ιπὰ τ͂ μεΊαφρένων τ' ἀ-
κατασείοντος, ἡ μένειν
ἴδῃ διαπειλοῦντος,

ciuitatē autem, tanquam ex theatro, iudice & arbitra spectaculi constituta: tunc sanè seu numen, seu fortuna quædā, gubernans res humanas, noua accessione tanquā in tragœdia auxit ea quę agebātur, quasi æmulatione quadā initium alterius fabulæ afferens: & Calasiridem die ac hora illa tanquam ex composito, socium cursus, & infelicem spectatorem certaminis liberorum de vita, constituit. Qui etsi multa perpessus fuerat, & multa tentauerat, exilióq; se & secessu in peregrinas terras mulctauerat, vt tam crudele spectaculū euitare posset: tamen fato victus, videre ea quæ illi iampridem Dij oraculo prædixerant, coactus est. Et è longinquo cursum & insectationem prospiciens, ex iis quæ illi sæpius prædicta fuerant, filios suos esse intellexit: intensiorı́q; cursu, quàm alioqui ætas patiebatur, anteuertere illorum vltimam manuum consertionem conatus est, etiam vim faciens senectuti.

Calasiris superuenit certamini filiorum.

Postquam igitur superuenit, & propius iam vnà currebat: Quid hoc sibi vult, ô Thyami & Petosiri? continuè vociferabatur: quid malùm hoc amentiæ est, filij? sæpius inclamabat.

Calasiridis verba ad filios.

ἡ πόλις δὲ ὡς ἐκ θεάτρου περιεστῶσα τοῦ τείχους ἠθλοθέτει τὴν θέαν· τότε δήπως εἴτε δαιμόνιον, εἴτε τύχη τις τ' ἀνθρώπεια βραβεύουσα, καινὸν ἐπεισόδιον ἐπετραγῴδει τοῖς δρωμένοις, ὥσπερ εἰς ἀνταγώνισμα δράματος ἀρχὴν ἄλλου παρεισφέρουσα, καὶ τὸν Καλάσιριν εἰς ἡμέραν καὶ ὥραν ἐκείνην, ὥσπερ ἐκ μηχανῆς συνδρομόν τε καὶ οὐκ εὐτυχῆ θεωρὸν τοῦ περὶ ψυχῆς ἀγῶνι τῶν παίδων ἐφίστησι· πολλὰ μὲν ἀνατλάντα καὶ πάντα μηχανησάμενον, φυγάς τε ἑαυτοῦ καὶ ἄλας ξενικὰς ἐπιβαλόντα, εἴπως ἐκκλίνειε τὴν οὕτως ἀπηνῆ θέαν, ἐκνικηθέντα δὲ ὑπὸ τῆς εἱμαρμένης, καὶ ἰδεῖν ἃ πάλαι αὐτῷ οἱ θεοὶ προεθέσπισαν συνελαθέντα· πόρρωθεν μὲν τὰ τῆς διώξεως κατοπτεύσαντα, ἐκ δὲ τῶν πολλάκις προρρηθέντων τοὺς παῖδας εἶναι τοὺς αὐτοῦ συννοήσαντα, καὶ συντονωτέροις ἢ καθ' ἡλικίαν δρόμοις ὅπως φθαίη τὸ τέλος αὐτῶν συμπλοκὴν, καὶ τὸ γῆρας βιασάμενον.

Ὡς δ' οὖν ἐπέστη, καὶ πλησίον ἤδη συμπαρέθει, Τί ταῦτα, ὦ Θύαμι καὶ Πετόσιρι; συνεχῶς ἐβόα. τί ταῦτα παῖδες; ἀνεκάλει πολλάκις.

αἰδ

δέπω τ̃ πατρῴαν γνω-
ὄψιν, τὸ μ̃ ἔτι τοῖς
οῖς ἠμφιεσμένοι ῥάκεσιν,
ὅλοι τ̃ ἀγωνίας ὄντες, 5
τ̃ ἀγύρτην ἢ καὶ ἄλλως
ἴτων παράμειβον. τ̃ δὲ
τείχους, οἱ μ̃ ἐθαύμα-
ἀφειδοῦντα αὐτοῦ καὶ εἰς 10
ς ἐμβάλλοντα· οἱ δ' ὡς
λῆγα καὶ μάτην φερόμε-
λων. ἀλλ' ὅτε συνεὶς ὁ
ύτης ὑπὸ τῆς εὐτελείας 15
ματ@ ἑαυτὸν οὐ γνωρι-
ον, ἐγυμνώθη μ̃ τ̃ ἐπιβε-
ίων ῥακῶν, τὴν δ' ἱερὰν
ἄδετον οὖσαν καθῆκε, καὶ 20
τ' ὤμων φορτίον, καὶ τὴν
σὶ βακτηρίαν ἀπορρίψας,
τὰ πρόσωπον, καὶ ὤφθη
ς τε καὶ ἱεροπρεπὴς, ὑ- 25
ασέ τε ἠρέμα, καὶ τὰς χεῖ-
ἱκετηρίαν προτείνας, σὺ
, σὺν δάκρυσιν ἀνωλό-
,υτ@ ἐγὼ Καλάσιρις. ὑ- 30
ἐγὼ πατὴρ ὁ ὑμέτερ@·
ῆτε, καὶ τ̃ ἐκ μοιρῶν μα-
ίσατε, τὸν φύντα καὶ ὑ-
ς καὶ αἰδεσθέντες. 35
Τότε οἱ μ̃ παρεῖθη-
καὶ κατενεχθῆναι μι-
ἐπολιπόντες, προσπτ-
ίμφω τῷ πατρὶ, καὶ τοῖς 40
π προσφύντες, προσ-
ἀτενέστερον ἐνορῶντες

Illi autem cùm nōdum patris vultum agnoscerent, adhuc mendicorum pannis vestiti, & ipsorum animus totus esset in certamine, tanquam aliquē circulatorem, aut alioqui non satis mentis compotē, præteribant. Ex iis verò qui erant in muro, nō nemo mirabatur, quòd sibi non parceret, & inter digladiantes sese coniiceret: aliqui verò tanquam amentem, & frustrà sese medium inferentem ridebant. Cùm igitur senex intellexisset, se propter vilitatem habitus non agnosci, deiecit pānos quibus desuper erat indutus, & sacram comam cùm non esset religata, promisit, ac onere quod gerebat in humeris, cum baculo quem habebat in manibus abiecto, stetit aduersus, & facie ipsis patuit, veneranda ac pontifice digna, sensímque se curuauit, & manus supplices protendēs, lacrymis obortis, eiulando insit: O filij, en ego sum Calasiris, en ego sū vester pater. Hîc iam cōsistite: & furorē, qui malo fato exortus est, cōpescite, cū patrē & habeatis, & revereri debeatis.

Calasiris neglectus.

Calasiris in vilibus pannis nō agnitus, se agnoscendum dat.

Calasiridis lacrymæ & iterata oratio.

Iam tum languebant, tantúmq; nō collapsi, prouoluti sunt ad genua patris, & amplexi, primùm defixis oculis intuebantur,

exa

tum quòd reuerentia generis regij, etiam si quid suspicabatur, tolerandum, & premendũ esse putaret. Ceterùm Thyamidi palàm denunciare, & minari mortem non priùs destitit, quàm illum in exilium pepulit, & fratrem eis Petosiridem in antistitij dignitate collocauit. Sed hæc quidem temporibus quæ præcesserant, acciderunt.

Thyamis in exilium pulsus; Petosiris antistitij dignitate potitur.

Tum autem Arsace, cùm multitudo ad illius domicilia confluxisset, aduentúmque hostium, quod & illa præsenserat, nunciaret, & vt imperaret conuenire milites qui essent, peteret: non ita se facilè id permissuram dixit, cùm nondum quantæ sint hostium copiæ, aut qui sint hostes, aut vnde, sciret: ad hæc ne causam quidẽ, propter quam venerint, cognouisset. Oportere igitur vsque ad muros priùs transcendere, & illinc omnibus rebus conspectis, aliisque insuper collectis ad ea quæ fieri posse, & conducere videbuntur, aggredi.

Arsaces imperata.

Rectè dixisse visa est: cõtẽderúntque inde rectà ad murum. Ibi cùm tabernaculum purpureis, auróque intextis, intentũ velis, Arsaces iussu collocatũ esset,

Ipsa ad muros tendit, & Theagenẽ cum Thyami de accersi prope muros iubet, ad colloquium.

καὶ ἅμα φόβῳ καὶ αἰδοῖ τῇ περὶ τὸ βασίλειον γένος, εἴ τι καὶ ὑπώπτευεν, ἀνέχεσθαι βιαζόμενος. τῷ μέντοι γε Θυάμιδι θάνατον ἐκ περιῤῥήσεως συνεχῶς διαπειλῶν, καὶ προσανῆκεν, ἄχρις οὗ τὸν μὲν ἐφυγάδευσε, τὸν Πετόσιριν δὲ εἰς τὴν προφητείαν ἐγκατέστησεν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν χρόνοις ἐγεγόνει προτέροις.

Τότε δ᾽ οὖν ἡ Ἀρσάκη τοῦ πλήθους ἐπὶ τὴν οἴκησιν αὐτῆς συῤῥυέντος, καὶ τήν τε ἔφοδον τῶν ἐναντίων δηλοῦντος, ἣν καὶ αὐτὴ προῄσθητο μὲν, καὶ τοῖς οὖσι τῶν στρατιωτῶν ἐπιτρέψαι συνεξελθεῖν αὐτοῖς αἰτοῦντος, οὐκ ἄν, ἔφη [ταῦτα] προχείρως οὕτως ἐπιτρέψειν, οὔπω μὲν τὸ πλῆθος τῶν πολεμίων ὅσον, οὔπω δὲ οἵ τινες εἰσὶν ἢ πόθεν εἰδυῖα· καὶ πρός γε, οὐδὲ τὴν πρόφασιν δι᾽ ἣν ἐπεληλύθασι γινώσκουσα. χρῆναι οὖν ἄχρι τῶν τειχῶν διαβῆναι πρότερον, καὶ ἅπαντα ἐκεῖθεν κατοπτεύσαντας, καὶ ἄλλους συλλαβόντας, οὕτω τοῖς δυνατοῖς καὶ λυσιτελοῦσιν ἐπιχειρεῖν.

Ἐδόκει καλῶς εἰρῆσθαι· καὶ ὥρμησαν ὡς εἶχον ἐπὶ τὸ τεῖχος. ἔνθα σκηνὴν ὑπὸ ἁλουργοῖς καὶ χρυσοϋφέσι παραπετάσμασιν ἐκ προστάγματος ἡ Ἀρσάκη πηξαμένη, πολυ-

τελῶς

τὲ αὐτὴν κ[...]καλλωπίσασα, [...]ήλιος καθέδρας [...]σα, τούς τε σωματοφύλα-[...]πλοις [...]ὑποχρύσοις πε-[...]κα, κηρύκειόν τε εἰς [...] διαλέξεων σύμβολον [...]ξασα, τοὺς [...]πρώτους καὶ [...]υς τῶν ἐναντίων, πλησίον [...] τείχους [...].

[...] ὁ Θύαμις καὶ ὁ Θεαγέ-[...]εθέντες ὑπὸ τοῦ πλήθους, [...]το καὶ ἔστησαν ὑπὸ τῷ [...] τὰ μὲν ἄλλα ὡπλισμένοι, [...] τῆς κράνους, ὁ κῆρυξ τά-[...]ν, Ἀρσάκη λέγει πρὸς ὑ-[...]ροονδάτου μὲν τοῦ πρώτου [...]τοῦ γυνή, μεγάλου δὲ βα-[...]ἀδελφή· τί βουλόμενοι καὶ [...]ντες, ἢ τίνα αἰτίαν ἐπα-[...] τὴν ἔφοδον ἐτολμήσατε; οἱ [...] μὲν πλῆθος εἶναι Βησσαέων [...]γαντο· ἑαυτὸν δὲ ὁ Θύαμις [...], καὶ ὅτι παρανομηθεὶς [...] τοῦ ἀδελφοῦ Πετοσίριδος [...]ονδάτου, τῆς τε προφητείας [...]ουλῆς ἀφαιρεθεὶς, ἐπὶ [...] ὑπὸ Βησσαέων κατά-[...] εἰ μὲν ἀπολαμβάνοι τὴν [...]ην, εἰρήνην τε εἶναι, καὶ [...] εἰς τὴν οἰκείαν ἐπανή-[...]ειν κατ' οὐδὲν λυμηνα-[...]ι δὲ μὴ, πολέμῳ κριτῇ καὶ τοῖς ὅπλοις ἐπιτρέψειν. χρῆναι δὲ καὶ [...]ω εἴπερ τι διανοεῖται τῶν προσηκόντων, εἰς καιρὸν τῆς εἰς [...]ἐπιβουλῆς ἐκ Πετοσίριδος τὴν ἄμυναν εἰσπράττεσθαι

ipsaq; sumptuosè exornata venisset, pro tribunali editiori cōsidēs, collocatis circa se satellitibus, in armis auro fulgentib. & caduceo prolato, tāquā colloquij pacificatorij symbolo, primos & pręcipuos ex hostib. propius ad murū venire iussit.

Caduceus prolatus pro colloquij pacificatorij symbolo.

Postquā autē Thyamis, & Theagenes electi à multitudine venerunt, & sub muro cōstiterūt, reliquo corpore armati, cæterū aperto capite, præco hæc dicebat: Arsace Oroondatis primi satrapæ vxor, soror autē magni regis, quærit ex vobis, qui sitis, quóve animo, & qua da causa huc venire ausi. Illi autē, multitudinē quidē Bessaensiū esse respōderūt. De se verò Thyamis, quis esset, exposuit, & quòd iniuria affect[us] à fratre Petosiride, ac Oroondate, & antistitio per insidias priuatus, in pristinā dignitatē à Bessaēsib. reduceretur. Quòd si sacerdotiū recuperauerit, pacē esse, & Bessaēses domū reuersuros nullo ōio dāno illato: sin min[us], bello se iudici & armis rē cōmittere statuisse. meritò autē debere & Arsacē, si quid cogitet eorū quæ fieri oporteat, opportunè de Petosiride pœnas

Arsace per præconem interrogat Thyamidē.

Thyamis negotium suū exponit & mentem.

Insidias Petosiridis & falsam Arsaces apud virum accusationē.

sumere, insidiarum sibi factarū, & criminum nefariorum quorum cùm falsò illam apud Oroondatem insimulasset, & ipsi apud virum illicitæ turpisque cupiditatis suspicionem, & sibi exilium è patria, dolo & insidiis comparasset.

Ad hæc perturbata est tota Memphitarum multitudo, cùm & Thyamim cognoscerent, & inopnati illius exilij causam, quam initiò tum cū pelleretur, ignorabant, ex his quæ dicta fuerant, suspicarentur, & verā esse crederent. Arsace autem omnium maximè perturbatione plena erat tanquam procella cogitationū vndiquaq; premebatur. Nam ira contra Petosiridem inflammata, & ad eorum quæ iampridem acciderāt cogitationem animum reuocans, quo pacto illum vlcisci posset, deliberabat: Thyamidem verò aspiciens, & rursus Theagenem, distrahebatur animo, & alternis in cupiditatem erga vtrūque rapiebatur: erga alterum quidem, veterem amorem renouans: erga alterum autem, acrioris adhuc & vehementioris initia flammásque concipiens, vt neque circūstātes latuerit illa animi anxietas ac sollicitudo.

Arsaces in varias partes præ intemperantia distractus animus.

καὶ τὴν ἀθεμίτων διαβολῶν, ἃς ψευδῶς πρὸς Ὀροονδάτην ποιησάμενος, ἐκείνην μὲν πρὸς τὸν ἄνδρα παρανόμου καὶ αἰσχρᾶς ἐπιθυμίας ὑποψίαν, αὐτὸν δὲ τὴν ἐκ τῆς πατρίδος φυγὴν ἐπιβεβουλευκὼς τυγχάνοι.

Πρὸς ταῦτα διετετάρακτο μὲν καὶ σύμπαν τὸ Μεμφιτῶν πλῆθος, τόν τε Θύαμιν ἀναγνωρίζοντες, καὶ τῆς ἀπροσδοκήτου φυγῆς αὐτοῦ τὴν αἰτίαν, ἐν ἀρχῇ μὲν καὶ ἡνίκα ἐγίνετο ἀγνοήσαντες, ἐκ δὲ τῶν λεχθέντων δι' ὑποψίας τε ἄγοντες, καὶ ἀλήθειαν εἶναι πιστεύοντες. ἡ δὲ Ἀρσάκη πλέον ἢ σύμπαντες συνεχύθη τὴν διάνοιαν, καὶ κλύδωνι φροντισμάτων συνείχετο, θυμοῦ μὲν ἐπὶ τὸν Πετόσιριν πληρουμένη, καὶ πρὸς τὰ πάλαι συμβάντα τὴν διάνοιαν ἀναπεμπάζουσα, ὅπως αὐτὸν τιμωρήσαιτο συνέταττε. τὸν δὲ Θύαμιν ὁρῶσα, καὶ αὖθις τὸν Θεαγένην, διεσπᾶτο τὴν διάνοιαν, καὶ ἐμερίζετο εἰς τὴν πρὸς ἑκάτερον ἐπιθυμίαν, ἔρωτα ἐπ' ἀμφοτέροις, τὸν μὲν ἀνανεουμένη, τὸν δὲ δριμύτερον ἄρτι τὴν ψυχὴν καταβαλλομένη, ὥστε οὐδὲ τοὺς παρεστηκότας ἔλαθεν ἀδημονοῦσα.

ἀλλὰ μικρὸν δὴ διαλι-
, καὶ ὥσπερ οἱ ἐξ ἐπιλή-
ἑαυτὴν ἀναλαβοῦσα.
λέγων μὲν, ὦ βέλτιστοι ἐ-
νίαν ἐνοσήσατε· πάν-
μ Βησσαεῖς, οὐχ ἥκιστα
ς, ἀκμαῖοι καὶ χαρίεν-
τω νεανίαι καὶ εὖ γεγο-
ὡς γινώσκω τε, καὶ εἰ-
πάρεστιν, εἰς προὖπτον
ονὶ ὑπὲρ λῃστῶν καὶ παν-
υποὺς καθῶτες· οὐδὲ
 πρώτην προσβολὴν,
νς δεήσειεν, ἀρκέσοντες.
ὕτω τὰ μεγάλου βασι-
λεύσειεν, ὡς εἰ καὶ τὸν
την ἀπεῖναι συμβαίνει,
τῶν λειψάνων γοῦν τ
 στρατιᾶς, ἅπαντας ὑ-
γκυκλωθῆναι· ἀλλ' οὔ-
αι δεῖ τρίβεσθαι τοὺς
, καὶ τῆς κατὰ τὴν ἰ-
προφάσεως ἰδίας τι-
νὸς, ἀλλ' οὐ δημοσίας ὄ-
ς, μὴ οὐχὶ καὶ ἰδίᾳ
ήτησιν κρίνεσθαι· καὶ πέ-
ι θεῶν τε καὶ δίκης αὐ-
θησομένων ἐνδέχεσθαι.
ιμαι, ἔφη, καὶ προστάττω
λλους Μεμφίτας τε καὶ
, ἡσύχους εἶναι, μηδὲ ἀ-
τον ἀλλήλοις ἐπιφέρειν
· τοὺς δὲ τῆς προφη-
φισβητοῦντας, πρὸς

Verumtamen cùm se paruo spatio intermisso, non secus ac ij qui ex morbo sacro redeunt ad sese, recepisset.

Optimi, inquit, sanè vos ad bellum amentia quædã impulit, cùm omnes Bessaenses, tum vos etiam florentes ætate, & venustos adolescentes, & bono genere natos: qui vos (vt animaduerto, & coniecturam facere licet) in manifestum discrimen pro prædonibus coniecistis: cùm ne primum quidem impetum, si prælium sit committendum, sustinere possitis. Non enim eò angustiæ redactæ sunt regis magni rationes, vt etiamsi satrapam abesse contingat, non à reliquiis exercitus qui est in vrbe omnes vos cingi possitis. Sed nihil attinet, vt existimo, vulgus affligi: præstátq; cùm priuata quorundam iniuria, aduentus sit caussa, non publica, neque communis, priuatim etiam controuersiam componere, & finem qui à diis & æquitate illis designabitur, ratum habere. Aequum igitur mihi esse videtur, & impero, vt reliqui Memphitæ quieti sint, neque sibi vicissim sine caussa bellum inferant. Hi autẽ quibus est de antistitio controuersia, singulari certa-

Arsaces oratio.

Petosiridis cum Thyamide litem singulari certamine amborum dirimi iubet Arsace.

mine dimicent, ea condi-
tione, vt victori ſacerdo-
tium præmium proponatur.

Hæc cùm Arſace fuiſſet eloCuta, omnes qui erant Memphi, exclamarunt, & ea quæ dicta fuerant, collaudabant: cū & Petoſirim in ſuſpicioné ſceleratæ voluntatis & propoſiti vocarent: & periculum ob oculos poſitum & imminés, alieno ſe quiſque certamine depuliſſe lætaretur.

Beſſaenſium populi fidelitas erga ducē ſuū.

Multitudo verò Beſſaenſium, non vtique decreto contenta eſſe, neque periculo exponere ſuum ducem velle videbatur, tamdiu, quoad illis Thyamis, vt aſſentirentur, perſuaſit, imbecillas vires Petoſiris & inſcitiam bellandi exponens:& quòd longè meliore conditione, propter peritiam, prælium ipſe initurus eſſet, eos confirmans. Quod etiam, vt eſt veriſimile, Arſace cogitans, ſingulare certamen propoſuerat: animaduertens fore, vt ſine vlla ſuſpicione, id quo animo expetebat, ex illius ſententia eueniret:& quòd conueniente modo Petoſiris illi daturus

Callida Arſaces de Petoſiride vltio.

eſſet pœnas, cum Thyamide longè generoſiore dimicans. Ibi conſpici potuit, vel dicto citius ea quę fuerant imperata perfici,

ἀλλήλοις μονομαχήσαντας, ἐπι-
τεθῆναι τῷ νικῶντι προσθήκην
τὴν ἱερωσύνην.

Ταῦτα τῆς Ἀρσάκης εἰπούσης, 5
οἱ μὲν κατὰ τὴν Μέμφιν ἅπαντες
ἀνεβόησαν, καὶ τὸ εἰρημένον ἐ-
πῄνεσαν· ἅμα μὲν εἰς ὑποψίαν
μεγίστας προαιρέσεως καὶ 10
τοῦ Πετοσίριδος κεκινημένοι,
ἅμα δὲ καὶ τὸν ἐν ὀφθαλμοῖς
καὶ ὄντα οὔπω προσδοκώμενον
κίνδυνον, αὐτός τις ἕκαστος 15
εἰς τὸν δι' ἑτέρων ἀγῶνα δια-
σώζειν δοκιμάζων. οἱ πολλοὶ δὲ
Βησσαέων ἐῴκεσαν οὐκ ἀρεσκο-
μένοις, οὐδὲ ἐνδοῦναι προκιν- 20
δυνεύειν σφῶν τὸν ἔξαρχον βου-
λομένοις, ἄχρις ὁ Θύαμις ἀ-
νέπεισε συγκαταθέσθαι, τὸ πά-
σθενὲς καὶ τὴν εἰς πολέμους ἀπει- 25
ρίαν τοῦ Πετοσίριδος καταμα-
θών, καὶ ὡς ἐκ πολλοῦ τοῦ κρεί-
ττονος ἔσοιτο αὐτῷ τὰ τῆς μάχης
ἐπιθαρρύνων. ἀτὰρ, ὡς ἔοικε, καὶ 30
ἡ Ἀρσάκη λαβοῦσα ἐνθύμιον
τὴν μονομαχίαν προὔθηκεν,
ἀνύποπτον ἑαυτῇ κατορθωθή-
σεσθαι τὸν σκοπὸν συνορῶσα· 35
καὶ ὡς ὁ Πετόσιρις ἀμφο-
τέρως αὐτῇ δίκην ὑφέξει πρὸς
πολλῷ γενναιότερον τὸν Θύα-
μιν διαγωνιζόμενος. Ἦν 40
οὖν καὶ λόγου θᾶττον ὁρᾶν τὰ
τῆς προστάξεως περαινόμενα.

τῇ

...θοῦσα ἐν ὁμοίαις ταῖς χρεί-
...ς, οὐκ οἶδα εἰ καὶ νῦν ἔξω
...κατορθοῦσαν. ὁ γάρ τοι πόλε-
μος ὁ πρὸ τῶν τειχῶν τήμερον,
ὀλίγου μὲν συγκροτηθεὶς ἀθρόον
δὲ καταλυθεὶς, τοῖς μὲν ἄλ-
λοις ἀναίμακτος ἀπεφάνθη,
καὶ εἰς εἰρήνην κατέστρεψεν· ἐ-
μοὶ δὲ ἀρχή τις ἀληθεστέρου
πολέμου, καὶ τραῦμα οὐ μέ-
ρους μόνον ἢ μέλους, ἀλλὰ
καὶ ψυχῆς αὐτῆς γέγονε, τὸν
ξένον ἐκεῖνον νεανίαν, τὸν
τῷ Θυάμιδι κατὰ τὴν μονο-
μαχίαν παραθέοντα, οὐκ εὐτυ-
χῶς ἐπιδείξας. οἶσθα που πάν-
τως, ὦ μῆτερ, ὃν λέγω· οὐ γὰρ μι-
κρῷ τῷ μέσῳ τοὺς ἄλλους τῷ
κάλλει κατήστραπτεν, οὐδ' ὥστε καὶ
ἄγροικόν τινα λαθεῖν καὶ τῶν
καλῶν ἀνέραστον, μή τοι γε δὴ
σὲ καὶ τὴν σὴν πολυπειρίαν.
ὥστε, ὦ φιλτάτη, τὸ μὲν βέλος
τοὐμὸν ἔγνωκας· ὥρα δέ σοι κι-
νεῖν πᾶσαν μηχανὴν, πᾶσαν
πρεσβυτικὴν ἴυγγα καὶ αἱμυ-
λίαν, εἴπερ δὴ βούλει σοι πε-
ριεῖναι τὴν τροφίμην· ὡς οὐκ
ἔστιν ὅπως βιώσομαι, μὴ πάν-
τως ἐκείνου τυγχάνουσα.

Γινώσκω, ἔφη, τὸν νεανίαν, ἡ
γραῦς. εὐρύς τις ἦν τὰ στέρνα καὶ
τοὺς ὤμους, καὶ τὸν αὐχένα ὄρθιον
καὶ ἐλεύθερον ὑπὲρ τοὺς ἄλλους

& sæpe, sim à te in similibus casibus affecta, haud scio an nunc sis eadem felicitate rẽ gestura. Bellum enim quod ad muros hodie propemodum commissum fuerat, aliis quidem incruentum fuit, & in pacem desiit: mihi verò initium verioris belli, & vulnus non partis tantùm alicuius, aut membri, sed etiam ipsius animæ extitit: cùm peregrinum illum adolescentem, qui iuxta Thyamim sub monomachiæ tempus currebat, infeliciter mihi ostendisset. Scis omnino, mater, quem dicam. Neque enim paruo interuallo, reliquorum formam sua, tanquam fulgore quodam, obruebat: adeò vt neque agrestem quéquam, & prorsus ab amore pulchritudinis alienum id latuerit, nedum tuam multiplicem sapiétiam latere possit. Quãobrem charissima, cùm vulnus meum cognoueris, tempus est vt omnem admoueas machinam, omnẽ anilẽ fascinũ, & blanditias, siquidẽ tuã alumnã superstitem esse volueris. Neque enim est vlla ratio quę me possit in vita retinere, nisi omnino illo potita fuero.

Arsace suo amores aperit.

Theagenis forma.

Noui, inquit anus, adolecẽtẽ. Lato fuit pectore, & latis humeris, collo erecto & ingenuo supra cæteros

Theagen descriptio.

futurũ commutare velim. Generosi hominis verba sunt, inquit Theagenes, & naturę vim egregiè intelligentis. Mihi verò quid vt obseruem imperas? Tũ ille Certamen quidem propopositum nihil habet periculi, ita vt facilè contemni possit: veruntamen quoniã multa, atque ab opinione hominum aliena sæpius fortunæ humanæ varietas efficit, si victor euasero, vnà ingredieris vrbem, & habitabis mecũ æquali iure: sin aliquid præter spem acciderit, Bessaentium istorũ, qui tibi magnopere fauent, dux eris, & prædonũ vitã ages, donec aliquẽ finem tui rationibus dexteriorẽ Deus ostenderit. His ita compositis, cõplectebãtur se mutuò cũm lacrymis & osculis. Et hic quidem ibi quo fuerat habitu, sedebat, circumspiciens id quod futurum erat: & Arsacæ præbebat, inscius ipse, occasionem voluptatẽ capiendi ex suo spectaculo, vndiquaque illum circum spicienti, & oculis tum cupiditate frui permittenti. Thyamis verò ad Petosiridem contendit. Cæterùm ille non sustinuit eius aduentum: sed cũ illum se commouisse vidisset, conuersus ad portã, recipere se in vrbẽ voluit.

Thyamidis generositas.

Multa ab opinione hominum aliena fortunæ humanæ varietas sæpius efficit.

Tyhamis Bessaenses suos Theageni tradit, si quid sibi deterius cõtingeret.

Arsace oculos pascit Theagenis aspectu.

Petosiridis turpis retrocessio.

τινα ἐπὶ τοῖς μέλλουσιν ἀλλά-
ξαιμι. γενναίου τὸ ῥῆμα, ἔ-
φη ὁ Θεαγένης, καὶ γνωρίζοντος
5 εὖ τὴν φύσιν. ἀλλ' ἐμοὶ δὴ τί ποτε
παραφυλάττειν ἐπιστέλλεις; καὶ
ὅς, ὁ μὲν προκείμενος ἀγὼν
εὐκαταφρόνητος· ἀλλ' ἐπειδὴ
10 πολλὰ καὶ παράδοξα πολλάκις
αἱ κατ' ἀνθρώπους τύχαι και-
νουργοῦσιν, εἰ μὲν ἐγκρατοίημεν,
συνεισελεύσῃ τε εἰς τὸ ἄστυ, καὶ
15 συνοικήσεις ἐπὶ τοῖς ὁμοίοις.
εἰ δέ τι τῶν παρ' ἐλπίδας ἀπο-
βαίνοι, Βησσαέων ἡγήσῃ τού-
των, εὐνοίας πρός σε πολλὴν
20 ἐχόντων· καὶ τὸν λῃστρικὸν δια-
θλήσεις βίον, ἕως ἄν τι τέλος
τῶν κατὰ σὲ δεξιώτερον ἀπο-
φήνῃ θεός. ἐπὶ τούτοις ἠσπά-
25 ζοντό τε ἀλλήλοις σὺν δάκρυ-
σιν ἅμα καὶ φιλήμασι. καὶ ὁ μὲν
αὐτοῦ καθῆστο ὡς εἶχε περισκο-
πῶν τὸ μέλλον. καὶ τῇ Ἀρσά-
30 κῃ παρεῖχεν οὐκ εἰδὼς ἐντρυ-
φᾶν αὐτοῦ τῇ θέᾳ, πάντοθεν
αὐτὸν περισκοπούσῃ, καὶ τοῖς
ὀφθαλμοῖς τέως ἀπολαύειν
35 τῆς ἐπιθυμίας ἐπιτρεπούσῃ. ὁ
δὲ Θύαμις ἐπὶ τὸν Πετόσιριν
ὥρμησεν. οὐ μὴν ὑπέστη γε ἐ-
κεῖνος τὴν ἔφοδον. ἀλλὰ
παρὰ τὴν πρώτην κίνησιν στρα-
40 φεὶς ἐπὶ τὰς πύλας εἰσφρῆσαι
εἰς τὸ ἄστυ προθυμούμενος.
ἀλλ'

ι᾽νύε τε ὐδὲν, ὑπὸ τ᾽ ἐφε-
ν ταῖς πύλαις ἀποκρουό-
-, καὶ τῶν ἐπὶ τῷ τείχους
ἐφιδέχεδζ καθὸ μέρος ὁρ-
ν ἐπικελδομένων. ἀπε-
σκε δή τε ὡς εἶχε τά-
ερὶ τ᾽ κύκλον τ᾽ ἄστεος, ἤδη
ὅπλα ἀποβαλών. συμπα-
ʒ καὶ ὅπιν καὶ ὁ Θεαγένης,
μονιῶν τε τῷ Θυάμιδος,
κνομένων μὴ πάντα ὁρᾶν,
σων᾽ ὐ μὴν ἔνοπλος γε, τῷ
να λαβεῖν ὑπόνοιαν ὡς
υάμιδι τ᾽ ἔργου συνεργα-
ιος, ἀλλ᾽ ἔνθα καθῆστο τῷ
ς ὑπ᾽ ὄψει τ᾽ Ἀρσάκης
ἴδε καὶ τὸ δόρυ καταθέ-
, καὶ ταῦτα περισκοπεῖν αὐ.
κλιν ἀνθ᾽ ἑαυτῷ παρα-
, συμπαρωμμάρτει τοῖς
υς, ὔτε ἁλισκομένου τῷ
ιειδος, οὔτε κατὰ πολὺ
φθάνοντ☉, ἀλλ᾽ ἀεὶ
ισουμένῳ προσεοικότος, καὶ
τον ὑπεκφεύγοντος, ὅσον
ὑπὸ τῷ ἀνόπλου καθυστερεῖν
μένον τὸν Θύαμιν. Εἰς
μὲν οὖν καὶ δεύτερον οὕτω
σαν τὸ τεῖχος
ὅτε ὁ ζίτος αὐτοῖς ἠνύετο
ις, ἤδη τὸ δόρυ τῷ Θύα-
κατὰ τ᾽ μεταφρένων τ᾽ ἀ-
ῦ κατασείοντος, καὶ μένειν
λῆψιν διαπειλοῦντ☉,

Sed nihil proficiebat, cùm ab iis qui ad portas stabant, reiiceretur: & hi qui erant in muro, ad quam partem cursum direxisset, ne à quoquam reciperetur, adhortarentur. Fugiebat igitur quanta celeritate potuit, in circuitu vrbis iam & abiectis armis. Currebat autem vnà quoque à tergo Theagenes, propter Thyamidem sollicitus, & non continens sese quin videret omnia quæ fiebant: verùm non armatus, ne veniret in suspicionem, quòd Thyamidi esset opem laturus: sed ad eam partem muri, ad quam consederat, in conspectu Arsaces, scutum & hastam deponens, & spectanda illi rursus pro se exhibens, sequebatur illorum cursum: neque adhuc Petosiride capto, neque longè præcurrente, sed iamiam comprehendendo simili, & tantum eatenus effugiente, quatenus consentaneum fuerat armatũ Thyamim à tergo inermis relinqui. Semel igitur atque iterum ita decurrerunt circa murum.

Sed quando tertium orbẽ conficiebant, iam hastam Thyamide dorso fratris intentāte, & manere, nisi vulnꝰ accipere mallet, iubēte, ciuitate

A ciuibus suis expulsio.

Fuga eiusdẽ.

Theagenes de Thyamide sollicitus.

De morte Calasiridis, à quodam ex æditui sprohibita sacrificare, nũtium accipit.

Mandata morientis Calasiridis de Theagene & Charicleá.

Calasiridis obitus.

& ablegabat, mœstitiæ plenum esse tẽplum referens. Antistitem enim Calasiridem, cùm post lõgum tempus domum rediisset, conuiuatum esse lautiùs, vnà cum charissimis sub vesperam, & vsum esse remisissimo ad omnem hilaritatem ac delectationem animo. Post conuiuium autem libasse & multùm supplicasse deæ: cúmque filiis dixisset, quòd hactenus essent visuri patrem, dedissétque mandata de iuuenibus Græcis qui cum eo venerunt, vt illis diligentissimè prospicerent, & quibus in rebus opem implorarent, pro virili adiumento essent, cubitum se contulisse. Deinde seu propter gaudij magnitudinem, meatibus spirituum vltra modum solutis & laxatis: tamquam senio confecto corpore, subitò viribus destituto: seu diis, à quibus hoc petierat, illi præbentibus: circa gallicinium cognitum esse mortuum, filiis propter ea quę illis prędixerat pater, tota nocte in illius obseruationem intétis. Et nũc, inquit, misimus nuncios, accersituros ex vrbe reliquum Pontificium & sacerdotale genus,

καὶ ἀπέπεμπε, κατηφείας τὸ περὶ τὸ ἱερὸν ἐμπεπλῆσθαι φάσκων. Τὸν γὰρ δὴ προφήτην τὸν Καλάσιριν μακροῖς χρόνοις εἰς τὴν οἰκείαν ἐπανήκοντα, ἑστιαθῆναι μὲν λαμπρῶς ἅμα τοῖς φιλτάτοις κατὰ τὴν ἑσπέραν, καὶ πρὸς πᾶσαν ἄνεσιν καὶ ψυχαγωγίαν ἑαυτὸν ἐκδοῦναι· μετὰ δὲ τὴν εὐωχίαν, σπεῖσαί τε καὶ πολλὰ ἐπεύξασθαι τῇ θεῷ, καὶ τοῖς παισὶν εἰπόντα, ὡς ἄχρι τοῦ παρόντος ὄψονται τὸν πατέρα, καὶ πολλὰ ἐπισκήψαντα, τῶν συνόντων νέων Ἑλλήνων ἀφιγμένων, ὡς ἔνι μάλιστα, προστατεῖν, καὶ ἐν οἷς ἂν βουλομένοις αὐτοῖς γίνεται τὰ δυνατὰ συμπράττειν· κατακλινάντα τε αὐτὸν, καὶ εἴτε διὰ τὸ τῆς χαρᾶς μέγεθος, τῶν πνευματικῶν πόρων εἰς ὑπερβολὴν ἀνεθέντων καὶ χαλασθέντων, εἶτα δὴ γηραιοῦ τοῦ σώματος ἀθρόον διαφορηθέντος, εἴτε καὶ θεῶν αἰτήσαντι τοῦτο παρασχομένων, εἰς ἀλεκτρυόνων ᾠδὰς τετελευτηκότα γνωσθῆναι, τῶν παίδων ἐξ ὧν προύλεγεν ὁ πρεσβύτης, παννύχιον παρατηρούντων. Καὶ νῦν, ἔφη, διεπεμψάμεθα τοὺς μετακαλέσαντας τὸ λοιπὸν τῶν κατὰ τὴν πόλιν προφητικῶν τε καὶ ἱερατικῶν γένος,

ὡς

τὰ νομιζόμενα ἐπ' αὐ-
κηδείας κατὰ τὸν πά-
όμον τελοῖεν. ἀποχω-
ιω ὑμῖν· οὐ γὰρ θέμις
γε θύειν, ἀλλ' οὐδὲ ἐ-
ιν. τοῦ νεὼ πλὴν τοῖς ἱε-
ς, ἑπτὰ τούτων ὅλων
ιῶν ἡμερῶν.
οὖν οἱ ξένοι διάξουσιν; ἔ-
ἡ Κυβέλη. καὶ ὅς, κατα-
αὐτοῖς εὐτρεπισθῆναι
, καὶ ἔξω τοῦ περὶ τὸν νεὼν
ρήτης ὁ Θύαμις ἐπέ-
ι, ὡς ὁρᾷς, αὐτοί γε οὗ-
πασι, τῷ νόμῳ πειθό-
ιαι ἐξοικίζοντες ἑαυ-
ἱερῶν τὸ παρόν. ἡ δὲ
τὴν ξυντυχίαν ἀρ-
καὶ ὥσπερ ἄγρας ἀρχὴν
μένη, οὐκοῦν ἔφη, ὦ νεω-
φιλέστατε, καιρὸς τούς
ς καὶ ἡμᾶς ἅμα εὖ
ἄλλον δὲ Ἀρσάκην με-
πλέως ἀδελφήν. οἶσθα
λεννήν τε ἐστὶ, καὶ δε-
ξηκα περὶ ξένων σπου-
ἔγε οὖν πρὸς τοὺς νέους,
πρόσταγμα τοῦ Θυάμι-
μετέρου τὸ καταγώγιον
ιτρέπισται.
σεν οὕτως ὁ νεωκόρος,
ὑποδυομένων ὑ-
Κυβέλης ὑποτοπήσας,
εργετήσειν τὸ οἰόμενος

vt illi iusta funebria secundùm legem patriæ persoluant. Discedendum est igitur vobis. Neque enim 5 fas est cuiquam ingredi templum, ne dum mactare quicquam, per totos septem dies, præter hos qui sacerdotio funguntur.

In monte antistit quæ obseruentur.

10 Quomodo itaque hospites hoc tempus traducent? quærebat Cybele. Tũ ille: Habitaculum illis extra templum adornari ius-15 sit nouus antistes Thyamis: & vt vides, isti ipsi cedunt, dum legi obtemperant, in præsentia è templo emigrantes. Cybele 20 igitur occasionem, quasi ad rapinam, & initium aucupij accommodans: Quamobrem, inquit, æditue deorum amantissime, oppor-25 tunè poteris & hospites & nos beneficio afficere, magis verò Arsacen regis magni sororem. Scis enim quantopere Græcis faueat, 30 quantóque studio peregrinos hospitio soleat accipere. Dic igitur iuuenibus, quòd iussu Thyamidis, in nostris ædibus ha-35 bitaculum illis est instructum.

Cybeles artes quibus æditum decipit.

Fecit ita æditaus, nihil eorum quæ Cybele moliebatur, suspicans: 40 sed existimans se beneficium collaturum esse

in

in hospites, si illis opera sua satrapicam aulã conciliasset: & simul iis qui petebant, rem gratam, neq; cuiquam detrimetum aut periculũ allaturam, facturum. Cũmq; ad Theagenem & Charicleam venisset, mœrore ac lacrymis perditos, Sanè haud legitima, inquit, neque ea quæ patrij mores institutáque ferant, præsertim cùm sit vobis antea luctu interdictum, facitis, quòd antistitem deploratis & lugetis: quem lætitia & gratulationibus prosequẽdum esse, tanquam meliorem consecutum requiem, & præstantiorem statum sortitum, diuina & sacra doctrina præcipit. Quãquam vobis quidem venia danda est, qui (vt dicitis) patrem, & patronum, & eum qui sola spes vestra fuerit, amiseritis: verũtamen non omnino vos despondere animum oportet. Thyamis enim (vt videre est) nõ tantum in antistitiũ, sed etiam in studium & beneuolentiã erga vos illi successit, & in primis prouideri vobis imperauit: habitaculúmq; vobis instructũ est splẽdidũ, & quale sibi optaret aliquis altioris gradus hominũ, & indigenarũ, nedũ peregrinorũ, & eorũ quorũ in presẽtia angustæ rationes, & humilis fortuna esse videatur.

Amantum luctus mor[illegible]e Calasiri-lis.

Ægyptiaca doctrina [illegible] non lugendo super antistitum obitu.

τοὺς ξένους, εἰ πρόξενος αὐτοῖς αὐλῆς σατραπικῆς γένοιτο, καὶ ἅμα τοῖς αἰτοῦσι τὴν χάριν ἀβλαβῆ καὶ ταῦτα οὖσαν καὶ ἀζήμιον καθικετεύουσιν. κατηφεῖς δὲ καὶ δεδακρυμένους πλησιάσαντας τοὺς περὶ τὸν Θεαγένην ὁ νεωκόρος, Οὐκ ἔννομα μὲν ἔφη οὐδὲ συγκεχωρημένα ἐκ τῶν πατρίων διαπράττεσθε, καὶ ταῦτα προαπηγορευμένον ὑμῖν, ὀδυρόμενοι καὶ θρηνοῦντες ἄνδρα προφήτην, ὃν χαίροντας καὶ εὐφημοῦντας ἐκπέμπειν, ὡς τῆς βελτίονος μετειληχότα λήξεως, καὶ πρὸς τὴν κρείττονα κεκληρωμένον ὁ θεῖος καὶ ἱερὸς παρεγγυᾷ λόγος. πλὴν ἀλλὰ συγγνωστὰ μὲν ὑμῖν, πατέρα (ὥς φατε) καὶ κηδεμόνα καὶ ἐλπίδα τὴν μόνην ἀποβεβληκόσι. οὐ μὴν ἀθυμητέα παντάπασιν. ὁ γὰρ Θύαμις, οὐ τῆς ἱερωσύνης μόνον τῆς ἐκείνου ἔοικεν εἶναι διάδοχος, ἀλλὰ καὶ τῆς περὶ ὑμᾶς διαθέσεως. τὰ γοῦν πρῶτα προνοηθῆναι ὑμῶν ἐπέσκηψε, καὶ καταγώγιον ὑμῖν ηὐτρέπισται λαμπρὸν, καὶ οἷον εὔξαιτ' ἄν τις καὶ τῶν εὐδαιμόνων καὶ ἐγχωρίων, μήτοιγε δὴ ξένων, καὶ εὐτελεστέρων τὴν νῦν πράττειν δοκούντων.

ἕπεσθε

Sequimini igitur hanc (ostendens Cybelen) communem vestram existimantes esse matrem, & excipienti vos parete.

Hæc ille quidem dicebat: faciebat autem Theagenes, vel quòd veluti procella quadam eorum quæ præter spem acciderant, depressus esset: vel quia in tali statu rerum, quodcunque oblatum habitaculum & receptum boni consuleret. Cauisset autem sibi, vt est consentaneum, si tragicos & intolerabiles casus, allaturum esse habitaculum illud, & magno magnó malo ipsis futurum, suspicatus fuisset. Tum verò fortuna, illorum rationes gubernans, cùm paucarum horarum interuallo illos recreasset ac refecisset, & vnius dici tantùm spacio lætitia frui permisisset, subitò tristia & aduersa adiungebat, & tanquam sua sponte vincula sibi accersentes, hostis adducebat: prætextu benigni hospitij, iuuenes, & hospites, & ignaros futurorum, captiuos efficiens. Sic hercle vita quæ in errore agitur, inscitiā tanquam cæcitatis tenebras offundit iis qui in peregrinis terris & exteris nationibus versantur. Hi igitur cū venissent domicilia satrapæ, & ingrederétur vestibula magnifica, & edi

Lætitiā vnius diei sequuntur mille aduersa.

Mala sub prætexu boni.

Vita erratica.

[Greek text, left column (cut off at left margin):]

δὴ κοινὴν ὑμῶν μητήρ δὲ νομίσαντες, δεῖ- ... Κυβέλην, καὶ ξεναπείθεσθε.

ὕτα ἐκεῖνος μὲν ἔλεγεν. ... δὲ οἱ περὶ τὸν Θεαγ... τὸ μὲν τι πρὸς τῶν παρ' ... περιπεπτωκότων βεμένοι τὴν διάνοιαν· τὸ ... ασπάζοντες ὅπου δὴ τὸ καταγωγῆς τε καὶ καγῆς τυχεῖν φυλαξόμενοι ... τὸ εἰκός, εἰ τὸ τραγικὸν ... κήσεως καὶ ... ἐρ... κον καὶ κακοῦ γενησόμενον αὐτοῖς ... ντο. νυνὶ δὲ ἡ τὰ κατ' ... ἀθλοθετοῦσα τύχη, πρὸς ... ὡρῶν μέρος ἀναπαύ... καὶ εἰς χαρὰν ἐφήμερον ... παραχρῆμα τὰ λυπηρὰ ... παινήπε, καὶ δεσμώτας ... αὐθαιρέτους τῇ πολε... ρεσώπῃ, δι' ὀνόματος φιλ... ώπου ξενίας, νέους καὶ ... καὶ ἀπείρους τοῦ μελ... αἰχμαλωτίζουσα. οὕ... ρα ὁ πλανήτης βίος, οἷον ... ότητα τὴν ἄγνοιαν ἐπιβάλ... ις ξενιτεύουσι. οὗτοι γοῦν ἡ τάχιστα παρῆλθον εἰς ... τραπεία, προπυλαίοις ... ντυχόντες ὑπερόγκοις,

5 10 15 20 25 30 35 40

Theagenes suspectos habet Cybeles sermones.

Chariclea sororis cante nomen assumit.

Theagenis ficta oratio ad Cybelem.

nihílque boni inde euenturum augurante, & iam dicturo aliquid ad anum, submissè in aurem illi Chariclia: Sororis, inquit, memineris, in iis quæ dicturus es. Cùm igitur intellexisset id quod illi suggestum fuerat:

Mater, inquit, quòd Græci sumus, iam & ipsa scis. Illud autem cognosce, quòd cùm germani essemus, parentibus à prædonibus captis, ad illorum inquisitionē profecti magis aduersa fortuna quàm illi vsi sumus, in crudeliores viros incidentes, & omnib. facultatibus (multæ autē erant) spoliati, vix verò ipsi seruati, & quadam dextra numinis voluntate, cum heroe Calasiri cōgressi, cùm venissemus huc tanquam reliquum tempus vitę cum illo transacturi, nūc (vt vides) ab omnib. deserti & soli relicti sum⁹: eo qui videbatur esse pater, & erat, cum aliis parentibus amisso. Ac nostræ quidem rationes sic habēt. Tibi verò ingentem habemus gratiam pro hoc officio humanitatis, & hospitalitatis. Maiore autem beneficio nos tibi deuincies, si vt seorsim & clanculum habitemus, effeceris: officium quod nuper commemorasti, scilicet vt per tę

καὶ ἀγαθὸν οὐδὲν ἐπὶ τοῖς μέλλουσι καταμαντευομένου, μέλλοντός τε ἤδη τι λέγειν, πρὸς τὴν πρεσβύτιν, ἠρέμα προσκύψασα πρὸς τὸ οὖς ἡ Χαρίκλεια, τῆς ἀδελφῆς, ἔφη, μέμνησο, ἐφ' οἷς ἂν λέγοις. Συνεὶς οὖν τὸ ὑποβαλλόμενον·

Ὦ μῆτερ ἔφη, τὸ μὲν Ἕλληνας εἶναι, καὶ αὐτή τι μαθοῦσα τυγχάνεις. ἀδελφοὶ δὲ ὄντες πατέρων ὑπὸ λῃσταῖς ἁλόντων, ἐπὶ ζήτησιν ἐξορμήσαντες, χαλεπωτέραις ἐκείνων τύχαις κεχρήμεθα, ὠμοτέροις ἀνδράσι περιπεσόντες, καὶ πάντων μὲν τῶν ὄντων (πολλὰ δὲ ἦν) ἀποσυληθέντες, μόλις δὲ αὐτοὶ περισωθέντες, καὶ κατά τι δεξιὸν βούλημα δαίμονος τῷ πρὸς τὸν ἥρωα Καλάσιριν συντυχίᾳ χρησάμενοι, ἀφίγμεθα τε ἐνταῦθα, ὡς τὸ λοιπὸν τοῦ χρόνου μετ' αὐτοῦ βιωσόμενοι, νῦν ὡς ὁρᾷς πάντων ἐρημωθέντες μόνοι περιλελείμμεθα, τὸν δοκοῦντα καὶ ὄντα πατέρα μετὰ τῶν ἄλλων προσαπολωλεκότες, τὰ μὲν δὴ καθ' ἡμᾶς, ταῦτα. σοὶ δὲ, πολλὴ μὲν χάρις καὶ τῆς νῦν δεξιώσεως καὶ ξεναγίας· χαρίσαιο δ' ἂν πλέον, εἰ καθ' ἑαυτοὺς ἡμῖν διάγειν τε καὶ λανθάνειν παράσχοις, τὴν εὐεργεσίαν ἣν ἀρτίως ἔφασκες, καὶ τὸ γνωρίζειν ἡμᾶς πρὸς

Ἀρσά

ιν ὑπερθεμένη, μηδὲ ἐ-
ις οὕτω λαμπρᾷ καὶ εὐ-
ι τύχῃ, ξένον καὶ ἀλή-
ὶ συγγάζοντα βίον. τὰς
ιώσεις καὶ τὰς ἐντεύξεις,
ιοίων, ὡς οἶσθα, γίγνε-
λόν.

: ἐκαρτέρησεν ἡ Κυβέλη
εἰρημένων· ἀλλὰ καὶ
ύσει τοῦ προσώπου καὶ
ἐγεγόνει σφόδρα ὑ-
ίσα εἰς τὴν ἀκοὴν τῶν
ῶν, ἐνδυομένη μηδὲν
κ μηδὲ ἐμπόδιον ἕξειν
ὰ ἐρωτικὰ τῆς Ἀρσα-
αρίκλειαν· καὶ, ὦ καλ-
ανιῶν, ἔφη, οὐκ ἂν εἰ-
ῦται περὶ Ἀρσάκης, ἐ-
εἰς πεῖραν ἔλθοις τῆς
ις. κοινόν τι χρῆμά ἐστι
ὴν τύχην, καὶ πλέον ἐ-
ς γίνεται τοῖς παρ' ἀ-
ττόν τι πράττουσι. καὶ
ῦσα τὸ γένος, σφόδρα
ει τὴν γνώμην, χαίρουσα
τρέχουσα τοῖς, οἷοι νῦν
τοῖς ἐντεῦθεν, ἤθους τε
αι τὴν Ἑλληνικὴν εἰς
ὴν ἠγάπηκε. Θαρσεῖτε
μὲν ὅσα εἰς ἄνδρας κα-
πράξων καὶ τιμηθησό-
ἀδελφὴ δὲ ἡ σὴ, συμ-
τε καὶ συνόμιλος ἐσο-
λά τινα ὑμῶν ὀνόματα

Arsacæ innotescamus, differens, neque introducens in tam splendidam & illustrem fortunam, peregrinã, erroneam, tetricámque vitam. Notitias enim & familiaritates cum similibus (vt scis) inire conuenit. 5

Non potuit se reprimere Cybele cùm hæc dicta fuissent: sed ex hilaritate vultus, manifestum existebat indicium, quòd magnopere audito germanorum nomine fuisset delectata, cogitans nullo sibi impedimento fore in rebus Venereis Arsaces Charicliam: & , O pulcherrime adolescens, inquit, numquam hoc de Arsace dices, postquam expertus fueris mores mulieris. Æqualis est enim, & accommodata ad omnem fortunam. Quinetiam magis est auxilio iis, qui præter dignitatem quippiam sunt passi. Cúmque sit Persis genere, magnopere ingenio Græcos imitatur, gaudens iis, & se oblectans qui inde adueniunt, morésque & consuetudinem Græcorum supra modum amplectitur. Este igitur bono animo, quòd sit futurum, vt tu omnibus dignitatibus quę ad viros pertinent, orneris: soror autem tua familiaris & conuictrix illius sit futura. Cæterùm quæ vestra nomina illi 10 15 20 25 30 35 40

Detrectat conspectum Arsaces.

Notitias & familiaritates cum similibus initę conuenit.

Audito germanorũ nomine gaudet Cybele.

& editiora quàm vt cum priuati hominis conditione comparari possent, & stipatorum fastu, aliorúmque aulicorum frequentia repleta, mirabantur, ac turbabantur, ædes præsentem illorum fortunam superare videntes. Sequebantur tamen Cybelen multis modis adhortantem, & adesse illos animo iubentem, & quòd expectare deberent læta, quæ illos essent exceptura, promittentem.

Ad extremum, postquam eos in conclaue, in quo habitabat anus, separatum & seiunctum à turba, introduxit, remotis arbitris, sola illis assidens: O liberi, dicebat, mœstitiæ in qua nunc versamini, causam cognoui, atque dolorem, quem ex antistitis Calasiridis morte meritò à vobis culti in parentis loco, accepistis. AEquum est autem, vt præterea mihi qui sitis, & vnde, exponatis. Nam & hoc, quòd Græci sitis, cognoui: & quòd bono genere nati, ex iis quæ in vobis cernuntur, argumentum capere licet. Vultus enim adeò liberalis, & elegans atque liberalis forma, specimen præstantis generis exhibent: sed ex qua Græcia,

Cybele genus, patriam percontatur ab amantibus.

καὶ πλέον ἢ κατὰ ἰδιωτικὴν οἴ-
κησιν ἐξηρμένοις, φαντασίας τε
δορυφόρων καὶ κόμπου τῆς ἄλλης
5 θεραπείας ἐμπεπλησμένοις, ἐ-
θαύμαζον μὲν καὶ διεταράττον-
το, τῆς παρούσης κατ᾽ αὐτοὺς τύχης
τὴν οἴκησιν ὑπερέχουσαν ὁρῶντες.
10 Εἵποντο δ᾽ οὖν τῇ Κυβέλῃ πολλὰ
προτρεπομένῃ, καὶ θαρσεῖν πα-
ρακελευομένῃ, καὶ τεκνία συνε-
χῶς καὶ φιλτάτους ἀνακαλούσῃ,
15 καὶ ὡς εὔθυμα χρὴ προσδοκᾶν
τὰ διαδεξόμενα παρεγγυώσῃ.
Καὶ τέλος, ἐπειδὴ παρ᾽ αὐ-
τοὺς εἰς τὸ δωμάτιον οὗ κατά-
20 γετο ἡ πρεσβῦτις, ἀνακεχωρη-
κὸς πως καὶ ἰδιάζον, ἐγκατέ-
στησε, μεταστησαμένη τοὺς πα-
ρόντας, καὶ μόνη παρακαθημέ-
25 νη, Ὦ τέκνα, ἔλεγε, τῆς μὲν
κατειληφυίας ὑμᾶς κατηφείας
τὸ παρὸν, τὴν αἰτίαν ἔγνων καὶ
ὡς ὁ προφήτης ὑμᾶς ὁ Καλά-
30 σιρις τελευτήσας λελύπηκεν, ἐν
πατρὸς ὑμῖν χώρᾳ γεγονώς. δί-
καια δ᾽ ἂν ποιοῖτε, καὶ εἴ τινες
ἢ πόθεν ἐστὲ λέγοντες. ὅτι μὲν γὰρ
35 Ἕλληνες, καὶ τοῦτο ἔγνων. καὶ τὸ
τῶν εὖ γεγονότων, πάρεστι τοῖς
ὁρωμένοις τεκμαίρεσθαι. βλέμ-
μα γὰρ οὕτω λαμπρὸν, καὶ εὐ-
40 σχήμων ὄψις ἅμα καὶ ἐπίχα-
ρις, εὐγενείας ἔμφασιν παρίστη-
σιν. ἀλλὰ τῆς ποίας Ἑλλάδος,
ἐπὶ

ἢ πόλεως τινός, καὶ τίνες ὄντες, καὶ ὅπως δεῦρο πλανηθέντες ἀφίκεσθε, βουλομένῃ μοι μαθεῖν, ὑπὲρ συνοίσοντος τοῦ ὑμετέρου, κατείπατε, ὡς ἂν καὶ πρὸς δέσποιναν τὴν ἐμὴν Ἀρσάκην, τὴν μεγάλου μὲν βασιλέως ἀδελφήν, Ὀροονδάτῃ δὲ τῷ μεγίστῳ σατραπῶν συνοικοῦσαν, φιλέλληνά τε καὶ φιλάβρον καὶ ξένων εὐεργέτιν, ἔχοιμι τὰ καθ' ὑμᾶς ἐξαγγέλλειν· ὑπὲρ τοῦ καὶ μετὰ πλείονος ὑμᾶς καὶ τῆς χρεωστουμένης τιμῆς ὀφθῆναι. ἐρεῖτε δὲ καὶ πρὸς γυναῖκα οὐ παντάπασιν ἀλλοτρίαν ὑμῖν. εἰμὶ γάρ τοι καὶ αὐτὴ τὸ γένος Ἑλληνίς, καὶ Λεσβία τὴν πόλιν, ὑπ' αἰχμαλωσίας μὲν ἀχθεῖσα δεῦρο, πράττουσα δὲ τῶν οἴκοι βέλτιον. εἰμὶ γάρ τοι τῇ δεσποίνῃ τὰ πάντα· καὶ μόνον οὐκ ἀναπνεῖ με χωρίς, [ἀλλὰ] καὶ νοῦς ἐκείνῃ καὶ ὦτα καὶ πάντα τυγχάνω, τοὺς καλοὺς αὐτῇ κἀγαθοὺς γνωρίζουσα ἀεί.

Τοῦ δὴ Θεαγένους τὰ εἰρημένα παρὰ τῆς Κυβέλης τοῖς πεπραγμένοις τῇ προτεραίᾳ παρὰ τῆς Ἀρσάκης παράλληλα καθ' ἑαυτὸν ἀντεξετάζοντος, καὶ εἰς ἀτενὲς αὐτῷ καὶ ἰταμὸν συνεχές τε καὶ τὸ ἀπρεπεστέρων δηλωτικὸν προσβλέμμα ἐννοοῦντος

atq; adeò vrbe, sitis, denique quomodo oberrantes huc veneritis, cùm aueā id cognoſcere, veſtræ vtilitatis cauſa, quęſo mihi exponite, vt etiā dominā meam Arſacen, regis magni ſororem, Oroondatis verò maximi ſatraparū coniugem, Græcorúmq; & elegantiæ amantē, & in hoſpites beneficam, de veſtris rationibus certiorem facere poſſim: atque ita cum maiore debitóq; vobis honore, in conſpectum illius veniatis. Dicetis verò mulieri non prorſus à vobis alienæ. Sū enim & ipſa natione Græca: Lesbia verò, vrbis in qua ſum nata cognomine, captiua quidem huc adducta, cæterùm ſucceſſu fortunæ meliore quàm domi vtens. Sum enim dominæ omnium rerum miniſtra, & tantùm non per me ſpirat, & videt: ſed mens illi, & aures, & in sūma omnia ſum ego, probos honeſtóſque ſemper in illius notitiam deducens.

Theagene verò ea quæ dicta fuerāt à Cybele, cum iis quæ pridie ab Arſâce facta fuerant conferente: & quòd illum defixis oculis, & laſciuè, denique ſine intermiſſione, & cum indecoro parúmque moderato nutu ac ſignificatione intuita fuiſſet, cogitante: nihil

Theagenes ſuſpectos habet Cybeles ſermones.

Theagenes suspectos habet Cybeles sermones.

nihílque boni inde euenturum augurante, & iam dicturo aliquid ad anum, submissè in aurem illi Chariclia: Sororis, inquit, memineris, in iis quæ dicturus es. Cùm igitur intellexisset id quod illi suggestum fuerat:

Chariclea sororis cante nomen assumit.

Theagenis ficta oratio ad Cybelem.

Mater, inquit, quòd Græci sumus, iam & ipsa scis. Illud autem cognosce, quòd cùm germani essemus, parentibus à prædonibus captis, ad illorum inquisitionē profecti magis aduersa fortuna quàm illi vsi sumus, in crudeliores viros incidentes, & omnib. facultatibus (multæ autē erant) spoliati, vix verò ipsi seruati, & quadam dextra numinis voluntate, cum heroe Calasiri cōgressi, cùm venissemus huc tanquam reliquum tempus vitæ cum illo transacturi, nūc (vt vides) ab omnib. deserti & soli relicti sum⁹: eo qui videbatur esse pater, & erat, cum aliis parentibus amisso. Ac nostræ quidem rationes sic habēt. Tibi verò ingentem habemus gratiam pro hoc officio humanitatis, & hospitalitatis. Maiore autem beneficio nos tibi deuincies, si vt seorsim & clanculum habitemus, effeceris: officium quod nuper commemorasti, scilicet vt per te

καὶ ἀγαθὸν οὐδὲν ἐπὶ το
λοιποῖ καταμαντευομέ
λοντός τε ἤδη τι λέγε
τὴν πρεσβύτιν, ἠρέμα
ψασα πρὸς τὸ οὖς ἡ Χα
τῆς ἀδελφῆς, ἔφη, μέμν
οἷς ἂν λέγοις. Συνεὶς τὸ
λούμενον·

Ὦ μῆτερ ἔφη, τὸ μὲν Ἕ
εἶναι, καὶ αὐτὴ που μαθοῦσα
νεῖς. ἀδελφοὶ δὲ ὄντες πα
πὸ λῃσταῖς ἁλόντων, ὅ
σιν ἐξορμήσαντες, χαλ
ραις ἐκείνων τύχαις κε
ὠμοτέροις ἀνδράσι πε
τες, καὶ πάντων μὲν τῶν ὄν
λὰ δὲ ἦν) ἀποσυληθέντ
δὲ αὐτοὶ περισωθέντες,
τὸ δεξιὸν βούλημα δαι
πρὸς τὸν ἥρωα Καλάσιρ
τυχεῖν γενόμενοι, ἀ
τε ἐνταῦθα, ὡς τὸν λο
χρόνον μετ' αὐτοῦ βιω
νῦν ὡς ὁρᾷς πάντων ἔ
μόνοι καταλελείμμεθα, τὸ
καὶ ὄντα πατέρα μετὰ
προσαπολωλεκότες,
καθ' ἡμᾶς, ταῦτα. σοὶ
μὲν χάρις καὶ τῆς νῦν φι
καὶ ξεναγίας· χαριεῖ
πλέον, εἰ καθ' ἑαυτοὺς ἡ
ζῆν τε καὶ λανθάνειν πα
εὐεργεσίαν ἣν ἀρτίως ε
καὶ τὸ γνωρίζειν ἡμᾶ

ν ξαρϑεἰσθὴν, μηδὲ ἔ-
ις ἔτω λαμπρᾶ καὶ εὐ-
ι τύχη, ξένον καὶ ἀλή-
ὶ συνάζοντα βίον. τὰς
ιώσεις καὶ τὰς ἐντεύξεις,
ιμίων, ὡς οἶδα, γίγνε-
ιον.

ἐκαρτέρησεν ἡ Κυβέλη 10
εἰρημένων· ἀλλὰ καὶ
λύσει τοῦ προσώπου καὶ-
ϑ- ἐγεγόνει σφόδρα ὑ-
σα, εἰς τὴν ἀκοὴν τῶν 15
ὤν, ἐνθυμουμένη μηδὲν
ε μηδὲ ἐμπόδιον ἔξειν
α ἐρωτικὰ τῆς Ἀρσα-
αρίκλειαν· καὶ, ὦ καλ- 20
ιιῶν, ἔφη, ἐκ ἂν εἴ-
ιτα περὶ Ἀρσάκης, ἐ-
εἰς πεῖραν ἔλθοις τῆς
ς. κοινόν τι χρῆμά ἐστι 25
ταν τύχην, καὶ πλέον ἐ-
ς γίνεται τοῖς παρ᾽ ἀ-
ιτλόν τι πράττουσι. καὶ
νσα τὸ γένος, σφόδρα 30
ει τὴν γνώμην, χαίρουσα
ρέχουσα τοῖς, οἷοι νῦν
τοῖς ἐντεῦθεν, ἤθος τε
αι τὴν Ἑλληνικὴν εἰς 35
ὡς ἠγάπηκε. Θαρσεῖτε
μὲν ὅσα εἰς ἄνδρας καὶ-
πράξων καὶ τιμηθησό-
ἀδελφὴ δὲ ἡ σὴ, συμ- 40
τε καὶ συνόμιλος ἔσο-
λά τινα ὑμῶν ὀνόματα

Arſacæ innoteſcamus, differens, neque introducens in tam ſplendidam & illuſtrem fortunam, peregrinã, erroneam, terricámque vitam. Notitias enim & familiaritates cum ſimilibus (vt ſcis) inire conuenit.

Non potuit ſe reprimere Cybele cùm hæc dicta fuiſſent: ſed ex hilaritate vultus, manifeſtum exiſtebat indicium, quòd magnopere audito germanorum nomine fuiſſet delectata, cogitans nullo ſibi impedimento fore in rebus Venereis Arſaces Chariclíam: &, O pulcherrime adoleſcens, inquit, numquam hoc de Arſace dices, poſtquam expertus fueris mores mulieris. Æqualis eſt enim, & accommodata ad omnem fortunam. Quinetiam magis eſt auxilio iis, qui præter dignitatem quippiam ſunt paſſi. Cúmque ſit Perſis genere, magnopere ingenio Græcos imitatur, gaudens iis, & ſe oblectans qui inde adueniunt, moréſque & conſuetudinem Græcorum ſupra modum amplectitur. Eſte igitur bono animo, quòd ſit futurum, vt tu omnibus dignitatibus quę ad viros pertinent, orneris: ſoror autem tua familiaris & conuictrix illius ſit futura. Cæterùm quæ veſtra nomina illi

Detrectat conſpectum Arſaces.

Notitias & familiaritates cum ſimilibus inire conuenit.

Audito germanorũ nomine gaudet Cybele.

nunciare oportet?

Cybeles Arsacen adeuntis ad ianitricem mandata inclusis amantibus.

Cùm verò Theagenis & Chariclię audisset, vt ibi illam operirentur dicens, ad Arsacen cucurrit, datis priùs mandatis ianitrici (erat autem & ipsa anus) vt neminem ingredi pateretur, atque adeò ne ipsos quidem iuuenes quóquam egredi permitteret. Hac verò, Neque si tuus filius Achæmenes aduenerit? interrogante: modò enim & post tuum discessum in templum egressus est, vngendi oculi gratia, quòd aliquantulum adhuc doloris & molestiæ sustineat: Neque si ille veniat, respondit: sed obserata ianua, & clauem ipsa apud te habens, dic me asportasse. Sicque accidit. Nam cùm vix dum Cybele abscessisset, solitudo Theageni & Chariclię luctuum & recordationis suarum calamitatum tempus submistrauit: iisdemque propemodum verbis, & mente eadem sese deplorabant: illa quidem, ô Theagenes: at ille, ô Chariclia, identidem ingemiscentes. Et hic, Quænam fortuna nos inuasit? Illa autem, in qualinam statu rerum versabimur? & post singula verba amplectebantur se inuicem, &

Questus & gemitus & amantum cũ soli agerent inter se.

χρὴ προσαγγέλλειν;

Ἡ δὲ ὅτι Θεαγένην καὶ Χαρίκλειαν ἤκουσεν, αὐτοῦ μὲ περιμένειν εἰποῦσα, ὡς τὴν Ἀρσάκην ἀπέτρεχεν, ἐπισκήψασα πρότερον πρὸς τὴν θυρωρὸν (ἦν δὲ καὶ αὐτὴ γραῦς) εἴ τις βούλοιτο παρεισιέναι, μηδαμῶς ἐπιτρέπειν· ἀλλὰ μηδ᾽ ἐξιέναι τοι συγχωρεῖν τοῖς νέοις. τῆς δὲ, μηδ᾽ ἂν ὁ παῖς ὁ σὸς Ἀχαιμένης παραγένηται; ἐρωτησάσης, ἄρτι γὰρ καὶ μετὰ τὴν σὴν εἰς τὸν νεὼν πρόοδον ἐξελήλυθεν, ἐναλειψόμενος τὸν ὀφθαλμὸν, οἶσθα γὰρ ὡς ἔρρει τι μικρὸν ἔτι κακώσεως· Μηδὲ ἐκεῖνος, ἀπεκρίνατο. ἀλλ᾽ ἐπικλεισαμένη τὰς θύρας, καὶ τὴν κλεῖν αὐτὴ κατέχουσα, σκῆπτε ἐμοὶ κομίζειν. οὕτως ἐγίνετο. καὶ οὔπω τι σχεδὸν τῆς Κυβέλης χωρισθείσης, καιρὸν ἡ μόνωσις τῷ Θεαγένει καὶ τῇ Χαρικλείᾳ θρήνων τε καὶ ἀναμνήσεως τῶν καθ᾽ ἑαυτοὺς ὑπεχόρηγεν· ὑπὸ τῶν αὐτῶν τε σχεδόν τι ῥημάτων καὶ νοημάτων ἀπωλοφύροντο· ἡ μὲν, ὦ Θεάγενες· ὁ δὲ, ὦ Χαρίκλεια, συνεχῶς ἐπιστένοντες. καὶ ὁ μὲν, Τίς ἄρα τύχη πάλιν κατείληφεν ἡμᾶς; ἡ δὲ, ὁποίοις τε ἄρα συντευξόμεθα πράγμασι; καὶ ἐφ᾽ ἑκάστῳ συνηγκαλίζοντο ἀλλήλους, καὶ

δακρύ

ὑσαντες ἀνάπαλιν ἐφί-
καὶ τέλος τῆ Καλασίριδος
ῃσθέντες, εἰς πένθος τὸ
ς τοὺς θρήνους κατέστρεφον·
λέον ἡ Χαρίκλεια, ἅτε καὶ
νι τῷ χρόνῳ, μείζονος τῆς
ωτῆ σπουδῆς τε καὶ εὐνοίας
φαμένη· καὶ, ὦ τὸν Καλά-
ἀνεκάλει κωκύουσα. τὸ γὰρ
ὸν ὄνομα καλεῖν ἀπεστέ-
πατέρα, τοῦ δαίμονος
αχόθεν μοι τὴν τοῦ πα-
προσηγορίαν περικόψαι φι-
κήσαντος. τὸν μὲν φύσει
αντα οὐκ ἔγνωκα. τὸν δὲ
ευμένον με θετὴν θυγατέ-
ίμοι προδέδωκα· τὸν [δὲ]
ξάμενον καὶ τρέφοντα
περισώζοντα ἀπολώλεκα,
θρηνῆσαι τὸ νενομισμέ-
κειμένῳ τῷ πτώματι πρὸς
προφητικοῦ συγκεχώρημαι.
ἰδού σοι τροφεῦ καὶ σῶτερ,
ήσω δὲ καὶ πάτερ, κἂν ὁ
ων μὴ βούληται, ἔνθα χοῶν
καὶ ὡς ἔξεστιν, ἀποσπένδω
αυτῆς δακρύων, καὶ ἐπι-
χοὰς ἐκ τῆς ἐμαυτῆς πλο-
ων καὶ ἅμα ἀπεσπάραττεν
πλείστας τῆς ἑαυτῆς τρι-
καὶ ὁ μὲν Θεαγένης ἐπεῖχεν,
λαμβανόμενος σὺν ἱκεσίαις
χειρῶν· ἡ δὲ ἐπετραγῴδει.
καὶ ζῆν δεῖ ἔτι λέγουσα,

rursus cùm illacrymassent, dissauiabantur. postremò Calasiris recordati, in illius luctum ploratus con- 5 ferebant. In primis autem Chariclia, tanquam maiore spacio temporis, magis illius studium & beneuolentiam erga se expertta: 10 Et, ô bonum Calasiridem, exclamabat plorans: etenim orbata sum suaui nomine quominus illum patrem vocare possim, cùm 15 numen mihi patris appellationem vindiquaque precidere contendisset. Patrem qui me procreauit, non agnoui: eum verò qui 20 me adoptiuam filiam fecerat, hei mihi prodidi: porrò hunc qui me recepit, & aluit, & seruauit, amisi, & neque lugere fune- 25 rum ritu ac cæremonia, adhuc iacens cadauer, à cœtu prophetico mihi est permissum. Enimuero nutricie & seruator, 30 addam autem & pater, ecce etiamsi nolit numen, vbi licet, & quomodo licet, facio tibi libationes meis lacrymis, & addo in- 35 ferias ex meis capillis. simúlque vellebat plurimos crines: & Theagenes quidem eam reprimebat comprehendés, tendénsque ma- 40 nus supplex. Illa verò lamentabatur nihilominus. Quid enim (dicens)

Amplexus & oscula.

Chariclea vt Calasirim luget.

Funereû ritu ac ceremonia iacés cadauer lugere à coetu prophetico prohibita Chariclea.

Libationes tamen ex lacrymis & inferiæ ex capillis Charicleæ.

vel viuere iam conducit? In quam spem oculi coniiciendi sunt? Ductor in peregrina terra, bacillus erroris, dux reditus in patriam, parentum notio, solatium in aduersis rebus, adiumentum ac depulsio infortuniorum, omnium nostrarum rationum anchora Calasiris periit, nos miserum iugum quasi cæcos inscitia gerendarum rerum in peregrina terra relinquens. Omne nobis iter, omnis denique nauigatio præ inscitia præcisa est: atque grauis & blanda, sapiens & cana reuera mens euolauit, beneficiorum erga nos neque ipsa finem conspiciens.

Achæmenis Cybeles filij aduentus.

Cùm talia atque alia præterea miserabiliter lamentaretur, Theagene partim apud sese clàm lugente, partim se vt parceret Chariclíæ cohibente, aduenit Achæmenes, & ianuam sera firmatam deprehendens: Quid malùm hæc? ex ianitrice quærebat. Cùm verò matris esse factum cognouisset, accedens ad fores, & causam perpendens apud animum, sensit Chariclíam lamentantem, inclinans sese per angustias per quas aperitur, claustri

De ianitrice percontatio.

εἰς ποίαν ἀφορῶντας ἐ
χειραγωγὸς τῆς ξένης, ἡ
ρία τῆς πλάνης, ὁ ξενα
ὅτι τὴν ἐνεγκοῦσαν, ὁ
των ἀναγνωρισμὸς, ἡ πα
τῶν δυστυχημάτων, ἡ
καὶ λύσις τῶν ἀτυχημα
πάντων καθ᾽ ἡμᾶς
Καλάσιρις ἀπόλωλε,
θλίαν ἡμᾶς ξυνωρίδα
ὥσπερ τ πρακτέων ὅπ
λοδαπῆς καταλείπων.
ἡμῖν ὁδοιπορία, πᾶσα
λία ὑπ᾽ ἀγνωσίας ἀπο
ται. οἴχεται ἡ σεμνὴ κ
χὸς, ἡ σοφὴ καὶ πολιὰ
φρὴν, τῶν εἰς ἡμᾶς εὐ
οὔτε αὐτὴ τέλος ἀθρα

Καὶ τοιαῦτα ἔτι κα
πρὸς τούτοις ἐλεεινῶς
μένης, καὶ τοῦ Θεαγένου
συνεξαίροντος τοῖς πα
τὸν θρῆνον, τὰ δὲ φειδο
ρικλείας καταστέλλοντος
σταται ὁ Ἀχαιμένης καὶ
ρας τοῖς κλείθροις ἐναπ
μένας καταλαβὼν, τί τ
θυρωρὸν ἠρώτα. ὡς δὲ
αὐτοῦ μητρὸς εἶναι τὸ ἔργο
θε, προσστὰς ὡς ταῖς θύρ
τὴν αἰτίαν διαπορῶν
τῆς Χαρικλείας ὀδυρ
καὶ διακύψας διὰ τῶν
καθ᾽ ἃς διήνοικτο τῶν κλ

ἀκλυσις, εἶδέ τε τὰ γινόμενα. καὶ αὖθις τὴν θυρωρὸν, οἵ τινες εἰσὶν οἱ ἔνδον ἠρώτα. ἡ δὲ, τὸ μὲν ἄλλα οὐκ ἔχειν εἰδέναι ἔλεγεν. ὅτι δὲ κόρη καὶ νεανίας ξένοι τινὲς ὡς ἔχοι εἰκάζειν, ἀρτίως παρὰ τῆς αὐτοῦ μητρὸς ἐσῳκισμένοι. ὁ δὲ αὖθις διακύψας ἐπειρᾶτο διακριβοῦν τοὺς ὁρωμένους. τὴν μὲν δὴ Χαρίκλειαν παντάπασιν ἀγνοῶν, ὅμως τὸ κάλλους ὑπερεθαύμαζε, καὶ τίς ἂν ὀφθείη καὶ ποία μὴ θρηνοῦσα, ἀνενόει· καὶ τὸ θαῦμα λανθάνον, εἰς ἐρωτικὸν πάθος αὐτὸν κατέφερε· τὸν δὲ Θεαγένην ἀμυδρῶς τε καὶ ἀμφιβόλως γνωρίζειν ἐφαντάζετο.

Καὶ προσκειμένου τῇ σκέψει τοῦ Ἀχαιμένους, ἐφίσταται ἀναστρέψασα ἡ Κυβέλη, (πάντα μὲν τὰ κατὰ τοὺς νέους ὡς ἐγεγόνει διαγγείλασα, πολλὰ δὲ τῆς εὐτυχίας τὴν Ἀρσάκην μακαρίσασα, ὑφ' ἧς αὐτῇ τοσοῦτον ἐκ ταυτομάτου κατωρθῶται, ὃ βουλαῖς μυρίαις καὶ μηχαναῖς οὐκ ἄν τις ἤλπισεν, ὡς καὶ σύνοικον ἔχειν τὸν ἐρώμενον, ἐπ' ἀδείας ὁρῶντα καὶ ὁρώμενον. καὶ πολλοῖς τοιούτοις τὴν Ἀρσάκην φυσήσασα,

compages, vidit omnia quæ fiebant. & rursus ianitricem, quínam essent interrogabat. Illa autem, aliud quidem se nescire dicebat, præter quàm quòd essent virgo & adolescens, peregrini quidam, vt conicctari licet, nuper ab ipsius matre introducti. Tum ille iterum sese incuruans, conabatur exactius cognoscere eos quos videbat. & Charicliam quidem cùm omnino non nosset, propter formam tamen demirabatur: atque adeò quæ appparitura esset, & qualis nisi mœrore ac luctu conficeretur, cogitabat. denique admiratione, in amatorum affectũ clàm deferebatur. Theagenem verò obscurè & ambiguè se agnoscere opinabatur.

Atque ita intento in illã considerationem Achæmene, aduenit reuersa Cybele, cùm omnia de adolescentibus, quemadmodum gesta fuerant, nunciasset: & multis modis Arsacen beatam ob fortunæ successum prædicasset, à qua illi tantum casu quodam esset perfectum bonum, quantum sexcentis, consiliis & machinis nemo sperasset confici potuisse, vt cohabitatorem habeat amasium: ita vt alter ab altero absque vllo metu conspici posset. Et cùm multis eiusmodi verbis Arsacen inflasset,

Quid ag[at] vt hospites intueatur.

Charicl[eae] formam d[e]miratur.

Virginem mat.

Cybelè [ad] peruenit [A]chæmeni reliquen[s] Arsacen. [?] bona ple[na]

properantémque ad aspe-
ctum Theagenis, iam vis
cohiberet, propterea quòd
nollet illam pallentem,&
turgidis oculis ex inso-
mnia præbere se conspi-
ciendam adolescenti : sed
post præsentem diem,quam
requieuisset, pristinámque
formam recuperasset. Ita
cùm lætam ipsam, & bo-
næ spei de euentu ex animi
sententia plenam effecis-
set,tũ quæ facere conueni-
ret, tum quomodo hospi-
tes accipere cum illa con-
stituisset) vt aduenit, in-
quam, & substitit: Quid,
ait, ita curiosè rimaris fili?
Ille autem : Eos qui sunt
intus hospites, qui sint,aut
vnde,dicebat. Non est fas,
inquit ad eum Cybele:imò
id quod scis preme silen-
tio, & apud te retine, ne-
que cuiquam narres, ne-
que multum versare inter
hospites. Sic enim domi-
næ visum est. Ille igitur
abibat, facilè matri ob-
temperans : & ad consue-
tum ac Venereum ministe-
rium Arsaces Theagenem
asseruari suspicans & di-
scedens, An non hic est
(secum loquebatur) qui
mihi nuper, cùm eum ac-
cepissem à Mitrane præfe-
cto excubiarum, vt de-
ducerem ad Oroondatem,
mittendum regi magno,
à Bessaensibus ereptus est,

Cybeles ad filium sermones.

Achæmenes vt matri obtemperat.

Matris Venereæ ministeria suspicatur.

Theagenem agnoscere se putat à Bessaensibus sibi ereptũ.

μόλις τε ἐπιτρεπομένην
θέαν τοῦ Θεαγένους ἐπι
ὡς οὐ βούλοιτο αὐτὴν
σαν καὶ κυλοιδιῶσαν
ἀγρυπνίας ὀφθῆναι τῷ
ἀναπαυσαμένην ἢ τὴν
ἡμέραν, καὶ ἀναλαβοῦσα
ἤθες κάλλος, καὶ πολλ
τοις εὔθυμον αὐτὴν κ
γνώμην εὔελπιν πα
σασα, ἅ τε προσήκει τ
καὶ ὅπως προσοίσεσθαι
νοις παρεγγυήσασα.
σοῦ ἐπέστη, Τί πολυ
νεῖς, ὦ τέκνον, ἔλεγ
Τοὺς ἔνδον, ἔφη, ξένοι
εἰσιν, ἢ πόθεν. Οὐ θε
πρὸς αὐτὸν ἡ Κυβέλη
κεύθει, καὶ κατὰ σαυ
καὶ μηδενὶ φράζε, μη
γνῶσο τὰ πολλὰ τοῖς ξ
τῷ γὰρ δέδοκται τῇ
ἐκεῖνος μὲν οὖν ἀπ
τῇ μητρὶ πεπεισμένος
τι καὶ Ἀφροδίσιον
μα τῇ Ἀρσάκῃ τὸν Θ
ὑποτοπήσας, καὶ ἀπιὼν
τος ἐστιν, πρὸς ἑαυτὸν
ἐγὼ πρῴην παρὰ Μ
τοῦ φρουράρχου πα
ὥστε ἄγειν πρὸς Ὀρο
ἀναπεμφθησόμενον
τῷ μεγάλῳ, ὑπὸ Β
τε καὶ Θύαμιδος ἀφ

ῦ καὶ τὸν περὶ τοῦ ζῆν ὑ-
ς κίνδυνον, καὶ μόνος ἐκ τ
των διαδρᾶναι δυνηθείς;
να σφάλλουσί με οἱ ὀφθαλ-
ἀλλὰ ῥᾷον ἔχω μὲν καὶ
λέπω σχεδόν τοι λοιπὸν
θως. καὶ μὴν καὶ τὸν Θυα-
κηκόα παρεῖναι τῇ προτε-
, καὶ διαμονομαχήσαντα
τὸν ἀδελφὸν, ἀνειληφουί-
τ ἱερωσύνην. οὗτος ἄρα
ος ἐστίν. ἀλλὰ τὸ παρὸν
τέον τ ἀναγνωρισμόν ἅμα
ατηρητέον τίς ποτε ἡ τῆ-
ς ξένους διάνοια τ δεσποί-
μὲν ταῦτα πρὸς ἑαυτόν.
ἡ δὲ Κυβέλη πρὸς τοὺς
εἰσδραμοῦσα, ἴχνη τῆς
ν κατελάμβανε. πρὸς
τὸν ψόφον τῶν θυρῶν
ομένων, κατέστελλον μὲν
οὺς, καὶ πρὸς τὸ σύνηθες
α καὶ βλέμμα διαπλάττειν
ευδον, οὐ μὴν ἔλαθον
ὴν πρεσβῦτιν, τῆς δα-
ν ἐπὶ τοῖς ὄμμασιν ἐπι-
ωμένων. ἀναβοήσασα οὖν,
λυκύτατα τέκνα, ἔλεγε,
ῦτω ἀωρὶ θρηνεῖτε; ἡ-
προσῆκει χαίρειν, ἡνίκα
ιμονίζειν ἑαυτοὺς τῆς δε-
τύχης, Ἀρσάκης τὰ κάλ-
καὶ τὰ κατ' εὐχὰς ἐφ' ὑμῖν
σομένης, καὶ ὀφθῆναί τε ὑμᾶς εἰς τὴν ἐξῆς ἐπινευσάσης;

quando & de vita propemodum periclitatus sum; & solus ex iis qui eum ducebant, vix effugere potui? An verò me fallunt (5) oculi? Atqui melius iam valeo, & ferè ita quemadmodum antea consueueram, perspicio. Quin etiã Thyamidem audiui hesterno die (10) aduenisse, & cùm singulari certamine cum fratre dimicasset, sacerdotium recuperasse. Ille ipse est omnino. (15) Cęterũ in pręsentia hoc indicium tacendum est, & simul obseruandum qui sit animus dominæ erga hospites. Hic quidẽ hæc secũ. (20)

Achæmenidis prudentia.

Cybele verò ad iuuenes incurrens, vestigia eorum quæ faciebant deprehendebat. Quamuis enim ad strepitum foriũm, cùm (25) aperirentur, componebant sese, & consuetum vultum & habitum assimulare conabantur; tamen non potuerunt celare anum, ocu- (30) lis adhuc lacrymis innatantibus. Exclamans igitur, O suauissimi liberi, dicebat, quid ita intempestiuè ploratis, quando gau- (35) dere oportebat, & gratulari vobis ipsius fortunæ dexteritatem, Arsace optima quæque, & quæ vobis optare possetis cogitan- (40) te, & vt cras in illius conspectum veniatis annuente.

Cybele eis lacrymis amantes deprehendit.

Amantes verbis & promissis tracta tenuit.

ac nunc vobis omnia officia humanitatis & omnem obseruantiam attribuente? Quamobrẽ abiiciendi sunt vobis isti fatui & pueriles planè fletus, intueri verò vosmetipsos & componere conuenit, accedere ac obsequi Arsaces voluntati. Theagenes autem: Memoria, inquit, mortis Calasiridis dolorem in nobis excitauit, & ad lacrymas nos deduxit, qui illius paternam erga nos voluntatem amiserimus. Nugæ sunt, inquit anus, istæ: Calasiris, & & pater quispiam fictus, qui communi naturæ legi, & ætatis tempori cessit. Omnia tibi adsunt per vnum hominem, præfectura, diuitiæ, deliciæ, & fructus florentis ætatis: denique fortunam tuam esse puta, & adora Arsacen. Tantùm mihi obtemperare, quomodo illam accedere & aspicere debeatis, quando hoc præceperit, & qua ratione agendum tractandúmque sit, si quid imperauerit. Animus enim illius magnus est, vt scis, & excelsus, & regius, ætate iuuenili & forma insuper elatus, & qui se cõtemni si quid postularit non patiatur.

Cùm ad hæc reticuisset Theagenes, & apud sese,

καὶ μετὰ τὸ παρὸν πᾶσαν δεξίωσιν καὶ θεραπείαν ὑμῖν ἀποκληρώσης; ἀλλ᾽ ἀπορριπτέον ὑμῖν τοὺς ληρώδεις τούτους καὶ μειρακιώδεις τῷ ὄντι θρήνους. ὁρᾶν δὲ καὶ ῥυθμίζειν ἑαυτοὺς, εἴκειν τε καὶ ὑπηρετεῖσθαι τοῖς Ἀρσάκης βουλήμασι. καὶ ὁ Θεαγένης, μνήμη ἔφη, ὦ μῆτερ, τῆς Καλασίριδος τελευτῆς εἰς λύπην ἡμᾶς ἀνεκίνησε, καὶ τὸ πατρικὸν ἐκείνου περὶ ἡμᾶς βούλημα ἀποβεβληκότας, εἰς δάκρυα κατήγαγεν. Ὕθλοι [ἔφη] ταῦτα· Καλάσιρις καὶ πατήρ τις προσποιητὸς, πρεσβύτης τῇ κοινῇ φύσει καὶ τῷ χρόνῳ τῆς ἡλικίας εἴξας. Πάντα σοι πάρεστι δι᾽ ἑνός· προστασία, πλοῦτος, τρυφὴ, καὶ ἀπόλαυσις τῆς ἐφ᾽ ἡλικίας ἀκμῆς· καὶ ἁπλῶς τύχην σαυτοῦ νόμιζε καὶ προσκύνει τὴν Ἀρσάκην. μόνον ἐμοὶ πείθεσθε, πῶς μὲν αὐτῇ προσιτέον, καὶ ὀπτέον ὅταν τοῦτο ἐπιτρέψῃ, πῶς δὲ χρηστέον καὶ ὑπουργητέον ὅταν τι προστάττῃ. τὸ γὰρ φρόνημα, ὡς οἶσθα, μέγα καὶ ὑπέρογκον καὶ βασιλικὸν, νεότητι καὶ κάλλει προσεξαιρόμενον, καὶ ὑπερφρονεῖσθαι εἴ τι κελεύοι μὴ ἀνεχόμενον.

Πρὸς ταῦτα σιγήσαντος τοῦ Θεαγένους, καὶ κατ᾽ ἑαυτὸν ὡς ἀηδῶν τινῶν καὶ μοχθηρῶν

ἐς

λω τινὰ συννοοῦντος, ὁ-
πότερον εὐνοῦχοι παρῆσαν,
να μὲν οὐδὲν τῆς σα-
τῆς τραπέζης ἐπὶ χρυ-
σῶν σκευῶν κομίζοντες, 5
δὲ πολυτέλειαν καὶ χλι-
ὑπεραίροντα· καὶ τούτοις
τε ἡ δέσποινα δεξιοῦ-
ὶ τιμᾷ τὸ παρὸν τοὺς 10
, καὶ παραθέμενοι τοῖς
παραχρῆμα ἀπεχώρουν.
, ἅμα μὲν τῆς Κυβέ-
προτρεπούσης, ἅμα δὲ 15
ὄντες μὴ δοκεῖν συνεβρί-
ὴν δεξίωσιν] ἀπεγεύον-
ς βραχὺ τῶν παρακει-
καὶ τοῦτο καὶ εἰς ἑσπέ- 20
νετο, καὶ κατὰ τὰς ἄλ-
τὰς ἡμέρας.

quòd turpium quarundam rerum, & cum flagitio coniunctarum significationes essent, cogitaret: paulo pòst eunuchi aderant, reliquias satrapicæ mensæ, quæ omnem sumptum & mollitiem superabant, in aurea supellectili afferentes. Et cùm dixissent quòd his domina honoris causa excipit hospites, & apposuissent iuuenibus, continuò discedebant. At hi, Cybele quidem hortante, simul verò prospicientes ne quid officio detrahere viderentur, aliquantulùm degustabant ea quæ erant apposita. Atque hoc & vesperi fiebat, & reliquis deinceps diebus.

Theagenes flagitiũ suspicatur.

Mensa amantibus apposita, reliquiæ mensæ Satrapicæ.

ARGVMENTVM CAP. XX.

aganes ab Arsace accersitur. Vt exceptus ab eadem. s impatientia in Arsace. Cybele quid non tentat pro do- ta. Theagenis inuictus animus. Consilium cum Chariclea constantis impudicitia animi plenum. Cybele elusâ, Ar- specta furor. Principia Cybeles malorum rem Achæmeni- visse. Achæmenes spe potiunda Chariclea aperit quæ cir- ranem gesta erant: vt captiuus ad Oroondatem missus re interceptus à Thyamide, & Mitrani ereptus. Thea- rtes apud Arsacen vt nuptias Achæmenis & Chariclea

ΚΕΦ. Κ'.

Τῇ δ' ἐν ἑξῆς κατὰ πρώ-
την που τῆς ἡμέρας ὥραν,

CAP. XX.

POstridie verò ferè circiter horâ primâ diei,

iidem eunuchi venientes ad Theagenem: Accersitus es, ô nimium felix à domina, dicebant: & iussi sumus vt te in illius conspectum deducamus. Quamobrem eas friturus felicitate, quam sanè paucis & rariusculè impertiri solet. Ille autem paululum quieuit: deinde tanquam vi traheretur, inuitus consurgens: Solúmne me venire imperatum est, ad ipsos dicebat, an etiam vnà mecum sororem hanc meam? Cùm autem, Solum, respondissent, & illam seorsim esse venturam: nunc verò adesse Arsacæ quosdam ex magistratibus Persarum, alioqui moris esse vt seorsim cum viris, cum mulieribus autem alio tempore agatur: inclinans sese Theagenes, Neque honesta hæc sunt, neque non suspecta, ad Chariclium submissè cùm dixisset, ab illáque vicissim audisset quòd non oporteret contraire, sed cursum vnà tenere initiò, & præ se ferre voluntatem omnia ex illius sententia faciendi, sequebatur præeuntes. Cúmque modum quo illam oporteret compellare atque alloqui, & quòd moris esset adorare

Accersitur ab Arsace Theagenes.

Sororem Charicleam adiungere Theagenes non permittitur.

Mos inter Persas.

Theagenis contra vim cedentis, ad Charicleam submissa verba qua prudenter monetur quid agendum.

οἱ συνήθεις εὐνοῦχ-
τες ὡς τὸν Θεαγένη
κέκλησαι ὦ μακ-
5 δεσποίνης ἔλεγον,
θῆναί σε προσ-
καὶ ἧκε τῆς εὐτυ-
λαύσων, ἧς ὀλίγοις
10 λιγάκις μεταδίδω-
μικρὸν ἐφησυχάσαι
πρὸς βίαν ἑλκόμεν-
νέστη τε, καὶ, Μ-
15 ἥκειν ἐπέσταλται πρ-
ἔλεγεν, ἢ καὶ ἀδελ-
τὴν τὴν ἐμήν; τῶ-
μόνον, ἀποκεῖναι δ-
20 νην δὲ καθ' ἑαυτ-
σεσθαι· νυνὶ γὰρ
ναι τῇ Ἀρσάκῃ τῶ-
τινὰς Περσῶν· καὶ ὁ
25 εἶναι, ἀνδράσι
γυναιξὶ δὲ καὶ
καιρὸν χρηματίζειν
κύψας ὁ Θεαγένης,
30 λὰ ταῦτα οὔτε
πρὸς τὴν Χαρίκλει-
εἰπών· ἀντακούσας
δέησοι μὴ ἀντιβαίνε-
35 συντρέχειν τὴν προ-
ἐνδείκνυσθαι ὡς πά-
νουμ τὸν ἐκείνης
τα, εἵπετο τοῖς ἄ-
40 ὅπως δεήσει τὴν
ποιεῖσθαι, καὶ τὸ
τῆς προσηγορίας ὑφηγουμένοις, καὶ ὡς ἔθος

,ἐδὲν μὲ ἀποκρί-

δ, καὶ προχαθη-
ιλῖ καταλαβὼν,
χρυσοπάςῳ τῇ ἐ-
ομβύλω, ὅρμων δ
ϳ τιάρας ἀξιώμα-
υμβύλω, καὶ πω-
κῇ πρὸς τὸ ἁβρό-
μένλω, δορυφόρων
των, κ τ ὅπὶ δό-
ν προέδρων προ-
ι ἐπλήζε τὸ φρόνη-
πρ τῆς συγκειμέ-
πρὸς τὴν Χαρί-
τῆς θεραπάπ-
ως ἐπιχειλησμέ-
ἐςη πλέον εἰς με-
ι, πρὸς τὸ ἀλα-
Ιερσικῆς θέας. καὶ
οὔτε προσκυνή-
ὀρθῆς τῆς κεφα-
η, βασίλειον αἷμα

ρόντων ἀγανα-
θρῦν τινα ὅτι μὴ
καταστασιαστικόν
ὡς τολμηρῦ καὶ
ιέντων, ἡ Ἀρσάκη
ὐγνώτε εἶπεν, ὡς
ω, κ τὸ ὅλον Ἕλ-
ιεῖθεν ὑπερφίαν
ῦντι, κ ἅμα κ τ
πάραν ἀφεῖλε, πολλὰ τ παρόντων κωλυόντων. τ γδ

ingredientes, docerent, nihil respondit.

Cæterùm ingressus est, & illã sedentem pro tribunali deprehendens, purpura & auro intexta veste exornatã, moniliúmq; pretio & tiaræ dignitate superbientem, ac delicatè delibutam & fucatam, satellitibus astatibus, & primariis vtrinque magistratibus, assidentibus: non consternatus est animo, sed tanquam eorum quæ illi fuerãt cum Chariclea constituta de assimulata obseruantia & veneratione oblitus, magis est erectus animi magnitudine contra fastum Persici spectaculi: & neque genu flectẽs, neque adorans, sed erecto capite, Salue (inquit) regie sanguis Arsace.

Indignantibus verò iis qui præsentes aderant, & murmur quoddam contra Theagenem, tanquam temerariũ & audacem, quòd non adorasset, emittentibus: Arsace subridens, Date veniam, inquit, tanquam ignaro & peregrino, & prorsus Græco, & illinc contemptu nostri laboranti. Simul & de capite tiaram deposuit, multum iis qui aderant prohibentibus. hoc enim faciunt

Theagenis inuictus animus cõtra fastum Persicum.

Adorare nescit.

Salutandi ratio.

Arsacen vt salutarit.

Vt exceptus ab Arsace.

Tiaram deponere more apud Persas ad reddẽdam gratiam ei qui salutauit.

faciunt Persæ, ad reddẽdam gratiam ei qui salutauit. & cùm ad illum, Bono animo esto hospes, per interpretẽ dixisset (quamuis enim intelligebat linguam Græcam, loqui tamen non poterat) & dic si qua re indiges, repulsam nõ passurus: remittebat, innuens eunuchis. Deducebatur verò cũ pompa satellitum. Ibi & Achęmenes cùm illum iterum cõspexisset, cognouit exactiùs: & nimij honoris qui illi tribuebatur, causam suspicans, mirabatur: tacebat tamen, ea quæ decreuerat faciens.

Reducitur Theagenes, ab Achæmene melius agnitus.

Arsace autem optimatibus Persarum & magistratibus magnifico apparatu acceptis, eo prætextu quòd id honoris causa, quemadmodum solebat, faceret, veriùs verò propter colloquium cum Theagene habitum conuiuium agitans, non tantùm portiones ciborum, vt consueuerat, Theageni mittebat, sed etiam tapetes, & peristromata versicoloria, Sidoniæ & Lydiæ manus arte elaborata. Mittebat quoq; vnà & mancipia ab obsequiis futura, ancillam quidem Chariclię, puerũ verò Theageni, genere Ionica, ætate verò pubertatem attingentia: multis modis adhortata Cybelen, vt accelerares,

Conuiuium Arsaces.

In amantes Theagenem omnia officia.

ἀμείβεσθαι τὸν ἀσπασάμενον σύμβολον τοῦτο πεποίηνται Πέρσαι· καὶ θάρσει, ὦ ξένε, εἰπούσης διὰ τοῦ ἑρμηνέως (συνίει γὰρ τὴν Ἑλλάδα γλῶτταν, οὐκ ἐφθέγγετο) καὶ λέγε τίνος χρῄζεις ὡς οὐκ ἀποτευξόμενος, ἀπέπεμπε, νεύματι τοῦτο πρὸς τοὺς εὐνούχους ἐπισημήνασα. παρεπέμπετο δὲ μετὰ δορυφορίας. καὶ ὁ Ἀχαιμένης αὖθις θεασάμενος, ἐγνώριζε μὲν ἀκριβέστερον, καὶ τὸ ἄγαν εἰς αὐτὸν τιμῆς τὴν αἰτίαν ὑποπτεύων ἐθαύμαζεν. ἐσίγα δ' οὖν ὅμως τὰ δεδογμένα πράττων.

Ἡ δὲ Ἀρσάκη τοὺς ἐν τέλει Περσῶν ἑστιάσασα, δῆθεν μὲν ὡς συνήθως ἐκείνους τιμῶσα, ἀληθέστερον δὲ τὴν πρὸς Θεαγένην ἔνταξιν εὐωχίαν ἄγουσα, οὐ μοίρας μόνον κατὰ τὸ εἰωθὸς τῶν ἐδεσμάτων τοῖς περὶ τὸν Θεαγένην ἀπέστελλεν, ἀλλὰ καὶ δάπιδας τινὰς, καὶ στρωμνὰς πεποικιλμένας, Σιδωνίας τε καὶ Λυδίας ἔργα χειρός. συναπέστελλε δὲ καὶ ἀνδράποδα ὑπηρετησόμενα, κόριον μὲν τῇ Χαρικλείᾳ, παιδάριον δὲ τῷ Θεαγένει· τὸ μὲν γένος Ἰωνικὰ, τὴν δὲ ἡλικίαν ἡβῶντε· πολλὰ τὴν Κυβέλην παρακελεύουσα ἐπισπεύδειν,

καὶ

ἄχρα διανύειν τὸν
γὰρ ἔτι φέρειν τὸ τα-
εὖ δὲ αὐτὴν ἀπει-
ωτοίας ἐκπειρᾶσ-
ϑαι.
νς μὲν γὰρ ὡς ἐξέτασις
ι τῆ Ἀρσάκης, ἀλλ' ἐν
ισμάτων εἰς τὸ συν-
βιβάζουσα. καὶ τὴν
τῆ φιλοφροσύνην τ
μεγαλωνοσα, καὶ τὸ
ὺ τὸ φαινόμενον μό-
καὶ τὸ ἔνδον ἐσθῆτος
ι εὐλόγων περιφά-
ν ἄγουσα· καὶ τὸ
ἐράσμιον καὶ εὐ κιν-
κίρναται τοῖς ἁβρο-
ἀνδρωδεστέροις τῶν
ως ἀποπειρᾶν ἐν οἷς
ιμβαίνοι, εἰ πρὸς
ς ἐπαγωγοῖς. καὶ
, τὸ μὲν τῆς φιλοφρο-
ὡς φιλέλλην τὸ ἦ-
α τοιαῦτα, πάντα
ει ὡμολόγει τὰ δὲ
ἀποπτύων, ὡς αὖ
ἀρχὴν, ἑκὼν

μὸς τοίνυν εἶχε τὴν
καὶ οἷον ἔνυξε τὴν
στοχαζομένην μὲν ὡς
ῆς προσαγωγίας, ἀ-
ιζόμενον δὲ καὶ διω-
ορῶσα τὴν πεῖραν,

& quamprimum scopū illi propositum perficeret: non amplius affectū ferentis neque ipsam quicquā remittentē, sed variis rationibus circundāte Theagenem.

Ac manifeste quidē non exponebat Arsaces voluntatem, cæterum circuitione & inuolucris tectam intelligendam relinquebat: beneuolētiam dominæ erga ipsum prædicās: & cùm pulchritudinem non apparentē tantum, sed & eā quæ vestitu cōtineretur quibusdā conuenientibus occasionibus ob oculos ponens: tū mores, quod essent amabiles, & cū quadam facilitate cōiuncti, & quod delectaretur delicatioribus, & valentioribus adolescētibus. Et in summa, experimētum capiebat in iis quæ narrabat, an Venereis rebus alliceretur. Theagenes autem beneuolentiam illius erga se, & q moribus esset propēsis in amorē Græcorum, & quæcunque talia præterea collaudabat, & insuper agebat gratias. Porrò illecebras absurdiorum rerum neque intelligens ab initio, sponte præteribat.

Angor igitur quidā inuasit anū & quasi pungebatur dolore cordis, cū cōiectaretur eum intelligere illecebras, fastidire autē & repellere omnes conat⁹ videret: & Ar

Amoris lenocinium.

Cybele cōmēdat pro Arsace.

Theagenis pudicitia.

Cybele in angustiis de infelici rerum successu.

ac nunc vobis omnia officia humanitatis & omnem obſeruantiam attribuente? Quamobrẽ abiiciendi ſunt vobis iſti fatui & pueriles planè fletus, intueri verò voſmetipſos & componere conuenit, accedere ac obſequi Arſaces voluntati. Theagenes autem: Memoria, inquit, mortis Calaſiridis dolorem in nobis excitauit, & ad lacrymas nos deduxit, qui illius paternam erga nos voluntatem amiſerimus. Nugæ ſunt, inquit anus, iſtæ: Calaſiris, & & pater quiſpiam fictus, qui communi naturæ legi, & ætatis tempori ceſſit. Omnia tibi adſunt per vnum hominem, præfectura, diuitiæ, deliciæ, & fructus florentis ætatis: denique fortunam tuam eſſe puta, & adora Arſacen. Tantùm mihi obtemperate, quomodo illam accedere & aſpicere debeatis, quando hoc præceperit, & qua ratione agendum tractandúmque ſit, ſi quid imperauerit. Animus enim illius magnus eſt, vt ſcis, & excelſus, & regius, ætate iuuenili & forma inſuper elatus, & qui ſe cõtemni ſi quid poſtularit non patiatur.

Cùm ad hæc reticuiſſet Theagenes, & apud ſeſe,

κἀμοῦ τὸ παρὸν πᾶσαν δὲ
θεραπείαν ὑμῖν ἀπο
σης; ἀλλ' ἀποῤῥιπτέον
ληρώδεις τούτους καὶ μ
δεις τοὺς ὄντι θρήνους. ὁ
ῥυθμίζειν ἑαυτοὺς, εἰ
ὑπηρετεῖσθαι τοῖς Ἀρσά
λήμασι. καὶ ὁ Θεαγένη
ἔφη, ὦ μῆτερ, τῆς Κα
τελευτῆς εἰς λύπην ἡ
κίνησε, καὶ τὸ πατρικὸ
περὶ ἡμᾶς βούλημα ἀ
κότας, εἰς δάκρυα ἐξ
Ὕθλοι [ἔφη] ταῦτα· Κ
καὶ πατήρ τις προσποιη
σβύτης τῷ κοινῷ φύσ
χρόνῳ τῆς ἡλικίας εἴξας.
σοι πάρεστι δι' ἑνὸς ἀρ
πλοῦτος, τρυφὴ, καὶ ἡ
τῆς ἐφ' ἡλικίας ἀκμῆς· ε
τύχην συντόμως νόμιζε
σκυνει τὴν Ἀρσάκην.
μοὶ πείθεσθε. πῶς μὲν ἀ
στέον, καὶ ὁπηνίκ' ὀπτέον ὅτ
ἐπιτρέψῃ, πῶς δὲ χρῆς
πουργητέον ὅταν τι προ
τὸ γὰρ φρόνημα, ὡς οἶδ
καὶ ὑπέρογκον καὶ β
νεότητι καὶ κάλλει πε
μένον, καὶ ὑπερφθῆναι
λεύοι μὴ ἀνεχόμενον.

Πρὸς ταῦτα σιγὴ
τοῦ Θεαγένους, καὶ κα
ὡς ἀηδῶν τινῶν καὶ μ

πνιᾷ ἐννοουμῶτῳ, ὅ-ερν εὐνοῦχοι παρῆσαν, μὲν δῆθεν τῆς σατραπικῆς ἐπὶ χρυσιδίων κομίζοντες, 5 πολυτέλειαν ἢ χλιδῶντα· καὶ τούτοις ἡ δέσποινα δεξιοῦ-πιᾷ τὸ παρὸν τοὺς 10 καὶ παραθέμενοι τοῖς φρῆμα ἀπεχώρουν. ἅμα μὲν τῆς Κυβέ-ρεπούσης, ἅμα δὲ 15 τὸ μὴ δοκεῖν συνεβρί-δεξίωσιν] ἀπογεύον-βραχὺ τῶν παρακει-ῦ τοῦτο καὶ εἰς ἑσπέ- 20 ρο, καὶ κατὰ τὰς ἀλ-ἡμέρας.

quòd turpium quarundam rerum,& cum flagitio coniunctarum significationes essent,cogitaret:paulo pòst eunuchi aderant,reliquias satrapicæ mensæ,quæ omnem sumptum & molliciem superabant, in aurea supellectili afferentes. Et cùm dixissent quòd his domina honoris causa excipit hospites,& apposuissent iuuenibus, continuò discedebant.At hi,Cybele quidem hortante, simul verò prospicientes ne quid officio detrahere viderentur,aliquantulum degustabant ea quæ erant apposita. Atque hoc & vesperi fiebat, & reliquis deinceps diebus.

Theagenes flagitiũ suspicatur.

Mensa amantibus apposita,reliquiæ mensæ Satrapicæ.

ARGVMENTVM CAP. XX.

anes ab Arsace accersitur. Vt exceptus ab eadem. impatientia in Arsace. Cybele quid non tentat pro do-. Theagenis inuictus animus. Consilium cum Chariclea instantis impudicitia animi plenum. Cybele elusa, Ar-cta furor. Principia Cybeles malorum rem Achæmeni-se. Achæmenes spe potiunda Chariclea aperit qua cir-nem gesta erant: vt captiuus ad Oroondatem missus interceptus à Thyamide, & Mitrani ereptus. Thea-s apud Arsacen vt nuptias Achæmenis & Chariclea

ΚΕΦ. Κ'.

Τῇ δ' ἐξῆς κατὰ πρῶ-υ που τῆς ἡμέρας ὥραν,

CAP. XX.

POstridie verò fere circiter horã primã diei,

Accerſitur ab Arſace Theagenes.

iidem eunuchi venientes ad Theagenem: Accerſitus es, ô nimium felix à domina, dicebant: & iuſſi ſumus vt te in illius conſpectum deducamus. Quamobrem eas friturus felicitate, quam ſanè paucis & rariuſculè impertiri ſolet. Ille autem paululum quieuit: deinde tanquam vi traheretur, inuitus conſurgens: Solúmne me venire imperatum eſt, ad ipſos dicebat, an etiam vnà mecum ſororem hanc meam? Cùm autem, Solum, reſpondiſſent, & illam ſeorſim eſſe venturam: nunc verò adeſſe Arſacæ quoſdam ex magiſtratibus Perſarum, alioqui moris eſſe vt ſeorſim cum viris, cum mulieribus autem alio tempore agatur: inclinans ſeſe Theagenes, Neque honeſta hæc ſunt, neque non ſuſpecta, ad Chariclíam ſubmiſſè cùm dixiſſet, ab illáque viciſſim audiſſet quòd non oporteret contraïre, ſed curſum vnà tenere initiò, & præ ſe ferre voluntatem omnia ex illius ſententia faciendi, ſequebatur præeuntes. Cúmque modum quo illam oporteret compellare atque alloqui, & quòd moris eſſet adorare

Sororem Charicleam adiungere Theagenes non permittitur.

Mos inter Perſas.

Theagenis contra vim cedentis, ad Charicleam ſubmiſſa verba qua prudenter moneetur quid agendum.

οἱ συνήθεις εὐνοῦχο
τες ὡς τὸν Θεαγένη
κέκλησαι ὦ μακα
5 δεσποίνης ἔλεγον,
ἄγειν σε προσετ
καὶ ἥκε τῆς εὐτυχ
λαύστων, ἧς ὀλίγοις
10 λιγάκις μεταδίδωσ
μικρὸν ἐφησυχάσας
πρὸς βίαν ἑλκόμεν
νέστη τε, καί, Μό
15 ἥκειν ἐπεσάλτη πρ
ἔλεγεν, ἢ καὶ ἀδελ
τὴν τὴν ἐμήν; τὴν
μόνον, ἀποκειναμέν
20 νην δὲ καθ' ἑαυτὴ
σεσθαι· νυνὶ γὰρ
ναι τῇ Ἀρσάκῃ τῶν
τινὰς Περσῶν· καὶ ἄ
25 εἶναι, ἀνδράσι
γυναιξὶ δὲ καθ
καιρὸν χρηματίζειν
κύψας ὁ Θεαγένης,
30 λὰ ταῦτα οὔτε ἀ
πρὸς τὴν Χαρίκλει
εἰπών· ἀντακούσας
δέησοι μὴ ἀντιβαίνει
35 ἐπιτρέχειν τὴν πρώτ
ἐνδείκνυσθαι ὡς πάν
νοιῶ τὸν ἐκείνης
τα, εἴπετο τοῖς ἄγ
40 ὅπως δέησει τὴν
ποιεῖσθαι, καὶ τὸν
τῆς προσηγορίας ὑφηγουμένοις, καὶ ὡς ἔθος π

ιας, οὐδὲν μὲ ἀπεκρί-

ν δὲ, καὶ προχαθη-
ψηλῷ καταλαβὼν,
καὶ χρυσοπάςῳ τῇ ἐ-
μομένην, ὅρμων δὲ
ι καὶ τιάρας ἀξιώμα-
χουμένην, καὶ παν-
τικῇ πρὸς τὸ ἁβρό-
ησμένην, δορυφόρων
ὄντων, καὶ τ ἐπὶ δό-
θεν προέδρων προ-
ἐξέπληξε τὸ φρόνη-
σπερ τῆς συγκειμέ-
πρὸς τὴν Χαρί-
ἱρ τῆς θεραπεύπ-
σεως ἐπικεκλησμέ-
αν ἔςη πλέον εἰς με-
ω, πρὸς τὸ ἀλα-
Περσικῆς θέας. καὶ
ς οὔτε προσκυνή-
τ ὀρθῆς τῆς κεφα-
φη, βασίλειον αἷμα

παρόντων ἀγανα-
ὶ θρῦν τινα ὅτι μὴ
ε καταςασιαςικὸν
ὡς τολμηρῷ καὶ
ρείντων, ἡ Ἀρσάκη
Σύγγνωτε εἶπεν, ὡς
ἴνῳ, καὶ τὸ ὅλον Ἑλ-
κεῖθεν ὑποψίαν
σύνη, καὶ ἅμα καὶ τ
τιάραν ἀφεῖλε, πολλὰ τ παρόντων κωλυόντων. τ γὰρ

ingredientes, docerent, nihil respondit.

Cæterùm ingressus est, & illā sedentem pro tribunali deprehendens, purpura & auro intexta veste exornatā, moniliúmq; pretio & tiaræ dignitate superbientem, ac delicatè delibutam & fucatam, satellitibus astatibus, & primariis vtrinque magistratibus, assidentibus: non consternatus est animo, sed tanquam eorum quæ illi fuerāt cum Chariclea constituta de assimulata obseruantia & veneratione oblitus, magis est erectus animi magnitudine contra fastum Persici spectaculi: & neque genu flectēs, neque adorans, sed erecto capite, Salue (inquit) regie sanguis Arsace.

Theagenis inuictus animus cōtra fastum Persicum.

Adorare nescit.

Salutandi ratio.

Arsacen vt salutarit.

Vt exceptus ab Arsace.

Indignantibus verò iis qui præsentes aderant, & murmur quoddam contra Theagenem, tanquam temerariū & audacem, quòd non adorasset, emittentibus: Arsace subridens, Date veniam, inquit, tanquam ignaro & peregrino, & prorsus Græco, & illinc contemptu nostri laboranti. Simul & de capite tiaram deposuit, multum iis qui aderant prohibentibus. hoc enim

faciunt

Tiaram deponere mos erat apud Persas ad reddendam gratiam ei qui salutauit.

faciunt Persæ, ad reddēdam gratiam ei qui salutauit. & cùm ad illum, Bono animo esto hospes, per interpretē dixisset (quamuis enim intelligebat linguam Græcam, loqui tamen non potuit) & dic si qua re indiges, repulsam nō passurus: remittebat, innuens eunuchis. Deducebatur verò cū pompa satellitum. Ibi & Achęmenes cùm illum iterum cōspexisset, cognouit exactiùs: & nimij honoris qui illi tribuebatur, causam suspicans, mirabatur: tacebat tamen, ea quæ decreuerat faciens.

Reducitur Theagenes, ab Achæmene melius agnitus.

Arsace autem optimatibus Persarum & magistratibus magnifico apparatu acceptis, eo prætextu quòd id honoris causa, quemadmodum solebat, faceret, veriùs verò propter colloquium cum Theagene habitum conuiuium agitans, non tantùm portiones ciborum, vt consueuerat, Theageni mittebat, sed etiam tapetes, & peristromata versicoloria, Sidoniæ & Lydiæ manus arte elaborata. Mittebat quoq; vnà & mancipia ab obsequiis futura, ancillam quidem Chariclię, puerū verò Theageni, genere Ionica, ætate verò pubertatem attingentia: multis modis adhortata Cybelen, vt acceleraret,

Conuiuium Arsaces.

In amantes Theagenem omnia officia.

ἀμείβεσθαι τὸν ἀσπασάμενον σύμβολον τοῦτο πεποίηκε) Πέρσαι. καὶ Θάρσει, ὦ ξένε, εἰπόντος διὰ τοῦ ἑρμηνέως (συνίει γὰρ τὴν Ἑλλάδα γλῶτταν, οὐκ ἐφθέγγετο) καὶ λέγε τίνος χρῄζεις ὡς οὐκ ἀποτευξόμενος, ἀπέπεμπε, νεύματι τοῦτο πρὸς τοὺς εὐνούχους ἐπισημηνάμενος. παρεπέμπετο δὲ μετὰ δορυφορίας. καὶ ὁ Ἀχαιμένης αὖθις θεασάμενος, ἐγνώριζε μὲν ἀκριβέστερον, καὶ τὴν ἄγαν εἰς αὐτὸν τιμῆς τὴν αἰτίαν ὑποπτεύων ἐθαύμαζεν. ἐσίγα δὲ οὖν ὅμως τὰ δεδογμένα πράττων.

Ἡ δὲ Ἀρσάκη τοὺς ἐν τέλει Περσῶν ἑστιάσασα, δῆθεν μὲν ὡς συνήθως ἐκείνους τιμῶσα, ἀληθέστερον δὲ τὴν πρὸς Θεαγένην ἔντευξιν εὐωχίαν ἄγουσα, οὐ μοίρας μόνον κατὰ τὸ εἰωθὸς τῶν ἐδεσμάτων τοῖς περὶ τὸν Θεαγένην ἀπέστελλεν, ἀλλὰ καὶ τάπητάς τινας, καὶ στρωμνὰς πεποικιλμένας, Σιδωνίας τε καὶ Λυδίας ἔργα χειρός. συναπέστελλε δὲ καὶ ἀνδράποδα ὑπηρετησόμενα, κόριον μὲν τῇ Χαρικλείᾳ, παιδάριον δὲ τῷ Θεαγένει· τὸ μὲν γένος Ἰωνικά, τὴν δὲ ἡλικίαν ἡβῶντα· πολλὰ τὴν Κυβέλην παρακελευσαμένη ἐπισπεύδειν,

καὶ

ἄχεσα διανύειν τὸν
μὴ ἐπιφέρειν· τὸ πά-
οὐδὲ αὐτὴν ἀνιεῖ-
ντοίας ἐμπεριθεῖς
ν.
ς μὲν γὰρ οὐκ ἐξέφαινε
ὁ Ἀρσάκης, κύκλῳ
γμάτων εἰς τὸ συν-
ιβάζουσα. καὶ τὴν
φιλοφροσύνην τῆς
ἰδαλωῦσα, καὶ τὸ
τὸ φαινόμενον μό-
ὶ τὸ ἐντὸς ἐσθῆτος
εὐλόγων στροφά-
ιν ἄδουσα· καὶ τὸ
ὥσμιον καὶ εὐόμι-
ἔχουσα τοῖς ἀβρο-
ἰσχυροτέροις τῶν
ις ἀπόπειραν ἐν οἷς
βάνουσα, εἰ προς-
ἐπαφροδίτοις. καὶ
τὸ μὲν τῆς φιλοφρο-
ς φιλέλλην τὸ ἦ-
τοιαῦτα, συνετή-
ν ὡμολόγει τὰ δὲ
πτωτέρων, ὡς ἂν
τῆς ἀρχῆς, ἑκὼν

ς τοίνυν εἶχε τὴν
οἷον ἔλυζε τὴν
χαζομένην μὲν ὡς
προσαγωγίας, ἀ-
ιμένον δὲ καὶ διω-
ῶσα τὴν πεῖραν,

& quamprimum ſcopũ illi propoſitum perficeret, non amplius affectũ ferenti: neque ipſam quicquã remittentẽ, ſed variis rationibus 5 circundãtem Theagenem.

Amoris impatientia.

Ac manifeſtè quidẽ non exponebat Arſaces voluntatem, cæterùm circuitio- 10 ne & inuolucris tectam intelligendam relinquebat: beneuolẽtiam dominæ erga ipſum prædicãs: & cùm pulchritudinem non appa- 15 rentẽ tantùm, ſed & eã quæ veſtitu cõtineretur quibuſdã conuenientibus occaſionibus ob oculos ponens: tũ mores, quòd eſſent amabi- 20 les, & cũ quadam facilitate cõiuncti, & quòd delectaretur delicatioribus, & valentioribus adoleſcẽtibus. Et in ſumma, experimẽtum 25 capiebat in iis quæ narrabat, an Venereis rebus alliceretur. Theagenes autem beneuolentiam illius erga ſe, & ꝙ moribus eſſet pro- 30 pẽſis in amorẽ Græcorum, & quæcunque talia prætere a collaudabat, & inſuper agebat gratias. Porrò illecebras abſurdiorum rerum 35 neque intelligens ab initio, ſponte præteribat.

Cybele omnia tẽtat pro Arſace.

Theagenis pudica mẽs.

Angor igitur quidã inuaſit anũ & quaſi pungebatur dolore cordis, cũ cõiectare- 40 tur eum intelligere illecebras, faſtidire autẽ & repellere omnes conat⁹ videret:

Cybele in anguſtiis de infauſto rerum ſuarum ſucceſſu.

& Ar

& Arſacen non ampliùs ferre ſciret, tumultuantem, & non ampliùs ſe cohibere poſſe dicentem, & pollicita repoſcentem, quę aliâs aliis prætextibus Cybele differebat: interdum quamuis vellet, reformidare adoleſcentem dicens: interdum verò, aliquid incommodè cecidiſſe fingens. Et cùm iam quintus & ſextus dies præteriiſſet, Charicliámque Arſace ſemel atque iterum ad ſe vocaſſet, & ad gratificandum Theageni honorificè illam accepiſſet, beneuolentiáque ſingulari fuiſſet intuita, cogebatur planiùs colloqui cum Theagene, amorémque apertè exponebat, multa & ſexcenta bona, ſi aſſentiretur, certò pollicens: &, Quæ malùm eſt hæc tergiuerſatio? addens: quídve adeò alienum à rebus Venereis? adoleſcens tam formoſus, & florenti ætate, mulierem ſimilem & amore illius contabeſcentem repellit, & non prædam ducit, & in lucro ponit negotium: præſertim nulla formidine rem conſequente, neque viro præſente, & me quæ illam educaui, ac omnia arcana in poteſtate habeo, hanc conſuetudinem illi procurante?

Chariclea ſemel atque iterum ab Arſace vt excepta, Theageni dù ſtudet gratificari.

Cybele amores dominæ Theageni aperte exponit.

καὶ τὴν Ἀρσάκην οὐκ ἔτι φέρειν οἵα τε δι' ὄχλου γινομένην. καὶ καρτερεῖν οὐκ ἔτι δύνασθαι λέγουσαν, καὶ τὴν ἐπαγγελίαν ἀπαιτοῦσαν, ἄλλοτε ἄλλαις προφάσεσιν ὑπερετίθετο ἡ Κυβέλη· νῦν μὲν βουλόμενον ὑποδειλιᾶν τὸν νεανίαν φάσκουσα· νῦν δὲ ἀνωμαλίαν τινὰ προσπεπτωκέναι πλαττομένη. Καὶ πέμπτης που λοιπὸν καὶ ἕκτης ἡμέρας παρῳχηκυίας ἤδη, καὶ τὴν Χαρίκλειαν τῆς Ἀρσάκης ἅπαξ που καὶ δεύτερον προσκεκλημένης, καὶ ὡς τὸ τῷ Θεαγένει κεχαρισμένον μετὰ τιμῆς καὶ φιλοφροσύνης ἑωρακυίας, ἀναγκάζεται καὶ λευκότερον διαλεχθῆναι τῷ Θεαγένει, καὶ τὸν ἔρωτα ἀπαρακαλύπτως ἐξηγορεῦσαι, πολλὰ καὶ μυρία ἀγαθὰ συγκατατιθεμένῳ διεγγυωμένη, καὶ Τίς ἡ ἀτολμία προστιθεῖσα· τί δὲ τὸ ἀναφρόδιτον, νέος οὕτω καὶ καλὸς καὶ ἀκμαῖος, γυναῖκα ὁμοίαν καὶ προσπεπτωκυῖαν ἀπωθεῖται, καὶ οὐχ ἅρπαγμα οὐδὲ ἕρμαιον ἡγεῖται τὸ πρᾶγμα, δέους μὲν οὐδενὸς ἐπόντος τῇ πράξει, μήτε ἀνδρὸς παρόντος, κἀμοῦ τῆς θρεψαμένης, καὶ πάντα ἀπόρρητα διὰ χειρὸς ἐχούσης, τὴν ὁμιλίαν διακονούσης.

ἱ τινὸς ἐνόντος κωλύ-
, οὐ νύμφης, οὐ γαμετῆς
καί τοι καὶ τέτων ὑπε-
λλοὶ πολλάκις, ὅσοι 5
ἔχοντες, τοὺς μὲν οἰκείους
οὐδὲν ἐκ τούτου καλα-
, αὐτοῖς δὲ ὠφέλησιν,
χρημάτων προσγενο- 10
ὶ τὴν κατ' ἡδονὴν ἀ-
ων. τελευτῶσα δὲ καὶ
ὁ τινα κατέμιγνυ τοῖς
ις. Αἱ χρησταὶ, λέγου- 15
ραλέστεροι γυναῖκες, ἀ-
ι γίνονται καὶ βαρυμή-
ντυγχάνουσαι, καὶ τοὺς
ς ὡς ὑβριστὰς εἰκό-20
νονται. ταύτην δὲ, ὅτι
εἰς τὸ γένος ἐστὶ, καὶ
λειον αἷμα, τοῦτο δὴ τὸ
ς προφράσεως καὶ ὡς 25
ἐξουσίαν καὶ δύναμιν
ντται, ὑφ' ἧς αὐτῇ καὶ
τὸν εὔνουν, καὶ κολά-
ἐναντιούμενον ἔπ' ἀ- 30
σὺ δὲ καὶ ξένος καὶ ἐρη-
, ὁ προσβοηθούμενος οὐ-
ύσαι τὸ μέρος καὶ σαυ-
ῖσαι κἀκείνης. ἀξία δ' 35
σοῦ φειδοῦς, εἰς τὰ
τὴν σὴν πόθων οὕτως
νῆ. Εὐλαβήθητι καὶ
ρωτικὴν, φύλαξαι καὶ 40
ς ὑπεροψίας νεμεσητόν.
αἶδα μεταμεληθέντας.

Neque quod ad te attinet, vllo intercedente impedimento, non sponsa, non vxore. Atqui & hæc sæpius 5 multi contempserunt, qui sana mente præditi, domesticis ea re nihil se nocituros intellexerunt: sibi autem profutur s possessione 10 opum, & fructu voluptatis in lucro accedente. Ad extremum & minas quasdam immiscebat orationi. Comes(dicés) mulieres, & iu- 15 uenũ cupidæ, implacabiles existunt, & sæuam ira concipiunt, cùm sua spe labuntur: & cõtumaces, tanquam eos à quibus iniuria sunt 20 affectæ, meritò vlciscuntur, Iam de hac, quòd & Persis sit genere, cogita: & regius sanguis, quod tu ipse antea tua confessione testatus es, 25 & quòd magnis viribus & potentia sit stipata, qua illi & honore afficere beneuolos erga se, & punire sibi obsistentes impunè liceat. 30 Tu verò & peregrinus es, & desertus, & qui tibi opem ferat nemo est Parce partim tibi ipsi, partim & illi. Digna verò est cui à te 35 parcatur, quę desiderio tui, quo iustè potiri debet, tã furiose sit inflammata. Verearis & iram amatoriam: caueto quoq; quæ contem- 40 ptum sequitur vindictam. Multos noui, quos postea eiusmodi animi pœnituit.

Minas verbis addit.

Mulieres antea comes, at iuuenũ cupidæ, cùm sua spe labuntur, implacabiles existunt.

Cybele nihil non omittit Dominae officiũ præstet.

Ma

Maiorem experientiā quā tu in rebus Venereis consecuta sum. Canus capillus ipse, quem vides, in multis eiusmodi rebus est versatus: sed vsque adeò rigidum, & incicurabilem neminem vnquam cognoui.

Cybele ad haricleam conuertit, im nihil ar s valent ud Theanem.

Denique conuerso sermone ad Chariclam (necessitate enim adducta, ausa est audiente illa talia loqui) Adhortare, inquit, filia tu quoque, nescio quem meritò appellem, istum tuum fratrem. Proderit & tibi hæc ipsa res, non pilo minus ab illa amaberis, maiores consequeris honores, ditesces ad satietatem vsque, de coniugio tibi prospiciet splendido. Hæc verò & felicibus optanda sunt, nedum peregrinis, & egestate in præsentia laborantibus. Charielia verò torue & ardenter contuita: Optandum quidem, inquit, fuerat, & pulcherrimum omni ex parte, optimam Arsacen nihil eiusmodi pati: sin minùs, saltem moderatè ferre affectum: veruntamen cùm quiddam humanum illi acciderit, & victa est, vt dicis, succubuitq; cupiditati, consulere & ipsa Theageni huic, vt rem non recuset, si tutò id facere possit, ne & sibi per inscitiā, & illi mali aliquid accersat:

Chaticles rmones beles vt ceperit.

πεῖραν ἔχω σοῦ μᾶλλον τῆς Ἀφροδίτης. ἡ πολιὰ θρὶξ ἣν ὁρᾷς αὕτη, πολλοῖς τοιούτοις ἐνήθλησεν. ἀλλ' οὕτως ἀτενῆ καὶ ἀνήμερον οὐκ οἶδα.

Καὶ ἀποστρέψασα τὸν λόγον πρὸς τὴν Χαρίκλειαν (ὑπ' ἀνάγκης γὰρ καὶ ἐκείνης εἰς ἐπήκοον ἀπεθάῤῥησε τὰ τοιαῦτα διαλέγεσθαι) Συμπαρακάλεσον, ἔφη, ὦ θύγατερ, καὶ σύ, τὸν οὐκ οἶδ' ὅ τινα προσείπω προσήκοντα ἀδελφόν σου τοῦτον. συνοίσει καὶ σοὶ τὸ πρᾶγμα· οὐκ ἔλαττον ἀγαπηθήσῃ· πλέον τιμηθήσῃ· πλουτήσεις εἰς κόρον. γάμου σοι φροντιεῖ λαμπροῦ. ζηλωτὰ δὲ ταῦτα καὶ εὖ πράττουσι, μήτοιγε δὴ ξένοις, καὶ ἐν ἐνδείᾳ τὸ παρὸν ἐξεταζομένοις. ἡ δὲ Χαρίκλεια σεσηρός τι καὶ κατεπιγμένον ὑποβλέψασα, Εὐκτὸν μὲν ἦν, ἔφη, καὶ κάλλιστον, μηδὲν τοιοῦτον ὑποστῆναι τὴν πάντα ἀρίστην Ἀρσάκην. εἰ δὲ μή, δευτέρα γοῦν ἐγκρατείᾳ φέρειν τὸ πάθος. ἀλλ' ἐπειδή τι πέπονθεν ἀνθρώπινον, καὶ νενίκηται, ὡς φὴς, καὶ ἥττων ἐστὶ τῆς ἐπιθυμίας, συμβουλεύσαιμ' ἂν καὶ αὐτὴ Θεαγένει τούτῳ τὴν πρᾶξιν, εἰ τὸ ἀσφαλὲς αὐτῷ προσείη, μὴ ἀρνεῖσθαι, μὴ δή τι λάθοι κακὸν αὐτός τε ἑαυτὸν κἀκείνην ἐργασάμενος, εἰ τοῦ

εἰς φῶς ἔλθοι, καὶ γνοίη
παράνομον τ̃ διδρα-
σατράπης.
...το πρὸς τοὺς λόγους 5
ι, καὶ ...λύξασα καὶ
... πολλὰ τ̃ Χαρίκλειαν,
..., ...ιον, ὅτι καὶ
...ιμίαν σοι τὴν φύσιν 10
καὶ τῆς ἀσφαλείας τ...
...φρόντικας. ἀλλὰ τού-
... θάρσει, ὡς οὐδ'
...το δή, τὸ τοῦ λόγου, 15
... Πέπαυτο τὸ παρὸν,
...γένης, καὶ ἔνδος ἡμῖν
...
θούσης δὲ ...χῆμα 20
...ὦ Θεάγενες, ἔλε-
...ρίκλεια, ὁ μὲν δαίμων
ἡμῖν ...ξενεῖ τ...
..., ἐν οἷς πλέον ἐστὶ καὶ τὸ 25
...άττειν τῆς δοκούσης
... πλὴν ἀλλὰ συνετῶν
τὰ δυστυχήματα ...
...ων πρὸς τὸ βέλτιον 30
...θαι. Εἰ μὲν οὖν ἔχεις
καὶ τελείως δρᾶσαι
ι, οὐκ ἔχω λέγειν, καί
...σφόδρα διενεχθεῖ- 35
...ντως ἡμῖν ἐν τού-
...ζεσθαι καὶ μὴ ...λεί-
... δὲ οὐ ποιῶν ἄτοπον
...εις τὸ αἰτούμενον, ἀλ- 40
... πλάττου τὸ συγκα-
...θαι, καὶ τρέφων ἐπαγγελίαις τῆς βαρβάρου τὴν ὄρεξιν,

si hęc in lucē prodierint, & alicūnde cognouerit hoc flagitiosum factū satrapa.

Prosiliit ad hæc dicta Cybele, & amplexa & dissauiata Charicleam: Rectè, inquit, facis filia, quòd & mulieris natura tui similis ... es, & securitati fratris sollicitè prospicis. Verumtamen hac de causa nō est quòd labores: quòd neque sol, vt dici solet, id sit cogniturus. Desine in pręsentia, inquit Theagenes, & concede nobis deliberandi spacium.

Cùm verò illico exisset Cybele: O Theagenes, exorsa est Chariclia: numen tales successus nobis conciliat, in quibus plus inest aduersæ fortunæ, quā quæ extrinsecus appaiet felicitatis. Quod cùm ita sit, prudentium tamen est, etiam parum prosperos casus, quatenus fieri potest, in melius conuertere. An igitur habeas in animo prorsus perficere hanc rem dicere non possū: quamuis non admodum repugnem, si omnino in hoc vt seruemur, aut non, momentum consistit. At si, vt fieri debet, ac honestum est, absurdū iudicas esse id quod petitur, finge tu quidem te assentiri, & alens promissis barbaræ cupiditatem,

Amantium inter se colloquia, Cybele remota.

Prudentiū est etiam parum prospe-ros casus, quatenus fieri potest, in melius conuertere.

Charicleæ prudentia consilij.

Barbaræ cupiditates promissis alēdæ.

ac nunc vobis omnia officia humanitatis & omnem obseruantiam attribuente? Quamobrẽ abiiciendi sunt vobis isti fatui & pueriles planè fletus, intueri verò vosmetipsos & componere conuenit, accedere ac obsequi Arsaces voluntati. Theagenes autem: Memoria, inquit, mortis Calasiridis dolorem in nobis excitauit, & ad lacrymas nos deduxit, qui illius paternam erga nos voluntatem amiserimus. Nugæ sunt, inquit anus, istæ: Calasiris, & & pater quispiam fictus, qui communi naturæ legi, & ætatis tempori cessit. Omnia tibi adsunt per vnum hominem, præfectura, diuitiæ, deliciæ, & fructus florentis ætatis: denique fortunam tuam esse puta, & adora Arsacen. Tantùm mihi obtemperare, quomodo illam accedere & aspicere debeatis, quando hoc præceperit, & qua ratione agendum tractandúmque sit, si quid imperauerit. Animus enim illius magnus est, vt scis, & excelsus, & regius, ætate iuuenili & forma insuper elatus, & qui se cõtemni si quid postularit non patiatur.

Cùm ad hæc reticuisset Theagenes, & apud sese,

καὶ τὸ παρὸν πᾶσαν δεξ
θεραπείαν ὑμῖν ὑποχ
σης; ἀλλ' ἀποῤῥιπτέον ὑ
5 ληρώδεις τούτους καὶ μει
δεις τῷ ὄντι θρήνους. ὁρ
ῥυθμίζειν ἑαυτοὺς, εἰκ
ὑπηρετεῖσθαι τοῖς Ἀρσάκ
10 λήμασι. καὶ ὁ Θεαγένης
ἔφη, ὦ μῆτερ, τῆς Καλ
τελευτῆς εἰς λύπην ἡμ
κίνησε, καὶ τὸ πατρικὸν
15 περὶ ἡμᾶς βούλημα ἀπ
κότας, εἰς δάκρυα κατ
Ὕθλοι [ἔφη] ταῦτα· Κα
καὶ πατήρ τις προσποιητ
20 σβύτης τῇ κοινῇ φύσε
χρόνῳ τῆς ἡλικίας εἴξας.
σοι πάρεστι δι' ἑνός· ἀρχ
πλοῦτος, τρυφὴ, καὶ ἀπ
25 πὶ ἐφ' ἡλικίας ἀκμῆς· καὶ
τύχην σαυτοῦ νόμιζε, κ
σκύνει τὴν Ἀρσάκην.
μοὶ πείθεσθε. πῶς μὲν ἀν
σιτέον, καὶ ὁπ[.]τέον ὅτα
30 ἐπιτρέψῃ, πῶς δὲ χρησε
πουργητέον ὅταν τι προσ
τὸ γὰρ φρόνημα, ὡς οἶσθ
καὶ ὑπέρογκον καὶ βα
35 νεότητι καὶ κάλλει προσ
μένον, καὶ ὑπεροφθῆναι
λεύοι μὴ ἀνεχόμενον.
40 Πρὸς ταῦτα σιγῆς
τοῦ Θεαγένους, καὶ κατ
ὡς ἀπιδών τινων καὶ μο

ω πηρ συνοουμεν, ὅπερ εὐνοῦχοι παρῆσαν, α μὲν δεῖπνον τῆς σατραπικῆς τραπέζης ἐπὶ χρυσῶν σκευῶν κομίζοντες, 5 πολυτέλειαν ἢ χλιδὴν ὑπερβαίνοντα· καὶ τούτοις ἡ δέσποινα δεξιοῦσθαι τὸ παρὸν τοὺς 10 καὶ παραθέμενοι τοῖς ὑποχρῆμα ἀπεχώρουν. ἅμα μὲν τῆς Κυβέλης προτρεπούσης, ἅμα δὲ 15 τοῦ μὴ δοκεῖν ἐνυβρίζειν δεξίωσιν] ἀπογευόμενοι βραχὺ τῶν παρακειμένων, καὶ τοῦτο καὶ εἰς ἑσπέραν ἐγίνετο, καὶ κατὰ τὰς ἄλλας 20 τὰς ἡμέρας.

quòd turpium quarundam rerum, & cum flagitio coniunctarum significationes essent, cogitaret: paulo pòst eunuchi aderant, reliquias satrapicæ mensæ, quæ omnem sumptum & mollitiem superabant, in aurea supellectili afferentes. Et cùm dixissent quòd his domina honoris causa excipit hospites, & apposuissent iuuenibus, continuò discedebant. At hi, Cybele quidem hortante, simul verò prospicientes ne quid officio detrahere viderentur, aliquantulùm degustabant ea quæ erant apposita. Atque hoc & vesperi fiebat, & reliquis deinceps diebus.

Theagenes flagitiũ suspicatur.

Mēsa amantibus apposita, reliquiæ mensæ Satrapicæ.

ARGVMENTVM CAP. XX.

...ganes ab Arsace accersitur. Vt exceptus ab eadem. ...impatientia in Arsace. Cybele quid non tentat pro do...a. Theagenis inuictus animus. Consilium cum Chariclea constantis in pudicitia animi plenum. Cybele elusa, Ar...pecta furor. Principia Cybeles malorum rem Achæmeni...isse. Achæmenes spe potiunda Chariclea aperit quæ cir...anem gesta erant: vt captiuus ad Oroondatem missus ...e interceptus à Thyamide, & Mitrani ereptus. Thea...tes apud Arsacen vt nuptias Achæmenis & Chariclea

ΚΕΦ. Κ'.

...δ' ἐν ἑξῆς κατὰ πρώ...ω που τῆς ἡμέρας ὥραν,

CAP. XX.

POstridie verò fere circiter horã primã diei,

Accersitur ab Arsace Theagenes.

iidem eunuchi venientes
ad Theagenem: Accersi-
tus es, ô nimium felix à
domina, dicebant: & iuſ-
ſi ſumus vt te in illius
conſpectum deducamus.
Quamobrem eas friturus
felicitate, quam ſanè pau-
cis & rariuſculè impertiri
ſolet. Ille autem paululum
quieuit: deinde tanquam
vi traheretur, inuitus
conſurgens: Solúmne me
venire imperatum eſt, ad
ipſos dicebat, an etiam
vnà mecum ſororem hanc
meam? Cùm autem, So-
lum, reſpondiſſent, & il-
lam ſeorſim eſſe ventu-
ram: nunc verò adeſſe
Arſacæ quoſdam ex magi-
ſtratibus Perſarum, alioqui
moris eſſe vt ſeorſim cum
viris, cum mulieribus au-
tem alio tempore agatur:
inclinans ſeſe Theage-
nes, Neque honeſta hæc
ſunt, neque non ſuſpecta,
ad Charicliam ſubmiſſè
cùm dixiſſet, ab illáque
viciſſim audiſſet quòd non
oporteret contraire, ſed
curſum vnà tenere initiò,
& præ ſe ferre volunta-
tem omnia ex illius ſen-
tentia faciendi, ſequebatur
præeuntes. Cúmque mo-
dum quo illam oporteret
compellare atque alloqui,
& quòd moris eſſet adorare

Sororem Charicleam adiungere Theagenes non permittitur.

Mos inter Persas.

Theagenis contra vim cedentis, ad Charicleam ſubmiſſa verba a qua prudenter monetur quid agendum.

οἱ συνήθεις εὐνοῦχοι παρόν-
τες ὡς τὸν Θεαγένην, μετα-
κέκλησαι ὦ μακάριε φασὶ
δεσποίνης ἔλεγον, καὶ ὀφ- 5
θῆναί σε προστεταγμένοι.
καὶ ἥκει τῆς εὐτυχίας ἀπο-
λαύσων, ἧς ὀλίγοις δὴ καὶ ὀ-
λιγάκις μεταδίδωσιν. ὁ δὲ 10
μικρὸν ἐφησυχάσας, καὶ εἶτα
πρὸς βίαν ἑλκόμενος, δια-
νέστη τε, καὶ, Μόνον δέ με
ἥκειν ἐπέσταλται πρὸς αὐτοὺς 15
ἔλεγεν, ἢ καὶ ἀδελφὴν ταύ-
την τὴν ἐμήν; τῶν δὲ, μόνον,
ἀποκριναμένων, ἐκεί-
νην δὲ καθ' ἑαυτὴν ὀφθή- 20
σεσθαι· νυνὶ γὰρ συμπαρεῖ-
ναι τῇ Ἀρσάκῃ τῶν ἐν τέλει
τινὰς Περσῶν· καὶ ἄλλως ἔθος
εἶναι, ἀνδράσι μὲν ἰδίᾳ, 25
γυναιξὶ δὲ καθ' ἑτέραν
καιρὸν χρηματίζειν, ἐπι-
κύψας ὁ Θεαγένης, οὔτε κα-
λὰ ταῦτα οὔτε ἀνύποπτα, 30
πρὸς τὴν Χαρίκλειαν ἠρέμα
εἰπών· ἀντακούσας δὲ ὡς
δέησοι μὴ ἀντιβαίνειν, ἀλλὰ
συντρέχειν τὴν ἀρχὴν, καὶ 35
ἐνδείκνυσθαι ὡς πάντα πρὸς
νοῦν τὸν ἐκείνης ποιήσον-
τα, εἵπετο τοῖς ἄγουσι· καὶ
ὅπως δεήσει τὴν ἔντευξιν 40
ποιεῖσθαι, καὶ τὸν τρόπον
τῆς προσηγορίας ὑφηγουμένοις, καὶ ὡς ἔθος προσκυνεῖν

τοὺς

ingredientes, docerent, nihil respondit.

Cæterùm ingressus est, & illã sedentem pro tribunali deprehendens, purpura & auro intexta veste exornatã, moniliúmq; pretio & tiaræ dignitate superbientem, ac delicatè delibutam & fucatam, satellitibus astatibus, & primariis vtrinque magistratibus, assidentibus: non consternatus est animo, sed tanquam eorum quæ illi fuerãt cum Chariclea constituta de assimulata obseruantia & veneratione oblitus, magis est erectus animi magnitudine contra fastum Persici spectaculi: & neque genu flectẽs, neque adorans, sed erecto capite, Salue (inquit) regie sanguis Arsace.

Theagenis inuictus animus cõtra fastum Persicum.

Adorare nescit.

Salutandi ratio.

Arsacen vt salutarit.

Vt exceptus ab Arsace.

Indignantibus verò iis qui præsentes aderant, & murmur quoddam contra Theagenem, tanquam temerariũ & audacem, quòd non adorasset, emittentibus: Arsace subridens, Date veniam, inquit, tanquam ignaro & peregrinõ, & prorsus Græco, & illinc contemptu nostri laboranti. Simul & de capite tiaram deposuit, multum iis qui aderant prohibentibus. hoc enim

faciunt

Tiaram deponere moris apud Persas ad reddendam gratiam ei qui salutauit.

faciunt Persæ, ad reddẽdam gratiam ei qui salutauit. & cùm ad illum, Bono animo esto hospes, per interpretẽ dixisset (quamuis enim intelligebat linguam Græcam, loqui tamen non potuit) & dic si qua re indiges, repulsam nõ passurus: remittebat, innuens eunuchis. Deducebatur verò cũ pompa satellitum. Ibi & Achęmenes cùm illum iterum cõspexisset, cognouit exactiùs: & nimij honoris qui illi tribuebatur, causam suspicans, mirabatur: tacebat tamen, ea quæ decreuerat faciens.

Reducitur Theagenes, ab Achæmene melius agnitus.

Arsace autem optimatibus Persarum & magistratibus magnifico apparatu acceptis, eo prætextu quòd id honoris caussa, quemadmodum solebat, faceret, veriùs verò propter colloquium cum Theagene habitum conuiuium agitans, non tantùm portiones ciborum, vt consueuerat, Theageni mittebat, sed etiam tapetes, & peristromata versicoloria, Sidoniæ & Lydiæ manus arte elaborata. Mittebat quoq; vnà & mancipia ab obsequiis futura, ancillam quidem Chariclię, puerũ verò Theageni, genere Ionica, ætate verò pubertatem attingentia: multis modis adhortata Cybelen, vt accelararet,

Conuiuium Arsaces.

In amantem Theagenem omnia officia.

ἀμείβεσθαι τὸν ἀσπασάμενον σύμβολον τοῦτο πεποίηνται Πέρσαι· καὶ θάρσει, ὦ ξένε, εἰποῦσα διὰ τοῦ ἑρμηνέως (συνιεῖσα γὰρ τὴν Ἑλλάδα γλῶτταν οὐκ ἐφθέγγετο) καὶ λέγε τινὸς χρῄζεις ὡς οὐκ ἀποτευξόμενος, ἀπέπεμπε, νεύματι τοῦτο πρὸς τοὺς εὐνούχους ἐπισημηναμένη. παρεπέμπετο δὲ μετὰ δορυφορίας. καὶ ὁ Ἀχαιμένης αὖθις θεασάμενος, ἐγνώριζε μὲν ἀκριβέστερον, καὶ τὴν ἄγαν εἰς αὐτὸν τιμὴν τῆς αἰτίας ὑποπτεύων ἐθαύμαζεν. ἡσύχαζε δ' οὖν ὅμως τὰ δεδογμένα πράττων.

Ἡ δὲ Ἀρσάκη τοὺς ἐν τέλει Περσῶν ἑστιάσασα, δῆθεν μὲν ὡς συνήθως ἐκείνους τιμῶσα, ἀληθέστερον δὲ τὴν πρὸς Θεαγένην ἔντευξιν εὐωχίαν ἄγουσα, οὐ μοίρας μόνον κατὰ τὸ εἰωθὸς τῶν ἐδεσμάτων τῷ Θεαγένει ἀπέστελλεν, ἀλλὰ καὶ τάπητάς τινας, καὶ στρωμνὰς πεποικιλμένας, Σιδωνίας τε καὶ Λυδίας ἔργα χειρός. προσαπέστελλε δὲ καὶ ἀνδράποδα ὑπηρετησόμενα, κόριον μὲν τῇ Χαρικλείᾳ, παιδάριον δὲ τῷ Θεαγένει· τὸ μὲν γένος Ἰωνικά, τὴν δὲ ἡλικίαν ἀκμῆς ἐντός· πολλὰ τὴν Κυβέλην ἐπεγκελεύουσα ἐπισπεύδειν,

τι τάχιστα διανύειν τὸν
οὐ γὰρ ἔτι φέρειν τὸ πά-
θειν οὐδὲ αὐτὴν ἀνιεῖ-
ὶ παντοίως ἐμπειριῶν
γένην.
ήλως μὲν γὰρ οὐκ ἐξέφαινε
ημα τ Ἀρσάκης, κύκλῳ
αἰνιγμάτων εἰς τὸ συν-
εσβιβάζουσα. καὶ τὴν
αὐτῆ φιλοφροσύνην τ
ης μεγαλαύνουσα, καὶ τὸ
, οὐ τὸ φαινόμενον μό-
.α καὶ τὸ ἔνδον ἐσθῆτος
νων εὐλόγων προφά-
ν ὄψιν ἄγουσα· καὶ τὸ
ἰς ἐράσμιον καὶ εὔομι-
χαίρουσα τοῖς ἁβρο-
αι ἀγερωχοτέροις τῶν
ὅλως ἀπόπειραν ἐν οἷς
λαμβάνουσα, εἰ προσ-
νοῖς ἐπαφροδίτοις. καὶ
ης, τὸ μὲν τ φιλοφρο-
αι ὡς φιλέλλην τὸ ἤ-
όσα τοιαῦτα, συνεπῄ-
χάριν ὡμολόγει· τὰ δὲ
τ ἀτοπωτέρων, ὡς ἂν
μενὴς τ ἀρχὴν, ἑκὼν
νε.
ιγμὸς τοίνυν εἶχε τὴν
καὶ οἷον ἔλυζε τὴν
, στοχαζομένη μὲν ὡς
τῆς προσαγωγείας, ἀ-
λαζόμενον δὲ καὶ διω-
ν ὁρῶσα τὴν πεῖραν,

Amoris impatientia.

& quamprimum ſcopũ illi
propoſitum perficeret,non
amplius affectũ ferenti:ne-
que ipſam quicquã remit-
5 tentẽ,ſed variis rationibus
circundãtem Theagenem.

Cybele omnia tẽtat pro Arſace.

Ac manifeſtè quidẽ non
exponebat Arſaces volun-
tatem, cæterùm circuitio-
10 ne & inuolucris tectam in-
telligendam relinquebat:
beneuolẽtiam dominæ er-
ga ipſum prædicãs : & cùm
pulchritudinem nón appa-
15 rentẽ tantùm,ſed & eã quæ
veſtitu cõtineretur quibuſ-
dã conuenientibus occaſio-
nibus ob oculos ponens:tũ
mores,quòd eſſent amabi-
20 les, & cũ quadam facilitate
cõiuncti,&quòd delectare-
tur delicatioribus, & va-
lentioribus adoleſcẽtibus.
Et in ſumma,experimẽtum
25 capiebat in iis quæ narra-
bat,an Venereis rebus alli-
ceretur. Theagenes autem
beneuolentiam illius erga
ſe,& ꝙ moribus eſſet pro-
30 pẽſis in amorẽ Græcorum,
& quæcunque talia præte-
rea collaudabat, & inſuper
agebat gratias. Porrò illle-
cebras abſurdiorum rerum
35 neque intelligens ab ini-
tio,ſponte præteribat.

Theagenis pudica mẽs.

Cybele in anguſtiis de infauſto rerum ſuarum succeſſu.

Angor igitur quidã inua-
ſit anũ & quaſi pungebatur
dolore cordis,cũ cõiectare-
40 tur eum intelligere illece-
bras,faſtidire autẽ & repel-
lere omnes conat⁹ videret:

& Ar

& Arſacen non ampliùs ferre ſciret,tumultuantem, & non ampliùs ſe cohibere poſſe dicentem, & pollicita repoſcentem,quę aliâs aliis prætextibus Cybele differebat:interdum quamuis vellet, reformidare adoleſcentem dicens:interdum verò, aliquid incommodè cecidiſſe fingens. Et cùm iam quintus & ſextus dies præteriiſſet, Chariclíamque Arſace ſemel atque iterum ad ſe vocaſſet, & ad gratificandum Theageni honorificè illam accepiſſet, beneuolentiáque ſingulari fuiſſet intuita,cogebatur planiùs colloqui cum Theagene, amorémque apertè exponebat,multa & ſexcenta bona, ſi aſſentiretur,certò pollicens: &,Quæ malùm eſt hæc tergiuerſatio? addens:quídve adeò alienum à rebus Venereis?adoleſcens tam formoſus, & florenti ætate, mulierem ſimilem & amore illius contabeſcentem repellit,& non prædam ducit,& in lucro ponit negotium:præſertim nulla formidine rem conſequente, neque viro præſente, & me quæ illam educaui, ac omnia arcana in poteſtate habeo, hanc conſuetudinem illi procurante?

Chariclea ſemel atque iterum ab Arſace vt excepta, Theageni dũ ſtudet gratificari.

Cybele amores dominæ Theageni aperte expoſuit.

καὶ τὴν Ἀρσάκην οὐκ ἔτι φέρειν οἵα τε δι' ὄχλου γινομένην. καὶ καρτερεῖν οὐκ ἔτι δύνασθαι λέγουσαν, καὶ τὴν ἐπαγγελίαν ἀπαιτοῦσαν, ἄλλοτε ἄλλαις προφάσεσιν ὑπερετίθετο ἡ Κυβέλη· νῦν μὲν βουλόμενον ὑποδειλιᾶν τὸν νεανίαν φάσκουσα· νῦν δὲ ἀνωμαλίαν τινὰ προσπεπτωκέναι πλαττομένη. Καὶ πέμπτης που γενομένης καὶ ἕκτης ἡμέρας παρῳχηκυίας ἤδη, καὶ τὴν Χαρίκλειαν τῆς Ἀρσάκης ἅπαξ που καὶ δεύτερον προσκεκλημένης, καὶ ὡς τὸ τῷ Θεαγένει κεχαρισμένον μετὰ τιμῆς καὶ φιλοφροσύνης ἑωρακυίας, ἀναγκάζεται καὶ λευκότερον διαλεχθῆναι τῷ Θεαγένει, καὶ τὸν ἔρωτα ἀπαρακαλύπτως ἐξηγεῖσθαι, πολλὰ καὶ μυρία ἀγαθὰ συγκατατιθεμένῳ διεγγυωμένη, καὶ Τίς ἡ ἀτολμία προστιθεῖσα· τί δὲ τὸ ἀναφρόδιτον, νέος οὕτω καὶ καλὸς καὶ ἀκμαῖος, γυναῖκα ὁμοίαν καὶ προστετηκυῖαν ἀπωθεῖται, καὶ οὐχ ἅρπαγμα οὐδὲ ἕρμαιον ἡγεῖται τὸ πρᾶγμα, δέους μὲν οὐδενὸς ἐπόντος τῇ πράξει, μήτε ἀνδρὸς παρόντος, κἀμοῦ τῆς θρεψαμένης, καὶ πάντα τὰ ἀπόρρητα διὰ χειρὸς ἐχούσης, τὴν ὁμιλίαν διακονούσης.

μηπ

prorſus eſt euulſa, neque amplius cum nomine libero in calamitatibus verſamur, ſed in ſeruitutem rurſus recidimus: (& qua ratione, addebat) barbariciſque contumeliis & cruciatibus deinceps expoſiti ſumus vel agentes ea quæ placent his in quorum poteſtate ſumus, vel inter dãnatos connumerati. Et hæc quidem tolerabilia eſſent: cęterùm quod omnium grauiſſimum eſt, Achæmeni Cybeles filio te in vxorem daturam Arſacę promiſit. At id quidem, quòd aut non fiet, aut à me non videbitur, manifeſtum eſt, quoad vita gladiis & armis ad propugnãdum ſuppeditabit. Verùm quid agere oportet? aut quam excogitare machinã, qua & meus cum Arſace & tuus cum Achæmene deteſtandus congreſſus diſcuti poſſit? Vnum, inquit ad eum Chariclia, cùm comprobaris, alterum qui ad me pertinet impedies. Bona verba, inquit. Abſit enim vt tantoperę numinis erga nos acerbitas inualeſcat, vt ego Chariclię expers, alia cõſuetudine inceſta me polluã. Sed quiddam præſentis conſilij inueniſſe me puto: (inuentríxque omnino conſiliorum eſt neceſſitas. (Simul, ad

Conſilia inter ſe ineũt.

Inuentrix conſiliorum neceſſitas.

παντοίως ἀνέσπασται· καὶ οὐδὲ μετ᾽ ὀνόματος γοῦν ἐλευθέρου δυστυχοῦμεν, ἀλλὰ δοῦλοι γεγόναμεν αὖθις (καὶ ὅπως προσετίθει) καὶ βαρβαρικαῖς λοιπὸν ἐγκείμεθα αἰκίαις, ἢ πράττοντες τὰ δοκοῦντα τοῖς δεσποτεύουσιν, ἢ τοῖς κατακρίτοις ἐναριθμούμενοι. καί, Ταῦτα μὲν, ἔφη, φορητά· τὸ δὲ πάντων βαρύτατον, Ἀχαιμένει τῷ Κυβέλης υἱεῖ πρὸς γάμον ἐκδώσειν ἡ Ἀρσάκη σε κατεπηγγείλατο. καὶ τοῦτο μὲν ὅτι μὴ ἔσται, ἢ γινόμενον οὐκ ὄψομαι, δῆλον, ἕως ἂν ὁ βίος ξιφῶν τε καὶ ἀμυντηρίων εὐπορῇ. τί δὲ χρὴ πράττειν, ἢ τίνα μηχανὴν ἐπινοεῖν ὥστε διακρούσασθαι τήν τε ἐμὴν πρὸς Ἀρσάκην, καὶ τὴν σὴν πρὸς Ἀχαιμένην ἀπευκτὴν σύνοδον; Μίαν, ἔφη πρὸς αὐτὸν ἡ Χαρίκλεια, κατανεύσας, τὴν ἑτέραν τὴν κατ᾽ ἐμὲ διακωλύσεις. Εὐφήμησον, ἔφη, μὴ γὰρ οὕτως ὁ δαίμων τῆς ἡμετέρας βαρύτης ἰσχύσειεν, ὥστε με τὸν Χαρικλείας ἀπείρατον, ἄλλης ὁμιλίαις παρανόμοις μιανθῆναι. ἀλλά τι δραστήριον ἐπινενοηκέναι μοι δοκῶ. (εὑρετὴς ἄρα ἐστὶ λογισμῶν ἡ ἀνάγκη) Καὶ ἅμα πρὸς τὴν

Κυβέ

Maiorem experientiã quã tu in rebus Venereis consecuta sum. Canus capillus ipse, quem vides, in multis eiusmodi rebus est versatus: sed vsque adeò rigidum, & incicurabilem neminem vnquam cognoui.

Cybele ad Charicleam se conuertit, cùm nihil ar tes valent apud Theagenem.

Denique conuerso sermone ad Charicliam (necessitate enim adducta, ausa est audiente illa talia loqui) Adhortare, inquit, filia tu quoque, nescio quem meritò appellem, istum tuum fratrem. Proderit & tibi hæc ipsa res, non pilo minus ab illa amaberis, maiores consequeris honores, ditesces ad satietatem vsque, de coniugio tibi prospiciet splendido. Hæc verò & felicibus optanda sunt, nedum peregrinis, & egestate in præsentia laborantibus. Charielia verò toruè & ardenter contuita: Optandum quidem, inquit, fuerat, & pulcherrimum omni ex parte, optimam Arsacen nihil eiusmodi pati: sin minùs, saltem moderatè ferre affectum. veruntamen cùm quiddam humanum illi acciderit, & victa est, vt dicis, succubuítq; cupiditati, consulere & ipsa Theageni huic, vt rem non recuset, si tutò id facere possit, ne & sibi per inscitiã, & illi mali aliquid accersat:

Chariclea sermones Cybeles vt præceperit.

πεῖραν ἔχω σοῦ μᾶλλον τῶν Ἀφροδίτης. ἡ πολιὰ ϑρὶξ ἣν ὁρᾷς αὕτη, πολλοῖς τοιούτοις ἐνήθλησεν, ἀλλ' οὕτως ἀτεράμονα καὶ ἀνήμερον οὐκ ἔγνωκα.

Καὶ ἀποστρέψασα τὸν λόγον πρὸς τὴν Χαρίκλειαν (ὑπ' ἀνάγκης γὰρ καὶ ἐκείνης εἰς ἐπήκοον ἀπεπαρρησίασε τὰ τοιαῦτα διαλέγεσθαι) Συμπαρακάλεσον, ἔφη, ὦ θύγατερ, καὶ σύ, τὸν οὐκ οἶδ' ὅ τινα προσείπω προσήκοντα ἀδελφόν σου τοῦτον. συνοίσει καὶ σοὶ τὸ πρᾶγμα οὐκ ἔλαττον· ἀγαπηθήσῃ πλέον, τιμηθήσῃ, πλουτήσεις εἰς κόρον. γάμου σοι προνοήσει λαμπροῦ. ζηλωτὰ δὲ ταῦτα καὶ εὖ πράττουσι, μήτιγε δὴ ξένοις, καὶ ἐν ἐνδείᾳ τὸ παρὸν ἐξεταζομένοις. ἡ δὲ Χαρίκλεια σεσηρός τι καὶ κατεσπασμένον ὑποβλέψασα, Εὐκταῖον μὲν ἦν, ἔφη, καὶ κάλλιστον, μηδὲ γε τοιοῦτον ὑποστῆναι τὴν πάντα ἀρίστην Ἀρσάκην. εἰ δὲ μή, ἀλλὰ τοῦν ἐγκρατείᾳ φέρειν τὸ πάθος. ἀλλ' ἐπειδή τι πέπονθεν ἀνθρώπινον, καὶ νενίκηται, ὡς φῄς, καὶ ἥττων ἐστὶ τῆς ἐπιθυμίας, συμβουλεύσαιμ' ἂν καὶ αὐτὴ Θεαγένει τοῦτο πρᾶξιν, εἰ τὸ ἀσφαλὲς αὐτῷ προσείη, μὴ ἀρνεῖσθαι, μὴ δή τι λάθοι κακὸν αὐτός τι ἑαυτὸν κἀκείνην ἐργασάμενος, εἰ τοῦ

longè promptior sum ad
obsequendum tibi omni-
bus in rebus. Vnum mihi
tantùm te largituram an-
nue, cùm quidem multa &
magna promiseris: Renun-
cia nuptias Charicliæ A-
chæmeni. Nam vt alia ta-
ceã, eam quæ splẽdore ma-
ximo generis excellit, ver-
næ cohabitare fas non est.
alioqui iuro tibi per Deo-
rum pulcherrimũ Solẽ, &
reliquos deos, quòd neque
morem geram tuæ volun-
tati: & quòd priùs quàm
aliqua Charicliæ vis illata
fuerit, visura sis me mihi
ipsi mortẽ consciuisse. Ar-
sace autẽ: Haud aliter exi-
stimes (inquit) quàm me
velle tibi omnibus in re-
bus gratificari, vt quæ pa-
rata sim vel meipsam tibi
tradere; sed anticipata iu-
raui, me elocaturam Achæ-
meni sororẽ tuam. Bene se
res habet, inquit, domina.
Sororẽ igitur meam quæ-
cumque est, elocato: cæte-
rùm eam quam ego ambio,
& sponsam meam, denique
quid aliud quàm vxorem,
quòd neque voles elocare,
satis scio: neque si velis,
elocare poteris. Quomo-
do, inquit: dicis? At ille:
Rem ipsam, respondit. Ne-
que enim sororem ha-
beo Chariclìam, sed spon-
sam, vt dicebam. Quamob-
rem iureiurando soluta es.

Renũciatio-
nem poscit
Achæmenis
nuptiarum
cum Chari-
clea.

Sororem an-
tea nomina-
tã, nũc spon-
sam fatetur
Theagenes.

Vt iureiuran
do Arsacen
liberat.

πολὺ πλέον εἰς πάντα ἕτοι-
μος εἴκειν. Ἕν μοι μόνον προσ-
χέσθαι νεῦσον, καί τοι πολλὰ
καὶ μεγάλα ὑποσχομένη· ἀ-
πειπὲ τὸν γάμον Ἀχαιμένει
τὸν Χαρικλείας. τῶν γὰρ ἄλλων
σιωπωμένων, τὴν εὐγενείᾳ
τῇ μεγίστῃ κομῶσαν, οἰκότρι-
βι συνοικεῖν, ἀθέμιτον. ἢ ἐ-
πόμνυμί σοι Θεῶν τὸν κάλλι-
στον ἥλιον καὶ Θεοὺς τοὺς ἄλ-
λους, ὡς οὔτε ὑπείξω τῷ σῷ
βουλήματι· καὶ εἰ γένοιτό τι
πρὸς βίαν εἰς τὴν Χαρίκλειαν,
ἐπόψει με πρότερον ἐμαυτὸν
διαχρησάμενον. καὶ ἡ Ἀρσά-
κη, Μὴ ἀπίστει, ἔφη, βού-
λεσθαί με πάντα σοι χαρί-
ζεσθαι· ἥτις καὶ ἐμαυτὴν τὸ
τίμιον ἐκδέδωκα. ἀλλὰ προ-
ληφθεῖσα ἐπώμοσα ἐκδώ-
σειν Ἀχαιμένει τὴν σὴν ἀ-
δελφήν. Εὖ, ἔφη, ὦ δέσποι-
να. τὴν ἀδελφὴν τοίνυν ἥτις
ἐστὶν, ἐκδίδου. μνηστὴν δὲ
τὴν ἐμὴν καὶ νύμφην, τοῦ-
το γὰρ ἄλλο ἢ γαμετὴν, οὔ-
τε θελήσεις [ἐκδοῦναι] εὖ
οἶδα, οὔτε θέλουσα ἐκδώ-
σεις. πῶς, ἔφη, λέγεις. ὁ δὲ,
τὰ ὄντα, ἀπεκρίνατο. Οὐ γὰρ ἀ-
δελφὴν ἔχω τὴν Χαρίκλειαν,
ἀλλὰ νύμφην, ὥσπερ ἔλεγον.
ὡς λελύσθαι μέν σοι τὸν ὅρκον.

ἔξει

dilatione præcide, ne præcipitanter duriùs aliquid in nos ſtatuat, ſpe deliniēs, & molliens pollicitatione iræ incendium. Conſentaneum eſt enim, aliquod remedium (Deo volente) interiectum tempus pariturum eſſe. Cæterùm Theagenes, vide vt ne ex meditatione in turpitudinem rei delabaris. Arridens leniter Theagenes: Sed tu neque in aduerſis rebus, inquit, mulieribus innatum morbum zelotypiæ effugiſti. Me verò ſcito neque fingere talia poſſe. Facere enim turpia, ac dicere, æquè indecorum eſt. Et alioqui vt omnino deſperet Arſace, hoc ipſum aliquid commodi adfert, videlicet ne pergat nobis ampliùs moleſta eſſe. Si verò pati aliquid oportuerit, ad ferenda ea quæ accidūt, ſæpius iam me & fortuna, & animi conſtitutio præparauit. Ne te lateat, quòd in magnum malum nos coniicies, cùm dixiſſet Chariclea, conticuit.

His autem in harum rerum conſideratione verſantibus, Cybele cùm rurſus Arſacen in bonam ſpē ſuſtuliſſet, & quòd meliora expectare oporteret, dixiſſet, ſignificaſſe enim tale quiddam Theagenem: rediit rurſus in conclaue,

Chariclea leuis zelotypia.

A Theagene ridetur.

Facere turpia & dicere, æquè indecorum.

Cybeles reditus erecta in ſpem meliorem Arſace.

ἐπαναθέσει ὑπότεμνε τὸ
ξύ τι καθ' ἡμῶν βουλευ
ἐφηδυνῶν ἐλπίδι καὶ
5 μαλάττων ὑποσχέσει
μοῦ τὸ φλεγμαῖνον. εἰ
καὶ λύσιν θεῶν βουλήσει
ταξὺ χρόνον ἀποτεκεῖν.
10 Θεάγενες, ὅπως μὴ
μελέτης εἰς τὸ αἰσχρὸν
γου καταλισθήσῃς. Με
σιῶν ὁ Θεαγένης, Ἀλλ
15 οὐδὲ ἐν τοῖς δεινοῖς
τὴν γυναικῶν ἔμφυτ
ζηλοτυπίαν ἐκπέφευ
δὲ ἴσθι μηδὲ πλάσα
20 τοιαῦτα δύνασθαι. π
τὰ αἰσχρὰ καὶ λέγειν
ἀπρεπές. καὶ ἄλλως
πογνῶναι τὴν Ἀρσάκη
25 θεν φέρει τι χαρίεν, τ
ενοχλεῖν ἡμῖν. εἰ δὲ
δέοι, φέρειν τὰ προσπί
δη με πολλάκις ἥτε
30 ἡ γνώμη παρεσκεύασε.
θῃς εἰς μέγα κακὸν ἡ
βάλλων, εἰποῦσα ἡ Χα
ἐσιώπησε.

35 Καὶ τούτων ἐν ταύτῃ
διαγόντων, ἡ Κυβέλ
ἀναπτερώσασα τὴν
καὶ ὡς τὰ δεξιώτερα χ
40 δοκᾶν εἰποῦσα, ἐνδεδει
τι τὸν Θεαγένην τοιοῦ
ἦλθεν εἰς τὸ αὐτῆς δ

ἠιω διαλιποῦσα τὴν ἑ-
, καὶ πολλὰ διὰ τῆς νυ-
ἱμόχοιτον οὖσαν ἐξαρ-
ὴν Χαρίκλειαν πρὸς ἀ-
ῶσαι συμπράττειν, εἰς ἕω
ἠρώτα τὸν Θεαγένη,
ὴ τὰ δεδογμένα. ἀπει-
ς δὲ λαμπρῶς, καὶ παν-
τὸ προσδοκᾶν ἀποφή-
, σκυθρωπὴ ἐπὶ τὴν Ἀρ-
ἀπέδραμεν ἡ Κυβέλη.
τὸ ἀπηνὲς τὸ παρὰ
νίου ἐξήγγειλε, τὴν γραῦν
παλὴν ἐξωσθῆναι προστά-
εἰσδραμοῦσα τε εἰς τὸν
ιον ἔκειτο ἐπὶ τῆς εὐνῆς
σπαράττουσα.
ἰ ἄρτι τῆς γυναικωνί-
κτὸς γεγονυῖαν τὴν Κυ-
, ἰδὼν ὁ υἱὸς Ἀχαιμένης
ἤν τε καὶ δεδακρυμένην,
ἴτοπον μή τι πονηρὸν ὦ
προσαπέπτωκεν ἠρώτα, μή
γελία τὴν δέσποιναν ἀνιᾷ-
τι δυστύχημα ἀπὸ στρατο-
προσηγγέλται; μή τι
νοοῦσι κατὰ τὸν ἐνεστῶτα
ν Αἰθίοπες δεσπότην Ὀ-
την; καὶ πολλὰ τοιαῦτα
ἠρώτα. ἡ δὲ, λήρον εἰπ-
, ἀπέτρεχεν. ὁ δὲ, οὐ
μᾶλλον ἀνίει, ἀλλὰ πα-
ρεῖθεν, καὶ τῶν χειρῶν
μενος, καὶ καταφιλῶν ἱκετεύων ἐξαγορεύειν πρὸς παῖδα τὸν ἴδιον

& intermissa illa vespera, ac multis modis Chariclia, quam sociam lecti initio habuerat, adhortata vt illi esset auxilio, manè rursus interrogabat Theagenem, quid statuisset apud animum. Cùm autem manifestè recusaret, ac omnino ne quicquam eiusmodi expectaret, indicasset, tristis ad Arsacen recurrit Cybele. Postquam autem ferociam Theagenis renũciauit, Arsace anu in caput præcipitari iussa, incurrens in thalamum, iacebat in lecto seipsam lacerans.

Cybele conatus suos eludi dolet.

Arsaces desperata furor.

V ixdum autem conclaue muliebre egressam Cybelen, conspicatus filius Achemenes tristem & lacrymantem: Numquid importuni aut molesti, mater, accidit? percontabatur. Num quod nuncium dominam excruciat? Num aliqua calamitas ex castris renunciata est? Num hostes sunt superiores in hoc bello Aethiopum domino Oroondate? & multa eiusmodi quærebat. Illa verò: Nugaris ociose, cùm dixisset, recurrit. At ille nihilo magis intermittebat, sed assectans, & manib. apprehendens, & compellans, vt exponeret suo filio

Achæmenis matri desperanti superuentus, & interrogata.

ea quæ illam dolore afficerent supplicabat.

Accepto igitur illo à manu, in quandam partem horti secedens: Alij quidé, inquit, non exposuissem mea & dominæ mala. Postquam verò illa omnino fluctuat, & ego expecto periculum de vita (scio enim quòd Arsaces amẽtia ac furor in me sit redundaturus) dicere cogor, si fortè aliquã opem ei quæ te genuit, & in lucem edidit, & his enutriuit vberibus excogitare possis. Amat adolescentem, qui est apud nos, domina, non tolerando quodam, neque vsitato, sed insanabili amore: & quem ego & illa nobis ex sententia euenturum esse sperantes, ludebamus operam. Hinc erant illa multa humanitatis officia & multiplex beneuolentia erga hospites. Cæterùm postquam, vt stultus quidam & ferox, & intractabilis adolescens, recusauit ea quæ nos volebamus, neque illam existimo esse victuram, & me interfectam iri intelligo. Hic est status præsentis temporis. Quòd si quid habes quo auxilieris, adsis mihi tua ope: sin minùs, mortuæ matri iusta exequiarum facito.

Singula narrat mater filio Achæmenij

Ille autẽ: Præmium autẽ

τὰ λυποῦντα ἱκέτευε.

Λαβοῦσα δὴ αὐτὸν, μέρος τι τοῦ παραδείσου ἀπεῖσα, Ἄλλῳ μὲν οὐκ ἐξεῖπον τὰ ἐμαυτῆς τε δεσποίνης κακά. ἐπεὶ δὲ ἐν τῷ παντὶ σαλεύει, καὶ περὶ τοῦ ζῆν προσδοκ... δῦμον (οἶδα γὰρ ὡς ἡ ... ἀνία καὶ μανία εἰς ἐμὲ ...ψει) λέγειν ἀναγκάζο... δή τινα καὶ ἐπικουρίαν ... νησάσῃ, καὶ εἰς φῶς παρ... σῃ, καὶ τούτοισιν ἐκθρ... σε τοῖς μαζοῖς ἐπινοήσ... τοῦ νέου τοῦ παρ' ἡμῖν ἡ... να· καὶ ἔρωτι οὐ φορητὸν δὲ νενομισμένον, ἀλλ' ἐρωτᾷ, καὶ ὃν εἰς δεῦρο κ... σειν ἐγώ τε κἀκείνη ἠπατώμεθα. καὶ αὗται πολλαὶ φιλοφροσύναι ... λαι δεξιώσεις αἱ περὶ ... νους. ἐπεὶ δὲ εὐήθης τις ... σὺς καὶ ἀπηνὴς ὢν ὁ νεο... πέπτε τὰ πρὸς ἡμᾶς, οὐ... νην οἶδα βιωσομένην, ... τὴν ἀναιρησομένην, ὡς ... σαν ταῖς ἐπαγγελίαις ψευσαμένην. ταῦτα ἐστὶ καὶ εἰ μὲν ἔχεις τι βοηθε... πρᾶττε. εἰ δὲ μὴ, τελ... σαν τὴν μητέρα κήδευ...

Καὶ ὃς, Μισθὸς

quod mihi, inquit, erit, mater? Neque enim est tempus, vt apud te me iactem, aut longis ambagibus & circuitu orationis auxiliũ promittam, vsque adeò consternatæ,& propemodum deficienti animo. Omne quod vis, expecta, inquit Cybele. Etenim te nunc quoque summum pocillatorem, honoris mei causa constituit. Si verò maiorem aliquam dignitatem animo complexus es, enuncia: opum enim neque numerus erit, quas pro præmio feres, si seruator miseræ extiteris. Iampridem hæc, inquit, mater, ego suspicans, & intelligẽs, tacebam, id quod euenturum esset expectãs. Verùm neque dignitatem vllam, neque opes curo: virginem verò quæ soror Theagenis dicitur, si mihi dederit in vxorem, omnia illi ex animi sententia & bellè cadent. Amo autem virginem haud moderatè, mater. Quamobrem ex suis rationibus priuatis, cùm cognouerit domina effectũ, quantus & qualis sit, iustè & ipsa erit adiumento ei qui eodem morbo laborat, atque adeò tantum successum promittenti. Nihil dubites, inquit Cybele. Etenim domina reddet tibi gratiã, nulla mora interposita,

Pollicitationes fiiio factæ in præmium si opem ferat.

Charicleam in præmium petit Achæmenes, amores suos aperiens matri; opésque pollicetur.

γένης· ὡς Μιτράνης ὀπέ-
ζειν αὐτὸν πρὸς Ὀροονδά-
τηνπμφθησόμενον βασι-
ι μεγάλῳ· ὡς αὐτὸς ἵνα
ραλαβὼν, ἀπολέσειεν.
Βησσαέων καὶ Θυάμιδος
ελαύνοντων· ὡς μόλις
διαδράσειε· καὶ ἐπὶ πᾶσι
μμα τὸ Μιτράνου πρὸς
δάτην προχειρισάμε-
πεδείκνυε τῇ Ἀρσάκῃ, καὶ
σδέοιτο καὶ ἑτέρων ἀπο-
ων, ἕξειν μαρτυρήσοντα
ν Θύαμιν.
νέπνει πρὸς ταῦτα ἡ Ἀρ-
αὶ οὐδὲ ὅσον μελλήσασα,
ῆς τοῦ θαλάμου, καὶ εἰς
ον οὗ προκαθημένη χρη-
εἰώθει παρελθοῦσα,
ὸν Θεαγένην ἐκέλευ-
ν ἦχθη, ἐπηρώτα εἰ
ιτὸν Ἀχαιμένην, ἑστῶ-
μσίον ἐπιδεικνῦσα. τοῦ δὲ
τος· οὐκοῦν ὅτι καὶ αἰ-
αυτον ἦγέ σε παραλαβὼν,
ἠρώτα. Συμφήσαντος
ὸ τοῦ Θεαγένους· Δοῦ-
ύνω ἡμέτερος ὢν ἴσθι.
μὲν πράξεις τὰ οἰκετῶν,
ετέροις νεύμασι καὶ ἄκων
ος. ἀδελφὴν δὲ τὴν σὴν
ένει τῷδε πρὸς γάμον
υῶ, τὰ πρῶτα φερομένῳ
ῶν, τῆς τε μητρὸς ἕνεκεν, καὶ τῆς ἄλλης αὐτοῦ περὶ ἡμᾶς εὐνοίας,

Theagenes: quòd Mitranes misisset eum ad Oroödatem, mittendum deinceps Regi magno: quòd ipse inter ducendum, illum amisisset infesto aduentu Bessasium & Thyamis: quòd ipse vix effugisset: deniq; prætér omnia, literas Mitranis in promptu habens, ostendebat Arsacæ. Et si opus esset aliis argumentis, habiturum se vel Thyamim testem.

Quomodo captiuus abductus, & per quem liberat' Theagenes, à Mitranis narratur.

Respirauit ad hæc Arsace, & nihil cunctata, thalamo egressa est, & in domum, in qua pro tribunali sedens vacare solebat explicandis constituendísque rebus, veniens, adduci Theagenem iussit. Vt est adductus, quærebat an nosset Achæmenem, proximè illum astantem. Hoc verò affirmante: An verò, quòd & captiuum te duxit? rursus interrogabat. Confitente verò & hoc Theagene: Seruus igitur noster esto, & tu quidem facies quæ supplices solent, nutibus nostris vel inuitus obtemperans. Sororem verò tuam Achæmeni huic in vxorem despondeo, qui primas apud nos obtinet, cùm matris causa, tum alioqui propter ipsius erga nos beneuolentiã atque merita:

Arsace vt se gerat erga Theagenem audito Achæmene.

Chariclea nuptias Achæmeni pollicetur.

in vxorem Charicleam. Quid dicis? inquit exclamans, An non ſum dignus vt ducam cõſeruam meam? Quam ob rem, mater? Propter nos, inquit, & noſtram illegitimam erga Arſacem beneuolentiam & fidem. Poſtquam enim illam præferentes noſtræ ſecuritati & illius cupiditati magis quàm noſtræ ſaluti conſulentes, omnia illius arbitratu perfecimus, ſemel ingreſſus in thalamum generoſus hic & pręclarus amaſius & tantum conſpectus, perſuaſit vt violaret tibi factum iuſiurandum, & vt ſibi Chariclia deſponderetur, non ſororem, ſed ſponſam ſuam eſſe aſſeuerans. Promiſit igitur hæc illa, ô mater? Promiſit fili, reſpõdit Cybele, præſente me, & audiente: & nuptias illorũ ſplendido apparatu celebrabit paucis pòſt dieb. Tibi verò aliã ſe in matrimonium daturã promiſit.

Edocetur à matre de renunciatione nuptiarum virginis optatæ.

Vehementius ad hæc ingemiſcens Achæmenes, & comploſis manibus: Ego, inquit, acerbas omnibus reddam nuptias, tãtum me adiuua in nuptiarum ad tempus conueniens dilatione. Et ſi quis inquiſierit, graui-

Achæmenis verba vltionem ſpirãtia.

πρὸς γάμον τὴν Χα
Τί, ἔφη λέγεις ἀναβοήσ
μὴ ἄξιος γαμεῖν ὁμόδ
αὐτῆς; διὰ τί ὦ μῆτερ;
ἔφη, καὶ τὴν ἡμετέραν
μον περὶ Ἀρσάκην εὔ
καὶ πίστιν, ἐπειδὴ γὰρ ἐν
5
τῆς ἑαυτῶν ἀσφαλείας
μήσαντες, καὶ τὴν ἐκε
θυμίαν, καὶ τῆς ἡμετέρ
ρίας ἐπιπροσθεν ἄγοντ
10
πάντα καθ' ἡδονὴν συ
ξαμεν, ἅπαξ που παρε
εἰς τὸν θάλαμον ὁ γ
οὗτος καὶ λαμπρὸς ἐ
15
καὶ μόνη ὀφθεὶς, ἀνα
παραβῆναι μὲν τοὺς
γεγενημένοις ὅρκοις, ὁ
κατεγγυᾶν τὴν Χαρικλε
ἀδελφὴν ἀλλὰ μνηστὴ
20
τεινόμενος. Καὶ ἐπ
ταῦτα ἐκείνη, ὦ μῆτε
γελταυ, παιδίον, ἀπε
Κυβέλη, παρούσης ἐμο
κουούσης· καὶ τοὺς γ
25
αὐτῶν ἐπιάσει λαμπ
γαις ὕστερον ἡμέραις.
ἄλλῃ συνοικεῖν εἶναι ὁ
της ἐπηγγέλλετο.
30

Βαρὺ δή τι
τα ἀνοιμώξας ὁ Ἀ
35
καὶ τὼ χεῖρε διατρίψας, Ἐγὼ, ἔφη, πικρογάμ
σύμπαντας· μόνον μοι σύμπραττε τὴν εἰς χρόνον
ρον τῶν γάμων ὑπέρθεσιν. καὶ εἴ τις ἐπιζητοίη, κ

χρόν τι συμπεσόντα
.ε. μηνςλω ὁ γενάδας
τlω ἀδελφlω, ὥσπερ
ων ἐπὶ διαχρῦσαι μό-
ταῦτα πράττεσθαι. εἰ
λοι, εἰ γὸ φιλοῖη κα-
χὶ νῦν, εἰ καὶ συγκα-
καθαρός τις ἔλεγχος
λφὴ, μνηςὴ δὲ ἐςίν·
ιοσει ταῦτα, καὶ ὅρκοις
τοῖς παραβαθεῖσι.
α εἶπε· καὶ ὑπ' ὀργῆς
ζηλοτυπίας καὶ ἐρω-
ἀποτυχίας οἰςρηθεὶς
καὶ ἄλλον τινὰ δια-
πραγμάτων, μή τοι
βαρον,) τὴν πρόσπε-
νοιαν οὐκ ἐπὶ λογισμῷ
, ἐκ δὲ τῆς πρώτης
ετυμας, ἑταίρας ὑπολ-
ππον τὸ Ἀρμένιον, τῶ
ὰς καὶ πανηγύρεις τῶ
φατνιζομένων, ὑφε-
ωνηθεὶς, ἀφιππάσατο
ροονδάτην, κατὰ Θήβας
ς μεγάλας τlω ἐπ'
ς συγκροτοῦντα ςρα-
ὶ πᾶν εἶδος πολέμου,
α παντοίαν ἀθροίζον-
τlω ἐπ' αὐτοὺς ἔξοδον
ιάζόμενον.

ter me affectum decumbere in agro renuncia. Sponsam generosus nominat sororem, tamquam intelligi non possit, hæc tantùm ad discussionem eorum quæ mihi sunt promissa fieri. Quasi verò etiamsi amplectatur, si osculetur, sicuti nunc facit, denique etiamsi vnà dormiat, manifestum sit indicium, quòd non soror, sed spōsa est. Mihi hæc erunt curæ & iureiurando ac Diis, quorum est religio, violata.

Theagenis cum Charíclea vnus lectus.

Hæc dixit: & ira simul ac zelotypia, amoréque & frustratione percitus, (quæ res alioqui & ad alium, nedum ad hominem barbarum perturbandum sufficerent) cogitationem quæ inciderat non expendens ratione, sed primo impetu approbans, equum Armenium qui satrapæ ad pompas & panegyres alebatur, cùm illum clàm subducere posset, conscendit, ad Oroondatem iter tendens, tum Thebis magnis contra Æthiopem exercitum colligētem, & omne genus belli & varias copias congregantem, atque exitum contra illum iam adornantem.

Achæmenes ad Oroondatem contendit, consilio apud se inito nec expenso.

ΗΛΙΟΔΩΡΟΥ

ΑΙΘΙΟΠΙΚΩΝ

ΛΟΓΟΣ ζ.

HELIODORI ÆTHIOPI-CORVM LIBER VIII.

ARGVMENTVM CAP. XXI.

Oroondates ab Achamene edocetur quæ circa Arsacem & Theagenem gererentur. Literæ ad Arsacen, & ad Euphratem eunuchum. Bagoæ imperium datum Theagenem adducendi. Thyamis postulat amantes sibi reddi, quos hospitio suo excipiat. Arsacen adit. Postulata non impetrat. Rogatu Arsaces omnia molitur Cybele vt Theagenem ad dominæ obsequium trahat. Per tormenta nihil impetrat Arsace. Charicleæ questus & lamenta super Theagenis sorte. Cybele Charicleam veneno tollere parans, sibi mortem epoto veneno accersit. Chariclea fraudis insimulata, crimen fatetur: insons in custodiam traditur.

CAP. XXI.

Oroondates fraude circumuentus ab AEthiopum rege. Philæ ab eodem expugnato.

REx enim AEthiopum cùm fraude circumuenisset Oroondatem, & altero belli præmio potitus esset, ac Philas vrbem semper expugnatu facilem, anticipatione sibi subiecisset, ad summã rerum penuriam eum,

ΚΕΦ. ΚΑ.

Ο ΓΑ'Ρ δὴ βασιλ... Αἰθιόπων, ἀπ... περιελήλυθὼς τ... ροονδάτην, καὶ θατέρου τ... ἄθλων τοῦ πολέμου γεγονὼς ... κρατὴς, καὶ τὴν πόλιν ὅπως ... τὰς Φίλας ἀεὶ τυγχάνουσ... περιλήψεως ὑφ᾽ αὐτῷ πεπ... μένος, εἰς πᾶσαν ἀμηχανί...

κατηπειγμένως ποιεῖσθαι
κράτειαν, καὶ αὐτοχει-
ὶ πολλά, κατηνάγκαζεν.
ολις αἱ Φίλαι, κεῖται μὲ 5
ὶ Νείλῳ, τῶν ἐλαττόνων
ρακτῶν ἀνωτέρω μικρὸν·
νης δὲ καὶ Ἐλεφαντίνης, ἑ-
τε μεταξὺ σταδίοις διέιρ- 10
ταύτην ποτὲ φυγάδες
ηιοι καταλαβόντες καὶ
σαντες, ἀμφίβολον Αἰ-
τε καὶ Αἰγυπτίοις κατέστη- 15
μὲ, τοῖς καταρράκταις τὴν
πίαν ὁριζομένων· Αἰγυ-
ὲ καὶ τὰς Φίλας, κατὰ τὴν
οίκησιν τῶν παρ' ἑαυτοῖς 20
δων, ὡς αἰχμαλώτοις
ς προσνέμειν ἀξιούντων.
έως δὴ μεταπιπτούσης τῆς
ος, καὶ τῶν ἀεὶ προλαβόν- 25
ἐπικρατούντων γινομέ-
τε δὲ ὑπὸ φρουρὰς Αἰ-
ων τε καὶ Περσῶν κατεχο-
ὁ τῶν Αἰθιόπων βασιλεὺς 30
ιέιαν ὡς τὸν Ὀροονδάτην
;, ᾔτει μὲν καὶ τὰς Φί-
ήτει δὲ καὶ τὰ σμαράγ-
έταλλα· καὶ πάλαι περὶ 35
, ὡς εἴρηται, διακηρυκευ-
ς, καὶ οὐ τυχὼν, ὀλίγαις
ροφθῆναι τοὺς πρεσβευτὰς
ς ἐπιτρέψας, ἐφείπετο, 40
ς προπαρασκευασάμενος
, ὡς ἐπ' ἄλλον τινὰ πόλεμον, καὶ οὐδενὶ τὴν ὁρμὴν τῆς

adeò vt raptim ac tumultuatariè magna ex parte expeditionem susciperet, redigebat. Vrbs enim Philæ sita est ad Nilum, paululum supra minores cataractas: à Syene verò & Elephantina centum stadiis circiter distat. Hanc aliquando exules Ægyptij cùm occupassent & incoluissent, vt de illa inter Æthiopes & Aegyptios ambigeretur, effecerunt: illis quidem, Aethiopiam cataractis terminantibus: Aegyptiis verò etiam Philas, quòd eas exules illorum incoluissent, tanquam bello partas sibi vendicare volentibus. Cúmque continuè transiret ab aliis in aliorum ditionem vrbs, & eorũ qui anteuertissent ac deiecissent, esset, tunc verò præsidio Aegyptiorũ & Persarũ detineretur, aethiopũ rex, in legatione ad Oroondatẽ, reposcebat Philas, reposcebat & smaragdifodinas. Et cùm iampridẽ hæc denunciasset, vt dictũ est, & non obtinuisset quod postulabat, paucis diebus præcedere legatis iussis, ipse subsequebatur, cũ antea omni apparatu se instruxisset tanquam ad aliud quoddam bellum, & nemini quò versurus esset molem

Vrbis situs.

Cõtrouersia inter Aethiopes & Aegyptios de illa vrbe.

Aethiopiæ & Aegypti terminis.

Aethiopum rex ab Aegyptiis quæ reposceret.

belli indicasset. Postquam autem Philas superasse legatos coniectabantur, qui negligentia & securitate incolas implebant, & tamquam pacis causa & amicitiæ legatione fungerentur, nunciabant : ipse subitò adueniens, & præsidium eiecit, quod vltra biduum triduúmue multitudinem hostium & machinas quibus muri oppugnantur, sustinere non poterat : & vrbem tenuit, nemini ex incolis vllo damno illato.

Philæ vt fraude occupatæ.

Propter hæc perturbatum deprehendens Achæmenes Oroondatem, & de omnibus ab his qui effugerant edoctum, adhuc magis perturbauit, cùm inopinatò, & non aduocatus adesset. Extemplóque, Ecquid malè Arsacæ, aut reliquæ domui cecidisset, quærenti : Cecidisse quidem, cæterùm seorsim se velle dicere, respondit. Postquam alij secesserunt, omnia indicabat: Quomodo à Mitrane captus esset Theagenes, & ad Oroondatem missus, vt donum regi magno (si visum fuisset) deinde mitteretur. Etenim esse adolescentem aula regia & mensa omnino dignum.

Achæmenes Oroondatem iam perturbatum, magis aduentu perturbat.

Cites Arsacen & Theagenem gesta, & omnem rem aperit.

στρατείας φράσαι.
Φίλας ὑπερβεβηκέ
σβάτας εἴκαζε
τοῖς τε ἐνοικοῦσι
ἐμποιήσαντας, κ
ρήνης ἢ καὶ φιλίας
ἀπαγγείλαντας,
δίον ἐπιστὰς τὴ
ἐξήλασε, δύο μὲ
ἡμερῶν ἀντισχοῦσ
τῶν ἐναντίων καὶ μ
χομάχοις ἐνδοῦσ
πόλιν κατέσχεν,
κουν τῶν λυμηνά

Διὰ ταῦτα
μένον καταλαβὼ
δάτην ὁ Ἀχαιμ
παντα πεπυσμέ
διαδράντων, ἐ
τάραξεν, ἀπροσδ
ἀπρόσκλητος ὀφ
δεινὸν περὶ τὴν Α
ἄλλον οἶκον γεν
μένῳ· γεγονέναι
μένης, ἰδίᾳ δὲ
λέσθαι ἀπεκρίνατ
ἄλλων ἐχωρίσθησα
τεμήνυεν· ὡς τ
νου ληφθεὶς αἰχ
Θεαγένης, ἀπέστα
ἐσονδάτην, δῶρο
ὡς βασιλέα τὸν μ
φθησόμενος. (καὶ

1 ξια τοῦ νεανίου, τῆς βασιλείας αὐλῆς καὶ τραπέζ

ὑπὸ Βησσαέων ἀφαιρε-
, προσαπελόντων καὶ τὸν
ράνην· ὡς ἀφίκοιτο μετὰ
ταῦτα εἰς τὴν Μέμφιν· παρεδεί-
[illegible] καὶ τὰ κατὰ τὸν Θύα-
καὶ τέλος, τὸν ἐπὶ τῷ Θεα-
τῆς Ἀρσάκης ἔρωτα, καὶ τὸν
ἐς βασίλεια τοῦ Θεαγένους
[illegible], καὶ τὰς περὶ αὐτὸν
φρονήσεις, καὶ τὰς ἐκεί-
[illegible]ακονίας τε καὶ οἰνοχοΐας·
[illegible] πέπρακται μὲν ἤδη [illegible]
[illegible] ἴσως οὐδὲν, ἀνθι-
[illegible] τέως τοῦ νέου καὶ ἀντέ-
[illegible] δὲ προαχθῆναι
[illegible]ντος, ἢ καὶ τῷ χρόνῳ τοῦ
[illegible] ἐνδόντος, εἰ μὴ φθαίη
[illegible] προαναρπάζων ἐκ
[illegible] Μέμφεως, καὶ τὴν ὅλην τοῦ
[illegible] ὑπόθεσιν Ἀρσάκης ὑ-
[illegible]όμενος· διὰ γὰρ δὴ ταῦ-
[illegible] αὐτὸς ἐπειχθῆναι, καὶ
[illegible] διαδρὰς ἥκειν μηνυτής,
[illegible] τῇ περὶ τὸν δεσπότην
[illegible] τὰ κατὰ τοῦ δεσπό-
[illegible] ἐξενεγκών.

ἐπειδὴ τούτοις θυμοῦ τὸν
[illegible]τὴν ἐνεπεπλήκει, καὶ
πρὸς ἀγανάκτησιν καὶ
[illegible] ἐξῆγε, δι' ἐπιθυμίας
ἐξῆπτε τὰ κατὰ τὴν Χαρί-
[illegible] προσπιθεὶς, καὶ ἐπὶ μέ-
[illegible] ἐξαίρων, καὶ τὸ κάλ-
[illegible]ως ἐκθειάζων, καὶ τὴν

Quomodo à Bessaensibus ereptus esset, qui & Mitranem præterea interfecissent: quòd postea venisset Memphim: simul renouans & Thyamis rationes. Ad extremum Arsaces amorem erga Theagenem, & migrationem Theagenis in regia domicilia, & honores illi cum quadam beneuolentiæ significatione habitos, ac illius ministeria, & pocillationes: & quòd adhuc fortasse nihil incestæ consuetudinis intercessisset, resistente adolescēte & repugnante. Metuendū esse tamen, ne adducatur aut vi, aut alioqui tēporis diuturnitati succūbens, nisi aliquis illū antè Memphi rapiat, & totū scopū amoris Arsacæ præcidat. Atque eā ob causam se quoque accelerasse, & clàm elapsum venire indicem, beneuolentia erga dominum, occultare ea quæ contra voluntatem domini fierēt nō valētem.

Narratione de Chariclea forma adulcit.

Vt hac oratione ira Oroondatem impleuit, & totus indignatione & vindictæ studio efferuescebat: rursus cū cupiditate inflāmabat narratiōnē de Chariclia adiiciciēs, & in summū fastigiū sicut erat attollēs, & pulchritudinem virginis & formam omnino diuinis

laudibus ornans, quòd nũquam talis fuiſſet viſa, neque iterum videri poſſet: Floccifaciendas exiſtima, dicens, omnes tuas pellices 5 præ ipſa, non tantum eas quæ ſunt Mẽphi, ſed & eas quæ te ſequuntur. Et alia multa ad hęc addebat Achę- menes, ſperans, etiamſi rem 10 habuiſſet Oroondates cum Chariclea, ſe tamen illam paulo poſt, cùm eam pro præmio indiciorum petiiſſet, in vxorem accepturum. 15

Quo conſilio Charicleam extollat apud dominum.

Iámq; prorſus irritatus erat & inflãmatus ſatrapa, in retia ſimul iræ & cupiditatis iniectus. Et neque mi- 20 nima dilatione interpoſita, Bagoa quodã ex eunuchis (qui fide & authoritate apud illum valebat) accerſito, traditiſq; illi equitibus 25 quinquaginta, Memphim miſit, vt ad ſe adduceret Theagenem & Charicleam primo quoque tempore, & vbicunque ſe deprehenſurus eſſet imperans. Dedit & 30 literas alias ad Arſacen, eiuſcemodi.

Bagoas eunuchus ad Arſacen miſſus vt amantes adducat.

OROONDATES ARSACAE. 35

Literæ ad Arſacen.

Theagenem & Charicleam captiuos germanos, regios verò ſeruos, ad regem tranſmittendos, mitte. Ac ſponte mitte, 40

ὤραν τῆς κόρης ὡς οὔτε ὀφθεῖσαν πρότερον, οὔτε αὖθις δυνήσεται. Μικρὰς νόμιζε, λέγων, πάσας σοι τὰς παλλακίδας εἶναι 5 παρὰ ταύτην, οὐ μόνον τὰς κατὰ τὴν Μέμφιν, ἀλλὰ καὶ τὰς ἑπομένας. καὶ ἄλλα πολλὰ πρὸς τούτοις ὁ Ἀχαιμένης, ἐλ- 10 πίζων, εἰ καὶ προσομιλήσειεν Ὀροονδάτης τῇ Χαρικλείᾳ, μικρὸν γοῦν ὕστερον ὅτι μισθὸν τῶν μηνυμάτων ἐξαιτήσας, πρὸς 15 γάμον ἕξειν.

Καὶ ὅλως ἐξηρέθιστο ἤδη καὶ διακαὴς ἦν ὁ σατράπης, θυμοῦ καὶ ἐπιθυμίας ἅμα ὥσπερ εἰς 20 ἄρκυς ἐμβεβλημένος. καὶ οὐδὲ μικρὸν ὑπερθέμενος, Βαγώαν τινὰ τῶν πεπιστευμένων εὐνούχων προσκαλεσάμενος, ἱπ- 25 πέας τε πεντήκοντα ἐγχειρίσας, εἰς τὴν Μέμφιν ἐξέπεμπεν, ἄγειν ὡς αὐτὸν Θεαγένην τε καὶ Χαρίκλειαν ὡς ὅτι τάχιστα, 30 καὶ οὗπερ ἂν αὐτοὺς καταλαμβάνοιτο ἐπιστείλας. ἐνεχείριζε δὲ καὶ γράμμα τὸ μὲν πρὸς Ἀρσάκην, ὧδε ἔχον· 35

ὈΡΟΟΝΔΆΤΗΣ ἈΡΣΆΚῌ.

Θεαγένην καὶ Χαρίκλειαν, τοὺς αἰχμαλώτους μὲν ἀδελ- 40 φοὺς, βασιλέως δὲ δούλους, βασιλεῖ διαπεμφθησομένους ἀπόστειλον, ἀλλ' ἑκοῦσα ἀπόστειλον,

ωούσης ἀχθήσονται,
ῶμης πιστευθήσεται.
ἐ Εὐφράτην τὸν κα-
μφιν ἀρχιδυνοῦχον,

ὦν οἰκίας τῆς ἐ-
ρεῖς, εὐθύνας ὑφέ-
ρὸν δὲ τοὺς ξένους
τοὺς αἰχμαλώτους
άδος ὡς ἐμὲ ἀχθή-
ούσης Ἀρσάκης, εἴτε
ις πάντως δὲ παρά-
ἴσθι δέσμιος ἀχθή-
σόμενος, τῆς δορᾶς
ος.
δὴ περὶ τὸν Βα-
τὸ προστεταγμένον
τὴν ἐπισταλμένην
ατράπου κατασε-
, ὡς ἂν μᾶλ-
εται οἱ κατὰ τὴν
καὶ θᾶττον τοὺς
ν. ἐξώρμησε δὲ καὶ
ἐπὶ τὸν πρὸς Αἰ-
ιον, ἕπεσθαι καὶ
ὴν προστάξας, ἤ-
ὐκ εἰδότα πάρα-
ν, ἕως ἂν τὰ πρὸς
ντα δείξειεν ἐπι-

ς τὰς αὐτὰς ἡμέρας
ὴν Μέμφιν τοιάδε.
η τοῦ Ἀχαιμένους ἀποδράντος, ὁ Θύαμις ἤδη τὴν
ὁλόκληρον ἀναδεδεγμένος, καὶ τὰ πρῶτα τῆς πόλεως

quoniam & te inuita ab ducentur, & Achæmenis fides apud nos valebit.

5 Ad EVphratem verò supremum eunuchum Memphi, tales:

Literæ ad Euphratem supremum Memphi eunuchum.

Negligentiæ in curanda mea domo postea reddes 10 rationes. In præsentia verò peregrinos Græcos captiuos, Bagoæ trade ad me deducendos, seu volẽte Arsace, seu inuita. Omnino autẽ 15 trade. Alioquin scito à me imperatum esse, vt ipse vinctus adducaris, officio tuo priuandus.

Bagos igitur ad id quod 20 imperatum fuerat, profectus est cum literis signo satrapæ obsignatis, quo maiorem fidẽ illis haberẽt hi qui erant Memphi, & eò 25 celeriùs iuuenes traderent. Profectus est & Oroondates ipse ad bellum contra Aethiopes, Achæmene quoque sequi iusso: qui silentio, & cùm nihil tale suspi-30 caretur, vsque, dum ea quæ indicauerat, vera esse comprobaret, custodiebatur. Iisdem diebus hæc Memphi 35 gerebantur.

Achæmenes silentio & inscius domini iussu custoditur vsque dum cõprobatur vera esse quæ indicauerat.

Statim postquam in viam se dedit Achemenes, Thyamis cùm iam antistitium pleno iure recepisset, & propterea primas in vrbe

Thyamis cum impleuisset quæ ad funus Calasiridis pertinebant, & iam lege [illegible] in memoriam reuocat iuuenes.

[illegible] ea quæ ad filias Calasiris pertinebant perfecisset, iustaque exequiarum patri omnia [illegible] constitutos [illegible] reditus in memoriam Theagenis & Charicleæ inquisitionis, quando iam versari etiam cum externis lege Pontificia permittebatur. Postquam autem vbique explorans, & sollicite inquirens cognouit eum in satrapæ aulam traductum esse, quanta celeritate potuit veniens ad Arsacen, quærebat iuuenes peregrinos, tamquam ad ipsum cum multis aliis de caussis pertinentes, tum quod pater Calasiris moriens, extrema voce illi omnino inculcasset, peregrinis vt prouideret, & eos tueretur imperans. Ac se illi quidem agere gratias, quod acceptos hospitio iuuenes peregrinos & Græcos, per hos elapsos dies, quibus versari in templo non initiatis interdictũ erat, humaniter tractasset. Petere autẽ vt ipsi suum depositũ recuperare rursus liceat.

Arsacen adiens exponit morientis parentis mandata.

Arsace autem: miror, inquit, quòd cùm nobis comitatem & humanitatem testimonio tuo tribuas, rursus inhumanitatis nos cõdemnes, dum studes vt aut non posse, aut nolle pro-

Ab Arsace quod responsum tulerit.

[illegible] εὐμενῶς [illegible] τοῖς [illegible] τοὺς νέους ξένους, ὡς αὐτῷ τε τὰ πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα προσήκοντας, πλέον δὲ ἐπειδὴ ὁ πατὴρ Καλάσιρις τελευτῶν ἐπισκήπτοι πάντοτε προνοεῖν καὶ ὑπερμαχεῖν τῶν ξένων ἐπιτείλας. χάριν μὲν ἔχειν ὁμολογῶν, ὅτι τὰς διὰ μέσου ταύτας ἡμέρας ὑπεδέξατο νέους καὶ ξένους καὶ Ἕλληνας φιλανθρωπευσαμένη, καθ' ἃς ἐνδιαιτᾶσθαι τῷ ναῷ τοῖς μὴ ἱερωμένοις ἀπηγόρευτο. ἀπαιτεῖν δὲ ἀνακομίζεσθαι τὴν αὐτὸς αὐτοῦ παρακαταθήκην.

Καὶ ἡ Ἀρσάκη, Θαυμάζω σου, ἔφη, χρηστὰ μὲν ἡμῶν καὶ φιλάνθρωπα καταμαρτυροῦντος, ἀπανθρωπίαν δὲ αὖθις καταγινώσκοντος, εἰ μὴ δυνησόμεθα ἢ βουλησόμεθα προ-

νοεῖν

τῶν ξένων, καὶ τὸ πρέ-
αὐτοῖς ἀπονέμειν. Οὐ τοῦ-
τεν ὁ Θύαμις· καὶ ἐν ἀ-
ντέροις τῆδε πλέον ἢ παρ'
ἴδα ἰσομένοις, εἰ καὶ μέ-
ξουλομένοις ἦν. νυνὶ δὲ
ὄντες τῶν ἐπὶ δόξης,
δὲ τύχης ἐπηρείαις ποι-
κεχρημένοι, καὶ τὸ πα-
ντεύοντες, πάντων ἐ-
ιᾶσιν ποιοῦνται γένος τὸ
ἀνακομίσασθαι, καὶ εἰς τὴν
νῦν ἐπανήκειν. ὧν εἰς τὴν
ψιν ἐμὲ κληρονόμον ὁ
καταλέλοιπεν, ὄντων
ἄλλων φιλίας πρὸς τοὺς
δημιωμάτων. Εὖ γε ἐ-
ας, ἡ Ἀρσάκη πρὸς αὐτὸν,
ἐνδυσωπεῖν ἀφέμενος, τὸ
μον προσβαλλόμενος. πλέον
το μεθ' ἡμῶν ἂν φαίνηται,
τὸ δεσποτεύειν τοῦ προ-
πλὴν ἄλλως, εἰς τὸ ἔχειν ἐ-
πίστευσεν. ὁ δὲ Θύαμις θαυ-
; Δεσποτεύεις δ' ἔφη, σὺ
ν ὅπως; Πολέμου νόμῳ,
ὕτον ἀπεκρίνατο, δού-
τοὺς αἰχμαλώτους ἀνα-
ὕτος.
ζωνείς δὴ οὖν ὁ Θύα-
τὰ περὶ τὸν Μιτράνην
λέγειν, ἀλλ' ὦ Ἀρσάκη,
οὐ πόλεμος τάδε, ἀλλ'
τὸ παρόν. καὶ ὁ μὲν ὁ μὲν

spicere peregrinis, & conuenientibus officiis illos ornare videamur. Non hoc, inquit Thyamis: 5 scio enim affluentiùs hîc victuros, quàm apud nos, si modò manere vellent. Nunc verò cùm sint præclaro genere orti, 10 alioqui autem varios fortunæ insultus experti, & in præsentia oberrantes, nihil illis potius est, quàm vt suum genus re- 15 cuperent, & in patriam redeant. Qua in re vt sim illis adiumento, hæredem me reliquit pater: cùm mihi alioqui intercedant 20 cum hisce peregrinis & alia multa amicitiæ vincla.

Rectè facis Arsace ad ipsum, quod omisso iurgio & ira, æquitatem obii- 25 cis: quam magis nobiscum facere apparebit, quantò dominari quàm frustra prospicere, ad obtinendum maiorem vim ha- 30 bet. Thyamis autem admiratus, Dominaris tu verò, inquit, horum? Quomodo? Iure belli, respondit, quod captiuos seruos 35 efficit.

Cùm igitur intellexisset Thyamis, quòd de Mitrane dicere vellet, Sed ô Arsace, non bellū (inquit) 40 est, sed pax, ratio præsentis temporis: & illud quidem

in

Multa colloquia Thyamidis cum Arsace.

Thyamis circa Mitranem à se gesta, ex Arsace intelligit.

in seruitutem redigere, hæc autem in libertatem vindicare solet: & illud est voluntas tyrannica, hoc verò decretum regium. Denique pacem & bellum, non nominum pondus, sed ratio & constitutio eorum qui vtuntur veriùs iudicare solet. Quamobrem æquitatem si his assensa fueris, meliùs definire videberis: cæterùm honestum & vtile, neque in controuersiam venit. Quomodo enim honestum tibi est, aut conducit, iuuenes, & peregrinos, tam furiosè videri, & fateri, te retinere velle?

Ad hæc nõ ampliùs continuit sese Arsace, sed id illi accidit, quod omnibus in vniuersum amantibus accidere solet: Cùm occultas esse suas rationes putant, erubescunt: cũ sunt deprehensi, omnem pudorẽ amittunt. Qui latet, cunctãtior est: qui deprehensus est, audacior efficitur. Quemadmodum & illã conscia mẽs redarguebat, & Thyamim aliquid suspicatum esse de se existimans non faciens flocci antistitem, & antistitij dignitatem, omnémque pudorem muliebrem abijciens, Sed neque (inquit) ea quæ in Mitranem

Bellum, in seruitutem redigit: pax in libertatẽ vindicat: illud, est voluntas tyrãnica, hoc vero, decretum regium.

Pacem & bellum quid verius diiudicet.

Honestum & vtile neque in controuersiam venire debet.

Amãtes cùm occultas esse suas rationes putant, erubescunt, cùm sunt deprehensi omnem pudorem amittunt.

Qui latet cunctantior est: qui deprehensus est, audacior efficitur.

Omnem pudorẽ vt abijcit Arsace, etiam erga antistitem.

δουλοῦν, ἐλευθεροῦν δὲ αὕτη πέφυκε. κἀκεῖνο μὲν τὸ βούλημα τυραννικὸν, τοῦτο δὲ δόγμα βασιλικόν. εἰρήνην δὲ καὶ πόλεμον, οὐχ ἡ τῶν ὀνομάτων ἀξίωσις, ἀλλ' ἡ τῶν χρωμένων διάταξις, ἀληθέστερον γνωρίζειν πέφυκε· τὸ μὲν δίκαιον τούτοις τιθεμένη, βέλτιον ἂν φανείης ὁριζομένη. τό γε μὴν πρέπον ἢ συμφέρον, οὐδὲ εἰς ἀμφισβήτησιν καθίσταται. πῶς γάρ σοι καλὸν ἢ λυσιτελοῦν, νέους καὶ ξένους οὕτως ἐκθύμως φαίνεσθαί τε καὶ ὁμολογεῖν ἀντεχομένην;

Ἐπὶ τούτοις οὐκ ἔτι κατεῖχεν ἡ Ἀρσάκη, ἀλλ' ἔπαθε δὴ καὶ πάντες ὡς ἐπίπαν οἱ ἐρῶντες. λανθάνειν μὲν οἰόμενοι καὶ ἐρυθριῶσιν· ἁλισκόμενοι δὲ ἀπαναισχυντοῦσιν· ὁ μὲν ἀγνοούμενος, ὀκνηρότερος· ὁ δὲ πεφωραμένος, θρασύτερος καθίσταται. ὡς δὴ κἀκείνη τὸ συνειδὸς τῆς ψυχῆς ἔλεγχος ἐγίνετο, καὶ τὸν Θύαμιν ὑποπτευκέναι τι τῶν κατ' αὐτὴν ὑποτοπήσασα, παρ' οὐδὲν μὲν τὸν προφήτην καὶ τὸ προφητικὸν ἀξίωμα ποιουμένη, πᾶσαν δὲ γυναικείαν αἰδῶ παραγκωνισαμένη, ἀλλ' οὐδὲ τὴν εἰς Μιτράνην, ἔφη,

δίκη

ὑμῖν χαρίσετε,
ὃς, ἐν ᾧ τοὺς σφα-
καὶ τ̄ σὺν αὐτῷ
νδάτης εἰσπρά- 5
ἐ οὐ μεθήσομαι,
ἐμοὶ δουλεύον-
ὕστερον ἀδελ-
σιλεῖ τῷ μεγά- 10
ων τὸν Περσικὸν
μένους. Πρὸς
ις, καὶ δίκαια καὶ
συμφέροντα μά-
ος, ὡς οὐδε- 15
ι ὁ κρατῶν, τὸ
ιον τούτων ἑκα-
ς. καὶ αὐλῆς τῆς 20
ν τάχιστα γὰρ ἐ-
μὴ δὴ λάθης καὶ
ενος.
Θύαμις ἐξῄει, 25
αρτυράμενος, καὶ
ήψας, ὡς οὐκ εἰς
τελευτήσει. κα-
ναι πρὸς τ̄ πό- 30
καλεῖν πρὸς βοή-
μενος.
ροίκη, Λόγος
ς, τῆς σῆς προ-
ν ὁρᾷ περιφρο- 35
ἐπιτυχίαν, εἰς τ̄
χωρεῖν, καὶ τ̄
καλεσαμένη πε-
ων διεσκοπεῖτο· 40
ἤ καὶ τὸν δρασμὸν τοῦ Ἀχαιμένους οὐ φαινομένου δι'

admisistis, vobis condonabuntur. Cæterùm tempus erit, quando de interfectoribus illius, & eorum qui vnà aderant, Oroondates sumet pœnas. Hos verò nō dimittam, qui in præsentia sunt mea mancipia: paulo pòst verò fratri meo Regi magno, secundum legem Persicā mittentur. Ad hæc rhetoricare quātumuis, iusta & honesta & vtilia frustra definiens, quòd nullius indigeat is qui habet imperium in aliquem, suum arbitrium quodlibet horum esse statuens: & ex aula nostra euestigio sponte discede, ne fortè incautiùs agens, inuitus cedere cogaris.

De Oroondate metum inijcit propter Mitranem cæsum.

Qui imperium habent in aliquem, quomodo arbitrio suo abutantur.

Thyamis igitur exibat, Deos testes inuocans: & tantùm affirmans, quòd hæc bonum finem non essent sortitura: indicare vrbi, & eam in auxilium aduocare cogitans.

Thyamidis indignabundi egressus ex aula.

Arsace autem: Nihil curo tuum antistitium, cùm dixisset: Amor solum respicit antistitium, potiendi solatium: in thalamū secedens, & Cybelen accersens, de presentibus rationibus deliberabat. Etenim iā aliquo modo & fugam Achæmenis non comparentis in

Arsaces insolentiæ plena verba.

Cybele accersitur.

suspi

suspicionem vocabat: Cybele, si quando percontaretur & inquireret de Achæmene, varios & alio tempore alios prætextus comminiscente, & omnia magis quàm vt ad Oroondatem eum venturũ esse crederet, illi persuadente. Verumtamen non omnino ad extremum fidem faciebat, sed iam propter diuturnitatem temporis illi fides non habebatur. Tunc igitur, Quídnam faciemus, dicebat, ô Cybele? Quæ tandem erit ratio, qua me ex iis quæ circumstant, extricare possim? Nã amor non remittit quicquam, sed magis intenditur, tanquam materia à iuuene hoc, magno cũ impetu accensa. Ille autẽ est & ferox, & intractabilis, & qui humanior esse priùs quàm nunc videbatur. Tũc quidem fraudulẽtis pollicitationibus me consolatus: nũc autem omnino etiã manifestè nostra recusans postulata. Quod me magis perturbat, ne fortè de Achæmene quæ suspicor ipse quoque audierit, atque ita magis rem refugiat ac reformidet. Enimuerò præ omnibus me angit Achæmenes, qui nunc ad Oroondatem profectus est, aut persuasurus illi fortasse, aut non omnino credibilia dicturus. Videam ego modò Oroondatem:

Fuga Achæmenis in suspicionem venit.

Arsace de rebus suis cõsilium init cũ Cybele.

Theagenes quàm antea intractabilior.

In Achæmenis fuga maxime anxia Arsace.

ὑπόνοιαν ἐλάμβανε, τῆς Κυβέλης, εἴποτε πυνθάνοιτο καὶ ἐπιζητοίη τὸν Ἀχαιμένην, ποικίλας καὶ ἄλλοτε ἄλλας σκήψεις αἰτιωμένης, καὶ πάντα μᾶλλον ἢ τὴν ὡς Ὀροονδάτην
5
ἀφῖχθαι πιστεύειν ἀναπειθούσης. πλὴν οὐ παντάπασι τὸ
10
τελευταῖα πειθούσης, ἀλλ' ἤδη διὰ τὸν χρόνον καὶ ἀπιστουμένης. τότε δ' οὖν, Τί ποιῶμεν, ἔλεγεν, ὦ Κυβέλη; τίς
15
λύσις ἔσται μοι τῶν ἐνεστώτων; ὁ μὲν ἔρως οὐκ ἀνίησιν, ἀλλ' ἐπιτείνει πλέον ὥσπερ ὕλῃ τῷ νέῳ λάβρως ἐπιτηρούμενος.
20
ὁ δὲ ὄντως ἀπηνής τε καὶ ἀμείλιχος, φιλανθρωπότερος τὰ πρότερα ἢ νῦν φαινόμενος· τότε μὲν ἀπατηλαῖς γοῦν ἐπαγγελίαις παρηγορῶν, νῦν δὲ πολλά-
25
κις καὶ ἀπειρηκότως τὰ πρός με ἀπαγορεύων. ὃ δὲ με καὶ διαταράττει μᾶλλον, μή τι περὶ Ἀχαιμένους ὧν ὑπονοῶ καὶ αὐτὸς ἀκηκοὼς
30
καὶ πλέον ἀποδειλιᾷ τὴν πρᾶξιν. λυπεῖ δὲ ὅτι πάντων Ἀχαιμένης, ὃς νῦν ὡς Ὀροονδάτην ἀπέσταλται, ἢ πείσων ἴσως, ἢ οὐ πάντως εὔπιστα λέξων.
35
ὀφθείη μοι μόνον Ὀροονδάτης.
40

ίαν καὶ δάκρυον
ν οὐκ ἀποστήσει.
ς πάθῳ κέκτηται
ἴϋγγα τὰ γυναι-
ι βλέμματα. ἀλλ'
ον, εἰ μὴ τυχοῦ-
Θεαγένην θᾶττον ὑ-
ας, ἢ, κἂν οὕτω τύ-
ις εἴη πρὶν ἐντυ-
ύσειεν Ὀροονδά-
βέλη πάντα κινῶ,
μηχανὴν, πρὸς
ν ἀκμὴν περιεστη-
σα τὰ πράγμα-
ννοοῦσα ὡς οὐκ ἔστιν
ἀπεγνωκυῖα, φειδο-
λα. πρότη περιέ-
τ παιδὸς ἐπιχει-
πῶς ἠγνόησας, οὐκ
ειν.

βέλη· παιδὸς μὲν,
σεως, καὶ πίστεως
ις, ὦ δέσποινα, οὐκ
οὐσα γνώσῃ τοῖς
δὲ οὕτως ἀπτίως
σαυτῆς ἔρωτι, καὶ
ιαζομένη, μὴ ἄδε
ἄλλοις τοὺς οὐκ
ὡς δέσποινα κρα-
δουλεύουσα θερα-
άκιον. ἃ παρὰ μὲν
ὀρθῶς ἴσως ἐγί-
ῦ τινος ἐκείνου
ι χλιδῶν νομισθέντος.

vnas blanditias, & lacrymulam vnam Arsaces non sustinebit. Magnam ad faciendam fidem viris, habent vim & fascinum, muliebres & familiares aspectus. At illud est acerbissimum, si non potita Theagene, anteuertar accusatione: aut fortassis etiam pœna, si quid audierit Oroondates priusquam ipsum videro, aut allocuta fuero. Quamobrem Cybele omnem moue lapidem, omnem inueni machinam, videns in extremum periculum res nostras deuenisse: & simul cogitās, quod cùm de me ipsa desperarim, haud quaquam aliis sim parsura. Prima si quidē fructum capies ex tui filij conatibus: quos quomodo ignorare potueris, coniectura assequi non possum.

Magnam ad faciēdam fidē viris habent vim & fascinū, muliebres & familiares aspectus.

Cybele autem: Quod ad filium meum, inquit, attinet, & fidem meam erga te, domina, non vera te opinari, re ipsa cognosces. Porrò cùm ipsa tam segniter cures tuum amorem, non est quòd conferas culpam in alios, qui vacui sunt à culpa. Neque enim vt domina imperas, sed vt serua blandiris adolescenti. Quæ initiò quidem rectè fortasse fiebant, cùm tenero & iuueni animo esse putabatur.

Filium excusat Cybele.

Post

belli indicaſſet. Poſtquam autem Philas ſuperaſſe legatos coniectabantur, qui negligentia & ſecuritate incolas implebant, & tamquam pacis cauſa & amicitiæ legatione fungerentur, nunciabant: ipſe ſubitò adueniens, & præſidium eiecit, quod vltra biduum triduúmue multitudinem hoſtium & machinas quibus muri oppugnantur, ſuſtinere non poterat: & vrbem tenuit, nemini ex incolis vllo damno illato.

Philæ vt fraude occupatæ.

Propter hæc perturbatum deprehendens Achæmenes Oroondatem, & de omnibus ab his qui effugerant edoctum, adhuc magis perturbauit, cùm inopinatò, & non aduocatus adeſſet. Extemplóque, Ecquid malè Arſacæ, aut reliquæ domui cecidiſſet, quærenti: Cecidiſſe quidem, cæterùm ſeorſim ſe velle dicere, reſpondit. Poſtquam alij ſeceſſerunt, omnia indicabat: Quomodo à Mitrane captus eſſet Theagenes, & ad Oroondatem miſſus, vt donum regi magno (ſi viſum fuiſſet) deinde mitteretur. Etenim eſſe adoleſcentem aula regia & menſa omnino dignum.

Achæmenes Oroondatem iam perturbatum, magis aduentu perturbat.

Circa Arſacen & Theagenem geſta, & omnem rem aperit.

στρατείας φράσας. κἀπει
Φίλας ὑπερβεβηκέναι τοὺ
πρεσβευτὰς εἴκαζεν, ὀλι
τοῖς τε ἐνοικοῦσι καὶ φ
ἐμποιήσαντας, καὶ ὡς ὑπ
ρήνης ἢ καὶ φιλίας πρεσ
ἀπαγγείλαντας, αὐτὸς
διον ἐπιστὰς τήν τε φ
ἐξήλασε, δύο μὲν που κ
ἡμερῶν ἀντισχοῦσαν, πλ
τῶν ἐναντίων καὶ μηχανα
χομάχοις ἐνδοῦσαν·
πόλιν κατέσχεν, οὐδενὶ
κούντων λυμηνάμενος.

Διὰ ταῦτα δὴ τε
μένον καταλαβὼν τὸν
δάτην ὁ Ἀχαιμένης,
πάντα πεπυσμένον π
διαδράντων, ἔτι τῆς
τάραξεν, ἀπροσδόκητος
ἀπρόσκλητος ὀφθείς.
δεινὸν περὶ τὴν Ἀρσάκη
ἄλλον οἶκον γένοιτο πυ
μένῳ· γεγονέναι μὲν ὁ
μένης, ἰδίᾳ δὲ φράζει
λέσθαι ἀπεκρίνατο. κἀπ
ἄλλων ἐχωρίσθησαν, ἅπα
τεμήνυεν· ὡς ὑπὸ Μ
νου ληφθεὶς αἰχμάλω
Θεαγένης, ἀπέσταλτο π
ροονδάτην, δῶρον εἰ
ὡς βασιλέα τὸν μέγαν ἀ
φθησόμενος. (καὶ γὰρ εἶ)

¹ ἄξια τοῦ νεανίου, τῆς βασιλείας αὐλῆς καὶ τραπέζης ἐπ

ὁ Βησσαέων ἀφαιρε-
προσαπελύντων καὶ τὸν
νλω· ὡς ἀφίκοιτο μετὰ
ὺς τὴν Μέμφιν παρεσεί-
ε καὶ τὰ κατὰ τὸν Θύα-
τέλος, τὸν ὅτι τῷ Θεα-
ς Ἀρσάκης ἔρωτα, καὶ τὸν
βασίλεια τοῦ Θεαγένους 10
ημὸν, καὶ τὰς περὶ αὐτὸν
ιμήσεις, καὶ τὰς διαι-
ακονίας τε καὶ οἰνοχοΐας·
πέπρακται μὲν ἤδη οὐδὲ 15
ιμων ἴσως οὐδὲν, ἀνθι-
υ τέως τοῦ νέου καὶ ἀντι-
-δέ@ δὲ προσαχθῆναι
τος, ἢ καὶ τῷ χρόνῳ τοῦ 20
ιως ἐνδόντος, εἰ μὴ φθαίη
τὸν προαναρπάζων ἐκ
μφεως, καὶ τὴν ὅλην τοῦ
-ὑπόθεσιν Ἀρσάκης ὑ- 25
ιόμθμος· διὰ γὰρ δὴ ταῦ-
αὐτὸς ἐπειχθῆναι, καὶ
διαδρὰς ἥκειν μηνυτὴς,
τῇ περὶ τὸν δεσπότην 30
πλεῖν τὰ κατὰ τοῦ δεσπό-
ἐξενεγκών.
ἐπειδὴ τούτοις θυμοῦ τὸν
δάτην ἐνεπεπλήκει, καὶ 35
πρὸς ἀγανάκτησιν καὶ
αν ἐξῆπτε, δι' ἐπιθυμίας
ἐξῆπτε τὰ κατὰ τὴν Χαρί-
προσεπιθεὶς, καὶ ὅτι μέ-
ην ἐξαίρων, καὶ τὸ κάλ- 40
ντοίως ἐκθειάζων, καὶ τὴν

Quomodo à Bessaensibus ereptus esset, qui & Mitranem præterea intersecissent: quòd postea venisset Memphim: simul renouans & Thyamis rationes. Ad extremum Arsaces amorem ergà Theagenem, & migrationem Theagenis in regia domicilia, & honores illi cum quadam beneuolentiæ significatione habitos, ac illius ministeria, & pocillationes: & quòd adhuc fortasse nihil incestæ consuetudinis intercessisset, resistente adolescẽte & repugnante. Metuendũ esse tamen, ne adductus aut vi aut alioqui tẽporis diuturnitati succũbens, nisi aliquis illũ antè Memphi rapiat, & totũ scopũ amoris Arsacæ præcidat. Atque eã ob causam se quoque accelerasse, & clàm elapsum venire indicem, beneuolentia erga dominum, occultare ea quæ contra voluntatem domini fierẽt nõ valẽtem.

Vt hac oratione ira Oroondatem impleuit, & totus indignatione & vindictæ studio efferuescebat: rursus cũ cupiditate inflãmabat narratiõne de Chariclia adiiciciẽs, & in summũ fastigiũ sicut erat attollẽs, & pulchritudinem virginis & formam omnino diuinis

Narrationẽ de Chariclea forma adiicit.

laudibus ornans, quòd nũquam talis fuiſſet viſa, neque iterum videri poſſet: Floccifaciendas exiſtima, dicens, omnes tuas pellices 5 præ ipſa, non tantum eas quæ ſunt Mēphi, ſed & eas quæ te ſequuntur. Et alia multa ad hęc addebat Achęmenes, ſperans, etiamſi rem 10 habuiſſet Oroondates cum Chariclea, ſe tamen illam paulo poſt, cùm eam pro præmio indiciorum petiiſ- 15 ſet, in vxorem accepturum.

Quo conſilio Charicleam extollat apud dominum.

Iámq; prorſus irritatus erat & inflãmatus ſatrapa, in retia ſimul iræ & cupidi- 20 tatis iniectus. Et neque minima dilatione interpoſita, Bagoa quodã ex eunuchis (qui fide & authoritate apud illum valebat) accer- 25 ſito, traditíſq; illi equitibus quinquaginta, Memphim miſit, vt ad ſe adduceret Theagenem & Charicleam primo quoque tempore, & 30 vbicunque ſe deprehenſurus eſſet imperans. Dedit & literas alias ad Arſacen, eiuſcemodi.

Bagoas eunuchus ad Arſacen miſſus vt amantes adducat.

OROONDATES ARSACAE. 35

Theagenem & Charicleam captiuos germanos, regios verò ſeruos, ad regem tranſmittendos, mitte. Ac ſponte mitte, 40

Literæ ad Arſacen.

ὥραν τῆς κόρης ὡς οὔτε ὀφθεῖσαν πρότερον, οὔτε αὖθις δυνησομένην. Μικρὰς νόμιζε, λέγων, πάσας σοι τὰς παλλακίδας εἶναι 5 παρὰ ταύτην, οὐ μόνον τὰς κατὰ τὴν Μέμφιν, ἀλλὰ καὶ τὰς ἑπομένας. καὶ ἄλλα πολλὰ 10 πρὸς τούτοις ὁ Ἀχαιμένης, ἐλπίζων, εἰ καὶ προσομιλήσειεν Ὀροονδάτης τῇ Χαρικλείᾳ, μικρὸν γοῦν ὕστερον ἐπὶ μισθῷ τῶν 15 μηνυμάτων ἐξαιτήσας, πρὸς γάμον ἕξειν.

Καὶ ὅλως ἐξηρέθιστο ἤδη καὶ διακαὴς ἦν ὁ σατράπης, θυμοῦ 20 καὶ ἐπιθυμίας ἅμα ὥσπερ εἰς ἄρκυς ἐμβεβλημένος. καὶ οὐδὲ μικρὸν ὑπερθέμενος, Βαγώαν τινὰ τῶν πεπιστευμένων εὐνού- 25 χων προσκαλεσάμενος, ἱππέας τε πεντήκοντα ἐγχειρίσας, εἰς τὴν Μέμφιν ἐξέπεμπεν, ἄγειν ὡς αὐτὸν Θεαγένην τε 30 καὶ Χαρίκλειαν ὡς ὅτι τάχιστα, καὶ οὗπερ ἂν αὐτοὺς καταλαμβάνοιτο ἐπιστείλας. ἐνεχείριζε δὲ καὶ γράμμα τὸ μὲν πρὸς Ἀρ- 35 σάκην, ὧδε ἔχον·

ὈΡΟΟΝΔΆΤΗΣ ἈΡΣΆΚΗ.

Θεαγένην καὶ Χαρίκλειαν, 40 τοὺς αἰχμαλώτους μὲν ἀδελφοὺς, βασιλέως δὲ δούλους, βασιλεῖ διαπεμφθησομένους ἀπόστειλον, ἀλλ' ἑκοῦσα ἀπόστειλον,

ναι ἀκούσης ἀχθήσονται, χαμένης πιστευθήσεται.
ιος δὲ Εὐφράτην τὸν κα- ὶ Μέμφιν ἀρχιεύνουχον, ἀ·
περ μὲν ὧν οἰκίας τῆς ἐ- λιγωρεῖς, εὐθύνας ὑφέ- τὸ παρὸν δὲ τοὺς ξένους κας τοὺς αἰχμαλώτους ι παράδος ὡς ἐμὲ ἀχθή- ης ἑκούσης Ἀρσάκης, εἴτε κούσης· πάντως δὲ παρά- αὐτὸς ἴσθι δέσμιος ἀχθή- ροσεταγμένος, τῆς δορᾶς ισόμενος.
ἱ μὲν δὴ περὶ τὸν Βα- ὶ τὸ προστεταγμένον ηταν, τὴν ἐπισταλμέναν τοῦ σατράπου κατασε- μένων, ὡς ἂν μᾶλ- πιστεύσειαν οἱ κατὰ τὴν ιν, καὶ θᾶττον τοὺς ιδοῖεν. ἐξώρμησε δὲ καὶ άτης ἐπὶ τὸν πρὸς Αἰ- πόλεμον, ἕπεσθαι καὶ χαιμένην προστάξας, ἠ- καὶ οὐκ εἰδότα παρα- ύμενον, ἕως ἂν τὰ πρὸς ιωυθέντα δείξειεν ἐπι- ον.
τὰ δὲ τὰς αὐτὰς ἡμέρας τὰ τὴν Μέμφιν τοιάδε

quoniam & te inuita ab ducentur, & Achæmenis fides apud nos valebit.

Ad EVphratem verò supremum eunuchum Memphi, tales:

Negligentiæ in curanda mea domo postea reddes rationes. In præsentia verò peregrinos Græcos captiuos, Bagoæ trade ad me deducendos, seu volēte Arsace, seu inuita. Omnino autē trade. Alioquin scito à me imperatum esse, vt ipse vinctus adducaris, officio tuo priuandus.

Bagos igitur ad id quod imperatum fuerat, profectus est cum literis signo satrapæ obsignatis, quo maiorem fidē illis haberēt hi qui erant Memphi, & eò celeriùs iuuenes traderent. Profectus est & Oroondates ipse ad bellum contra Aethiopes, Achæmene quoque sequi iusso: qui silentio, & cùm nihil tale suspicaretur, vsque, dum ea quæ indicauerat, vera esse comprobaret, custodiebatur. Iisdem diebus hæc Memphi gerebantur.

Statim postquam in viam se dedit Achęmenes, Thyamis cùm iam antistitium pleno iure recepisset, & propterea primas in vrbe

ἄρτι τοῦ Ἀχαιμένους ἀποδράντος, ὁ Θύαμις ἤδη τὴν τειαν ὁλόκληρον ἀναδεδεγμένος, καὶ τὰ πρῶτα τῆς πόλεως

Literæ ad Euphratem supremum Memphi eunuchum.

Achæmenes silentio & inscius domini iussu custoditur vsque dum cōprobatur vera esse quæ indicauerat.

Thyamis cùm impleuisset quæ ad funus Calasiridis pertinebant, & iam lege Pōtificia cū extraneis versari liceret, in memoriā reuocat amantes.

teneret, ac ea quæ ad funus Calasiris pertinebant perfecisset, iustáque exequiarum patri omnia intra dies constitutos persoluisset, redibat in memoriam Theagenis & Charicliæ inquisitionis, quando iam versari etiam cum extraneis lege Pontificia permittebatur. Postquam autem vbique explorans, & sollicitè inquirens cognouit eum in satrapæ aulam traductum esse, quanta celeritate potuit veniens ad Arsacen, quærebat iuuenes peregrinos, tamquam ad ipsum cùm multis aliis de causis pertinentes, tum quòd pater Calasiris moriens, extrema voce illi omnino inculcasset, peregrinis vt prouideret, & eos tueretur imperans. Ac se illi quidem agere gratias, quòd acceptos hospitio iuuenes peregrinos & Græcos, per hos elapsos dies, quibus versari in templo non initiatis interdictū erat, humaniter tractasset. Petere autē vt ipsi suum depositū recuperare rursus liceat.

Arsacen adiens exponit morientis parentis mandata.

Arsace autem: miror, inquit, quòd cùm nobis comitatem & humanitatem testimonio tuo tribuas, rursus inhumanitatis nos cōdemnes, dùm studes vt aut non posse, aut nolle pro-

Ab Arsace quod respōsum tulerit.

διὰ τοῦτο φερί
κηδείαν τ Κα
λέσας, καὶ τ
παρὶ πάντα
5 ταγμάτας ἐπ
πίστεως ἔννοιαν
γίω ἐλάμβα
10 ραπείας καὶ π
προφητικοῦ νι
νον ἐγίνετο.
πραγμόνων
μένος, ἐγνω
15 ἐνεσκηνωμένοις,
ἐλθὼν ὡς τὴν
τοὺς νέους ξένο
τὰ πολλὰ μὲν κ
20 κοντας, πλέον
Καλάσιρις τ
παντοίως προ
χεῖν τῶν ξένων
25 μὴν ἔχειν ὁμο
διὰ μέσου τα
προσέξατο νέους
λύσας φιλανθ
30 ἃς ἐνδιατᾶσθ
μὴ ἱερωμένοις
χθεῖον δὲ αὐτ
35 αὐτὸς αὐτοῦ
Καὶ ἡ Ἀρσ
σου, ἔφη,
καὶ φιλάνθρωπ
ρουῦτος, ἀπαν
40 θης καταγινώσ
δυνησόμεθα ἢ βι

τῶν ξένων, καὶ τὸ πρέ-
αὐτοῖς ἀπονέμειν. Οὐ τοῦ-
τον ὁ Θύαμις· καὶ ἐν ἀ-
ντέροις τῇδε πλέον ἢ παρ'
ἰδίᾳ ἐσομένοις, εἰ καὶ μέ-
ἰουλομένοις ἦν. νυνὶ δὲ
ὄντες τῆς ἐπὶ δόξης,
δὲ τύχης ἐπηρείαις ποι-
ς κεχρημένοι, καὶ τὸ πα-
ντεύοντες, πάντων ἐ-
ιθεν ποιοῦνται γένος τὸ
ἀνακομίσασθαι, καὶ εἰς τὴν
ἐπανήκειν. ὧν εἰς τὴν
ἐμὲ κληρονόμον ὁ
καταλέλοιπεν, ὄντων
ἄλλων φιλίας πρὸς τοὺς
δικαιωμάτων. Εὖ γε ἐ-
ας, ἡ Ἀρσάκη πρὸς αὐτὸν,
ἐκδυσωπεῖν ἀφέμενος, τὸ
μὸν προσδεχόμενος. πλέον
το μεθ' ἡμῶν ἀναφαίνηται,
τὸ δεσποτεύειν τοῦ προ-
τὴν ἄλλως, εἰς τὸ ἔχειν ἐ-
πίστευσεν. ὁ δὲ Θύαμις θαυ-
ς, Δεσποτεύεις δ', ἔφη, σὺ
ν ὅπως; Πολέμου νόμῳ,
αὐτὸν ἀπεκρίνατο, δού-
τοὺς αἰχμαλώτους ἀνα-
ῶτος.

ξυνεὶς δὴ οὐδὲ ὁ Θύα-
ς τὰ περὶ τὸν Μιτράνην
λέγειν, ἀλλ' ὦ Ἀρσάκη,
οὐ πόλεμος τάδε, ἀλλ'
τὸ παρόν. καὶ τοῦτο μὲν

ſpicere peregrinis, & conuenientibus officiis illos ornare videamur. Non hoc, inquit Thyamis: ſcio enim affluentiùs hîc victuros, quàm apud nos, ſi modò manere vellent. Nunc verò cùm ſint præclaro genere orti, alioqui autem varios fortunæ inſultus experti, & in præſentia oberrantes, nihil illis potius eſt, quàm vt ſuum genus recuperent, & in patriam redeant. Qua in re vt ſim illis adiumento, hæredem me reliquit pater: cùm mihi alioqui intercedant cum hiſce peregrinis & alia multa amicitiæ vincla.

Rectè facis Arſace ad ipſum, quod omiſſo iurgio & ira, æquitatem obiicis: quam magis nobiſcum facere apparebit, quantò dominari quàm fruſtra proſpicere, ad obtinendum maiorem vim habet. Thyamis autem admiratus, Dominaris tu verò, inquit, horum? Quomodo? Iure belli, reſpondit, quod captiuos ſeruos efficit.

Cùm igitur intellexiſſet Thyamis, quòd de Mitrane dicere vellet, Sed ô Arſace, non bellū (inquit) eſt, ſed pax, ratio præſentis temporis: & illud quidem in

Multa colloquia Thyamidis cum Arſace.

Thyamis circa Mitranem à ſe geſta, ex Arſace intelligit.

in ſeruitutem redigere, hæc autem in libertatem vindicare ſolet:& illud eſt voluntas tyrannica, hoc verò decretum regium. Denique pacem & bellum, non nominum pondus, ſed ratio & conſtitutio eorum qui vtuntur veriùs iudicare ſolet. Quamobrem æquitatem ſi his aſſenſa fueris, meliùs definire videberis: cæterùm honeſtum & vtile, neque in controuerſiam venit. Quomodo enim honeſtum tibi eſt, aut conducit, iuuenes, & peregrinos, tam furioſè videri, & fateri, te retinere velle?

Bellum, in ſeruitutem redigit: pax in libertaté vindicat: illud, eſt voluntas tyrãnica, hoc verò, decretum regium.

Pacem & bellum quid veriùs diiudicet.

Honeſtum & vtile neque in controuerſiam venire debet.

Ad hæc nõ ampliùs continuit ſeſe Arſace, ſed id illi accidit, quod omnibus in vniuerſum amantibus accidere ſolet: Cùm occultas eſſe ſuas rationes putant, erubeſcunt: cũ ſunt deprehenſi, omnem pudoré amittunt. Qui latet, cunctãtior eſt: qui deprehenſus eſt, audacior efficitur. Quemadmodum & illã conſcia mẽs redarguebat, & Thyamim aliquid ſuſpicatum eſſe de ſe exiſtimans non faciens flocci antiſtitem, & antiſtitij dignitatem, omnémque pudorem muliebrem abijciens, Sed neque (inquit) ea quæ in Mitranem

Amãtes cùm occultas eſſe ſuas rationes putant, erubeſcunt, cùm ſunt deprehenſi omnem pudorem amittunt.

Qui latet cunctantior eſt: qui deprehenſus eſt, audacior efficitur.

Omnem pudoré vt abijcit Arſace, etiam erga antiſtitem.

δουλοῦν, ἐλευθεροῦν δὲ αὕτη πέφυκε. κἀκεῖνο μὲν ἐστι βούλημα τυραννικὸν, τοῦτο δὲ δόγμα βασιλικόν. εἰρήνην δὲ καὶ πόλεμον, οὐχ ἡ τῶν ὀνομάτων ἀξίωσις, ἀλλ' ἡ τῶν χρωμένων διάταξις, ἀληθέστερον γνωρίζειν πέφυκε· τὸ μὲν δίκαιον τούτοις πειθομένη, βέλτιον ἂν φανείης ὁριζομένη. τό γε μὴν πρέπον ἢ συμφέρον, οὐδὲ εἰς ἀμφισβήτησιν καθίσταται. πῶς γάρ σοι καλὸν ἢ λυσιτελοῦν, νέους καὶ ξένους οὕτως ἐκθύμως φαίνεσθαί τε καὶ ὁμολογεῖν ἀντεχομένην;

Ἐπὶ τούτοις οὐκ ἔτι κατέσχεν ἡ Ἀρσάκη, ἀλλ' ἔπαθε δὴ καὶ πάντες ὡς ἐπίπαν οἱ ἐρῶντες. Λανθάνειν μὲν οἰόμενοι καὶ ἐρυθριῶσιν· ἁλισκόμενοι δὲ ἀπηναισχυντοῦσιν· ὁ μὲν ἀγνοούμενος, ὀκνηρότερος· ὁ δὲ πεφωραμένος, θρασύτερος καθίσταμενος. ὡς δὴ κἀκείνῃ τὸ συνειδὸς τῆς ψυχῆς ἔλεγχος ἐγίνετο, καὶ τὸν Θύαμιν ὑπωπτευκέναι τι τῶν κατ' αὐτὴν ὑποτοπήσασα, παρ' οὐδὲν μὲν τὸν προφήτην καὶ τὸ προφητικὸν ἀξίωμα ποιουμένη, πᾶσαν δὲ γυναικείαν αἰδῶ παραγκωνισαμένη, Ἀλλ' οὐδὲ τὴν εἰς Μιτράνην, ἔφη, δέδρα

ὑμῖν χαρίσεται,
μρὸς, ἐν ᾧ τοὺς σφα-
τε καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ
ροονδάτης εἰσπρά-
δὲ οὐ μεθήσομαι,
ὂν ἐμοὶ δουλεύον-
δὲ ὕστερον ἀδελ-
βασιλεῖ τῷ μεγά-
νόμον τὸν Περσικὸν
ησομένους. Πρὸς
ρόν, καὶ δίκαια καὶ
αὶ συμφέροντα μά-
ενος, ὡς οὐδε-
ῖται ὁ κρατῶν, τὸ
ἴδιον τούτων ἑκα-
ιμος. καὶ αὐλῆς τῆς
ς ὅπι τάχιστα ἐ-
σο, μὴ δὴ λάθης καὶ
άμενος.
οὖν Θύαμις ἐξῄει,
ημαρτυράμενος, καὶ
τοσκήψας, ὡς οὐκ εἰς
ρα τελευτήσει. κα-
ιλῆσαι πρὸς τὸ πό-
γέσθαι πρὸς βοήν-
ιούμενος.
Ἀρσάκη, Λόγος
ἰῦσαι, τῆς σῆς προ-
μίαν ὁρᾷ περιφη-
τὴν ἐπιτυχίαν, εἰς τὸ
χωρισθεῖσα, καὶ τὸ
ρισκομένην πα-
ντων διεσκοπεῖτο·
ἤδη καὶ τὸν δρασμὸν τοῦ Ἀχαιμένους οὐ φαινομένου δὲ

admisistis, vobis condonabuntur. Cæterùm tempus erit, quando de interfectoribus illius, & eorum qui vnà aderant, Oroondates sumet pœnas. Hos verò nō dimittam, qui in præsentia sunt mea mancipia: paulo pòst verò fratri meo Regi magno, secundum legem Persicā mittentur. Ad hæc rhetoricare quātumuis, iusta & honesta & vtilia frustra definiens, quòd nullius indigeat is qui habet imperium in aliquem, suum arbitrium quodlibet horum esse statuens: & ex aula nostra euestigio sponte discede, ne forte incautiùs agens, inuitus cedere cogaris.

De Oroondare metum inijcit propter Mitranem cæsum.

Qui imperium haben in aliquem, quomodo arbitrio suo abutantur.

Thyamis igitur exibat, Deos testes inuocans: & tantùm affirmans, quòd hæc bonum finem non essent sortitura: indicare vrbi, & eam in auxilium aduocare cogitans.

Thyamidis minignabundi egressus ex aula.

Arsace autem: Nihil curo tuum antistitium, cùm dixisset: Amor solum respicit antistitium, potiendi solatium: in thalamū secedens, & Cybelen accersens, de præsentibus rationibus deliberabat. Etenim iā aliquo modo & fugam Achæmenis non comparentis in suspi

Arsaces insolentiæ plena verba.

Cybele accersitur.

suſpicionem vocabat: Cybele, ſi quando percontaretur & inquireret de Achæmene, varios & alio tempore alios prætextus comminiſcente, & omnia magis quàm vt ad Oroondatem eum venturũ eſſe crederet, illi perſuadente. Veruntamen non omnino ad extremum fidem faciebat, ſed iam propter diuturnitatem temporis illi fides non habebatur. Tunc igitur, Quidnam faciemus, dicebat, ô Cybele? Quæ tandem erit ratio, qua me ex iis quæ circumſtant, extricare poſſim? Nã amor non remittit quicquam, ſed magis intenditur, tanquam materia à iuuene hoc, magno cũ impetu accenſa. Ille autẽ eſt & ferox, & intractabilis, & qui humanior eſſe priùs quàm nunc videbatur. Tũc quidem fraudulẽtis pollicitationibus me conſolatus: nũc autem omnino etiã manifeſtè noſtra recuſans poſtulata. Quod me magis perturbat, ne fortè de Achæmene quæ ſuſpicor ipſe quoque audierit, atque ita magis rem refugiat ac reformidet. Enimuerò præ omnibus me angit Achæmenes, qui nunc ad Oroondatem profectus eſt, aut perſuaſurus illi fortaſſe, aut non omnino credibilia dicturus. Videam ego modò Oroondatem:

Fuga Achemenis in ſuſpicionem venit.

Arſace de rebus ſuis cõſilium init cũ Cybele.

Theagenes quàm antea intractabilior.

In Achæmenis fuga maxime angit Arſace.

ὑποψίας ἐλάμβανε, τῆς Κυβέλης, εἴποτε πυνθάνοιτο καὶ ἐπιζητοίη τὸν Ἀχαιμένην, ποικίλας καὶ ἄλλοτε ἄλλας προφάσεις ἀναπλαττούσης, καὶ πάντα μᾶλλον ἢ τὴν ὡς Ὀροονδάτην ἄφιξιν πιστεύειν παρασκευαζούσης. πλὴν οὐ παντάπασι τὰ τελευταῖα πειθούσης, ἀλλ' ἤδη διὰ τὸν χρόνον καὶ ἀπιστουμένης. τότε δ' οὖν, Τί ποιήσομεν, ἔλεγεν, ὦ Κυβέλη; τίς λύσις ἔσται μοι τῶν περιεστώτων; ὁ μὲν ἔρως οὐκ ἀνίησιν, ἀλλ' ἐπιτείνει πλέον ὥσπερ ὕλῃ τῷ νέῳ λάβρως ὑποπιμπράμενος. ὁ δέ ἐστιν ἀπηνής τε καὶ ἀμείλιχος, φιλανθρωπότερος τὰ πρῶτα ἢ νῦν φαινόμενος· τότε μὲν ἀπατηλαῖς γοῦν ἐπαγγελίαις παρηγορῶν, νῦν δὲ πάντα καὶ ἀπερικαλύπτως τὰ πρός με ἀπαγορεύων. ὃ δή με καὶ διαταράττει μᾶλλον, μὴ δή τι περὶ Ἀχαιμένους ὧν ὑπονοῶ καὶ αὐτὸς πέπυσται, καὶ πλέον ἀποδειλιᾷ τὴν πρᾶξιν. λυπεῖ δὲ ὑπὲρ πάντα σε Ἀχαιμένης, ὃς νῦν ὡς Ὀροονδάτην πεπόρευται, ἢ πείσων ἴσως, ἢ οὐ πάντως εὔπιστα λέξων. ὀφθείη μοι μόνον Ὀροονδάτης.

μόνον

τεία καὶ δάκρυον
ἓν οὐχ ὑποστήσεται.
εἰς πίστιν κέκτηται
ς ἴυγγα τὰ γυναι-
κα βλέμματα. ἀλλ'
δεινόν, εἰ μὴ τυχοῦ-
ς Θεαγένους ὑ-
ρίας, ἤ, κἂν οὕτω τύ-
χιας εἴη πρὶν ἐντυ-
τεύσειεν Ὀροονδά-
Κυβέλη πάντα κινεῖ,
χε μηχανὴν, πρὸς
ραν ἀκμὴν περιεστη-
ρῶσα τὰ πράγματα·
ἐννοοῦσα ὡς οὐκ ἔστιν
ς ἀπογνοῦσα, φείσο-
ἀλλὰ πρώτη τῶν ἀγα-
τοῦ παιδὸς ἐπιχει-
χ πῶς ἠγνόησας, οὐκ
λλειν.
Κυβέλη· παιδὸς μὲν,
οὐ πέρι, καὶ πίστεως
μῆς, ὦ δέσποινα, οὐκ
άζουσα γνώσῃ τοῖς
ἡ δὲ οὕτως ἀπατίως
ῶ σαυτῆς ἔρωτι, καὶ
λακιζομένη, μὴ ἄδε
ἐπ' ἄλλοις τοὺς οὐκ
ὡς δέσποινα κρα-
ὡς δουλεύουσα θερα-
ειράκιον. ἃ παρὰ μὲν
ὢ ὀρθῶς ἴσως ἐγί-
λου τινὸς ἐκείνου
ψυχὴν νομισθέντος.

vnas blanditias, & lacrymulam vnam Arsaces non sustinebit. Magnam ad faciendam fidem viris, habent vim & fascinum, muliebres & familiares aspectus. At illud est acerbissimum, si non potita Theagene, anteuertar accusatione: aut fortassis etiam pœna, si quid audierit Oroondates priusquam ipsum videro, aut allocuta fuero. Quamobrem Cybele omnem moue lapidem, omnem inueni machinam, videns in extremum periculum res nostras deuenisse: & simul cogitās, quod cùm de me ipsa desperarim, haud quaquam aliis sim parsura. Prima si quidē fructum capies ex tui filij conatibus: quos quomodo ignorare potueris, coniectura assequi non possum.

Cybele autem: Quod ad filium meum, inquit, attinet, & fidem meam erga te, domina, non vera te opinari, re ipsa cognosces. Porrò cùm ipsa tam segniter cures tuum amorem, non est quòd conferas culpam in alios, qui vacui sunt à culpa. Neque enim vt domina imperas, sed vt serua blandiris adolescenti. Quæ initiò quidem rectè fortasse fiebant, cùm tenero & iuueni animo esse putabatur. Post

Magnam ad faciēdam fidē viris habent vim & fascinū, muliebres & familiares aspectus.

Filium excusat Cybele.

Cybelis in Theagenem iniquum cõsilium.

Postquã verò exurgit contra amasiam, experiatur te, & agnoscat vt dominam, & flagris cæsus ac tormentis excruciatus, supplex tuę volũtati se subiiciat. Consueuerunt enim adolescentes, cùm coluntur, despicere: vi autem coacti, cedere. Quamobrem & hic faciet pœnis adactus, quæ antea negabat, blandè & leniter tractatus. Videris tu quidem rectè dicere, inquit Arsace: cætẽrùm quomodo ferre possem, oculis meis videns illud corpus cædi, aut alio quocunque modo affligis. Rursus, inquit ipsa, mollitie diffluis, quasi non sit futurum, vt & ipse paucis tormentis adhibitis, meliora amplectatur: & tu paululum excruciata consequaris omnia ex sententia. Atqui licet neque oculis dolorem accersere ex iis quæ fient, sed illo EVphrati tradito, & puniri iusso tanquam ob aliquod delictum, abesse à spectaculo quod te dolorę afficeret (auditus enim, aspectu ad commouendum dolorem minùs est efficax) & si illum sententiam mutasse senserimus, rursus pœna tanquam resipiscentem eximere.

Consueuerunt adolescentes cùm coluntur, despicere: vi autem coacti, cedere.

Arsace initio repugnat Cybeles sententiæ.

Auditus aspectu ad commouendum dolorem minùs est efficax.

Passa est sibi persuaderi Arsace. Amor enim vbi desperat, amato nihil parcit:

Arsace tandem persuadetur à Cybele.

ἐπειδὴ δὲ καταξανίστηται ὡς ἐρωμένης, λαμβανέτω πεῖραν ὡς δεσποίνης, καὶ μαστιγούμενος καὶ στρεβλούμενος, ὑποπιπτέτω τοῖς σοῖς βουλεύμασι. πεφύκασι γὰρ οἱ νέοι θεραπευόμενοι μὲν ὑπερφρονεῖν, βιαζόμενοι δὲ ὑπείκειν. ὥστε καὶ οὗτος πράξει κολαζόμενος, ἃ πρὸ ἠθέτει κολακευόμενος. Ἀλλὰ δοκεῖς μὲν, ἔφη, εὖ λέγειν ἡ Ἀρσάκη. πῶς δ' ἂν ἐνέγκαιμι, ὦ θεοί, τοῖς ἐμοῖς ὀφθαλμοῖς, ἢ ξαινόμενον ἰδοῦσα τὸ σῶμα ἐκεῖνο, ἢ καὶ ἄλλως πειραζόμενον; Αὖθις αὖ σὺ μαλακίζῃ, ἔφη, ὥσπερ οὐ πρὸς ἐκείνου τι γενησόμενον ὀλίγαις στρεβλώσεσι τὸ ἑλέσθαι τὰ βελτίονα, καὶ σοὶ πρὸς μικρὸν ἀνιαθείσῃ, τυχεῖν τῶν κατὰ γνώμην. ἔνεστι δέ σοι μηδὲ λυπεῖν τὸν ὀφθαλμὸν τοῖς γινομένοις, ἀλλὰ Εὐφράτῃ παραδοῦσαν, καὶ κολάζειν εἰποῦσαν, ὥς τι πεπλημμεληκότα, μήτε ἀνιᾶσθαι ἰδοῦσαν, (ἀκοὴ γὰρ ὄψεως εἰς τὸ λυπῆσαι κουφότερον) καὶ εἰ μεταβεβλημένον αἰσθοίμεθα, πάλιν ἐξελέσθαι ὡς αὐτάρκως ἐπεστραμμένον.

Ἐπείθετο ἡ Ἀρσάκη. ἀτυχηθεὶς γὰρ ὁ ἔρως οὐδεμίαν ἔχει φειδὼ τοῦ ἐρωμένου.

πρ[illegible]

ιλεῖ τὴν ἀποτυ-
ωρίαν· καὶ τὸν ἀρ-
ιστακαλεσαμένη,
α προσέταξεν. ὁ
ι μὲν τῶν εὐνούχων
νοσῶν, σμυχόμε-
λαι κατὰ τοῦ Θεα-
ἑώρα τε καὶ ὑπώ-
ς ἐν δεσμοῖς εἶχε
πίεζε λιμῷ καὶ αἰ-
ημα ζοφῶδες κα-
ος· καὶ εἰδότι μὲν,
ζω δὲ καὶ πυνθα-
ιν τὴν αἰτίαν, οὐδὲν
ος· ἐπιτείνων δὲ
ὰ τῆς κολάσεως,
ἐβούλετο ἡ Ἀρ-
ντέταλτο, πημα-
εἰσφοιτᾶν δὲ οὐ-
, ἢ μόνῃ τῇ Κυ-
προστεταγμένον. ἡ
ωεχῶς, καὶ τροφὰς
οφέρειν ἐνεδείκνυ-
υσα μὲν δῆθεν, καὶ
θείας ἐπικλωμένη·
ῆς ἀποπειρωμένη,
γνώμην ἔχει πρὸς
, καὶ εἴπερ ἐνδιδοίη
οιτο πρὸς τὴν στε-
δὲ, ὃ πλέον ἀνὴρ
ν ἀντεμάχετο πρὸς
τὸ μὲν σῶμα κα-
ος, τὴν δὲ ψυχὴν
τείῃ ῥωννύμενος.

& repulsam in vindictam conuertere gaudet; & accersito supremo eunucho, ea quæ decreuerat impe- 5 rauit. Ille autem & natura eunuchorum zelotypia laborans, & iampridem infensus Theageni, ob ea quæ videbat & suspicabatur, 10 statim eum in vincula ferrea coniecit, & affligebat fame & verberibus, in habitaculo tenebroso conclusum: & scienti quidem, 15 sed tamen assimulanti inscitiam, & quærenti causam, nihil respondens, quotidiéque pœnas intendens, & magis quàm vole- 20 bat Arsace, ac præceperat, excrucians, neque vllum introgredi sinens, præter solam Cybelen: sic enim imperatum fuerat. Illa ve- 25 rò perpetuò veniebat, & alimenta se illi clàm inferre simulabat, tanquam miserans illius sortem, & propter familiaritatem 30 quæ sibi cum eo intercesserat, deplorans: re ipsa autem, quid haberet animi in præsenti fortuna & si remitteret aliquid & mol- 35 lior fieret tormentis, explorans. Ille autem magis virum se præbebat, & tunc præcipuè repugnabat conatibus: corpus 40 quidem affligi sinens, cæterùm animos castitatis conscientia attollens.

Amor vbi desperat amato nihil parcit & repulsam in vindictam vertit.

Eunuchorũ natura, zelotypia laborare.

Theagenis fames, verbera, vincula, carcer.

Cybeles artes.

Theagenis in aduersis meliores spiritus.

& glorians in illa fortuna, ac exultans, quod cùm maximam partem affligeret, præcipuæ præstantissimæque gratificaretur: insuper occasione declarandæ beneuolentiæ erga Chariclia͂ oblata. Tantùm si sciret hæc illa, optimè secum agi existimans: & continuè Chariclam, lucem & animam & vitam appellans. Quòd cùm etiam Cybele videret, & quamuis contra sententiam Arsaces (ex qua quòd leuiter Theagenem affligi vellet audiebat, vt nō ad mortem, sed ad coactionem traditum) ipsa vt pœnæ intenderentur EVphrati renunciaret, neque ita se quicquam proficere sentiret, sed omnino res desperata fuerat, & ipsa præter spem experientia edocta, quibus in malis esset, intelligeret: nunc quidem pœnam ab Oroondate, si hæc audisset ex Achæmene, iamiam expectans: nunc verò, ne antea mortē sibi conscisceret Arsace, territa amoris deprehēsione, metuens, statuit niti contra ea quæ illi incumbebant, & magno quodam malo peracto, aut exequi ea quę Arsace vellet, & in pręsentia expectatum ab illa

Purus amor in Charicleā, cuius cogitatione in malis recreatur.

Cybele pœnas Theagenis, contra Arsaces, sententiam, aggrauat.

Ab Oroondate sibi metuens aut à domina, nihil non consilij agitat.

καὶ μεγαλαυχούμενος ἅμα πρὸς τὴν τύχην καὶ γαυριῶν, εἰ λειπούσῃ τῷ πλείστῳ μέρει, τῷ κυριωτάτῳ χαρίζοιτο, ἐπιδείξεως ἀφορμήν τε εἰς Χαρίκλειαν εὐνοίας τε καὶ πίστεως παρεσχημένη, μόνον εἰ γνωσθείη ταῦτα κἀκείνη, μέγιστον ἀγαθὸν τιθέμενος, καὶ συνεχῶς Χαρίκλειαν καὶ φῶς καὶ ψυχὴν καὶ ζωὴν ἀνακαλῶν. ὥστε καὶ Κυβέλη ταῦτα ὁρῶσα, καὶ παρὰ μὲν τῆς Ἀρσάκης ὡς ἠρέμα βούλοιτο πιέζεσθαι τὸν Θεαγένην ἀκούουσα· οὐ γὰρ ἐς τελευτὴν, ἀλλ᾽ εἰς ἀνάγκην παραδεδωκέναι· αὐτὴ δὲ ἐκ τῶν ἐναντίων ἐπιτείνειν τὰ τῆς κολάσεως πρὸς τὸν Εὐφράτην ἀπαγγέλλουσα, ὡς ἀνύουσα ἤνυτο οὐδὲν, ἀλλ᾽ ἀπηγόρευτο καὶ αὐτῇ παρ᾽ ἐλπίδας ἡ πεῖρα, συνιεῖσα οἵων κακῶν ἦν, καὶ νῦν μὲν τὴν ἐξ Ὀροονδάτου τιμωρίαν εἰ πύθοιτο ταῦτα παρὰ Ἀχαιμένους, ὅσον οὐδέπω προσδοκῶσα, τοῦτο δὲ ὡς φθήσεται αὐτὴν διαχειρισαμένη τάχα καὶ ἡ Ἀρσάκη, ὡς παραχθεῖσα εἰς τὴν τοῦ ἔρωτος σύλληψιν, ὁμόσε χωρεῖν ἔγνω τοῖς κατειληφόσι, καὶ μέγα τι κακὸν ἐπιτελέσασα, ἢ κατεργάσασθαι τῇ Ἀρσάκῃ τὰ κατὰ γνώμην, καὶ τὸ παρὸν τὸν ἀπ᾽ ἐκείνης προσδοκώμενον

δια

κίνδυνον, ἢ τοὺς ἐ-
φ' πάντων πραγμά-
ωίσαι, θανάτοις ἅμα
'οήσασα.
ρὸς τὴν Ἀρσάκην ἐλ-
ἀτίαν ἔφη χαίρομεν,
α. οὐ γὰρ ἐνδίδωσιν ὁ
κεῖνος, ἀλλ' ἀεὶ γίνε-
ἐὸν θρασύτερος, Χα-
ιὰ σόματος ἔχων, καὶ
νης ἀνακλήσεσιν ὥ-
πείαις παρηγορούμε-
ταίαν οὖν, εἰ δοκεῖ, τὸ
ίψωμεν ἄγκυραν, καὶ
ἔων γινομένην ἐκπο-
ώμεθα. εἰ γὰρ μάθοι
εἰκὸς που καὶ μετα-
αὐτὸν πρὸς τὸ βου-
μέτερον, ἀπογνόντα
ίνα πόθον. ἅρπαγμα
ποιήσατο ἡ Ἀρσάκη,
πολλὴν ζηλοτυπίαν
ρημένων ἐπιτείνασα,
ἔφη, καὶ μελήσει
ξαι τὴν ἀλιτήριον
υ. καὶ τίς ὁ πεισθη-
ποκρίνατο ἡ Κυβέλη.
ἐν ἐξουσίᾳ σοι πάν-
ὰ ἀναιρεῖν δίχα κρί-
τέλει Περσῶν, πρὸς
ἀπηγόρευται. δεήσει
ημάτων σοι καὶ δυσχ-
ς τινὰς καὶ ἐγκλήματα
όρης ἀναπλαττούσης·

euitare periculum, aut argumenta omnium negociorum tollere, necem simul omnibus moliens animo. 5

Atque ita ad Arsacen ingressa, Ludimus, inquit, operam, domina. Neque enim quicquam remittit ferox 10 ille, sed semper audacior efficitur, Charicleam semper in ore habens, & illius appellatione tanquam blanditiis se consolans. Vltimã 15 igitur, si placet, ancorã (vt dicitur) iaciamus, & eam quæ est impedimento, è medio remoueamus. Si enim cognouerit eam inte- 20 riisse, consentaneum est fore vt mutata sentẽtia assentiatur nostræ voluntati, cũ prorsus desperauerit de illius amore. Rapuit id 25 quod dictum fuerat, Arsace: cùm zelotypiam, qua iampridem laborabat, ira propter ea quæ dicta fuerant intendisset, &, Rectè 30 mones, inquit. Mihi curæ erit, vt iubeam hoc piaculum tolli. Quis autẽ erit qui obtemperabit? respondit Cybele. Cũ enim o- 35 mnia sint in tua potestate, interimere tamen absq; iudicio magistratuũ Persicorum, legibus est prohibitũ. Opus igitur erit, vt laborẽ 40 & molestiam suscipias, in confingendo crimine & accusatione contra puellam.

Ad nouas artes transit.

Arsace omnia consilia probat.

De tollenda Chariclea consilium.

Præterea incertum eſt, an
ſimus cauſam probaturi.
Sed ſi videtur (omnia e-
nim tua cauſa & audere
& ſuſtinere ſum parata)
veneno inſidias exequar,
& potione fuco facto ad-
uerſariam è medio tollam.
Approbauit hæc Arſace,
& facere iubebat. Illa au-
tem ſtatim aggreſſa eſt ad
factum: & cùm deprehen-
diſſet Chariclіam in la-
mentis & lacrymis, & quid
aliud quàm lugentem, ac
quomodo è vita migraret
cogitantem (iam enim
ſubſenſerat Theagenis for-
tunam, quamuis Cybele
initiò variè dolis eam fal-
leret: & quòd non appare-
ret, neque veniret ſolito
more in conclaue, ſubin-
de alios atq; alios prætex-
tus fingeret) O miſera di-
cebat. An nõ deſines te ma-
cerare, & fruſtra cõſumere?
Ecce tibi iam & Theagenes
emittitur & veniet hodie
ad veſperam. Domina enim
quæ ob quoddam illius er-
ratum in miniſtrandi mu-
nere paululum fuerat com-
mota, & concludi iuſſerat,
hodie ſe illum emiſſuram
promiſit, feſtũ quoddã pa-
trium celebratura, ſimul e-
tiã precibus meis adducta.
Quamobrẽ conſurge, ac te
recipe, cibum vnà nobiſcũ
tandem aliquando capiens.

Veneno inſi-
dias parat
Cybele.

Chariclеæ
lacrymæ &
ſubſentientis
fortunã Thea
genis.

Verbis illudi-
tur à Cybe-
le.

καὶ περιττὸν τὸ ἄδηλον εἰ πεισ-
θησόμεθα. ἀλλ᾽ εἰ δοκεῖ, πάντα
γὰρ ὑπὲρ σοῦ καὶ πράττειν καὶ πά-
5 σχειν ἑτοίμως, φαρμάκῳ τὴν ἐπι-
βουλὴν διακονήσομαι, καὶ ποτῷ
γεγοητευμένῳ τὴν ἀντίδικον ἐκ
ποδῶν ποιήσομαι. ἐπῄνεσε ταῦ-
10 τα ἡ Ἀρσάκη, καὶ ποιεῖν ἐκέ-
λευεν. ἡ δὲ αὐτίκα ὥρμησε. καὶ
καταλαβοῦσα τὴν Χαρίκλειαν ἐν
ὀδυρμοῖς καὶ δάκρυσι, καὶ τί γὰρ
15 ἀλλ᾽ ἢ πενθοῦσαν, καὶ ὅπως ποι-
κίλως αὐτὴν ἐξάξοι τοῦ βίου
διανοουμένην (ἤδη γὰρ ὑπήσθετο
τὰς ἀμφὶ Θεαγένους τύχας, καὶ
20 ταῦτα τῆς Κυβέλης τὰ πρῶτα
βουκολούσης, καὶ τοῦ μὴ ὁρᾶσθαι
αὐτὸν μηδὲ φοιτᾶν συνήθως
εἰς τὸ δωμάτιον, ἄλλοτε ἄλλας
25 προφάσεις ἀναπλαττούσης) καὶ
ὦ δαιμονία φησὶν, οὐ παύσῃ σε-
αυτὴν τρύχουσα καὶ κατανα-
λίσκουσα μάτην; ἰδού σοι καὶ
30 Θεαγένης ἀφεῖται, καὶ ἥξει τήμε-
ρον εἰς ἑσπέραν. ἡ γὰρ δέσποινα
πλημμελήσαντά τι κατὰ τὴν
διακονίαν, εἰς βραχὺ παροξυν-
35 θεῖσα, καὶ καθειρχθῆναι προ-
στάξασα, τήμερον ἀφήσειν ἐπηγ-
γείλατο, ἑορτήν τινα πάτριον
εὐωχεῖν μέλλουσα, καὶ ἅμα καὶ
40 πρὸς ἐμοῦ λιπαρηθεῖσα. ὥστε
ἀνίστασο, καὶ σαυτὴν ἀναλάμ-
βανε, καὶ μικρᾶς τροφῆς σὺν ἡμῖν νῦν γοῦν ποτε μεταλαβοῦσα.

καὶ

αὖ, ἔφη, πειθηίω.
ϛια. τὸ γὰρ συνεχῶς σε
λαψεύδεσθαι, τὸ πιςὸν
σοῦ λεγομένων ἀπο-
κύμη Κυβέλη, Θεοὺς,
μνυμι πάντας, ἦ μὴν
εἰ σοι πάντα τήμερον,
ς σε φροντίδος ἀπαλ-
ει. μόνον μὴ προαναί-
', ἡμερῶν ἤδη τοσού-
ιτος [οὖσα,] ἀλλ' ἀπό-
πουσα, τῶν εἰς καιρὸν
μένων.
μὲν, ἐπείθετο δ' οὖν
αρίκλεια, τὸ μὲν ἀ-
συνήθως ὑφορωμένη,
κοις ἐν μέρει πειθο-
τὸ ἡδὺ τῶν ἐπαγγελ-
ἔσα καταδεχομένη. ἃ
ει ψυχὴ, καὶ πιςεύειν
ταχλινεῖσαι τοίνυν εἰ-
ς τῆς διακονουμένης
ιυ κεκραμένου κύλι-
ύσης, προτέρα τῇ
α προσφέρειν ἡ Κυ-
ισα, μετ' ἐκείνην αὐ-
ιβοῦσα ἔπινε. καὶ οὔπω
ιπέπωτο, καὶ ἰλιγγιᾶν
ἡ πρεσβῦτις, τό τε πε-
ὀλίγον ἐκχέασα, δρι-
ὴν θεράπαιναν ἐνεώ-
σπασμοῖς τε καὶ σφα-
ς ὀξυτάτοις ἐπιέζετο.
ε κατειλήφει μὲν καὶ

Quomodo autem tibi credere debeam? inquit Chariclia. Nam consuetudo tua me continuè mendaciis fallendi, fidem iis quæ à te dicuntur adimit. Cybele autem: Per deos, inquit, omnes iuro, omnino fore vt omnia tibi sint expedita hodie, vt ab omni cura deinceps vacua sis futura: modò ne te ipsam antè interimas, cùm iam tot diebus à cibo abstinueris: sed degusta vtique obediens nobis, ea quæ nunc tempori sunt parata.

Fraude Cybeles vsitatã suspicatur Chariclea.

Vix sanè, sed tamen parebat Chariclia, fraudem quidem vsitatam illi suspicans: Cæterùm iuriiurando ex parte assentiens, & suauitatem eorum quæ promissa fuerant, lubens recipiens. Quæ enim expetit animus libenter credit. Recumbentes igitur comedebant. Et cùm Auræ ministranti, & poculis infusum vinum porrigenti, vt priùs Charicliæ afferret Cybele nutu significasset, post illam ipsa vicissim accepto poculo bibebat. Necdũ erat totum epotum, cùm iam æstuare anus videri, & eo quod superfuerat effuso, toruis oculis ancillam intueri, & vulsionib. ac inflammationibus acutissimis premi. Incessit autem horror & perturbatio

Animus quæ expetit, libenter credit.

Auræ ministræ in poculo porrigendo error.

Malum consilium consultori pessimum.

Charicliam, & erigere illam conabatur. Inceſſit & alios, qui aderant præſentes. Malum enim, vt apparebat, omni iaculi impetu celerius eſt, tabifico veneno tinctum, & vel ad iuuenem & florentem ætate interimendum ſatis virium habet. Tunc autem, cùm in ſenili & iam effœto corpore verſaretur, celeriùs quã dici poteſt in præſtantiſſimas partes permanabat. Itaque anus ita conſumebatur & membra vulſionibus remiſſis, motu omni deſtituebantur ac diſſoluebantur, & color niger ſuperficiei cutis inducebatur. Sed erat, vt exiſtimo, vel veneno ipſo animus fraudulentus acerbior. Siquidem Cybele iam efflans animam, dolos non intermittebat, ſed partim nutibus, partim interruptis & morientibus vocibus ſignificabat Charicliam eſſe, quæ illi ſtruxiſſet inſidias.

Veneni vis.

Cybeles animus veneno acerbior.

Itaque anus extremum ſpiritum edebat: & ſimul Chariclia vincta detinebatur, & ad Arſacen continuò ducebatur. Hac verò quærente, vtrùm venenum ipſa paraſſet: &, ſi nollet verum fateri, cruciatus ac tormenta minitante: nouum erat Chariclia inſpicientibus ſpectaculum. Neque enim triſtis,

Charicleam veneni porrecti nutibus accuſat moriens.

τὴν Χαρίκλειαν, καὶ ἀν-
ίστασθαι ἐπειρᾶτο· κατ-
εῖχε καὶ τοὺς παρόντας. τὸ
κὸν ὡς ἐῴκει, πάσης ὁρμῆς
τὸς ὀξύτερον τοῦ φα-
δεδευμένον, καὶ ἰκανὸ
τινὰ καὶ ἀκμάζοντα δ-
σαι, τότε καὶ πλέον εἰς
σῶμα καὶ ἀπεσκληκὸ
προσομιλῆσαι, ὀξύτερ-
εἰπεῖν τῶν καιριωτέρων
κετο. καὶ τότε ὄμμα ἡ
πις ἐμπίπρατο, καὶ τ
τῶν σπασμῶν ἐνδόντω
τὸ ἀκίνητον παρεῖτο, καὶ
μελαίνουσα τὴν ἐπι
ἐπεπόλαζεν. ἀλλ᾽ ἦν, εἰ
δηλητηρίου ψυχὴ δολ
πρότερον. ἡ γοῦν Κυβ
ἐκθνήσκουσα, οὐ μεθ
πανουργημάτων· ἀλλὰ
νεύμασι, τὰ δὲ παραφ
μένη, Χαρίκλειαν εἶναι τ
βουλευσαμένην ἐνεδεικ
ὁμοῦ τε ἡ γραῦς ἀπέπνε

Καὶ ἡ Χαρίκλεια δὲ
πις εἴχετο, καὶ παρὰ τὴν
κην αὐτίκα ἤγετο. τῆς δὲ
νομένης, εἰ τὸ φάρμακ
σκευάσειε, καὶ εἰ μὴ β
το λέγειν τἀληθὲς, κολ
καὶ βασάνοις ἀπειλούση
νὸν ἦν ἡ Χαρίκλεια τοῖ
σι θέαμα. οὔτε γὰρ κατηφ

ινές τι παθοῦσα, γ-
ιαίνετο καὶ χλεύην
ιτα ποιουμένη τὸ μή-
κθοῦ τῷ συνειδότ Θ- 5
οφαντίας ἀφροντισοῦ-
δὲ χαίρουσα εἰ Θεα-
κ ἔτι ὄντΘ- τεθνήξε-
κερδήσει τὸ ἐναγὲς 10
άξεως, ὃ καθ᾽ ἑαυτῆς
ποιεῖν. ἑτέρων τοῦτο
των. καί, Ὦ θαυμάσια,
μὲν ζῇ Θεαγένης κα- 15
κἀγὼ τοῦ φόνου. εἰ δὲ
νθεν ὑπὸ τῶν σῶν ὁ-
υλευμάτων, οὐδὲν δεῖ
μετ᾽ ἐμοῦ βασάνων, ἔ- 20
τὴν φαρμακίδα, καὶ
μᾶλλον τῆς καὶ θρέψα-
, καὶ πρὸς τὰ κάλλιστα
ν παιδευσαμένης, καὶ 25
γε μὴ μελλήσασα. οὐ-
ὕτως ἐφίλει Θεαγένης,
ἐν ἀνόμων βουλευμά-
μενΘ- ἀποστρέφεται. 30
υλωε τὰ εἰρημένα τὴν
υ, καὶ διαρραπισθῆ-
ιεύσασα, ὡς ἔχει δε-
γετε τὴν ἀλιτήριον, 35
τοῖς ὁμοίοις ὄντα κα-
ἐπιδείξαντες τὸν θαυ-
ωτῆς ἐρώμενον. παντὶ τε
τὰ δεσμὰ ἐπιβαλόντες, 40
τῃ καὶ ταύτην παράδοτε,
θησομένην εἰς αὔριον,

aut aliquid præ se ferens, quod denegerem animum argueret, sed ridens venit in conspectum, & ludibrio habens præsentia negotia: partim propter conscientiam rectè factorum calumniam negligens: partim gaudens, si Theagene non amplius superstite esset moritura: & quasi in lucro positura nefarium facinus, quod ipsa in se admittere statuerat, aliis conficientibus. Et O præclara, inquit, si quidem viuit Theagenes, dico me esse insontem huius cædis. Sin aliquid illi accidit tuis impiis consiliis nihil est tibi opus, vt vllis tormentis à me confessioné extorqueas. Habes me, quæ sustuli eam quæ te enutriit, & ad pulcherrima facta instituit, ac interfice sine vlla cunctatione. Nihil enim tantopere est cordi Theageni, qui tuos sceleratos conatus, optimo iure auersatus est.

Generosus animus Charicleæ vt præsentem fortunam ridet.

Crimen fatetur quamuis insons.

In furorem verterunt hæc Arsacen: & cùm illam colaphis cædi iussisset, Ita quemadmodum est vinctã ducite (dicebat) piaculum hoc, vt illi ostendatis, in simili statu esse pro dignitate præclarum illius amasium & cuilibet membro vinculis iniectis, EVphrati quoq; istam tradite, vt custodiatur ad crastinũ diem,

Euphrati Eunucho tradi tur custodienda cũ Theagene.

&capitali pœna iudicio magistratuũ Persicorũ dãnetur.

Cùm autem iam duceretur, puella quæ erat à poculis Cybelæ (erat autem altera ex Ionicis mancipiis, quæ initiò iuuenibus in vsum obsequij ab Arsace donata fuerant) siue quodammodo commota beneuolentia erga Charicliam, propter familiaritatem & consuetudinem, siue diuina volũtate impulsa, collacrymauit, vehementiùs ingemiscens: O miseram, inquit, quę omnino est à culpa vacua. His verò qui circunstabant admirantibus, & perpicuè quid vellet dicere, proferre cogentibus se dedisse Cybelæ venenum cõfitebatur, & accepisse ab illa ipsa, ea conditione vt Chariclią daret: deinde seu perturbatione ex re inusitata anticipatam, seu inhibitam à Cybele, quæ vt prius daret Chariclię innuerat, permutasse pocula, & anui obtulisse id in quo venenum fuerat.

Aura Cybeles ministra crimen suũ esse fatetur non Charicleæ.

Ducebatur igitur rectà ad Arsacen in lucro ponens, si à crimine vacua Chariclea inueniretur. Generosæ enim indolis & vultus commiseratio, etiam barbaricum genus subire solet.

Generosæ indolis commiseratio etiam barbaros mouet.

τὴν τε διὰ θανάτου τιμ[...] ὑπὸ κρίσει τῶν ἐν τέλει [...]σῶν ὑφέξουσαν.

5 Ἤδη δὲ ἀγομένης, τ[...] χεῖσαν τῇ Κυβέλῃ παιδ[...]ειον (ἦν δὲ τῶν Ἰωνικῶν [...] τῶν εἰς διακονίαν παρὰ τ[...]

10 τὴν ὑπὸ τῆς Ἀρσάκης τ[...] δωρηθέντων) εἴτέ τι πα[...]νοίᾳ τῇ περὶ τὴν Χαρί[...] ὑπὸ συνηθείας τε καὶ συ[...]

15 πήσεως, εἴτε καὶ δαιμονί[...] λήσει χρησαμένη. [...] κρυσέ τε καὶ ἐστέναξε. καὶ [...] ἀθλίας, ἔφη, τῆς οὐδὲν [...]

20 τῶν δὲ περιεστώτων θαυ[...]των, καὶ σαφῶς ὅ, τι λέγ[...]λοιτο ἐκφαίνειν ἀναγκαζ[...] αὐτὴ δεδωκέναι διωμολ[...]

25 Κυβέλῃ τὸ φάρμακον [...]ναι τε παρ᾽ αὐτῆς ἐκεί[...] δοῦναι τῇ Χαρικλείᾳ· [...] φθεῖσά τε, εἴτε ὑπὸ θο[...]

30 κατὰ τὴν πρᾶξιν ἀτοπί[...] καὶ συγχυθεῖσαν ὑπὸ τῆς Κ[...] προτέρα δοῦναι τῇ Χα[...]νευούσης, ἐναλλάξαι τ[...]

35 κας, καὶ τῇ πρεσβύτιδι [...]νεγκεῖν ἐν ᾧ ἦν τὸ φάρ[...]

Ἤγετο οὖν ἐπὶ τὴν [...] εὐθέως, ἕρμαιον ἀπόντο[...]μένων, ἐλευθέραν εὑρεθῆναι τῶν ἐγκλημάτων τὴν Χαρ[...] εὐγενοῦς γὰρ ἤθους καὶ ὄψεως, καὶ βάρβαρον γένος οἶκτος εἰσ[...]

ίσης ταῦτα τῆς θερα-
ν πλέον ἐγίνετο οὐδὲν
ὶ τῇ καὶ συνεργὸς ἔοικεν
σα, ἡ Ἀρσάκη, δεσμεῖ- 5
φρουρεῖσθαι εἰς τὴν
έλευσε. τούς τε δυνά-
ῶν, οἳ τὸ βουλεύεσθαι
ρ κοινῶν, καὶ δικά- 10
καὶ τιμωρίας ὁρίζειν
ν εἶχον, ἐπὶ τὴν κρί-
ὴν ἑξῆς παρεκάλει διὰ-
ων.

Cúmq; eadẽ dixisset ancilla, nihil proficiebatur: sed ipsam quoque consciam & adiutricem esse dicens Arsace, in vincula coniici, & custodiri ad iudicium præcepit: ac primates Persarum, in quorum potestate consilia de Rep. & iudicia & pœnarum determinationes cõtinebantur, nunciis dimissis, ad iudicium in sequentem diem conuocabat.

ARGVMENTVM CAP. XX.

icij accusatur Charicles apud indices: damnata innocen-t tadio tueri non vult: prauertens rogum conscendit. In-nere flammis eripitur. In vincula rursus traditur cum :. Inita inter amantes colloquia. Somnia futuri euen-modo intacta ab igni virgo erepta.

ΚΕΦ. ΚΒ'.

ΚΑὶ ἡκόντων εἰς ἕω καὶ προκαθημένων, κατηγόρει μὲν ἡ Ἀρσάκη καὶ 5
φαρμακείαν κατήγγελ-
αντα ὡς εἶχεν ἀπαγ-
ι. καὶ συνεχὲς ἐπι-
α τὴν θρεψαμένην. 10
ῆ πάντων τιμιωτέραν
νοίαν ἀπολέσειε· μάρ-
ὺς δικαστὰς ἐπικαλοῦ-
ς ξένην ὑποδεξαμέ- 15
ίσης μεταδοῦσα φιλο-
ις, τοιαῦτα ἀντιπάθοι.

CAP. XX.

ET cùm multo manè venietes consedissent, accusabat Arsace, veneficij crimine, omnia vt gesta fuerãt narrãs, & identidem illacrymans, quod nutricem, & eã quç illi omnibus reb⁹ fuisset preciosior, & maxima beneuolẽtia erga se prædictam, amisisset, prouocans ad ipsos iudices testes, quòd cũ peregrinam recepisset, ac omnia humanitatis officia illi impertiuisset, talibus ab illa iniuriis gratiæ loco afficeretur.

Veneficij accusatur Charicles apud iudices.

Artes Arsaces vt crimẽ impositum augeat.

In ſumma illa quidem fuerat acerrima accuſatrix, nihil autẽ reſpõdebat Chariclia: ſed rurſus etiã confitebatur crimẽ, & quòd venenum dediſſet affirmabat: addens inſuper, quòd & Arſacen libenter ſuſtuliſſet, niſi anticipata fuiſſet: aliáq; præterea, Arſacen directè conuiciis onerans. Cùm enim omnes ſuas rationes noctu in carcere cũ Theagene communicaſſet, ac illius viciſſim audiuiſſet: pactáque eſſet, vt, ſi oporteret, omne genus mortis quod decerneretur, ſponte adiret ac diſcederet è vita moleſtiarum plena, & errore irrito, & fortuna implacabili, denique cùm illi vltimò (vt eſt conſentaneum) amanter valedixiſſet, moniliáque cum illa expoſita, quæ alioqui ſemper & occultè ferre ex induſtria ſolita fuerat, tum intra veſtem vtero ſuccinxiſſet, quaſi quædã iuſta exequiarum ſecũ ferens, omne crimen, omnémque mortem cuius inſimulabatur, confitebatur, & non inſimulata nihilominus ipſa comminiſcebatur. Quam ob cauſam iudices, neque cunctati, parum aberat quin illam atrociori, & Perſico ſupplicio ſubiicerent:

Charicles mori volẽs crimen & maiora fatetur, cum Theagene rationib. cõmunicatis.

Perſicũ ſupplicium.

καὶ ὅλως ἡ μὲν ἦν πικροτάτη κατήγορος. ἀπελογεῖτο δὲ οὐδὲν ἡ Χαρίκλεια, ἀλλ' ὡμολόγει καὶ αὖθις τὸ ἔγκλημα· καὶ τὸ φάρμακον ὡς δοίη συγκατετίθετο. προσεπιθεῖσα ὡς καὶ τὴν Ἀρσάκην διαχειρίσαιτο ἡδέως, εἰ μὴ προειλήπται. καὶ ἕτερα πρὸς τούτοις, τὴν μὲν Ἀρσάκην ἐκ τοῦ εὐθέος λοιδορουμένη, καὶ παντοίως τοὺς δικαστὰς εἰς τὴν τιμωρίαν ἐκκαλουμένη. τὰ γὰρ καθ' ἑαυτὴν ἅπαντα τῷ Θεαγένει [τῆς] νυκτὸς καὶ κατὰ τὸ δεσμωτήριον ἀναθεμένη, τὰ παρ' ἐκείνου τε ἐν μέρει πυθομένη, συνθεμένη τε ὡς εἰ δεήσει πάντα θάνατον ἐπαγόμενον αὐθαιρέτως δέχεσθαι, καὶ ἀπαλλάχθαι λοιπὸν ζωῆς ἀνιάτου, καὶ ἄλης ἀνηνύτου, καὶ τύχης ἀσπείστου, τὰ τελευταῖα δὲ ὡς ἐδόκει κατασπασαμένη, λές τε συνεκτεθέντας ὅρμους, ἀεὶ μὲν καὶ ἀπορρήτως ἐπιφέρεσθαι προσηγμένη, τότε δὲ τῆς ἐσθῆτος ἐντὸς καὶ ὑπὸ γαστέρα ζωσαμένη, καὶ οἷον ἐντάφιά τινα ἐπιφερομένη, πᾶν ἔγκλημά τε καὶ θάνατον ἐπαγόμενον τε ὡμολόγει, καὶ μὴ ἐπαγόμενον ἀνέπλαττεν. ἐφ' οἷς οἱ δικάζοντες οὐδὲ μελλήσαντες, μικροῦ μὲν ἐδέησαν ὠμοτέρᾳ τε καὶ Περσικῇ τιμωρίᾳ ὑποβαλεῖν.

ἐπεὶ

Graeca		Latina	Marginalia
π ϖρὸς τὴν ὄψιν καὶ		veruntamen fortasse quo-	Persicum supplicium.
τέ καὶ ἄμαχον τ ὥρας		dammodo commoti aspe-	
, πυρὶ καταναλωθῆ-		ctu, ac iuuenili & inuicta	
ναι.	5	forma, vt igne cremare- tur decreuerunt.	Igni cremanda traditur Chariclea.
στο οὖν αὐτίκα πρὸς		Rapta est igitur conti-	
ων, καὶ μικρὸν τοῦ τεί-		nuò à tortoribus, & paulu-	
ς ἤγετο, κήρυκος ὅτι		lum extra murum duce-	
ακοις εἰς πυρὰν ἄγοι-	10	batur, præcone quòd pro- pter veneficium ad rogum	
ῦς ἐκβοῶντος, πολλοῦ		duceretur cõtinuè procla-	
πλήθους ἐκ τῆς πόλεως		mante, & magna multitu-	
ιθήσαντος· οἱ μὲν γὰρ		dine, hominum præterea ex vrbe sequente. Quidam	
ι γεγόνεισαν ἀγομέ-	15	enim ipsi eam viderāt cùm	
πρὸς τῆς ἀκοῆς τά-		duceretur: quidam verò ex	
ὲλθὸ ἄστυ διαδραμούσης		auditu & rumore, qui ce-	
ν ἠπείχθησαν. ἀφίκε-		lerrimè vrbem peruaserat,	
Ἀρσάκη, καὶ θεωρὸς	20	properabant. Venit autem & Arsace, & spectatrix de	
ιχῶν ἐγίνετο. δεινὸν		muro fiebat. Acerbū enim	
ἡ τὴν ὄψιν ἐμφορηθεῖσα		illi esse videbatur, si se as-	Arsace oculos sceleSto spectaculo pascere vult.
ιρίκλειαν κολάσεως,		pectu supplicij Chariclia	
κ' ἐπειδὴ τὴν πυρκαϊὰν		non exsatiasset. Postquam	
ηστην ἀνῆψαν οἱ δή-	25	autem rogum maximum	
τὴν φλόγα ἀποβαλλόν-		tortores extruxerunt, &	
πέρας ἐξῆπτον, μικρὸν		flammis subiectis clarè succenderunt, paululum	
αὐτῇ πρὸς τὸν ἑλ-		sibi concedi temporis Cha-	
Χαρίκλεια παρακλιθέ-	30	riclia, ab his qui trahe-	
ς ἑκοῦσα ἐπιβήσεσθαι τῆς		bant, cùm petiisset, & se	
αγγειλαμένη, τάς		sponte rogū conscensuram	
ὐρανὸν [καὶ] καθ' ὃ		promisisset: O sol, exclama-	Charicleæ insontis & morti iam iam destinatæ verba.
ἔβαλεν ὁ ἥλιος τὴν		uit, & terra, beatique qui-	
ταλεῖνασα Ἥλιε, ἀνε-	35	cunque supra terram estis,	
ῆ καὶ δαίμονες οἱ ἐπὶ		& infra terram hominum	
ὑπὸ γῆν ἀνθρώπων		sceleratorum inspectores	
ἔφοροί τε καὶ τιμω-		& vindices, quòd sim in-	
ὡς μὲν εἶναι με τῶν ἐπιφερομένων, ὑμεῖς ἐστὲ μάρτυρες.	40	sons eorum quorum in- simulor, vos estis testes.	

Spon

Sponte autem me laturam mortem, propter intolerabiles animi dolores, benignè clementérque suscipite. De hoc verò piaculo Arsace, quæ se sceleratis factis polluit, & adultera est, & hæc vt meo sponso me priuet facit, quamprimùm sumite pœnas.

Hæc cùm dixisset, omnibus quiddã exclamantibus ad ea quæ dicta fuerant, & aliis inhibere pœnam ad aliud iudiciũ adornantibus, aliis iam sonantibus, præuertens rogum cõscendit: & in mediũ sese conferens, diu intacta stetit, circumuagante potiùs igne quàm appropinquante, & nihil nocente, sed cedente, in quam partem se Chariclia coniecisset, ac vt illustraretur tantùm, circumstante splendore, magis ob pulchritudinem conspicua, & quasi in igneo thalamo nubens efficiente. Illa autem nunc in hanc, nunc in aliam partem rogi transiliebat, admirãs illud quod fiebat, & ad mortem accelerans: cæterùm nihil proficiebat, sempér dante locum igne, & tanquam ad illius motum refugiente. Tortores autem non remittebant quicquam, sed magis etiã tum incum-

Præuertens rogum conscendit.

Ignis nihil proficiens contra Charicleam.

ἑκοῦσαν δὲ ὑποδεξαμένην τὸν θάνατον διὰ τὰς ἀφορήτους τῆς τύχης ἐπηρείας, εὐμενῶς προσδέξασθε. τὴν δὲ ἀλάστορα καὶ ἀθεμιτουργὸν καὶ μοιχαλίδα, καὶ ἐπὶ ἀποστερήσει νυμφίου τοῦ ἐμοῦ ταῦτα δράσασαν Ἀρσάκην, ὡς ὅτι τάχιστα τιμωρήσασθε.

Καὶ εἰποῦσα, πάντων ἐκβοησάντων τι πρὸς τὰ εἰρημένα, καὶ ἐπέχειν τὴν τιμωρίαν εἰς δευτέραν κρίσιν, τῶν μὲν εὐτρεπιζομένων, τῶν δὲ καὶ ὁρμησάντων, ἐπέβη προλαβοῦσα τῆς πυρᾶς. καὶ εἰς τὸ μεσαίτατον ἐνιδρυθεῖσα, αὐτὴ μὲν ἐπὶ πλεῖστον ἀπαθὴς εἱστήκει, περιρρέοντος αὐτὴν μᾶλλον τοῦ πυρὸς ἢ προσπελάζοντος, καὶ λυμαινομένου μὲν οὐδὲν, ὑποχωροῦντος δὲ καθ' ὃ μέρος ὁρμήσειεν ἡ Χαρίκλεια, καὶ περιαυγάζεσθαι μόνον καὶ διοπτεύεσθαι παρέχοντος, ἐπιφαιδρυνομένην ἐκ τοῦ περιαυγάσματος τὸ κάλλος, καὶ οἷον ἐν πυρίνῳ θαλάμῳ νυμφευομένην. ἡ δὲ ἄλλοτε ἄλλῳ μέρει τῆς πυρᾶς ἐνήλατο, θαυμάζουσα μὲν τὸ γινόμενον, ἐπιταχύνουσα δὲ πρὸς τὸν θάνατον. ἤνυε δὲ οὐδὲν, ὑποχωροῦντος ἀεὶ τοῦ πυρὸς, καὶ ὥσπερ ὑποφεύγοντος πρὸς τὴν ἐκείνης ἐφόρμησιν. οἱ δήμιοι δὲ οὐκ ἀνίεσαν, ἀλλ' ἐνέκειντο μᾶλλον,

(καὶ

Ἀρσάκης νεύμασιν ἀ-κοῖς ἐγκελευομένης) ἐπιφορτίζοντες, καὶ αν καλάμην ἐπιπορεύ-παντοίως τὴ φλόγα ἐ-τες. ὡς δὲ ἤνυετο οὐ-καὶ πλέον ἡ πόλις ἐκ-πτο, καὶ δαιμονίαν εἶναι πικουρίαν εἰκάζουσα, τὸ γύναιον, ἀνεβόα, τὸ γύναιον· καὶ προ-ἀπὸ τῆς πυρᾶς ἀπεσό-τοῦ Θυάμιδος ἐξάρχον-τον δῆμον εἰς τὴ βοή-πρραγνωσμένος. ἤδη γὰρ παρεγεγόνει τὴ ἀπεί-τὸ γινόμενον μηνύε-Χαρίκλειαν ἐξελέσθαι κώμενοι, πλησιάζειν μὲν ωω, ἐξάλλεσθαι δὲ τῆς πυρκαϊᾶς ἐνεκε-οὐ γὰρ δὴ δέος τὴν ἐν-γίνω τῇ φλογὶ, καὶ ἀ-βουλομένην.

ὁρῶσα καὶ ἀκούουσα ἡ κα, νομίσασά τε καὶ ὑω-θεῶν εἶναι τὴν ὑπὲρ ιμωαν, ἔγνω μὴ ἀχα-τὸς τὸ κρεῖττον, ἀρνη-ιερεσίαν, ἐξήλατό τε ὡς τὴν μὲν πόλιν ὑπὸ κα καὶ ἐκπλήξεως μέγα μφωνον ἐκβοῆσαι, καὶ τοὺς Θεοὺς ἐπιγκαλεῖσθαι τὴν δὲ Ἀρσάκην μὴ κατασχοῦσαν,

bebant (Arsace quoque nutibus minacibus imperãte) ligna cõgerentes, & fluuiatilem arundinẽ cumulantes, ac omni ratione flammam alentes & cõcitantes. Sed nec ita quicquam proficiebatur, sed magis vrbs perturbabatur: & diuinam opem esse existimãs, Munda est muliercula, insons est muliercula, exclamabat: & accedẽtes plerique, tortores à rogo repellebant: Thyami incipiente, & populo ad auxiliũ ferendum, animum addẽte (iam enim & ille aduenerat, immenso clamore id quod fiebat indicante) & Charicliam eripere cupientes, proximè quidem accedere non audebant, sed vt ipsa rogo excederet puellæ imperabant. Non enim quicquam periculi esse metuendum ei quæ in igne versata sit, si eum relinquere voluerit.

Innocentia virginis populo probata.

Thyamidis superuẽtus.

Quę vidẽs & audiẽs Chariclia, & ipsa putans se diuino præsidio defensam esse, statuit se non ingratam esse debere erga numẽ, nec reiicere beneficium: & exiluit è rogo: vt vrbs prę gaudio simul & stupore magnum clamorem, & consonãtem tolleret, ac magnos Deos inuocaret: Arsace verò non compos sui ipsius, desi

Chariclea exiluit è rogo ne videatur erga numen ingrata.

desiliret ex muris: & per portulam excurrens, cum magna caterua stipatorũ, & proceribus Persarum, iniiceret ipsa Chariclíæ manus: & populum proterué aspiciens.

Arsaces furor hinc, & verba ad populum.

Non pudet vos, diceret, sceleratã mulierem, & veneficam, & authorem cædis in ipso facinore deprehensam, & confessam, conari pœnæ eripere? cùm quidem interim dum scelestæ mulierculæ opẽ fertis, simul Persarum legibus, & ipsi regi, & satrapis & proceribus ac iudicibus resistatis: inde fortasse, quòd non conflagrauit, ad misericordiã errore quodam flexi, & diis euentum illum ascribentes. An non tandem redeuntes ad meliorem mentem, intelligetis, quòd hoc ipsum magis illius veneficiũ confirmet, cui tanta sit præstigiarum copia, vt etiam ignis viribus repugnare possit? Conuenite, si videtur, in concilium crastino die, quod ex vobis publicè cõstabit: ibi cognoscetis & ipsam confiteri, & à consciis quos asseruo in custodia, conuinci. Simúlque abducebat ipsam, collo inhærens, & stipatores remouere confertos vt in turba imperans.

Præstigiarũ vi ignẽ propulsatũ fingit Arsace.

καθάλλεσθαί τε ἀπὸ τῶν τειχῶν, καὶ διὰ πυλίδος ἐκδραμοῦσα σὺν πολλῇ δορυφορίᾳ καὶ τοῖς δυναστεύουσι Περσῶν, ἐπιβάλλειν τε αὐτὴ τῇ Χαρικλείᾳ τὰς χεῖρας, καὶ εἰς τὸν δῆμον ἐπιμανὲν ἐνορῶσα.

Οὐκ αἰσχύνεσθε εἰποῦσα ἀλιτήριον γύναιον καὶ φαρμακίδα, καὶ φόνων ἐργάτιν ἐπαυτοφώρῳ ληφθεῖσαν καὶ ὁμολογήσασαν ἐξελέσθαι τῆς τιμωρίας πειρώμενοι, καὶ ἅμα μὲν ἀθεμίτῳ γυναίῳ βοηθοῦντες, ἅμα δὲ νόμοις τοῖς Περσῶν, καὶ βασιλεῖ τε αὐτῷ καὶ σατράπαις, καὶ δυνάσταις καὶ δικασταῖς ἀνθιστάμενοι, ὑπὸ τοῦ μὴ ἐμπεπρῆσθαι αὐτὴν ἴσως εἰς ἔλεον ἀπατώμενοι, καὶ θεοῖς τὸ ἔργον ἐπιγράφοντες; οὐδὲ συνοήσετε σωφρονήσαντες, ὡς τοῦτο καὶ μᾶλλον αὐτῆς βεβαιοῖ τὴν φαρμακείαν, ἣ τοσοῦτον περίεστι τῆς γοητείας, ὡς καὶ πρὸς τὴν πυρὸς δύναμιν ἀπομάχεσθαι; συνέλθετε, εἰ δοκεῖ, πρὸς τὸ συνέδριον εἰς αὔριον δημοσίᾳ δι' ὑμᾶς ἐσόμενον· καὶ γνώσεσθε αὐτήν τε ὁμολογοῦσαν, καὶ ὑπὸ τῶν συνειδότων, οὓς ἔχω φρουροῦσα, διελεγχομένην. καὶ ἅμα ἀπῆγεν αὐτὴν τοῦ τραχήλου προσφῦσα, καὶ τοὺς δορυφόρους ἀναστέλλειν τὸν ὄχλον ἐπιτάξασα.

μὲν ἠγανάκτουν καὶ
διεσκόπουν· τὰ δ' ὑ-
ια τι καὶ τῇ ὑπονοίᾳ
κείας ὑπαγόμενοι, τι-
δέει τῷ Ἀρσάκης καὶ
τῆς δυνάμεως ὑπο-
ι.

Χαρίκλεια, αὖθις τῷ
παρεδίδοτο, καὶ αὖθις
ς δεσμοῖς ἐνεβέβλη-
α κρίσει καὶ τιμωρίᾳ
ένη, κέρδος ἐν με-
ν δεινοῦς εὑρισκομέ-
εῖναι Θεαγένει, καὶ τὰ
ἐκδιηγεῖσθαι. τῇ μὲν γὰρ
τοῦτο εἰς τιμωρίαν ἐ-
ο, ὥσπερ ἐπιχειρουμέ-
ν νομιζούσῃ τοὺς νέους
εἰ καθ' ἓν δεσμωτή-
γμένοι, θεαταὶ γίνοιν-
ων ἐν δεσμοῖς καὶ κο-
ξεταζομένων. ἤδει γὰρ
τοῦ ἐρωμένου, τὸν ἐρῶντα
ἴδιον ἀλγυνεῖ. τοῖς δὲ,
υχὴ μᾶλλον τὸ γινό-
ἐν ὁμοίοις τοῖς πά-
ζεσθαι, κέρδος ἐνό-
ἔλαττόν τις αὐτῶν
σθαι, νενικῆσθαι ὑπὸ θα-
μονεκτεῖν τὸ ἐρωτι-
ος. προσῆν δὲ καὶ τὸ
εῖν ἀλλήλοις, καὶ τὸ
τε καὶ ἐπιθαρσύ-
ις τε καὶ γενναίως

Illi autem partim indignabantur, & resistere cogitabant: partim cedebant, aliquo modo suspicione veneni adducti: quidam etiam metu Arsaces ac illius potentiæ deterrebantur.

Ac Chariclia quidē EVphrati iterū traditur, rursúsq; in plura vincula conijciebatur, ad secundum iudicium & supplicium asseruanda: in lucro maximo in aduersis rebus ponēs consuetudinē Theagenis, & facultatem rationes suas illi enarrandi: ab Arsace enim & hoc ad augendā pœnam excogitatum fuerat, quo iuuenes tanquam illis illudens excruciaret, vt in vno carcere conclusi, spectatores essent mutuò suarū calamitatum, dum vinculis & cruciatibus affligerentur. Sciebatur enim, quòd dolor eius qui amatur, magis amantem quàm suus excruciat. At verò iis factum hoc, consolationis loco potiùs erat, & in similibus doloribus versari lucrum ducebant: si alteruter ex ipsis minus cruciatuum sustineret, victum se esse ab altero, & quasi inferiorem ac languidiorē in amore existimans. Licebat verò illis versari secum, & mutuò se consolari, confirmaréque, vt fortiter & generosè fortu

Rursus Euphrati in vincula traditur virgo.

In lucro ponit facultatem rationes suas Theageni enarrandi.

Quod ad augēdum pœnam excogitatum ab Arsace, id maximè amantum cruciatus leuat.

Dolor eius qui amatur magis amantes quàm suus excruciat.

fortunam quæ accidat, & propter pudicitiam & fidē erga se mutuam adita certamina vterque ferrent.

Cùm igitur multavsque ad nocturnū tempus inter se colloquerētur eiuscemodi, qualia consentaneū est eos esse locutos, qui post illam noctē ampliùs de colloquio desperassent, & se cōsuetudine mutua quoad fieri potuit exsatiassēt: ad extremū in miraculum illud, quod circa rogum acciderat animum intenderunt. Ac Theagenes quidē deorū beneuolentię causam acceptam ferebat, qui auersati fuissent iniustam Arsaces calumniam, & miserti innocentis ac nihil promeritę, Charicleaverò ambigere videbatur. Nam ista quidē inusitata ratio salutis, inquit, diuino quodam beneficio omnino contigisse videtur. Cæterū huiusmodi calamitatibus affligi, sine vlla intermissione, ac tormentis crutiari variis, ac supra modum, horum esse qui diuinitus affligantur, & in maius odiū incurrerint. Nisi fortè sit aliquod miraculum Dei secretius, qui in extrema pericula cōiiciat: & vbi nihil spei sit reliquum seruet. Hæc cùm adhuc diceret, Theagene vt in bonam partem interpretaretur adhortante,

Theagenes rectè Deorū beneuolentiæ salutis causam acceptam refert.

Charicleæ ita tur calamitatibus an ceps animus.

Theagenes Charicleæ animum ad meliùs sentiendum erigit.

τὰς προσπεπτωκυίας τύχας, καὶ τοὺς ὑπὲρ σωφροσύνης τε καὶ πίστεως τῆς εἰς ἀλλήλους φερομένους ἀγῶνας. 5

Πολλὰ γοῦν μέχρι πόρρω τῶν νυκτῶν ἀλλήλοις διειλεγμένοι, καὶ ὅσα εἰκὸς τοὺς μετὰ τὴν νύκτα τὴν παροῦσαν ἐντεύξεσθαι ἀλλήλοις ἀπεγνωκότας, καὶ οἷον ἀλλήλων ἐφ' ὅσον ἔξεστι κορεννυμένους, τέλος καὶ περὶ τὸ κατὰ τὴν πυρκαϊὰν θαυματουργίας ἐνεσκόπουν. καὶ ὁ μὲν Θεαγένης εἰς θεῶν εὐμένειαν τὸ αἴτιον ἀνέφερε, συγνωσάντων μὲν τὴν ἄδικον Ἀρσάκης συκοφαντίαν, κατελεησάντων δὲ τὴν ἀθῷον καὶ οὐδὲν αἰτίαν. ἡ Χαρίκλεια δὲ ἀμφιβάλλειν ἐῴκει. τὸ μὲν γὰρ καινουργὸν, ἔφη, τῆς σωτηρίας, δαιμονία τινὶ καὶ θείᾳ παντάπασιν ἔοικεν εὐεργεσίᾳ. τὸ δὲ ἐν τοσούτοις ἐξετάζεσθαι δυστυχήμασιν ἀδιαστάτως, καὶ κολάσεσιν αἰκίζεσθαι ποικίλαις τε καὶ ὑπερβαλλόντως, θεηλατουμένων εἶναι, καὶ δυσμενείας κρείττονος πειρωμένων. πλὴν εἰ μὴ θαυματοποιΐα τις ἐστι δαίμονος, εἰς τὰ ἔσχατα μὲν βάλλοντος, ἐκ δὲ τῶν ἀπόρων διασῴζοντος. καὶ ἔτι ταῦτα λεγούσης, τοῦ Θεαγένους εὐφημεῖν παρακελεύοντος,

καὶ τὸ

μὶ τῆ εὐσεβεῖν. πλέον ἢ σωφρο-
νεῖν ἀντέχεσθαι παραινοῦντος,
ἵλήκοιτε Θεοὶ ἀνεβόησεν. Οἷον
γὰρ μοι νῦν ὄναρ (εἴτε καὶ ὕπαρ
ἦ) ἐνθύμιον γέγονεν, ὃ τῆς προ-
τεραίας ἰδοῦσα νυκτὸς, τότε μὲν,
οὐκ οἶδ' ὅπως, τῆς διανοίας ἀπέ-
βαλον, νυνὶ δὲ μοῦ εἰς μνήμην
παραγέγονε. τὸ δὲ ὄναρ, ἔπος
ἦν εἰς μέτρον ἡρμοσμένον. ἔλεγε
τὸ ἔπος ὁ θειότατος Καλά-
σιρις, εἴτε καταδαρθεῖν λαθοῦ-
σῃ φανεὶς, εἴτε καὶ ἐναργῶς ὀ-
φθείς. εἶχε δὲ οἶμαι ὧδέ πως.

Παντάρβην φορέουσα, πυρὸς
μὴ τάρβει ἐρωήν.
Ῥηϊδίως μοίρας καὶ τἀδόκη-
τα πέλει.

Καὶ ὁ Θεαγένης διεσείσθη τε
ὥσπερ οἱ κάτοχοι, καὶ ἐφ' ὅσον
ἐνεδίδου τὰ δεσμὰ ἀφήλατο,
εὐμενεῖς εἴητε Θεοὶ ἀνέκρα-
γε· Κἀγὼ γάρ τοι ποιητὴς ἐξ
ἀπομνήσεως ἀναδείκνυμαι, καὶ
χρησμὸς δή μοι παρ' ὁμοίου τοῦ
μάντεως, (εἴτε Καλάσιρις ἦν,
εἴτε Θεὸς εἰς Καλάσιριν φαι-
νόμενος) προφοίτηκε· καὶ λέγειν
ἐδόκει τοιάδε·

Αἰθιόπων εἰς γαῖαν ἀφίξεαι
ἄμμιγα κούρῃ.
Δεσμῶν Ἀρσακείων αὔ-
ριον ἐκπροφυγών.

& vt magis piè sentiret, ac resipisceret admonente: Propitij nobis estote Dij, exclamauit. Quale enim nũc mihi somnium (seu visum fuit) in mentem venit, quòd cùm priori nocte vidissem, tunc quidem nescio quo modo exciderat animo: nunc verò in memoriam illius redij. Somnium verò versus erat, in metri rationem aptatus. Versum autẽ exposuit diuinissimus heros Calasiris: Cuius talis quædam fuit structura:

Charicleæ somnium.

Pone metum flamma, Pantarbes freta medela:
Res facilis Parcis, prodigiosa licet.

Theagenes quoque concussus est, non secus ac ij qui diuino spiritu concitantur, quantúmque concedebant vincula, prosiluit, &, Benigni sitis in nos Dij, exclamauit. Nam ego etiã poëta ex recordatione efficior, & oraculum quoddam mihi à simili vate, (seu Calasiris fuit, seu deus aliquis Calasiris forma apparens) editum est: videbatúrque talia dicere.

Theagenis aliud somnium.

Ad terram Aethiopum venies, comitante puella.
Vinclis Arsaces crastinus effugiens.

Quod quidem ad me attinet, quorsum tendat oraculũ coniicere possum.

Ἐμοὶ μὲν οὖν ὅπῃ τείνει τὸ χρησμὸν, ἔχω συμβάλλειν.

Theagenes somnia interpretatur cōtrario sensu.

Terram enim Aethiopum, eorum qui sub terra ætatē degunt, dicere videtur. Vna autem cum puella, id est, cum Proserpina cohabitaturum: & solutionem ex vinculis, hinc ex corpore discessum. Tibi autē quidnam dicit versus, qui ex contrariis sibi constat? Nomen quidem Pantarbe, omnia metuens significat: cæterùm promissum vult, non metuendum esse rogum.

Consuetudo versandi in calamitatib. omnia in deteriorē partem accipit.

Ad rationē eorum quæ accidunt accommodamus animū.

Charicléa somniorum melior interpres.

Tum Chariclia: Suauiū, inquit, meum, Theagenes, consuetudo versandi in calamitatib. effecit, vt omnia in deteriorem partem accipias, & coniectura interpreteris. Solent enim ferè homines, ad rationem eorum quæ accidunt, accommodare animum. Cęterùm meliora quàm tu existimas, indicare mihi ea quæ vaticinio prædicta sunt videntur vt puella fortasse sim ego, cum qua te patriam meam Aethiopiam conscēsurum esse promissum est, cùm Arsacen & illius vincula effugeris. Quomodo autem id sit futurum, neque nobis manifestum est, neque incredibile: Diis verò possibile est, & curæ erit iis qui vaticinia reddiderunt. Nam prædictio quæ ad me pertinet, iam vt scis voluntate illius perfecta est, & viuo in præsentia,

γῆ μὲν γὰρ Αἰθιόπων, τῶν δὲ καταχθονίων ἔοικε λέγειν. ἄμμιγα δὲ κούρῃ, τῇ Περσεφόνῃ με συνέσεσθαι· καὶ λύσιν δεσμῶν, τὴν ἐνθένδε ἀπὸ τοῦ σώματος ἀπαλλαγήν. σοὶ δὲ ἄρα τί φράζει τὸ ἔπος, οὕτως ἐξ ἐναντίων πρὸς ἑαυτὸ συγκείμενον; Τοὔνομα μὲν ἡ παντάρβη πάντα φοβουμένην δηλοῖ. τὸ παράγγελμα δὲ μὴ δεδοικέναι τὴν πυρὰν ἀξιοῖ.

Καὶ ἡ Χαρίκλεια· Ὦ γλυκύτατε, ἔφη, Θεάγενες, ἡ συνήθειά σε τῶν δυστυχημάτων πάντα πρὸς τὸ φαυλότατον νοεῖν τε καὶ εἰκάζειν παρεσκεύασε. φιλεῖ γὰρ ἄνθρωπος πρὸς τὰ συμπίπτοντα τρέπειν τὴν γνώμην. χρηστότερα δὲ ἢ ὡς σοὶ παρίσταται μηνύειν μοι τὰ μαντευθέντα φαίνεται. καὶ ἡ κόρη τάχα ἂν εἴην ἐγώ, μεθ' ἧς σε πατρίδος τῆς ἐμῆς Αἰθιοπίας ἐπιβήσεσθαι ἐπαγγέλλεται, Ἀρσάκην καὶ τὰ δεσμὰ Ἀρσάκης ἀποφυγόντα. Τὸ δὲ ὅπως, ἡμῖν μὲν οὔτε δῆλα, οὔτε ἄπιστα· Θεοῖς δὲ δυνατά, καὶ μελήσει τοῖς καὶ τὰ μαντεύματα φήνασιν. Ἡ γοῦν εἰς ἐμὲ πρόρρησις, ἤδη, ὡς οἶσθα, βουλήματι τῶν ἐκείνων τετέλεσται· καὶ ζῶ σοι τὸ παρόν,

ὃ πρὸ

ς ἀπελπισθεῖσα. καὶ
ἐμαυτῆς ἐπαγομένη,
ἠγνόουν· συνίημι δὲ
ὡς ἔοικε. τὰ γὰρ συνε-
σαι γνωρίσματα, καὶ
ἐμπροσθεν ἀεὶ χρό-
φέρεσθαι προνοουμένη,
πλέον τῆς κρίσεως μοι
ς, καὶ τῆς τελευ-
προσδοκωμένης, περὶ
ζωσαμένη κρύφα ἐ-
εἰ μὲν σωζοίμην, εὐ-
καὶ τῶν ἀναγκαίων· εἰ
ιμι, καλλωπίσματα
ἐντάφια γενησόμε-
τούτοις, ὦ Θεάγενες,
ς πολυτελέσι, καὶ
τίμιοις Ἰνδικοῖς τε
πικοῖς· ἔστι δὴ καὶ δα-
ῶσεν μὲν παρὰ πατρὸς
μητρὶ παρὰ τῆς μνη-
σεῖς, λίθῳ δὲ τῇ καλου-
άρβῃ τὴν σφενδόνην
γράμμασι δὲ ἱεροῖς
γαπτος, καὶ τελετ-
ειοτέρας ἀνάμεστος,
ἐάζω δύναμιν τινὰ
λίθῳ πυρὸς φυγαδευ-
άθειαν τοῖς ἔχουσιν
ογμόσει δωρουμένην,
υχὸν σου βουλήσει
ὥστε. ταῦτα δὲ ἔχω
ἰλλειν καὶ γνώσκειν, ἐξ
πτός μοι Καλάσιρις

de qua iam prorſus deſperatum fuerat. Atq; adeò cũ ſalutẽ meã reuinctã mecum portarem, tunc quidẽ ignorabam: nunc verò vt mihi quidẽ videtur, intelligo. Cũ enim indicia mecum expoſita, etiam temporibus quæ præterierunt geſtare ex induſtria ſolita fuiſſem, tunc magis iudicio de me futuro, quod vltimũ fore expectabam, occultè vtero illa ſuccinxeram, ſi quidem ſeruarer, victum & res neceſſarias ſupeditatura: ſin aliquid mihi accidiſſet, ornamenta vltima & iuſta exequiarum futura. Inter hæc, Theagenes, quæ ſunt monilia magno ſumptu conſtantia, lapides Indici & Aethiopici valde precioſi: eſt etiã quidã annulus, dono datus à patre meo matri, tũ cùm illi deſponderetur, lapidẽ qui vocatur Pantarba, in pala inſertum habens, & literis quibuſdam ſacris pictus: denique cæremonia quadam, vt videtur, diuiniore plenus: à qua cõiector vim aliquam lapidi accedere, quæ ignem depellat: hoc iis qui illum habent, vt nullo ſenſu, nec detrimento in flamma afficiãtur, dono dantem. Quæ & me forſitan voluntate diuina ſeruauit. Hęc & coniicere poſſum, & ſcire ex eo quod diuiniſſimus Calaſiris

Indicia ſecũ expoſita geſtant in iudicio Chariclea, ad duos euentus.

Pantarbe lapis.

nihil suggessit: cùm eadem & dici & doceri, is notis quib. esset insignita exposita mecũ fascia, nunc verò vterũ meum obuoluẽs, sæpius narrare solitus fuerit.

Isthæc magis probabilia sunt, & vera, & cũ beneficio quod tibi cõtigit conuenientia, inquit Theagenes: cæterũ ex crastini diei periculis, quænã alia Pantarbe nos liberabit? Neq; enim vtique immortalitatẽ (vtinã tamẽ) vt vim ex antipathia depellendis rogis, promittit: scelerata Arsace, vt cõiecturam facere licet, alium quendam & magis nouũ pœnæ modũ in præsentia excogitante. Atq; vtinam simul ambos, & vno genere mortis, & eadem hora condemnaret: non mortem profectò hoc esse ducerem, sed ab omnib. malis requietem. Chariclia autem: Ades animo, inquit. Pantarbẽ aliã habemus, ea quæ sunt nobis vaticinio prædicta. Ac diis confidentes, seruabimur iucundiùs: & si opus fuerit, maiore cũ pietate patiemur.

Theagenes anxius de sequenti die.

Mori non recusat si cũ amata moriatur.

Ad meliorẽ spẽ erigitur à virgine.

Hi quidem in horum consideratione versantes, & nunc lugentes, magísque excruciari & anxium esse alterum alterius causa quã sua affirmantes, nunc verò vltimis obtestationibus sese mutuò obstringentes,

ὑπετίθετο πολλάκις, ταῦτα καὶ φράζειν καὶ ἐκδιδάχθαι τῶν τῶν ἐνεστιγμένων τῇ συνεκτεθείσῃ μοι ταινίᾳ, νυνὶ δὲ κατὰ γαστέρα τὴν ἐμὴν ἐνειλημμένην, 5 διηγούμενος.

Ταῦτα μὲν εἰκότα καὶ ὄντα πλέον, καὶ τοῖς ὑπηργμένοις 10 συμβαίνοντα, ἔφη ὁ Θεαγένης· ἐκ δὲ τῶν εἰς αὔριον κινδύνων τίς τίς ἄρα Παντάρβη ἄλλη ἐξαιρήσεται; οὐ γάρ που καὶ ἀθανα- 15 σίαν, (ὡς ὄφελε) κατὰ τὴν ἀπὸ τῆς πυρκαϊᾶς ἀντιπάθειαν ἐπαγγέλλεται· τῆς ἀλάστορος Ἀρσάκης, ὡς εἰκάζειν ἔνεστιν, ἕτε- 20 ρόν τι [καὶ] καινότερον τιμωρίας τρόπον τανῦν ἐπινοούσης. καὶ εἴθε γε ἅμα κατ' ἀμφοτέρων καὶ θάνατον ἕνα καὶ ἐν ὥρᾳ μιᾷ 25 καταδικάσειεν, ὡς οὐδὲ τελευτὴν αὐτὸ τοῦτο ἐθέμην, ἀλλὰ [καὶ] πάντων κακῶν ἀνάπαυλαν. καὶ ἡ Χαρίκλεια, θάρσει ἔφη. Παν- 30 τάρβην ἑτέραν ἔχομεν τὰ μεμαντευμένα. καὶ θεοῖς πεποιθότες, σωζοίμεθά τε ἂν ἥδιον, καὶ εἰ δέοι, πάσχοιμεν ὁσιώτερον. 35

Οὗτοι μὲν δὴ ταῦτα ἀνεθεωροῦντες, καὶ νῦν μὲν θρηνοῦντες, καὶ πλέον ἀνιᾶσθαι καὶ ἀγωνιᾶν ἄτερος ὑπὲρ θατέρου 40 διεγγυώμενοι, νῦν δὲ τὰ τελευταῖα ἀλλήλοις ἐπισκήπτοντες,

ὑπὸ

χεὶ θανάτου περὶ τὰ πρὸς ἀλλήλους ἔσον-
ς τε καὶ τὰς παρού-
ς ἐπομνύντες, οὕτω 5

& quòd vſque ad mortem ſeruaturi eſſent ſibi fidem in amore, per deos & præſentem fortunam iurantes, ita tempus tranſigebant.

ARGVMENTVM CAP. XXIII.

a noctu Memphin aduentus. Satrapica domicilia ingre- phrati literas ab Oroondate dat. Amantes ab Euphrate r ad Oroondatem abducendi. In viam ſe dant cum Ba- Arſaces morte nuntius, audita amantum abductione, e mærore laqueo ſuſpendit. Bagoas in inſidias Æthiopicas ptiuus cum amantibus regi Æthiopum aſſeruatur.

ΚΕΦ. ΚΓ΄.

Ὁ ΔΕ Βαγώας καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πεντήκοντα ἱππεῖς, νυκ- βαθείας ὕπνῳ [τὰ] 5 ἐχούσης, ἀφικνοῦνται Μέμφιν, καὶ τοὺς ἐπὶ ὂν ἡσυχῇ διαστήσαν- οἵτινες εἶεν εἰπόντες 10 νωσθέντες, ἐπὶ τὰ σα- σὺν σπουδῇ καὶ ἀθρό- ονται, καὶ τοὺς ἱππέας αὐτοῦ κατέλιπε τοῖς 15 ις ἐν κύκλῳ περιεστή- τις καὶ γένοιτο ἀντί- ρεπεῖσθαι πρὸς ἄμυ- ς δὲ κατά τινα παρ- 20 τοῖς πολλοῖς ἀγνοουμέ- νεῖς τὰς θύρας ἐκμο- , καὶ τῷ κατοικοῦντι

CAP. XXIII.

Bagoas autem, & equites cum illo miſſi quinquaginta, multa nocte, ſomno omnia detinente, Memphim perueniunt. Et cùm eos qui erant ad portam ſilentio excitaſſent, & quínam eſſent, dixiſſent, & cogniti eſſent, in aulam ſatrapæ properè & cõfeſtim ingrediuntur. Ac equites quidem Bagoas ibi relinquit, domicilia ſatrapica illis cingens, vt ſi fortè exiſteret aliquis reſiſtẽdi conatus, ad defenſionẽ eſſent parati. Ipſe verò per quandã ianuam vicinã portæ, ignotam multitudini, cùm infirmas fores paruo negocio emolitus fuiſſet, & ei qui ibi habitabat,

Bagoas aduentus Memphim.

Dexteritas in gerendo negocio.

se indicasset, atque vt silentio premeret, imperasset, ad EVphratem consuetudine & periria locorum accelerabat, adhuc etiam tum paululum lucente lucerna. Cúmq; illum deprehendisset in lecto, excitauit de somno, & tumultuãtem, & Quis hic est? clamentẽ, compescuit Bagoas: Ego, dicens: sed lumen inferri iube. Aduocato igitur puero, qui erat assiduè circa illum, lychnum accẽdere ita vt alios dormire sineret, iussit. Postea verò quàm venit puer, & in candelabrum imposito lychno discessit, EVphrates tum dicebat, Quídnam calamitatis nouæ portendit tuus subitus & inopinatus aduentus? Ille autem: Non multis, inquit verbis est opus, sed has literas acceptas lege, & antehoc ipsũ symbolũ signi cognosce: & quòd Oroondates sit is qui dat mandata, fidem habe: quódque ea quæ sunt imperata, conducat exequi, ipse priùs apud animum æstima.

Euphrates ab Oroondate literas accipit.

Cùm itaque EVphrates accepisset epistolas, & vtrãque percurrisset, Arsace quidem, inquit, lugebit, & in præsentia est in

φράσας τε ἑαυτὸν καὶ ἐπιστείλας, ὡς τὸν ΕΥ ἐμπειρίᾳ καὶ γνώσει τῆ ἔσπευδεν, ἅμα τι καὶ λυχνίας τότε μικρὸν ὑ ζούσης. καὶ καταλαβ εὐνῆς, ἀφύπνισέ τε κα βούμενον, καὶ Τίς οὗτος τα, κατέστελλε Βαγώα λέγων. ἀλλὰ φῶς ἡκ σατε. προσκαλεσάμ τι παιδάριον τῶν προσ των, λύχνον ἅψασθαι ἄλλοις ἐάσαντα κα προσέταττεν. ἐπειδὴ δ παῖς, καὶ κατὰ τὴν λυ ἐπιθεὶς, μετέστη, τότ ΕΥ'φράτης, Τί ἄρα και γέλλει πάθος ἡ αἰφνί καὶ ἀπροσδόκητος ὁ δὲ, Οὐ πολλῶν, ἔφη, γων· ἀλλὰ τουτὶ τὸ γρά ναγίνωσκε λαβών· κα τούτου τῆς σφραγῖδος σημεῖον ἀναγνώριζε, καὶ ροονδάτης ἐστὶν ὁ κελε στευε, καὶ τὰ ἐπεσταλμένα τε, νυκτὶ καὶ τάχει, συμ εἰς τὸ λαθεῖν ἀποχρώ ὃ καὶ τὰ πρὸς Ἀρσάκην μένα λυσιτελῆ ἀπο πρότερον αὐτὸς δοκιμα

Ὑποδεξάμενος οὖν ὁ ΕΥ'φράτης τὰς ἐπιστολὰς, κ φοτέρας διελθὼν, Ἀρσάκη μὲν, ἔφη, ἄλλως τε οἰμώξει, καὶ τὸ

τοις διάγει, πυρετοῦ τινὸς
ρ θεηλάτου τῆς προτεραίας
ἡψαντος, καὶ θέρμης ὀξείας
γραμένης, καὶ εἰς δεῦρο κα-
ἰσης, [καὶ] ὀλίγας τῆς περι-
τὰς ἐλπίδας ἐνδεικνυμέ-
γὼ δ᾽ αὖ ταῦτα οὐδὲ ἐρω-
ἐδωκα, θᾶττον ἂν προα-
νούσῃ, καὶ ἡμᾶς συναπολε-
ι, ἢ ἑκούσῃ τοὺς νέους ἐκ-
.σὺ δ᾽ εἰς καιρὸν ἥκων ἴ-
ι ὑποδεξάμενος ἄγε τοὺς
ς, καὶ τὴν εἰς δύναμιν ἐπι-
ίαν σύσπευδε. καὶ κατελέει
οίως ἀθλίους μὲν ὄντας καὶ
δαίμονας, καὶ μυρίας αἰ-
καὶ κολάσεις, οὔτοι ἑκόν-
ἐμοῦ, κελευομένου δὲ πρὸς
κης, ὑποστάντας· τἄλλα δὲ
ικε, εὖ γεγονότας, καὶ ὡς ἡ
ίοι καὶ τὰ ἔργα παρέστησε
ντα σώφρονας. καὶ ἅμα λέ-
ῆγεν ἐπὶ τὸ δεσμωτήριον.
μὲν δὴ Βαγώας ἰδὼν τοὺς
δεσμώτας, καὶ ἤδη ταῦ-
ι πρὸς τὴν βάσανον τε-
νμένους, ἐκπέπληκτο τοῦ
τοις ἅμα καὶ κάλλους.
ι τοῦτο ἐκεῖνο εἶναι νομί-
ς, καὶ ἀωρὶ τοὺς περὶ τὸ
αν ἥκειν τὴν ἐπὶ θανά-
αι τὴν τελευταίαν ἀπά-
ς, εἰς βραχὺ μὲν διετα-
ησαν· εἶτα ἀνενεγκόντες,

extremo periculo, cùm febri quadam tanquam diuinitus immissa pridie tentata esset, & acutus calor (5) successisset, qui illam hactenus detinet, & exiguam spem quòd superstes esse possit relinquit. Ego autem has (10) ne quærenti quidem & postulanti darem, quæ potiùs ipsa moreretur, & nos vnà perderet, quàm sponte iuuenes hos traderet. Tu verò scias, te per tẽpus aduenisse, (15) & acceptos peregrinos abducas, ac pro virili parte ad auxilium illis ferẽdũ, studium tuum afferas. Ac miserere illorũ omnino (20) qui miseri sunt ac infœlices, & sexcentos cruciatus ac tormenta, me quidẽ inuito, cæterũ ab Arsace iusso sustinuerunt: alioqui, vt (25) videtur, bono genere nati, & quod me res ipsa & experientia docuit, omnibus in rebus modesti. Atque hoc dicto, ducebat eum ad (30) carcerem.

Colloquia inter Bagoã & Euphratẽ eunuchos habita.

Consiliũ de abducendis amantibus.

Cæterùm Bagoas cùm vidisset iuuenes captiuos, quamuis iam cruciatib. exhaustos & attenuatos, ob(35)stupuit admiratione pro ceritatis & pulchritudinis. Illi autẽ, hoc illud esse existimãtes, ac intẽpesta nocte Bagoam venire, ad iudiciũ (40) capitale & vltimum eos adducturum, paululum sunt perturbati. Deinde erecti

Bagoas in carcerem ad amantes pergit, quorũ aspectu & egregia formà obstupescit.

Turbantur amantes hora intẽpesta Bagoã cernentes.

læto & exporrecto vultu, quòd nihil curarent, & magis lætarentur, manifestum indicium iis qui aderant dabant.

Iam autem EVphrate appropinquante, ac manus admouente, & ligna quibus vincula fuerant conclusa, eximẽte, Theagenes: Euge piaculum Arsace, exclamauit. Nocte ac tenebris sua nefaria facinora se absconditura putat: cæterùm acris est iustitiæ oculus in redarguendo, & in occultis, absconditis, & nefandis rebus in lucem proferendis. Sed vos ea quæ imperata sunt facitis, & siue ignis, siue aqua, siue gladius in nos est decretus, eandem simul & vnam mortem vtrique largimini. Petebat hæc eadem quoque Chariclia. Illacrymantes igitur eunuchi (intellexerant enim taciti, ea quæ dicta fuerant) cum ipsis vinculis eos educebant.

Postea verò quàm domiciliis satrapæ sunt egressi, EVphrates eò loci mansit. Bagoas autem, & equites, dempto onere vinculorum iuuenibus, & iis tantum quæ illos custoditura, non cruciatura fuerant, relictis, & vtroque in equum sublato,

ἱλαρῷ καὶ διακεχυμένῳ τῷ βλέμματι, ὅτι ἀφροντιστοῦσι καὶ πλείονα χαίρουσιν, ἐπίδηλοι
5 τοῖς παροῦσιν ἐγίγνοντο.

Ἤδη γοῦν τῶν περὶ τὸν Εὐφράτην πλησιαζόντων καὶ ἐπιδραττομένων, καὶ ἀπὸ τῶν ξύλων πρὸς οἷς
10 τὰ δεσμὰ κατακέκλειστο ὑπεκλυόντων, ὁ Θεαγένης, Εὖγε ὦ ἀλάστωρ Ἀρσάκη, ἀνεβόησεν, ὅτι νυκτὶ καὶ ζόφῳ τὰς ἑαυτῆς ἀ-
15 θεμίτους πράξεις ἐπικρύπτειν οἴεται. δεινὸς δὲ ὁ τῆς δίκης ὀφθαλμὸς, ἐλέγχων καὶ τὰ ἀμήχανα κρύφια, καὶ ἀθέμιτα φωτί-
20 ζων. ἀλλ' ὑμεῖς τὰ προστετεγμένα πράττετε, καὶ εἴ τε πῦρ εἴτε ὕδωρ, εἴτε ξίφος ὥρισται καθ' ἡμῶν, τὸν αὐτὸν ἅμα καὶ ἕνα
25 θάνατον χαρίσασθε ἀμφοτέροις. συμπαρεκάλει δὲ τὰ αὐτὰ καὶ ἡ Χαρίκλεια. ἐπιδακρύσαντες οὖν οἱ εὐνοῦχοι, (συνί-
30 εσαν γὰρ ἠρέμα τῶν λεγομένων) αὐτοῖς δεσμοῖς ὑπεξῆγον.

Καὶ ἐπειδὴ τὴν σατραπείαν ἐκτὸς ἐγεγόνεισαν, ὁ μὲν Εὐ-
35 φράτης κατὰ χώραν ἔμενεν· ὁ δὲ Βαγώας καὶ οἱ ἱππεῖς τῶν πολλῶν δεσμῶν ἐπικουφίσαντες τοὺς νέους, καὶ ὅσα φυλάττειν οὐ κολάζειν
40 ἔμελλον ἐγκαταλιπόντες, ἐφ' ἵππου τε ἑκάτερον ἀναθέμενοι,

Acris iustitiæ oculus in redarguẽdo, & in occultis ac nefandis rebus in lucẽ proferendo.

Ad mortem se offerunt amantes dũ simul moriãtur.

Illacrymãtur eunuchi super sorte amantium.

A Bagoa circa amantes gesta.

& securitatem itineris to-
ti exercitui explorādo prę-
starent: tunc verò propter
noctem & inscitiam loco-
5 rum (id enim fuerat illis
imperatum , vt cùm à suis
remotiùs discessissent, vbi-
cunque commodum esset
insidias occuparent) quos-
10 dam vepres ad fluuiū sub-
euntes , simul & sibi præsi-
dij & hostibus insidiarum
faciendarum causa , inso-
mnes ad illam veprium
15 quasi munitionem excuba-
bant.

Primo itaq; diluculo cùm
sensissent Bagoam & equi-
tes cum ipso præterire , &
20 quòd pauci essent dispexis-
sent, paululúmque eos præ-
terequitare siuissēt, & nul-
los alios subsequi certò co-
gnouissent, subitò ex palu-
25 de cum clamore egressi,
eos, insequebantur. Bagoas
autem , & reliquus equita-
tus, cùm inopinato clamo-
re perculsi sunt , tum vt ex
30 colore AEthiopes esse eos
qui erupissent , cognoue-
runt, & multitudini neuti-
quam se resistere posse vi-
derunt (mille enim fuerant
35 ad explorandum missi, le-
uiter armati) ne exactè
quidem aspectum illorum

Renuētes amātes, dum mortem expectant, cibū sumere cogit.

vnà cum his qui cum eo erant, immoratus eſt, arboribus tentorij loco vſus: cibúmque ipſe ſumpſit, & Theageni cum Chariclia impertitus eſt: renuentes primùm, cogens: & ſuperuacaneum eſſe cibum capere ſtatim morituros dicentibus, perſuadens, quòd nihil eiuſcemodi euenturum eſſet affirmando: & quòd non ad mortem, ſed ad Oroondatem ducerentur, edocendo.

Spem melioris ſortis inijcit.

Nuntius de morte Arſaces.

Iam autem intenſo æſtu meridiei relaxato, ſole non amplius vertici imminente, ſed in latera, & à partibus occidentalioribus radios cōiiciente, & Bagoa ſeſe ad iter apparāte, aduenit quidam eques, ex perpetuo curſu (vt videbatur) anhelans ipſe, ac ſudore manantem equum ægrè ſuſtinens: & cùm quiddam ſeorſim Bagoæ dixiſſet, quieſcebat. Ille autem aliquandiu humi defixo vultu, & quaſi cogitatione ea quæ dicta fuerant expenderet: Hoſpites, inquit, adeſte animo, pœnas vobis dedit hoſtis, mortua eſt Arſace laqueo ſe ſuſpēdens, poſtquam vos diſceſſiſſe nobiſcum audiuit, & neceſſariam mortem ſpontanea anteuertit. Nam non effugiſſet ab Oroondate

Arſacem amē[illegible] de nun[illegible] certiores [illegible]

ἅμα τοῖς ἀμφ' αὐτὸν ἐπηυλίσατο, σκηνὴν τὰ δένδρα ποιησάμενος· καὶ αὐτός τε σιτίου μετέλαβε, καὶ τοῖς περὶ τὸν Θεαγένην μετέδωκε, διαθουμένοις τὸ πρῶτα ἐπαναγκάσας. καὶ ὡς περιττὸν εἴη σιτεῖσθαι τοὺς αὐτίκα τεθνηξομένους φάσκοντας, μετέπειθεν ὡς οὐδὲν ἔσοιτο τοιοῦτο διεγγυώμενος· καὶ ὡς οὐκ ἐπὶ θάνατον, ἄγοιντο δὲ πρὸς Ὀροονδάτην ἐκδιδάσκων.

Ἤδη τῆς ἄγαν μεσημβρίας χαλώσης, οὐκέτι τὴν κορυφὴν ἡλίου, πλαγίαν δὲ καὶ ἀπὸ τῶν δυσμικωτέρων βάλλοντος, ἤδη τι περὶ τὸν Βαγώαν εἰς τὴν πορείαν διασκευαζομένων, ἐφίσταταί τις ἱππεὺς ὑπὸ συντόνης τῆς ἐλασίας, ὡς ἐδόκει, πνευστιῶν μὲν αὐτός, ἱδρῶτι δὲ καταῤῥεόμενον τὸν ἵππον χαλεπῶς ἀνέχων· καὶ πρὸς τὸν Βαγώαν ἰδίᾳ τι φράσας, ἡσύχαζεν. ὁ δὲ, εἰς βραχὺ κατηφήσας, καὶ ἐν συννοίᾳ τῶν ἀπηγγελθέντων γεγονέναι δόξας, ὦ ξένοι, ἔφη, θαῤῥεῖτε· δίκην ὑμῖν ὑπέσχεν ἡ πολεμία, τέθνηκεν Ἀρσάκη, βρόχον ἀγχόνης ἀψαμένη, ἐπειδὴ τὴν ὑμετέραν σὺν ἡμῖν ἔξοδον ἐπύθετο, καὶ τὸν ἐξ ἀνάγκης θάνατον αὐθαιρέτως προὔλαβεν· οὐκ ἂν διαδράσασα τὸν ἐξ Ὀροονδάτου

ἤ

σιλέως τιμωρίαν, ἀλλ'
ἴσα, ἢ τὸν λειπόμενον τ
ὄντως αὖ ἀσχημονοῦσα.
δὲ φράζει καὶ ἐπιστέλλει 5
νῦν ἥκοντος Εὐφρά-
θαρσεῖτε πλέον, καὶ
χετε ἀγαθόν, αὐτοὶ μὲν
ἠδικηκότες, ὡς ἀκριβῶς 10
τὴν δὲ ἀδικήσασαν ἐκ-
ἔχοντες. ταῦτα ἔλεγεν
ας παρεστηκώς, ἀλ-
ἑλληνιζόμενος τὴν Ἑλλά- 15
νην, καὶ παράσημα τὰ
ἐπισύρων. ἔλεγε δὲ ἄ-
καὶ αὐτὸς χαίρων, τὸ
τὸν τῆς Ἀρσάκης καὶ 20
κῶς ζώσης βαρυνόμε-
α δὲ τοὺς νέους ἐπιρρων-
παρηγορούμενος, ἐλπί-
ὴν μέγα, παρὰ τῷ 25
ότῃ λαμπρῶς εὐδοκι-
εἴπερ δὴ σώσειεν αὐτῷ
τε, [καὶ] πᾶσαν τὴν
τοῦ σώματος διακονίαν 30
σοντα· καὶ κόρην ἀ-
χόν τε τὸ κάλλος, καὶ
υναῖκα, μετὰ Ἀρσάκην
οῦσαν, ἐσομένην. ἔχαι- 35
αὶ οἱ περὶ τὸν Θεαγένην
ην, θεούς τε μεγάλους
κην ἀνακαλοῦντες, οὐ-
σήσεσθαι δεινὸν ὑπε- 40
, κἂν εἰ τὰ χαλεπώ-
λαδέχοιτο, τῆς ἐχθίστης

& à Rege supplicium, sed aut interfecta fuisset, aut in reliqua vita perpetua ignominię nota haudquaquam caruisset. Nunc autem hæc significat & nunciat EVphrates. Quare confidite, & bono este animo, qui nullā iniuria, vt exactè cognoui, quęquam lacessiueritis: ea verò quæ vos iniuria affecit, sublata sit. Hæc dicebat Bagoas astans, non rectè quidem pronuncians linguam Græcam, & multa adulterina parū aptè coagmentans: dicebat tamen, cùm ipse gaudens, propterea quòd proteruitatem Arsaces tyrannicè viuentis grauiter tulisset: tum etiam iuuenes confirmās, & consolās. Sperabat enim, quod maximi faciebat, suum studium Oroondati egregiè probatum iri, si seruasset ipsi adolescentem incolumen, qui omnē aliam turbam ab obsequiis, adūbraturus esset: ac puellam inuicta forma, vxorem illius post Arsaces mortem futuram. Gaudebant & Theagenes cū Chariclia illo nūcio, Deos magnos & iustitiam inuocantes. Neque se quicquam acerbi passuros esse deinceps, etiāsi asperrima fortuna illos excepisset, arbitrabantur: inimicissima illis, iacente. Sic omnino suaue quibusdā est, vel

Bagoas studiū in cōseruādis amātibus probari vult domino suo.

Nuptias sibi promittit domini sui & Charicleæ.

Suaue quibusdam perire, dūmodò inimicorum internecione pereūdum sit.

vel perire, dummodò inimicorū internecione percundum sit.

Cùm autem iam crepusculum ad leniorem flatum 5 diffunderetur, & ad profectionem commoditate auræ inuitaret, profecti inde, iter habebant illa ipsa vespera, & continua nocte, 10 & sequentis diei matutino tempore, accelerantes vt Thebis Oroondatem, si fieri posset, deprehenderent. 15

Bagox infelix successus.

Nūtius Thebis adueniēs.

Cæterùm illis non successit. Sed cùm quidam ex exercitu fuisset illis obuiā, & quòd Thebis egressus esset satrapa nunciasset, 20 quódque ipse missus esset vt omnes milites armatos, etiam siqui essent in præsidiis relicti, cogeret, & vt Syenen accelerarēt hortaretur: 25 omnia enim plena esse tumultu ac perturbatione, & metuendum ne vrbs sit capta: satrapa quidem tardiùs veniente, AE- 30 thiopico autē exercitu tanta celeritate ad vim inferendam vso, vt nuncij famam aduentu præuerterit:

AEthiopici exercitus celeritas vt nūtij famam aduentu præuenerat.

deflectens de itinere Thebas instituto Bagoas, Sye- 35 nem proficiscebatur. Iam autem appropinquans, in AEthiopicas insidias, & manum iuuenum armato- 40 rum incidit, qui missi fuerāt, vt essent speculatores,

Bagoas in insidias lapsus.

κειμένης. οὕτως ἄρα ἡδύ πως καὶ τὸ ἀπόλλυσθαι, ὅταν συμβαίνῃ τοῖς ἐχθροῖς ἐπαπόλλυσθαι.

Δείλης δὲ ὀψίας ἤδη πρὸς 5 τὸ εὐπνούστερον ἀναχεομένης, καὶ πρὸς τὸ βάσιμον τῆς ὁδοιπορίας ἐπιψυχούσης, ἄραντες ἤλαυνον, αὐτήν τε τὴν ἑσπέραν 10 καὶ τὴν συνεχῆ νύκτα, καὶ τῆς συναπτομένης ἡμέρας τὰ ὄρθρια, σπουδὴν ποιούμενοι κατὰ τὰς Θήβας τὸν Ὀροονδάτην εἰ 15 δύναιντο καταλαβεῖν.

Οὐ μὴν προὐκεχωρήκει αὐτοῖς. ἀλλά τινος τῶν ἀπὸ τῆς στρατιᾶς κατ᾽ ὁδὸν ἐντυχόντες, καὶ 20 ὡς ἐξωρμήκοι μὲν τῶν Θηβῶν ὁ σατράπης ἀπαγγείλαντος, αὐτὸς δὲ ἀποσταλείη πάντα [τινὰ] στρατιώτην ἔνοπλον, κἂν εἰ τοῖς 25 φρουραῖς εἴη καταλελειμμένος, ἐπισπεῦσαι πρὸς τὴν Συήνην κατεπείξων, ἐμπεπλῆσθαι γὰρ ἅπαντα θορύβου, καὶ δέος εἶναι 30 τὴν πόλιν ἡλωκέναι, τοῦ μὲν σατράπου καθυστεροῦντος, τοῦ δὲ Αἰθιοπικοῦ στρατοῦ θᾶττον ἀκοῆς ἐπιβρίσαντος, ἐκτραπεὶς τῶν 35 Θηβῶν ὁ Βαγώας, ἐπὶ τὴν Συήνην ἤλαυνεν. ἤδη δὲ πλησιάζων, Αἰθιοπικῷ περιπίπτει λόχῳ, καὶ πλήθει νεανίας 40 εὐοπλούσης, οἳ προαπεστάλησαν μὲν ὀπτῆρές τε ἐσόμενοι,

καὶ

ἀσφαλὲς τῆς ὁδοιπορίας τῇ
φῶν ἀποπείρᾳ πρὸς τὴν
ναπαν, βεβαιώσοντες,
ὑπὸ νυκτός τε καὶ τό-
πειρίας, ὅπερ ἦν πορρωτέρω
ων προσῆκον ἦν φθάνειν
έντες, κατά τινα τῶν πο-
όχμην ἐγκαταδύντες,
τε ἅμα εἰς φρουρὰν καὶ
μίοις εἰς ἐνέδραν, ἄϋ-
λόχμην ἐπετείχιζον.
ι δὲ ἡμέρας ὑποφαι-
ναι τὸν Βαγώαν καὶ τὴν
ιππον αἰσθόμενοι
α, καὶ τὸ πλῆθος ὡς ὀλί-
πτεύσαντες, μικρόν τε
ιμεῖν ἐνδόντες, καὶ ὅτι
ιδένες ἐφέποιντο ἀκει-
ς, ἀθρόον τοῦ ἕλους, μ-
ιηδῶντες μετέθεον. ὁ
ας καὶ τὸ ἄλλο ἱππικὸν
ῆς ἀπροσδοκήτου βοῆς,
πεπληγότο, καὶ ἀπὸ τῆς
Αἰθίοπας εἶ τοὺς φα-
γνωρίσαντες, καὶ τὸ
ὺς ἀπρόσμαχον ἰδόν-
οι γὰρ εἰς τὴν κατασ-
λισμένοι κούφως ἐστά-
οὐδὲ ἀκριβῶς τὴν
ισχόμενοι, πρὸς φυ-
ησαν, σχολαίτερον τὰ
ἢ καὶ ὅσον ἠδύναν-
ὥστε μὴ πρόὔπτον
ἐμφαίνειν ἀπιόντες.

& securitatem itineris toti exercitui explorãdo prę-
starent: tunc verò propter noctem & inscitiam loco-
5 rum (id enim fuerat illis imperatum, vt cùm à suis
remotiùs discessissent, vbicunque commodum esset
insidias occuparent) quosdam vepres ad fluuiũ sub-
10 euntes, simul & sibi præsidij & hostibus insidiarum
faciendarum causa, insomnes ad illam veprium
15 quasi munitionem excubabant.

Primo itaq; diluculo cùm sensissent Bagoam & equi-
tes cum ipso præterire, & quòd pauci essent dispexis-
20 sent, paululúmque eos prætere quitare siuisset, & nul-
los alios subsequi certò cognouissent, subitò ex palu-
25 de cum clamore egressi, eos insequebantur. Bagoas
autem, & reliquus equitatus, cùm inopinato clamo-
re perculsi sunt, tum vt ex colore AEthiopes esse eos
30 qui erupissent, cognouerunt, & multitudini neuti-
quam se resistere posse viderunt (mille enim fuerant
35 ad explorandum missi, leuiter armati) ne exactè
quidem aspectum illorum sustinentes, fugam fece-
runt: lentiùs quidem initiò
40 quàm potuissent, & ita vt non præceps & effusa fu-
ga videretur, discedentes.

Bagoæ fuga.

Hi

Hi autem insequebantur, primos emittentes eos qui inter ipsos Troglodytæ fuerant, circiter ducenti. 5

Troglodytæ natio AEthiopica, & qualis.

Troglodytæ autem sunt natio AEthiopica, pascuis dedita, & Arabibus conterminа: qui pernicitatem eximiam & à natura con- 10 sequuntur, à pueritia exercent. Ad grauem quidem armaturam prorsus non sunt assuefacti: cæterùm

Bellandi ratio inter eos.

funda in præliis iacientes, 15 aut impressione facta, detrimento aliquo afficiunt resistentes: aut si senserunt eos esse superiores, refugiunt: at illi statim omnem 20 spem insequẽdi abiiciunt, valere illos pedum celeritate, & quasdam cauernas angusti aditus & latebras occultas saxorum subire 25 scientes. Hi igitur tum pedibus equites assequebantur, & fundis iacientes vulnerabant: veruntamen conuersorum impetum 30 non exceperunt, sed sen-

Persæ fugiẽtes faciẽ vertũt in hostes.

sim ad suos refugiebant. Quo animaduerso, Persæ, & contempta paucitate, ausi sunt acie conuersa in illos impetum fa- 35 cere: & pulsi paululum iis qui instabant, rursus fugam accelerabant, calcaribus equos concitantes: 40

οἱ δὲ ἐπεδίωκον, τοὺς ὅσοι Τρωγλοδύται σφῶν (ἦσαν δὲ εἰς διακοσίους) προτέρους ἐπαφέντες.

Τρωγλοδύται δὲ, μοῖρα μέν ἐστιν Αἰθιοπική, νομαδική τε καὶ Ἀράβων ὅμορος, δρόμου τε ὀξύτητα, φύσει τε εὐτυχοῦντες, καὶ ἐκ παίδων ἀσκοῦντες. τὴν μὲν βαρεῖαν ὅπλισιν, οὐδὲ ἀρχὴν ἐδιδάχθησαν, ἀπὸ σφενδόνης δὲ κατὰ τὰς μάχας ἀκροβολιζόμενοι, ἢ δρῶσι τι ταχὺ ὀξὺ τοὺς ἀνθισταμένους, ἢ καθυπερτέρους αἰσθόμενοι διαδιδράσκουσιν. οἱ δὲ, ἀπογινώσκουσιν αὐτίκα τὴν ἐπιδίωξιν, ἐπτερωμένους τῇ ποδωκίᾳ συνειδότες, καὶ εἰς ὀπάς τινας βραχυστόμους καὶ χηραμοὺς κρυφίους πετρῶν καταδυομένους. ἔπει δ' οὖν τότε πεζοὶ τοὺς ἱππέας ἔφθανον, καί τινας [καὶ] τραυματίας γενέσθαι σφενδονῶντες ἐποίησαν. οὐ μὴν ἐδέξαντό γε ἀντιφορμήσαντας, ἀλλὰ προ[illegible]δίω εἰς τοὺς ἀπολειφθέντας τῶν φιλίων πολὺ καθυστεροῦντας ἀπεδίδρασκον. Ὃ δὴ καὶ [illegible]ήσαντες οἱ Πέρσαι, καὶ τῆς ὀλιγότητος ὑπεριδόντες, τὴν ἀντεφόρμησιν ἐθάρρησαν· ἀποσκευασάμενοί τε εἰς βραχὺ τοὺς ἐγκειμένους, τὸν δρασμὸν αὖθις ἐπέσπευδον, τοῖς τε μύωψι τοὺς ἵππους ἐρεθίζοντες,

καὶ

ἰμέως ὅσον ἦν ϗ τά-
ίτοις τοῖς χαλινοῖς ἐ-
ιέ μὲν οὖν ἄλλοι δια-
ιυσιν, ἐλιγμόν τινα τοῦ
κυθάτου ἄκραν ὑπο-
ες, καὶ τῷ περιβόλῳ τ
τῆς θέαν] τῶν ἐναντίων
αντες.
αγώας ἁλίσκεται περιπ-
ι τῷ ἵππῳ συγκατε-
ϗ θάτερον τοῖν σκελοῖν
ίνητον προσθείς· ἁ-
ι δὲ Θεαγένης καὶ ἡ
α, τὸ μέντοι τὸν Βα-
ιπαλιπεῖν ὡς ἀνεξιόν-
ια φιλάνθρωπον περὶ
ι ὀφθέντα ϗ ἐλπι-
παρέστηκεν γοῦν ἀπο-
ῶν ἵππων, ἴσως ἂν καὶ
τες, πλέον ἢ ἑκόντες,
κλινόμενοι, τοῦ Θεα-
ος τὴν Χαρίκλειαν,
εἶναι ἐστὶ τὸ ὄναρ εἰπόν-
ις Αἰθίοπας τούτους,
γῆν ἀφικέσθαι περιο-
ἡμῖν αἰχμαλώτους ἀ-
κίνδυνον οὖν ἐγχειρίζειν
ι ἐπιτρέπειν ἀδήλο-
η, τοῦ προδήλου πα-
δάτῃ κινδύνου. Καὶ
εια συνίει μὲν λοι-
τῶν εἱμαρμένων χει-
θῶν, καὶ εὔελπις
βελτιόνων, φιλίοις

& quantum illis erat virium, & celeritatis, laxatis habenis omne id effundentes. Alij igitur effugiunt, sub verticem quendam Nili, tanquam arcem, cursu sese coniicientes, & tegmento ripæ ne ab hostibus conspici possent, sese abscondentes. (10)

Bogoam ex equo collapsum ex industria nolunt deserere amantes, & captum sequuntur.

Bagoas autem capitur, cum equo offendente collapsus, altero crure vt mouere illud non posset luxato. (15) Capiuntur quoq; Theagenes & Chariclia, partim relinquere Bagoam indignum indicātes, cuius viri beneuolentiam erga se iam perspexerant, ac in posterum (20) sperabant: eámque ob causam astiterunt illi, desilientes ad pedes: partim effugere nequeuntes, vel magis etiā sponte se in illorum potestatem dedētes: (25)

Somnium in memoriam reuocant.

Theagene ad Charicliam, Hoc illud esse somniū, dicente, & AEthiopes hos, in quorum terram nos captiuos peruenturos esse fatis (30) destinatum est. Consultum est igitur dedere nos ipsis, & committere potiùs incertæ fortunæ, quàm certo apud Oroondatem periculo. (35) Et Chariclia quidem reliquum intelligebat, cùm in rem ipsam serie quadā fatali quasi manu duceretur: & melioris fortunæ (40) spem concipiebat, amicos

ma

magis quam hostes qui advenirent existimans. attamen nihil dicens Theageni eorum quæ cogitabat, se assentiri illius sententiæ tantum significabat.

Cum igitur appropinquassent illis AEthiopes, & Bagoam quidem eunuchũ esse de facie cognouissent, hos vero inermes & vinctos forma & proceritate insignes viderent, quærebant quinam essent: AEgyptio quodam ex suorum numero, & altero qui Persicam linguam callebat, ad percontandum adhibito, tanquam aut vtrumque, aut alterum certè intellecturis. Etenim speculatores & exploratores ad ea quæ fiunt & dicuntur cognoscenda missi, vt eiusdem linguæ & sermonis peritos, qua indigenæ & hostes vtuntur, secum ducant, necessitate sunt edocti. Postquam igitur Theagenes longo vsu linguę ad AEgyptiam & breuem interrogationem, respondit: Illum esse præcipuum ab obsequiis Persici satrapæ; se autẽ & Charicliam natione Græcos, à Persis quidẽ primũ captos, nũc autẽ AEthiopibus ductu melioris fortunæ oblatos & traditos: statuerunt illis parcere, &

Armati vincti & inermes.

Exploratorum consuetudo secum ducere aliquos qui eadem lingua qua hostes vtuntur.

Theagenes exploratoribus ad interrogata respondet.

μᾶλλον ἢ πολεμίους τοὺς ἥκον-
τας ὑπολαμβάνων. φράζειν
δὲ [illegible] τῷ Θεαγένει [illegible]
[illegible], ὅτι [illegible]
[illegible] τῆς συμβουλῆς ἐνεδεί-
κνυ. [illegible] οἱ Αἰ-
θίοπες, καὶ τὸν μὲν Βαγώαν
εὐνοῦχον [illegible]
τῆς ὄψεως γνωρίσαντες, τοὺς
δὲ ἀνόπλους μὲν καὶ δεσμίους,
καλλει δὲ καὶ μεγέθει διαπρέ-
ποντας, ἠρώτων οἵτινες εἶεν.
Αἰγύπτιόν τε ἕνα τῶν σφῶν αὐτῶν
καὶ Περσίζοντα τὴν φωνὴν ἕτε-
ρον ἐρωτῶντες, ὡς ἢ ἀμφοτέ-
ρων ἢ θατέρου πάντως συνήσον-
τας. οἱ γὰρ σκοποί τε καὶ κατά-
σκοποι τὰ λεγόμενά τε καὶ πραττόμε-
να ἀποσταλέντες, ὁμογλώσ-
σους τε καὶ ὁμοφώνους τοῖς τε
ἐγχωρίοις καὶ πολεμίοις ἐπά-
γεσθαι ὑπὸ τῆς χρείας ἐδιδάχθη-
σαν. ὡς οὖν ὁ Θεαγένης ὑπὸ τῆς
συνδιατρίψεως [ἤδη] μακρᾶς
τῆς Αἰγυπτίας καὶ βραχείας τῆς
πεύσεως, τὰ πρῶτα εἶναι τοῦ σα-
τράπου Περσῶν ἀπεκρίνατο
ἑαυτὸν δὲ καὶ τὴν Χαρίκλειαν
Ἕλληνας γένος, Πέρσαις μὲν
πρότερον αἰχμαλώτους γεγο-
μένους· τὸ παρὸν δὲ Αἰθίοψιν,
ὑπὸ χρηστοτέρας ἴσως τύχης ἐγ-
χειριζομένους· ἔγνωσαν φείδε-
σθαι καὶ ζωγρεῖα λαβόντες ἄγειν

καὶ [illegible]

τὴν ὥσπερ ἄγραν καὶ
βασιλεῖ τῷ σφῶν προ-
τῶν μὲν κτημάτων τὸ
υ τὸ τιμιώτατον. Περ-
βασιλείαις αὐλαῖς, ὁ-
καὶ ἀκοαί, τὸ εὐνού-
ς, οὐ παίδων, οὐ συγ-
ὸ πρὸς τῆς εὐνοίας με-
ις, ἀλλὰ μόνου τοῦ πι-
ου ἀναρτώσης. τοὺς
, δῶρον τὸ κάλλιστον,
καὶ αὐλῇ τῇ βασιλέως
ς.
οὖν αὐτίκα τῶν ἵππων
σαντες· τὸν μὲν ὡς
ίαν, τοὺς δὲ ὡς ὑπὸ
ῶν εἰς τὸ ἐπισπεῦδον
ις ἰσοταχεῖν ἀδυνα-
καὶ ἦν ὥσπερ ἐν δρά-
ἀναφώνησις καὶ προ-
τὸ γινόμενον. ξένοι καὶ
ι τὴν σφαγὴν ὀλίγῳ
τὴν αὐτῶν ἐν ὀφθαλ-
ωπτηύσαντες, οὐκ ἤγον-
ὁ προεπέμποντο, ἐν
ὄντω τύχῃ πρὸς τῶν
γερ ὑπηκόων δορυ-
οι. καὶ οἱ μὲν ἐν τού-
ς.

& captiuos abducere, vt ita primam quasi prædam & maximam regi suo offerrent, preciosissimum quidda ex facultatibus satrapæ. Persarum enim regiis aulis oculi sunt & aures eunuchorum genus: qui cùm neque liberos neque cognatos habeant quibus eorum animi deuincti esse possint, pendent ex eo solo qui se illis credidit. Iuuenes autem, donum pulcherrimum, ad obsequium regis, & ornamentum aulæ futuros existimabant.

Amantes cũ Pagoa donum regi Æthiopiæ afferuntur.

Eunuchi apud Persas quantum autoritate valeant.

Deducebãt igitur eos statim equis impositos, illum quidem vt saucium, hos verò tanquam vinculis impeditos, festinationi itineris celeritate non futuros pares. Et erat tanquam in actione fabulæ prologus, id quod fiebat. Peregrini & captiui, qui paulo antè suspensi tenebãtur metu cædis ob oculos versantis, non ducebantur ampliùs, sed deducebantur, in captiua fortuna, caterua eorum, qui illis subditi paulo pòst futuri erant, stipati. Et hi quidem in tali statu erant.

FINIS LIBRI OCTAVI.

remuneratus, hos ipſos & captiuos ad impedimenta remittebat, præſidio firmo eiuſdem linguæ peritorum attributo: & datis mandatis, cùm vt omnis cura & diligentia in illorum rationibus adhiberetur, & victus ſplendidus illis ſuppeditaretur, atque ab omni contaminatione ac macula vacui, tanquam victimæ quædam aſſeruarentur: tum vt vincula permutarētur, & aurea illis iniicerentur. In quem enim vſum apud alios ferrum, in eum apud AEthiopes aurum deſtinatur. Et hi quidem ea quæ fuerant imperata, faciebant. Cúmque prioribus vinculis demptis, & ſpe liberalioris viuendi rationis facta, nihil ampliùs præberent, & aureas catenas illis aptarent: tunc & riſus ſubiit Theagenem, &, Papæ (inquit) vnde tam ſplendida mutatio? Magnopere nobis profectò fortuna blanditur: aurea cum ferreis permutamus, & locupletes cuſtodia redditi, maioris precij vincti extitimus. Arridebat quoque Chariclea, & Theagenem in aliam ſententiam traducere conabatur, tum his quæ à diis prędicta fuerant erigens, tum melioribus ſpebus deliniens.

In quem vſum apud alios ferrū, in eum, eſt aurum apud AEthiopes.

Theagenes ridet vincula aurea pro ferreis aptata.

ἀμειψάμενος, τούτους τε καὶ τοὺς αἰχμαλώτους εἰς τὰς σκευοφόρους ἀπέπεμπε, φρουρὰν αὐτάρκη τὴν ὁμογλώσσων εἰς τὴν φρουρὰν ἀποκληρώσας, τά τε ἄλλα σὺν ἐπιμελείᾳ τῇ πάσῃ διάγειν, καὶ δίαιταν ἀφθόνως παρέχειν, καὶ παντὸς ἁγνοὺς θεραπεύοντας. φυλάττειν, οἷα ἱερεῖά τινα ἤδη προφαινομένους ἐπιστείλας, καὶ τὰ δεσμὰ μεταμείβειν καὶ χρυσᾶ ἐπιβάλλοντας· ὃ γὰρ σίδηρος παρ' ἄλλοις εἰς τὰς χρείας, ταῦτα παρ' Αἰθίοψιν ὁ χρυσὸς νομίζεται. καὶ οἱ μὲν τὰ προστεταγμένα ἔπραττον. καὶ ὡς τῶν προτέρων δεσμῶν διαλύοντες, ἐλπίδα τε διαγωγῆς ἐλευθέρας παρασχόντες, πλέον παρεῖχον οὐδὲν, χρυσᾶς τὰς ἁλύσεις αὐτοῖς ἐνείροντες· τότ' ἤδη καὶ γέλως ἐπῄει τῷ Θεαγένει, καί, βαβαὶ τῆς λαμπρᾶς ἔφη μεταβολῆς. τοσοῦτον ἡμᾶς ἡ τύχη τὰ μεγάλα φιλανθρωπεύεται, χρυσὸν σιδήρου ἀμειβόμεθα· καὶ φρουρᾷ πλουτοῦντες ἐντιμότεροι δεσμῶται γεγόναμεν. ἐμειδία [δὲ καὶ] ἡ Χαρίκλεια, καὶ τὸν Θεαγένην μεταβάλλειν ἐπειρᾶτο, καὶ τοῖς ἐκ θεῶν προρρηθεῖσιν ἐπαίρουσα, καὶ χρηστοτέραις ἐλπίσι καταπραΰνουσα.

ὁ δὲ

ἐ Ὑδάσπης ἐπειδὴ τῇ
περιβαλὼν, ἀντιβοεί-
τείχεσιν αὐτοῖς ἀναρ-
ι τὴν πόλιν ἐλπίσας,
ιὸν ἀποκρούεσθαι πρὸς τῶν
ρούντων, ἔργῳ τε λαμ-
μενομένων, καὶ λόγοις
εν καὶ παρεξυσμὴν ἐπι-
ιάντων, ὀργὴν τὸ παρά-
ησάμενος, εἰ τὴν ἀρχὴν
ἐνστῆναι διενοήθησαν,
ἡ παραυτὴν πρώτην ἐ-
ἐροντες αὐτοὺς ἐνεχεί-
γνω μὴ χρονοτριβεῖν τῇ
περισκαθήμενος, μήτε
σιν ἀποπειρώμενος,
μὲν ἁλώσεσθαι, οἱ δὲ
διαδράσεσθαι ἔμελλον,
πολιορκίᾳ μεγαλουργῷ
κτῳ τὴν πόλιν εἰς ἄρ-
ὗττον ἐξελεῖν. ἐπεχεί-
ρει οὕτως.

μοίρας κατανέμει τὸν
τὸν κύκλον, καὶ δεκά-
ων δεκάσιν ἀνδρῶν ἀ-
ύσας, εὖρός τε καὶ βάθος
πλεῖστον ἀφορίσας ὀρύτ-
τάφρον ἐκέλευσεν. οἱ
τον· ἄλλοι τὸν χοῦν ἐξε-
ἑτέροι εἰς ὀφρυὴν πρὸς
ἐσώρευον, τῷ πολιορ-
τεῖχος ἕτερον ἀντε-
ς. ἐκώλυε δ' οὐδεὶς, οὐδὲ
πρὸς τὸν ἀποτειχισμόν,

Hydaſdes verò Syenen aggreſſus, cùm antea primo clamore ſe cùm muris ipſis vrbem directurum ſperaſſet, tum autem propemodum à propugnatoribus reiectus eſſet, & re ipſa ſtrenuè impetum hoſtium propulſantibus, & verbis ad contumeliam & irritandos animos illudentibus, ira commotus, quòd prorſus reſiſtere decreuiſſent, & non ſtatim ab initio vltrò ſe in illius poteſtatem dediſſent: ſtatuit non terere tempus cum exercitu, ocioſa cunctatione: neque eiuſmodi oppugnatrones inſtituere, quibus quidam capi, quidam autem effugere poſſent: ſed obſidione magni operis, & ineuitabili; vrbem funditus quamprimùm euertere. Faciebat igitur tale opus.

Obſeſſorum victus.

Circulum circa murum in portiones diuiſit, & denas orgyas denis attribuens, latitudinémque & profunditatem maximam deſignans, fodere foſſam iuſſit: illi verò fodiebant, & alij materiam effoſſam efferebant: alij tumulum in altum aggerebant, alterum murum contra eum qui obſidebatur excitantes. Nemo autem impediebat opus, nec obſiſtebat, quò minus muri ambitus perficerentur:

Aliud nouum obſidionis genus, & inundatione ſvrbem perdere.

erumpere ex vrbe propter ingentem exercitus multitudinem non audens, & missilium vsum ex propugnaculis inutilem esse videns cùm medium interuallum inter duos muros tantum esse colligeret, vt extra teli iactum essent ij qui operas faciebant. Postquam autẽ & hoc dicto citiùs perfecit, vtpote ingẽtibus copiis operi celeriter instantibus, aliud tale incipiebat.

Opera dicto citiùs perfecta.

Parte circuli latitudine semiplethri, plana & non accumulata relicta, desinẽti ex vtraque parte extremitati crus aggeris coniũgens, ad Nilum in longitudinem ducebat, ab humiliori structura in altiorem semper & magis arduam, crus vtrunque erigens. Contulisset aliquis longis muris molis illius rationem, cùm æqualem latitudinem semiplethri vbique seruaret, longitudine verò id quod est inter Nilum & Syenem spatij occuparet. Postquam autem iunxit ripis aggerem, deinde tanquam ostio quodam fluuium in alueum cruribus interceptum deriuauit. Sicuti igitur ab editiori loco in decliuem, & ex immensa Nili latitudine

ἐκδραμεῖν τε τῆς πόλεως ὑπὸ μυριοπληθοῦς στρατοῦ οὐ θαρσῶν, καὶ τὰς ἐκ τῶν ἐπάλξεων τοξείας ἀνηνύτους ὁρῶν. [ὁ δὲ Ὑδάσπης καὶ τοῦτο προεμηχανήσατο,] τὸ μεσεῦον τῶν δύο τειχῶν, ὅσον βολῆς ἐκτὸς εἶναι τοὺς ἐργαζομένους συμμετρησάμενος. Ἐπεὶ δὲ [καὶ] τοῦτο καὶ λόγου θᾶττον ἤνυσεν, ἅτε δὴ μυρίας αὐτῷ χειρὸς τὸ ἔργον ἐπισπευδούσης. ἑτέρου τοιοῦδε ἤρχετο.

Τοῦ κύκλου μέρος πλάτος ὅσον ἡμίπλεθρον, ἰσόπεδόν τε καὶ ἄχωστον διαλιπών, κατὰ τὴν ἀπολήγουσαν ἑκατέρωθεν ἄκραν σκέλος ἐκχώματος ἐπιζευγνὺς, ἐπὶ τὸν Νεῖλον εἰς μῆκος ἦγεν, ἀπὸ τῶν ταπεινοτέρων ἀεὶ πρὸς τὰ ὄρθια καὶ μετέωρα αὐλὸς ἑκάτερον προσβιβάζων. εἴκασεν ἄν τις μακροῖς τείχεσι τὸ γινόμενον, τοῦ μὲν ἡμιπλέθρου τὸ ἴσον πλάτος διόλου φυλάττοντος, μῆκος δὲ τὸ μεταξὺ τοῦ τε Νείλου καὶ τῆς Συήνης ἀπολαμβάνοντος. Ἐπεὶ δὲ συνῆψε τὸ χῶμα ταῖς ὄχθαις, ἐνταῦθα στόμιον τῷ ποταμῷ [διατεμὼν,] εἰς τὸν ἀπὸ τῶν σκελῶν ὁλκὸν τὴν ἀπόρροιαν ἐνοχέτευσεν. οἷα δὲ ἐξ ὑψηλοτέρων πρὸς χθαμαλώτερον, καὶ ἐξ ἀπείρου τοῦ κατὰ τὸν Νεῖλον εὐρύτητος,

ρθμῷ τὸ ὕδωρ ἐμπί-
μ τοῖς χειροποιήτοις
θλιβόμενον, πολὺν τι-
φραστον κατὰ μὲν τὸ στό-
ιοῖσβον, κατὰ δὲ τὸ ὁλ-
ουστον καὶ τοῖς πορρω-
ἱσταμένοις ἀπετέλει.
ἀκούοντες, ἤδη δὲ καὶ
οἱ κατὰ τὴν Συήνην, καὶ
ἦσαν συνιέντες, καὶ
υσμός ἐστιν ὁ σκοπὸς
τειχίσματος, οὔτε ἀ-
υ τὴν πόλιν ἔχοντες,
χώματος καὶ ἤδη πλη-
ος τοῦ ὕδατος τὴν ἐ-
κλειόντων, οὔτε τὸ μέ-
δυνον ὁρῶντες, ὅτι τὴν
πρὸς βοήθειαν τὴν αὐ-
σχεδιάζοντο. καὶ πρῶ-
κατὰ τὰς πύλας σα-
των διεστώτων, θρυα-
καὶ ἀσφάλτῳ διέφραττ-
τα τὸ τεῖχος πρὸς ἀ-
ἕδραν διήρειδον. ὁ
χῶμα, ὁ δὲ λίθους, ὁ δὲ
τὸ περιτυχὸν ἕκαστος
. καὶ ἦν οὐδεὶς ἡσυ-
, ἀλλ' ὁμοίως γυνή, παῖς
σβύτης ἔργου εἴχετο. γέ-
δὲν οὐδὲ ἡλικίαν ὁ πε-
ῆς δυσωπεῖται κίνδυνος.
απότερον δὲ καὶ τὸ ἀκ-
ἐν ὅπλοις, αὐλῶνά τι-
. τε καὶ ὑπόγειον.

angusto sinu aqua incidēs, manúque factis ripis cohibita, ingentem quendam & ineffabilem cùm ad ostium strepitum, tum sonitum in alueo, vt vel ab iis qui longissimè aberant, exaudiri posset, edebat.

Quod cùm audirent iam & viderent hi qui erant Syene, & in quanta mala incidissent, intelligerent, quòd videlicet illius circũuallationis eluuio scopus esset, neque effugere ex vrbe possent, aggere & aquæ affluxu exitum intercludente: neque manere tutum esse cernerent, ad opem ferendam sibi, quantum facultatis præsentis status ratio dabat, sese apparabant. In primis autem, vbi tabulata circa portas discesserant, stupa & bitumine obmuniebant & obturabant: deinde murum, vt firmiori in sede maneret, suffulciebant. Hic humum, ille lapides, non nemo ligna & quilibet id quod obuiũ fuerat, aggerens. Denique nemo quiescebat: sed & mulieres & pueri, perinde ac senes, in opus incumbebant. Nullius enim sexus, nec ætatis opem, repudiat periculũ de vita. Robustiori autem ætati, & vegetæ, quæ in armis erat, cuniculi cuiusdam angusti & subterranei ad

Obsessorum virtus.

Nullius sexus nec ætatis opem repudiat periculũ de vita.

hoſtium aggerem agendi negotium datum fuerat. Et quidem hac ratione opus perficiebatur.

Puteum prope murum ferè quinque orgyarum, recta inſtar perpendiculi profunditate cùm effodiſſent, & fundamenta ſubiiſſent, tranſuerſim deinceps facibus accenſis, rectà ad aggeres ducentem cuniculum agebant: iis qui ſubſequebantur à tergo, & poſterioribus, ſemper à prioribus iuſto ordine humum effoſſam recipientibus, & in quandam partem vrbis iampridem hortis occupatam efferentibus, ac in tumulum aggerentibus. Hæc verò faciebant eo conſilio vt ſi aqua ad locum illum terra vacuum perueniſſet, ad perruptionem occaſionem & aditum haberet.

Ciuiū obſeſſorum promptitudo anteuerſa.

Sed tamen calamitas anteuertebat ciuium promptitudinem. Nilus enim iã longum ductum aggeris tranſgreſſus, impetu in ſpacium circuli delabebatur, & vndiquaq; circumfluẽs, ſpacium inter muros interceptum quaſi ſtagnum quoddam efficiebat. Atq; ita continuò exiſtebat inſula Syene, & mediterranea vrbs circumflua, Nili fluctibus æſtuans. Initio quidem, & vnius diei ſpacio ſuffecit ſuſtinendæ moli murus.

Syenes inſulatio & ſubmerſio proxima.

τῆς πόλεως ἐπὶ τὸ χῶμα τῶν πολεμίων διηκονούμενοι, ἐφ' ὅτῳ ἀποκεκλήρωντο. καὶ δὴ καὶ ἐγίνετο τὸ ἔργον ὧδε.

Φρεατίαν τοῦ τείχους πλησίον εἰς ὀργυιάς που πέντε τὴν κάθετον βαθύναντες, καὶ τοὺς θεμελίους ὑποδραμόντες, ἐγκάρσιοι τοὐντεῦθεν ὑπὸ πυρσοῖς ἐπ' εὐθείας τινὰ φέροντα τῶν χωμάτων ὑπόνομον ἐξήλαυνον, τῶν κατόπιν ἀεὶ καὶ δευτέρων παρὰ τῶν προτέρων ἐν τάξει τὸν χοῦν ἀεὶ διαδεχομένων, καὶ εἴς τι μέρος τῆς πόλεως πάλαι κηπευόμενον ἀποφορούντων, καὶ εἰς κολωνὸν ἐγειρόντων. ταῦτα δ' ἐπετήδευον, ῥήξεως ἐνδόσιμον τῷ ὕδατι κατὰ τὸ κενὸν, εἴ ποτε ἐπέλθοι, προμηθούμενοι.

Ἀλλ' ὅμως ἔφθασε τὰ δεινὰ τὴν προθυμίαν· καὶ ὁ Νεῖλος ἤδη τὸ μακρὸν χῶμα παραμείψας, ἐπέφερέ τε κατὰ τὸν κύκλον ἐνέπιπτε, καὶ πανταχόθεν περιρρέων, τὸ μεταίχμιον τῶν τειχῶν ἐλίμναζε. Καὶ νῆσος αὐτίκα ἦν ἡ Συήνη. καὶ περίρροος ἡ μεσόγαιος τῷ Νειλῴῳ κλύδωνι κυματουμένη. κατὰ πρώτην μὲν δὴ καὶ χρόνον τῆς ἡμέρας ἐπ' ὀλίγον ἀντεῖχε τὸ τεῖχος

ἐπεὶ

δὲ ἐπεβαίνε τὸ ὕδωρ εἰς
ήρετο, καὶ διὰ τῆς ἀραιώ-
τῆς γῆς, οἷς μέλαινα καὶ
οὖσα πρὸς τῆς θερινῆς ὥ-
έχωστο, πρὸς τὰ βάθη κα-
, καὶ τὴν κρηπῖδα τοῦ τεί-
ἔβρεχε· τότ' ἤδη πρὸς τὸ
ἐνεδίδου τὸ ὑποκείμε-
καθ' ὃ μέρος χαυνούμενον
ἐνταῦθα τὸ τεῖχος ὤ-
καὶ τῷ σάλῳ τὸν κίνδυ-
σήμαινεν, ἐπάλξεών τε
ομένων, καὶ τῶν ὑπερμα-
τῷ βρασμῷ κλονουμέ-
Ἤδη δὲ ἑσπέρας ἐπιούσης,
τι τοῦ τείχους καὶ μετα-
ἐκκαταρρίπτεται. οὐ μὴν
ταμαλωτέραν γενέσθαι τῆς
τῆς πτῶσιν, οὐδ' ὥστε εἰσ-
ς τὸ ὕδωρ, ἀλλὰ πέντε
χεις ὑπερέχουσα, ἀπει-
υ ὅσον οὔπω κατεπη-
τὴν ἐπίκλυσιν.
οἷς οἰμωγή τε συμμι-
κατὰ τὴν πόλιν ἐξάκουστος
ς πολεμίοις ἐγίνετο, καὶ
εἰς οὐρανὸν αἴροντες,
πολειπομένην ἐλπίδα,
τεβοῶντο σωτῆρας, καὶ τὸν
άτην ἐπικηρυκεύεσθαι
Υ'δάσπην ἱκέτευον. ὁ
θετο μὲν, δοῦλος καὶ ἄ-
τύχης γινόμενος, ἀ-
ιχμένος δὲ τῷ ὕδατι,

Cæterùm postquam ingruens vis aquæ in altum attollebatur, & per fissuras terræ, quæ cùm nigra & pinguis esset, æstiuo tempore discesserat, in profundum penetrabat, & fundamenta muri subibat: tum iam ponderi cedebat subiecta moles, & qua parte ob mollitiem & laxitatem terra desedisset, ibi murus inclinabat, & vacillatione periculum ruinæ denunciabat, cùm propugnacula quassarentur, & propugnatores ebullitionis impetu concuterentur. Porrò vespera adueniente, iam & quædā pars muri turribus intercepta corruit, non quidem ita vt ruina stagno inferior fieret, neque vt aquam recipere posset, sed vt quinque vlnas vtique emineret, minitans propemodum terrorē eluuionis.

Muri euersio.

Propter quæ comploratio mixta eorum qui fuerant in vrbe, quæ & ab hostibus exaudiri poterat, oriebatur: & manus ad cælum tendentes, quod spei reliquum erat, Deos seruatores inuocabant. Et Oroondatem, vt legatos ad Hydaspem de pace acturos mitteret, supplices orabant. Ille autem parebat quidem, seruus fortunæ vel inuitus factus. Cæterū aquis interclusus,

Comploratio in vrbe.

& rationis qua transmittere nuncios ad hostes posset inops, necessitate est edoctus. Cùm enim scripsisset quæ volebat, & ad lapidem deligasset, funda ad hostes nuncij loco adiiciebat, supplices preces trans mare mittens. Cæterùm nihil proficiebat, cùm iactus languidior esset, quàm vt longitudinem æquare posset: & priùs in aquam incideret, quàm spacium superaret. Ille auté rursus quoque eadem ratione epistolam eiaculatus, spe lapsus est, omnibus sagittariis & funditoribus, tanquam iis quibus erat de scopo fortunæ cõtentio, summo studio traiicere interuallum annitentibus, vniuersis autem eadem ratione laborantibus: ad extremum autem manus tendentes ad hostes qui in munitionibus stabant, & theatrum illorum calamitates faciebant, miserabili gestu, quid sibi vellent illi iactus, quantum fieri potuit indicabant: nunc quidem ab anteriore parte manus protendentes in speciem supplicum, nunc verò post terga ad vincula recipienda circumducentes ad seruitutis confessionem.

Oroondates non potis legatos mittere, aquis interclusus, quid agat.
Necessitas multa docet.
Ratio noua hostibus literas transmittendi.

Supplicum obsessorum forma.

καὶ ὅπως ἂν τινα διαπέμψαιτο ὡς τοὺς πολεμίους ἀδυνατῶν, ἐπίνοιαν ὑπὸ τῆς ἀνάγκης ἐδιδάσκετο· γραψάμενος [γὰρ] ἃ ἐβούλετο, καὶ λίθῳ τὴν γραφὴν ἐναψάμενος, σφενδόνῃ πρὸς τοὺς ἐναντίους ἐπεσφενδόνετο, διαπόντιον τὴν ἱκεσίαν τοξαζόμενος. ἤνυε δὲ οὐδέν, ἐλαττουμένης τῷ μήκει τῆς βολῆς, καὶ τῷ ὕδατι προεμπιπτούσης. Ὁ δὲ καὶ αὖθις τὴν αὐτὴν γραφὴν ἐκτοξεύων ἀπετύγχανε. πάντων μὲν τοξοτῶν καὶ σφενδονητῶν ἐφικέσθαι τῆς βολῆς φιλοτιμουμένων, οἷα δὴ τὸν περὶ ψυχῆς σκοπὸν ἀθλούντων, ἁπάντων δὲ τὰ ὅμοια πασχόντων. τέλος δὲ τὰς χεῖρας εἰς τοὺς πολεμίους ὀρέγοντες τοῖς χώμασιν ἐφεστῶτας, καὶ θέατρον τὰ πάθη τὰ ἐκείνων ποιουμένους, ἐλεεινῶς τοῖς σχήμασι τὸ βούλημα τῶν τοξευμάτων ὡς δυνατὸν ἔφραζον· νῦν μὲν ὑπτίας προτείνοντες εἰς ἱκεσίας θέσιν, νῦν δὲ κατὰ νώτων πρὸς δεσμὸν περιάγοντες, εἰς δουλείας ἐξομολόγησιν.

Hydaspis clementia.

Ὁ δὲ Ὑδάσπης ἐγνώριζε μὲν σωτηρίαν αἰτουμένους· καὶ παρέχειν ἦν ἕτοιμος. (ὑπογραφὰς γὰρ

Hydaspes autem agnoscebat quidem illos salutem petere, & paratus fuerat illis eam dare. (Indicit enim quodam

χρησοῖς φιλανθρωπίαν
μος ὑποπίπτων.) τὸ παρὸν
ωμάτως ἔχων, ἔγνω σα-
ν λαβεῖν τ̃ ἐναντίων ἀ-
ραν. καὶ ἦν γὰρ πορθμεῖα τ̃
ίων πεοδιεσπημένα,
ὰ ῥοιῶ τῆς διώρυχος ἐκ
Νείλου φέρεσθαι συγχω-
, ἐπειδὴ τῷ κύκλῳ τ̃
ίχ@ προσωμέχθη, κα-
ύσας εἶχετο, τούτων δέκα
κτα ἐπιλέξας, τοξότας
λίτας ἐνθέμενος, ἅτε χρὴ
ἐπιστείλας, ὡς τοὺς Πέρ-
ξέπεμπεν. οἱ δὲ ἐπε-
ὑπὸ πεφραγμένοι ὡς ἐπὶ
παρ' ἐλπίδας ἐγχειρεῖεν
τῶν τειχῶν εὐτρεπί-
πρὸς ἄμυναν.] καὶ ἦν
άτων τὸ καινότατον· ναῦς
τειχῶν πρὸς τείχη πε-
ώμη, καὶ ναύτης ὑπὲρ
αίας πλοϊζόμενος, καὶ
ιεῖον κατὰ τῆς ἀροσι-
ἐλαυνόμενον. Καινουρ-
ὧν ἀεί πως ὁ πόλεμος,
[τι] καὶ πλέον καὶ ὑδαμῶς
ις ἐθαυματούργει, ναυ-
ις τειχομάχοις συμπλέ-
λιμναίῳ στρατιώτῃ χερ-
ἐφοπλίσας.
ἱ γὰρ δὴ κατὰ τὴν πό-
ὰ σκάφη καὶ τοὺς ἐμπλέον-
ιόπλους τε καὶ καθ' ὃ

quodammodo & imperat præstantibus viris clementiam, subiectus hostis.) In præsentia verò cùm expeditam rationem nullam haberet, statuit certius sumere hostiũ experimẽtum. Erant autẽ iam antea nauigia fluuiatilia parata, quę per defluxum fossæ ex Nilo ferri sinens, postquam ad ambitum aggeris delata sunt, attracta detinuit. Ex his decem quæ nuper compacta fuerant, cùm delegisset, & sagittarios ac armatos in illa imposuisset; & imperasset quæ illos dicere oporteret, ad Persas emisit. Illi autẽ transmittebãt instructi, vt si quid vel præter spẽ tentarent ij qui erant in muris, ad ineundum prælium essent parati. Erat autem in primis nouum spectaculum cùm nauis à muris ad muros transiret, & nauta in mediterranea regione nauigaret, denique nauigium per locum cultum impelleretur. Cúmq; sit nouarum rerum author semper tumultus belli, tunc maximè miraculũ omnino inusitatum introducebat, nauales copias, cum iis quæ ex muro depugnabant committens, & contra palustrem militem, terrestrem armans.

Imperat viris præstantibus clementiã, subiectus hostis.

Quid agat Hydaspes vt nuncios ad supplices transmittere possit.

Hi igitur qui erãt in vrbe, nauigia & milites ad eã

partem

partem, vbi murus corruerat, appellere conſpicati, homines attoniti, & terrore iam ac perturbatione propter circumſtantia pericula pleni, etiam eos qui ſalutis eorum cauſa veniebant, in ſuſpicionem vocabant (ſiquidem omnia ſunt ſuſpecta & formidabilia, quæ in extremo periculo eueniunt) & iaciebant de muris, & iaculabantur in naues. Sic omnino homines etiam qui de ſuis rationibus deſperarunt, ſemper quod ſupereſt temporis ad dilationem mortis in lucro ponunt. Iaciebant autem ita dirigentes ictus, vt non vulnerarent, ſed & acceſſum prohiberent. Iaculabantur autem viciſſim AEthiopes, & vt certiori ictu petentes, & nondum animum Perſarum intelligentes, continuò duos quoſdam, ac deinceps plures tranſfigunt: vt aliqui ſubitò & ex improuiſo acceptis vulneribus de muris extrorſum & in aquam in caput deuoluerentur.

Obſeſſi eos qui ſalutis eorum cauſa veniebāt, vt excipiant. Omnia ſuſpecta & formidabilia quæ in extremo periculo eueniunt.

Qui de rationibus ſuis deſperant, ſēper quod ſupereſt tēporis ad dilationem mortis, in lucro ponūt.

Et quidē magis exarſiſſet prælium, his parcendo tantùm prohibētibus, AEthiopibus autem etiam cum ira ſeſe defendētibus: niſi quidam homo illuſtris, & iam ſenex, ex Syenæis, interueniens, ad eos qui erant in

Ciuium obſeſſorum error.

μέρος κατερήριπτο τὸ τεῖχος ἐπιφερομένους θεασάμενοι, καταπλῆγες ἄνθρωποι, καὶ πλείους ἤδη πρὸς τῶν περιεχόντων κινδύνων ἀνάμεστοι, πολεμίους καὶ τοὺς ἐπὶ σωτηρίᾳ τῇ σφῶν ἥκοντας ὑπετόπαζον. (πᾶν γὰρ ὕποπτον καὶ φοβερὸν τὸ κατ᾽ ἔσχατον κινδύνου γενόμενον.) ἠκροβολίζοντό τε ἀπὸ τῶν τειχῶν, καὶ εἰσετόξευον. οὕτως ἄρα καὶ ἀπεγνωκότες ἑαυτῶν ἄνθρωποι, τὴν ἀεὶ παροῦσαν ὥραν, κέρδος εἰς ὑπέρθεσιν θανάτου νομίζουσιν. ἔβαλλον δὲ οὐχ ὥστε καὶ τιτρώσκειν, ἀλλ᾽ ὅσον ἀπείργειν τὸν πρόσπλουν καταστοχαζόμενοι. ἀντετόξευον δὲ καὶ οἱ Αἰθίοπες, καὶ ἅτε εὐσκοπώτερόν τε βάλλοντες, καὶ οὔπω τὴν τῶν Περσῶν γνώμην συνιέντες, δύο που τινὰς καὶ πλείους διαπείρουσιν, ὥστε τινὰς ὑπὸ ὀξείας καὶ ἀπεριόπτου τῆς τρώσεως ἐπὶ κεφαλὴν ἀπὸ τῶν τειχῶν εἰς τὸ ἐκτός τε καὶ τὸ ὕδωρ ἐκσφενδονισθῆναι.

Καὶ αὖ καὶ ἐπὶ πλεῖον ἐξεκαύθη τὰ τῆς μάχης, τῶν μὲν σὺν φειδοῖ κωλυόντων μόνον, τῶν δὲ καὶ σὺν ὀργῇ τῶν Αἰθιόπων ἀμυνομένων, εἰ μή τις τῶν ἐπὶ δόξης καὶ πρεσβύτης ἤδη Συηναίων τοῖς ἐπὶ τοῦ

τείχους

: περιαγνόμενος, ὦ
λαβεῖς, ἔφη, καὶ πρὸς τὰς
περιπλήγες, οὓς εἰς δεῦ-
τεύοντες καὶ ἐπικαλοῦ-
πρὸς βοήθειαν διετελοῦ-
τούτους ἐλπίδος ἐπέκεινα
μενοι ἀπείργομεν; οἱ
μὲν ἥκοντες καὶ εἰρηνικὰ
λλοντες, σωτῆρες ἔσονται·
α δὲ διανοούμενοι, ῥᾷστα
προσορμισθέντες, ἐλάττω-
ται. τί δὲ καὶ πλέον εἰ τού-
μαχεσαίμεθα, τοσούτοις
ἐκ γῆς καὶ ὕδατος κεκυ-
ένου τὴν πόλιν, ἀλλὰ καὶ
ἐχώμεθα, καὶ ὅτι βουλο-
ἐστιν ἐκδιδασκώμεθα.
εὖ λέγειν ἔδοξεν· ἐπῄνει
ὁ Σατράπης. καὶ τοῦ κα-
ταμένου τῇδε κἀκεῖσε
αὐτοὺς ἐν ἀκινήτοις τοῖς
ἡσύχαζον.
δὲ ἐκενώθη τὸ μεταπύρ-
ν ἐφεσώτων, ὅτε δῆμος
ις καταστείων, ὅτι τρέπειν
μον ἐνεδείκνυτο, τότε δὴ
οἱ Αἰθίοπες πλησιά-
: ὥσπερ ἀπὸ ἐκκλησίας
τορθμείων πρὸς τὸ πο-
ύμενον θέατρον, τοιάδε
· Ὦ Πέρσαι καὶ Συη-
οἱ παρόντες, Ὑδάσπης
ὸς ἀνατολαῖς καὶ δυσμαῖς
πων, νυνὶ δὲ καὶ ὑμῶν

muro verba fecisset: O amentes, inquiens, & præ calamitatibus obstupefacti, quibus hactenus supplices eramus, & in auxilium aduocabamus, hos cùm præter omnem spem & opinionem aduenissent, iam arcemus? qui si amico animo veniunt, ea quæ ad pacificationem pertinent, nunciantes, seruatores nostri erunt: sin hostilia cogitant, facillimè, etiamsi applicuerint, superabũtur. Enimuero quî magis rationibus nostris consulimus, etiam si hos confecerimus, cùm tanta nubes, terra & aqua vrbem cinxerit? cur autem non potiùs eos recipimus, & quæ sit illorum sententia cognoscimus; Omnibus in rem dicere videbatur. Collaudabat autem & Satrapa, & ex collapsa muri parte huc atque illuc decedentes, immotis armis quiescebant.

Sapientis viri prudens oratio.

Laudatur ab omnibus.

Postquã autẽ spaciũ illud inter turres vacuũ fuit propugnatorib⁹, & populus velamẽtis signũ dans, concedere se portũ significabat: tunc AEthiopes propius accedentes, tãquam pro concione, ex nauigiis ad obsessum theatrũ talia dicebant: O Persæ, & Sienẽses qui adestis: Hydaspes Oriẽtaliũ & Occidentaliũ AEthiopũ, in præsentia verò & vester

AEthiopes pacem ferẽtes portu excipiuntur. Audiuntur.

Rex

Hydaspis humanitas: pos obsessus oblata.

Rex, cùm hostes domare nouit, tum ad misericordiã erga supplices à natura procliuis est: illud quidẽ fortitudinis, hoc autem humanitatis: atq; alterum virtutis militum, alterum ipsius proprium decus esse iudicans. Cúmq; vitam vestram habeat in potestate, ita vt eã vobis largiri, aut eripere possit: tamen quandoquidem supplices estis, liberat vos, omnibus ob oculos versante & minimè dubio belli periculo: cõditiones, quibus velitis hisce calamitatibus liberari, non ipse proponens, sed vobis, vestro arbitrio eligendas permittens. Neq; enim pro sua libidine tyrannicum quicquam statuit, sed mansuetè & sine inuidia gubernat hominum fortunam.

Pacis conditiones à ciuibus obsessis oblatæ.

Ad hęc Syenęi quidẽ responderunt: Seipsos, & liberos, & cõiuges dedere in illius potestatẽ, vt illis vtatur pro arbitrio: & vrbẽ illi, si manserint superstites, tradere, quæ & nunc in extrema desperatione vacillet, nisi quę salus à Diis, aut ab Hydaspe, missa, excidiũ anteuerterit. Oroondates autẽ: Ex iis quæ belli caussę & præmia fuerũt, se decessurũ esse dixit, & dimissurũ Philas vrbẽ & smaragdeas fodinas: cæterùm petere, vt in ipsum nihil duriùs sta-

Ab Oroondate.

βασιλεὺς, πολεμίους τε κρατῆσαι οἶδε, καὶ ἱκέτας οἰκτείρειν πέφυκε. τὸ μὲν, ἀνδρεῖον· τὸ δὲ, φιλάνθρωπον δοκιμάζων· καὶ τὸ μὲν, χειρὸς εἶναι στρατιωτικῆς· τὸ δὲ, ἴδιον τῆς ἑαυτοῦ γνώμης. ἔχων τό τε ὑμᾶς εἶναι καὶ μὴ καὶ ἐξουσίαν, ἱκέτας γεγενημένους ἀνίησι τοῦ ἐκ τοῦ πολέμου πᾶσιν ὁρώμενον καὶ οὐκ ἀμφίβολον κίνδυνον. ἐφ᾽ οἷς δ᾽ ἂν ἀσμένοι τῶν δεινῶν ἀπαλλαγείητε, τὴν αἵρεσιν, οὐκ αὐτὸς ὁρίζων, ἀλλ᾽ ὑμῖν ἐπιτρέπων. οὐ γὰρ τυραννεῖ τὴν δίκην, ἀλλὰ ἀφεὶς τὸ ἀνεμέσητον διοικεῖ τὴν τῶν ἀνθρώπων τύχην.

Πρὸς ταῦτα Συηναῖοι μὲν ἀπεκρίναντο, σφᾶς τε αὐτοὺς καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας ἐπιτρέπειν Ὑδάσπῃ χρῆσθαι πρὸς ὅ τι βούλοιτο, καὶ τὴν πόλιν, εἰ περιγένοιντο, ἐγχειρίζειν· ἣν καὶ νῦν ἐν τῷ ἀνελπίστῳ σαλεύειν, εἰ μὴ φθαίη τις ἐκ θεῶν ἢ ἐξ Ὑδάσπου [μηχανὴ] σωτηρία. ὁ δὲ Ὀροονδάτης, τῆς μὲν αἰτίας ἔφη τοῦ πολέμου καὶ τῶν ἐπάθλων ἐκστήσεσθαι καὶ τὰς Φίλας τὴν πόλιν καὶ τὰ σμαράγδεια μέταλλα παραχωρήσειν. αὐτὸς δὲ ἠξίου μηδεμίαν [illegible] ἀ-

νάγ

ν, μηδὲ ἑαυτὸν μήτε
ςρατιώτας ἐγχειρίζειν. ἀλλ'
ντο Υ᾽δάσπης εἰς ὁλό-
ἐπιδείκνυσθαι τὸ φιλαν-
ἐπιτρέπειν οὐδὲν λυ-
θεῖσι, οὐδὲ χεῖρας ἀνταίρ
ἀποχωρεῖν εἰς τὴν Ἐλε-
ὡς ἴσον εἶναι οἱ νῦν τε
ζῆν, καὶ δοκοῦντα προσω-
προδοσίας τοῦ ςρατιωτικοῦ
βασιλεῖ τῶν Περσῶν ἀ-
μᾶλλον καὶ χαλεπώτε-
ν μὲν ἁπλῶς καὶ νενομι-
τυχὸν ἐπαχθησομένου
ν, τότε δὲ ὠμοτάτου,
ικροτάτην κόλασιν και-
μένου. ταῦτα λέγων,
χθῆναι καὶ δύο Περσῶν
σκάφη παρεκάλει, πρό-
ὡς εἰς Ἐλεφαντίνην ἀ-
ιους· καὶ εἰ πρὸς οἱ κατ' αὐ-
νδίδοιεν εἰς τὸ δουλεύ-
ὲ αὐτὸς ἔτι μελλήσων.
ῦτα ἀκούσαντες οἱ πρέ-
ι ἀνήεσαν, ἅμα καὶ
Περσῶν ἀναλαβόντες,
ὸν Υ᾽δάσπην ἀπαν-
ήγγελλον. ὁ δ' ὑπο-
ς, καὶ πολλὰ τῆς ἀ-
ίας τὸν Ὀροονδάτην.
άμενος, εἰ περὶ τῶν
αλέγεται, ἄνθρωπος
λφ, καὶ οὐκ ἐν αὐτῷ
καὶ τεθνάναι σαλεύων

tuatur, neq; se ipse neque milites dedat. Sed si velit Hydaspes integrum officiũ humanitatis declarare, cõ- 5 cedat nullum damnum inferentibus, neque manus contrà eleuantibus, discedere Elephantinam: quòd sibi perinde esset nunc mo- 10 ri, atque deinceps superstitem, proditionis exercitus à Rege damnari. Quin etiam grauius illud esse futurũ, & asperius: quandoquidem 15 nunc simplex genus mortis & vsitatũ fortasse illis subeundum esset, tunc verò crudelissimum, & cum acerbissimo supplicio noua qua- 20 dam ratione coniunctum. Hæc cùm dixisset, vt duos Persas reciperent ad sese, orabat, eo pretextu, quasi Elephantinam essent ituri: 25 & siquidem illi qui ibi essent, ad deditionem inclinassent, neque se ampliùs, quin idẽ faciat, cunctaturũ.

Duo Persæ Elephantinam missi, & quo prætextu.

Hæc cùm audissent 30 præterea legati, continuò profecti sunt in altũ, duob. Persis assumptis, ac deinde omnia Hydaspi renunciarunt. Ille autem cũ subrisis- 35 set, & multis modis ob stoliditatem Oroondatem reprehendisset, quòd de conditionibus dissereret: homo qui non ex se, sed ex al- 40 tero, vtrùm illi viuendum an moriendum esset, anceps animo pẽderet: adibi

Oroondatis stoliditatem ridet Hydaspes, ad pacis conditiones oblatas ab eo, cuius vitam in potestate haberet.

Perſarum, ſuam innocentiam, feſtum patrium, & quòd ſe intentis in cultum numinis, & poſt epulationes in ſomnum verſis, clàm effugiſſent: cùm forſitan, etiamſi vidiſſent, nudi tamen armatos prohibere non potuiſſent.

Hydaſpes igitur cùm hęc illi renunciata fuiſſent, ſuſpicatus (id quod erat) dolum aliquem & inſidias Oroondatem ſtructurum, ſolis ſacerdotibus accerſitis & ſimulachris Deorum, quæ ſecum vnà ferebant maioris authoritatis cauſſa, adoratis, ſi quid plus de conſiliis Perſarum eum docere poſſent, & quorſúmnã contenderint, aut quò potiſſimum fidant, quærebat. Illi autem, alia quidem ſibi ignota eſſe dicebant: cęterùm ſe coniicere, Elephantinam eos contendiſſe, vbi maxima pars exercitus collecta ſit: & Oroondates, cùm aliis, tum pręcipuè cataphractis equitibus confidat.

Hydaſpes ſ[illegible] ntea dolum Oroondatis ſuſpicatus.

Sacerdotes Syenæos accerſit vt inquirat de Oroondatis fuga.

Hæc cùm dicerent, & vt vrbem tanquam propriam ingrederetur, irámque contra illos remitteret, ſupplicarent: ingredi quidem in vrbem in præſentia Hydaſpi viſum non eſt, cæterùm duabus phalangibus armatorum immiſſis

Περσῶν, τὸ ἑαυτῶν ἀνυπαίτιον, τὴν πάτριον ἑορτήν· καὶ ὡς περὶ θεράπειαν τῶν κρειττόνων ὄντας, καὶ πρὸς τῆς εὐωχίας ὑπνωμένους διαλάθοιεν ἴσως ἂν διαδράντες, καὶ ἰδόντων δὲ γυμνῶν τοὺς ἐν ὅπλοις κωλύειν ἀδυνατούντων.

Ὁ δὴ οὖν Ὑδάσπης, τούτων πρὸς αὐτὸν ἀπαγγελθέντων, ὑποτοπήσας ὅπερ ἦν, ἀπάτην τινὰ καὶ ἐνέδραν πρὸς τοῦ Ὀροονδάτου γενησομένην, τοὺς ἱερέας μόνους μετακαλεσάμενος, καὶ τοῖς ἀγάλμασι τῶν θεῶν ἃ συνεπήγοντο μᾶλλον καταιδέσαι προσκυνήσας, εἴ τι πλέον ἔχοιεν ἀναδιδάσκειν περὶ τῶν Περσῶν ἐπυνθάνετο, καὶ ὅποι μὲν ὥρμηνται· τίνι δὲ θαρσεῖν ἔχουσιν, ἢ τίσιν ἐπιχωρήσουσι. Οἱ δὲ τὰ μὲν ἄλλα ἀγνοεῖν ἔφασαν, εἰκάζειν δὲ εἰς τὴν Ἐλεφαντίνην ὡρμηκέναι, τοῦ πλείστου στρατοῦ κατ᾽ ἐκείνην συνειλεγμένου, καὶ τοῦ Ὀροονδάτου, τοῖς τε ἄλλοις, καὶ πλέον τοῖς καταφράκτοις ἱππεῦσι ἐπανέχοντος.

Ταῦτα εἰπόντων, καὶ εἰσιέναι ὡς τὴν πόλιν ὡς ἰδίαν, καὶ μεθεῖναι τῆς κατ᾽ αὐτῶν ὀργῆς ἱκετευόντων, τὸ μὲν παρελθεῖν αὐτὸν εἰς τὴν πόλιν ὁ Ὑδάσπης τὸ παρὸν οὐδὲ ἐδοκίμαζε· δύο δὲ φάλαγγας ὁπλιτῶν εἰσπέμψας

εἰς

ῆρον ἀνήγειρεν. ἦν δὲ ἡ
ιν ῥαδία, τῶν λίθων εἰς
ὸς κατὰ τὴν πλῶσιν κυ-
ὄντων.
εἰ δὲ ἀσφαλῶς ἔχειν τὸ
ἰνήθησαν, οὐδὲ τότε ἀ-
ς δῆγον, ἀλλὰ κατὰ
του νύκτας, μέρος τι τοῦ
ρος καθ᾽ ὃ τῆς ἑσπέρας
ἴοπες τοῦ διορύττειν ἤ-
ο (εἴτε τῆς γῆς κατ᾽ ἐ-
χαύνου τε καὶ ἀκρατοῦς
είσης εἶξε τὸ ὑποκείμε-
βρεχον γεγενημένον, εἴτε
ορυττόντων συνενδοῦ-
ς τὸ κενὸν τοῦ ὑποκει-
ραχόντων, ἢ καὶ τοῦ
αχὺ διορυγέντος, πα-
ρου τῶν ἐργαζομένων ἐ-
ιτος, ἐπίκλυσις αὐξο-
δια νυκτὸς ἐγένετο τοῦ
καὶ τοῦ ῥαγέντος ἅπαξ
ντος ἔλαθε βαθυνόμε-
ε καὶ δαιμονίας ἐπικου-
ις τὸ ἔργον) παρὰ δό-
ήγνυται· καὶ τοσοῦτος
δοῦπος ἀπετελέσθη,
κοῆς τὴν διάνοιαν ἐκ-
ων, ὡς τὸ μὲν συμβὰν
μέρος δὲ τὸ πλεῖστον τῶν
καὶ τῆς πόλεως ὑπονενο-
τούς τε Αἰθίοπας
Συηναίους ὑπονοεῖν.
μὲν ἐν τῷ ἀσφαλεῖ

adhibitis erigebant: facilis autem erat instauratio, lapidibus introrsum in ruina deuolutis.

Postquam autem præsentis temporis rationem tutam esse arbitrabantur, neque tum tumultu & perturbatione caruerunt: sed media nocte pars quædam aggeris, quam sub vesperam AEthiopes perfodere cœperant (seu quòd terra laxa, & minimè densa illo loco aggesta, cessit fundamentum humidum redditum: siue his qui suffodiebant, vt fundamentum propter vacuum spacium inferius desideret & collaberetur efficientibus: siue in eum locum vbi angustius fodi cœptum fuerat, aqua post discessum operariorum succedente, & noctu aucta, moles dissolui cepit, cùm id quod semel perruptum fuerat, magis ac magis perforaretur, & sensim profundius fieret: siue diuino auxilio quispiam ascribat hoc opus) præter opinionem rũpitur, tãtúsque sonitus atque strepitus est redditus, auditu mentem perterrefaciens, vt id quod acciderat ignoraretur: cæterũ maximam partem murorum abreptam esse, & AEthiopes & Syenæi suspicarentur. Et illi quidem cùm in tuto

Aggeris pars rupta nocte media vtrosque vt turbarit.

degerent, securi sese in castris continebant, diluculo plane quid esset cognituri: hi autem qui erant in vrbe, vndique murum & in orbem circuibant, cùm quisque apud sese integrũ cerneret, apud alium autẽ cladem illam accedisse coniectaretur: donec orta lux nebulam calamitatum, de quib. ambigebatur, dispulit, cùm ruptura conspiceretur, & aqua subitò abscessisset.

Iam verò & AEthiopes deriuatum ostium obstruebant, cataractas ex tabulis compactas demittẽtes, & lignorũ crassis stipitibus extrinsecus fulcientes: simúlque humum & sarmenta colligantes, quam deinde multa millia repentè partim à ripa, partim nauigiis ingerebant. Atque ita tandem abscessit aqua: neutris tamen erat peruiũ iter ad alteros. Limo enim profundo terra plena fuerat, & sub superficie, quæ exsiccata esse videbatur, humidum latebat, quod equi æquè atq; hominis gressui hęrẽti in profundo insidiabatur. Dies igitur duos, trés ve, ita tempus transigebãt: apertis quidẽ portis Syenęi, depositis verò armis AEthiopes, pacẽ significantes.

διάγοντες ἐφ' ἡσυχί
ζοντο, ὡς ἕω τὸ σαφὲς
νοι. οἱ δὲ κατὰ τὴν πόλ
5 τὸ τεῖχος καὶ εἰς κύ
ειέθεον, τὸ μὲν καθ' ἑ
καστοι σῶον ὁρῶντες·
παρ' ἄλλοις γεγενῆσθαι
10 θος εἰκάζοντες, ἄχρ
ὅτι φῶς ἐπιγενόμενον,
χλὺν τῶν ἀμφιβαλλομέ
νων παρέλυσε, τοῦ τε ῥή
15 ἐπόπτου γενομένου, καὶ τοῦ
ἀθρόον ὑπονοστήσαντος
Ἤδη δὲ καὶ οἱ Αἰθίοπες τ
τεῦον στόμιον ἔφραττον
20 ταράκτας τε ἐκ σανίδω
μοσμένων καθέντες, κ
παχέσι κορμοῖς ἐκτο
ρείδοντες, χοῦν τε ἅμα
25 γανίτιδα ὕλην συνδέον
πολλαὶ χιλιάδες ἀθρ
ἀπὸ τῆς ὄχθης, αἱ δὲ
μείων ἐπιφοροῦντες. Οὕτ
30 τὸ ὕδωρ ὑπενόστησεν. Ἰ
ὡς πορευτέα παρ' ἀλλή
ἑκατέροις. ἰλύος γὰρ β
35 γῆ καὶ τάπλεως ἐγεγόν
ἐπιφάνειαν ἐξικμάσθαι
μὲν τέλεια διῦγρον
χεν, ἵππου τε ὁμοίως
δρὸς βάσιν εἰς βυθὸν
δρεῦον. ἡμέρας μὲν δύο
καὶ τρεῖς οὕτω διῆγον, ἀνεῳγμένοις μὲν ταῖς πύλαις οἱ Συ
ὅπλοις δὲ ἀποκειμένοις οἱ Αἰθίοπες τὴν εἰρήνην ἐπισημαί

καὶ ταῦτο γενόμενον, ἀνακωχή τις ἀνεπίμικτος ἦν, οὔτε φρουρᾶς ἔτι παρ' ἑκατέρων σπουδαζομένης, καὶ πλέον τῶν κατὰ τὴν πόλιν εὐπαθείαις ἑαυτοὺς ἐκδεδωκότων. καὶ γάρ πως συνέπεσε καὶ τὰ Νειλῷα τότε τὴν μεγίστην παρ' Αἰγυπτίοις ἑορτὴν ἐνεστηκέναι, καὶ τὰ ἑορτὰς μὲν τὰς θερινὰς μάλιστα καὶ ὅτε ἀρχὴν τῆς αὐξήσεως ὁ ποταμὸς ἐπιλαμβάνει, τελουμένην, ὑπὲρ πάσας δὲ τὰς ἄλλας πρὸς Αἰγυπτίων σπουδαζομένην, δι' αἰτίαν τοιάνδε.

Θεοπλαστοῦσι τὸν Νεῖλον Αἰγύπτιοι, καὶ κρειττόνων τὸν μέγιστον ἄγουσιν, ἀντίμιμον οὐρανοῦ τὸν ποταμὸν σεμνηγοροῦντες, οἷα δὴ δίχα νεφώσεων καὶ ὑετῶν αἰθερίων τὴν ἀρουμένην αὐτοῖς ἄρδοντος, καὶ εἰς ἔτος ἀεὶ τεταγμένως ἐπομβρίζοντος. καὶ ταῦτη μὲν ὁ πολὺς λεώς. ἃ δὲ ἐνθειάζουσιν, ἐκεῖνα· τοῦ εἶναι καὶ ζῆν ἀνθρώποις, ὑγρᾶς τε καὶ ξηρᾶς οὐσίας σύνοδον αἰτίαν μάλιστα νομίζουσι (τὰ δ' ἄλλα στοιχεῖα τούτοις συνυπάρχειν τε καὶ συναναφαίνεσθαι λέγοντες) καὶ τὴν μὲν ὑγρὰν, τὸν Νεῖλον· θατέραν δὲ τὴν γῆν τὴν αὐτῶν ἐμφαίνειν. καὶ ταῦτα μὲν δημοσιεύουσι. πρὸς δὲ τοὺς μύστας, Ἶσιν τὴν γῆν,

Ac erant induciæ quædam absque mutua conuersatione, neque amplius apud vtrosque excubiæ in stationibus habebantur. Quin etiam hi qui in vrbe erant, oblectationibus operam dabant. Etenim quodammodo acciderat, vt tunc quoque Niloa, maximum apud AEgyptios festum, exoriretur: quod quidem circa solstitium æstiuum maximè, & quando initium crescendi fluuius capit, celebratur, ac in summo honore præ cæteris omnibus habetur, propter eiuscemodi caussam.

Deum esse fingunt Nilum AEgyptij, & ex numinibus maximum ducunt, æmulũ esse Cœli fluuium prædicantes: quòd illis absque nubibus & pluuiis aeriis arua irriget, & quotannis cõtinua serie humectet, tãquam imbre. Et hæc quidam iactantur à vulgo. Quæ verò diuinis laudibus ornant, illa sunt: quòd humidæ & siccæ substãtię copulationem, ortus & vitæ hominũ caussam maximè putant esse (alia verò elementa cum his vnà adesse & apparere dicunt) & humidam quidem Nilum, alteram autem terram efficere. Sed & hæc peruulgata sunt. Cæterùm mysteriorum periti, terrã Isim

Induciæ genus.

Niloa maximum apud AEgyptios festum.

Nilus ab AEgyptiis qualis D[eus]

Ortus vitæ hominum caussa.

Terra, Isis: & Nilus, Osiris.

& Nilum Osirin esse affirmat, res nominibus commutantes. Flagrat igitur illius totius desiderio Dea, & gaudet cùm sibi adest, 5 & non apparentem rursus luget, atque tanquam aliquod inimicum fulgur odit: viris, vt existimo, in naturalium rerum & di- 10 uinarum consideratione versantibus, significationes his inspersas profanis non detegentibus, cæterùm specie fabulæ primùm 15 eos erudientibus: porrò hęc cognoscēdi studiosos, in ipso sacrario ignifera face manifestiùs rebus ipsis initiantibus. Et nobis 20 quidem hæc propitio numine dicta sint: cæterũ magis arcana alto silentio premantur, honoris caussa.

Mysteria Ægyptiaca.

καὶ Ὄσιριν τὸν Νεῖλον καταγγέλλουσι, τὰ πράγματα τοῖς ὀνόμασι μεταλαμβάνοντες. ποθεῖ γοῦν ἀπόντα ἡ θεὸς καὶ χαίρει συνόντι καὶ μὴ φαινόμενον αὖθις θρηνεῖ, καὶ ὥς δή τινα πολέμιον τὸν τυφῶνα ἐχθραίνει. φυσικῶν τινῶν οἶμαι ἀνδρῶν καὶ θεολόγων, πρὸς μὲν τοὺς βεβήλους τὰς ἐγκατεσπαρμένας τούτοις ἐπινοίας μὴ παραγυμνούντων, ἀλλ᾽ ἐν εἴδει μύθου προκατηχούντων· τοὺς δὲ ἐποπτικωτέρους καὶ ἀνακτόρων ἐντὸς τῇ πυρφόρῳ τῶν ὄντων λαμπάδι φανώτερον τελούντων. ταῦτα καὶ ἡμῖν, εὐμενῶς μὲν εἴη τῶν εἰρημένων, τὰ μυστικώτερα δὲ ἀρρήτῳ σιγῇ τετιμήσθω.

ARGVMENTVM CAP. XXV.

Oroondates Syene clam exercitum educit, Elephantinam se recipit. Ad prælium contra fidem ab Hydaspe *speratum se instruit, & aleam belli experitur. Supplex Syenæorum habitus, Oroondatis fuga cognita. Pugna acris inter Hydaspem & Oroondaten: Vtriusque exercitus armorum genera, & pugnandi ratio: Persici exercitus fuga, Oroondatis deditio: Achæmenis in eum perfidia. Ab* Hydaspe *initi cum Oroondate sermones. Syenen ingressus. Syenensium puteus; horoscoporum gnomones. De Nilo quæ narrentur.*

CAP. XXV.

HÆc autem quæ circa Syenen acta sunt, deinceps ordine pertexantur. Siquidem festo 5 Niloorum exorto: indigenæ quidem mactationibus victimarum & sacrificiis fact-

ΚΕΦ. ΚΕ΄.

Τὰ κατὰ Συήνην ἑξῆς πεπραγμένα. τῆς γὰρ δὴ τῶν Νειλῴων ἑορτῆς ἐνεστηκυίας, οἱ μὲν ἐγχώριοι πρὸς θυσίαις τε καὶ τελεταῖς

τ σώμασι καὶ περιεστη-
οις κάμνοντες. ταῖς
τ περὶ τὸ θεῖον εὐ-
ς τῶν ἐνόντων οὐκ ἀμνη-
. Ὁ δὲ Ὀροονδάτης
κτὰς ἐπιτηρήσας πρὸς
θὺν τῶν Συηναίων ἀπὸ
ς τεβαρημένων ὑπε-
ρατὸν, ὥραν τε μίαν
υ, καθ᾽ ἣν ἔδει ποιή-
ἔξοδον, κρύφα τοῖς
προπαραγγείλας ἐπέ-
ἑκάστῳ δεκαδάρχῃ,
ν καὶ ὑποζύγια κατὰ
ῖν, πρός τε δυσχερείας
ὼ, καὶ τοῦ μή τινα
τάραχον αἴσθησιν γε-
ν δρωμένων· τὰ ὅ-
ναλαβόντας μόνα, καὶ
σανίδα ποιουμένους
ι. Ἐπεὶ δὲ ἠθροίσθη-
ῦ προείρητο πύλην,
τῷ πηλῷ τὰ ξύλα,
ση δέκας ἐπήχθιστο,
ν καὶ ἀλλήλων ἐχό-
υπθεὶς, τῶν κατόπιν
γουμένοις μεταδιδόν-
διὰ ζεύγματος ῥᾷστα
ιστα διεβίβασε τὸ πλῆ-
αβὼν τῆς ἐστερεωμένης,
Αἰθίοπας οὐδὲν προσ-
οὐδὲ φροντίδα τῆς φυλα-
οιημένους, ἀλλ᾽ ἀπρο-
καθεύδοντας, διαδρα-

corporibus quidē & circū
ſtantibus malis laborantes:
animis verò, pietatis erga
numen, pro facultatibus,
5 haudquaquam obliti. At
Oroondates obſeruata oc-
caſione, media nocte cùm
Syenæi arcto ſomno poſt
epulationes premerentur,
10 clàm educit exercitū, cùm
antea & horam vnam, &
portam qua egrediendum
eſſet, clàculū Perſis indicaſ-
ſet. Imperatum autē fuerat
15 vnicuique decurioni, vt e-
quos & iumēta relinqueret,
ne impedimento eſſent in
itinere, nēue aliquo modo
ex ſtrepitu ſentiri poſſent
20 ea quæ fierent. Cæterùm
arma tantum acciperent, &
trabem aut aſſerē nacti vnà
ferrent. Poſtea verò quam
cōgregati ſunt ad portam,
25 vt edictū fuerat, ligna quæ
vnaquæque decas baiula-
uerat, luto tranſuerſa inii-
ciens, & ita vt inter ſe co-
hærerēt cōponens, cùm qui
30 à tergo ſubſequebātur, ſē-
per præcedētib. per manus
traderent, tanquā per pon-
tē facillimè & celerrimè
multitudinē traduxit. Ter-
35 ram autē attingens, & AE-
thiopes qui nihil eiuſmodi
ſuſpicabantur, neque excu-
biarum curam amplius ha-
bebant, ſed ſecurè dormie-
40 bant, clàm præteriens, quā-
ta potuit celeritate, &
quantum ſpiritus ſuppedi-

Syenæos vt fallit Oroondates.

Elephantinã Oroondates vt exercitũ ducit inſciis Syenæis & AEthiopib.

Duo Perſæ antea præmiſſi exercitum intromittunt.

bat, Elephantinam exercitum duxit, & ſine impedimento in vrbem eſt intromiſſus, cùm duo Perſæ, qui Syene præmiſſi fuerant (ſic enim conuenerat) nocturno tempore aduentum obſeruarent: & poſtquam conſtitutam teſſeram pronunciarunt, continuò portas patefacerent.

Terror & cõſternatio Syenæorum fuga Oroondatis cognita.

Illuceſcente verò die, Syenęi primùm fugam cognoſcebant, ab initio in ſua quiſque domo Perſas, qui ab illis hoſpitio accepti fuerant, non videntes: deinde & concilio coacto inquirẽtes, denique & ex ponte ſuſpicionem capientes. Rurſus igitur maximus terror & conſternatio eos inceſſit, & ſecundarum iniuriarum crimen grauius expectabant: quòd tantam clementiam experti, parum fidos ſeſe præbuiſſent, & facultatem fugiendi Perſis dediſſent. Statuerunt igitur vniuerſi vrbe exeuntes, tradere ſeſe AEthiopibus, & iureiurando inſcitiam ſuam confirmare, ſi quo modo ad miſericordiam flecti poſſent. Congregata igitur omni ætate, & ramis ad ſpeciem ſupplicum declarandam ſumptis, ac cereis & facibus accenſis, ſacra

Supplicum Syenæorum habitus & notum genus culpam deprecãdi.

θῶν, ὁ δὲ τὴν Ἐλεφαντίνην, ἐκ δρόμου περιέσχε καὶ ἀθρόως καθ' ἓν τὸν στρατὸν ἦγεν, ἀκωλυτός τε εἰσέφρησεν εἰς τὴν πόλιν, τῶν ἐκ τῆς Συήνης προεσταλμένων δύο Περσῶν (οὕτω πρὸς αὐτοὺς συντεταγμένον ἦν) ἐπιτηρούντων ὅσαι νύκτες τὴν ἔφοδον. καὶ ἐπειδὴ τὸ συγκείμενον ἀνεφθέγξαντο σύμβολον, παραχρῆμα τὰς πύλας ἀναπετασάντων.

Ἤδη δὲ ἡμέρας ὑποφαινούσης, οἱ Συηναῖοι τὸν δρασμὸν ἐγνώριζον. τὰ μὲν πρῶτα κατ' οἶκον τὸν ἴδιον ἕκαστος τοὺς ἐπιξενωμένους Περσῶν οὐχ ὁρῶντες, εἶτα καὶ κατὰ συλλόγους συνιστάμενοι, καὶ τέλος καὶ τὸ ζεῦγμα ἐποπτεύοντες. αὖθις εἰς ἀγωνίαν καθίσταντο, καὶ δευτέρων ἀδικημάτων ἔγκλημα προσεδέχοντο βαρύτερον· ὡς ἐπὶ φιλανθρωπίᾳ τοσαύτῃ γεγονότες ἄπιστοι, καὶ τὸν δρασμὸν τοῖς Πέρσαις συνεργήσαντες. ἔγνωσαν οὖν πανδημεὶ τῆς πόλεως ἐξορμήσαντες, ἐγχειρίζεσθαι ἑαυτοὺς τοῖς Αἰθίοψι καὶ ὅρκοις πιστοῦσθαι τὴν ἄγνοιαν, εἴπως εἰς ἔλεον ἐπικλασθεῖεν. Ἀθροίσαντες οὖν πᾶσαν ἡλικίαν, καὶ κλάδους εἰς ἱκετηρίαν ἀναλαβόντες, κηρούς τε καὶ δᾷδας ἀψάμενοι, καὶ τὰ

ὰ γένη καὶ εἴδη τ͂ θεῶν.
κηρύκεια προβεβλημένοι
ς] τοῦ ζεύγματος ὡς
'θίοπας ἐλθόντες ἱκέται,
θεν γονυπετοῦντες ἱκά-
καὶ ὑφ' ἓν σύνθημα καὶ
φωνὴν μίαν ἐλεεινὴν ὀ-
λολύζοντες ἱκέτευον. οἱ-
μοι δὲ πλέον τὰ νεογνὰ
φῶν ὅτι, γῆς προκατα-
τες φέρεσθαι ὡς ἔτυχε
ν, διὰ τῆς ἀνυπόπτου
παιδίου μοίρας τὸ θυ-
ον τῶν Αἰθιόπων προ-
οντες. Τὰ βρέφη δὲ
ίας τε ἅμα καὶ ἀγνοίας
ςττομένων τοὺς μὲν φεύ-
τρέφοντας, τάχα που τῇ
ἀποτρεπόμενα βοῇ,
γεν· ὅτι δὲ τὴν ἄγουσαν
πολεμίους τὰ μὲν εἰρ-
δὲ ψελλιζόμενα τὴν
καὶ κλαυθμυριζόμενα
γὸν ἐφέρετο, καθάπερ
νύσης ἐν αὐτοῖς τὴν ἱ-
τῆς τύχης.
Υ'δάσπης ταῦτα ὁρῶν,
πάλαι ἱκεσίαν ἐπιτεί-
νοὺς, καὶ εἰς τὸ παντελὲς
ογεῖσθαι οἰηθεὶς, ἀποστεί-
ντα τί βούλοιντο· καὶ
μόνοι καὶ οὐ μετὰ τῶν
ἥκοιεν. οἱ δὲ πάν-
γον, τὸν δρασμὸν τῶν

genera Deorum, & simulachra, tanquā caduceos præ se ferētes, ad AEthiopes per pōtem cùm venissent supplices, à longinquo genibus flexis sedebant, & quasi ad vnum signum ac vocem, lugubrem & miserabilem eiulatum edentes, supplicum gestu culpam deprecabantur. Denique ad maiorem misericordiam captandam, pueros infantes in terram ante se depositos, ferri pro arbitrio permiserūt, per ætatē ab omni suspicione & culpa alienā, iram AEthiopum præmolientes. Infantes autem præ consternatione, & inscitia eorum quæ fiebant, parētes quidem & nutritios, fortasse immenso clamore auersi, refugiebant: ad viam autē quæ ducebat ad AEthiopes quidam reptabant, quidam verò balbutientes & eiulantes apto & illiciente ad misericordiam mouendam modo ferebantur, tanquam repræsentante in illis supplicem habitum fortuna.

Hydaspes autem cùm hæc videret, & supplices preces iampridē significatas augere illos, ac omnino culpam confiteri arbitraretur, misso nuncio quærebat quid vellent? Et quî fieret, quòd soli, non & cū Persis venirent? illi autem omnia exponebant, fugam

Hydaspis interrogatio de Persis, cū solos Syenæos conspicit.

Persarum, suam innocentiam, festum patrium, & quòd se intentis in cultum numinis, & post epulationes in somnum versis, clam effugissent: cùm forsitan, etiamsi vidissent, nudi tamen armatos prohibere non potuissent.

Hydaspes igitur cùm hæc illi renunciata fuissent, suspicatus (id quod erat) dolum aliquem & insidias Oroondatem structurum, solis sacerdotibus accersitis & simulachris Deorum, quæ secum vnà ferebant maioris authoritatis caussa, adoratis, si quid plus de consiliis Persarum eum docere possent, & quorsúmnā contenderint, aut quò potissimum fidant, quærebat. Illi autem, alia quidem sibi ignota esse dicebant: cęterùm se coniicere, Elephantinam eos contendisse, vbi maxima pars exercitus collecta sit: & Oroondates, cùm aliis, tum precipuè cataphractis equitibus confidat.

Hæc cùm dicerent, & vt vrbem tanquam propriam ingrederetur, irámque contra illos remitteret, supplicarent: ingredi quidem in vrbem in præsentia Hydaspi visum non est, cæterùm duabus phalangibus armatorum immissis

Hydaspes intea dolum Oroondatis suspicatur.

Sacerdotes Syenæos accersit vt inquirat de Oroondatis fuga.

Περσῶν, τὸ ἑαυτῶν ἀνύποπτον, τὴν πάτριον ἑορτὴν· καὶ ὡς πρὸς θεραπείαν τῶν κρειττόνων τραπέντας, καὶ πρὸς τὰς εὐωχίας ὑφυπνωκότας διαδρᾶναι λαθόντας αὐτοὺς, καὶ ἰδόντων ἂν γυμνοὺς τοὺς ἐν ὅπλοις κωλύειν ἀδυνατούντων.

Ὁ δὴ οὖν Ὑδάσπης, ταῦτα πρὸς αὐτὸν ἀπαγγελθέντων, ὑποπτεύσας ὅπερ ἦν, ἀπάτην τινὰ καὶ ἐνέδραν πρὸς τοῦ Ὀροονδάτου γενησομένην, τοὺς ἱερέας μόνους μετακαλεσάμενος, καὶ τοῖς ἀγάλμασι τῶν θεῶν ἃ συνεπήγοντο μᾶλλον κατ᾽ ἀξιοπιστίαν προσκυνήσας, εἴ τι πλεῖον ἔχοιεν ἀναδιδάσκειν τῶν Περσῶν ἐπυνθάνετο, καὶ ποῖ ὥρμηνται· τίνι δὲ θαρσοῦσιν ἔχουσιν, ἢ τίνι ὅτι χαίροντα. Οἱ δὲ τὰ μὲν ἄλλα ἀγνοεῖν ἔφασαν, εἰκάζειν δὲ εἰς τὴν Ἐλεφαντίνην ὡρμηκέναι, τοῦ πλείστου στρατοῦ κατ᾽ ἐκείνην συνειλεγμένου, καὶ τὸν Ὀροονδάτην, τοῖς τε ἄλλοις, καὶ πλέον τοῖς καταφράκτοις ἱππεῦσιν ἐπαιρόμενον.

Ταῦτα εἰπόντων, καὶ εἰσιέναι ὡς τὴν πόλιν εἰς ἰδίαν μεθεῖναί τε καὶ αὐτὴν ὀργὴν ἱκετευόντων, τὸ μὲν παρελθεῖν αὐτὸν εἰς τὴν πόλιν ὁ Ὑδάσπης τὸ παρὸν οὐδὲ ἐδοκίμαζε· δύο δὲ φάλαγγας ὁπλιτῶν εἰσπέμψας,

ἱράν τε ὑποπτευόμε-
ις, καὶ, εἰ μηδὲν εἴη
ἰς φρουρὰν τῆς πόλεως,
Συηναίοις ἐπὶ χρησταῖς 5
χέσεσιν ἀποπέμψας,
τάξιν καθίστη τὸν στρα-
ἰ δεξόμενος ἐπιόντας
τας, ἢ καθυστεροῦσιν 10
ἀμένους. Καὶ οὔπω πᾶν
το, καὶ σκοποὶ παρῆσαν
ς, ἔφοδον τῶν Περσῶν
υ ἐκτεταγμένων ἐμη- 15
ρονδάτης τὴν μὲν ἄλ-
τιὰν εἰς τὴν Ἐλεφαν-
ροίζεσθαι διατεταγμέ-
νος δὲ ὅτε τοὺς Αἰθίο- 20
τας παρ' ἐλπίδα κα-
εἰσδραμεῖν σὺν ὀλί-
λιν Συήνην ἀναγκα-
τοῖς χώμασιν ἀπο- 25
σωτηρίαν τε αἰτήσας
ὑπόσχεσιν τὴν Ὑδάσπου
πιστότατος ἀνθρώπων
δύο Περσῶν ἅμα τοῖς 30
παραιωθῆναι κατα-
ἀνθεν ὡς τὴν γνώ-
ατὰ τῶν Ἐλεφαντίνων,
ν ἕλοιντο διαλύσασθαι 35
δάσπην μαθησομένους
ε, τὸ δ' ἀληθὲς, εἰ
άζεσθαι πρὸς μά-
αμεροῦνται, ὅταν αὐ- 40
διαδρᾶναι δυνηθῇ. καὶ τὸ τῆς γνώμης ἄπιστον εἰς ἔργον
ἐπισταμένοις τε καταλαβὼν, αὐτίκα ἐξῆγεν, οὐδ' εἰς βραχὺ

ad explorãdas quas suspica-
batur insidias, aut si nihil
esset eiuscemodi, præsidio
vrbi futuras: & Syenẽsib. cũ
benignis promissis dimissis,
ipse exercitũ in aciẽ eduxit
aut excepturus aduenĩẽtes
Persas, aut cunctantes ag-
gressurus. Necdũ totus erat
instructus cũ speculatores
veniẽtes, aduentũ Persarũ,
ad prçliũ instructorũ, nũcia-
bant. Oroondates, cùm a-
lium exercitum Elephanti-
nam cõuenire iussisset, ipse
verò quãdo Æthiopes prç-
ter opinionem aduenire vi-
debat, incurrere cum pau-
cis Syenem coactus esset, &
aggeribus interclusus salu-
tem petiisset, ac iusta pro-
missa Hydaspis impetrasset,
perfidia vincebat omnes ho-
mines. Cúmque perfecis-
set vt duo Persæ vnà cum
AEthiopib. transmitterẽt,
eo pretextu quasi senten-
tiam eorum qui Elephan-
tinæ erant, essent explora-
turi, quibus conditionibus
vellẽt cum Hydaspe pacem
facere: reuera autem, vtrum
sese ad bellum apparare sta-
tuerẽt, si ille aliquo modo
effugere posset: fraudulen-
tum propositũ re ipsa exe-
quebatur. Et cùm paratos
deprehendisset, statim edu-
cebat, ne paululum quidem

Hydaspis vt erga Syenenses se gerat.

Persæ aduersus Hydaspẽ instructi.

Oroondatis perfidia.

quin ad hostes pergeret differens: sed in celeritate, vt ita apparatum hostium (vt existimabat) præuerteret, omnem spem ponens. Iam igitur erat in conspectu, fastu Persico aspectũ præoccupans, & argẽteis ac deauratis armis campum tanquam fulgure quodam illustrans. Tum primùm eniu exoriẽte sole, & radios in aduersos Persas coniiciẽte, fulgor quidam ineffabilis, & propriũ iubar grauioris armaturæ resplendentis, etiã in eos qui longissimè aberant proiiciebatur.

Persarum acies vt erat instructa.

Ac dexterum quidem cornu Persæ & Medi indigenæ tenebãt, armatis præcedentibus, sagittariis autem à tergo subsequentibus, vt cùm grauiore armatura carerent, tutius iaculari possent, armatorum præsidio tecti. Porrò AEgyptorum & Afrorum manum & peregrinam omnem, in sinistro collocauit: sagittariis & fundatoribus his quoque adiunctis, quibus vt excursiones facerent, & à lateribus facto impetu iacularentur, imperauit. Ipse verò mediam aciem tenebat, curru falcato splendidè insidens, & ab vtraque parte collocata phalange securitatis caussa stipatus,

τὴν ἔφοδον ὑπερθέμενος, ἀλλὰ τῷ τάχει τὴν παρασκευήν, ὡς ἐδόκει, τῶν ἐναντίων ὑποτεμνόμενος. ἤδη γοῦν προσ[illegible] ἑωρᾶτο, κόμπῳ τε Περσικῷ τὰς ὄψεις προκαταλαμβάνων, καὶ ἀργυρέοις τε καὶ ἐπιχρύσοις τοῖς ὅπλοις τὸ πεδίον καταστράπτων. ἄρτι γὰρ ἀνίσχοντος ἡλίου καὶ τὴν ἀκτῖνα κατὰ πρόσωπον τοῖς Πέρσαις ἐπιβάλλοντος, μαρμαρυγή τις ἄφραστος καὶ εἰς τοὺς πορρωτάτω διερριπίζετο, καὶ τῆς πανοπλίας οἰκεῖον σέλας ἀνταυγαζούσης.

Τὸ μὲν οὖν δεξιὸν κέρας, αὐτῶν Περσῶν τε καὶ Μήδων τὸ γένος ἐπεῖχε, τῶν μὲν ὁπλιτῶν ἡγουμένων, τῶν δὲ ὅσοι τοξόται κατόπιν ἑφεπομένων· ὡς ἂν γυμνοὶ πανοπλίας ὄντες, ἀσφαλέστερον βάλλοιεν ὑπὸ τοῖς ὁπλίταις προασπιζόμενοι. τὴν δὲ Αἰγυπτίων τε καὶ Λιβύων χεῖρα καὶ τὴν ξενικὴν ἅπασαν, εἰς τὸ ἀριστερὸν κατέταξεν· ἀκοντιστάς τε καὶ τούτοις [καὶ] σφενδονήτας παραζεύξας, ἐκδρομάς τι ποιεῖσθαι, καὶ εἰσακοντίζειν ἐκ πλαγίων ὁρμωμένοις ἐπέσκηψεν. αὐτὸς δὲ τὸ μέσον κατελάμβανεν, ἅρματός τε δρεπανηφόρου λαμπρῶς ἐπιβεβηκώς, καὶ ὑπὸ τῆς ἑκατέρωθεν φάλαγγος εἰς ἀσφάλειαν δορυφορούμενος

τοῖς

ταφράκτοις ἱππέας μό-
τῶ προέταττεν· οἷς δὴ καὶ
αρσήσας, τῆ μάχῃ ἀ-
μσε. καὶ γὰρ οὖν καί ἐστιν
ιάλαγξ Περσῶν ἀεὶ τὸ
ὕτατον, καὶ οἷονεὶ τεῖ-
ραγὲς τοῦ πολέμου προ-
ιενον. τρόπος δὲ αὐτοῖς
ιας τοῖος δε.
ρ ἔκκριτος, καὶ σώμα-
ιὼ ἐπίλεκτος, κράνος
ρχεται συμφυές τε καὶ
ιτον, καὶ ὄψιν ἀνδρὸς εἰς
ιν ὥσπερ τὰ προσωπεῖα
ιενον. τούτῳ δὲ ἐκ κορυ-
αὐχένα πάντα πλὴν τῶν
μῶν εἰς τὸ διοπτεύειν
ενος, τὴν μὲν δεξιὰν κοντῷ
λόγχης ὁπλίζει, τὴν
ἰ εἰς τὸν χαλινὸν ἀχολεῖ.
δὲ ὑπὸ τὴν πλευρὰν πα-
ύος, οὐ τὰ στέρνα μόνον,
ιὶ σῶμα τὸ ἄλλο ἅπαν
κισται. Ἐργασία δὲ τοῦ θώ-
ιάδε. Σκυτάλας χαλ-
καὶ σιδηρᾶς ὅσον [ὅσον]
ιίας πανταχόθεν εἰς σχῆμα
ωνον ἐλάσαντες, καὶ ἀλ-
ἄλλην κατ' ἄκρα τῶν
ν ἐφαρμόζοντες (ὡς τῇ
ρα τὴν ὑποκειμένην ἀεί,
πλαγίᾳ τὴν παρακειμένην
ιτὰ τὸ συνεχὲς ἐπιβαί-
ἰαφαῖς ὑπὸ τὰς ἐπιπτυχὰς τὴν συμπλοκὴν ἀγκιστρώσαντες,

cataphractis equitibus tantum ante se instructis: quibus præcipuè confisus prælium committere ausus 5 est. Siquidem est hæc phalanx bellicosissima, & tanquam murus belli infractus ante reliquum exercitum obiicitur. Armaturæ 10 autem ratio ipsis talis est.

Vir lectus, & robore corporis præstans, galeam sumit cohærentem & compa- 15 ctam, ac faciem viri exactè, non secus ac in personis videre est, exprimentem. Hac à vertice vsque ad collum totum, præter ocu- 20 los transpiciendi causa, tectus, dextram quidem armat conto maiori quàm hasta, sinistra autem regendis habenis vacat: gla- 25 dio verò ad latus suspenso, non tantum pectus, sed etiam totum corpus lorica munitum habet. Lorica autem ita cõficitur. Lami- 30 nis æreis & ferreis, quadrangula forma, magnitudine palmi ductis, aliam super aliam ad extremitates laterum aptantes (vt infe- 35 riori parte subiectam, in transuersum autẽ conuersa, proximam semper continua serie conscendant) & suturis subter commissu- 40 ras texturam cõnectentes,

Cataphracto rũ equitum phalanx.

Armatura.

Galea.

Lorica.

tuni

tunicam quandam squammatam efficiunt: quæ sine vlla molestia corpori incumbit,& vindiquaque adhærescit. Circumscribit autem vnumquodque membrũ,& sine vllo impedimẽto in motu contrahitur & extenditur. Est enim manicata, à collo vsque ad genu demissa, in solis femoribus, qua parte tergum equi conscenditur, necessitate ita postulante, discincta. Lorica igitur est talis, tela retundens, & omnis generis ictibus resistens. Ocrea verò à sũma planta ad genu pertingit, cõserta cũ lorica.

Ocrea.

Consimili autem apparatu & equum muniunt: pedes ocreis circumligantes, & frontalibus caput prorsus operientes: a tergo verò, ad ventrem circa vtrũque latus, tegumentum ferreis nexibus constans, suspendentes, vt simul & armet, & propter interceptum vacuum spatium cursum minimè impediat.

Equos suos cataphracti milites vt muniant.

Sic instructus, & quasi in armaturam iniectus, insidet equo: non ipse insiliens, sed aliis propter pondus sustollentibus. Et postquam pugnæ tempus aduenit, equo frenum remittens, & calcaribus eũ cõcitãs, omni impetu in hostes

Tam grauis armatura equitum vt non insiliant in equũ sed ab aliis sustollantur.

χιτῶνά τινα φολιδωτὸν ἁρμόζοντες, προσπίπτοντα μὲν ἀλύπως τῷ σώματι, καὶ πάντη περιφυόμενον. περιγράφοντα δὲ μέλος ἕκαστον, καὶ πρὸς [τὸ] ἀκώλυτον τῆς κινήσεως συστελλόμενόν τε καὶ συνεκτεινόμενον. ἔστι χειριδωτὸς ἀπ' αὐχένος εἰς γόνυ καθειμένος, μόνοις τοῖς μηροῖς καθὸ τῶν ἱππείων νώτων ἐπιβαίνειν ἀνάγκη διεσταλμένος. ὁ μὲν δὴ θώραξ, τοιοῦτος, ἀντίτυπόν τι βελῶν χρῆμα. καὶ πρὸς πᾶσαν τρῶσιν ἀπομαχόμενον. Ἡ κνημὶς δὲ ἀπ' ἄκρων ταρσῶν εἰς γόνυ διήκει, συνάπτουσα πρὸς τὸν θώρακα.

Παραπλησίᾳ δὲ σκευῇ καὶ τὸν ἵππον περιφράττουσι, τοῖς τε πόδας κνημῖσι περιδέοντες, καὶ προμετωπιδίοις τὴν κεφαλὴν δι' ὅλου σφιγγοῦντες, ἐκ νώτου τε ἐπὶ γαστέρα καθ' ἑκάτερα πλευρὰν, [illegible] σιδηροπλεκτάτον αἰωροῦντες, καὶ ὁπλίζον τι ἅμα καὶ τῷ λαγαρωτέρῳ μὴ ἐμποδίζον τοὺς δρόμους.

Οὕτως ἐσκευασμένος, καὶ οἷον ἐμβεβλημένος περιβαίνει τὸν ἵππον, οὐκ αὐτὸς ἐφαλλόμενος, ἀλλ' ἑτέρων διὰ τὸ βάρος ἀνατιθεμένων. ἐπειδὰν ὁ καιρὸς ἥκει τῆς μάχης, ἐνεὶς τῷ χαλινῷ τὸν ἵππον, καὶ μύωπας παντὶ τῷ ῥοθίῳ, κατὰ τῶν ἐναντίων

ησὲς τις ἀνὴρ φαινό-
ᾳ σφυρήλατος ἀν-
ούμϑμος.
ὺς δὲ τὰ μὲν πρὸς τῇ
ἐπιπολὺ καὶ εἰς εὐθὺ
ται, δεσμῷ πρὸς τὸν
ἵππον ἀνεχόμενος·
δὲ βρόχῳ πρὸς τοῖς
μηροῖς ἐξήρτηται, μὴ εἰ-
ις συμβολαῖς, ἀλλὰ
τῇ χειρὶ τοῦ ἱππέως,
μόνον τὴν βολήν. αὐτοῦ
νοντος καὶ πρὸς τὸ
ργον τῆς τρώσεως ἀντε-
τῇ ῥύμῃ [χρῶν] δια-
πα τὸν ὑποπίπτοντα,
πληγῇ δύο που φέρει
ἀναρτήσας.
ιτον [δὲ] ἔχων τὸ ἱπ-
ατράπης, καὶ οὕτω
ιὸν διατάξας, ἐπῄει
πος, κατὰ νῶτον ἀεὶ
μὸν ποιούμενος. καὶ
ταπολὺ τῶν Αἰθιόπων
ος, τῷ ὕδατι τὴν κύ-
πτείχιζεν. ἀντεπῆγε
δάσπης· τοῖς ἐπὶ μὲν
κέρως Πέρσαις τε καὶ
ὺς ἐκ Μερόης ἀντι-
ἄνδρας ὁπλομάχους
κατὰ συστάδην χειρο-
ισμένας· τοὺς δὲ ἐκ
γλοδυτικῆς καὶ τοὺς
ωμοφόρου προσοίκους,

fertur, ita vt ferreus vir aut ſtatua quædam malleis compacta moueri videatur.

Cataphracto-rum equitũ pugna.

Contus autem qua parte cuſpis eſt, longè in directum prominet, & vinculo ad collum equi ſuſtinetur: porrò manubrio nodo ad femora equi annectitur, qui non cedit in conflictu, ſed adiuuat manum equitis ictum tantùm dirigentem: atque ita ipſo magis intendente, & renitendo vehementiorem efficiente ad vulnerandum impetum, transfigit quemlibet obuium, & duos vno ictu ſuſpenſos fert ſæpius.

Contus.

Cùm igitur talem haberet equitatum ſatrapa, & ſic exercitum Perſicum inſtruxiſſet, procedebat ad hoſtes ex aduerſo. Et à tergo ſemper fluuium relinquens, quia multitudine lõgè inferior erat AEthiopibus, aqua tãquam muro quodam obiecta, quominus ab hoſtibus circumueniri poſſet, prouidebat. Viciſſim autem ducebat exercitum Hydaſpes. Contra Perſas & Medos, qui erant in dextro cornu milites ex Meroë in armis dimicantes, & ſtatariæ pugnæ peritos, inſtruens: porrò ex Troglodytica regione, & ei tractui vicinos, in quo cinamomũ prouenit,

Oroondatis equitatus & exercitus ad pugnam vt inſtructus.

Hydaſpis ex aduerſo.

leui & expedita armatura instructos:& singulari pedum celeritate præditos,& iaculandi arte præstantes, iis qui in sinistro cornu collocati fuerãt,negotium facessituros opposuit. Mediam autem aciem Persici exercitus, cùm elatam esse robore audisset, se illi & elephantos turritos qui circa ipsum erant, opposuit, adiunctis Blemmyum & Serum armatis, & iisdem edoctis, quæ illos facere, cùm ad rem ventum esset, oporteret.

Cùm autem signa vtrinque concinerent, Persico quidẽ exercitu tubis, malleis verò ac tympanis AEthiopibus signum pugnæ dantibus:Oroondates clamore suos adhortatus, concitato cursu phalanges ducebat. Hydaspes autem initiò tardius obuiam procedere iubebat, gradum gradu lentè permutantes, hac ratione & elephantis ne desererentur à propugnatoribus prospiciens, & simul impetum equitum qui erant in medio ante conflictum consumens ac dissoluens. Cùm autem à sese ad teli iactum distarent, & cataphractos, equos irritare ad inuadendũ, Blẽmyes animaduerterent, ea quæ imperata fuerant ab Hydaspe, faciebãt:

εὐσταλεῖς τε τὴν ὅπλισιν καὶ ποδώκεις, καὶ τοξείαν ἀρίστους, τοῖς κατὰ τὸ λαιὸν τῶν ἐναντίων σφενδονήταις τε καὶ ἀκοντισταῖς παρενοχλήσοντας ἐπεκλήρωσε. τὸ δὲ μέσον τοῦ Περσικοῦ τοῖς καταφράκτοις μεγαλαυχούμενον καταμαθὼν, ἑαυτόν τε καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν πυργοφόρους ἐλέφαντας ἀντιπαρέταξε, τὸ Βλεμμύων καὶ Σηρῶν ὁπλιτικὸν προτάξας, καὶ ἃ χρὴ πράττειν παρὰ τὸ ἔργον ἐπιστείλας. Ἀρθέντων δὲ ἑκατέρωθεν τῶν σημείων, καὶ τοῦ μὲν Περσικοῦ διὰ σαλπίγγων, βόμβοις δὲ καὶ τυμπάνοις τῶν Αἰθιόπων τὴν μάχην ἐπισημαινόντων, ὁ μὲν Ὀροονδάτης ἐμβοήσας, δρόμῳ τὰς φάλαγγας ἐπῆγεν. ὁ δὲ καὶ Ὑδάσπης τὰ μὲν πρῶτα χαλαίτερον ἀντεπιέναι προσέταττε, βάσιν ἐκ βάσεως ἡσυχῇ παραμείβοντας, τῶν τε ἐλεφάντων ἕνεκεν, ὅπως εἰ μὴ ἀπολειφθεῖεν τῶν προμάχων, καὶ ἅμα τὴν ῥύμην τῶν ἱππέων τῷ μεταξὺ προϋπεκλύων. ἐπεὶ δὲ βολῆς ἐντὸς ἤδη καθίσταντο, καὶ τοὺς καταφράκτους ἐρεθίζοντας τὴν ἵππον εἰς τὴν ἔπελασιν οἱ Βλέμμυες κατέμαθον, τὰ προστεταγμένα πρὸς τοῦ Ὑδάσπου ἔπραττον

Persæ signũ pugnæ dant tuba: AEthiopes, malleis,& tympanis.

Oroondates vt suos disponat:vt Hydaspis parte alia,

ις Σηρας ὥσπερ πρϐμώ-
ῃ καὶ προμαχίζειν τ̃ ἵ-
των, καταλιπόντες, αὐτοὶ
ῆς τάξεων προπηδήσαν
τάχους εἶχον, ἐπὶ τοὺς
άκτυς ὥρμησαν, μανίας
ν τοῖς ὁρῶσι πεισάντες.
ὀλίγοι πρὸς πλείονας καὶ
τω πεφραγμένους προε-
ντες. Οἱ Πέρσαι δὲ
πρότερον ἐφιέντες τοῖς
ἐπήλαυνον, ἕρμαιον τὸ
θράσος ποιούμενοι, καὶ
ἵνα καὶ παρὰ τ̃ πρώτην
ὴν ἁρπασόμενοι. Τότε
εμμυες εἰς χεῖρας ἤδη
θοντες, καὶ μονονοὺ ταῖς
ις ἐνσχειμπτοντες ἀθρόον
ἐν σύνθημα, ὑπώκλα-
αὶ ὑπεδύοντο τοῖς ἵπ-
όνυ μὲν θάτερον τῇ γῇ
ειδόντες, κεφαλὴν δὲ καὶ
ταῖς μὲν οὐδὲν ἢ μονονοὺ
ενοι.
Παράδοξον δὲ ἔδρων
υμαίνοντο τὴν ἵππον
ὴν γαστέρα κατὰ τὴν
ιων τοῖς ξίφεσιν ἀ-
ντες. ὥστε ἔπιπτον μὲν
ίγοι τῶν ἵππων πρὸς
λγηδόνα τὸν χαλι-
φορώντων, τοὺς ἀνα-
ἀποσειομένων· οὓς κορ-
κειμένους οἱ Βλέμμυες ὑπὸ τοὺς μηροὺς ἀνέτεμον.

& Seribus, vt essent præsidio elephantis, relictis, ipsi longè ante ordines prosiliunt, & quanta celeritate poterant ad cataphractos contendũt, furoris speciem intuẽtibus præbẽtes, quòd tam pauci contra plures & ita armatos procurrere audere nt. Persæ autem magis etiam tum quàm priùs citatis equis inuehebantur, in lucro ponentes illorum audaciam: & eam spẽ concipientes, quasi illos continuò & primo conflictu essent rapturi. Tunc Blemmyes, cùm iam ad manus venissent, & propemodum in hastis hærerent, subitò, & quasi ad vnum signum subsidunt, & equos subeũt, genu quidem altero terræ innixi, caput verò & tergum equis subiicientes sine vllo detrimento, nisi quòd calcationem sustinere cogebantur.

Blemmyum militum virtus.

Cæterùm rem incredibilem, & præter omnium opinionem faciebant, & lædebant equos, ventrem illis in transitu suffodientes. Quamobrem cadebant non pauci, equis propter dolorem frenum aspernãtibus, & sessores excutientibus. Quos aceruatim iacentes, Blemmyes sub femoribus dissecabant.

Damnum ab ipsis illatum Persico equitatui.

Imme

Immobilis cataphractus miles si ductore careat.

Immobilis est enim Persarum cataphractus, si ductore careat. Quicunque autem integris equis euaserant, ad Seres ferebantur. Illi autem, statim vt appropinquabant, post elephantos sese recipiebant, ad animal tanquam ad tumulum aut propugnaculum aliquod confugientes.

Equitatus Persici magna clades.

Equi elephantorum aspectu turbantur.

Ibi magna cædes, & propemodum ad internecionem vsque accidit equitibus. Equi enim ad inusitatam elephãtorum speciem subitò nudatam, & magnitudinem peregrinam ex conspectu formidinem incutientẽ, alij retrorsum fugientes, alij inter sese permixti & coarctati, ordinẽ phalangis celerrimè turbarunt. Et hi qui erant in elephantis, cùm sex singulas turres occuparent & bini ab vnoquoque latere iacularentur, sola parte supra caudã vacante, adeò continuè & directè ad scopum è turribus tanquã ex arce tela mittebant, vt densitas iaculorũ nubis speciem Persis exhiberet: præcipuè cùm oculos hostium scopos sibi proponẽtes AEthiopes, tãquam non pari conditione pugnarent, sed iaculandi peritiæ certamẽ inirent,

Clades ab illis qui erat in elephantis.

Densitas iaculorum AEthiopicorum, nubis speciẽ Persis exhibẽs.

ἀκίνητος γὰρ Περσῶν κατάφρακτος τοῦ χειραγωγήσοντος ἀπορήσας. ὅσοι δὲ ἀβλαβέσι τοῖς ἵπποις συνεξεχύθησαν, ἐπὶ τοὺς Σῆρας ἐφέροντο. οἱ δὲ, ἐπειδὴ μόνον ἐπλησίαζον, κατόπιν ἑαυτοὺς τῶν ἐλεφάντων ὑπέστελλον, ὥσπερ ἐπὶ λόφον ἢ φρούριον τὸ ζῷον καταφεύγοντες.

Ἔνθα πολὺς φόνος καὶ ὀλίγου παντελὴς συνέπιπτε τοῖς ἱππεῦσιν. οἵτε γὰρ ἵπποι πρὸς τὸ ἀήθες [τῆς] τῶν ἐλεφάντων ὄψεως ἀθρόον παραγυμνωθείσης, καὶ τῷ μεγέθει ξενιζούσης τὸ τῆς θέας φοβερὸν ἐπιφερομένης, οἱ μὲν παλινδρομοῦντες, οἱ δὲ ἐν ἀλλήλοις συνταραττόμενοι, τὴν τάξιν τῆς φάλαγγος τάχιστα παρέλυον. οἵ τε ἐπὶ τῶν ἐλεφάντων κατὰ τοὺς πύργους ἓξ μὲν ἕκαστοι καθειλημμένοι, δύο δὲ κατὰ πλευρὰν ἑκάστην ἐκτοξεύοντες, τῆς κατ' οὐρὰν μόνης καὶ εἰς τὸ ἄπρακτον σχολαζούσης, οὕτως δή τι συνεχές τε καὶ ἐπὶ σκοπὸν ὥσπερ ἐξ ἀκροπόλεως τῶν πύργων ἔβαλλον, ὥστε εἰς νέφους φαντασίαν τὴν πυκνότητα παραστῆναι τοῖς Πέρσαις, καὶ πλέον ὅτε τοὺς ὀφθαλμοὺς μάλιστα τῶν ἐναντίων σκοποὺς οἱ Αἰθίοπες ποιούμενοι, καθάπερ οὐκ ἐπὶ τῶν ἴσων πολεμοῦντες, ἀλλ' εὐστοχίας ἀγώνισμα προθέντες,

ἔπει

ώτως ἐπύγχανον.
παρμῆροι τοῖς βέ-
το σωὶ ἐδένι κό-
πλήθεις, καθάπερ
ἰςοὺς τῶν ὀφθαλ-
νμῆροι. εἰ δέ τι-
νς τοῦ δρόμου, μὴ
ς, οἱ ἵπποι, καὶ ἀ-
καγόντες, εἰς τοὺς
ἔβαλλον.
οἱ μὲν αὐτοῦ κατα-
ὑπό τε τῶν ἐλεφάν-
μῆροι καὶ καταπα-
ὑπό τε τῶν Σηρῶν
Βλεμμύων ὥσπερ
ἐλέφαντος ἐκδεδρ-
μῆρων, καὶ τοὺς
πτεύσκειν εὐςο-
ς δὲ κατὰ συμπλο-
πτων εἰς γῆν ἀ-
οι δὲ καὶ διεδίδρα-
τι καὶ οὐδὲν δρά-
λέφαντας ἀπεχώ-
ηρίον πέφρακται μὲν
παραγινόμενον εἰς
ἄλλως δὲ πρὸς της
ρὰν ἐςόμωται, στε-
ς τῇ ἐπιφανείᾳ ἐ-
καὶ πᾶσαν αἰχμὴν
ο θραυούσης.
ιτων δὲ ἅπαξ εἰς
πολεμπομένων, αἰ-
ἰυτων ὁ σατράπης
, τὸ μὲν ἅρμα ἐγκαταλιπών, ἵππου δὲ τῶν Νυσαίων

ita ſcopum collimarent, vt hi qui transfixi fuerant iaculis, ſine vllo ordine ferrentur per multitudinem, ſagittis illis tanquam tibiis ex oculis prominentibus. Quòd ſi aliquos ex impetu curſus, cùm ſeſe cohibere non poſſent, equi vel inuitos euexerant, elephantis obiiciebant.

Et hi quidem ibi ita cōſumebantur, cùm partim ab elephantis euerterentur & protererentur, partim à Seribus & Blemmyibus tanquam ex inſidiis poſt elephantes locatis, excurſiones facientibus, & alios certo ictu vulnerantibus, alios cominus ex equis in terram deiicientibus, conficerentur. Denique quicunque effugiebant, nullo facinore memorabili edito, nec vllo detrimento elephantis illato, diſcedebant. Siquidem bellua ferro eſt munita, cùm in prælium deſcendit: & alioqui etiam naturæ dono ſoliditate & duritie prædita eſt, aſpera ſquamma ſuperficiem obducente, & omnem cuſpidem contrario nixu frangente ac repellente.

Poſtremò omnibus qui ſuperfuerant ſemel in fugam verſis, turpiſſimè omnium ſatrapa curru relicto equum Nyſæum

Collimādi peritia in oculos Perſarum.

Oroondatis turpissima fuga.

Afrorum & AEgyptiorū Oroondatis militum virtus.

Militum ex cinnamomifera regione, pugnandi forma.

Sagittæ draconum veneno infectæ.

Texturæ capitis genus, & spicula gestandi & conficiendi ratio.

conſcendens profugit, ignorantibus hoc qui in ſiniſtro cornu fuerant AEgyptiis & Afris, ac ſtrenuè prælium ineuntibus, & plura quidem accipientibus quàm inferentibus vulnera: cæterùm obſtinato animo acerba perferentibus. Nam milites ex cinamomifera regione, contra illos inſtructi, vehementer illos prementes, ad inopiam conſilij & deſperationem redigebant: refugientes cùm illi aduenirent, & longè præcurrentes, auersiſque in tergum arcubus etiam in fuga iaculantes: cedentibus verò inſtantes, & à lateribus alij fundis iacientes, & alij paruas quidem ſagittas, cæterùm veneno draconum infectas, coniicientes. Textura enim quadam rotunda capiti impoſita, & ſagittis in orbem transfixa, partem quidem ſagittæ alatam ad caput conuertunt, porrò ſpicula tanquam radios extrorſum prominere ſinunt. Et inde expeditè in præliis tãquã ex pharetra promens quilibet, ſtrenuum quendam & quaſi Satyricum

ἐπιβὰς διεδίδρασκεν, ἀγνοούντων ταῦτα τῶν κατὰ τὸ ἀριστερὸν κέρας Αἰγυπτίων τε καὶ Λι-
5 βύων, καὶ σὺν εὐτολμίᾳ πάσῃ τὴν μάχην συμφερομένων, καὶ πασχόντων μὲν πλείονα ἢ δρώντων, καρτερικῶς δὲ λίαν τὰ
10 δεινὰ ὑπομενόντων. οἱ γὰρ ἐκ τῆς κινναμωμοφόρου κατ᾽ αὐτοὺς τεταγμένοι δεινῶς πιέζοντες, πολλὴν ἀπορίαν παρεῖχον,
15 ἐπιόντας μὲν ὑποφεύγοντες καὶ ἐκ πολλοῦ τοῦ προεόντος προφθάνοντες, καὶ ἀπεστραμμένοι εἰς τοὔπισω τοῖς τόξοις καὶ παρὰ
20 τὴν φυγὴν βάλλοντες. ἀναχωροῦσι δὲ ἐπιτιθέμενοι, καὶ κατὰ πλάγια οἱ μὲν ταῖς σφενδόναις βάλλοντες, οἱ δὲ μικροῖς μὲν
25 τοῖς βέλεσιν, ἰῷ δὲ δρακόντων πεφραγμένοις εἰστοξεύοντες [ὀξυώπηνα καὶ ἀπότομον θάνατον ἐπέφερον. τοξεύουσι δὲ οἱ ἐκ
30 κινναμωμοφόρου παίζειν τι μᾶλλον ἢ σπουδάζειν τὴν τοξείαν ἐοικότες] πλέγμα γάρ τι κυκλοτερὲς τῇ κεφαλῇ περιθέντες
35 καὶ τοῦτο βέλεσι κατὰ τὸν κύκλον περιπείραντες, τὸ μὲν ἐπτερωμένον τοῦ βέλους μέρος τῇ κεφαλῇ περιτίθενται, τὰς δὲ ἀκίδας οἷον ἀκτῖνας εἰς τὸ ἐκτὸς προβέβληνται. κἀντεῦθεν ἐξ ἑτοίμου παρὰ τὰς μάχας ὥσπερ ἐκ φαρέτρας ἀφαιρῶν ἕκαστος, ἀγέρωχόν τι καὶ σατυρικὸν

τιὰ

ια λυγιζόμϑμός τε καὶ
μϑμ@, καὶ τοῖς ἰοῖς ἐ-
@ ἀπὸ γυμνοῦ τοῦ σώ-
τοῖς ἐναντίοις ἐφίησιν,
δήρου κατὰ τὴν αἰχμὴν
ν. ὀστοῦν γὰρ δράκοντ@
ν ἀφελὼν, τὸ μὲν ἄλλο
πῆχυν τοῦ βέλους ἀπο-
ὶ δὲ ἄκρα πρὸς τὸ ἀκ-
τον ἀποξέσας, αὐτο-
α τὸν ὀϊστὸν ἀπεργάζεται,
του καὶ ἀπὸ τῶν ὀστῶν ου τω
μασμένων.
ον μὲν οὖν τινα συνεστή-
ἱ Αἰγύπτιοι, καὶ ταῖς συν-
ῷ πρὸς τὴν τοξείαν ἀν-
φύσει τε τλήμονες ὄντες
ὲς τὸν θάνατον οὐ λυσι-
μᾶλλον, ἢ φιλονείκως
ζοντες, ἴσως δὲ τοῦ καὶ τι-
λιποταξίου προορῶν-
ὶ δὲ τούς τε καταφρά-
μεγίστην τοῦ πολέμου χει-
ὶ ἐλπίδα νομιζομένους
ομένους κατέμαθον, τόν τε
ὴν ἀποδεδρακότα, τούς
ήδων καὶ Περσῶν πολυ-
ντας ὁπλίτας, οὔτε τι πα-
ιαχὴν λαμπρὸν ἀποδε-
ύοις, ἀλλ᾽ ὀλίγα μὲν
ντας κατὰ τῶν ἐν Με-
κατ᾽ αὐτοὺς ἐπαχθῆναι,
τας δὲ πλείονα, καὶ τοῖς
ς ἐφεπομένοις ὀκνοῦντες καὶ αὐτοὶ πρὸς ἐπιτάδην ἔφευγον.

saltum faciens, & iaculis
coronatus nudo corpore
in hostes immittit, nihil o-
mnino ferri ad spiculum
5 indigentem. Os enim ex
tergo draconis auferens,
primum longitudine vlnæ
iaculum adæquat, deinde
extremitates quàm maxi-
10 mè potest expoliendo exa-
cuens, sagittam natiuo cum
spiculo efficit, ab ossibus e-
tiam fortasse Græcis sic
cognominatam.

Spicula ex osse draconis, confecta.

15 Longo igitur tempo-
re conseruarunt ordi-
nes AEgyptij, & confer-
tim densatis scutis iacula
sustinebant, alioqui natu-
20 ra patientes, & mortis cō-
temptu non tam vtiliter
quàm ambitiosè glorian-
tes, fortassis etiam pœnam
desertorum ordinum pro-
25 spiciētes. Cæterùm post-
quam cataphractos, quod
præcipuum robur & belli
spes esse existimabatur,
profligatos esse cognoue-
30 runt, & satrapam fugisse,
& Medicos ac Persicos mili-
tes laudatissimos nihil ad-
modum præclari gessisse,
sed pauca damna intulisse
35 Meroensibus, contra quos
instructi fuerant, plura ve-
rò passos esse, ac reliquos
fuga subsequi, remiserunt
& ipsi contentionem, &
terga vertentes fugiebant.

AEgyptiorū virtus.

Hydaſpis imperata, & humanitas in fugientes.

Hydaſpes autem ex turre, tanquã ex ſpecula, præclaræ victoriæ ſpectator cùm eſſet, nunciis dimiſſis ad eos qui inſequebantur, vt à cæde abſtinerent edixit: ſed viuos quos poſſent caperent & adducerent, & ante omnes Oroondatem: quemadmodum & accidit. Expanſis enim phalangib. in formam ſcuti orbicularem, AEthiopes, & magna latitudine ordinum in longitudinem vtrinque extenſa, deinde cornibus conuerſis, in orbem Perſicum exercitum compulerunt, & vnam tantùm viam ad flumen patentem fugæ hoſtibus reliquerunt. In quod cùm multi inciderent, ab equis & falcatis curribus & reliquo tumultu ac multidine compulſi cum magna trepidatione, cognouerũt, quòd ſtratagema quo videbatur eſſe vſus contra hoſtes ſatrapa, fuiſſet ineptum, & nulla ratione factum. Siquidem cùm initiò ne circumdarentur metueret, & propterea ita inſtrueret exercitum, vt à tergo Nilus eſſet: non animaduertit, ſe ſibi fugæ ſpacium obſtruxiſſe. Ibi igitur & ipſe capitur: cùm Achæmenes Cybeles filius,

Oroondatis, ſtratagema ſibi ipſi perniciosum.

Ὁ δὲ Ὑδάσπης, ὥσπερ ἀπὸ σκοπῆς τοῦ πύργου, λαμπρᾶς ἤδη τῆς νίκης θεωρὸς γινόμενος, κήρυκας διαπέμπων εἰς τοὺς διώκοντας, τοῦ μὲν φονεύειν ἀπέχεσθαι προηγόρευε, ζῶντας δὲ οὓς δύναιντο, καὶ συλλαμβάνειν καὶ ἄγειν· καὶ πρὸ πάντων τὸν Ὀροονδάτην· ὡς δὴ καὶ ἐγένετο. παρεκτείναντες γὰρ ἐπ' ἀσπίδα τὰς φάλαγγας οἱ Αἰθίοπες, καὶ τὸ πολὺ βάθος τῆς τάξεως εἰς μῆκος ἑκατέρωθεν ἐπισυναγόντες, τάς τε κεραίας ἐπικάμψαντες, εἰς κύκλωσιν τὸ Περσικὸν συνήλασαν, καὶ μίαν μόνην ἀτραπὸν τὴν ἐπὶ τὸν ποταμὸν ἀκώλυτον εἰς φυγὴν τοῖς ἐναντίοις ὑπελείποντο· εἰς ἣν οἱ πλείους ἐμπίπτοντες, ὑπό τε ἵππων καὶ δρεπανηφόρων ἁρμάτων καὶ τοῦ λοιποῦ ταράχου καὶ πλήθους ὠθούμενοι σὺν πολλῷ τῷ θράσει, μετέμαθον ὡς τὸ δοκοῦν στρατήγημα τοῦ σατράπου ἐπὶ ἐναντίους σφίσιν ἦν καὶ ἄσκεπτον. τὸ γοῦν κυκλωθῆναι παρὰ τὴν ἀρχὴν ἐπιδείσας, καὶ τὸν Νεῖλον διὰ τοῦτο κατὰ νώτου ποιούμενος, ἔλαθεν αὐτῷ τὴν φυγὴν ἀποτειχίσας. ἐνταῦθα καὶ αὐτὸς ἁλίσκεται· καὶ Ἀχαιμένου τοῦ Κυβέλης παιδὸς

[illegible]

ἤδη τὰ κατὰ τ Μέμ-
νομένου, καὶ ἀνελεῖν
Ὀροονδάτην παρὰ τὸν
ἐπιβουλεύσαντος, (μετ-
γὰρ αὐτῷ κατὰ τῆς Ἀρ-
λινυμάτων, τῶν ἐλέγ-
ιδιεφθαρμένων) τρῶσαι
αν ἀποτυχόντος, ἀπέ-
ιλὼ αὐτίκα τὴν δίκην
ος τῶν Αἰθιόπων το-
θεὶς, ἀναγνόντος μὲν
άπιν, καὶ περισώζειν,
στέτακτο, βουλομένου
τήσαντος δὲ τὸ ἀδι-
ἐγχειρήματος εἰ τοὺς
ς τις ἀποφεύγων, χω-
τὰ τ φιλίων, τὸν καιρὸν
ις εἰς ἐχθροῦ ἄμυναν
ι θηρώμενος.
τὸν μὲν οὖν ἀχθέντα
ἑλόντος ὁ Ὑδάσπης
ψυχοῦντα θεασάμενος,
λῶ αἵματι ῥεόμενον, τοῦ-
τα οἷα δὴ διὰ τῶν τοῦτο ἐρ-
ευημένων ἐπέσχε. κρίνας
αυτο περισώζειν, ἐπρ-
τε τοῖς λόγοις· Σὺ βέλ-
η, τὸ μὲν σώζεσθαί σοι,
ιλὼ ὑπάρξει γνώμην.
ὁ καλὸν τοὺς ἐχθροὺς,
μὲν, ταῖς μάχαις· πεπ-
ς δὲ, ταῖς εὐποιΐαις. τι
ουλόμενος οὕτος ἀπ-
εδείχθης; ὁ δὲ, Πρός σε, ἔφη· πιστὸς δὲ πρὸς τὸν ἐμὸν

qui iam omnia quæ acta fuerant Memphi audierat, in illo tumulu eum dolo interficere conatus esset (pœnitebat enim illum eorum quæ Arsace indicauerat, argumentis quibus indicia probare potuisset sublatis) sed tamen spe frustratus, letale vulnus illi non intulisset. Is tamen dedit statim pœnas, à quodã AEthiope ex arcu transfixus, qui cognouerat satrapam, seruare (sicut fuerat imperatum) volebat: ac indignabatur scelerato facinori, quòd quispiam hostes effugiens, rursus suos aggrederetur, opportunitatem fortunæ ad vltionem inimici obseruans.

Achæmenes pœnitentia ductus eorũ quæ de Arsace indicauerat, Oroõdatem interficere conatus.

AEthiops quidam pœnas de Achæmenis scelere sumit.

Hunc igitur adductũ ab eo qui ceperat, Hydaspes deficientem animo conspicatus, & multo cruore manantem, quem quidem facilè iis quæ ad hunc vsum parata fuerant inhibuit, cùm statuisset seruare si posset, & confirmasset oratione: Optime, inquit, tibi quidẽ vt superstes sis, mea voluntate conceditur. Pulchrum est enim vincere hostes, stãntes quidem adhuc, prœliis: collapsos autẽ, beneficentia. Cæterũ quid fuit in causa, quòd tã perfidus extitisti? Ille autem: Erga te, inquit: sed fidus erga meũ

Hydaspis generosa oratio.

Pulchrum hostes adhuc stantes, vincere prœliis collapsos, beneficentia.

Oroondatis præclarũ responsum ad omnia interrogata victoris ad victum.

dominũ. Et Hydaspes: Cũ igitur succubueris, quam in te ipsum pœnam statuis? rursus quærebat. Quam verò, inquit, rex meus ab aliquo tuorum ducum, qui tibi fidem seruãt, capto expeteret? Sanè, inquit Hydaspes, collaudaret, & cũ donis remitteret: siquidẽ rex verus est, & non tyrannus, & studet vt sui alienis laudibus incitati, similia exẽpla æmulari discant. Enimuero, ô præclare, fidum te quidẽ esse dicis: sed quòd imprudens fueris, an non ipse fateberis, qui tot myriadib. temerariè te opponere ausus sis? Non eram fortassis imprudens, respõdit in coniicienda regia voluntate, qua ille maioribus pœnis afficit timidos & ignauos in bellis, quàm præmiis fortes ac strenuos. Statui igitur occurrere sponte ipse periculo, & aut aliquod magnum & præter opinionem edere, sicuti sæpe multas occasiones bellum ad rem benè gerendã subministrat: aut seruatus saltẽ, si hoc accidisset: locũ excusationi relinquere, tãquam nulla re ex iis quæ in mea potestate fuisset, à me prætermissa. Talia cùm dixisset, & audisset Hydaspes, collaudabat eum, & Syenem misit, datis mandatis,

δεσπότην. καὶ ὁ Ὑδάσπης· Ὑποπεσὼν τοίνυν, τίνα σαυτῷ τιμωρίαν ὁρίζεις, πάλιν ἠρώτα. Ὅσην ἂν, ἔφη, βασιλεὺς ὁ ἐμὸς τῶν σῶν τινὰ στρατηγὸν φυλάττοντά σοι πίστιν λαβὼν ἀπαιτήσειεν. Οὐκοῦν, ἔφη [ὁ Ὑδάσπης] ἐπῄνεσεν ἂν, καὶ δωρησάμενος ἀπέπεμψεν, εἰ βασιλεὺς ἀληθής ἐστι, ἀλλὰ μὴ τύραννος, ὃν ἀλλοτρίοις ἐπαίνοις ζηλοῦν τοῖς ἰδίοις τὴν ὁμοίαν κατασκευαζόμενος. ἀλλ', ὦ θαυμάσιε, πιστὸς μὲν εἶναι λέγεις, ἀσύνετος δὲ κἂν αὐτὸς ὁμολογήσειας, πρὸς τοσαύτας μυριάδας, [οὕτω] θρασύτατα ἀντιταξάμενος; Οὐκ ἦν ἀσύνετος ἴσως, ἀπεκρίνατο, τῆς γνώμης στοχάσασθαι τοῦ βασιλεύοντος. μεθ' ἧς ἑκάστοτε πλέον τιμωρεῖται τοὺς ἐν πολέμῳ δειλοὺς, ἢ τιμᾷ τοὺς ἀνδρείους. Ἔγνων οὖν ὁμόσε χωρῆσαι πρὸς τὸν κίνδυνον, καὶ ἤτοι μέγα [τι] κατορθῶσαι καὶ παρὰ δόξαν, οἷα πολλὰ πολέμου καιροὶ κατορθοῦσιν, ἢ διασωθεὶς, εἰ τοῦτο συμβαίη, χώραν ἀπολογίας ὑπολιπέσθαι, ὡς πάντων τῶν ἐπ' ἐμοὶ πεπραγμένων. Τοιαῦτα εἰπὼν, καὶ ἀκούσας ὁ Ὑδάσπης, ἐπῄνει τε, καὶ εἰς τὴν Συήνην εἰσέπεμπεν, ἐπιμελεῖσθαι

αὐτ

παντοίως τοῖς ἰατρεύουσιν
λας. εἰσῄει δὲ καὶ αὐτὸς ἅ-
ις ἐπιλέκτοις τοῦ στρατοῦ,
μὲν τῆς πόλεως καὶ διὰ
ἡλικίας περιϋπαντώσης.
ους δὲ καὶ ἄνθεσι Νει-
τὴν στρατιὰν βαλλούσης,
οις ἐπινικίοις εὐφημίαις
ʼδάσπην ἀνυμνούσης.
τοὶ δὲ τειχῶν ἐντὸς εἰσή-
ὥσπερ ἐφʼ ἅρματος τοῦ
τος, ὁ μὲν αὐτίκα πρὸς
ἦν, καὶ θεραπείαις τῶν
ὄνων χαριστηρίοις. τῶν τε
ων ἥτις γένεσις παρὰ τῶν
ἐπυνθάνετο, καὶ εἴ τι
τος ἢ θεάματος ἄξιον
λιν πόλιν ἐπιδεικνύναι
. οἱ δέ, τήν τε φρεατίαν
ιλομέτριον ἐδείκνυσαν,
τὰ τὴν Μέμφιν παρα-
, συννόμῳ μὲν καὶ ξε-
θῳ κατεσκευασμένον,
οις δὲ ἐκ πηχυαίου δια-
ς κεχαραγμένον· εἰς ἃς
μιον ὕδωρ ὑπὸ γῆς διη-
ν, καὶ ταῖς γραμμαῖς
ν, τάς τε αὐξήσεις τοῦ
ς ὑπονοστήσεις τοῖς ἐγ-
διασημαίνει τῷ ἀριθ-
σκεπομένων καὶ γυμνου-
αραγμάτων, τὸ πο-
πλημμύρας ἢ τῆς λειψυ-
ξυμβαλλόμενον. ἐδείκνυσαν δὲ καὶ τοὺς τῶν ὡρονομίων γνώμονας,

vt summam diligentiam in illo curando medici adhiberent. Ingrediebatur verò & ipse vnà cum delectis ex exercitu, tota vrbe omnium ordinum & ætatũ frequentia illi obuiam progressa,& coronas, & flores Nili iaciente in exercitum, & gratulationibus propter victoriam partam Hydaspem collaudante.

Hydaspis humanitas in Oroondatem.

Postquam autem intra muros elephanto tanquam curru inuectus est, statim in res sacras & cultum diuinum gratiarum actionis ergò animum intendit: quæ esset origo festorum Nili,& si quid admiratione aut spectaculo dignum in vrbe ostendere possent, interrogans. Illi autem puteũ Nilum mensurantem ostẽderunt, similẽ ei qui est Mẽphi, ex secto quidem & polito lapide extructum, lineas verò vlnæ interstitio exculptas continentem: in quem aqua fluuiatilis subterraneo meatu impulsa, & in lineas incidens, incrementa Nili & diminutiones indigenis monstrat, numero tectorum aut nudatorum characterum, rationem exundationis aut defectus aquæ mensurantium. Ostenderunt quoque & horoscoporum gnomones,

Hydaspes Deorum cultor.

Honestæ regis occupationes.

Puteus Hydaspi monstratus Syene. Similis alter Memphi.

Horoscoporum itẽ gnomones, nullam vmbram meridie reddentes.

nullam vmbram in meridie reddentes: radio solis, solstitio æstiuo Syene ad amussim vertici imminente, & lumine vndiquaque circumfuso, omnem casum vmbræ repellente, adeò vt etiam in puteis aqua in pro funditate illuminetur, simi-lem ob causam.

Eadē Meroë AEthiopum contingentia quæ Syenenses ostē-tabant.

Et hæc quidem Hydaspes non valde quasi peregrina mirabatur. Accidunt enim eadem Meroe AEthiopum.

Quæ de Nilo narrentur.

At cùm festum prædicarent, & Nilum magnis laudibus attollerent, solem, & fertilitatis authorem appellantes, & AEgypti totius, superioris quidem seruatorem, inferioris verò patrem & opificem, nouum limum quotannis aduoluentem, vnde & Nilum Græcis esse appellatum, & annuas temporis vicissitudines exponentem: æstiuā quidem incremento, autumnalē verò decremento: vernā autē floribus, qui ex ipso enascuntur, & crocodilorū partu: & nihil aliud esse omnino Nilum quàm annum, hoc & appellatione confirmante: literis enim quæ nomine continentur, in calculos distributis, ter centū quinque & sexaginta vnitates, quot &

Nilus nihil quàm annus.

ἀσκίοις κατὰ μεσημβρίαν εἶναι, τῆς ἡλιακῆς ἀκτῖνος κατὰ τροπὰς θερινὰς ἐν τοῖς ἀμφὶ Συήνην εἰς ἀκρίβειαν κατὰ κορυφὴν ἱσταμένης, καὶ τῷ πανταχόθεν περιφωτισμῷ τὴν παρέμπτωσιν τῆς σκιᾶς ἀπελαυνούσης, ὡς καὶ τῶν φρεάτων τὸ κατὰ βάθος ὕδωρ καταυγάζεσθαι διὰ τὴν ὁμοίαν αἰτίαν.

Καὶ ταῦτα μὲν ὁ Ὑδάσπης οὐ σφόδρα ὡς ξένα ἐθαύμαζε. συμβαίνει γὰρ τὰ ἴσα καὶ κατὰ Μερόην τὴν Αἰθιόπων.

Ἐπεὶ δὲ τὴν ἑορτὴν ἐξεθείαζον, ἐπὶ μέγα Νεῖλον αἴροντες, Σείρόν τε καὶ τὸν ζείδωρον ἀποκαλοῦντες, Αἰγύπτου τε ὅλης, τῆς μὲν ἄνω σωτῆρα, τῆς κάτω δὲ καὶ πατέρα καὶ δημιουργόν, νέαν ἰλὺν δι' ἔτους ἐπάγοντα, καὶ Νεῖλον ἐντεῦθεν ὀνομαζόμενον, τάς τε ἐτησίους ὥρας φράζοντα, θερινὴν μὲν ταῖς αὐξήσεσι μετοπωρινὴν δὲ ταῖς ὑπονοστήσεσι, καὶ τὴν ἐαρινὴν τοῖς τε κατ' αὐτὸν φυομένοις ἄνθεσι, καὶ ταῖς τῶν κροκοδείλων ᾠοτοκίαις, καὶ οὐδὲν ἄλλ' ἢ τὸν ἐνιαυτὸν ἀντικρὺς εἶναι τὸν Νεῖλον, τοῦτο καὶ τῆς προσηγορίας ἐκβεβαιουμένης. τῶν γὰρ κατὰ τοὔνομα στοιχείων εἰς ψήφους μεταλαμβανομένων, πέντε καὶ ἑξήκοντα καὶ τριακόσιαι μονάδες, ὅσαι καὶ τοῦ

ἔτους

ἡμέραι συναχθήσονται.
-δὲ καὶ ἀνθέων καὶ ζώων ἰ-
τας, καὶ ἕτερα πλείονα τοῦ-
προστιθέντων, Ἀλλ᾽ οὐκ
πια ταῦτα εἶπεν ὁ Ὑ-
ης, ἀλλ᾽ Αἰθιοπικὰ τὰ
λογήματα. τὸν γοῦν ποτα-
ὗτον, εἴ τε καὶ καθ᾽ ὑμᾶς
καὶ κύτος ἅπαν τὸ ποτα-
ἡ Αἰθιόπων δεῦρο παραπέμ-
πουσα, δικαίως ἂν παρ᾽ ὑ-
τυγχάνοι σεβάσματος,
ρ ὑμῖν γινομένη θεῶν. καὶ
ἐγοῦν καὶ σέβομεν ἔφασ-
, τῶν τε ἄλλων ἕνεκεν, καὶ
ε σωτῆρα ἡμῖν καὶ θεὸν ἀ-
ξεν. Εὐφήμους εἶναι προσή-
τους ἐπαίνους ὁ Ὑδάσπης
ν, αὐτός τε εἰς τὴν σκηνὴν
θὼν, τὸ λειπόμενον τῆς ἡ-
ἑαυτὸν ἀνελάμβανε τοὺς
ἐν ἀξίᾳ Αἰθιόπων καὶ
κατὰ Συήνην ἱερέας εὐω-
καὶ τοῖς ἄλλοις οὕτω ποιεῖν
ε πολλὰς μὲν ἀγέλας βοῶν,
ας δὲ ποίμνας προβάτων,
α δὲ αἰγῶν αἰπόλια καὶ
συβόσια, καὶ οἴνου πλή-
τῶν Συηναίων τῇ στρα-
, τὰ μὲν δωρούντων τὰ δὲ πρὸς
ασιαν παρεχόντων.

dies sunt anni, congregabuntur. Denique cùm plãtarum & florum & animalium proprietates, & alia plura his adderent: Atqui non AEgyptiæ sunt hæ tam graues, dixit Hydaspes, sed AEthiopicæ narrationes. Cæterùm cùm fluuium hunc, seu vestra opinione Deum, & omnem fluuiorum cumulum, AEthiopum terra ad vos deducat, meritò à vobis coli debet, quæ vobis Deorum mater existat. Et quidem colimus, subiecerunt sacerdotes, cùm alias ob caussas, tum quòd nobis seruatorem & Deum exhibuit. Moderatas debere esse laudes Hydaspes cùm dixisset: & ipse Syenem ingressus, reliquum diei sibi ad recreationem sumpsit, cum prioribus AEthiopum & sacerdotibus Syenensium conuiuium iniens: & reliquis vt idem facerent, permisit: multa armẽta boum, multos greges ouium, & plurimos caprarum & porcorum, & maximum numerum vini, Syenẽsibus exercitui partim dono dantibus, partim venum exponentibus.

Plantarum, florum & animaliũ proprietates Syene.

Hydaspis faceta & lepida respõsio.

AEthiopum terra Deorũ mater AEgyptiis vt sit.

Moderatæ victoris laudes esse debent.

ARGVMENTVM CAP. XXVI.

Hydaſpes prædam diuidit ſuis militibus. Amantes adducuntur: Bagoæ in cuſtodiam dantur in diem ſacrificij. Cum Hydaſpe ſermones habiti. Somnium Hydaſpis. Eiuſdem in Oroondatem humanitas.

CAP. XXVI.

POſtridie autem ſedẽs pro tribunali excelſo Hydaſpes, iumenta, & equos, & reliquam prædam quæ partim in vrbe, partim in prælio collecta fuerat, exercitui diſtribuit, vnicuique pro ratione eorum quæ ab eo geſta fuerant, tribuens. Poſtquam autem & hic qui ceperat Oroondatem, aderat: Pete quiduis, inquit ad eum Hydaſpes. Ille autem: Nõ opus eſt, rex, vt quicquam petam, dixit: qui contentus ſum futurus eo quod habeo, ſi à te mihi adiudicatũ fuerit: quod ab Oroondate abſtuli: ipſum verò iuxta tuum mandatum ſeruaui: & ſimul oſtendebat pugionem ſatrapę, lapillis diſtinctum magni precij, & multorum talentorum ſumptu cõparatum: vt multi ex circumſtantibus exclamarent, priuati hominis fortunam excedere, & magis regium theſaurum eſſe. Arridens igitur Hydaſpes: Quid autem, inquit, magis regium eſſe poteſt, quàm me eam

Præda ab Hydaſpe vt diuiſa.

Ei qui Oroõdatem ceperat, optio facta petendi quid vellet.

Pugio ſatrapæ quanti precij.

Hydaſpis auaritiæ immũdum pectus.

ΚΕΦ. Κϛʹ.

ΕΙΣ δὲ τὴν ὑστεραίαν ἐφ' ὑψηλοῦ προκαθήμενος ὁ Ὑδάσπης, τά τε ὑποζύγια καὶ ἵππους, καὶ ὕλην ἄλλην τὴν ἐν λαφύροις, τήν τε κατὰ τὴν πόλιν καὶ τὴν κατὰ τὴν μάχην ληφθεῖσαν, τῇ στρατιᾷ διένεμε, τὸ πρὸς ἀξίαν τῶν ἑκάστῳ πεπραγμένων ἀνακρίνων. ὡς δὲ ὁ ζωγρήσας τὸν Ὀροονδάτην παρῆν, Αἴτησον ὃ βούλει πρὸς αὐτὸν ἔφη ὁ Ὑδάσπης. καὶ ὃς οὐδὲν αἰτεῖν δέομαι βασιλεῦ εἶπεν. ἀλλ' εἰ καὶ σὺ τοῦτο ἐπικρίνειας, ἔχω τὸ αὐταρκὲς, Ὀροονδάτην μὲν ἀφελόμενος, αὐτὸν δὲ προσταχθὲν παρὰ σοῦ διασωσάμενος. καὶ ἅμα ἐδείκνυε τὸν ξιφιστῆρα τοῦ σατράπου λιθοκόλλητόν τε καὶ πολύτιμον, καὶ ἐκ πολλῶν ταλάντων κατεσκευασμένον, ὡς πολλοὺς τῶν περιεστώτων ἐκβοᾶν, ὑπὲρ ἰδιώτην εἶναι καὶ πλέον βασιλικὸν τὸ κειμήλιον. ἐπιμειδιάσας οὖν ὁ Ὑδάσπης, καὶ τί ἄν, ἔφη, γένοιτο βασιλικώτερον τοῦ μὴ λειφθῆναι τὴν ἐμὴν

μεγα

...οψυχίαν τῆς τούτου φι-
...υτίας; ἔπειτα καὶ σώματος
...ος τῷ κρατήσαντι σκυ-
ὁ πολέμου δίδωσι νόμος. 5
...πίω λαβὼν καὶ παρ' ἡμῶν,
...κόντων ἔχειν, ἂν ῥαδίως
...ύπτων.
...ετὰ τοῦτον παρῄεσαν οἱ τὸν 10
...νην καὶ τὴν Χαρίκλειαν
...ες· καὶ, ὦ βασιλεῦ, ἔφασαν,
...δὲ οὐ χρυσὸς, οὐ λίθοι τὰ
...ρα, πρᾶγμα κατ' Αἰ- 15
...ν εὔωνον, καὶ σωρηδὸν
βασιλείοις ἀποκείμενον·
...τοι κόρην καὶ νεανίαν προσ-
...χότες ἀδελφοὺς μὲν καὶ 20
...ας, μεγέθει δὲ καὶ κάλ-
...μετά γε σε, πάντας ἀν-
...ως ὑπερφέροντας. ἀξιοῦ-
...ῖν ἀμοιρῆσαι τῆς παρὰ 25
...καλοδωρεᾶς. Εὖγε, εἶ-
...Ὑδάσπης, ὑπεμνήσα-
...γὰρ ἐν παρέργῳ τότε καὶ
θόρυβον προσαχθέντας 30
...ῖδον. ὥστε ἀγέτω τις
...ν δὲ καὶ οἱ λοιποὶ τῶν αἰ-
...ώτων. ἤγοντο οὖν αὐ-
...δραμαίου τινὸς ἔξω 35
...ν καὶ εἰς τοὺς σκευοφόρους
...μένου, καὶ τοῖς φυλάττουσιν
...ως βασιλέα τὸ ταχίστην
...ος. οἱ δὲ, μεζίλλωνά τινα 40

magnitudinem animi conseruare, quę huius auaritia non capiatur, & eam despiciat? Deinde & corpus captiui spoliari, victori ius belli concedit. Quamobrẽ abeat, accipiens id consentientibus nobis quod vel inuitis obtinuisset, haud difficulter abscondi-tum.

Corpus captiui spoliari, victori ius belli concedit.

Post hunc adueniebant hi qui Theagenem & Chariclíam ceperant: &, O rex, dicebant, nostra verò spolia non aurum, neque lapides sunt, quę res in Aethiopia exigui sunt precij, & aceruatim in regiis domiciliis strata iacent: sed cùm tibi virginem & adolescentem adduxerimus, germanos & Graecos, proceritate & forma omnibus hominibus post te antecellẽtes, petimus vt simus participes tuae insignis munificentiae & liberalitatis. Opportunè, inquit, Hydaspes, reduxistis in memoriam: etenim tum adductos, obiter & tumultuariè contemplatus fueram. Quamobrem adducat eos quispiam, veniant autem & reliqui captiui. Adducebantur igitur continuò, cùm quidam cursim extra muros ad impedimenta peruenisset, & custodibus vt quamprimùm eos ad reducerent, dixisset. At illi quendam ex custodibus

Munificentiã regis exposcunt, qui Theagenem & Charicleã ceperant.

Adducti amãtes.

qui altero parente Græcus erat, quónam in præsentia ducerentur, interrogabant.

Cùm autem ille dixiſſet, quòd rex Hydaſpes inſpecturus eſſet captiuos: Dij ſeruatores, exclamarunt ſimulatque nomẽ Hydaſpis cognouerunt iuuenes, cùm ad eã vſque horam ne alter quiſpiam regnaret, eſſent ſoliciti. Theagenes igitur ſubmiſſè ad Chariclíam: Expones igitur, chariſſima, regi rationes noſtras, ſiquidem Hydaſpes regnat, quẽ tu patrem tuum fuiſſe, ſæpius mihi dixiſti. Chariclia verò: O ſuauiſſime, inquit, Magna negocia magnis indigent apparatibus. Quorum enim variè intricata initia numen poſuit, horum neceſſe eſt & fines longioribus ambagibus peragi. Alioquin ea quæ longum tempus conflauit, breui temporis momento retegere haudquaquam conducit. Præſertim capite & fundamento toto, ex quo prorſus hoc negotium & inuentio pendet, Perſina inquam matre mea, abſente: quam etiam ſuperſtitem eſſe, Deorum voluntate, audiuimus. At ſi nos immolarit aliquis priùs, ſubiiciẽs Theagenes, aut tanquã donũ captiuũ dãs,

Hydaſpis nomine intellecto gaudent.

Charicleæ prudentia, non citò amantum rationes exponere.

Magna negotia magnis indigẽt apparatibus. Quorum variè intricata initia, neceſſe & fines lõgioribus ambagibus peragi.

Quæ longũ tempus conflauit, breui tẽporis momento retegere haud conducit.

τῶν φυλάκων, ὅποι τὸ παρὸν ἄγοιεν ἠρώτων.

Ἐκείνου δὲ εἰπόντος ὡς βασιλεὺς Ὑδάσπης ἐπισκοπεῖ τοὺς αἰχμαλώτους, Θεοὶ σωτῆρες, ἀνεβόησαν ἅμα οἱ νέοι, τὸ ὄνομα τοῦ Ὑδάσπου γνωρίσαντες, εἰς τήν τε ὥραν μὴ καὶ ἕτερός ἐστιν ὁ βασιλεύων ἀμφιβάλλοντες. ὁ οὖν Θεαγένης ἠρέμα πρὸς τὴν Χαρίκλειαν, Ἐρεῖς, ἔφη, δηλονότι φιλτάτη πρὸς βασιλέα τὰ καθ' ἡμᾶς. ἰδοὺ γὰρ Ὑδάσπης, ὃν πατέρα σοι γεγενῆσθαι πρός με πολλάκις ἔφραζες. καὶ ἡ Χαρίκλεια, Γλυκύτατε, ἔφη, τὰ μεγάλα τῶν πραγμάτων, μεγάλων δεῖται κατασκευῶν. ὧν γὰρ πολυπλόκους τὰς ἀρχὰς ὁ δαίμων καταβέβληται, τούτων ἀνάγκη καὶ τὰ τέλη διὰ μακροτέρων συμπεραίνεσθαι. ἄλλως τε καὶ ἃ πολὺς χρόνος συνέχεε, ταῦτα εἰς ὀξὺν καιρὸν ἀνακαλύπτειν, οὐ λυσιτελὲς, τοῦ κεφαλαίου καὶ ταῦτα τῆς ὅλης καθ' ἡμᾶς ὑποθέσεως, καὶ ἐξ ἧς ἡ σύμπασα συμπλοκή τε καὶ ἀνεύρεσις ἤρτηται, Περσίννης λέγω μητρὸς τῆς ἐμῆς ἀπολειπομένης. σώζεσθαι δὲ καὶ ταύτην θεῶν βουλήσει πεπύσμεθα. ἂν οὖν προθύσηταί τις ἡμᾶς, ὑπολαβὼν ὁ Θεαγένης, ἢ καὶ ὡς αἰχμάλωτον δῶρον παρεχθῶ

τῶ

ἰς Αἰθιοπίαν ἡμῖν ἀφι-
ποτέμνηται; μὴ πᾶν τοὐ-
ν, ἔφη ἡ Χαρίκλεια. νυνὶ
πρὸς τῶν φυλάκων ἀκη-
μεν πολλάκις ὡς ἱερεῖα
θα τοῖς κατὰ Μερόην
ἐναγισθησόμενοι. καὶ δέος
δωρηθῆναι ἡμᾶς ἢ προα-
ῆναι καθωσιωμένους ἐξ ὑ-
τεως τοῖς θεοῖς· ἣν πα-
ιαι ὑπ' ἀνδρῶν εὐσέβειαν
τιμηκότων, οὐ θέμις. εἰ δὲ
αρεια τῶν ὅλων ἐνδόντες
ύρως τὰ καθ' ἡμᾶς ἐξα-
ιμεν, τῶν καὶ γνωρίζειν
: καὶ βεβαιοῦν δυναμέ-
παρόντων, μὴ καὶ λά-
τὸν ἀκούοντα παροξύ-
ς, καὶ πρὸς ὀργήν τι δι-
ἐφισάμενοι, χλεύην αὖ
τύχῃ καὶ ὕβριν τὸ πρᾶγμα
μένοις, εἴ τινες αἰχμά-
καὶ δουλεύειν ἀποκεκλη-
οι, πεπλασμένοι, καὶ ἀπι-
καθάπερ ἐκ μηχανῆς
σπλεύοντι παῖδας ἑαυτοὺς
ἶσιν.
ἀλλὰ τὰ γνωρίσματα, ἔ-
Θεαγένης, ἃ φέρειν σε οἶ-
διασώζειν, ὅτι μὴ πλά-
τομεν, μηδὲ ἀπάτη, συλ-
ται. καὶ ἡ Χαρίκλεια, Τὰ
σματα, ἔφη, τοῖς γνώσκου-
τὰ ἢ συνεκθεμένοις ἐστὶ

facultatem quò minus in
AEthiopiam perueniamus
præciderit? Nihil minus,
inquit Chariclea. Nunc e-
5 nim sæpius à custodibus
audiuimus, quòd alamur
victimæ Diis qui Meroæ
præsunt immolandi. Quã-
obrem nõ est quod metua-
10 mus, ne aut dono demur,
aut antè interimamur,
qui sumus ex voto Diis cõ-
secrati: quod violari à vi-
ris pietatis studiosissimis
15 fas non est. Enimuero si
huic immoderatæ lætitiæ
de summa rerum indulgẽ-
tes, futiliter rationes no-
stras exposuerimus, cùm hi
20 qui & agnoscere hæc, &
authoritate cõfirmare pos-
sent, non adsint: periculum
est, ne per inscitiam eũm
qui hæc audiet exacerbe-
25 mus, & iratum nobis meri-
to nostro faciamus: pro lu-
dibrio fortasse & contu-
melia id habiturum, quòd
captiui, & ad seruiendum
30 destinati fictis & minimè
probabilibus argumentis
tanquam ex composito se
regios esse liberos simula-
lare audeant.

Theagenes & Chariclea de rebus suis consiliũ ineunt, & inter se agitant colloquia.

35 Sed indicia, inquit Thea-
genes (quę te accepisse scio,
& seruare) nobiscum fa-
cient, vt non figmento vti
neque fraude videamur.
40 Chariclia autem: Indicia
inquit, iis qui norunt ea,
& exposuerũt, indicia sunt:

Indicia vt prosint & noceant.

at

at ijs qui ignorant, aut non omnia nosse possunt, thesauri inanes & monilia sunt: & fortasse in suspicionem etiam furti & latrocinij eos qui ferunt, vocant. Atqui etiamsi quippiam Hydaspes cognouerit, quisnam est qui quòd Persina dederit, quis denique quòd mater filiæ, persuadere possit? Notio, cui contradici non potest, Theagenes, materna natura est: qua fit, vt id quod genuit, erga sobolem, primo congressu, amoris & commiserationis affectum induat, arcana quadam naturæ conuenientia permotum. Hęcne igitur negligemus & omittemus, in quibus est situm, vt & cætera credibilia esse videantur?

Notio cui cō tradici non potest, materna natura est

Quæ cùm inter se colloquerentur, iam non procul aberant à rege: aderat autē & Bagoas adductus. Postquam autem astantes vidit Hydaspes, paululum sese è throno sustulit. Et, Propitij nobis estote Dij, cum dixisset: rursus cogitabundus sedit. Primoribus autem Persarum, qui astabant, quid illi accidisset, quærentibus, Talem, inquit, mihi hodie filiam natam esse, & ad eiusmodi florem subitò peruenisse rebar: cúmque nihil omninò somniū antea curassem,

Hydaspes cogitabundus conspectis a-mātibus somnium in memoriā reuocat.

γνωρίσματα. τοῖς δὲ ἀγνοοῦσιν, ἢ μὴ πάντα γνωρίζειν ἔχουσι, κειμήλια τυχὸν ἄλλως καὶ ὅρμοι, κλοπῆς ἂν οὕτω τύχῃ καὶ 5 λῃστείας τοῖς φέρουσιν ὑπόνοιαν προσάπτοντες. εἰ δὲ δή τι καὶ γνωρίσειεν ὁ Ὑδάσπης, 10 τίς ὅτι καὶ Περσίνα ἡ δεδωκυῖα, τίς δ᾽ ὅτι καὶ ὡς θυγατρὶ μήτηρ ὁ πείσων ἔνεστι; ἀναντίρρητον γνώρισμα, Θεάγενες, 15 ἡ μητρῴα φύσις, ὑφ᾽ ἧς τὸ γεννῶν, περὶ τὸ γεννώμενον ἐκ πρώτης ἐντεύξεως φιλόστοργον ἀναδέχεται πάθος, ἀπορρή- 20 τῳ συμπαθείᾳ κινούμενον. τοῦτο οὖν προώμεθα, δι᾽ ὅτι καὶ τὰ ἄλλα γνωρίσματα ἂν πιστὰ φανείη.

25 Τοιαῦτα διαλεγόμενοι, πλησίον ἤδη τοῦ βασιλέως ἦσαν. συμπαρῆν δὲ ὁ Βαγώας ἀγόμενος. Κἀπειδὴ προσ- 30 στάντας εἶδεν ὁ Ὑδάσπης, ἀνείλατο πρὸς βραχὺ τοῦ θρόνου καὶ, Ἱλήκοιτε Θεοὶ, φήσας, αὖθις ἐπὶ συννοίας ἑαυτὸν ἐ- 35 κάθιζε. τῶν δὲ ἐν τέλει παρεστώτων ὅ,τι πεπόνθοι πυνθανομένων, Τοιαύτην, ἔφη, τετέχθαι μοι θυγατέρα τήμερον, 40 καὶ εἰς ἀκμὴν τοσαύτην ἥκειν ἀθρόον ᾤμην. καὶ τὸ ὄναρ ἐν οὐδεμιᾷ φροντίδι τιθέμενος

ὸς τὴν ὁμοίαν τῆς ὄψεω-
ὄψιν ἀνήνεγκα. τῶν δὲ
τὸν εἰπόντων, ὡς φαν-
τις εἴη ψυχῆς τὰ μέλ-
πολλάκις εἴδωλα προτυ-
ις, ἐν παρέργῳ τότε τὸ
ποιησάμενος, τίνες καὶ
ἶεν ἠρώτα. Σιωπώσης δὲ
ικλείας, καὶ τοῦ Θεαγέ-
ντος ὡς ἀδελφοὶ καὶ Ἑλ-
Εὖγε, ἡ Ἑλλὰς, ἔφη, τάτε
ιλοὺς κἀγαθοὺς φέρου-
νήσια ἡμῖν καὶ εὐσύμβο-
τὰς ἐπινικίους θυσίας τὰ
παρασχοῦσα. ἀλλὰ πῶς
παῖς ἐτέχθη μοι κατὰ
ν (γελάσας πρὸς τοὺς
ς) εἴπερ τὸν νεανίαν
δελφὸν ὄντα τῆς κόρης
ζ μοι μέλλοντα, προφαί-
ινδάλμαι ὡς φατὲ διὰ
άτων ἐχρῆν; Καὶ ἀπο-
τὸν λόγον εἰς τὴν Χα-
, καὶ τὴν φωνὴν ἑλλη-
σπουδάζεται γὰρ δὴ ἡ
καὶ παρὰ τοῖς Γυμνοσο-
ὶ βασιλεῦσιν Αἰθιό-
ὺ δὲ, ἔφη, ὦ κόρη, τί
ιδὲν ἀποκεκριμένη πρὸς
ῦσιν. καὶ ἡ Χαρίκλεια,
τοῖς βωμοῖς, ἔφη,
ν οἷς ἱερεῖα φυλα-
συνίεμεν, ἐμέ τε καὶ
ὲ φύντας γνώσεσθε.

nunc simili forma eius quã
videram admonitus, in il-
lius memoriam redij. His
autem qui circa illum erãt,
5 quòd imaginatio quædam
esset animę, simulachra fu-
turarum rerum sæpius ad-
umbrantis, dicentibus: tũ
illud visnm neglectui ha-
10 bens, qui essent, & vnde,
quærebat. Tacente verò
Chariclea, & Theagene di-
cente: quòd germani es-
sent, & Græci: Euge Græ-
15 cia, inquit, quæ aloquin
bonos & præstantes pro-
ducis, & ingenuas nobis ac
faustas victimas ad sacrifi-
cia propter victoriam par-
20 tam celebranda præbuisti.
Cæterùm cur non & filius
mihi in visione illa natus
est (subridens ad pręsentes)
si quidem adolescentis hu-
25 ius, fratris puellæ, & à me
conspiciendi speciem &
simulachrum mihi priùs in
somnis (vt dicitis) offerri
oportuit? Postea conuersa
30 oratione ad Charicliã ser-
monem Gręcum sonans (est
enim in honore hæc lin-
gua apud Gymnosophistas
& reges AEthiopum:) Tu
35 verò, ô virgo, quamobrem
taces, neque quicquam ad
interrogationem respon-
disti? Chariclia autem:
Ad aras, inquit, Deorum
40 quibus nos victimas asser-
uari intelligimus, me &
meos parẽtes cognoscetis.

Percontatur genus & patriam.

Græca lingua in honore apud Gymnosophistas & reges AEthiopum.

Charicleæ & Hydaspis colloquia.

Porrò

Syenæis in decennium tributa dimittit.

Syenæis verò his tributa, quæ alioqui pendere solent, & ipse in decennium dimitto: & vt tu idem facias, impero. His dictis, à præsentibus quidem ciuibus perinde ac militibus, gratulatoriæ voces & plausus, qui longè exaudiri poterat, est sublatus: Oroondates autem manibus protensis, & dextra in alteram permutatim transposita, inclinatus adorauit, cùm sit res inusitata Persis, regem alterum hoc modo venerari.

Gratiæ Hydaspi redditæ: ab Oroondate adoratio præstita contra Persarum leges.

Et, O vos qui adestis, inquit: non videor mihi violare patria instituta erga regem eum qui mihi satrapiam donauit adorans: neque iniquè agere, æquissimo omnium hominum id præstans, qui mei interimendi potestatem habet, vitam autem mihi clementia singulari largitur. Cúmque illi ius dominandi competat, mihi vt sim satrapa concedit. Propter quæ, siquidem fuero superstes, Æthiopibus & Persis spondeo me pacem diuturnam & amicitiam sempiternam, Syenæis autē quæ sunt imperata, præstiturum. Si verò quid mihi acciderit, Dij pro beneficiis in me collatis, Hydaspem, & domum Hydaspis, ac genus remunerentur.

Oroondates excusat adorationem, & bene precatur Hydaspi, gratésque agit.

Συηναίοις δὲ τοῖς δὴ τοὺς τεταγμένους φόρους εἰς δέκα ἔτη αὐτός τε ἀφίημι, καὶ σοὶ ποιεῖν οὕτως ἐντέλλομαι. τούτων εἰρημένων, ὑπὸ μὲν τῶν παρόντων ἀστῶν τε ὁμοίως καὶ στρατιωτῶν, εὐφημία τε ἤρθη καὶ κρότος ἐπὶ πλεῖστον ἐξάκουστος. ὁ δὲ Ὀροονδάτης τὼ χεῖρε προτείνας, καὶ τὴν δεξιὰν ἐπὶ θατέραν παραλλάξας, κύψας προσεκύνησε, πρᾶγμα οὐ νενομισμένον παρὰ Πέρσαις, βασιλέα ἕτερον τούτῳ τῷ τρόπῳ θεραπεύειν. καὶ, ὦ παρόντες, οὐ δοκῶ μοι, ἔφη, παραβαίνειν τὸ πάτριον εἰς βασιλέα τὸν σατραπείαν μοι δωρούμενον, οὐδὲ παρανομεῖν τὸν ἐννομώτατον ἀνθρώπων προσκυνῶν, ἀναιρεῖν μὲν δυνάμενον, τὸ ζῆν δὲ φιλανθρωπευόμενον, καὶ δεσπόζειν μὲν κεκληρωμένον, σατραπεύειν δέ μοι παρεχόμενον. ἐφ' οἷς, εἰ μὲν περιβιῴην, Αἰθίοψί τε καὶ Πέρσαις εἰρήνην ἐγγυῶμαι βαθεῖαν, καὶ φιλίαν ἀΐδιον, καὶ Συηναίοις τὰ προστεταγμένα ἐμπεδώσειν. εἰ δέ τι πάθοιμι, θεοί, τῶν εἰς ἐμὲ καλῶν Ὑδάσπην τε καὶ οἶκον τὸν Ὑδάσπου καὶ γένος ἀμείβοιντο.

νέους, κόρας τε ἰσαρί-
τῶν ἐν ἀκμῇ καὶ ὥρᾳ διά-
ιτων ἐπιλεξάμενος, ἅμα
ερὶ τὸν Θεαγένην, ἐφ'
τὴν χρείαν ἀνάγκασθαι
τατ]ε. τοῖς τε ἄλλοις
ὧν ἕκαστος ἐδεῖτο χρη-
ας,
λος πρὸς τὸν Ὀροονδάτην
λητον καὶ φοράδην ἀχ-
, Ἐγὼ, ἔφη, τὰς αἰ-
τοῦ πολέμου συνῃρηκὼς
ας ἐξ ἀρχῆς προφάσεις τ
ς, τάς τε Φίλας καὶ τὰ
δια μέταλλα ὑπ' ἐμαυ-
εποιημένος] οὐ πάσχω
ολλῶν πάθος, οὐδὲ ἐπι-
τὴν τύχην πρὸς πλεονε-
οὐδὲ εἰς ἄπειρον ἐκτεί-
ν ἀρχὴν διὰ τὴν νίκην
ροις ἀρκοῦμαι οἷς ἔθετο
ῆς ἡ φύσις, τὴν Αἴγυ-
πὸ τῆς Αἰθιοπίας τοῖς
ἀκταις ἀποκρίνασα. ὥστε
ν' ἃ κατῆλθον, ἄνειμι σέ-
δίκαιον. σὺ δὲ εἰ περι-
ιων ἐξ ἀρχῆς σατράπευε,
ιστελλε πρὸς βασιλέα τῶν
ν, ὡς ἀδελφὸς ὁ σὸς Υ-
ις, τῇ μὲν χειρὶ κεκράτη-
δὲ γνώμῃ πάντα σοι τὰ
θηκε, φιλίαν [τε] πρὸς
υλόμενος, (ἀσπαζόμενος χρημάτων ἐν ἀνθρώποις τὸ κάλ-
) καὶ μάχην [εἰ] εἰσαῦθις ἄρχοιο, μὴ παραιτούμενος.

Decem vtique iuuenes electos, totidem virgines ætatis flore & forma excellẽtes, vnà cum Theagene ad 5 eundem vsum duci iussit.

Iuuenes totidem cum Theagene & virgines totidem ex Chariclea ad sacrificium electi.

Denique aliis de iis, quorum quisque indigebat, responsis datis: postremò ad Oroondatem accersitum, 10 & in lectica allatum: Ego, inquit, cùm ea quæ fuerunt belli caussæ obtinuerim, haud ita sum affectus animo, vt plerique. Non abutor fortuna, ad cupiditatẽ 15 plus præ cæteris habendi: neque in immensum prolato imperium, propter victoriam: sed contentus sum finibus, quos initiò natura posuit, AEgyptum ab 20 AEthiopia cataractis discernens. Quamobrem cùm ea obtinuerim, quorum caussa descendi, reuertor colens æquitatem. Tu verò 25 si superstes manseris esto satrapa eorum, quorum & antea fuisti: & significa Persarum regi, quòd frater 30 tuus Hydaspes manu quidem vicit, animi autem moderatione omnia tua tibi dimisit: amicitiam quæ illi est tecum, retinere cu- 35 piens (qua, vt re inter homines pulcherrima, imprimis delectatur) & tamen pugnam, si rursus quippiã inceperis, non detrectans: 40

Ad Oroondatem conuersus Hydaspis sermo, & in eã humanitas.

Generosa oratio.

Syenæis in decennium tributa dimittit.

Syenæis verò his tributa, quæ alioqui pendere solent, & ipse in decennium dimitto: & vt tu idem facias, impero. His dictis, à præsentibus quidem ciuibus perinde ac militibus, gratulatoriæ voces & plausus, qui longè exaudiri poterat, est sublatus: Oroondates autem manibus protensis, & dextra in alteram permutatim transposita, inclinatus adorauit, cùm sit res inusitata Persis, regem alterum hoc modo venerari. Et, O vos qui adestis, inquit: non video mihi violare patria instituta erga regem eum qui mihi satrapiam donauit adorans: neque iniquè agere, æquissimo omnium hominum id præstans, qui mei interimendi potestatem habet, vitam autem mihi clementia singulari largitur. Cúmque illi ius dominandi competat, mihi vt sim satrapa concedit. Propter quæ, siquidem fuero superstes, Æthiopibus & Persis spondeo me pacem diuturnam & amicitiam sempiternam, Syenæis autē quæ sunt imperata, præstiturum. Si verò quid mihi acciderit, Dij pro beneficiis in me collatis, Hydaspem, & domum Hydaspis, ac genus remunerentur.

Gratiæ Hydaspi redditæ: ab Oroondate adoratio præstita contra Persarum leges.

Oroondates excusat adorationem, & bene precatur Hydaspi, gratésque agit.

Συηναίοις δὲ τοῖς δε, τοὺς τε-
ταγμένους φόρους εἰς δεκαετίαν
αὐτός τε ἀφίημι, καὶ σοὶ ποιεῖν
5 οὕτως ἐντέλλομαι. τούτων εἰρη-
μένων, ὑπὸ μὲν τῶν παρόντων ἀ-
στῶν τε ὁμοίως καὶ στρατιωτῶν,
εὐφημία τε ἤρθη καὶ κρότος
10 ὅτι πλεῖστον ἐξάκουστος· ὁ δὲ
Ὀροονδάτης τὼ χεῖρε περιτεί-
νας, καὶ τὴν δεξιὰν ἐπὶ θατέρᾳ
παραλλάξας, κύψας προσεκύ-
15 νησε, πρᾶγμα οὐ νενομισμένον
παρὰ Πέρσαις, βασιλέα ἕτερον
τούτῳ τῷ τρόπῳ θεραπεύειν.
καὶ, ὦ παρόντες, οὐ δοκῶ μοι, ἔ-
20 φη, παραβαίνειν τὸ πάτριον εἰς
βασιλέα τὸν σατραπείαν μοι δω-
ρούμενον, οὐδὲ παρανομεῖν τὸν ἐν-
νομώτατον ἀνθρώπων προσ-
25 κυνῶν, ἀναιρεῖν μὲν δυνάμενον,
τὸ ζῆν δὲ φιλανθρωπευσάμενον,
καὶ δεσπόζειν μὲν κεκληρωμένον,
σατραπεύειν δέ μοι παρεχό-
30 μενον. ἐφ' οἷς, εἰ μὲν περισωθείην,
Αἰθίοψί τε καὶ Πέρσαις, εἰρή-
νην ἐγγυῶμαι βαθεῖαν, καὶ φι-
λίαν ἀΐδιον, καὶ Συηναίοις τὰ
35 προστεταγμένα ἐμπεδώσειν. εἰ
δέ τι πάθοιμι, θεοί, τῶν εἰς ἐμὲ
καλῶν Ὑδάσπην τὸν οἶ-
κον τοῦ Ὑδάσπου καὶ γένος
40 ἀμείβοιντο.

ΗΛΙΟΔΩΡΟΥ

ΑΙΘΙΟΠΙΚΗΣ

ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΔΕΚΑΤΟΝ.

HELIODORI ÆTHIOPICORVM LIBER X.

ARGVMENTVM CAP. XXVII.

Hydaspis in AEthiopiam reditus. Litera ad Gymnosophistas & Persinam data. Persinæ somnium. Meroë insula. Sacrificiorum apparatus. Cur equi Soli, boves Lunæ mactarentur. Amantes stant ad aras. Virginitas puellæ igne probata. Persinæ affectus: ad Hydaspem sermones habiti. Amantum item ad Hydaspem. Hydaspis ad Gymnosophistas. Sisimithris ad Hydaspim & sacrificiorum improbatio.

ΚΕΦ. ΚΣΤ'.

Τὰ μὲν δὴ κατὰ τὴν Συήνην ἐπὶ τοσοῦτον δὲ πραχθέντα εἰρήσθω, παρὰ τοσοῦτον μὲν ἐλθοῦσαν 5 κινδύνου, πρὸς τοσαύτην δὲ εὐπάθειαν ἀθρόον δι' εὐνομίαν ἀνδρὸς μεταβαλοῦσα. ὁ δὲ Ὑδάσπης τὸ πολὺ τοῦ στρατοῦ προ- 10 εκπέμψας, καὶ αὐτὸς ἐπὶ τὴν Αἰθιοπίαν ἐξήλαυνε, πάντων μὲν Συηναίων, πάντων δὲ Περσῶν

CAP. XXVII.

De his igitur quæ Syene gesta sũt, hactenus dictum sit: quæ cùm in tantum periculum venisset, repentè rursus eiusmodi beneficium, vnius viri clementia & æquitate, consecuta est. Hydaspes autem magna parte exercitus præmissa, ipse quoque in AEthiopiam proficiscebatur: Syenæis omnibus, & Persis

In AEthiopiam reditus Hydaspis.

Gratulationes Syenensium, & Persarum, cum votis pro salute Hydaspis.

longiſſimè cum gratulationibus ac votis pro illius ſalute, eum proſequentibus. Primùm igitur iter faciebat, ſemper Nili ripas & vicina loca fluuio tenens. Poſtquã autem Cataractas peruenit, ſacrificiis factis Nilo, & diis finiũ præſidib. deflectens magis per mediterraneam iter tẽdebat regionẽ. Et cùm Philas veniſſet, duos ferè dies exercitui ad quietẽ, & recolligendas vires tribuit. Rurſus autem multitudine vulgi pręmiſſa, ipſe commoratus vrbis mœnia firmauit, & præſidium impoſuit.

Præſidium intra Philas relictum.

Hoc facto, egreſſus, duos equites delectos, quos oportebat ipſis aduentũ anteuertere, & equis in vrbibus & pagis permutãdis, celeriter imperata conficere, mittit cum literis ad eos qui erãt Meroæ victoriam nunciãs. Ad ſapientes quidem, qui Gymnoſophiſtę appellantur, & aſſeſſores conſiliariíque regij ſunt, tales dans:

Hydaſpis de ſua victoria literæ ad Gymnoſophiſtas, & alios.

DIVINISSIMO CONCILIO HYDASPES.

Victoriam partã de Perſis vobis nuncio, non venditãs rei bene geſtæ ſucceſſũ, ſiquidem Fortunæ vices & inſtabilitatem veneror:

ἄχρι πλείστου σὺν εὐφημίαις προπεμπόντων. τὰ μὲν οὖν πρῶτα τῆς χώρας τὰς ὄχθας ἀεὶ τοῦ Νείλου καὶ παραποταμίους ἐχόμενος· ἐπεὶ δὲ εἰς τοὺς Καταῤῥάκτας ἀφίκετο, θύσας τῷ Νείλῳ καὶ Θεοῖς ὁρίοις, ἐκτραπεὶς, τῆς μεσογαίας μᾶλλον εἴχετο· καὶ εἰς τὰς Φίλας ἐλθὼν, ἡμέρας μέν τι δύο διαναπαύει τὸ στρατόν. αὖθις δὲ τὸ πολὺ τὸ πλῆθος προαποστείλας, προπέμψας δὲ καὶ τοὺς αἰχμαλώτους, αὐτὸς ἐπιμείνας, τά τε τείχη τῆς πόλεως ὠχύρωσε, καὶ φρουρὰν ἐγκαταστήσας, ἐξώρμησε.

Δύο δὲ ἱππέας ἐπιλέξας, οὓς ἔδει προλαβόντας καὶ κατὰ πόλιν ἢ κώμην τοὺς ἵππους ἀμείβοντας σὺν τάχει τὸ προστεταγμένον ἀνύειν, ἐπιστέλλει τοῖς κατὰ Μερόην, τὴν νίκην εὐαγγελιζόμενος. πρὸς μὲν τοὺς σοφοὺς (οἳ γυμνοσοφισταὶ κέκληνται, σύνεδροί τε καὶ σύμβουλοι τῶν πρακτέων τῷ βασιλεῖ γινόμενοι) τοιάδε·

ΤΩ͂ ΘΕΙΟΤΑ΄ΤΩ͂ ΣΥΝΕΔΡΙ΄Ω, ΒΑΣΙΛΕΥ`Σ ΥΔΑ΄ΣΠΗΣ.

Τὴν νίκην ὑμῖν τὴν κατὰ Περσῶν εὐαγγελίζομαι, οὐκ ἀλαζονευόμενος τὸ κατόρθωμα. τὸ γὰρ ὀξύῤῥοπον τῆς τύχης ἱλάσκομαι·

ἀλλὰ

τ̃ προφητείας ὑμῶν, ἀεὶ
ἰ τὸ παρὸν ἐπαληθεύουσαν,
άμματι προσδεξιούμενος.
οιῶ ὑμᾶς εἰς τὸν εἰω- 5
τόπον καὶ παρακαλῶ,
νομοθετῶ, τὰς εὐχαριστη-
τῶν ἐπινικίων θυσίας εὐα-
ς, τῇ παρουσίᾳ τῷ 10
τῶν Αἰθιόπων ἀποφα-
ας.
ὸς δὲ τ̃ γυναῖκα Περ-
οὕτω.
κᾶν ἡμᾶς ἴσθι· καὶ, ὃ πρό- 15
ἐστι παρὰ σοὶ, σώζεσθαι. πο-
εῖς δὴ τὰς χαριστηρίους
πομπάς τε καὶ θυσίας εὐ- 20
ς, καὶ τοὺς σοφοὺς ἅμα τοῖς
μῶν ἐπεσταλμένοις συμ-
λέσασα, εἰς τ̃ ἀφιερω-
τοῖς πατρίοις ἡμῶν 25
Ἡλίῳ τε καὶ Σελήνῃ καὶ
χῳ, πρὸ τοῦ ἄστεος ὀρ-
σύαστευδε. Τούτων κο-
των τ̃ γραμμάτων, ἡ μὲ 30
να, Τοῦτ' ἦν ἄρα, ἔφη, τὸ
ον ὄναρ κατὰ τ̃ νύκτα ταύ-
θεώμην· κύειν τέ με οἰο-
αὶ τίκτειν ἅμα. καὶ τὸ γε- 35
ηνάι μοι θυγατέρα παρα-
ὡραίαν· διὰ γὰρ τ̃ ὠδί-
ς ἔοικε, τὰς κατὰ τὸν
ων ἀγωνίας· διὰ δὲ τῆς
ρὸς, τ̃ νίκην αἰνιττομέ- 40
νέρατος. ἀλλὰ τ̃ πόλιν ἐπιόντες τ̃ εὐαγγελίων ἐμπλήσατε.

sed antistitij dignitatem, cùm semper, tum in præsentia veracem, per literas salutans & appellans. Vt igitur veniatis in consuetum locum, & oro, & meo iure impero, sacrificia gratiarum actionis ergò, pro victoria parta, grauiora præsentia vestra & conspectu, AEthiopum communi conuentui reddituri.

Ad vxorem autem Persinam eiusmodi.

Victores nos esse scito: & quod te proximè attingit, saluos. Quamobrem sumptuosas pompas, & sacrificia, vt grates diis agamus, præparato: & sapiẽtes cum literis nostris coràm adhortata in cõsecratum diis nostris patriis, Soli, & Lunæ, & Baccho, ante vrbem campũ, vnà cum illis propera.

His literis allatis, Persina continuò: Nimirum id erat, inquit, somnij quod hac nocte videbam, grauidã me esset putans, & parere simul, & editum fœtum esse meã filiam repentè florenti ætate. Per dolores, vt videtur belli certamina: per filiam verò, victoriam, significante somnio. Cæterùm vrbem obeuntes, lætis nunciis implete,

Persinæ somnium.

Et præcurſores quidem id quod imperatum fuerat, faciebant, capitibus Niloo loto redimitis : & ramos palmarum quos manibus tenebant, concutientes & oſtentantes, per præcipuas partes vrbis, & magis conſpicuas equis vehebantur, famam de victoria, vel ſolo habitu & figura corporis peruulgantes. Impleta igitur erat repentè lætitia Meroe, cùm noctu & interdiu cœtus & ſacrificia in ſingulis familiis & vicis, ac tribubus diis celebrarent, ac delubra frequentarent: non perinde in victoria, vt in ſalute Hydaſpis acquieſcentes, quòd is vir æquitate ſimul & clementia in ſubditos, ac lenitate, eum affectum animis populi, vt illum in patris loco deligerent, inſtillauerat.

Hydaſpis æquitas, clementia in ſubditos ac lenitas, amor in eum populi.

Perſina autē, cùm boum greges, & equorū, & ouium coturnicum ac gryphorū, & aliorū omnis generis animantiū, in ſacrum campum præmiſiſſet, partim vt ex quolibet genere hecatombe ad ſacrificium appararetur, partim vt in vſum cōuiuij publici couerterentur: ad extremum ad Gymnoſophiſtas veniens, qui lucū Panis ad habitandum ſibi elegerunt, literas ab Hydaſpe illis tradebat,

Perſinæ apparatus ad ſacrificia.

Gymnoſophiſtis literas Hydaſpis tradit.

καὶ οἱ μὲν πρόδρομοι τὸ προστεταγμένον ἐπράττον, καὶ τὰς τε κεφαλὰς τῷ Νειλώῳ λωτῷ καταστέψαντες, καὶ φοίνικας πτόρθους ταῖς χερσὶ κατασείοντες, τὰ ἐπισημότερα τῆς πόλεως καθιππεύοντο, τὴν νίκην καὶ μόνῳ τῷ σχήματι δημοσιεύοντες. ἐμπέπληστο γοῦν αὐτίκα χαρᾶς ἡ Μερόη, νύκτωρ τε καὶ μεθημέραν χορούς καὶ θυσίας κατὰ γένη, καὶ ἀγυιὰς καὶ φατρίας τοῖς θεοῖς ἀναγόντων, καὶ τὰ τεμένη καταστεφόντων, οὐκ ἐπὶ τῇ νίκῃ τοσοῦτον ὅσον ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ τῇ τοῦ Ὑδάσπου θυμηδούντων, ἀνδρὸς δι' εὐνομίαν τε ἅμα καὶ τὸ πρὸς τοὺς ὑπηκόους ἵλεών τε καὶ ἥμερον, πατρικόν τινα ἔρωτα τοῖς δήμοις ἐνστάξαντος.

Ἡ δὲ Περσίνα, βοῶν τε ἀγέλας καὶ ἵππων καὶ προβάτων, ὀρτύγων τε καὶ γρυπῶν, καὶ ἄλλων ζώων παντοίων εἰς τὴν ἱερὰν ὀργάδα προπέμψασα (τὰ μὲν, ὥστε ἐξ ἑκάστου γένους ἑκατόμβην εἰς τὴν θυσίαν εὐτρεπίσθαι, τὰ δὲ, ὥστε εἰς εὐωχίαν εἶναι τοῖς δήμοις) τέλος καὶ παρὰ τοὺς Γυμνοσοφιστὰς ἐλθοῦσα, οἰκοῦσι τὸ Πανὸς τέμενος ἐνημεροῦσι, τό τε παρὰ τοῦ Ὑδάσπου γράμμα ἐνεχείρι-

συμπαρακάλει παρεῖναι
ξιοῦντι τῷ βασιλεῖ, καὶ
αι καὶ αὐτῇ τὸ μέρος τὴν
ιν, κόσμον τῆς πανηγύ- 5
τῇ παρουσίᾳ γινομένους. οἱ
ὀλίγον ἐπιμεῖναι κελεύ-
ες, καὶ εἰς τὸ ἄδυτον παρελ-
ες, εὔχεσθαι ὡς ἔθος πα- 10
θεῶν τὸ πρακτέον πυ-
νοι, μικρὸν διαλιπόντες,
ῆλθον, καὶ τῶν ἄλλων σι-
ων, ὁ πρωτοκαθηγητὴς τοῦ 15
δρίου Σισιμίθρης, ὦ Περ-
έλεγεν, ἡμεῖς μὲν ἥξομεν·
εοὶ γὰρ ἐπιτρέπουσι· θό-
δέ τινα καὶ ταραχὴν 20
μηνύει τὸ δαιμόνιον, ἔσο-
[μὲν] παρὰ τὰς θυ-
εἰς ἀγαθὸν δὲ καὶ ἡδὺ τὸ
καταστρέψουσαν· ὡς μέ- 25
μὲν ὑμῶν τοῦ σώματος ἢ
τῆς βασιλείας ἀπολωλό-
ου πεπορισμένου ᾖ, εἴς τε τὸ
μενον ἀναφαίνοντος. καὶ 30
ρσίνα, Τά τε φοβερὰ,
πάντα τῆς πρὸς τὸ κρεῖτ-
έξει μεταβολὴν, ὑμῶν
ντων. ἀλλ' ὅταν αἴσθωμαι 35
ἄγοντα Ὑδάσπην, ση-
πρὸς ὑμᾶς. οὐδὲν δεῖ ἔφη
ίνειν ὁ Σισιμίθρης. ἥξει
ὔριον ὄρθριος. καὶ τοῦτο 40
άμμα μηνύσει μικρὸν ὕ-
καὶ ἐγίνετο οὕτως.

& adhortabatur, vt postulanti regi morem gererent, ac sibi quoque ex parte gratificarentur, & conuentui publico præsentia 5 sua ornamento essent. Illi autem cùm eam paululum commorari iussissent in adytum ingressi precandi 10 causa, & à diis quid esset agendum sciscitati, parua mora interposita redierunt. Atque aliis tacentibus, Sisimithres, qui pri- 15 mas tenebat in concilio: O Persina, dicebat, nos quidem veniemus: dij enim præcipiunt. Cæterùm tumultum quendam 20 & perturbationem fore in sacrificio, numen præmonstrat: sed & hunc in bonum & suauem finem desiturum: quòd mem- 25 brum quoddam vestri corporis, aut pars regni periisset, fatum autem hanc ipsam inquisitam exiberet. Persina autem: Maximè 30 formidabilia, inquit, planéque omnia in melius mutabuntur, vobis præsentibus. Ego autem cùm sensero Hydaspem adue- 35 nire, vos certiores faciam. Nihil opus est, inquit Sisimithres, vt nos certiores reddas. Cras enim manè veniet, & hoc ipsum tibi pau- 40 lo pòst literę significabunt. Atque ita accidit.

Ad sacrificiũ inuitantur.

Persina quid ab iis edoceatur.

Vaticinatio eorũm quæ circa amantes essent in sacrificio euentura.

Nam ſtatim redeunti Perſinæ, & regia domicilia proximè accedenti, literas regi eques tradebat, poſtridie aduenturum cum ſignificantes. Præcones igitus extemplò rumorem de literis diſſipabant, maſculis tantum obuiam prodeundi facultatem dantes, mulieribus autem exitu interdicẽtes. Siquidem cùm mundiſſimis tãtùm & lucidiſſimis diis Soli & Lunæ, ſacrificiũ faciẽdum eſſet, miſceri fœmineum genus moris non erat, ne aliqua vel inuita contaminatio victimis accideret. Soli autem ex mulieribus ſacerdoti Lunæ adeſſe permiſſum eſt. erat autem Perſina: quòd Solis quidem ſacerdotio rex: Lunæ autem, regina, moribus & inſtitutis gentis, ornarentur. Affutura autem erat & Chariclia his quæ agebantur, non tanquam ſpectatrix, ſed victima Lunæ futura.

Mulieribus exitu domorum interdictum in ſacrificio Solis & Lunæ, in quo miſceri fœmineum genus moris non erat.

Soli Perſinæ licuit vt Lunæ ſacerdoti.

Hydaſpes, Solis, Perſina, Lunæ ſacerdotes ex inſtituto gẽtis.

Ingens igitur impetus & cupiditas inceſſit vrbem, & cùm neque indictum diem expectaſſent, inde vſque à veſpera tranſmittebant Aſtaboram fluuium, alij per pontem, alij nauigiis ex arundine factis, quæ plurima & in multis partibus ripæ vacillabant,

Ἄρτι γὰρ ἐπανιούσῃ τῇ Περσίννῃ, καὶ τοῖς βασιλείοις πλησιαζούσῃ, γράμμα τοῦ βασιλέως ἱππεὺς ἐνεχείριζε, εἰς τὴν ἑξῆς ἔσεσθαι τὴν παρουσίαν αὐτοῦ σημαῖνον· κήρυκες οὖν αὐτίκα διήγγελλον τὴν γραφὴν, μόνῳ τῷ ἄρρενι γένει τὴν ὑπάντησιν ἐπιτρέποντες, γυναιξὶ δὲ ἀπαγορεύοντες. ἅτε γὰρ τοῖς καθαρωτάτοις καὶ φανοτάτοις θεῶν Ἡλίῳ τε καὶ Σελήνῃ τῆς θυσίας τελουμένης, ἐπιμίγνυσθαι τὸ θῆλυ γένος οὐ νενόμισται, τοῦ μή τινα καὶ ἀκούσιον τοῦ γένους μολυσμὸν τοῖς ἱερείοις. μόνῃ δὲ παρεῖναι γυναικῶν τῇ ἱερείᾳ τῆς σεληναίας ἐπέτρεπτο. καὶ ἦν ἡ Περσίννα· τῷ μὲν ἡλίῳ τοῦ βασιλέως· τῇ Σεληναίᾳ δὲ τῆς βασιλίδος ἐκ νόμου καὶ ἔθους ἱερωμένων. ἔμελλε δὲ ἄρα ἡ Χαρίκλεια παρέσεσθαι τοῖς δρωμένοις, οὐχ ὡς θεωρὸς, ἀλλ᾽ ἱερεῖον ἐσομένη τῆς Σεληναίας.

Ἀκατάσχετος οὖν ἡ ὁρμὴ κατειλήφει τὴν πόλιν· καὶ οὐδὲ τὴν προηγορευμένην ἡμέραν ἀναμείναντες, ἀφ᾽ ἑσπέρας ἐπεραιοῦντο κατὰ τὸν Ἀστάβορραν ποταμόν· οἱ μὲν κατὰ τὸ ζεῦγμα, οἱ δὲ πορθμείοις ἐκ καλάμων πεποιημένοις· ἃ δὴ πλεῖστα καὶ κατὰ πολλὰ μέρη τῆς ὄχθης ἐσάλευε

ται

ποῤῥωτέρω [τῆς] γεφύρας
κοῦσιν ἐπιτόμους διακο-
α τὰς περαιώσεις. ἔστι δὲ
ρομώτατα τῆς τε ὕλης ἕνε-
ὶ ἄχθος πλὴν ὅτι δύο
ἢ τρεῖς ἄνδρας οὐκ ἀνε-
ια. κάλαμος γὰρ ἐστι δίχα
μένος, καὶ τομὴν ἑκάστην
ον παρεχόμενος.
δὴ Μερόη μητρόπολις
τῶν Αἰθιόπων, τὰ μὲν ἄλ-
νῆσος τριγωνίζουσα,
οῖς ναυσιπόροις, τῷ τε
ὶ καὶ τῷ Ἀσταβόῤῥα καὶ
ασόβα περιῤῥεομένη· τοῦ
τὰ κορυφὴν ἐμπίπτοντος
ου, καὶ πρὸς ἑκάτερα
νου· τῶν ἑτέρων δὲ δυοῖν
πλευρὰν ἑκατέραν παρα-
μειβόντων, καὶ αὖθις
οις συμπιπτόντων, καὶ εἰς
Νεῖλον, τό τε ῥεῦμα
α ἐκνικωμένων. εὖρος δὲ
γίστη, καὶ ἤπειρον ἐν νήσῳ
μένη (τρισχιλίοις γὰρ τὸ μῆ-
ρος δὲ χιλίοις περιγρά-
δίοις) ζώων δὲ παμμε-
τῶν τε ἄλλων καὶ ἐλεφάν-
ὶ τροφός· καὶ δένδρα πλά-
, ἢ κατ' ἄλλας φέρειν ἀ-
ντὸς γὰρ ὅτι φοίνικές τε
εις, καὶ τὴν βάλανον εὔσο-
αὶ ὑπέρογκοι, σίτου τε καὶ
στάχυες, τὴν μὲν αὔξησιν,

his qui lõgiũs à põte habitant compendiosos subministrãtes traiectus Sũt autẽ celerrima tũ propter materiam, tum propter onus, quòd nõ plures quàm duos tréſue viros ferant. Arũdo enim in duas partes disse-cta, ex qualibet sectione nauigiolum præbet ac efficit.

Cæterùm Meroë metropolis Æthiopum, insula est alioqui triangulari forma, fluuiis quę nauibus transiri possunt, Nilo, & Astabora, & Asasoba, circumflua. Nilo quidem in vertice incidente, & in vtramque partem fisso: aliis verò duobus in vtroque latere se inuicem prætereuntibus, & rursus secum coeuntibus, & in vnum Nilum, alueum & nomen deferentibus Cùm autẽ latè pateat, & continentem in insula demonstret (tribus enim millibus stadiorum in longitudine, mille autem in latitudine circumscribitur) animalium insignis magnitudinis, cùm aliorum, tum elephantorum est altrix: & vt arbores sua sponte fingit, ita aliarum quoque rerum ferax est. Nam præterquam quòd palmæ ij signi procericate, & palmulis onustæ in ea crescunt, frumenti quoque & tritici spicæ proceritate quidem ea sunt,

Nauigiola Æthiopica ex arundine.

Meroë metropolis Æthiopũ, insula, circa eam fluuiis.

Longitudo insulæ & latitudo.

Quarum rerum altrix & ferax.

variis & multiplicibus hoſtiis eum placantes. In aliis verò, Soli quidem quadrigas albas offerebant, deo omnium velociſſimo, id quod velociſſimum eſt ſacrificantes: Lunæ autem iugum boum, propter vicinitatem terræ, agriculturæ adiutores, conſecrantes.

Cùm hæc adhuc agerentur, clamor ſubitò eſt ſublatus, mixtus ac turbulentus, qualem conſentaneum eſt multitudinis hominum confertorũ extitiſſe, Patria ſacra celebrantur, iis qui circunſtabant exclamantibus: moribus & inſtitutis receptum ſacrificium deinceps pro gente fiat, primitiæ belli deinceps offerantur. Cùm igitur intellexiſſet Hydaſpes, quòd humanam victimã flagitarent, quam ex iis tantũ qui in peregrinis bellis capti eſſent, offerre conſueuerant: manu ſilẽtio indicato, & ſtatim id quod petebatur conſecuturum eſſe, nutibus ſignificatione data: captiuos qui ad idipſum iampridem deſtinati fuerant, duci imperabat.

Humanam victimam poſcit populus.

Ducebantur igitur cùm alij, tum Theagenes & Chariclia, ſoluti vinculis, & ſtipati: triſtes quidem, vt eſt conſentaneum, alij:

Theagenes & Chariclea ad ſacrificiũ ducuntur.

ἐκ ποικίλων τε καὶ παντοίων ἱλασκόμενοι. ἐπὶ δὲ τῶν ἑτέρων, Ἡλίῳ μὲν τέθριππον λευκὸν [ἐπῆγον, τῷ ταχίστῳ θεῶν, ὡς ἔοικεν, τὸ τάχιστον καθοσιοῦντες] τῇ Σεληναίᾳ δὲ ξυνωρίδα βοῶν, 10 διὰ τὸ περίγειον, ὡς ἔοικε, τῆς θεοῦ, τοὺς γηπονίας συνεργοὺς καθιερεύοντες.

Καὶ ἔτι τούτων δρωμένων 15 βόησις ἀθρόον ἠγείρετο συμμιγής τε καὶ ταραχώδης, καὶ οἷα εἰκὸς ὑπὸ πλήθους [ἀπείρου] ἀνθρώπων συγκλύδων, τὰ πάτρια τελείσθω, τῶν περιεστώτων 20 ἐκβοώντων, ἡ νενομισμένη θυσία λοιπὸν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους τελείσθω, αἱ ἀπαρχαὶ τοῦ πολέμου 25 τοῖς θεοῖς προσαγέσθωσαν. Συνεὶς οὖν ὁ Ὑδάσπης ὅτι τὴν ἀνθρωποκτονίαν ἐπιζητοῦσι, ἣν ἐπὶ ταῖς κατὰ τῶν ἀλλοφύλων 30 νίκαις μόναις ἐκ τῶν αἰχμαλώτων ἐπιτελεῖν εἰώθεσαν, κατασείσας τῇ χειρὶ, καὶ αὐτίκα τὸ αἰτούμενον ἔσεσθαι τοῖς νεύμασι 35 σημήνας, τοὺς εἰς τοῦτο πάλαι ἀποκεκληρωμένους αἰχμαλώτους ἄγεσθαι προσέταττεν.

Ἤγοντο οὖν οἵ τε ἄλλοι, 40 καὶ ὁ Θεαγένης καὶ ἡ Χαρίκλεια. τῶν τε δεσμῶν λελυμένοι καὶ κατεστεμμένοι, κατηφεῖς μὲν, οἷα εἰκὸς, οἱ ἄλλοι

θεαδένης δ' ἐπ' ἔλαττον· ἡ
ιλεία δὲ καὶ φαιδρῷ τῷ προσ-
ῳ καὶ μειδιῶντι, συνεχὲς
ἀτενὲς εἰς τὴν Περσίναν ἀ-
πε· ὥστε κἀκείνην παθεῖν
ὸς τὴν ὄψιν· καὶ βύθιόν τι
ἄσα, ὦ ἄνερ, εἶπεν, οἵαν
εἰς τὴν θυσίαν ἐπιλέλεξαι,
ὐκ ἰδοῦσα τοιοῦτον κάλλος·
καὶ εὐγενὴς τὸ βλέμμα·
καὶ μεγαλόφρων πρὸς τὴν
ν· ὡς δὲ ἐλεεινὴ τῆς κατὰ
ἡλικίαν ἀκμῆς. εἰ περι-
συνέβαινεν ἡμῖν τὸ ἅπαξ
ἐν καὶ κακῶς ἀπολωλὸς θυ-
ιον, ἐν ἴσοις που ταύτῃ
ἔτεσιν ἐξητάζετο. ἀλλ'
εἴθε ἄνερ ἦν πως ἐξε-
τὴν κόρην, πολλὴν ἄν τι-
ψυχὴν, διακονουμένης
τοιαύτης. ἴσως δέ τι καὶ
νὶς ἐστιν ἡ ἀθλία· τὸ γὰρ
ωπον, οὐκ Αἰγύπτιας. Ἑλ-
μὲν, ἔφη πρὸς αὐτὴν ὁ
σπης, καὶ πατέρων οὓς λέ-
παρόν· δεῖξαι γὰρ οὐκ ἂν ἔ-
θέν· καίτοι γε ἐπήγγελτο.
ὐαί γε μὴν τῆς θυσίας ἀ-
τος· καίτοι γε ἐβουλόμην,
ῶς τι καὶ αὐτὸς, οὐκ οἶδ'
καὶ κατελεῶν τὴν κόρην.
ἴσθα ὡς ἄρρενα μὲν τῷ Ἡ-
θήλειαν δὲ τῇ Σελήνῃ
ροσάγειν τε καὶ ἱερουργεῖν

minus autem Theagenes. at Chariclia læto vultu ac ridẽti, perpetuo ac vno obtutu Persinã intuens vt & illa 5 aliquo modo aspectu afficeretur, & vehementiùs ingemiscens: O marite, diceret, qualem virginem ad sacrificium delegisti? Haud 10 scio, an viderim talem formam. Quàm est generoso & liberali vultu? Quã magno & excelso animo fortunam perfert? Quàm ob 15 florem ætatis commiseratione sui cõmouet animũ? si superesse contigisset, semel ex te conceptam, & malè amissam filiolam, propemodum 20 totidem impleuisse annos, quot hæc deprehenderetur. Sed vtinam liceret marite, aliquo modo liberare hanc: magnam e- 25 quidem haberem consolationem, hac mihi ministrante. Fortassis autẽ & Græca est misera: neq; enim est Ægyptiæ facies. Græca 30 quidẽ est, inquit, & parẽtibus nata, quos in præsentia dicet: neq; enim vllo modo ostendere poterit, quamuis promiserit. Liberari sanè 35 illã à sacrificio impossibile est, quamuis vellẽ vtique, cùm & ipse aliquo modo commouear animo, & miserear puellæ. Sed scis, 40 quòd masculum quidẽ Soli, fœminam autem Lunæ, & offerre & sacrificare lex

Chariclea vultus ridẽs & lætus.

Ingemiscit aspectu Persina: eius ad Hydaspem verba.

De liberatione puellæ agit.

variis & multiplicibus hoſtiis eum placantes. In aliis verò, Soli quidem quadrigas albas offerebant, deo omnium velociſſimo, id quod velociſſimum eſt ſacrificantes : Lunæ autem iugum boum, propter vicinitatem terræ, agriculturæ adiutores, conſecrantes.

Cùm hæc adhuc agerentur, clamor ſubitò eſt ſublatus, mixtus ac turbulentus, qualem conſentaneum eſt multitudinis hominum confertorũ extitiſſe, Patria ſacra celebrantur, iis qui circunſtabant exclamantibus: moribus & inſtitutis receptum ſacrificium deinceps pro gente fiat, primitiæ belli deinceps offerantur. Cùm igitur intellexiſſet Hydaſpes, quòd humanam victimã flagitarent, quam ex iis tantũ qui in peregrinis bellis capti eſſent, offerre conſueuerant: manu ſilẽtio indicato, & ſtatim id quod petebatur conſecuturum eſſe, nutibus ſignificatione data: captiuos qui ad idipſum iampridem deſtinati fuerant, duci imperabat.

Humanam victimam poſcit populus.

Ducebantur igitur cùm alij, tum Theagenes & Chariclia, ſoluti vinculis, & ſtipati: triſtes quidem, vt eſt conſentaneum, alij:

Theagenes & Chariclea ad ſacrificiũ ducuntur.

μένοι καὶ κατεσαλμένοι, κατηφεῖς μ

Cariclia ...

... O mortis di-
tem, qualem virginem ad
sacrificium delegisti! Haud
scio, an viderim talem for-
mam. Quàm est generosa
& liberali vultu! Quàm ma-
gno & excelso animo for-
tunam perfert! Quàm ob
florentem ætatis commisera-
tione sui commouet animos

... effrenabant è
medio collo-
... iubentes.
... cumque con-
... in plãta
... cùm ne pri-
... & ad exiguũ
... quidam
... aureis qui-
... foco inter-
... ad eam effi-
... vt quemli-
... & alioqui
... asset, adure-
... eorũ qui se-
... isset, sine vl-
... gressum ad-
... obrem hos
... diis destina-
... forte aut
... cùm fo-
... virgi-
... deprehen-
... autẽ &
... conscen-
... esse appa-
... miratione
... pter pro-
... itudinẽ,
... adeò flu-
... enerca-
... olis sa-

Duæ aut tres Græcæ virginitate falsa deprehensæ.

Theagenis castitas in admiratione.

Submissa Theagenis ad Charicliam verba, ...

Hydaſpes etiam cōmotus aſpectu puellæ liberare vult, ſi poſſit.

Vetatur lege patria.

Vnum remedium inuenit.

Æthiopum mos cognoſcendi an experti conſuetudinis virorum virgo.

Mundas eſſe oportet quæ Lunæ offerūtur, ſicut eos qui Soli.

Labor, amor, & ſtudiū Perſinæ in liberanda virgine.

Etiam lacrymæ.

Probatur foco virginitas puellæ & aliorum captiuorum.

lex poſtulet. Cùm autem hęc mihi prima ſit adducta captiua, & præſenti ſacrificio deſtinata, omnino excuſationis locum non haberet apud multitudinem dilatio. Vnum tantum illi adiumento eſſe poſſet, ſi poſtquam focum, vt ſcis, conſcenderit, non ſe conſeruaſſe expertem conſuetudinis virorum deprehēſa fuerit: cùm lex mundam eſſe eam quæ offertur deæ, ſicuti & Soli, iubeat: de Bacchi verò ſacrificiis ſit indifferens. Cæterùm vide ſi commercium habuiſſe cum viris deprehenſa fuerit, ne haud deceat talem in ædes recipere. Tum Perſina: Deprehendatur, & ſeruetur tantùm. Captiuitas, & bellū, & extorris vita, à ſedibus patriis tam remota, vacuum à culpa facit propoſitum: præcipuè in hac, quę cùm forma, vim cōtra ſe ipſam, etiamſi quid eiuſmodi paſſa ſit, circumferat.

Hęc adhuc dicēte, & ſimul illacrymāte, celaréq; id eos qui aderant conante, afferri focum Hydaſpes iuſſit. Collectis igitur pueris impuberib. ex multitudine, miniſtri (ſolis enim eiuſmodi

ὁ νόμος βούλεται. ταύτης δὲ πρώτης αἰχμαλώτου προσαχθείσης, καὶ εἰς τὴν νῦν θυσίαν ἀποκληρωθείσης, ἀπαραίτητος ἂν γίνοιτο πρὸς τὸ πλῆθος ἡ ὑπέρθεσις. ἓν μόνον ἂν συνδήσειεν, εἰ τῆς ἐσχάρας ἣν οἶσθα ἐπιβᾶσα, μὴ ἀγνεύουσά πως ὁμιλίας τῆς πρὸς ἄνδρας ἐλεγχθείη· καθαρὰν γὰρ τὴν προσκομιζομένην τῇ θεῷ, καθάπερ οὖν καὶ τὴν Ἡλίῳ, τοῦ νόμου κελεύοντος· ἐπὶ δὲ τῆς τοῦ Διονύσου θυσίας ἀδιαφοροῦντος. ἀλλ' ὅρα, εἰ προσομιλήσασα [τῳ] φωραθείη πρὸς τῆς ἐσχάρας, μὴ οὐκ εὐπρεπὲς ᾖ τὴν τοιάνδε εἰς τὸν οἶκον εἰσδέξασθαι. καὶ ἡ Περσίνα, φωραθείη, ἔφη, καὶ σωθείη μόνον. αἰχμαλωσία καὶ πόλεμος καὶ τοσοῦτος τῆς ἐνεγκούσης ἐξοικισμὸς, ἀνέγκλητον ποιεῖ τὴν προαίρεσιν· καὶ πλέον ἐπὶ ταύτης, ἐν τῷ κάλλει τὴν καθ' ἑαυτῆς βίαν, εἰ καί τι τοιοῦτον ὑπέστη, περιφερούσης.

Καὶ ἔτι τοιαῦτα λεγούσης, καὶ ἅμα ὑποδακρυούσης, λανθάνειν τε τοὺς παρόντας πειρωμένης, ἄγεσθαι τὴν ἐσχάραν ὁ Ὑδάσπης ἐκέλευσε. παιδάρια τοίνυν ἄνηβα συλλαβόντες ἐκ τοῦ πλήθους οἱ ὑπηρέται (μόνοις γὰρ τοῖς τοιούτοις

ἀβλα

ῶς θιγγάνειν ἔνεστιν) ἐκό-
τες ἐκ τοῦ νεὼ, καὶ εἰς μέσους
ἔθεσαν, ἐπιβαίνειν ἕκαστον
αἰχμαλώτων κελεύοντες.
ὅστις ἐπιβαίη, παραυτίκα
στιν ἐφλέγετο, οὐδὲ τὴν
ὼ καὶ πρὸς ὀλίγον ψαῦ-
ων ὑποστάντων, χρυσοῖς
βελίσκοις τῆς ἐσχάρας
πλεγμένης, πρὸς τοῦτο δὲ
ίας τετελεσμένης, ὥστε
τὸν μὴ καθαρὸν, καὶ
ἐπιορκοῦντα, καταί-
ειν δὲ ἀπεναντίων, ἀλύ-
πως ἐνδιδόναι τὴν βάσιν. τού-
ς δὴ, τῷ τε Διονύσῳ
οις θεοῖς ἀπεκλήρουν,
δύο που καὶ τριῶν Ἑλλη-
αἳ τῆς ἐσχάρας ἐπιβᾶσαι,
ένειν ἐγνωρίσθησαν. ἐπεὶ
ὁ Θεαγένης ἐπιβὰς κα-
ον ἐφαίνετο, θαυμασθεὶς
πάντων, τά τε ἄλλα τοῦ
ους καὶ κάλλους, καὶ ὅτι
ως ἀκμαῖος ἀνὴρ, ἀπεί-
ἦν τῆς ἀφροδίτης, πρὸς
λιακὴν ἱερουργίαν ηὐ-
ζετο.
ὁ λέγων ἠρέμα πρὸς τὴν
λειαν, Τἀπίχειρα παρ'
ν τῆς καθαρῶς βιούν-
σφάγια] θυσίαι καὶ σφαγαὶ
θλα τῆς σωφρονούντων;
[φιλτάτη] Χαρίκλεια,

fine vllo detrimento attingere licet) efferebant è templo, & in medio collocarunt, conscendere quemlibet captiuum iubentes. Ac ex his quicunque conscenderant, statim in plãta adurebantur, cùm ne primùm quidem, & ad exiguũ tempus, contactum quidam sustinuissent: aureis quidem verubus foco intertexto: porrò ad eam efficaciã elaborato, vt quemlibet immundum, & alioqui eum qui peierasset, adureret: at econtrà eorũ qui secus ætatem egisset, fine vllo detrimento gressum admitteret. Quamobrem hos Baccho & aliis diis destinabant, præter duas fortè aut tres Græcas, quæ cùm focum conscendissent, virginitate salua esse deprehensæ sunt. Postquam autẽ & Theagenes, cùm conscendissent, mundus esse apparuit, omnium admiratione exceptus, cùm propter proceritatem & pulcritudinẽ, tum eo quòd vir adeò florenti ętate rerum venerearũ expers esset, ad Solis sacrificium instruebatur.

At ille submissè ad Chariclíam: Apud AEthiopes præmia mundè viuentium sacrificia, & mactationes eorum qui castitatem seruant, brauia? Sed ô mea Chariclia,

Duæ aut tres Græcæ virginitate salua deprehensæ.

Theagenis castitas in admiratione.

Submissa Theagenis ad Chariclea verba, ne moras lõgiores trahat.

Apud AEthiopes præmia mundè viuentium sacrificia, & mactationes eor...

cur non te iam aperis? Quale tempus adhuc expectas? An illud demùm, cùm aliquis iugulũ feriet? Dic obsecro, & indica tuam fortunam. Forsitan & me, quæ sis cognita, seruabit: sin minùs, & tu vtique dubio procul periculum effugies: quo cognito, vel mori mihi optabile est. Illa autem: Propè adest certamen, cùm dixisset, & sors rationum nostrarum nunc vacillat: ne imperio quidem eorum, quibus erat id negocij datum, expectato, induit sacram vestem Delphicam, ex quadam sarcinula, quã secum ferebat, depromptam, intextam auro, & radiis cocco tinctis variatam ac refertam. Denique cùm comam soluisset, & tanquam furore afflata visa esset, accurrit & insiluit in focum, stetítque longo tẽpore illæsa, pulchritudine magis tum etiam relucente refulgens, & omnium oculis ex alto exposita, atque à figura stolæ simulachri deæ magis quàm mortalis mulieris similis.

Quo ornatu virgo parat se ad ignem, responso dato Theageni.

In rogum ipsa insilit.

Illæsa manet.

Stupor igitur omnes cepit: & clamorem vnum obscurum & inarticulatum admirationis indicem ediderũt, cùm alia suspiciẽtes,

Stupore omnes capit.

τί οὐχὶ φράζεις σαυτ
ἀναμένεις ἔτι καιρὸν, ἢ
ἂν ἀποδειροτομήσῃ τις;
ἱκετεύω, καὶ μήνυε τὴ
τύχην· ἴσως μὲν κἀμὲ
σῴς, εἰ τίς ποτε εἶ γ
σα. καὶ ἐξαιτήσασα.
μὴ τοῦτο, σύ γε μὴν
διαδράσῃ τὸν κίνδυν
κες δὲ τοῦτό μοι μα
τελευτᾶν. ἡ δὲ, πλη
γὼν εἰποῦσα, καὶ νυ
τεύει καθ' ἡμᾶς ἡ μ
δὲ κελεύσαι τοὺς ἐπι
νοις ἀναμείνασα,
τὸν ἐκ Δελφῶν ἱερὸ
ἐκ πηριδίου τινὸς ὃ
προσκομίσασα, χρυσῷ
καὶ ἀκτῖσι κοκκοβα
τόπαστον· τήν τε κό
σα, καὶ οἷον κάτοχος
προσέδραμέ τε, καὶ ἐ
ἐσχάρᾳ, καὶ εἱστήκει π
νον ἀπαθὴς, τῷ τε
πλέον ἐκλάμποντι
πτουσα, περίοπτος ἐκ
πᾶσι γεγενημένη, κα
σχήματος τῆς στολῆς,
θεοῦ πλέον, ἢ θνητ
προσεικαζομένη.

Θάμβος οὖν ἅ
κατεῖχε· καὶ βοὴν μ
μὲν καὶ ἄναρθρον,

δὲ τοῦ θαύματος ἀπηχησάντων, τῶν τε ἄλλων ὁ

ὅτι καθάπερ οὕτως
υπον, καὶ τὸ ὡραῖον τ
ικτον ἐγείρει, καὶ ἑ-
αυτῷ σωφροσύνην 5
ρα κοσμούμενον, ἐ-
οιῶ καὶ ἄλλοις τῆς
μόσιος τῇ θυσίᾳ
δεισιδαιμονοῦντες, 10
ι ἂν εἶδον ἐκ πυρὸς
ερισωθεῖσαν. πλέον
ὁ Περσίνην, ὥστε καὶ
ς τὸν Ὑδάσπην, ὡς 15
ὶ δυστυχὴς ἡ κόρη
ὶ καὶ οὐκ εἰς καιρὸν
φροσύνη σεμνυνο-
ύνατον τῶν πολλῶν 20
ίνων ἀλλαττομένη.
γένοιτο, ἔφη, ὦ ἄ-
την, ἔφη, ἐνοχλεῖς,
ι τὴν οὐ σωζομένην 25
, ὡς ἔοικε, διὰ τὸ
τ φύσεως ἀρχῆθεν
μένη,
καὶ ἀποστρέψας τὸν 30
: τοὺς Γυμνοσοφι-
οὶ σοφώτατοι, ἔφη,
υτρεπισμένων, Τί
χετο τῶν ἱερῶν; καὶ 35
ης, εὐφήμησον, ἀ-
ἑλληνίζων, ὥστε μὴ
ἐπαΐειν) ἱκανῶς
ιεχει τούτων ὄψιν
ολὴν ἐχρανάμην. 40
μὲ εἰς τὸν νεὼν μεταστησόμεθα, θυσίαν οὕτως ἔκθεσμον

tum quòd formam plusquā humanam, & venustatem florentis ætatis intactam attolleret; ac declararet se habere pudicitiam forma cum primis exornatā. Angebat igitur & alios in turba, quòd ad sacrificiū aptā & idoneam esse constitisset: & quamuis superstitione laborarent, libentissimè tamen vidissent illam aliqua ratione seruatam. Cæterùm magis excruciabat Persinam, vt etiam ad Hydaspem diceret: Quàm misera & infelix est hæc puella, nequicquam & haud opportunè pudicitiam vendi-tans, mortem cum hisce multis laudibus cōmutans. Sed quídnā fieret, inquit, ô vir? At ille: Frustra, inquit, molesta es, & misereris eius quæ seruari nō potest: sed diis, vt videtur, propter naturæ præstantiam inde vsque ab initio custoditur.

Denique sermone conuerso ad Gymnosophistas: Sed, ô sapientissimi, inquit, cùm omnia sint parata, cur non rem sacram incipitis? Sisimithres autem: Absit, inquit, (Græcè loquens, ne multitudo exaudiret) Satis enim iam vel hisce aspectum & auditum polluimus. Sed nos quidem in templum secedemus, sacrificium adeò nefandum,

Angorem multis quòd sacrificio apta reperiatur & Persinæ potissimùm.

Infelix pudicitia.

Hydaspes sacrificium differri quæritur.

Sisimithres obstat.

Nam ſtatim redeunti Perſinæ, & regia domicilia proximè accedenti, literas regi eques tradebat, poſtridie aduenturum cum ſignificantes. Præcones igitur extemplò rumorem de literis diſſipabant, maſculis tantum obuiam prodeundi facultatem dantes, mulieribus autem exitu interdicẽtes. Siquidem cùm mundiſſimis tatùm & lucidiſſimis diis Soli & Lunæ, ſacrificiũ faciẽdum eſſet, miſceri fœmineum genus moris non erat, ne aliqua vel inuita contaminatio victimis accideret. Soli autem ex mulieribus ſacerdoti Lunæ adeſſe permiſſum eſt. erat autem Perſina: quòd Solis quidem ſacerdotio rex: Lunæ autem, regina, moribus & inſtitutis gentis, ornarentur. Affutura autem erat & Chariclia his quæ agebantur, non tanquam ſpectatrix, ſed victima Lunæ futura.

Mulieribus exitu domorum interdictum in ſacrificio Solis & Lunæ, in quo miſceri fœmineum genus moris non erat.

Soli Perſinæ licuit vt Lunæ ſacerdoti.

Hydaſpes, Solis, Perſina, Lunæ ſacerdotes ex inſtituto gẽtis.

Ingens igitur impetus & cupiditas inceſſit vrbem, & cùm neque indictum diem expectaſſent, inde vſque à veſpera tranſmittebant Aſtaboram fluuium, alij per pontem, alij nauigiis ex arundine factis, quæ plurima & in multis partibus ripæ vacillabant,

Ἄρτι γὰρ ἐπανιούσῃ τῇ Περσίννῃ, καὶ τοῖς βασιλείοις πλησιαζούσῃ, γράμμα τοῦ βασιλέως ἱππεὺς ἐνεχείριζε, εἰς τὴν ἑξῆς ἔσεσθαι τὴν παρουσίαν αὐτοῦ σημαῖνον· κήρυκες οὖν αὐτίκα διήγγελλον τὸ γραφὲν, μόνῳ τῷ ἄρρενι γένει τὴν ὑπάντησιν ἐπιτρέποντες, γυναιξὶ δὲ ἀπαγορεύοντες. ἅτε γὰρ τοῖς καθαρωτάτοις καὶ φανοτάτοις θεῶν Ἡλίῳ τε καὶ Σελήνῃ τῆς θυσίας τελουμένης, ἐπιμίγνυσθαι τὸ θῆλυ γένος οὐ νενόμισται, τοῦ μή τινα καὶ ἀκούσιον ποτὲ γενέσθαι μολυσμὸν τοῖς ἱερείοις. μόνῃ δὲ παρεῖναι γυναικῶν τῇ ἱερείᾳ τῆς Σεληναίας ἐπετέτραπτο. καὶ ἦν ἡ Περσίννα· τῷ μὲν ἡλίῳ τοῦ βασιλέως, τῇ Σεληναίᾳ δὲ τῆς βασιλίδος ἐκ νόμου καὶ ἔθους ἱερωμένων. ἔμελλε δὲ ἄρα ἡ Χαρίκλεια παρέσεσθαι τοῖς δρωμένοις, οὐχ ὡς θεωρὸς, ἀλλ᾽ ἱερεῖον ἐσομένη τῆς Σεληναίας.

Ἀκατάσχετος οὖν ἡ ὁρμὴ κατειλήφει τὴν πόλιν· καὶ οὐδὲ τὴν προηγορευμένην ἡμέραν ἀναμείναντες, ἀφ᾽ ἑσπέρας ἐπεραιοῦντο κατὰ τὸν Ἀσταβόρραν ποταμὸν οἱ μὲν κατὰ τὸ ζεῦγμα, οἱ δὲ πορθμείοις ἐκ καλάμων πεποιημένοις, ἃ δὴ πλεῖστα καὶ κατὰ πολλὰ μέρη τῆς ὄχθης ἐσάλευε

ἐρρωτῶν [τῆς] γεφύρας οὖσιν ἐπιτόμους διακο- τὰς περαιώσεις. ἔστι δὲ ... ὠκύτατα τῆς τε ὕλης ἕνε- ... ἄχθος πλὴν ὅτι δύο καὶ τρεῖς ἄνδρας ἐκ ἀνε- ... κάλαμος γὰρ διχῆ δίχα ... θεὶς, καὶ τομὴν ἑκάστην ... παρεχόμενος.

... δὲ Μερόη μητρόπολις Αἰθιόπων, τὰ μὲν ἄλ- ... νῆσος τριγωνίζουσα, ... οἷς ναυσιπόροις, τῷ τε καὶ τῷ Ἀσταβόρρᾳ καὶ ... σόβᾳ περιρρεομένη· τοῦ ... κορυφὴν ἐμπίπτοντος ... ου, καὶ πρὸς ἑκάτερα ... ου· τῶν ἑτέρων δὲ δυοῖν ... πλευρὰν ἑκατέραν παρ- ... φερομένων, καὶ αὖθις ... οις συμπεσόντων, καὶ εἰς Νεῖλον, τό τε ῥεῦμα ... ἐκνικωμένων. εὖρος δὲ ... γίστη, καὶ ὅπερ ἐν νήσῳ ... μένη (τρισχιλίοις γὰρ τὸ μῆ- ... ἔρος δὲ χιλίοις περιγρά- ... δίοις) ζώων δὲ παμμε- ... τῶν τε ἄλλων καὶ ἐλεφάν- ... τροφός· καὶ δένδρα πλά- ... τι, ἢ κατ' ἄλλας φέρειν ἀ- ... κτὸς γὰρ ὅτι φοίνικές τε ... κεις, καὶ τὴν βάλανον εὔσο- ... καρποι, σῖτοι τε καὶ ... στάχυες, τὴν μὲν αὔξησιν,

his qui lõgiùs à põte habitant compendiosos subminištrãtes traiectus. Sũt autẽ celerrima tũ propter materiam, tum propter onus, quòd nõ plures quàm dũos trésue viros ferant. Arũdo enim in duas partes dissecta, ex qualibet sectione nauigiolum præbet ac efficit.

Nauigiola Æthiopica ex arundine.

Cæterùm Meroë metropolis Æthiopum, insula est alioqui triangulari forma, fluuiis quę nauibus transiri possunt, Nilo, & Astabora, & Asasoba, circumflua. Nilo quidem in vertice incidente, & in vtramque partem fisso: aliis verò duobus in vtroque latere se inuicem prætereuntibus, & rursus secum coeuntibus, & in vnum Nilum, alueum & nomen deferentibus. Cùm autẽ latè pateat, & continentem in insula demonstret (tribus enim millibus stadiorum in longitudine, mille autem in latitudine circumscribitur) animalium insignis magnitudinis, cùm aliorum, tum elephantorum est altrix: & vt arbores sua sponte fingit, ita aliarum quoque rerum ferax est. Nam prӕterquam quòd palmæ ij signi procecitate, & palmulis onustæ in ea crescunt, frumenti quoque & tritici spicæ proceritate quidem ea sunt,

Meroë metropolis Æthiopũ, insula, circa eam fluuiis.

Longitudo insulæ & latitudo.

Quarum rerum altrix & ferax.

Tritici spicæ proceritate equitem vel camelo insidentē occultantes.

vt equitem omnem, interdum & camelo insidentem occultent: fructu autem adeò vbere, vt semina terræ mandata, trecentuplum ferant: & arundinem procreat, qualis iam dicta est. 5

Hydaspes à suis obuiam procedentibus vt excepitus.

Tunc igitur tota nocte, cùm alius alium fluuium 10 transmisisset, obuiam prodeuntes, veluti Deum cum præconiis & gratulationibus, Hydaspem excipiebāt: hi quidem etiam longiùs, 15 aliquantum autem ante campum sacrum obuiam progressi Gymnosophistæ, dextrásque iungebant, & salutabant osculis: post 20 hos verò Persina in vestibulo templi, & intra ambitum.

Religio ad sacrificiū se conuertentis Hydaspis.

Postquam igitur submissi deos adorarūt, & pre- 25 cibus gratiarum actionis ergo pro victoria & salute finem fecerunt, egressi ambitu, ab publicum sacrificium conuertebantur, in 30 tabernaculo iam antea pręparato considentes, quod

Tabernaculū vt constructum.

quatuor conficiebant recens præcisæ arundines, figura quadrilatera, angu- 35 lum quemlibet vna arundine columnæ instar fulciente ac sustinente: in summo autem, in formam testudinis adducta, & cum 40 aliis, additis palmarum ramis, iuncta & connexa,

ὥστε καὶ ἱππέα πάντα καὶ ἐπὶ καμήλου ἐστὶν ὅτε κρύπτειν· τὸν δὲ καρπόν, ὥστε εἰς τριακοσιοπλάσιον τὸ καταβληθὲν ἐκφέρειν. καὶ τὸν κάλαμον φύει τοιοῦτον, οἷος εἴρηται.

Τότε δ' οὖν διὰ πάσης νυκτός, ἄλλοι κατ' ἄλλο τὸν ποταμὸν διαπεραιωθέντες, προαπαντῶντες καὶ ἴσα καὶ θεὸν εὐφημοῦντες, ἐδεξιοῦντο τὸν Ὑδάσπην. οὗτοι μὲν δὴ καὶ πορρωτέρω. μικρὸν δὲ καὶ πρὸ τῆς ὀργάδος ἐντυχόντες οἱ Γυμνοσοφισταί, δεξιάς τε ἐνέβαλλον, καὶ φιλήμασιν ἠσπάζοντο. μετὰ δὲ τούτους ἡ Περσίνα τοῦ νεώ τε ἐν προπύλοις καὶ περιβόλων ἐντός.

Κἀπειδὴ προσπεσόντες τοὺς θεοὺς προσεκύνησαν, καὶ τὰς χαριστηρίους εὐχὰς ὑπὲρ τῆς νίκης καὶ σωτηρίας ἐτέλεσαν, ἐκ τοὺς περιβόλων ἐλθόντες, ἐπὶ τὴν δημοτελῆ θυσίαν ἐτρέποντο, κατὰ τὴν προηυτρεπισμένην τῷ πεδίῳ σκηνὴν προκαθίσαντες. ἣν τέσσαρες ἐπλήρουν νεότμητοι κάλαμοι, σχήματος τετραπλεύρου γωνίαν ἑκάστην ἑνὸς καλάμου κίονος δίκην ἐρείδοντος, καὶ κατὰ τὰ ἄκρας εἰς ἁψῖδα περικαμπτομένου, καὶ τοῖς ἄλλοις ἅμα φοινίκων ἔρνεσι συμπίπτοντος, καὶ

ᾀποκείμενον ὀροφοῦντος.
τέραν δὲ σκηνὴν πλησίον
ηλῆς μὲν κρηπῖδος, Θεῶν
ρίων ἀγάλματα καὶ ἡ-
ἰκόνες προὔκειντο, Μέ-
τε καὶ Περσέως καὶ Ἀνδρο-
, οὓς γενάρχας ἑαυτῶν οἱ
ζοντες Αἰθιόπων νο-
ι. χθαμαλώτεροι δὲ καὶ
ὲρ κορυφῆς τὰ θεῖα πε-
μοι, κατὰ τὴν δευτερούσης
δος, οἱ Γυμνοσοφισταὶ ἐ-
ηντο. τούτων ἐξῆς ὁπλι-
λαγξ εἰς τὸν κύκλον πε-
ἵστο, ταῖς ἀσπίσιν ὀρθω-
καὶ ἀλλήλων ἐχομέναις
μένη τό τε πλῆθος ἐξό-
ἀνασέλλουσα, καὶ τὸ με-
ὀχλητον τοῖς ἱερουρ-
ς παρασκευάζουσα.
ιερὰ δὲ [δὴ] προδιαλεχ-
ρος τῷ δήμῳ ὁ Ὑδάσπης,
τε νίκην καὶ τὰ ὑπὲρ τοῦ
ατορθωθέντα καταγγεί-
ἔσθαι τῆς θυσίας τοῖς ἱερο-
ἐκέλευε. Τριῶν δὴ βω-
πάντων εἰς ὕψος ἠρμέ-
τῶν μὲν δυοῖν κεχωρισμένων
τε καὶ Σελήνῃ συνεζευγ-
, τοῦ τρίτου δὲ τῷ Διονύσῳ
τερον μέρος ἰδιάζοντος
ὶ παντοῖα ζῶα ὑπέσφαττ.
ιὰ τὸ πάνδημον (οἶμαι)
ὶ καὶ πᾶσι κεχαρισμένον.

subiectúmque spacium cō-
tegente. In altero autem
tabernaculo, proximè su-
per alta basi deorum indi-
genarum simulachra, & he-
roum imagines propone-
bantur, Memnonis ac Per-
sei & Andromedæ, quos
authores esse sui generis
reges AEthiopum existi-
mant. Inferius autem, &
tanquam supra verticem
numinibus collocatis in
altera basi, Gymnosophistæ
sedebant. Hos deinde pha-
lanx militum in orbem sti-
pauerat, scutis erectis ac
densatis innixa, & multitu-
dinem à tergo reprimens,
ac medium spacium ab o-
mni tumultu & molestia
vacuum sacrificantibus cō-
seruans.

Alterum tabernaculū.

Memnon, Perseus, Andromeda, authores sui generis habiti apud reges AEthiopū.

Enimuero cū pauca præ-
fatus esset ad populū Hyda-
spes, & victoriam, ac ea quę
pro Republica prosperè ac
fœliciter gesta essent, enū-
ciasset, ad sacrificiū aggre-
di, iis, ad quos rei diuinæ
faciēdę cura pertinebat, im
perabat. Porrò cùm tres a-
ræ in altū erectæ essent, ac
duæ quidē peculiariter So-
li & Lunæ coniunctim, ter-
tia verò Bacchi in altera
parte separatim collocata
esset, huic quidē omnis ge-
neris animantia mactabāt,
propter peruulgatam vim
(vt existimo) numinis,
& omnibus gratificantem,

Tres aræ erectæ, Soli, Lunæ & Baccho: & quid vnicuique sacrificaretur.

variis & multiplicibus hostiis eum placantes. In aliis verò, Soli quidem quadrigas albas offerebant, deo omnium velocissimo, id quod velocissimum est sacrificantes : Lunæ autem iugum boum, propter vicinitatem terræ, agriculturæ adiutores, consecrantes.

Cùm hæc adhuc agerentur , clamor subitò est sublatus , mixtus ac turbulentus ; qualem consentaneum est multitudinis hominum confertorũ extitisse, Patria sacra celebrantur, iis qui circunstabant exclamantibus:moribus & institutis receptum sacrificium deinceps pro gente fiat, primitiæ belli deinceps offerantur. Cùm igitur intellexisset Hydaspes,quòd humanam victimã flagitarent,quam ex iis tantũ qui in peregrinis bellis capti essent,offerre consueuerant:manu silẽtio indicato,& statim id quod petebatur consecuturum esse, nutibus significatione data:captiuos qui ad idipsum iampridem destinati fuerant,duci imperabat.

Humanam victimam poscit populus.

Ducebantur igitur cùm alij, tum Theagenes & Chariclia, soluti vinculis, & stipati : tristes quidem, vt est consentaneum, alij:

Theagenes & Chariclea ad sacrificiũ ducuntur.

ἐκ ποικίλων τε καὶ παντοίων ἱλασκόμενοι. ἐπὶ δὲ τῶν ἑτέρων, Ἡλίῳ μὲν τέθριππον λευκὸν [ἐπῆγον, τῷ ταχυτάτῳ θεῶν, ὡς ἔοικεν, τὸ τάχιστον καθοσιοῦντες] τῇ Σεληναίᾳ δὲ ξυνωρίδα βοῶν, διὰ τὸ περίγειον, ὡς ἔοικε, τῆς θεοῦ, τοὺς γηπονίας συνεργοὺς καθιεροῦντες.

Καὶ ἔτι τούτων δρωμένων βόησις ἀθρόον ἠγείρετο συμμιγής τε καὶ ταραχώδης, καὶ οἷα εἰκὸς ὑπὸ πλήθους [ἀπείρου] ἀνθρώπων συγκλύδων, τὰ πάτρια τελείσθω, τῶν περιεστώτων ἐκβοώντων, ἡ νενομισμένη θυσία λοιπὸν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους τελείσθω, αἱ ἀπαρχαὶ τῶν πολέμων τοῖς θεοῖς προσαγέσθωσαν. Συνεὶς οὖν ὁ Ὑδάσπης ὅτι τὴν ἀνθρωποκτονίαν ἐπιζητοῦσιν, ἣν ἐπὶ ταῖς κατὰ τῶν ἀλλοφύλων νίκαις μόναις ἐκ τῶν ἁλισκομένων ἐπιτελεῖν εἰώθεσαν, κατασείσας τῇ χειρὶ, καὶ αὐτίκα τὸ αἰτούμενον ἔπεσθαι τοῖς νεύμασι σημήνας, τοὺς εἰς τοῦτο πάλαι ἀποκεκληρωμένους αἰχμαλώτους ἄγεσθαι προσέταττεν.

Ἤγοντο οὖν οἵ τε ἄλλοι, καὶ ὁ Θεαγένης καὶ ἡ Χαρίκλεια. τῶν τε δεσμῶν λελυμένοι καὶ κατεστεμμένοι, κατηφεῖς μὲν, οἷα εἰκὸς, οἱ ἄλλοι

καὶ

εαδένης δ' ἐπ' ἔλαττον· ἡ
λέα δὲ καὶ φαιδρῷ τῷ προσ-
καὶ μειδιῶντι, συνεχὲς
:τενὲς εἰς τὴν Περσίνναν ἀ- 5
ε· ὥστε κἀκείνην παθεῖν
ς τὴν ὄψιν· καὶ βύθιόν τι
κσα, Ὦ ἄνερ, εἶπεν, οἵαν
εἰς τὴν θυσίαν ἐπιλέλεξαι, 10
: ἰδοῦσα τοιοῦτον κάλλος·
καὶ εὐγενὴς τὸ βλέμμα·
καὶ μεγαλόφρων πρὸς τὴν
ὡς δὲ ἐλεεινὴ τῆς κατὰ 15
λικίαν ἀκμῆς. εἰ περι-
συνέβαινεν ἡμῖν τὸ ἅπαξ
καὶ κακῶς ἀπολωλὸς θυ-
ν, ἐν ἴσοις που ταύτῃ 20
τεσιν ἐξητάζετο. ἀλλ'
ὦ ἄνερ ἐκείνου πῶς ἔξε-
τὴν κόρην, πολλὴν ἂν ἔ-
ψυχίαν, διακονουμένης 25
εαυτῆς. ἴσως δέ που καὶ
ἐστιν ἡ ἀθλία· τὸ γὰρ
πον, οὐκ Αἰγυπτίας. Ἑλ-
μέν, ἔφη πρὸς αὐτὴν ὁ 30
της, καὶ πατέρων οὓς λέ-
παρόν· δεῖξαι γὰρ οὐκ ἂν ἔ-
θεν· καίτοι γε ἐπήγγελτο.
καί γε μὴν τῆς θυσίας ἀ- 35
ος· καίτοι γε ἐβουλόμην,
θώς τι καὶ αὐτὸς, οὐκ οἶδ'
καὶ κατελεῶν τὴν κόρην.
ἶσθα ὡς ἄρρενα μὲν τῷ Ἡ- 40
ήλειαν δὲ τῇ Σελήνῃ
σάγειν τε καὶ ἱερουργεῖν

minus autem Theagenes. at Chariclia læto vultu ac ridēti, perpetuo ac vno obtutu Persinā intuens vt & illa 5 aliquo modo aspectu afficeretur, & vehementiùs ingemiscens: O marite, diceret, qualem virginem ad sacrificium delegisti? Haud 10 scio, an viderim talem formam. Quàm est generoso & liberali vultu? Quā magno & excelso animo fortunam perfert? Quàm ob 15 florem ætatis commiseratione sui cōmouet animū? si superesse contigisset, semel ex te conceptam, & malè amissam filiolam, propemodum totidem impleuisse 20 annos, quot hæc deprehenderetur. Sed vtinam liceret marite, aliquo modo liberare hanc: magnam equidem haberem conso- 25 lationem, hac mihi ministrante. Fortassis autē & Gręca est misera: neq; enim est AEgyptiæ facies. Gręca 30 quidē est, inquit, & parētibus nata, quos in præsentia dicet: neq; enim vllo modo ostendere poterit, quamuis promiserit. Liberari sanè 35 illā à sacrificio impossibile est, quamuis vellē vtique, cùm & ipse aliquo modo commouear animo, & miserear puellæ. Sed scis, 40 quòd masculum quidē Soli, fœminam autem Lunæ, & offerre & sacrificare

Charicleæ vultus ridēs & lætus.

Ingemiscit aspectu Persinæ: eius ad Hydaspem verba.

De liberatione puellæ agit.

leg

[illegible]

ὑποκείμενον ὀροφοῦντος.
τέραν δὲ σκηνὴν πλησίον
ηλῆς μὲν κρηπῖδος, θεῶν
ρίων ἀγάλματα καὶ ἡ-
ἰκόνες προὔκειντο, Μέ-
τε καὶ Περσέως καὶ Ἀνδρο-
, οὓς γενάρχας ἑαυτῶν οἱ
ὄντες Αἰθιόπων νο-
πο. χθαμαλώτεροι δὲ καὶ
περ κορυφῆς τὰ θεῖα πε-
μοι, κατὰ τὴν δευτερούσης
δος, οἱ Γυμνοσοφισταὶ ἐ-
ηντο. τούτων ἑξῆς ὁπλι-
λαγξ εἰς τὸν κύκλον πε-
ςσο, ταῖς ἀσπίσιν ὀρθω-
καὶ ἀλλήλων ἐχομέναις
ὄμενον τό τε πλῆθος ἐξό-
ἀνασέλλουσα, καὶ τὸ με-
ἀνενόχλητον τοῖς ἱερουρ-
ς παρασκευάζουσα.
ικρὰ δὲ [δὴ] προδιαλεχ-
ρὸς τὸν δῆμον ὁ Ὑδάσπης,
τε νίκην καὶ τὰ ὑπὲρ τῶν
κατορθωθέντα καταγγεί-
ἄρχεσθαι τῆς θυσίας τοῖς ἱερο-
ἐκέλευε. Τριῶν δὴ βω-
πάντων εἰς ὕψος ἠρμέ-
, τῶν μὲν δυοῖν κεχωρισμένων
τε καὶ Σελήνῃ συνεζευγ-
, τοῦ τρίτου δὲ τῷ Διονύσῳ
τερου μέρους ἰδιάζοντος
ὶ παντοῖα ζῶα ἀπέσφαττ.
ιὰ τὸ πάνδημον (εἶμαι)
ῦ καὶ πᾶσι κεχαρισμένον.

ſubiectúmque ſpacium cõtegente. In altero autem tabernaculo, proximè ſuper alta baſi deorum indigenarum ſimulachra, & heroum imagines proponebantur, Memnonis ac Perſei & Andromedæ, quos authores eſſe ſui generis reges AEthiopum exiſtimant. Inferius autem, & tanquam ſupra verticem numinibus collocatis in altera baſi, Gymnoſophiſtæ ſedebant. Hos deinde phalanx militum in orbem ſtipauerat, ſcutis erectis ac denſatis innixa, & multitudinem à tergo reprimens, ac medium ſpacium ab omni tumultu & moleſtia vacuum ſacrificantibus cõſeruans.

Enimuero cũ pauca præfatus eſſet ad populũ Hydaſpes, & victoriam, ac ea quę pro Republica proſperè ac fœliciter geſta eſſent, enũciaſſet, ad ſacrificiũ aggredi, iis, ad quos rei diuinæ faciẽdę cura pertinebat, imperabat. Porrò cùm tres aræ in altũ erectæ eſſent, ac duæ quidẽ peculiariter Soli & Lunæ coniunctim, tertia verò Bacchi in altera parte ſeparatim collocata eſſet, huic quidẽ omnis generis animantia mactabãt, propter peruulgatam vim (vt exiſtimo) numinis, & omnibus gratificantem,

Alterum tabernaculũ.

Memnon, Perſeus, Andromeda, authores ſui generis habiti apud reges AEthiopũ.

Tres aræ erectæ, Soli, Lunæ & Baccho: & quid vnicuique ſacrificaretur.

variis & multiplicibus hoſtiis eum placantes. In aliis verò, Soli quidem quadrigas albas offerebant, deo omnium velociſſimo, id quod velociſſimum eſt ſacrificantes: Lunæ autem iugum boum, propter vicinitatem terræ, agriculturæ adiutores, conſecrantes.

Cùm hæc adhuc agerentur, clamor ſubitò eſt ſublatus, mixtus ac turbulentus; qualem conſentaneum eſt multitudinis hominum confertorũ extitiſſe, Patria ſacra celebrantur, iis qui circunſtabant exclamantibus: moribus & inſtitutis receptum ſacrificium deinceps progente fiat, primitiæ belli deinceps offerantur. Cùm igitur intellexiſſet Hydaſpes, quòd humanam victimã flagitarent, quam ex iis tantũ qui in peregrinis bellis capti eſſent, offerre conſueuerant: manu ſilẽtio indicato, & ſtatim id quod petebatur conſecuturum eſſe, nutibus ſignificatione data: captiuos qui ad idipſum iampridem deſtinati fuerant, duci imperabat.

Humanam victimam poscit populus.

Ducebantur igitur cùm alij, tum Theagenes & Chariclia, ſoluti vinculis, & ſtipati: triſtes quidem, vt eſt conſentaneum, alij:

Theagenes Chariclea sacrificiũ ducuntur.

ἐκ ποικίλων τε καὶ παντοίων ἱλασκόμενοι. ἐπὶ δὲ ἑτέρων, Ηλίῳ μὲν τέθριππον λευκὸν [ἐπῆγον, τῷ ταχίστῳ θεῶν, ὡς ἔοικεν, τὸ τάχιστον καθοσιοῦντες] τῇ Σελιωαίᾳ δὲ ξυνωρίδα βοῶν, διὰ τὸ περίγειον, ὡς ἔοικε, τῆς θεοῦ, τοὺς γηπονίᾳ συνεργοὺς καθιερεύοντες.

Καὶ ἔτι τούτων δρωμένων βόησις ἀθρόον ἠγείρετο συμμιγής τε καὶ ταραχώδης, καὶ οἵα εἰκὸς ὑπὸ πλήθους [ἀπείρου] ἀνθρώπων συγκλύδων, τὰ πάτρια τελείσθω, τῶν περιεστώτων ἐκβοώντων, ἡ νενομισμένη θυσία λοιπὸν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους τελείσθω, αἱ ἀπαρχαὶ τοῦ πολέμου τοῖς θεοῖς προσαγέσθωσαν. Συνεὶς οὖν ὁ Ὑδάσπης ὅτι τὴν ἀνθρωποκτονίαν ἐπιζητοῦσιν, ἣν ἐπὶ ταῖς κατὰ τῶν ἀλλοφύλων νίκαις μόναις ἐκ τῶν ἁλισκομένων ἐπιτελεῖν εἰώθεσαν, κατασείσας τῇ χειρὶ, καὶ αὐτίκα τὸ αἰτούμενον ἔσεσθαι τοῖς νεύμασι σημήνας, τοὺς εἰς τοῦτο πάλαι ἀποκεκληρωμένους αἰχμαλώτους ἄγεσθαι προσέταττεν.

Ἤγοντο οὖν οἵτε ἄλλοι καὶ ὁ Θεαγένης καὶ ἡ Χαρίκλεια. τῶν τε δεσμῶν λελυμένοι καὶ κατεσταλμένοι, κατηφεῖς μὲν, οἷα εἰκός, οἱ ἄλλοι

ωδίνας δ' ἐπ' ἔλαττον ὁ
ἰα δὲ καὶ φαιδρῷ τῷ προ-
ωὶ μειδιῶντι, συνεχὲς
ντὸς εἰς τὴν Περσίναν ἀ-
ἀπὸ κἀκείνην πάθειν
τὴν ὄψιν· καὶ βύθιόν τι
πε, ὦ ἄνερ, εἶπεν, οἵαν
ς τὴν θυσίαν ἐπιλέλεξαι,
ἰδοῦσα τοιοῦτον κάλλος·
μὲν εὐγενὴς τὸ βλέμμα·
αὶ μεγαλόφρων πρὸς τὴν
ώς δὲ ἐλεεινὴ τῆς κατὰ
κίαν ἀκμῆς. εἰ περι-
ιέβαινεν ἡμῖν τὸ ἅπαξ
καὶ κακῶς ἀπολωλὸς θυ-
, ἐν ἴσοις που ταύτῃ
ιαν ἐξητάζετο. ἀλλ'
ὦ ἄνερ ἐξῆν πως ἐξε-
ἣν κόρην, πολλὴν ἂν ἐ-
ψυχὴν, διακονουμένης
αὐτῆς. ἴσως δέ τι καὶ
ἐστιν ἡ ἀθλία· τὸ γὰρ
ον, οὐκ Αἰγυπτίας. Ἐλ-
ὼ, ἔφη πρὸς αὐτὴν ὁ
ς, καὶ πατέρων οὓς λέ-
ρόν· δεῖξαι γὰρ οὐκ ἂν ἔ-
ἐν καίτοι γε ἐπήγγελτο.
ύ γε μὴν τῆς θυσίας ἀ-
ς καίτοι γε ἐβουλόμην,
ώς τι καὶ αὐτὸς, οὐκ οἶδ'
ν κατελεῶν τὴν κόρην.
θαι ὡς ἄρρενα μὲν τῷ Ἡ-
λεια δὲ τῇ Σελήνῃ
άγειν τε καὶ ἱερουργεῖν

minus autem Theagenes. at Chariclia læto vultu ac ridẽti, perpetuo ac vno obtutu Persinã intuens vt & illa aliquo modo aspectu afficeretur, & vehementiùs ingemiscens: O marite, diceret, qualem virginem ad sacrificium delegisti? Haud scio, an viderim talem formam. Quàm est generoso & liberali vultu? Quã magno & excelso animo fortunam perfert? Quàm ob florem ætatis cõmiseratione sui cõmouet animũ? Si superesse contigisset, semel ex te conceptam, & malè amissam filiolam, propemodum totidem impleuisse annos, quot hæc deprehenderetur. Sed vtinam liceret marite, aliquo modo liberare hanc: magnam equidem haberem consolationem, hac mihi ministrante. Fortassis autẽ & Greca est misera: neq; enim est AEgyptiæ facies. Greca quidẽ est, inquit, & parẽtibus nata, quos in præsentia dicet: neq; enim vllo modo ostendere poterit, quamuis promiserit. Liberari sanè illã à sacrificio impossibile est, quamuis vellẽ vtique, cùm & ipse aliquo modo commouear animo, & miserear puellæ. Sed scis, quòd masculum quidẽ Soli, fœminam autem Lunæ, & offerre & sacrificare lex

Charicleæ vultus ridẽs & lætus.

Ingemiscit aspectu Persinæ: eius ad Hydaspem verba.

De liberatione puellæ agit.

lex postulet. Cùm autem hęc mihi prima sit adducta captiua,& præsenti sacrificio destinata, omnino excusationis locum non haberet apud multitudinem dilatio. Vnum tantum illi adiumento esse posset, si postquam focum, vt scis, conscenderit, non se conseruasse expertem consuetudinis virorum deprehēsa fuerit: cùm lex mundam esse eam quæ offertur deæ, sicuti & Soli, iubeat: de Bacchi verò sacrificiis sit indifferens. Cæterùm vide si commercium habuisse cum viris deprehensa fuerit, ne haud deceat talem in ædes recipere. Tum Persina: Deprehendatur, & seruetur tantùm. Captiuitas,& bellū,& extorris vita, à sedibus patriis tam remota, vacuum à culpa facit propositum: præcipuè in hac,quę cùm forma, vim cōtra se ipsam, etiamsi quid eiusmodi passa sit, circumferat.

Hęc adhuc dicēte,& simul illacrymāte,celaréq; id eos qui aderant conante, afferri focum Hydaspes iussit. Collectis igitur pueris impuberib. ex multitudine, ministri (solis enim eiusmodi

Hydaspes etiam cómotus aspectu puellæ liberare vult, si possit.

Vetatur lege patria.

Vnum remedium inuenit.

Æthiopum mos cognoscendi an experś consuetudinis virorum virgo.

Mundas esse oportet quæ Lunæ offerūtur, sicut eos qui Soli.

Labor, amor,& studiū Persinæ in liberanda virgine.

Etiam lacrymæ.

Probatur foco virginitas puellæ & aliorum captiuorum.

ὁ νόμος βούλεται. ταύτης δὲ πρώτης αἰχμαλώτου προσαχθείσης, καὶ εἰς τὴν νῦν θυσίαν ἀποκληρωθείσης, ἀπαραίτητος ἂν γίνοιτο πρὸς τὸ πλῆθος ἡ ὑπέρθεσις. ἓν μόνον ἂν βοηθήσειεν, εἰ τῆς ἐσχάρας ἐπιβᾶσα, μὴ ἀγνῶσά πως ὁμιλίας τῆς πρὸς ἄνδρας ἐλεγχθείη· καθαρὰν γὰρ εἶναι τὴν προσκομιζομένην τῇ θεῷ, καθάπερ οὖν καὶ τῷ Ἡλίῳ, τοῦ νόμου κελεύοντος· ἐπὶ δὲ τῆς τοῦ Διονύσου θυσίας ἀδιαφοροῦντος. ἀλλ' ὅρα, εἰ προσομιλήσασά [τῳ] φωραθείη πρὸς τῆς ἐσχάρας, μὴ οὐκ εὐπρεπὴς ᾖ τὴν τοιάνδε εἰς τὸν οἶκον εἰσδέξασθαι. καὶ ἡ Περσίννα, φωραθείη, ἔφη, καὶ σωθείη μόνον. αἰχμαλωσία καὶ πόλεμος καὶ τοσοῦτος τῆς ἐνεγκούσης ἐξοικισμὸς, ἀνέγκλητον ποιεῖ τὴν προαίρεσιν· καὶ πλέον ἐπὶ ταύτης, ἐν τῷ κάλλει τὴν καθ' ἑαυτῆς βίαν, εἰ καί τι τοιοῦτον ὑπέστη, περιφερούσης.

Καὶ ἔτι τοιαῦτα λεγούσης, καὶ ἅμα ὑποδακρυούσης, λανθάνειν τε τοὺς παρόντας πειρωμένης, ἄγειν τὴν ἐσχάραν ὁ Ὑδάσπης ἐκέλευσε. παιδάρια τοίνυν ἀνήβα συλλαβόντες ἐκ τοῦ πλήθους οἱ ὑπηρέται (μόνοις γὰρ τοῖς τοιούτοις

ἀβλα

ις θιγγάνειν ἔνεστιν) ἐκκό-
ἐκ τοῦ νεὼ, καὶ εἰς μέσους
κεσαν, ἐπιβαίνειν ἕκαστον
αλώτων κελεύοντες.
ὅστις ἐπιβαίη, παραυτίκα
τν ἐφλέγετο, οὐδὲ τὴν
υ καὶ πρὸς ὀλίγον ψαῦ-
ν ὑποσάντων, χρυσοῖς
ελίσκοις τῆς ἐσχάρας
λεσμένης, πρὸς τοῦτο δὲ
ς τετελεσμένης, ὥστε
τὸν μὴ καθαρὸν, καὶ
ἐπιορκοῦντα, καταί-
ς δὲ ἀπεναντίων, ἀλύ-
φοίσεως τὴν βάσιν. τού-
δὴ, τῷ τε Διονύσῳ
οις θεοῖς ἀπεκλήρουν,
ύο που καὶ τριῶν Ἑλλη-
αὶ τῆς ἐσχάρας ἐπιβᾶσαι,
ύειν ἐγνωρίσθησαν. ἐπεὶ
Θεαγένης ἐπιβὰς κα-
ς ἐφαίνετο, θαυμασθεὶς
πάντων, τά τε ἄλλα τοῦ
ς καὶ κάλλους, καὶ ὅτι
ς ἀκμαῖος ἀνὴρ, ἀπεί-
ς τῆς ἀφροδίτης, πρὸς
λιακὴν ἱερουργίαν ἠυ-
ετο.
ὁ λέγων ἠρέμα πρὸς τὴν
ειαν, Τἀπίχειρα παρ'
ψι τῆς καθαρῶς βιούν-
ιάδες] θυσίαι καὶ σφαγαὶ
θλα τῆς σωφρονούντων;
[φιλτάτη] Χαρίκλεια,

fine vllo detrimento attin-
gere licet) efferebant è
templo,& in medio collo-
carunt,conſcendere quem-
5 libet captiuum iubentes.
Ac ex his quicunque con-
ſcenderant, ſtatim in plãta
adurebantur, cùm ne pri-
mùm quidem, & ad exiguũ
10 tempus,contactum quidam
ſuſtinuiſſent : aureis qui-
dem verubus foco inter-
texto : porrò ad eam effi-
caciã elaborato,vt quemli-
15 bet immundum, & alioqui
eum qui peieraſſet,adure-
ret: at econtrà eorũ qui ſe-
cus ætatem egiſſet,fine vl-
lo detrimento greſſum ad-
20 mitteret.Quamobrem hos
Baccho & aliis diis deſtina-
bant,præter duas fortè aut
tres Græcas, quæ cùm fo-
cum conſcendiſſent, virgi-
25 nitate ſalua eſſe deprehen-
ſæ ſunt. Poſtquam autẽ &
Theagenes, cùm conſcen-
diſſent, mundus eſſe appa-
ruit,omnium admiratione
30 exceptus,cùm propter pro-
ceritatem & pulcritudinẽ,
tum eo quòd vir adeò flo-
renti ętate rerum venerea-
rũ expers eſſet, ad Solis ſa-
35 crificium inſtruebatur.
At ille ſubmiſſè ad
Chariclíam:Apud AEthio-
pes præmia mundè viuen-
tium ſacrificia , & ma-
40 ctationes eorum qui ca-
ſtitatem ſeruant , bra-
uia? Sed ô mea Chariclia,
cur

Duæ aut tres Græcæ, virginitate ſalua depre-henſæ.

Theagenis caſtitas in admiratione.

Submiſſa Theagenis ad Charicleã verba, ne moras lõgio-res trahat.

Apud AEthiopes præmia mundè viuentium ſacrificia, & mactationes eorum caſtitatem ...

cur non te iam aperis? Quale tempus adhuc expectas? An illud demùm, cùm aliquis iugulũ feriet? Dic obsecro, & indica tuam fortunam. Forsitan & me, quæ sis cognita, seruabit: sin minùs, & tu vtique dubio procul periculum effugies: quo cognito, vel mori mihi optabile est. Illa autem: Propè adest certamen, cùm dixisset, & sors rationum nostrarum nunc vacillat: ne imperio quidem eorum, quibus erat id negocij datum, expectato, induit sacram vestem Delphicam, ex quadam sarcinula, quã secum ferebat, depromptam, intextam auro, & radiis cocco tinctis variatam ac refertam. Denique cùm comam soluisset, & tanquam furore afflata visa esset, accurrit & insiluit in focum, stetítque longo tẽpore illæsa, pulchritudine magis tum etiam relucente refulgens, & omnium oculis ex alto exposita, atque à figura stolæ simulachri deæ magis quàm mortalis mulieris similis.

Quo ornatu virgo parat se ad ignem, responso dato Theageni.

In rogum sese insilit.

Illæsa manet.

Stupor igitur omnes cepit: & clamorem vnum obscurum & inarticulatum admirationis indicem ediderũt, cùm alia suspiciẽtes,

Stupore omnes capit.

τί οὐχὶ φράζεις σαυτήν; τίνα ἀναμένεις ἔτι καιρὸν, ἢ τὸν ἕως ἂν ἀποδειροτομήσῃ τις; λέγε, ἱκετεύω, καὶ μήνυε τὴν σαυτῆς τύχην· ἴσως μὲν κἀμὲ περισώσεις, εἰ τίς ποτε εἴης γνωρισθεῖσα. καὶ ἐξαιτήσασα. εἰ δ' ἄρα μὴ τοῦτο, σύ γε μὴν ἀδεῶς διαδράσῃ τὸν κίνδυνον. αὐταρκες δὲ τοῦτό μοι μαθόντι καὶ τελευτᾶν. ἡ δὲ, πλησίον ὁ ἀγὼν εἰποῦσα, καὶ νῦν ταλαντεύει καθ' ἡμᾶς ἡ μοῖρα, μὴ δὲ κελεύσαι τοὺς ἐπιτεταγμένους ἀναμείνασα, ἐνέδυ τε τὸν ἐκ Δελφῶν ἱερὸν χιτῶνα ἐκ πηριδίου τινὸς ὃ ἐπεφέρετο προκομίσασα, χρυσοῦφῆ τε ὄντα καὶ ἀκτῖσι [κοκκοβαφέσι] κατάπαστον· τήν τε κόμην ἀνεῖσα, καὶ οἷον κάτοχος φανεῖσα, προσέδραμέ τε, καὶ ἐφήλατο τῇ ἐσχάρᾳ, καὶ εἱστήκει πολὺν χρόνον ἀπαθὴς, τῷ τε κάλλει καὶ πλέον ἐκλάμποντι καταστράπτουσα, περίοπτος ἐφ' ὑψηλοῦ πᾶσι γεγενημένη· καὶ πρὸς τοῦ σχήματος τῆς στολῆς, ἀγάλματι θεοῦ πλέον, ἢ θνητῇ γυναικὶ προσεικαζομένη.

Θάμβος οὖν ἅμα πάντας κατέσχε· καὶ βοὴν μίαν ἄσημον μὲν καὶ ἄναρθρον, δηλωτικὴν δὲ τοῦ θαύματος, ἀπηχησάντων, τῶν τε ἄλλων ἀγασθέντων

καὶ

tum quòd formam plusquã humanam, & venustatem florentis ætatis intactam attolleret, ac declararet se habere pudicitiam forma cum primis exornatã. Angebat igitur & alios in turba, quòd ad sacrificiũ aptã & idoneam esse constitisset: & quamuis superstitione laborarent, libentissimè tamen vidissent illam aliqua ratione seruatam. Cæterùm magis excruciabat Persinam, vt etiam ad Hydaspem diceret: Quàm misera & infelix est hæc puella, nequicquam & haud opportunè pudicitiam venditans, mortem cum hisce multis laudibus cõmutans. Sed quidnã fieret, inquit, ô vir? At ille: Frustra, inquit, molesta es, & misereris eius quæ seruari nõ potest: sed diis, vt videtur, propter naturæ præstantiam inde vsque ab initio custoditur. Denique sermone conuerso ad Gymnosophistas: Sed, ô sapientissimi, inquit, cùm omnia sint parata, cur non rem sacram incipitis? Sisimithres autem: Absit, inquit, (Græcè loquens, ne multitudo exaudiret) Satis enim iam vel hisce aspectum & auditum polluimus. Sed nos quidem in templum secedem[...] crificium adeò nefa[...]

Angore omniũ quòd sacrificio apta reperiatur & Persinæ potissimum.

Infelix pudicitia.

Hydaspes sacrificium differri queritur.

Sisimithres obstat.

ἐον ὅτι κόσμῳ οὕτως
ἀνθρώποις, καὶ τὸ θεῖον τὸ
ἄδικτον ἐγείρει, καὶ ἐ-
πεδείκνυτο σωφροσύνην 5
ἡ ὥρα κοσμουμένον, ἐ-
μὲν οὖν καὶ ἄλλοις τὴν
ἁρμόδιον τῇ θυσίᾳ
ι καὶ δεισιδαιμονοῦντες, 10
δισα ἂν εἶδον ἐκ τινος
ἰς περισωθεῖσαν. πλέον
τὴν Περσίνναν, ὥστε καὶ
πρὸς τὸν Ὑδάσπην, ὡς 15
καὶ δυστυχὴς ἡ κόρη
ἄλλως καὶ οὐκ εἰς και-
σωφροσύνην σεμνυνο-
ἰ θάνατον τῶν πολλῶν 20
ἐπαίνων ἀλλαττομένη.
ἰ ἂν γένοιτο, ἔφη, ὦ ἄ-
ματίω, ἔφη, ἐνοχλεῖς,
πζη τὴν οὐ σωζομένην 25
τοῖς, ὡς ἔοικε, διὰ τὸ
λον τῆς φύσεως ἀρχῆθεν
ομένην.
λλὰ καὶ ἀποστρέψας τὸν 30
πρὸς τοὺς Γυμνοσοφι-
λ' ὦ σοφώτατοι, ἔφη,
ν ηὐτρεπισμένων, Τί
υπάρχετε τῶν ἱερῶν; καὶ 35
ιθρης, εὐφήμησον, ἀ-
πο(ἑλληνίζων, ὥστε μὴ
θος ἐπαΐειν) ἱκανῶς
ἰ μέχρι τούτων ὄψιν
ἀκοὴν ἐχραίνομεν 40
ἡμεῖς μὲν εἰς τὸ νεὼν μεταστησόμεθα, θυσίαν ὥς[...]

Gymnosophistæ sacrificium nefandum victimæ humanæ respuunt.

quod humanis victimis cō stat neq; ipsi probantes, neque deum admittere existimantes. Atq; vtinam licuisset & illa sacrificia, quæ aliarū victimarū mactatione constabant prohibere,

Piâ ethnicorum sententia. Sola sacrificia quæ precibus & odoramētis fiūt, sufficere.

cùm sola quæ precib. & odoramētis fiūt, nostro iudicio sufficiant. Tu verò manens (neq; enim in controuersiā cadit, quin sit necessarium vt rex seditionem vulgi sedet) fac hoc immūdum quidem sacrificiū, cæterùm propter inueteratam cōsuetudinem, ac AEthiopū constitutis confirmatā inexcusabile: ita tamen vt tibi expiatione postea sit opus futurū, aut etiam non futurū. Neq; enim mihi videtur ad finem peruenturū esse hoc sacrificiū cùm ex aliis, tum ex deo consultore cōiecturā faciēti, & lumine circūfuso peregrinis, ac numē aliquod eos defendere significāte. Et hæc cùm dixisset, vnà cum aliis assessoribus surrexit, ad secessionem sese apparabat.

Dubitat Sisimithres de euentu sacrificii.

τὰς δι' ἀνθρώπων οὔτε αὐτοὶ δοκιμάζοντες, οὔτε προσίεσθαι τὸ θεῖον νομίζοντες. ὡς εἴθε γε ἐξῆν καὶ τὰς διὰ τῶν ἄλλων ζώων θυσίας κεκωλῦσθαι, μόναις ταῖς δι' εὐχῶν καὶ ἀρωμάτων καθ' ἡμέτερον νόον ἀρκουμένας. σὺ δ' ἐπιμένων, (ἐπάναγκες γὰρ βασιλεῖ καὶ ἄκριτον ἔστιν ὅτε πλήθους ὁρμὴν θεραπεύειν) ἐπιτέλει τὴν οὐκ εὐαγῆ μὲν ταύτην θυσίαν, διὰ δὲ τὸ προκατειληφὸς τοῦ Αἰθιοπικοῦ νόμου πάτριον, ἀπαραίτητον· καθαρσίων εἰσαῦθις δεησόμενος, ἴσως δὲ καὶ οὐ δεησόμενος. οὐ γάρ μοι δοκεῖ πρὸς τέλος ἥξειν ἥδε ἡ θυσία, τοῖς τε ἄλλοις ἐκ τοῦ θείου συμβόλοις τεκμαιρομένῳ, καὶ τῷ περιλάμποντι φωτὶ τοὺς ξένους, ὑπερμαχεῖν τινὰ τῶν κρειττόνων διασημαίνοντι. καὶ ταῦτα εἰπὼν ἅμα καὶ τοῖς ἄλλοις συνέδροις, ἀνίστατο, καὶ πρὸς τὴν μετάστασιν ἐρυθμίζετο.

ARGVMENTVM CAP. XXVI.

Chariclea à foco desiliens ad Sisimitris genua prouoluta, in iudicium Hydaspe descendi orat, Sisimithris nomine audito gaudet. Solē inuocat testem: Regio natam se sanguine & ex AEthiopum genere leges patrias exteros, non suos liberos sacrificare generosa oratione docet. Testem dictorum aduocat Sisimethrem totius negotij indicem: exposita & Persina fascia quæ rem totam aperiret. Hydaspes

d re cognita obiiciat. A Sisimathre veritatem omnem accipit. agnitam filiam in sacrificium offerre vult: Ad populum ser- habita super ea re. Hydaspes à populo puellam sacrificare tur. De Theagene puellam interrogat.

ΚΕΦ. ΚΗ'.

Ἀλλ' ἤγε Χαρίκλεια ... ἐξήλατο τ ἐχά- ... ρας, ἢ προσδραμοῦσα ... πίς τε τοῖς γόνασι τ Σι- ... ς, τ ὑπηρετ παντοίως ἐ- ... των, ἢ τ ἱκεσίαν, παραί- ... τ θανάτε νομιζόν- ... ι, ὦ σοφώτατοι, ἔλεγε, ... ἐπιμείνατε. δίκη γάρ μοι ... ις πρόσκει) πρὸς τὺς ... ύοντας. ὑμᾶς ἢ μόνοις ... τοσούτοις δικάζειν πιω- ... ι· ἢ τ περὶ ψυχῆς ἀ- ... ιαι διαιτήσατε. σφαγιά- ... γάρ με θεοῖς οὔτε δυ- ... οὔτε δίκαιον εἶναι μαθή- ... προσήκαντο ἄσμενοι τὰ ... α. καὶ Ὦ βασιλεῦ ἔφα- ... κούεις τῆς προκλήσεως ... προΐσχεται ἡ ξένη; γε- ... οιοῦν ὁ Ὑδάσπης, ἢ ποία ... φησίν, ἢ πόθεν ἐμοὶ ... αὐτῇ· προφάσεως δὲ ... ίας, ἢ ποίαν ἴσων ἀναφαι- ... ; καὶ ὁ Σισιμίθρης, αὐ- ... η, δηλώσει τὸ λεχθέν- ... καὶ ἐκ αὖ δόξειεν, ἔφη, ... ῦμα, ἐ κρίσις ἀλλ' ὕβρις.

CAP. XXVIII.

Tum verò Chariclia desiluit è foco, & accurrens prouoluta est ad genua Sisimithris (ministris omnino prohibentibus, & illum supplicem habitum, deprecationem esse mortis existimātibus) &, O sapientissimi, dicebat, paululum commoramini. Siquidem causa mihi agēda est, & iudicio decertandum cum rege ac regina: vos verò solos etiam tantis ius dicere audio. Adeste igitur, & certaminis de vita estote iudices. Mactari enim me diis, neque possibile, neque iustum esse cogoscetis. Admiserunt libenter, ea quæ dicta fuerunt; &, O rex, dixerunt, audísne prouocationem, & ea quæ peregrina prætendit? Arridēs igitur Hydaspes. At verò quale iudicium est, inquit, aut vnde mihi cū hac? deniq; qua de causa, quóve iure exoritur? Tum Sisimithres: Ea ipsa quæ dicentur, indicabunt. Atqui, num negotiū hoc iudicium, & iniuria potius ...

Chariclea ad Sisimithris genua prouoluta quid exposcat.

In iudicium cum rege ac regina descendere orat.

Regi est reginæ qui possent ius dicere.

Hydaspes in iudicium descendere ...

H 5

si cum captiua ego qui sum rex in iudicium descendero? Fastigia dignitatis non respicit æquitas, respondit Sisimithres: sed is regnat in iudicio, qui probabilioribus vincit rationibus. Cæterùm cum indigenis, inquit, & non cum peregrinis, controuersias regum iudicandi, facultatē vobis lex dat. Sisimithres autem: Non vultu, inquit, tantùm & extrinseca specie, iusta apud moderatos ponderantur, sed potiùs iustitia. Manifestum est quidem, dixit, quod nihil dicet serij: sed quòd iis qui in extremo versantur periculo, peculiare est, inanium verborum figmenta ad dilationem proferet: attamen dicat, quandoquidem ita Sisimithri placet.

Fastigia dignitatis non respicit æquitas sed regnat in iudicio, qui probabilioribus vincit rationibus.

Cū indigenis non cum peregrinis iudicandi regum controuersias facultas legis.

Non vultu tantùm & extrinseca specie, iusta apud moderatos ponderātur, sed iustitia.

Porrò Chariclia, cùm alioqui esset fidenti animo, propter liberationem ex circumstantibus periculis, quam expectabat: tum in primis exhilarata est, postquam Sisimithris nomen audiuit. Is enim erat, qui initiò expositā sustulerat, & Charicli tradiderat ante decennium, cùm ad Oroondatem de Smaragdæis fodinis legatus mitteretur. At tum adhuc vnus ex vulgo Gymnosophistarum

Virgo Sisimithris nomine audito gaudet.

εἰ πρὸς τὴν αἰχμάλωτον βασιλεὺς ὤν, δικάσομαι; τὰς ὑπεροχὰς οὐ δυσωπεῖ τὸ δίκαιον, ἀπεκρίνατο αὐτὸν ὁ Σισιμίθρης· ἀλλ' εἷς ἐστιν ὁ βασιλεύων ἐν ταῖς κρίσεσιν, ὁ τοῖς εὐλογωτέροις κρατῶν. ἀλλὰ πρὸς τοὺς ἐγχωρίους, ἔφη, καὶ οὐ τοὺς ξένους δικάζειν ὑμᾶς τοῖς βασιλεῦσιν ὁ νόμος ἐφίησι. καὶ ὁ Σισιμίθρης, Οὐ τοῖς προσώποις, ἔφη, μόνον τὰ δίκαια γίνεται ἰσχυρὰ παρὰ τοῖς σώφροσιν, ἀλλὰ τοῖς τρόποις. δῆλον μὲν, εἶπεν, ὡς οὐδὲν ἐρεῖ σπουδαῖον, ἀλλ' ὅπερ ἴδιον τῶν τελευταῖα κινδυνευόντων, λόγων ματαίων ἔσται πλάσματα πρὸς ὑπέρθεσιν. λεγέτω δ' οὖν ὅμως, ἐπειδὴ βούλεται Σισιμίθρης.

Ἡ δὲ Χαρίκλεια καὶ ἄλλως οὖσα εὔθυμος διὰ τὴν προσδοκωμένην τῶν περιεστηκότων λύσιν, πλέον ἐγεγόνει περιχαρής, ὡς τοῦ Σισιμίθρου τοὔνομα ἐπήκουσεν· ἦν γὰρ δὴ οὗτος ὁ τὴν ἀρχὴν ἐκτεθεῖσαν ἀνελόμενος, καὶ τῷ Χαρικλεῖ παρακαταθέμενος, ἔτεσι δέκα πρότερον, ὅτε εἰς τοὺς Καταδούπους ἐστάλη τῶν σμαραγδείων μετάλλων ἕνεκεν ὡς τὸν Ὀροονδάτην πρεσβεύων· τότε μὲν εἷς τῶν πολλῶν Γυμνοσοφιστῶν

ἰων, τὸ παρὸν δὲ πρόε-
ἀναδεδειγμένος. τὴν μὲν
μιν τἀνδρὸς οὐκ ἀνέφερεν
ικλεια, νέα κομιδῆ καὶ
ης χωρισθεῖσα, τοὔνομα
γνοῦσα, περιχαρὴς ἐγεγό-
έον, συνήγορόν τε καὶ συν-
ἔσεσθαι πρὸς τὴν ἀναγνω-
ἐλπίσασα.
ὰς δὴ χεῖρας εἰς οὐρανὸν
ίνασα, καὶ βοῶσα ἐξά-
, Ἥλιε γενάρχα προγό-
ιῶν, ἔλεγε, Θεοί τε ἄλ-
ι γένους ἡμετέρου ἥρωες
ἐμονες, ὑμεῖς ἐστέ [μοι]
ρες, ὡς οὐδὲν ἐρῶ ψεῦ-
ὑμεῖς δὲ καὶ συλλήπτορες
ὴ κρίσιν τὴν νῦν προκειμέ-
ς ἣν προσιόντων μοι δι-
, ἐντεῦθεν ἄρξομαι. Ξέ-
ὦ βασιλεῦ, ἢ καὶ ἐγχωρίους
ιάζ κελεύει [νόμος.] τοῦ
νους, εἰπόντος· Οὐκοῦν
ι, ἔφη, ζητεῖν ἑτέρους εἰς
υσίαν. ἐμὲ γὰρ ἡμεδαπὴν
ἐγχώριον εὑρήσεις. τοῦ δὲ
ζοντος, καὶ πλάττειν λέ-
ἡ Χαρίκλεια, Τὰ μικρό-
φη θαυμάζεις. τὰ μείζονα
ν ἕτερα. οὐ γὰρ ἐγχωρίους
, ἀλλὰ καὶ γένους [τοῦ] βα-
τὰ πρῶτα καὶ ἐγγύτατα.
ὡς τῆς δ' ἅπαξ διαπτύον-
ὡς φλυαρίας τοὺς λόγους

erat: cæterùm in præsentia præfectus cæterorum declaratus fuerat. Faciem igitur viri non recordabatur Chariclia, cùm admodum adolescentula, & annos septem nata, ab illo separata esset: verùm nomen agnoscens: magis lætabatur, aduocatum illum sibi, & adiutorem ea in parte, vt cognosceretur, fore sperās;

Manus igitur in cælū tēdens, cùm exclamasset ita vt exaudiri posset, Sol autor generis maiorum meorum, dicebat; & alij dij ac heroes maiores nostri, vos eritis testes, quòd nihil falsi dicā: vos quoque auxilio vestro mihi in hoc iudicio aderitis, ad quod cùm iustam causam afferam, inde sumam exordium. Peregrinos ne rex, an indigenas mactari iubes? Hoc verò, Peregrinos, dicente. Quamobrem tempus est, inquit, vt alios ad sacrificium inquiras. nam me & vestratem, ac indigenam reperies. Hoc autem mirante, & fingere eam dicente: Chariclia, Minora, inquit, miraris: sunt autem alia maiora. Neque enim indigenam tantum, sed etiam genus regium in primis, & proximè attingentem. Rursus Hydaspe contemnente, & auersante verba illa tanquam friuola

Chariclea rationes suas exponit.

Regium genus exponit.

Define, inquit, pater filiam tuam eleuare, & auersari. Tum igitur rex non despicere tantùm, sed etiam indignari, ludibrium esse & & iniuriam, rem illam duces: &, O Sisimithre ac reliqui, dicere, quousque tandem abutetur mea nimia patientia? An non planè amentia laborat puella? quæ insigni audacia confictis mandaciis, mortem depellere conatur, filiam meã tanquam in scena se esse, desperatione quadem asseuerans, & tanquam ex cõposita machinatione proferens, qui nunquam (vt scitis) in procreatione sobolis successu vsus sim, semel tantùm simul & audierim & amiserim. Quamobrem ducat eam aliquis, ne ampliùs excogitet sacrificio dilationem. Nemo ducet exclamauit Chariclia, nisi iusserint iudices. Tu verò in præsentia iudicaris, non sententiam fers, neque decernis. Peregrinos quidẽ rex mactare fortasse lex permittit: liberos autem mactare, neque hæc, neque natura ipsa, pater, cõcedit. patrem enim te hodie Dij meũ, etiam, si neges, declarabunt. Omnis causa quæ in iudicium venit, rex, duobus maximis & præcipuis argumentis niti consueuit:

Indignatur Hydaspes.

Ad Sisimithrem conuertit orationem.

Duci propere ad sacrificium iubet.

Obstat virgo.

Quibus verbis.

παῦσαι εἶπεν, ὦ πάτερ, θυγατέρα τὴν σὴν ἐκφαυλίζων. ὁ δὲ βασιλεὺς τὸ ἐντεῦθεν οὐχ ὑπερορῶν τὰ λεγόμενα μόνον, ἀλλ' 5 ἤδη καὶ ἀγανακτεῖν ἐφαίνετο, χλεύην τὸ πρᾶγμα καὶ ὕβριν ποιούμενος. καὶ, ὦ Σισιμίθρη, καὶ οἱ λοιποί, ἔλεγεν, ὁ- 10 ρᾶτε οἷα περαίνει τῆς ἀνεξικακίας; ἢ γὰρ οὐκ ἄντικρυς μανίαν ἡ κόρη νοσεῖ, παρατολμήμασι πλάσμασι τὸν θάνατον πειρωμένη 15 διώσασθαι; θυγατέρα ἐμὴν ὥσπερ ἐπὶ σκηνῆς ἐξ ἀπόρων ἑαυτὴν, καὶ οἷον ἐκ μηχανῆς ἀναφαίνουσα, τοῦ μηδέ ποτε, ὡς 20 ἴστε, παίδων γονὴν εὐτυχήσαντος· ἅπαξ δέ που μόνον, ὁμοῦ τὲ ἀκηκοότος καὶ ἀποβαλόντος. ὥστε ἀγέτω τις, μὴ δ' ἐπὶ 25 πλέον ἐπινοείτω τῇ θυσίᾳ τὴν ὑπέρθεσιν, οὐκ ἄξει οὐδεὶς, ἀνεβόησεν ἡ Χαρίκλεια, τέως ἂν μὴ τοῦτο κελεύωσιν οἱ δι- 30 κάζοντες. σὺ δὲ δικάζῃ τανῦν, οὐ ψῆφον φέρεις. ξενοκτονεῖν μὲν ἴσως, ὦ βασιλεῦ, ὁ νόμος ἐπιτρέπει· τεκνοκτονεῖν δὲ οὐδ' οὗτος, οὐδ' ἡ 35 φύσις [σοι] πάτερ ἐφίησι. πατέρα γάρ σε τήμερον οἱ θεοὶ καὶ ἀρνούμενον ἀναδείξουσιν. ἅπασα δίκη καὶ κρίσις, ὦ βασιλεῦ, δύο 40 τὰς μεγίστας ἀποδείξεις οἶδε,

τὴν

γράφεις [illegible] μαρτύρων [illegible] ζομαι. μέ[illegible] τῶν πολλῶν [illegible] [illegible]

[illegible]

…τα, ἢ τὰ πρέποντα [illegible] συμβόλων γραφῆς [illegible]

Hydaſpes etiam cõmotus aſpectu puellæ liberare vult, ſi poſſit.

Vetatur lege patria.

Vnum remedium inuenit.

AEthiopum mos cognoſcendi an experſ conſuetudinis virorum virgo.

Mundas eſſe oportet quæ Lunæ offerũtur, ſicut eos qui Soli.

lex poſtulet. Cùm autem hęc mihi prima ſit adducta captiua,& præſenti ſacrificio deſtinata, omnino excuſationis locum non haberet apud multitudinem dilatio. Vnum tantum illi adiumento eſſe poſſet, ſi poſtquam focum, vt ſcis, conſcenderit, non ſe conſeruaſſe expertem conſuetudinis virorum deprehēſa fuerit : cùm lex mundam eſſe eam quæ offertur deæ, ſicuti & Soli, iubeat: de Bacchi verò ſacrificiis ſit indifferens. Cæterùm vide ſi commercium habuiſſe cum viris deprehenſa fuerit, ne haud deceat talem in ædes recipere. Tum Perſina: Deprehendatur, & ſeruetur tantùm. Captiuitas,& bellũ,& extorris vita, à ſedibus patriis tam remota, vacuum à culpa facit propoſitum : præcipuè in hac,quę cùm forma, vim cõtra ſe ipſam, etiamſi quid eiuſmodi paſſa ſit, circumferat.

Labor, amor,& ſtudiũ Perſinæ in liberanda virgine.

Etiam lacrymæ.

Probatur foco virginitas puellæ & aliorum captiuorum.

Hęc adhuc dicēte,& ſimul illacrymāte,celaréq; id eos qui aderant conante, afferri focum Hydaſpes iuſſit. Collectis igitur pueris impuberib.ex multitudine,miniſtri (ſolis enim eiuſmodi

ὁ νόμος βούλεται. ταύτης δὲ πρώτης αἰχμαλώτου τῆς προσαχθείσης, καὶ εἰς τὴν νῦν θυσίαν ἀποκληρωθείσης, ἀπαραίτητος ἂν γένοιτο πρὸς τὸ πλῆθος ἡ ὑπέρθεσις. ἓν μόνον ἂν βοηθήσειεν, εἰ τῆς ἐσχάρας ἣν οἶσθα ἐπιβᾶσα, μὴ ἁγνεύουσά πως ὁμιλίας τῆς πρὸς ἄνδρας ἐλεγχθείη· καθαρεύειν τὴν προσκομιζομένην τῇ θεῷ, καθάπερ οὖν καὶ τῷ Ἡλίῳ, τοῦ νόμου κελεύοντος· ἐπὶ δὲ τῆς τοῦ Διονύσου θυσίας ἀδιαφοροῦντος. ἀλλ' ὅρα, εἰ προσομιλήσασα [τῳ] φωραθείη πρὸς τῆς ἐσχάρας, μὴ οὐκ εὐπρεπὲς ᾖ τὴν τοιάνδε εἰς τὸν οἶκον εἰσδέξασθαι. καὶ ἡ Περσίννα, φωραθείη, ἔφη, καὶ σωθείη μόνον. αἰχμαλωσία καὶ πόλεμος καὶ τοσοῦτος τῆς ἐνεγκούσης ἐξοικισμὸς, ἀνέγκλητον ποιεῖ τὴν προαίρεσιν· καὶ μάλιστα ἐπὶ ταύτης, ἐν τῷ κάλλει τὴν καὶ ἑαυτῆς βίαν, εἰ καί τι τοιοῦτον ὑπέστη, περιαγούσης.

Καὶ ἔτι τοιαῦτα λεγούσης, καὶ ἅμα ὑποδακρυούσης, λανθάνειν τε τοὺς παρόντας πειρωμένης, ἄγεσθαι τὴν ἐσχάραν ὁ Ὑδάσπης ἐκέλευε. παιδάρια τοίνυν ἄνηβα συλλαβόντες ἐκ τοῦ πλήθους οἱ ὑπηρέται (μόνοις γὰρ τοῖς τοιούτοις

ἅψα

ο προσωπείῳ τῇ κόρῃ
ιθεὶς, ἐντρυφᾷ τῇ
ερὶ τεκνοποιΐαν ὀπι-
νόθον ἡμῖν ὑποβολι-
ποιεῖ διαδοχὴν; κα-
ωτῇ ταινίᾳ τὴν ἀ-
ἐπισκιάζων.
τούτοις ὁ Σισιμίθρης,
πρῶτα, ἔφη, τῶν ζητου-
ει σοι λύσιν. ὁ γὰρ ἀνε-
ἐκτεθεῖσαν καὶ ἀνα-
άθρα, καὶ εἰς Αἴγυ-
σας ὅτε με πρέσβευ-
ας, οὗτος ἐγώ εἰμι. καὶ
υτὸν ἡμῖν τὸ ψεῦδος,
λαβών. γνωρίζω καὶ
τοῖς βασιλείοις Αἰ-
γράμμασιν ὡς ὁρᾷς
ἔνην, καὶ οὐ παρέχου-
φιβολίαν ἀλλαχόσε
χθαι Περσίννης δ' αὐ-
κατεστίχθαι παρὰ σοὶ
γνωριζομένην. ἀλλ'
ἕτερα συνεκτεθέντα
τα, δοθέντα παρ' ἐμοῦ
ποδεξαμένῳ τὴν κό-
ι Ἕλληνί τε, καὶ ὡς ἐ-
κἀγαθῷ τε καὶ ἀγαθῷ.
ἔφη ταῦτα ἡ Χαρί-
ἅμα ἐπεδείκνυτο τοὺς
ἐν ἡ Περσίννα ἰδοῦσα
ι. καὶ πυνθανομένου τοῦ
, τίνα ταῦτα εἴη, καὶ εἴ-
οι ἐκδιδάσκειν, ἀπεκρίνατο οὐδὲν ἢ ὅτι γνωρίζει μὲν

& huic puellæ impositis, tanquam persona, illudat nostræ liberorum procreãdorum cupiditati, & suppositiitiam ac adulterinam sobolem nobis in successionem afferat, veritatem hac fascia quasi adumbrans?

Ad hæc Sisimithres Prima quidem, inquit, eorum de quibus ambigis, tibi explicari possunt. Ego enim sum, qui expositam sustuli, & clanculum educaui, & in AEgyptum transtuli, quando me legatum eò miseras. Quòd autem mentiri nobis fas non sit, ipse iam antea nosti. Agnosco autem & fasciam regiis AEthiopum literis insignitam, neque præbentem vllam ambiguendi coniecturam, quòd alibi sit composita: cùm quòd Persinæ manu notata sit, vel à te in primis cognosci possit. Cæterùm erãt & alia vnà exposita indicia, tradita à me illi qui receperat puellam, homini Græco, & vt videbatur probo & honesto. Seruantur & hæc inquit Chariclia: simúlque ostendebat monilia. Quib. visis, Persina magis ex exanimata: & quærente Hydaspe, Quæ nam essent? ac si quid præterea sciret? nihil respondit, præterquam quòd nosset quidem,

Sisimithres quæ sibi de re perspecta essent, exponit.

Mentiri Gymnosophistis fas non est.

Secundo indicio.

cur non te iam aperis? Quale tempus adhuc expectas? An illud demùm, cùm aliquis iugulũ feriet? Dic obsecro, & indica tuam fortunam. Forsitan & me, quæ sis cognita, seruabit: sin minùs, & tu vtique dubio procul periculum effugies: quo cognito, vel mori mihi optabile est. Illa autem: Prope adest certamen, cùm dixisset, & sors rationum nostrarum nunc vacillat: ne imperio quidem eorum, quibus erat id negocij datum, expectato, induit sacram vestem Delphicam, ex quadam sarcinula, quã secum ferebat, depromptam, intextam auro, & radiis cocco tinctis variatam ac refertam. Denique cùm comam soluisset, & tanquam furore afflata visa esset, accurrit & insiluit in focum, stetítque longo tẽpore illæsa, pulchritudine magis tum etiam relucente refulgens, & omnium oculis ex alto exposita, atque à figura stolæ simulachri deæ magis quàm mortalis mulieris similis.

Quo ornatu virgo parat se ad ignem, responso data Thea geni.

In rogum sese insilit.

Illæsa manet.

Stupor omnes cepit: & clamorem vnum obscurum & inarticulatum admirationis indicem ediderũt, cùm alia suspiciẽtes,

Stupore omnes capit.

τί οὐχὶ φράζεις σαυτήν; τίνα ἀναμένεις ἔτι καιρόν; ἢ τὸν ὡς αὖ ἐπὶ δειροτομήσῃ τις; λέγε, ἱκετεύω, καὶ μήνυε τὴν σαυτῆς τύχην. ἴσως μὲν κἀμὲ διασώσεις, εἰ τίς ποτε εἴης γνωσθεῖσα, καὶ ἐξαιτήσασα. εἰ δ' οὖν μὴ τοῦτο, σύ γε μὴν πάντως διαδράσῃ τὸν κίνδυνον. αὐτῆς δὲ τοῦτό μοι μαθούσῃ τελευτᾶν. ἡ δέ, πλησίον ὁ ἀγὼν εἰποῦσα, καὶ νῦν ταλαντεύει καθ' ἡμᾶς ἡ μοῖρα, μηδὲ κελεύσασα τοὺς ἐπιτεταγμένους ἀναμεῖναι, ἐνέδυ τε τὸν ἐκ Δελφῶν ἱερὸν χιτῶνα ἐκ πηριδίου τινὸς ὃ ἐπεφέρετο προκομίσασα, χρυσοϋφῆ τε ὄντα καὶ ἀκτῖσι [κοκκοβαφέσι] κατάπαστον· τήν τε κόμην ἀνεῖσα, καὶ οἷον κάτοχος φανεῖσα, προσέδραμέ τε, καὶ ἐφήλατο τῇ ἐσχάρᾳ, καὶ εἱστήκει πολὺν χρόνον ἀπαθής, τῷ τε κάλλει καὶ πλέον ἐκλάμποντι καταστράπτουσα, περίοπτος ἐφ' ὑψηλοῦ πᾶσι γεγενημένη· καὶ πρὸς τοῦ σχήματος τῆς στολῆς, ἀγάλματι θεοῦ πλέον, ἢ θνητῇ γυναικὶ προσεικαζομένη.

Θάμβος οὖν ἅμα πάντας κατέσχε· καὶ βοὴν μίαν ἄσημον μὲν καὶ ἄναρθρον, διάδηλον δὲ τοῦ θαύματος, ἀπηχησάντων, τῶν τε ἄλλων ἀγασθέντων,

τῷ

ὅτι κάθαρ⊙ οὕτως
ρωπον, καὶ τὸ ὡραῖον τ
θικτον ἤγειρε, καὶ ἐ-
κήρυττο σωφροσύνῃ 5
ὥρᾳ κοσμουμένην, ἐ-
ρ οὖν καὶ ἄλλοις τὴν
ἁρμόδι⊙ τῇ θυσίᾳ
ὑ δεισιδαιμονοῦντες, 10
σα ἂν εἶδον ἔκ τιν⊙-
σεσωσμένην. πλέον
ν Περσίνην, ὥστε καὶ
ρὸς τὸν Ὑδάσπην, ὡς 15
αὶ δυστυχὴς ἡ κόρη
λῶ καὶ οὐκ εἰς καιρ-
ὸν φέρουσα σεμνυνο-
θάνατον τῶν πολλῶν 20
αίνων ἀλλαττομένη.
ὖ γένοιτο, ἔφη, ὦ ἄ-
ἀτην, ἔφη, ἐνοχλεῖς,
ην τὴν οὐ σωζομένην· 25
ις, ὡς ἔοικε, διὰ τὸ
ν τῆς φύσεως ἀρχῆθεν
ένην.
ὰ καὶ ἀποστρέψας τὸν 30
ὸς τοὺς Γυμνοσοφι-
ῶ σοφώτατοι, ἔφη,
ἡυτρεπισμένων, Τί
ρχετε τῶν ἱερῶν; καὶ 35
θρης, εὐφήμησον, ἀ-
ἑλληνίζων, ὥστε μὴ
θ- ἐπαΐειν) ἱκανῶς
μέχρι τούτων ὄψιν
κοὴν ἐχρανθημεν· 40
ε μὲν εἰς τὸν νεὼν μεταστησόμεθα, θυσίαν οὕτως ἔκθεσμον

tum quòd formam plusquã humanam, & venustatem florentis ætatis intactam attolleret; ac declararet se habere pudicitiam forma cum primis exornatã. Angebat igitur & alios in turba, quòd ad sacrificiũ aptã & idoneam esse constitisset: & quamuis superstitione laborarent, libentissimè tamen vidissent illam aliqua ratione seruatam. Cæterùm magis excruciabat Persinam, vt etiam ad Hydaspem diceret: Quàm misera & infelix est hæc puella, nequicquam & haud opportunè pudicitiam venditans, mortem cum hisce multis laudibus cõmutans. Sed quidnã fieret, inquit, ô vir? At ille: Frustra, inquit, molesta es, & misereris eius quæ seruari nõ potest: sed diis, vt videtur, propter naturæ præstantiam inde vsque ab initio custoditur.

Denique sermone conuerso ad Gymnosophistas: Sed, ô sapientissimi, inquit, cùm omnia sint parata, cur non rem sacram incipitis? Sisimithres autem: Absit, inquit, (Græcè loquens, ne multitudo exaudiret) Satis enim iam vel hisce aspectum & auditum polluimus. Sed nos quidem in templum secedemus, sacrificium adeò nefandum,

Angor omniũ quòd sacrificio apta reperiatur & Persinæ potissimùm.

In felix pudicitia.

Hydaspes sacrificium differri queritur.

Sisimithres obstat.

Gymnesophistæ sacrificium nefandum victimæ humanæ respuunt.

quod humanis victimis cō stat neq; ipsi probantes, neque deum admittere existimantes. Atq; vtinam licuisset & illa sacrificia, quæ aliarū victimarū mactatione constabant prohibere, cùm sola quæ precib. & odoramētis fiūt, nostro iudicio sufficiant. Tu verò manens (neq; enim in controuersiā cadit, quin sit necessarium vt rex seditionem vulgi sedet) fac hoc immūdum quidem sacrificiū, cæterùm propter inueteratam cōsuetudinem, ac AEthiopū constitutis confirmatā inexcusabile: ita tamen vt tibi expiatione postea sit opus futurū, aut etiam non futurū. Neq; enim mihi videtur ad finem peruenturū esse hoc sacrificiū cùm ex aliis, tum ex deo consultore cōiecturā facieti, & lumine circūfuso peregrinis, ac numē aliquod eos defendere significāte. Et hæc cùm dixisset, vnà cum aliis assessoribus surrexit, ad secessionem sese apparabat.

Pia ethnicorum sententia.

Sola sacrificia quæ precibus & odoramētis fiūt, sufficere.

Dubitat Sisimithres de euentu sacrificij.

τῆς δι' ἀνθρώπων οὔτε αὐτοὶ δοκιμάζοντες, οὔτε προσίεσθαι τὸ θεῖον νομίζοντες. ὡς εἴθε γε ἦν καὶ τὰς διὰ τῶν ἄλλων ζώων θυσίας κεκωλῦσθαι, μόναις ταῖς δι' εὐχῶν καὶ ἀρωμάτων κατὰ ἡμέτερον νόον ἀρκουμένων. σὺ δ' ἐπιμένων, (ἐπάναγκες γὰρ βασιλεῖ καὶ ἄκριτον ἔστιν ὅτε πλήθους ὁρμὴν θεραπεύειν) ἐπιτέλει τὴν οὐκ εὐαγῆ μὲν ταύτην θυσίαν, διὰ δὲ τὸ προκατειλῆφθαι τῷ Αἰθιοπικῷ νόμῳ πάτριον, ἀπαραίτητον· καθαρσίων αὖθις δεησόμενος, ἴσως δὲ καὶ οὐ δεησόμενος. οὐ γάρ μοι δοκεῖ πρὸς τέλος ἥξειν ἥδε ἡ θυσία, τοῖς τε ἄλλοις ἐκ τῶν θείων συμβόλοις τεκμαιρομένῳ, καὶ τῷ περιλάμποντι φωτὶ τοὺς ξένους, ὑπερμαχεῖν τινὰ τῶν κρειττόνων διασημαίνοντι. καὶ τοσαῦτα εἰπὼν ἅμα καὶ τοῖς ἄλλοις συνέδροις, ἀνίστατο, καὶ πρὸς τὴν μετάστασιν ἐρυθμίζετο.

ARGVMENTVM CAP. XXVI.

Charielea à foco desiliens ad Sisimitris genua prouoluta, in iudicium Hydaspe descendi orat, Sisimithris nomine audito gaudet. Illū inuocat testem: Regio natam se sanguine & ex AEthiopum iure leges patrias exteros, non suos liberos sacrificare generosè oratione docet. Testem dictorum aduocat Sisimethrem totius negotij iudicem: exposita & Persina fascia quæ rem totam aperuit. Hydaspis

οὐκ ἔτι κατεῖχεν ἡ Περσίννα... ἀθρόον τε ἀνήλατο τοῦ θρόνου, καὶ προσδραμοῦσα περιέβαλλέ τε, καὶ περιφῦσα ἐδάκρυε, καὶ πρὸς τὸ ἀκατάσχετον τῆς χαρᾶς, μυκηθμῷ τινι ... ἐοικὸς ἀνωρύετο· ὑπερβολὴ ... καὶ θρῆνον ποτὲ ἀποτίκτειν φιλεῖ· μικρόν τε συγκατενεχθῆναι τῇ ... ὁ δὲ Ὑδάσπης, ... γυναῖκα ὀδυρομένην, καὶ εἰς συμπάθειαν ... τὴν διάνοιαν. τὸ δὲ οἱονεὶ κέρας ἢ σίδηρον τὰ ὁρώμενα τείνας, ... πρὸς τὰς ὠδῖνας τῶν δακρύων ἀπομαχόμενος· καὶ ... ἰσχύος αὐτῷ πατρικῷ τε καὶ ἀνδρείῳ λήμματι κυμαινομένης, [τῆς γνώμης ὑπ' ... στασιαζομένης,] καὶ κατέρρευ καθάπερ ὑπὸ σάλου μεταπασσομένης, ... ἡττήθη τῆς τὰ πάντα ... φύσεως· καὶ πατὴρ ... μόνον ἐπείθετο, ἀλλ' ... ὅσα καὶ πατὴρ ἦν... καὶ τὴν Περσίνναν ... συγκατενεχθεῖσαν τῇ θυγατρὶ ... συγκατε... ἀνεγείρων, οὐκ ἔλαθε ... τὴν Χαρίκλειαν ἐναγκαλιζόμενος, καὶ δακρύων ἐπιρροῇ πατρικῷ πρὸς αὐτὴν

Non ampliùs sese continuit Persina, sed repentè de throno desiluit, amplexáque lacrymabat: & propter magnitudinem gaudij, quã reprimere nõ poterat mugitus cuiusdam similem eiulatum edebat. Etenim excellẽtia gaudij etiam luctum interdum gignere solet: parúmque aberat, quin vnà cum Chariclia collaberetur. At Hydaspes miserabatur quidem mulierem, cùm illam lugere videret: & ad similem affectum animo flectebatur. cæterùm oculis tanquam cornu aut ferro in ea quæ cernebantur defixis, constiterat, doloribus lacrymarum repugnans. Cúmq; ipsi anima, cùm patrio affectu, tum virili spiritu efferuesceret, & in vtramque partem tanquam fluctu raperetur, ad extremum tamẽ superatus est à natura, quæ vincit omnia: & quòd pater esset, nõ tantùm persuaderi sibi patiebatur, sed etiam ita vt pater afficiebatur animo: & Persinam collapsam vnà cum filia, iacperculsam erigens, visus est etiã Charicleam amplecti, & lacrymarum affluxu quasi quibusdam libationibus paternum cum illa fœdus facere.

Persina non se ampliùs continet.

Gaudij magnitudo etiã luctũ gignere solet.

Ab Hydaspe circa Persinã & Charicleã gesta.

ſi cum captiua ego qui ſum rex in iudicium deſcendero? Faſtigia dignitatis non reſpicit æquitas, reſpondit Siſimithres: ſed is regnat in iudicio, qui probabilioribus vincit rationibus. Cæterùm cum indigenis, inquit, & non cum peregrinis, controuerſias regum iudicandi, facultatē vobis lex dat. Siſimithres autem: Non vultu, inquit, tantùm & extrinſeca ſpecie, iuſta apud moderatos ponderantur, ſed potiùs iuſtitia. Manifeſtum eſt quidem, dixit, quod nihil dicet ſerij: ſed quòd iis qui in extremo verſantur periculo, peculiare eſt, inanium verborum figmenta ad dilationem proferet: attamen dicat, quandoquidem ita Siſimithri placet.

Faſtigia dignitatis non reſpicit æquitas ſed regnat in iudicio, qui probabilioribus vincit rationibus.

Cū indigenis non cum peregrinis iudicandi regum controuerſias facultas legis.

Non vultu tantùm & extrinſeca ſpecie, iuſta apud moderatos ponderātur, ſed iuſtitia.

Porrò Chariclia, cùm alioqui eſſet fidenti animo, propter liberationem ex circumſtantibus periculis, quam expectabat: tum in primis exhilarata eſt, poſtquam Siſimithris nomen audiuit. Is enim erat, qui initiò expoſitā ſuſtulerat, & Charicli tradiderat ante decennium, cùm ad Oroondatem de Smaragdæis fodinis legatus mitteretur. At tum adhuc vnus ex vulgo Gymnoſophiſtarum

Virgo Siſimithris nomine audito gaudet.

εἰ πρὸς τὴν αἰχμάλωτον βασιλεὺς ὤν, δικάσομαι; τὰς ὑπεροχὰς οὐ δυσωπεῖ τὸ δίκαιον, ἀπεκρίνατο αὐτῷ ὁ Σισιμίθρης· ἀλλ' εἷς ἐστιν ὁ βασιλεύων ἐν ταῖς κρίσεσιν, ὁ τοῖς εὐλογωτέροις κρατῶν. ἀλλὰ πρὸς τοὺς ἐγχωρίους, ἔφη, καὶ οὐ τοὺς ξένους δικάζειν ὑμᾶς τοῖς βασιλεῦσιν ὁ νόμος ἐφίησι. καὶ ὁ Σισιμίθρης, Οὐ τοῖς προσώποις, ἔφη, μόνον τὰ δίκαια γίνεται ἰσχυρὰ παρὰ τοῖς σώφροσιν, ἀλλὰ τοῖς τρόποις. δῆλον μὲν, εἶπεν, ὡς οὐδὲν ἐρεῖ σπουδαῖον, ἀλλ' ὅπερ ἴδιον τῶν τελευταῖα κινδυνευόντων λόγων ματαίων ἔσται πλάσματα πρὸς ὑπέρθεσιν. λεγέτω δ' οὖν ὅμως, ἐπειδὴ βούλεται Σισιμίθρης.

Ἡ δὲ Χαρίκλεια καὶ ἄλλως οὖσα εὔθυμος διὰ τὴν προσδοκωμένην τῶν περιεστηκότων λύσιν, πλέον ἐγεγόνει περιχαρὴς ὡς τοῦ Σισιμίθρου τοὔνομα ὑπήκουσεν· ἦν γὰρ δὴ οὗτος ὁ τὴν ἀρχὴν ἐκτεθεῖσαν ἀνῃρημένος, καὶ τῷ Χαρικλεῖ παρακαταθέμενος, ἔτεσι δέκα πρότερον, ὅτε εἰς τοὺς Καταδούποις ἐστάλη τῶν σμαραγδείων μετάλλων ἕνεκεν ὡς τὸν Ὀροονδάτην πρεσβεύων· τότε μὲν εἷς τῶν πολλῶν Γυμνοσοφιστῶν

'αίων, τὸ παρὸν δὲ προε-
ἀναδεδειγμένος. τὴν μὲν
ὄψιν τἀνδρὸς οὐκ ἀνέφερεν
χαρίκλεια, νέα κομιδῆ καὶ 5
της χωρισθεῖσα, τοὔνομα
αγνοῦσα, περιχαρὴς ἐγεγό-
λέον, συνήγορόν τε καὶ συν-
έσεσθαι πρὸς τὴν ἀναγνω- 10
ὶν ἐλπίσασα.
ἀς δὴ χεῖρας εἰς οὐρανὸν
τείνασα, καὶ βοῶσα ἐξά-
ν, Ἥλιε γενάρχα προγό- 15
νων, ἔλεγε, Θεοί τε ἄλ-
οι γένους ἡμετέρου ἥρωες
μονες, ὑμεῖς ἐστὲ [μοι]
ρες, ὡς οὐδὲν ἐρῶ ψεῦ- 20
. ὑμεῖς δὲ καὶ συλλήπτορες
ῳ κρίσιν τὴν νῦν προκειμέ-
ις ἣν δικαίαν προσοῦντων μοι δι-
, ἐντεῦθεν ἄρξομαι. Ξέ- 25
ὦ βασιλεῦ, ἢ καὶ ἐγχωρίους
ιεσθαι κελεύει [νόμος.] τοῦ
νοῦς, εἰπόντος· Οὐκοῦν
οι, ἔφη, ζητεῖν ἑτέρους εἰς 30
θυσίαν. ἐμὲ γὰρ ἡμεδαπὴν
ἐγχώρειον εὑρήσεις. τοῦ δὲ
ζοντος, καὶ πλάττειν αὐτὴν λέ-
ὴ Χαρίκλεια, Τὰ μικρό- 35
φη, θαυμάζεις. τὰ μείζονα
ν ἕτερα. οὐ γὰρ ἐγχωρίας
ἀλλὰ καὶ γένους [τοῦ] βα-
τὰ πρῶτα καὶ ἐγγύτατα. 40
ις τὸν Ὑδάσπου διαπτύον-
ς φλυάφους τοὺς λόγους

erat: cæterùm in præsentia præfectus cæterorum declaratus fuerat. Faciem igitur viri non recordabatur Chariclia, cùm admodum adolescentula, & annos septem nata, ab illo separata esset: verùm nomen agnoscens: magis lætabatur, aduocatum illum sibi, & adiutorem ea in parte, vt cognosceretur, fore sperãs.

Manus igitur in cælũ tẽdens, cùm exclamasset ita vt exauditi posset, Sol autor generis maiorum meorum, dicebat; & alij dij ac heroes maiores nostri, vos eritis testes, quòd nihil falsi dicã: vos quoque auxilio vestro mihi in hoc iudicio aderitis, ad quod cùm iustam causam afferam, inde sumam exordium. Peregrinos ne rex, an indigenas mactari iubes? Hoc verò, Peregrinos, dicente. Quamobrem tempus est, inquit, vt alios ad sacrificium inquiras. nam me & vestratem, ac indigenam reperies. Hoc autem mirante, & fingere eam dicente: Chariclia, Minora, inquit, miraris: sunt autem alia maiora. Neque enim indigenam tantum, sed etiam genus regium in primis, & proximè attingentem. Rursus Hydaspe contemnente, & auersante verba illa tanquam friuola:

Chariclea rationes suas exponit.

Regium genus exponit.

Desine, inquit, pater filiam tuam eleuare, & auersari. Tum igitur rex non despicere tantùm, sed etiam indignari, ludibrium esse & & iniuriam, rem illam ducẽs: &, O Sisimithre ac reliqui, dicere, quousque tandem abutetur mea nimia patientia? An non planè amentia laborat puella? quæ insigni audacia confictis mandaciis, mortem depellere conatur, filiam meã tanquam in scena se esse, desperatione quadem asseuerans, & tanquam ex cõposita machinatione proferens, qui nunquam (vt scitis) in procreatione sobolis successu vsus sim, semel tantùm simul & audierim & amiserim. Quamobrem ducat eam aliquis, ne ampliùs excogitet sacrificio dilationem. Nemo ducet exclamauit Chariclia, nisi iusserint iudices. Tu verò in præsentia iudicaris, non sententiam fers, neque decernis. Peregrinos quidẽ rex mactare fortasse lex permittit: liberos autem mactare, neque hæc, neque natura ipsa, pater, cõcedit. patrem enim te hodie Dij meũ, etiam, si neges, declarabunt. Omnis causa quæ in iudicium venit, rex, duobus maximis & præcipuis argumentis niti consueuit:

Indignatur Hydaspes.

Ad Sisimithrem conuertit orationem.

Duci propè ad sacrificium iubet.

Obstat virgo.

Quibus verbis

παῦσαι εἶπεν, ὦ πάτερ, θυγατέρα τὴν σὴν ἐκφαυλίζων. ὁ δὲ βασιλεὺς τοὐντεῦθεν οὐχ ὑπερορῶν τὰ λεγόμενα μόνον, ἀλλ' ἤδη καὶ ἀγανακτεῖν ἐφαίνετο, χλεύην τὸ πρᾶγμα καὶ ὕβριν ποιούμενος. καὶ, ὦ Σισίμιθρη, καὶ οἱ λοιποὶ, ἔλεγεν, ὁρᾶτε οἷα προείσι τὰ τῆς ἀνεξικακίας; ἦ γὰρ οὐκ ἀτεχνῶς μανίαν ἡ κόρη νοσεῖ, παρατολμηροῖς πλάσμασι τὸν θάνατον πειρωμένη διώσασθαι; θυγατέρα ἐμὴν ὥσπερ ἐπὶ σκηνῆς ἐξ ἀπορίας ἑαυτὴν, καὶ οἷον ἐκ μηχανῆς ἀναφαίνουσα, τοῦ μηδέ ποτε, ὡς ἴστε, παίδων γονῆς εὐτυχήσαντος· ἅπαξ δέ που μόνον, ὁμοῦ τε ἀκηκοότος καὶ ἀποβαλόντος. ὥστε ἀγέτω τις, μὴ δ' ἐπὶ πλέον ἐπινοείτω τῇ θυσίᾳ τὴν ὑπέρθεσιν. οὐκ ἄξει οὐδεὶς, ἀνεβόησεν ἡ Χαρίκλεια, τέως ἂν μὴ τοῦτο κελεύωσιν οἱ δικάζοντες. σὺ δὲ δικάζῃ παρὸν, οὐ ψῆφον φέρεις. ξενοκτονεῖν μὲν ἴσως, ὦ βασιλεῦ, ὁ νόμος ἐπιτρέπει· τεκνοκτονεῖν δὲ οὔθ' οὗτος, οὔθ' ἡ φύσις [σοι] πάτερ ἐφίησι. πατέρα γάρ σε τήμερον οἱ θεοὶ καὶ ἀρνούμενον ἀναδείξουσι. πᾶσα δίκη καὶ κρίσις, ὦ βασιλεῦ, δύο τὰς μεγίστας ἀποδείξεις οἶδε,

τὰς

ἐγγράφοις πίστεις, καὶ τὰς μαρτύρων βεβαιώσεις. σοι τῆς θυγάτηρ ὑμετέρα ῥέξομαι. μάρτυρα μὲν τῶν πολλῶν, ἀλλ' αὐτὸν τὸν δικάζοντα προκλη- (μεγίστη δ' οἱ καὶ τῷ λέγον- ς, ἡ δικαστοῦ γνῶσις.) κατὰ δὲ [τάδε] τύχης τῆς καὶ ὑμῶν διηγήματα μένη.

ἅμα λέγουσα, τὴν συνεκ- ἑαυτῇ ταινίαν ὑπὸ τῇ φέρουσα, προύφερέ τε, καὶ ἥπλωσα, τῇ Περσίνῃ προσε- ἡ δὲ, ἐπειδὴ τὸ ν εἶδεν, ἄχανής τε καὶ ἐξεγένει, καὶ χρόνον ἐπι- τὰ ἐγγεγραμμένα τῇ καὶ τὴν κόρην αὖθις ἐν περισκόπει. τρόμῳ τε καὶ συνείχετο, καὶ ἱδρῶτι το· χαίρουσα μὲν ἐν οἷς ἀμηχανοῦσα δὲ πρὸς ἐλπίδας ἄπιστον, δεδοι- δὲ τὴν ἐξ Ὑδάσπου τῶν φανερουμένων ὑποψίαν τε καὶ ἢ καὶ ὀργὴν, ἂν οὕ- τύχῃ, καὶ τιμωρίαν. ὥστε Ὑδάσπην ἐνορῶντα εἰς θάμβος καὶ τὴν συνέχου- γωνίαν, ὦ γύναι, εἶπεν, ταῦτα, ἢ τί πέπονθας πρὸς δεικνυμένην γραφήν; ἡ δὲ,

scilicet probationibus, quæ scriptis continentur, & testium confirmationibus. Vtrumque tibi, vt filia vestra esse declarer, exhibebo. Ad testem quidem non aliquem ex vulgo, sed ipsum iudicem prouocans (Maximum autem ei qui dicit, ad fidem faciendam adiumentum est, iudicis scientia) Scripta verò, meæ & vestræ fortunæ narrationes proponens.

Duo maxima argumenta in causis probationes ex scriptis, & testium confirmationes.

Maximum ad fidem faciendam adiumentum, iudicis scientia.

Simulatque hæc dixit, illicò expositam secum fasciam, quam sub vtero gestabat, proferebat: & euolutam, Persinæ offerebat. Illa verò vt primùm vidit, stupida & muta reddita est, diúque admodum ea quæ erãt inscripta fasciæ & puellã vicissim contemplabatur, & horrore ac tremore detinebatur, sudóreque manabat, gaudens quidem iis quæ comperiebat, anxia verò casu inopinato, hoc faile cuiquam credibili Denique metuens Hydaspis, si hæc patefierent, suspicionem, & incredulitatem, aut iram, fortassis etiam & pœnam: vt & Hydaspes, intuens stuporem, & angorem animi continuum: O mulier, dixerit, quid hoc est? An aliquid tibi accidit ab hac exhibita scriptura? Illa autẽ,

Exposita fascia quam sub vtero gestabat virgo.

Anxietas Persinæ conspecta fascia.

O rex, inquit, & domine, ac marite. Nihil hoc amplius habeo quod dicam, nisi vt acceptam legas. Doctoris vice in omnib. fungetur apud te fascia. Vtque tradidit, iterum tacebat tristis.

Legenda traditur Hydaspi.

Cùm igitur accepisset Hydaspes, & Gymnosophistas vt accederent, & vnà legerent, aduocasset, recensebat scriptum, multũ ipse mirans Sisimithrem quoque perculsum, & sexcentas mentis mutationes vultu declarantem, ac defixis oculis tæniam & Charicliam aspicientem, intuens. Ad extremum, postquam de expositione & causa expositionis, edoctus est: Quòd quidem mihi puellula quædam, inquit, nata sit scio: & cùm mortuam esse tum audissem, quemad. modum & ipsa Persina mihi narrabat, expositam esse, nunc cognosco. Cæterùm quis est qui illam sustulit, seruauit, ac enutriuit? aut quis est qui transportauit in Ægyptum? An etiã vnà captus est? Denique vnde omnino coniecturam facere licet, quòd illa ipsa sit, & non interierit id quod expositum fuerat: aliquis autem cùm incidisset in hæc indicia, abutatur fortuna,

Sisimithris anxietas & vultus mutatio.

Hydaspes super fascia quid respondeat.

ὦ βασιλεῦ, εἶπε, καὶ δέσποτα καὶ ἄνερ, ἄλλο μὲν οὐδὲν εὐπορῶ πλέον· λαβὼν δὲ ἀναγίνωσκε· διδάσκαλός σοι πάντων ἡ ταινία γενήσεται. καὶ ἐπιδοῦσα, αὖθις ἐσιώπα, κατηφήσασα.

Δεξάμενος γοῦν ὁ Ὑδάσπης, καὶ πλησίον παρεῖναι καὶ συνεπιλέγεσθαι τοὺς Γυμνοσοφιστὰς παρακαλέσας, ἐπῄει τὴν γραφὴν, πολλὰ μὲν αὐτὸς θαυμάζων, πολλὰ δὲ καὶ τὸν Σισιμίθρην ἐκπεπληγμένον ὁρῶν, καὶ μυρίας τροπὰς τῆς διανοίας ἐκ τῶν ὄψεων ἐμφαίνοντα ὁρῶν, συνεχές τε εἰς τὴν ταινίαν καὶ τὴν Χαρίκλειαν ἀτενίζοντα. καὶ τέλος, ἐπειδὴ τήν τε ἔκθεσιν ἐδιδάχθη καὶ τὴν αἰτίαν τῆς ἐκθέσεως ὁ Ὑδάσπης, ἀλλ' ὅτι μὲν ἐτέχθη μοι κόρη, ἔφη, γινώσκω, καὶ ἀποθανοῦσαν τότε πυθόμενος, ὡς δ' αὐτὴ Περσίννα ἔλεγεν, ἐκτεθεῖσθαι νῦν μανθάνω. τίς δὲ ὁ ἀνελόμενος, καὶ σώσας καὶ θρέψας, τίς δὲ ὁ διακομίσας εἰς Αἴγυπτον; ἐκ αἰχμάλωτος εἴληπται; ἢ πόθεν ἴσμεν ὅτι αὐτὴ ἐκείνη, καὶ οὐ διέφθαρται μὲν τὸ ἐκτεθὲν; τοῖς δὲ γνωρίσμασιν ἐπιτυχών τις, ἀποκέχρηται τοῖς ἐκ τῆς τύχης; μή τις δαίμων ἡμῖν ἐπιπαίζει

περ προσωπίῳ τῇ κόρῃ
ι περιθεὶς, ἐντρυφᾷ τῇ
ρᾳ περὶ τεκνοποιΐαν ἐπι-
, καὶ νόθον ἡμῖν ὑποβολι-
εἰσποιεῖ διαδοχὴν; κα-
ὕφηνυ τῇ ταινίᾳ τὴν ἀ-
ν ἐπισκιάζων.
ἐπὶ τούτοις ὁ Σισιμίθρης,
ὲ προῶτα, ἔφη, τ ζητου-
ἔχει σοι λύσιν. ὁ γὰρ ἀνε-
ὸ ἐκτεθεῖσαν καὶ ἀνα-
ς λάθρᾳ, καὶ εἰς Αἴγυ-
ομίσας ὅτε με πρέσβυ-
πεμψας, οὗτος ἐγώ εἰμι. καὶ
θεμιτὸν ἡμῖν τὸ ψεῦδος,
προλαβών. γνωρίζω καὶ
ίαν τοῖς βασιλείοις Αἰ-
ν γράμμασιν ὡς ὁρᾷς
χισμένην, καὶ οὐ παρέχου-
ἰμφιβολίαν ἀλλαχόσε
τάχθαι· Περσίνης δὲ αὐ-
ίᾳ κατεστίχθαι παρὰ σοὶ
α γνωριζομένην. ἀλλ'
ι ἕτερα συνεκτεθέντα
ματα, δοθέντα παρ' ἐμοῦ
ὑποδεξαμένῳ τὴν κό-
δρὶ Ἕλληνί τε, καὶ ὡς ἐ-
ο, κοσμίῳ τε καὶ ἀγαθῷ.
αι ἔφη ταῦτα ἡ Χαρί-
καὶ ἅμα ἐπεδείκνυτο τοὺς
πλέον ἡ Περσίνα ἰδοῦσα
λάγη. καὶ πυνθανομένου τοῦ
ου, τίνα ταῦτα εἴη, καὶ εἰ-
ν ἔχοι ἐκδιδάσκειν, ἀπεκρίνατο οὐδὲν, ἢ ὅτι γνωρίζει μὲν,

& huic puellæ impositis, tanquam persona, illudat nostræ liberorum procreã-dorum cupiditati, & suppositiam ac adulterinam sobolem nobis in successionem afferat, veritatem hac fascia quasi adumbrans?

Ad hæc Sisimithres Prima quidem, inquit, eorum de quibus ambigis, tibi explicari possunt. Ego enim sum, qui expositam sustuli, & clanculum educaui, & in AEgyptum transtuli, quando me legatum eò miseras. Quòd autem mentiri nobis fas non sit, ipse iam antea nosti. Agnosco autem & fasciam regiis AEthiopum literis insignitam, neque præbentem vllam ambiguendi coniecturam, quòd alibi sit composita: cùm quòd Persinæ manu notata sit, vel à te in primis cognosci possit. Cæterùm erât & alia vnà exposita indicia, tradita à me illi qui receperat puellam, homini Græco, & vt videbatur probo & honesto. Seruantur & hæc inquit Charielia: simúlque ostendebat monilia. Quib. visis, Persina magis ex exanimata: & quærente Hydaspe, Quæ nam essent? ac si quid præterea sciret? nihil respondit, præterquam quòd nosset quidem,

Sisimithres quæ sibi de re perspecta essent, exponit.

Mentiri Gymnosophistis fas non est.

Secunda indicia.

cæterùm domi hæc examinare & ſcrutari optimum eſſet.

Hydaſpis anxietas.

Rurſus igitur angi,& penè animo deficere Hydaſpes videbatur. At Chariclia:Hæc quidē ſint materna indicia: tuum verò proprium,hic annulus eſt , oſtendebátque pantarben.

Pātarbe exhibita.

Cognouit Hydaſpes:dederat enim illum dono Perſinæ, ſub deſponſationem. &, Optima , inquit,indicia quidem mea ſunt:cæterùm te vt meam his vſam eſſe, &non aliquo alio modo ea nactam, nondum agnoſco. Nam præter alia & color peregrinus , & inuſitatus in terra AEthiopica, relucet.

Renuit virginē agnoſcere vt ſuam Hydaſpes.

Siſimithres autem : Alba, inquit, & ea fuit quam ſuſtuli:alioqui & annorum tempus conuenit cum pręſenti ætate puellæ,cùm decem & ſeptem ferè annos hæc,& expoſitionis tēpus , impleuerit. Porrò & oculorum aſpectus mecum facit , & totam vultus effigiē, ac excellentem formā quę nūc apparet,conuenire cum ea quā tum cernebam, agnoſco. Hæc quidem optimè dixiſti , Siſimithre, ad illum Hydaſpes: & magis vt aliquis patronus ſummum ſtudium ad cauſam afferēs , quā iudex.Sed vide ne ex aliqua parte dubitati●nem eximens,aliam

Siſimithres virginis cauſam tuetur omnibus modis.

κατ' οἶκον δὲ ταῦτα ἐξετάζειν
καλόν.
Αὖθις οὖν ἀδημονῶν ὁ Ὑ-
5 δάσπης ἐφαίνετο. καὶ ἡ Χαρί-
κλεια· ταῦτα μὲν ἂν εἴη τῆς μητρὸς
τὰ γνωρίσματα. σὸν δὲ ἴδιον ὁ
δὲ ὁ δακτύλιος. καὶ ἐδείκνυ
10 τὴν παντάρβην. ἐγνώρισεν ὁ
Ὑδάσπης, δεδωκὼς δῶρον τῇ
Περσίννῃ παρὰ τὴν μνηστείαν.
καὶ, ὦ βελτίστη, ἔφη, τὰ μὲν γνω-
15 ρίσματα ἐμά, σὲ δὲ ἐμὴν οὖσαν
τούτοις κεχρῆσθαι, καὶ μὴ ἄλλως
ἐπιτυχοῦσαν, οὐδέπω γνωρίζω.
πρὸς γὰρ τοῖς ἄλλοις, καὶ χροιὰ
20 ξένη τῆς Αἰθιοπίδος λαμ-
πρύνει. καὶ ὁ Σισιμίθρης, λευ-
κήν, ἔφη, κἀγὼ τότε ἀνειλό-
μην, ἣν ἀνειλόμην· ἄλλως τε
25 καὶ τῶν ἐτῶν ὁ χρόνος συμβαί-
νει πρὸς τὴν παροῦσαν τῆς κόρης
ἡλικίαν, ἑπτακαίδεκά που τῶν
πάντων, ταύτῃ τε καὶ τῇ ἐκ-
θέσει πληρουμένων. ἐμοὶ δὲ καὶ
30 τῶν ὀφθαλμῶν τὸ βλέμμα
παρίσταται, καὶ τὸν ὅλον τῆς
ὄψεως χαρακτῆρα, καὶ τὸ ἐκ-
φυὲς τῆς ὥρας ὁμολογοῦντα τοῖς
35 τότε τὰ νυνὶ φαινόμενα γνωρί-
ζω. Ταῦτα μὲν ἄριστα, ὦ Σισι-
μίθρη, πρὸς αὐτὸν ὁ Ὑδάσπης, καὶ
40 ὡς ἄν τις ἐκθυμότατα συνηγό-
ρων μᾶλλον ἢ δικάζων. ἀλλ'
ὅρα μὴ μέρος τι λύων, ἕτερον
ἀνα-

...νεῖς ἀπόρημα, δεινόν τε καὶ
...ιῶς ἀπολύσασθαι τῆς ἐμῆς
...ἐς εὐπορεῖν. λευκὴν γάρ,
...ὧν Αἰθίοπες ἀμφότεροι
...τὸ εἰκὸς ἐτεκνώσαμεν;
...ποβλέψας οὖν ὁ Σισιμί-
...καί τι εἰρωνικὸν ὑπομει-
...ις, σὺ μὲν οὐκ οἶδα, ἔφη, ὅ, τι
...ς, ἀπὸ τοῦ τρόπου τοῦ σοῦ
...ιὸν συνηγορίαν ἡμῖν ὀνει-
...ν, ἣν οὐκ ἂν φαύλῳ ποιη-
...ω. δικαστὴν γὰρ ὁρίζομεν
...ιν, τὸν τῶν δικαίων συνήγο-
...ὶ δὲ οὐχὶ σοὶ μᾶλλον ἢ τῇ
συνηγορῶν φανήσομαι;
...α σε σὺν τοῖς θεοῖς ἀνα-
...ις, καὶ ἣν ἐκ σπαργάνων
...ωσα ὑμῖν θυγατέρα,
...ω καὶ νῦν ἀνασωζομένην
...κμῆς, οὐ περιορῶν; ἀλλὰ
...μὲ βούλει ἃ γίγνωσκε πε-
...ῶν, οὐδὲν ἀπόλογον
...ις ποιούμενον. οὐ γὰρ πρὸς
...ρων ἀρέσκειαν βιοῦμεν.
...αὐτὸ καλὸν κἀγαθὸν ζη-
...τες ἑαυτοὺς πείθειν ἀγα-
...μ. τῆς γε μὴν κατὰ τὴν
...ν ἀπορίας φράζει μέν σοι
ταινία [τὴν λύσιν ὁ-
...ούτης] ἐν αὐτῇ ταύτῃ σὲ
...της, ἐπισπάσασθαί τινα εἴδω-
φαντασίας ὁμοιότητος
...κατὰ τὴν Ἀνδρομέδαν
σε ὁμιλίας ὁρωμένης.

quęstionē moueas, cùm arduã, tum haud facilè cõiugem meam culpa liberaturam. Quî enim albam, cùm
5 simus ambo AEthiopes, procreauimus, nequaquam cõsentaneo rationi modo?

Qui alba virgo foret, cùm parentes essent AEthiopes.

Limis igitur eum cõtuitus Sisimithres, & ironicè
10 subridens: Tibi quidem, inquit nescio quid accidat, qui ex affectu tuo in pręsẽtia, patrocinium nobis vt probrum obiicis, quod ego
15 mihi haudquaquam negligendum esse duco. Iudicem enim legitimũ definimus, eum qui æquitatis patronus ac defensor est. Cæte-
20 rùm cur non potiùs tibi, quàm puellæ, patrocinari videbor? cũ te patrem, deorum auxilio fretus, declarem: & quam vobis ab in-
25 cunabilis seruaui filiam, eam & nũc saluam in flore ætatis non despiciam? Sed tu quidem, vt vis, statue & existima de nobis, qui hæc
30 facimus flocci. Neque enim ad aliorum arbitrium viuimus, sed meram honestatẽ & æquitatem sectantes, nobis ipsi satisfacere cupi-
35 mus. Quod ad quæstionem de colore attinet, huius explicationem ipsa tibi fascia exponit: Persinã scilicet attraxisse quædã simulachra,
40 & imaginationes similitudinis in tuo concubitu, ex conspectu Andromedæ.

Iudex legitimus qui æquitatis patronus ac defensor est.

Non ad aliorum arbitrium viuentibus, sed meram honestatẽ & æquitatem sectantibus sibi ipsis satisfacere sapiẽtum est.

Ex cõspectu Andromedæ pictæ, Persinæ in suo cubitu, ab ea tractus albus virginis color.

Quòd

Quòd si alioqui omnino id comprobari, & fidem tibi fieri vis, ad manum est exemplar & archetypus cōtemplare Andromedam, quæ perinde in virgine atque in pictura ostenditur, ita vt nullum sit discrimē. Afferebant his dictis sublatam imaginem ministri, & cùm eam proximè Charicliam erexissent, tantum excitarunt inter omnes plausum ac tumultum, cùm alij aliis, qui paululum tantum intellexerant ea quæ dicerentur & fierent, significarent, & propter exactam & consummatam similitudinem, cum quadam lætitia exanimarentur: vt & Hydaspes non ampliùs diffidere posset, sed diu staret immotus, lætitia simul & admiratione detentus. Sisimithres autem, Vnum adhuc desideratur, inquit. De regno enim, illius legitima successione agitur, & ante omnia de veritate ipsa. Nuda brachium virgo, nigra nota pars supra cubitum maculata fuerat. Nihil dedecoris affert, nudatum parentum & generis testimonium. Naudauit illis Chariclia sinistram, & erat quasi ebenus quædam in circuitu brachium tanquam elephantem maculans.

Andromedæ simulacri & vultus virgi nis similitudo.

Hydaspes iā rei veritatē agnoscit.

Sisimithres vnum adhuc indicium exposcit, nigræ notæ supra cubitum.

εἰ δέ σοι καὶ ἄλλως πιστώσασθαι βούλει, πρόκειται τὸ ἀρχέτυπον, ἀποσκόπει τὴν Ἀνδρομέδαν, ἀπαραλλάκτως ἔν τε τῇ γραφῇ καὶ ἐν τῇ κόρῃ δεικνυμένην. ἐκόμιζον ἀράμενοι τὴν εἰκόνα πρὸς τὰ λεχθέντα οἱ ὑπηρέται. καὶ πλησίον τῆς Χαρικλείας ἀντεγείραντες, τοιοῦτον ἐκίνησαν παρὰ πάντων κρότον καὶ θόρυβον, ἄλλων πρὸς ἄλλους, ὅσοι καὶ κατὰ μικρὸν συνίεσαν τὰ λεγόμενα καὶ πραττόμενα διαδηλούντων, καὶ πρὸς τὸ ἀπηκριβωμένον τῆς ὁμοιότητος σὺν ὑπερχαρείᾳ ἐκπλαγέντων· ὥστε καὶ τὸν Ὑδάσπην οὐκ ἔτι μὲν ἀπιστεῖν ἔχειν, ἑστάναι δὲ πολὺν χρόνον ὑφ' ἡδονῆς ἅμα καὶ θαύματος ἐχόμενον. ὁ δὲ Σισιμίθρης, Ἓν ἔτι λείπεται ἔφη· περὶ βασιλείας γάρ, καὶ τῆς κατ' αὐτὴν γνησίας διαδοχῆς ὁ λόγος, καὶ πρό γε πάντων, ἀληθείας αὐτῆς. γύμνωσον τὴν ὠλένην, ὦ κόρη· μέλανι συνθήματι τὸ ὑπὲρ τὸν πῆχυν ἐσπίλωτο. οὐδὲν ἀπρεπὲς γυμνούμενον, τὸ φυόντων καὶ γένους μαρτύριον. ἐγύμνωσεν αὐτοῖς ἡ Χαρίκλεια τὴν λαιάν· καὶ ἦν τι ὥσπερ ἔβενος περιδεδραμμένον ἐλέφαντα τὸν βραχίονα μιαίνων.

Οἷα

Οὐκ ἔτι κατεῖχεν ἡ Περσίνα, ἀλλ' ἀθρόον τε ἀνήλατο τοῦ θρόνου, καὶ προσδραμοῦσα περιέβαλλέ τε, καὶ περιφῦσα ἐδάκρυέ τε, καὶ πρὸς τὸ ἀκατάσχετον τῆς χαρᾶς, μυκηθμῷ τινὶ προσεοικὸς ἀνωρύετο· ὑπερβολὴ γὰρ ἡδονῆς καὶ θρῆνον ποτὲ ἀποτίκτειν φιλεῖ· μικρόν τε ἔφθη συγκατενεχθῆναι τῇ Χαρικλείᾳ. ὁ δὲ Ὑδάσπης, ἠλέει μὲν γυναῖκα ὀδυρομένην ὁρῶν, καὶ εἰς συμπάθειαν ἐκάμπτετο τὴν διάνοιαν. τὸ ὄμμα δὲ οἱονεὶ κέρας ἢ σίδηρον εἰς τὰ ὁρώμενα τείνας, εἱστήκει πρὸς τὰς ὠδῖνας τῶν δακρύων ἀπομαχόμενος· καὶ τῆς ψυχῆς αὐτῷ πατρικῷ τε πάθει καὶ ἀνδρείῳ λήμματι κυματουμένης, [τῆς γνώμης ὑπ' ἀμφοτέρων στασιαζομένης,] καὶ πρὸς ἑκάτερον καθάπερ ὑπὸ σάλου μεταπασσομένης, τελευταῖον ἡττήθη τῆς τὰ πάντα νικώσης φύσεως· καὶ πατὴρ οὐκ εἶναι μόνον ἐπείθετο, ἀλλὰ καὶ πάσχειν ὅσα πατὴρ ἠλέγχετο· καὶ τὴν Περσίναν συγκατενεχθεῖσαν τῇ θυγατρὶ καὶ συγκαταπεπλεγμένην ἀνεγείρων, οὐκ ἔλαθε καὶ τὴν Χαρίκλειαν ἐναγκαλιζόμενος, καὶ δακρύων ἐπιρροῇ πατρικὰ πρὸς αὐτὴν

Non amplius sese continuit Persina, sed repentè de throno desiluit, amplexáque lacrymabat: & propter magnitudinem gaudij, quã reprimere nõ poterat mugitus cuiusdam similem eiulatum edebat. Etenim excellẽtia gaudij etiam luctum interdum gignere solet: parúmque aberat, quin vnà cum Chariclia collaberetur. At Hydaspes miserabatur quidem mulierem, cùm illam lugere videret: & ad similem affectum animo flectebatur. cæterùm oculis tanquam cornu aut ferro in ea quæ cernebantur defixis, constiterat, doloribus lacrymarum repugnans. Cúmq; ipsi anima, cùm patrio affectu, tum virili spiritu efferuesceret, & in vtramque partem tanquam fluctu raperetur, ad extremum tamẽ superatus est à natura, quæ vincit omnia: & quòd pater esset, nõ tantùm persuaderi sibi patiebatur, sed etiam ita vt pater afficiebatur animo: & Persinam collapsam vnà cum filia, lac perculsam erigens, visus est etiã Charicleam amplecti, & lacrymarum affluxu quasi quibusdam libationibus paternum cum illa fœdus facere.

Persina se amp[...] continet

Gaudij [...] gnitudo luctũ gi[...] re solet.

Ab Hyda[...] circa Persi[...] & Charic[...] gesta.

facere. Neque tamen omnino excussus est iis quę agēda fuerant: sed paululum commoratus, & populum conspicatus æquali affectu commotum, & ob fortunæ mirificum casum tanquam in scena exibitum, præ voluptate simul & cōmiseratione flentem, & neq; præcones silentium imperātes audientem, manu protensa silentium denuncians, commotionem vulgi in tranquillitatem composuit. Et,

Ad populum conuersus Hydaspes sermonem habet.

O vos qui adestis præsentes, dicebat: Me quidem dij patrem, vt videtis & auditis, præter omnem expectationem declararunt: & quòd filia mea sit hæc virgo, multis argumentis constat. Ego verò tāta sum erga vos & patriam beneuolentia præditus, vt haud multum curans & generis successionem, & patriam appellationem, quæ omnia mihi per hāc euentura fuerāt, diis eam sacrificare pro vobis properem. Etsi autē vos lacrymare video, & indicium dare, quòd humano quodā affectu cōmoti sitis, denique miserari puellæ immaturam ad moriēdum ætatē, miserari quoq; meā nequicquam expectatam

Etiā agnitā filiam in sacrificium offerre paratus est.

συνδιαθέμενος· Οὐ μὴν εἰς τὸ παντελές γε ἐξεκρούσθη τῶν πρακτέων· ἀλλ' ὀλίγον ἐπιστάς, τόν τε δῆμον κατανοήσας ὑπὸ τοῦ ἴσου πάθους κατειλημμένον, καὶ πρὸς τὴν παλιμποιίαν τῆς τύχης ὑφ' ἡδονῆς τι ἅμα καὶ ἐλέου δακρύοντας [ἠχήν τέ τινα θεσπεσίαν ἄχρις αἰθέρος αἴροντας] καὶ τῶν κηρύκων σιγὴν ἐπιταττόντων ἐπαΐοντας [οὔτε τὸ βούλημα τοῦ ταράχου προδήλως ἐκφαίνοντας] τὴν χεῖρα προτείνας καὶ κατασείων, πρὸς ἡσυχίαν τὸ κλυδώνιον τοῦ δήμου κατέστελλε· καὶ,

Ὦ παρόντες, ἔλεγεν, εἰ μὲν θεοὶ πατέρα με, ὡς ὁρᾶτε καὶ ἀκούετε, πάσης ἐπέκεινα προσδοκίας ἀνέδειξαν· καὶ θυγατέρα εἶναί μοι ἥδε ἡ κόρη πολλαῖς ταῖς ἀποδείξεσι γνωρίζεται. ἐγὼ δὲ τοσαύτην ὑπερβολὴν ποιοῦμαι τῆς εἰς ὑμᾶς τε καὶ τὴν ἐνεγκοῦσαν εὐνοίας, ὥστε μικρὰ φροντίσας καὶ γένους διαδοχῆς καὶ πατρῴας ἀνακλήσεως, ἃ δὴ πάντα μοι διὰ τῆσδε ἤμελλεν ἔσεσθαι, θεοῖς ἱερουργεῖν ὑπὲρ ὑμῶν ἐπείγομαι. ὁρῶ μὲν γὰρ ὑμᾶς δακρύοντας, καὶ ἀνθρώπινόν τι πάθος ἀναδεδειγμένους, καὶ ἐλεοῦντας μὲν τὴν ἀωρίαν τῆς κόρης, ἐλεοῦντας δὲ καὶ τὴν ἐμὴν μάτην προσδοκηθεῖσαν

τὴν

νους Θεαγένην· ὅμως δ'
ἀνάγκη, καὶ ὑμῶν ἴσως μὴ
...ων, τῷ πατρίῳ πείθε-
...ομαι, τῆς ἰδίων λυσιτε-
τὸ τῆς πατρίδος ἐπισφρο-
ποιούμενον. εἰ μὲν γὰρ τοῖς
οὕτω φίλον ὥστε παρέ-
...ι τε ἅμα καὶ ἀφαιρεῖσθαι
... ἤδη πάλαι τε τικτού-
...γεννηθείσης, καὶ πάλιν τὸ πα-
ρεθείσης) οὐκ ἔχω λέγειν·
δὲ καταλείπω σκοπεῖν. οὐ-
... ἣν ἐξώκισαν τῆς ἐνεγ-
...ις ἐπὶ πέρατα γῆς ἔσχατα,
δὲ θαυματουργοῦντες
...χμαλώτῳ τῇ τύχῃ φέρον-
...εχείρισαν, ταύτην αὐτοὶ
ἱερουργουμένην περιόψε-
...· καὶ ἣν ὡς πολέμιον, οὐκ
...ον, καὶ αἰχμάλωτον γενο-
... οὐκ ἐλυμηνάμην, ταύ-
θυγατέρα φανεῖσαν ἐνα-
..., ὡς καὶ ὑμῖν ὄντος κα-
...ύλησιν τοῦ πράγματος,
...περθήσομαι, οὐδὲ πά-
..., ὃ καὶ ἄλλῳ πάσχον-
...περὶ συγγνωστὸν ἴσως ἂν
οὐδὲ ὀκλάζω, οὐδὲ εἰς
...ν τρέψομαι, συγγνώ-
...δοῦναι καὶ ἀφοσιώσασθαι
...τερον πρὸς τὸν νόμον τῇ
...· πλέον καὶ τοῖς ἐκ...
...ης πάθεσι προστεθειμένους,
...ξὸν καὶ ἑτέρῳ τρόπῳ θεραπεύειν τὸ θεῖον. ἀλλ'

generis successionem: tamē necesse est me, vel vobis nolentibus, patrio obtemperare instituto, vtilitati
5 patriæ potiùs quàm priuatis commodis cōsulentem. Et quidem an hoc diis ita placeat, vt simul præbeant & auferant (id enim iam-
10 pridem expertus sum, cùm esset nata: & nūc experior, postquam inuenta est) dicere non possum. ceterū vobis considerandum relin-
15 quo. Neque hoc statuere possum, vt quam extorrē egerint patria procul ad vltimos terræ fines, & rursus mirabili casu in capti-
20 ua fortuna offerentes tradiderint, eandem rursus mactari sint admissuri. Quod cùm ita sit, nihilominus quàm vt hostem nō
25 sustuli, captiuam nullo detrimento affeci, eam filiam cognitam sacrificare, siquidē vestra voluntas ita fert, non cunctabor. Neque af-
30 fectui succumbam, quod alij patri fortasse condonandum esset: nec frangar animo, nec deprecabor vt veniam detis, & hoc officiū
35 in præsentia naturæ præ lege tribuatis, eò plus erga illam affectui dantes, quòd alio quoque modo liceat placare numen. Sed vt vos quòd

Hydaspis in partes varias animus scinditur.

quòd æquè ac ego animo afficeremini, significationem dedistis, & nostros casus non secus ac priuatos doluistis: ita & à me vestræ rationes longè meis anteponuntur, parum curante hanc calamitatem: haud multum quoque hanc miseram Persinam lugentem, quæ simul & primi fœtus parens, & prole orba reddita est. Quamobrem, si videtur, desinite à lacrymis, & nostri inutili commiseratione, ad sacrificium autem aggrediamur.

Mactationẽ puellæ iterũ offert.

Tu verò filia (primùm enim te hoc suaui nomine, & vltimùm alloquor) ô nequicquam formosa, & quæ frustra parentes inuenisti, quæ in patriam, alienа terra longè grauiorem, infeliciter incidisti: & peregrinam quidem, salutarem: patriam autem, perniciosam experta es, ne mihi animum lugubri fletu perturbes: sed si vnquam antea magnos illos spiritus ac regios ostendisti, nunc præcipuè attolle: & sequere parentẽ, qui te quidẽ nuptiali stola ornare non potuit, nec in porticus aut thalamos ducit, sed ad sacrificiũ instruit: & faces nõ nuptiales, sed ad vsum sacrificij destinatas accendit, & inuictam hanc pulchritudinem

Ad Charicleam conuersi sermones,

Adhortatio.

ὅσῳ συμπαθήσαντες ἡμῖν ἐλυπήθητε, καὶ [ὡς] ἴδια τὰ ἡμέτερα πάθη περιαλγοῦντες, τοσούτῳ καὶ μᾶλλον προτιμότερα τὰ ὑμέτερα, ὀλίγον μὲν τῆς ἀκληρίας λόγον ποιουμένῳ, ὀλίγον δὲ τῆς ἀθλίας ταυτησὶ Περσίννης κατοδυρομένης, πρωτοτόκου τε ἅμα καὶ ἀγόνου καθισταμένης. ὥστε, εἰ δοκεῖ, παύσασθε μὲν δακρύοντες καὶ ἡμᾶς κατοικτιζόμενοι μάτην. τῆς δὲ ἱερουργίας ἐχώμεθα.

Σὺ δὲ, ὦ θύγατερ, (πρῶτον γάρ σε καὶ ὕστατον τὸ ποθεινὸν ὄνομα τοῦτο προσφθέγγομαι) ὦ μάτην μὲν ὡραία! μάτην δὲ ἀνευρομένη τοὺς γεννήσαντας! ὦ τῆς ἀλλοδαπῆς βαρυτέραν τὴν πατρίδα δυστυχήσασα! ὦ σωτηριώδεις μὲν τῆς ξένης, ἐπ' ὀλέθρῳ δὲ πειρωμένη τῆς ἐνεγκούσης, μή μοι σύγχει τὸν θυμὸν ὀδυρομένη, ἀλλὰ τὸ ἀνδρεῖον ἐκεῖνο σου φρόνημα καὶ βασίλειον, νῦν, εἴπερ ποτὲ καὶ πρότερον, ἐπιδείκνυσο, καὶ ἕπου τῷ γεννήσαντι, νυμφοστολῆσαι μὲν οὐ δυνηθέντι, οὐδὲ ἐπὶ παστάδας καὶ θαλάμους ἄγοντι, πρὸς δὲ θυσίαν κοσμοῦντι· καὶ δᾷδας οὐ γαμηλίους, ἀλλ' ἐπιβωμίους ἅπτοντι, καὶ τὸ ἀμήχανον ταυτηνὶ τοῦ κάλλους ἀκμὴν

ἐκ-

ρείων ωεσσαγοντι. ὑμεῖς
κοιτε οἱ θεοὶ τῶν εἰρη-
, καὶ εἰ δή τι ωρὸς τῶ
νικώμενος ὢκ εὐαγὲς
ἄμιν, ὃ τέκνον ὁμοῦ
μενος, καὶ τεκνοκτόνος
ος, καὶ ταῦτα εἰπὼν,
ἐπέβαλε τῇ Χαρικλείᾳ
ῖρας, ἄγειν μὲν ἐπὶ τοὺς
ς καὶ τὴν ἐπ' αὐτῶν
ἰαν ἐνδεικνύμενος πλειο-
ιστὸς περὶ τῷ πάθει τ
ν συμυχόμενος, καὶ
πυχίαν τῶν ἐνεδρεύ-
τῇ δημηγορίᾳ λόγων ἀ-
ιμενος.
ἢ πλῆθος τ' Αἰθιόπων
ι ωρὸς τὰ εἰρημένα, καὶ ἐ-
ὸς βραχὺ τ' Χαρικλείας
ὑης ἀναχόμενοι, μέγα
ἀθρόον ἐξέκραγον, Σῶ-
κόρλω ἀναβοῶντες, σῶ-
βασίλειον αἷμα, σῶζε
ωὸ θεῶν σωθεῖσαν. ἔχο-
χάριν. πεπλήρωται ἡμῖν
μιμον. ἐγνωρίσαμεν ὡς
ία. γνώριζε καὶ σὺ
ὸν ὡς πατέρα. ἱλίκοιεν
ιοὶ τῆς δοκούσης παρα-
ς. πλέον παρανομήσο-
ινθισάμενοι τοῖς ἐκείνων
ίμασι. μηδεὶς ἀναιρεί-
ίω ὑπ' ἐκείνων σεσωσθεῖσαν. ὁ τοῦ δήμου πατὴρ, γίγνου
κατ' οἶκον πατήρ. καὶ μυρίας ἐπὶ τούτοις καὶ ὁμοίας

pro victimis offert. Vos autem dij propitij estote iis quæ dicta sunt, & si quid præterea affectu victus, parum piè aut religiosè sum locutus, qui simul filiam vocarim, & interfector illius existam. Et hæc cum dixisset, iniiciebat Chariclíæ manus, ducere se eam ad aras & pyram quæ desuper erat assimulans: & euentum verborum, quæ pro contione fecerat, vt se in animos audientium insinuaret, deprecans.

Hydaspes manus inicit Charicleæ ducturus eā ad aras.

Multitudo autem Æthiopum concussa est ad ea quæ dicta fuerant, & ne paululum quidem duci Charicliam sustinens, magnum clamorem quendam & subitum edidit: Serua virginem, vociferans: serua regium sanguinem: serua eam quam Dii saluam esse voluerunt. Habemus gratiam. Impletum est nobis, id quod legibus debebatur. Agnouimus te vt regem, agnosce te tu quoque vt patrem: propitij sint Dij huic, vt videtur, delicto. Magis peccabimus, resistentes illorum voluntati. Nemo interficiat ab illis conseruatam. Qui es pater populi, esto & domi tuę pater: & sexcentas adhæc, & his similes

Populus prohibet virginem duci ad sacrificiū.

Populi rationes.

voces proferebant. Ad extremum, & reipſa ſe prohibere declarabant, opponẽtes ſe & obſiſtentes, ac aliis ſacrificiis placari numen poſtulantes. Hydaſpes autem vltro & lætus patiebatur ſe hac in parte ſuperari, optatam hanc vim ſponte ſuſtinens: & populum continuis exclamationibus diutius indulgentẽ, & gratulationibus inſolentiùs laſciuientem videns, huic quidem voluptate ſe implendi facultatem dedit, expectans vt aliquando ſua ſponte conquieſceret.

Hydaſpes gaudet vinci ſe à populo.

Cæterùm cùm proximè Chariclіam aſtitiſſet, Chariſſima (dicebat) quòd tu quidem mea ſis filia, tum indicia oſtenderunt, tum ſapiens Siſimithres teſtatus eſt, & ante omnia Deorum beneuolentia declarauit. Sed iſte quis tandem eſt? qui vnà tecum captus, nunc aris vt mactetur admotus eſt? aut quomodo illum fratrẽ nominabas, quando in conſpectum meum Syenæ primùm adducti eſtis? Neque enim vtique & ipſe filius noſter eſſe reperietur. Semel enim Perſina, & te ſolam enixa eſt. Chariclia autem, humi defixis oculis, cum rubore,

Hydaſpes percontatur de Theagene.

Charicleæ pudor confitetis de Theagene.

φωνὰς ἱέντες, τέλος καὶ ἔργῳ τὸ κωλύειν ἐπεδείκνυντο, προϊστάμενοί τε καὶ ἀνθιστάμενοι, καὶ διὰ τῶν ἄλλων θυσιῶν ἱλάσκεσθαι τὸ θεῖον αἰτοῦντες. Ὁ δὲ Ὑδάσπης ἑκών τε καὶ χαίρων συνίετο τὴν ἧτταν, τὴν εὐκταίαν ταύτην βίαν αὐθαίρετος ὑπομένων, καὶ τοὺς δήμους ἐπὶ πολλοῖς ταῖς ἐκβοήσεσι χρονιώτερον ἐντρυφῶντας, καὶ ταῖς εὐφημίαις ἀγερωχότερον ἐπισκιρτῶντας ὁρῶν, τοῖς μὲν ἐμφορηθῆναι τῆς ἡδονῆς ἐνεδίδου, καταστελλῶσαί ποτε πρὸς ἡσυχίαν ἑκόντας ἀναμένων.

Αὐτὸς δὲ πλησιαίτερον τῇ Χαρικλείᾳ παραστάς, ὦ φιλτάτη, ἔλεγεν, ἐμὴν μὲν εἶναί σε θυγατέρα, τά τε γνωρίσματα ἐμήνυσε, καὶ ὁ σοφὸς Σισιμίθρης ἐμαρτύρησε, καὶ τὸ τῶν θεῶν εὐμενὲς πρὸ πάντων ἀπέδειξεν. ἀλλ' οὗτος δὴ τίς ποτ' ἐστὶν ὁ σοὶ μὲν ἅμα συλληφθεὶς [καὶ εἰς τὰς ἐπινικίους αὐτοῖς τοῖς θεοῖς φυλαχθεὶς] νῦν τε τοῖς βωμοῖς εἰς τὴν ἱερουργίαν προσιδρυμένος; ἢ πῶς αὐτὸν ἀδελφὸν ὠνόμαζες, ἐπεί μοι τὸ πρῶτον κατὰ τὴν Συήνην προσηνέχθητε; οὐ γὰρ δή που καὶ αὐτὸς ἡμέτερος υἱὸς εὑρεθήσεται. ἅπαξ γὰρ Περσίννα καὶ σὲ μόνην ἐκυοφόρησε. καὶ ἡ Χαρίκλεια σὺν ἐρυθήματι κάτω νεύσασα,

ἀδελφὸν ἐψευσάμην, χρείας τὸ πλάσμα συν- ...ιστ δὲ ὅστιν ἀληθῶς, αὐ- λέγοι βέλτιον, ἀνήρ τε καὶ εὐθαρσέστερον ἐμοῦ τ... ...ς ἐξαγορεύειν οὐκ αἰ- ...). Καὶ ὁ Υδάσπης ...ων τῶν νῦν ῥηθέντων ...γνωσθ, ἔφη, θυγάτριον, ...ιάσασα δι' ἡμᾶς παρ- αἰδοῦς ἀνοίκειον πεῦσιν ...ανίου σοι προσπαλαιγόν- ...ὰ σὺ μὲν κατὰ τὴν σκη- ... τῇ μητρὶ κάθησο, εὐφρ... ...αί τε παρέχουσα πλέον ... ἔτικτεν ὠδίνουσα, τῇ ἐ- ...παρὸν ἀπολαυσιν, καὶ τὰ σαυτῆς διηγήμασι ...σα. ἡμῖν δὲ τῶν ἱερείων ... τὴν ἀντὶ σοῦ σφαγιασθη- ..., ἅμα τῷ νεανίᾳ πα- ...πινα εὑρεῖν ἀντα- ...ελεχθείσης.

Χαρίκλεια, μικροῦ μὲν καὶ ...υξε, πρὸς τὴν δήλωσιν τῆς ...ου σφαγῆς ἐκταραχθεῖ- ...γιο δ' οὖν τὸ συμφέρον ...ν πρὸς τὸ ἐκμανὲν τῆς διὰ τὸ χρειῶδες ἐκβιασαμένη, πάλιν ὑ- τὸν σκοπὸν καὶ

...δέσποτα, ἔλεγεν, ...δὲ κόρην μὲν ἴσως ἔ- ...ῶ σε ἐπιζητεῖν, ἅπαξ τοῦ δήμου τὸ θῆλυ δι' ἐμοῦ

Fratrẽ quidẽ, inquit, eum esse mentita sum, necessitate commentum suppeditãte. Qui autẽ sit reuera, ipse melius exponet. Vir enim est, & cõfidentiùs me muliere narrare nõ reuerebitur. Hydaspes autem cùm non intellexisset sententiam dictorum: Da, inquit, veniam filiola, quæ per nos rubore suffusa es, alienam à virginali pudore quæstionem de adolescẽte tibi proponentes. Sed tu quidem in tabernaculo vnà cũ matre sede, maiorem lætitiam illi nunc afferens, quàm cùm te peperit, & ęgram animo, tuæ præsentiæ fructu, & de tuis rebus narratione consolans. Nobis autem sacrificia curæ erunt, delecta omnino ea si quam inuenerimus idoneã quæ pro te vnà cũ adolescẽte mactetur.

Hydaspes veniã exposcit à filia de quæstione adolescentis iniecta.

Chariclia verò parum abfuit quin eiulatum ederet, significatione mactationis adolescentis commota: vix tamen, vtilitati seruiẽs, furibundo affectu necessitate postulãte represso & cohibito, rursus occultè adrepebat ad scopum, &,

O domine, dicebat, Sed neque puellam fortasse te ampliùs inquirere oportuit, cùm tibi semel populus fœminei sexus victimam per me re-

Chariclea nihil non intentatum sinit vt Theagenem liberet.

miserit. Quòd si quis contẽdat, par, & ex vtroque sexu sacrificandum esse, non puella tantũ, sed & adolescẽs alius tibi inquirendus est: aut nisi hoc feceris, nec puella alia, sed ego iterum mactãda sum. Dij meliora, subiiciente, & causam quãobrem hoc diceret, quærẽte: Quòd, inquit, & cum viuo hoc viro, me viuere, & cum moriente, vnà mori diuinitus est constitutum.

Immolari vult si immoletur Theagenes.

Ad hæc Hydaspes, cùm nondũ rem ipsam coniiceret: Laudo quidẽ, inquit, tuam hanc humanitatem filia, quæ peregrinum, & Græcũ, & æqualem, vnáque captum, & cui tecum familiaritas ex peregrinatione intercesserit, officiosè misereris, & seruare cogites. Sed haudquaquam eximi potest sacrificio alioqui, nec pietas & religio patitur, vt omnino circumscribatur patriũ institutum, de sacrificio ob victoriam partam faciendo. Deinde nec populus ferret, qui vix vt tibi veniam daret, deorũ clementia permotus est. Chariclia igitur: O rex, inquit, patrem enim te appellare fortasse non licet: Siquidem deorum clementia corpus meum seruatum est, eiusdem sit clementiæ,

συγχωρήσαντος. εἰ δ' οὖν φιλονεικοίη τις, ἄρρεν καὶ ἐξ ἑκατέρου γένους ἐπιτελεῖσθαι [τὴν ἱερουργίαν] ὥρα σοι μὴ κόρην μόνην, ἀλλὰ καὶ νεανίαν ἄλλον ἐπιζητεῖν· ἢ μὴ τοῦτο ποιοῦντι, μὴ τὴν κόρην ἄλλην, ἀλλ' ἐμὲ 10 πάλιν σφαγιάζειν. τοῦ δὲ, ἀρξαμένου εἰπόντος, καὶ τὴν αἰτίαν διότι τοῦτο λέγει πυνθανομένου, Ὅτι ἔφη καὶ ἐμοὶ ζῶντι συζῆν, καὶ 15 θνήσκοντι συντεθνάναι τῷ ἀνδρὶ τῷδε πρὸς τῶν δαιμόνων τεθείμαρται. Πρὸς ταῦτα ὁ Ὑδάσπης, οὔπω τῶν ὄντων ἐπήβολος 20 γιγνόμενος, ἐπαινῶ μέν σε τῆς φιλανθρωπίας, ὦ θύγατερ, εἶπε, ξένον καὶ Ἕλληνα καὶ ἡλικιώτην συναιχμάλωτον, καὶ συνήθειαν 25 πρός σε τὴν ἐκ τῆς ἐκδημίας κεκτημένον, χρηστῶς καὶ τελείως, καὶ περισώζειν ἐπινοοῦσα· ἀλλ' οὐκ ἔστιν ὅπως ἂν [ἐκεῖνος] ἐξαιρε30 θείη τῆς ἱερουργίας. ἄλλως τε οὐδ' εὐαγὲς παντάπασι περιγράφειν τὸ πάτριον τῆς τῶν ἐπινικίων θυσίας. καὶ ἅμα οὐδ' ἂν ὁ δῆ35 μος ἀνάσχοιτο, μόλις καὶ σοὶ τὴν ἐπὶ σοὶ συγχώρησιν θεῶν εὐμενείᾳ κινηθείς. Ἡ δὲ ἡ Χαρίκλεια, ὦ βασιλεῦ, εἶπε, 40 πατέρα γάρ σε καλεῖν τάχα οὐκ ἐγγίνεται, εἰ μὲν δὴ θεῶν εὐμενείᾳ σῶμα τοὐμὸν περισέσωσται, τῆς αὐτῆς ἂν γένοιτο εὐμενείας.

καὶ

ιλω ἐμοὶ ἀξιῶσαι ψυ-
ὴ ἀληθῶς εἶναί μοι ψυ-
κλώσαντες ἴσασιν. εἰ δ᾽
βούλητον μοίραις εὑρί-
ῃ δεήσει πάντως τὰ ἱε-
πλῆσαι σφαγιασθέντα τῶ
ἐγγοῦν μοι χαρίσασθαι
αὐτὴν με κέλευσον αὐ-
ναι τὸ θῦμα, καὶ τὸ ξίφος
ήλιον δεξαμένη, περί-
ἐστ᾽ ἀνδρείᾳ παρ᾽ Αἰ-
ἐναχθῆναι.

ταραχθεὶς δὲ πρὸς
ὁ Ὑδάσπης, ἀλλ᾽ οὐ
μὲν, ἔφη, τὸ πρὸς ἐναν-
τῆς γνώμης μεταβο-
ρπῶς μὲν ὑπερασπίζειν
πειρωμένης, νυνὶ δ᾽ ὡς
ου τινὸς αὐτόχειρα [γε-
ἐθελούσης: ἀλλ᾽ οὐ-
νόν τι καὶ ἐπίδοξον ὁ-
ὸς σὲ καὶ τὴν σὴν ἡ-
ἐνορῶ τῇ πράξει. καὶ
δὲ ὄντως, τὸ δυνατὸν
μόνοις γὰρ τοῖς ἱερωμέ-
τε Ἡλίῳ καὶ τῇ Σελη-
ρὸς τῶν πατρίων ἀπο-
σται. ἡ δὲ πρᾶξις καὶ
οὐ τοῖς τυχοῦσιν, ἀλλὰ
γυναικί· τῇ τε, ἀνδρὶ
ούσης. ὥστε ἡ κατὰ σὲ
ία κωλύει τὸ ἐκ σοῦ
γνοουμένην αἰτίαν. ἀλλὰ
γε ἕνεκεν, οὐδὲν ἐμπόδιον

meam quoq; seruare animã, quã verè mihi esse animã, ij qui hoc fatali quadã necessitate sanxerunt, sciunt. Sin hoc irretractabile parcis inuentum fuerit, & oportebit omnino exornare sacrificiũ, mactatum peregrinũ, vnum tantũ te mihi largiturũ esse promitte. Ipsam me iube mactare victimã, & gladio tanquam charissimo quodam & preciosissimo accepto pignore, conspicuam apud AEthiopes fortitudinis gloria effici.

Chariclea nil proficiẽs apud Hydaspen, amanté mactare petit.

Perturbatus hisce Hydaspes: Sed non intelligo, inquit, hãc tuæ mẽtis in contrariam sententiã mutationem: quæ nuper defendere peregrinũ conabaris, nunc autem non secus ac hostem aliquẽ, manu tua tollere ex petis ac postulas. Atqui neque honesti quicquam, aut gloriosi, quod ad te ætatẽque tuam attinet, in actione ista inesse video. Verùm fac esse: facultas tamẽ deest. Solis enim sacerdotio Solis & Lunæ fungentibus, patriis institutis datum est hoc negotium: nec iis quibuscunque, sed illi quidẽ, vxori: huic autem viro cohabitanti. Quod cùm ita sit, tua virginitas impedit hanc, quæ vnde orîatur haud scio, petitionem. Enimuero hac de causa nullum est impedimentũ,

Ab Hydaspe dissuadetur ab honesto.

Ab impossibili.

inquit Chariclia, pressa voce, & ad aurem Persinæ se inclinans. Est enim & mihi, mater, is qui nomen hoc implet, siquidem id vestra voluntas fert. Feret, inquit Persina, arridens leniter: & statim te elocabimus, diis annuentibus, ei quem te & nobis dignum elegerimus. Chariclia autem clariùs: Nihil opus est, inquit, eligere eum qui iam est. Cùmque iam quippiã planiùs dictura esset, (addebat enim audaciam imminens periculum Theageni, ac ob oculos versans, & pudorem virgineum seponere ac negligere cogebat) non amplius ferens Hydaspes,

Chariclea vi- rum suũ fatetur Theagenem.

Addit audaciam imminens Theageni periculum.

O dij, inquit, quàm mala bonis miscere videmini, & præter spem à vobis mihi donatam fœlicitatem aliqua ex parte impedire: qui mihi filiam non expectatam quidem, sed amentem quodammodo ostendistis. An non enim fatuæ mens esse declaratur in ea, quæ absurdas voces edit? Fratrem nominabat eum qui non erat. De peregrino qui adest præsens, quisnam esset, cùm interrogaretur, ignorare se dicebat. Rursus studebat seruare tanquã amicum, eum quem non norat. Cũ se obtinere nõ posse petitionem intellexisset,

Amentem esse virginẽ credit Hydaspes, & quib. rationibus.

ἔφη ἡ Χαρίκλεια, λάθρα καὶ παρὰ τοὖς τῇ Περσίννῃ προσκύψασα· ἔστι γὰρ καὶ ἐμοὶ αὐτὸς τοὔνομα τοῦτο πληρῶν, εἰ καὶ ὑμεῖς βουληθείητε. Βουλησόμεθα εἶπεν ἡ Περσίννα μειδιάσασα, καὶ αὐτίκα μάλα ἐκδώσομεν, θεῶν νευόντων, σοῦ τε καὶ ἡμῶν ἄξιον ἐπιλεξάμενοι. Καὶ ἡ Χαρίκλεια γεγωνότερον, οὐδὲν δεῖ ἐπιλέγειν, ἔφη, τὸν ὄντα ἤδη. Καὶ λέγειν τι φανερώτερον μελλούσης, (πολλὰ γὰρ τὸ θαρσεῖν, καὶ τὴν αἰδῶ τὴν παρθένιον παρορᾶν, τὸ ἐν ὀφθαλμοῖς ὁρώμενον τοῦ κινδύνου τῷ Θεαγένει κατηνάγκαζεν,) οὐκ ἔτι κατασχὼν ὁ Ὑδάσπης,

Ὦ Θεοὶ, ἔφη, ὡς ἔοικε τοῖς χρηστοῖς ἐοίκατε μιγνύειν καὶ τὴν ἀπ' ἐλπίδος μοι δωρηθεῖσαν πρὸς [ὑμῶν] εὐδαιμονίαν, τὸ μέρος κολούειν· θυγατέρα μὲν ἀπροσδόκητον, ἀλλὰ παράφρενά πως ἀναδείξαντες. Πῶς γὰρ οὐ παράπληκτος τὸ νόημα, τὰ ἀνακόλουθα ῥήματα προϊεμένη; ἀδελφὸν ὠνόμαζε τὸν μὴ ὄντα· τὸν ὄντα ὅστις εἴη ὁ ξένος ἐρωτωμένη, ἀγνοεῖν ἔλεγεν. αὖθις ἐζήτει περισώζειν ὡς φίλον τὸν ἀγνοούμενον. ἀδύνατον δὲ μαθοῦσα τὴν αἴτησιν,

αὐτὴ

κατυθύειν ὡσανεὶ πολέ-
ατον ἱκέτευε. καὶ τοῦτο ὡς
ιτον λεγόντων, μιᾷ μό-
ταύτῃ τῶν ἀνδρῶν τῆς τοιᾶς-
σίας καθωσιωμένης, αὐ-
ἔχειν ἐμφαίνει, τὸν τί-
προστεθεῖσα. πῶς γὰρ τὸν
δὲ ὄντα, μὴ δὲ γεγενῆσθαι
διὰ τῆς ἐσχάρας ἀποδεί-
τα; εἰ μὴ ἄρα περὶ ταύ-
ίνῃ ψεύδεται μόνῃ τὸ παρ'
ἰοψιν ἀψευδὲς τῶν καθα-
των πειρατήριον, καὶ ἐπι-
ν ἄφλεκτον ἀποπέμπει),
παρθενεύειν νόθως χαρί-
μόνῃ δὲ ἔξεστι φίλους
πολεμίους τοὺς αὐτοὺς ἐν
εἰ καταλέγειν· ἀδελφοὺς
καὶ ἄνδρας τοὺς μὴ ὄντας
πλάττειν. ὥστε ὦ γύναι, σὺ
ἰς τὴν σκηνὴν εἴσιθι, καὶ
ὴν καλάστελλε πρὸς τὸ
λεον, εἴτε ὑπό του θεῶν
ἱερείοις ἐπιφοιτήσαντος
κχευομένην, εἴτε καὶ δι'
πολλοῦ χαρᾶς τῶν ἀνελπίστως
χηθέντων, τὸν νοῦν παρα-
μένην. ἐγὼ δὲ τὴν ὀφειλου-
τοῖς Θεοῖς ἀντὶ τῆσδε σφα-
ῆναι, καὶ ζητεῖν καὶ ἀνευρί-
τινὶ προστάξας, ἕως ἂν τοῦτο
νται, εἰς τὸ χρηματίσαι
ἐκ τῶν ἐθνῶν ἡκούσαις πρε-
αις, καὶ δῶρα τὰ ἐπὶ τοῖς

vt ipsa mactaret tanquam inimicissimum, obsecrabat. At cùm neque hoc facere fas esse diceremus, vni tantùm; & ei coniugi, tali sacrificio nuncupato: virum se habere prætexit, non addens quem. Quomodo enim eum habere possit, quem neque esse, neque fuisse, illi vnquam per focum cõstiterit? Nisi fortè in hac sola fallit, id quod apud AEthiopes haudquaquam fallax est, castorum experimentum, & cùm conscendisset non adustam remittit, ac vt adulterina virginitate se venditet largitur. Denique soli licet amicos & hostes eosdem puncto temporis habere, & fratres ac viros, qui non sunt, fingere. Quamobrem vxor, tu quidem tabernaculum ingredere, & hanc ad sobrietatem reuoca, quæ aut à deo qui ad sacrificia venit, in furorem concitatur: aut præ nimia lætitia ob successum inspe-ratum, mente aberrat. Ego autem cùm eam quæ diis pro hac mactari debet, & inquiri & inueniri à quodam iusserim, tantisper dum hoc fit, ad danda responsa legationibus, quæ à gentibus veniunt, & dona quæ ad gratulationem ob

Reddit Persinæ vt ad meliorẽ mẽtem reuocet.

Legationes pro cõgratulatione Hydaspis victoriæ.

victoriam partam, declarandam afferuntur, vertar.

ἐπινικίοις πρoσκομιζόμενα παρ' αὐτῷ ἀποδέξασθαι, ηὔλιμοι.

ARGVMENTVM CAP. XXIX.

Legati dona, gratulationes AEthiopum regi pro parta victoria aduenient. Meroebo Hydaspis fratris filio Charicleam paciscitur Hydaspes. Theagenis dexteritas vt Meroebum gigantem sternat. Corona ab Hydaspe praemij loco exhibita. Impetrare nititur manibus Chariclea immolari. Virginis anxietas qua totum negotium matri aperit. Chariclis aduentus cum literis Oroondatis ad Hydaspen pro recuperanda Chariclea. Stantem ad aras Theagenem conspectum vt excipit Charicles, multa incusans. Sisimethres Chariclea agnito traditam abs se olim Charicleam in memoriam reducit. Charicleae pro fuga veniam poscit, Hydaspis re omni cognita, & quae inter amantes erant pacta, sacrificio Theagenem eripit, & nuptias concedit.

CAP. XXIX.

Ad legatos audiendos conuertitur Hydaspes, & inquirit puellam Theagenis in mactatione socium futuram.

HAEC vt dixit, prope tabernaculum in edito loco considens, venire legatos, & si quae afferrent dona, adducere iubebat. Internuncius igitur Harmonias, Vtrum omnes sine discrimine, an ordine & ex vnaquaque gente delectos, denique si seorsum adducere iuberet, percontabatur. Hic autem cum ordine & distincte dixisset, vt etiã singuli pro dignitate honorem consequantur. Rursus internũcius: Igitur, inquit, rex, primus fratris tui filius Meroebus veniet,

Meroebus fratris regi Hydaspis filius.

ΚΕΦ. ΚΘ.

ΚΑΙ ταῦτα εἰπὼν, ἐπί τι σκηνῆς πλησίον ἀφ' ὑψηλοῦ προκαθίσας, ἥκειν τοὺς πρεσβευτὰς, καὶ εἴ τινα ἐπικομίζοιντο δῶρα, προσάγειν ἐκέλευεν. ὁ δὲ καὶ εἰσαγγελεὺς Ἁρμονίας, εἰ πάντας [ἅμα] ἢ ἐν μέρει τοῦ ἔθνους ἑκάστου κεχρισμένοις. καὶ δὴ εἰ καὶ ἰδίᾳ προσάγειν κελεύοι διηρώτα. τοῦ δὲ ἐν τάξει καὶ διῃρημένως εἰπόντος, ὡς ἂν καὶ τῆς πρὸς ἀξίαν ἕκαστος μεταλαμβάνοι τιμῆς· πάλιν ὁ εἰσαγγελεὺς, Οὐκοῦν, ἔφη, ὦ βασιλεῦ, πρῶτος ἀδελφοῦ τοῦ σοῦ παῖς ἥξει Μεροήβος

ως μὲν ἥκων, ἀπαγγελθῆ-
δὲ ἑαυτὸν πρὸ τῆς μαρτυ-
ς ἀναμένων, εἶτα ὦ νω-
τε καὶ ἠλίθιε πρὸς αὐτὸν
δάσπης, οὐ παραχρῆμα
νες, οὐ πρεσβευτὴν ἀλλὰ
λέα τὸν ἀφιγμένον ἐπι-
μένος, καὶ τοῦτον ἀδελφοῦ
ἐκ τοῦ ἐμοῦ, τελευτήσαντος
πρὸ πολλοῦ· πρὸς ἐμοῦ δὲ
ἐν ἐκείνου θρόνον ἐνιδρυ-
α, καὶ ἀντὶ παιδὸς ἐμοὶ γε-
μένον. ἐγίνωσκον ταῦτα εἶ-
ὦ δέσποτα, ὁ Ἁρμονίας. ἀλ-
ριβῶς στοχάζεσθαι πρὸ πάν-
ἐγίνωσκον, πράγματος
εἰσαγγέλλειν, εἴπερ τινὸς
υ, δεόμενον περινοίας. σὺ γ-
τι οὖν εἰ πρὸς τὰς βασι-
ς σε κοινολογούμενον, ἀ-
λῆσαι τῆς ἡδίστων ἐφυ-
ἡμέραν. ἀλλὰ νῦν γοῦν, τοῦ
λέως εἰπόντος, ἀπέ-
έ τε ὁ προσταχθεὶς· καὶ
κα ἐπανῄει μετὰ τοῦ προσ-
ματος.

Καὶ ὤφθη ὁ Μερόηβος,
πρεπὴς τι νεανίου χρῆ-
τὴν μὲν ἡλικίαν ἄρτι τὸν
κα παραλλάττων, δέκα
τὴν πρὸς ἑβδομάδι πλη-
μεγέθει δὲ τοὺς παρόντας
ν ἅπαντας ὑπερκύπτων·
ρῶν μὲν δορυφορήματος ὑπασπιστῶν προπομπεύοντος·

qui nuper quidem aduenit, sed vt prius denuncietur, ante septũ & coronam militũ qua cincti sumus expe-
5 ctat. Cur autẽ stupidissime & fatue, ad illũ Hydaspes, non statim indicasti? cùm non legatũ, sed regem eum qui aduenisset, esse scires: &
10 quidem fratris mei non ita pridem mortui filium, & à me in illius throno collocatũ, atque adeò adoptione filium meum constitutum?
15 Sciebam, inquit, domine, Harmonias. Sed ante omnia ocasionem captandã esse statuebam, cùm si vlla re alia internunciis, in pri-
20 mis ratione consideratióneque temporum sit opus. Dabis igitur mihi veniam, quòd te cum reginis colloquentem, auocare à suauis-
25 simo sermone sum veritus. Nunc itaque veniat, vt dixit rex, recurrebat, quẽadmodum erat illi imperatũ: & statim redibat cum eo
30 quod iniunctum fuerat.

Venítque in conspectum Meroebus, conspicuus quidem iuuenis: tum primùm autem adolescentium ætatem egrediens, cùm decem
35 & septem annos impleret: proceritate autem supra omnes propemodum qui aderant eminens, con-
40 spicuo stipatorum comitatu illum deducente:

Harmonias culpatus quòd Meroebum aduentasse non indicasset, excusat se.

Æthiopico verò exercitu qui circumstabat, cum admiratione simul & veneratione viam ad illius aduentũ sine vllo impedimẽto patefaciente. Cæterùm neque Hydaspes in solio mãsit, sed obuiam progrediebatur : & cum paterna comitate eum complexus propè se collocauit, iunctáque dextra: Tẽpori venis fili, dicebat, solẽne sacrificiũ ob victoriã partã vnà facturus, & nuptialia sacra celebraturus. Siquidẽ paterni dij generísque nostri authores, & heroes, filiã quidem nobis, tibi verò sponsam, vt videtur, inuenerũt: Enimuerò arcana auditurus postea, nũc si quid fortè agere vis cũ gente quæ tuo regno subiecta est, indica.

Meroebus autem audita sponsæ mentione præ voluptate simul & pudore, ne in nigro quidem colore celare potuit quòd erubuisset, tanquam ad fuliginem rubore accurrente, paruóque spacio intermisso: Alij quidem, inquit, pater, legati qui adueniunt, præcipuis rebus ex sua quisque regione, tuam præclaram victoriam ornantes, te munerabuntur. Ego verò te, qui strenuus in bellis extitisti, & maximis rebus gerendis præcipuam virtutem declarasti,

Meroebus vt exceptus.

Chariclea in sponsam offertur.

Meroebus sponsæ mentione erubuit.

Legationem exponit.

Gratulatur Hydaspi pro victoria.

τοῦ δὲ περιεστῶτος Αἰθιοπικοῦ στρατοῦ θαυμασμῷ τε ἅμα καὶ σεβασμῷ πρὸς τὸ ἀκώλυτον τῆς παρόδου διαστέλλοντος, οὐ μὴν οὐδὲ ὁ Ὑδάσπης ἐπὶ τῆς καθέδρας ἐκαρτέρησεν, ἀλλ' ὑπαντήσας καὶ μετὰ πατρικῆς τῆς φιλοφροσύνης περιπτυξάμενος, πλησίον τε ἑαυτοῦ καθίδρυσε, καὶ τὴν δεξιὰν ἐκτείνων, εἰς καιρὸν ἥκεις, ἔλεγεν, ὦ παῖ, τά τε ἐπινίκια συνεορτάσων, καὶ τὸ γαμήλια θύσων. οἱ γὰρ πατρῷοι καὶ γενάρχαι θεοί τε καὶ ἥρωες, ἡμῖν μὲν θυγατέρα, σοὶ δὲ νύμφην, ὡς ἔοικεν, ἐξευρήκασιν. ἀλλὰ τοῖς πλειοτέροις αὖθις ἀκούσῃ, εἰ δέ τι μὲν βούλει χρηματίσαι τῷ ἔθνει τῷ ὑπό σοι βασιλευομένῳ, ἀνάγγελλε.

Ὁ δὲ Μερόηβος πρὸς τὴν ἀκοὴν τῆς νυμφεύσεως ἡδονῆς τε ἅμα καὶ αἰδοῦς, οὐδ' ἐν μελαίνῃ τῇ χροιᾷ διέλαθε φοινιχθείς, οἷονεὶ πρὸς αἰθάλην τοῦ ἐρυθήματος ἐπιδραμόντος. καὶ μικρὸν ἐφησυχάσας, οἱ μὲν ἄλλοι, εἶπεν, ὦ πάτερ, τῶν ἡκόντων πρέσβεων τοῖς ἐκ τῆς ἑαυτῶν ἐξαιρέτοις ἕκαστος τὴν σὴν περίβλεπτον νίκην στέφοντες ξενιοῦσιν· ἐγὼ δέ σε τὸν ἐν πολέμοις γενναῖόν τε καὶ ἀριστέα διαφανέντα,

σοῦ

προσφόρῳ τε καὶ ἀπὸ τῶν ὁμοίων δωρήσασθαι δικαιώσας, ἄνδρα σοι προσκομίζω, πολέμων μὲν καὶ αἱμάτων ἀθλητὴν 5 ἀνανταγώνιστον· πάλην δὲ καὶ πυγμὴν τὴν ἐν κόνει καὶ σταδίοις ἀνυπόστατον. καὶ ἅμα νεύσας ἥκειν ὑπεδείκνυ τὸν 10 ἄνδρα.

Καὶ ὃς προελθὼν εἰς μέσους, προσεκύνει τὸν Ὑδάσπην, τοσοῦτός τις τὸ μέγεθος, καὶ 15 οὕτως ὠγύγιος ἄνθρωπος, ὥστε τὸ γόνυ τοῦ βασιλέως φιλῶν, μικροῦ, φαίνεσθαι τοῖς ἐφ' ὑψηλοῦ προκαθημένοις ἐξισούμενος. καὶ 20 μηδὲ τὸ κελευσθῆναι ἀναμείνας, τὴν ἐσθῆτα ἀποδὺς, γυμνὸς εἱστήκει πάντα τὸν βουλόμενον ὅπλων τε καὶ γυμνῶν χειρῶν εἰς 25 ἅμιλλαν προκαλούμενος. ὡς δὲ οὐδεὶς παρῄει πολλάκις διὰ κήρυκος τοῦ βασιλέως προτρεψαμένου, Δοθήσεταί σοι, ἔφη, καὶ 30 παρ' ἡμῶν ὁ Ὑδάσπης ἰσοστάσιον τὸ ἔπαθλον. καὶ εἰπὼν, ἐλέφαντα πολυετῆ καὶ παμμεγέθη προσκομισθῆναι αὐτῷ προσέταττεν. ὡς δὲ ἤχθη τὸ ζῶον, ὁ μὲν 35 ὑπεδέχετο ἄσμενος. ὁ δῆμος δὲ ἀθρόον ἐξεβάκχευσε, τῇ ἀστειότητι τοῦ βασιλέως ἡσθέντες, 40

quum conuenienti & simili donario munerandum esse æquum iudicarim, virum tibi offero, gladiatorem in bellis & sanguine adeò exercitatum, vt neminem sit habiturus qui se illi opponere possit: lucta autem & cestuū pugna in arena & stadiis adeò validū, vt illius robur à nemine sustineri queat. Et simul innuens, vt veniret vir, significabat.

In munus virum gladiatorē & aliis rebus strenuum, exhibet.

Ille autem progressus in medium, adorabat Hydaspem, tanta proceritate, & prisca illa statura homo, vt cùm genu regis oscularetur, propemodum eos qui in alto loco sedebant adæquare videretur, & ne imperio quidem expectato, exuta veste nudus stetit, omnem qui vellet, seu cum armis, seu nudis manibus, ad certamen prouocans. Cùm autem nemo progrederetur, quamuis rex sæpius per præconem denunciasset ac edixisset, Hydaspes: Dabitur, inquit, tibi quoque à nobis æquale præmium. & cùm dixisset, elephantem multorum annorum, & insignis magnitudinis offerri ipsi iussit. Postquam autem adductum est animal, ille quidem accipiebat lubens. At populus subitò concitus, miros risus edidit, vrbanitate regis delectatus,

Hominis statura.

Nullus se opponit. Nudus in certamē descendit.

Præmium quale tulerit.

Hydaspis, vrbanitas.

& post submissionem ac dedecus, vt videbatur, ex irrisione ipsius iactantiæ solatium capiens.

Post hunc & Serum adducebantur legati, araneorum qui sunt apud illos, stamina & texturas, vestem alteram purpureo colore tinctam, alteram candidissimam afferentes. His donis receptis, cùm vt dimitterentur illis quidam, qui iampridem damnati in carcere detinebantur, potiissent, & rex annuisset: Arabum felicium legati accedebant, & folij odoriferi & stœchadis & cinamomi, & aliorum aromatum quæ Arabia fert, dona multorum talentorum ex quolibet genere offerebãt, odore fragrantissimo locum implentes. Aderãt post hos ex Troglodytica regione, aurum formicinum, & grvporum iugum, quod aureis habenis regebatur, offerẽtes. Deinde Blemmyum aduenìebat legatio, arcus & iaculorum spicula ex draconum ossibus, in coronam implicata gerens: &, Hæc tibi (dicebat) ô rex à nobis afferuntur dona, diuitiis quidẽ allatis ab aliis inferiora, cæterùm apud fluuium contra Persas, vt tu ipse testis esse potes,

Serum legatio & dona.

Arabum felicium.

Eorum qui ex Troglodytica regione.

Blemmyum.

καὶ τὴν δόξασαν αὐτοῖς ἀντιπαράκλησιν τῷ ἐπιτωθασμῷ τῆς κατ' ἐκείνου μεγαλαυχίας παρηγορηθέντες.

Μετὰ τοῦτον καὶ οἱ Σηρῶν προσῄεσαν πρεσβευταὶ, τῶν παρ' αὐτοῖς ἀραχνίων νήματα καὶ ὑφάσματα, τὴν μὲν φοινικοβαφῆ, τὴν δὲ λευκοτάτην ἐσθῆτα προσκομίζοντες. καὶ τούτων τῶν δώρων ὑποδεχθέντων, καὶ ἀφεθῆναι αὐτοῖς τῶν πάλαι τινὰς ἐν δεσμωτηρίῳ κατακρίτων ἀξιωσάντων, ἐπινεύσαντος τοῦ βασιλέως· οἱ Ἀράβων τῶν εὐδαιμόνων προσῄεσαν, καὶ φύλλου τε τοῦ θυώδους, καὶ κασίας, καὶ κινναμώμου, καὶ τῶν ἄλλων οἷς ἡ Ἀραβία γῆ μυρίζεται, ἐκ πολλῶν ταλάντων ἕκαστον τὸν τόπον εὐωδίας ἐμπλήσαντες παρῆσαν. μετὰ τούτους οἱ ἐκ τῆς Τρωγλοδυτικῆς, χρυσόν τε τὸν μυρμήκειον, καὶ γρυπῶν ξυνωρίδα χρυσαῖς ἁλύσεσιν ἡνιοχουμένην προσκομίζοντες. [ἐπὶ τούτοις] ἡ Βλεμμύων παρῄει πρεσβεία, τόξα τε καὶ βελῶν ἀκίδας ἐκ δρακοντείων ὀστῶν εἰς στέφανον διαπλεξάμενοι· καὶ ταῦτα σοι, ἔλεγον, ὦ βασιλεῦ, τὰ παρ' ἡμῶν δῶρα, πλούτου μὲν τοῦ παρὰ τῶν ἄλλων λειπόμενα, παρὰ δὲ τὸν ποταμὸν ὑπό σοι μάρτυρι κατὰ Περσῶν

εὐδο

ιμήσαντα. πολυτελέστε-
μ οὖν, ἔφη ὁ Ὑδάσπης,
ολυταλάντων ξενίων. ἅ-
τὰ ἄλλα νυνί μοι προσ-
ζεσθαι γέγονεν αἴτια. καὶ
εἴ τι βούλοιντο ἀπαγγέλ-
πέτρεπε. καὶ μειωθῆναι
ς τῶν ἐκφόρων αἰτησάντων,
ιπαν εἰς δεκαετῆ ἀνῆκε.
ῶ πάντων σχεδὸν τῶν κα-
πρεσβείαν ἀφιγμένων ὁ-
των, καὶ τοῖς ἴσοις ἐκα-
αι φιλοτιμοτέροις τοὺς
ς ἀμειψαμένου τοῦ βασι-
τελευταῖοι παρῆσαν οἱ Α-
τῶν πρεσβευταί, φόρου
όντες ὑποτελεῖς, φί-
ἄλλως καὶ ὑπόσπονδοι,
ἐπὶ τοῖς κατωρθωμέ-
μένοις ἐνδεικνύμενοι, δῶ-
οὗτοι προσῆγον, ἄλλα
δὴ ζώου τινὸς εἶδος ἀλ-
ς τι ἅμα καὶ θαυμάσιον
ν μέγεθος μέν, εἰς καμή-
ον ὑψούμενον, χροιὰν δὲ
δερμίδα φολίσιν ἀνθη-
στιγμένον. ἦν δὲ αὐτοῦ τὰ
πίσθια καὶ μετὰ κενεῶνας
ίζηλάτου καὶ λεοντώδη· τὰ
μια καὶ πόδες πρόσθιοι καὶ
, πέρα τοῦ ἀναλόγου τῶν
μελῶν ἐξανιστάμενα.
ὁ αὐχὴν, καὶ ἐκ μεγάλου
τοῦ σώματος εἰς κύκνειον

cõprobata. Pretiosiora igitur sunt, inquit Hydaspes, quàm multis talentis constantia xenia, quæ vt alia quoque nunc mihi offerã- 5 tur, in causa esse dicimus: simúlque si quid postularent, exponere iubebat. Cúmque sibi minui & alleuari tributum petiissent, 10 totum in decenniũ dimisit,

Eorum dona præ cæteris probata.

Post autem quàm propemodum omnes qui legatione fungebantur in conspectum venerunt, & sin- 15 gulos paribus, plurimos autem amplioribus donis rex remuneratus est, vltimi aderant Axiomitarum legati: qui quidem non pende- 20 bant tributum, sed alioqui erant socij & fœderati. Quamobrem de rebus prosperè ac feliciter gestis gratulantes, hi quoque dona 25 adducebant, cùm alia, tùm animantis cuiusdam speciem, inusitata simul & admiranda natura, magnitudine quidem instar 30 cameli, colore autem & cute squammis floridis distincta ac maculata. Erat autem ipsi posterior pars vnà cum ventre hu- 35 milis & leonina; porrò armi & pedes anteriores & pectus supra proportionem aliorum membrorum erectum: gracile collum, 40 & ex magno corpore reliquo, in tenue & subtile guttur

Axiomitarũ legati.

Animal inusitatæ & admirandæ naturæ ab iis adductum.

& poſt ſubmiſſionem ac dedecus, vt videbatur, ex irriſione ipſius iactantiæ ſolatium capiens. 5

Serum legatio & dona.

Poſt hunc & Serum adducebantur legati, araneorum qui ſunt apud illos, ſtamina & texturas, veſtem alteram purpureo colore tinctam, alteram candidiſſimam afferentes. His donis receptis, cùm vt dimitterentur illis quidam, qui iampridem damnati in 15 carcere detinebantur, petiiſſent, & rex annuiſſet: Arabum felicium legati accedebant, & folij odoriferi & ſtœchadis & cinamomi, 20 & aliorum aromatum quæ Arabia fert, dona multorum talentorum ex quolibet genere offerebãt, odore fragrantiſſimo locum 25 implentes. Aderãt poſt hos ex Troglodytica regione, aurum formicinum, & gryporum iugum, quod aureis habenis regebatur, offerẽtes, Deinde Blemmyum adueniebat legatio, arcus & iaculorum ſpicula ex draconum oſſibus, in coronam implicata gerens: 35 &, Hæc tibi (dicebat) ô rex à nobis afferuntur dona, diuitiis quidẽ allatis ab aliis inferiora, cæterùm apud fluuium contra Perſas, 40 vt tu ipſe teſtis eſſe potes,

Arabum felicium.

Eorum qui ex Troglodytica regione.

Blemmyum.

καὶ τὴν δόξαν αὐτοῖς ἀντα-
πάκλησιν τῶν ἐπιτωθασμῶν τῆς
κατ' ἐκείνου μεγαλαυχίας πα-
ρηγορηθέντες.

Μετὰ τοῦτον καὶ οἱ Σηρῶν
προσήγοντο πρεσβευταί, τὰ
παρ' αὐτοῖς ἀραχνίων νήματα
καὶ ὑφάσματα, τὴν μὲν φοινικο-
βαφῆ, τὴν δὲ λευκοτάτην ἐσθῆ-
τα προσκομίζοντες. καὶ τούτων
τῶν δώρων ὑποδεχθέντων,
καὶ ἀφεθῆναι αὐτοῖς τῶν πά-
λαι τινὰς ἐν δεσμωτηρίῳ κα-
τακρίτων ἀξιωσάντων, ἐπινεύ-
σαντος τοῦ βασιλέως οἱ Ἀράβων
τῶν εὐδαιμόνων προσῄεσαν, καὶ
φύλλου τε τοῦ θυώδους, καὶ
κασίας, καὶ κινναμώμου, καὶ τῶν ἄλ-
λων οἷς ἡ Ἀράβων γῆ μυρίζεται,
ἐκ πολλῶν ταλάντων ἕκαστον
τὸν τόπον εὐωδίας ἐμπλήσαν-
τες παρῆσαν. μετὰ τούτους οἱ
ἐκ τῆς Τρωγλοδυτικῆς, χρυ-
σόν τε τὸν μυρμηκίαν, καὶ γρυ-
πῶν ξυνωρίδα χρυσαῖς ἁλύσε-
σιν ἡνιοχουμένην προσκομίζον-
τες. [ἐπὶ τούτοις] ἡ Βλεμμύων
παρῄει πρεσβεία, τόξα τε καὶ
βελῶν ἀκίδας ἐκ δρακοντεί-
ων ὀστῶν εἰς στέφανον διαπλέξαν-
τα· καὶ ταῦτα σοι, ἔλεγον, ὦ
βασιλεῦ, τὰ παρ' ἡμῶν δῶρα,
πλούτῳ μὲν τῶν παρὰ τῶν ἄλλων
λειπόμενα, παρὰ δὲ τὸν ποταμὸν ὑπό σοι μάρτυρι κατὰ Περσῶν

εὐδο

ιμήσαντα. πολυτελέστε-
ῳ σοι, ἔφη ὁ Ὑδάσπης,
πολυταλάντων ξενίων. ἅ-
τα ἄλλα νυνὶ μοι προ-
ίζεσθαι γέγονεν αἴτια. καὶ
εἴ τι βούλοιντο ἀπαγγέλ-
πέτρεπε. καὶ μειωθῆναι
τῶν ἐκφόρων αἰτησάντων,
ιπεν εἰς δέκα ἔτη ἀνῆκε.
αἱ πάντων σχεδὸν τῶν κα-
πρεσβείαν ἀφιγμένων ὅ-
των, καὶ τοῖς ἴσοις ἐνα-
καὶ φιλοτιμοτέροις τοὺς
ις ἀμειψαμένου τοῦ βασι-
τελευταῖοι παρῆσαν οἱ Α-
τῶν πρεσβευταί, φόρου
ὄντες ὑποτελεῖς, φί-
λοι ἄλλως καὶ ὑπόσπονδοι,
ὁ ἐπὶ τοῖς κατωρθωμέ-
μένοις συνηδόμενοι, δῶ-
οὗτοι προσῆγον, ἀλλά
δή ζώου τινὸς εἶδος ἀλ-
τι ἅμα καὶ θαυμασίου
ν μέγεθος μὲν, εἰς καμή-
ον ὑψούμενον, χροίαν δὲ
δερμίδα φολίσιν ἀνθη-
ιγμένον. τὰ δὲ ὀπίσω τὰ
πεδία καὶ μετὰ κενεῶνας
ἴζηλά τε καὶ λεοντώδη· τὰ
αῖα καὶ πόδες πρόσθιοι καὶ
, πέρα τοῦ ἀναλόγου τῶν
μελῶν ἐξανιστάμενα.
ς ὁ αὐχὴν, καὶ ἐκ μεγάλου
ιπου σώματος εἰς κύκνου

cóprobata. Pretiosiora igitur sunt, inquit Hydaspes, quàm multis talentis constantia xenia, quæ vt alia quoque nunc mihi offerãtur, in causa esse dicimus: simúlque si quid postularent, exponere iubebat. Cúmque sibi minui & alleuari tributum petiissent, totum in decenniũ dimisit,

Eorum dona præ cæteris probata.

Post autem quàm propemodum omnes qui legatione fungebantur in conspectum venerunt, & singulos paribus, plurimos autem amplioribus donis rex remuneratus est, vltimi aderant Axiomitarum legati: qui quidem non pendebant tributum, sed alioqui erant socij & fœderati. Quamobrem de rebus prosperè ac feliciter gestis gratulantes, hi quoque dona adducebant, cùm alia, tum animantis cuiusdam speciem, inusitata simul & admiranda natura, magnitudine quidem instar cameli, colore autem & cute squammis floridis distincta ac maculata. Erat autem ipsi posterior pars vnà cum ventre humilis & leonina; porrò armi & pedes anteriores & pectus supra proportionem aliorum membrorum erectum: gracile collum, & ex magno corpore reliquo, in tenue & subtile

Axiomitarũ legati.

Animal inusitatæ & admirandæ naturæ ab iis adductum.

guttur

Theagenes ad aram genibus incumbens erigit se vt taurum educat.

& custodes qui illi astiterant dispersos propter tumultum exortum conspicatus, erexit se subitò, cùm antea ad aram genibus incumberet, & mactationem singulis momentis expectaret, lignúmque fissum (quorum magnus numerus in ara iacebat) arripit, & ex equis qui non effugerant vnius dorsum occupat, & apprehensis crinibus ad collum propendentibus, iubáque tanquam freno vtens, calcaneóq; quasi calcaribus equum vrgens, & loco flagri ligno fisso continuè concitans, taurũ qui effugerat agebat. Ac initio fugam esse Theagenis, ij qui aderant, suspicabantur: & clamore, ne fineret illum extra septum armatorum euehi, quilibet alterum quem proximè astiterat, cohortabatur. Cæterùm procedente conatu, quòd non formido esset, neque fuga mactationis, edocebantur. Assecutus enim celerrimè taurum, aliquandiu à cauda detentum egit, lassitudine conficiens simul, & ad celeriorem cursum bouem incitans: quò se autem concitasset, conuersum sequebatur, gyrationes & exitus

Eius industria & mira ars.

τούς τε παρεστῶτας αὐτῷ φύλακας πρὸς τῆς καταλαβούσης ταραχῆς διεσκεδασμένους θεασάμενος, ὀρθοῦται τε ἀθρόον, καὶ εἰς γόνυ πρὸς τοῖς βωμοῖς πρότερον ὀκλάζων, καὶ τὴν ὅσον οὐδέπω σφαγὴν ἀναμένων, καὶ σχίζαν τῶν ἐπικειμένων τοῖς βωμοῖς ἀναρπάζει· καὶ τῶν διαδράντων ἵππων ἑνὸς λαβόμενος, τοῖς τε νώτοις ἐφιππάζεται, καὶ τῶν αὐχενίων τριχῶν ἐπιδραξάμενος, καὶ ὡς χαλινῷ τῇ χαίτῃ χρώμενος, μυωπίζει τε τῇ πτέρνῃ τὸν ἵππον, καὶ ἀντὶ μάστιγος τῇ σχίζῃ συνεχῶς ἐπισπέρχων, διαδράντα τὸν ταῦρον ἤλαυνε. τὰ μὲν δὴ πρῶτα φυγὴν εἶναι τοῦ Θεαγένους οἱ παρόντες ὑπελάμβανον, καὶ σὺν βοῇ μὴ ξυγχωρεῖν διεξελάσαι τὸ ὁπλιτικὸν ἕρκος, τῷ πλησίον ἕκαστος διεκελεύετο. προϊόντες δὲ τοῦ ἐγχειρήματος, ὅτι μὴ ἀποδειλίασις ἦν μηδὲ ἀπόδρασις τοῦ σφαγιασθῆναι μετεδιδάσκοντο. καταλαβὼν γὰρ ὡς ὅτι τάχιστα τὸν ταῦρον, ἐπ' ὀλίγον μὲν κατ' οὐρὰν ἤλαυνεν, ὑπονύττων τε ἅμα καὶ εἰς ὀξύτερον δρόμον τὴν βοῦν ἐρεθίζων. καὶ ὅποι δὴ καὶ ὁρμήσειε τρεπομένῳ συνεφείπετο, τὰς ἐπιστροφάς τε καὶ ἐκβολὰς

τηρῶν

ιδμένως ἐκκλίνων. ὡς
ωυήθειαν τ τε ὄψεως
ϗ πράξεως ἐνεβίβασεν,
δέρος ἤδη παρίππευε, 5
τε χρῶτος ἐπιψαύων, καὶ
υ ταύρειον ἆσθμα ϗ ἱ-
κεραννύων, καὶ τ δρό-
ως ὁμόταχον ῥυθμίζων, 10
συμφυεῖς εἶ) τὰς κορυ-
ζώων τοὺς πορρωτέρω
ζεσ. καὶ τὸν Θεαγένην
ερς ἐκθειάζειν, ξένην 15
αὐτὴν ἱπποταύρου ζυγω-
δεξάμενον. τὸ μὲν δὴ
ς ἐν τούτοις ἦν.

Χαρίκλεια δὲ ὁρῶσα, 20
καὶ παλμῷ συνείχετο,
ἐγχείρημα ὅτι καὶ βού-
διαπορῦσα, ϗ εἴ τι σφαλ-
υβαίη, τ ἐκείνου τρῶ- 25
ς ἰδίαν σφαγὴν ὑπερα-
σα. ὥστε μὴ ὃ τὴν Περ-
λαθεῖν, ἀλλ' ὦ τέκνον,
τί μοι πέπονθας; πρε- 30
υεύειν ἔοικας τῦ ξένου.
μέν τι ϗ αὐτὴ, ϗ οἰκτεί-
νεότητος. διαδρᾶναι γε-
τὸν κίνδυνον εὔχομαι, καὶ 35
χθῆναι τοῖς ἱεροῖς, ὡς αἱ
παντάπασιν ἀτέλεστα ἡμῖν
οὸς τοὺς θεοὺς ἐγκαταλεί-
ι. καὶ ἡ Χαρίκλεια, Γε- 40
ἔφη. τὸ εὔχεσθαι μὴ ἀπο-
ν, ἵνα ἀποθάνῃ. ἀλλ' εἰ

augustos cautè declinans. Postquam autem illi notum & familiarem conspectum sui actionémque ipsam reddidit, iam ad latus adequitabat, cute cutẽ attingens, & anhelitum taurinum ac sudorem equestri miscens, & cursum ita æquali celeritate moderans, vt hi qui longius aberant, coaluisse vertices animalium opinarentur, & Theagenem apertè diuinis laudibus extollerent, qui peregrinum quoddam ex equo & tauro iugum confecisset. Multitudo quidem his vacabat.

Peregrinum ex equo & tauro iugũ.

Chariclia verò intuens, horrore & tremore detinebatur, cùm quorsum tẽderet conatus ignoraret, & de illius vulnere (si fortè lapsus cõtingeret) non secus ac de sua mactatione esset sollicita: vt neq; Persina clàm id esset, sed, O filia, diceret, quídnam tibi accidit? Videris pro peregrino periclitari. Etiã ipsa aliquo modo commoueor, & miseret me illius iuuentutis. Effugere illum etiam periculum opto, & conseruari sacris, ne omnino imperfectus, & neglectus à nobis cultus diuinus relinquatur. Chariclia verò: Ridiculum est, inquit, optare vt non moriatur, eam ob causam vt moriatur. Cęterùm

Charicleæ anxietas super Theagene.

Ridiculum optare vt quis non moriatur eá ob causam vt moriatur.

Intenta virgo in liberationem Theagenis.

Persinæ & Chariclex mutui sermones de Theagene.

Infelicitas virginis quæ non intelligitur exponens se.

si id à te præstari potest mater, serua virum, mihi gratificans. Persina autem causam nõ veram, sed alioqui amatoriam suspicata: Etsi haudquaquam, inquit, seruare illum possim, tamẽ quæ tibi cum viro consuetudo intercedat, propter quam tantopere tibi est curæ, audacter iã deinceps matri expone: etiamsi sit iuuenilis commotio & virginitati non conueniens. Materna natura filiæ, & fœmineus sexus muliebrem lapsum, quo cognatione quadam afficitur, adumbrare nouit. Cùm igitur summo cum dolore collacrymasset Chariclia, Et in hoc, inquit, præter cætera sum infœlix, quòd etiam ab his qui singulari prudentia & ingenij perspicacia sunt præditi, dum loquor, haud intelligor: & cùm calamitates meas exponam, nondum eas narrare existimor: denique ad nudam deinceps & apertã accusationem mei venire cogor. Hæc dixit: & cũ vellet rẽ ipsã aperire, rursus est excussa, clamore maximo à multitudine sublato.

Theagenes enim cùm permisisset equo, quanta celeritate posset vti, & præcurrentem aliquantum, pectus capiti taurino adæquare, hunc quidem

ἆρα σοι δυνατὸν, ὦ μῆτερ, περίσωζε τὸν ἄνδρα ἐμοὶ χαριζομένη. καὶ ἡ Περσίνα πρόφασιν οὐ τὴν οὖσαν, ἀλλ' ἐρωτικὴν ἄλλως ὑποτοπήσασα· Οὐ δυνατὸν μὲν, ἔφη, τὸ περισώζειν. ὅμως δ' οὖν τίς σοι κοινωνία πρὸς τὸν ἄνδρα, δι' ἣν οὕτως ὑποφροντίζεις, θαρροῦσα ὡς μητέρα λοιπὸν ἐξαγόρευε· κἂν τι νεώτερον κίνημα, κἂν παρθενίᾳ μὴ πρέπον, ἡ μητρῴα φύσις τὸ θυγατρὸς καὶ τὸ θῆλυ συμπαθὲς τὸ πταῖσμα τὸ γυναικεῖον οἶδεν ἐπισκιάζειν.

Ἐπιδακρύσασα οὖν ἐπὶ πλεῖστον ἡ Χαρίκλεια, Καὶ τοῦτο, ἔφη, δυστυχῶ πρὸς τοῖς ἄλλοις, ὅτι καὶ τοῖς συνετοῖς ἀσύνετα φθέγγομαι· καὶ λέγουσα τὰς ἑαυτῆς συμφορὰς, οὔπω λέγειν νομίζομαι. πρὸς γυμνὴν δὲ λοιπὸν καὶ ἀπαρακάλυπτον χωρεῖν τὴν ἐμαυτῆς κατηγορίαν καταναγκάζομαι. ταῦτ' εἶπε. καὶ βουλομένη τὰ ὄντα ἀνακαλύπτειν, αὖθις ἐξεκρούσθη βοῆς πολυηχεστάτης παρὰ τοῦ πλήθους ἀρθείσης.

Ὁ γὰρ δὴ Θεαγένης εἰς ὅσον εἶχε τάχους ἐφεὶς τῷ ἵππῳ χρήσασθαι καὶ παραθέοντα μικρὸν τὰ στέρνα τῇ κεφαλῇ τοῦ ταύρου παρισώσας, τὸν μὲν

ἀφίησι

ἄνετον φέρεσθαι μεθίησι μεταλλόμενος· ἐπιρρίπτει δὲ ἑαυτὸν τῷ αὐχένι τοῦ ταύρου, καὶ τοῖς κέρασι τὸ ἑαυτοῦ πρόσωπον πρὸς τὸ μεταίχμιον ἐνιδρύσας, τοὺς πήχεις δὲ οἱονεὶ στεφάνην περιθεὶς, καὶ εἰς ἅμμα κατὰ τοῦ ταυρείου μετώπου τοὺς δακτύλους ἐμπλέξας, τό τε ὑπόλοιπον ἑαυτοῦ σῶμα παρ' ὦμον τοῦ βοὸς τὸν δεξιὸν μετέωρον καθεὶς, ἐκκρεμὴς ἐφέρετο, πρὸς βραχὺ μὲν τοῖς ταυρείοις ἅλμασιν ἀναπαλλόμενος. ὡς δὲ ἀσχάλλοντα ἤδη πρὸς τοῦ ὄγκου, καὶ χαλῶντα τοῦ ἄγαν τόνου τοὺς τένοντας ᾔσθετο, καὶ καθ' ὃ μέρος ὁ Ὑδάσπης προυκαθέζετο, περιελθόντα, παραφέρει μὲν εἰς τοὔμπροσθεν, καὶ προσβάλλει τῶν ἐκείνου σκελῶν τοὺς ἑαυτοῦ πόδας, ταῖς χηλαῖς δὲ συνεχῶς ἐναράττων, τὴν βάσιν ἐνέδρευεν. ὁ δὲ τὴν ῥύμην τοῦ δρόμου παραποδιζόμενος, καὶ τῷ σθένει τοῦ νεανίου βριθόμενος, τά τε γόνατα ὑποσκελίζεται, καὶ ἀθρόον ἐπὶ κεφαλὴν σφενδονηθεὶς, κύμβαχός τε ἐπ' ὤμοις καὶ νῶτα ῥιφθεὶς, ἥπλωτο ὕπτιος ἐπὶ πλεῖστον· τῶν μὲν κεράτων τῇ γῇ προσπεπηγότων, καὶ εἰς τὸ ἀκίνητον τῆς κεφαλῆς ῥιζωθέντων, τῶν σκελῶν δὲ ἄπρακτα σκαιρόντων, καὶ εἰς κενὴν ἀερονομούντων, καὶ τὴν ἧτταν ἀλυόντων.

liberum ferri finit desiliês: iniicit autem se in collum tauri, & in medium spaciũ inter cornuã facie colloca- 5 ta, vlnis verò tanquã corona circumpositis, ac digitis in taurina fronte in nodũ complicatis, ac reliquo cor- pore iuxta dextrũ armũ bo- 10 uis demisso, dependens ferebatur, ita vt paululum taurinis saltibus concuteretur. Postquam autem iam fatigatum nimio pon- 15 dere, & languefactos esse illi musculos ex nimia intentione sensit, atque id loci in quo sedebat Hydaspes, pretereuntem, obuer- 20 tit eum in anteriorem partem, & illius cruribus suos pedes obiicit, vngulis eos continuè impingens, & gressum bouis implicans. 25 Ille autem & impetu cursus impeditus, & robore iuuenis grauatus euertitur, ac repentè in caput deuolutus, & erectis pedibus in 30 scapulas ac deorsum proiectus, diu resupinus porrectim iacuit, cornibus terræ infixis, & ita vt caput moue re non posset radicatis: cru- 35 ribus autem nequicquam salientibus, & opportunè aërem finientibus, & cladem languore testantibus.

Theagenes in collũ tauri se insili[t] dexteritas & robu[r]

Theagenes Hydaspi sp[e]ctaculum populo exhibet.

Incumbebat verò Theagenes (sola sinistra manu ad deprimendum vacans, dextram autem in cœlum cōtinuè tendens) & in Hydaspem & reliquam multitudinem exporrecta fronte intuebatur, risu illos ad oblectationem prouocans, & mugitu tauri tanquam tuba celebritatem victoriæ denuncians. Resonabat autem ex aduerso & populi clamor, perspicuum quidem nihil & articulatum in laudem proferens: cæterùm hianti ore vt plurimū ex arteria sola sonos admirationis indices edens, diúque communi consensu eum ad cælum ferens.

Theagenes aris denuò sistendus ducitur.

Iussu igitur regis ministri accurrētes, alij Theagenem erectum adducebant, alij cornibus tauri laqueo restis iniecto, ducebant tristem ac demissum, & aris rursus hunc & equum comprehensum alligabant. Et cùm Hydaspes aliquid cum Theagene locuturus esset, & acturus, populus, tum delectatus adolescente, & inde vsque ab initio cùm primùm visus est, singulariter erga illum affectus: tum roboris admiratione stupefactus, magis autem AEthiopi

ἐπέκειτο δὲ ὁ Θεαγένης ταῖν χεροῖν, τὴν λαιὰν μόνην εἰς τὸ ἐπερείδειν ἀπασχολῶν, τὴν δεξιὰν δὲ εἰς οὐρανὸν [ἀνέ- 5 χων] καὶ συνεχὲς ἐπισείων· εἴς τε τὸν Ὑδάσπην καὶ τὸ ἄλλο πλῆθος, ἱλαρὸν ἀπέβλε- 10 πε, τῷ μειδιάματι πρὸς τὸ συνήδεσθαι δεξιούμενος, καὶ τῷ μυκηθμῷ τοῦ ταύρου καθάπερ σάλπιγγι τὸ ἐπινίκιον ἀ- 15 νακηρυττόμενος. ἀντήχει δὲ καὶ ἡ τοῦ δήμου βοὴ, σαφὲς μὲν οὐδὲν εἰς τὸν ἔπαινον διαρθροῦσα, κεχηνόσι δὲ ἐπὶ πολὺ 20 τοῖς στόμασιν, ἐξ ἀρτηρίας μόνης τὸ θαῦμα ἐξεφώνει, χέουσά τε καὶ ὁμότονον εἰς οὐρανὸν παραπέμπουσα.

25 Κελεύσαντος οὖν τοῦ βασιλέως, (ὑπηρέται) προσδραμόντες, οἱ μὲν τὸν Θεαγένην προσῆγον [ἀναστήσοντες] οἱ δὲ τὸν ταῦρον 30 τοῖς κέρασι καλωδίου βρόχον ἐπιβάλλοντες, εἷλκόν τε κατηφιῶντα, καὶ τοῖς βωμοῖς αὖθις τοῦτόν τε καὶ ἵππον συλ- 35 λαβόντες προσεδέσμευον. καὶ τοῦ Ὑδάσπου μέλλοντός τι πρὸς τὸν Θεαγένην λέγειν τι καὶ πράττειν, ὁ δῆμος ἅμα μὲν ἡσθεὶς τῷ νέῳ καὶ ἐξ οὗ τὸ πρῶτον ὤφθη προσπαθῶν, ἅμα δὲ καὶ τῆς ἰσχύος ἐκπλαγείς, πλέον δέ τι καὶ πρὸς τὸν Αἰθίοπα

τὸν ἀθλητὴν τοῦ Μερόηβου ζηλοτυπίᾳ δηχθεὶς, οὗτος τῷ Μερόηβου ζυγούσθω, πάντες ὁμοθυμαδὸν ἀνεβόησαν· Ὁ τὸν ἐλέφαντα λαβὼν, τῷ τὸν ταῦρον λαβόντι διαγωνιζέσθω, συνεχὲς ἐξεφώνουν. 5

Καὶ ἐπὶ πλεῖστον ἐγκειμένων, ἐπένευσέ τε ὁ Ὑδάσπης καὶ ἤγετο εἰς μέσους ὁ Αἰθίοψ, ὑπερόπτην τε καὶ σοβαρὸν περισκοπῶν, ὀλίγα τε βαίνων, καὶ πλατυνόμενος ἐναλλὰξ τοῖς ἀγκῶσι τοὺς πήχεις ὑποσοβῶν. καὶ ἐπειδὴ τοῦ συνεδρίου πλησίον ἐγεγόνει, πρὸς τὸν Θεαγένην βλέψας ὁ Ὑδάσπης, καὶ ἑλληνίζων, Ὦ ξένε, ἔφη, τούτῳ σε χρὴ διαγωνίσασθαι· ὁ δῆμος κελεύουσι. Γινέσθω τὸ δοκοῦν, ὁ Θεαγένης ἀπεκρίνατο. Ἀλλὰ τίς ὁ τρόπος τῆς ἀγωνίας; Πάλης, εἶπεν ὁ Ὑδάσπης. καὶ ὅτι δὲ οὐχὶ καὶ ξιφήρης καὶ ἐνόπλιος, ἵνα τι ῥέξας ἢ παθὼν, ἐμπλήσω Χαρίκλειαν, τὴν σιωπᾶν εἰς δεῦρο τὰ καθ' ἡμᾶς καρτεροῦσαν; ἢ καὶ εἰς τέλος, ὡς ἔοικεν, ἡμῶν ἀπεγνωκυῖαν; καὶ ὁ Ὑδάσπης, Τί μὲν βούλεταί σοι ἐπὶ τὸ παρεμπλέκειν ὄνομα Χαρικλείας, αὐτὸς ἂν γινώσκοις. παλαίειν δέ σε νῦν, οὐ ξιφήρη πυκτεύειν χρεών. 10 15 20 25 30 35 40

athletæ Meroebi inuidens ac æmulans, Hic cum Meroebi pugile iungatur, cõmuni consensu exclamauit: Is qui elephantem accepit, decertet cum eo qui taurum cepit, continuè pronunciabat.

Cúmque diu incumberet, annuit Hydaspes: ducebatúrque extemplò in mediũ AEthiops superbè trucibúsque oculis circa se omnia lustrans, ac summis pedibus incedens, & dilatãs sese ac per vissitudinem cubitis vlnas insolenter quatiens. Postea verò quàm prope concilium constitit, Theagenem contuitus Hydaspes Græco sermone: Peregrine, inquit, cum hoc te inire certamen populus iubet. Fiat id quod illi placet Theagenes respondit. Cæterùm quæ ratio est certaminis? Luctæ, inquit Hydaspes. At cur non potiùs gladiorum, inquit, & armorum, vt aliquo prẹclaro facinore edito, aut cadẽs impleam Chariclịam, quæ hactenus rationes nostras tacere sustinuit: vel ad extremum, vt videtur nos valere iussit. Quid hoc sibi (inquit Hydaspes) velit, quòd nomen Chariclịæ admisceas, & habeas in ore, ipse scis: cæterùm luctari, & non digladiari te oportet.

A po[...] Meroebi [a]thletæ [vin]ciendus poscitur.

Ad cert[amen] vocatus [Thea]genes [ab] Hydaspẽ [que]ritur de [Cha]riclea q[uod] tandiu [si]leat rati[ones] suas.

Sanguinem ffusum ante acrificium onspici ne-as.

Siquidem ſanginem effuſum ante ſacrificium conſpici, fas non eſt. Cùm igitur intellexiſſet, quòd metueret Hydaſpes ne interficeretur ante ſacrificium: Rectè facis, inquit, quòd me diis conſeruas, quib. etiam res noſtræ curæ erũt:

Ad luctam : ſe accinit Theage-es.

ſimúlque ſumpto puluere, & humeris ac vlnis adhuc à bouis circumactione ſudore madentibus inſperſo, ac eo qui non adhæſerat excuſſo, obiicit porrectim manus. Et pedibus in veſtigio firmiter defixis, & poplite inflexo incuruatóque humeris, partéque inter ſcapulas contorta, & collo aliquantùm inclinato, denique toto corpore cõtracto ſtabat, prehenſiones luctarum cupidè expectãs.

AEthiopis ſultatio & onici geus.

AEthiops autem intuens, minaci oris habitu ridebat, & ironicis geſtibus inſultare aduerſario videbatur. Tum repentè incurſione

Certamen itum.

facta, cubitum tãquam vectem aliquem collo Theagenis impingit: à qua plaga ingẽti ſonitu exaudito,

Theagenis i.

rurſus exultabat, & ſtolidè ſibi arridebat. At Theagenes, vt vir in gymnaſiis & vnctionibus ab ineunte ætate exercitatus, & certandi arte Mercurij exactè inſtructus,

αἷμα γὰρ ἐκχεόμενον ὀχθῆναι πρὸ τοῦ καιροῦ τῆς θυσίας οὐ θεμιτόν. συνεὶς οὖν ὁ Θεαγένης ὅτι δέδοικεν ὁ Ὑδάσπης μὴ προαναιρεθῇ τῆς θυσίας, Εὖ ποιεῖς, ἔφη, τοῖς θεοῖς με φυλάττων, οἷς καὶ μέλειν περὶ ἡμῶν. καὶ ἅμα κόνιν ἀνελόμενος, καὶ ὤμοις τε καὶ πήχεσιν ἔτι πρὸς τῆς βουλασίας ἱδρῶτι νενοτισμένοις ἐπιχεάμενος, τήν τε μὴ προσιζήσασαν ἀποσεισάμενος, προβάλλει τε ἐκτάδην τὼ χεῖρε, καὶ τοῖν ποδοῖν τὴν βάσιν εἰς τὸ ἑδραῖον διερεισάμενος, τήν τε ἰγνύαν σιμώσας, καὶ ὤμους καὶ μετάφρενα γυρώσας, καὶ τὸν αὐχένα μικρὸν ἐπικλίνας, τό τε ὅλον σῶμα σφηκώσας, εἱστήκει τὰς λαβὰς τῶν παλαισμάτων ὠδίνων. ὁ δὲ Αἰθίοψ ἐνορῶν, ἐμειδίασέ τε σεσηρὼς, καὶ εἰρωνικοῖς τοῖς νεύμασιν ἐκφαυλίζειν ἐῴκει τὸν ἀντίπαλον· ἀθρόον τε ἐπιδραμὼν, τόν τε πῆχυν τῷ αὐχένι τοῦ Θεαγένους, ὥσπερ τινὰ μοχλὸν ἐπαράσσει. καὶ βόμβου τινὸς τῆς πληγῆς ἐξακουσθέντος, αὖθις ἐθρύπτετο, καὶ ἐπεγέλα βλακῶδες. Ὁ δὲ Θεαγένης οἷα δὴ γυμνασίων ἀνὴρ, καὶ ἀλειφῆς ἐκ νέων ἀσκητὴς, τήν τε ἐναγώνιον Ἑρμοῦ τέχνην ἀκριβώσας,

ἀ προφῶτα ἔγνω, καὶ ἀπό-
ῦ ἀντιθέτου δυνάμεως
α, πρὸς μὲν ὄγκον οὕτω
ον καὶ θηριωδῶς τρα-
μον, μὴ ὁμόσε χωρεῖν,
ῃ δὲ τὴν ἄγροικον ἰσχὺν
φίσασθαι. αὐτίκα γοῦν
σον ἐκ τῆς γῆς κραδαν-
πλέον ὡς εἶχεν ἀλγεῖν ἐ-
ο, καὶ τοῦ αὐχένος θάτερον
ἔκδοτον εἰς τὸ παίεσθαι
έλετο. καὶ τοῦ Αἰθίοπος
λήξαντος, συνενδοὺς τῇ
μικροῦ καὶ καταφέρεσθαι
σωπον ἐσχηματίζετο. δὶς
ιγνοὺς καὶ ἀποθαρσήσας ὁ
·, ἀφυλάκτως ἤδη τὸ
πεφέρετο, καὶ τὸν πῆχυν
ἀνατείνας καταςείειν ἐ-
ὑπεισῆλθε τε ἀθρόον ὁ
ις κεκυφὼς τὴν κατα-
ἐκκλίνας, πήχει τε τὸν
τὸν ἐκείνου λαιὸν βρα-
προσανασείλας, ἔρριψε τὸν
ἀντίπαλον ἅμμα τε, καὶ
φορᾷ τῆς ἰδίας αὐτοῦ
εἰς κενὸν ἐνεχθείσης
ὸ ἔδαφος ἐπισπασθέντα,
τὴν μασχάλην ὑποδὺς,
νώτοις περιεχεῖτο, καὶ
ν τὴν γασέρα χαλεπῶς
ροὶ διαζώσας. τὴν βά-
τὰ σφυρὰ καὶ ἀρα-
τῇ πτέρνῃ σφοδρῶς τε καὶ ἐπαλλήλως ἐκμοχλεύσας,

cedere initiò ſtatuit, & experimento virium aduerſarij ſumpto, tam terribili impetui & fero non reſiſtere, cæterùm agreſte robur arte eludere. Statim igitur cùm paululum tantum à terra commotus eſſet, magis ſe dolere geſtu ſimulabat, & colli alteram partem expoſitam ad ictum excipiendum obiiciebat. Cúmque AEthiops iterum feriiſſet, cedens plagæ, propemodum ſe collabi in faciem fingebat. At poſtquam in contemptum illius adductus AEthiops, & animatus incautè iam tertiò irruebat, & cubitum rurſus ſublatum impacturus erat: ſubiit repentè Theagenes, inflexione corporis impetu declinato, & dextro cubito ſiniſtro illius brachio ſurſum impulſo ac remoto, proiecit aduerſarium modò implicitum, atque etiam ſuæ manus impulſu fruſtra incitato in ſolum abreptum, & ſub axillam illius ſe coniiciens, circumfundebatur tergo: craſſóque ventre difficulter manibus cincto, greſſum circa talos & malleolos calcaneo magna vi & nulla intermiſſione facta demolitus,

AEthiops vt tractatus à Theagene.

in genua procumbere cogens, circumdat pedibus, & partib. circa inguina pressis, cruribus ac palmis, quibus innitens AEthiops pectus attollebat, excussis, cubitos nodi instar circum tempora ductos, ad tergum & humeros retrahés, ventrem illius in terram porrexit.

Vna igitur voce ob hoc factum, & clariore quàm antea, à multitudine edita, neque rex sese cohibere potuit, sed exiluit è solio, & , O necessitatem odiosam, dicebat: qualem virum mactare lege cogimur! & simul cùm eum aduocasset: O adolescens (ad ipsum inquit) Vt coroneris etiam ad sacrificia, sicuti moris est, adhuc restat: vel maximè autem hæc præclara quidem & illustris, sed inutilis tibi & diurna victoria, coronam meretur. Cæterùm postquam id, vt te ex præsenti statu liberem, etiã si velim, præstari à me non potest, quantum licet, & conceditur, præstabo: & si quid nosti, quo te adhuc viuentem iuuare possim, postulato. Simúlque cum his dictis auream & lapidibus distinctam coronam Theageni imposuit. Nec non animaduersus est

Hydaspis exclamatio cognita Theagenis virtute.

Dolet mactandum.

Coronari iubet.

Optionem dat petendi quod velit.

εἰς γόνυ τε ὀκλάσαι βιασάμενος, ἀμφιβαίνει τοῖς ποσὶ, καὶ τοῖς κατὰ τοὺς βουβῶνας τὰ σκέλη καταπείρας, τούς τε καρποὺς οἷς ἐπερειδόμενος ὁ Αἰθίοψ ἀνεῖχε τὰ στέρνα ἐκκρουσάμενος, καὶ τοῖς κροτάφοις εἰς ἅμμα τοὺς πήχεις περιάγων, ὄπι τε μετάφρενα καὶ ὤμους ἀνέλκων, ἐφαπλῶσαι τῇ γῇ τὴν γαστέρα κατηνάγκασε.

Μιᾶς δὴ οὖν βοῆς ἐπὶ τούτοις καὶ γεγωνοτέρας ἢ τὸ πρότερον ὑπὸ τοῦ πλήθους ἀρθείσης, οὐδὲ ὁ βασιλεὺς ἐκαρτέρησεν, ἀλλ' ἀνήλατό τε τοῦ θρόνου, καὶ Ὢ τῆς ἀνάγκης, ἔλεγεν, οἷον ἄνδρα καταθύειν ὑπὸ τοῦ νόμου προκεῖται. καὶ ἅμα προσκαλεσάμενος, ὦ νεανία, πρὸς αὐτὸν ἔφη, στεφανωθῆναι μέν σε καὶ ἐπὶ ταῖς θυσίαις ὡς ἔθος, ἀπόκειται· στεφανοῦ δ' οὖν καὶ νῦν τὴν ἐπίδοξον μὲν ταύτην, ἀνόνητον δέ σοι καὶ ἐφήμερον νίκην. κἀπειδή μοι τοῦ πεπρωμένου καὶ βουλομένῳ ῥύσασθαί σε οὐ δυνατὸν, ὅσα γοῦν ἐφικτὰ, παρέξομαι· καὶ εἴ τι γνωσκεὶς ἔτι σε ζῶντα ἥσαι δυνάμενον, αἴτησον. καὶ ἅμα λέγων, χρυσοῦν τε καὶ λιθοκόλλητον τῷ Θεαγένει στέφανον ἐπέθηκε· καί τι καὶ ἐπιδακρύων

κα

ἐπὶ τὴν Μερόην παρεπέμποντο, τῶν ἐπὶ τῷ γάμῳ μυστικωτέρων κατὰ τὸ ἄστυ φαιδρότερον τελεσθησομένων.

Τοιόνδε πέρας ἔσχε τὸ σύνταγμα τῶν περὶ Θεαγένην καὶ Χαρίκλειαν Αἰθιοπικῶν· ὃ συνέταξεν ἀνὴρ Φοίνιξ Ἐμεσηνός, τῶν ἀφ' Ἡλίου γένος, Θεοδοσίου παῖς, Ἡλιόδωρος.

Εἴληφε τέρμα βίβλος Ἡλιοδώρου.

Meroen deducebantur: vt reliqua quæ ad nuptias pertinent, magis arcana, in vrbe, maiore cum solennitate celebrarentur.

Talem finem sortita est confectio de Theagene & Chariclia Æthiopicarum orationum: cuius author est vir Phœnix Emesenus, ex genere Solis, Theodosij filius, Heliodorus.

Heliodori genus, & patria.

Æthiopicæ historiæ Heliodori libri decimi & vltimi finis.

Ll 5

Non viuæ victimæ sed mactatæ & resectæ extis significationem vatibus exhibent.

Sed non viuæ, inquit, præclare, victimæ, sed mactatæ & resectæ, extis significationem vatibus exhibent. Quamobrem rectè dixisti pater, despondentem animum ineptè, & nihil ad rē loqui peregrinum. Sed hūc quidem, si iubes, ducat aliquis ad aras. Tu verò cùm absolueris, si quid adhuc restat, ad sacrificium aggredere.

Et Theagenes quidem ducebatur eò quò imperatum fuerat. At Chariclea, quæ ob victoriam aliquantum respirauerat: & meliora sperauerat, rursus cùm duceretur, in luctu erat: Et Persina multifariam consolante, & consentaneum esse quòd possit seruari iuuenis, si mihi reliqua & manifestiora de te narrare volueris, dicente: Chariclia quidem tempus dilationem haud concedere videns, ad præcipuas & principales narrationes aggressa est.

Hydaspes autē, si qui adhuc ex iis qui legatione fūgerentur, reliqui essent, ex internuncio quærebat. Harmonias verò: Soli Syenenses, inquit, Rex, literas Oroōdatis & xenia afferētes: nuper autem & momento antè venerunt. Accedant igitur hi quoque, Hydaspes

ἀλλ' οὐ ζῶντα εἶπεν ὦ βέλτιστε τὰ θύματα, σφαγιασθέντα δὲ καὶ ἀνατμηθέντα τὴν ἀπὸ τῶν σπλάγχνων σημείωσιν τοῖς μαντικοῖς ὑποδείκνυσιν. ὥστε ὀρθῶς ἔλεγες, ὦ πάτερ, θανατῶντα παραφθέγγεσθαι τὸν ξένον. ἀλλὰ τοῦτον μὲν, εἰ κελεύεις, ἀγέτω τις ἐπὶ τοὺς βωμούς· σὺ δὲ, εἴ τι λείπεται διοικησάμενος, ἔχου τῆς ἱερουργίας.

Καὶ ὁ μὲν Θεαγένης ἤγετο οἷ προσετέτακτο. ἡ Χαρίκλεια δὲ ἐπὶ τῇ νίκῃ μικρὸν ἀναπνεύσασα, καὶ τὰ βελτίονα ἐλπίσασα, πάλιν ἀγομένου, πρὸς θρήνοις ἦν. καὶ τῆς Περσίννης πολλὰ παρηγορούσης, καὶ εἰκὸς σωθῆναι τὸν νέον, εἴ μοι καὶ τὰ λειπόμενα καὶ σαφέστερα τῶν κατὰ σαυτὴν ἐξαγορεύειν βούλοιο, λεγούσης, ἡ μὲν Χαρίκλεια [βιασθεῖσα,] καὶ τὸν καιρὸν οὐκ ἐνδιδόντα ὑπέρθεσιν ὁρῶσα, πρὸς τὰ καιριώτερα τῶν διηγημάτων ὥρμησεν.

Ὁ δὲ Ὑδάσπης, εἴ τινες ὑπολείπονται τῶν πρεσβευόντων τοῦ εἰσαγγελέως ἐπυνθάνετο. ὁ δὲ Ἁρμονίας, οἱ ἐκ Συήνης, ἔφη, μόνοι, βασιλεῦ, γράμματα μὲν Ὀροονδάτου καὶ ξένια κομίζοντες, ἐπ δὲ καὶ πρὸ βραχέος ἐπελθόντες ἡκόντων οὖν καὶ οὗτος τοῦ Ὑδάσ-

ςαυ

AD HELIODORI ÆTHIOPICA

H. COMMELINI NOTAE.

IN Heliodori Æthiopicis emendandis quatuor mss. ope adiuti sumus:

I. PALATINO P.
II. VATICANO V.
III. G. XYLANDRI X.
IV. BASILIENSI B.

Palatinum ipsi totum diligentissimè perlegimus, & ex eo quæ in veteri editione corrupta, quantum in nobis fuit, emendauimus, mutila quamplurima suppleuimus. Neque verò mediocri adiumento nobis fuerunt Variæ lectiones è Vaticano codice opera Andreæ Schotti Antuerpiani, viri eruditissimi, descriptæ; quibus insuper coniecturas suas non paucas addidit. Tertium cum mss. alio Gul. Xylander conferendũ curauit: αὐτόγραφον verò videre nõ contigit. Postremum vltro obtulit vir doctiss. mihique amicissimus Henricus Iustus Basiliensis ecclesiastes, è quo nihil ferè ad editionem nostram vtilitatis rediit, quòd illũ fidelissimè typis suis expresserit Heruagius. Nostri iam officij esse duximus, vnde profecerimus ingenuè indicare; & emendationum nostrarum, sicubi opus fuerit, paucis rationem reddere. singula recensere quæ in Basiliensi editione à nobis restituta, aut in interprete recognita, immensi esset laboris, fructúsque exigui: itaque è multis paucula suffecerint.

Pag. 1. initio, ΗΛΙΟΔΩΡΟΥ] mss. P. Ἡλιοδώρου Αἰθιοπικῶν, τῶν περὶ Θεαγένην καὶ Χαρίκλειαν, βιβλίον πρῶτον. Primum librum, βιβλίον appellat, secundum, & reliquos deinceps, λόγον, sermonem, narrationem.

Ἡμέρας] hæc sequuntur finẽ narrationis lõgæ istius quam Calasiris à pag. 103. vsque ad 267. extendit.

legatis virum talem, vt vel solis moribus generositatem declarare possit: & dignum, vt vel vultu tantùm & facie à te quod petit impetret. Lætum mihi hunc ô rex remitte, qui pater non modò nominatur, sed etiam extitit.

Hæc vt legit: Quis igitur est ex his qui adsunt, qui filiam inquirit? percontatus est. Et cùm ostendissent quẽdam senem: O hospes, ad illum inquit, omnia petente Oroondate lubens faciam: Sed decem tantum adolescentulas captiuas duci iussi. Cùm verò vnam filiam tuam non esse cognitũ fit, reliquas cõtemplare: & si agnitam inueneris, accipe. Procumbens senex, osculabatur pedes, & cùm adductas puellas contemplãs, eam quam inquirebat non inuenisset: rursus tristis & mœrens, Nulla ex his est, Rex, dicebat. Voluntatem & studium meum, inquit Hydaspes, agnoscis tibi non deesse. Fortunam autem accusa, si eam quam inquiris, non inuenis. Nam quòd neque alia venit præter has, neque vlla est in castris ampliùs circumspicere tibi licet. Cùm feriisset frontem senex, & collacrymasset,

Hydaspes inquiri puellam iubet.

πρέσβεων τὸν ἄνδρα, ἱκανὸν μὲν ἐξ ἤθους τὴν εὐγένειαν ἐμφῆναι, ἱκανὸν δὲ καὶ ἐξ ὄψεως δυσωπῆσαι. χαίροντά μοι τοῦτον, ὦ βασιλεῦ, ἀντίπεμψον πατέρα μὴ μόνον ὀνομαζόμενον, ἀλλὰ καὶ γεγενημένον.

Ταῦτα ὡς ἀνέγνω, Τίς οὖν τῶν παρόντων ὁ τὴν θυγατέρα ἐπιζητῶν ἠρώτησε. καὶ ὑποδειξάντων δέ τινα πρεσβύτην, Ὦ ξένε, πρὸς αὐτὸν ἔφη, πάντα αἰτουμένου Ὀροονδάτου ποιεῖν ἕτοιμος. ἀλλὰ δέκα μὲν ἀχθῆναι μόνας αἰχμαλώτους ἐκέλευσα νεανίδας. μιᾶς δὲ τέως, ὅτι μὴ ἔστι σὴ θυγάτηρ, ἐπιγνωσμένης, τὰς ἄλλας ἐπισκόπησον, καὶ γνωρίζων εἰ εὕροις λάμβανε. προσκυνῶν ἐφίλει τοὺς πόδας ὁ πρεσβύτης. καὶ ἀχθείσας τὰς κόρας ὡς ἐπισκοπῶν τὴν ἐπιζητουμένην οὐχ εὕρισκεν, αὖθις κατηφήσας, Ὦ βασιλεῦ, οὐδεμία τούτων ἐστὶν ἔλεγε. τὴν γνώμην, ἔφη ὁ Ὑδάσπης, τὴν ἐμὴν ἔχεις. μέμφου δὲ τὴν τύχην, εἰ τὴν ἐπιζητουμένην οὐχ εὑρίσκεις. ὅτι γὰρ ἄλλη μήτε ἤχθη παρὰ ταύτας μήτε ἐστὶ κατὰ τὸ στρατόπεδον, ἔξεστί σοι περισκοπουμένῳ [συνιδεῖν.] ῥαπίσας τὸ μέτωπον ὁ πρεσβύτης, καὶ ἐπιδακρύσας,

αἶ

...τος. καὶ ἐχώμεθα τῆς ...ων ἱερῶν, τὴν δὲ ἀν... θυσίαν, καὶ εἰς τὸν ἑξῆς ...αναγράψαντες.

...τα τοῦ Σισιμίθρου λαμ... καὶ εἰς ἐπήκοον ἁπάν... ...ήσαντος, ὁ Ὑδάσπης ...ειον γλῶτταν καὶ αὐ... ...εὶς, τῆς τε Χαρικλείας καὶ ...ένοις ἐπιδεδραγμένος, ...ὁ παρόντες, ἔλεγε, θεῶν ...τούτων οὕτω διαπε... ...μένων, τὸ ἀντιβαίνειν ἀ... ...ὥστε ὑπὸ μάρτυσιν αὐ... ...τοῖς ταῦτα ἐπικλώσασι, ἀκόλουθα ἐκείνοις φρο... ...δεικνυμένοις, ξυνωρίδα ...γαμηλίοις νόμοις ἀ... ...νυμι, καὶ συνεῖναι δεσμῷ ...ονίας ἐφίημι. καὶ εἰ δο... ...βαιούτω τὰ δόξαντα ἡ ...καὶ πρὸς τὰ ἱερὰ τρα... ...πα. Τούτοις εἰρημένοις, ...ήμησεν ὁ στρατὸς καὶ κρό... ...ῶν χειρῶν ὡς ἐπιτελου... ἤδη τοῖς γάμοις ἐπε... ...σαν.

...αὶ πλησί... βω... ...ῆς δὲ ... ἐν...

tatis: & continuemus magis pia sacrificia, hostias humanas & in consequentem ætatem reiicientes.

5 Hæc cùm Sisimithres clarè, & ita vt ab omnibus exaudiri possent, intonasset: Hydaspes, cùm & ipse linguam genti vernaculam intelligeret, Chariclia & Theagene apprehensis: Igitur vos qui adestis, dicebat, cùm hæc ita deorum nutu & voluntate peracta sint, resistere fas non est. Quamobrem testibus iis ipsis qui hæc fatis destinarunt, & vobis qui illorum ductum animorum assensu sequi videmini, par hoc solennibus nuptiis coalescere declaro: & mutua consuetudine frui, procreationis liberorum vinculo coniunctos, permitto. Et si videtur, confirmet hæc quæ decreta sunt, sacrificium, & ad rem sacrā vertamur. Hæc dicta approbauit exercitus, & plausum manibus, ratum se habere coniugium significauit... ...lidit.

Hydaspes connubio iungit amātes.

declarati sunt, licet illis sanè & sacra vobis facere. Et hæc cùm dixisset, sua & Persinæ mitra, nota sacerdotij dempta, alteram Theageni, quæ sua erat, alteram Chariclíæ, quæ Persinæ, imponit. Quod cùm factum esset, oraculi quod illi redditum fuerat Delphis, Charicles recordatus est: & re ipsa perfectum esse id, quod iampridem à diis prædictum fuerat, comperit: quod, iuuenes, dicebat, postquam fugissent Delphis,

Charicles recordatur oraculi Delphis sibi redditi.

Venturos solis torridum ad igne solum.

Magna vbi præcipuæ virtutis præmia tandem

Temporibus fuscis candida serta gerant.

Coronati igitur iuuenes albis mitris, & simul sacerdotio, voce sententiáque Hydaspis, ornati, cùm sacrificium ipsi ritè peregissent, cum facibus accensis, & tibiarum ac fistularum concentu, in curribus equorum quidem iunctorum, Theagenes vnà cum Hydaspe, Sisimithres verò cum Charicle seorsim: boum autem alborum Chariclia & Persina, cum gratulationibus, plausu ac tripudiis,

ἀνεδείχθησαν, ἔξεστιν αὐτοῖς ἄρα καὶ ἱερατεύειν ὑμῖν. καὶ ταῦτα εἰπὼν, τήν τε αὐτοῦ καὶ
5 τὴν Περσίννης μίτραν, τὸ σύμβολον τῆς ἱερωσύνης ἀφελὼν, τὴν μὲν τῷ Θεαγένει τὴν αὐτοῦ· Χαρικλείᾳ δὲ τὴν Περ-
10 σίννης, ἐπιτίθησιν. οὗ γενομένου, ἐνθύμιον τοῦ χρησμοῦ τοῦ ἐν Δελφοῖς ὁ Χαρικλῆς ἐλάμβανε, καὶ τοῖς ἔργοις βεβαιού-
15 μενον, τὸ πάλαι παρὰ τῶν θεῶν προαγορευθὲν ηὕρισκεν· ὃ τοὺς νέους ἔφραζεν ἐκ τῶν Δελφῶν διαδράντας.

20 Ἵξεσθ' ἠελίου πρὸς χθόνα κυανέην.

Τῇ παρ' ἀειςόβιον μέγ' ἄεθλον ἐξάψονται

25 Λευκὸν ἐπὶ κροτάφων στέμμα μελαινομένων.

στεφθέντες οὖν οἱ νέοι λευκαῖς ταῖς μίτραις, τήν τε ἱερωσύνην
30 ἅμα τῷ Ὑδάσπῃ ἀναδησάμενοι, καὶ τὴν θυσίαν αὐτοὶ καλλιερήσαντες, ὑπὸ λαμπάσιν ἡμμέναις, αὐλῶν τε καὶ συρίγ-
35 γων μελῳδίαις, ἐφ' ἅρματος ἵππων, ὁ μὲν Θεαγένης ἅμα τῷ Ὑδάσπῃ, ὁ Σισιμίθρης δὲ καθ' ἕτερον ἅμα τῷ Χαρικλεῖ· βοῶν δὲ λευκῶν ἡ Χαρί-
40 κλεια αὐτῇ Περσίννῃ, σὺν εὐφημίαις καὶ κρότοις καὶ χοροῖς,

ἐπὶ

ἐπὶ τῆς Μερόης παρεπέμποντο, τῶν ἐπὶ τῷ γάμῳ μυστικωτέρων κατὰ τὸ ἄστυ φαιδρότερον τελεσθησομένων.

Τοιόνδε πέρας ἔσχε τὸ σύνταγμα τῶν περὶ Θεαγένην καὶ Χαρίκλειαν Αἰθιοπικῶν· ὃ συνέταξεν ἀνὴρ Φοίνιξ Ἐμεσηνὸς, τῶν ἀφ' Ἡλίου γένος, Θεοδοσίου παῖς, Ἡλιόδωρος.

Εἴληφε τέρμα βίβλος Ἡλιοδώρου.

Meroen deducebantur: vt reliqua quæ ad nuptias pertinent, magis arcana, in vrbe, maiore cum solenni- 5 tate celebrarentur.

Talem finem sortita est confectio de Theagene & Chariclia Æthiopicarum orationum: cuius author 10 est vir Phœnix Emesenus, ex genere Solis, Theodosij filius, Heliodorus.

Heliodori genus, & patria.

Æthiopicæ historiæ Heliodori libri decimi & vltimi finis.

declarati sunt, licet illis sanè & sacra vobis facere. Et hæc cùm dixisset, sua & Persinæ mitra, nota sacerdotij dempta, alteram Theageni, quæ sua erat, alteram Chariclīæ, quæ Persinæ, imponit. Quod cùm factum esset, oraculi quod illi redditum fuerat Delphis, Charicles recordatus est: & re ipsa perfectum esse id, quod iampridem à diis prædictum fuerat, comperit: quod, iuuenes, dicebat, postquam fugissent Delphis,

Charicles recordatur oraculi Delphis sibi redditi.

Venturos solis torridum ad igne solum.

Magna vbi præcipuæ virtutis præmia tandem

Temporibus fuscis candida serta gerant.

Coronati igitur iuuenes albis mitris, & simul sacerdotio, voce sententiáque Hydaspis, ornati, cùm sacrificium ipsi ritè peregissent, cum facibus accensis, & tibiarum ac fistularum concentu, in curribus equorum quidem iunctorum, Theagenes vnà cum Hydaspe, Sisimithres verò cum Charicle seorsim: boum autem alborum Chariclia & Persina, cum gratulationibus, plausu ac tripudiis,

ἀνεδείχθησαν, ἔξεστιν αὐτοῖς ἄρα καὶ ἱερατεύειν ὑμῖν. καὶ ταῦτα εἰπών, τήν τε αὐτοῦ καὶ τὴν Περσίννης μίτραν, τὸ σύμβολον τῆς ἱερωσύνης ἀφελών, τὴν μὲν τῷ Θεαγένει τὴν αὐτοῦ, Χαρικλείᾳ δὲ τὴν Περσίννης, ἐπέθηκεν. οὗ γενομένου, ἐνθύμιον τοῦ χρησμοῦ τοῦ ἐν Δελφοῖς ὁ Χαρικλῆς ἐλάμβανε, καὶ τοῖς ἔργοις βεβαιούμενον, τὸ πάλαι παρὰ τῶν θεῶν προαγορευθὲν ηὕρισκεν· ὃ τοὺς νέους ἔφραζεν ἐκ τῶν Δελφῶν διαδράντας.

Ἵξεσθ' ἠελίου πρὸς χθόνα κυανέην.

Τῇ πὰρ ἀριστόβιον μέγ' ἄεθλον ἐξάψονται

Λευκὸν ἐπὶ κροτάφων στέμμα μελαινομένων.

στεφθέντες οὖν οἱ νέοι λευκαῖς ταῖς μίτραις, τήν τε ἱερωσύνην ἅμα τῷ Ὑδάσπῃ ἀναδησάμενοι, καὶ τὴν θυσίαν αὐτοὶ καλλιερήσαντες, ὑπὸ λαμπάσιν ἡμμέναις, αὐλῶν τε καὶ συρίγγων μελῳδίαις, ἐφ' ἅρματος ἵππων, ὁ μὲν Θεαγένης ἅμα τῷ Ὑδάσπῃ, ὁ Σισιμίθρης δὲ καθ' ἕτερον ἅμα τῷ Χαρικλεῖ· βοῶν δὲ λευκῶν ἡ Χαρίκλεια αὐτῇ Περσίννῃ, σὺν εὐφημίαις καὶ κρότοις καὶ χορείαις,

ἐπὶ

nihil mutamus. sententia enim optima.

P.53.v.1.ὑπερκύπτων) ita B. vt ad πλῆθος referatur. interpres verò Lat. ὑπερκύπτων legit; ad Cnemonem referens. X. ὑπερκύπτοντες. at Palatinus, ὑπερκύπτοντας, collectiuè, vt Grammatici loquuntur. libri huius initio, ἄνδρες ἐν ὅπλοις λῃστρικοῖς ὄρους ὑπερκύψαντες.

10.21 ἐν ἀσφαλεῖ) solus Xyl. ἀσφαλεῖα.

35 ἤγετο) B. ἤγετο.

P.54.v.1.σκύλων) X. σύλων ita prius, & sic in seqq.

20 ἀλλήλοις) Pal. & V. alii ἀλλήλους.

26.27 ἄκροις) X. ἀκοῆς.

39 διαδρᾶσαι σοι) X. διαδρᾶναι οἱ.

P.55 v.8. καὶ τὸ φαιδρότατον) putauit hîc aliquid deesse interpres, addiditq; de suo ὀνομάτων, quòd illud p. 69. expressum vidisset, sed χρῆμα hoc loco potiùs subaudiendũ. *& quod inter mortales longe splendidissimũ erat, & visu pulcherrimum, &c.* X. φαιδρότερον; pro φαιδρότατον.

P.56.v.15. 16. συμπίπτωμεν) P. ἐμπίπτωμεν.

20 ἐκάλει) X. ἀνεκάλει.

30.31 ἐπιληλυθότες) X. ἐπελθόντες.

P.57.v.29. τὰ νῦν ὁρώμενα) P.V. τὰ νῦν δρώμενα.

33 συνέβαλεν) Pal. V. at X. μετέβαλεν.

40 θεὰν) P.V. θέαν.

P.58.v.17. ἀνέστρεφε) X. ἐπέστρεφεν.

21 περιαιρεῖν) additum hoc verbum è mss.

23 συνέστακε) P. συνέπεσε.

23 ἀπατώμενον) P.B. at ὠπαντώμενον. V. priorẽ lectionem tueri videtur locus ille p.31. παρόντος ἀκηδίαν ἀπατῶμαι.

P.59.v.10. χοιῶ) B. χνοιῶ.

P.61.v.5. καθιέντα) ita X. reliqui, καθέντα.

10 τὴν ἐπίδειξιν) P. τῶν ἐπιδείξιν.

P.62.v. 18. καὶ δι' ὑποψίας) præp. διὰ, è Pal.

19 αἰθαινόμενος) mss. vulg. verò αἰθόμενος.

32 πολλῶν θανάτων) sic & P. at X. θανόντων.

26 αὐτῷ μοῖραν) P. αὐτῶν.

P.63.v.4. ἐς σκῦλα) inserta hæc è P. & X.

11 περιλέλειπτο) P. περιελέλειπτο, cum augmento.

ΛΟΓΟΣ β'.

P.65.v.2.3. ἀκτίνων τοῦ θεοῦ) Solis. sic p.38.

5. ἐπήγαγεν] P. ἐπῆγεν.

35 ἐπὶ σοι) pronom. σοὶ Vulg. abest.

P.66. v.17. 18. ἀπολώλεκας με) Sic pagina 70. ὦ Κνήμων, ἐβόησεν. ὡς σύ με ἀπολώλεκας. & ita mss. monuit Gulielmus Căterus, monuit & Schottus. vulg. Bas. ἀπόλωλε καί με. quod interpres, *pereundum tibi fuit.* possunt certe in huiusmodi vel oculatissimi cæcutire.

29 αἰνι

P.35.v.2.σμύχομαι ἱμαν]ῶ) Pal.cum præpof. ἐν ἱμαν]ῶ.

15 ἁβρο]έρας) X.ἁβρότερον. Pal.non ita rectè,ἁβρο]έραν.

17 ἠυ]ρέπισαι) P. X. ἠυ]ρέπισμαι.

34.35 παρελάμβανε) iidē, παραλαμβάνει.

42 παρεγ[υήσασα)ita P.V. & interpretes. vulg. παρεγ[υήσασαν.

P.36.v.4. ἐν γεί]οναν) vir doctus hîc legendū putabat ἐν γει. nihil mutandū. idem enim apud alios quoque auctores occurrit, pro in vicinia,prope.vide Suidam.

32.33 πλ]αίουσιν) P.V.μέλλουσιν.X.μέλλουσαν.

P.37.v.13.εἴ πη) P.εἴ ποι.

26.27 ταῦ]ά μοι) P.X. at vulg.ταῦ]ά με.

35 τὸ μὲν)P.X.τὰ μὲν ἐκείνου σώφρασιν,μνήμη δέ.

P.39.v.4.συμμιγεῖς) malè vulg. συμμιγεῖσας: fic alibi auctor noster λαί]λαπες συμμιγεῖς.

9.10 τὴν δέοι τὴν)articulus pofterior è P. & X.infertus.

26 παρθένους τρώ... ις) V. παρθενίας. & ita legēdū Xylāder notauit. vulgatā,quæ cum Pal.confentit, retineo.

37 σκῦλα) X.σῦλα.

P.40.v.19.20. ἐκκλησίαν) vulg. ἐκκλησίαις, perperam.

36.37 παρανομήσαν ἂν) abeft à vulgato à nobis repofita hæc dictio: quemadmodū & verfu vltimo duæ illæ, παρ' ἡμῶν.

38.39 ὄχι vulg.ὄπι.crebra illa Γ in T mutatio, & cōtra. vt fuprà ἤρτησεν.pro ἤεγησεν.

P.41.v.25.ὄχ ἢ)X.ὄχι αἰχ.

31 ζωτίλω)ita Vat. at ταύτω. & feq. verfu ἱμαν]ῶ με δῦναι)με additum.è mff.

P.42.v.20. σοχάζομαι) χ. λογίζομαι.

P.43.v. 35. γυναικὶ μὲν σιγὴν) Ex Tragici fententia, *Mulierem ornat filentium.*

P.44. v.11. κρατοῦντος)X. κρατοῦς.

22.23 ἐλαγχάνομεν) idem ἐλάχομεν. De facris quæ Athenienfes Delum deducebant,Plut.in Nicia Schot.

P.46. v.9. 10. υπερβέβληκε) mff.vulg.ὑπερβέβηκε.

15 τ' ἐκ)articulus ex iifdē.

25 ἀνακ]ήση) B.ἀνακαλέση.

P.47. v.40.ὁρᾶν)ἐκ τοῦ ὁρᾶν τὸ ἐρᾶν.

P.48.v.36.μοι)vulg.μου.

P.49.v.19. ἐπέδωκα) X.ἀπέδωκα.

21 σῆς ὁμιλίας) ita V.quā lectionem confirmat locus alter pagin.217. vulg. τῆς ὁμιλίας.X.φυλάξασα, pro φυλάττουσα.

P.50.v.41.ἀνέστειλε) Bafil. ἔστειλε.

P.51. v. 20. τύχαι) ita mff. vulg.τύχαις.

P.51.v. 20. κ φόνους ἴσους) ita è mff. repofuimus,quum vulgo cum interprete legeretur, καὶ πόνους ἴσους, *pares labores.* poffet quoque pro ἴσους non ineptè legi ἰοὺς. nihil

quutus erat, τῆς ...
at quanto Palatina
æ præstat? per iocum
æc dicta. Pergit dein-
ον ... ὁ γυναῖ...
... πολεμάχῳ &c.
ωδρείας dixisset, pa-
... fuisset exprobra-
c paulo post: οὐ παύσῃ
ἐδριζόμενος;
4.v.9.10. κεκερασμένον]
.. non contemnenda
ι vulgata, quæ cum
is mss. consentit, κε-
νοις, vt ad Theagenem
aricleam referatur.
3 καὶ Δημαινετῆν] Pal.
ημαινέτης.
5.v.4. ἃ δ' ἐὖν] X. ἃ δ'
ο γινώσκειν ἀμφ' αὐτήν.
παρεδοκιμάσασαν] ela-
hoc vulgatæ editio-
.endum dele, & repo-
κρ... δοκιμάσασα, nomi-
i casu.
ἀναβεβλημένον] interp.
tem *& fistula canentem.*
nus, *remissum quid, &c.*
mis musicis vide Dio-
Chrysostomum ora-
prima.
76.v.22. ἀναβιβασάμε-
vulg. ἀναβιβασάμενοι. P.
βιβασάμενοι.
ἰκέλδον] P. & X. ἰώδγ-
.
7.v.7.8. ἀπονάμενον] non
in vulg. ἀπονάμενε.
ἐξε]άζομαι] lapsus est
oco Amiotus qui red-
passiue, *& maintenant
ci detenu prisonnier com-
me vous.* quum vertendum
fuisset, *ie fay ici enquestes
comme vous.*

P.78.v.8. παροῦσα) B. πα-
ρὰ σοί.

P.79.v.9. τῆς Ἀττικῆς ἀνέχε-
σθαι] mss. o. τὴν Ἀττικὴν, id
est, *me puellam Atticam per-
ferre, &c.*

14 καλῶς ποιοῦσα] similis
locutio pag. 87. εὖ μὲν ποιοῦ-
σα, ἔφη, τὰς ἡλιακὰς ἀκτῖνας
ἀποσώζεις. illud, *factum bene,*
exposuimus.

P. 80. v. 2. ἄγαν ἀνδρι-
ζόμενος] alludit ad id quod
antè dixit, p. 74. sub finem.
paulo post, pro σκιᾶς, X.
σκηνᾶς habet.

24 γνωρίζω] P. X. νομίζω.

26.27 ἐκπεπορνευται] iidem
ἐκπεπορευται.

32 εἰδεῖλη] P. εἰδεῖλη.

34 με τόδε τι] ita Palat. μὴ
πότε τὸ. X. με ... Basil.

P.81.v.16. φερ. υσῶν] ita P.
& X. al. φερόντων.

P.83.v. 11. Θεαγένην] V.
Θεαγένη. pro ἄχρειόν τι, posset
& ἄχρειόν τι legi.

24.25 τὸ ἐν ...] arti-
culus insertus è Palatino.

32 ... ἀνήπισα, &c.] ita
auctoribus mss. monente
quoque Cantero restitu-
ta. Basil. ἀλλὰ ... τὴν γυ-
μνὴν ἐκ σκηνῆς ... τοῦ φ. &c.

P.84.v.5. παρὰ λόγον] X.
παράλογον. P. παράλογον vt
παρελπίδα & similia.

41 ἔχοι λέγειν) mss. tres ἔ-
χει. ratio ἔχοι exigit.

P.85.v.

P.35.v.2.σμύχομαι ἱμαν]ῷ) Pal.cum præpos. ἐν ἱμαν]ῷ.

15 ἀβρο]έρας) X.ἀβρότερον. Pal.non ita rectè, ἀβρο]έραν.

17 ἠν]ρέπισμαι) P. X. ἠν]ρέπισμαι.

34.35 παρελάμβανε) iidē, παραλαμβάνει.

42 παρεγ]υήσασα) ita P.V. & interpretes. vulg. παρεγ]υήσασαν.

P.36.v.4. ἐκ γεί]όνων) vir doctus hîc legendū putabat ἐν γει. nihil mutandū. idem enim apud alios quoque auctores occurrit, pro in vicinia, prope. vide Suidam.

32.33 πλ]ά]ουσιν) P.V. μέλλουσιν. X. μέλλουσαν.

P.37.v.13. εἴ πῃ) P. εἴ ποι.

26.27 ταῦ]ά μοι) P.X. at vulg. ταῦ]ά με.

35 τὸ μὲν) P.X. τὰ μὲν ἐκείνου σώφρασιν, μνήμη δέ.

P.39.v.4. συμμιγεῖς) malè vulg. συμμιγοῦσας: sic alibi auctor noster λαί]λαπις συμμιγεῖς.

9.10 τὴν δέοι τὴν) articulus posterior è P. & X. insertus.

26 παρθένους τρώσεις) V. παρθένους. & ita legēdū Xylāder notauit. vulgatā, quæ cum Pal. consentit, retineo.

37 σκῦλα) X. σῦλα.

P.40.v.19.20. ἐκκλησίαν) vulg. ἐκκλησίας, perperam.

36.37 παραινομένοισαν τῷ) abest à vulgato à nobis reposita hæc dictio: quemadmodū & versu vltimo duæ illæ, παρ' ἡμῶν.

38.39 ἄγε vulg. ἄτε. crebra illa Γ in Τ mutatio, & cōtra. vt suprà ἤρτησεν. pro ἤρχησεν.

P.41.v.25. οὐχ ἡ) X. οὐχὶ αἰχ.

31 ζωτίων) ita Vat. at ταύτην. & seq. versu ἱμαν]ῷ με δοῦναι) με additum. è mss.

P.42.v.20. σοχάζομαι) χ. λογίζομαι.

P.43.v. 35. γυναικὶ μὲν σιγὴν) Ex Tragici sententia, *Mulierem ornat silentium.*

P.44. v.11. κρατοῦντος) X. κρατοῦς.

22.23 ἐλαγχάνομεν) idem ἐλάχομεν. De sacris quæ Athenienses Delum deducebant, Plut. in Nicia. Schot.

P.46. v.9. 10. υπερβέβληκε) mss. vulg. ὑπερβέβηκε.

15 τὸ ἐκ) articulus ex iisdē.

25 ἀνακ]ήσῃ) B. ἀνακαλέσῃ.

P.47. v.40. ὁρᾶν) ἐκ τοῦ ὁρᾶν τὸ ἐρᾶν.

P.48.v.36. μοι) vulg. μου.

P.49.v.19. ἐπέδωκα) X. ἀπέδωκα.

21 σῆς ὁμιλίας) ita V. quā lectionem confirmat locus alter pagin. 217. vulg. τῆς ὁμιλίας. X. φυλάξασα, pro φυλάττουσα.

P.50.v.41. ἀνέστειλε) Basil. ἔστειλε.

P.51. v. 20. τύχαι) ita mss. vulg. τύχαις.

P.51.v. 20. κ φόνους ἴσους) ita è mss. reposuimus, quum vulgo cum interprete legeretur, καὶ πόνους ἴσους, *pares labores.* posset quoque pro ἴσους non ineptè legi ἴσως. nihil

uutus erat, τῆς ...
t quanto Palatina
: præſtat? per iocum
ec dicta. Pergit dein-
... ὁ ...
... &c.
... dixiſſet, pa-
... fuiſſet exprobra-
paulo poſt: οὐ ...
...
.v.9.10. κεκερασμένον]
non contemnenda
vulgata, quæ cum
s mſſ. conſentit, ...
..., vt ad Theagenem
ricleam referatur.
... Δημαινέτην] Pal.
...
.v.4. ...] X. ...
... αὐτήν.
...]ela-
hoc vulgatæ editio-
ndum dele, & repo-
..., nomi-
caſu.
...]interp.
m & fiſtula canentem.
ius, *remiſſum quid &c.*
nis muſicis vide Dio-
Chryſoſtomum ora-
prima.
6.v.22. ...
ulg. ... P.
...
... X. ...

me vous. quum vertendum fuiſſet, *ie fay ici enqueſtes comme vous.*

P.78.v.8. παροῦσα) B. παρὰ σοί.

P.79.v.9. τῆς Ἀττικῆς αὐέχεσθαι] mſſ. o. τὴν Ἀττικὴν, id eſt, *me puellam Atticam perferre, &c.*

14 καλῶς ποιοῦσα] ſimilis locutio pag.87. εὖ μὲν ποιοῦσα, ἔφη, τὰς ἡλικιώτιδας ... illud, *factum bene,* expoſuimus.

P. 80. v. 2. ἄγαν αὐθριζόμενος] alludit ad id quod antè dixit, p. 74. ſub finem. paulo poſt, pro σκιὰς, X. ... habet.

24 γνωρίζω] P. X. νομίζω.

26.27 ...]iidem ...

32 ...]P. ...

34 με τόδε τὸ] ita Palat. με τότε τὸ X. ... Baſil.

P.81.v.16. φερ...]ita P. & X. al. φερόντων.

P.83.v. ... Θεαγένην] V. Θεαγεν... pro ... poſſet & ... legi.

24.25 ... culus inſ... e Pal...

32 ...
...

29 ἀνακοπτόμθυον] Bas. ἀνακοπτόμθυον, perperám.

40 τὸ] P. X. τανά.

41.42 ἀπὸ ὕσπληγ] quid sibi interpres velit nescio. hoc, ni fallor, dicit auctor; portitor in primo conflictu ex clamore tanquam scutica signo dato, velut e funda iactus, euolarat. ὕσπληγος] vnde metaphora hæc sumpta, doceris pag. 162. ἀποσφενδόνηθείς] vtitur & verbo hoc simplici σφενδονηθὶς pag. 515. id est quod Galli dicunt, *aussi viste comme le traict.* dicitur etiam simili fere metaphora aliquid ὥσπερ ἐκ μηχανῆς ἀναπέμφθῆναι.

P. 67. v. 32. παρενεχθείσης] X. προσενεχθείσης. & mox pro ἀποσβεσθείσης, idem X. & P. ἀνασβεσθείσης.

P. 68. v. 27 ἀναψάμθυος] B. ἀναψάμθυος.

36.37 ἐπιβαλοῦσα corrige mendum typogr. ὑποβαλοῦσα, ita enim mss. tres. at Basiliensis ὑπολαβοῦσα. non rectè.

P. 69. v. 1. 2. πολεμίας χειρὸς ἔργον] sic pag. 2. 18. βελῶν ἔργον καὶ τοξείας.

14. 15 εἴ τι καὶ τὸ] addita coniunctio καὶ à mss.

34. 35 ἥδιστη Χαρίκλεια] X. Χαρίκλεια.

41 φίλιον αἷμα] idem, φίλον.

vlt. τὸ δὲ] scribe τόδε.

P. 70, v. 10. προσηδίκησας] ita poscente sententia, sic reposuimus, consensu mss. omniū, excepto Basil. προσηδίκησας.

23. 24 τὸ μὲν διότι τοιοῦτο σῶμα ... οὗ πρός] ita mss. tres. Basil. τὸ μὲν ὅτι τοιοῦτο σῶμα ... οὐ πρός.

P. 72. vers. 2. ... ὢ μένει] ita mss. tres. Basiliensis verò ἐρώμενοι. locus hic viros doctissimos diu torsit, legendúmne esset ὠδινώμενοι, an ἐρώμενοι, an ἠρασμένοι ἀπὸ τοῦ ἀελλ τι ἁρμόζ : vel ἠρωμένοι, vel ὠδινωμένοι, vt est pag. 149. horum nihil. Leniter efferas quod adspirant libri manuscripti, veram lectionem habebis, ὠμένοι. & hoc ita se habere confirmat satis locus ille pag. 202. ἐμβοήσας οὐαί, ὦ δυσέμμονες ἔφη, ὑμεῖς δὲ ὠνιοὶς προσοικότες, ἄχρι τίνος ἀναιδεῖς καὶ ἄπρακτοι καθήσεσθε. Est autem ὠνός, inquit Etymologus, ὁ ἄφωνος. ἀπὸ τοῦ τὴν ἰαὴν παρ' ἑαυτῷ ἔχειν ἢ ὁ διὰ μαρίαν λήθαργος καὶ ἀμνήμων.

vlt 1 1. ... θέντες ἀθρόον] τὸ abest Palatino.

P. 73. v. 17. ἅπερ ἠχωμένην] G. Canterus Syntagmatis p. 52 legi vult, ὑπηρημένην. lectionē vulgatam confirmant mss. o. quos libens sequor.

3 τῆς ἄγαν ἀνδρείας] ita scripsimus, & vertimus cum Palatino. Interpres vulgatam

σέρμωντας.
8 οὐκ ἀγγέλους)ita mss.
Vaticanus οὐχ ὑδρίας
ις. glossema videtur.
ım hoc ex Home-
ss.ρ. initio Αἰτίζων ἀ-
οὐκ ἄορας οὐδὲ λέβη-
atinus interpres ἄο-
:tit *culiros*. Amiotus
:, *vxores*. de hac voce
è Eustathius.
ιε δε) narrationem
ariclea & Theagene
:tit pag 116.
το λάπον)absunt hæc

φαυλίσαντες) scribe ἀ-
ντες.
λάφυσσον) P. V. ἐλά-

βουλυτὸν) βουλυτὸς,in-
:ymologus, ἡ δειλινὴ
ὅτε οἱ βόες ἀπολύονται
ων. vel, vt auctor no-
g.2 .ὅτε ἀρότρου βοῦν
οἱ γηπόνος quod ver-
, *fere serum diei erat*.
tes Lat. *iam tempus
exequendi erat*.vitiosa
nsis scriptura](βουλη-
si imposuit.
ιόντων)vulg. αὐιόντες.
δ ῆσ. X. δέ.
5. v. 11. 12. τῆς ἀκρω-
al. τὰς ἀκρωρείας.
χάλκεόν τινα) vide Iu-
n in epist.
ἑλκυσεν)ita mss.nostri.
:nsis verò πνωσεν. est
ι εἵλκυσεν idem quod
pag. 87. ἐπὶ δὲ μικρὸν
αὐτοῦ ὕπνου.

39.40 τοῦ τρόπου) inseruimus has voces è P. & X.
& mox pro ἀπέλειπε, X. κατέλειπε.

P.96.v.15.16.συνικηθείη)P.
συκκινηθείη.

21 ἀπηύχετο) vulg. & alii
ἀπείχετο. at Palat. ἀπηύχετο.
nos mutatione leui, ἐπηύχετο legimus. Sic & Ouidius:
*Sæpe precor mortem, mortem
quoque deprecor idem*. Hic interpres: *& cùm vellet dormire, abstinebat, eo quod nolebat
in grauiora*, &c.

30 ἐκτέμνει) X. ἀποτέμνει.

P.97. v. 29. ἀντιπαρέθει)
ita P. & V. at vulg. ἀντιπαρέθετο.

P.98. v.1. ὁ ξένος) ita mss.
cum vulg.suspicabar legendum ὁ ξένος,quũ responderet Calasiris οὔτε Ἕλλην οὔτε
ξένος, ἀ-

25 οὐκ ὄνειδος) ita P.ita &
V. Xylander, οὐκοῦν, ἤδη ὅς.
vt p.102. & aliàs sæpius.

37 ἀκροατήριον) Pal. cum
vulg. ἀκροατήριον.

P.99. v. 34.35. τοῦ κεκτημένου διαπεπτασμένου, &c.)
ita emendauimus è Palat.
& Vat.

40 μαλθακὴν) Pal. X. μαλακήν.

42 πυρὰν ἔκαιε) X. πῦρ
ἀνέκαιε.

P. 100. v. 15. καὶ πολλαὶ
μὲν)alludit ad illud Homericum,
Πολλῶν δ' ἀνθρώπων ἴδεν ἄστεα
καὶ νόον ἔγνω.

20 πολλῶν τῶνδε) ita mſſ. B.verò τῇδε.

32 ὥσπερ οἶμαί τις ὄρνις) ſimilitudo è Moſchi Idyllio IV.

33 αὐτῆς)V.& X.αὐτῇ. abeſt hæc vox à Palatino.

39 πόθος γὰρ ἐν αὐτῇ καὶ πάθος) ſic V.& X.Pal. verò cum vulgato, πόθος γὰρ ἐν αὐτῇ τὸ πάθος. elegãs paronomaſia.

P.101.v.2.εἰσάγουσα)P.X. προσάγουσα.

10.11 ἀποσκοπεῖν) ita Pal. alij per infinitiuum ἀποσκοπεῖν. Homeri locus Odyſſ.ρ.

24.25 ἄκρατον τὸ ὕδωρ καὶ προπίνδω μέν) ita Baſilienſis. plenius mſſ. ἄκρατον τὸ ὕδωρ, πρὸ τὸ γὰρ ἔπινεν. & pro προπίνδω μὲν, P. & V. & Amiotus, προπίνδω μὲν.

P.102.v.6.αὐτοῖς)al.αὐτούς.

24 (καὶ οἶδα πολλοὺς ὡς θησαυρὸν τῇ ψυχῇ παρακειμένους τὸ δῶρον) parentheſis è mſſ.inſerta.

35 ἐπάγγελλε) X.ἀπάγγελλε.

P.103.v.2.ἐξαγορεύειν) idẽ liber, ἐξαγορεῦσαι.

29 ἀφ' ὧν) vulg. ὑφ' ὧν.

17 εἰσωκισμένος)nunc igitur corpuſculo meo ceu hoſpitio receptus Bacchus, me ad audiendum incitat. Latinus interpres legiſſe videtur οἰκείως μένος.

32 ἐπείγει) ita mſſ. o. at Baſ. ἐπείη.

P.104.v.4.ἐπέγνω)vulg. ἐπέγνων.

21 πίπονθας) X.πι[...] cum interp.Lat.

26 ἔφη ξένε] ξένε,è m[...] ditum.

41 ἀπάξειν] V. ἐπάξ[...]

P.105.v.1. συμπαίσ[...] *in luſu ſociam.* vt habe[...] xor eius qua cum lu[...] recte P.cum X. ſic pag[...] 19.συμπαίστειαν τε κ[...] λος ἐσομένη. vulgata,[...] πρίαν, quam ſequutus e[...] terp. *compotricem*, inept[...]

P.106.v.14.15. [...] al. δυοῖ. & pro ἀδ[...] al. κομπαζόμενος.

24 [...] ἐμοὶ σοφία [...] νι, διαφθαρεῖεν δ' [...] τοὺς γὰρ μοιρῶν ἀπειρ[...] προειδέναι μὲν δυνατόν. [...] ta hæc è mſſ.o. nota[...] Cant. lib. 3.cap. 1.de[...] interp.

P.107.v.7.τὸ μὲν] X.τ[...]

P.108. v.22. εἱμαρμ[...] male interp.cum vu[...] μαρμένων, *fatis deſtinat*[...] enim ἔργον neceſſariò [...] retur. nam ἀτρεπτο[...] ὅροι, vt ſuprà dixit.

31 εἴκων ταῖς μοίραι[...] καὶ ς] Fata enim vole[...] ducunt, nolentem tr[...] male autem in vulg.[...] βούλοιτο. pro, ὅτι κ[...]

36.37 ἐπικρατοῦντος [...] & hic obiter caſtigã[...] ſio Latina. legit eni[...] terp. perperam cum [...] ἄριστος. nobis vt in [...] interpretationẽ exa[...] remus otium non fui[...]

c

ntaxat quę obiter oc-
unt.
99. v. 15. 16. vncis in-
addidimus è libris.
it enim vulg. nisi
pro voce postrema
, ...θασαι habebat.
...λῶ ἀπολῶ. ἐ ὁ μὲν ...
) & hæc ex iisdem

...v. 6. Κίρρ...)sic in Va-
. Xyl. Κίρρα. in Pala-
egitur sic, κιρρκία
μισθείς.
...φη)legerat hoc loco
. ὀσμή. *odor me quidam*
indidem afflauit.
10 ἐγκολπισάμενος) al.
...σάμενο-.
...ρῶν) P. X. *foris*, non
agris aut *campis*, cum
. Lat. animaduertit A-
s locum esse mendo-
nec illud ἀγρῶν facere
is laudem, seseque
rasi, sed frustra, ex-
conatus est: *les beaux*
, *ruisseaux*, *& fontai-*
sont à l'entour de la

...ασταλίαν) ita mss. no-
V. καταλίαν.
1. v. 7. ...ιάδε) al. τάδε.
) ἀπ' ἰϋστάχυος παρὰ
) P. πα...νειλου, vnica
ne, quam lectionem
ontempserim.
...οιαρῶν νήματ' ἐρασθεί-
n ineleganter Palat.
...ρασθενίων.
12. v. 19. συρίζων πλά-
xistimat vir doctissi-

mus And. Schottus hoc lo-
co legendum σηράγγων, quod
pagina 104. scriptum sit ὅ-
σα φωλεοῖς καὶ σήραγξι τοῦ ἕ-
λει χρώμενοι. sed vtrumque
dici testatur Suidas: σῆραγξ,
ἢ ἐπιμήκης διῶρυξ, exempló-
que confirmat. Existimauit
& Sylburgius noster vbi in
Etymologico οἱ συριγγώδεις
τόποι, σηραγγώδεις legi posse.

31 μόνο- τῶν πάντων) P.
μόνο- τῶν ἄλλων. similiter
p. 148. μόνοι τῶν πάντων.

P. 113. v. 1. 2. ἀνελαμβάνει)
Palat. & V. λαμβάνει, simp.

17 συνάξωσι) vulg. συναύ-
ξωσι.

P. 115. v. 7. τῶν μνηστευομέ-
νων X. μνηστευσαμένων. posset
non ineptè legi τῶν μνηστευ-
σαμένων.

19 παρεπίμπτε) X. παρε-
γένετο.

22 ἐξῆπτεν)P. ἐξανῆπτεν.

P. 116. v. 26. 27. ὑπακούσαν-
τος) vulg. ὑπακούοντος.

34 ἀκραιφνῶς) Xyl. ἀκραι-
φνῆς. P. ἀκραιφνῆ. neutrum re-
ctè. paulò post idem liber
βουλείης.

37 ὁ δὲ, ὄψει μὲν vsque ad
διάπρεπτον. è P. & Xylandro
attexui similiter & quæ vn-
cis inclusa p. seq.

P. 118. v. 17. ὀμώμοσο)ita P.
X al. ὠμώμοστ.

P. 119. v. 31. ζεύξαι αὐτὰ
τῇ κόρῃ) P. ζεύξασθαι τῇ κόρῃ δι'
αὐτά.

P. 120. v. 10. ἡμῖν ἐλευθέραν)
posset & ἣ μὲν legi. non ta-

men quicquam mutandum censuerim: nam huiusmodi datiui ornatus gratia sæpe adduntur.

25 ἐκθεμένης) Bas. & al. συνεκθεμένης, *quæ vna mecum illam exponit matre.*

39 μυηθεῖσῃ) ita Bas. quem sequutus Lat. interp. Pal. verò & V. μαθήσῃ. sic & Amiotus.

P.121.v.5.6. ὁμολογῶν) ita vulgata cum Palat. lege ὁμολογῶν. vel ὡμολόγουν.

P.122. v. vlt. ὑπερβέβληκεν) P. ὑπερβέβηκεν.

P.123. v.22.23. ἀποπνίγχάνοντι δὲ διὰ τὴν ταύτης ἀπληστίαν κρίσιν) hæc è Palat. inserta sunt, & in Xyl. libro, sed paulo aliter ἀποτυγχάνων δὲ διὰ τὴν ταύτης ἀπληστίαν κρίσιν, &c.

30 τοῖς ἐμοῖς) vide adagium, *Nostris ipsorum alis capimur.* Schot.

41 ἀδιάφθορον) ita mss.o. Bas. ἄφθαρτον. & mox βοηθεῖν, pro quo βοηθὸν alii o.

P. 124. v. 10. ὦ ἀγαθὲ) P. ὦ καλέ.

P.125.v.14. Μαλιακοῦ) Palat. Μαλεακοῦ. sic & infra.

P. 126. v. 9. 10. ὁλοχερῶς) è Palat. additum. X. ὁλόχειρος.

14 Φθίαν τὸ) sic Vat. alii τί. posset & τὴν legi.

27 καὶ τῆς πρώτης) consentiunt mss. o. at Basil. καὶ τοῖς πρώτοις.

P.127. v.21.22. σοβαρώτερόν τε) P. σοβαρόν τε.

35 ἐγίνοντο) vulg. ἐγένοντο.

41 τῆς Ἀρτέμιδος) adiecta è libris.

P.128. v.4. συνεφῆπτο) Pal. X. συνεφῆπτετο.

35 αὖ εἶπεν) vulg. εἶπεν.

39.40 Basil. ἀπορροῦντος.

P.130. v.10. σὺ ὑπέστης) al. ὑπέστη. X. ὑπέστησα.

15 ὥσπερ κατόπιν ἑορτῆς ἥκοντα) Vide adagium, *Post festum venis.*

P.131. v.14. ἐν ὀλίγαις) vulg. ἐν ὀλίγοις.

P.132. v.4.5. μέλος) *cantionem.* lapsus interpres cum B. μέρος, *partem* vertendo.

10 καλλίζονοί τε καὶ) ita libri nostri. vulg. καλλίζονταί τινες καί.

16 ἀρχαίαν πλήρεις ὀπώρας) ita Vat.

20 ἄνθινας κατέπνεον) alii ἀνθίνα. ἀνθίας reposuimus è Vat. Sic Anacreon:

Πόθεν μύρων τοσούτων
Ἐπ' ἠέρος θέουσα,
Πνέεις τε καὶ ψεκάζεις;

P.133. v.6. εἶχε γὰρ ᾠδή τινος. vulg. εἶχε ᾠδὴ ἡ ᾠδή.

7 Τὰν Θέτιν ἀείδω. Hoc genus carminis Elegiacon vocat Hephæstion. Oden hanc mutilam ac deprauatam egregiè doctus ille Canterus emendauit, emendationémque eius probāt mss. nostri. vnum tantum notabo: reliqua leuia.

19 Ἡ τὴν δυρομένην τὸν τ' Ἄρεα πτολέμων) Canterus

Δουρί

Δουρομανῆ τόν τε τῶν πολέμων Ἄρεα.

34 Ὄλβιε) Cant. ὄλβια.

Pag. 134. v. 36. τῇ βαφῇ) ita mss. o. quos sequutus est Amiotus in Gallica sua versione. vulg. τῇ κεφαλῇ.

P. 135. v. 6. ἔδοξεν αὖ ὑπ') αὖ Basiliensi abest.

P. 136. v. 6. καλὸν κάλλιστον) P. καλῶν κάλλ.

7 φέρειν) P. & X. φέρει vulg.

20 εἰς χαλινόν) sic libri o. Basil. χαλινήν.

21 κατερρύθμιζεν) P. X. μετερρύθμιζεν.

37 ὑπερβάλλοι) V. ὑπερβάλλοντα κάλλ.

P. 137. v. 5. γυναικεῖον κάλλος) B. γυναικεῖα κάλλους.

9 ἐφ' ἁρμαμάξης) B. ἁμάξης.

10. 11 ὀχουμένη) Pal. V. ἡνιοχουμένη.

11. 12 ἀλουργὸν) al. ἀλουργῆ.

39 κόμματι διαρρεομένους) ita mss. al κομμάτι διαρρεομένους. quæ sequuntur vsque οἱ δὲ ἦσαν: adscripta è libris ab interprete non reddita.

P. 138. v. 5. εἰσκεραθέν) Xyl. συγκεραθέν.

12 ὑπεκύμαινε) P. ἐπεκ.

41 βιότους) Bas. τούτους.

139. v 25. τῷ λόγῳ) mss. o. Bas. verò τῷ λόγῳ.

P. 141. v. 6. περιεστοιχήσατο) lego cum Pal. περιεστοιχίσατο.

19 ἱερείων) ita P. al. ἱερέων.

30 ταῦτα εἶπε) al. τοῦτο.

P. 142. v. 5. supple è trib. mss. ὁμοῦ τε γὰρ ἀλλήλους ἑώρων οἱ νέοι, καὶ ἤρων.) alludit ad illud, ἐκ τοῦ ὁρᾶν, τὸ ἐρᾶν. neuter interpretum agnoscit.

P. 143. v. 19. τῆς ἁγιστείας ἕνεκα πανδήμως) i. cultus diuini, vel vita sanctioris causa omnimodis sese segregans. hîc interpres hæsit cum Basiliensi legens ἀπιστίας, pro ἁγιστείας.

39 πρῶτον ἔφη) vulg. πρότερον ἔφη. malè. nam quæ sequuntur hanc lectionẽ non admittunt.

41 ὁσάκις δή μοι, &c.) ita lego cum Palat. quotiescumque illa in templo obuia mihi forte facta est. lapsus hic vterque interpres exemplaris vitio, in quo scriptum δῆμος, populus.

P. 144. v. 1. συνέθυσα] P. X. vnà sacrificaui. alii quos interpretes sequuntur, συνέθυσε. quod prætulerim.

P. 145. v. 40. καὶ τὸ παρ'] τὸ in vulg. deest.

P 146. v. 5. ὄνομα βασκανίας] sic & P. at V & X. βασκανίαν.

29. 30 ἀπορρήσεως] Bas. ἀπορίας.

37 παραδείξη βίβλοις &c.] P. X. Basiliensis decurtatus: φυσικώτερον παρὰ βίβλοις ἱεραῖς ὁ χαράδριος, &c. De Charadrio, vide Theophylacti Simocati quæstionum physicarum ιε'.

P. 147. v. 4. φθονοῦν] ita P. φθονοῦν. X. φθόνου Bas.

5 θεώμενος] generis mutatio vsitatissima. vt καὶ βρέφος μὲν εἰσορῶ φέροντα τόξον. &, θυγάτριον κατερυθριῶσα.

27 πεπικότατα] P. πεπότατα.

P.147.v.30. δέος εἰ μὴ] V. δέος μὴ τοῦτο. P. δέος εἰ τοῦτο.

P.148.v.5. ἐπανελθομένας, ὡς καὶ] ὡς in P. & V. non paret.

16 μόνοι τῶν πάντων] P. τῶν ἄλλων antea monuimus.

21 ἀπροσδιόνυσος] Sic P. at Basiliensis, ἄκρος Διόνυσος. sed ἀπροσδιόνυσος verè hæc lectio. quam & sequutus interpres. Hoc vult: *quam parum ad Bacchum, licèt nonnihil appotus.* allusio insignis, & quæ Latinè exprimi non potest.

P.149.v.1. ἃ δὴ] Bas. ἃ δεῖ. non rectè. Pal. ἃ δὴ δή.

38.39 ἀλλ' ἢ τὸ] accipitur ἀλλ' ἢ hoc loco pro εἰ μὴ, vel μόνον, nisi, solum. sed apud idoneos auctores plerumque præcedit οὐκ, οὐδέν, aut aliud quid negans. mox pro τοῦτον, Pal. τονδέ.

P.150.v.32. λέγου] verbum hoc abest Basiliensi.

P.151.v.19.20. εἰ γε ὕμνω] al. εἰ τε.

39 συνήθη] P. συνήθειν.

P.152.v.4. αὐτός γε] al. αὐτός τε, vt suprà.

11 Homerus Iliad. ν'.

24 ἂν ἔχω τὴν] P. X. ἂν ἐγὼ τὴν.

35 τε εἰς ἡμᾶς] P. τε ἡμᾶς, dempta præpositione.

P.153.v.1.2. διαλάθοιεν] P. διαλάθοι.

11 αἰνομένω] idem, αἰνόμενον.

17 X. ζαδιγνύοντες.

29 δεινὰ] Homerus Iliad. α'.

31 ἴχνια] idem Iliad. ν.

35 τὸ ῥεῖ.] vulg. ῥεῖν.

40.31 μὲν ὦ ϑ.] P. μὲν ὦ ϑ.

P.154.v.22. τὸ δ' ἐ ἀψιδίς] i. re autem vera Mercurius. vulg. τὸ δ' ἐ ἀψιδῆς. malè interp.

P.155.v.13.14. πᾶσαν ἑαυτοῦ] vulg. ἑαυτοῦ.

19 ἀνειμένον] X. αἰνημένον. in Pal. αἰνηγμένον, vt & in Bas. sed emendatum eadem manu ἀνειμένον nomus ille μαλακὸς ἀεὶ ἀνεσιν ἔχων, & τῷ ὀρθίῳ contrarium. est igitur ἀνειμένον id quod supradixit ἀναβεβλημένον. Gall. interpres legisse videtur ᾐνιγμένον: quo vocabulo auctor noster vsus.

24.25 καὶ δαιμονίας] ita scripsim' è P. alij κηδημονίας.

P.156.v.28.29 παιδίῳ) Pal. παιδίον i visus sum aliquem audire qui pucrum vocaret. vulgatam præfero.

37 ἐνδιδόναι) ita P. X. vulg. ἐκδιδόναι.

P.157.v.6. αὐτὴν ἤγητο) legerim cum P. & Xyl. ἠπάτηντο. huius verbi ἀπατῶμαι constructio quosdam decepit, & causam præbuit vt in aliud mutarent. vt p. 58. ἀπατώμενον in ἀπαντώμενον. pag. 31. παρόντες ἀκούειν ἀπατῶμαι, rectè.

P.158.

P.158.v.14.15. πλέον ὡς ἔοικεν) ita P. X. malè Vat. cum vulg. πλέονα ἀπέοικεν. in versione mutauimus *ominosa*, & fecimus, *vt videtur*.

21 ἐμαυτῷ τι) ita X. P. verò ἐμαυτόν. alii ἑαυτῷ.

26 καταψήσας) X. κατακρύψας. non ita aptè.

P. 159. v. 13. 14. ὁμολογεῖ χάριν) P. X. ὁμολογεῖν χάριν οὐκ ἐσφαλμένον ἔλεγον. ἂν &c.

22 πόθου) ita mss. nostri omnes. vulg. πάθους.

39 ὥσπερ) additum hoc è libris. pro ἥττητεν κόρης, P. ἥττημαι κόρῃ.

42 ἐφ' ἡμᾶς) vulg. πρὸς ἡμᾶς.

P.160. v.11. ἄθυμον εἶναι) P. ἄθυμος εἶναι, vt p. 329. ἀλλ' ἀέλπις εἶναι, vbi vulg. ἄελπιν εἶναι. ex quo colligitur nullo scribæ errore esse factum. εἶναι enim hoc loco, imperandi vim obtinet.

P. 161. v. 6.7. δᾷδας ἀναφαίνειν) ita P. V. sic pag. 206. μηκέτι τὴν ζάκορον ἀναφαίνειν. vulg. ἀναφέρειν.

10 ἀπολειπομένην) P. X. ἀπολειπομένην.

22 βουλομένῳ σοι τὸ πρ.) ita P. V.

P.162. v.14.15. ἀποσβεννυμένῳ) ita illi ipsi duo. X. ἀποσβεννύμενον. B. ὑποσβεννυμένων.

22 φιλήσας) X. καταφιλήσας.

29 ἀδικοῦσα καὶ οὐκ ἀδικουμένη) ἠδικημένη] inclusum non agnoscit Palat. V. nec interp. & abesse potest. si retineas, hoc erit, *taces quasi iniuria affeceris, & ipsa iniuria non afficiaris? quum tamen re ipsa iniuria affecta sis, &c.*

42 προσδέχοιο) P. προσφέροιο.

P.163. v.6. ἐπένδυσι) idem, ἐπένδυσι.

19 ἀπέπεμπον) vulg. ὑπέπεμπον.

ΛΟΓΟΣ δ'.

P.164. v.10.11. καὶ μόνων) addita hæc è libris.

165.9 ἄνδρες & hoc insertum ex iisdem.

36 ἐπίταστον] Xyl. προσεπίταστον.

39 παρειὰν] P. παρειάν. vt antè, σιωπήσειν pro σιωπῆν.

P.166. v.40. κόμπον) idem κόμπου.

P.167. v.36.37. ὕσπληξ] p. 64. ἀπὸ ὕσπληγος τῆς βοῆς ἀποσφενδόνητα. malè in Bas. ἴσχατο pro ἴσχασι.

P.168. v.2. ἐσκίρτων) P. ἔσκαιρον. Hom. Il σ'.

> Μολπῇ τ' ἰυγμῷ τε ποσὶ σκαίροντες ἕποντο.

12 προῃρημένῳ) vulg. προῃρημένος.

21 ἐπιστρέψας) Xyl. ὑποστρ.

27 βέλος ἐπὶ σκοπόν) ita P. rectè. Xyl. καθάπερ βέλος. sed illud καθάπερ abũdare videtur. perseuerat in metaphora

à iaculatoribus. Non absimile quod Anacreon de Amore:

Ὡς δ' οὐκ ἔτ' εἶχ' ὀϊστοὺς,
Ἤσχαλλεν, εἶθ' ἑαυτὸν
Ἀφῆκεν εἰς βέλεμνον.

alii., ... vt & interpres. sed à scopo aberrarunt. Latina à nobis correcta sunt.

27 τοσοῦτον] P. τοσούτων.

P.170.v.19. ὅποι τρεπόμενοι] idem, ὅπη τρεπόμενοι. sic pag. 156. ὅπη δὲ τραπῶμεν, pro ὅποι.

4.5 παραπέμποι] ita legendum cum X. sic pag.151. καὶ παράπεμπε ἀπὸ τῆς Αἰγυπτίων, &c. Pal. ἄρα πέμπει. vulg. ἄρα πέμποι.

10 αὐτοὺς] vulg. ἀκτάς.

16.17 εὐεργετικὸν] V. ηὐεργετικόν.

28.29 πέμπειν αὐτούς] αὐτοὺς, è mss. vulg. abest.

36 δὴ ἠρώτων] P. ἠρώτων.

P.171.v.5. προσκαλέσομαι] V. προσκαλέσωμαι.

26 πλωάλως] P.X. πλωάλως.

P.172. v.6.7. αὐηγόρευσεν] Pal. αὐηγόρευεν.

P.173.v.1. πάθος γὰρ ἅπαν] *Principiis obsta, serò medicina, &c.*

2 γινωσκόμενον] Pal. γιγνόμενον.

6 ἐκλαλούμενον] malè vulg. ἐκκαλούμενον. confer cum simili loco pag. 185.

10 μ... τοῦ νοῦ τρόποις τι] vulg. μυρίαις τοῦ νοῦ τρόποις τι.

17 αὐτόθεν] abest ab edito.

22 ἔχεις] P. ἔχει.

27 ἕτερον δέ τι τῶν σοι καθ' ἡδονὴν ὑπεσχέσθαι· κωλύει δὲ οὐδὲν καὶ ἰατρόν τινα εἰσκαλεῖν.] absunt hæc à vulg. nec agnouit interp. pro εἰσκαλεῖν, Vaticanus, εἰσκαλεῖν. pro ἰατρόν, X. ... notauit & Canterus hanc lacunam.

31 πυθέσθαι] P.X. πυνθάνεσθαι. Bas. πιθέσθαι.

41 αὐτῷ καὶ μόνῳ] P.V. at vulg. αὐτῷ μόνον.

P.174.v.5. γάρ τοι] τοι vulg. non agnoscit.

ibid. ἀνέστρεφον] edit. ἀνέστρεφεν.

19. 20 Χαρίκλεια; τί.] al. Χαρίκλειαν. τί.

22 ἐπιλαμβανόμενος] X. ἐπιλαβόμενος.

36.37 τοὺς δὲ νόμους] vulg. τοῖς δὲ νόμοις.

P.175.v.4. κηδεύσομεν] Pal. κηδεύσωμεν.

6 δυνατὴν] al. δυνατόν.

9 παιδὶ] ita cum P & X. legendum ex sequentib. loquet p.178.

11 ὅστις τ.] al. εἴ τις.

15 ἀργήσει. παύσεται ἔφη.] al. ἀργήσαι. παύσαι ἔφη, ...

32 εἴαλωκεν] P. ἑάλω.

41.42 μηδενὶ] X. μηδενός.

35 δύναιντο] vulg. δύναιτο.

P.176. v. 10. καὶ πρὸς μὲν ἐκείνους οὐδ' ὁτιοῦν ἀποκρινάμενος] inserta hæc è mss.

34 ἰατρικὴ] P. X. al. ἰατρικός.

41 οὐ θορύβου δή φ.] P. V. θορύβου δεῖ.

P.177.v.11.χυμῶν]al.χυμός.

35 ε ἰασόμενον γένοιτο, &c.]& hoc loco Bas. editio mutila, & liber quo vsus interp.

P.178.v.11.σῆς]additum è libris nostris.

20 ἡ πάντα]interpunctio locum hunc priùs difficilem, facillimum reddidit. subauditur enim μᾶλλον.μᾶλλον ἤ,ellipsis frequentissima.

P.179.v.10.ἀτοπίαν] P.ἀδικίαν.

22 ἀλλ' ὡς εἰκὸς ἦν ἐκείνη] ita Bas.at V.& X.pro ἐκείνη, legunt ἐκείνην: qui accusatiuus si retineatur, libens ὡς in αἷς mutauerim, vt ad δυνάμεων referatur. Canterus in suo Syntagmate ὡς in ἃς conuertit.

P. 180. v. 3. 4. ἐνδοιῶσαι δή μοι χαλεπῶς ὡς αὐτὸν εἰπών, ὡς εἶχον πειθόμενον, ἐλθών τε οὗ κατηγόμην, οὐδὲ ὅσον ἐλάχιστιν ὑπερθέμενος, ἐπιλεγόμην τὴν ταινίαν,&c.] hæc è mss.paulo integriora quàm quæ Canterus. interpreti quoque hæc omissa.

14 ἀμοίωτοι. ἐπερχόμ. sic Pal. numero singulari & dempta copula, καὶ.

17 ΠΕΡΣΙΝΑ] P.Περσίννα, & sic quotiescumque hoc nomen occurrit.

36 γλυάρχης] P. cum Bas. at V.& X. γλυτάρχης.

P.181.v.6.κατὰ καιρούς]P. κατὰ καιρόν.

24 αὐτῷ] al. αὐτό.

P.182.v.1.ὁμοειδὲς] P.X. ὁμοιοειδὲς.neque hæc ἀδύνατα reputabit, qui legerit Genes.cap xxx. & Plinij lib. VII cap.XII.Schot.

9 πιστεύσειν]al. πιστεύειν. totus hic locus in priori editione ab interpūctione pessimè habitus.

13. 14 ἢ πάντως] P.ὁ π. Basil. ἢ παντός.

37 ἀσκοῦσαν] V. ἀσκοῦσα. dubia hæc vox in Palat.

P.183.v.7.καθιερωμένον]lego cum P. καθιερούμενον.

10 ἀρμένη]in raro vsu vt docēt grammatici,pro ἀρησαμένη med.at Pal. ἀρομένη.

23.24 μητρὸς ἐπ.ita Palat. rectè. reliqui omnes cum edito consentiunt.animaduertit A.Schottus hic vitij aliquid latere.

P.184. v.25. ἀποβαλοῦσα] P. ἀποβάλλουσα.

P.185.v.26.ἐκλαλεῖν]idem in vulgatis,quod suprà pag. 173. vitium. confer locum totum.

P.180.v.6.7.μοι θεῶν ἐμβέβηται]Vulg.μὲ θεῶν ἐμήνησε.malè.

P.287.v.5. τὸν ἐμοὶ] al.τὸν ἐμόν.

10. 11 σοι κεκι-] σοι additum è libris.

24 τάφον] Bas. τάφος.

34 ἔχεις] idem ἔχε.

38.39 ἀφελόμενος]al.ἀφελκόμενος.

39 κυςίδι) ita mss. forte κίςη vel ξυςίδι, inquit doctissimus Schottus. ego legerim κισιδι. nam & κίςη, & κίςις κίςιος,& κίςις κίςιδος, dici, patet ex Aristophanis Acharn. Τὸ δεῖπνον ὦ παῖ δῆσον ἐκ τῆς κίςιδος. κύςις verò quid sit nemini non notum. nisi fortè pro pellicula in qua aliquid seruatur, accipi velis, λάπτε κύσθω.

P.188.v.12. ἑαυτὴν, καὶ τὸ φρόνημα διαναςᾶσα) ita P.V. at Xyl. ἑαυτῇ καὶ τὸ φρόνημα διαναςάσασα. vulg. διαναςᾶσαι.

22 παρ' ἐκείνοις)P.X.vulg. παρ' ἐκείνων. V. παρ' ἐκείνης.

37 θαρσήσειν)al. θαρρήσειν.

P.189.v.1. ἔθνος) vulg. ἔθος.

15 πεποθησόμενον) Bas. πειθησόμενον.

31 ὑποθήκη μέγιστν) idem Bas. ὑποθήκη μεγίστη.

35 προσεδρεύω) mss. o. at vulg. προσεδρεύων.

P.190. v. 17. βασιλεύουσα) ita mss. antiptosis videtur pro βασιλευούσῃ. tale priùs pag.80. notauimus. & pag. 230. ὑπερφέρουσαν, vel ὑπερφέρουσα, pro ὑπερφερούσῃ. Vat. βασιλεύουσα.

18.19 εἴ τι δεῖ θεοῖς τε καὶ τοῖς ἄλλοις)P. θεοῖς τε τοῖς ἄλλ.

26 καὶ ζητούμενον) absunt hæc à vulg.

P.191. v.4. προαγορευόμενα) B. προςαγ.

22 πάσης κατηφ.)V.X. ὅλης κατηφ. Pal. ὅλον κατηφ.

25 ἐγχεῖν ἐπειδὴ)Pal. χεῖν ἐπειδὴ.

31 τῇ ἐμῇ)P. τινὶ ἐμῇ.

35 σωῶνος) ita libri. scribe σωῶνος.

40 ἢ πρὸς γάμον ὡς φὴς συναφθησομένης) addita hæc è P.& Xyl.

P.192.v.1. παρηκούσης) al. παρούσης.

9 γῆς ἐπ' ἔσχατον) præpositio ἐπ' petita è P.& X.

12 πλῆθον) P.X. πλῆθονται.

34 ἔςαι) iidem ἔςαι.

P.193.v.6. κειμήλιον ἐςὶ) P. X. al. ἔτι.

14 γυναῖκα) V. X. γυναῖκας, at P. vt editus.

30 οὐθὲν) al. οὐδὲν.

37 προσκομίσας) al. προκομίσας.

P.199. v. 11.12. ὑπήκουον) vulg. ἐπήκουον.

35 τῶν Λιβύων) ita Pal. V. verò, τ. vulgato abest omnino articulus.

P.196.v.9.10. Κεφαλλωνίων προσισχομένη) P.X. al. Κεφαλήνων προσισχομένη.

24 ἅμα δὲ καὶ ἐμβατήριον) hæc in mss. o. absunt à Basiliense, & vtroque interprete. est autem ἐμβατήριον εἶδος αὐλήματος, inquit Hesychius.

P.197.v.10. ἀνύουσι)sic P.X. al. ἀνύονται.

22 Ἀσσύριόν τινα νόμον)interpres Lat. *Assyriaca quadã consuetudine*. est νόμος musicæ modus. Græcam vocem retinet

retinet Suetonius in Nerone. de hac dictione suprà.

31 ἔτι πω] τὰ inserui ex Pal. in X. pro τὰ, τὸ scriptum est.

P.198. vlt. l. τὸν ἐνυάλιον] P. τὸ ἐνυάλιον. lib. 1. οὐδὲ τὸν ἐνυάλιον κέλαδον ἀνασχόμενοι. paulo pòst pro παλάγων, reposuimus πάταγον.

P.199. v.3.4. ἐπικτυποῦντες] sic mss. o. vulg. ἐπιδουποῦντες.

9.10 περιειληφότες] ita P. Xyl. verò περιειληφ.

40.41 ἀπόλιδας ἱκέτας, P. malè vulg. οἰκέτας.

P.200. v.4. ἀλλ' ἀθύμους] P. αὐθέντας, innoxios. Xyl. αὐθύμους.

16 ἐπικεχειρηκὼς] vulg. ἐπικεχειρηκὼς.

20 περιμένειν] infinitiuus loco imperatiui vt aliàs in hoc auctore sæpius.

26 ἐπελαμβάνετο] P. V. ἐλαμβάνετο.

P.201. v.7. ὁμιλήσῃ] P. ὁμιλήσει.

P.202. v.9. 10. περιεστοιχισμένον, ἀγνοίᾳ τε τῶν γεγονότων, καὶ ἀμηχανίᾳ τῶν πρακτέων συνεχόμενον] ita P. X. at Basil. περιεστοιχισμένων, ἀγνοίᾳ τε τῶν πρακτέων συνεχομένων: quam lectionem interpres quoque Gal. sequutus est.

36 δαίμονα] vulg. δαίμονας.

40 κίνδυνον] P. X. πόλεμον.

P.203. v.6. ἑσπέρας] mss. o. Basil. verò ἡμέρας.

18.19 ἀθρόον] quæ sequuntur, vsque ad γονατα χεόμενος, inserta sunt è mss. tribus. Notauit & G. Canterus libro Variarum tertio.

P.204. v.5.6. καὶ ἡμῶν τι] Pal. & Amiot. ὑμῶν.

29 νεαρῷ] *dum adhuc luctus recens erat.* Basil. & interp. Lat. νεκρῷ.

P.205. v.15. δ' ἱ μὴ συμβ.] particula negans addita è mss.

20 περιϊέμενοι] P. X. vulg. verò, περιϊόμενοι.

30 ἐμποιεῖ παρασκευῆς. εἰ δὲ) P. V. vulg. ἐμποιεῖται παρασκευῆς ἔτι δέ.

31 μᾶλλον δ' ἱ] δ' ἱ additum è mss.

P.206. v.31. ἐκράτησεν] Bas. ἐκράτησεν.

P.207. v.11. ἐγνώριζον] ita mss. Bas. ἐγνώρισαν.

14.15 ἕλκουσαν τὸ σῶμα] ita iidem vulg. verò, ἕλκουσαν πρὸς τὸ σῶμα.

20 τὴν τῆς Χαιρωνείας] τὴν è Pal. addidi.

21 κεκινημένη] malè Basil. κεκινημένοι.

ΛΟΓΟΣ ί.

P. 208. l. vlt. αὐτῆς ὡς εἶχον τοῦ νοκτὸς] phrasis auctori nostro familiarissima. ὡς εἶχον τάχους, δρόμου, σπουδῆς, σχημάτων, σχήματος, &c.

P.209. v.31. ἀνεφαίνοντο] B. ἀνεφαίνετο.

34 ἡμῶν τὸν καὶ ὑμᾶς, καὶ ἐκεῖνα]

πείνω) hæc absunt à Palat.& Xyl.

36 ὄντως ἀφεὶς τ̃ ἑξῆς &c.) Pal. ἀφιςᾶν' ἑξῆς ἐνταῦθα & mox, pro ποὶ τὸν λόγον, mss. at vulg λοιπὸν λόγον pro ἐπιχωρῶν, P.X. ἐπίχωρον.

39 ὀλίγον) ita Pal. sic pag. 87. μικρὸν ἐσπάσαντο ὕπνου. vulg. ὀλίγου.

P.210.v.4. τῆς νυκτὸς) τ̃ νυκτῶν P.X.

19 σειρήνιον) V. σειρήνειον.

41 ἀ'γαθὲ Καλάσιρι) huic prætulerim Palatini cod.lectionem, ὦ καλέ. est enim paronomasia nō inelegans, quæ benè conuenit Nausicli re bene gesta læto.

P.211.v.24. εἰρήνη) P. εἴρηκε.

25 αὖθις) vulg. perperam αὐτός.

40 ἀκόπως) P. ἀτόπως.

P.212.v.14. ταύτῃσι) è lib. mss. adiectum emphaticum hoc, vt apud Comicum, *hisce meis oculis vidi*.

34 ἔπαχε) malè vulg. ἔπεσχε.

P.213.v.3.4. ἔλεον) ita Pal. ita Basiliensis. Vat. αἴλιον. forte an αἴλινόν. i. lugubrem, vt apud Sophoclem Aiace, αἴλινον ὐδ' οἰκτρᾶς γόον ὄρνιθος ἀηδοῦς ἥσει δύσμορος. Etymol.quoque, αἴλινον ἐπὶ θρήνου ἐτίθετο.

35.36 εἰπεῖν καὶ) ita P. vulg. εἰπεῖν ὅτι καί.

P.214.v.15. βουλήμασι) malim cum Palat. βουκολήμασι id est deceptionibus, vel potius illiciis. nàm cum ipsa Chariclea ludere videtur Fortuna, modò prospera, modò aduersa.

P.216.v.25. ὡς δὴ εἴρηται) pag. 93.

36 ἐνεπίμπλαντο) ita P. V. Bas. ἐμπίμπλαντο.

39 εἶχοντο ἐπὶ πλεῖστον) sic pag. 19. 20.

P.217.v.7. παρεγκινοῦντα] id est quod pag. 49. dicit, ἐπιχειροῦντα.

11 σωφρονοῦν] ita P. alii σωφρονεῖν.

P.218.v.15. λίθοις] P.X. vulg. λίθων.

24 ἀρκεῖν] vulg. ἀρκεῖ.

31 συνεσκευασμένοι] al. συνεσκευασμένοι. Suprà 90.

P.219.v.5. ἀπὸ σύλων] V.& ita sępius Xyl. at Pal. σκύλων.

15 τοὺς τε ὅρμους] mss. at perperam vulg. ὅρκους.

P.220.v.6. χωρήσομεν ὁμόσε] ὁμόσε abest vulg.

P.221.v.11. ὀλεθρίοις] ita mss. P.X. edit. ἀλέθροις.

39 ἐπελθόντων] ita Pal. alii ἐπανελθόντων.

P.222.v.15. ἀποσφάγιον] X. ἀποσφαγεῖν.

25 ἀπὸ τοῦ] ita mss. vulg. ἀπὸ τε. suspicabatur Xyl. legendum ἀπό. mox vulg. κατανάλωτο, pro τλινάλωτο.

P.223.v.16. ὡς λαμβάνειν] ita Bas. at mss. tres. ὡς ἂν λανθάνοι. quam quidem lectionem si recipiamus, sic erit interpungendum: ὡς ἂν λανθάνοι τοὺς παρόντας, καὶ τὸ

σόφισμα

σοφίσματ@ ἔτυχεν. vt ὡς ἐῶ accipiatur pro ἐπί: vt apud Aristophanem ὡς ἐῶ.

24 τὸν σκοπὸν) vulg. τῷ σκοπῷ.

P.214.v.17. τραπέζῃ γὰρ τῇ) P.X. τῇ.

24 Χίμμιν) al. Χίμιν.

32 ἐξέπεμπεν) Baſ. ἐξέπεμψεν.

42 μεγίστῳ) P. μεγάλῳ.

P.215.v.8.9. αὐλὴ οὔτε πρότερον) P. X. αὐλὴ κόσμον οὔτε πρότερον.

3 ἀποφαινούσης) ſcribe cum Pal.& Xyl. ὑποφαινούσης.

P.226. v.29. ἀνένδυσιν) P. ἀνέκδυσιν. malè. mox pro ἀνεκινήθη, idem P. ἐκινήθη.

40 ἐνεὸς) P. ἐννεός.

P.227.v.5. ἀγνοοῦντι) incluſa in mſſ. non leguntur.

31 ὅποι) P. ὅπῃ.

37 κἂν ἂν κ.) ἂν è mſſ.

P.228.v.1. ἀνειρησομένου) ſic mſſ. obſeruauit quoque Canterus ſyntagmate. vulg. ἀναιρησομένου.

6 ἐπαγγέλλει) B. ἀπαγγέλλει.

29 ἐμοὶ πιστεύειν) Pal.X. μὴ πιστεύειν, nec malè.

34 κατατεθεῖσθαι) ita X.Pal. κατατεθεῖσθαι. at vulg. κατατίθεσθαι.

P.229. v. 10. 11. τοῖς ἱεροῖς θεοῖς) ita è mſſ. ſcripſimus.

16 τὴν θυσίαν) ita iidem, non ὁσίαν. Canterus ſyntagmate.

25 συνίει ?, ita Pal. ſingulari numero.

P.230.v.16. ἐπιφθεγγόμενος) ita P. X. at vulgatus cum interp. ἔτι φλεγομένοις, quæ præſtare videtur.

16 ὡς τῆς] ſic mſſ. vulg. ὡς ἀπὸ τῆς.

31 περιγράφει] al. ἐπιγράφει.

33 ὑπερφέρουσα] Pal. X. ὑπερφέρουσαν. ſyntaxeos ratio ὑπερφερούσῃ poſtulare videtur. nihil tamen mutandum: crebræ enim huiuſmodi antiptoſes. vt ſuprà pag. 190. βασιλεύουσα, pro βασιλευούσῃ. fieri tamen poteſt, vt, quum in duobus ὑπερφέρουσαν legatur, ν pro ι ad latus adſcriptum fuerit.

34 ἀδρανεῖ] P. αὐδρανεῖ. & in vulgatis Lexicis pro ἀδρανής, αὐδρανής.

l.vlt. περιτρέπτοις] Pal. περιτρέπτοις.

P.231. v.25.26. τὴν δὲ νομένῃ ἀγέλῃ] X. τῇ δὲ νομένῃ τὴν ἀγέλην.

32 βεβαιοῦσθαι] vulg. βεβαιοῦσθαι.

P.232.v.31. τὴν λίθον] vulg. τὸν, malè. ſequitur enim paulo pòſt ταύτην, vel vt in V. ταύτην.

P.233.v.1. Ἐμοῦ] ita à nobis reſtitutum. malè interp. cum vulgato, ἐμοῦ, *ab optimo & beneficentiſſimo in me Deo.*

9 περιλαμπόμενον] Baſil. λαμπόμενον.

31 ἡ Χαρίκλεια δὲ χωρισθεῖσα, τὸ αὐτῆς ἐπράττεν ἤν χωρὶς τὸ Θεαγένην σώζεσθαι, κἀκεῖνον ἑαυτῇ φυλάττεσθαι. hæc omnia deerant

decerant vulg. Basil. vt & interpreti: quemadmodum & illa quæ mox sequuntur, ὡς σοὶ φίλον, καὶ ἀκριναντήτους τοῦ Διονύσου, καὶ ἀληθῶς, ἔτι νύμφας. debentur hæc trib. mss.

36 λαμπρῶς ἤδη βράζοντος] P. λάμπρως ἤδη βρυάζοντος.

P.234.v.15. γινομένη] vulg. γινομένης.

34 ὑπολαβὼν ἔφη ὁ Κνήμων] P. at vulg. ὑπολαβὼν ὁ Κνήμων. malè.

P.235.v.6. ἐγώ σου] X. ἐγώ σοι.

21.22 ἤδη λεχθέντα] mss. o. ἃ δὴ λεχθέντα.

29.30 τὰ δ' ἔτι ἀδιήγητα] cohærent cum his quæ suprà pag. 208. 209.

P.236.v.11. τόπῳ] ita mss. o. vulg. τρόπῳ.

22 Πελοπ. νησίων ἰσθμοῦ] Palat. Πελοποννησίου ἰσθμοῦ. sic pag. 237. v. 4. Ζακυνθίον ἄκραν, vbi alii, Ζακυνθίαν ἄκραν.

36 βρασμὸν] P. θρασμόν.

37 κῦμα φλεγμαῖνον] vulg. κνῖσμα, interp. *æstum fermentem.*

P.237.v.9. ἡμῖν] X. ἡμῶν.

10 τὸ ἴσιον] P. τῶν ἰσίων.

13.14 τὸ ῥόθιον] P.X. τὸ ὄρθιον.

20 σκοταίους] iidē, σκοταίοις.

24 ὑφειμένας] P. ὑφειμένως rectè: mox pro συμμετρουμένους, vulgata συμμετρουμένοις.

31 αὐτίχ'] Pal. αὐτίχ'. Xyl. αὐτῆχιν.

38 ἐφαίνετο) P.V. ἐφαίνοντο. nec hoc malè.

P. 238. v. 4. πλέον δὲ θαυμάζοντες) inserta hęc è P. & Xyl.

10 αὐύσαντας) V. X. at Pal. cum vulg. αὐύσαντες.

34 βροχίδας) P. βροχίδα. & pro ἀκιόμενον P. & Xyl. ἀκιζόμενον.

41 ἐντεχθὲν) malim συχθὲν, cum mss. o. & ideo in Latina versione pro *delatum*, reposui *illisum.*

P.239.v.6. μὴ γὰρ ὅτι ποτὲ σφαλείη) similis locutio pag. 313. μὴ γὰρ ὅτι τὰ μεγάλα βασιλέως ἀσθενήσειεν.

26 ἐπαγομένων) Pal. ἐπαγομένων.

29 χάριεν) malim interpretari, *Gratiosa, inquit, hæc proportio.* vt magis appareat allusio.

34 οἴκου) Pal. οἴκοι. & mox pro παιδίων, idem Pal. & Xyl. παίδων.

Pag. 240. v. 5. παρόντα) mss. vulg. παρελόντα.

19. 20 ἀναπαυόμενοι) ἀναπαυόμενος.

34 ὥστε καὶ) B. ἅτε καί.

39 φησὶ) ita P. ita vulg. X. verò φασί. sic p. 242. pro φησίν, Pal. φασίν.

P.241.v.21. ἐνδεξίας) al. ἐνδεξίας.

24 που) ita Pal. vulg. αὖ. Xyl. οὐ.

41 Καρχηδόνιος) al. Καρχηδόνιος.

P.242.v.6. ἡμέραν ὑδρμίαν πρὸ

τοῦ διοχλεῖν] Baſ. ἡμέραν ἀλλ' οὐδεμίαν τὸ διενοχλεῖν.

16 οὕτω δέ μου] V. οὕτω. meliùs, vt videtur. reliqui vt edit.

18 κῦμα (φησὶν) ἐπὶ κῦμα] X. ἐπὶ κύματι.

P.243.v.32. ἐφορμῆσιν] P. X. ἀφορμῆσαι.

P.244.v.7. ἁρπάσαντα] ita P. reliqui, ἁρπάσαντι.

16 μέγιστα] vulg. μάλιστα. pro κτήσασθαι, P. κτίσασθαι. Gall. interpres vtrũque expreſſit.

40 παρ' ἐμαυτοῦ] P. καθ' ἐμαυτόν.

P.245.v.11. ἀξιόμαχος]Pal. ἀξιόμαχον.

16 γνῶσιν] P. γνώμην. præſtat edita. ſic p. 291. φιλίας αὐτοῦ πρὸς τὸν Θύαμιν ἐκ γνώσεως προϋπαρχούσης.

38 ἔαρος] ita Pal. al. cum interpr. ἀέρος, aeris: pro, veris.

42 ἀποπλεῦσαι]vulg. πλεῦσαι.

P.246.v.14. συμφέρειν ἔλεγον] Baſ. at X & P. συμφέρει, ἔλεγον. eadem ſententia, ſi interpunxeris.

18.19 ἐφαίνετο, τὰ μὲν ἄλλα καταπληκτικῶς, ἐπιγουνίδα δὲ λείψανον τῆς ἐφ' ἡλικίας ἰσχύος ἀνεσταλμένου ζώματος ὑποφαίνων] ita è mſſ. vulgatam editionem correximus: niſi quòd è coniectura σώματος in ζώματος mutauerimus. Alludit enim auctor noſter ad illud Odyſſ. σ.

Οἵην ἐκ ῥακέων ὁ γέρων ἐπιγουνίδα φαίνει.

hic Baſil. ἐφαίνετο, pro ἐφαίνετο. & ἴχνος, pro ἰσχύος. quem ſequuutus eſt interpres: *verum patellam ſupra genu, reliquias & veſtigium proceri corporis in ætate vegeta exhibens.*

P.247.v.1. ἐκ γειτόνων]idem libro primo, pag. 36.

29 συμβουλή] P. συμβουλὴ, conſilium quod dediſti. id eſt, quod nunc fit, id te auctore facimus.

31 σώζοιο]ita P.V. Baſ. verò σώζοις.

P.248. v.22. πλάσμα] P. X. ſed πλάσματα B.

P. 249. v.22. ἐπηχούντων] libens repoſuerim cum P. & X. ὑπηχούντων.

34. 35 ἄκαπον ὑφορώμενος] ὑφορώμενος additum è mſſ.

38.39 ἀπαραλλάκτως)Pal. X. ἀπαράλλακτον.

42 συμπαραφερόμενον)Baſ. συμπεριφερόμενον.

P.250.v.13.14. ὀδηγουμένας) Baſ. ὀδηγουμένους.

25.26 ἐξενικήθη] mſſ. o. ſic pag. 256. τοῦ σκότους ἐκνικήσαντος. Baſ. ἐξενικήθη.

P.251.v.7. ἀπὸ τῆς) inſeruimus è mſſ. trib.

P.252.v.23. οἱ βέλτιστοι)V. X. at P. cũ vulg. & interprete: ἡ.

31 ἐναλλόμενος) P. X. ἐναλλάμενος.

36 ἐφήλωντο) P. X. ἀφήλλωντο B.

41 ἐφῶντε) ἐφ' ᾧ γε legendum.

P.253.v.7. ἐγίνετο) Bas. ἐγένετο.

21 corrige erratum δι' ἐμῶ. v.seq. pro ἐλπίδι, quod est in vulgato, scripsimus cum P.& X.ἐλπίδος.Xyl.liber pro προτιμότερον, προτιμοτέρα. alterum elegantius.

26 πρότερος) P.X.πρότερον.

29.30 βεβαίῳ)ita mss.tres. Basil. cum interprete ἐν τῷ βιαίῳ. sed ἐναντία sunt hæc & coacta nimis.

41 τὴν Ζακυνθίαν) P. τὴν Ζακυνθίων.

P.254.v.5.6. ἡ δὲ, ἔστι γάρ τι χρῆμα σοφώτατον) illud χρῆμα σοφώτατον non ad sequens καιρὸν διαθεῖναι refert Amiotus, sed ad præcedens ἡ δὲ. ac si dixisset, ἡ δὲ, ἔστι γὰρ τὶ χρῆμα γυναικὸς σοφώτατον, &c. *hac verò, est autem, vt si qua alia, prudentissima & foro optimè vti sciens.* de significatione dictionis huius χρῆμα Budæus in Commentariis. pro δραστήριος, P. δραστήριον.

12 ἀποσκευασαμένη)P.Xyl. ἀποσκευασμένη.

21 ἔφη) abest à P.

26 ἀπολιπεῖν)idē,ἀπολείπειν.

37 ἤγετο) vulg. ἤρχετο. P. ἤγχετο. X. ἤγετο. sic pag.260. ἐμὲ δὲ πρὸς ἡλίους κατηγαγε.

P.255.v.5.6.τηνάλλως] al. τηνάλως.

P.256. v.27. εὐπορωτέροις] vulg. εὐπορωτέρας.

31 ἥττητο]mss.o.Bas. verò ἐξήττητο.

P.257. v.21. δυσδαίμονες) B. δυσδαίμονες.

P.258.v.29. συγγονέστερον) P. συγγονέστερος.

40 ἠυτρεπίσθαι) mendum typographicum corrige ex P.& X.ηὐτρεπίσθαι. vulg. εὐτρεπίσθαι sine aug.

P.259.v.16. μηδὲ ὀχλεῖν) P.X. μηδὲ διοχλεῖν. & mox vncis inclusa (ἐπιμελείας) absunt à mss.P.V.X.

33 προστάξειν)P.X.Thrasonicum hoc. vulgata πράξειν, non displicet, quod statim προσέταξεν sequatur.

P.260.v.22.ἐμοί,P. μοί.

P.260 v.33.34.εἰ πρὸ) V. Xyl. εἰ πρό.

P.261. v.32. Πέλωρος) P. Πελωρὸς, accentu in vltima, ad differentiam.

44.35 κεοδαλεώτερον)ita P. cũ vulg.V.X. κερδαλεώτερον.

37 παραγαγόντος) mss. tres.vulg. παραγαγόντος.

P.262.v.1. οὐκ ἐπιδέχεται) Pal.X.at vulg. οὐ δέχεται.

13 προποιήσασθαι) P.B.verò προποιήσεως.

31 ἐγγενέαν) P.γενεὰν simplex.

P.263.v.4.5 vncis inclusa absunt à Palatino.

19.20 τῆς κεφαλῆς) ita mss. Bas. τῇ κεφαλῇ.

P.264. v.14. προκινδυνεύσαντι) P. X. vulg. κινδυνεύσαντι, simp.

19.20 τοὺς ὑπηκόους hęc è mss.

24 ἑαυτῷ λαμβάνω τοῦ-) ita P. X. alii legũt & distinguunt

guunt, ἑμαυτῷ λαμβάνω. προτιμηθ.

26 πράττεις) P. πράττοις.

35 καὶ τυραννικοῦ τούτου νόμου πειραθήσεται) *tyrannica huius legis fructum percipiet.* è P.& X. hæc addita.

P. 265. v. 9.10. ἐπανετείνετο) P. ἐπανατείνεται. Xyl. ἐπανατείνετο. in quo vtriusque scripturæ apparent vestigia.

17 ἐκτάτετο) P.X. ἐπέτατο. & mox, pro ἀλλήλους, Xyl. ἀλλήλοις.

25 δελτίς) inserui è Pal. nam & δέλτου fit mentio in illa narratione, pag. 3.

P. 266. v. 2. καὶ μόνου) ἓ μόνον.

30 ἐνεργῶν) pro hoc in vulg. συνεργῶν.

32 διετόξευσεν) P. ἐτόξευσε.

34 ἐμβοήσασα) P. X. βοήσασα.

P. 267. v. 2. Πελώρῳ) P. vt suprà notauimus, vbiq; accentu vltimā notat, Πελωρῷ.

9 pro ἀπήνεγκε, Xyl. ἀπέπεμψε.

37 θαλάττης κατὰ τῶν) X. θαλάττης καὶ τὰ τῶν

40 Ἄρτι) Hic iam illa narratio, à qua liber primus incipit, continuatur.

P. 268. v. 16. πόθεν cum Palat. lego ποθέν. vel sic distinguendum, ἐ μὲν ἐπήρκεσά γε. πόθεν; ἀπολ.

29 ἀφθόνων) P. ἀφθονίαν.

40 εἰς τὸ ἑξῆς, &c.) vulg. σὺ δὲ εἰς τὸν ἑξῆς γοῦν εὔθυμος εἶναι χρόνον, τὴν

P. 269. v. 11. περιαγίεθω) vulg. ἀγίεθω. paulo pòst, pro ἠλύετο, X. ἠκλύετο.

27 βελτίονα) βέλτιστα, P.

ΛΟΓΟΣ ϛ'.

P. 271. v. 6. συνέπεσε.) P. X. vulg. ἔπεσε. pro ἱκετεύουσα, P. βουλομένη.

P. 272. v. 2. πρὸς τοῦ σκότους) P. πρὸ τοῦ σκότου.

7 ὀνόματα) alludit ad nomen Thisbæ, quo vel audito, ita mirifice terrebatur Cnemon.

19 ὃ καὶ πλεῖόν ἐστι θαυμαστὸν, οὐδὲ ἀνδρός) P. οἱ καὶ πλεῖον οὐδὲ ἀνδρ.

P. 273. v. 1. Θίσβην) suprà pag. 212.

21 γινώσκων οὐκ ἔτ') P. X. vulg. γινώσκω γὰρ οὐκ ἔτ.

22 Θισβιάδας) iocus, vt suprà Θισβαῖος, & τῆς ἄγαν ἀνδρείας.

25. 26 ἐτύγχανε) hic interturbat Cnemonis orationem Nausicles, plura vt videtur dicturi.

27 σοι) vulg. σου.

36 παιδίον ἐμὴν) ἐμοί, & ita legēdum; vel potius, ἐμή, quemadmodum pag. 292. si interpp. sequi velimus. sin minus, ἐμὴν non ad παιδίον, sed ad Thisben, cuius erat dominus, referetur.

P. 274. v. 14. προδιηγήσατο) P. διηγήσατο. sic suprà.

17 γεγόνει) B. γεγόνει. inclusum καὶ in Pal. non apparet.

29 Χαρίας τις) τις è Palat. addidi.

P. 275. v. 4. καὶ τέλος) illud

habes pag.74.

9 αὐδιρῶν] B. αὐδερὰν.

37 ἔτω] additum è P.X.

P.276.v.4. ὄπο.] P. ὅποι X. ὅπη. mirum quàm in his inconstantes mss. libri.

9 πάν]α ϖρὸς]al. τὸ παρόν; πάντα μοι πρός.

11 Χεμμιάτιδι] P.X. Χεμμίτιδι.

31 τὸν] al. τῶν.

P.277.v.14.15. ἀνακδειχθείη] P. ἀναχθείη.

19.20 ἀπέτρεχεν) idem, παρέτρεχεν.

21 εἴπου]ἤπου P.

39.40 ἀπειγωκέναι, ἢ τῶν, &c.]sic mss.

P.278.v.13. τὸ δή τινι]P. οἷα δή τινι.

26 ἀναφαινομένης] P.Xyl. φαινομένης.

Vlt. οἷοί περ]vulg. οἷά περ.

P. 279. v.33.34. πιστεύουσι] P.X. καὶ]απιστεύουσι.

38 δὲ πεπείκασι] B. δὲ καὶ πεπ.

P.280.v.13. τὸ ἐντεῦθεν] Pal. τοντευθεν.

20 ἀφῆκεν] ita P. at Xylander legit ἀνῆκεν.

30 εἴπερ αὐτοῦ]vulg. αὐτόν.

P.281.v.24. ἐφησυχάσας]P. ἡσυχάσας.& paulo pôst ἐπαγγελίοις, vna voce.

40 ἄπειμι] alludit ad illud Homericum.

Χρὴ ξεῖνον παρέοντα φιλεῖν,
ἐθέλοντα δὲ πέμπειν.

P.282.v.21. ἔλυξέ τε] P. ὠλόλυξέ τε. & οἰάκεσι, pro διάκρουον.

34 πεφιλοτίμηται] V. Xyl. Pal. πεφιλοτίμηται. B πεφιλοτίμηται.

P.283.v.11. τρέπομαι] P. τράπωμαι.

34 παρεμπέπ]ωκότος] Palat. παρέπεπ].

P. 284. v. 21.22. ὅ]ι γε δὴ] vulg. ὅ]ι δὲ δή.

31 ἐπτοημένον] B. ἐπτοημένου.

38.39 ἀσμένως)scribe cum P.& X. ἀσμένω.

P.285.v.13.14. συναποκινδυνεύειν) ita P.V.Bas. συγκινδυνεύειν.

19.20 ὑδαμῶς)P.X. μηδαμῶς.

39 μήπει Θεσ.] vulg. ὅτι Θεσ.

P.286.v.5. μή τε πηνίαν ὑδύρου,π]ωχεύοσιν ἔτι προσδοκήσας] inserta hæc è P.& Xyl.

14 ἁρμόζω)vulg. ἁρμόζων. & seq.v. ἐπιδοὺς.

25.26 ὄχλῳ καὶ ἀπροσδόκητα] Bas. ὄχλῳ ἀπροσδόκη]ον.

30 προπίνοντι]Pal. προπινοντι.

P.287.v.27. θάλαμον ὁ εἰληχώς με] absunt hæc Palatino. ab aliquo adiecta existimo qui hic aliquid deesse suspicabatur. totum locum ita legerim cũ P.X.& interpunxerim: οἷον τὸν θάλαμον ἀνέδειξε, μόνην μὲν ἔχων με ἀνύμφευτον· τῆς δὲ μέχρις ἐνόμιζ]ο νυμφίου Θεαγένους, οἴμοι, χηρεύει. Κνήμων γαμεῖ, Θεαγένης δὲ ἀλητεύει, καὶ ταῦτα αἰχμάλωτος. vt sit, quem-

quem

nam mihi thalamum parauit! solam me quidem habet (thalamus) *& innubam: illo vero vel nomine tenus sponso Theagene, ehem, viduus est. Cnemon vxorem ducit, &c.* Si cũ vulgato legas οἴμοι, χορεύει Κνήμων, videbitur Chariclea inuidię vitio laborare. paulo post, vulg. Θεαγένης τε ἀληθεύει, &c. perperam.

P.288.v.7. εἴη τὰ δυστυχέστερα. σώζοιτο) P. εἴη τὰ δυσχερέστερα, εἰ σώζοιτο.

36 ἐπιχία) P, ἀποχία.

l. vlt. συναναπαυσαι) ita Pal. vulg. συναναπαυσα.

P.289. v.4.5. Inclusa vncis, absunt à P.

6.7 ὁρᾶν ὑποτιθεμένη) vulg. ὑπονομίζουσα τιθεμένη.

10 ἑαυτὴν) al. αὐτήν.

11.12 λύζουσα) P. ὀλολύζουσα.

41 ἔτι κυμαῖον) P. ἐπικυμαῖον (καὶ τὸ περὶ τὰν ὕπνων, ἐμμανὲς ἐπισημαῖνον) inclusa inseruimus ê Pal.

P.290. v.20. λαμβάνον) Basil. λαμβάνων.

21.22 βελτιόνων ἴσως ἐλπίδων;) *quum iam spes meliores inchoare debeas:* vel, *spes meliores affulgere incipiant.*

42 διεξάγει) P. X. ἐξάγει τὴν ἀθλίαν, ἀλλὰ καθαρῶς τε ἐ σωφρόνως.

P.291. v.4. ἀνδρὸς, πόθ☉, καὶ τοῦ τ) P. ἀνδρὸς πάθους, καὶ τούτου.

11 νευόντων) P. νδυσάντων.

24 ασδυςίον) P. ἄπιστον.

P.292. v.10. τότε) vulg. ποτέ.

19 ὄμματα] ὄμμα P.

31 αὐτίκα]P. αὐτίκα & quod sequitur μικρον, è libris additum.

39 νῦν] & hoc ex iisdem libris.

P.293. v 1. διανοηθεῖσιν] *Nobis enim fugam ex insula bubulcorum meditantibus*: P. at B. cum interp. δινηθεῖσιν X. βουληθεῖσιν.

12 τυγχανόντων]P. ἐντυγχανόντων.

P.294. v.31.32. τοῖν ὀφθαλμοῖν]P. τῶν ὀφθαλμῶν.

295. v.12. εἴ ποι]P. εἴ πη.

P.296. v.2. δὴ, καὶ)P. δὴ ἤ.

7 δειλαι) in Pal. γράφεται, δειναὶ, & ῥᾳδίως.

21 τὸν ἄγαν φίλον) Pal. τὸν ἄγαν φίλον.

22 περισπειμένης) P. B. at Xyl. περιϊεμένης.

P.297. v.1. τοῦ μεγάλου) vulg. τοῦ μεγάλου.

6.7 τῶν μεγίστων δώρων)P. τῶν μεγίστων δῶρον.

11 ἐπελθόντες, γνωρίζειν) P. Xyl. ἐπελθόντες ἀφειλοντο. sed quod paulo pôst sequitur ἔλεγον delent, nec Vaticanus agnoscit. suprà p. 277. ἐξ ἐπιδρομῆς ἑλόντες ἔχουσι.

36 ἀπροφυλάκτοις) vulg. ἀπροσφυλάκτοις.

P. 298. v. 16. 17. Μεμφιτῶν πόλιν) Palat. Μέμφιν πόλιν.

37 σκηνώσοντος) P. vulg. σκηνεύσαντ☉.

l. vlt. εἰ δυνατὸν) P. εἰ δύναιντο X. εἰ δυνάμενοι.

P.299.v.14.αὐτοῖ] ita P.X. αὐτοῖς Baſ. αὐτὰ Vat. eius qui deſcripſit error fortaſſe.

39.40 ϗ τὰ τῆς ἀσφ.] mſſ. malè verò vulg. ϗ τὰ τ ἀσφ. vidit & Canterus Syntag.

P.300.v.4. ϗ τῶν νικ.] P. ἐκ τῶν νικ.

56 ἀναχωρήσαντι] P. ἀναχωρήσαντος.

68 τλὼ ἐω] P. τῇ ἐα.

31.32 τῆς ὁδοιπορίας] P. τῆς πορείας.

1.vlt. βόθρον] è mſſ. inſertum.

P.301.v.1. πυργιαίῳ ἐκ ἐποπτέρου] P. πυργαίῳ ἐκ ἐποπτέρου.

15 μαρτύρῳ] vulg. μαλάθῳ.

16.17 ἐφ᾽ ἅπασι] ita mſſ. omnes. γε. & ἀσπίδι, vt notauit Schottus. Baſ verò ἄσπιοι legit, quē ſequutus eſt interpres.

34 αἴθριον] lege potiùs cum P. & X. βόθρον.

39 ἀήθων] P. ἀηδῶν.

P.302.v.17. τὰ ἐκ] X. τό.

B τλὼ.

25 βιωτέροις] P. at Baſ. βιβαιοτέροις. malè in Xylandri libro ex coniectura notata & hæc lectio: βιωτέροις ἀσπίσιν τοῖς καταναγκασμοῖς, ſed bene habet vt nos edidimus. nam elliptica locutio, τοῖς καταναγκ ſ. ὀνόμασι, vel, vt ſuprà ἄσμασι. ſimile quid habes pag. 179.

39.40 ὄντος] addita hæc dictio è P. & X.

l. vlt. πλησιάσαντας] X. πλησιάσαντα, vt ad ſolum Calaſiria referatur.

P.303.v.4. ἐπαγγ] P. ἐπαγγ.

14 τὰ ἄντρα] P. τὰ ἄντρα, & pro σώματι καιρῷ Pal. X. σώματι καιρῷ.

P.303.v.30. λαχείμενα] V. λαχιμένα. P. ἐσαχέναι.

P.304.v.6. χερσὶν δὲ μόνης ἀλοώμενης] P. χερσὶν δὲ μόνη ἀλοωμένη.

14 ἀλλ' ἤδη] Baſ. ἀλλὰ δὴ.

25.26 πεσόντος] vulgata πεσόντας.

35 ξίφεσι] X. ξίφει. vt ad ἀγῶνα referatur.

37.38 ἀπαιωλήσασι τε ἔτ καὶ) P. ἀπαιωλήσαι τε ἔτ καὶ.

P.305.v.23.24. ἐπιβάλλοι] P. ἐπιβάλλοις. X. ἐπίβολος. Schot. ἐπιβολος. ſic.

ΛΟΓΟΣ ζ.

P.306.v.11. ἀπεδείκνυεν] vulg. ἀπεδίσπρον.

P. 307. v. 18. 19. τείχους] vulg. τείχου. Xyl. τείχους.

36 ἄσημον] P. ἄσημον.

P.308.v.2. ἐκστρατεύσαντα) P. ἐκστρατεύσαντος. X. ἐκστρατεύσαντας alii. ſeq. v. ἀλλὰ Ἀρσάκη) Baſ. ἀλλὰ ἐ Ἀρσάκη σωθῇ ἐκείνη.

20.21 συνιέναι δραστήριος) vide pag. 254. ſeq. v. mſſ. o. ὑπέρογκος. Baſ. ὑπέρογκον.

P.309.v.1. ἱκετηρίας) ita P. & B. ἱκετηρίας. Xyl.

27 τοῦ ἀδελφοῦ) Baſ. τ᾽ ἀδελφοῦ.

36 ὑποπτευθεὶς) mſſ. o. πιστευθεὶς vulg.

P.310.v.6. ἀπορρήτοις) ſic P. & V.

7 προανῆκεν) P.X. πρότερον αἰνῆκεν.

16 συῤῥυέντος)X. συῤῥέοντες.

22 ταῦτα) abest à Pal.

34 ἄλλας) idem ἄλλως.

P.311. v.4. τάς τε σωματοφύλακας) P. τοῦ τε σώματος φύλακας.

11 περιέτρεπεν)idem, περιέτρεπεν.

34 ἀπολαμβάνει τὴν) ita mss. nostri. malè B. ἀπολαμβάνω: vt & paulo post οὐδὲν pro οὐδενί.

P.312.v.9. ἐπιβεβληκώς) X. ἐπιβεβληκώς.

40 τὴν ψυχὴν) Palat.X. τῇ ψυχῇ.

P.313.v.14. ὑπερλησῶν) P. ὑπό.

19 μὴ γὰρ οὕτω, &c.) absit, vel, auertat Deus vt. quod Galli, à Dieu ne plaise. sic pag. 239. & aliàs sæpius.

29 ἰδίας) B. ἰδία.

P.314.v.9. ὑποψίαν) P.X. Bas. verò ὑποψίας.

42 προστάξεως)Xyl. προτάξεως. P. προτάσεως.

P.315.v.5. τῶν γινομένων]P. X. τῶν γινομένων.

9.10 περιθέντες]iidem, περιτιθέντες.

P.316.v.12. ἐγκεραμβίλω] P. κεραμβίλω.

37 ὑπέστη γε] idem, ὑπέστησέ γε.

39 παρά] abest hæc præpositio à Palat. paulo pòst [εἰς φυγὴν] addidimus è P. & X.

40 ἐπὶ τὰς πύλας εἰσφρῆσαι]ita Bas. P.X. paulo plenius, ἐπὶ τὰς πύλας ἔσω, εἰς τὸ εἰσφρῆσαι.

P.318.v.19. μηχανησάμενον] vulg. μηχανησόμενον. & mox, ἄλλας, pro ἄλας, malè.

40 Θύαμι καὶ Πετόσιρι, συνεχῶς ἐβόα, τί ταῦτα] absunt hæc vulgato; nec interpres habuit: quemadmodum nec illa quæ pag. proxima ἔστη κατὰ πρόσωπον, καὶ ὤφθη μέγας τε καὶ ἱεροπρεπής, ὑπέκλασέ τε ἠρέμα, καὶ τὰς χεῖρας, &c. hæc in trib. mss.

P.320.v.40. θρήνοις] vulg. θρήνους.

l. vlt. [ἰδὼν] abest hoc à Palat. & Xyl.

P.321.v.8.9. τῇ θέᾳ]vulg. τῆς θέας.

17 συμβόλων] B. συμβόλοις.

P.322.v.21. ἐπήκμαζεν] P. ἐπήκμαζον. melius.

35 περιτρέχοντος] B. προστρέχοντες.

P.323.v.15. ἀπεστάλκειν]Bas. ἀποστείλαιν.

33.34 τὸ ἀγέρωχον] P. τὸν ἀγέρωχον X. τὸν ἀγερόχον.

40 ὅρμους]è P. & Xylandri libro additum.

41 ἴσον] sic P. vt & infrà p.329. vbi Xyl. ἴσειον.

P.324.v.5. ἐνθύμημα) V. ἐνθύμημα. hęc vox in Pal. non paret.

12 ἐντός) vulg. ἐκτός.

31 πλάτην)scribe potius cum mss. πλαταίαν.

39 ἐκβοησάντων] ita P. at B. ἐκβοήσαντος. præstat altera, quum mox παρῳδηλουμένων sequatur.

P. 325. v. 6. ἑαυτῶν] P. ἑαυτοῦ.

17 ἦλθε] vulg. προῆλθε. mox pro ἵετο, P. ἵεται.

29. 30 παννύχιος γοῦν ἔκειτο] P. παννύχιον οὖν. sic in seqq. παννύχιον παρατηρουμένων.

33. 34 ὀρθουμένη] & ita mss Basiliēsis quoque. malè vulg. ἀρθουμένη.

P. 326. v. 17. τοσούτου] Palat. τοιούτου.

28. 29 οὐκ αὖ φθάνοις] ita P. at Vat. si modò rectè descriptum, φθόνοις, & in margine notatum ὑστερήσεις, vt editus Basil. Xyl. φθάνεις. Palatinum sequuti sumus. sic dicitur οὐκ ἂν φθάνοις ἀκούων, id est, *iam iam audies*. ambigua tamen locutio, quam studio auctor, lenæ, quæ & dominam & se vna decepit, tribuisse videtur.

35 Pal. προσκνιζομένη καὶ παντοίαις κολακείαις ἐξειπεῖν τὸ πάθος ἐπαγομένη.

P. 327. v. 6. ἀθρόον δὲ καταβαλεῖς] inserta è P. & X.

26 μή τοι γε] P. μή τι γε. & ita post pauculas pagellas.

P. 328. v. 9. προσεστρέφων] P. X. προσεστρέφων.

20. 21 ἐπὶ μακρῷ] ita omnes excepto Palat. in quo, μικρῷ, quod verum putamus.

36 χρυσᾶ] idem prouerbium habes pag. 410.

41 πειθοῖς] vulg. πείθοντες.

P. 329. v 9. 10. εὔελπιν εἶναι] scripserim potiùs cum P. & X. εὔελπις εἶναι. vt pag. 268. v. 7. μόνον εὔθυμος εἶναι.

P. 331. v. 19. προσιέναι]vulg. προϊέναι. & paulo pòst ἱερῶν, pro ἱερὸν.

39 βυσσοδομευομένων) Pal. βυσσομένων. V. βυσσοδομούντων.

P. 332. v. 9. 10. τὴν πρὸς Θεαγένην] videtur ἑωρακώς, aut tale quid hoc loco deesse.

40 μή τοι γε]Pal. vt suprà, μή τι γε.

l. vlt. τὸ νῦν πρ.]P. τὸ νυνί.

P. 333. v. 15. φυλαξόμενοι] Pal. φυλαξάμενοι.

12 ὀλίγον]P. ὀλίγων.

Pag 334. v. 13. 14. πενίᾳ συνεχῶς καὶ φιλτάτους ἀποκαλέση καὶ] inserta hæc è mss. P. & X.

21 ἐγκατέστησε] P. ἐγκατέστησεν.

P. 335. v. 1. καί τινες]addita hæc è mss.

P. 336. v. 30. πάντων ἔρημοι]P. τούτων ἔρημοι.

P. 337. v. 32. οἷοι νῦν ὑμεῖς, ἢ ὅτις]inserui hæc è Pal.

37 καθήκοι] V. X. καθήκει. P. καθήκῃ.

P. 338. v. 25. ἐμοὶ] P. ἐμέ. v. seq. pro ὄντω τοι, quod est in mss. in vulg. ὄντω τοι.

40 ὁποίοις τε]Palat. ὁποίοις ποτέ.

P. 339. v. 12. χρηστόν] idem χρηστότατον.

19. 20 τὸν δὲ ποιησάμενόν με θετὴν θυγατέρα]pro his legitur in P. & X. τὸν δὲ θέμενον

Χαρ

Χαριμλεία. germanam hanc lectionem arbitramur.

34.35 ἐπιφέρω χοάς] P. περιφέρω.

l.vlt. τί γὰρ καὶ ζῶ δεῖ λ. ita mss. vulg. τί γὰρ δεῖ καὶ ζῆν λ.

P.340.v.12. πηρούς] P. πηρόν.

19.20 μείλιχος] B. μειλίχιος.

P. 341.v.36.37. ἐπ' ἀδείας ὁρῶντα καὶ ὁρώμενον] omissa hęc in vulg. restituimus.

P.342.v.15. ἐπιδημένην] B. ἐπιδημένη.

P. 343. v.7. χεδόν τοι] P. χεδόν τι.

23.24 ἴχνη τῶν θρήνων] *lamentationum vestigia quædam percepit*. vulg. ἴχνη τε τῶν νέων, malè.

34 ἀνακοινώσασα αὐτῷ] B. ἀνακοινώσας αὐτῷ.

41 ἐφ' ὑμῖν] præpositio ἐφ' à Basil. abest.

P.344. v.17. ὅθλοι ταῦτα idem Bas. ὅθλος ἔφη ταῦτα.

P.345. v.4.5. χρυσοῖς] P. χρυσῶν.

17 inclusa, absunt à P.

P.346.v.21. νυνὶ γὰρ] P. at vulg. νυνὶ δέ.

29.30 περικύψας] al. παρακύψας.

41.42 καὶ τὸν τρόπον τῆς περιηγήσεως ὑφηγούμενοις] desiderantur hæc in vulg. suppleta è mss.

P.347.v.14.15. ἐπὶ δόξης] Basil. ἐπιδόξων.

l.vlt.& P. 348.v.1. τοῦ γὰρ ἀμείβεσθαι τὸν ἀσπασάμενον σύμβολον εἶναι τὸ πεποιθέναι) Πέρσαι.] & hæc à Basil. absunt, suppleta è P. & X. ἀσπασάμενον scribe, non ἀσπασόμενον.

30.31 ἀπείπεν ἀλλὰ καὶ δάπιδας] P. ἀπέστειλεν, ἀλλὰ καὶ τάπητας. vtrumque rectè.

P.349. v.20. ἱεράσμιον καὶ εὐόμιλον] P.X. ἱεράσμιά τε καὶ εὐόμιλος. vt ad Arsacen referatur, non ad ἦθος.

P.350. v.6. ἄλλοτε ἄλλως] P.B.Xyl. verò ἄλλοτε ἄλλως.

30 ἀτολμία] P. at X. ἀπολμία. V. ἀποδειλία. B. ἀποδειλίασις.

36.37 ἡγεῖται] X.P. ποιεῖται. sic auctor noster p. 387. ἅρπασμα τὸ ῥηθὲν ἐποιήσατο. & p.447. ἕρμαιον τὸ ἐκείνων θράσος ποιούμενοι.

P.351.v.25. προρρήσεως] P. X. vulg. προρήσεως. suprà pag. 310. ἐκ προρρήσεως.

P.352.v.1. μᾶλλον τῶν] μᾶλλον τοῦ. præstat altera.

14 τὸν οὐκ οἶδ' ὅντινα] P. τὸν ἀκατάδεικτον οὐκ οἶδ' ὅντινα.

P.353.v.30. βέλτιον] P. βέλτισον.

P.355.v.11.12. ἀποφλαύρωτος] V. ἀποφήσαντος.

16.17 ἐπὶ κεφαλῆς] Pal. ἐπὶ κεφαλῆς.

35 Αἰθίοπες] vulg. Αἰθιόπων.

P.356.v.6. ἐξεῖπον] P. ἐξεῖπαι τὰ ἐμαυτῆς τε καὶ τῶν δεινῶν.

16 παραγγέλσῃ] ita editio B.P. παραγγείλῃ. X. προσαγγέλσῃ.

35 ὡς χλευάζουσαν ταῖς ἐ-

παγγελίαις καὶ διαψεύσαμένῳ) hæc è mſ. Palatino, lacunam quæ eſt in reliquis, replent.

Pag.157.v.37.ταῦτα)ſcribe ταὐτά.

P.358.v.28.29.μέλλοις) P. θέλοις.

38.39 ἢ πῶς τοῦτο λέγεις ἐρωτώσης) ita mſſ.vulg.verò, ἢ πῶς οὕτω λέγεις ἐρωτησάσης.

P.359.v.11.τὸ Μιτράνου]Baſ. τοῦ Μιτράνου.

20 οὐδὲ ὅσον)idem οὐδ' ἐν ὅσον.

26 ἐπηρώτα) mſſ. o. vulg. ἠρώτα.

34.35 δοῦλος τοίνυν ἡμέτερος ὢν ἴσθι) ſeruum te noſtrum eſſe ſcias. ὢν addidi è mſſ.Interp. cum Baſil. ſeruus igitur noſter eſto.

P.160.v.40.ἐγγίλων δὲ ὁ Αχ.) mſſ.o.vulg. γελῶν δὲ Αχ.

P.361.v.6.νῦν πού τάχα)ita P.νῦν ποι V.νῦν ποῖος vulg.

34.35 λυσιτελεῖν)mſſ.at B. λυσιτελῆ.

l.vlt. πᾶσαν ἐλπίδος ἄγκυραν παντοίως ἀνέσπασεν) P.X.πᾶσαι ἐλπίδος ἄγκυραι, ἢ παντοίαν.

P.362.v.19.20.ἢ γινόμενον) P. γινομένου.

37 ἄλλης ὁμιλίᾳ)malè vulgata ὁμιλίας.

P.363.v.27.28. ἐπεῖχε) X. ἀπεῖχε.

l.vlt. τάχα καλῶς ποιοῦσα, forte an meo magno cum bono.

P.364.v.29.εὖ ἔφη ὦ δέον.) P. εὖ αὖ ἔχοι ὦ.

35 ἐκδῦναι) abeſt à Pal.& certè cõmodè abeſſe poteſt.

P.365.v.26.27.ἢ τὸν ἄπειστον τῆς ἐπαγγελίας σκόπον]P.ἢ τὸν ἀτόπων τῆς ἐπαγγελίας τὸν σκόπον.

P.366.v.5. προσθυμώσασα]mſſ. o.at vulg. προσθυμώσαμένω.

11 ἑαυτῷ συνειδότα] B.αὐτῷ συνειδέναι.

20 ἐπιβουλεύσειν] idem Baſ. ἐπιβουλεύειν.

35 ἀδιαθέντες] Palat. ἀνιαθέντες.

l.vlt.παρασκευάσας]P.Xyl. ſic pag.382.ἢ τὴν ὡς Ὀροονδάτην ἄφιξιν πιστεύειν παρασκευάζουσης. vulg. παρακελεύσας.

P.367.v.19.20.ἀνελόμενοι. Pal. ἀφελόμενος.

27 ἐμὲ δὲ] V.ἐμοί.

34 ἐποχῶν] vectans, geſtans.Hac ipſa voce vtitur Xenophon in ſimili ſignificatione; à quo auctorem noſtrum hæc hauſiſſe veriſimile eſt. vide Briſſonium de Reg. Perſ. principatu p. 66.editionis noſtræ.

P.368.v.26. ἐπιμένοις] ita V. ἐπιμένοι P. ἐπιμένεις vulg. ἐπιμένει Xyl.

29 συμβουλεύσοι] Xyl.συμβουλεύω.

41 αὐτοῖς] P.X.vulg.αὐτός.

P.369. v.7. καὶ] abeſt à libris noſtris.& pro οἰνοχόοις, iidem ἀρχοινοχόοις.

20 διότι καὶ κακῶς] διότι γε κακῶς, P.

P.370.v.4.5.ἰαμβοῦ]P.ἰαμβοῦ.

19 λαμπρὸς ἐρώμενος, καὶ μόνον] P.X. λαμπρὸς αὐτῆς ἐρώμενος.ἢ μόνος.

26 ἐπήγγειλαν]B.ἐπήγγειλε.

33.34 τοῖ

33.34 σοὶ δ᾽ ἐάλλη συνοικεῖν εἶναι αὐτῇ ταύτης ἐπηγγέλλετο] P. breuius: σοὶ δ᾽ ἐάλλλω συνοικεῖν εἶναι ἐπήγγελτο.

35 ἀντὶ ταύτης] V. ἀντὶ τῆς σῆς.

P.371.v.5. emenda typograph. erratum, συνιέντων. mox pro διαμκρέσει μόνη τῇ ἐμῇ ταῦτα πεάττεσθ, vt est in mss. Bas. διαμκρούσει τῇ ἐμῇ. ταῦτα μόνον πεάττεσθ.

29 φαντιζομένων] P. φαντιαζομένων.

ΛΟΓΟΣ η'.

P.373.v.34. ἰζήτει μὲν καὶ τὰς Φίλας, ἰζήτει] hic pro ἐζήτει, legerim cum P. ἐζήτει.

P.374.v.5. Φρουροῖς] P. & V. Φρουραῖς vulg.

12 ἡμερῶν αντηχοῦσαν] postrema dictio, inserta è mss. tribus.

16 οὐδενὶ] οὐδένα alij.

29 γένοι] ita vulg. γεγόνοι. P. ἐγεγόνει. V.

35 ὑπὸ] P. ἀπὸ.

P.375.v.5. παρεγγείρων] Bas. emendo è mss. o. παρεινείρων.

20 τῷ χρόνῳ) P. τοῦ χρόνου.

v.22. ωεθαναρπάζων X. περιαρπάζων.

P. 376. v. 4. μικρᾶς X. μικρᾶ. pro hac, exigui pretij reliqua.

P.377.v.16. πάντως] P. παντοίως.

26 μᾶλλον] idem, μάλιστα.

30 Ορεονδάτης ἐπὶ] ita mss. vulg. Ορεονδάτης αὐτὸς ἐπί.

P.378.v.21. ὅτι περὶ) περὶ additum è libris.

29 νέους καὶ ξένους) vulg. νέους ξένους.

32 ἀπηγόρευτο) Pal. ἀπηγορεύετο.

P.381.v.1. διδραμένων ὑμῖν χαιρήσεται) ita Palat. nisi quod pro ὑμῖν legat ἡμῖν, non malè forte. nam huiusmodi datiui ornatus causa, vt alibi notauimus, sæpissime ponuntur. vulg. διηγαμένων ὑμῖν χαρίσηται. Xyl. διδραγμένων. V. διδραμένων.

36 ἔρως) P. ἔρωτος.

P.382. v. 7. Bas. μᾶλλον ἢ τὸν Ορεονδάτην. vitiose.

30 διαταράττει) P. X. al. καταράττει.

52 πέπυσαι) ita P. cū vulg. Xyl. πεπίστη.

36 ὅς νῦν) pro his duabus vocibus P. οὐχὶ μόνος τις. Xyl. οὐχὶ μόνος τις.

39. εὔπιστα] ita vulg. ita P. X. nec aliter in Vaticano legi animaduerto. Canterus in Syntag. legit ἄπιστα.

P.383.v.1. vulg. μία θεραπαίνα καὶ δάκρυον Αρσάκης.

11.12 ἐντυχεῖν cum omnibus libris scripseram, sed operarum incuria ἐντυχεῖν, vt est in vulgato, repositū: id vel ex eo quod in interp. mutauimus apparet. ita enim interpres, *priusquam felicitate perfruar.*

19 καὶ ἅμα συνοοῦσα ὡς οὐκ ἔστιν ὅπως ἐμαυτῆς ἀπ.] P. X. καὶ ἅμα συνοοῦσα ὡς οὐκ ἔστι

πῶς γὰρ ἐμαυτῆς,&c.

P.384.v.34. λυπῆσαι) P. λύπηθῆναι.

40.41 ἀπελπισθεὶς γὰρ ὁ ἔρως οὐδεμίαν ἔχει φειδὼ τοῦ ἐρωμένου· τρέπειν δὲ φιλεῖ τὴν ἀποτυχίαν εἰς τιμωρίαν) desiderantur hæc in vulg.& interp. obseruauit & istud G. Canterus.

P.385.v.34.ἔχοι)P.ἔχοι.

P.386.v.6.ἀφορμὴν τῆς)ita mss.vulg.ἀφορμὴν τήν.

26.27 αὐτὴ παρ' ἐλπίδας, &c.] ita mss. vulgata verò: αὐτὴ παρ' ἐλπίδα τῇ πείρᾳ συνεῖσα οἱ κακῶν ἦν,&c.

P.387.v.12. διὰ στόμα]τος) vulg. ἐπὶ σ.

P.388.v. 8. μεμηνυμένα) V.Xyl.Pal.verò,μεμηνυομένα.

35 καθειρχθῆναι) mss. o. vulg. καθειργασθῆναι.

l.vlt. μικρᾶς)additū è Pal. agnoscit & interp.Gall.

P.389.v.26.κα]ακλινεῖσαι) P.κα]ακλιθεῖσαι.

27 καὶ τοῖς)mss.o.καὶ τ pro Ἄβρας,vulg Αὔρας.

32.33 αὐτὴ αὐτίκα λαχοῦσα)P. αὐ]ὴ λαχοῦσα.

P.390.v.7.δεδυμένον) Amiotus legisse videtur δεδυμένος. & sic optimè habet sententia. *Malum enim, vti apparebat, sagitta quauis veneno tincta violentius, & quod vel iuuenem & ætate florētem interimere posset; multo verò magis senili, tabido & effæto corpori adhærens dicto citius nobilissimas partes peruasit.*

11 ἀπεσκληκός) P.al. ἀπεσβηκός.

15 ὄμμα ἡ πρεσβῦτις ἐμπίπρατο)P.ἐπίμπρατο.vulg.ὄνομα, pro ὄμμα, malè.

30 ἐπιβουλευσαμένην ἐνδείκνυσι) vulg. ἐπιβουλευσάμενον ἐνδείκνυσι. P. & X. ἐπιβουλεύσασαν. V.ἐπιβουλευσαμένην,vt edidimus.

P.391.v.1.2.γέλων ἐφαίνετο καὶ χλεύην,&c.]ita Pal.rectè. alij cum interp. γελῶσα ἐφαίνετο,καὶ χλ.

18.19 ὁσίων)ita restituimus e P. & V. ὁσίων enim μέσον vocabulum, vt apud Latinos sacrum. sed potiùs hoc ironicè à Chariclea dictum esse crediderim, vt & illud θαυμάσια, & paulo pòst τὰ κάλλιστα τῶν ἔργων. huiusmodi enim magis mordent. vulg. Bas. ἀνοσίων.

21.22 καὶ πολλῷ μᾶλλον) additum è Palatino.

P.392.v.5.ἀγομένης)B.ἀγομένη.

P.392. v. 25.26. εἰληφέναι τι)P.εἰληφέναι δέ.

P.393.v.4.ἔοικεν) hæc vox in Basil.desiderabatur.

P.394.v.2. ἀπολογεῖτο)P.V alij ἀπολογεῖτο.

9 διαχρήσασθαι) Pal. V. vulg. διεχρήσατο.

36 ἐπιφερομένη) Xyl. ἐπιφαινομένη.

39 ἐπαγόμενον τε ὡμολόγει) vulg. ἐπαγόμενον ὁμολόγει.

P.395.v.10.εἰ πυρᾶν ἄγειν) ita Pal. cum Bas. at Xyl. εἰς

πυρ

πῦρ ἀνάπτοιτο. Pro συνεχῶς, P. συνεχές.

17 ἄστυ διαδραμούσης) P.X. vulg. ἄστυ δραμούσης.

P.396.v.4. τύχης) P.X.Bas. cum interp. ψυχῆς.

23.24 περιρρέοντος αὐτὴν) V.X.P.verò αὐτῇ. abest autem hæc vox à Basil.

32 περιαυγάσματος) P. αὐγάσματος.

41 ὑποφθέγγοντος) X. ἐπιφθέγγοντος.

P.397. v.12. καθαρὸν τὸ γύναιον αἴτιον, ἀναίτιον τὸ γύναιον) P. καθαρὸν τὸ γύναιον, ἀναίτιον τὸ γύναιον ἀνεβόα.

22 ἐξάλειψαι) P.V. at Xyl. ἐξάλειψαι. vulg. ἐξελέγξαι.

P.398.v.11. γυναῖον) Basil. γυναῖκα mox lege ἐπαναφέρειν.

P.399.v.3.4. ὑπείκον, ἅμα τι καὶ) Pal. alii ὑπείκοντες ἅμα.

7 αὐτὴν) Bas. αὐτόν.

10 scribe ἐπενενόητο cum P. vulg. ἐπινενόητο.

P.400.v.15. πυρκαϊὰν) ita P.V. vulg. πυράν.

32 ποικίλως) P. ποικίλως.

P.401.v.3. ἰλήκοιτε) P. ἰλίκοις τε. vulg. ἰλίκοι τε.

10 δέ μου) vulg. δέ μοι P.

15 εἴτε καταδαρθεῖν λαθοῦσα φανεῖς, εἴτε καὶ ἐναργὴς ὀφθείς) suppleta hæc è mss.

35 πεφοίτηκε) P. πέφυκε.

P.402.v.41. ἐκείνου) P. ἐκείνων.

P.403.v.2. σωτηρίαν) vulg. σωτηρίας.

P.404.v.9. ταῦτα μὲν εἰκότα, &c.) i. hæc quidem verisimilia, imò verissima & euentui respondentia, &c.

P.405.v.13.14. ἀθρόως) P. θορύβῳ vulg.

22 ἀσθενεῖς) P. ἀσθενεῖς.

P.406.v.[illegible].σοῦ) P.al. σοι.

33.34 πρᾶττε, νυκτὶ ἐν τάχει, συμμάχοις εἰς τὸ λαθεῖν ἀποχρώμενος. εἰ δὲ καὶ τὰ περὶ Ἀρσάκην ἐπεσταλμένα) inserta hæc è P.X.

l.vlt. διελθὼν) P.X. ἐπελθών.

P. 407. v.6.7. καταχέουσης) iidem, κατεχούσης.

10.11 & X. legunt, προαποθανοῦσα καὶ ἡμᾶς συναπολέσασα, ἢ ἔχουσα τοὺς νέους ἐκδοῦσα.

20 μυρίας) iidem μυρίαις αἰκίαις καὶ κολάσεσι dādi casu.

26 παρέστησε) B. παρέστησα.

P. 408. v.19.20. φωτίζων) Pal. φωτίζειν vulg.

32 σατραπείων ἐκπὶς ἐγγόνεισαν) mss. vulg. ἐγγόνων.

P.409.v.16. ἄφθονον) è mss. abest à vulg. hoc vocabulū.

l.vlt. ἐπιρρίφῃ) ita mss.

P.410.v.20. δυσμικωτέρων) vulg. δυστικωτέρων.

33 γεγονέναι) ex iisdem, mss. additum.

P.411.v.4. πάντως ἂν ἀσχημονοῦσα] ita scripsimus. V. *P.* ἀσχημονοῦσα.

21 τυραννικῶς) P.X. τυραννικόν.

27 εἴπερ δὴ σώσειεν) P.X. εἰ περισώσειεν.

37 τῇ ἀκοῇ) Pal. & Xyl. τὴν ἀκοὴν accus. casu, vt subaudiatur διά.

P.412.v.8.9. τῆς ὁδοιπορίας) P. X. τὴν ὁδοιπορίαν: quā lectionē

verio

veriorem existimarim.

15.16 εἰ δυνώμηντο) P.V. at vulg. εἰ δυνάιντο.

17 προσκεχώρηκεν) P. Xyl. προσκεχώρηκε.

P.413.v.7. τῶν φιλίων) P.V. τῶν φίλων. & pro ἀποσφαλέντες, Pal. ἀποσφαλέντες.

10 λόχμον) P. νύκτα. & mox pro κατὰ τὸν Βαγ. vt mss. ὁ κατὰ Βαγ. vulg.

27 ὑπό τε) mss. vulg. ἀπό τε.

P.414.v.21.22. ἐπερραμένους) P. X. ἐπιτεραμένους. & paulo pòst βραχυτόμους, pro βραχυτόμους.

34 φιλίων) ita vulg. & Xyl. at Pal. φίλων, al. χιλίων.

P.415.v.3.4. ἐφιέντες) Xyl. ἀφιέντες. & mox, ἔλιμον, pro ἔλυμον.

9 τὴν θέαν) additum è P.

36 πρόδηλος) mss. at vulg. προδηλοτέρους.

l. vlt. φιλίους μᾶλλον) V.P. φίλους πλέον.

5.6 τίθεται) τίθεται P.X.

10.11 ἀπὸ τῆς ὄψεως) P.X. ἀπὸ τῶν ὄψεων.

37.38 ἀγομένους) B. ἀγομένους.

39.40 γνωριζομένους) ita P. X. Bas. verò γνωριζομένους.

P. 417. v.6. βασιλείαις) P. βασιλείοις.

14 δῶρον) P. δῶρον.

34 πρὸς τὰν, &c.) P. προσαλίζειν ὕστερον ὑπὸ τῶν ὑπηκόων.

ΛΟΓΟΣ ί.

P.418.v.12. προσαπλάσαι) P. προπλάσαι.

P.419.v.1. ὁ δὲ δή) vulg. ὁ δὲ τῶν.

24 πρὸς τὰ ἴδια) ita scripsimus è P. vulg. πρὸς παιδία, quem interpp. sequuti sunt. vtra lectio præstet, mihi nullum dubium.

27.28 τῶ συμβόλω) B. τὰ σύμβολα.

P.420.v.22. διαλύοντες) P. X. Bas. παραλύοντες.

33.34 suprà simile prouerbiũ, χρυσᾶ χαλκείων ἀλλάττεται. paulo pòst pro γεγόναμεν. Pal. γεγόναμεν.

P.421.v.15. παρὰ τὴν] παρὰ abest à P.

17 χρονοτριβεῖν τὸν στρατὸν προσκαθήμενος) P. πρὸς τὸ στρατὸν προσκαθήμενον. Xyl. προσκαθήμενον.

29 μοίρας) mss. B. μοῖραν.

40 ἀντεγείροντες) P. ἀνεγείροντες.

P. 422. v. 2. μυριοπληθῆ στρατὸν) mss. at vulg. μυριοπλήθει στρατῷ.

6 ὁ γὰρ, &c. inclusa è mss. inserta sunt.

11 ἐργασομένους) V. X. at P. cum vulg. ἐργασαμένους.

39 διαπεμπῶν) abest à vulg.

P.423.v.2. τοῖς χρησμοῖς) vulg. τοῖς male. hęc terminatio masculino & fœmineo generi cõmunis, scribæ minus attẽto sæpius imposuit.

5.6 στόμιον) mss. vulg. στόμα.

10 ἄσθμα) Bas. ἆσθμα.

25 σανιδωμάτων διεστώτων) Palat. σανιδωμάτων τὰ διεστῶτα. Xyl. τὰ διεστώτων.

32 προστυχόν) P. V. Basil. προστυγχάνον.

41 αὐ

41 αὔλαυνα. P. αὐλόν.

P.424. v.39. μισόγαμος) P. μισόγαμος.

P.425. v. 4. εἰς μέλαινα) vulg. ἢ.

12 ἵζησειε) P. ἵζηπε.

21 ἐγκαταλείπεται) P. X. ἐγκαταλείπεται.

29 ἐπίκλυσιν) B. ἐπίκλησιν.

P.426. v.19. ἐφικέσθαι) P. ἀφικέσθαι.

21 ψυχῆς) vulg. τύχης.

25 ὀρέγοντες) P. αἴροντες. mox pro ἐφεστῶτας, B. ἐφεστῶτες.

P.427. v.14. ᾔχετο) P. X. ᾔχειν.

24 πρὸς ἀμύνων) è mss.

37 στρατιώτη) P. ita, στρατιωχεροσαιον.

P.428. v.11. κινδύνου γιγνομένου) P. X. κινδύνου ἑαυτῷ γιγνομ.

34 P. σφενδονηθῆναι.

35 καὶ αὖ καὶ ἐπ.) P. τῶν καὶ ἐπιπλ. & pro τὰ τῆς μάχης, X. τοῖς τῆς μάχης.

P.429. v.1. παραγιγνόμενος) V. προσπαραγιγνόμενος.

20.21 βουλόμενοις ἐστὶν) X. βουλόμενοι ἐστιν. P. βουλόμενοι ὅ ἐστιν.

29 ἐκενώθη) P. ἐξεκενώθη.

Pag.430. v.2. ἱκέτας) malè vulg. cum Palat. οἰκέτας, vt & paulo post ἔχω.

19 τὴν δίκην) P. τὴν νίκην.

34 μηχανὴ) è P. & X. additū.

P.431. v.14. τῶν Περσῶν) X. τῶν. alij vt editus, τῶν.

16 ἁπλῶς) ita P. at. X. ἁπλοῦ.

29 αὐτὸς ἔτι μελλήσων) Palat. αὐτοὺς ἔτι μελλήσων. X. ἔτι καὶ μελλήσων.

41 καὶ οὐκ ἐν αὐτῷ) X. καὶ οὐκ ἐν ἑαυτῷ.

P.432. v.7. ὢν] P. ὄν.

22 προσταχθέντες] vulgata προσταχθέντα.

29 fortè ἐπιγιγνομένοιν, vel ἐπιγιγνομένων.

l. vlt. συμμετρούμενοι] mss. o. Bas. συμμετρούμενον.

P.433. v.5. κυλινδηθέντων] al. κυλισθέντων.

15 χαύνου] ita P. cum Bas. at & X. χαύνης.

23.24 ταπεινότερου τοῦ ἐργαζομένου ἐπιλαβόντος, ἐπίκλυσις] ita B. V. ταπεινότερου πρὸς τοῦ ἐργαζομένου ἐπιλαχόντος ἐπίχυσις. Xyl. ἐπιλαχέντος ἐπίχυσις. P. ταπεινοτέρου τοῦ ἐργαζομένου ἐπιραγέντος, ἐπίχυσις.

29 ὁδοποιοῦντος] V. X. ὁδοιποροῦντος.

P.234. v.5.6. προσετίθεον, &c.] vulg. προσετίθεντο καὶ ἑαυτούς.

10 ἄχρι δὴ τοῦ ὅτι φῶς ἐπιγιγνόμενον] P. ἄχρι δὴ τὸ φῶς. V. ἄχρι δὴ τὸ ἡμέρας φῶς.

36 ἐξικμάσασθαι] P. ἐξικμάσασθαι. & mox pro τέλεια. vulg. τε ἅμα. & pro ἵππῃ, ἵππον.

39.40 συνέδριον] vulg. & P. συνήδριον. Vat. συνέδριον. emenda erratum typograph.

41 ἠναγκασμένοι) X. ἠναγκασμένοις.

P.435. v.11. συνεστηκέναι) mss. o. vulg. ἀνεστηκέναι.

15 ἐπιλαμβάνει) ita P. cum vulg. V. ἐκφαίνει. X. ἐμφαίνει.

26 ἀρχομένην) ita Pal. malè vulg. ἀρχομένων. ἄρδοντα pro ἄρδοντος & ἐπομβρίζοντα, pro ἐπομβρίζοντος. Xyl. quæ le-

Ctio

ctio constructionē faciliorē reddit. si ἄρδοντος & ...ομβρίζοντος cum Pal & vulg. retineamus, erit genitiuus absolutè positus. pro πεπαγμένας, P. πεπαγμένον.

40 τὴν] inclusus articulus è P.X. additus.

P.436.v.5. λιπόντα] Pal. ἀπαντῶσα, Basil. cum interp. ἀπαντα: illius totius desiderio. nos λιπόντα, illius absentis, ex cōiectura reposuimus quod mox sequatur σιωπῶντι.

l.pen. συνεστηκυίας] ita mss.o. pro quo vulg. ἀνεστηκυίας. quemadmodum præcedentis pag. v. 11. συνεστηκέναι, pro ἀνεστηκέναι.

P.437.v.21. αἴσθησιν] P.X. Basil. αἴτησιν.

31.32 ἐχόμενα] Xyl. at. V. cum Bas. ἐχομένας.

37 λαβὼν) Xyl. λαβόμενος. alij vt vulg.

P.438.v.10. ὅσαι) P.X. al. ὥς αἱ.

12 ἀνεφθέγξαντο) iidem. vulg. συνεφθέγξαντο.

22 εἶτα καὶ κατὰ συλλόγους συνιστάμενοι, καὶ τέλος καὶ τὸ ζεῦγμα ἐποπτεύοντες) sic mss. vulg. pro καὶ κατὰ, ὲ μετὰ. pro ἐποπτεύοντες, ὑποπτεύοντες. Latina interp. hoc loco non placet. malim: *Deinde quod concilium* Persæ *conuocassent: postremo, pontem ipsum cernerent.* vel potius: *Deinde collatis inter se sermonibus coniectantes: postr.*

32 συνεργήσαντες) mss. o. vulg. συνεργήσαντες.

35 ἐγχειρίζεσθαι) P. ἐγχειρίζειν. X. ἐγχειρίζει.

P.439.v.4. τε) additū è X. pro hoc in P. τὰς exaratū est.

25 ὑπέφυγεν) ita in Pal. vulg. ὑπέφυγον. sed aliā lect. prefero, quod sequatur ὑμῖν.

30 ἐπ' ἀμυγέν) ita scripsimus ad vitandam ἀμφιβολίαν, quū in vulg. legatur ἐπαμυγέν. plerumq; enim prępositiones, vt monuimus cum nominibus quibus præponuntur, cohærēt: vt, παρ' ἐλπίδα, &c. Palat. ἐπ' ἀμυγδὲν.

P.440. v.7. ὑφυπταμένους) P. ἀφυπτάμενος. & mox pro ἰδόντων, X. εἰδότων.

9 ἐν ὅπλοις) P.X. ἐνόπλους.

21 συνεπήγνυτο μᾶλλον) Pal. συνεπήγνυτο πρὸς τὸ μᾶλλον.

19 ὡς τὴν) P. X. εἰς τὴν.

41 αὐτὸν εἰς) P.X. αὐτοὺς εἰς.

P.441.v.7. καθίστη) P. μεθίστη.

15 ἐκπεταγμένων) ita V.X. at Pal. cū vulg. ἐκπεταμένων. seq. v. Pal. σῦν Ορεσονδάτης.

31.32 κατασκευάσας) P. cū vulg. V.X. παρασκευάσας.

l. vlt. ἐντετραμμένους.) P. & vulg. ἠυτρεπισμένους Xyl.

P.442.v.5. πεφραγμένος) P. & vulg. at X. παρατεταγμένος.

17 ὲ τὸ) copula καὶ abest à P.

24.25 κατόπιν) Xyl. κατὰ πόδας.

34 καὶ) è P. & X.

37 ὁρμώμενοι) Xyl. ὡρμημένους P. ὡρμημένους.

40 λαμπρῶς) X. λαμπρῶν.

P.443 v.1.2. μόνον] idē Xyl. μόνος. P. μόνους.

5 καὶ γὰρ οἰκῶ καὶ ἔστιν] Laudat hunc Heliodori locũ Brissonius, lib. suo de Regio Persarum principatu, editionis nostræ pag. 380. Xyl. legit ἔστιν οἰκῶ ἢ δὲ ἡ φαλ-

19 σοφιζόμενον) X. πεσοφισμένε.

32 ὅσον) geminat ὅσον. P. ὅσον ὅσον ἀπιτυχμιαίας.

37 ἐφαρμόζοντες) X. ἐφορμόσαντες. pro πάντοθεν, v. 34. Vat. πανταχόθεν.

39 ὑπεισχειμένην) Palat. & Brissonius. ὑποκειμένην. vulg.

42 ἐπιπλοκαῖς) vitiose in vulg. ἐπιτύχαις.

P. 444. v. 28. ἑτέρων) P. V. vulg. ἐκατέρων.

31 καὶ ὁπλίζειν) V. ὡς ὁπλ.

41 ἥκει) P. ἥκε.

P. 445. v. 9. ἵππιον) Pal. ἱππειον. v. 19. χρυσὸν) è P. & Vat.

P. 446. v. 6. παρθενοχλήσοντας) mss. vulg. verò παρενοχλήσαντας.

14 προστάξας) Bas. προστάξας.

19. 20 βόμβοις è manuscriptis reposuim⁹, pro eo quod in vulgata edit. ῥόπτροις.

29 παραμείβοντας) ita V. & Xyl. Pal. verò cum Bas. παραμείβοντ@.

39 Βλέμμυες) ita mss. duo proparoxyt. P. verò paroxyt. Steph. Byzant. Βλέμυες vno μ.

P. 447. v. 19. συμβολῶ) Vat. ἐμβολῶ.

29 ταῖς μὲν οὐδὲν ἢ μονονοὺ πατούμενοι) ita Vat. & X. Pal. verò cum vulgato, ταῖς μὲν οὐδὲν ἢ μόνον οἱ πατούμενοι. neutra scriptura, vt verum fatear, mihi placet.

P. 448. v. 18. 19. παραγυμνωθείσης) vulg. παραγυμνωθείσας.

22 ἀλλήλοις) V. X. ἄλλοις P. & Bas.

27 ἕκαστοι) ita vulg. lege cum Pal. ἕκαστον, elephantem nempe, vel turrim.

l. vlt. ἐπὶ τῶν ἴσων) P. X. ἐκ τῶν vulg.

P. 449. v. 2. διαπεπαρμένοι) ita V. Xyl. διαπεπαρμένοι. vulg. διαπεπαρμένοι P.

6 ἰσοὺς) ita vulg. & P. corrigendum è V. & X. οἰστούς.

11 κατασχεθέντες) V. X. κατασχέντες. Pal. cum vulg.

17 ἀνατρεπόμενοι, &c.) V. ἀναιρούμενοι, καὶ πατούμενοι. X. ἀνερδύμενοι. Pal. cum vulgato consentit.

24 καὶ) è P. & X. additum.

34. 35 σερμνίε) mss. σρέμνιε. vulg. pro τῇ ἐπιφανείᾳ, P. & X. τὴν ἐπιφάνειαν.

37 θραυούσης) B. θραυούσης.

P. 450. v. 27. ἐξὸν τινα &c.) vncis inclusa ad versum vsque 32. è mss. inserta. habet & Canterus Variarũ lib. 3. c. 1.

36 ἐπιπείραντες) ita P. cum vulg. X. ἐπιφέροντες. & paulo post pro ἐπιπειρώμενον. idẽ X. solus ἐπαιρόμενον.

38 κατιθέν) ita mss. tres. at vulg. κατατίθενται.

P. 451. v. 1. λογιζόμενός τε καὶ καμπτόμενος] ita mss. at vulg. λογιζόμενος & καμπτόμενος.

20. 21 ἀντεῖχον) V. ἀντεῖχον τ.

39 ἐκβοησάντων] ita P. at B. ἐκβοήσαντος. præstat altera, quum mox παραδηλούντων sequatur.

P. 325. v. 6. ἑαυτῶν] P. ἑαυτοῦ.

17 ἦλθε] vulg. προσῆλθε. mox pro ἵετο, P. ἵεται.

29. 30 παννύχιος γοῦν ἔκειτο] P. παννύχιον οὖν. sic in seqq. παννύχιον παρατηρούντων.

33. 34 ἐρθουμένη] & ita mss Basiliẽsis quoque. malè vulg. ἀρθουμένη.

P. 326. v. 17. τοσούτου] Palat. τοιούτου.

28. 29 οὐκ ἂν φθάνοις] ita P. at Vat. si modò rectè descriptum, φθόνοις, & in margine notatum ὑστερήσεις, vt editus Basil. Xyl. φθάνοις. Palatinum sequuti sumus. sic dicitur οὐκ ἂν φθάνοις ἀκούων, id est, *iam iam audies*. ambigua tamen locutio, quam studio auctor, lenæ, quæ & dominam & se vna decepit, tribuisse videtur.

35 Pal. προσκνιζομένη καὶ παντοίαις κολακείαις ἐξειπεῖν τὸ πάθος ἐπαγομένη.

P. 327. v. 6. ἀθρόον δὲ καταβαλεῖς] inserta è P. & X.

26 μή τοι γε] P. μή τι γε. & ita post pauculas pagellas.

P. 328. v. 9. προσεσείσφων] P. X. προσεστρέφων.

20. 21 ἐπὶ μακρῷ] ita omnes excepto Palat. in quo, μικρῷ, quod verum putamus.

36 χρυσᾶ] idem prouerbium habes pag. 420.

41 ποιήσαις] vulg. ποιήσεις.

P. 329. v. 9. 10. εὔελπι. εἶναι] scripserim potiùs cum P. & X. εὔελπις εἶναι. vt pag. 268. v. 7. μόνον εὔθυμος εἶναι.

P. 331. v. 19. προσοῖα] vulg. προοῖαι. & paulo post ἱερῶν pro ἱερῶν.

39 βυσσοδομευομένων) Pal. βυσσομένων. V. βυσσοδομείτων.

P. 332. v. 9. 10. τοὺς περὶ Θεαγένην] videtur ἑωρακὼς, aut tale quid hoc loco deesse.

40 μή τοι γε] Pal. vt suprà, μή τι γε.

l. vlt. τοῦ νεὼ πρ.] P. τὸν νεών.

P. 333. v. 15. φυλαξόμενοι] Pal. φυλαξάμενοι.

12 ὀλίγον] P. ὀλίγων.

Pag 334. v. 13. 14. πυκνὰ συνεχῶς καὶ φιλτάτους ἀνακαλοῦσα καὶ] inserta hæc è mss. P. & X.

21 ἐκπατήσησε] P. ἐκπατήσησε.

P. 335. v. 1. καί τινες] addita hæc è mss.

P. 336. v. 30. πάντων ἔρημοι] P. τούτων ἔρημοι.

P. 337. v. 32. οἷοι νῦν ὑμεῖς, ἢ θεῖς] inserui hæc è Pal.

37 καθήκοι] V. X. καθήκοι. P. καθήκει.

P. 338. v. 25. ἐμοὶ] P. ἐμέ. v. seq. pro οὕτω τοι, quod est in mss. in vulg. οὕτω τοι.

40 ὁποίοις τε] Palat. ὁποίοις ποτέ.

P. 339. v. 12. χρηστόν] idem χρηστότατον.

19. 20 τὸν δὲ ποιησάμενόν με θετὴν θυγατέρα] pro his legitur in P. & X. τὸν δὲ θέμενον

Χρε

Χαρικλεία. germanam hanc lectionem arbitramur.

34.35 ἐπιφέρω χοάς] P. περιφέρω.

l.vlt. τί γὰρ καὶ ζῶ δεῖ λ. ita mss. vulg. τί γὰρ δεῖ καὶ ζῆν λ.

P.340.v.12. πηρούς] P. πηρόν.

19.20 μείλιχος] B. μειλίχιος.

P.341.v.36.37. ἐπ' ἀδείας ὁρῶντα καὶ ὁρώμενον] omissa hæc in vulg. restituimus.

P.342.v.15. ἐπεσχημένην] B. ἐπεσχημένη.

P.343.v.7. χεῖρόν τοι] P. χεῖρόν τι.

23.24 ἴχνη τῶν θρήνων] *lamentationum vestigia quædam percepit*. vulg. ἴχνη τε τῶν νέων, malè.

34 ἀναβοήσασα οἰμῶ] B. ἀναβοήσας γοῶν.

41 ἐφ' ὑμῖν] præpositio ἐφ' à Basil. abest.

P.344.v.17. ὅθλοι ταῦτα idem Bas. ὅθλος ἔφη ταῦτα.

P.345.v.4.5. χρυσοῖς] P. χρυσῶν.

17 inclusa, absunt à P.

P.346.v.21. νυνὶ γὰρ] P. at vulg. νυνὶ δέ.

29.30 περικύψας] al. παρακύψας.

41.42 καὶ τὸν τρόπον τῆς περιηγήσεως ὑφηγουμένοις] desiderantur hæc in vulg. suppleta è mss.

P.347.v.14.15. ἐπὶ δόξης] Basil. ἐπιδόξων.

l.vlt. & P.348.v.1. τοῦ γὰρ ἀμείβεσθαι τὸ ἀσπασάμενον σύμβολον ἐδεῖτο πεποίηκε) Πέρσαι.] & hæc à Basil. absunt, suppleta è P. & X. ἀσπασάμενον scribe, non ἀσπασόμενον.

30.31 ἀπέστειλεν ἀλλὰ καὶ δάπιδας] P. ἀπέστειλεν, ἀλλὰ καὶ τάπητας. vtrumque rectè.

P.349.v.20. ἱερασμιον καὶ θώμιλον] P.X. ἱερασμία τε καὶ ὁμιλος. vt ad Arsacen referatur, non ad ἦθος.

P.350.v.6. ἄλλοτε ἄλλως] P.B. Xyl. verò ἄλλοτε ἄλλως.

30 ἀτολμία] P. at X. ἀποτολμία. V. ἀποδειλία. B. ἀποδειλίασις.

36.37 ἡγεῖται] X.P. ποιεῖται. sic auctor noster p.387. ἅρπασμα τὸ ῥηθὲν ἐποιήσατο. & p.447. ἕρμαιον τὸ ἐκείνων θράσος ποιούμενοι.

P.351.v.25. προσρήσεως] P.X. vulg. προρρήσεως. suprà pag. 310. ἐκ προρρήσεως.

P.352.v.1. μᾶλλον τῶν] μᾶλλον τὸ. præstat altera.

14 τὸν οὐκ οἶδ' ὅντινα] P. τὸν ἀκατάδεικτον οὐκ οἶδ' ὅντινα.

P.353.v.30. βέλτιον] P. βέλτιστον.

P.355.v.11.12. ἀποφλύασοντος] V. ἀποφήσαντος.

16.17 ἐπὶ κεφαλῶ] Pal. ἐπὶ κεφαλῆς.

35 Αἰθίοπις] vulg. Αἰθιόπων.

P.356.v.6. ἐξεῖπον] P. ἐξείπω τὰ ἐμαυτῆς τε καὶ τὰ δίαν.

16 παρεγγυήσῃ] ita editio B.P. παραγγείσῃ. X. προσαγαγούσῃ.

35 ὡς χλευάσουσαν ταῖς ἐ-

πομὴ ἑκάστη σκαφεῖον. Vat. σκά-φην, vt & P.

17 Ἀπαιδόρμα) P. V. vulg. Ἀγχιόρμα.

P 473. v. 27. τότε) ita Pal. vulg. τότε & seq. v. ἄρθρον δὲ ἴσα) ita P. cum vulg at V & Xyl. μέγεθος δὲ ἴσα. alteram lectionem prætulimus.

30 σφριγωμένη) post σφριγωμένη, insertum erat hoc emblema ab aliquo imperito in Xyl codice ὅλον ὑψηλὸς ἐπὶ ακρίβειας ὑψηλότης. ita fit plerumque vt quæ in librorum margine notantur, in textum sæpe irrepant.

35 δένδρα πλάτιστα, ἢ καὶ) V. X. παραπλάτιστον... Pal. πλατάνους κρείττω ἢ κατ'.

40 δύσπμοι) sic mſſ. & ita apud Geoponicos, quæ ori grata sunt & sapore suaui. vulgata editio εὔσχοι. quā interpres dū sequitur longè à scopo auctoris aberrauit. aperta hæc

P. 474. v. 4. τετρακόσια) P. V. τετρακόσια.

8 φύσει τοιοῦτον) Pal. φύσιν τοιοῦτον.

11 ἄλλοι κατ' ἄλλο) mſſ. vulg. verò ἄλλοι κατ' ἄλλον.

14 προσπαντῶντες καὶ) Pal. προσπαντῶντες ἤδη καί.

33 πρὸς τὴν πρ.) ita mſſ. vulg ἐ τήν. & τῷ πρὸ δὲ præponit in X.

P. 475. v. 9. ἡνιόχους) al. ἡνιόχους, vt suprà à nobis notatum.

20 ἀνθήλιον) P. X. vulg. ἀλλήλους. item pro ἰχνευμόνας P.

ἰχνευμόνων.

34. 35 ἡρμένων) Xyl. ἠρμοσμένον. & pro τῶν, V. X. τινῶν. & pro ἀχειρασμένων, P. X. κεχειρασμένως.

40 ὑπεσφάττοντο) V. X. ὑπεσφάττοντο.

P. 476. v. 1. ποικίλον) P. V. at vulg. ποικίλων.

5 ἐπῆσαν inclusa hæc è mſſ addidimus.

11 τοὺς γυναικείας συμπεσόντας) V. τῆς γυναικείας.

17 ἀπύρου, ex iisdem libris.

34 ἐπ' αὐτῆς) ita P. & vulg. at V. & X. ἐπ' αὐτῆς.

l. vlt. κατεσταλμένοι) sic P. vulg at V. & X. κατεσταλμένοι.

ibid. ἐπιφερεῖς) X. ἐπιτήδεια.

P. 477. v. 9. συνάξεσθαι) ita P. alii συνάξασθαι.

10 ἐπιλέξασθαι) P. V alii ἐπιλέξαι.

33 οὐκ αὖ ἔχει ποθὲν. καί τι γε ἐπήγαγεν) vulg. οὐκ αὖ, ἔχει πόθεν. & c. X. ποθὲν ἐπιπ.

35 ἀδύνατος) P. V. al. ἀδύνατον.

P. 478. v. 16. τ' Ἡλίῳ) Vat. τῷ Ἡλίῳ. Pal. cū Baſ. τὸν Ἥλιον.

21 τῷ) inclusum (τῷ) i. τινί, inseruimus è P. & V.

31. 32 τὴν καθ' ἑαυτῆς) vulg. τῆς καθ' ἑαυτῆς.

P. 479. v. 4. ἰχώρσιν) Baſ. ἰχώρσιν.

10 χρυσοῦς) P. V. X. at vulgata χρυσοῦ.

17 ἀπεναντίον) P. agnoſcit & ἀπεναντίας. X. ἀπεναντίος.

19. 20 τούτοις) V. τούτοις.

23. 24 Συνωρίδα) V. συνωρίδα.

29 πρὸς)

29 παρὸς) V. παρά.

32 ἀφροδίτης) mss. o. Bas. ἀφροδισίαν.

40 ποιᾶδε;) additum è P.

42 Φιλτάτη Χαρικλεία) delendum alterutrum ex fide mss. quorum tres illud φιλτάτη solùm retinēt: Basiliensis verò X. ρίκλεια, altero illo φιλτάτη expuncto.

P.480.v.7. ἰνς) vulg. εἴη.

11 διαδράσῃ) al. διαδράσῃς.

16 μοίρα) V. τύχη.

22 χρυσοῦ ῥῆτε) ita V.X.

24 κοκκοβάφῃσι) è ms. P.

30 τῷ τε κάλλει καὶ) ita Pal & B. V. cum X. τόδε καλλει τότε πλέον.

l. vlt. ἐπηχησάντων) X. ἐξηχησάντων. V. ἐπηχ. Palat. & Bas. vt edidimus.

P.481.v.17. οὐκ εἰς X. οὐδ' εἰς.

P.48 .v 9. νόον] ita Palat. νόμον Xyl. & mox V. ἀρχομένης, pro ἀρχομένων.

24 συμβόλοις] mss. o. vulg. verò συμβόλου.

29.30 συνέδροις] iidem, vulg. συνέδρους & v. seq pro μεταστῆσιν. X. P. μετάστασιν.

P.483.v.14. προσκεῖται] Bas. & P. πρόκειται, X.V.

P.484 v. 2. V. X. διαδικάσομαι. pro δυσωπεῖ, iidem, δυσωπεῖται.

34 ὑπήκουσεν] P ἐπήκουσεν.

P. 485. v. 1. πάρεδρος] ita mss. al. παρέδ. Pal. pro ἀποδεδειγμένος, legit, παραδεδ.

7 vulg. ἀγνοοῦσα.

10.11 τὸν ἀναγ.) vulg. τὸ ἀνας.

15 ζητάρχα) P. Bas. ζητεάρχα V.X.

21 κελεύει νόμος) ita mss.

37 ἰσχυρέους) V. ἰσχυρός. illud τὸ ex P. & X. additum.

P 486.v.11. οἷα) P. B. at V. οἱ. Xyl. ἡ.

31 δικάζῃ) P. δικάζει.

36 οὐθ' οὕτως P.V. vulg. οὐδ' οὕτως, inclusum σοι, è V. & X.

P.487.v.12. διηγήματα) V. γνωρίσματα.

29 ἐν εἰς) V.X. ἐφ' οἷς.

P.488.v.14. καὶ σώσας) X.V. διασώσας.

36 οὐκ αἰχμάλωτος) ita P. B. οὐ καὶ αἰχμ. X.

P.489.v.9. ἐπισκιάζων) X. ἐπεσκιάζον. P. ἐπιπερισκιάζων.

19 P. καὶ ὡς θερμόν.

P.490.v.14. βελτίστη) V.X. al. βέλτιστ.

P.491. v. 10. ὅτι) vulg. ὁ πᾶς.

29 τούτοις) P. B τούτου X. τοῦτον V.

36 inclusa absunt à P. & B. addita è V. & Xyl.

42 πρὸς, P. πρό. & pro ὁρωμένης V.X. ὁρωμένην, meliùs.

P.492 v.9. P.V. πρὸς τὰ λεχθέντα) P. V. πρὸς τὸ λεχθέντος. paulo pòst pro ἐκίνησαν, Xyl. ἐκίνησε.

14 ἄλλων) P ἄλλον.

34.35 σωμάτι) X. ἀπελῶμ τι.

37 τὸ φωτίον) V. τὸ φ.

39 αὐτοῖς) X. αὐτίκα.

P.493.v.12. ἔφη) ita reposuimus è Pal. paulo pòst sequitur quod Hydaspes ἐγείρε

κατανεχθῆσαν. at vulg. ἔφη, V.& X. ἔδει.

24 λήμματι] ita V.X.vulg. verò & P. βουλήματι. vncis inclusa quæ sequuntur, addita sunt è mss.

38 συγκαταπεπλεγμένην] ita P. X. συμπεπλεγμένην V. *vnà simul complicitam*, quòd eam amplexata esset. at Bas. cum interp. συγκαταπεπληγμένην, *perculsam*.

P.494.v.10. inclusa, à vulg. absunt.

34 πατρώας ἀνακλήσεως] *vt pater vocer*. ita Pal. V. vulg. πρώτας cum interp. perperam.

41 τι παθὼν] sic P.V. παθόντας vulg.

l.vlt. ἀωρίαν] X. λωρείαν.

P.495. v.38. νόμον, &c.] forte legendum & distinguendum, νόμον τῇ φύσει πλέον ἢ τοῖς ἐκ ταύτης πάθεσι προσθέμενος, &c.

P.496. v.19. ποθητόν] P. ποθεινόν.

P.497. v.2. ἰλήκοιτε] P. cum B. sic v.32. ἱλίκοιεν. V. ἰλήκοιτε. mox pro πρὸς τὸ, X. πρὸ τοῦ.

14 πλείονι δὲ αὐτὸς περὶ] V. πλείονι δὲ πυρὶ τῷ πάθει τὴν καρδίαν σμυχόμενος. abest pronomen αὐτός. B. σμηχόμενος. præstat Vaticana lectio.

l.vlt. ὁμοίας] P. ὁμοίοις.

P.498. v.32. καὶ εἰς, &c.] hæc è mss.

36 περισπώμενος] Pal. V. περισπώμενος Bas.

41 αὐτὸς] V. οὕτως.

Pag.499. v.32. νεανίου] mss. Θεαγένους.

P.500. v.4. γένους] V. μέρους.

16.17 καθειμαρτμένη] vulg. καθείμαρτο.

P.501. v.7. σφαγιασθέντα] P.V. τῷ σφαγιασθέντα vulg.

15 ἀναχθῆναι] P. B. at X. ἀναδειχθῆναι. V. ἀναδειχθῆναι.

41 αἰτίαν] P.B.al. αἴτησιν.

P.502. v.18. παρορᾷν] P.V. προορᾷν vulg. περιορᾷν Xyl.& pro τόλμα, legendum censet θόλμαι. nihil hîc mutauerim.

27 ὑμῶν] abest V.X. Pal. verò & vulg. nõ agnoscunt.

P.503. v. 6. καθωσιωμένης] X. καθιερωμένης.

29 ὑπὸ τοῦ θεῶν] ita V. X. vulg. cum Pal. ὑπὸ τοῦ θεοῦ. alterã scripturã prætulimus.

37 ἀντενδιδόειν] P. ἀντρέχειν.

41 ἰθεῶν] vulg. θεῶν.

P.504. v.5. P. ἐφ' ὑψ. sic suprà.

12. P. X. κεκρυμμένης.

P.505. v.37. παραβαλμάξας V. & P. ἐξεδαμάσας, X. ἐξεδαμάσα.

8.9 μετὰ πατρ.] vulg. κατά.

10 ἑαυτῷ] X. ἑαυτοῦ.

16 al. χιλιάρχαις, vt suprà.

20.21 τοῖς πλειστέροις] P. B. at V.X. τῶν πλειοτέρων.

30 χροίᾳ] mss. P.V.X. χροιᾷ. vulg. χοίᾳ.

P.507. v.1. P. προσφόρως.

24.25 βουλόμενον ὅπλων τε καὶ γυμνῶν χειρῶν] ita Vat. X. ὅπλων τε ἢ χειρῶν. P. ὅπλων τε καὶ γυμνῶν χειρῶν. vulg verò, βουλόμενον καὶ μεθ' ὅπλων καὶ

γυμναῖς

γυμναῖς ταῖς χερσὶν εἰς,&c.

39 ἐξεβάκχευσε]vulg.cum P. lego cum Vat. ἐξεκάγχασε. est enim καγχάζειν, ἀμέτρως καὶ ἀθρόως γελᾶν,Hesych.

P.508.v.23. θυώδους καὶ κάσσας]ita P.V.B. at X. θυμιώδους καὶ κασσίας.

28 παρῆσαν] X.παρῄεσαν.

39 ἔλεγον] X.ἔλεγεν.

P.509.v.6.λέγοιεν]vulg.λέγομεν, & mox pro βούλοιντο, Vat.βούλοιτο,nempe πρέσβεια.

11 δέκα ἐτῶν]Xyl.δεκάδα, vt suprà alibi.

19 πλούτῳ]P.πλουτοῦν.

20 Αξιομιτῶν]X.Αξιονιτῶν. V.Αὐξιωμιτῶν.

26 οὗτοι] P. αὐτοί.

27 ζώου τινὸς] Strabo lib. 16.paulo aliter.

32 ἐπιδερμίδα] P.X.vulg. ἐπιδερμίδα.

1.vlt. κύκνειον] B.κώνειον.

P.510.v.4.5.Λιβύσσης]idem Λιβύσσης.

6 ὀφθαλμοὺς ὑπογεγραμμένους]Lucianus:ὑπογεγραμμένον ὀφθαλμούς.

19 ἐπαιωρουμένη] V. X. ἐπηωρημένη. P. ἐπηωρημένη.

P.511.v.21. ξένου] P.V. al. ξένον δέ.

6.7 ἐνεμπίπλαντο] B. ἐνεπίμπλαντο,P.V.

9.10 ἐδόκει] X. ἐῴκει.

26.27 προσπλάσειαν] P. vulg.X.προσπελάσειαν.

42 τῶν θεῶν]ita P.vulg.at V. & X.τοῦ θεοῦ,vt pag.503.

P.512.v.11.12.ἀναρπάζειν]. X,ἀναρτίζειν.

15 ἐφίπτατο] P.V. ἐφίπτατο X.ἐφιππάζεται vulg.

25 τῷ Θεαγένους[τὸ γινόμενον] inclusū habetur in X.libro.

34 σφαγιασθῆναι] vulgata σφαγιασθῆναι.

P.513.v.3.4.ἥψεως τῆς ἑαυτοῦ,Pal.

7 ἱππίου] B. ἱππείῳ P.X.

17 ζυγομαχοῦντα]P.V.πυξάμενον vulg.

24. 25 εἴ τι σφάλ.] mss. εἰ ἐπίσφαλμα Bas.

P.514.v.11. θαρρῶν ὡς μ.] ita P.& vulg.at X.θαρροῦσα δὲ ὡς πρός.at Vat. θαρροῦσα πρός.

18.19 X.οἰκεῖον οἶδα.

P.515.v.5.6. πρὸς] V.X. ἐπί.

6 ἐνιδρύσας] mss. vulg. ἐνιδρύσαι.

19 vulg. ἀχόμενον.

30 ἐνιδρύων]Basil.ἐνιδρύων.

41 ἄπρακτα] ita Pal.V. ἄπρακτον X.ἄπρακτο vitiose B. mox pro κενόν, vt habet Pal. alii legunt καιρόν.

P.516.v.9.ἱλαρόν]P.ἱλαρῶς.

21 ἐξεφαίνει] P.ἐξεφαίνουσι.

24 παραπέμπουσα] X.vt ad φωνὴ referatur.παραπέμποντα vulg. P. παραπέμποντες, vt ad δῆμον, collectiuè.

P.517.v.10.ἐπιπλεῖστον]Pal. ἐπίπλειστον, accentu in antepenult.

14 vulg. σοβαρόν.

15 ὀλκῷ τι βαίνων, ἐπιπλατυνόμενος] ὀλκῷ τι abest à vulg. in Pal. ὀλκῷ τι βαίνων. *elatè,& ductariè incedens.* nisi fortè ὀλκαστὶ legere mauis.

29.30 καὶ ὅτι δὲ]V.ὃς πιδώκ.

veriorem existimarim.

15.16 εἰ δυνάμηντο) P.V. at vulg. εἰ δύναιντο.

17 προσκεχώρηκεν) P. Xyl. προσκεχώρηκε.

P.413.v.7. τῶν φιλίων) P.V. τῶν φίλων. & pro ἀποσφαλέντες, Pal. ἀποσφαλέντες.

10 λόχμον) P. νύκτα. & mox pro καὶ τὸν Βαγ. vt mss. ὁ καὶ Βαγ. vulg.

27 ὑπό τι) mss. vulg. ἀπό τι.

P.414.v.21.22. ἐπερραμμένους) P.X. ἐπτερωμένους. & paulo pòst βραχυτόμους, pro βραχυστόμους.

34 φιλίων) ita vulg. & Xyl. at Pal. φίλων, al. χιλίων.

P.415.v.3.4. ἐφιέντες) Xyl. ἀφιέντες. & mox, ἔλιμον, pro ἔλυμον.

9 τὴν θέαν) additum è P.

36 προδήλου) mss. at vulg. προδηλοτέρου

l.vlt. φιλίους μᾶλλον) V.P. φίλους πλέον.

5.6 τίθεται) ἐτίθεται P.X.

10.11 ἀπὸ τῆς ὄψεως) P.X. ἀπὸ τῶν ὄψεων.

37.38 ἀγομένους) B. ἀγομένους.

39.40 γνωριζομένους)ita P. X. Basl. verò γνωριζομένους.

P.417. v.6. βασιλείαις) P. βασιλείοις.

14 δῶρον) P. δῶρον.

34 πρὸς τὰν, &c.) P. προσαλίζειν ὕστερον ὑπὸ τῶν ὑπηκόων.

ΛΟΓΟΣ ί.

P.418.v.12. προσεπελάσας) P. προσπελάσας.

P.419.v.1. ὁ δ' ἰδὴ) vulg. ὁ δὲ τῶν.

24 πρὸς τὰ ἴδια) ita scripsimus è P. vulg. πρὸς παιδία, quem interpp. sequuti sunt. vtra lectio præstet, mihi nullum dubium.

27.28 τῷ συμβόλῳ) B. τὰ σύμβολα.

P.420.v.22. διαλύοντες)P. X. Basl. παραλύοντες.

33.34 suprà simile prouerbiũ, χρυσᾶ χαλκείων ἀλλάττεται. paulo pòst pro ἐγγεγονάμενα. Pal. γεγονάμενα.

P.421.v.15. παρεῖται] παρὰ abest à P.

17 χρονοτριβεῖν τὸν στρατὸν προσκαθήμενος)P. πρὸς τῶ στρατὸν προσκαθημένῳ. Xyl. προσκαθήμενον.

29 μοίρας) mss. B. μοῖραν.

40 αὐτεγείροντες) P. αὐτεγείροντες.

P. 422. v. 2. μυριοπληθῆ στρατὸν) mss. at vulg. μυριοπληθεῖ στρατῷ.

6 ὁ γὰρ, &c. inclusa è mss. inserta sunt.

11 ἐργασομένους) V. X. at P. cum vulg. ἐργασαμένους.

39 διαπεμπὼν)abest à vulg.

P.423.v.2. τοῖς χειροποιήτοις) vulg. τοῖς male. hęc terminatio masculino & fœmineo generi cõmunis, scribæ minus attẽto sæpius imposuit.

5.6 στόμιον)mss. vulg. στόμα.

10 ἄκρῳ) Basl. ἄκρῳ.

25 σανιδωμάτων διεστώτων) Palat. σανιδωμάτων τὰ διεστῶτα. Xyl. τὰ διεστώτων.

32 προστυχόν) P.V. Basil. προστυγχάνον.

41 αὐ

41 αὔλαυνα. P. αὐλόν.

P.424. v.39. μισόγαμος) P. μισόγαμος.

P.425. v. 4. εἰς μέλαινα) vulg. ἢ.

12 ἰζήσειε) P. ἰζήσει.

21 ἐγκαταείπῃ) P.X. ἐγκαταείπηται.

29 ἐπίκλυσιν) B. ἐπίκλησιν.

P.426. v.19. ἐφικέσθαι) P. ἀφικέσθαι.

21 ψυχῆς) vulg. τύχης.

25 ὀρέγοντες) P. αἴροντες. mox pro ἐφεστῶτας, B. ἐφεστῶτες.

P.427. v.14. εἴχετο) P.X. εἶχεν.

24 πρὸς ἄμυναν) è mss.

37 στρατιώτῃ) P. ita, στρατιωχρασιῶν.

P.428. v.11. κινδύνου γινόμενον) P.X. κινδύνου ἑαυτοῦ γινόμ.

34 P. σφενδονηθῆναι.

35 καὶ αὖ καὶ ἐπ.) P. τῶν καὶ ἐπιπλ. & pro τὰ τῆς μάχης, X. τοῖς τῆς μάχης.

P.429. v.1. παραγινόμενος) V. προσπαραγινόμενος.

20.21 βουλομένοις ἐστὶν) X. βουλόμενοι ἐστιν. P. βουλόμενοι ὅ ἐστιν.

29 ἐκενώθη) P. ἐξεκενώθη.

Pag.430. v.2. ἱκέτας) malè vulg. cum Palat. οἰκέτας, vt & paulo post ἔχω.

19 τὴν δίκην) P. τὴν νίκην.

34 μηχανή) è P. & X. additū.

P.431. v.14. τῶν Περσῶν) X. τῶ. alij vt editus, τῶν.

16 ἀπλῶς) ita P. at. X. ἁπλοῦ.

29 αὐτὸς ἔτι μελήσων) Palat. αὐτοὺς ἔτι μελήσων. X. ἔτι καὶ μελλήσων.

41 καὶ οὐκ ἐν αὐτῷ) X. καὶ οὐκ ἐν ἑαυτῷ.

P.432. v.7. ὢν] P. ὄν.

22 προσταχθέντες] vulgata προσταχθέντα.

29 fortè ἐπιγινομένοιν, vel ἐπιγινομένων.

l. vlt. συμμετρούμενοι] mss. o. Bas. συμμετρούμενον.

P.433. v.5. κυλινδηθέντων] al. κυλισθέντων.

15 χαύνου] ita P. cum Bas. at & X. χαύνης.

23.24 ταπεινοτέρου τοῦ ἐργαζομένων ἐπιλαβόντος, ἐπίλυσις] ita B.V. ταπεινοτέρους πρὸς τοῦ ἐργαζομένων ἐπιλαχόντος ἐπίχυσις. Xyl. ἐπιλαχέντος ἐπίχυσις. P. ταπεινοτέρου τοῦ ἐργαζομένων ἐπιγραφέντος, ἐπίχυσις.

29 ὁδοποιοῦντος] V. X. ὁδοιποροῦντος.

P.234. v.5.6. προσείθεον, &c.] vulg. προσείθεντο κατ' ἑαυτούς.

10 ἄχρι δὴ τοῦ ὅτι φῶς ἐπιγινόμενον] P. ἄχρι δὴ τὸ φῶς. V. ἄχρι δὴ τὸ ἡμέρας φῶς.

36 ἐξικμάσασθαι] P. ἐξικμάσασθαι. & mox pro τέλεια. vulg. τὸ ἅμα. & pro ἵππῳ, ἵππον.

39.40 συνέδριον] vulg. & P. συνήδρον. Vat. συνέδριον. emenda erratum typograph.

41 λελογισμένοι) X. λελογισμένοις.

P.435. v.11. συνεστηκέναι) mss. o. vulg. ἀνεστηκέναι.

15 ἐπιλαμβάνει) ita P. cum vulg. V. ἐκφαίνει. X. ἐμφαίνει.

26 ἀρχομένην) ita Pal. malè vulg. ἀρχομένην. ἄρδοντα pro ἄρδοντος & ὑπομβρίζοντα, pro ὑπομβρίζοντος. Xyl. quæ lectio

ctio constructioné facilioré reddit. si ἄρξεντες & ...μεθέξοντος cum Pal & vulg. retineamus, erit genitiuus absolutè positus. pro πεταγμένος, P. πεταγμένον.

40 τὴν] inclusus articulus è P. X. additus.

P. 436. v. 5. λιπόντα] Pal. ἀπαντῶσα, Basil. cum interp. ἅπαντα: illius totius desiderio. nos λιπόντα, illius absentis, ex cõiectura reposuimus quod mox sequatur σιωπῶντι.

l. pen. ...] ita mss. o. pro quo vulg. αὐτεσηκυίας. quemadmodum præcedentis pag. v. 11. ἀνεστηκέναι, pro αὐτεσηκέναι.

P. 437. v. 21. αἴσθησιν] P. X. Basil. αἴτησιν.

31. 32 ἐχόμενα] Xyl. at. V. cum Bas. ἐχομένας.

37 λαβόντες) Xyl. λαβόμενος. alij vt vulg.

P. 438. v. 10. ὅσαι) P. X. al. ὡς αἱ.

12 ἀντεφθέγξαντο) iidem. vulg. συνεφθέγξαντο.

22 εἶτα καὶ τὸ συλλόγους συνιστάμενοι, καὶ τέλος καὶ τὸ ζεῦγμα ἐποπτεύοντες) sic mss. vulg. pro καὶ τὸ, ἐκ μετά. pro ἐποπτεύοντες, ὑποπτεύοντες. Latina interp. hoc loco non placet. malim: *Deinde quod concilium Persæ conuocassent: postremo, pontem ipsum cernerent.* vel potius: *Deinde collatis inter se sermonibus conie-ctantes: postr.*

32 συνεργήσαντες) mss. o. vulg. ...

35 ἐγχειρίζεται) P. ἐγχειρίζει. X. ἐγχειρίζει.

P. 439. v. 4. τε) additũ è X. pro hoc in P. τοὺς exaratũ est.

25 ...) ita in Pal. vulg. ... sed aliã lect. præfero, quod sequatur ...

30 ἐπ' ἄγραν) ita scripsimus ad vitandam ἀμφιβολίαν, quũ in vulg legatur ἐπαγρεῖν. plerumq; enim præpositiones, vt monuimus cum nominibus quibus præponuntur, cohærẽt: vt, παρ᾽ ἐλπίδα, &c. Palat. ἐπ' ἄγραν.

P. 440. v. 7. ὑφορώμενος) P. ἀφορώμενος. & mox pro ἰδόντων, X. εἰδότων.

9 ἐν ὅπλοις) P. X. ἐνόπλους.

21 συνεπήγνυτο μᾶλλον) Pal. συνεπήγνυτο πρὸς τὸ μᾶλλον.

19 ὡς τὴν) P. X. εἰς τήν.

41 αὐτὴν εἰς) P. X. αὐτὴν εἰς.

P. 441. v. 7. ...) P. μεγίστη.

15 ἐκπεπταγμένων) ita V. X. at Pal. cũ vulg. ἐκπεταμένων. seq. v. Pal. ... Ορεσνδάτης.

31. 32 κατασκευάσας) P. cũ vulg. V. X. παρασκευάσας.

l. vlt. ...) P. & vulg. ἠυτρεπισμένους Xyl.

P. 442. v. 5. παρατεταγμένος) P. & vulg. at X. παρατεταγμένους.

17 ἐ ...) copula καὶ abest à P.

24. 25 κατόπιν) Xyl. κατὰ πόδας.

34 καὶ) è P. & X.

37 ὁρμώμενοι) Xyl. ὁρμώμενους P. ὡρμημένους.

40 λαμπρῶς) X. λαμπρόν.

P. 443. v. 1. 2. μόνον] idẽ Xyl. μόνος. P. μόνους.

5 καὶ τὸ

5 καὶ γὰρ οιωὶ καὶ ἐστιν] Laudat hunc Heliodori locũ Brissonius, lib. suo de Regio Persarum principatu, editionis nostræ pag. 380. Xyl. legit ἐστιν οιωὶ ἢ δὲ ἡ φαλ-

19 σοφιζόμενον) X. πσοφισμένε.

32 ὅσον) geminat ὅσον. P. ὅσον ὅσον αντιχμιαίας.

37 ἐφαρμόζοντες) X. ἐφαρμόσαντες. pro πάντοθεν, v. 34. Vat. παντταχόθεν.

39 ἐπεισκειμένην) Palat. & Brissonius. ἐπικειμένην. vulg.

42 ἐπιπλοκαῖς) vitiose in vulg. ἐπιτύχαις.

P. 444. v. 28. ἑτέρων) P. V. vulg. ἐχυρώτεραν.

31 καὶ ὁπλίζειν) V. ὡς ὁπλ.

41 ἥκει) P. ἥκε.

P. 445. v. 9. ἵππειον) Pal. ἱππειον. v. 19. χρόν) è P. & Vat.

P. 446. v. 6. παρθενοχλήσοντας) mss. vulg. verò παρθενοχλήσαντας.

14 συσ]άξας) Bas. συστάξας.

19.20 βόμβοις è manuscriptis reposuimus, pro eo quod in vulgata edit. ῥόπτροις.

29 παραμειβοντας) ita V. & Xyl. Pal. verò cum Bas. παραμειβοντος.

39 Βλέμμυες) ita mss. duo proparoxyt. P. verò paroxyt. Steph. Byzant. Βλέμυες vno μ.

P. 447. v. 19. συμβολὴν) Vat. ἐμβολὴν.

29 ταῖς μὲν ἐδὲν ἢ μονονοὺ πατούμενοι) ita Vat. & X. Pal. verò cum vulgato, ταῖς μὲν οὐδὲν ἢ μόνον οἱ πατούμενοι. neutra scriptura, vt verum fatear, mihi placet.

P. 448. v. 18. 19. παραγυμνωθείσης) vulg. παραγυμνωθείσας.

22 ἀλλήλοις) V. X. ἄλλοις P. & Bas.

27 ἕκαστοι) ita vulg. lege cum Pal. ἕκαστον, elephantem nempe, vel turrim.

l. vlt. ἐπὶ τῶν ἴσων) P. X. ἐκ τῶν vulg.

P. 449. v. 2. διαπεπαρμένοι) ita V. Xyl. ἢ διαπεπερονημένοι. vulg. διαπεπρασμένοι P.

6 ἰσοὺς) ita vulg. & P. corrigendum è V. & X. οἰστούς.

11 καταχωσθέντες) V. X. καταχέντες. Pal. cum vulg.

17 ἀνατρεπόμενοι, &c.) V. ἀναιρούμενοι, καὶ πατούμενοι. X. ἀνερδυόμενοι. Pal. cum vulgato consentit.

24 καὶ) è P. & X. additum.

34.35 σερμνὺς) mss. σρεμνὺς. vulg. pro τῇ ἐπιφανείᾳ, P. & X. τὴν ἐπιφάνειαν.

37 θραυέσης) B. θραυέσης.

P. 450. v. 27. ἐξὸν τινα &c.) vncis inclusa ad versum vsque 32. è mss. inserta. habet & Canterus Variarũ lib. 3. c. 1.

36 ἐκπείραντες) ita P. cum vulg. X. ἐκφέροντες. & paulo post pro ἐπτερωμένον. idẽ X. solus ἐκπαιρόμενον.

38 ἐκτιθεν) ita mss. tres. at vulg. καταλιθέντες.

P. 451. v. 1. λογιζόμενός τε καὶ καμπτόμενος] ita mss. at vulg. λογιζόμενος καὶ καμπτόμενος.

20.21 ἀντεῖχον) V. αὐτεῖχον.

P. 452.

P.452.v.2.λαμπρᾷ ς]V.X. λαμπρῶς.

16.17 ἐπαναγαγόντες] V.ἐπαγαγόντες.

33.34 πρὸς ἐναντίους σφισὶν] V. verò cum vulg. ἐναντίους φησὶν ἰδὼ.

38 κατὰ τὰ πεν] ita Pal.vt supra; aliàs κατὰ τὰ τὰ πεν.

39 ἔλαθεν αὐτοῦ] X.ἑαυτοῦ.

P.453.v.16.προστέτακται]P. προσέτακτο.

21 φιλίαν] idem P.φίλαν.

30 ἐπαοιδῇ] *incantatione*, mss.o.

P.454.v.9.10.ὁ Υ'δάσπης] adiectum è libris. quemadmodum & illud ἔτι v.20.

24 ἀσωμάτοις]ita Palat.cum vulg.X. ἀσωμάτων.

25 ἰσχύσαντες]P.X.ἰσχύσαντες.

29 ἡ τιμὰ] P. ἡ τιμᾶ,V. ἡ τιμᾶται.X.

35 κατορθοῦσιν] Xyl.θαυματουργοῦσι.

P.455.v.6. προϋπαντώσης] sic libri veteres. vulg. προϋπαντούσης.

11 σύνμνοσης]V.συνμνούσης, X.ἐφημμένης, P.

33.34 διενεχθὲν] V.X.διαφθόμενον P.& vulg.

l.vlt. ὡρονομίαν] ita mss. vulg. ὡροσκοπίαν.

P.456. v.19.20. Ω'ρον] V. ὡραῖον τι.reliqui cum vulgato consentiunt.

P.457. v.24. σκηνὴν] Pal. X. at vulg. cum interprete. Συήνην, perperã.priùs enim ille vrbem intrarat.

38 πρὸς ἀγορασίαν] P.cum edito V.X. κατ' ἀγορασίαν.

P.458.v.7.ὅλην]mss.Basil. cum interp. ὅλην.

P.459.v.14.λέγει] Vat. λέγω.

25.26 παρὰ σοὶ] V. παρὰ σοῦ.

P.460. v 2. ἡρώων] P. V. vulg. ἐνηρώων, repetita fortè syllaba ἐν, ex fine præced. verbi ἄγειν.

35 συμπλοκὴ] Vat.πλοκή.

41 προθύσειται] ita mss.P. X. *At si nos immolarit aliquis prius*. V.verò προθήσει.vulg. προσθήσει. quẽ sequitur interp. *At si nos alicui addixerit*.

P.461.v.2. ὑποτέμνηται] P. V.Bas. ὑποτέμνηται.

5.6 ἀκηκόαμεν] vulg.ἀκήκοας X. ἀκήκοα.

15 ἐκπετιμηκότων] P. πετιμηκότων.Vat.ἐκτετιμηκότων vulg.

16 τῶν ὅλων] V. τὸ ὅλον. & mox pro καθ' ἡμᾶς, Vat. καθ' ἑαυτούς.

25 ἐφιστάμενοι] P.X.ἐφιστάμενοι.

35 ἃ φέρειν σε οἶδα) *quæ te gestare scio*. rectè in Vat. vulg.cum interp. ἀφαιρεῖν σε οἶδα.

l. vlt. αὐτὰ ἢ) mss. B. αὐτὰ καί.

P.462.v.7.προσήκοντες)P. X.locutio elliptica, & figurata.V. per participiũ neutrius generis. respicit hæc lectio ad κειμήλια, altera ad ὅρμοι. vulgata non incommoda προσάπτουσι.

20.21 τοῦτο οἰῶ προσώμεθα] adde negatiuam è mss. τοῦτο οἰῶ μὴ ..σώμεθα.pro postremo hoc verbo Xyl. habet παραωσόμεθα.

25 τοιαῦτα] vulg. ταῦτα.

32 ἰλείκοιτε] X.al.ἰλίκοιτε, & ἰλίκοιτε sæpius in hoc nostro auctore.vulg ἡλίκοιτε.

P.463.v.27.μέλλοντα πε-] P.μέλλον πε-

31.32 ὅδε ἡ γλῶσσα] P.ἥδε. V. ἡ δέ. mox idem ἀπηλλαγμένης,pro ἀπηλλαγμένη.

41 συνίσμεν]P.V.συνίσμεν.

P.464.v.33.34. ζηλότυπον [ἔμφυτον] τὸ δ᾽ νοσημα γένος] illud ἔμφυτον, insertum est in V. & Xyl. abest autem à P.& vulg.

P.465.v. 6.καὶ τὰς ἐξαρχῆς &c. quæ vncis conclusa, in tribus mss.reperiuntur.

l.vlt. εἰ εἰσαῦθις] ita P. εἰ αὖθις,V.& X.

P.466. v. 2. εἰς δέκα ἐτῶν] ita vulg & P.δεκάδα X.δεκάδεκα Vat.

16.17.τούτῳ τῷ τρόπῳ]P. & vulg. τοῦτον τὸν τρόπον, V. & Xyl.

20.21 εἰς βασιλέα τ Ϛατραπείαν μοι]ita ed.vulg.Pal. εἰς βασιλέα τ σατραπείαν μοι δῶρ. V. εἰ βασιλέα γνωρίζω [illud γνωρίζω agnoscit & Xylander] τὸν Ϛατραπείαν μοι,&c.

37.38 καὶ οἶκον τῇ]P.V. ἐ οἶκον τ᾽ Υ᾽δάσπη.elegāter postponitur interdū articulus.

ΛΟΓΟΣ ί.

P.467.v.5.τοσοῦτον μὲν] P. V.al.τοσοῦτον μόνον.

9 μεταβαλοῦσαν) ita Vat. μεταβάλλουσαν X.μεταλαβοῦσαν Pal.& Bas.malè.

P.468.v.2. προπεμπόντων) P. V. rectè.al. προπεμπόντων,perperam.προεξέπεμψε, Rex bonā exercitus partē, Syenenses vero ..πεμπουσιν, id est, honoris causa ipsum regem deducunt.

P.469.v.1. ὑμῖν) B. ὅμως.

9.10 ἀλκιμωτέρας)mss.o.ἀλκιμωτέρας,vulg.

16.17 καὶ ὁ πρότερον) iidem lib.vulg. καὶ ὁπότερον.

25 ἡμῶν) B. ἡμῖν

34.35 οἰομένη) B. οἰομένω; & paulo post,X.θυγατέρα γάμον παρακέκρικα ὁρκίαν. illud γάμου in aliis non paret.

P.470.v.15.16.φατρίας(φατρείας, Pal & pro κατασπενδόντων, vitiose vulg. καταστρεφόντων.

30 ὀρτύγων) ita mss.nostri. V. ὀρύγων. & pro πανύτιον, idem V.πάτριον.

36 ἀντρεπιάζ) V.X. ἠυτρεπιάζ.

P.470 v.29. εἰς τὸ (ita vulg.lego cum Pal.ἵστε τὸ ζητούμεν ν,&c.in X.εἰς τότε non placet.

P.473.v.6. ἄχθος) hic reponebat ἄχθους X. vulgatam lectionem retineo; quę interpunctione duntaxat mutata,bene habet.

10 τομῶν ἑκάστην παρεν.(ita legimus cū Pal. vel cum X. τομὴν ἑκάστην σκαφῶν. vulg.

τὸ μὴ ἑκάστῃ σκαφεῖον. Vat. σιάφιον, vt & P.

17 Ἀσταβόῤῥας) P. V. vulg. Ἀσταβόρας.

P. 473. v. 27. τότε) ita Pal. vulg. τότε & seq. v. ὕδρος δὲ ὄντα) ita P. cum vulg at V & Xyl. μέγεθος δὲ οὖσα. alteram lectionem prætulimus.

30 σοφιζομένη) post σοφιζομένη, insertum erat hoc emblema ab aliquo imperito in Xyl codice. ὅλον ψεῦδος ἐὰν ἀκριβῶς ψηφίσῃς. ita fit plerumque vt quæ in librorum margine notantur, in textum sæpe irrepant.

35 δένδρα πλάτανοι, ἢ κατ') V. X. πραγμάτιον... Pal. πλατάνους κρείττω ἢ κατ'.

40 δύστομοι) sic mss. & ita apud Geoponicos, quæ ori grata sunt & sapore suaui. vulgata editio δίστοχοι. quã interpres dũ sequitur longè à scopo auctoris aberrauit aperta hæc

P. 474. v. 4. τετρακόσια) P. V. τετρακοσίων.

8 φύει τοιοῦτον) Pal. φύειν τοιοῦτον.

11 ἄλλοι κατ' ἄλλο) mss. vulg. verò ἄλλοι κατ' ἄλλον.

14 προσπαντῶντες καὶ) Pal. προσαπαντῶντες θεοὶ καὶ.

33 κατὰ τὴν πρ.) ita mss. vulg ἐ τήν. & τῷ πεδίῳ præponit ἐν X.

P. 475. v. 9. ἡνιόχους) al. ἡνιόχοις, vt suprà à nobis notatum.

30 ἀλλήλων) P. X. vulg. ἀλλήλοις. item pro ἰσχομένους P. ἐχομένων.

34. 35 ἡρμένων) Xyl. ἡρμοσμένων. & pro τῶν, V. X. τούτων. & pro κεχωρισμένων, P. X. κεχωρισμένους.

40 ὑπὲρ σφαττόν) V. X. ἐπισφάττοντα.

P. 476. v. 1. ποικίλον) P. V. at vulg. ποικιλίαν.

5 ἵππον inclusa hæc è mss addidimus.

11 τοὺς γηπονίας συνηργοῦ) V. τῆς γηπονίας.

17 ἀπείρων, ex iisdem libris.

34 ἵππος) ita P. & vulg. at V. & X. ἵππους.

l. vlt. καταπεπλεγμένοι) sic P. vulg. at V. & X. κατεστεμμένοι. ibid. στεφθεὶς) X. στεφθεῖσα.

P. 477. v. 9. συνάξασαν) ita P. alii συνάξασα.

10 ἐπιλέλεξαι) P. V alii ἐπιλέξαι.

33 οὐκ ἂν ἔχοι πόθεν. καὶ τῇ γε ἱππικῇ λατ) vulg. οὐκ ἂν ἔχοι πόθεν. &c. X. πολεμική.

35 ἀδύνατος) P. V. al. ἀδύνατον.

P. 478. v. 16. τῷ Ἡλίῳ) Vat. τῷ Ἡλίῳ. Pal. cũ Bas. τὸν Ἥλιον.

21 τοῦ) inclusum (τοῦ) i. τινι, inseruimus è P. & V.

31. 32 τὴν καθ' ἑαυτὴν) vulg. τῆς καθ' ἑαυτῆς.

P. 479. v. 4. ἔχουσιν) Bas. ἰκέσοις.

10 χρυσοῖς) P. V. X. at vulgata χρυσῆς.

17 ἀπεναντίον) P. agnoscit & ἀπεναντίας. X. ἀπεναντίας.

19. 20 τούτοις) V. τούτοις.

23. 24 Εὐαλκίδου) V. Εὐαλκίδου.

23 ταῖς]

29 περὶ) V. παρά.

32 ἀφροδίτης) mss. o. Bas. ἀφροδιτίαν.

40 ποιάδε;) additum è P.

42 Φιλτάτη Χαρίκλεια) delendum alterutrum ex fide mss. quorum tres illud φιλτάτη solùm retinēt: Basiliensis verò X. Χαρίκλεια, altero illo φιλτάτη expunctō.

P.480.v.7. ἴσθι) vulg. εἴη.

11 διαδράσῃ) al. διαδράσῃς.

16 μοίρας) V. τύχη.

22 χρυσοῦ φῦντε) ita V.X.

24 κοκκοβαφῆ) è ms. P.

30 τῷ τε κάλλει καὶ) ita Pal & B. V. cum X. τότε καλλει τότε πλέον.

l. vlt. ἐπηχησάντων) X. ἐξηχησάντων. V. ἐπηχ. Palat. & Bas. vt edidimus.

P.481.v.17. οὐκ εἰς X. οὐδ' εἰς.

P.48 .v 9. νόον] ita Palat. νόμον Xyl. & mox V. ἀρνουμένους, pro ἀρνουμένων.

24 συμβόλοις] mss. o. vulg. verò συμβούλου.

29.30 συνέδροις] iidem, vulg. συνέδρους. & v. seq pro μεταστῆσιν. X. P. μετάστασιν.

P.483.v.14. ἀφικνεῖται] Bas. & P. ἀφίκηται X.V.

P.484. v. 2. V. X. διαδικάσομαι. pro δυσωπεῖ, iidem, δυσωπεῖται.

34 ὑπήκουσεν] P ἐπήκουσεν.

P. 485. v. 1. ἀδελφὸς] ita mss. al. ἀδελφοῖς. Pal. pro ἀναδεδειγμένος, legit παραδεδειγμ.

7 vulg. ἀγνοοῦσα.

10.11 τὸν ἀναγ.) vulg. τὸ ἀναγ.

15 θεμέθλα) P. Bas. θυέθλα V.X.

21 κελεύει νόμος) ita mss.

37 ἰσχυροὺς) V. ἰσχυρότερος. illud τῇ ex P. & X. additum.

P 486.v.11. οἷα) P.B. at V. οἱ. Xyl. οἷ.

31 δικάζῃ) P. δικάζει.

36 οὐδ' οὕτως P.V. vulg. οὐδ' οὕτως, inclusum σοι, è V.& X.

P.487.v.12. διηγήματα) V. πράγματα.

29 ἐν οἷς) V.X. ἐφ' οἷς.

P.488.v.34. καὶ σώσας) X.V. διασώσας.

36 οὐκ αἰχμάλωτος) ita P. B. οὐχ αἰχμ. X.

P.489.v.9. ἐπισκιάζων) X. ἐπισκιάζων. P. ἐπιπροσκιάζων.

19 P. καὶ ὡς θερμότερον.

P.490.v.14. βελτίστη) V.X. al. βέλτιστ.

P.491. v. 10. ὅτι) vulg. ὁ πρέσβυς.

29 τούτοις) P. B. τούτου X. τοῦτον V.

36 inclusa absunt à P. & B. addita è V.& Xyl.

42 περὶ, P. παρά. & pro ὁρωμένης V.X. ὁρωμένων, meliùs.

P.492 v.9. P.V. περὶ τὰ λεχθέντα) P. V. περὶ τὰ λεχθέντα. paulo pòst pro ἐκίνησαν, Xyl. ἐκίνησε.

14 ἄλλων) P ἄλλον.

34.35 σωματίῳ) X. σωματίῳ.

37 τὸ φωτὸς) V. τοῦ φ.

39 αὐτοῖς) X. αὐτίκα.

P.493.v.12. ἐφθη) ita reposuimus è Pal. paulo pòst sequitur quod Hydaspes ἐγείρε

κατειεχῆσαν. at vulg. ἔφη, V.& X. ἔδει.

24 λήμματι] ita V.X. vulg. verò & P. βούλήματι. vncis inclusa quæ sequuntur, addita sunt è mss.

38 συγκαταπεπλεγμένην] ita P. X. συμπεπλεγμένην V. *vnà simul complicitam*, quòd eam amplexata esset. at Bas. cum interp. συγκαταπεπληγμένην, *perculsam*.

P.494.v.10. inclusa, à vulg. absunt.

34 πατρῴας ἀνακλήσεως] *vt pater vocer*. ita Pal. V. vulg. πρώτας cum interp. perperam.

41 τι πάθος] sic P.V. πάθοντας vulg.

l.vlt. ἀωρίαν] X. ἀπορίαν.

P.495. v.38. νόμον, &c.] fortè legendum & distinguendum, νόμον τῇ φύσει πλέον ἢ τοῖς ἐκ ταύτης πάθεσι προσθέμενος, &c.

P.496.v.19. ποθητόν] P. ποθεινόν.

P.497.v.2. ἰλήκοιτε] P. cum B. sic v.32. ἰλίκοιεν. V. ἰλήκοιτε. mox pro πρὸς ὃ, X. πρὸ τοῦ.

14 πλείονι δὲ αὐτὸς περὶ] V. πλείονι δὲ πυρὶ τῷ πάθει τὴν καρδίαν σμυχόμενος. abest pronomen αὐτός. B. σμηχόμενος. præstat Vaticana lectio.

l.vlt. ὁμοίας] P. ὁμοίοις.

P.498.v.32. καὶ εἰς, &c.] hæc è mss.

36 περισπώμενος] Pal.V. περισπωμενος Bas.

41 αὐτὸς] V. οὕτως.

Pag.499.v.32. νεανίου] mss. Θεαγένους.

P.500.v.4. γένους] V. μέρους.

16.17 καθειμαρτμένη] vulg. καθείμαρτο.

P.501. v.7. σφαγιασθέντα] P.V. τφαγιασθέντα vulg.

15 ἀναχθῆναι] P. B. at X. ἀναδειχθῆναι. V. ἀναδειχθῆναι.

41 αἰτίαν] P.B. al. αἴτησιν.

P.502.v.18. παρορᾷν] P.V. προορᾷν vulg. προορᾷν Xyl.& pro τολμᾷ, legendum censet ὀλμᾷ. nihil hic mutauerim.

27 ὑμῶν] abest V.X. Pal. verò & vulg. nō agnoscunt.

P.503. v. 6. καθωσιωμένης] X. καθιερωμένης.

29 ὑπό του θεῶν] ita V. X. vulg. cum Pal. ὑπὸ τῶ θεοῦ. alterā scripturā prætulimus.

37 ἀντεγείρειν] P. ἀντερεῖναι.

41 ἰθεῶν] vulg. θεῶν.

P.504.v.5.P. ἐφ' ὕψ. sic suprà.

12.P.X. κεκρυμμένους.

P.505.v.37. παραλλάξας V. & ῥεδαμάδι, X. ἐπιδαμάδι.

8.9 μετὰ πατρ.] vulg. κατά.

10 ἑαυτοῦ] X. ἑαυτοῦ.

16 al. χιλιάρχας, vt suprà.

20.21 τοῖς πλειστέροις] P. B. at V.X. τῶν πλειοτέρων.

30 χροίᾳ] mss.P.V.X. χροιᾷ. vulg. χοιᾷ.

P.507.v.1.P. προσφόρως.

24.25 βουλόμενον ὅπλων τε καὶ γυμνῶν χειρῶν] ita Vat. X. ὅπλων τε ἢ χειρῶν. P. ὅπλων τε καὶ γυμνῶν χειρῶν. vulg verò, βουλόμενον καὶ μεθ' ὅπλων καὶ

γυμνοῖς

γυμναῖς ταῖς χερσὶν εἰς, &c.

39 ἐξεβάκχευσε] vulg. cum P. lego cum Vat. ἐξεκάγχασε. est enim καγχάζειν, ἀμέτρως καὶ ἀθρόως γελᾶν, Hesych.

P.508. v.23. θυλάκους καὶ κάδας] ita P.V.B. at X. θυμιάδους καὶ κασσίας.

28 παρῆσαν] X. παρῄεσαν.

39 ἔλεγεν] X. ἔλεγον.

P.509. v.6. λέγοιεν] vulg. λεγόμενον, & mox pro βούλοιντο, Vat. βούλοιτο, nempe πρεσβεία.

11 δέκα ἐτῶν] Xyl. δεκάδα, vt suprà alibi.

19 πλουσιώτατοι] P. πλουσιώτατον.

20 Ἀξιομιτῶν] X. Ἀξιονιτῶν. V. Αὐξιωμιτῶν.

26 οὗτοι] P. αὐτοί.

27 ζώου τινὸς] Strabo lib. 16. paulo aliter.

32 ἐπιδερμίδα] P.X. vulg. ἐπιδερμίδα.

1. vlt. κύκνειον] B. κυάνεον.

P.510. v.4.5. Λιβύσσης] idem Λιβύκης.

6 ὀφθαλμοὺς ὑπογεγραμμένους] Lucianus: ὑπογεγραμμένον ὀφθαλμούς.

19 ἐπαιωρουμένη] V.X. ἐπῃωρημένη. P. ἐπηωρημένη.

P.511. v.21. ξένου] P.V. al. ξένον δέ.

6.7 ἐνεπιμπλαντο] B. ἐνεπίμπλαντο, P.V.

9.10 ἐδόκει] X. ἐῴκει.

26.27 προσπελάσειαν] P. vulg. X. προσαπελάσειαν.

42 τῶν θεῶν] ita P. vulg. at V. & X. τοῦ θεοῦ, vt pag. 503.

P.512. v.11.12. ἀναρπάζειν]. X. ἀναρτίζειν.

15 ἐφίπταται] P.V. ἐφήπλωται X. ἐφιππάζεται vulg.

25 τοῦ Θεαγένους [τὸ γενόμενον] inclusū habetur in X. libro.

34 σφαγιασθῆναι] vulgata σφαγιαθῆναι.

P.513. v.3.4. ὄψεως τῆς ἑαυτοῦ, Pal.

7 ἱππείου] B. ἱππείῳ P.X.

17 ζευξάμενον] P.V. πυξάμενον vulg.

24.25 εἴ τι σφάλ.] mss. εἰ ἐπίσφαλμα Bas.

P.514. v.11. θαρρῦσα ὡς μ.] ita P. & vulg. at X. θαρροῦσα δὲ ὡς πρός. at Vat. θαρρῦσα πρός.

18.19 X. οἰκεῖον οἶδα.

P.515. v.5.6. πρὸς] V.X. πρός.

6 ἐνιδρύσας] mss. vulg. ἐνιδρύσαι.

19 vulg. ἀχόμενον.

30 ἐνήδρευεν] Basil. ἐνήδρευον.

41 ἄπρακτα] ita Pal. V. ἄπρακτον X. ἄπρακτα vitiose B. mox pro κενόν, vt habet Pal. alii legunt καιρόν.

P.516. v.9. ἱλαρόν] P. ἱλαρῶς.

21 ἐξεφώνει] P. ἐξεφώνουν.

24 παραπέμπουσα] X. vt ad φωνὴ referatur. παραπέμποντα vulg. P. παραπέμποντες, vt ad δῆμον, collectiuè.

P.517. v.10. ἐπιπλεῖστον] Pal. ἐπίπλειστον, accentu in antepenult.

14 vulg. σοβαρόν.

15 ὀλκά τι βαίνων, ἢ πλατυνόμενος] ὀλκά τι abest à vulg. in Pal. ὀλκάς τι βαίνων. elatè, & ductariè incedens. nisi fortè ὀκλαστὶ legere mauis.

29.30 καὶ ὅτι δὲ] V. ὡς πιθαν.

P.518.v.14.νενοτισμένοις] P.X.νενοτισμένοις.v.21.ἰγνύαι] P.Bas. ἰγνύω V.X.

29.30 στεπηρῶς] στεπηρὸς, P. X.vt & aliàs sæpius.

P.519.v.1.ἀκὴν] B.ἀκὴν.malè.

21 ἀφυλάκτως P. ἀφύλακτος ἐφέρετο. v.30. προσαναστείλας] P.V. προσαναπείλας.B. προσαναπείνας X.

36 ἀπαδὺς] ἀναδὺς, V.X.

l. vlt. ἀστραγάλους] P. V. ἀστραγάλου B.P. 521. v.11.P. Χαρικλείου.

21 τὴν σφαγιάζουσαν,&c.] mss. ità. at B. τὴν δὲ παρθενεύουσαν σφαγιάζουσαν.

34 ὅπω μεν] V.X.ὃ μὲ αὐδρύ.

36 οὐδ' ἐ] vulg. οὐδ' ἐπομένου προσέχες ὁ εἶπεν Θεαγ. male.

37 vulg. Χαρικλείας.

P.522.v.37.V.ἑρμονίας.

P.523.v.8.ΤΩ] vulg.ΤΩΝ.

38 μετὰ ταῦτα] V.X. μετὰ.

42 μετὰ τῶν) vulg. παρά.

P.524.v.21.τέως] V. ἴσως.

25 προσκύψας] X. προσκύψ.

27 ἀχθεῖσας] B. ἀχθεῖσαι.

41 μέτωπον] X. πρόσωπον.

P.525.v.22.οὔτις ἐστι] οὗτος abest V.v.32. ἐπείθησαν] V. X. ἐπείθησάν P.cum vulg.

35 οὐ συνιέντες] forte οἱ legẽdum,loco illius ὁ.quod à P.abest,i.mirabantur verba,qui Grecè intelligebant [nempe rex & gymnosophistæ]reliqui verò quæ oculis cernebant.

P.526.v.2. πόλεμον] P.X. πολέμου B.

12 λεγόμενοι μόνον ἐπ.V.X.

26.27 καὶ εἰς ὑμᾶς. V.X.

34 ἀνάγη] V. ἀνάγη.

37 τὴν Θετ.] Pal.τὴν Θετταλίαν ἀπάρας ἐγὼ,συχνὴν οἱ τῶν πολιτῶν,ἐξαιτοῦν οὐδαμῶς εὕρισκον [al ἦν ...] ἐκδοῖεν ἐκεῖνον τοῦτον, εἰ καὶ εἰς φυγὴν,ὅ πού ποτε. V. Θετταλίαν μεθιεῖσαν, καὶ παρὰ Οἰταίων ἐπαιτῶν αὐτοῦ πολιτῶν,&c.τουτονὶ εἰ εἰς ζωτήν.X.τουτονὶ, καὶ εἰς σφαγήν.

P.527. v.10. διδαχθεὶς τά τε ἄλλα, καί. V. X. & mox ἐξεπίστατο.

19 Vatic.& Xyl. amplius habent:.κέτης ὅπως ἂς ... λὴ διηγήσατο.τὸν ἀποσυλήσαντα ἔχεις,τὴν θυγ. &c hæc non placent.absunt autem à Pal.

34 ἄδικος] ἅρπαξ X.

P.529.v.9.10.ἔστι μοι) inclusa, habent V.X. absunt à P. & B.

12 ἀφήμοις] B. ἀφημίοις.

28.29 χαρᾶς καὶ λύπης συμπεπλημένον P.mox V. συγκεραννυμένον.

P.531.v.2.ἱερῶν]V.ἱερείων.

6 ita Vat.P.verò, Σισιμίθρην ἐκβοήσαντες.

P.531. v. 22. νόμοις. male hic vulg γάμοις.

24 pro δεσμοῦ. P. θεσμοῦ.

28.29 τραπέμενοι]V.τρεπό.

P. 532. v. 22. ἀεργεῖον] Vatic.ἀεργιβίον.

41 αὐτῇ Περσίνῃ] V.X.σὺν τῇ Περ.Pal.αὐτὴ Περσίνη.

P.533. v. 10. 11. Εμισηνῶς] V. Εμισηνός.

FINIS.

LECTORI.

Sententiarum & dictorum, in hoc opusculo, quæcunque magis seria visa sunt, separatim ab indice, tibi exhibere visum est, Lector: in quibus ordinem paginarum, non alphabeti, secuti sumus. Quòd si qua desiderabuntur, ex indice subsequenti suppleri poterunt. Tu his fruere & mentem recrea.

In

INDEX RERVM IN HOC OPVSCVLO INSIGNIORVM.

I

L

M

N

Q

R

Sacrifi

EX TYPOGRAPHIA IACOBI Mallet, & Petri Marniolles.